Tingbok nr. I. A. 40 1772-1777 for Sunnhordland
Året 1772 (Starten på dette året er å finna i tingbok 39)

1772: 1

In Nomine Jesu

Anno 1772 d: 7 Maj Continuerede det almindelige Somer Skatte og Sage ting for Opdahls Skibreedes Almue paa tingstædet Godøesund hvor Retten blev betiendt med følgende Otte Edsorne Laug Rettes mend Guldbran Qvitevold Ness, Reinert Nedre Løchhamer, Mons Flache, Mathis Mæland, Simon Øvre Flygensfæhr, Joen Sunde, Knud Øvre Løckhamer, og Ole Sleteschoug paa hvis vegne sadt LænsM: Mads Godøen. Overværende Fogden Hr: Kamer Raad Juel og LænsM: med menige tingsøgende Almue.

Hvorda LænsM: \paa/ Sten Fladeragers Veigne i Retteæsk[ede] den fra seniste Høste ting til nu udsatte Sag mod Lars Nielssen ibm: noged ulovlig nedslaged Høe og ulovlig Skog hug betreffende.

Paa Lars Fladeragers veigne mødte konen Gurj Siurs(?) Datter{s veigne} som tilstod lovlig Stefnemaal.

Citantens Vidner

[1. Vidne] Johanes Pedersen Luren aflagde Eed og provede: at nu i Somer var Vidnet og slog høe hos Sten Fladerager, hvor da Ole Stens!! (Sten) Fladeragers Svoger bad ham og Jacob Kongsvig, see, paa, at Lars Fladeragers kone(?) hafde slaget om de mercker Retten hafde nedsadt, men derimod slaged efter de som Lars self haver nedsadt, hvorda Ole Fladerager siger: at vilde de levere det slagne høe tilbage skulde de ej søge derpaa men dette er ej skeed hafde ej videre at prove.

2. Vidne Hans Mevatne aflagde Eed og provede: at nu i Somer bad Sten Fladerager og hans Svoger Ole, at vidne[t] og Iver Nordbust, skulde gaae og See alt hvad Lars Fladerager hafde hugged i det støcke marck de trætter om for Laug tinged, der komende saag de saa stoer menge (mengde) træer ned hugged, at de laag i kros i Marcken og kunde ej telles, det var det meste Birck, som var flaaed, denne Skade {vilde} Taxerete de ej men vil icke haft saadan Skade for mange Penge, sær da det var ung Birck. hafde ej videre at prove.

Contra Citantens kone begiærede Sagen udsadt til næste Ting for at føre vidner paa deres side i Sagen.

Eragted

Det tillades, og kand ej negtes af Retten, at Lars Fladerager faar sagen udsadt til næste Ting, for at føre sine Vidner men skeer det ej, da gaar alligevel dom i Sagen efter indkomen Oplysning.

efter tilladt tiid i Gaar, blev Sagen mellem Lars Tottelvig og Ole Langeland foretaged betreffende den paastefnte Koe.

1772: 1b

Parterne blev derefter saaledes forent at indstefnte Ole Langeland skal betale i seniste til først komende 24 Junj til Citanten Lars Tøttelvig 5 Rdr: men i fald det ej til den tiid betales skal Ole Langeland for pengene exeqveres. dette blev de for Retten hand Reckt om og begiærede forliged med Dom beckrefted.

Afsagt

efter {første} \første/ Bog i Loven dens 1 Cap: 1 og 2 art: skal parternes Forlig ved Magt stande og i fald Ole Langeland ej betaler de 5 Rd: til 24 Junj til Lars Tottelvig skal han derfore exeqveres, og altsaa betale de der(…) gaaende Omckost: foruden.

Procurator Kragh for Capt: Schunemands Børn Reffererede sig til sit forrige og for lengst i Rettelagde Jndlæg, med derudj indførdte Paastand, som i Sagen fra Capt: Schunemand mod Hr: Holst førster Schrøder og Sr: Niels Fromp udj Bergen er andlagt, hvorefter han under negtelse af alt modstridende indlod Sagen Dom.

Holst førsten som mødte var og med Dom fornøyet.

Retten fandt fornøden at tilspørge Citanten om han vilde være fornøyet med at Sagen til Doms Afsigelse blev optaged til næste Ting, siden inte efter paaraab nogen af Parterne mødte i Gaar, som første Ting dag, icke heller i Dag for (før) nu klocken 2 har slutted Sagen til Doms, og det tillige er beckiendt at Odels Sag om et par timer skal foretages, mellem disse same stridende Parter, hvor Dom efter en Rettens Eragtning klocken 6 i dag skal afsiges; det og tillige er beckiendt, at den ting Sag hvori Dom forlanged er, er af saa stoer Vidtløftighed, at domeren Naturligvis behøver tiid til at betencke sig, og icke saa lige hen kan føre sin dom til Protocollen i denne hast. {til} At optage Sagen til doms paa 6 uger er beckiendt icke lader sig giøre paa landet, uden 6te uge dagen igien her paa Tingstædet holdtes ExtraRett, hvortil vil medgaae mange Omckost:, og vil Retten være underRetted om enten Citanten det siste vil paatage sig, eller declarere sig fornøyet med det første.

Procurator Kragh fandt det ugiørlig i dag at vinde Dom i denne Sag afsagt, hvorfor, og for at spare Omckost: som Schunemands Børn umuelig kand udtelle at holde nogen Extra Rett saa fandt han fornøden allerhelst her paa

1772: 2

Stædet ej nogen Rett bliver holdet før Høstetinged, at denne Sag da vorder paadømt.

Eragted

Eftter det tilførte udsettes Sagen til næste Høste Ting, og haver parterne da at møde uden videre Stefnemaal og Varsel, for at paa høre Dom i Sagen, og det saa betimelig at same kan afhøres forinden andre Sager foretages.

Som ingen efter 3de Ganges opraab vilde gaae i Rette, blev Ren!! (Retten) for Skibredet ophæved.

Anno 1772 d: 7 Maj Klocken 6 om eftermiddagen blev den fra sistleden 21de pasato udsatte og til nu til doms optagne Odels Sag foretaged mellem Johanes Schunemand og Hr: Holst første Schrøder, i Laug Rettes, og begge Parters med deres Fuldmegtiges Overværelse.

Hvorda udj denne Sag af den ganske Rett blev saaledes kiendt dømt og

Afsagt.

Udj denne Odels-Sag, som Johanes Schuneman mod Hr: Hølst først Schrøder haver andlagt, betreffende Løsnings Retten til Gaarden Ræfschaar, findes efter Stefnemaalet af 11 Decbr: a: p: Citantens Paastand at være denne: at han som en Søn af afg: Capt: Schunemand {….ng} \maae/ ved Dom tillades, at indløse Gaarden, som af hans Fader Sal: Hr: Capt: Schunemands ere beboed i mere end Hævds Tiid, og det for den Suma 24 Rd:, hvilcke af hans Fader blev betalt, efter af Citanten i Rettelagt Skiøde dat: 30 April 1749, og siden den indstefnte ej efter i Rettelagt Beskickelse af 30 Nobr: 1771, har vildet andtage i Mindelighed de andbudne 24 Rd:, da at erstatte Citanten denne Sags Omckostning, med videre som Stefnemaaled indeholder. Den indstefnte der imod, næst at tilstaae Lovlig Stefnemaal for ham forckyndt,

anfører efter sit i Sagen indleverede Jndlæg dat: 21 passato, at han icke kan ansee Citanten som nogen Ret Odelsmand, saa lenge hans Ældre Broders Børn sc: Søner lever, og at han derfore vil mene sig frie for Jndløsning, af en der ingen Rett haver; men da han i dette Fald, ej kunde vide hvorledes Retten vilde forcklare den allegerte Forordning, paastaar han, at om Løsning blev Citanten tilckiendt, Citanten da maatte tildømes at løse det, for hvad den indstefnte maatte betale, efter sit meddelte Auctions Skiødes Jndhold, hvilcket han irettelagde som er dateret 5 Maj 1770, sc: Suma 202 Rd: 2 Mrk: 8 s:, samt erstatte ham Processens Omkostning 8 Rd: Betragter nu Retten Parternes fremførte, og med Agtsomhed eftertencker, hvormeged af same kunde have medhold af Lov; Saa vil det første som falder i Begrebet være, at naar Holst første Christopher Schrøder skulde udløses af en Odelsmand, same da maatte finde sig udj, at betale Holstførsten den Suma, som

1772: 2b

efter det i Rettelagde Auctions Skiøde er udbetalt, i kiøbe Sum, og efter 3de Postes Jndhold i Omckostninger, nemlig 202 Rd: 2 Mrk: 8 s:; Thi for en Odelsmand er denne Regel altiid fast, at han maae betale hvad den har nødt for Godsed, som solgte det, hvorefter han vil troe, Odelen at kome til sig, og ingen lunde, at kunde løse efter den Sum, som hans Forfædrer, eller Formand i Odelen har indkiøbt det for, og hvilcket den senere Forordning, om Odels Retten i Norge af 14 Januarj 1771, i 7 § tydelig siger. Men Qvestionen her, bliver allene denne: om Citanten Johanes Schunemand, kand blive Løsnings Mand til det paastefnte eller ej, i sit Jndlæg af 21de passato tilstaar han; at han haver haft en ældre Broder ved Nafn Jocum Friderich Rode Schuneman, som efter hans Fader afg: Capitaine Schunemand, hafde ladet Gaarden paa Offendtlig Auction bordtselge, lovlig haver lyst sin Pengemangel og Odels Rett til denne Gaard, same hans Broder, er derefter død, og har efterladt sig 2de umyndige Søner, en 14 og en 13 Aar gamel, som begge endnu lever. Eftterseer nu Retten den Kongelige Forordning af 14 Januarj 1771 d: 2 §, saa findes der med tydelige Ord anførdt, at ved Odels Løsning, skal allene forstaaes de, som i Rett medstigende!! (ned-) Linnie, stame!! (stammer) fra den eller den, som have besiddet Gaarden med Odels Rett, men ingen lunde de, som allene i den opstigende Linnie eller i Side Linnien er same beslegted; Her af vilde erfahres, at skiøndt det er udisputerlig Johanes Schuneman, som denne Sags Citant, er en Rett nedstigende Linnie fra Captain Schunemand, som hafdede!! (hafde) godsed til Odel, vil dog oplyses, at han er den anden af de nedstigende Linnier, og at altsaa han, ingen indløsnings Rett kan tilkome, saa lenge hans ældre Broders Søner er til; Thi saasnart Odelen var kiendt Citanten til, var de umyndiges Rett aldeles tilsidesadt, som siden ej kunde faae Odelen tilbage fra en Farbroder, efterdie det nu ej er, som forinden siste Forordning udkom, da en i Odels slegten kunde løse det fra en Fremed, og en nermere Odelsmand fra denne, efter Lovens 5 Bogs 3 Capt: 10 art: og hvorom Lovgiveren i allegerte Forordning ej haver udladt sig. Eftter de andførte og i Sagen befundne Omstendigheder kiendes og dømes hermed for Redt: Citanten Johanes Schuneman kand af Lov icke deducere nogen Odels Rett, til det paastefnte, derfore frie findes Jndstefnte Holst første Schrøder for Citantenss Paatale. Udj Processens Omckostninger betaler Citanten til Retten

1772: 3

11 Rd: 1 Mrk:, og til den indstefnte 7 Rd: /: efter Laug Rettes sigende [:/], foruden domens Løsning som den betaler, der same forlanger. det paadømte udredes næste 15 dage efter denne Dom[s] lovlige forckynd: under etc:

Citanten begiærede Domen beskreven saa snart muelig, for at apelere Sagen men ej betalt til Stemp: pp:

Anno 1772 d: 11 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet paa Tingstædet Lundervig med Ous \og Strandvigs/ Skibreeders Almue og Retten betiendt med de same Laug Rettes Mænd som skulde have sadt og betiendt den nestleden Løverdag, da Fogden og Sorenskriveren formedelst indfaldende hardt vejr, icke kunde kome til Tingstædet, sc: Bagge Baggesen Lussand, Johanes Hegland, Ole Nielsen Øvre Bouge, Johanes Nielsen ibm:, Lars Olsen Røsvold, Hans Knudsen Sævild, Hans Anderssen Kaldahl (Koldahl) og Niels Søre Holmefiord i hvis Stæd sat Hans Lundervig. Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: Hans Lundervig og mendige ting søgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er hid komen og for Waags Skibredes Almue anførdt og hvoraf det siste var

Stiftes Skrivelse af 18 passato hvorved beckiendtgiøres det Norske Kamer Skrivelse af 4de i same Maaned om 400 tønder Hafre Korn som er opsendt til Bergens Stift til Hielp for den trengende Almue mod at de betaler 16 ½ Mrk: foruden de videre Omckostninger, som herefter kan paaløbe. Fogdens tilspørsel og Almuens Svar falt som ved Waags Skibrede er andførdt.

Derefter læst følgende Particulliere Documenter saasom

1te Prostinde Legangers Bygselbrev til Hans Andersen Koldahl paa 1 løb Smør 1 Giedskind i Hatvig dat: 4 Maj 1772.

2. Hr: Capt: Johan Pritziers Dito til Anders Gundersen Wogner (Wagner/Wægner) paa et Huusmands plads kaldet Bøe-Nessed dat: 4 Novebr: 1771.

3de Hr: Jørgen Meldahls Dito til Mons Larsen [paa] ¼ løb Smør ¼ Huud i Gaarden Salbue dat: 16 Martj 1772.

4de Udsletted Hans Goupholms Obl: til Engel Collild (Kolleid) paa 40 Rd: dat: 9de Octobr: 1769, som er betalt efter Qvit: af 11 Maj 1772.

5te Hans Goupholms Obl: til Jacob Sandvig paa 42 Rd: imod Pandt 18 mrk: Smør i Goupholm og 4 proCto: Rente dat: 2 Febr: 1772.

6te Mons Kleppes Skiøde til Sønen Engel Monsen paa ¼ løb Smør ½ huud i Kleppe for 72 Rd: dat: 11 Maj 1772.

7de Engel Brathuses Skiøde til Ole Oustestad paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Hafschaar for 167 Rd: dat: 11 Maj 1772.

Fogden i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsadte, og af ham mod Pigen Bornie Simonsdr: andlagde Sag, for beg: Lejermaal med egtegiftt Mand Peder Høysæter.

Den indstefnte mødte ej, og ingen paa hendes veigne, Altsaa paastod Actor Stefnevidnerne maatte afhielme Laug dagen og skeede same under Eed: af Thomes Nordvig og Ole Stentvedt.

Eragted

J Sagen skal afsiges Dom paa næste Ting uden videre Stefning, naar Actor i Rettel: den fornødne Præste Attest om Forseelsen.

1772: 3b

Ole Stentvedt anmelte at Evens Lausgar (Lauskar) som nu er Siug, har ladet indstefne Lars Olsen Huusmand under Stensland for Gield 5 Rd: 2 Mrk: 8 s: derfor at lide Dom og betale Omckost: og paahøre Vidner.
den Jndstefnte mødte ej
thi fremstod Stefnevidnerne Ole Stentvedt [og] Thomes Nordvig [som] aflagde Eed om Stefnemaales lovlige Forckyndelse, og tillaag!! (tillagde?) at den indstefnte sag[d]e han betaler ej for (før) han for (faar) Dom og møder ej for (før) hans tiid er.
1. Vidne LænsM: Lundervig aflagde Eed og Sagde at da Skifted holdtes hos den indstefnte efter hans Kone siger den indstefnte til Citanten, han vilde betale ham de 5 á 6 Rd: han var ham skyldig hafde ej videre at vidne.

Eragted

Jndskiøndt den indstefnte Lars Olsen icke har negted det paastefnte, og et vidne er ført til styrcke for Citanten, saa kan dog ej nu i Sagen feldes Dom. Men Sagen udsettes til næste ting, da den Jndstenfte har at møde for at forsvare sig, og Citanten tillige maae føre et Vidne til, for des bædre at bevise sin Rett.

Knud Nordvig mødte og tilckiendegav, at Pigen Brithe Arnes Datter haver indstefnt Lars Goupholm for laante penge 10 Rd: 4 Mrk: og Ræsterende tienisteløn 7 Rd: er 17 Rd: 4 Mrk:, jtem Tørjels (Torjels) Goupholm laante penge 7 Rd: 2 Mrk: og tienisteløn 3 Rd: er 10 Rd: 2 Mrk: begge at lide Dom og betale Omckostninger.
De indstefnte mødte ej, og ingen paa Deres veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Stentvedt og Thomas Nordvig, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen.

Eragted

et Umyndigt og Svagligt Menniske er Sagens Citant, som ej taaler at Sagen for hende lenge udhales, til næste Ting bliver den dog i følge Lov udsadt, men møder de da, icke og giør Rigtighed for det paastefnte, kan de ej vente lengere at blive gived tiid til det paastefnte at afgiøre, men da gaar Dom i Sagen efter dens Beskaffenhed.

LænsM: Hans Lundervig mødte og melte at Gastgiveren i Qvalesund Carl Comraa har indstefnt Anders Erichsen Sandvig for Gield 1 Rd: 7 s: derfor at lide Dom og betale Omckost:, samt paahøre Vidner.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Enterdt(?) (Stentvedt) og Thomas Nordvig som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen med sigende: at konen sagde hun mente det lenge var betalt:

Eragted

1772: 4

vel kan Retten slutte, af det den indstefntes Kone haver sagt til Stefnevidnerne, at kraved er Rigtig, men dets uagted kan i Sagen nu ej gaae Dom, da den indstefnte bør have tiid til at fremføre hvad han siunes tiener til beste for sig paa sin side i Sagen og derfor udsettes same til næste ting, da Citanten bør i Rette legge Reigning over det han kræver.

LænsM: anmelte at her i Skibredet findes 2de Spedalske Mennisker den ene ved nafn Synneve Frederichs Datter Tvedt af Fuse Sogn og Marthe Thomes Datter Lussagn begge af Ous Skibrede men den siste af Ous Sogn hvilcke begge inted ejer, men derhos med Siugdomen sterckt behefted, Paa Rettens tilspørgende svarede Samtlige Almues Mænd med LænsM: og Laug Rett at det anddragne er rigtigt, med ydermere Sigende at de ynskede de

Syge snart maatte i Hospitaled indlemes saasom ingen vil have dem i Huused. herom Tingsvidne udstæd.

Gerhard Gelmeyden Personel Capellan til Ous Præstegield mødte for Retten og ærbødigst var begiærende at han til Protocollen imod Erleggelse af 5 Mrk: 4 s: i Jndførsel maatte andføre følgende:

Gerhard Gelmeuyden tilckiendegav at han udj Lov formelig tid til stefnemaals Udstædelse hafde gived LænsM: Engel Hansen Giøen Ordre at stefne Bon[d]en Johanes Eide til Somertinged som holdes paa Lundervig for Strandvig d: 11 og 12 Maj 1772, som da bemelte Gerhard Gelmeuyden til same tiid icke alleneste self indfandt sig for at erholde Rettens Pleje til vedbørlig Sattisfaction over be:te Bonde, som Gelmeyden af hans Høye Øvrighed var tilladt at søge for Bondens Rette Verneting, men end ogsaa hafde med sig sine indstefnte 2de Vidner sc: Niels Størchsen Sælen, og Johanes Borgen til at aflegge deres Edelige Vidnes byrd samt Stefnings mendene Hendrich og Lars Kuene (Kuven), at bemelte Vidner i Rett tiid var stefned, maatte Gelmeuyden dog erfahre ved sin andkomst paa tinged, det LænsM: icke hafde efterkomed hans Forlang[ende] med at stefne Under Paaskud, og inted videre hafde at undskylde sig med end at ej Stefnings Penge forud var ham betalt, men da Gelmeuyden icke har hørdt at saadant har væred brugelig mellem brave Folck eller Embeds mend, dog vel har hørdt at Skiøger og Horer søger sin Betaling forud, saa kand denne LensM: angivende Aarsag ej her have grund, men formedelst saadan LensM: Eftterladenhed i Embeds Forret: vil have sig forbeholden vedbørl: Tiltale; Altsaa var be:te Gelmeuyden ærbødigst begiærende, at Velædle Hr: Sorensk: vilde for retten afhøre de 2de vidner som lovl: af hannem var stefnt

1772: 4b

paa det at same vidner ej neste ting skal blive afviste; som det gick i Sagen mellem Engel Berge og Joen Hovland, af Aarsage at det vilde løbe over aar og Dag, siden de hørte den tale som faldt mellem Gelmeyden og Bonden, og da efter aar og dags Forløb ej bør vidne paa Ord, Ombedes Velædle Hr: Sorensk: at Qvest: vidnerne efter følgende Qvest: 1te Om vidnerne icke saag 5 Søndag efter Trenintatis 1771 da Hr: Gelmeuyden var ved Dahlen og forretted Guds tieniste og tillige same dag var et par Brudefolck, at Spillemanden stod lige uden for Kircke dørren og Spillede, og der var en stor Allarm, formedelst Folck som snacked og Dansed, 2de Om Vidnerne ej hørdte og saag, at Gelmeuyden kom ud til dem og tiltalte dem, for saadan deres Forhold under Guds tienisten, 3de Om de ej hørdte at der da blev svared ham af en i blant den mengde Almue som stod ude, gaae ind i Kircken og pas paa dit Embede, du har ej behov at skiende Os ud og tale til Os, 4de Om vidnerne icke saag at Gelmeyden gick hen og søgte om han kunde finde den som sagde det, og da han fandt ham, om det ej var Bonden Johanes Eide og om han ej tillige var fuld. og 5te Om vidnerne ej hørdte da Gelmeuyden talte ham til for sit Forhold; og sagde ham, han hafde giordt bædre han hafde væred hieme end kome til Kircke og Guds huus og være Gud til Fortørnelse andre til Forargelse og sig self til Spot, svarede han, du er mere og efter fuld end jeg og dricker dig tiere!! (oftere) fuld end jeg.

Tingstædet Lundervig d: 11 Maj 1772. Gerhard Gelmeuyden

LænsM: Giøen svarede at som han ingen Ordre fick hvorledes han skulde stefne Johanes Eide, og derhos siuntes det bare var til Omckostning for Hr: Gerhard Gelmeuyden lod han det blive, sær da det ej var forlanged af ham at stefne bemelte Johanes Eide at paahøre vidner i Sagen.

{Eragted}

Hr: Gelmeyden negtede det paa{stefnte}beraabte og paastod sine vidner førdte.

Eragted

Hvorledes {end} Hr: Gerhard Gelmeydens Forlangende har været til LænsM: Engel Giøen, Om at indstefne Johanes Eide i denne Sag, er og bliver at afgiøre mellem dem, i fald LænsM: skulde overtydes at have handled mod Embeds Pligt. dette ser fast dog Retten at Johanes Eide nu icke er stefnt, hvercken til undgieldelse i Sagen, eller at paahøre vidner, som dog Loven foreskriver, men da Johanes Eide skal have været indstefnt til Som!! (Somertinged?)

1772: 5

og videre i Somer, og altsaa ej ganske uvidende om Sagen, som han viste ej siden mindelig var forligt, og da Loven udtryckelig fastsetter at vidner skal afhøres inden Aar, om de skal kunde føres paa Ord, og dette er siste ting de kand føres til, saa vilde det ansees for en Rettes Fornegtelse, om vidnerne nu blev bordt viist. Thi andtages vidnerne, dog paa Condition at Hr: Gielmeuyden om Sagen skal fordtsettes, Ordentlig indstefner Johanes Eide til næste ting, for at paahøre de førte Prov, da det efter Omstendigheder kunde ham tillades at føre kontra Vidner og formere Contra Qvest:

1. Vidne Niels Størchsen Sæle aflagde Eed og provede til 1. Qvest: ja, til 2. Qvest: ja, til 3. Qvest: ja, til 4. Qvest: jo og var det Johanes Eide som sagde hvad 3de Qvest: omspørger. til 5. Qvest: jo hørdte alt det omspurgte ganske rigtig. derpaa blev vidned Demiteret.

2. Vidne Johanes Olsen Borgen aflagde Eed og provede til 1. Qvest: jo. til 2. Qvest: ja. til 3. Qvest: jo hørdte det omspurgte, og sagde andre Folck vidnet at det var Johanes Eide som hafde svared det. til 4. Qvest: jo. til 5. Qvest: jo derpaa blev vidnet fra Retten demiteret.

Hr: Gelmeuyden forlangede Sagen til næste ting udsat, da han vil Continuere Sagen.

Eragted

det forlangte bevilges til næste Ting.

Den af Engel Balleseim mod Guro Refne andlagde og til nu udsatte Sag blev paaraabt hvortil blev svared at parterne er forligt.

ligesaa til den Sag af Lars Kysnes andlagt mod Hans Hansen Giøen.

den af Ole Lille Hougen mod flere seniste ting andlagde Sag som til nu udsadt blev paaraabt og blev fra Citant: indlev[er]ed et Jndlæg af 10 Maj 1772 og en Reig: af 9 Maj 1772 som et efter andet blev oplæst.

Den indstefnte mødte ej.

Eragted

Seniste Ting Declarerede indstefnte Hans Poulsen Kilen sig med dom fornøyed, derfore optages Sagen nu til doms afsigelse til i Morgen Formiddag klocken 9, da Retten har faaed den Oplysning den sist forlangte.

derefter læst

1te Jan Tørgelsen (Torgelsen) Berhofdes Bygselbrev til Ole Endresen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Berlandstvedt dat: 16 Nobr: 1771.

2. Mortificeret Sten Wandvigs Obl: til Ole Hafschaar paa 98 Rd: dat: 9 Maj 1755. som er betalt efter Qvit: af 11 Maj 1772.

3de Udsletted Engel Miaanesses Obl: til Hans Echeland paa 200 Rd: dat: 1 Maj 1768. som er betalt efter Qvit: af 11 Maj 1772.

4de Ole Oustestads Skiøde

1772: 5b

til Ole Larsen Hafschaar paa ½ løb Smør ½ hud i Hafschaar for 200 Rd: dat: 11 Maj 1772.
5te Niels Refnes Dito til Sverche Hiertnes paa 1 løb Smør i Revne for 533 Rd: dat: 11 Maj 1772;
6te Jan (Jon) Biøndahls Do: til Sønen Endre Jansen paa 27 mrk: Smør i Biøndahl for 64 Rd: dat: 11 Maj 1772,
7de Endre Biørndahls Obl: til Engel Brathus paa 70 Rd: mod 4 proCto: og Pandt 27 mrk: Smør i Biøndahl dat: 11 Maj 1772.
8de Ole Oustestads Contract med Lasse ibm: dat: 11te Octobr: 1771.
9de Engel Miaanesses Skiøde til Anders Knudsen paa ½ løb Smør ½ hud i Miaanes for 360 Rd: dat: 11 Maj 1772.

Eragted

Formedelst aftenens paackome opheves Retten til i Morgen.

Andre dagen d: 12te Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd, med Dito Skibreeder, med det andførdte Laug Rett i Fogdens Overværelse.

Hvor da udj den fra i Gaar til i Dag til dombs optagne Sag som andlagt mod Hans Poulsen Kilen af Ole Lille Hougen og flere blev saaledes kiendt dømt og

Afsagt.

Ved Stefnemaal af 19de April 1771 paastaar Citanterne Ole Olsen Lille Hougen med flere, at indstefnte Hans Poulsen Kilen, skal erstatte dem, den Omckost: de hafde, ved at forsvare sig mod ham, da han hafde indstefnt Ole Lille Hougen, for at udløse ham af Haalandsdahls Annex kircke, hvortil han formente sig Odels berettiged, og det i Serdeleshed derfor, at han ej, efter Laug mandens Hiemvisnings dom var afsagt, har lagt Sagen paa nye an, men ladet sin Odels Pretention ganske beroe upaatalt; derfore de paastaar, alle for dem udgaaende Omckost: gordtgiordt!! efter indleveret Reig: af 9de Maj 1772 i alt bereignet til 108 Rd: 2 Mrk: 8 s: Den indstefnte anfører til sin Befrielse, at da han andlagde Odelssag mod Ole Lille Hougen, hafde han rigtig Odel til Haalandsdahls Kircke at paastaae, og derfor blev han og, efter afsagt hiemtings Dom tildømt Løsning til det paastefnte med 12 Rd: i Omckost: denne Dom som hans Contrapardt til Laugtinged indstefnte, blev ingen sinde af Laug manden underkiendt, men formedelst en Formallitets Feil hiemvist, hvorhos og, Omckost: paa begge sider blev ophæved, siden kom, den Kongel: Forord: af 14 Januarj 1771 om Odels Retten i Norge, og fandt han, at denne Forord: hindrer ham, at andlegge en nye Sag. Efttertencker nu retten det paa begge sider anddragne, og i sær de i Odels sagen mellem parterne afsagde dome, da vil der af oplyses, at Hans Poulsen Kilen ingensinde har været anseed, at have førdt nogen uretferdig Sag, mod Ole Lille Hougen, om Kircke partens Jndløsning; Thi hiemtingsdomen tildømer ham Løsningen

1772: 6

med Omckostninger, og Laug manden hiemviser Sagen til nye Behandling, for en Formallitet hiemretten icke hafde observeret, og derhos ophæves Omckost: for Laug tinged, uden at udlade sig med minste Teign til, at Hans Kilen hafde uret i sit Søgemaal. At nu ej en nye Sag af denne er andlagt, kand have mange Raisons, og kand det ej blive et Beviis, at en Mand har uret, fordie han icke altiid ligger i Process, for at viise sin Rett. Og er det tillige almindeligt at naar hoved Sager paadømes, bliver fastsatt hvoe Omckost: skal svare, og uden hoved Sag har

same icke Stæd. Eftter Sagens Omstendigheder kiendes og dømes for Rett. Hans Poulsen Kilen fri findes ganske for Citanternes Tiltale i denne Sag.

Procurator Giøen i Retteæskede den af Sr: Leganger seniste Ting andlagde men til nu udsadte Gields Sag mod Dag Røssaas og æskede dom. og indleverede Reig: af 7 Maj 1771 som med sin Paateig: blev oplæst.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Særvold og Joen Thuft som beckreftede Laug dagens Lovl: Forckyndelse for den stefnte.
Giøen Postod!! (Paastod) dom til det skyldige, at betale med Omckost:

Afsagt

Jndstefnte Dag Røssaas, som 2de gange lovlig stefnt, har inted mod det {ind}\paa/stefnte beviis som kan tiene ham til Befrielse i Sagen, derfore tilfindes han herved at betale til Sal: Hr: Hans Astrups Stervboe de paastefnte 1 Rd: 3 Mrk: med 3 Rd: i Omckost: som alt skal udreedes efter lovlig adfærd næste 15 Dage etc:

ligeledes i Rette æskede han den Sag mod Torchel Nedre Hage for Ræsterende 3 Rd: 1 Mrk: 2 s: til Sal: Hr: Astrups Stervboe som fra seniste ting udsadt, at lide Dom med Omckost:
Jndstefnte Thørchel (Thorchel) Nedre Hage mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod de same Stefnevid: og ligeledes beckreft: Stefnemaaled med Eed, sagde ellers at den indstefnte tilstod kun 16 Mrk: af Ford:
Giøen paastod Dom etc:

Afsagt

de andførdte Omstendigheder til Stefnevidnerne som den indstefnte har brugt, nemlig at han kun var skyldig 16 Mrk: af det paastefnte, kan ej befrie han (ham) for Søgemaaled, naar han viste sit andragende var rigtig, burde han enten overtydet Sagsøgeren om {sin} Feiltagelse, eller i minste Respecteret Retten saa meged, at han kunde have mødt efter given Laugdag for at forsvare sig, men da ingen af delene er skeed, kan hans udsagn til Stefnevidnerne ej tages i Betragtning til lettelse for ham

1772: 6b

Thi tilfindes bemelte Thorchel Hage at betale til Sal: Hr: Hans Astrups Stervboe de paastefnte 3 Rd: 1 Mrk: 2 s: med 3 Rd: udj Process Omckost: som alt skal udreedes næste 15 dage efter.

Procurator Giøen i Rette æskede {sin} \den/ fra seniste ting udsadte Sag mod Engel Miaaness for Ræsterende 6 Rd: 4 Mrk: 12 s: til Hr: Hans Astrups Stervboe, derfor at lide Dom etc:
Engel Miaanes Miaanes!! mødte og tilstod lovlig stefnemaal, og anførdte at han vil overbevise Sagsøgeren at den tiende der kræves paa, for Øvre Dahl er betalt, ved en handel om en Qvige han solgte til Proustinde Leganger, og der paa vil han aflegge Eed, og det som kræves for Miaaness er til LænsM: Giøen betalt efter Qvit: af 11 Maj 1772.
Giøen Protesterede mod den erbudne Eed og paastod Dom.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til den ende at Engel Miaa[nes] for!! (faar?) see at afgiøre Sagen i Mindelighed med Sagsøgeren, og i fald ej same skeer, staar Sagen aaben til doms afsigelse efter Omstendigheder.

Fogde[n] Hr: Kamer Raad Juel hafde indstefnt Torjuls Hansen Giøen fordie han næstleden Skiertorsdag Reiste til Bergen med Bueføre, derfor at lide Dom og betale Omckost:

Den indstefnte mødte, ej og ingen paa hans veigne:
thi fremstod Stefnevidnerne Berge og Ole Yttre Røe som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed og sagde derhos at den indstefnte siger, han mente ej Forseelsen var saa stor, og skal det saa nøye paasees er det vel mange som blir straf skyldige.
Fogden forlangede Sagen udsadt til Vidners Førelse.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid Hr: Actor med et par Vidner vilde behage at bevise Sigtelsen.

Hans Engelsen Øvre Echeland hafde til dette ting indstefnt Ole Knudsen Nedre Echeland for skyldig værende penge 19 Rd: 3 Mrk: der for at lide Dom og betale Omckost: siden Same er udlagt paa Citantens Datter Giertru Hansdr:
Den indstefnte mødte icke og ingen paa hans veigne
Thi fremstod stefnevidnerne Ole og Berge Haldorssøner Yttre Røe som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed og tilstod han Fordringen for dem.

1772: 7

Eragted

den lovlig indstefnte Ole Knudsen Nedre Echeland gives her med Laug dag til næste ting, for at inkome med sit forsvar i Sagen.

Sorenskriver Hesselberg hafde til dette ting indvarslet den Dannemand Samuel Hansen Sandahl, i andledning af det at bemelte Sorensk: Fuldmegtig nu afg: Christian Hunth hafde indsadt ham til Formynder for Christie Rasmus Datter Møgster, og som det nu bemerckes, da skal bemelte Christian Hunth, have formodentlig modtaged Pengene i Stervboed efter Rasmus Møgster, uden at levere dem til Formynderen, og i den andledning, da Sorensk: som til et Svar paa Formyndernes Klage over ham til Hr: Stift befalingsM: Petersern, har vedtaged som Oberformynder i Sundhordlehn, at udbetale Pengene, naar Formynderen under Saligheds Eed vil svare paa disse Spørsmaal
1te Om han ej viste, han var indsadt til Formynder {eft} for Christie Rasmus Datter Møgster for (før) Hundt døde, og i fald han viste det, hvorfore han da ej krævede det i Hunthes Stervboe;
2de Om han ingen sinde hvercken ved sig self eller andre har modtaged noged af bemelte Myndtlings tilfaldne Arv,
3de Om han veed nogen fremed skulde indesidde der med om med alt eller hvor meged.
Paa disse Qvest: svarede Samuel Sandahl saaledes. da Auctionen efter Rasmus Møgster holdtes blev saaledes aftalt at Engel Marchhus skulde være Formynder, nogen tiid efter fortalgte Niels Møgster som har den umyndiges Søster, at Hunth siger til ham, at han hafde leveret pengene til Knud Nerness. og kom det aldrig i Sal: Hunthes Tiid, til nogen undersøgelse, mindre har han lever[et] Comparenten en eniste Skilling, eller til nogen paa hans veigne. til 2. besvared ved slut af 2de svest: svar. til 3de Qvest: ved ej derom, og hvad Niels Møgster kan indesidde med vil Skifte breverne og Auctions Forret: udviise.
Sorensk: hafde ej mere at tilspørge, ligesom og det svarede blev af Samuel Sandahl med Eed beckrefted.

derefter læst
Hans Coldahls Bygselbrev til Anders Nielsen paa 1 pd 6(?) 1/2(?) mrk: Smør 81/288 deel huud i Kiøn dat: 2 Maj 1772.

2. Christie Hatvigens Contract med sine 2de yngste Døttre og!! (om?) endeel i Etne korn tiende dat: 11 Maj 1772.
3de Hans Yttre Tøsses Obl: til Joen Foer paa 62 Rd: mod 4 proCto: og Pandt 22 ½ mrk: Sr: ¼ hud i Yttre Tøsse dateret 12 Maj 1772.

1772: 7b

for Retten fremstillede sig Procurator Giøen og gav tilkiende at han møder for Præsten Velærværdige Hr: David Christie der til dette Ting Tiid og Stæd haver med Mundtlig Stefning ladet indstefne Encken Jngeborg Lars Datter tilholdende ved Søen paa Fuse Præstegaards Grund fordie hun efter lovlig udsigelse ej vil afflytte sine Huuse af Fuuse Grund, eller at endtholde sig fra al Handel, til videre Oplysning i Sagen er følgende Vidner indstefnt, sc: Op og Udsigelse Vidnerne Johanes og Hans Øfstestad, og vidnerne Johanes og Jngebrict Qvale, Anders Bache og Wiching Olsen. derefter dom at modtage til Grundens Fravigelse og Omckost: at tilsvare.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hendes veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes og Hans Øfstad som ved Eed beckreftede Stefnemaaled rigtig forckyndt over den indstefnte saaledes at saafremt hun vilde afstaae Øl og Brendevins Sahl skulde hun blive sidende men i Mangel deraf at hun ej vilde give det skriftlig i fra sig, da at lide Dom til at fravige Pladsed, betale Omckost: etc: de svarte derpaa, hun forstod sig ej derpaa Sønen Niels skulde svare derpaa.
Citantens Vidner
1te Udsigelse Vidnerne Johanes og Hans Øfstad aflagde Eed og provede at noged for Juel var de efter Hr: Christies Forlangende hos den indstefnte og tilsiger hende, at saafremt hun ej vilde aflegge at Selge Øl og Brendevin, skulde hun fraflytte sine Huuser til næste Fardag. hvortil hun svarede at hun hafde icke noged deraf, helst kunde hun ej love ganske at lade det være, Thi da kunde hun ej berge sig.
2. Vidne Johanes Qvale aflagde Eed og provede at nu siste Søndag der var Prækken med Fuse Kircke, var vidnet self inde hos den indstefnte som boer ved Søen ej langt fra kircken og kiøbte sig en skilling i Brendevin og saag tillige hun solgte Brendevin til andre, dog ej stort som han saag, broderen eller Søn til den indstefnte kom ind i det same og siger til sin Søster du handler med Brendevin her, men de kiender vel loften ude.
3. Vidne Ingebrict Qvale {aflagde} \vilde ei aflegge/ Eed og prove{de} til Sagens Oplysning.
4. Vidne Anders Bache aflagde Eed og vidnede at nu Paaskedag da der var Prækken med Fused!! (Fuse) kiøbte Vidnet 1 Potte brendevin af den indstefnte og en Anden Mand for 2 skill:, hafde ej videre at prove.
5. Vidne Wiching Olsen aflagde Eed og provede: at nu sistleden

1772: 8

Palmesøndag der var Prækken med Fuse kom han ind til den indstefnte saag da 2de Mand hafde et Støb Øl imellem sig, og betalte Penge derfor. hafde ej videre at prove.
6. Vidne Joen Foer aflagde Eed og provede at han har seed den indstefnte har solgt Brendevin til Almues mend paa Søndager der haver været Prækken med Fuuse kircke.
Giøen paastod Dom.

Eragted

Loven medholder, og Billigheden tilsiger, at hver som er stefnt til dom, bør have tiid at forsvare sig, altsaa gives den indstefnte Encke tiid, til næste ting at indkome med sit fornødne tilsvar i Sagen.

Tings Vidne om Mandtallet, blev taged her som for de øvrige Skibreder og befunden rigtig.

Som ingen efter 3de ganges paaraab indfandt sig i Retten blev same for Skibredet ophæved.

Anno 1772 d: 14de Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet paa tingstædet Øvre Waage med Strandebarms \og Qvindherres/ Skibrede\r/s Almue og Retten betiendt med følgende Laug Rettes mænd nafnligen Guldbrand Nedre Waage, Hans Dybsland, Anders Kiærevig, Paal Dybsland, Anders Nedre Waage, Tørchel (Torchel) Schieldness, Baar Tvedt, og Peder Svindland. Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue;

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongelige Forord: og Høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er Anckomen og forhen extraheret.
og blev Almuens Svar paa den om Korned, ligesom Svared er skeed for de andre Skibreder.

Den af Niels Breche Contra Berge Houchaas seniste Høste ting andlagde men til nu udsadte Sag blev paaraabt og hvortil Parterne svarede at de er forligt.

Lars Thorsen Sadven!! (Sandven) af Hardanger hafde til dette ting indstefnt Soldat Haaver Larsen Store Fosse, fordie han /: der nu er Raads mand hos Hr: Capt: Thausen paa Haabreche i Strandebarm :/ icke vil betale halvedelen af den Opforstring som medgaar for at underholde det Pige barn han haver afled med Pigen Ingeborg Larsdatter Sandve, hvilcket barn nu er 1 aar gl: og til Ophold hos Moderen der igien er hos Faderen. den instefnte som haver væred mindelig tilbudet at betale har ej beckvemed sig der til. derfor at lide Dom og betale Omckostninger.
den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
thi fremstod Stefnevidnerne Niels Rise og Arne Echebreche som ved Eed bekrefde at de lovlig haver indstefnt Haaver Larsen til dette ting i ommelte Sag.
Citanten fremstillede de 2de Mænd Hans Rasmussen Berge og Peder Johansen ibm: som haver hørdt den indstefnte har nægte at bet: Opfostring.
1. Vidne {Peder} \Hans/ Johansen!! (Rasmussen) Berge aflagde Eed og vidnede at nu første

1772: 8b

Fredag efter Paaske var vidnet tilligemed Peder Berge for at tilspørge Haaver Fosse om han vilde betale den halve Opfostring til Barned, hvortil han svarede han betaler ej, forinden Retten tilsiger ham det. hafde ej videre at prove.
Fra Peder Breche!! (Berge) blev indlevered et Skriftlig vidnes byrd under Eed, dog uden dato, i sin mening ligesom 1te vidne.
Paa Rettens Tilspørgelse svarede Almuen og Laug Retted at her i Bygden gives almindelig for et Barns Opfostring det første Aar 7 Rd: andet aar og tredie aar hver 7 Rd: fierde aar og alt til 12 aar aarlig 6 Rd:
Citanten var fornøyed med hvad Bygde skick er; og paastaar ej efter Re[s]criptet.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Retten kan i denne Sag ej {tage} \undstaae/ sig {til Efttertancke} \fra/ at felde Dom, siden den indstefnte til Beskickelse Mændene har tilstaaed, at vil være fornøyed med hvad Retten foreskriver ham, og hverken forlanged Udsettelse, eller negted at det Barn var hans, hvorfore Opfostring kræves. Citantens Paastand gaar ej heller ud paa, at vilde have efter det udgangne Re[s]cript, men declarered sig fornøyed med hvad efter Brug i Bøygden almindelig betales, og som efter dette vil blive beckiendt, at her gives i de 3de første aar, Aarlig 7 Rd: og for de øvrige til Opfostrings tiden er ude, aarlig 6 Rd:, saa kiendes og dømes hermed, for Rett, at indstefnte Haaver Larsen Store Fosse, skal betale til Pigen Jngeborg Larsdatter, til Opfostring for det Barn de aflede Samen, for de første 3 aar, aarlig {7} 3 ½ Rd:, og for de øvrige 7 aar aarlig 3 Rd:, mod, at hun besørger Barnes Opfostring, men skulde Barned ej opnaae 10 aars Alder, da falder det af sig self, at han for den tiid Barned ej oplever er befried; liggesaa skal han og betale denne Sags Opkostning!! (Om-) med 2 Rd: Det paadømte udreedes efter lovlig adfærd saaledes, at de idømte Omckostninger tillige med Opfostringen for første Aar, bliver at betale næste 15 dage, efter denne doms Forckyndelse, og for de øvrige aar inden hver St: Hans tiid, om han vil undgaa Excecution, der uden videre Søgemaal og dom, overkommer ham aarlig, naar betaling til forskrevne tiid skulde mangle.

Citanten Begiærede Domen beskreven og leverede til Stemp: [pp:] 3 Mrk:

1772: 9

Procurator Gorm mødte paa hans Principal Tosten Breches Veigne og æskede Sagen i Rette som er andlagt af Velædle S[e]verin A: Hejberg imod ham og derpaa i Rettelagde sit Skriftlige Jndlæg af dags dato Vilde afvarte og see om nogen mødte paa Citantens veigne.

Heiberg mødte og udbad sig ærbødigst af Retten Mons: Gorms indkomne i Dag oplæst hvornæst han agtede det skriftlig Forsett af dags dato at Demonstrere den betydelige Omstendighed som tvinger ham end nu denne sinde og engang for alle til sin Sags Oplysning og Bestørckelse, baade for Domer og Parterne, at begiære andstand til næste Rett.

Heiberg for det øvrige efter Procurator Gorms oplæste og indkomne Jndlæg, indleverede sit saalydende: vilde denne sinde aldeles icke opholde den Høystærede Rett med vidtløftige annotetioner men kordtelig som aller skyldigst udbad sig lovmedholdelig tiid og ellers ervartede Rettens retsindige som Skiønsame Biefald.

Gorm paa hans Principals veigne Refererede sig til sit i dag indgivne Jndlæg og Protesterede af al kraft og lovlig Forbeholdenhed imod videre Udsettelse og andstand i Sagen, allerhelst da den forlangede Andstand af Citanten icke vedkomer hans Principal men er en Sag som vedkomer samtlige Ejere, saavel af Strandebarm som Qvam, saavit som Folcke (Følcke/Fylche) Skifted imellem begge Lehn angaar. men paastod endnu som før dom.

Heiberg Replicerede: at dersom Procurator Sr: Gorm Retsindig hafde Considereret den af mig indgivne Forsæt, samt tillige hvad jeg derved hiertelig søgte, da vilde vel deraf umodsigelig flyde at jeg ej trettekiær eller af løst men af pur nødvendighed, maae Referere mig til det tilforn indgivne, og derved allene lade mig nøye med hvad Retten finder forgodt.

Gorm Refererede sig til sit forrige og paastod Dom.

Eragted

Loven taler udtryckelig om, at naar Opsettelse skal skee, skulde same blive accorderet {af} Og samtyckt af begge parter, dette sees icke, at ….de(?) (kunde?) skee i denne Sag, hvor den heele tiid, snart Citanten \har/ paastaaed Dom, og Contra Citanten Protesteret derimod, snart denne {at denne} igien at vilde have dom, og Citanten der imod giordt Jndsigelse, Af alt som i sagen til nu \er/ passeret, vil Sagen saa godt som siunes uplyst!! (uoplyst?), og al tilbuden

Oplysning, bør af underretten modtages, og det saa meged mere, som loven befaler, at om Oplysning tilbydes i OberRetten, skal parterne bevise{s}, at same ej kunde skaffes ved første Jnstans, deraf vil da sees, at tilbuden Oplysning kand ej negtes at modtages, naar saa er, at Retten ej kan skee, at det skeer allene for at udhale Sagen; derfore bliver den forlangte Udsettelse endnu engang efter Citantens Forlangende bevilged, og det paa Condition, at saa fremt Citanten ej da indkomer med det mere belovede til same tiid, feldes Dom efter Omstendighed og indkomen Oplysning,

1772: 9b

Aslach Grønning i Rette æskede sin fra seniste ting til nu udsatte og mod Lars Engedahlen andlagde Sag 8 Rd: Gield betreffende og sagde at have indvarslet den kaldte til Dom.
Procurator Gorm mødte og bad alt passeret ham forelæst og derefter lod tilføre at det maatte ham godtgiøres hvad Odels domen paa Grøning indeholder, item efter i Rettel: Jndlæg af dags dato. J øvrigt var fornøyet med dom.
Citanten var og med Dom fornøyet.

Eragted

klocken 8 Løverdags morgen skal dom i denne Sag blive Afsagt da parterne hafver at møde og paahøre same.

Anders Giertsen Kiærevig hafde paa sin Søster Anne Giærtsdr: Kolbenshafns veigne indstefnt til dette ting tiid og Stæd, Torjer Knudsen Siufsæter fordie han ej vil betale hende det Vilckaar hun tilkomer af den indstefntes part i Siufsæter aarlig, item det han Ræsted til hendes afg: Mand Hans Olsen om alt at lide Dom og betale Omckost: og paahøre Vidner.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
thi fremstod Stefnevidnerne Niels Rise og Tosten Echebreche som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen.
Citantens Vidner
1te Vidne Torjer Lille Fosse aflagde Eed og provede at da accorden mellem Hans Siufsæter og Torjer blev slutted om Gaarden Siufsæt blev aftalt at Hans Siufsæter skulde beholde et par ager fleck[e] og slaae et støcke Bøe og dyrcke det som han selv vilde, saag dem ellers ej. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Ole Lille Fosse aflagde Eed og provede i et og alt som 1te V[idne]

Eragted

den lovlig indstefnte Torjer Siufsæter gives hermed Laugdag til næste ting for at inckome med sit fornødne tilsvar i Sagen.

Anders Døsvig hafde til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig Stefnemaal indstefnt Ole Jsachsen Havn, fordie hans geter haver giordt Skade i Citantens Ager, derfor at lide Dom til Skades Erstatning, Processens Omkostning jtem at lade giæte sine Smaler.
den indstefnte mødte icke og ingen paa hans veigne
thi fremstod Stevnevidnerne Niels Rise og Aadne Echebreche som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
nu mødte den indstefnte og tilstod at lidt Skade er skeed, men da Citanten ej har kræved ham i Mindelighed vil han nu ej betale.

Eragted

1772: 10

Sagen udsettes til næste ting, paa det Citanten kan faae det paastefnte til fulde oplyst og maae Ole Havn da stefnes at paahøre vidnerne og lide Dom i Sagen.

Eragted

Formedelst Aftenens paackome ophæves Retten til paa Løverdag.

Løverdagen d: 16 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Øvre Waage og Retten for bemelte Skibreder betiendt med de foranførte Laug Rettes mænd.

Hvorda udj den fra sistleden 14de Maj til i dag udsadte og til Dombs optagne Sag, mellem Aslach Grønning og Lars Engedahlen blev saaledes Kiendt Dømt og

Afsagt

Aslach Grønning som denne Sag haver andlagt, paastaar at indstefnte Lars Engedahlen skal betale ham de 8 Rd:, som han indesidder med, af de Jordepenge i Grønning, han til Citanten skulde fra sig levere, og fordie han dette icke i Mindelighed haver efterkomed, da derforuden at erstatte ham denne Sags Omckostning. Den indstefnte har derimod til sin Befrielse anført, at han hos Citanten tilgodekom Rente af 20 Rd: i 1 ½ Aar, og derforuden, at Citanten skulde Svare i Huuse Aabod, og for Beboelsen paa Grønning i 3 Aar. hvad Laug Retted paa Grønning fastsatte, at af ham skal svares. Af det paa begge sider anddragne, og beviiste sees lettelig at Lars Engedahlen icke har været ubeføyed, at tilbage holde de paastefnte Penge, derfore Kiendes og Dømes hermed for Rett. Lars Engedahlen frifindes aldeles for Citantens Tiltale i denne Sag, men kan i Mangel af Contra Stefnemaal icke nyde noged i Processens Omckostning.

Gabriel Hansen Lille Dahle hafde til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig Stefnemaal indstefnt Joen Hansen for æreRørige Ord som hans Kone Siri Tørris Datter haver sagt paa Citanten og hans Kone, ligesom og fordie hun har slaged Citantens Moder Anna Hansdatter, og endelig for noget Høe hun haver taget fra Citanten, om alt er Joen Hansen og Siri Tørris Datter Stefnt den første til Vedermele og den siste at lide Dom efter Lov og betale Omckost:

De indstefnte mødte ej og ingen paa deres veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Lars \Ol:/ Møchlebust og Lars Lars: ibm: som ved Eed beckreftede at de indstefnte er stefnt saaledes at de er allene Stefnt for de ærerørige Ord, til at paahøre Vidner og betale som vedbør.

Citantens Vidner

1te Vidne Hans Samuelsen Store Dahle aflagde Eed og provede at nu Skiertorsdags Uge en Dag gick vidnet med Tollef Store Dahle efter Citantens Forlangende til Lille Dahle, der komende viste Citanten dem i en Bue Sval, og Saag de der var handlet med Høe, men veed ej hvem det hafde giordt, hørdte da Citantens Moder becklagede sig at hun var

1772: 10b

slaged af indstefnte Siri, dog saag vidnet det ej. hørdte ellers at den indstefnte skielte Citanten for en Tyran og en Tyv, og at {hans Kone} \de/ hafde taged høe fra hindes Søsters Creature og gived sine. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Karj Rasmus Datter Lille Dahle aflagde Eed og provede at same dag 1te Vidne har omproved: hørdte vidnet den indstefnte Siri siger til Gabriel at han hafde handlet sig ilde med hendes Creature, som en Tyv hvor paa Gabriel Skiød til vidne, videre siger hun at de haver taged Maden fra hende og Søsters Creature og gived deres, egne, dertil siger Vidnet dertil vil god Beviis, saa[g] siden same Dag at indstefnte Siri Slog til Gabriel Lille Dahlen[s] Moder Anna Hansd Dr: saa hun tomlede, noged derefter saag de var begge barhode, sagde ellers at

Joen svarede da de handlede om Fosteret at Creaturene skulde viise at de var slet fød. aflagde if(?) etc: hafde ej [videre at prove]

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og de lovlig Stefnte John Hansen og Siri Tørris Datter gives hermed Laugdag, til næste Ting at indkome med sit tilsvar i Sagen.

derefter læst

Knud Eliassen Lønning og Frue Marie Dahl deres Grunde Seddel til Hr: Lieut: Rafn paa et Plads Wigene kaldet dat: 10 Maj 1772.

2. Torche[l] Jsachs: Lærstens Obl: til Anders Kiærrevig paa 130 Rd: mod pandt 2 pd: 6 mrk: Sr: 1 hud i Lærsten og 4 Rd: 6 s: i Rente dat: 14 Maj 1772.

3de Ole Røsselands Skiøde til Ole Olesen paa ½ løb Smør ½ hud i Røsseland med Apelvig No: 7 for 68 Rd: dat: 4 Decbr: 1770.

4de Berge Ohmes Skiøde til Willum Raalsen (Roalsen) paa 8 mrk: i Wigen for 10 Rd: dat: 14 Maj 1772.

5. Siur Aases Obl: til Hans Rasmuss: Store Linge og Hans Rasmuss: Øvre Berge paa 150 Rd: mod 4 proCto: og pandt 2 pd: 15 mrk: Smør ½ hud dat: 14 Maj 1772.

6. Omun Øfsthus[es Skiøde] til Torbiørn Engelsen paa 24 ½ mrk: Smør i Øfsthus for 23 Rd: dat: 6 Januarj 1772.

7. Joen Nedre Fedts Skiøde til Hr: Jocum Kruger paa 1 løb Smør 1 hud i Nedre Fedt for 420 Rd: dat: 7de April 1772.

8de Joen Aarvig med flere[s] Skiøde til Kittel Olsen paa 1 pd: 13 ½ mrk: Smør i Braathun for 50 Rd: Dat: 16 Maj 1772.

9de Ole Larsen Braathuns Contract med Kittel Olsen om Beboelsen paa Braathun dat: 16 Maj 1772.

Fogden forestillede at som hannem er tilhende komed Stift Befallings Mandens Skrivelse af (ope rum) hvorved tilmeldes ham at Hans Kongel: Majestet af sær kongel: Naade haver gived til den yderligste fattige endel findt haardt Brød, hvoraf her paa Fogderiet med Hardanger tilkomer 90 tønder, og deraf paa hvert af disse 2de Skibreder 7 á 8 tønder, disse skal han med overleg af Præsterne lade uddele til de mest trengende; men som vel almindelig de saa kaldede Legs lemer holdes for de fattigste, og det derhos er oplyst at naar disse Legs lemer icke er paalagt de for meged fattige gaardemend, da lider de aldeeles ingen Nød, i….(?)

det vil {det} ellers være ligesom beviist at ingen lider mere nød end de fattigste Jorde mend; Thi disse kan hvercken have {den} lejlighed at Rejse om og bede gode Mennisker om sin Føde, og om de det end hafde, ansees de dog ej med saa medlidende Øyne som Fuus!! (Huus) mend og andre der ingen Jord styrer. Han formente derfore, at naar han udnefner LænsManden paa sine veigne, der med Præsten og Sogns Fattig Comissionen kunde overlegge og uddeele Brødet, vil det ej fejle at same af dem der kiender de fattigste, paa Retsindigste maade blev uddeelt til dem som dertil mest trengte uanseed de kaldtes Jordemend. herpaa han forlangte Almuens Svar. Almuen hertil enstemmig svarede, at de meged inderlig tackede hans Kongel: Majest: for sin Naade og tillige var vel fornøyed med Fogdens propo om Uddelingen, men bad derhos han hos Høy Øvrighed vilde giøre ansøgning for dem at dette dem tiltenckte Brød maatte selges \til høyeste Pris/, {da de} og for de udkomne Penge {vilde} \i dets Stæd kiøbe godt havre korn, Thi naar dette giøres i Mæl kan de nytte same paa mange maader til over dobbel nytte i deres huus holdninger, da derimod brødet er noged de hvercken er vandt med eller ved!! (veed) at giøre sig saa nyttig.

Som ingen efter 3de Ganges udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved og strax sadt igien i andledning af, at

Knud Knudsen Nerness mødte og gav til kiende, at han til i dag er indkaldet af Sorenskriver Hesselberg for, at giøre Forcklaring om, Herborg Rasmus Datter Møgsters Arveloder, efterdie det nu Rygtes at bemelte Myndtlings Arv, er bordt komed, men som han declarerede aldrig hvercken at have været Formynder for hende, eller vide noged om hendes Arv saa vilde han nu allene forneme hvad det er hans Forcklaring behøves for Og hvad ham til Besvarelse frem settes.

Derpaa Sorensk: tilspurgte ham 1te om han icke viste han var indsadt til Formynder for Herborg Rasmusdr: Møgster. Resp: vidste det ej forinden det Brev ham tilhende kom fra Niels Eliassen Møgster af 23de April 1770 som han her indleverer. 2de Om han aldrig har annamed enten ved sig self eller andre noged af hendes tilfaldne Arv. Resp: Nej aldeles icke og som han ej vidste han var Formynder forinden som meldt, og viste han heller icke nogen stæds at henvende sig efter Pengene sær da Christian Hunth var død og Breved viiste han hafde taged imod dem. 3de Om han veed nogen anden indesidder med noged eller alt af hendes Arv. Resp: Nej, ved ej derom.

Paa de udgivne Svar efter de for Knud Nernes var oplæst aflagde han sin Saligheds Eed om sine Svars Rigtighed, med opragte Fingre.

Nu blev Retten for Skibredet ophæved.

1772: 11b

Anno 1772 d: 15de Junj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet med Schonevigs Skibreedes Almue paa Gielmervigen og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Lars Ebne, Lars Stensen Ebne, Hans Molness, Lars Sandvig, Mons Schaalness, Kittel Sandvig, Peder Mortvedt og Niels Tarralsøen, Overværende udj Retten stæd[e]s Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

hvornæst {al Børns Formue} Allerunder og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og Høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen extraheret, tilligemed en Cancellie Ordre af 2de Nobr: 1771 at Faderen til et uægte Barn skal betale 6 Rd: til Moderen i andled: af Forord: af 14de Octobr: 1763, som uden dom skal af Øvrigheden udexeqveret!! (udexeqveres), Stiftes Brev dat: 19 Nobr: 1771.

Stiftes Brev af 2 Junj hvori Comuniceres det Norske Kamers Skrivelse af 9de pasato at kongen ej vil creditere den opsendte Hafre til andre end de der kan skaffe Cauftion, eller og Self ejere da det skal hefte paa Gaarden.

Den af Johanes Amland mod Lars Thrundhiem andlagde Sag blev paaraabt, hvortil Parterne svarede at være forligt.

Fogden anmelte at Sagen mod den besvangrede Pige Guro Anders Datter, nu til dette Ting ej er paastefnt.

Den mellem Lars Løvigenesse og Brønnelle Løvigen andlagde Sag, blev paaraabt og hvortil parterne Svarede, at vere forligte.

ligesaa blev svared til dene af Aadne Løchelsøen mod Ole Knap andlagde Sag.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden Dagen den 16 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med det anførte Laug-Rett med Dito Skibreede.

Derefter læst følgende Documenter saasom

1te Peder Lechnesses Grunde Seddel til Lars Lechnes paa et Plads Apelvig kaldet dat: 16 Junj 1772.

2de Madame Erland[s] bygsel Seddel til Halvor Erichsen paa et Huus Mands plads Tindahlsvigen kaldet dat: 26 Nobr: 1771.

3. Hr: Celiusses Dito til Knud Larsen paa 1 løb Smør ½ Huud i Axland dat: 2 Maj 1772.

4de Sorensk: Hesselbergs Dito til Johanes Gundersen paa et Plads paa Millie dateret 12te April 1772.

5te Skifte breved efter Aadne Ebne hvis Jordegods i Ebne er udlagt som Pante bogen viiser dat: 8 April 1772.

6te Dito efter Abraham Hvidevold hvis Ejendom i Hvidevold blev udlagt som Pante bogen udviiser dat: 7 April 1772.

7de Ole Hillesdahls Obl: til Marrithe Tollefs Datter paa 79 Rd: mod Pandt 1 løb Smør 1 Buckskind i Hillesdahl og 4 proCto: Renter dat: 15 Junj 1772.

8de Haachen Echenesses Skiøde til Sønen Hans paa 1 løb Smør 1 giedskind i Echeness og 2 pd: 6 mrk: Smør i Berthun for 150 Rd: !!dat: 150 Rd:!! dat: 30 Decbr: 1771.

9de Hans Haagens: Echenesses Obl: til Elie Haldors datter paa 80 Rd: mod Pant ½ løb Smør ½ Giedskind i Echenes og 1 pd: 3 mrk: Smør i Berthun samt 4 proCto: Rente dat: 15de Junj 1772.

10. Hans Echenesses Vilckaars brev til Elie Haldors Datter paa endeel føderaad dat: 15 Junj 1772.

11te Konge Skiøde til Bottel Eide paa 1 løb Smør 1 Huud i Eide for 108 Rd: dat: 3 Junj 1771.

12te Bottel Eides Dito til Sønen Mads paa 1 løb Smør 1 Huud i Eide for 118 Rd: dat: 16 Junj 1772,

13de Mads

Bottelsen Eides Obl: til Tørris Bielland paa 99 Rd: imod Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Gaarden Eide og 4 proCto: Rente dat: 15 Junj 1772.

14de Omund Ertzlands Skiøde til Søn/n/eSønnen Omun Jensen paa 1 ½ løb Smør ¾ Huud i Ertzland for 220 Rd: dat: 24de Apriel 1772.

15. Omun Jensen Ertzlands Obl: til Jomf(?) Nyegaard paa 90 Rd: imod Pandt 1 ½ løb Smør 2/3 Huud i Ertzland og 5 proCto: Renter dateret 15 Junj 1772.

16de Anders Storhougs Skiøde til Haldor Erichsen paa 1 løb Smør med bygsel og overbygsel til 1 løb 18 mrk: Smør i Yttre Matre for 150 Rd: dat: 11te Junj 1772.

17de Johanes Heglands Obl: til Tørbiørn (Torbiørn) Larsen Lande paa 99 Rdr: imod Pandt 2 pd: 18 mrk: Smør i Hegland og 5 proCto: dat: 5te Junj 1772.

18de Ole Fiellands Skiøde til broderen Niels Nielsen paa 18 mrk: Smør i Grafdahl for 18 Rd: dat: 16 Junj 1772.

19de Dito en Declaration om en deel Jordegods i Fielland (i Fjelberg skr.), hvorom Pandte bogen viiser pag: 531, dat: 16 Junj 1772.
20de Lars Lechnesses Skiøde til Peder Knudsen paa 1 løb Smør 1 Huud i Lechnes for 320 Rd: dat: 16 Junj 1772.

Tingsvidnet om det opsendte Korn blev taged og faldt svared som paa de forrige Skibreder.

Ligesaa det om det fine haarde Brød.

Om Mandtalled ligesaa.

Fogden tilspurgte den Tingsøgende Almue, om den icke er beckiendt, at Johanes Larsen brugte 2 løber Smør hele aared 1769 i Gaarden Jndre Bouge, hvortil de samtlig svarede ja. herpaa Tings vidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette, blev Retten for Skibreedet ophæved.

ellers kom nu LænsM: for dette Skibreede Christopher Gielmervig og beklagelig gav til kiende at Helje Louøen er sterckt med den Spedalske Siugdom behefted og derhos i de sletteste Omstendigheder; hvilcket Almuen enstemmig bejaede, og hvorom Tings vidne blev udstæd.

Ao: 1772 d: 18de Junj blev almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet paa Tingstædet Fittie med Etne og Fieldbergs Skibreeders Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: Ole Fosse, Torchel Høyland, Hans Fosse, Tierrand Øchland, Siur Tesdahl, Siur Hovland, Halvor Testal!! (Tesdahl) og Ole Ohnesteen. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og Høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen extraheret.

LænsM: Christopher Gielmervig i Rette æskede den fra seniste ting til nu udsatte men af ham mod Torchel Johansen \Fiøsne/ andlagde Gields Sag og paastod Dom.
Den indstefnte mødte ej
Thi fremstod Jngebrict Giærssøen og Jens Julleskaar som afhiemlede ved Eed lovlig Varsel over den indstefnte.

Afsagt

Det af indstefnte Torchel Johansen Fiøsne udstædde Beviis til Citanten af 15 Nobr: 1770 vil fulckomen beviise fordringens

1772: 12b

Rigtighed, hvorimod den indstefnte nu paa 2de Ting inted har anført, Derfore kiendes og dømes herved for Rett at indstefnte Tørchel (Torchel) Johansen Fiøsne bør indfrie sin udstædde Haand til LænsM: Christopher Gielmervig med 20 Rd:, og Renter fra 6te Nobr: 1771 til Betaling skeer, item udj Processens Omckostninger 2 Rd: 4 Mrk: 8 s: som alt skal udreedes næste 15 dage efter denne Dom[s] lovlige forckyndelse.

Den af Even Mæland mod Haldor Aasen seniste Høste Ting andlagde og til nu udsatte Sag, blev paaraabt og hvortil ingen svarede altsaa beror Sagen til næste Ting.

Til den af Erich Præ[s]tegaarden mod Anders Udstunen!! (Utstuen) seniste Høste Ting andlagde Gields-Sag, som nu blev paaraabt blev svared at de er forligt.

ligesaa blev svared til den Gields Sag af Ole Thorsen andl: mod Gunder Norem, at de er forligt.

til Sagen mellem Hr: Hegelund og Gunder Norem om Tiende blev svared at de er forligt.

Hr: Hegelund begiærede at den Sag mellem ham og endeel Almue paa det Benificerede Gods for Ræsterende Extraskatt seniste Høste Ting andlagde og til nu udsatte Sag, maae beroe til næste Ting.

Eragted

Det begiærte bevilges.

Zacharias Fittie i Rette æskede den mod Carl Du Wahl seniste Høste Ting andlagde Gields Sag, og paastod Dom for de krævede 22 Rd: 12 s: med Omckost:
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde dernæst at han icke er Skyldig Citanten saa meged som kræves, og har ej faaed meere hos ham end 8 Rd: 2 Mrk: laante Penge og 6 Væhrer hvis værd han ej erindrer. jtem de 2 Rd: 1 Mrk: 8 s: han og hans Myndtling efter Sal: Jngeborg Fittie er udlagt.

Eragted

Da den indstefnte giør indvendinger mod det paastefnte Kraf; saa følger af Fornødenhed, at Citanten Zacharias Kyvigen, maa beviise Sigtelsen ved ordentlig Reigning, da det {siden} vil forbinde Jndstefnte Duvahl, ved Beviiser at godtgiøre Modsigelsen derfore udsettes Sagen til næste Ting. da Citanten haver at iagttage det ham paalagde om han vil faae Dom i Sagen.

Zacharias Kyvigen hafde til dette Ting indstefnt Hendrich Ottesen Echeland for skyldig værende 23 Rd: 2 Mrk: 2 s: derfor at lide som vedbør og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
hvorfore fremstod Stefnevidnerne Baar og Tollef Giære som ved Eed bekreftede Stefnemaales Rigtighed dog stefnte de ej paa

1772: 13

nogen vis Suma.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting og den lovlig stefnte Hendrich Echeland gives Laug dag til den Tiid at ind kome med sit Svar i Sagen; ellers haver Citanten at i Rettelegge Sin Reigning paa det han kræver saa fremt han vil have Dom.

Thor Larsen Østrem mødte paa sin Moder Helge Thors Dr: veigne og i Rette æskede den mod Erich Sille og Johanes Østrem andlagde Sag i Rette og paastod Dom.
af De Jndstefnte mødte ingen
thi fremstod Jngebrict Giærssøen og Jens Juleschaar som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Eragted

Sagen optages til Doms Afsigelse til i Morgen Formiddag klock: 7.

Peder Østrem i Rette æskede den nogen Tiid mellem ham og Ole Ohnensten andlagde Gields Sag om 5 ort og paastod Dom.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde at han hafde faaed, og igien betalt de 5 ort.

Eragted

Ole Ohnesteen, som har tilstaaed at [have] faaed 1 Rd: 1 Mrk: 8 s: hos Peder Østrem og paastaar de igien er betalt ham tilbage, bør da ingen Vidner er i Sagen, aflegge Eed paa, at de er tilbage betalt; saafremt han vil være frie for tiltale, sær da det ej kan tilkome Peder Østrem at aflegge Eed, der har ført beviis paa sin side.

Ole Ohnesten vilde ingen Eed aflegge.

Afsagt

Ole Ohnesteen der ej kan godtgiøre sit Sigende, at Pengene er betalt tilbage til Peder Østrem, men har tilstaaed at have faaed dem derfore kiendes for Rett at Ole Ohnesteen bør betale de paastefnte 1 Rd: 1 Mrk: 8 s: til Peder Østrem med 2 Rd: 1 Mrk: 8 s: i Omckost: som bør betales 15 dage [efter lovlig Doms forckyndelse]

Eragted

Siden det nu er silde paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 19de Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med de Anførdte Laug-Rett for de nefnte Skibreeder.

Hvor da udj den til i Dag optagne Sag mellem Helge Østrem {og} Erich Sille {med} \og/ Johanes Østrem andlagde Sag blev saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Det af Encken Helge Thors Datter Østrem, paa sin Datter Marthe Lars Dr: veigne, udstedde Stefnemaal under 19de Augustj 1771, mod Erich Sille og Johanes Østrem gaar der paa ud, at Erich Sille skal erstatte bemelte Marthe Lars Datter, saavel hendes Veldferds Forlis, som hendes æres Forklejnelse, der begge deele for hende bleve Følger, af det Forbud ham (han) giorde til Sogne Præsten Hr: Hegelund, mod, at fæste hende med Jone Siursen Sørem, efterdie hun, som han da skal have foregived, lavede til Barsel med et Barn, giort af 2de Giftte Mænd her i Bygden, ved

1772: 13b

dette Stefnemaal, er og Johanes Østrem indkaldet til Vedermæhle, og at paahøre Vidner, samt taale Dom, efter saavit han i Sagen under dens Drift, kunde siunes at være indlemmed etc: Mod dette anddragne, har de 2de indstefnte inted godtgiort, til Hielp for sig i Sagen, ja end icke ført et Vidne, eller gived minste Oplysning om, at de for det de søges for, er frie, men ladet Sagen uden Jndvending fra dem, udageres til Dom. Retten maae derfor allene see paa de i Sagen førte Vidner, og af deres Edfæstede Vidnesbyrd, udtrække det Sande, der henhører til det paastefnte, hvorefter en Dom i Sagen skal feldes, ligesom det beviises de i Sagen indlem/m/ede Parter, kan have forskyldt. Af de førte Vidnes byrd, vil Præstens Dreng Jone, være det eneste Vidne der siger, at Erich Sille udj Præstegaarden hos Hr: Hegelund har væred, og fortalgt, at Marrithe Lars Datter Østrem gick med Barn, der var giort af 2de Gifte mend i Bygden, og, at dette virckede at festingen ej blev af, ellers bliver dette og bestyrcket, af Baar Tørchelsen (Torchelsen), og Siur Torjersen, der, som Vidner har forcklared, at Erich Sille det same for dem har tilstaaed. Derimod har Zacharias Erichsen og Brønnelle Sille forcklaret, at Johanes Østrem fortalgte paa Sille, at Marthe Larsdr: Østrem gick med Barn, giort som melt

af 2de Mænd, og at han var den første de hørte det af, Vidnet Siri Hans Datter siger det same, med noget Tillæg; men Vidnerne LænsM: Svend Fittie og Osmund Erichsen oplyser det de nær her nefnte Vidner har sagt, med Tillæg, at Johanes Østrem fortalgte dem, at Erich Sille ville gaae til Præsten Hr: Hegelund, og fortelle at Marte Larsdr: skulle i Barselseng, og hvoraf vilde entstaae, at hendes forlovede som tiente der, ej vilde have hende. Betragtes nu det anførte, vil inted falde lettere at indsee, end, at Johanes Østrem for at Giøre ente[n] Marthe Lars Dr: Østrem skaar i sin Lycke, eller Moderen Helge Thors Dr: Fortræd, har gaaed til Erich Sille, som en Præstens Medhielper og fortalgte ham, det …(?) sagde: med Begiær: han skulde anddrage det for Præsten; hvilcket Erich Silde og har efterkomed, ej iagttaged at under Begiæringen laag det Johanes Østrem helst ynskede opfyldt, nemlig at Marthe Lars Dr:[s] Gifttermaal skulde blive til inted. Erich Sille som for sig self anseed, da vil det være at slutte, han som en enfoldig Mand, ej har indseed, Johanes Østrems Træskhed; men paa den ene Side troed hans Ord, og paa den anden Side holdt sig, som en Præstens Medhielper forbunden, at andmelde for Præsten, hvad ont han hørte var skeed i Bygden, uden enten at erkyndige sig om dets Vished, eller lade det begiærte forlanges af ham, ved Johanes Østrem i Paahør af 2de Mænd. Eftter de Omstendigheder, som i Sagen er, og, som her kortelig er igiennem gaaed, Kiendes og Dømes herved for Rett. At Johanes Østrem der virckelig haver ved sit andgivende for Erich Sille været Aarsag i at Giftermaaled, mellem Marthe Lars Dr: Østrem og Jon Siu\r/sen Sørem blev spildt, og der foruden angrebet hendes Ære, bør til nogenledes Rettelse i sin Tale for Efttertiden betale til Marrithe Lars Dr: Østrem 24 Rd: til Bergens Manufactur huus 5 Rd: til Etne Præstegields FattigCasse 5 Rd:, og i Processens Omkostning ibereigned Doms Løsning 6 Rd: Erich Sille for sin ubetencksom[hed]

1772: 14

i at følge Johanes Østrems Ord, bør betale til Sognes fattig Casse 4 Rd:, og til Bergens Tugthus 2 Rd: Alt det paadømte udreedes og efterkomes næste 15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovl: Adfærd.

For Retten fremstod Pigen Jngeborg Halvors Datter Haaims Ness \efter Fogd/ og anmelte at til det Barn hun næstleden 25de {Februarj} \Martj/ {næstleden} kom i Barselseng med veed hun ingen anden Barne Fader, end Haldor Sande, hvilcken Beckiendelse hun stædse baade har sagt og altiid vil vedblive.
Hans Frette og Knud Flaade tilligemed Ole Fredte (Tvedte?) {til} hvilcke alle af Haldor Sande har været omtalt at \have/ været i lag med ovenmelte Pige, blev Reent af Pigen declareret frie for Rett, og hvorfore de forbeholder sin tiltale til ham.

Rasmus Øvreness hafde til dette Ting Tiid og stæd indstefnt Christie Haaland for ulovlige Beskyllinger, derfor dom at lide og betale Omckostninger og paahøre Vidner og Jon Holder(?) til Vedermæhle.
Den indstefnte mødte ej; og paa hendes veigne ingen
Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleskaar og Jngebrict Jerssøen som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
De indstefnte vidner er Marthe Siurs Dr: Madlie Rasmus Dr: Siur Rasmussen Haaland, Erich Haldorsen Ness, Mari Abrahams Dr: Liusness, Lisbet Ods Dr: Træe, Tørchel Haldorsen Winnie, med 3 Børn Osmund, Marrithe, og Jngeborg. Tollef Aasbøe og kone Marthe. og Ole Siursen Haaland, Torbiørn Biøndahl og kone Siri, Siri Lunde, Gunder Norem, og Gunder Flaaten.
Alle Vidnerne er lovlig Stefnt det beckreftede Stefnevidnerne ved Eed.
følgende vidner Mødte og hvor af fremstod

1te vidne Ole Siursen Haaland aflagde Eed og provede: at have hørdt nu i aar af Haldor Rasmussen, at han siger at Tollef Aasbøe viste nock hvem som tog det Høe han miste, og han vilde tage Tyven allene for sig og høre om han vilde staae til, men vilde han ej staae til, saa hafde han et Brev med Prentede Bogst: som skulde oplæses paa en frie Kirckebache saa alle Mennisker skulde høre hvem tyven var, siger ellers at have hørdt dette af sin Moder indstefnte Christie Haaland, men nafngav ingen Tyv.

2. vidne Lisbet Aads Dr: Øvreness!! (Træe) aflagde Eed og provede: at nu i vinter efter Juel, kom vidnet til Christie Haaland, hun spurgte Vidnet derpaa hvorledes de var fared hos Rasmus Øvreness, dertil vidnet siger: det er begyndt at Marcke(?), hun siger der paa de trenger ej om at Marck!!, de tryter ej for i aar, de faar baade inden og uden Huuse, baade Sild og Høy, dertil Pigen siger til bemelte Christie Haaland, de snacker de og, hvorpaa Christie Haaland svarede pigen, Lisbet sc: Vidne[t] tacker gud hun tier og for være til self. hafde ej videre at prove.

3. vidne Siri Erichs Dr: Lunde aflagde Eed og provede: at hun tiente hos Tollef Aasbøe i vinter, og en dag noged for Juel hun skulde gaae at hente Kiørene hiem kom da en og da anden koe gaaendes undtagen 2de som hun ej fant forinden hun kom til en udløe de hafde noget Høe i der saag hun da at Creaturene hafde gaaed ind og Spist af det Høe der var

1772: 14b

og var det giære om huused nedbrudt, der var og icke meged Høe tilbage, strax hun kom hiem fortalgte hun det, og sagde de maatte bære Ræsten hiem, hvortil hende\s Husbond/ svarede ja ja, men hvad som skeede siden ved!! (veed) hun ej hafde ej videre at prove.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting og de samtlige indstefnte vidner som nu ej møder gives herved Laug dag til næste Ting, at aflegge deres Vidnes byrd i Sagen om de vil undgaae deres falds maalds straf lige saa haver og Christie Haaland og Søn Haldor at møde met!! (med) sit tilsvar i Sagen.

derpaa læst

Johanes Østrems Bygselbrev til Torbiørn Rasmussen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i i!! Østrem dat: 15 Junj 1772.

2de Joen Rames Skiøde til Peder Olsen Hallel: paa ½ løb Smør ½ vog korn i Halleland for 36 Rd: 1 Mrk: 8 s: dat: 6 Febr: 1772.

3de Hr: Hegge(lunds?) Obl: til Hr: Clamed Schmidt paa 200 Rd: mod 5 proCto: og pant Gaarden Koldem 1 ½ løb 4 ½ mrk: Smør 1 ¼ Huud 1 tønde Korn. dat: 2 Januarj 1772.

4. og 5. Mortificeret 2de Obl: af Siur Hougeland udstæd til Gunder Sandvig paa 300 Rd: som er betalt efter Qvit: af 23 Nobr: 1771 og 19 Junj 1772.

6te Siur Hougelands Obl: til Niels Nielsen Krabbetvedt paa 299 Rd: imod Pandt 1 løb Sr: 1 Huud i Hougeland og 8 Rd: Betaling aarl: i Renter. dat: 18 Junj 1772.

7de Tørjer (Torjer) Siursen Syndnes Obl: til Ole Olsen Syndness paa 299 Rd: imod Pant 2 løber Smør 2 Huder i Syndness og 4 proCto: Rente dat: 19 Junj 1772.

8de Tollef Svallands Obl: til Mons Larsen Ebne [paa] 99 Rd: imod 5 proCto: Renter og Pant 1 løb Smør 1 Huud i Svalland dat: 19 Junj 1772.

9de Jver Jversen Indbioes Obl: til Salamon Aarschoug paa 92 Rd: imod 5 proCto: Renter og Pandt 2 pd: 18 mrk: Smør i Svalland dat: 20 Junj 1772.

10de Ulrich Koren med flere[s] Skiøde til Gabriel Dahlen paa 3/4de deele i Fieldberg Hoved Kircke med underliggende Gods etc: for 520 Rd: dat: 7de {Martj} Maj 1771.

Eragted

da det er Silde paa aftenen ophæves Retten til i Morgen.

3de Dagen d: 20 Junj blev Retten atter Sadt paa bemelte Tingstæd for de anførte Skibreede og med de nafngivne Laug Rettes Mænd.

Den mellem Torbiørn Wahlen og Johanes Øvre Houge andlagde Sag, blev paaraabt og hvortil blev svared at de er forligt.

ligesaa blev svared til den mellem Reinert Domes Ness Contra Jngeborg Frønsdahl andlagde og til nu udsatte Sag.

Ole Tollefsen og Zacharias Erichsen Sille hafde indstefnt \Tørchel Dræggernes/ for Gield 6 Rd: 4 Mrk: 8 s: som ræster paa en Følje. derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Tollef Killesvig og Ole Skaffer som med Eed bekreftede Stefnemaales Rigtighed.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting og den lovlig indstefnte Torchel Dregger[nes] paalegges at møde til same tiid for at forsvare sig, Thi ellers kommer der at gaae Dom i Sagen efter Stefnemaaled.

Johan Koren Dahl Lieut: af Jndfanteriet hafde til dette Ting tiid og

1772: 15

Stæd indstefnt efter sit i Rettelagde Stefnemaal af 3de April 1772 endeel Almue af Fieldbergs Præstegield Øhlle og Fieldbergs Sogn for Ræsterende Tiende, og det saa vel paa egne som \efter/ Sogne Præsten Hr: Kahrsses og Kirkeejerne Madame Sal: Erlands og Gabriel Dahlens hannem givne Fuldmagt af dato 31de Martj 1772, \paa deres veigne/ for Ræsterende Tiende, som Stefnemaalet forcklarer en hver indesidder med. Stefnemaaled og Fuldmagten blev i Rette lagt og oplæst. Ligesaa den forpagtnings Contract han har indgaaed med de der ejer Kongens Korn Tiende af dato 15 Februarj 1771.
Af de indstefnte mødte ingen
Thi fremstod Stefnevid: LænsM: Tollef Killesvig og Ole Skaffer som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtig\e/{hed} Forckyndelse.

Eragted

Uagted de indstefnte Tiende ydere i Fieldbergs Skibreede fuldkomen veed, de aarlig deres Tiende burde betale, ligesom og, at Citanten er ligitimeret at indkræve hvad de ræster, Saa maae dog merckes, at de hvercken efter adskillige Paamindelser har betalt, eller nu ved Sagens i Rette kaldelse tilbudet mindelig Rettelse for sig, derfor er ej at undre, de for Restancerne søges; vil de nu undgaae at miste det fordrende korn, raader jeg dem i Kierlighed, at betale det de er Stefnt for til næste Ting, til hvilcken Tiid Sagen udsettes.

nock læst
1te en Overdragelse paa 81 Rd: som Knud Nedre Houge var skyldig Ole Thorsen Giære, fra den siste til Knud Aasem som ForMynder for Maddele Elias Datter Wache dat: 5 Martj 1771.
2de Konge skiøde til Gullech Larsen paa 1 løb Smør 1 Huud i Svalland for 108 Rd: dat: 3de Junj 1771.
3de Do: til Tollef Olsen paa 1 løb Smør 1 huud i Svalland for 108 Rd: dat: 3 Junj 1771.

4de Gullech Svallands Obl: til Salomon Aaarschoug!! (Aarschoug) paa 120 Rd: mod 5 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Svalland dat: 20 Junj 1772.
5te Sacharias Louereides Obl:!! (Skiøde) til Johanes Nielssen Dørem paa 1 løb 1 pd: 7 ½ mrk: Smør i Dørem for 150 Rd: dat: 15 Martj 1772.
6te Johanes Dørems Obl: til Zacharias Louereide paa 150 Rd: mod pandt 1 løb 1 pd: 7 ½ mrk: Smør i Dørem og 5 Rd: i Rente dat: 15 martj 1772.

Tings Vidnerne om Kongens Korn og Kavringerne blev taged, og hvorpaa Almuens Svar faldt, som ved de øvrige Skibreeder er anførdt.

Fogden tilspurgte den Tingsøgende Almue, om ej Svend Fittie, og Christopher Aslachsen Øvre Grindem har det fulde Aar 1769 brugt den første 1 ½ løb Smør 1 Huud i Fittie og den anden 2 pd: 18 mrk: Smør i Øfr: Grindem hvortil Almuen enstemmig svarede ja, og hvorfore Tingsvidne blev udstæd.

Tings vidne Om de Jordebrugende Mænd i disse Skibreder, blev ligesaa taged og udstæd.

Som ing[en] efter 3de Ganges paaraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreedet ophæved.

1772: 15b

Anno 1772 den 22de Junj blev almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet paa Tingstædet Lervigen og Retten for Føyens Skibreedes Almue betiendt med følgende Laug Rettes Mænd sc: Paal Stoutland, Willum Følchesness, Colben Stoutland, Ole Methuus, Lars Alsvaag, Gud(ner?) (Gunder?) Halderager, Niels Løchling, og Tosten Alsvog, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen extraheret.

Til den af Jacob Teigland mod Samuel Teigland seniste Ting andlagde og til nu udsatte Sag som blev paaraab[t] svarede Parterne at de er forligt.

Den af Daniel Dahle mod Jens Børtvedt andlagde Sag blev paaraabt siden same til nu var udsatt,
Citanten Mødte og bad om Anstand til Høste Tinged da han ej til dette Ting har faaed stefnt.
Eragted
Det forlangte bliver hermed bevilged.

ligesaadan begiærede Citanten Falch, at hans Sag mod Brithe Aadnes Datter maae til næste Ting beroe, da Sagen blev forsømt, at stefnes paa til dette.
Eragted
herved samtyckes det begiærte.

Derpaa læst følgende documenter saasom
1te Stiftamt: Petersens Bestallings brev til Jver Gram at være LænsM. i Føyens Skibreede dat: 8de Augustj 1771.

2. Peder Tvedtes Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 100 Rd: mod Pant 1 løb Smør i Tvedt og 5 proCto: dat: 29de Maj 1772.
3de Gunder Stues eged skrevne Skiøde til Jørgen Lund paa et Huus for 14 Rd: 1 Mrk: 4 s: dat: 10 April 1772.
4de Sr: Rasmuss Falches Obl: til Hendrich Rasmussen paa 500 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 2 priorite i Folgerøen med Huuse etc: 2 priorite i endeel Øer, Laxe og Fiske vaager 1te Priorite i de løse Effecter dat: 3de Octobr: 1771.
5te Skifte efter Marthe Tostens Dr: Nedre Rometvedt, hvis ejendom i Rometvedt er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 12 Decbr: 1771.
6te Dito efter Gunnelle Peders Dr: Langeland hvis ejendom i Langeland og Nordhuglen er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 30 Nobr: 1771.
7de Ole Madsen Nesses Obl: til Hans Siggervaag paa 40 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør i Nesse dat: 22 Junj 1772.
8de Sorensk: Hesselbergs Auctions Skiøde paa 1 pd: Smør i Wicheness til Lars Pedersen Stue med flere for 61 Rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 22 Junj 1772.

Eragted

Aftenens paakome giør, at Retten til i morgen ophæves.

Anden dagen den 23de Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Ting stæd med det anførte Laug-Rett for bemelte Føyens Skibreede.

Tierran Moe i Rette æskede den fra seniste Ting udsatte Sag, som af ham andlagt mod Zacharias Kyvig, for Skieldsord, og paastod Citanten Dom efter Loven med erstatning for Omckost:
Jndstefnte Zacharias Kyvigen mødte ej og ingen paa hans veigne

1772: 16

Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Jver Gram og Jens Skaffer som ved Eed bekreftede Stefnemaales Rigtighed.

Eragted

i Sagen skal dom afsiges klocken 7 ½ i {Morgen For}\Eftter/middag og haver parterne da at møde for at paahøre same.

derpaa læst
1te Sr: Bugges Bygsel brev paa 1/8de part i Schage (Schoge) og Schottinge Laxevoger til Clemed Alsvog, dat: 23de Junj 1772.
2de Jocum Honemørs Do: til Ole Salamonsen paa 1 pd: 15 mrk: Smør i Hidschen dat: 14 Maj 1772.

efter i Protocollen anførdte Tiid blev udj Sagen mellem Tierrand Moe og Zacharias Kyvig, blev saaledes Dom!! (Dømt) og

Afsagt

Udj det af Tierran Moe udstedde Stefnemaal af 4de Nobr: 1771 mod Zacharias Kyvigen bliver at see, at Citanten Tierran Moe, vil have Revange over den indstefnte, for endeel Beskyldninger, etc: Den indstefnte har mod dette Stefnemaal indted anførdt, ja end icke efter Foreleggelse mødt med Tilsvar. Citanten har paa sin Side ført Vidnerne Klockeren Søren Fosse, Peder Øyen og Thor Østrem, hvor af de 2de første enstemmig har sagt under Eed, at Zacharias Kyvigen beskyldte Tierran Moe for, at han skulde have sagt, at den indstefntes

Fader Sal: LænsM: Johanes Fittie, var en Skielm, Tyv, og Hore jager; da som denne Paasagn, ej er af Zacharias beviist, mens muelig af ham opdigted, til Nachdeel for Citanten, og for ligesom at have noged mod ham til Paaraab, at han ej i den anden Sag disse Parter hafde samen, skulde være for paastaaen; Saa bliver herved efter Omstendighederne i denne ubetydelige Sag kiendt og Dømt for Rett; At Zacharias Kyvigen skal betale til Etne Præstegields Fattig Casse 2 Rd: og til Citanten i Processens Omckostninger ibereigned domens Løsning 8 Rdr: henseende den lange vej Vidnerne og Stefningen har maat rejst. Det paadømte udreedes efter lovlig Adfærd. J øvrigt skal ingen Mands Tale kome afg: LænsM: Johanes Fittie til nachdeel paa efterladte gode Nafn og Rygte.

For Retten fremstod Skibreedets LænsM: Jver Knudsen Gram og tilkiendegav, at her udj Skibredet paa et Huusmands Plads Aas kaldet under Nedre Olland eller Orningsgaard, findes et Spedalsk Qvindemenniske ved nafn Abel Peders Datter, som med den Spedalske Siugdom sterckt er befengt, og til sin Jndlemelse i Hospitalet aldeeles inted er ejende, men maae formedelst de slette Omstendigheder hun nu lever i saagodt som ganske lide Hunger og nød; Hvilcket Andragende {han} af den ganske tilstædeværende Almue blev tilstaaed at være rigtig;
Fogden Hr: Kamer Raad Juel lod tilføre, at som han saavel af LænsM: andmeldelse, som af Almuen og Laug-Rettes Svar, kan forneme at Abel Peders Datter er i de sletteste Omstendigheder formedelst Svaghed og Fattigdom, Saa da Omun Omundsen Sør Stochen for hvem Tingsvidne i Høst blev taged, og for hvem allerede Omckost: er Reparteret paa Almuen for kort Tiid siden ved døden er afg: Saa forestillede han og tillige formente at denne Abel Peders Dr:

1772: 16b

kunde indkome i formelte Omund Omundsen Sørstochens Stæd, til hvilcken Ende han i Rettel: den attest han havde given til at følge med den siste da han til Hospitalet skulde indsendes.
LænsM: begiærede Tingsvidnet beskreven som blev bevilged.

derefter læst
Konge Skiøde til Holger Jngebrictsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør ¼ hd: ¼ Bucksk: i Eide for 47 Rd: 78 s: dat: 29de Junj 1771.
2. Nathanael Olrich med flere[s] Skiøde til Ole Olsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i {Løchl:} \Fylchesness/ for 27 Rd: dat: 9 Januarj 1772.
3de Ole Olsen Fylchesnesses Skiøde til Johanes Monsen Mæling paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Fylchesnes for 80 Rd: dat: 23de Junj 1772.
4de Michel Ingebricts: Løchlings Skiøde til N.:(?) Nathanael Olrich paa 14 mrk: Smør i Løchling for 42 Rd: dat: 23de Junj 1772.
5te Anders Hovlands Obl: til Jonas Budde paa 99 Rd: mod 5 proCt:og!! Rente [og Pandt] 2 pd: 6 mrk: Sr: ¾ hud i Hovland dat: 23de Junj 1772.
6te Holger Jngebricts: Eides Obl: til Jonas Budde paa 50 Rd: mod 5 proCto: Rente og pant 1 pd: 3 mrk: Sr: ¼ hd: ¼ B:sk: i Eide dat: 23de Junj 1772.

Eragted
formedelst det lider paa Aftenen, ophæves Retten til i Morgen.

3de Dagen den 24de Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med det anførdte Laug-Rett for det før nefnte Skibreede.

Hvorda Tings vidnet om Kornet og Kavringerne blev taged.

ligesaa det om Mandtalled.

Som ingen efter 3de Ganges Opraab vilde gaae i Rette blev retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1772 d: 25de Junj blev Almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet {Fiære} Lervigen med Fiære Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Tørris Øchland, Erich Nunslie, Ole Eljeraas, Hans Kind, Siur Hougsgiærd, Goute Domesness, Tørris Hougeland, og Siur Eidsvaag. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Ordre og Høy øvrigheds Foranstaltning som til Beckiendtgiørelse er ankomen og tilforn extraheret.

Derefter læst
1te Konge Skiøde til Niels Olsen og Ole Nielsen paa 1 løb Smør 2 huuder i Apeland for 90 Rd: dat: 3de Junj 1771.
2. Do: til Aslach Olsen paa Overbygsel Retten til ½ løb Smør 5 Spand Korn i Øvre Wahlen for 14 Rd: 16 s: dat: 29 Junj 1771.
3de Johanes Hansen Syndførres Bygselbrev til Sønen Ingebrict Johansen paa 1 løb Smør i Syndførre med andeel i Mackrelle vogen dat: 25de Junj 1772.
4de Hans Wihofdes Obl: til Hr: Kamer Raad Juel paa 96 Rd: mod Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Wihofde og 5 proCto: Rente dat: 29de Nob: 1771.
5te Christen Domesness Odelskiøde til Endre Weastad paa Odels Retten til 1 løb 9 mrk: Smør i Weastad for 55 Rd: dat: 28 Nobr: 1766.
6te Mache Skifte brev imellem Mæcheland og Mehuus. dat: 19 Junj 1772.
7de Marthe Aanens Dr: med flere[s] Skiøde til Siur Christophersen paa 1 løb Smør i Hougsgierd for 84 Rd: dat: 28de Nobr: 1771.
8de Niels Kinds Skiøde til Ole Ellieraas paa 18 mrk: Smør ½ vet korn i Kind for 50 Rd: dat: 28 Nobr: 1771.
9. Lars Løvaasses Obl: til Ole Eljeraas paa 40 Rd: mod 5 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Løvaass dat: 25 Junj 1772.

1772: 17

Opbudet Marrithe Niels Datter Endstadvolds Arf 5 – 5 – 8 s: som ingen vilde have og derfor blev de ForM: Endre Hansen Wahlen forseigled tilbageleveret.

Anders Nedrevig i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsatte Sag mod Torbiørn Øvrevig endeel Skiendsord betreffende.
den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Derefter blev parterne saaledes foreened at der af Fogden Hr: Kamer Raad Juel maae udnefnes 4 Mænd som skal opgaae og slaae Snor paa Skifterne i mellem Parterne og fastsette Skiel og Skifterne efter Ende Skifternes udviis hvilcket LænsM: skal forfatte i Pennen, og same til Tinge i Høst fremsende. Den som da bryder same, skal være underkasted dobbel

Straf saavel i denne Sag som nu blev forligt, som i den komende. hvilcket de udbad af Retten Comfirmeret.

Afsagt

Følgelig Lovens 5 Bogs 1 Capt: 2 og 3de Art: skal Parternes ingangne Forlig udj alt staae ved magt.

Tørbiørn (Torbiørn) Nedre Wig i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsatte og af ham mod Anna Anders Datter andlagde Sag,

den indstefnte mødte ej og ingen paa hendes veigne;

Thi fremstod Stevne vidnerne Torbiørn Wiche og Helje Echeland som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Den indstefntes Fader Anders Nedre Vig forlangede at alt hvad udj indlegged af 22de Nobr: 1771 bør af Citanten Beviises.

Citanten paastod Dom.

Eragted

i Sagen skaf!! (skal) afsiges dom i Aften klocken ½ nie.

Procurator Niels Gorm mødte for Retten og tilkiendegav, at han til dette Ting Tiid og Stæd haver indstefnt med mundtlig Stefnemaal efter Skrivelse fra Hr: Munstrer Skriver Ollai Kierrulf af 22de Apr: 1771 der er Laugverge og Courator for afg: Sogne Præst til Storøens Præsteg: Hr: Jacob Wendelboes Moder og Søskende, ladet indkalde Lejlendingen af det allernaadigste Benificerede Præstebols Gods Aadne Joensen Wahlen til at lide Dom for den i afg: Wendelboes Tiid endnu ræsterende kongl: Allernaadigst paabudne Extraskat fra 1te Octob: 1767 til Febr: udgang 1769 med 2 Rd: 5 Mrk: 8 s: som hans Arvinger haver maatted svare til hans Majestets Casse, efter Hr: Kamer R: og Foged Juels Specification dat: 20 April 1771 og hans derfor (der for) Passerede Qvit: imod Regress til Lejlendingen efter den Kongel: Forord: af 31 Januarj 1769 samt at betale denne Processes Omckost: Skadesløs, siden han ofte og mindel: har været kræved, ja og loved og tilstaaed her for Retten siste Somerting at han same vilde betale, hvorfore han ej er bleven stefn[t] for nu da han viiser modtvillighed.

den indstefnte mødte {og} tilstod lovlig Stefnemaal, og lod tilføre, at han siuntes det var meged tunckt for ham at svare siden andre Bønder og Lejlendinger nu er ukræved, sær da hans Omstendighed er

1772: 17b

meged slett, som af en hver beckiendt, haabede derfore at blive befried indtil andre maae ud med hvad de ræster.

Gorm formente at der ingen Frietagelse kunde være særdeles da Afg: Hr: Wendelboes Moder som en gl: Kone tillige med 3de uforsørgede Børn og en Søn der er Daarlig og behøver at settes i Daare kisten, og da hans Majest: allernaadigst har funden for godt at det skulde udreedes, i afg: Hr: Wendelboes Stervboe Saae formode Comparenten paa Samtlige Arvingers veigne at den Respective Rett tildømer den indstefnte at betale det paastefnte 2 Rd: 5 Mrk: 8 s: med Omckost: 3 Rd: hvorpaa han forventede Dom.

Afsagt

<det> Paa Citanternes veigne fremførte og i Rettelagde, oplyser fulkomen deres Rett, i at kræve det paastefnte; Den instefntes tilførte siunes at kunde opvecke {baade} meddyncke!!, men naar betragtes at det den indstefnte nu kræves for, er fra 1te Octobr: 1767 til 1te Martj 1769, og for same Tiid ingen Efttergivelse er skeed, uagted vel de flæste, saavel Ejere som Lejlendinger staar til Restance for det i den tiid skulde udreedes; Saa vil det dog blive en

Følge, at indstefnte Aadne Johnsen Wahlen bør betale Fordringen af Skatten til Citanterne, der same til Kongens Casse haver betalt. Derfor kiendes og Dømes hermed for Rett, at indstefnte Aadne Joensen Wahlen, skal betale til Citanterne Sal: Hr: Wendelboes Arvinger de paastefnte 2 Rd: 5 Mrk: 8 s: og i Processens Omckost: ibereigned Dommens Løsning 2 Rd: 3 Mrk: som alt skal udreedes næste 15 Dage efter etc:

Johan Koren Dahl Lieut: af Jndfanteriet hafde til dette Ting indstefnt efter sit i Rettel: Skriftl: Stefnemaal af 3de April 1771, Halsten Møchlevold for 40 voger korn Tiende og Thron Møchlevold for 11 ½ voger Do: og det saa vel for egne som Sogne Præsten Hr: Kahrs og kircke Ejeren Madame Erlands hanem givne Fuldmagt af 31de Maj 1772. ligesaa den Forpagtnings Contract han har indgaaed med de der ejer Kongens Corn Tiende af 15 Febr: 1771.
De indstefnte mødte ej
Thi fremstod Ole Wig og Helje Echel: som ved [Eed] bekreftede Stefnemaales Rigtighed.

Eragted

Jndstefnte Halsten og Thron Møchlevold, Gives herved Laugdag til næste Ting, at indkome med hvad de har at erindre i denne mod dem andlagde Sag.

Eftter i Protocollen fastsatte Tiid blev udj Sagen mellem Torbiørn Nedre Vig og Anna Anders Datter saaledes Kiendt Dømt og

Afsagt

Citanten Torbiørn Nedrevig paastaar ved Stefnemaalet og Jncaminationen at Anna Anders Dr: skal lide Straf, for den Beskyldning hun har lagt paa ham, med Erstattning for Processens

1772: 18

Omckostning etc: Anna Anders Datter som den paagieldende i Sagen, har væred 2de Gange lovlig stefnt, og ej anført noged i Sagen til styrcke for sig, mod det Stefnemaal som fra Citanten er udgaaed, hendes Fader Anders Nedrevig har vel anddraged at Torbiørn Nedrevig burde beviise hvad han i sidt Jndlæg af 22de Nobr: 1771 har beskyldt hans Datter for, hvilcket og er Rigtig skiøndt det icke kunde vircke en udSettelse i denne Sag. Som nu Citanten med vidnerne Andbiørn Øvrevig, og Lisbet Pedersdr: under Eed har beckrefted, at Jndstefnte Anna Anders Datter har sagt at Citanten er en ære-Tyv, og saadan Paasagn ej af hende er beviist, Saa tilfindes hun herved at betale for disse hendes ubetencksome og ubeckvems Ord, der ej skal Kome Citanten til minste nackdeel paa sit nafn og Rygte, til Fieldbergs Præstegields Fattig Casse 2 Rd: og til det Bergenske Manufactur huus 2 Rd: samt i Processens Omckostninger med Doms Løsning indbereignet 2 Rd: 4 Mrk: 8 s: som alt skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovl: [Forckyndelse etc:] Ellers forbeholdes Anna Anders Datter med sine søskende sin lovlige Rett, mod Torbiørn Nedrevig for sine Udtrycke i sit Jndlæg af formelte 22 Nobr: a: p: mod dem, om de siunes derved at være fornermed og har grund til{svar} Forsvar.

Speddalsk Tingsvidne blev taged for Brithe Giertz Datter Nedre Wig ynckelig Fattig og me{ge}d Spedalsk Siugdom meged befenckt derpaa tog Torbiør[n] Siursen Nedrevig paa hvis Grund hun boer Tingsvidnet.

Eragted

formedelst Aftenens paackome ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 26de Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med det anførte Laug Rett for dito Skibreede.

Tingsvidnet paa Mandtalled blev taged og udstæd.

Fogden tilspurdte Samtlige Almue om dennem icke er beckiendt at efterskrevne Persohner det fulde Aar 1769 har brugt og beboet den for dennem i Odels Mandtallet opførte Skyld neml: Øvre Wig Torbiørn Thronsen 3 tønder 6 Spd: korn, Emberland Aanen 2 pd: 7 mrk: Smør ¾ huud N: Domesness Gouthe 1 løb Smør 1 Huud og Framness Ole Olsen 18 mrk: Smør 1 Huud. Hvortil de Alle enstemmig svarede ja. derpaa Tingsvidne Udstæd.

Tingsvidnenerne!! og!! (om) kornet og Kavringerne blev og Taged.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1772 d: 27de Junj blev Retten udj følgende Udmaalings og Taxations Forret: holdet paa Gaarden Peterteigen i Storøens Præstegield og Retten betient med efterskrevne 6 Edsorne Laug Rettes M: sc: Otte Olland, og Hans Olland, Mathias Lønning, Mads Hysingstad, Tørebiørn (Torbiørn)

1772: 18b

ibm: og Johanene!! (Johannes?) Hage. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Johan Schmidt tilligemed LænsM: Iver Gram. J Andledning af en fra Stif[t] befalings Mand Petersen til Fogden og Sorenskriveren kommen Ordre af 14 Septbr: 1771 der lyder saaledes. Ved Forretningen mødte Hans Roalsen Peterteigen og Knud Larsen Rydland.

Derpaa begav Retten sig til det Stycke af Marckens Skougeteig, hvorpaa den halve Damstock, der tilhører Rydlands Sag ligger, dette lille stycke der er i lengden 4 Fav: og i bredden 3 Favner haver ingen træer paa sig, og af ingen anden nytte end det indehaver den ½ Damstock. derfore det icke heller kunde Taxeres for mere end 8 Rd: hvilcket ej LænsMand Knud Rydland vilde finde sig i at betale naar han kunde faa \damstocken saa høy som til Saugbruged behøvedes, hvilcket Retten siuntes billigt/

Derfra begav Retten sig til Peterteigen, for at udmaale og Taxere det lidet stycke hvorpaa Hans Roalsens Qverne staar, og da befantes, at ½ deelen paa Marcken er befæsted, men som disse Qverne kun, er for det meste til eged Brug, og kun en og anden gang kan være til tieniste for nær omboende, kunde det icke taxeres Høyt, aller helst det ligger inde paa det stycke Bøe, der efter den seniste Forret: af 29 Junj 1769, er anførdt at være skyldsadt for 12 mrk:, og da dette stycke er af meged slet Bonite, og ingen nytte giør for Peterteigens Beboere, men saa vit sluttes kand, er bleven skyldsadt fordie det er lagt til Bøe, og dette allene af den Aarsag, at Gierdes gaarden derved blev lettere at holde ved lige, end om dette af Marcken tilhørende, var udgierdet, da Gierdes gaarden og sær Søevejen, var bleven meged afbagligere; det stycke hvorpaa de 2de Qvernes halvedeel staar, og er paa Marcken beliggende, blev vurderet for 4 Rdr: hvilcket bemelte Hans Roalsen anmelte sig for at vilde give, det er ellers i lengede (lengde) saasom til øverste Over 3 Favner langt og lige bredt og ved nederste ligesaa 4 Favner langt og 2 ½ F: b:

Eftter Forretningen saaledes, for saavit Befalled var at holdes, var til Ende bragt fremstod for Retten formelte Hans Roalsen Peterteigen og anmelte, at som hans saavel Søevej som nøsters \Grund/ falder paa Marckens Marck, den første over Bøe stycket som Skatlagt, og det

siste i Udmarcken, saa var han begiærende at dette Stycke maatte af Retten tages udj Øyesiun, og naar beskreved var Taxeres, da han, i fal[d] det ej skulde overstige i Taxation, en Billig Suma, vilde see at faae sig det til Ejendom, siden det ligger ham saa meged belejligt, i følge af det anførte, gick Retten til dette af Hans Peterteigen begierte Stycke, for at tage same i Øyesiun, Retten befant da det forlangte stycke bestod {1te} i 1te et lidet stycke Bøe der vel {hedes at være} \er/ Skattlagt, for 12 mrk: Smør, men om endskiønt Qvernene derpaa med ½ deel er sadt kan, i henseende nytten aldrig passere derfor, sær da icke foster findes derpaa til 2 Kiør, 2de et lidet Stycke af Marckens Almindings Marck fra Bøegaarden op veed et lidet vand til et Stæd kaldes øverste Vasenden over Høyeste Rind paa stor Hougen til Søen i Klenevog, følger saa vandet paa en side og søen paa den anden til Bøegaarden paa dette stycke stod nogle faae fyrre træer til hielp til Gahr ved, og blev dette smaae Stycke af Marcken

1772: 19

tilligemed det smaae stycke Bøe ansatt for 12 Rdr:
Som ingen noged mod det Passerede hafde at erindre blev Forretningen slutted.

Anno 1772 d: 28de Julj blev Retten til et Fylcke-Skiftes Opgaaelse og Fastsettelse mellem Hardanger og Sundhordlehn sadt paa Gaarden Thole i Østensøe Skibrede i Hardanger, efter Reqvisition af Hr: Severin Heiberg, og Retten becklæd af Hardanger Sorensk: Cancellie Raad Fleicher (Fleischer) med følgende 4 Laug-Rettesmænd Tosten Haagensen Sandvend, Jørgen Jsachsen Berven, Tosten Johansen Lepse, og Kittel Jermansen Berge, saa og Sorensk: i Sundhordlehn Abraham Hesselberg ved Edsorn Fuldmegtig Ulrich Koren, og efterskrevne 4 Laug-Rett Anders Pedersen Døsvig, Asbiørn Nielsen Breebne, Lars Nielsen Teigland og Rasmus Pedersen Yttre Ohme. saa og LænsM: Johanes Pedersen Wig af Hardanger, og Hans Andersen Øvre Waage af Sundhordlehn, var begge tilstæde.
Da Severin A: Heiberg af Thole Gaard i Qvam, sisterede sig for Retten, og tilkiendegav, at han efter sin Reqvisition, til begge Sorensk: Velædle og Velbr: Velædle og Velviise herrer, Johan Sechmand Fleicher Cancellie Raad Sorensk: i Hardanger, samt Abraham Hesselberg Sorensk: i Sundhordlehn, hvilcken Reiqvisition!! han i Rettelagde in Copie, med behørigt Stemp: pp:, af datis 23de og 26de April 1772 saa lydende. Alt da for at faae igien Ældgamle Fylcke-Bytter mellem Hardanger og Sundhordlehns Fogderie, for saavit Grenser mellem Strandebarm paa den ene, og Wigørs Kircke-Sogn paa den anden side, en presenterede for Retten, et gamelt Fylcke-brev af 1593 dat: petri Poulj Dag d: 23de Junj, igientaged og fornyed 1694 d: 7de Nobr:, som blev oplæst. Dernest og fremlagde Beckiendtgiørelses Ordres til LænsM: af begge districter, dat: 3de hujus, hvilcket belagt med Stemp: pp: i Rettelagdes, og lyder saaledes. De paaberaabte 2de Aasæde Forret: den ene af 31de Julj 1770, og den anden af 16de Julj 1771 bleve in forma Retten anviiste, Endelig ogsaa lod fremckome, for denne Høystærede Rett, Anvisnings og Oplysningsmænd, der kan og skal, anviise hver stæds Mercke, med sit rette Nafn samt hvad mere Retten af dem behageligst vilde udspørge, og dem da vitterligt er; da nu Heiberg ved denne Forret: ej intenderede andet, end Syn og Granskning hvilcke stæder der ere de rette, mellem Grander som bemelt, i Wigørs og Strandebarms Sogn, at de ere de sande, og maatte eftersees, af denne Respective Rett, hvorvit de ere lovlige, eller og, af Onskabs-Mænnisker, eller Børn nedsadt; Saa er det han her for Retten ærbødigst udbeder sig Rettens assistence, og lovmedførlige Pleje, paa det han derefter kand faae, et lovligt Fylcke Skifte-Brev af Retten, under begge Respective Sorensk: med deres Laug-Rettes Mænds Haand og Segl, sig meddelt, afvartede nu allene, hvor og hvad Retten behagede at foretage.

Lænsmanden for Strandebarms Skibrede, blev af Retten tilspurgt hvad Tiid Bekiendtgiørelsen til Strandebarms Almue skeede, om denne Sags Foretagelse, derpaa han siger, nu om Søndag d: 26de hujus, som den første Prækcen med Strandebarm, efter Breved var ham til hende komed; Og svarede endeel af Strandebarms Almue, de vilde møde, og endel at de inte vilde møde, de som vilde møde, vilde allene viise hvor deres Skifter i Fylcked gaar.

Eragted

De af Sr: Heiberg en presenterede Syns og AnviisningsMænd kand af Retten ej andtages, hvercken for at overhøres hvor Skiel-Skifterne mellem Sundhordlehn og

1772: 19b

Hardanger gaar, eller for, efter deres Udsagn, at fastsette same, uden Retten vilde prejudicere Strandebarms Almue, der ej til denne Tiid er lovlig kaldet, ja end icke faaed saa mange dages Tiid, at de har kundet efterspørge et Vidne, eller fremføre det minste Forsvar for sig, da den Tilckiendegivelse til dem, om denne Forret: Foretagelse først for dem blev beckiendt, for 2de Dage siden. Men det skal i den Stæd, staae i Hr: Heibergs Valg, hvad Tiid senere i Høst, denne Sag kand foretages efter lovlig Jndkaldelse til Strandebarms Mænd, i saadan Tiid, at de lovformelig kand forsvare sig, siden Retten som melt, ej nu kan fastsette nogen Skiel-Skifte mellem Strandebarms og Wigørs Almue, ja end icke udrette noged endeligt i Sagen, efter saadan Jndkaldelse som nu er uden allene at see, og forfare Skifterne, om paastaaes.

Heiberg som med Respect anhørte Rettens forelæste Kiendelse, kunde icke uden med Ømhed betrackte, saavel Almues paa begge sider, deres Særsindighed, naar Considereres, at uagted han icke er oplyst nock, maaskee i Loven, han dog ej urimeligvis formodede, at saa fremt en hver hafde Ejendom og Brug med sine Grenser, kiære! det da vel, som jeg ingen Stæd finder Lov forbyder, paa saa nærgrensende Stæder, og for kierlige Grander og Grandskab, med mindre herunder skulde være siult en hemelig Splid og Pengespilde for mig, ja end og, ved Natte-Varsel, kunde og burde møde, for det øvrige, saafremt, hvilcket nu herved ærbødigst indstilles Retten, skulde blive, for nærværende en ganske uafgiodt Sag, eller og, i disse Omstendigheder, maatte kunde overtydes, paa belejlig Tiid og Stæd, om det kunde være LænsM: Hans Anders: Øvre Waages Forsømelses Skyld, i hvilcked Tilfælde, han aldeles tog sig Reservered, lovlig Tiltale til ham, for ibragte, da unødige Omckost: for mig, i øvrigt Refererte sig til sit forhen tilførdte, forventende, at denne sig nu udbedende Tegtedag, maatte saa betimelig en datum fastsettes og gives, at ej den mellem ham og hans Vederpardt oprejste Trette, for Reqvirenten, maatte blive til Tab og Skade.

Eragted

Eftter Reqvirentens Begiær, bliver til nye Tegtedag fastsatt d: 14 Septbr: førstkommende, til hvilcken Tiid retten vil formode, lovlig Varsel af Hr: Heiberg iagttages.

Ao: 1772 d: 3de Augustj blev Retten sadt paa Gaarden Jndre Ohme i Strandebarms Skibrede efter begiær af Ørje Baarsen for at udele!! (uddele) de 16 mrk: Smør han ejer udj Torbiørn Andersens Yttre Ohmes Brug, der for de øvrige er Bi[s]coperne i Bergen Allernaadigst Benificeret, Retten blev da betient med følgende 8 Laug-RettesM: sc: Lars Nielssen Teigland, Asbiørn Nielsen Breebne, Ole Jsachsen Havn, Rasmus Peders: Yttre Ohme, Lars Pedersen Dysvig, Anders Peders: ibm: Arne Haaversen Giære, og Knud Knudsen Nerness. overværende i Retten LænsM: Hans Andersen Øvre Waage som Laug Retted med sig til stædet bragte.

Reqvirenten anviste sidt Adkomst [Brev] paa de 16 mrk: Smør han vil have uddelt, som bestod i et Skiøde dat: 14de og tinglyst 15 Octobr: 1771 der blev opl: dernæst i Rettelagde

Reqvirenten et Stefnemaal udstæd under 14 Maj 1772 som den tilkaldte Tørbiørn (Torbiørn) Andersen tilstod for ham lovlig forckyndt

1772: 20

ligesaa er og same anviist for Hr: Bi[s]cop Arens i Bergen d: 18 Maj 1772. Stefnemaaled blev oplæst.
Derpaa forføyede Retten sig til at tage Gaarden Yttre Ohmes Eng og Agerland i Øyesiun for saavidt Torbiørn Andersen paabor for at udsee, og uddeele saa meged deraf, som Rettelig efter Andeel kand kome paa de 16 mrk: Smør som Reqvirenten ejer og blev da befunden at til dette Brug ligger er Stæd, Kollen kaldet, og med noged Bøe der nær ved ligger 2de toeMarcke teiger, af hvilcke blev udmaaeled og ved Merckestene uddeelt et stycke som Ørje Baarsen til Ejendom skal følge; hvilcket blev deelt med 11 opsadte Merckesteene i Been Linnie, med vidner hos, og gaar det fra disse til de merckesteene som skiller Slotten med Siur Baarsen Yttre Ohme. Derfra gick retten til den Gierdes gaard som Torbiørn Andersen hidtil har holdt ved lige, og hvor af nu i Østre Ende, blev udmaaled 15 Favner som Ørje Baarsen herefter skal tilsee, dette blev udmercked med et kors i en olders Gahr-Konge \paa Østre,/ og med 2 Mercke-Stene, en paa hver side i Wæstre Ende, fra disse op i Hagen i en stoer steen hvorved en Merckesten med Vidner blev sadt, skifted gaar derfra til mødtes med Siur Baarsen, i Hagen, ligesom paa Bøen(?). Videre gick Retten derfra paa det nærmere hieme liggende slotte Støcke og blev da i Ælven som Skifter mellem Torbiørn Joensen og Torbiørn Andersen paa væstre Side paa et Stæd Rabben kaldet sat en merckesten ted(?) (tet?) ved Elven, derfra i lige Linnie i Øst sadt 4 Merckestene forbie en stoer Aske stue og videre i same Linnie til øverste Encke!! (Ende) i 2de Jord faste Stene hugged korser ved en ager Myhr ageren kaldet, af denne Ager skal Ørje Baarsen tilhøre det nederste fra en stoer Jordfast steen paa væstre Side \hvor i her hugged et kros/, bent over til hvor en Merckesteen blev ned sadt med vidner paa Østre side, videre skal og Ørje tilhøre fra denne Merckesteen til en lengere Øst i lige Linnie opsadt merckesten, og derfra ned i en Dito, hvor en vejte ligger, hvor i er en stoer sten der blev hugged et kros i, siden skiller denne beck eller saa kaldet vejte, \dels/ lige til den Ælv, hvor op ved, den forhen melte Merckesteen blev sadt, for saavidt Torbiørn Andersen tilforn har haft i Brug. her blev Aftalt, at, fra krosen i den Jordfaste Sten paa Wæstre til Merckestenene paa Østre side af Myhr Ageren skal opsettes i Ageren et rigtigt Skifte. Retten begav sig derpaa til den Skoug som forhen har tilhørdt, alt det Torbiørn Andersen har brugt, og deraf blev nu til \Ørje Baarsens/ Ejendom uddeelt, det nederste stycke, af det Stycke Skoug, som ligger mellem de 2de Ælver, Tverælven og Sætreælven, hvor et stycke op fra deres samen løb, i en Furre ved væstre ælv hugged et Kros {i en Furre} derfra i et berglav nederst i Berged hugged et kros, derfra lige i et Do: Berg hugget et kros, og endelig derfra i en Furre ved ytre Ælv hugged et kros. af det Stycke skal Ørje Baarsen tilhøre Furre veden og Bracken men Torbiørn Andersen Louv veden. derimod skal Ørje Baarsen have den Lov ved!! (Louv ved) som er fra Sætre Ælven og bordt om til Michel

1772: 20b

Yttre Ohmes Brug. hvilcket stycke kaldes Rimben. J henseende til huus til de uddeelte 16 mrk: Smør da som befantes at det igienværende er end nu et fuldt Brug, Kongen tilhørende, og ej flere huuse befandtes end sær fornødne til Gaardens drift kunde retten ej bord[t]tage noged Hus og legge til de 16 mrk: mindre udskifte andeele i hverdt, men i den stæd skal Torbiørn Andersen for at beholde alle huuse udeelt betale til Ørje Baarsen 2 Rd: i Penge.
denne Forret: Omckost:
Skyds til Stædet 6 Mrk: Manden 1 3

2 dages diet Penge 1 Rd: 2 Mrk: 1 dags Forret: 2 Rd: Skyds
tilbage 1 Rd: 3 Mrk: 4 5
incaminations Penge 5 Mrk: 4 s: Stemp: 1 Mrk: 8 s:
Besk: og Segl 1 Rd: 2 12
LænsM: 3 Mrk: Mænd hver 2 Mrk: er 2 Rd: 4 Mrk: 3 1

Er 11 Rd: 3 Mrk: 12 s:

Afsagt

Alle i Agten fastsatte Skifter, og hvad inden dennem begrebet er, skal være til uryggelig Regel for nærværende eller efterkomende Ejere af de nu uddeelte 16 mrk: Smør af Torbiørn Andersens Brug i Yttre Ohme saavel i Udmarck som hieme Bøe, Ørje Baarsen som Forret: har forlanged skal betale Rettens Salario i alt med 11 Rd: 3 Mrk: 12 s: derimod skal Torbiørn Andersen betale til ham for at nyde alle sine Huus allene i Penge 2 Rd:
Forret: blev paa stædet betalt. og begiært beskreven.

Anno 1772 d: 14 Septbr: blev Retten efter Udsettelse af 28de Julj sistl: atter sadt paa Gaarden Thole i Hardanger og betiendt med de fol: (ope rum) i denne Sag anførdte Laug Rett i LænsM. Overværelse.
Fremstod Heiberg og forlangede at begge Jurisdictioners LænsM: for Rett[en] maatte forcklare, om de dem nafngivne og ellers vedkomende til dette Følcke byttes Forret: var varslede, dernæst fremviisede for Retten 3de Giensvar Skrivelser fra Ejere af de Gaarder hvorpaa er Lejlendinger. sc: Hr: Stift Proust Morsing, Hr: Borgemæster Forman og Siminari Forstander Sr: Jaen Mariager deres Villiggelse til Forret: Fuldførelse.
LænsM: for Østensøe Skibrede declarerede lovlig Stevning over alle de angrensende mod Følcke bytted saavelson Vidnerne, der alle vedtog same.
LænsM: for Strandebarm declarerede \at/ alle mod Fylche Bytted grensende beboere ere lovlig d: 4de og 5te Augustj sist[l:] varslet.
Og da nu Heiberg atter igientog sit forhen tilførte at inted privat men almindelig udj Landet Fylckeskifte intenderes saa i rettelagde [han] en forfatted deduction og Extract af forefundne Forret: og Vidners udsagn af Aar og Dag som følger \deduct:/ saalydende af dags dato.
Nu udbad Heiberg sig \at/ de indvarslede Vidner Joen Tvedt, Ole Christophersen Sandve, Aamund Rysseland, Ole Biørcheland, Aane!! (Aadne) Sellesæter, Niels Moe, Niels Torpe, Svend Rysseland, Lars Scheie, Joen Noreim, Niels Scheie, Bent Stene. hvilcke maatte foreckaldes og afhøres.
Procurator Niels Larsen Gorm som Fuldmegtig paa alle de indstefnte gaarders opsidderes veigne af Strandebarm i Sundhordlehn mødte og maatte forinden han udj denne Sag kunde tage til Gienmæle erindre dette, som han til denne Rett at becklæde, maatte opservere Sorensk: for Hardanger Fogde[rie] Vel[ædle] Hr: Cancelliraad Fleischer med 4 Laug Rettes M: opnefnte af bem:te Fogderie dernest ogsaa paa Sorensk: i Sundhordlehn Velædle Hr: Hesselbergs veigne hans Edsorne

Fuldmegtig Sr: Koren med 4 Laug RettesM: af same Fogderie, saa kunde han ej undrage sig fra at declarere, da han udj Norges Lov ej finder nogen stæds saadan Rettens Andordning der af 2de Sorensk: skal vorde becklædet vidste han ej hvorledes han skulde ansee denne Rett; Thi hvad sig den Respect: Sorensk: af Hardanger angaar, da kan hans Principaler icke paa nogen slags Maader tvinges til at Kaste sig under hans Rett eller nogen Rettens Behandling af hannem i følge Lovens 1 B: 2 C: 3de og 15. art: og hvad angaar, Sorensk: af Sundhordlehn

da erckiender han rigtig nock hannem for en Competent Domer i denne Sag; men naar han tver[t]imod Loven sidder en Aasæde eller Marckegangs Rett først udj et fremed Sorensk: som her, da stædet Thole hvor nu Retten er sadt ligger i Hardanger Fogderie, og dernæst hører Retten ickun becklædet med 4 Laug RettesM: af det Fogderie, følgelig en ufuldkomen Rett efter Loven, da kand Comperenten ej andet end ogsaa imod hannem for nogen Rettens Behandling denne sinde baade excipere og protestere, end nu maatte Gorm paa sine Principalers veigne, forinden han som melt er udj denne Sag kunde tage til noged Gienmele, først udbede af Retten at den enten udaf Loven vilde oplyse ham med hvad Rett og efter hvad Andordning disse begge Respective Sorenskrivere med saadant forskielligt Laug Rett af 2de Fogderier becklæder denne Rett; Thi naar de dertil ej enten af eller i Loven er authoriseret, forhaaber han, at det paa hans Side ansees lovmedholdig at han imod denne Rett, ej nogen Rettes Behandling af dennem imod hans Principaler exciperer eller og at denne saa at sige dobbelt nye og usædvanlige Rett haver nogen Kongel: Allerunderdanigst Despensation eller anden høy Øvrigheds Resolution for saavidt den paa Lov kand være Grundet. Gorm vilde da herpaa ervarte Rettens Kiendelse til sin nermere Efterretning.

Heiberg efter dette tilførdte maatte erindre sig, for det første Peronerne, for det andet Tingerne og 3de Omstendighederne her handles om i denne Sag. Det var ham ubehagelig, imod Formodning, nu saa vidløftig som fornøden at opholde og trette denne Rett, med de enfoldigste Sande og ulovstridige jensadtser!! mod den sig her for Retten indfundne Bøygde Procurator Niels Gorm, men forinden han agtede dette, saasom nu fornødent behøves vilde han, som en ukyndig Mand om mere end det, at han har seet fra bemelte Procurator udstæd Stefninger og videre sine Behandlinger inden Retter, være erkyndiget om, hvorvidt hans tilladte Procurator distance strecker sig, for ej at fornærme ham, som intred paa et uret Stæd, og herhos have nøye iagttaged om expression i sit tilførte, hvor Retten og Rettens tilhørige maae nefnes og kaldes ufuldkomen, hands Paastand angaaende 2de Sorensk: i en Sag som felles Domere Granskere og tilbørlig Rettes beobagtere og Formænd, skulle vel have stæd, hvis udj et Fogderie og District, jeg hafde understaaed mig at formaae 2de Jurisdictions Betiente; Thi det var efter hans allegerte 1 b: 2 C: 3de [art:] at drage mænd(?) fra sit Værneting, jtem den 15. art: da finder man Persohn[er?] som boer anden stæd uden for Værneting med videre, men her ud af {alt dette} læres inted andet, end at Procurator Gorm ej haver seed Art: Natur; Thi her til Beviis vil ej strides i private men i det almindelige her intenderes, ej allene en Mans eller nogles Ejendome og Mercker, men det publice, det Almindelige og hver mands upartiske Begiær, til Eftersøgning og Granskning udj same er det nu rigtig at et Fylcke skifte som her, ej er imellem 2de Skibrerder!! (Skibreder) i et Fogderie, men meged mere Fylcke Skifte Læhn imod hæhn!! (Læhn) og deres Jurisdiction

1772: 21b

hWii!! kan da bemelte Procurator Gorm om baade hans Procurator Embede strækker sig hid, og ellers om han fremviiser i dag sin lovlige Fuldmagt \fra dem/ han kalder sine Principaler, endnu urigtig nock, ickun vild agnossere en Sorensk: som Competent den anden icke, hver at skiøne Granske see, lade sig anviise og derefter naar Vidner er hørdt paa begge sider, hver da, at opservere sit Embeds Medfør. Eller og vil han saa giærne som han ynskede, med overflødig, her urettelig anvente Protocollationer og tilførsler bringe end mere i Forslag, som i sin Tiid {h}af ham kunde anckes til Giengieldelse, om Sag forvildes, om documenter forstørres, og Vidner paa nogen af siderne skulle Engstes, da gientager jeg mit forhen tilførdte af den høystærede Rett at maatte eftersees, og betragtes henseende Fuldmegtigen Procurator Gorm, dernæst Resserverede sig for nu at være kort demonstration om de for anførdte 3de Ting, 1. Persohner i denne Sag, 2de Tingene, 3de Omstendighederne i denne

Fylckeskifte Sag, og endelig Refererede sig til det allerede i Rettelagde, samt paastod nærværende Vidner af begge sider afhørdte.

Procurator Gorm vilde icke opholde den høystærede Rett, med nogen vidtløftig Giensvar paa Hr: Heibergs tilførdte men Refererede sig til det af ham allerede tilførte, og derpaa vilde afvarte Rettens Kiendelse.

Heiberg Refere[r]te sig til sit forrige.

Eragted

Hvor Lov tier, skal Praxice tiene, dette er saa almindelig, at det some tiider falder end og uøvede in Jura i Begrebet. At negte Sagens frem[me] er at paadrage sig Ansvar som er ufornøden, derfore modtages Vidners Forcklaringer, paa begge sider, da Retten siden vil af dem modtage Anviisning. Strandebarms Mænd, som hertil er kaldet kan ej hindres fra, at betiene sig af Sr: Gorm til Forsvar.

Gorm da han af den oplæste Eragtning uventelig maatte forneme at denne saa kaldede dobbelte Rett anseer sig berettigt til sames Behandling hvis Paaancke han dog til sin tiid og Stæd maae Reservere og da han seer at det bliver denne Rettes Alvaar at fuldføre for hanem denne lovstridige Behandling, saa kunde han ej unddrage sig videre at declarere, at dette Anlæg af Sr: Heiberg maae falde hans Principaler meget forunderlig allerhelst, naar det ickun maae kome til Betractning, at disse 2de Respective Sorensk: en hver for saavit hans Sorensk: vedkomer, for {end}\hen/ paa dette Stæd haver holdet sine lovlige Forret: hvor vidt at dette saackaldede omtvistede Marckeskiel rettelig skal gaae, han kan da icke begribe hvorledes at denne sig behagendtlige Combinerede Rett, nu atter kan foretage sig en og den same Forret: paa hvilcken af dennem om noged var at Paaancke eller Klage, det for vedkomende Oberdomer maatte Skee, men nu viste han ej hvorledes denne Respe[ctive] Rett, nu atter kunde befatte sig med denne Behandling, og derfore, endnu paa denne Grund, endogsaae maatte Excipere og forhaabe at denne Respective Rett ej tog sig for at behandle og udføre den same Forret: som af dem self er holdet.

1772: 22

Heiberg i det anførdte vilde kun Observere det Ord Procurator Gorm bruger og udelucke alt det øvrige han til Gienmæhle har anførdt, sc: Begribe. Jeg tilstaar ham, at hans Begreb kand være Sindig, men langt fra endnu tilstræckelig udj det vii kalder Jurisprudence, herhos inted videre at melde: end Vidnerne maae frem kaldes.

Af Reqvirentens Vidner fremstod.

1. Vidne Jan (Jon) Svendsen Reestvedt 56 aar fød paa Scheie i Stensdahlen boed paa Scheie 17 aar og Reigstvedt 10 hvoraf ingen naaer i Fylcke bytted, ej slegt til nogen af de som naar i det omtvistede Fylcke Bytte. Heiberg tilspurdte Vidnet 1te Om [han] er beckiendt i Fylche Bytte og Rette Streckning mellem Sundhord og Hardanger? Responco ja, veed Dem og skal anviise dem fra Stæd til andet, og gaar de saaledes fra Qvittingen i det høyeste af den derfra til Longevasaasen(?) (-oosen?) derfra til Kaabehougen fra den til Waldberg fossen, /: eller har og hørdt af Gamle Folck at Marckuus Kiønnen ligger i Følcke Bytted, men har ej haft brug derom :/ fra Waldberg fossen i Hougsten, derfra i Torvigenuten \paa/ et Stæd, kaldet Sandgild, derfra i Horjonen (Hårjono) strax uden for Strømesten i Søen, paa Eides Grund i Hardanger. 2. naar og af hvem han har faaed denne Kundskab, og hvor lenge siden? Res: hørdte Fylcke bytterne baade af sin Fader og Farfader, saa og af gl: Lars Østhuus, alle Gamle Mænd, den første 78, Farfader over 80 aar, og d: 3de over 70 aar, {og} \ja/ self vidste Skifterne siden sin Ungdom. og af Store Fosse \Folck/ bleven viist Kaabehougen for over 30 aar siden, da han tog Ræve Unger der. 3de om [han] veed at der findes adskillige Stæder, som nefnes med et nafn i Fieldet? Resp: Nej. 4de Om veed, at de paaberaabte Mærcke Stene, som nu maae eftersees, ere satte til Følche Bytte, eller til Brugs

Bytte. sc: her nefnes de, den ved Fagre Field, den anden ved Haarshoug, den 3de ved det Stæd de nu vil have kaldet Kobbehoug, eller til Forandring indre Kobbehoug, og den 4de i Hougsten. Resp: Nej aldrig hørdt nogen sadt af Mands Haand. 5te Om veed hvad Nafn den ommelte indre Kobbehoug bør have, eller har haft tilforn. Resp: Nej veed ej af mere end en Kobbehoug, og skal den vise. 6te Om kan forcklare og veed, hvad den hvare!! (varde) paa Fagerfield og Haarshoug betyder, jtem naar eller hvorledes den er komen der at staae? Resp: har hørdt, en Gietlegudt ved nafn Johanes Larsen, har sadt den op, for 2 á 3 aar siden, og veed, der stod ingen tilforn. 7de Om veed at forcklare {og forcklare} og anviise Thole Gaards Ejendoms Begyndelse, Streckning, og Ende, i dette Følche Skifte, med sine Rette nafn paa Fieldet? Resp: naar han komer \der/ skal [han] viise saa meged deraf, som ham vitterligt er. 8de Om og hvorledes Vidnet veed at de af ham nu nefnte mærcke Stæder ere, har været, og uryggelig bør tilhøre benefnte Ejendom; samt hvis Gaarders Grenser, der rører ved Ejendom paa anden side, Resp: naar han komer paa Fieldet, skal viise hvad veed. Procurator Gorm tilspurdte Vidnet, Om det er beckiendt, eller har hørdt, at Thole Gaards Ejere, {icke} aarlig betaler til Solbergs Mænd, for slotter i Fieldet, som Grenser i Fylche bytte? Heiberg tillod gierne denne Qvest: besvared, men Observerede, at hvis, til denne Qvest: skulde svares beckreftende, da maatte det ej kome Ejer eller Ejendom til Prejudice, men vel den, der selfraadig har, uden Ejers Minde, foretaged sig, slig ubehørig accord. Resp: Vidnet svarede: har for lang tiid siden hørdt, at Thole Mænd i Hans Solbiørgs tiid, betalte 4 Marcker Homle \aarl:/ til Solbiørg Mænd, og skal viise Stædet hvor blev slaget. det var før disse Thole mænds tiid.

1772: 22b

Tholle Mænd sagde at det Stycke de slar!! (slaar/sloe), der hvorom Procurator Gorm spurgte, er Solbiørgs Ejendom, og derom ej trette.

2. Vidne Ole Christophersen Sandve 47 aar fød paa Stene i Stensdahlen boed paa Sandve, ej slegt til Thole Mænd. aflagde paa de fremsatte Qvest: dette svar til 1te Qvest: ligesom næst forrige Vidne dog med tillæg at have hørdt af sin VæhrFader Tosten Nielsen Sandve \der var/ 73 aar gl: at Marchus Kiønnen ligger i Følckebytted og at bemelte Tosten Sandve sagde han fick Tilladelse af Thole Mænd at slaae paa Store Myrene. til 2. Qvest: besvared ved næst forrige hvortil han holdt sig. til 3de ved ej mere end same nafn paa de Andgivne Stæder. til 4. Qvest: som næst forrige Vidne. til 5. Qvest: som næst forrige Vidne. til 6. Qvest: veed af ingen, uden en der er opsadt til Vejvisning for \Rejsende/ Rægster vej; men ingen Brug eller Fylcke vedkomende. til 7de Qvest: ligesom forrige Vidne. til 8de Qvest: ligesaa. Contra Qvest: frafaldt Procurator Gorm siden Ejendomen hvorom spurdt er, er vedstaaed af Thole Mænd at tilhøre Solbiørg.

3de Vidne Omund Endresen Rysseland 72 aar gl: fød opfød og boed paa Rysseland al sin Tiid slegt i anden og tred[i]e Led med Lejlending Arne Thole aflagde paa Qvest: denne Forcklaring til 1te Qvest: at Qvitingen, Waldborgs fossen, Torvigenuten, og Horjonen er Skifter, har hørdt det af Tosten Mehuus for over 50 aar siden, kan anviise disse Stæder. 2. Qvest: besvared ved første. til 3de Qvest: ved ej andre end de nef[n]te Nafne. til 4de veed ej om nogen Marcke Stener. til 5te Qvej:!! (Qvest:) veed ej der om. til 6te Og 7de Qvest: Nej veed ej derom. Paa forlangende af denne Gamle Mand og Heibergs Samtycke aflagde han paa sin Forcklaring sin Saligheds Eed og blev frie for at anviise Streckningen paa Fieldet.

4. Vidne Aadne Sellesæter gl: 53 aar fød i Østensøe Sogn boed paa Sællesæter i 20 aar Sødsken og Barn!! (Sødskenbarn) med Lejlendingen Aadne Tholes Kone svarede saaledes paa de fremsatte Qvest: saasom til 1te Qvest: som 3de Vidne. til 2. Qvest: har hørdt det for lang tiid siden, men erindrer ej hvem af. til 3de Qvest: veed ej om mere end et Nafn paa hverdt Stæd. til 4de Qvest: veed aldeles ej om det omspurdte. til 5te Qvest: ligesaa. til 6te

Qvest: har hvercken seed Vahren eller hørdt om den. til 7de Qvest: veed ej Om Tholes Ejendom i Fylche bytte. til 8de herom ej vidende.

5te Vidne Niels Knudsen Moe 44 aar gl: føed og opfød samt boed paae Moe i 17 aar, nu Lejlending {hos} \af/ Hr: Heiberg paa Thole, ej slegt til nogen af Parterne. svarede til Qvest: saaledes til 1te Qvest: at Fylcke Bytted gaar fra Qvitingen til Longevasoessen, derfra i høyeste Fagerfield, derfra i Kaabbehougen, derfra i Marchus kiønen, derfra i Waldborg fossen, derfra i Hougsten, derfra i Sandgiel ved Torvigenuten derfra i \selve/ Nuten og siden er han ej beckiendt lengere til Skiøds. til 2. Qvest: hørdte det af sin gl: Fader Knud Moe som var 73 aar, han døde, og brugte hans Fader slotter som han lejede baade af Thole og Solbiørg Mand for betal: har og haft slotter til leje i Bytted af Thole Mænd. til 3de veed ej mer end same nafn paa de opregnede Stæder. til 4. Qvest: har seed endeel Vahrer, staae

endeel Stæder paa Fieldet, dog aldrig til nogen Efterretning i Følcke Bytted, men de blev holdt for Barns Arbejde. til 5. Qvest: veed ej om mer end en Kaabehoug og den vil viise. til 6te Qvest: veed ej om den nye Vahre som skal være komed paa eller ved Fagerfield, har ej seed den. til 7de Qvest: jo veed det omspurdte og skal viise det med sine nafne. til 8. Qvest: jo ligesaa og skal det viise.

6te Vidne Niels Hansen Torpe 70 aar fød paa Lepse i Østensøe boed paa Torpe 37 aar Farbroder til Lejl: Tørchel (Torchel) Thole. svarede saaledes paa Qvest: til 1te Qvest: at Qvitingen, Longevassosen, Fagerfield, Kaabehougen, Waldberg fossen, Hougsten, Torvigenuten, og Horjonen ere de rette Fylckebytter mellem Sundhord og Hardanger, kan viise Fagerfield, Kaabehoug, og Waldberg fossen. til 2de Qvest: hørdte det af Ole Biørcheland som var 70 aar den tiid, nu over 40 aar siden, og sagde han \og/ af!! (at) have hørdt det af gl: Johanes Biørcheland. til 3de Qvest: veed ej derom. til 4. Qvest: veed ej derom. til 5. Qvest: har ej hørdt om mere end en Kobbehoug, og den vil han viise. til 6te Qvest: veed ej derom. til 7de Qvest: har hørdt Tholes Ejendom skal gaae i Fylcke Skifted, men \veed/ ej dens Streckning. 8. Qvest: frafaldes.

7. Vidne Joen Norem 41 aar gl: fød paa Schaalem her i Skibredet Broder til Lejlendingen Tørchel Tholens Kone. svarede paa Qvest: saaledes. til 1te Qvest: som næst forrige Vidne dog med den Forandring at han ej nefnede Fager Field. til 2de Qvest: hørdte det af sin Fader over 20 aar siden og var hans Fader over 70 aar \død(?)/ {siden}. hørdte det og af Jsach Mehuus en gl: Mand over 60 aar død for nogle aar siden, haver og hørdt det af flere gl: Mænd. til 3de Qvest: veed ej eller har hørdt det. til 4de Qvest: har ej hørdt nefne nogen Merckestene {nefne}, eller seed dem. til 5te Qvest: veed ej af mere end en Kaabehoug. til 6te Qvest: veed ej derom. til 7de Qvest: skal viise det han veed om Tholes Ejendom i Fylched. til 8de Qvest: besvared ved næst forrige Qvest:

8de Vidne Niels Svendsen Scheie 40 aar broder til 1te Vidne svarede til Qvest: saaledes til 1te Qvest: som 6te Vidne. til 2. Qvest: hørdte det af mange iblant andre af Jsach Mehuss en Mand mod 70, død for nogle aar siden og af sin Fader \gl:/ over 70 aar, død for 10 aar siden. til 3de Qvest: veed ej det omspurdte, her maatte Citanten til dette Vidne nøyere Oplyst af Retten udspurdt om Vidnet ej nogen sinde kordt eller lenge siden og hvad tiid har hørdt af nogen Mand hvad Kobbehoug er, hvor den findes, og hvorhelst han da hørde at den laaeg, særskielt fra andre Houge Res: at Niels Solbiørg sagde: at Lien under Kaabbehougen er der hvor Kaabehougen er over, men om det er den Kaabbehoug som Vidnet kand vidne om veed han ej, ja kand ej sickert anviise {sickert} nogen Kaabbehoug, dette blev talt over for 10 aar [siden]? til 4de Qvest: har aldrig hørdt nefne disse Vahrer eller Stene. til 5te Qvest: veed ej af fleere end en Kaabehoug. til 6te Qvest: veed ej om den. til 7de Qvest: og 8. veed derom ej. Af alle Fylche bytter i Fieldet vidste Vidnet ingen at anviise uden Waldborg

Fossen og Hugsten!! (Hougsten), som er det omtvistede uvedkomende derfore blev han taged i Eed og demiteret.
9de Vidne Brict Ellingsen Stene 37 aar gl: Svoger til Lejlend: Torchel Thole svarede paa Qvest: saaledes. til 1 Qvest: i Qvittingen, Lille Saaten melem

1772: 23b

eller for (før) {en} \man/ komer til Longevassosen derfra til Longevasosen, saa Fagerfield, Kaabehougen, Waldberg fossen, Hougsten, Sangiel, Torvigenuten, og derfra til Horjonen, kan viise disse Stæder. 2. Qvest: hørdte dette af gl: Lars Moe 74 [aar] da han døde nu nogle aar siden. og gl: Jsach Mehuus, som for er nefnt med flere, til 3de Qvest: veed ej derom. til 4de Qvest: har ej hørdt nogen Merckestene nefne uden Hougsten. til 5te Qvest: og 6te Qvest: nej. til 7de Qvest: veed Tholes Begyndelses Streckning og skal det viise herunder er den 8de Qvest: besvared.
De 3de udeblevne Vidner 1te Lars Scheie, som nu Sengeliggende, 2de Svend Røsseland som nu ej møder og 3de Ole Biørcheland af Borrovs(?) Gods skal ved ordentlig tilckaldelse enten paa Fieldet eller siden ved Rettens endelige Slutning her hieme afhøres eller frafaldes, da om deres Udsigende Citanten ej hafde noged derefter at erindre om dem.

Eragted

Formedelst at Strandebarmingernes Vidner ej møder og det er for sildig at rejse til Fields ophæves Retten til i Morgen.

Anden dag d: 15de Septbr: {blev} begav Retten sig strax om Morgenen til Fields siden ingen Vidner endnu til Thole var anckomen, og det i følge med Citanten og hans Vidner, samt Strandebarmernes Forsvar Procurator Gorm.
De Vidner som Citanten formente her skulde møde, mødte ej og derfore frafaldt han dem.
Procurator Gorm paa Strandebarms Almues veigne bad, at hans Vidner Arne Haaversen Giære, {Lars} \Johans/ Johansen Yttre Børsem, og Haaver Larsen Thordahlen maatte afhøres, og var han fornøyed at for dem blev fremsadt selfsame Qvest: som Hr: Heibergs Vidner blev foresadt. og fremstod først
1te Vidne Arne Haaversen Giære gl: 66 aar fød paa Store Fosse og der opholdt sig til han var 24 aar, siden boed paa Berge i 40 aar, {og} Fader til Haaver Berge og Broder til Lars Fosses Kone. svarede paa Qvest: saaledes: til 1te Qvest: at \neden for/ Qvittingen, {der neden for} staaer et Mercke med vidner vesten i Modahls Sæhlen, en Do: Østen i Modahls Sæhlen med vidner, derfra i Fager Fields høyeste Spids hvor {i} en Merckesten staaer, derfra i Haarshoug hvor og en Merckesteen \staar/, derfra i Kaabehougen hvor og Merckesteen staar, derfra i Hogsteen, derfra paa væstre Side af Torvigenuten i Sandgil, derfra i høyeste Torvigenut, derfra i Horjonen, siden i Søen. til 2. Qvest: hørdte disse Skifte Stæder af Morfaderen Hans Olsen Berge der døde for 30 aar siden og var 88 Aar da han døde, og af gl: Michel Tordahlen der døde for over 30 Aar siden og var inpaa 100 Aar da han døde. til 3. Qvest: veed ej af mere en!! (end) et Nafn paa hverdt Stæd, men veed af en Kaabehoug og en Kaabeliehoug de han begge vil viise. til 4de Qvest: veed ej andet end de benefnte Marcke Stene er Rette Fylcke mærcker. til 5te Qvest: ej veed mere end en Kaabehoug, men og som sagt en Kobbeliehoug. til 6te Qvest: veed ej om den nye Vahre. til 7de og 8de Qvest: veed og vil viise Fylcke Streckningen men ej en hvers Ejendoms Streckning deri, den tit melte Kobbeliehoug som han har nefnt, tilhører Solbiørg Mænd og der har de Bejted, Borcket og Nævred, ja overladt det iblandt til andre. Loved at viise hvor de paa Store Fosse naar i Følcke Skifted, men hans Søster naar ej self deri.
2. Vidne Johanes Johansen Yttre Børsem 58 aar fød paa Børsem men boed paa Berge 13 Aar nu 12 Aar siden har 2 brødre [som] boer paa Berge ej mod Thole Ejendom svarede

paa Qvest: saaledes til 1te Qvest: fra Qvitingen derunder paa Væstre side af Modahl staaer en Mærckesteen, derefter i Fager Field hvor en Merckesteen staaer, derfra i Haarshoug en Merckesteen, derfra i Kaabehoug en Merckesteen, derfra i Waldberg, derfra i Hougsten, derfra i Sandgiel under Torvigenuten, derfra i Torvigenuten, derfra i Horjonen og saa i Søen. til 2. Qvest: hørdte det af gl: Hans Brue der døde for over 20 aar [siden], og var 80 aar han døde, saa og af gl: Lars Solbiørn!! (Solbiørg) der er død over for 30 aar og var henimod 80 Aar, saa og af {gl:} flere gl: Mænd. til 3de Qvest: ligesom næst forrige Vidne. til 4de Qvest: som næst forrige vidne. til 5te Qvest: ligesaa. til 6te Qvest: ej veed om den. til 7de og 8de Qvest: som det næst forrige Vidne om Tholes Ejendom i Fylched.

3de Vidne Haaver Larsen Thordahlen 54 aar halfbroder til 1te Vidne svarede saaledes til 1te Qvest: som næst forrige undtagen han nefnte Waldberg fossen i Stæden for Waldberg. til 2. Qvest: hørdte det af de same som første Vidne nefnte. til 3de Qvest: som 1te Vidne med Tillæg at Hans Rasmussen Brue som ejede Solbiørg fleckte Næver og Borck i Kobbelieen!! som Solbiørgs Ejendom, og skal den anviise. til 4. Qvest: som 1te Vidne. til 5. Qvest: som 1te Vidne. til 6te Qvest: veed ej om den nye Vahre. til 7. og 8de som første Vidne.

Procurator Gorm lod tilføre, at han ej hafde flere vidner at anpresentere; men bad at Granskning efter disses Udsagn maatte skee, og forbeholdt sin Rett efter den forrige Forretning holdt af Sorensk: Hesselberg 1771 d: 16 Julj.

Heiberg overleverede hernæst i Rettens Hender sit tagne Sittuations Cort, til Conference og Efttersiun med de Anviiste Stæder.

Retten begav sig derpaa i følge med begge Parter og deres Vidner til Aastæderne, for at lade sig anviise de omvidnede Stæder. og gick da først med Citantens Vidner til et Stæd de kaldte Kobbehougen, der viiste de Os Qvitingen som ligger N:W: til W: og er et Ende Skifte af Vidnernes Udsagn, i been Streckning derfra ligger Longevassoosen (-aasen?), og i Do: Streckning forbie bemelte Kobbehoug i O:S:O: ligger Waldbergfossen. Niels Moe og endeel af de andre Vidner sagde: at Tholes Ejendom i Fylcket begynder under Waldbergfossen, gaar saae over Myrene til op i atter bemelte Kobbehoug, videre vidste de ej om Tholes Ejendom i Skifterne, undtagen Niels Moe som sagde: den gaaer derfra i Fagerfield, og modtager da paa den anden side, Store Fosse og Breche. Om Skifterne fra Waldberg fossen til Hougsten, derfra til Sandgield under Torvigenuten, derfra op i bemelte Nut, derfra i Horjonen, og saa i Søen, er ingen Trette om. Fagerfield ligger lidt Øst om Streckningen fra Qvitingen til Waldbergfossen. Hardanger Vidnerne svarede paa Tilspørgelse, at den Østre Ende af den Houg Strandebarms Mænd kalder Kobbehoug, kalder de Nonshoug, lige der under er en Houg kaldet Lierhoug, hvilcket Strandebarms Mænd sagde: at være dens rette Nafn, Paa siden af Strandebarms Mænds Kobbehoug nerefter til Waldberg foss har Thole gaard endeel Slotter, som gaar til Marhus!! (Marckus) Kiønen.

Retten fuldte derpaa Strandebarms Vidnerne til den Houg de kalder Kobbehougen liggende lige i N:N:O: fra den af Hardangerne anviiste. Vii befandt paa denne Houg 3de Stene til hobe, en noged stoer i Mellem og 1 liden paa hver side, paa et Berg med ej en Finger tyck Jord om, disse blev af Retten optaged, men under dem inted lagt, endskiøndt Strandebarms Vidner har kaldt dem, Merckestene, {de blev derpaa af Retten optaged, men under dem inted lagt, endskiøndt Strandebarms Vidner har kaldt dem Merckesteene}, de blev derpaa af Retten nedsadt igien. Der fra gick vii til Horshoug, hvor ligesaa 3de Stene uden Teign under fandtes, af Retten efterseed, og igien nedsadt, hvilcket Strandebarms Vidner kalder og et Mercke. Vidnerne anviiste herfra i Fagerfield i en Linnie bent N:W: til N: lit W: til forbie denne Horshoug i Hougsten S:O: til S: lit Øst: Paa denne Side lidt Væstlig af Linnien ligger

Strandebarms Mænds Kobbehoug og Waldberg. Øverst paa Fagerfield er en Sadts af Steen paa et bardt Skarv af lige Beskaffenhed

1772: 24b

med de forrige, hvilcken \og/ af Strandebarms Vidner kaldes et Mercke. Den Dahl under Hardangernes Kobbehoug sagde Vidnerne Solbiørgs Mænd har slaged.
Samtlige Vidner aflagde paa deres Giorde Anviisning og øvrige Udsagn deres Saligheds Eed, enhver for sig.

Eragted

Da dagen ved Rettens Tilbage komst af Fieldet var forløbet, blev den til imorgen ophæved.

3de Dagen d: 16 Septbr: blev Retten atter sadt paa Gaarden Thole i Hr: Heibergs og Strandebarms Mænds Forsvars Overværelse.
Heiberg kunde ej andet end approbere i alle Maader Rettens gode Forhold og Skiønsomhed i det passerede at beobagte, men derhos vilde nu have forestillet den høystærede Rett og Laug RettesM: 1te Om og naar en lige Linnie drages fra Hogsteen til Fagerfield og derefter 2de de forhen udj siste Forret: i Strandebarm til dette Skifte annoterede beedigede og nu forefundne Merckesteene som de rette Sande og eniste same Strandebarms Jndbyggere hidtil har holdt og vil have lovlige eftersees og betracktes, som nu gaars dags Dato skeed er, da finder Citanten Heiberg sig beføyet at forestille for det 3de At den lige Linnie fra Hogsten til Fagerfield vil blive en sandelig Figureret 7 Tal, neppe nock, veed ej hvorledes han for almindelig Mand, bædre kan oplyse denne Strecknings Urigtighed, med de forrige allerede i Rette givne Autentiche Documenter og herhos indlagde Cort, det maatte skee at de indlagde opnefnte Documenter skulle befindes follible (fallible) og uEfterretelig, da provoseres han imod de bædre Bevisligheder som end nu ej oplyst er; Thi ej egenraadig, ej partisk, ej begiærlig, at vinde andens Ejendom, end icke en Naggels Brug, uden eller inden for det Sande eller rette Følcke Skifte, skal visselig befindes og være langt fra hans attraae, dernæst vilde den høystærede Rett betragte at saafremt denne nye defegurerede Linnie fra Hougsten til Fagerfield Øyensiunlig for alle Mennisker, unegted af Partiet i Strandebarm deres Vidner, henseende Slotte, Brug, Ejendom, Løer med videre nu i vores Tiid vilde vige fra Thole gaards Ejendom, fleere i Do: Ejendom Og derved grensende til en unegtelig Fornermelse, Hendragelse til det som aldrig har tilforn været nefnt ..sted(?), skiønnet, eller end nu i Betragtning af det forhen meged indførdte(?) (an-?) samt Corts derpaa grundet /: {Aar} hvorvel Cortet Demonstrerer begge Parters Paastand :/ skal blive bør være eller efter den nu i følge Stefninger, Rettens Eragtninger, Partes Paastand, efter al Samvittigheds Billighed eller Lov, til Strandebarms Ejendom, Sundhords Jurisdiction, saa fremdt ej utaalelig nock, maatte fornemmes at de oven anførdte Ejendoms Stæder, som fra Arilds Tiid og hidtil utvistelig og uimodstaaelig har væred Tholes samt de andre i Bøygden deres. Jeg forlader mig nu i øvrigt til Rettens grundige og ubedragelige Syns og eftergranskning{s} herhos og ved denne Forretning tagende og mig givende Undersøgning, alt som det i sin Tiid for mig, Grander og vore efterlevende, skal blive og maae være i følge Lov en sand og upaatvivlelig Regel, da jeg aller sist som først i Forret: melt er, ej paastaar mere, men dog det, som Loven foreskriver Sorensk: og Laug Rett til saadan Forretning, forbeholdende mig ellers til sin rette Tiid om fornødiges, at see same Rettens Behandling ved Domer paackiendt.
Gorm maatte forestille denne Respective Rett, paa Strandebarms Almues veigne at siden der befindes ved begge Parters Vidners Afleggelse

1772: 25

saa stoer Forskiel, at det ene i mod det andet, er ganske tverdt og ufuldkomen, der er og tillige holdet 2de Forret: af de Respective Sorenskrivere, som og ligeledes befindes stridende, saa formodede han, at denne Respect: Rett, ej foretog sig nogen Fastsettelse af Skifter og Deeling, mellem de stridende Parter.

Heibergs Giensvar herimod blev kun dette: Rettens assistence er ingenlunde Reqvireret til andet /: lad være Vidnernes Udsagn og blegge(?) (begge?) sist (siste) erværvede Rettens holdne Fylckeskifter, som sagt ej stemer overens :/ end at skiønne Granske udj denne Forret: men ej døme.

Fra Hr: Borgemæster Formand er hid komen til Retten et Jndlæg af 7de hujus som ad Acten blev henlagt.

Da Parterne paa Tilspørgelse ej havde noged videre at i Rettelægge eller tilføre Forretningen blev Vores Siun og Granskning saaledes anført af den Ganske Ret.

Ved Siun og Granskning har Retten befunden at den af Hardanger Vidner amviste Linnie fra Waldberg fossen til Qvit[i]ngen med de derimellem anviiste Mercke-Stæder, er en lige Linnie, skiøndt den efter Cituations Cortet, og det af Os brugte Compas giør en Stræg forskiel, dog i lige Linnie; denne Forskiel kan kome deraf, at vii brugte et Landmaalings Compas, men Cortet efter Citantens Sigende skal være andlagt efter et søe Compas, der har Misvisning.

Den Linnie af Strandebarms Vidnerne anviiste fra Hogsteen til Fagerfield er og en lige Linnie, men her viger Cituations Cortet fra siunet; Thi efter Cortet skal Waldborg {fossen} og Strandebarms Kaabbehoug ligge paa den Østlige Side af denne Linnie, da det dog ved Siun og Granskning er befunden, at de benefnte tvende Stæder ligger paa den Væstlige Side, og noged fra Linnien. De os anviiste Stene som Strandebarm vil holde for Merckeskiel Stene, da efterdie de vare sædte (sadte) paa Berg, og ej i Jorden, og derunder ej fandtes de Tegn som Loven foreskriver, overlader Vii det til Domeren{s} hvorledes de bliver at ansee.

Og saaledes denne Forretning slutted.

Heiberg som nu ej vidste mere at erindre forlangede paa egne og med Lods Ejeres vegne, dette Fylcke Skifte Forretning og Tingsvidne slutted, og sig lovformelig beskreven meddeelt, hvorved det i Rettelagde Cort behageligst maatte annexteres og paategnes af ? ? begge Jurisdictioners Sorenskrivere Og endelig ynskede sig Forretningen meddeelt saa snart muelig.

Procurator Gorm ligesaa.

Anno 1772 d: 1te Octobr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Bechervig med Waags Skibreedes Almue, og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Elias Torrang, Ole Gougseide, Lars Schomsness, Tarrald (Torrald/Torvald) Hatlevig, Anders Gresdahlen, Ole Fittie, Niels Drønen og Tosten Troland overværende udj Retten paa Fogden Hr: Kamer Raad Juels [veigne] Fuldmegtig Sr: Johan Koren Schmidt med LænsM: og menige Tingsøgende Almue

hvornæst aller og underdanigst blev læst følg: Forord: Og høy Øvrigheds Ordre som til Beckientgiørelse er komen og bestaar i

1. Forord: om en af Collegio Medico tryckt Taxt, dat: 16 Julj 1772.
2. Stiftes Brev om at Arne og Strudte Post broers opbyggelse i Arne og Siolds Skibreede har kosted 278 Rd: 36 s: deraf Sundhord og Hardangers Almue bør svare 64 Rd: dat: 9de April 1772.

3de Do: om 66 Rd: 14 s: i Spedalsk og 196 Rd: Tyvs Delinqvent Penge og Wenerische Syges beckost: dat: 4 Septbr: 1772.

4de Do: hvorved beckiendtgiøres, at det Norske Kamer har under 15 Aug: h: a: meldet at den kongel: Hafre i Bergen er nedsadt til 14 Rd: dat: 29 Do: 1772.
5te Do: hvorved det meldes, at det norske Kamer haver har!! af 22(?) (27?/29?) passato meldet at hans Majest: haver af 13de Do: Resolveret at all UdPandtning skal ophøre, undtagen hos de Formuende der af aabenbar Modtvillighed ej vil betale dat: 5 Septbr: 1772.
6te Do: hvorved blev beckiendt et Re[s]cript af 11te Junj 1772 der igientager For-

1772: 25b

ord: af 21de Martj 1738, som forbyder Comoedieant Spillere og Line dantsere at indfinde sig i Norge dat: 27 Junj 1772.
7de Do: hvorved det Norske Kamers Skrivelse af 22 Aug: bliver beckiendt om Magasiners Oprettelse i Norge dat: 7 Septbr: 1772.
8de Do: hvori, fra de Kongel: Norsk: Kamer, meldes under 1te Augustj at hans Kongel: Maj: har ladet opsende til Bergens Stift 583 tønder Rug til overladelse i portioner fra 1 Skieppe til 1 Tønde, til de mest uformuende Bønder med mere, mod omtrendt 3 Rd: 3 Mrk: pr. Tønde dat: 15de Aug: 1772. Fogden i Andl: af denne oplæste Skrivelse, tilspurgte Almuen, om nogen af dem vil lade sig anskrive for modtagelse af en portion Rug, de da kand nu nafngive sig, da de om det bevislig er, de er fattige, kand de vente at nyde deraf hvortil de svarede: at for nærværende Tiid bruger de af det de haver afled paa Jorden, men naar de seer sig nød at kiøbe skal de i agttage det de i saafeld!! (-fald) er paalagt.
9de Do: hvorved Norske Kamers Skrivelse af 15 Augustj blev beckiendt der melder at de giærne vilde viide hvorledes Korn Sæden i aar har staaed, hvad Bøygder mest trenger, som og, hvorledes Korn Magaziner best kand oprettes dat: 31 Aug: 1772. Fogden i andledning heraf tilspurgte Almuen 1te Om hvad Forhaabning de kand giøre sig om dette Aars Afgrøde, dertil til svarede: at de haaber dette aars Høst vil blive som de almindelige Aar; Jorden viisede i Høst at give sin Velsignelse rigelig, med det Haarde Veir, og den Mislige Modenhed er Aarsag i at det kun som melt blev maadelig. 2de Om Almuen anseer det giørligt her at oprette et korn Magazin, og hvorledes same beqvemeligst kunde lade sig giøre og om det ej var mueligt, at indrette same saaledes neml: at opbygge et Korn Magazin veed hver Præstegields hoved Kircke, og derudj af en hver Gaards Ejer eller Bygsel Mand, at aflevere til dette Bygde Magazin efter aars faldende Afgrøde saa meged som aarl: betales udj Tiende, eller og ½ eller 1/3 deel deraf, dog at inden 3de aars forløb, maatte være erlagt ligemed hvad Tiende aarl: kand beløbe sig til. Hvilcket Korn udj paakomende Tilfælde ved misvegst udj Aaringer skulde blive til Sæde og føde Korns Forstræckning for den trengende Almue og Huus Mænds Beboere her til de samtlig svarede, at Omstendighederne er saa slett blant Dem og de seer sig ingen Raad, at beckoste Magazins Huuser opsadt, ligesom de og siunes same at være for beckostelig, naar skulde være mere end et i hver Kiøbstæd, dernest de og ingen udveje vidste til Kornes Andskaffelse, da de kand slett icke levere noged, ja maae med Penge betale den deel Tiende de skal yde, af Mangel paa korn. men naar hans Majestet vilcke!! (vilde) beckoste Huuserne og forlaged til Kornets Jndkiøb, vil de Kiøbe deraf om Priserne bliver taalelig, og mener de derved hans Majest: bliver uden Skade.

Derefter andre Particullaire documenter saasom
1te Mortificeret Daniel Christpinessens Obl: til Sr: Hans Blydt Hind paa 85 Rd: dat: 3de April 1771, der er bet: efter Qvit: af 12 Septb: 1772.
2. Daniel Christpinessens Skiøde til Sr: Hans Blydt Hind paa endeel Huuse i Wæstre Bagholmen for 97 Rd: dat: 12 Septbr: 1772.
3de Thomas Lille Tuftelands Skiøde til Johanes Biørnsen paa ½ Løb Smør i Lille Tufteland for 48 Rd: dat: 1te Octobr: 1772.

4de Lars Jversøens Obl: til Jert Breivig paa 156 Rd: mod Pandt 18 mrk: Smør ¼ huud i Jversøen og 2 Kaaber kiedler 8 Kiør med mere dat: 1te Octobr: 1772.
5. Løce Pedersen Strømøens Obl: til Samson Remereide paa 65 Rd: dat: 3 Maj 1763 er Mortificeret d: 1 Octob: 1772.
6te den førstes Skiøde til den siste paa 9 mrk: Smør i Strømøen for 71 Rd: dat: 1 Octobr: 1772.

1772: 26

7de Lars Halvorsens Fledførings Brev til Thomas Sandvig dat: 4 Maj 1772.

Erich Ørjesen Hovland hafde til dette Ting med mundtlig Stefnemaal indstefnt Engel Johansen Haberg for ulovlige Beskyllinger derfor at lide Dom og paahøre vidner.
Den indstefnte Engel Haberg mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stevnevidnerne Knud Rydland og Ole Nordfonden hvoraf den første beckreftede Stefnemaaled med Eed efter incaminationen.
Citantens Vidner
1te Vidne Lars Wæstvig aflagde Eed og vidnede at nu i Somer noged efter det rygtes at Engel Haberg skulde have sagt at Citanten hafde trecket fremedes Teiner, fandt vidnet ham paa Westvig og spurgte ham om han hafde seet det at Erich Hovland hafde trækket fremede Teiner hvortil han sagde, at den Natt Teinerne blev træckt saag han ingen at roe ved Landet uden Erich Hovland hafde ej videre at prove.
2. Vidne Simon Engevig aflagde Eed og vandt at engang nu i somer de kom roende en Morgen fra Fiske og vilde Hiem, traf de Engel Haberg med flere, hvilcken de spurgte om de hafde seed nogen Baad roe frem med Landet, hvortil Engel Haberg svarede: at han hafde ingen seed uden Erich Hovland som træckte teiner ved Engevig Land, og laag sig op under Fossen. hafde ej videre at vidne.

Eragted

Den lovlig Stefnte Engel Haberg forelægges til næste Ting, at møde med sit Forsvar i denne Sag.

Den af Sr: Hendrich Christie mod Albrict Hæreøen andlagde og fra forrige Ting udsadte Sag, blev paaraabt hvortil Citanten svarede: at de er forligt.

Den af Hr: Sunde mod Drønens Mænd andlagde Sag for Extraskatt blev paaraabt siden den var udsadt, hvortil Citanten lod svare: at han lader Sagen beroe indtil han bliver nød at udlægge Skatten da han forbeholder sig at indtale det fra dem, men sine Omckost: forbeholder han sig.

ligesaa blev svared til den af ham i same Andledning Andlagde og udsadte Sag mod Colbensvigs Mænd.

Procurator Gorm paa Sr: Christies veigne i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsadte og af ham mod de 4 Drønens Mænd andlagde Sag angaaende Fiske Tiende, og paastaar Citanten Tiende af 40 voger tør Sej, 1 Tønde og 12 Kander Tran, 3 voger Lange. deraf paa hans Pardt 7 Mrk:
De indstefnte mødte og tilstod lovlig Varsel, men paastod befrielse siden de har faaed Seddel hos Præsten paa Kircke og Præste Tienden, den de siden har maatted opbetale i Byen efter Broder Møllers Haand.

Gorm forestillede at den i rettel: Seddel fra Broder Møller icke beviiser at de indstefnte haver været forsiunet med Kircke Ejerens Seddel; Thi paastod han at de indstefnte blev tilfunden at betale de paastefnte 1 Rd: 1 Mrk:, tilligemed Processens Omckost: i minste 4 Rd:
De indstefnte paastod Befrielse.

Afsagt

Endskiøndt det virckelig kan siunes, for de Stefnte Drønens Mænd, at det er ubillig, om de skulde tildømes at betale den Tiende paa nytt, som(?) de, icke allene haver betalt til Hr: Sunde, Kircke og Præste Tiende af det paastefnte, men end og i Byen formedelst Seddelens Urigtighed maat betale al Tienden. Saa kan dog Retten ej frelse dem i denne Sag, {ud}siden aarsagen bestaar deri, at de haver taged Seddel baade paa et uret Stæd, som og af en der ej var forsiunet

1772: 26b

med Fuldmagt fra Kircke Ejeren. Derfore Dømes herved for Rett, at de indstefnte Drønens Mænd skal betale de paastefnte 7 Mrk: med Omckost: i alt 2 Rd: 3 Mrk: deraf en hver tildømes {hver} at betale 5 Mrk: 8 s:, og siden lignes same imellem dem Self, efter som de ejede i det de solgte i Byen. Og bliver det altiid en følge, at de som ej betaler hieme, skal betale Tiende efter Byes Pris. Det paadømte udreedes efter lovlig adfærd etc: ellers forbeholdes Drønens Mænd Lovlig tiltale til Hr: Sunde om han noged formeged af dem haver modtaged.

Eragted

Siden det nu er sent paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden Dag den 2de Octobr:, blev retten atter sadt paa bemelte Tingstæd, med Dito Skibreede og de andførdte Laug Rett.

Fremstod for Retten de 3de Mænd af Gaarden Nore Rønholm No: 9 forrige Halsnøe Closters Gods i Waags Skibrede der Skylder i Skatt 1 ½ løb Smør Landskyld 1 løb 1 Hud; sc: Biørn Jngebrictsen, Niels Olsen og Hans Olsen, og becklagelig gav til kiende at alle deres Gaards Huuse ved en ulyckelig Jldebrand næstleden 22 Junj blev lagt i Aske, hvilcken Jldebrand var for dem destoe becklageligere da de icke fick det allerminste bierged af deres Løsøre. Som de nu agter at andsøge om nogle Aars {Skatte} Frieheder for Udgifter af Gaarden er de tilspørgende Almuen om dette Andragende er rigtig. hertil samtlige Almue svarede at det Gud bædre alt formeged er beckiendt baade at deres Gaarde Huuse blev lagt i Aske, som og at de derved kom i stoer Fattigdom Herom var Rønholms Mænd, Tingsvidne begiærende.

Ole Rasmussen Gresdahlen hafde til dette Ting indstefnt!! (ved) Mundtlig Stefnemaal ladet indstefne Anders Gresdahlens Kone Johane Siurs Dr: fordie hun haver beskyldt Citantens Barn for en Morder, 2. overskiendt hans Kone Ragnelle Michels Dr: og sagt der er de som sticker efter hende. 3de skiendt hende for en Skiøge, om alt at lide Dom og paahøre vidner.
Den indstefnte mødte ved Mand Anders Gresdahlen og tilstod lovlig Stefnemaal men sagde ej at vide om Sagen.
Af Citantens vidner fremstod.
1. Vidne Niels Rasmussen aflagde Eed og vidnede, at nu i Somer først i Slaatten en Dag mod Aftenen hørdte han, at Anders Gresdahlens Kone sagde til Citantens Kone at hendes Barn var en Morder og hafde giordt saadant, barned var 7 aar. til 2. at have hørdt at hun sagde til Cit: Kone at hun vidste at der var de som stack efter hende derpaa Ole Gresdahlens Kone spurdte paa hvad Maade hvortil Anders Kone Sagde det vidste hun vel. til 3de at

efter de var skildt ad, robte hun til Citantens Kone at hun skulde ride Fanden i Vold den Skiøge hvorpaa Citantens Kone svarede du kan kun tie stil din forbandet Stompe Skorpe og Stompe Tyv. videre, at Citantens Kone sagde til den indstefnte du fick Mand og jeg fick Mand, men jeg slog mig ej Mand til. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Aagaathe Hans Dr: Gresdahl sagde: ej at vide mere i denne Sag, end at have hørdt den same Aften som første vidne Sagde: at den indstefnte Sagde: løb Fanden i Wold din Skiøge og jeg veed de som sticker efter hende og hendes nocksaa skarp, hørtes inted videre end de mund brugte men ej ordene. hafde ej videre at prove:

for Retten blev fremstillet et Barn paa 12 ½ aar ej teigned til eller gaaed til Comfirmation som derfore ej Forcklaring blev modtaged.

Citanten sagde at have vidne Synneve Gesdahlen!! (Gresdahlen) som ej møder Lars Fagerbache og Anders ibm: som med Eed beckreftede lovlig Stefnemaal over Vidnet.

Eragted

Den lovlig stefnte {Ole} \Johanes!! (Anders)/ Gresdahlens Kone Johane paalegges at møde til næste Ting og vidnet Synneve Gresdahlen ligesaa under lovens Falsmaals Straf.

1772: 27

Jens Jsach Holch som Authorisered Procurator indfandt sig for Retten paa Monsr: Bendt Mejers veigne, og gav tilckiende, at hans Principal bemelte Mejer til denne Tiid Ting og Stæd haver indkaldet ved 2de Stevne Vidner Lars Fagerbache og Anders ibm: Sr: Hendrich Christie fordie at bem:te Christie ved en sor!! (stor) Silde Fangst paa Qvalvaagen haver fornermed ham neml: Citanten, og gived Citanten for lidet, fordie at han som en ..elis(?) hoved Mand for den velsignede Fisk som i same Vog indkom i Penge, hvorover Comparenten paa Mejers veigne forestillede, at da der ved Lejligheder for det 1te gierne skal beviises at nod efter Begiæring af Christie icke kande!! (kand?/kunde?) fældes langt mindre kome til noged Fisk[e] Brug, eller holde Fisk i Baand, hafde icke hans Principal med 2de Søner været efter Forlangende tilstæde, de same(?) og Fader med Søner, var villige uden Modsigelse, haver giordt sin Flid(?), som ingen Christen Skiæl skal andet sige, nu da forestillede Holch at tilckiendegivelsen vil være ved Monsr: Christies node Fangst indtil det minste 300 Rd: at bereigne. Spørsmaal derom, om da Citanten burde nyde mere end 8 Mrk: pro Persona for sig og Søner, eller og om Monsr: Christie vil tiltage sig en høy Ludt af de Ting som han forhen ej kunde formaae, uden Citanten med Søners Medhielp. J den Andledning er det Monsr: Mejer siunes som hoved Mand for Fiske Lænsningen siunes det at være fornøden at Stefne Christie til dette Ting.

Citanten mødte ej, Thi fremstod Stevnevidnerne Lars Fagerbache og Anders ibm: som sagde: at de har Stefnt Christie fordie han haver {Stefnt} bet: forlide Mands Lod til \Cit:/ han og Søner efter det de har Fisked. derfor at lide Dom og betale Omckost:

Vidnerne Jacob Endresen Qvalvaag og Størch Pedersen ibm: mødte ej, skiøndt same Stevnevidnerne afhiemlede Stefnemaal over dem.

Holch begiærede Contrarium, ligesom han skulde indbilde sig, at det skulde være et Overlæg imellem ContraPart: og Vidnerne; Thi hafde de ej haft Ond Samvittighed om Fordeelelsen mod Mejer hafde de særlig Hoved Manden Christie mødt og taged til hienmæle, den hele Sadte Rett er beckiendt og Laug Retted til Vidne at Christie nu mens Sagen var for, var freme men afstack sig for at forlenge Sagen, og da de icke møder kunde han ej Contramondes(?) hans Majestets Lov men begiærede de Stefnte forelagt til næste Ting, og forelæggelsen beskreven.

Eragted

Citantens Vidner Jacob Qvalvaag og Størch ibm:, forelægges under Lovens Fals Maal til næste Ting at aflægge deres Vidnes byrd i denne Sag; dernæst paalegges Citanten, at beviise 1te hvormeged Fiske drætten blev ydet til, dernæst hvad Mands Lod almindelig bereignes til, og endelig om han og Sønner saaledes haver været med Silde Kastingen, at de bør have {en} Fuld Mands Lod, eller hvad de i Samen ligning med Arbejdet bør have og kand tilkome, da derefter skal dømes hvad Rett er Sr: Christie haver ellers at møde til næste Ting.

Sr: Hans Jacob Bugge hafde til dette Ting indstefnt den Mand Ole Jacobsen Hedemarchen fordie han haver bemegtiged sig, det hvad som var efter Jacob Calsund og kone Methe, siden hans Kone var eneste Datter til dem, uden at betale deres Gield som er til Sr: Bugge, som er 18 Rd: 3 Mrk: 6 s: foruden for ½ tønde Rug hos Ole Hedemarchen self derfor at lide Dom og betale Omckost:

den indstefnte tilstod lovlig Stefnemaal, og tilstod at betale det skyldige, naar han faaer lejlighed dertil, tog ellers det der var i Tancke om, at ingen skyld er.

Afsagt

Naar betragtes, at Ole Hedemarchen haver bemegtiged sig, alt hvad som var efter hans Væhr Moder og Fader Jacob Kalsund og Kone, uden at betale den Skyld som retmessig efter dem er, og af dem bør betales Derefore!! (Derfor) Dømes herved for Rett at Ole Hedemarchen skal betale til Sr: Hans Jacob Bugge det han Retmessig hos

1772: 27b

Jacob Calsun bør have \med 18 Rd: 2 Mrk: 6 s:/ tilligemed i Omckost: 2 Rd: 3 Mrk: ibereignet Doms Løsning, som alt bør udredes næste 15 dage efter domens Forckyndelse, under etc: og forbeholdes end nu alle \de/ deres Rett til Ole Hedemarchen, som haver noged at kræve efter Jacob Calsund og Kone.

Bugge begiærede Domen beskreven.

Den af Hr: Wendelboes Arvinger mod Lars Aarbøe andlagde Sag blev paaraabt og hvortil Citanten sagde at være forligt, saaledes at Penge kand betales til Juel.

Den af Hr: Wendelboes Arvinger mod Erich Jacobsen Nordre Stochen andlagde Extraskatt Sag begiærede Procurator Gorm i Retteæsked og sagde Laug dagen lovl: at være forckyndt.

Den indstefnte mødte ej,

Thi fremstod Stevnevidnerne Knud Rydland og Ole Nordfonden som ved Eed beckreftede Stefnemaaleds Rigtighed.

Gorm i Rettelagde Rente Kamers brev med Fogdens Qvit: at Pengene rigtig er betalt, hvorefter han paastod Dom til de paastefnte 2 Rd: 5 Mrk: med Omckost: 5 Rd:

Afsagt

Sagen er saa reen, at inted kand modsiges, at jo Hr: Wendelboes Arvinger haver betalt for den stefnte, udj Extraskatt 2 Rd: 5 Mrk: imod at have Regres for hans Skyld til ham Self, efter Rente Kameres Brev, og de Om Extraskatten udg: Ordre, derfor dømes for Rett, at Erich Nord Stochen skal betale de paastefnte 2 Rd: 5 Mrk: med Omckost: 3 Rd: 1 Mrk: som skal udreedes efter lovlig Adfærd.

ligesaa mod Knud Lierbøe om 7 Mrk: han mødte ej, Stevnevidnerne sc: de same aflagde Eed som forhen.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

see næst forhen, med same Omstendigheder dom at betale 1 Rd: 1 Mrk: i Extraskatt, og 2 Rd: 5 Mrk: i Omckost:

Spedalsk Tings vidne blev taged af Præstens Medhielper Ole Mæling, for Pigen Brithe Joens Datter der er Spedalsk, og inted ejer, men er hos Torbiørn Siurs: Storebøe der haver Mosteren til Egte. herom Tings vidne Spedalsk siden Laug Rett vedstod same.

Hr: Palludan som Sogne Præst til Storøens Præstegield, hvorunder Fittie Sogn som et annex tilhører, tilspurdte Almuen om de ej for saavidt Præstens og {Almuens} Kirckens deel betreffer i Tienden at oppebærge, siuntes det faldt belejligt at yde same udj Brande Sund og Engesund, tilligemed i Præste Stuen ved Fittie Kircke og Bechervigen samt Windnes vaagen, hvor skal gives dem lovlige Beviiser for det de yder saavidt Lov og Andordninger paabyder. hvortil Samtlige Almue Svarede: at de opreignede Stæde er for dem de beqvemeste \at bet: deres Tiende paa/, og vil de giærne bet: deres Tiende, paa en af de proponerede Stæder \ligesom det ligger i vejen for dem til/ dog under den Forbeholdenhed, at naar de haver været paa Stædet, og der ej kand faaes Seddel, rejser de til Byen og selger uden Seddel, siden i Saafald ingen skyld hviler paa dem.

ligeledes fremstod Sr: Hendrich Christie, som Ejer for Østevolds og Møgsters Kircker, paa egne og Hr: Sundes veigne, for saavidt han er Præst for disse 2de Kircker i Sunds Præstegield, \ere Tiende hævere/ og proponerede følgende Stæder som er Priviligerede Stæder sc: Qvalvaagen, Bachesund og Østre Bagholmen, \med tilspørgende/ om ej disse ere de beqvemeste Stæder, hvor Almuen deris Tiende kunde yde, baade af det de selger til Byen og til fremmede til Handel, enten paa et og andet stæd. Og paa disse Stæder modtage Tiende Sedler for det de angiver. Hertil Svarede Almuen; at de nafn givne Stæder ere for dem de beqvemeste, og vil de der betale deres Tiende af det de selger og handler med naar de nyder saadanne Tiende Sedler, som ej bliver tretted imod ved Fiske bryg[gen] i Bergen, hvad dermed det smaae daglig fiske betreffer, vil de fornen(?) (forene?) sig om

1772: 28

ved accorde med Præst og Kircke Ejere, da det er umuelig for dem hver gang de komer af fiske Pladserne at roe til en af Stæderne og angive hvad de har faaed. hertil Sr: Christie svarede: at han er forbøyed med det de svarer aarlig, af det smaae og daglige Fiske; men forbeholder sin Rett af Tiende for sig og Præst, af det de selger til udbygdere, over hvad en Mand almindelig kand behøve \til sit Brug/. af den færske Fisk paastaaes ej som de selger til Torgs og self indbringer.

Da dette nu saaledes af Kircke Ejerne og Præsterne er Proponeret og af Almuen fastsadt, blev af Kircke Ejerne og Præsten begiært, at for de Almues Mænd som med Svig befindes, maatte andsettes en vis Straf, efter det Kongelige Re[s]cript.

Afskeediged

De Almues Mænd af Fittie Sog[n], i Storøens Præstegield, og Østevolds og Møgsters Sogn i Sunds Præstegield, som imod hvad oven indført er, befindes at handle, for at besvige Præst og Kircke deres Retmessige Tiende skal ved Dom tilfindes at Straffes som en Falskner eller med anden Straf efter Omstendighederne naar det dem overbeviises. Derimod vil det paalegge Præsterne og Kircke Ejerne at give Tiende yderne saadanne Sedler, som de kand være hiulpen med, og ej betale Op igien i Byen det de hieme tilforn har betalt; Thi i Saafald vil skylden hvile paa dem.

Jens Jsach Holch indfandt sig for Retten og fremlagde en Citation Contra Ole Præstbøe dat: 12 Septbr: 1772 med begiær at Citationen tilligemed derpaa teigned Reigning maatte af domeren oplæses.

den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, og Declarerede at have Contra stefnt i Sagen og vil beviise med Vidner at koen var svagelig og døde af Siugdom.

Holch kan ej vide, hvor uforskamelig han bliver trackteret i denne rene han[s?] Sag, han hører, at der er Vidner instefnte, ligesom d..to.es(?) (doctores?) i en Spiculatation!!, som doctores om en Koes Skrøbelighed, da dog Comparenten siunes at veed det koen er død, kunde snarere hendes Svaghed bestaae af Sult og Hunger, en!! (end) at leve godt og vel, saafremt hun fick god Tilsiun. Holch fandt fornøden 1te siden her er Stefnt Contra mod ham og vidnerne er indstefnt og Holch icke Stefnt at paahøre dem, saa vil det anckomme paa Domeren om de skal afhøres.

Den (De?) indstefnte paastod deris Vidner førdt.

Eragted

Paa Grund af \at/ Holches!! ej er Stefnt at paahøre nogen Vidner, kan de ej modtages denne Gang til Forcklarings Aflæg, men naar Holch lovlig er Stefnt at paahøre dem, skal de og blive Examineret i denne Sag.

Sr: Hendrich Christie fremstod for Retten og tilckiendegav at have indstefnt Niels og Knud Møgster fordie de har soldt deres Lax dette og forrige Aar uden at betale Tiende deraf, endskiønd Citanten haver æsked den in Natura i Bachesund, hvor de førde same, og da de ej vilde beqveme sig der til, som vidnerne Niels Dechmand og Størch Pedersen kand forcklare, paastaar Citanten nu at nyde for en fuld Lax paa sin og Præstens Pardt 4 s: og for en half 2 s: som sædvanligt har væred, det Tal som de bør betale af formener Citanten at være 160 hele og 30 halve.

af De indstefnte mødte Knud Møgster som svarede at han ej ved om han er lovlig Stefnt og vil ej tage til Gienmæhle for Niels Møgster.

Stevnevidnerne Lars Fagerbache og Johanes Walhammer beckreftede ved Eed Stefnemaal[ed] over de indstefnte og svarede Knud at hvad andre svarede i Tiende af Lax vil de og svare, derimod svarede Niels der og blev Stefnt for de 2 Rd: 4 Mrk: 8 s: i Boggield og Nattehold efter Poul Olrich at han ej vil give mere end 2 s: af en Lax over hoved smaat og stoert.

Citantens Vidner.

1. vidne Niels Dechmand aflagde Eed og provede: at Niels Møgster sagde at han ej vilde betale mere end 2 s: af Lax over hoved til Præst og Kircke, hvormed ej Citanten vilde være fornøyed, Niels Møgster sagde og, han ej vilde rejse om og samle Fisken til Christie {..} ej heller betale same i Bachesund, men det var Christies Pligt at rejse hvor de drab den, da kunde han faa same Snus fo..(?) de, Citanten spurte

1772: 28b

Vidnet om han ej veed, at der altiid tilforn da den fulde Tiende blev betalt i Bergen, har væred betalt 6 s: af en fuld Lax, 3 s: af ½, og 1 s: af en Tart, Responco jo! naar ej accord er giordt har de maatt betale saaledes og har det saaledes betalt.

2. Vidne Størch Pedersen Qvalvog aflagde Eed og vandt: at Niels Møgster ganske benegtede at betale Tiende \in Natura/ i Bachesund, ej heller at nogen maatte røre det minste Risp af Fisken, ja med Trudsler for dem som vilde røre Laxen, men vilde kun betale 2 s: af støcke over hode til Præst og Kircke tils: paa forbe:te Spør[s]maal sagde vidnet at han self i 6 Aar har tiendt paa Fiske bryggen i Bergen, da bet: de altiid 6 s: af en fuld Lax, 3 af en ½ og 1 s: af en tart.

3. Vidne Michel Torrang aflagde Eed og vandt, at engang Niels Møgster var i i!! Bachesund, blev Niels Møgster af Størch Pedersen paa Sr: Christie og Hr: Sundes veigne kræved Tienden, hvilcket Niels Møgster sagde han ej der vilde betale men de kunde fare til Møgster og kræve den, da det ej var hans Pligt at bet: Tienden der. og hafde han budet Sr: Christie forsagt, det han sagde Christie ej vilde. Han vilde ej betale in Natura eller med Penge i Bachesund.

Citanten tilckiende gav ellers at Bachesund var det Stæd, som er priviligeret, og al den Lax som Sr: Brynning i Bergen faaer til kiøbs, og som Citanten ved vidner har forcklared Nielsses Modtvillighed paastaaer han foruden Tienden og anden Gield, at han maae tildømes ej allene at udreede Bøder men end og at godtgiøre ham {O} 5 Mrk: som han har maat udbetale til Vidnerne som var i Bachesund med Omckost: skadesløs.

Knud Møgster sagde: at vilde betale hvad ret er, og det andre betaler.

Eragted

Sagen udsettes, og Niels Møgster paalegges til neste Ting, at fremkomme med sit lovlige tilsvar i Sagen.

Sr: Christie fremstod for Retten \og melte/ at de Sager han til Somer tinged hafde indste[f]nt, og til dette Ting ligesaa, vil han nu ej paastaae Dom udj, siden Almuen haver loved ham, at de for eftertiiden, vil rigtig levere Tiende paa de fastsatte Stæder af den Fisk de selger til Handels, ligesom og advare de Kiøbere de selger til, at de rejser paa bemelte Stæder og tager Seddel, men om disse Sedler ej bliv[er] agted i Byen, kan de ej hielpe det. dog forbeholdt han sig at tiltale dem for dette same med Omckost: hvor for de nu var stefnt, om de befindes at besvige ham i sin Rettighed for eftertiiden. og ellers æskede selve tiende af det de nu var stefnt for.

Fogden til kiendegav at have til dette Ting indstefnt Johanes Haagensen Drønen for beg: Lejermaal [med] Anna Asbiørns Dr: derfor at lide Dom efter Lov og Forord:

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne {uden}

Thi fremstod Stevnevidnerne Lars Fagerbache og Johanes Walhamer som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Nu mødte Knud Bachesund for ham som Huusbond og paastod han maatte befries for Straf da det er giordt i den Tiid det ej skulde straffes.

Fogden i Rettelagde Præste Attest om den ergangne Forseelse, af dato 21de April 1772.

Eragted

Sagen optages til Doms, til i Morgen ForMiddag klocken 9 slett.

De af Hr: Wendelboes Arvinger mod endeel Extraskatt ydere \andlagde Sag/ blev paaraabt, og hvortil blev svaret at de er bleven forligt.

Procurator Holch mødte for Retten og melte at han møder paa Madame Lisbet Tosches veigne der haver indstefnt Aadne Tvedt til dette Ting fordie han ej

haver betalt Tiende af hvad han haver fiske[d] i Somer, derfore at lide Dom efter Omstendigheder og betale Omckost: til Vedermæhle er stefnt hans Dreng Thomas Tarraldsen (Torraldsen/Torvaldsen) og til Vidne.

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne,

Thi fremstod Stevnevidnerne Niels Schaalevig og Christian Kieholmen som ved Eed beckreftede Stefnemaaled.

Drengen Thomes Tarraldsen forcklarede at være i lag med Mathis Nesbøe paa sin huusbonds veigne, og rejste til Byen med 4 kander Tran paa hver Pardt men ej Fisk, af lasten betalte de fuld Tiende i Byen, dette var i Sommer ellers solgte de og hver omtrendt 2 Pund Fisk i Bagholmen. ligesaa var han for (før) i Somer med omtrendt 1 ¼ Tønde Brosme og Lange hvoraf de og betalte fuld Tiende i Byen, men her hieme tog de ej Seddel eller betalte nogen Tiende.

Procurator Holch i andledning af at den indstefnte ej møder forlangende!! Sag udsadt.

Eragted

Sag udsettes til næste Ting, og haver da Aadne Tvedt at fremckome med sit Tilsvar i Sagen.

Eragted

Rætten ophæves til i Morgen, siden det lider paa aftenen.

3de dag den 3de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd for det anførdte Skibreede, og i fornefnte Laug-Rettes Overværelse.

hvorda udj den Sag, som af Fogden Juel var andlagt mod Johannes Haagensen Drønen for Lejermaal med Pigen Anna Torbiørns!! (Asbiørns) Datter blev saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Fogden Hr: Kamer Raad Juel haver ved at indkalde Johanes Haagensen Drønen for begangne Lejermaal med Pigen Anna (As?)biørns Datter paastaaed, at han skulde tildømes at betale Lejermaals Bøder med videre Straf, som almindelig haver fulgt paa saadanne Gierninger. Den instefnte har derimod ej negted den paastefnte Gierning, men allene ved sin Huusbond Knud Bachesund ladet andrage, at han paastod at blive befried for Straf, siden Barned blev giordt i den Tiid, da saadanne Gierninger ej skulde straffes. Naar nu Retten 1te efterseer den i Rettelagde Præste Attest, saa oplyser samme at Barned blev døbt d: 21de Aapril!! h: a: reignes nu derfra tilbage i Tiden saalenge, et Barn Naturligvis, og almindelig ligger i Moders Liv, vil oplyses, at Barne Aflingen er skeed in medio Julj a: p: og 2. at det er Gierningerne Straffen paafølger, men ej Gierningens Aabenbarelse, endskiøndt vel Aabenbarelsen er den som giør, at gierningen kan straffes; Saa vil den Forordning som var da Barne Aflingen skeede og handler om saadanne Ting, blive den en Domer haver at gaae efter, og da nu ingen anden Forordning da var om saadant, end den af 13de Junj 1771 og same befrier alle for Straf som begaar Løsagtighed; Saa Kiendes og dømes hermed for Rett, at Johanes Haagensen Drønen, skal for det paastefnte frie at være.

Sagen som af Daniel Christpinessen var andlagt, mod Simon Olsen seniste Ting og til nu udsadt blev paaraabt, men ingen mødte. Derfore beror Sagen.

Derefter blev Tings vidnerne examineret og blev for Almuen fremsadt følgende Qvest: sc: 1. Om heri Skibreedet er fundet noged Vrag eller strandet Gods. 2. Om nogen Arvepardt for kordt eller lenge siden er faldet paa Kongens eller det Benificerede Godses Grund og derfra afflødted og om nogen som paa Do: Grund haver arved med Arven fra Arvetompten er bordtrejst. 3de Om

1772: 29b

Deres Majestet indeværende Aar 1772 heri Skibreedet er falden nogen forbrudte Boeds Lodder, Arveløst Gods, 6te og 10de Penge for udenrigs førdt Arv eller andre saadan uviss Jndkomst. 4de Om her i Skibreedet findes nogen uskyldsadt Herlighed, saasom Rydnings Plads, Laxevaager, Fiskevaager, Skougeteiger, Qverner eller andre deslige Herligheder, som

icke tilforn under Gaardernes Skyld er sadt i Skatt, men efter Skatte Forord: burde skyldsettes og lægges i Skatt. 5te Om her udj Skibreedes!! findes nogen Jorddrodt som dette Aar, under sin paaboende Gaard har brugt nogen anden hans tilhørende Gaard eller Plads. 6te hvad Sauger her findes hvorpaa Bord skiæres, og om Forandring er skeed med same siden afvigte Aar, enten til deres eller Damstockenes Forflødtelse, eller til mere Tømers Erholdelse af Kongens eller benificered Godses Skoug end hvad Saugejernes Edelige Forklaring indeholder. 7de Om dette Aar har været nogen Strandsidder, Kræmer, Giæstgiver eller Kroeholder, som er Borger til nogen Kiøbstad eller ej jtem om dette Aar har været nogen Huus Mænd og Handels Folck, som efter Skatte Forordningen burde skatte. 8de hvor stoer Gaarde Part dette Skibredes LænsM: bruger og beboer og om same hører til Søe eller Land Lægd. 9de Om i Skibredet nogen er befunden at have begaaed ulovlig skoug Hugst, med undermaals Tømmer eller andet, til Knapholdt og saa videre, eller Bordskiørsel imod de om Skov væsenet udgangne Andordninger, og om dette Aar nogen Bøder derfor er falden og 10de Om Almuen veed om her er nogen af de saackaldede Almindinger og om nogen der haver ryddet og boer, haver hugged i dens Skoug, Saugtømer eller andre Trælast Sorter.
Til hvilcke Qvest: Almuen og LænsM: svarede saaledes, til 1te Nej! til 2. Qvest: Nej! til 3de Qvest: Nej! til 4. Qvest: Nej! til 5te Qvest: Nej! til 6te Qvest: at her i Skibreedet ingen fleere Sauger er end Rydlands Saug hvormed ej nogen Forandring er skeed. til 7. Qvest: Nej! til 8. Qvest: Skibreedes LænsM: har brugt og beboed i Gaarden Rydland i Skatt 1 løb 2 pd: 5 mrk: S:ør i Landskyld 1 løb Sr: 1 Huud. Søe Lægd. til 9de Qvest: Nej! til 10de Qvest: Nej!
Fogden Hr: Kamer Raad Juel var herom Tingsvidne begiærende som blev bevilged og udstæd.

Den Tingskydsende Almue svarede enstemmig, at de i Aar har nødt af Sorensk: og Fogden i Skyds Penge til og fra Tingstædet 4 s: p: mil; herom Tingsvidne udstæd.

Odels Mandtalled, tilligemed Restance Registered, over Extra og Landskatten blev oplæst og af alle uimodsagt. derom Tingsvidner en hver for sig udstæd.

Som ingen efter 3de ganges opraab vilde gaae i Rette, blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1772 d: 5te Octobr: blev almindelig Ting holdet paa Tingstædet Godøesund med Opdahls Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Laug Rettes M: Knud Løchhamer, Reinert ibm: Jahn Sunde, Mathis Mæland, Ole Sletteschoug, Mons Flache, Guldbrand Qvitevoldness, og Simon Flyensfæhr. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtil!! (Fuldmegtig) Sr: Schmidt med LænsM: Mads Godøen og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev oplæst de Kongel: Forord: og Høy Øvrigheds Ordre som Til Beckientgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Almuens Svar om Rugen, og Magazinerne blev som ved Waags Ting er anført.

Der paa blev udj den Sag mellem Capt: Schuneman og Arvinger mod Hr: Holst Første Schrøder som efter \den/ seniste Somer Ting faldne Eragtning til nu er optaged til doms saaledes Kiendt dømt og

Afsagt

Udj det Stefnemaal, som Hr: Capit: Schunemand har ladet udstæde under 26de Maj 1770 over Holst Førsten Hr: Christopher Schrøder, fordie han skal have indtrenged sig paa Capt: Gaard Schaar kaldet, og der udkasted endeel Capt: Meubler, ja tillige trued ham med knytted Næve, og kaldet ham Kieltring og Hund med meere Stevnemaaled udviiser, hvori Capt: paastaaer Dom over Holst Førsten

1772: 30

til Bøders Udreedelse, Processens Omckostningers Erstattelse og videre. Mod dette haver Hr: Holstførst Schrøder ej andet svared, end, at han mente han som hafde kiøbt Gaarden paa offendtlig Auction, maatte og have Frihed at tiltræde sin tilkiøbte Ejendom naar Fardag kom, det øvrige paastefnte benegter Holst Førsten. Retten har derfor ej andet at gaae efter, end de førdte Vidners Udsagn, for saavidt de beviiser de paastefnte Poster, og naar disse oversees, da findes ej meere beviis, end ene og allene, at Hr: Holst Førsten er kommed til Gaarden Schaar, og der, i Mangel af at slippe ind igiennem Dørrene, har reeved en Papir Rude i tue, eller som nogle af Vidnerne siger: taged Haanden igiennem et Hul i Vinduet, lugt Krogene af, og gaaed der ind, derefter udsadt endeel af Capt: Tøy, og indsadt sit eged, saa og at han har taged Gaardens Bestyrelse og Nøglerne af Dørrene til sig. Naar nu Retten betragter videre: at Holst Først Schrøder kiøbte Gaarden paa offendtlig Auction og fra tilslaged af, stod som Ejer af Gaarden, /: da det mellem Pandthaverne og ham blev at afgiøre, om Pengenes Betaling, endskiøndt vel Sr: Severin Heiberg i Hardanger, for at hielpe Capt: Schunemand at sidde nogen Tiid paa Gaarden, andlagde Sag mod bemelte Capt: for sine Penge :/ er det ej at undre, at Holst Førsten, naar han saag sig hindret paa en god Maade at indkome i Huuserne med sit Tøy, gick igiennem Vinduet, da saa vel Vinduet, som Dørrene og hele Huused var hans, men ej Capit: der da, og efter den Tiid, hav[de] indtvunged sig i Huuserne, som Holst Førstens Virckelige Ejendom. Efter alle Omstendighe[de]rne som i denne Sag er, Kiendes og dømmes herved for Rett. Holst Først Schrøder frifindes Ganske for Capt: Schoneman nu Arvingers Tiltale i denne Sag. Niels Frorup i Bergen ligesaa. Processens Omckostninger ophæves paa begge sider.

Fogden lod ved Fuldmegtig Sr: Schmidt anddrage det hannem er bleven beckiendt, at for nogle uger siden er bordt komen, og nu nylig i søen igienfund[et] Pigen Brithe Johans Datter Høvischeland, hvorfore han bad det Retten vilde tage under Examen de Mænd som her for Retten pressenteres for af deres Edelige udsagn at faae den rette Oplysning i denne Sag da han nærmere vil indkome med sin Paastand.
1. vidne Charl Holme aflagde Eed. Retten fandt fornøden at tilspørge Vidnet, 1te Om Brithe Aadnes!! (Johans) Datter blev befunden død i Søen eller paa Landet, og hvad Tiid. 2. Om noged Teign fandtes paa hende som kunde give Andledning at troe hun af andre kunde være drebt. 3de Om hun var \i/ Tieniste hos nogen eller, Om hun da Gierningen skeede var tienisteløs, 4de Om hun nogen sinde havde været af med sin Forstand, og hvorledes hun var de dage for Gierningen skeede, 5te Om han veed noged om Gierningen i sig self eller hvor lenge for det seneste var da han talte med hende og hvorledes hun da var. til 1. Qvest: at vidnet fandt hende d: 26 Septbr: sistl: paa løse Søen uden for Landet ved Gaarden Holme her i Skibredet. til 2. Qvest: fandt inted teign paa hende. til 3de var tienisteløs og holdt til paa Søre Holme hos Samson. til 4. Qvest: nej ej saavidt han veed, dog var hun saa taabelig at hun ej fick nogen fast Tieniste. til 5. Qvest: veed ej om Gierningen i sig self, men saag hende om Søndags Morgen som var det seneste han saag hende, merckede da ej noged af hende, talede ej heller med

1772: 30b

hende, han gick til Kircke og mente hun gick paa Bygden. dette var 14 Dage for hun fantes. Retten fandt ellers fornøden at spørge Vidnet, om han veed hun kand have begaaed saadanne Gierninger at hun af Frygt for Straf kunde have dræbt sig. Resp: det kom op same dag at hun hafde taged et bismerpd: korn hos Jver Nordbust, hvilcket de den Dags Morgen tog fra hende. Vidnet svarede og at han ej veed om hun noged ejer.

2. Vidne Samson Holme aflagde Eed og svarede til 1. Qvest: som næste Vidne dog var ej med ham da han først saag hende. til 2. Qvest: som første Vidne. til 3. Qvest: var tienisteløs og tiente aldrig stadig. til 4. Qvest: var ingen Tiid Rasende men vanskelig at kome til rettes med, meged Taabelig og blev ej lenge paa hverdt Stæd. til 5. Qvest: talede med hende same Søndag om Morgenen som hun siden blev sacknet paa, og mente han, da hun gick, at hun vilde gaae til Bygden, saag ellers ej nogen Forandring paa hende, den dag, men hun var som almindelig. til 6. Qvest: som første Vidne, til 7. Qvest: ligesaa.

3. Vidne Hans Baatten aflagde Eed og sagde til 1te Qvest: veed ej derom. til 2. Qvest: ligesaa. til 3. Qvest: som de andre vidner. til 4. Qvest: veed ej at hun have været af med Forstanden, men altiid enfoldig, og talede med hende 3 dage for hun blev borte og da var hun som hun plejer være. til 5. Qvest: veed ej derom undtagen at han talte med hende som melt. til 6. Qvest: som de øvrige Vidner. til 7. Qvest: ligesaa.

Derefter blev af den Ganske Rett saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Da Jngen af de førdte Vidner haver kundet beviise, at den sig self ombragte Brithe Johans Datter Høvischeland nogen sinde haver været af med sin Forstand, icke heller mercked nogen Forandring med hende de Dage for eller same Sag da hun blev borte, Saa kiendes herved for Rett at hendes Ejendeele skal tilhøre hans Majestets Cassa, og hendes Legeme begraves enten i den Udma[r]ck lige op fra hvor hun blev funden, eller og paa en ubeboed holme der i Nærværelsen hvor belejligst kan falde, og det uden nogen sermonie. Det paadømte opfyldes efter Lov.

Fogden til kiendegav at {der} paa Jntitziens!! (Justitziens) veigne er indstefnt Jacob Johansen Kongsvig for begaaed Tyverier, derfor at lide Dom og paahøre Vidner.

Den indstefnte mødte ustocket og ublocket for Retten og tilstod lovlig Stefnemaal.

Fogden fremstillede 2de vidner til Examen.

1. vidne Michel Fladerager aflagde Eed og provede: at for omtrent 3 uger siden Rejste vidnet efter Begiær med Johanes Tvedt og Christopher Fladerager til Jacob Kongsvig der nu er paa Fladerager Grund for at høre om bemelte Jacob hafde taged Smaler fra Johanes Tvedt, hvortil Jacob sagde at han hafde taged 2 Smaler fra Johanes Tvedt og solgte de i Bechervigen, ligesaa tilstod han at have taged 2 Smaler fra Christopher Johansen Fladerager og solgte dem paa Tvedt i Osternesset nock at han hafde taged en Souv fra Ole Wintziensen, og solgt til Ole Mehamer, et Lam fra Carl Holme og solgt til Erich {Sør}Stochen hørdte ej videre end at Anders Hovland i Fittie Sogn sagde at have kiøbt en væhr af Dito Jacob og gived 1 Rd: derfor. vidnet som ej vidste mere blev Demiteret.

Den indstefnte Declarerede for Retten at alt hvad Vidnet hafde sagt var rigtigt og fick han hos Sr: Bugges Kone i Bechervig for de 2 Smaler han tog fra Johanes Tvedt 4 Mrk: Stycket, for den \dog kun faaed 1 Mrk: 8 s:/ han solgte til Tarrald (Torrald/Torvald) Tvedt fick han 3 Mrk: og for

den han solgte til en Pige paa Tvedt 4 Mrk: 4 s: disse tilhørdte Christopher Fladerager. for Ole Wintsensen sin Souv, som han solgte til Ole Mehamer 3 Mrk: og for Carl Holmes Lam som solgt til Erich Stochen skulde han have 1 Mrk: 8 s: men har kun faaed 10 s:

2. Vidne Lars Fladerager mødte ej.

Delinqventen tilstod at det andet vidne som nu ej møder haver ej andet end just det same at forcklare, som dette vidne har udsagt. hvilcket og Stevnevidnerne Ole Nesse og Ole Kongsvig sagde vidnet Lars Fladerager for dem tilstod.

Delinqventen var med Dom fornøyed og bad om Naade.

Derefter blev i denne Sag saaledes Dømt og

Afsagt

af den ganske Rett Jacob Johansen Fladerager!! (Kongsvig) som inden Retten, ustocked ublocked og unød haver beckiendt at have staalen paa adskillige Stæder, Smaler og solgt til andre, tilfindes herved efter Lovens Forskrift udj 6 Bogs 17 Capt: 33 og 40 Art: 1. at hendbringes til Fogderies Arrest huus for der af Bygde vægteren udj Fengsel at miste sin Huud, hvilcket fastsettes til 36 Slag af 3 Riis dernæst at erstatte Johanes Tvedt for 3!! (2?) Smaler han tog fra ham 2 Rd: 2 Mrk:, Christopher Fladerager 1 Rd: 1 Mrk: 4 s: for de 2 han tog fra ham. Ole Wintsensen Fladerager for den Soug han tog hos ham 3 Mrk: og \jtem/ Carl Holme for Lamed han der tog 1 Mrk: 8 s: Og som han inted ejer kan hans Majest: for hoved lod \og Tvigield/ intet tilDømes, {ej heller de han stal fra nogen Tvigield.} Det paadømte udreedes efter lovlig Adfærd. Den Dømte var med Domen fornøyed.

Sagen som seeniste Ting var andlagt af Baar Davidsen Søgnetvedt mod Jver Paalsen Nordbust blev paarabt, og hvortil blev svared at der til dette Ting ej er Stefnt.

Torjer Giøvaag i Rette æskede den fra seniste Ting udsatte Sag mod Christie Kallefosse og sagde at have Stefnt følgende Vidner Sisselle Ols Datter Kallefos og Marrithe Clemens Datter ibm: hvilcke nu ej mødte Thi fremstod Stefnevidnerne Michel Giøvaag og Ole ibm: som med Eed beckreftede at vidnerne er lovlig stefnt med den paagieldende.

Eragted

Da vidnerne nu ej møder skal Sagen i Morgen paaraabes.

Derefter blev læst følgende Particulliere Documenter saasom

1te LænsM: Sundvords og Ole Olsen Store Dahles Mageskifte Breve hvorved den første faa[r] 1 pd: 3 mrk: Smør i Søreide og 6 Rd: 4 Mrk: 13 s: i Penge og den siste 1 pd: 4 mrk: Smør i Tvedt(?) (Fredt/Frette? i Etne skr.) dat: 5te Octobr: 1772.

2. Johanne Sal: Peder Olsens Obl: til Hr: Kamer Raad Juel paa 80 Rd: og 3 proCto: Rente mod Pandt endeel Huuse og Løsøre dat: 5 Octobr: 1772.

3de Jver Olsen Hetlelies Obl: til Samson Løvfald paa 60 Rd:, mod Pandt ½ løb Smør i Hetlelie og 4 proCto: dat: 13de Novembr: 1771.

5te!! Sten Fladeragers Skiøde til Jver Monsen paa 21 mrk: Smør i Rønnebachen for 58 Rd: dat: 5te Octobr: 1772.

6te Christie Rolseides Skiøde til Hans Hansen Reisen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Rolseide for 54 Rd: dat: 5 Octobr: 1772.

7de Ole Salthellen med flere[s] Skiøde til Jngebrict Jngebrictsen paa 1 pd: 2 mrk: Smør ½ Huud i Giøvaag for 51 Rd: 2 Mrk: dat: 5 Octobr: 1772.

8de Hans Nordbustes Skiøde til Hendrich Olsen Siolde paa 2 pd: 6 mrk: Smør ¾ huud i Nordbust for 320 Rd: dat: 5 Octobr: 1772.

8.!! Ole Olsen Øvre Dallands Skiøde til Sønen Lars paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Øvre Dalland for 60 Rd: dat: 5te Octobr: 1772.

9de Lars Olsen Øvre Dallands Obl: til LænsM: Mads Godøen paa 47 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør i Øfre Dalland dat: 5 Octobr: 1772.
10de Jacob Jversen Hetlelies Skiøde til Sønen Jver Jacobsen paa ¼ løb Smør ¼ huud ½ Giedskind i Gaarden Hetlelie for 40 Rd: dat: 5te Octobr: 1772.
11te Extract af Skifte breved efter Gurj Rasmusdatter Studsvig hvis Ejendom i Studsvig er udlagt som Pandte

1772: 31b

bogen udviiser dat: 3de Junj 1771 og 3de Augustj 1772.
12te Mortificeret Ole Olsen Dallands Obl: til LænsM: Mads Godøen, {som} paa 40 Rd: som er betalt derved at lænsM: haver faaet en nye af Creditors!! (Debitors?) Søn Lars som har kiøbt Gaarden.

Eragted

Fordie at Aftenen er komen ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 6te Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med det anførdte Laug Rett for Dito Skibreede.

Siur Johansen Øchland hafde til dette Ting indstefnt Hans Mevatne fordie han hafde solgt ham en Hæst den han sagde var uden Lyde men befantes at have Skade, derfor at lide Dom og betale \Hæsten med 8 Rd: og/ Processens Omckost: samt paahøre Vidner Ole Koste, Michal Helland, Ole Mevatne, Hans ibm: Christopher Fladerager alle Stefnt under Faldsmaal.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at han dølgte ham solgte ham 3 Uger efter St: Hans Tiid men ej modtog ham for 3 uger for Michelie og beholdt ham siden mest et Aar.
Citantens Vidner
1. Vidne Ole Koste aflagde Eed og provede: inted videre til Sagens Oplysning end at da {Sagen} Hesten blev tilbage levered af Citanten Siur Øchland til Hans Mevatne var Hesten meged slet, veed ej hvorledes Hæsten var da den kom til han (ham) men veed det var inpaa et aar hos Citanten. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Michel Helland aflagde Eed og provede: i et og alt som første Vidne, uden Forandring. paa Citantens Tilspørgelse Svarede begge Vidner at Hans Mevatne sagde til Siur Øchland at han er et Nar og skal blive Nar ret (Narret?). paa Contra Citantens Spørsmaal sagde Vidnet at han hafde hæsten for at Springe med Hørsen!! (Horsen/hoppen) nogle Uger omtrent 10 for den blev solgt, og da merckte han ej Lyde paa den.
3. Vidne Hans Olsen Mevatne aflagde Eed og vidnede at i de Bel {han} \Hæsten/ blev solgt hafde han ingen Skade, men da han kom fra Siur Øchland og tilbage var han ej nær saa god; ellers sagde vidnes Fader til Hans Mevatne at han maatte tage Hæsten af Hagen siden han var saa springs han vilde skafm!! fare (skamfare) deres Følje dette var nogle uger for den blev solgt.
4. Vidne Christopher Fladerager aflagde Eed og provede: at han ej veed hvad tiid paa Someren hæsten blev solgt, men veed at da hæsten blev hented af Siur Øchland 8 dage efter Michelie, da var hæsten udarmed, og halted paa den ene fremFod samt hafde Skade paa det ene baglaar, da den kom til Siur tog han og satte Hæsten ind og retlejede den saa den blev noged bædre; dog hafde han hoste og flod af Næsen, noged efter Juel kiørte han med Hæsten, først i 4 dage dernæst 1 Dag og efter den tiid blev hæsten ej bædre dog kiørte han ej uviislig

med ham, sagde ellers at Hæste[n] var ej verre da han blev sendt tilbagde!! (tilbage) en!! (end) da den blev annammed. Vidnet er ellers i Tien[i]ste hos Siur Øchland.

Jngen af {Vidnerne} \Parterne/ vilde føde hæsten i Vinter.

Vidnet Ole Mevatne mødte ej Thi fremstod Stefnevidnerne Lars Reisen og Johanes Godøen som veed Eed beckreftede at Ole Mevatne er lovlig Stefnt under Falds Maal at aflegge sit Vidnes byrd i Sagen.

Contra Citanten hafde ingen vidner Stefnt.

Parterne var begge med Dom fornøyet.

Eragted

i morgen klocken 8 skal Dom i denne Sag afsiges.

1772: 32

Fogden anmelte at til dette Ting er indstefnt Synneve Erichs Datter Lie fordie hun haver staaled paa Madboden hos Jens Lie derfore at lide Dom og paahøre Vidner.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Af vidnerne fremstod.

1. Vidne Jsach Torbiørnsen Lie, aflagde Eed og vidnede: at nu i mod Høsten, kom der i Rygte, at Jens Lie miste Meel af sit Stabur, hvorfore han, da dette blev sædvanlig, lod {han} sin Datter og Søn ligge i Stabured, om Morgenen mod Dagen første {Morgen} \Nat/ de laag der, kom den indstefnte Synneve Erichs Datter Lie, og vilde ind i Stabured, men i det {same} \hun indkom/ blev hun grebet af Jens Lies Datter, som lod broderen løbe efter Faderen, der sente Bud efter Vidnet, og da vidnet spurgte hende: paa hvad Maade hun gick i andens Stabur, svarte hun ej noged der til, den \nu/ i Rettelagde Nøggel \fantes da hos hende/ var mesten ideel skabt som en dirrick efter Rettens Skiøn.

Den indstefnte beckiendte fridt ud, at hun haver brugt den i Retten andviiste saa kaldede Dirrich for at slippe ind i Jens Lies Stabur og taged {….} meel til Lives Ophold, hvilcket hun nogen Tiid i Høst fremefter haver brugt {for at taged noget mel} til same Brug.

2. Vidne Karj Christophers Datter Lie, aflagde Eed og vandt, at same Tiid den indstefnte blev Greben i Gierningen kom vidnet og saag hende komme ud af Jens Lies Stabur, men talte ej med hende, veed ej videre om Tyveriet end at have hørdt det Jens Lie miste Meel af Stabure[t], Jens Lie spurgte den indstefnte om hon (hun) hafde taged en Vog meel fra ham hvortil hun sagde nej hafde ej videre at prove: uden at den indstefnte sagde: hun det (dete?) tyck!! (tykte?) tog omtrent 2 bismerpd: meel.

3. Vidne Karj Johans Datter Lie sønne kone til Jens Lie aflagde Eed og vidnede at en dag i Høst vidnet kom af Stølen med Melck gick hun i Stabured til Væhr moderen Jens Lies Kone, og da siger Væhr moderen til hende her staar slet til eg har mist Meel af Tønden, nogle nætter efter lod Jens Lie sin Datter og Søn ligge i Stabured for at passe paa, og fick de da fat paa den indstefnte i mod Morgenen, og da kom den af Jens Lies Søner som laag i Stabured og robte paa vidnes Mand hvorpaa de begge gick ner og saag at den indstefnte stod i Stabured inden om dørren, men hørte ej den indstenfte tilstod, hvor meged det var hun hafde taged, ellers saag hun da den i rettelagde Nøgel eller saa kaldet dirrick. hafde ej videre at vidne.

Den indstefnte var med Dom fornøyed og bad om naade.

Paa tilspørgende Sagde Almuen at Delinqventjnden var yderlig Fattig.

Derefter blev udj denne Sag af den ganske Rett

Afsagt

3de Vidner saavelsom den indstefntes egen rene og utvungne Tilstaaelse er Beviis nock, at hun haver begaaed det paastefnte Tyverie; Derfor dømmes herved for Rett, at indstefnte Synneve Erichs Datter Lie, skal efter Lovens Forskrift i 6 B: 17 Cap: 33 og 40 art:,

henbringes til Fogderies Arrest huus, og der af Bygde vægteren Piskes med 3de Riis, {og} 9 slag af hvert Riis; derefter erstatte {Jsach} \Jens/ Lie de 2 Pund mæl som vidnerne har bevist hun hafde staaled fra ham, \med 3 Mrk: 8 s:/, det mere hun kand have taged, bliver ej at paaagte \til Erstatning/ siden same er ubeviist. Den brugte nøgel skal \s…s/ kastes paa Søen af Skafferen. hvad hoved Lod og Tvigield betreffer, da kand ej dertil dømes, da den indstefnte ingen Formue haver; Det paadømte udredes efter lovlig Adfærd.

Jver Nordbust mødte og og!! i Rette æskede hans Sag mod Knud Belte Stad en Bue betreffende og paastod Dom.

1772: 32b

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers han siuntes det ej var umagen værd at føre Vidner men er fornøyed med Dom efter den Oplysning som er i Sagen.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag klocken 8 da den skal afs:

Tosten Eide hafde til dette Ting indstefnt Niels Siglevig fordie han 2de gange hafde modtaged 8 Rd: af Baar Eide første gang og af Tosten Eide ligesaa 8 Rd: og det de same 8 Rd: han skulde have hos Baar Eide.

Den indstefnte Niels Siglevig {hafde} \møte/ til dette Ting ej, ej heller nogen paa hans veigne; Thi fremstod Stefnevidnerne, Ole Nesse og Niels Søreide som ved Eed [beckreftede] dog kun den første som mødte at han var lovlig Stefnt ligesom og om en kaaber kiedel. om alt at lide Dom høre paa Vidner og betale Omkost:

Citantens Vidner

Jnger Lars Datter Høvischelands Lien aflagde Eed og provede: at en høst kom Jver paa Wolden til Vidnet og laante Baad, for at rejse til Baar Eide og kræve de 8 Rd: Baar Eide var skyldig til Niels Siglevig derpaa fick han Baaden Rejste til Eide til Baar og fick de 8 Rd: som Baar var skyldig til Niels Siglevig og kom tilbage og saag de da Pengene, som han Rejste til Niels Siglevig med, siden han var lejed af Niels Siglevig. videre Sagde vidnet at d:(?) Baar Eide strævede med døden bad han Vidnet og hendes Mand at rejse til Niels Siglevig og bede han kome og tale med dem, hvilked de giorde, og sagde [til]? Niels Siglevig at han skulde rejse til Baar Eide hvor til han sagde ja at han vilde rejse og vidste han at Baar vilde tale med ham om 7 Rd: i en Kaaber kiedel, dog kom han ej og talte med Baar Eide for han døde. hafde ej videre at prove.

Eragted

Jver Paa Wolden som Vidne, og Niels Siglevig som Contra Part paalegges begge at møde til næste Ting, den første som Vidne under Lovens Faldsmaal og den siste at forsvare sig; ligesaa paalegges Tosten Eide at beviise til næste ting at Pengene 2 gange er betalt. hvorfore og Sagen til næste Ting udsettes.

nu i Rette æskede Torjer Giøvaag sin fra i Gaar udsatte Sag mod Christie Kallefoss, og mødte Vidnerne

1. V[idne] Sisselle Ols Datter Kallefoss aflagde Eed og provede: at i for!! (fior?) vinter hørdte Vidnet at Christie Kall[e]fos beskyldte Torjør!! (Torjer) Giøvaags Kone for at hun var skyld i den vanlycke hun hafde med sit levende. hafde ej videre at prove.
2. vidne Marrithe Clemens Dr: Callefos aflagde Eed og vant i et og alt med første Vidne uden Forandring.

Citanten paastod Dom.

Eragted

i Morgen Formiddag klocken Nie skal dom i denne Sag afsiges.

Den af Konen i Neshafn seeniste Ting andlagde Sag mod Ole Høvischeland med fleere blev paaraabt hvortil de svarede at være Forligte.

Ole Fladerager begiærede at den Sag som forhen andlagt af hans Væhr Fader maatte paaraabes med (mod) Lars Nielsen ibm:, og derefter paastod Dom efter de førte Beviiser.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers

1772: 33

ved sin Procurator Rasmus Kragh, som anviisede Laugtings Dom afsagt 7de Nobr: sistl: Aar, at det stycke Fieldmarck hvorudj Lars Fladerager beskyldes at have hugged og her om forlængst har været andlagt Aadstæds Sag, er til nye og lovligere Behandling hiemviist, hvorfore Lars Fladerager formener som den største Rigtighed at dette Stycke Fieldmarck [han] har hugget de omtvistede Træer [i] er og bliver hans Sande Ejendom intil saadant ved nye Dom bliver afgiordt, hvorfore Comparenten Kragh efter Laug tings Doms Anviselse her inden Retten, som han begiærede oplæst og paateignet, paastod erbødigst Sagen for saavidt hugst Beskyldingen betreffer aldeeles maatte avviises, men derimod hvad Engeslaatten bestaar af som Lars Fladerager og under denne Sag er stefnt for; og hvilcket har andlediged Lars Fladerager at tage Contra Stefnemaal baade for at oplyse det han haver slaged Høe paa, og disuden de beskadigelser som Steen Olsen Fladerager haver giordt ham; til hvilcken Ende saadant at faae oplyst han til i Dag har indstefnt vidner.
Ole Fladerager paa Stens Veigne lod anføre at hvad Skouge Hugsten betreffer da vil det omvidnede Hugst nock viise at han ej maae ejed Marck[en?] self men maae hugget for at ruinere, og hvad Høe slaged betreffer da har vidnerne sagt at der er hugged!! (slaget) om de skifter Retten sadt op, og protesterede han mod alle nye Sager at de ej maae indlemes i denne Sag, men maae andlegges aparte.
Procurator Krag næst at vedblive sin forrige Paastand, sagde at hvad som angaaer Skoug hugsten bliver en separat Sag; men hvad angaaer det Græs som er nedslaged har Sten Olsen Fladerager impliceret under denne Sag hvorfore Comparenten Krag som Lars Fladeragers Fuldmegtig har funden det fornøden her under efter Lars Fladerager at lade Sten ibm: Contra Stefne for herved som oven bemelt at overtyde Sten Fladerager ved Vidner de Skader han har tilføyed ham.
{LænsM:} \Ole Fladerager/ vedblev sin forrige Paastand.
Comparenten Krag paastod at hans i dag mødende Vidner maat afhiemles efter lovlig Varsel, alt efter Grund paa Lov og ellers protesterede imod Rettens negtelse under al ancke og Forbeholdenhed men ellers for at i agttagt!! (agttage) det videre fornødne om Retten skulde falde paa de Tancker i Dag, enten at afsige endelig Dom eller afviise Comparentens Stefning, saa begiærede [han] heller Sagen [udsatt] til næste Ting for at videre iagttage det høyst magtpaaliggende.

Eragted

Lars Fladerager som ved sin Procurator har ladet anføre at han haver stefnt paa adskillig nye Ting, den Sag uvedkommende som Sten Fladerager mod ham hafde andlagt, og som til dette Ting var udsadt, tilholdes herved ene og allene at føre sine beviiser og hvad han agter fornødent til denne Sags styrcke paa sin Side, men ingen lunde at indføre for at forvilde Domeren noged nytt derunder, da han ved og under en nye incamination kan faae alt det ageret som han denne Sag uden for haver paastefnt og finder fornøden til Doms at forfølge.
Procurator Krag næst at iagttage sin forrige Paastand, og ellers Reserve[rede] sig ancke over Rettens Kiendelse irettelagde Contra Stefningen af dato 26 Au-

1772: 33b

gustj som han begiærede oplæst samt Stevnevidnerne afhiemled om dets lovlige Forckyndelse.

Eragted

efter forrige Kiendelse andtages ej videre under denne Sag end hvad den egentlig tilhører om!! (som?) Skoug hugsted!! (hugsten) og Høe slaatten betreffer, det andet paastefnte bliver fra denne Sag afviist, og kand som melt aparte forfølges.

Ole Fladerager paa Sten Fladeragers veigne tilstod lovlig Stefnemaal i den Sag om Skoug hugsten og Høe slotten.

Lars Fladeragers Vidner

For Vidnerne fremsatte Krag følgende Spørsmaal, 1te Om vidnet har seed at Lars Fladerager har slaged Høe for nær Sten Olsen Fladerager, og inden de Mercker, som fra ældgamel tiid har væred, samt om Vidnet ej har seed, at Sten Fladerager har slaged høe inden de gamle Mærcker som dem haver væred imellem Lars til Skade.

1. vidne Carl Holme aflagde Eed og provede til 1. Qvest: ja har seed at der er slaged for nær Sten efter som han har seed og er bleven viist at skifterne har gaaed men veed ej hvem det har giordt, til 2. at der er slaged noged ind paa Lars ved en vejte og sadt noged igien paa en anden Stæd, veed ej hvem det haver giordt.

2. Vidne Christopher Fladerager aflagde Eed og provede i et og alt som næst forrige Vidne.

Vidnerne sagde ellers at {han} \de/ siunes de Paaler som Lars haver sadt ner staaer et godt stycke ind paa Steen Fladerager, og de paaler som af Retten er ned sadt staaer noged ind paa Lars.

Procurator Krag paastod end nu at de i Sagen indstefnte Vidner fra Lars Fladerager maae afhøres aller helst Loven tilholder at vidnes byrd ej maa negtes og om skiønt herudj noged er mod det som Sag fra Begyndelse er rejst om som dog ej er skeed, Saae vil det anckome paa endelig dom i Sagen og protesterede endnu med Negtelse.

Eragted

Lars Fladerager og Procurator tilholdes saafremt de vil undgaae at paalegges med Penge Bøder, stricket!! (strickte) at holde sig efterrettlig de forhen faldne Rettens Kiendels[er] og ej saa unyttig at Protocollen!! om det engang foreskrevne. Haver de noged videre at svare i den Sag Sten mod Lars haver andlagt eller vidner at føre derom kand de med same fremkome eller og declarere sig enten med Dom fornøyet eller nafngive de vidner de en anden gang vil føre.

Krag begiærede denne Sag at maatte gaae under denne rettes skiønsomme Dom.

LænsM: ligesaa.

Eragted

Klocken 10 morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

LænsM: Mads Godøen melte at han efter Brev fra Hans Utne i Hardanger Dateret 6 April 1772 haver paa bemelte Hans Utnes veigne indstefnt Jver Poulsen Nordbust for 40 Rd: han skylder bemelte Hans Utne efter Bevis af 9 April 1771 derfor at lide Dom og betale Renter med Omckost: Br[e]ved og Beviised lyder saaledes.

Den indstefnte blev paaraabt, men mødte ej, og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stevnevidnerne {O} Lars Reisen og Johannes Godøen som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

1772: 34

Eragted

Da Jver Nordbust nu ej vilde møde paalegges han at fremkome til næste Ting med sit Tilsvar, eller at taale Dom efter hans rigtige haandskrift.

Eragted

Da klocken nu er imod 8 og 4 Sager til i Morgen er optaged til Doms hvorfore Domeren behøver Tiid at betencke sig, Saa ophæves Retten til i Morgen.

3. Dagen den 7de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med Opdahls Skibreedes Almue og det anførdte Laug Rett.

Hvor da udj den Sag mellem Siur Øchland og Hans Mevatne som til nu optaged blev saaledes Kiendt Dømt og

Afsagt

Siur Øchland paastaar ved sit Stefnemaal at Hans Mevatne skal betale ham de Penge han gav ham for en Hæst, som Hans Mervatne!! (Mevatne) sagde var uden Lyde; derfore at lide Dom og betale Omckostninger etc: Hans Mevatne sagde: og paastaar derimod at hæsten ingen Skade hafde da han solgte den. Vidnet Ole Koste siger: at da Siur Øchland sente Hæsten tilbage var den slet, men veed ej hvorledes den var da den blev solgt, Vidnet Hans Olsen siger, at i de Ble Hæsten blev kiøbt var den Lydeløs, men da den kom tilbage hafde den Skade; men Siur Øchlands Dreng Christopher siger: at da Hæsten kom til Siur Øchland hafde den adskillig Skade som han opreigner, skiøndt han ej veed hvorlenge det var mellem Hæsten blev kiøbt og hented. Da nu inted er beviist af Siur Øchland, hvorledes Hæsten var da Handelen om Hæsten skeede, men 3de Vidner ibereignet Michel Helland som siger det same som første Vidne dog med den Forandring at Hæsten var uden Lyde: da den sprang med hans Horse nogle uger for Siur Øchland kiøbte den. har alle beviist at hæsten var Lydesløs, da naar saavel den Skade Hæsten kunde tiltreffe efter den var solgt, som den han fick efter han kom til Siurs Øchland, ansees som en Vandlycje for Siur Øchland, allerhelst da han ej strax efter han hafde kiøbt den, og merckede at den hafde Skade, med 2de Mænd levered den tilbage men beholdt Hæsten imod et aar hos sig. Derfore Kiendes og Dømes hermed for Rett, at Siur Øchland skal beholde Hæsten og om Hans Mevatne ej har faaed alt hvad han efter Accord skulde have for den, skal Siur Øchland ham det betale, da Hans Mevatne for det paastefnte ganske friefindes. Det paadømte efterkomes som Lov befaler.

Udj den Sag mellem Jver Nordbust og Knud Beltestad som til nu til Dom er optaged, blev saaledes Kiendt Dømt og

Afsagt

Jver Nordbust som Sagens Citante, har ved Stefnemaal paastaaed, at Knud Beltestad skal betale ham det Bue Huus han tog af Nordbust, siden Citanten som Odelsmand løste Gaarden, og gav ham imod 30 Rd: i overpenge. Derfore til Buens og Processens Omckostningers Betaling. Jndstefnte Knud Beltestad anfører derimod, at han ej tog andet Huus med sig, end det han skulde have, efter den Contract han indgick med Citanten da Gaarden blev løst. Naar nu retten efterseer de første Vidner, da sees tydelig, at Vidnerne Ole Mevatne, Hans Olsen ibm: og Jacob Tvedt har forcklaret, at da Accorden om Gaardens Løsning mellem Jver Nordbust og Knus Beltestad blev slutted blev aftalt at Knud Beltestad skulde nyde 120 Rd: i Penge og den Bue, som nu er paastefnt, derimod skulde han holde de andre Huuse med!! (ved) lige og i den Stand

de var den Tiid, hvorfor det og hafde været Jver Nordbustes Pligt, om han ej var fornøyed med Huuserne paa Gaarden saaledes som de var da Knud rejste fra Nordbust, strax at taged lovlig Besigtelse over Huuserne, og varslet Knud Nordbust at møde og være overværende ved Besigtelsen, og naar da Knud ej hafde vildet betale hvad Rett er, da at Stefned ham til Doms derfor men ej at Stefne paa den Bue han self hafde under Accord tilstaaed den indstefnte og hvorfore herved dømes for Rett. Knud Beltestad skal beholde Buen og for Citantens Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omckostninger ophæves, og dommen skal efterleves.

J den Sag mellem Torjer Giøvaag og Christie Kallefos blev saaledes Dømt og

Afsagt

Med 5 Vidner er Christie Kallefos overbeviist, at have beskyldet Tørjer (Torjer) Giøvaags Kone for den Vanlycke hun hafde med sine Creature uden at beviise, at Torjer Giøvaags Kone hafde giordt nogen uLycke paa dem; Thi dømes herved for Rett at Christie Callefos skal betale til Tysnes Præstegields Fattig Cassa 2 Rd: og betale i Processens Omckostning 2 Rd: 3 Mrk: som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 dage etc: Hvad Beskyllingen mod Torjer Giøvaags Kone betreffer, da skal same aldeeles ej kome hende til nogen slags Skade, paa hendes Nafn og Rygte.

Udj Sagen mellem Sten Olsen og Lars Nielsen Fladerager der til nu til Doms er optaged, blev saaledes Kiendt Dømt og

Afsagt

Sten Olsen Fladerager haver indstefnt Lars Nielsen ibm: fordie at han haver slaged høe om de Mercker som Retten hafde nedsadt mellem dem, og derimod slaged efter de, han nemlig Lars self nedsadte. jtem fordie han haver hugged ulovlig i det Stycke Skoug hvorom de laag i Trette om ved Laugtinged. Lars Fladerager derimod siger: at han ej haver slaged Høe om de rette Skifter, og at han mente det ej var ham forbuden at hugge i det Stycke Skoug, som stod under Process, og hvilcket man ej vidste hvem det tilhørdte. Naar nu Retten efterseer hvad Vidnerne haver sagt, saae sees at de 2de Vidner Johanes Pedersen Luren og Jacob Johansen Kongsvigs Vidnesbyrd, at Lars Fladeragers Søn hafde slaged Høe forbie de Mercker, Retten hafde opsadt og gaaed efter de Lars Fladerager self hafde sadt, ja og at Ole Fladerager Stens Svoger tilbød, at naar de leverte Høet tilbage, vilde de ej stefne der paa. Vidnerne Jver Nordbust og Hans Mevatne siger, at der var hugged saa meged i det Stycke de tretter om, at de ej vilde have slig Skade paa deres Jord for mange Penge. Lars Fladeragers Vidner, haver forcklared, at der var slaged baade Ole Madsen og Lars Nielsen for nær, men veed ej hvem det giorde; jtem at de Paaler Lars Fladerager har opsadt staar et godt stycke for nær paa Steen, og de Retten haver opsadt staaer et lidet stycke for nær paa Lars efter deres Meening. Naar nu Retten betragter alt dette, saae sees, at, Lars Fladeragers Søn, virckelig haver slaged forbie de Mærcker Retten haver opsadt, og ind paa de andre; Da nu Lars Fladerager ej strax lod levere det slagne Høe tilbage, kan og maae det sluttes, at han haver, ej været imod Gierningen, men vildet den skulde skee, endskiønt han vidste at der laag

1772: 35

en usvecket Rettens Behandling, og at {de} Merckerne af Retten var opsadt, hvilcket han burde paaancket for Ober domer, om han siuntes at være fornærmed, men ej dumdristig at tage eller lade sig tage til rette, og derved slaae Foragt paa hvad Retten hafde giordt; Derfore kiendes herved for Rett at Lars Nielsen Fladerager skal betale til Bergens Tugthuus 5 Rd: til Tysnes Præstegields Fattig Casse 5 Rd: og i Processens Omckost: ibereignet Doms Løsning 3 Rd: Hvad det skeede Hugst betreffer, da fri findes Lars Fladerager for Tiltale derfor siden \de om/ Marcken hvori Hugsten er skeed har lagt i Process, og det end nu ej er ved endelig

Dom afgiort hvem den skal tilhøre. Det paadømte udreedes og efterkommes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.

Procurator Krag fremstod for Retten og som Fuldmegtig for Lars Nielsen Fladerager begiærede endeel Vidner afhørdt som i Dag er tilstæde efter mundtlig Varsel om endeel Beskadigelser Lars Fladerager har haft af Sten Olsen Fladeragers Creature paa hans Ejendom og ellers af Sten Fladerager self i adskillige Tilfælde er begaaed, hvilcke Vidner og Sten er stefnt at paahøre og Dom at lide efter Stefnemaal dat: 26 Augustj 1772.

Paa Sten Fladeragers Veigne mødte Ole Fladerager som Svoger og tilstod lovlig Stefnemaal.

Procurator Kragh opnefnede de vidner, som er tilstæde og er under Falds maal til denne Tiid indkaldet, sc: Lars Friderich Undahl, Tørres Hansen, Johanes Luren, Christopher ibm:, Anders Aarvig, Anna Lars Dr: og Anna Mads Dr: Eide, Barbro Peders Dr: Uldahl, Michel og Ole Fladerager, Carl Holme og Johannes Tvedt, Hans Botten med flere godvillige vidner for hvem Edens Forcklaring blev oplæst med Formaning til Sandhed at udsige. og fremstod

1. [Vidne] Lars Friderich Undahl for ham saavel som efterfølgende Vidner blev fremsadt følgende Qvest: 1. Om Vidnet ej veed, er beckiendt og har seed omtrent 8 dage for Michelie sistl: aar at Lars Fladeragers Ager, eller derpaa staaende Stouvre omtrent 23 i Talled var af Sten Fladeragers Kreature opædt og bederved. 2. Om ej Vidnet veed, at saadant skeede nogle dage herefter for Lars Fladerager og ligesaa af Stens Creature og beskadiged omtrent 6 Stouvr. 3de Om ej og veed at Sten Fladerager lod indlade sine Creature næstleden Aar omtrent 8 dage efter Michelie paa Bøen hvor Lars Fladeragers Korn og Haae end nu stod ude, og om ej veed Lars Fladerager end nu og derved led stoer Skade. 4. Om ej og veed at Stens Creature ofte og stedse springer gierdes gaarder og det mest over hans eged Gierde, fordie Gierdet er ulovlig. 5te Om ej veed og har seed at Sten Fladerager stædse og mæst og!! (om) Høsten, holder Bucker Gieder og deslige, som giør Skade for Lars Fladerager og graver Barcken af hans Kirsebær Træer Asche Træer og andre, samt Springer paa Taged og nedstanger hans Dørre ned ham til Skade. 6te Om ej og veed hvad benefnte Sten Fladeragers Kalve Svin Høns og Kied har gaaed stedse paa Bøen om Somers Tid og derfor Og i Lars Fladeragers {Skad}Ager og giort Skade der og paa Bøen. 7de Om ej og veed og seed at Sten Fladeragers Svin næstleden Aar har opædt endeel Gulerødder for Lars, eller om ej Vidnet har mercket at 7 Senge med Gulerødder var oproddet og opædet. 8de Om ej vidnet!! Vidnet veed og har seed det Sten Fladerager i mange aar har slaged Græs for nær paa Larses Marck, saasom ved Almagerne(?), Oles Nøst der er paa Larses Grund og andre Stæder, samt indtaged {paa nye} Veje til Ager og giort nye Vej igien. 9de Om ej veed at Sten Fladerager har paa Larses Grund

1772: 35b

staaende paa Larses Grund en vedskycke og 2de andre Skycker. og 10. om vidned kan omtrent viid[e] Skadens værdie paa det Lars haver leen!! (leden) Skade.

ovenmelte Lars Undahl svarede under Eed paa Qvest: saaledes paa 1. Qvest: saag 23 Stouvrer var Opædt neden om og nogen Band afslet, Ageren sagde Lars Fladerager var sin, og han Sagde og det var Stens Creature, hvilcke Bester Vidnet ej kiente de blev jaged der i fra men Folcket som jagede deem!! (dem) kiendte han ej. til 2. Qvest: Nej! veed ej derom. til 3de Qvest: Nej! til 4. Qvest: veed ej der om men har seed begge parters Gierder og siuntes ingen var efter Lov. til 5. Qvest: veed ej derom. til 6te Qvest: saag kalver paa Bøen men veed ej hvem dem tilhørdte, men veed det var paa ulovlig Tiid af aared. til 7de Qvest: saag 7 Smaae gule rødder Senger var oprodet af Svin, men veed ej hvem den tilhørdte. til 8. Qvest: veed ej der om. til 9. Qvest: \og/ til 10. Qvest: at den Skade som Skeede paa de 23 Stouvr hvor om vidnet har nefnt, blev Taxeret for 1 Tønde Korn. vidnet blev demit:

2. Vidne Tørris Hansen aflagde Eed og provede i et og alt som næst Forrige Vidne uden minste Forandring. han blev demiteret.
3. Vidne Johanes Luren mødte ej.
4. Vidne Cristopher Luren aflagde Eed og vandt til 1te Qvest: har seed 4 ½ Stoer!! (Støer?/Stour?) paa Larsses Ager opædt saalangt Smalen hafde naaed men veed ej hvis Creaturer det giorder!! til 2. Qvest: veed ej derom. til 3. Qvest: veed at hans Haae, blev beskadiged af Sten og begge Oles Creature. 4de Qvest: veed ej derom. til 5. Qvest: ligesaa. til 6. Qvest: ligesaa. til 7de Qvest: ligesaa. til 8de Qvest: at der efter som han er synt Skifted er slaged for nær paae Lars ved Oles Nøst, og at vej er lagt efter Rettens Skiøn, men den nye vej er taged paa Larsses grund veed ej hvem den har lagt, ej heller det øvrige af Qvest: til 9de Qvest: veed ej derom. til 10. Qvest: det vidnet saag efter hvad han haver sagt Taxerte de til 1 Skieppe Korn. vidnet blev demiteret.
5. Vidne Anders Aarvig svarede til 1. Qvest og 2. \og 3de/ Qvest: som næst forrige Vidne. til 4, 5, 6, 7, 8, 9, og 10. Qvest: som næst forrige Vidne.
6. Vidne Anna Lars Dr: aflagde Eed og provede: til 1. Qvest: saag at endeel af Larsses Stouvrer var beskadiged men veed ej af hvis Creature. til 2. Qvest: veed ej derom. til 3de Qvest: veed ej derom. \til 4. Qvest: veed ej derom./ til 5. Qvest: Buckerne blev ej slupped [paa] Bøe for (før) de andre Creature, har hørdt at høns og saadant giorde Lars Skade men saag det ej, Steen hafde 2 høns. saag træer var gnaged efter folck slap [paa]? Bøe men om det var Gieder eller Bucker som giorde Skaden veed vidnet ej. til 6. Qvest: veed ej derom uden om Hønsene som for er nefnt. til 7. Qvest: Nej veed ej derom. til 8. Qvest: veed ej derom. til 9de Qvest: ligesaa. til 10. Qvest: Nej.
7de Vidne Anna Mads Datter aflagde Eed og provede til 1. Qvest: var med Lars Fladerager og indberged korn saag da nogle Stouvr omtrent 3 á 4 var ganske bederved og opædt af Creature men veed ej hvis Creature det var, dog var Larses Creature ej deriblandt. til 2. Qvest: med de øvrige 8. Qvest: veed Vidnet ej om.
8. Vidne Barbro Peders Datter Uldahl mødte ej.
9. Vidne Michel Fladerager aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: veed ej derom. 2. Qvest: ligesaa. til 3de Qvest: veed at Stens Creature brød sig ind efter Larsses Creature som var bunden paa Bøen og stoed og Groulte!! (Grylte?/Gaulte?), de brød sig igiennem Larsses Gar, som var ulovlig, og siden var de ej god at holde ude om Stens gar veed han ej. om Creaturene Giorde Skade veed han ej. til 4. Qvest: veed ej derom. til 5te Qvest: veed at Steen i fior holdt nogle Bucker, veed og at endeel af Larses

Kirse ber træer blev beskadiged, men veed ej hvad Creature det giorde. til 6te Qvest: veed ej om Kalvenes Skade, men veed at baade Lars og Stens med de fleeres Høns gick some tiider i ens og same tiider i andens Ager. Stens Kied haver gaaed paa Bøen baade paa Lars og de andre. til 7de Qvest: veed ej derom. til 8. Qvest: at Ole Madsen haver brudt Ager efter Rettens anviisning, den gamle vej er i behold, men en nye vej er optaged paa siden af Kiørsle vejen, paa Larses Grund men {veed ej hvem af men} \den/ kaldes nye, dog har lenge og mange aar været. til 9de Qvest: veed ej derom. til 10. Vvest:!! (Qvest:) veed ej derom.
10. Vidne Ole Wintsensen Fladerager aflagde Eed og provede til 1 Qvest: saag at der var giordt Skade paa Larsses Ager men veed ej hvormeged. ej heller af hvem sine Creature det var, haver hørdt, at det var af Stens Creature og at de var komed over Larses Gar, saag ellers at Skaden var paa 23 Stouvr noged paa hver men Taxerete det ej. til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: som næst forrige. til 4. Qvest: veed ej derom men veed ingen af Parternes Gar er lovlig. til 5. Qvest: veed at Steen Fladerager haver holdt nogle Bucker, som haver giordt Skade seen høstes og Vinteren, naaer de ej har fundet andet end gnaved paa træerne. vej!!

(veed) ej videre at svare paa det andre af Qvest: til 6. Qvest: at Stens Kalver gick paa Bøen om Høsten men veed ej hvad Skade de giorde. Om Hønsene veed {ej} han andet ej end de gick om hinanden dog fornemelig i Larses Ager. til 7. Qvest: veed ej derom. til 8. Qvest: at Ole Madsen har brudt Ager hvor vej har været tilforn, men veed ej om det skeede efter som Retten viste ham. ellers som næst forrige Vidne. til 9de Qvest: at Naar det Forlig skal giøres op i inted som blev indgaaed da Retten var der, sc: at Lars skal have Daniel hougen for Granderne, da skal Lars have Grunderne. til 10de veed ej skadens Verdie Lars haver faaed.
Kragh frafaldt de udeblevne Vidner og begiærede {Tings vidnet slutted og} \Sagen udsadt og det nu passerede/ sig beskreven meddeelt. som Retten bevilgede. Men skrev ud(?)

Ole Madsen Fladerager mødte paa egne og Stens veigne for Retten og tilckiende gav, at de haver indstefnt Lars Fladergaer fordie han ej haver fløtted den Gar som Retten neddømte, men ladet Garen staae saaledes at Creaturer er komed tilskade, derfor at lide Dom til Creaturenes {Omckost:} erStattelse. 2. for en Buck de miste som Lars var Aarsag i. derfore at lide Dom og betale Omck:
Lars Fladerager mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citanternes Vidner
1. Vidne Michel Fladerager aflagde Eed og vidnede at Lars Fladerager fløtted Garen efter Rettens Kiendelse men lod nogle steene ligge tilbage, som hindrede Creaturene at slippe forbie, {men} Gar[e]n har dog Lars ej fløtted saa langt som den skulde være efter Rettens \Aastæds/ Dom, og var dette Aarsag i at Creaturene traade saa langt neer at de kom i Elven og blev borte. \P:/ Krag fandt fornøden at Contra spørge vidnet om Larj!! (Lars) ej haver fløtted det omtvistede Gierde efter Dom, samt om kan viide at Lars Fladerager har været Aarsag til de paastefnte Creature er bort komen i Vandet og om veed om disse Creature er komen det Stæd paa vandet hvor er aarsaged af de Stene vidnet har sagt har hindret at Creaturene ej er opkomed. \Resp:/ Aarsagen er Skeed af Larsses Gar og de steene som Lars lod ligge i Vaed {var aarsag til Skaden}. hafde ej videre at vidne end at det var en Qvige og en koe som Steen tilhørdte om det 3de best som {skulde vere} vare en Vet:(?) Qvige veed vidnet ej andet end at han saag det og var med at bære det hiem.
2. Vidne Peder Johansen aflagde Eed og provede: være!! (var) med Lars da han laag den Gar over Vaed som af Retten blev ned dømt, Lars fløtted efter domen rigtig

1772: 36b

\noged af/ Garen men lod nogle Stene ligge igien, hvilcke var Aarsag i at 2 Kreature en Voxnen!! Qvige, og en Koe blev borte for Steen. til Contra Qvest: at Lars ej fløttede saa langt Garen som han skulde, men steenene var aarsag i skaden. Da vidnet var med Lars og efter Larses Ordre skulde lægge Stenene i Vaed, siger Vidnet til Lars at det var umuelig at faae \de store/ Stenene udj hvortil Lars svarede det skulde lægges i Vaed, det var dog til Qvemleje(?) sc: Fortræd.
3. Vidne Ole Wintziensen Fladerager aflagde Eed og provede at i Fior noged for St: Hans Tiid en Dag vidnet stoed paa Sagen kom Lars Fladerager drivenes med Stens Bucker ner forbie Sagen, og bad Vidnet hielpe ham at jage over Vaed neden paa Sagen hvor almindelig Jag skeer, saag da Lars basked paa dem, men just ej at han giorde den Skade, hvilcket og vidnet bad ham om. men dagen efter saag han 1 buck laag døe, men ej om Lars var Aarsag dertil.
4. Vidnet Joen Rønholm mødte ej men Stevnevidnerne Ole Nesse og Jacob Nesse afhiemlede at det er lovlig Stefnt.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og vidnet Joen Rønholm paalegges under Lovens Faldsmaal da at aflegge sit Vidnes byrd.
Procurator Krag næst at negte alt stridende mod Lars Fladerager i denne Sag Reserverede hans Rett til belejlig Tiid.

Derefter læst
1. Biskop Arens Bygsel brev til Jacob Johansen paa ½ løb Smør ½ huud i Grimsland dat: 9 April 1772.
2. Anders Reisens Obl: til Niels Rolseide paa 40 Rd: mod Pandt ½ løb 4 ½ mrk: Smør i Rejsen og 3 proCto: dat: 6 Octobr: 1772.
3de Jsach Olsen Lies Skiøde til Jens Jensen paa 2 pd: 10 ½ mrk: Smør ¼ vog korn for 70 Rd: dat: 6te Octobr: 1772.
4de Ole Heglands Obl: til Baar Østefiord paa 64 Rd: mod 3 proCto: Rente og 1 pd: 2 mrk: Smør i Hegland i Pandt dat: 6te Octobr: 1772.
5te Sæbiørn Store Braatetvedts Skiøde til Samson Rasmussen paa ½ løb Smør ½ huud i Store Braatetvedt for 45 Rd: dat: 6te Octobr: 1772.
7de Sten Fladeragers Skiøde til Ole Madsen paa ½ løb Smør ½ huud i Fladerager for 162 Rd: dat: 6 Febr: 1772.
8de Knud Beltestad med fleeres Skiøde til Sten Fladerager paa 2 pd: 6 mrk: Sr: for 240 Rd: dat: 6te Martj 1772.

Derefter blev Fogdens Tings vidner foretaged og faldt Almuens Svar paa det af 10 Poster bestaaende saaledes til 1te Post 2, 3de 4, og 5te Qvest: Nej! til 6te at her i Skibreedet ingen fleere Sauger er end Hope, Fladerager og Hovlands Sauger hvormed ingen Forandring er skeed. til 7. Nej. til 8de LænsM: Mads Godøen bruger i Store Godøen 1 løb Smør Landleigd. til 9. og 10. Qvest: Nej herpaa Tingsvidne udstæd.

Om Tingskydsen sagde Almuen at de som haver førdt Fogden og Sorensk: rigtig har nødt 4 s: per mil fra Ting til andet derpaa Tingsvidne udstæd.

De paa det affeldte Gods her i Skibreede sagde at være bleven godtgiordt alleslags Skatter af det feldte undtagen mundering og Standqvarter penge dette aar samt at Gaarderne ej saa meged er forbædred at de taaler minste Paalæg herom Tingsvidne udstæd.

Af hans Majest: Strøe Gods i Nedre Kleppe og Høysæter er ej Bygsel falden eller kand ventes da same er ødeliggende hvorom Tingsvidne blev udstæd.

Odels Mandtalled tilligemed Extra og Landskatte Restancen blev oplæst og af alle uimodsagt, hvorfore for hver i sær blev udstæd Tingsvidner.

Som ingen efter 3de Ganges udraab vilde gaae i Rette blev samme for Skibreedet ophæved.

1772: 37

Ao: 1772 d: 9de Octobr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Lundervig med Ous Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesMænd Nafnlig Hans Coldahl, Bagge Lussong, Hans Sævild, Lars Rosvold, Ole Boge, Johanes ibm:, Johanes Hegland, og Niels Søre Holmefiord paa hvis veigne sadt

LænsM: Hans Lyndervig!! (Lundervig). Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Johan Koren Schmidt med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er andkomed og forhen i denne Protocol extraheret.

Om Rugen [o]g denne Høst Grøde med Magazinernes Oprettelse, svarede Almuen med et som ved Waags Skibreede er andført.

Sagen mellem Evens Lausgar og Lars Stensland blev paaraabt; siden den fra seniste Ting til nu er udsadt og hvortil Ole Houchenes svarede at Parterne er forligt.

Den af Brithe Arnes Datter mod Lars og Torjels Goupholm seniste Ting andlagde og til nu udsadte Gields Sag, blev paaraabt hvortil Thomes Nordvig svarede at de skyldige har sadt Pandt for Gielden saa at til dette Ting ej er Stefnt.

Den af Fogden seniste Ting andlagde Sag for Lejermaal, mod Pigen Bornie Simons Datter blev paaraabt hvortil LænsM: svarede at Pigen hafde inted i Eje men laante 3 Rd: til at betale paa Bøderne, saa hun til dette Ting ej er Stefnt.

Den af Gastgiveren i Qvalesund Carl Comraa seniste Ting andlagde Sag mod Anders Sandvig blev i Rette kaldet, og mødte LænsM: paa Lundervig der tilckiendegav at til dette Ting lovlig er Stefnt til Doms.
Den indstefnte mødte ej og tilstod Jngen paa hans veigne lovlig stefnemaal,
Thi fremstod Stevnevidnerne Engel Qvernes og Thomes Nordvig, som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed hvor til Stefnevidnerne havde faaed det svar han skulde vel betale.
LænsM: paastod Dom.

Afsagt

2de Gange har den indstefnte i denne Sag lovlig været Stefnt, den første Gang tilstod hans kone kraves Rigtighed, med Sigende: hun mente hendes Mand same hafde betalt, og denne Gang tilstod Manden, at vilde betale Pengene; Saae inted kan tvivles paa at jo Kraved er rigtig. Derfore Kiendes og Dømes herved for Rett, at Jndstefnte Anders Sandvig skal betale til Gastgiveren Carl Comraae de paastefnte 1 Rd: 7 s: tilligemed i Omckostninger 2 Rd: 4 Mrk: 8 s: ibereignet Domens Løsning. som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 Dage efter denne Doms etc:

Eragted

Da Fogden med at hæve Skatterne giorde Begyndelse og ingen andgav sig at have noged i Retten at bestille, efter Paaraab, Saa ophæves Retten til i Morgen.

2. Dagen d: 10de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Lundervig med det i Gaar anførdte Laug Rett for Ous Skibreede.

hvor da LænsM: Hans Lundervig mødte og til kiendegav, at have med Skriftlig Stefnemaal af dato 23de passato haver ladet indstefne sine nærmeste Naboer af Gaarden Helland Lars, Anders og Johanes fordie de vil forhindre ham at bejte saaledes i den Felles Udmarck at Bejte som hans Forfædre haver giordt med mere som Stefnemaaled udviiser derfore at lide Dom og betale Omckost: Stefnemaaled blev oplæst.
De indstefnte blev paaraabt men mødte ej;

Thi fremstod Stevnevidnerne

1772: 37b

Anders Coldahl og Søn Hans som ved [Eed] beckreftede at Stefnemaaled for mere end 14 dage lovlig er oplæst for de indstefnte.

Citantens Vidner

1. Vidne Joen Nielssen tiener LænsM: aflagde Eed og provede: at nu i Sommer omtrent 7 Uger efter St: Hans Tiid drev Helands!! (Hellands) Mænds Tienere LænsM: Creatur af øverste hiemfieldet og ned til Bøegaren, og endskiøndt Budejen bad hun vilde Melcke dem paa Stølen i bemelte Field, eller og i LænsM: hieme Marck, fick hun ej lov, men maatte melcke dem ganske seendt og lenge efter melcke Tiid. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Siur Nielssen tiener LænsM: Broder til den anden aflagde Eed og provede: i et og alt som første Vidne uden Forandring.
3. Vidne Guldbrand Haaland gl: 57 Aar tiente for 30 aar siden hos LænsM: FarFader gl: Hans Lundervig, ej slegt aflagde Eed og provede: at i den tiid han tiente her, Rejste de paa Lundervig med Deres Creature til høyfieldet paa same Tiid da Helands Mænd rejste, men kom hiem paa hiemfieldet omtrendt 14 dage forivejen, og da blev da (de?) melcket paa hiemfieldet, men hørte ej nogen trette af Hellands Mænd. Paa hiem Fieldet er Marcken felles, men paa høy fieldet haver hver sine Stæder hafde ej videre at prove.
4. Vidne Jnger Daniels Dr: gl: 54 Aar tiendte LænsM: Fader i 6 aar nu 14 aar siden, ej slegt, aflagde Eed og vidnede, at i den Tiid hun tiente her paa Lundervig for de, de 3de siste Aar ej paa HøyFieldet med sine Creature af Lundervig, men Vidnet som Budeje, melckede dem hist og her paa hieme Fieldet, og hørdte aldrig, at nogen af Hellands Mænd træged der paa eller forbød same. hafde ej videre at prove.

LænsM: indleverede et Jndlæg af dags dato som blev oplæst.

Eragted

{Som} De 3de Mænd Lars, Anders, og Johanes Helland som lovlig Stefnt gives hermed Laug dag til næste Ting, at ind kome, med sit fornødne Tilsvar i denne Sag, som LænsM: Hans Lundervig mod dem haver andlagt.

læst

1. Ole Hafschaars Bygsel Seddel til Sønen Hans paa ½ løb Smør ½ huud i Hafschaar dat: 9de Octobr: 1772.
2. Skifte brev efter [? ?] hvis Ejendom i Lønningdahl er udlagt som Pante bogen viser dat: [? ? ?]

Engel Sørtvedt som Laugværge for Encken Brithe Ols Dr: Windnes mødte paa hendes veigne og melte det hun med Skriftlig Stefnemaal af dato 24 Septbr: 1772 hafde for sig og sine Børn indstefnt Niels Hansen Berge, for 3 Rd: 4 Mrk: hans Formand i Ægteskabet var skyldig Sag Søgerne, og hvilcke bemel[te] Niels Berge der fick Encken og med hende følgel: Testamente mellem Engel Berge og kone, alt som var efter dem, ej har til dato vildet betalt, Jelden!! (Gielden) var først 6 Rd: 4 Mrk: {der}som Skifte breved af 26 April 1759 viiser deraf har kun be:te Niels Berge betalt 3 Rd: Ræster saa 3 Rd: 4 Mrk: derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost: Stefnemaaled blev oplæst.

den indstefnte mødte ej, og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefne Vidnerne Joen Tuft og Joen Dallland!!, som ved Eed beckreftet lovlig StefneM:

Citantens Vidner

1. Vidne Niels Joensen Windeness aflagde Eed og provede: at nu næstleden 27 Maj var vidnet med Citantindens Søn Wintziens og krævede Niels Berge de nu paastefnte 3 Rd: 4 Mrk: hvortil han svarede, det skal kome sig alt i en god Maade(?), dertil

1772: 38

Wintziens siger at naar han nu ej vilde betale, kunde han give ham sin Haand derfore, derpaa Niels Berge svarede: at han mente han var betrod 22 Mrk: og i fald han ej rigtig betalte dem kunde de kalde ham hvad de vilde, hvilcket og Niels Berges kone Karj hørdte paa. Vidnet sagde ellers at nu i Høst nogle Dage for Stefne Tiid var han atter hos Niels Berge med Wintziens efter Begiær for at kræve bemelte Penge, da svarede Niels Berge at han ej vilde betale. hvortil de!! svarede han hafde ej loved mere end hand skulde staae med, de skulde ej faae en Skilling hafde ej videre at prove.

2. Vidne Thomes Hatvig aflagde Eed og provede i et og alt som næst forrige Vidne haver sagt for saavit passerede seniste Gang \sc:/ i Høst. hafde ej videre at [prove]

3de Vidne Karj Berge kone til den stefnte mødte ej efter Paaraab, de forrige Stefnevidner beckreftede med Eed at hun til Vidne i denne Sag lovlig er Stefnt.

Eragted

Jndstefnte Niels Berge Gives hermed Laug dag til næste Ting, at indkome med sit fornødne Tilsvar i Sagen, ligesaa paalegges hans kone Karj Berge som lovlig Stefnt at møde same Tiid, for at aflegge sit Vidnes byrd i Sagen, eller og at betale sine Falds maals Bøder.

Derefter blev Fogdens Tings vidner examineret. 1te det om 10 Poster til h[v]is 5 første Poster blev svared Nej! til 6te Post at her i Skibreedet er ej flere end Yttre Fosse Saug, hvormed ingen Forandring er skeed. til 7. Post Nej! til 8. Post at LænsM: Hans Lundervig bruger i Lundervig 2 løber Smør Landlæg[d], til 9. og 10: Post Nej! herom Tingsvidne udstæd.

Om tingskydsen sagde Almuen, at dennem Rigtig af Fogden og Sorensk: er betalt 4 s: pr: Mil for det de haver Skydsed dem fra Ting til andet, hvorpaa Tingsvidne udstæd.

Odels Mand talled, Extraskatte Restansen og Landskatte Restandsen blev alle oplæst og befunden Rigtig og hvorfore for hver af dem i sær Tings vidner blev udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev samme for Skibreedet ophæved.

Anno 1772 d: 12 Octobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Haavigen med Strandvigs Skibreedes Almue og Retten betient med eftersk: 8 Edsorne Laug RettesM: sc: Samuel Sandahl, Hans Særvold, Johanes Store Wig, Elling Siørsong (Skjørsand), Aslach Holdhuus, Aamund Eide for Gitle Bolstad, Engel Haavig og Joen ibm: Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmægtig Sr: Johan Schmidt med LænsM: Hans Giøen og menige Ting søgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy øvrigheds Foranstaltning som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocoll tilforn Extraheret.

hvornæst Almuens Svar til det for dem framsatte om Rugen, Hafren og Magasinerne, blev svaret i alt ligesom ved Waags Skibreede er andførdt,

Den af Fogden Hr: Kamer Raad Juel mod Torjuls Giøen seniste Sommer Ting andlagde men til nu udsadte Sag Hellig brøde betreffende blev paaraabt, hvortil LænsM: Hans Giøen svarede, at han efter Fogdens Skriftlige Ordre, hafde forbiegaaed at stefne paa Sagen og hvorfore den som upaastefnt beroer.

Den af Capelanen Hr: Gelmeyden Contra Johanes Eide seniste Ting andlagde Sag: som til nu udsadt, blev paaraabt og mødte da for Retten Hr: Gerhard Gelmeuyden Capelan pro Persona til Ous Præstegield fremckom

1772: 38b

for Retten og ærbødigst var forlangende at maatte faae førdt verbatenus (verbatim = ord for ord) til Protocollen følgende dicterede. Da appelanten Gerhard Gelmeuyden til Somertinged 1772 som blev holdet paa Lundervig for Strandvigs Skibreede, hafde ved LænsM: Engel Giøen ladet indstefne Bonden Citanten Johanes Eide til sine Vidners Førelse at anhøre, og derefter Dom at lide i Sagen, mellem ham og Sig, andgaaende det passerede ved Dahlens Kircke 1771 dom: (dominica = søndag) 6te p Tvet: (Tret:) under Guds Tienisten; men som Citanten Johanes Eide icke efter Jndkaldelse mødte same Tiid, blev dog af Domeren efter Appelantens indstendige Begiær og Forlangende: tilladt hans Vidner for Retten afhørdt; hvilcken sc: Appelanten igien af Domeren blev paalagt til næst komende Høste Ting 1772 som holdes paa Haavig for Strandvigs Skibreede saa betids atter at lade indstefne Citanten, at han kunde føre Contra Vidner om han det finder fornøden, tillige at ind kome, at anhøre deres Vidnes byrd, som over hannem af Appelantens Vidner er aflagt; hvilcket alt hørsom/m/elig af Appelanten er efterleved, da han meere end 6 Uger for Tinged har baade Skriftlig og mundtlig ombedet LænsM: Engel Giøen atter at lade indkalde Cita[n]ten for denne Respective Rett; Altsaa da hoved Appelanten Gerhard Gelmeuyden, haaber icke noged paa hans Side Mangler, som kand giøre Hinder udj, at nyde denne Rettes Assistence til Dom over Citanten Johanes Eide, er Appelanten Altsaa ærbødig begiærende, det denne Rett vilde paakiende Sagen, og enten Citanten møder eller ej give en final Dom. Appelanten Gerhard Gielmeuyden paastaar da ærbødigst at Citanten Johanes Eide maae strickte ansees, for sin Opførsel og Forhold under guds Tienisten, hvorved han haver ledered Guds Ære, forarged hele Menigheden, og sadt sin Lærere, der efter sit Embedes Medfør i Kierlighed, tiltalede ham, en SkamKlick og Plæst, saavel paa Persohn, Ære som Embede; Thi tillades, naaer en Rett er sadt ingen at giøre Opstand eller Confucion, hvorved Retten som paa Kongens veigne er sadt lederes, men derfor bliver vedbørlig straffed, meged mere tencker Appelanten den at være Straf værdig, som giør Opstand og giver Andledning til Confution naar Guds Tienisten er begyndt, hvorved Guds Ære forcklejnes, Menigheden forarges, og herrens Tienere som efter Embeds Pligt burde tiltale saadan een overfuusees(?) med uanstendige og Ærerørige Skiensord, hvorunder baade hans Ære Persohn og Embede lider. Appelanten pretenderer Altsaa Rettens Medhold til Citantens Lovformelige Afstraffelse, nemlig 1te at Citanten maae blive anseed og Mulcteret efter Lov og Forord: og Sagens Omstend: til de fattige for hans Forhold at have vanæred Guds Tieniste, 2de Tillige for hans Comportement og Opførsel mod Appelantens hans Lærere, der efter en venlig admunition (admonisjon = formaning, irettesettelse, advarsel) til ham, maatte taale Persons Æres og Embeds Forcklejnelse, at blive anseed og Mulctered til ham efter Sagens Omst: samt tildømt at giøre ham offendtlig Deprecation og Afbigt, alt til Afskye for andre ligesindede. 3de At Citanten bliver tildømt at bet: og erstatte Appelanten denne Processes forvolte Omckost: samt StefneM: med

1772: 39

videre skades Løs, tillige opretning baade for Tiids Spilde og Sindes (Sinds) krenkelse denne Sag haver forvoldet, Udj øvrigt er Appelanten udj denne sin Sag ærbødigst forventende Rettens juste Behandling og tillige refererede sig alle Lovens Beneficia.

Johanes Eide mødte efter Paaraab og tilstod lovlig at være stefnt og svarede, at da det passerede som paastefnt er skeede, var han noged beskiendt!! (beskienckt) og derfor nu bad Præsten inden Retten om Forladelse. og da han venter same haver han ej vildet Stefnt Contra eller ført Vidner, men i fald han ej bliver tilgived, begiærer han Sagen udsadt for at føre Beviis og Vidner paa sin Side.

Appelanten Gerhard Gelmeuyden har forinden nogen Sag blev andlagt, imod Citanten Johanes Eide, som han self ej skal fragaae, tilbudet ham Forlig mod 2 Rd: at betale til de fattige, og ingen videre Represallie for sig, men da var saa paastaaende, hvercken det at vilde, ej heller tilstod at have forseed sig mod appelanten, dernæst siunes Appelanten at naar Citanten Johanes Eide icke andet Forlig, en!! (end) han for Retten haver tilbudet sig at ville indgaae, at han da til denne Rett efter Jndkaldelse hafde indfundet sig med sine Contra Vidner i Sagen, da Apelanten anseer det tilførte, kun at forlenge Tiiden og iøvrigt paastaaer som tilforn Dom i Sagen.

Johanes Eide lod tilføre at da han ej faaer Tilgivelse af Præsten, og derhos kun blev stefnt til dette Ting om Fredag 14 Dage, og inted til Somer tinged, begiær[ede] han som før udsettelse i Sagen.

Eragted

Retten kand vel erindre sig, ligesom og Hr: Gielmeuyden det self i sit tilførte haver tilstaaed, at han blev af Retten seniste Somer ting tilladt at føre sine Vidner i Sagen, skiøndt han icke da hafde indstefnt, til same Ting, den paagieldende. naar nu dette er i Minde, sær hos Hr: Gelmeuyden, vil det for ham falde lettest at begribe, at retten haver Aarsag at bevilge en Udsettelse, naar legges til Grund, foruden det da passerede, tillige, at Johannes Eide kun blev stefnt til dette Ting 17 Sage {for dette} \før/ Tinged, da han \dog/ behøvede en Tiid af minst 4 Uger om han skulde Stefnt Contra i Sagen, paa sin Side, til Vidners Førelse eller andet. Derfor bevilges Johanes Eide den begiærte Udsettelse paa den Condition, at i fald han til næste Ting forsømer, at fremckome med sine Contra Beviiser og hvad videre han agter fornøden til Sagens Styrcke, bliver Dom i Sagen alligevel feldet efter dens Beskaffenhed og allerede indkomen Oplysning.

Den af Hans Øvre Echeland mod Ole Nedre Ech[e]land seniste Ting andlagde Gields Sag blev paaraabt, hvortil Citanten svarede, at Sagen er bleven forligt.

derefter læst

1te til Udslettelse Torjuls Giøens Obl: til Hans Øvre Echeland paa 190 Rd: dat: 4 Maj 1764 som er betalt efter Qvit: dat: 12 Octobr: 1772.

2de ligesaa Lars Hatletvedts Do: til Engel Hansen Biøndahl paa 100 Rd: Dat: 12 Octobr: 1767 efter Qvit: af 12 Octobr: 1772.

3de Niels Tvedtenesses Obl: til Ole Svinesten paa 26 Rd: mod 4 proCto: mod Pandt endeel Løsøre dat: 16 April 1772.

4de Hr: Consistorial Raad Gielmeuydens Bygsel Seddel til Engel Johansen Eide paa ½ løb Smør ¼ Huud i Gaarden Tvedtenes dat: 10 Julj 1772.

5te Christopher Oustestads Obl: til Hans Engelsen Echeland paa 100 Rd: mod 4 proCento og Pandt 1 løb 9 mrk: Smør i Oustestad dat: 12 Octobr: 1772.

6te Ole Berges Dito til Hans Echeland paa 140 Rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør i Berge dat: 12te Octobr: 1772.

7de Engel Biøndahls Skiøde til Haldor Joensen paa 18 mrk: Smør ¼ Huud ½ Faareskind udj

1772: 39b

Gaarden Hatletvedt for 100 Rd: dat: 12 Octobr: 1772. med Odels Manden Engel Haavigs Paateigning af same Dato.

8. Haldor Hatletvedts Obl: til Engel Biøndahl paa 99 Rd: mod Pandt 18 mrk: Smør ¼ huud ½ Faarskind i Hatletvedt og Rente 3 ½ Rd: aarlig dat: 12 Octobr: 1772.

9de Skiftebreved efter Christie Baars Datter hvis Ejendom i Nedre Echeland er udlagt som Pandtebogen udviiser dateret 1 Junj 1772.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen da det lider paa Aftenen.

Anden dagen d: 13de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Haavig, for det anførdte Skibrede og med det Opregnede Laug Rett.

Giøen i Rette æskede som Procurator paa Hr: Christies veigne den fra seniste Ting til nu udsadte Sag som af Hr: Christie andlagt mod Skomager Encken Jngeborg ved Fuuse Søen.

Den instefntes Søn Lars Mathiassen Schaathun mødte paa sin Moders veigne og tilstod lovlig Stefnemaal dernæst i Rettelagde et Jndlæg dat: 12 Octobr: 1772 som blev oplæst.

Giøen lod tilføre, at han paastod Dom, da det tilførte allene sigter til udflugter.

Almuen indlemede Sig i denne Sag, og sagde Dom ej burde feldes nu fordie Citanten vil kiøre Encken paa en bar Houg mod vinteren.

Eragted

Da Retten mercker at Almuen, sær endeel af Laug Retted legger sig meged ud i denne Sag, og i stæden for at hielpe til Onde Skickes Afskaffelser \i Menighed/, meged meere vil tage i Forsvar, det som er høyst stridende imod Loven og udgangne Konge Bud, og det under Paaskud, at de mente {se} Citanten Hr: Christie om han vandt Sagen, var saa uBarmgiertig at han vilde giøre Folck Huus vilde mod vinteren, Saa da Retten vel troe sig forsickret, at Citanten ej er af slig nedrig TenckeMaade, vil Retten og Resolvere at udsette Sagen til næste Ting, skiønt det er begiært af Skomager Enckens Søn for at udhale Sagen.

Procurator Giøen æskede i Retten den tilforn 2de gange indstefnte og udsadte Sag Gields Fordring af Leganger eller nu Revene(?) for 1 Rd: 3 Mrk: 4 s: samt Processen at tilsvare, hvorom han vilde afvarte efter Paaraab om Engel Miaanes Møder, han har ellers betalt det øvrige af det forhen paastefnte.

Engel Miaanes mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers, at han vil beviise med vidner at han haver Solgt en Qvige til Sagsøgeren og at det paastefnte er deri Qvitted.

Giøen lod tilføre at den af Engel Miaanes tilførdte Declaration kunde ej hentydes til nogen slags Friehed imod det paastefnte, men som Engel Miaanes haver til 3de Ting lovlig været stefned og han alle tiider paa adskillige Maader; Saa paastod Comparenten at Engel Miaanes ved Dom skal betale det paastefnte og Omckost: 4 Rd: i det aller minste.

Eragted

end nu en Gang udsettes denne Sag, for at hielpe Engel Miaanes til at faae Sagen mindelig afgiordt; men dog med den udtryckelige Advarsel at om Sagen ej til næste Ting er bielagt, skal der uden at Reflectere paa nogen(?) Jndvendig mod Dom, Dømes efter Omstendighederne som i Sagen befindes.

1772: 40

Lars Wintziensen Lepsøen hafde til dette Ting med mundtlig Stefnemaal indstefnt Jon Hansen Giøen til at lide Dom, derfore at han begiærede Citanten skulde kiøbe ham en Horse, og da Citanten hafde kiøbt en Horse used, bad den indstefnte ham at see den op om den stod ham and, Thi hvis icke da at kiøbe ham en, der paa da Citanten ej lige den horse han hafde useed kiøbt kiøbte han den indstefnte en Horse der kosted ham hiemførdt 10 Rd: da nu Citanten kom med Horsen hafde Citanten forinden den fastsatte Tiid 8 dage kiøbt en Øg Self og vilde derfore ej tage imod same. hvor paa Citanten siger du maae tage imod den, jeg staaer forleigen med hende og har ingen stæd at giøre af med den, hvorpaa han \den Jndst:/ da endelig tog imod Horsen og lovede den indstefnte at siden han var belagt med 2 Øger skulde han see at selge den ene, hvilcket og Citanten vilde. Jmidlertiid er øgen bleven ganske borte, hvorfore Jon Hansen Giøen er stefnt at betale Øgen og Omkostninger, samt paahøre Vidner.
Jon Hansen Giøen mødte men sagde: at han ej lovlig er stefnt; Thi fremstod Omund Eide og ved Eed beckreftede at han og Knud Nerhofde {for mere end} \idag/ 14 dage [siden] lovlig haver stefnt den indstefnte efter incaminationen.

Eragted

Da det ej med 2de Stevnevidner er beviist, at Jon Hansen Giøen lovlig er stefnt i denne Sag, saa kan dette Ting ingen vidner afhøres eller videre med Sagen foretages, men den bliver til næste Ting udsadt, da Citan[ten] haver at igjtage!! (igientagen) hvad Lov byder.

Procurator Giøen og gav tilckiende: at han møder paa Velædle Sr: Legangers Veigne, der til dette Ting, Tiid og Stæd, haver ladet indstefne Ole Knudsens Encke paa Revne Og Sønen Hans Olsen en for begge og begge for en for Ræsterende Tiende 8 Rd: 3 Mrk: 4 s: samt Processen at tilsvare.
De indstefnte mødte ej og ingen paa deris Veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Monsen Særvold og Engel Biøndahl som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig Stefnte Ole Knudsen Revnes Encke og Søn Hans Olsen forelægges til same Tiid at forsvare sig, lige saa paalegges Citanten, at fremckome da med ordentlig Reigning paa det som kræves.

Paa same Maade lod Giøen anføre, at Ole Olsen Lille Hougen er stefnt af Sr: Leganger paa Hr: Hans Astrups veigne for 2 aars Rettighed til Brød og vin til Haalands Dahls Kircke 2 Rd: 4 Mrk: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers Rigtig at have betalt til Sal: Hr: Hans Astrup det paastefnte, og derpaa erbød sin Eed.
Giøen protesterede mod den ærbudne Eed og paastod Dom.

Eragted

Ole Olsen Lille Hougen bevilges en udsettelse, for at tilspørge Leganger om han ej vil paahøre eller modtage Benegtelses Eed, da han ej andet Beviis paa sin Side kand skaffe, vil da Leganger modtage Eed, maae han at tilskrive Procurator Giøen derom, paa det ej nye Jndvendinger skal møde i Sagen næste Rettes Dag, men forsømer Ole Lille Hougen dette, maae han self tilskrive sig den deraf for ham følgende Fortræd.

Omund Eide mødte og til kiendegav at han møder paa Kiøbmanden Diderich Andersens veigne, der til dette Ting haver indstefnt Willum Ellingsen Miaanes for Gield 6 Rd: 3 Mrk:, derfor at lide Dom og betale Omckost:

1772: 40b

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Engel Biøndahl og Hans Særvold som veed Eed beckreftede at Willum Miaanes er lovlig stefnt efter incaminationen.

Eragted

Den lovlig Stefnte Willum {Hatletvedt} \Miaanes/ gives hermed Laugdag til næste Ting for at forsvare sig. dernæst paalegges Citanten Dideris!! (Diderich) Andersen at i Rette kome med Reigning paa det som kræves.

1te Udsletted Christopher Oustestads Obl: til Ole Hafschaar paa 146 Rd: dat: 11te Octobr: 1763, efter Qvit: af 2 Junj 1771.
2. Udsletted Marthe Engels Datter Haavigens Obl: til Nichlas Hatvigen paa 200 Rd: dat: 10 Maj 1759 efter Qvit: dat: 2 Nobr: 1771.
3de Abraham Martinsens (Mortensens?) Obl: til Sr: Ole Lind paa 200 Rd: mod 5 proCto: Renter og Pandt 1/3de Pardt i Haalandsdahls Kircke dat: 10de Octobr: 1772.
4de Hans Kleppes Obl: til Omund Larsen paa 31 Rd: 3 Mrk: 8 s: mod Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør i Kleppe og 4 proCto: Rente dat: 13de Octobr: 1772.
5te Samuel Sandahls Bygsel Seddel til Sten Joens: paa paa!! 1 pd: 3 mrk: Smør i Øvre Qvinfottevog dat: 11te Octobr: 1771. (Mrkn: Dette er Øvre Vågen – sjå band IV av Soga om Fusa, Hålandsdal og Strandvik, s. 596 og 598)
6te Engel Haavigs selfskrevne Obl: til Hans Lillevig paa 90 Rd: mod Rente 2 Rd: 3 Mrk: og Pandt ½ løb Sr: i Haavig dat: 9 Octobr: 1772.

Fogdens Fuldmegtig Sr: Johan Schmidt anmelte at han møder paa Stifts Prousten i Bergen Hr: Hans Mossings veigne der til dette Ting haver ladet indstefne Joen Danielsen Qvale for Landskyld som Ræster for aarene 1769, 1770 og 1771 á Aaret 2 Rd: 3 Mrk: 1 s: er 7 Rd: 3 Mrk: 3 s: ibereignet Fierdepengene derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej, og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Særvold og Engel Biøndahl som ved Eed beckreftede at den indstefnte er lovlig stefnt efter incaminationen.

Eragted

Jon Danielsen Qvale som lovlig Stefnt gives hermed Laugdag til næste ting, til hvilcke Tiid Hr: Stifts Prousten haver at i Rettelægge ordentlig Reigning under sin Haand paa det han kræver.

Eragted

til i morgen ophæves Retten.

3de Dagen den 14de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Haavigen med det anførdte Skibreede, og de nefnte Laug Rettes Mænd.

Hvor da Fogdens Tingsvidner blev examineret. og falt Almuens Svar til det af 10 Poster bestaaende saaledes til 1, 2, 3de, 4, 5. Post Nej. til 6te at at!! her i Skibredet er ej flere Sauger end Biøndahls, Sieldbrict, Femanger, Sundfiord, Lygre Sauger hvormed ingen Forandring er skeed. til 7de Nej. til 8de Skibreedes LænsM: Hans Giøen bruger i Gaarden Giøen i Skatt 1 ½ løb Smør Landlægd. til 9. og 10de Nej! her om Tingsvidne udstæd.

Den Tingskydsende Almue svarede enstemig, at saa mange som har skydsed Sorensk: og Foged paa Tingene rigtig har nødt 4 s: p: Mil hvorom Tingsvidne udstæd.

De paa det affeldte Gods udj Gaarden Sandahl tilstod inden Retten at de rigtig dette aar er godtgiordt alle slags Skatter af det affeldte undtagen Munderings og Stand qvarters Penge hvorpaa Tingsvidne blev udstæd.

Odels Mand talled, tilligemed Extra og Land skatte Restancerne blev oplæst og hver i sær befunden rigtig; hvorfor og Tingsvidner derom blev udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Retten blev sam/m/e for Skibreedet ophæved.

1772: 41

Anno 1772 d: 16de Octobr: blev Almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Øvre Waage, med Strandebarms Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Hans Dybsland, Knud Tvedt, Anders Kiærrevig, Paal Dybsland, Tørbiørn (Torbiørn) Øfsthuus, Peder Svindland, Tørchel (Torchel) Sieldnes og Guldbrand Nedre Waage. Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig med LænsM: Hans Waage og menige Tingsøgende Almue;

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til beckiendtgiørelse er anckommen og forhen i denne Protocol extraheret. og faldt da Almuens Svar paa det oplæste Brev om Rugen og om Hafren med Magazinerne i alt ligesom ved Waags Skibreede er andført.

Den af Anders Døsvig seniste Somerting andlagde, og til nu udsadte Sag mod Ole Havn blev paaraabt, og hvortil Parterne svarede: at de er forligte.

Sergaent!! (Sergeant) Lars Nielsen Kleppe mødte paa \Soldat/ Rasmus Johansen Biørcheness[e]s veigne og til kiendegav at han som ejer af Gaarden Biørcheness haver til dette Ting mundtlig indstefnt Lars Sverchesen fordie han som Lejlending ej vil modtage lovlig Bygsel og fravige Gaarden efter Loven. Om alt dette og mere at lide Dom paahøre Vidner og betale som vedbør.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal. sagde ellers at {siden} \da/ han for 29 aar siden gav til Hans Torjulsen Giøen som var MorFader til Citanten i Bygsel 30 Rd: og nu kun er budet 5 Rd: af Citanten har han ej vildet modtage same, i øvrigt var ej {mod}stridende mod at vige Gaarden.

Citanten sagde: at hvad Lejlendingen haver gived, komer han ej ved, men vil betale efter Lov for den ½ løb Gaarden skylder.

Eragted

i Morgen Formiddag skal Dom i denne {Gaard} Sag afsiges, ellers anmelte Citanten nu at have de 2de Vidner Ole og Johanes Fosse som haver beseed Huuserne og kand vidne om i hvad Stand de er og stefnt sin Contrapart \dem at paahøre, som h/an/d tilst:/

1. Vidne Johanes Fosse aflagde Eed og vandt at nu i Høst var han og Ole Fosse efter Begiær af Citanten for at besee Huuserne paa Biørchenes om de var lovlig, der komende gick de tillige med Lejlendingen indstefnte Lars Sverchesen, og befandt de some Huuser meged

slette og andre noged bædre, Floeren var i sær slet saae den maae nedrives, Sæhle paa Stølen var ganske Tagløs, manden hafde Næver dertil. Stallen var i brøsted beskadiget og fattes en Svil og Bordtag, Jldhuused mangled og Tag. Denne Skade taxerte de ej, ellers hafde Lejlendingen bygd nogle Smalhuuse paa Gaarden, hafde ej videre at prove.

2. Vidne Ole Store Fosse aflagde Eed og vidnede i Ord og Meening, ligesom næst forrige Vidne uden Forandring.

Eragted

Den forrige Rettens faldne Eragt: vorder herved igientaged.

{Endelig} Johanes Linge hafde til dette Ting Mundtlig indstefnt Sverche Larsen Biørcheness fordie han haver taged hans Øg uden Lov paa en Søndag, og Reedet den, derfore at lide Dom og betale Omckost:, samt paahøre Vidner.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers

1772: 41b

at han mente ej at giøre noged ondt med det, at han Reed et liden Smule paa Horsen.

Citantens Vidner

1. Vidne Peder Larsen aflagde Eed og vidnede: at nu i Somer en Søndag efter St: Hans Tiid saag vidnet, at den indstefnte tog Citant: Øg og sadt sig paa den og reed et lidet Stycke, uden Bidsel, med Narre rie, og reed han ganske Sagte uden at giøre øgen nogen Skade. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Lars Larsen aflagde Eed og provede i et og alt som første Vidne.

Den indstefnte bad om Lemfeldig Dom da han inted ont tenckte at giøre.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Vel siger Loven i 6 B: 17 Capt: 41 Art: at den som Rider paa andens Hæst uden Lov skal betale 1 Rd: 3 Mrk: og giøre Hæsten lige god igien; Men af dette: at giøre Hæsten God igien, kan sluttes at Loven mener de som tager andens Hæst og Rider den til Skade ude[n] Ejermandens Villie. Den indstefnte haver saavidt sluttes kand af Vidnerne aldrig taged hæsten i den Tancke at giøre den Skade, men bare af Narrerie, ligesom han og kun reed et ganske lidet Stycke. Derfore Dømes herved for Rett at indstefnte Sverche Larsen skal betale, fordie han tog Citantens Hæst uden Lov og reed paa den paa en Søndag til Sognets Fattig Casse 2 Mrk: og til Citanten i Omckost: 1 Rd: 1 Mrk: Men betaler han ej dette i Mindelighed skal han om Domen maae tages beskreven betale i Omckost: i alt 2 Rd: 3 Mrk: som da bliver at udreede næste 15 Dage efter etc:

Ole Olsen Schogesal haver til dette Ting indstefnt Berje Houchaas for 13 Rd: i Gield Citanten skal have hos ham efter mellem værende Reig: derfor at lide Dom og betale Omckost:

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers at han blev saa seent Stefnt han ej fick stefne Contra.

Citanten sagde at det han kræver bestaaer i laante Penge i Vinter 4 Rd: og hafde Tosten Breche og Citanten kiøbt nogle vahrer i Qvam som de vilde selge i Stavanger, hvilcket kiøb Citanten lod den indstefnte kome ind i i Tosten Breches Stæd, [for] dette skulde den indstefnte give Tosten Breche en Rd: hvilcket Cit: laag ud for ham, nock laant ham i Somer 16 Rd: hvor paa er betalt 12 Rd: og ræster 4 Rd: Citanten sagde og at nu i Vinter et Aar siden kom Citanten og den indstefnte Sørenfra med korn, hvor da de solgte 1 Tønde korn til Lars Kysnes for 2 Rd: mod denne fick den indstefnte 1 Tønde korn, og bagefter krævede han tillige disse 2 Rd: ligesaa 8 Mrk: af ½ Tønde Renkorn hos Hr: Capt: Tausen som den indstefnte haver modtaged og hørte Cit: til. nock 3 Mrk: han sc: Citanten hafde udlagt til

Lars og Hactor Bache paa Nødder som den indstefnte siden modtog og endelig paa en Skieppe Ren korn 1 Mrk:
Den indstefnte begiærede Sagen udsadt for at indkome med Contra Reigning.
Eragted

1772: 42

Sagen udsettes til næste Ting. og haver Citanten og den indstefnte begge da at i Rette lægge ordentlige Reigninger paa hvad de kræver hver andre, hvorefter naar tillige lovlig er stefnt skal Dømmes hvad Rett er.

Ole Olsen Schogesahl hafde til dette Ting med Mundtlig Stefnemaal indstefnt Jacob Olsen Røen Soldat fordie han hafde loved ham en Baad til leje til Byen og siden lod en anden faae den derfor at lide Dom og betale Omckost: med videre.
den indstefnte mødte tilligemed Sergeant Kleppe paa hans veigne der tilstod lovlig Stefnemaal. Sagde ellers at han ej lovede Baaden til Citanten til nogen hvis Tiid.
Eragted
Med Vidner paalegges Citanten at beviise Sigtelsen til næste Ting til hvilcken Tiid Sagen udsettes.

Jver Bache hafde til dette Ting indstefnt Peder Andersen Bache fordie han ej vil føde en Koe for Citanten som han haver loved ham \efter Cont: af 16 Octobr: 1770/ derfore at lide Dom, paahøre Vidner og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Hans Waage og Torbiørn Mehuus som med Eed beckreftede at den indstefnte er lovlig Stefnt efter incaminationen.
Citantens Vidner
1. Vidne Lars Erichsen Giærsteigen aflagde Eed og provede: at nu i Somer næst for Slotten var Vidned tilligemed Hans Furreberg efter Citantens Forlangende, og tilspurdte den indstefnte om han ej vilde svare Vilkaared til Citanten efter deres Contract hvortil han siger nej, derpaa de beder ham foreene sig med Citanten det beste han kan, men han sagde reent nej til alt. hafde ej videre at prove.
2de Vidne Hans Furreberg aflagde Eed og provede: i et og alt som næst forrige Vidne uden Forandring.
Citanten paastod Dom og leverede Cont: som blev oplæst.
Afsagt
Med den i Rettelagde Contract beviiser Citanten rigtig, at skal nyde hos indstefnte Peder Andersen Bache udj aarlig Vilckaar 1 Koes Foster med videre, som Contracten dateret og Tinglyst 16de Octobr: 1770 udtryckelig melder, hvorimod inted kan anføres med Grund; Saa at det er ene og allene indstefnte Peder Andersen Baches Modtvillighed i at efterkome hvad han haver loved, der haver gived Aarsag til denne Sag; Thi kiendes og Dømes hermed for Rett, at \den/ indstefnte skal, fordie han i en saae reen Sag haver ladet sig Søge, betale til Justitz Cassen 5 Mrk: 4 s: til Bergens Tugt Huus 5 Mrk: og til Strandebarms Fattig Casse 5 Mrk: jtem til Citanten udj Processens Omckost: ibereigned Doms Løsning 2 Rd: 3 Mrk: Og derforuden være pligtig, aarlig at efter Come!! (efterkomme) Contracten, saa fremt han ej derforuden vil være forfalden aarlig i 2 Rd: Bøder til Bergens Tug[t]huus. Skulde indstefnte Peder Andersen Bache have noged at tiltale Citanten Jver Bache for, da forbeholdes hans lovlige Rett og Tiltale til ham. Domen er begiært besk:

1772: 42b

Derefter læst følgende Documenter saasom
1te [Skiftebreved efter] Marrithe Giers Dr: som ejede i Gaarden Furhofde ½ løb Smør ½ hud som blev udl: som Pante bogen udviiser dat: 29de Maj 1772,
2de Brithe Endres Dr: Grønnings {Datter} Skiøde til Samson Nielsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør [i ? for] 240 Rd: dat: 16 Octobr: 1772.
3de den sistes Vilckaars brev til den første dat: 16 Octobr: 1772.
4de Samson Fosses og Peder Larsen ibm: deres med hinanden oprettede Contract dat: 14 Maj 1772.
5te Anders Anderssen Hellands Odels Skiøde til Hans Pedersen paa Odels Retten til ¼ løb Smør ¼ tønde Salt i Nedre Brue for 20 Rd: dat: 16 Octobr: 1772.

Eragted
Formedelst klocken er nu 11 ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 17de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betiendt med det anførdte Laug Rett for Dito Skibreede.

Udj den Sag mellem Rasmus Johansen Biercheness og Lars Sverchesen ibm: som til nu til Doms er optaged blev saaledes kiendt Dømt og
Afsagt
Rasmus Johansen Biercheness, haver ved sit Stefnemaal som Ejer af Gaarden Biercheness, paastaaed, at Lejlendingen Lars Sverchesen skal fravige Gaarden, mod Bygsel Penge efter Lov 5 Rd: samt at betale de paa Huuserne fundne Brøstfeldigheder, og Processens Omckost: med videre Stefnemaaled indeholder. Den indstefnte anfører der imod, at han ej negter at fravige Gaarden, men paastaar de 30 Rd: i i!! Bygsel igien, som han for 29 Aar siden gav Citantens MorFader, og siger: at have tilseed Huuserne saavidt som muelig etc: Betragter nu Retten det anførte, da sees, at det icke kan kome nu værende Ejer veed, hvad den indstefnte har gived i Bygsel for 29 Aar siden, til den, med hvem den indstefnte da frivillig accorderte; Thi kiendes og Dømmes herved for Rett, at indstefnte Lars Sverchesen, skal være forpligted at modtage af Citanten Rasmus Johansen Bygsel Penge efter Lovens 3 B: 14 Capt: 24de Art: med 6 Rd: 4 Mrk: Hvad det paastefnte om Huuserne betreffer, da kan om deres Brøstfeldigheder inted fastsettes til Erstattelse for Citanten, siden han ej har iagttaged at lade den befundne Skade lovlig taxere. Men henviises til nye og lovlig Paatale, om Citanten finder det tienlig. Processens Omckost: ophæves paa begge sider. Det paadømte udreedes {efter} \og efterkomes til næste Fardag under videre/ lovlig Adfærd.

Sr: Severin A: Heiberg i Rette æskede ved sin Dreng Niels Torbiørnsen Wig den Sag mellem ham og Tosten Breche, og indleverede i Retten et Jndlæg af 16 hujus tilligemed et Aastæds Tings vidne af 28 Julj, 14 og 15de samt 16 Septbr: 1772 og begiærede Dom i Sagen.
Procurator Gorm paa hans Principal Tosten Haaversen Breches veigne, forinden han sluttede Sagen til Doms, maatte forestille den Høystærede Rett at det nu af Citanten Sr: Heiberg i Rettelagde Cituations Cort, er af ham self forferdiged, som er tvert imod Forord: hvorfore han forhaabede at same icke kom hans Principal, eller nogen af de andre Lods Ejere i Følcke Bytted til nogen Skade. Refererede sig i øvrigt til sine forhen i denne Sag indgivne Paastande efter den derudj anførte i Rettesettelse samt var begiærende den Høystærede

Rett vilde observere at Citanten Heiberg haver paaførdt hans fattige Principal i store og vidtløftige Omckost: med at holde Procurator ved nu seniste holdte Marckegangs Forretning; Thi paastod han endnu i Omkostninger for sig og Principal i minste 30 Rd: som da udgiør Omckost: i alt 80 Rd: foruden for æres Forcklejnelse og videre hvorefter han indlod Sagen til Doms.

Retten fandt fornøden at tilspørge Parterne, om de er fornøyed med, at Sagen til næste Ting til Doms optages, eller og de vil beckoste holdet her paa Stædet en Extra Rett udj saadan Tiid som Lov befaller, da det nu er umuelig for Sorenskriveren, at afsige Dom i en saa vidtløftig Sag som denne er, der nu har været 7 gange paa Tinged, og 3de gange paa Aastæderne Wentileret, aller helst naar betragtes, at der kun er denne Eftermiddag tilbage af Ting Tiden, og fleere Sager er, med øvrigt Ting Arbejde, der maae være klart til i Aften; hvorfore Retten som melt var Parternes Svar begiærende.

Gorm som saag umueligheden af at faae Dom var fornøyet med at nyde Dom til næste Ting, og vil ingen Extra Rett holde eller koste.

Eragted

Paa Grund af det tilførdte optages denne Sag til Doms til næste Ting, hvor Parterne uden videre Stefnemaal, haver at møde, for at paahøre Dommen; dog forbeholdes Hr: Heiberg den Rett, at kunde faae Dom om 6 Uger efter Lov, om han vil koste Extra Rett her paa stædet holdet; og hvorom han da maae lade Retten i saa fald i seeniste om 2 Uger vide sin Meening, men vil han være fornøyed, at paahøre Dom til næste Ting, har han ej fornøden, at melde noged til Domeren derom.

Anders Kiærevig paa sin Søster Anna Giers Dr: Veigne i Rette æskede den fra seniste Ting andlagde og til nu Contra Torjer Siuvsæter udsatte Sag, et vilkaar betreffende.

Encken Anna Jens Datter sagde at da hendes Mand solgte gaarden til Torjer Siufsæter forbeholdt han sig et Støcke Bøe og et godt Stycke Aacker, og avlede de i det minste 2 tønder korn paa Ageren og føder 2 kiør.

Parterne blev inden Retten saaledes foreenede, at han nemlig den indstefnte skal betale for de 6 aar som ræster aarlig 2 Rd: 3 Mrk: og for eftertiden betale Encken Anna Jens Datter aarlig 1 Tønde havre korn saaledes som den falder paa Jorden, og i stæden for 1 koes Foster da 8 ½ Mrk: i Penge hvilcket hver[t] aar skal svares hende saa lenge hun lever af Jorden.

Parterne begiærede deres forlig ved Dom Comfirmeret.

Afsagt

J følge Lovens 5 Bogs 1 Cap: 1 og 2 Art: skal Parterne[s] inden Retten indg: Forlig i alle dens Ord ved Magt at stande, og den som same ej efterlever betale i Bøder til Bergens Hosbital 10 Rd:

Lars Samsonsen Torsnes lod opbyde 13 Rd: 3 Mrk: 5 s: Myndtlingen Jan Jansen Butler tilhørende med tilspørsel om nogen dem mod lovlig rente vil andtage; men som ingen det ville, blev {Retten} \Pengene/ til {i} Formynderen tilbagelevered forsegled.

læst

Ole Olsen med fleres Skiøde til Ole Samsonsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør for 175 Rd: dat: 15 Januarj 1771. i Gaarden Schogesahl.

1772: 43b

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner Examineret og blev da svared til det af 10 Poster saaledes til 1, 2, 3de 4, og 5. Nej, til 6te at her i Skibreedet er følgende Sauger sc:

Dybslands, Femstenevigs, Westervig, Rørvig, Torsnes, Kysness, Echeness, Aachre, Svindland, Aarvig, Ness, Øyerhafn, Netteland, og Kiærrevig med hvilcke ingen Forandring er skeed. til 7de Nej, til 8de Skibreedes LænsMand Hans Waage bruger i Gaarden Øvre Waage (ope rum) Land Lægd. til 9de og 10de Nej. herom Tingsvidne udstæd.

Den Tingskydsende Almue, svarede at de af Fogden og Sorensk: rigtig er betalt 4 s: p: Mil for det de har skydsed dem fra Ting til andet, hvorom Tingsvidne udstæd.

De beboere paa de 2de affeldte Gaarder Neerhuus og Gierde tilstod at dennem rigtig er godtgjordt alle slags Skatter af det feldte i deres Gaarder undtagen Munderings og Standq:, samt at Jorden ej er saa meged forbædred at den taaler Paalæg. herom Tingsvidne udstæd.

Odels Mandtalle[t], tilligemed Land og Extra skatte Restancen blev oplæst og befunden rigtig. hvorfor og, for en hver i sær blev udstæd Tingsvidne.

Som ingen efter 3de Ganges lydelige Opraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1772 d: 10 Novembr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Møglebust med Qvindherres Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettesmænd sc: Hans Tuft, Ole Store Dahle, Lars Fugleberg, Ole Løvfald, Harrald Møglebust, Hactor Fugleberg, Johannes Onnereim og Ole Haldorsen ibm: Overværende udj Retten stedets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Andordninger og Høy øvrigheds Ordre som til beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i Protocollen extraheret, tilligemed en Forord: af 2 Octobr: 1772 som forbyder hæster og Hopper af Norge at udføre.

Om Rugen og Havren svarede denne Almue som Waags Skibreedes Almue svarede og der er andført.

Fogden forestilte Almuen, at om her nogen Løse og Ledige Karle her udj Skibreedet findes, som opkiøber af Almuen deres fede Vahrer \til Udprang/ og derved foraarsager den høye Pris som nu er derpaa, da at samme for eftertiiden ganske skal være forbudet; hertil Almuen svarede: at saadanne Persohner findes aldeles icke her, men hver fører sine Vahrer self til Bergen for at selges, men de vil troe at den høye Pris foraarsages af den udførsel som skeer i Bergen paa saadanne Ting.

Fogden da han nu herinden Retten fandt sig Andlediged at betyde den nærværende Almue, men deriblandt de vedkomende Lægs mænd som modte henhøre til det andet Bergenhusiske Hr: Obriste Schotes Regimente, den høy Stiftes Ordre af 10de passato er tilckomed andgaaende den Regimenterne tilhørende Lægd eqvipage[s] J standsettelse og derved at beorodre!! (beordre) be:te Lægs mend at de strax og ufortøved af Lægdet skulde see sig til veje bragt det Kalfskind som af Hr: Obristen til Renslers (Ranslers) Andskaffelse er forlanged hvis Colleur maatte være bron eller mørcke bron

og aldeeles ej broged, hvilcket Kalfskind høybemelte Hr: Obriste ved nærmere Skrivelse til ham under 20de ejusdem haver tilmeldet og forlanged at maatte være ej mindre end af en over et Aar gamel Kalf, hvilcket Kalfskind naar saaledes af Lægderne var fremskaffede til Bergen til høybe:te Hr: Obriste maatte indleveres Og da nu Fogden hvor!! (her) inden Retten maatte forneme at den til stædeværende Almue ligesom drog sig det til en Vanskelighed at de dette forlangte Kalfskind kunde frembringe, saa fandt han sig aarsaged til Protocollen at lade indhendte deres Svar og de aarsager de kunde have hvortil Almuen svarede saaledes at de for sig skulde være mere end villige til at adlyde høy Øvrigheds Ordre, men de maatte ansee det for sig herudj at være ej allene den allerstørste Vanskelighed men end og den største Byrde. Kalver af et Aars Ælde haver de ej her hos sig, og de kalver de her hos sig slagter er kun af de unge slag, naar de altsaa skulde fremskaffe disse forlangte Kalfskind, kunde det ej andet være end de maatte nedslagte de saa kaldte aars gl: Creature Vetreunger!! (Vetrung = ½ til 1 ½ års gl: husdyr), et Creatur, som efter de haver overvundet den største Beckostning dermed, er allene det de paa deres Gaarder til fornøden Besetning haver og andre flere haver de aldeeles icke, saadanne Creaturers Middels Pris er 2 Rd: men og til dels til 3 á 3 ½ Rd: Lægderne og Almuen forhaabede Altsaa at de i henseende til denne Eqvipages Andskaffelse ej blev sadt i anden eller større Tøngde og Byrde, end den de af gl: Tiid haver undergaaed, og den de nu her inden Retten haver ved andet Regiment at Reqvireres, men derhos declarerede sig villig til at fremskaffe saadanne Kalfskind som i lighed med de forriges forfærdigelse har været andvent, og hvortil de skal giøre sin yderlige Fliid baade til de bæste som muelig at anskaffe som saavidt giørlig af en Colleur.

Derefter læst

1te Hr: Etatz Raad Bagers Bygselbrev til Lars Heljesen paa 1 løb Smør 1 Huud i Schaale dat: 27 Nobr: 1771.

2. Mortificeret Hans Lille Dahles Obl: til Hans Tuft paa 42 Rd: dat: 10 Nobr: 1769 som er bet: i Dag ved en nye Obl: Udstædelse.

3. Marie Friemand Dahls Skiøde til Hr: Jocum Kruger paa 1 ½ løb Smør i Gaarden Nedre Fedt for 350 Rd: dat: 8 Maj 1772.

4de Hr: Jocum Krygers Obl: til Frue Marje Dahl paa 299 Rd: mod Pandt 3 løber Smør i Nedre Fedt og 5 proCto: Renter dat: 8 Maj 1772.

5. Ole Pilegaards selfskrevne Obligation til Hr: Rise paa 50 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt i endel Huuse dat: 30 Junj 1772.

6te Gabriel Lille Dahle med flere[s] Skiøde til Johanne Tørris Dr: paa ½ løb Smør ½ Huud i Lille Dahle for 99 Rd: dat: 10 Nobr: 1772.

7de Johanne Tørris Datters Obl: til Ole Store Dahle paa 52 Rd: 1 Mrk: 4 s: mod 4 proCto: Rente og Pandt 18 mrk: Smør ¼ Huud i Lille Dahle dat: 10 Novembr: 1772.

8. Dito Obl: til Hans Tuft paa lige sum og lige Pandt og same Dato.

9de Johanes Sundes Obl: til Knud Grøsdahl paa 52 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2 pd: 13/16 mrk: Smør 1/3 Huud i Sunde dat: 10 Novebr: 1772.

10. Peder Helvigens Obl: til Jan (Jon) Røsseland paa 60 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 pd: 21 ½ mrk: Smør 5/8 Huud i Helvigen dat: 10 Nobr: 1772.

11te Lars Store Echres Skiøde til Sønnen Joen Larsen paa ½ løb Smør ½ Huud i Store Echre for 56 Rd: dat: 10 Novebr: 1772.

12. Jon Tvedts Obl: til Ole Store Dahle

paa 40 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 18 mrk: Smør ¼ Huud i Tvedt dat: 10 Novebr: 1772.
13de Niels Røstens Obl: til Michel Larsen paa 29 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 18 mrk: Smør ¼ Huud i Røsten datert 10 Novebr: 1772.

Eragted

Retten bliver til i Morgen ophæved.

2. dagen d: 11 Novebr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Møglebust med same Laug Rett for Dito Skibreede.

Hvorda Fogden tilkiendegav at han paa Justitziens veigne ved Stefnemaal af 15 Octobr: haver indstefnt Hans Larsen for beg: Tyverier derfor at lide Dom og paahøre Vidner. Ligesaa i Rettel: han 2 Angivelser fra Qvindherres Sogne Præst Hr: Rise under 14 Septbr: og 28 Do: som et efter andet blev oplæst.
Den indstefnte som sagde sig at være over 16 Aar tilstod lovlig Stefnemaal.
Af Vidnerne fremstod
1te Vidne Anders Ludvigsen Lille Møglebust aflagde Eed og vidnede at nu d: 10 Søndag efter Trefoldighed stal den indstefnte fra Joen Møglebustes Stabur da han kom ind at tage Natte Herberg og bad om Mad og hvilcket han fick, og derpaa skulde lægge sig i Floren, hvilcket han giorde men da hafde opstaaed om Natten og taged Vinduet Ud, og gaaed ind paa stabured og taged en Sød øst!! (ost) og 1 Kniv, derpaa gaaed ud igienem Dørren, ladet Vinduet staae aaben, og graved sig ner i Høed i Laden hvor han blev funden med Osten og Kniven. Derpaa vilde de sendt ham til Fogden, men paa vejen løb han bordt fra Folckene.
Den indstefnte sagde frit og utvungen at hvad vidnet havde sagt var rigtig af ham begaaed.
2. Vidne Johanes Jonsen Øye aflagde Eed og provede: at den indstefnte tiente hos vidnes Fader, og den første gang han rømte bort fra dem var den 7de Maj sistl: da stal han fra Vidnes Fader 11 mrk: Smør 12 mrk: Sød Øst!! (Ost), 9 fede Pølser, 2 Mrk: 12 s: Penge, 1 Sølf Sølje [af værdie] 1 Mrk: 8 s: 1 par hose baand for 10 s: 1 Snus horn 12 s: Færings baad, som kom sønd:(?) igien med ham d: 16 Do: og med Graad og bøn lovede Bædring om de vilde tage ham igien var der da til mi(t?) i slotten Rente saa bordt igien og stal med sig 3 Mrk: 6 s: og 1 Færing fra Lars Barmen blev saa igienfunden hos Joen Møglebust. hafde ej videre at vidne.
Delinqventen tilstod det vidnet havde sagt at være ganske rigtig han er ej gaaed til Comfirmation og kan lide læse.
Derefter blev udj denne Sag af den Ganske Rett saaledes Dømt [og]

Afsagt

Med 2de Vidner og den indstefntes egen Tilstaaelse er det fuldkomen oplyst at indstefnte Hans Larsen haver allerede nogen Tiid øved sig i Tyverier og anden Uskickelighed, Derfore skal han lide Straf om same kunde være et Middel til hans Bædring i fremtiide[n], og den Straf han haver fortient findes andordned i Lovens 6 bogs 17 Capt: 33 og 40 Art: Thi dømes herved for Rett at indstefnte Hans Larsen skal udj Fog-

deries Arresthuu[s] Piskes med 3de Ris 12 slag af hverdt Ris og derforuden erstadte de ham haver staaled fra det bordtstaalnes verdie. Og som han, der er et uMyndigt Barn, Og inted ejer {saa} kand for Tvigield og Boeds Lod inted faaes eller tildømes. Med domen var den dømte fornøyed og lovede Forbædring. Det paadømte udredes efter Lov.

Opraabt Johannes Larsens Arv 16 Rd: 3 s: som ingen mod Renter vilde have hvorfore de forseigled blev levered Formynderen Lars Lund tilbage.

2. Hr: Cancellie Raad Boalts Bygsel Seddel til Svend Johansen Døsseland paa 1 løb Smør i Døsseland dat: 10 April 1772.

Den af Gabriel Lille Dahle mod Joen Hansen Møglebust og kone seniste Ting for ubeqvems Ord Andlagde Sag blev paaraabt hvor til Parterne svarede at de er forligt og haver de derpaa inden Retten bleven haandregt dog saaledes at paa hvis \side/ noged!! (nogen) ulovlig taler om hin anden skal Sagen staae lige aaben. hvorpaa de bad om Rettens Comfirmation.

Afsagt

Følgelig Lovens 5 Bogs 1 Capt: 1 og 2 art: bliver Parternes inden Retten indgangne Forlig i alle dens Ord Comfirmeret.

Fogdens sædvanlige Tings vidner blev derpaa Examineret og blev da svared til det af 10 Poster bestaaende saaledes til 1, 2, 3, 4 og 5 Nej! til 6te at her i Skibreedet er ej flere end Onerem og Helvigs Sauger og dermed ej Forand: til 7. Nej! til 8de Skibreedes LænsM: Richart Møglebust bruger her i Gaarden 1 løb Smør ½ Do:!! Land Lægd. til 9. og 10. Nej! herom Tingsvidne udstæd.

Den Tingskydsende Almue svarede at dennem rigtig er betalt af Fogden og Sorensk: 4 s: pr: Mil for det de har Skydsed dem til og fra Tingene. hvorom Tings vidne udstæd.

Odels Mand talled tilligemed Landsk: og Extrask: Registerne blev oplæst og Examineret, samt rigtig befunden. hvorom Tingsvidner er for en hver i sær udstæd.

Som ingen efter 3de ganges lydelig udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1772 d: 13de Novembr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Gielmervigen udj Og med Schaanevigs Skibreedes Almue og retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Peder Toftekalven, Lars Sunde, Ole Opstvedt, Wier Wiche, Peder Lie, Halvor Mathre, Lambricht Tungesvig, og Anders Tvedt Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsMand og menige tingsøgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forordninger og Høyøvrigheds Ordre som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocol extraheret tilligemed Stiftes brev af 16de Octobr: 1772 hvorved alle forbydes at drive Land og Forprang med Smør og Talg hertil svarede Almuen ligesom ved Qvindherres Skibreede er andført. ligesaa om Rugen og Havren som ved de forrige Skibreder er anført.

Jver Braaschaat anviiste i Retten Huden af en voxen Biørn som er skudt paa Fiære Fieldet, hvorfore Fogden betalte Skudpenge 2 Rdr:

Lars Øfstebøe som Formynder for Myndtlingen {for} Friderich Aschelsen Øfre Rafdahl haver til dette Ting indstefnt 2de Mænd

som er skyldig bemelte hans Myndtling Penge og hos hvem befrygtelig inted er at faae. sc: Siur Siursen Millieteigen der nu ræster 7 Rd: 3 Mrk: foruden Renter fra Skiftes Dato 12te April 1756 og Jver Braaschaat 1 Rd: 5 Mrk: 11 s: med renter i lige Tiid. Om alt at lide Dom og betale Omckostninger. Jver Braaschaat som ved døden er afg: har en Encke der heder Rosmunde Sæbiørns Datter og gaar og betler sit Brød.

Paa de indstefntes veigne mødte Siur Millieteigens Søn Siur som Declarerede at hans Fader som lovlig stefnt inted ejer.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Skiøndt det vel kand være at slutte, at indstefnte Siur Millieteigen og Jver Braaschaatts Encke, er i meged slette Omstendigheder, efter hvad tilførdt er; Saa kand retten dog ej befrie dem fra at betale en lovlig Gield; Derfore tilfindes herved {at} Siur Millieteigen {skal} at betale de paastefnte 7 Rd: 3 Mrk: og Jver Braaskaats Encke de 1 Rd: 5 Mrk: 11 s: Renter og Omckostninger befries de derimod for formedelst deres fattige Omstendigheder undtagen 24 s: til Stemp: pp: til domens Løsning. Det paadømte udredes efter lovlig Adfærd.

Derefter læst følgende Documenter saasom

1te Skifte breved efter Gurj Lars Datter hvis Ejendom i Sioe blev udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 12 Junj 1772.

2. Sr: Undahls Bevilling til Karen Johans Datter paa Øhl Sahl i Schonevig dat: 27 Julj 1772.

3de Lars Erichsen Bergs Obl: til Ulrich Koren paa 25 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt hans huuse i Lechnes hafnen etc: dat: 12 Novebr: 1772.

4de Konge Skiøde til Siur Ørjesen paa 1 løb Smør 1 Huud i Houge for 66 Rd: dat: 29de Junj 1771.

5te Siur Houges Skiøde til Sønen Ørje paa 1 løb Smør 1 Huud i Houge for 76 Rd: dat: 13de Novebr: 1772.

6te Anders Storhougs Skiøde til Johanes Hvidevold paa 2 pd: 6 mrk: Smør ½ huud i Hvidevold for 90 Rd: dat: 13de Novembr: 1772.

7de Johanes Hvidevolds Vilkaars brev til moderen Siri Johans Datter dat: 13de Novembr: 1772.

8de Peder Lechnesses Skiøde til Erich Johansen paa ½ løb Smør i Kalvigen for 95 Rd: dat: 13de Novembr: 1772.

9de Erich Kalvigens Obl: til Peder Rullestad paa 99 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør i Kalvigen dat: 13de Novembr: 1772.

10de Lars Schromes Skiøde til Sønen Siur paa 2 pd: 12 mrk: Smør i Schrome for 30 Rd: dat: 13de Nobr: 1772.

11te Johanes Hvidevolds Obligation til Hr: Kamer Raad Juel paa 90 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør ½ Huud i Hvidevold dat: 13de Novembr: 1772.

12te Brønelle Løvigen med fleres Skiøde til Johanes Olsen paa 1 løb 1 pd: 3 mrk: Smør 1 Huud i Løvigen for 135 Rd: dat: 21de Decembr: 1771.

13de Johanes Løvigens Obligation til Tørris Holmedahl med flere paa 90 Rd: mod 4 proCto: og Pant 1 løb 1 Pd: Smør i Løvigen dat: 13de Novebr: 1772.

14de Ole Echelands Obl: til Hr: Kamer Raad Juel paa 90 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 2 pd: Smør 1 buckskind i Echeland dat: 12te April 1772.

15de Hans Hiorteland med fleres Bygselbrev til Johanes Løvigen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Løvigen i 15 Aar dat: 16de Junj 1772.

16de Anders Selsaasses Dito til Johanes Løvigen paa 18 mrk: Smør i Løvigen J 15 Aar dat: 13de Novebr: 1772.
17de Ole Tierrandsen Bierchenesses Dito til

1772: 46

Sten Larsen paa 1 pd: 7 ½ mrk: Smør i Mit Ebne dat: 13de Novembr: 1772.

Eragted

Formedelst Aftenens paackome ophæves Retten til i Morgen.

Anden Dagen den 14de Novembr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Gielmervig med bemelte Skibreede og det anførdte Laug Rett.

Hvorda Fogdens sædvanlige Tingsvidner blev examineret

1. og blev da det af 10 Poster bestaaende paa hvis 1, 2, 3, 4, og 5 Post blev svaret Nej! til 6. at heri Skibredet er ej flere Sauger end Handelands, Storhoug, Wahlens, Wig, Eilervigs, Ebne og Gielmervigs Sauger, men med ingen af den!! (dem) er skeed Forandring. til 7de Nej. til 8. Skibredes LænsM: Christopher Gielmervig bruger i Gielmervig 2 løber 2 pd: Smør Land Lægd, til 9. og 10. Nej! herom tingsvidned Udstæd.
2. den Tingskydsende Almue svarede som sædvanlig. derom Tingsvidne udstæd.
3. Opsidderne paa de affeldte Gaarder her i Skibredet tilstod rigtig at være godtgiordt Skatterne som sædvanligt af det affeldte i deres Gaarder, samt at de ej er saa meged Forbædret at de taaler Paalæg. hvorom Tingsvidne udstæd.
4. Af det Ødeliggende strøe Gods Blateigen (Blaateigen) og Glomje (Gløмje) heri Skibreedet er ingen første Bygsler faldet. herom Tingsvidne er bleven udstæd.
5. Odels Mandtallet blev oplæst og befunden rigtig, derom Tingsvidne Udstæd.
6. og 7. Extra og Landskatte Registrene ligesaa oplæst og af alle uimodsagt og hvorfore for hver i sær blev udstæd Tingsvidner.

nock læst

til Mortification Abraham Hvidevolds Obligation til Anders Storhoug.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Rette, blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1772 d: 17de Novembr: blev almindelig Høste Skatte og Sage ting holdet paa Tingstædet Fittie med Etne Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Ole Fosse, Ole Ohnesten, Hans Fosse, Siur Testahl, Tierrand Øchland, Siur Aarland, Halvor Tesdahl, Ole Sielle Overværende i Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Andordninger og høy Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i den/n/e Protocol extrah[eret]

Om Rugen og Havren blev her svared som ved de forrige Skibreder er bleven andførdt.

til den af Hr: Heggelund mod endeel Lejlendinger paa det Benificerede Gods andlagde Gield Sag for Extraskatt blev paaraabt hvortil blev svaret at derpaa til dette Ting ej er stefnt.

Rasmus Øvreness i Rette æskede den fra seniste Ting udsadte og af ham mod Christie Haaland andlagde Sag Beskylling bet: og fremstillede han sin vidner.
Paa indstefnte Christie Haalands veigne mødte hendes Svigersøn Ole Ness som vedstod lovlig Stefnemaal.
Af vidnerne fremstod følgende og for alle blev Eden oplæst.
1te vidne Marthe Siurs Dr: aflagde Eed og provede: inted til Sagens Oplys: og derpaa blev demiteret.
2. Vidne Madlie Rasmusdr: aflagde Eed og vidnet at engang i Vinter hørdte vidnet den indstefnte som er hendes Moder sagde til Rasmus

1772: 46b

Øvre Nesses Huus kone om(?) bemelte Rasmus og hans Folck at de fick hvad de vilde. hafde ej videre at prove.
3. Vidne Jngeborg Torchels Dr: aflagde Eed og vandt til Sagens Oplysning inted hvorfore vidnet blev Demiteret.
4. Vidne Torbiørn Haaland aflagde Eed og vidnede: inted til Sagens Oplysning og derfore blev Demiteret.
5. vidne Osmund Torchelsen aflagde Eed og vandt ligesaa.
6. vidne Torchel Winnie aflagde Eed og provede intet til Oplys:
7. vidne Siur Rasmussen aflagde Eed og vandt inted som kunde tiene til Eftterretning.
8. vidne Godschalch Haaland aflagde Eed og vidnede inted til Sagens Oplysning.
Rasmus Øvre Ness declarerede at han ville ganske frafalde Sagen, naaer han self kan være frie for det Bygde Rygte som er gaaet, at han skulde taged høe fra Tollef Aasbøe.

Eragted

Med det begiærte beroer Sagen.

Johanes Gundersen Norem hafde til dette Ting indvarslet sin Lejlending Ole Tollefsen Sille at fravige de 1 løb Smør 1 vog korn i Sille som han paaboer, imod sin Bygsel tilbage at nyde efter deres indg: forening af 2 Novembr: 1772!! (1770).
Den indstefnte Ole Sille tilstod lovlig Stefnemaal og sagde at han ej negter at fravige Gaarden efter deres Forening men bad om han ej kunde faae et aar til til Omraae.
Citanten sagde at han self trenger til sin Gaard at beboe og altsaa ej kand love noged Aar.

Afsagt

Det ingangne Forlig mellem Parterne af 2 Nobr: 1770 skal være det, de skal paa begge sider holde sig Eftterrettelig, og om Ole Tollefsen Sille, naar han med 2de Mænd lovlig for Juel, af Citanten {lovlig} er udsagt, ej i lovlig Tiid da vil fravige Gaarden til Fardag 1773, skal han være underkasted, og undergived, Udkastelse og videre Adfærd som Loven foreskriver den, der sider paa Andens Jord uhiemled.

Johanes Gundersen Norem mødte paa sin Broder Osmun Gundersens veigne og til kiendegav at han til dette Ting haver indstefnt Ole Tollefsen Sille for 2 Rd: 3 Mrk: Citanten er udlagt hos ham at anname efter Sal: LænsM: Johanes Fittie følgel: Skiftebrev af 16 Martj 1763 og 1 Martj 1764 derfore at lide Dom og bet: Omckost:
Den instefnte tilstod lovlig Stefnemaal, men declarerede at vilde aflægge Eed paa at han ej var skyldig til Sal: LænsM: Stervboe \mer(?) end/ 10 Rd:
Citanten paastod Dom.

Eragted

i Morgen Formiddag klocken 9 skal Dom i denne Sag afsiges.

1772: 47

Lars Biøndahl hafde til dette Ting indstefnt Gunder Tesdahl for 5 Rd: han gav ham for en Koe han kiøbte af ham hvilcken han mente at være frisk men koen størtede same Dag han hendte den da han neppe havde dreved den en fierding vej fra Gaarden derfore at lide dom og paahøre Vidner samt bet: som vedbør.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig stefnemaal sagde ellers at han kiøbte denne same Koe af Ole Ohnesteen og hafde den et Aar, merckte da ingen Siugdom paa den solgte den til Citanten og leverte den frisk i Citantens Hender ja lod end og gaae 2de af sine Børn med ham for at hielpe ham, hen paa Vejen med den, Men forinden de sc: Børnene skiltes med Citanten var Koen faldet død ned.

Citantens Vidner

1. Vidne Halvor Tesdahl afla[g]de Eed og provede at nu i Vaar dagen efter Koen var død saag han Hierted men kunde ej see derpaa, at det hafde nogen Skade dog var det ej som koe Hierter om Høsten almindelig er Thi det hafde endeel vin Blærer (luftblærer?) omkring sig som vidned ej forstod sig paa hafde ej videre at prove.

2. Vidne Siur Tesdahl aflagde Eed og provede i et og alt som næste vidne uden Forandring.

Parterne var med Dom fornøyed.

Eragted

klocken 9 i Morgen Formiddag skal dom i Sagen afsiges.

Biørn Wee hafde til dette Ting indstefnt Aslach Baarsen fordie han solgte ham en half Tønde Sild i Bergen, ubeseed, hvilked den indstefnte sagde at være God da, og self førte den hiem, men derefter befantes Ganske bederved og udskemt, derfore at lide Dom, til at tilbage levere den 1 Rd: han gav derfore samt at paahøre vidner og betale Omckost:

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig stefnemaal sagde ellers at han kiøbte 4 Tønder sild i Bergen, og af dem solgte han ½ tønde til Job Bircheness og ½ tønde til Citanten, og laag tønden op paa hiemvejen {til} paa Biercheness, han kiøbte den paa den Maade at den skulde være god og solgte den paa same Maade og naaer de ej vilde have silden kunde de sendt ham Silden strax tilbage, da den!! (de) derimod beholdt den i mange Uger og lod silden ligge at bederves.

Citantens Vidner

1. Vidne Even Mæland aflagde Eed og provede at 11 dage efter Silden kom hiem rejste vidnet ud til Bircheness for at deele Silden men da de kom til og saag Silden befandtes han Ganske lage tør!! (laketørr) og bederved, ja i et Træe som ej kunde holde lache, og hvorfore der ej heller blev nogen deeling af endskiøndt vidnet skulde have et Qvarter deraf, men veed ej hvad Tiid den indstefnte fick Bud at silden ej duede. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Ole Siursen Biørcheness aflagde Eed og vandt

1772: 47b

at da den indstefnte kom hiem med Silden, var vidnet med sin dreng om bor!! (ombord) paa Jægten for at tage imod Silden og da vilde de have en anden Tønde, hvilcket de blev forbøen (forbuden) men blev levered en Tønde som var ganske Aaben og sønder i Bunden, saae den ej kunde holde lagen og i denne Tønde var denne Bedervede Sild, veed ej om hvad Tiid den indstefnte fick Bud tilbage at silden ej duede vidnet skulde og(?) (ej?) have af Silden.

Citanten paastod dom.

Eragted

i Morgen Formiddag skal Parterne faae Domen at afhøre.

Ole Tollefsen Sille hafde til dette Ting indstefnt sin Naboe Erich Sachariassen Sille med skriftlig Stefnemaal af 29de Octobr: 1772 fordie han og Søn Sacharias haver slaged hans Kone med mere stefnemaaled ommelder, om alt at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost:

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Citantens Vidner

1. Vidne Eli Aslachs Datter aflagde Eed og provede, at nu i somer efter Jonsoche eller St: Hans Tiid en Fredag kom Ole Silles Kone leende!! (leiende) med Peder i Øyens koe efter et Bidsel, og som hun kom til huuserne med koen kom Erich Sille og talede hende til, men hørte ej hvad han sagde, dog hørdte vidnet Ole Silles kone svarede, hun mente ej hun stod nogen i Vejen naaer hun stod for sin egen stuedør, koen hafde hun ej stollen hun skulde levere koen til Ejermanden, om dette trettede de noged, hvortil kom Erichs Søn Zacharias og vilde tage koen og sagde han vilde binne et Band til paa den dertil Oles kone siger du kan binde et Band et andet stæd og saae er der tre, Zacharias tog derpaa koen og Erich tog hende om Axlerne og satte knæed mod Ryggen hendes men brød hende dog ej ned, ved denne larm om koen faldt Oles kone og Erich begge til Jorden og sagde da Oles kone Fanden tae dig for det du giør mig, Erich sadte da knæed paa hendes Bryst, men alle de Ord som da faldt kan vidnet ej erindre. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Brithe Stens Datter Søster til Ole Silles Kone aflagde Eed og provede at samme dag passerte det det andet vidne har sagt, og vidnede Vidnet i Ord og Mening som næst forrige Vidne.

{3. Vidne} Vidnet saag ellers at Zacharias Sille haf[de] kniv ude, men saag ej han skar Bedstet i tue. dog var det sønd….(?)

3. Vidne Brithe Haldors Dr: aflagde Eed og vidnede inted til Sagens Oplysning.

fra 4. Vidne Sergeant Kamboes Kone indkom et Skriftlig Vidnes [byrd] af dato 17 Nobr: 1772 som blev oplæst.

5. Vidne Sergeant Jacob Weltzein [aflagde Eed og provede] at nu i Somer en Dag i [? ?]

1772: 48

begiærede Ole Sille at vidnet skulde gaae op til Erich Sille men sagde for i vejen til Niels Øyele!! at dersom han ej vilde tage koen med godt og goe skulde han svare til alt det onde som skeede baade paa Sille og uden for. da de nu kom til Erich begyndte de at skiendes og sagde Ole Sille at Erich hafde for meged i Hagen og Erich sagde ligesaa om Ole, derpaa sagde Erich til Ole hvorfore han tog koen af Hagen, og sagde Erich at koen skulde gaae til Retten skilte dem ad. Ole svarede at han gav Fanden baade dæg og Retten, hafde ej videre at prove.

de øvrige vidner møder ej før i Morgen.

Eragted

Med Sagens videre Behandling beror til i Morgen.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen da det nu er langt paa Aftenen.

Anden dagen den 19de Novembr: blev retten atter sadt paa be:te Tingstæd Fittie med de same Laug Rettes mend og for det anførte Skibreede.

Hvorda udj den Sag mellem Osmund Norem og Ole Sille som til nu til Doms er optaged blev saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Ved sit Stefnemaal paastaaer Osmund Norem, at nyde hos Ole Sille 2 Rd: 3 Mrk: som hannem i Skifted efter LænsM: Johanes Fittie er udlagt, hvilked han og beviiser, med det i Rettel: Originale Skifte brev, jtem erstadtning for denne Sags Omckost: med videre. Ole Sille paastaaer derimod ej at være skyldig bemelte LænsM: Skifte mere end det som allene til Zacharias Hovland er udlagt, hvilcked han og med Eed vil beviise, naaer nu Retten efterseer det fornefnte Skiftebrev, da finder!! (findes) deri andført som end skyldner for 30 Rd: hvoraf er komed paa Zacharias Hovland rigtig nock 10 Rd: men derhos og paa Zacharias Kyvigen 15 Rd: paa Omund Tvedt 2 Rd: 3 Mrk: og paa Citanten ligesaa 2 Rd: 3 Mrk:, som nu de andre af disse saa nær som Citanten for deres er bleven fornøyed, saa vil det være læt at troe Sagsøgeren haver rigtighed paa sin Side, ja og at den erbudne Eed af den indstefnte ej kan andtages baade mod Forordningen, som og mod det irettelagde usveckede Skifte og Citantens Protest; Thi kiendes og dømes hermed for Rett. Ole Silde skal betale til Citanten de paastefnte 2 Rd: 3 Mrk: og udj Omckost: i alt 2 Rd: det paadømte udreedes og etc:

Udj Sagen mellem Lars Biøndahl og Gunder Tesdahl blev saaledes

Afsagt

Lars Biøndahl haver ved sit udstædde Stefnemaal, indstæfnt Gunder Tesdahl, til at erstadte sig de Penge han gav ham, for en Koe, hvilcken same dag han hentede den og lenge før han kom til Huus med hende størtede død ned, derfor at lide Dom og bet: som vedbør. Den indstefnte har derimod andraged, at han ej andet var beckiendt, end at koen var frisk, baade da han solgte og leverte den Citanten i hende. De førte Vidner {Vidner} forcklarer enstemig, at da de saag hierted af koen hafde \de/ ej forstand paa, enten, det var friskt eller ej, ja og at det hafde nogen vind(?) blærer omkring sig, Men da som melt jnted kunde sees paa koen mens hun levede, og koen døde i Citantens hender, og efter alt Ansvar ej mere paa den indstefnte hafde Stæd, der hafde ladet hende frae sig, saae maae man ansee det som en uLyckelig Hendelse, der har {ind}truffet Citanten, og hvorfore herved kiendes og dømes for Rett, at indstefnte Gunder Tesdahl skal i dene Sag, for Citantens Tiltale aldeles frie at være.

1772: 48b

Udj Sagen mellem Biørn Wee og Aslach Baarsen blev saaledes Dømt og

Afsagt

Biørn Wee paastaaer, at den 1 Rd: han gav Aslach Baarsen for en half tønde Sild, skal ham erstattes, siden Silden som han hafde kiøbt useed, befantes bederved og ubrugelig, med mere som hans Stefnemaal indeholder. Den indstenfte paastaaer derimod, at Silden var ganske god, men at Citant: lod den ligge og blive bederved, da han dog formener at Citanten i det minste burde sendt Silden tilbage, eller ladet ham det strax faae at vide, at han den ej vilde have etc: Vidnerne Even Mæland og Ole Biørcheness har forcklaret, at da de 11 Dage efter at Silden var hiemckomen besaag den, var den aldeles bederved og lage tør (laketørr), ja laag i en Tønde der ej var tet. De veed og icke om dette tilig eller seendt blev melt den indstefnte. Betragter nu Retten det anførdte, da sees klarlig, at det Træe som Silden var udj, har været aarsag til dens beskiem/m/else, siden den icke har kundet holdet lagen inde, men derimod hafdet det og paalagt Cit:, saasnart Silden var bleven oplagt, og det ham var beckiendt, at efterseed Silden, og naaer den da befantes beskadiged, strax at give den indstefnte det tilckiende, hvis Sag det da var, at drage Omsorg for sin Sild. Af saa befatted Sag kiendes og dømes herved for Rett, indstefnte Aslach Baarsen skal betale til Citanten in alles, ibereigned

den paa Sag anvente Omckost: 1 Rd:, hvormed Citanten skal lade sig nøye, og det øvrige at have mist for sin Forsømelse Skyld. Det paadømte udredes [etc:]

Derefter blev læst følgende Documenter saasom først
Hr: Cancellie Raad Boalts Bygsel Seddel til Rasmus Erichsen paa 1 løb Sr: 1 Huud i Gaarden Fiøsne dat: 3 Septbr: 1772.
2. Mortificeret Anders Udstonens (Utstuens) Obl: til Niels Westøe paa 100 Rd: dat: 19 Novebr: 1768 som er bet: efter Qvit: af dags dato.

Ole Sille Declarerede, at den Sag han hafde mod Erich Sille i Gaar er bleven afgiodt og i mindelighed forligt.

Wier Halvorsen Siold Anviiste Huden af en voxen Ulf han dræbte 14 dage for Michelie i Aar og derfor fick Skud Penge af Fogden 2 Rdr:

Even Mæland i Rette æskede den fra seniste Ting udsadte Sag mod Haldor Aasen Gield betreffende med videre.
Haldor Aasen mødte og tilstod lovlig Stefnemaal. Sagde ellers at det gl: i løen var ham gived, og derpaa efter begges Samtycke aflagde Eed. den ene daler i Pladsed tilstod han, men paa de 10 Rd: han var skyldig Joen Mæland Ræster 5 Rd: tils: 6 Rd: hvilcket han nu tilstod at vilde betale med halvedelen i Omckost:
hvorpaa Cit: beg: Dom.

Afsagt

Saafremt Haldor Aasen ej betaler de 6 Rd: han er Even Mæland skyldig tilligemed i Omckost: 5 Mrk: 8 s: \i seniste til Paaske 1773/ skal han derfore lide Udpandtning hvilcket herved for Rett kiendes og Dømes.

videre læst
Rasmus Fiøsnes Grunde Seddel til Tørchel (Torchel) Fiøsne paa et Plads Træet kaldet mod afgift 4 Rd: og 6 dages arbejde dat: 18 Nobr: 1772.

Ole Tollefsen Sille hafde til dette Ting indstefnt Carl Du Wahl for Ræsterende Skyld 10 Rd: 4 Mrk: 8 s: for 2 Stuter han selte den indstefnte derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleskaar og Ole Hage

1772: 49

som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed for hvem han tilstod Kraves Rigtighed.
Citanten paastod Dom.

Afsagt

Da den indstefnte for begge Stevnevidnerne haver tilstaaed kraves Rigtighed Saa bør han og same betale Thi kiendes og dømes herved for Rett at indstefnte Carl Du Wahl skal betale til Ole Sille de paastefnte 10 Rd: 4 Mrk: 8 s: med 1 Rd: 5 Mrk: i Processens Omckost: ibereignet Doms Løsning som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 dage efter denne etc: {ingen} incamination er betalt {nu}

Zacharias Kyvigen ved Sr: Schmidt i Retteæskede den mod Carl Du Wahl seniste Høste Ting andlagde Gields Sag om 22 Rd: 12 s: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej

Stevnevidnerne Baar og Tierrand Giære som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
Nu mødte den stefnte og tilstod Kraved.
Citanten paastod Dom.

Afsagt

Det er nu 3de Ting denne Gields Sag haver været paastefnt uden at kome til E[n]dskab, allene formedelst Carl Du Wals Ophold, som dog inted Reelt haver andført, til sin Befrielse, \og nu(?) til sist vedstaaet kraved/ Thi kiendes og Dømes for Rett at Carl Du Wal til Zacharias Kyvigen skal betale de paastefnte 22 Rd: 12 s: med 4 Rd: i Processens Omckost: som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 dage etc: Skulde ellers Carl Du Wal have nogen Pretention til Zacharias Kyvigen da forbeholdes han sin Rett til lovlig Søgemaal.

Zacharias Kyvigen i Rette æskede den fra seniste Ting udsadte Sag mod Hendrich Echeland Skyld 23 Rd: 2 Mrk: 2 s: betreffende og paastod Dom.
Tierrand Giære og Baar ibm: beckreftede veed Eed Stefnemaales Rigtighed.
Citanten \fremstillede som vidner/ Thron Rometvedt og Rasmus Øchland de beckreftede ved Eed, at omtrendt 3 Uger for Juel var de for Citanten paa Echeland og modtog de da 130 Rd: saa at da ræsted 23 Rd: 2 Mrk: 2 s: hvilcket de med Eed beckreftede.
Citanten paastod Dom.
den indstefnte sagde at hvis han ej haver klarered kraved til Paaske først komende vil han være underkasted lovlig behandling for kraved.

Afsagt

Saafremt Hendrich Echeland ej til næst komende Paaske haver faaed dene Sag i Mindelighed afgiordt med Zacharias Kyvigen, da skal han lide Nam og execution for de paastefnte 23 Rd: 2 Mrk: 2 s: og tillige for 4 Rd: i Omckost: som da bliver at udreede næste 15 dage.

1772: 49b

Derefter Publiceret følgende Documenter
1. Skifted efter Thor Fiøsne hvis Ejendom i Fiøsne er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 9 Junj 1772.
2. Dito efter Thor Aldvaldsen hvis Ejendom i Kaldem er Udlagt som Pandte bogen viiser dat: 30 Junj 1772.
3. Do: efter Lambrict Nielsen hvis Ejendom i Grindem, er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 30 Junj 1772.
4. Mageskifte brev skreved i Hardanger mellen Gunder Garrethun og Astor Tesdahl dat: 24de Octobr: 1772.
5. Tørris Øyes Skiøde til Sønen Halvor Tørrissen paa 1 pd: 18 mrk: Smør i Øye for 85 Rd: dat: 17 Nobr: 1772.
6. Tørchel (Torchel) Fiøsnes Skiøde til Rasmus Erichsen paa 1 løb Smør 1 Huud i Fiøsne dat: 17 Nobr: 1772.
7de Madlie Grindems Vilckaars brev til Niels ibm: dat: 18 Novebr: 1772.
8de Christen Tvedt med fleres Skiøde til Thor Thorsen paa 1 løb Smør 1 Tønde korn i Kaldem for 53 Rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 18 Nobr: 1772.
9de Peder Østrems Skiøde til Sønnen Anders paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Østrem for 200 Rd: dat: 18 Nobr: 1772.
10de Anders Udstonens Obl: til Jens Axdahl og Christen Tvedt paa 95 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 2 pd: Smør i Udstonen dat: 18 Nobr: 1772.
11te Ole Mehalgevold!! med flere[s] Skiøde til Jngeborg Johans Datter paa 1 pd: 12 mrk: Smør eller 2 vætter Næver i Gaarden Echeness for 90 Rd: dat: 18de Novebr: 1772.

12te Joen Rames Skiøde til Sønen Samuel paa 1 løb 1 pd: 10 2/7 mrk: Smør i Rame for 96 Rd: dat: 18 Novebr: 1772.
13de Jngeborg Bierchenes med fleres Skiøde til Rasmuss Erichs: paa 1 løb Smør 1 Huud i Fiøsne for 219 Rd: 1 Mrk: 10 s: Dat: 18 Novebr: 1772.

Derefter blev Fogdens Almindelige Tingsvidner examineret og blev da først foretaged det af 10 Poster bestaaende til hvis 1, 2, 3, 4, og 5. Post Nej! til 6te her i Skibreedet er ingen Sauger. til 7de LænsM: Svend Fittie bruger i Fittie 3 løb: 18 mrk: Smør Land Lægd. til 9de og 10de Nej. herom Tingsvidne Udstæd.
2de Den Tingskydsende Almue tilstod lovlig, at være betalt 4 s: per mill for den Skyds de har giordt med Sorensk: og Fogden fra Ting til Andet. her om Tingsvidne udstæd.
3de Opsidderne paa de affeldte Gaarder, tilstod alle, at de rigtig er godtgiordt de sædvanlige Skatter for det affeldte i Jorderne, som og at de ej er saameged forbædret at de taaler Paalæg. herom tingsvidne udstæd.
4de Af det beholdne Strøegods er indeværende Aar ingen første Bygsler faldet, svarede Almuen paa Tilspørgelse. herom og tingsvidne blev udstæd.
5. Odels Mandtalled, tilligemed Extraskatt og {Od}Landskatte Mandtalled blev efterseed og befunden rigtig hvorfore og for et hvert i sær blev Tingsvidner udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1772 d: 20de Novebr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa tingstædet Killesvigen med Fieldbergs Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig. Aanen Stumo, Goute Nerem, Sten ibm:, Siur Hougeland, Joen Stumo, Christen ibm: Steffen Lille Giærevig og Svale Store Giærevig Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige

Tingsøgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Andordninger og høy Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Om Rugen, Havren og Magasinerne blev svared ligesom ved de forrige Skibreder er svared og blev andført.

Ole Tollefsen Sille i retteæskede sin og Zacharias Erichsen Silles Sag, mod Tørchel (Torchel) Dreggernes, som senist andlagt, Gield 6 Rd: 4 Mrk: 8 s: betreffende og paastod Dom.
Den indstefnte mødte ej, og paa hans veigne svarede LænsManden Tollef Killesvig at den indstefnte sagde til ham han inted var Citanterne Skyldig.
Dog afhiemlede Stevnevidnerne Ole Skaffer og Niels Dørem veed Eed beckreftede Rigtig Stefnemaal eller Laug dag i Sagen.

Eragted

Endnu en gang udsettes denne Sag til næste Ting, men fremkomer ej da den indstefnte, og godtgiør sit Anddragende, som han nu ved LænsM: haver andført, ansees same allene for en udflugt, og ej lengere befrier han fra, at modtage den Dom som efter Sagens Beskaffenhed kand blive afsagt.

Knud Thorsen Wiland haver til dette Ting indstefnt Tollef Aldvaldsen Hamre fordie han lovede og lejede ham en Baad til Byen, men siden brød sit løfte og lod en anden faae bemelte Otterings Baad, med videre derfore at lide Dom paahøre Vidner og betale som vedbør.

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne.

Ole Skaffer og Sten Stongeland som beckreftede ved Eed stefnemaales Rigtighed dog kun den første af dem.

Jngen af vidnerne mødte eller blev stefnt.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og haver da Citanten at føre sine Vidner i Sagen, ligesom og Tollef Hamre, som den paagieldende til same Tiid forelægges, at møde for at forsvare sig.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen d: 21de Novebr: blev Retten som i gaar atter sadt,

da blev publiceret

1te Mortificeret Johanes Houges Obl: til Haagen Solem paa 250 Rd: som er bet: efter Qvit: af 6 Nobr: 1772.

2de Jngebrict Arnevigens Obl: til Ulrich Koren paa 40 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2de Priorite i ½ løb Sr: ½ hd: i Arnevig og 1. priorite i hans Løsøre dat: 3 Decebr: 1771.

3de Skifte brev efter Tørris Larsen hvis Ejendom i Sæbøe er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 2 Julj 1772.

4de Dito efter Tollef Thorsen hvis Ejendom i Nedre Axdahl blev udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 14 Augustj 1772,

5. Dito efter Brithe Tørchels Dr: hvis Ejendom i Mortvedt blev udlagt som Pandte bogen udviiser dateret 15 Augustj 1772.

1772: 50b

6te Johanes Jngebrictsen Øvrebøes Obl: til Niels Nedre Axdahl paa 76 Rd: mod Pandt ½ løb Smør ½ hud i Øvrebøe og 4 proCto: Rente Dateret 20 Novebr: 1772.

7de Johanes Larsen Øvre Houges Skiøde til Anders Olsen Storhoug paa 1 løb Smør 1 Huud i Øvre Houge for 440 Rd: dat: 26de April 1772.

8de et lige Skiøde til Knud Andersen af same Dato.

9de Anders Storhougs Obl: til Haagen Solem paa 200 Rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 huud i Øvre Houge dat: 20de Novebr: 1772.

10de Knud Andersens Do: til Salomon Haagen!! paa 200 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør 1 huud i Øvre Houge dat: 20 Nobr: 1772.

11te Wier Hugnessen Tets!! (Tvets) Obl: paa 96 Rd: til Erich Haldorsen Nesse mod 4 proCento Rente og Pandt 1 ½ løb Smør i Tvedt dat: 20 Nobr: 1772.

12te Ole Thorsen Store Giærevigs Obl: til Ole Olsen Waagen paa 99 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Store Giærevig dat: 21de April 1772.

13de Peder Aldvaldsen Ulvenesses Skiøde til Tørris Aldvaldsen paa 23 Mrk: Smør i Ulveness for 98 Rd: dat: 20 Nobr: 1772.

14de Anders Storhougs og Knud ibm: deres Contract til Johannes Øvre Houge dat: 26de April 1772.

15de Johanes Roa sin Obl: til Endre Heggen paa 40 Rd: mod Pandt i alt sit Løsøre og 4 proCto: dat: 1 Julj 1772.

16de Reinert Domesnes saa kaldede Forfald dat: 13 Nobr: 1772.

Sr: Johan Koren Schmidt som Fetter til Hr: Lieut: Dahl i Rette æskede hans fra seniste Ting til nu udsatte Sag mod endel tiende ydere i Fieldbergs Skibreede, Ølens og Fieldbergs Sogn, der med deres Tiende indeSidder og ej vil betale sc: Siur Jndbioe for 5 aars Tiende á aarl: 4 voger er 20 voger, Steffen Huustvedt 4 voger aarl: i 4 aar er 16 Voger de øvrige som sist var stefnt haver i Mindelighed retted for sig.

Af de indstefnte mødte Siur Jndbioe og tilstod Fordringens Rigtighed. Steffen Hustvedt Mødte ej og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stevnevidnerne Peder Killesvig og Even (Ener?) Storenes (Store Nes) som veed Eed beckreftede {Stefnemaales} \Laug dagens/ Rigtighed.

Citanten ved Fuldmegtig paastod Dom.

Afsagt

Af de indstefnte, som 2de \gange/ til Tinged lovlig har været stefnt, mødte nu Siur Jndbioe, som tilstod at være skyldig det fordrende, Steffen Hustvedt mødte nu vel ej, men som han hvercken sist eller nu, mod det krævede har giordt Jndsigelse, sluttes meged rimelig, at han indted har vist at anføre til sin Befrielse, Og som det er almindelig, ja en hver beckiendt, at de deres Tiende paa Tiende Boen aarlig bør betale, eller og, om dette forsømes, da at være underkasted, at svare same, efter, den aarlig fastsenttende!! Capittuls Taxt, undtagen den deel Præsten tilhører der med korn alletiider bør svares, om paastaaes; Saa uagted nu vel kunde baade dømes og forsvares, at paalegge de skyldige at svare efter

1772: 51

Capituls Taxten, eller og at lade dem i Mangel deraf, betale korn in Natura, vil dog Retten tage i Betracktning, saavel den almindelige korn trang, som Capituls Taxtens, opsatte og meged større Pris en!! (end) sædvanlig har været, og saaledes efter beste Skiø[n]dsomhed finde en Udvej at hielpe Tiende yderne, dog saa, at Tiende haverne for deres Retmessige Fordringer kand være uden skade. Og som ej nogen Ordendtlig Capituls Taxt af Tiende oppebergerne haver været i Rettelagt \for de aaringer som de kræver/ kand saadant end mere skee, da ej vides om de derefter paastaaer Dom. Thi Kiendes og dømes herved for Rett, at Siur Jndbioe skal betale de 20 voger korn Tiende han er skyldig foruden Smaae tiende som sædvanlig, med 2 Mrk: 8 s: per Vog, og Steffen Hustvedt de 16 Voger han er skyldig ligesaa. tilligemed hver udj Processens Omckost: 2 Rd: som alt til Citanten Hr: Lieut: Johan Dahl bliver at udreede næste 15 dage efter denne Doms lovlige [forckyndelse], dog om de skyldige vil levere \saamange voger/ forsvarlig korn \som de kræves/ i stæden for Penger skal same tillades dem.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner examineret og blev da

først det af 10 Poster bestaaende foretaged til hvis 1, 2, 3, 4, og 5. Post blev svared Nej, til 6. Post her i Skibredet er ingen andre Sauger end Øvre Houge, Wache, Espeland, Aarvigen, Fatland, og Arnevigen Sauger hvormed ingen Forandring er skeed. til 7. Post LænsM: Tollef Killesvig bruger i Killesvig 2 løber 18 mrk: Smør Landlægd, til 9. og 10de Post Nej. herom Tingsvidne udstæd.

2. den Tingskydsende Almue svarede at dennem rigtig af Fogden og Sorenskriveren er betalt 4 s: per mil for det de haver skydset dem fra stæd til andet, herom Tingsvidne udstæd.

3de de som boer paa de affeldte Gaarder her i Skibreedet, tilstod at dem rigtig er betalt eller godtgiordt de sædvanlige Skatter af det affeldte i deres Gaarder, samt at de ej saa meged er forbædret at de noged kan paalegges. herom Tingsvidne udstæd.

4. Odels Mandtalled blev oplæst, efterseed og befunden rigtig, og Tingsv: udst:

5te Extraskatte Registeret ligesaa og
6. Landskatte Restancen iligemaade.

Som ingen efter 3de ganges lydelig udraab vilde gaae i Rette blev Retten for dette Skibreede ophæved.

Anno 1772 d: 23de Novebr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Leeervigen med Føyens Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettesmænd sc: Paal Stoutland, Willum Fylchesness, Colben Stoutland, Ole Mehuus, Lars Alsvaag, Gunder Halderager, Tosten Alsvaag, og Niels Løchling. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er Anckomen og forhen i denne protocol extraheret.

1772: 51b

Om Rugen og Hafren, samt Magazinerne svarede denne Almue som ved Qvindherres Ting er andført.

Eragted

da det lider paa aftenen Fogden med at hæve Skatterne giorde Begyndelse og inted til Publication fremckom ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 24de Nobr: blev Retten atter sadt med be:te Føyens Almue og de anførdte Laug Rett paa Lervigen.

For Retten \fremckom/ Sogne Præsten til Findaas Præstegield Hr: Peder Harboe Hertzberg og begiærede at Almue nu for Retten vilde Andgive de for dem beleiligste Stæder, til at yde deres Tiende af den Fisk de Fanger, og hvor de med de Andbefallede Tiende Sedler kunde forsiunes. hertil de samtlige svarede at Espevæhr, Geitung, Hidschen, Øchlandsvaagen og Schindhuenesset samt Findaas Præstegaard ere for dem de beqvemmeste. Til dette sagde Hr: Hesberg, at han vilde forsiune disse nu andførdte Stæder med de behøvende Sedler, saa at ingen Mand, som med sine Fiskevarer til noged af disse nu fastsette Stæder anckomer skal staae forlejen eller lide Ophold.

ligesaa begiærede Sogne Præsten til Storøens Præstegield Hr: Hans Palludan, at Almuen af Føyens Skibrede som tilhører Storøens Præstegield vilde ligesaa opgive de for dem beqvemeste Stæder at yde deres Tiende af deres Fiske vahrer, hvortil de svarede at ingen andre Stæder er beqvem end Kaarrevigs(?) Præstegaard, Brandesund, Engesund, Bechervig og Windnesvaag. hvilcket Præsten velbe:te Hr: Palludan samtyckte og sagde at vilde forsiune de andførdte Stæder med de fornødne Stæder!! (Sedler), saa at Almuen formedelst deres Fattelse ej skal lide noged Hinder i deres Rejser.

Endelig sagde og Almuen, at naar de almindelige store Fiskerier er vil de helst, ligesom de og forbinder sig til, at tage Tiende Sedler paa det nærmeste Stæd af de fastsatte \i et hvert Præstegield/, der ligger med(?) hvor Fisken gaar til, og hvor med Præsterne var fornøyed.

Præsterne begiærede det passerede slutted, og sig same som et Tings vidne beskreven meddeelt.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

3de Dagen d: 25de Novembr: blev Retten som i Gaar ligeledes sadt

og blev da læst

1te Gunder Øchland og Simon Sæveruds Bygselbrev til Peder Nielsen Mæling paa ½ løb 5/? (5/6?) huud i Øchland dat: 25 Nobr: 1772.

1772: 52

2. Hr: Hertzbergs Dito til Jens Hansen paa 1 løb Smør i Hille dat: 24 Nobr: 1772.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel anmelte at hannem af Ole Endvæhr var til kiende gived, det BondeManden Peder Svortland skal have fundet et stycke af en Mast med noged Jærn om, i hvilcke Andledning i henseende den deel hansM:!! (hans M:) kunde tilckome haver indkaldet til Forcklaring saavel finderen som angiveren hvilcken siste haver Taxeret same. og fremstod da

Peder Svortland som andmelte under Eed at han for 3 uger siden fandt han ind, væst i fra Alsvaag i Osen {fandt han} et stycke af en Mast uden Toug, men med noged Jærn paa, den var afbrecket og gl:

Ole Endvæhr \og Jens Olsen/ Declarerede under Eed at have Taxeret Masten for 3 Mrk: og de 2 voger Jærn for 1 s: Mrk:[en] er 9 Mrk: hvilcket Fogden bad maatte selges. og derefter ved Dom fastsette hvad Finderne!! (Finderen) saavel skal have som hvad hans Majest: skal tilckome naar Omckost: er fradraged.

Masten blev indsadt for 3 Mrk: soldt til Peder Sortland for		3 Mrk:	2 s:
1 Vog Jærn vurderet 4 Mrk: 8 s: soldt til Ole Endvæhr for		5	
1 Do: andsadt for 4 – 8 soldt til Peder Sortland for		5	
	Er	2 Rd: 1 Mrk:	2 s:
Ole Endvehr og Jens Olsen for Taxationen		2	
	Igien	1 Rd: 5 Mrk:	2 s:

Afsagt

Af det i behold værende af dette som dette fundne vrag er udbragt til tilkomer hans Majested de 2 Parter med 1 Rd: 1 Mrk: 6 2/3 og finderen Peder Sortland en tredeedeel med 3 Mrk: 11 1/3 s: som herved for Rett kiendes og Dømes.

For Retten fremkom Haagen Johansen Stochen og til kiendegav at hans Væhrbroder Endre Arnesen meged sterckt med den Spedalske Siugdom er behefted og derhos ej mere er ejende end 3 Rd: 2 Mrk: hvilcket han behøver at leve af til han udj Hospitalet kand ind kome. Dertil Almuen svarede at som nu inden Retten med de Skifte brever er beviist saavel hvad han haver Arved, som med Reigninger Oplyst hvorledes same er Destribueret, og at ej mere nu er i Behold end 3 Rd: 2 Mrk: Saa kan de ej andet end ansee ham for en ganske Fattig, siden denne ringe deel ventelig maae tilgaae forinden han ind komer i Hospitalet til hvilcket han høylig trenger, herom Tingsvidne udstæd.

Derefter læst følgende Documenter saasom

1te Skifte breved efter Hans Jørgensen hvis Ejendom i Øvre Øchland er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 1 Julj 1772.

2de Do: efter Lars Omundsen hvis Ejendom i Grønaas er udlagt som Pantebogen udviiser dat: 16 Junj 1772.

3de Do: efter Mons Gundersen hvis Stervboe Ejede i Gaarden Søvold andeel som er udlagt efter Pandtebogens Udviis Dateret 21 Julj 1772.

4. Do: efter Anders Reinertsen hvis Ejendom i Agdesten er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 24 Julj 1772.

5. Do: efter Barbro Erichs Dr: Aandeness hvis Ejendom er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 21 Julj 1772.

6te Ulrich Korens Skiøde til Hr: Kamer Raad Juel paa 3/32 parter i Konge Korn Tienden i Østevold, Møgster, Bremnes, Bømels, og Mosters Sogner for 110 Rd: dat: 24 Nobr: 1772.

7de Lars Tiong med flere[s] Skiøde til Helje Olsen paa 1 pd: 9 mrk: S:ør 1 Huud i Søre Bielland for 80 Rd: 3 Mrk: dat: 6 Martj 1772.

8de Helje Biellands Contract med Lars Tiong og flere dat: 6 Martj 1772.

9de Ole Watnes Skiøde til Sønen Jenss

1772: 52b

paa ½ løb Smør ½ Huud i Watne for 200 Rd: dat: 24 Nobr: 1772.

10de Stift amtmand Petersens Bestalling til Matias Johansen paa LænsMands Embedet i Føyens Skibrede dat: 8 Augustj 1771.

11te Johans (Johanes) Nordhuglens Obl: til Ole Johansen ibm: paa 54 Rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ Huud i Nordhuglen dateret 25 Nobr: 1772.

12te Tørris Biellands Skiøde til Reinert Andersen paa 1 løb 4 ½ mrk: Smør i Agdesten for 114 Rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 24 Nobr: 1772.

13de Svend Totlands Skiøde til Johanes Grindem paa ½ løb Smør ½ Huud i Totland for 190 Rd: dat: 25 Nobr: 1772.

14de Gunder Nesse med flere[s] Skiøde til Gunder Monsen paa 2 pd: 18 ¼ mrk: Smør i Siovold (Siøvold) for 132 Rd: 3 Mrk: dat: 24 Nobr: 1772.

15de Jens Aandenes med flere[s] Skiøde til Gunder Gundersen paa 1 pd: 20 ½ mrk: Smør i E..land(?) (Ersland?) for 44 Rd: 3 Mrk: dat: 24 Nobr: 1772.

16de Sisselle Esias Dt: med flere[s] Skiøde til Gunder Gundersen paa 1 pd: 5 mrk: Smør i Yttre Saxeide for 73 Rd: 3 Mrk: dat: 24 Nobr: 1772.

17de Knud Øchlands Skiøde til Lars Nedre Nesse paa ½ løb Smør 5/8 huud i Øchland for 80 Rd: dat: 24 Nobr: 1772.

18de Niels Collevaags Obl: til Ole Lydersen paa 54 Rd: mod Pandt ½ løb Smør ½ huud i Collevog og 5 proCto: dat: 24 Nobr: 1772.

19de Tron Hovlands Do: til Johanes Andahl paa 56 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 1 pd: 3 mrk: Smør 5/8 huud i Jndre Hovland dat: 10 April 1772.

20. Jocum Øchlands Skiøde til Simon Sæverud paa ¼ løb Smør 5/16 huud i Øchland for 40 Rd: dat: 25de Nobr: 1772.

21de Aase Urrongs Obl: til Joen Gaaseland paa 45 Rd: mod 5 proCto: Renter og Pandt 1 løb Smør i Urrong dat: 25 Nobr: 1772.

22de Sr: Johan Schmidts Skiøde til Bendt Mathisen paa 21 mrk: Smør i Sætre for 63 Rd: dat: 16de April 1772.

23de Johanes Stochens Skiøde med flere til Haachen Wichenes paa 22 mrk: Smør i Ørevig for 18 Rd: 2 Mrk: dat: 25de Nobr: 1772.

24. Johanes Monsens beckomne Skiøde af Paal Axelsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Nedre Nesse for 54 Rd: dat: 25 Nobr: 1772.
25de Paal Houchenesses Skiøde paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Nedre Nesse til Jens Halvorsen for 54 Rd: dat: 25de Nobr: 1772.
26de Mortificeret Anders Agdestens Obl: til Jngeborg Agdesten paa 140 Rd: dat: 23de Junj 1756 er bet: efter Qvit: af 25 Julj 1772.
27de Aasse Urrongs Bygsel brev til Christen Salamonsen paa ½ løb Smør i Urrong dat: 25 Nobr: 1772.
28. Hr: Herstzbergs!! Do: til Peder Nielsen paa 1 pd: 21 mrk: Smør i Gaaseland dat: 26 Aug: 1772.
29de Hr: Hertzbergs Dito til Svend Olsen paa ½ løb Smør i Espeland dat: 21de Nobr: 1772.

Den Sag Daniel Dahle seniste [Ting]? hafde Andlagt mod Jens Børtvedt blev paaraabt, men Parterne svarede at de er forligte.

Den af Sr: Rasmus Falch mod Brithe Mæling for nogen Tiid siden anlagde Sag, blev paaraabt, men ingen dertil svarede. Altsaa beror Sagen.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner examineret Og blev da den af 10 Poster bestaaende først foretaged, til hvis

1772: 53

Poster blev i alt svared som sædvanligt, undtagen til den om Vrack da dertil blev sagt at ej mere end 1 Rd: 1 Mrk: 6 2/3 s: er falden til hans Majest:s Cassa. herom tings vidne udstæd.

Om strøe Godsed, Aftags Gaarden Watne, Tingskydsen, Odels Mandtallet, Extra og Land skatte Mandtalled eller Restansen blev altsamen nøye examineret og Rigtig befunden, og derfore for en hver i sær Tings vidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab, Vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1772 d: 26de Nobr: blev almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet paa Tingstædet Lervigen med Fiære Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Tørris Øchland, Tørris Hougeland, Siur Hougsgiær, Gouthe Domesness, Hans Kind, Niels Øchland, Johanes Totzvold, og Hans Fion. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og Høy øvrigheds Ordre, som til Beckiendtgiørelse er ankomen, og forhen i denne Protocol extraheret.

Om Rugen, Havren og Magazinerne blev svared som ved Qvindherres Skibreede er andført.

Hr: Peder Harboe Hertzberg, og Hr: Hans Palludan, den første som Sogne Præst til Findaas Præstegield, og den anden som Sogne Præst til Storøens Præstegield, fremstod for Retten og begiærede: at Almuen af Sve Sogn under Findaass Præstegield, og Wallestrands Sogn i Storøens Præstegield, vilde opgive, de for dem beqvemeste Stæder: at yde deres Tiende af den Fisk de afler, og at modtage Tiende Sedler derpaa. Hertil Almuen af Svens Sogn

Svarede, at det!! (de) belejligste Stæder for dem til at levere deres Tiende paa, ere Giæstgiver Stædet Kiærnagelen. Almuen af Wallestrands Sogn sagde: at ind[t]et for dem er mere beqvemt, end \Ø:/ Echeland, Hougsgiærd og Kaarevigen.

Med det anførdte Declarerede Præsterne sig fornøyed, og vilde Hr: Herstzberg forsiune Kiærnagelen og Hr: Palludan de øvrige Stæder med de fornødne Tiende Sedler, saa ingen des formedelst skal lide Ophold.

Tings vidned begiærede Præsterne slutted og sig beskreved meddeelt som blev bevilged.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen d: 27de Nobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betiendt med det i Gaar anførdte Laug Rett for Dito Fiære Skibreedes Almue.

1772: 53b

Procurator Gorm mødte paa Torrald Torraldsen (Tarrald Tarraldsen) Hougskiærs vejgne der er Formynder [for]? Tollef Tollefsen Hougland og tilkiendegav at paa Myndtlingens veigne er indstefnt Malene Jørgens Datter Hougeland til at lide Dom at modtage Penge for det Jordegods udj Hougeland sc: 15 mrk: Smør 1 tønde korn 6 s: Penge hun for Gield, {efter} \i/ sin Søns Stervboe blev udlagt, og hvortil Myndtlingen er den Rette Odels Mand, samt at paahøre beviiser af Vidner og Documenter og betale Omckost:

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hendes veigne

Thi fremstod Stevnevidnerne Engel Strømøen og Torbiørn Wiche som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed, og sagde ellers at den indstefnte sagde til dem, at hun ej vil Skiøde Jorden til nogen anden, end Sønen Torbiørn, og hos ham vil hun have sit Levebrød, og faaer hon (hun) ej Skiøde til Sønen vil hun styre og beholde det saa lenge hun lever.

Citantens Vidner

1. vidne Tørris Øchland aflagde Eed og provede: at for nogle Uger siden gick Vidned med Endre Wahlen efter Torrald Hougsgiærs Begiæring til Malene Jørgens Dr: Hougeland hvis Laugværge Siur Eidsvaag da var tilstæde, for at byde hende Penge efter Tollef Houglands Skifte brev for det hun derefter i Jorden var Udlagt. da Torrald (Tarrald) Hougsgiærd derpaa bød hende Pengene vilde hun ej tage mod dem, men beholde Jorden, dog sagde hun og Laug værge at Myndtlingen Tollef Tollefsen maatte vel Skiøde \det,/ og det var hendes villie naaer hun vilde opgive Jorden dog vilde hun da have i Vilckaar 9 vog: hafre 1 vog Renkorn 2 kiør og 6 Smalers Foster samt Brendeved og tilsiun hafde ej videre at prove.

2. vidne Endre Walen aflagde Eed og vidnede i Ord og mening som nest forrige Vidne uden Forandring.

Eragted

Sag udsettes til næste Ting, og haver da Citanten at ing tage!! (igientage) at stefne Laug værgen, samt at i Rette lægge myndtlingens Faders Skiftebrev.

Johan Schmidt paa Hr: Lieut: Dahls veigne i Rette æskede den seniste Ting andlagde Tiende Sag mod Tron og Halsten Møchlevold men sagde derhos at Thron i Mindelighed haver Retted for sig men Halsten icke, over hvem han forlangte Dom til det paaste[v]ntes Betaling, med Erstatning for Processens Omckost:

Den indstefnte Halsten Møchlevold mødte og tilstod lovlig stefnemaal. Sagde ellers at i Citanternes Krav er den Mislighed at de kræver for 40 Voger da han dog aldeles ej er skyldig mere end 35 voger except i Aar men mener den Fejlta-

gelse kand kome deraf at en ved nafn Johanes brugte 3 vætter i Gaarden i 4 Aar, og stod til Restance hvilcket de maae have reigned ham til last. lovede ellers at rejse til Provsten for at faae Misligheden retted.

Eragted

Sagen udsettes efter den indstefntes Begiær, til næste Ting, dog paa den Maade at i fald han da ej bringer det til Rette om de 5 Voger Tiende hvorom Disputen er skal gaae dom efter Sagens Beskaffenhed i hvad han og da vil forebringe.

Derefter læst:

1te Ole Eileraases bygsel Seddel paa 18 mrk: Smør ½ væt Korn til Baar Knudsen i Eileraas dat: 21 Nobr: 1772.

2de Skifte efter Brithe Endres Datter hvis Ejendom i Øvre Wahlen blev udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 9de Julj 1772.

3de Do: efter Zacharias Jacobsen hvis Ejendom i Hage er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 7 Julj 1772.

4de Do: efter Endre Rasmussen Trovaas hvis Ejendom deri er udlagt efter Pandtebog: Udviis dat: 8 Julj 1772.

5te Christine Sophie Sal: Nielsens Skiøde til Svend Philupsen paa 1 løb Smør 1 Huud i Øchland for 220 Rd: dat: 18de Augustj 1772.

6te den sames til Christen Pedersen paa ½ løb Smør ½ hd: i Øchland for 132 Rd: dat: 18 Aug: 1772.

7de Dito til Haagen Aslachsen paa lige Brug i Dito Gaard for lige Suma dat: 20 Aug: 1772.

8. Dito til Anders Gudmundsen i aldt ligedan dat: 20 Aug: 1772.

9de Dito til Niels Pedersen paa lige Brug og i alt ligesaadan dat: 20 Aug: 1772.

10de Dito til Omund Ellingsen paa et Plads Lien kaldet under Øchland for 101 Rd: dat: 20 Aug: 1772.

11te Dito til Omund Joensen paa et Rydnings Plads i Øchlands Udmarck for 40 Rd: dat: 20 Aug: 1772.

12te Asscher Lars datters Contract med Jørgen Hinderlie dat: 21 Januarj 1772.

13de Hr: Heiberg med fleres Skiøde til Jver Alendahl paa ½ løb Smør i Hage for 39 Rd: 4 Mrk: 8 s: Dat: 26de Octobr: 1772.

14de Andphind Biørgen med flere[s] Skiøde til Erich Torbiørnsen paa 1 pd: 20 ½ mrk: Smør i Eidsvaag for 66 Rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 27de Nobr: 1772.

15de Haagen Øchlands Obl: til Jens Nesse paa 98 Rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør ½ hd: i Øchland dat: 27de Nobr: 1772.

16de Konge Skiøde til Tron Erichsen paa 1 løb Sr: 1 Huud i Møchl[e]vold for 84 Rd: dat: 27de Maj 1771.

17de Dito til Erich Olsen paa 6 Spand Korn i Grimstvedt for 53 Rd: dat: 27de Maj 1771.

18de Thron Møchlevolds Obl: til Johanes Andahl paa 68 Rd: 4 Mrk: 12 s: mod 5 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 hud i Møchlevold og 2 kiør dat: 21de April 1772.

19de Lars Braatetvedts Obl: til Jacob Soltvedt paa 40 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 1 ½ løb Smør i Østre Braatvetvedt!! (Braatetvedt) dat: 27de Nobr: 1772.

20de Gunder Nore Nesses Skiøde til Paal Jonsen (Jansen?/Jensen?) paa 1 løb Smør 1 Huud i Møchlevold for 100 Rd: dat: 27de Nobr: 1772.

21de Peder Tvetes Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 30 Rd: mod 5 proCto: Rente og Pandt 2 prioritet i 1 løb Smør i Tvedta (Tvedte) dat: 25de Julj 1772.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner Examineret. Det første af 10 Poster bestaaende blev foretaged til hvis 1 Post blev svared at inted andet Vrag dette Aar er funden end den inden Retten soldte Skibs Mast hvoraf hans Majest: tilfaldt 1 Rd: 1 Mrk: 6 2/3 s: til 2, 3, 4, Og 5. Post Nej. til 6. Post at her i Skibredet er ej flere Sauger end Øvre Wigs Saug hvormed ingen Forandring er skeed, til 7de Nej, til 8de LænsM: Gregorius Echeland bruger og bebor [?] løb Smør [? ?]? i Øvre Echeland Land Lægd. til 9de og 10. Post Nej. herom Tingsvidne Udstæd.

1772: 54b

den tingskydsende Almue svarede at dennem rigtig er betalt 4 s: p: Mil for det de haver skydsed Fogden og Sorensk: paa Tingene. herom Ringsvid: uds:

Odels Mandtalled befantes Rigtig, og derom Tingsvidne udstæd.

Extra og Skatte Restansen Registered for Landskatten blev oplæst og af alle uimodsagt.

Derpaa blev 3de gange opraabt om nogen vilde gaae i Rette.

hertil Fogden svarede: at han paa Justitziens veigne haver Jndstefnt Dellinqventen Ole Wichlingsen Lychelsøen, for begangne {Lejermaal} Tyverie og Løsgiengerie hvilcken til nu formedelst det i Gaar og i Dag indtrufne haarde veir icke her har kundet kome fra Fogderies Arrest huus og hvorfore Fogden var begiærende at Tinged ej for (før) i Morgen Ganske maae ophæves. for at erfahre om han skulde kome.

Eragted

J andledning af det anførdte udfløttes Tinged til i Morgen.

Dagen næst efter som var 28de Nobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med de forhen anførte Otte Laug Rett undtagen i Stæden for Hans Fioen sidder Reinert Domesnes og i stæden for Johanes Todtsvold sidder Tarrald Hougsgiærd.

Hvor da Fogden til kiendegav at han haver indstefnt paa Justitziens veigne Ole Wichlingsen for begangne Tyverie, derfor at lide Dom og paahøre Vidner.

Den indstefnte Mødte uden Baand og Fengsels tvang, og vedtog lovlig Stefnemaal.

Av Vidnerne mødte

Erich Torbiørnsen Eidsvaag aflagde Eed og provede at noged for Michelie i Aar, have den indstefnte en dag i Afdags Tiiden været inde paa Vidnes Stabur og der taged en Ost, 1 krudt horn og 1 laas, og i Buen Dagen efter taget blaa God boxe, en Snus daase, 1 Katte kismus og 1 kam. nogle Dage efter fandt de ham i Vedskutten paa Gaarden og alle tyve kosterne hos ham undtagen Osten han hafde opædt hafde ej videre at prove. Den indstefnte tilstod utvungen for Retten at hvad Vidnet hafde sagt forholder sig Rigtig.

2. Vidne Knud Hansen Eidsvaag aflagde Eed og provede at have hørdt lige det same som første Vidne har omproved dog ej seed det, videre sagde og vidned self at have mist som den indstefnte har taged 1 viise bog, 1 kniv eller saa kaldet Jonge (Junge = mat-, slirekniv). har faaed det staalne tilbage. hafde ej videre at prove. Den indstefnte tilstod ligesaa hvad dette vidne har sagt.

Fogden paastod Dom efter Loven, og melte tillige at endskiøndt de indstefnte Rasmus Wixe og Mattis ibm: som vidner ej Møder kan han ej begiære Sagen derformedelst udsadt, siden de henhører under Ryfylche Fogderie og ej kand paalegges her at møde, og der at tage Tings

vidne vil foraarsage unødige Omckost:, og at dellinqventen lenge i Arrest maae hensid[de] hvorfore som melt han paastod Dom, siden han self har tilst:!! (tilstaaet) Factum.
Sr: Gorm som den indstefntes Forsvar bad Retten vilde være Naadig mod ham der er en Ungdom og lover Forbædring.
Derefter blev udj denne Sag af den Ganske Rett saaledes kiendt Dømt og
Afsagt

1772: 55

Med egen Tilstaaelse og 2de Vidner er det tilfulde oplyst, at indstefnte Ole Willichsen haver begaaed, og er befunden i Ringe Tyverie, Derfore tildømes han herved, {udj} \at/ miste sin Huud udj Fogderies Arrest huus ved at faa 36 slag af 3 Riis. Jgield har ej stæd, siden de han stal fra, haver faaed deres igien, og tvigield kan ej dømes til siden han inted ejer. Det paadømte efterkomes paa lovlig Maade.

Året 1772 er med dette ferdig avskrive.

Tingbok nr. I. A. 40 1772-1777 for Sunnhordland
Året 1773

(1773: 55)

Anno 1773 d: 8de Februarj blev Retten udj følgende Undersøgnings Forretning, sadt paa det Priviligerede kræmer Leje Bachesund kaldet, i Waags Skibreede og Sundhordlehns Fogderie beliggende, og retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug-Rettes-Mænd sc: Hans Kalve, Knud Hille, Lars Kleppe, Absalon Colleness, Elias Torrang, Halvor Kleppe, Mons ibm: Jens Klepsvig. J Andledning af endeel i Søen i bemelte Skibreede fundne Bord, og andet Vrag. Overværende udj Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Johan Schmidt.
Af Biergerne som havde bierged den mæste deel af de Bord, som er funden, fremstod Knud Bachesund, Thor Bache, Tosten Øchland, og Mons Møgster, som forcklarede, at de tilligemed en heel deel Folck, mellem 60 og 70 i talled, nu 17 Dage siden, fandt paa Horge Fiorden, omtrent 120 tylter Bord, som Strøm/m/en og vinden drev hid og did, og da det saag ud, at de vilde til hafs, maatte de med yderste Nød, rejse ud i et Stormende Vejr, for at Bierge, og fick de da som melt 120 tylte enkelte Bord, 10 á 12 Fod i lengde og 1 ½ tome tyck, ligesaa fandt de og same Tiid, nogle Stycker af Bord, som {paa} \mod/ Land havde været forcknused, jtem og nogle sønder brudte Stocker af Skibet. Disse Biergere paastod at nyde den halvedeel efter Lov, siden de som melt, med Livs Fare, i hordt!! (haardt) vejr og aaben Søe, hafde bierged det andgivne, ja melte de tillige, at de allerede hafde solgt deres Bierge Andeel af Bordene in natura, til Sr: Albrict Henrich Mejer for 2 Mrk: 8 s: p: tylt overhovedet.
Da saavit var Passeret fremstod Hans Troland som sagde at han og 4 andre Mænd af Troland hafde funden 2 tylter 9 Bord af Dito Sort. jtem 2 ege Stocker og nogle Bord-Ender. Encken Marthe Kleppes Dreng 2 tylter Bord, Michel Bache 20 Bord og 20 Bord støcker jtem 6 tyckere Bord. Mons ibm: 6 Dito Bord, 26 tynne Dito og 28 Bord støcker. Ole Tambur hos Thor Bache 16 Bord. Jacob Stongeland med 2 andre toe furre stocker 14 alen lang 1 Do: 17 alen, Johanes Stongeland 1 Dito 17 alen. Lars Stongeland 1 Do: 14 alen.

Niels Møgster 17 Bord af de tynne. Mons ibm: 8 Dito. Knud ibm: 8 Dito. Joen ibm: 6 Dito og 1 furre plancke 17 alen. Niels Kalve 18 Bord. Jacob ibm: 7 Bord og 1 rorpind. Hans ibm: 16 Bord. Johanes ibm: 18 Bord. Halvor Hille 15 Bord 1 plancke 16 og 1 Dito 19 alen. Wintziens Hille 12 Bord, 2 stocker Furre. Thor Bache 5 Bord. Knud Bachesund 4 Bord. Niels Klepsvig 1 Plancke 17 alen. Michel Øchland 9 Bord.

1773: 55b

Elias Torrang 4 Bord. Haachen ibm: 4 Bord. Michel Dito 2 Bord. Jver ibm: 1 Stock med Jærn. Johanes Mæling 16 Bord. Ole ibm: 3 Bord. Ole Troland 6 Bord. Mons ibm: 1 Stock 9 alen. Mons Kleppe 4 Bord. Bent Mejer 48 Bord 4 furre Plancker noget gamel Eeg.
Alle disse haver og bierged det anførdte udj Aaben Søe og derfore ligeledes paastod at nyde i Biergeløn den halvedeel, sær da intraf saavel det første som siste udj bæste Fiske, hvorfra de heftede sig, og derfore tabte langt mere end de af deres Biergerløn kand fortiene.
Fogdens Fuldmegtig lod tilføre, som i Andledning af hvad de 4re første Biergere paa egne og medBiergeres veigne haver declareret: \sc:/ at de deres formente tilkomende Bierge Andeel haver solgt til Sr: Albrict Henrich Mejer ein natura med 60 tylter Bord etc: til 2 Mrk: 8 s: per tylt, at han paastod det alt paa Auction bordtsolgt til høyeste Pris, til mueligste Fordeel for den Kongel: Cassa, efterdie det er bekiendt at somt løber mere end somt paa Auction, skiøndt det kan være af lige Godhed. Og vil derefter indlade under Rettens Skiøn, hvad Andeel af den indbragte Sum Biergerne skal have.

Afskediget

Loven saavelsom senere Konge bud siger udtryckelig, at Biergerne, skal have sin Andeel af det Biergede, eftersom det er funden til og kand være værd, men da dette værd, ej kan fastsettes uden ved Overreigning af hvad det udbringes til derfore paa det hans Majestet /: om han det tilckomer, og andre Ejere ej med lovlig Beviis i lovlig Tiid fremckomer :/ ej skal lide noged Tab, da skal alt det fundne ved offendtlig Auction selges, og derefter ved dom fastsettes, hvad Andeel Biergerne skal have, hvis Sahl som forhen er skeed ej kan tages i Betracktning til hinder for Auctionen, og udsettes denne Forretning til Auctionen er holdet, som nu strax skal foretages.
3de timer efter, blev denne Forretning atter foretaged i Overværelse af de alle for opreignede; hvorda udj Retten blev af Fogden indleveret den holdte Auctions Forretning, af hvilcken erfahres, at det solgte opløb til 194 Rd: 1 Mrk: 5 s: Og indlod under kraftigste Forbeholdenhed af hans Majestets Rett Sagen til Paackiendelse Om Biergernes Andeel og videre.

Afsagt

Naar fra den paa Auctionen udbragte Summa 194 – 1 – 5

1773: 56

afgaar 4 proCento Auctions Salario bereigned til 7 – 4 – 9 bliver igien 186 – 2 – 12 s: hvoraf de som i lovlig Tiid kand legitimere sig at være de rette Ejere af det fundne Vrag, skal tilhøre først de 12 Rd: 1 Mrk: som det paa Bunden blev solgt, efterdie dertil ej kand være findere, og dernæst af de overskydende 174 Rdr: 1 Mrk: 12 s: den halvedeel med 87 Rd: 14 s: Biergerne skal altsaa i Henseende de i Acten indtagne Omstendigheder med det fundne tilhøre de øvrige 87 Rd: 14 s: \komer ej Ejere til lovlig Tiid, falder same Pardt den Kongelige Cassa til …(?) 99 – 1 – 14/ hvilcket alt hermed for Rett er kiendt og Dømt.

Ao: 1773 d: 8de Martj blev Retten udj følgende Sag sadt til et Extra ting paa Tingstæd stædet Gielmervig i Schaanevigs Skibrede i Andledning af Hr: Kamer Raad Juels promemoria til Stifted af 9de Decbr: 1772 og den derpaa Grundede Resolution af 21 Dito, hvilke blev i Rettelagd, da Retten blev betiendt med følgende Laug Rett Christopher og Peder Gielmervig, Peder Mortvedt, Johanes Løvig, Ole Nordhuus, Knud Axland, Erich Lechness, og Torbiørn Mortvedt. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Johan Schmidt og LænsMand Christopher Pedersen Gielmervig.

Fogdens Fuldmegtig tilførdte derpaa, at til dette Extra Ting Tiid og Stæd med Skriftlig Stefnemaal af 10de Octob: a: p: er indstefnt Ungt Mandschab Giermund Pottelsen!! (Bottelsen?) Eide af Hr: Major Bruns Conpagnie!!, og andet Westerlenske Regiment, til at modtage Dom efter Forord: af 8 Aug: 1742 og Forord: af 31 Januarj 1744 fordie han af Lægdet og Tienisten er bordtløbt, og vilde Fogden forneme om han møder.

Den indstefnte mødte ej efter 3de ganges lydelig opraab; Thi blev af Retten frem kaldet Stefnevidnerne til Examen og Eds aflæg om Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

Af Stefnevidnerne fremstod Helje Aschoutsen Sætre og aflagde Eed paa, at det i Rette lagde Stefnemaal, af ham og John Johansen Skaffer, som nu formedelst Siugdom ej møder, lovlig haver forckyndt i Novembr: Maaned sistleden for den bordtrømtes siste Tilhold Stæd, som var paa Closteret hos Rosmans Encken Guro hvor han tiente.

Eragted

da ickun det siste Stefnevidne sc: Helje Sætre mødte, og haver afhiemled Stefnemaaleds Forckyndelse over den bordtrømte saa kand nu hvercken vidner i Sagen afhøres, eller Dom afsiges over ham, men med alt maae, at beroe til førstkomende Somer ting, her paa Stædet, hvor Stevnevidnet, Vidnerne, Lægs Mand og Legs Brødre alle haver at møde, og dom i Sagen skal afsiges.

1773: 56b

Anno 1773 d: 15 April blev Retten sadt udj følgende Aastæds Sag paa Gaarden Domesness i Fiære Skibreede og Fieldbergs Præstegield bel: og Retten betiendt med eftersk: af Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel opnefnte Laug Rett sc: Størck Haaversholm, Jocum Waage, Svend Stoupe, Johannes Totzvold, Hans Fiøen (Fioen), Halvor Rochenes (Røchenes), Paal Stueland og Tørriss Øchland overværende i Retten Skibreedes Constituerede LænsM: Torbiørn Hougland som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

Procurator Niels Gorm mødte for Retten, og gav tilckiende, det Reinert Knudsen Domesness havde været nødsaged, at indkalde sine Grander Goute Haldorsen, og Christen Nordmansen Domesness, til denne Tiid og dette Stæd, siden de ej i mindelighed, ej heller efter Beskickelse haver ladet sig beqveme til at opsette Geil og Haaegar, hvor deres Creature haver deres Rægster over hans Bøe, hvorfore Beskickelses Vidnerne er indstefnt til at aflægge deres Vidnesbyrd, ligeledes og endeel Vidner, til at aflegge Forcklaring, hvorledes Skifterne gaar paa Bøen imellem Citanten og hans Grander, og derefter at lide Dom, til at betale ham Processens Omckost: Skadesløs og opsette Geil og Gahren efter StefneM: af 11 Martj 1773 som blev læst.

De{n} indstefnte mødte ej efter Paaraab, ej heller nogen paa deres Veigne. Nun(?) (Nuu?/Nu) mødte de Begge og tilstod lovlig Stefnemaal.

Gorm i Rettel: den Skriftlige Beskickelse af Dato 28de Nobr: 1772. som blev oplæst, begiærede dernæst 1st at de første Beskickelse Vidnerne Anders og Torbiørn Nedre Wig, som for Citanten i denne Sag haver beskicked de indstefnte om de mindelig vilde bilegge den mellem dem opkomne Tvistighed, 2de de siste Beskickelse Vidnerne Størch Haaversholm

og Paal Stueland som forckyndte den Skriftlige i Rettel: Beskickelse, 3de afhøre alle Citantens mødende Vidner.

de 2de første Beskickelse Vidner Anders og Torbiørn Nedrevig (Nedre Vig) aflagde Eed og sagde de at de nu for toe aar siden gick efter Reinert Domesnesses Begiær til Gouthe og Christen Domesnes for at tilspørge dem, om de vilde i Mindelighed opsette haagar om bøen efter sin anpart, saa og, om de icke vilde opsette og holde Geil for sine Creature, fra deres Thun op til hans Geil hvilcket siste de nægted, om haagar svarede de at naar Reinert ej vilde have det som tilforn vilde de ej bryde sig om.

Torbiørn Nedrevig sagde videre, at han og Halvor Biørcheland, efter Begiær af Reinert var og beskickede Gouthe {og Christen} Domesness, om Haae garens Giærding, hvortil han svarede, at naar Skifterne blev rigtig, vil han gierde sin part.

Størch Haaversholm og Paal Stueland aflagde Eed at paa, \at(?) de paa/ den i rettelagde Beskickelse, af dato 28de Nobr: 1772, haver faaed det svar som derpaa er teigned, men om Haaegaren svarede de hverken Nej eller ja, men holdt det ej umueligt naar Skifterne gick bent.

Citantens Vidner

J følge med dem som var Ole Sæbøe som haver boed paa Citantens Brug i 17 aar nu 5 aar siden og Simon Biørcheland som boede paa Gouthe Domesnesnes!! (Domesnesses) Brug i 16 aar nu 4 aar siden opgick Retten

1773: 57

Skifterne Paa Bøen, fra Søen opefter i lige linnie til en stoer Jorfast Steen hvori blev hugged et Kros, derfra op i høyeste Ris, saa ned over 2 ager snipper, og lige bendt over Myrene efter de der opsatte Mercker, til Becken, følger saa Becken hidefter til Citantens Side, til en Bugt i Becken, hvor et Mercke blev sadt hvor fra Skifted gaar op i et vier træe ved garen, denne Streckning befantes i sin fulde Lengde 302 Favner Lang; Derefter blev og forevist et stycke Bøe paa Østre Side af \Cit:/ Reinertz Brug, som ligger paa Christens {Brug} \Ejendom/ under en ager, Vig Ageren kaldet, som med sine Paaler paa den ene Side og agerrenen paa den Anden Side er afdeelt, dette er gived Citant: for Rægstervejen, af bemelte Christens Creaturer, som falder over Citantens Bøe, ligesaa er og et Støcke Ager gived af same Aarsag af Goutes Brug til Citanten, der og er udmercked. Retten besaag derpaa den Vej som almindelig af Contraparten Bruges til Rægster for deres Creaturer, og befandt vii, at den vil falde over snart ad den beste af Citantens Bøe, dog meged belejligt og kordt, Citanten anviiste Os en anden vej, som gaar {læ} Bordtefter en Reen, dog over Citantens Bøe, som faldt meged tørrere, men er derhos meged lengere, hvorfore og Citanten erbød sig at være dem Behielpelig med Sex dages Arbejde, hvormed de sagde ej at kunde være fornøyed, men vil have den gl: og almindelige \vej/ og derom holde Geil, hver efter Andeel.

Citanten Reinert Dommesnes vilde aldeeles icke være fornøyed med at nogen Geil, eller Rægster vej faldt fra hans Granders Thun, og til hans Geil, men vil de skal have den han haver anvist i Dag. og begiærede sine Vidner om Rægster Vejen afhørdte.

Anders Giertsen Lille Giærevig gl: 33 aar fød paa Lille Giærevigen har boed paa et plas her under gaarden Nedre Wig i 9 aar, ej slegt til nogen af Parterne aflagde Eed og provede, at have hørdt engang Citanten kom ned og spurgte Vidnes Væhrfader Elling Olsen Wosseplass, som var ?4 (84?/74?) aar da han døde, om han ej viste om der have væred Geil fra Siaa houen /: en hou ved Contra Citant: Goutes Floer :/ og over Rabberne, hvortil han svarede, at der nock vist have væred Geil, men det er nu saa lenge siden at nock ingen kunde erindre det \som nu lever/ havde ej videre at prove.

2. Vidne Marrithe Ellings Dr: Dr:!! (Datter) til oven melte gl: Mand, og kone til det første vidne gl: 36 aar ej slegt, aflagde Eed og vandt i ord og mening som første vidne uden Forandring.

3. vidne Brithe Christens Dr: gl: 26 aar fød her i Nabolauged, ej slegt aflagde Eed og provede, at have hørdt af ovenmelte gl: Mands Kone, at hun sagde: at der vist hafde været Geil paa det anførdte Stæd, men hun sagde ej at have seed Geilen self, men allene hørdt det af andre gl:

1773: 57b

4. vidne Ole Sæbøe aflagde Eed og vidnede, at have hørdt det same om Geilen, af den gl: Mand, som hans Dr: haver vidnet. sagde ellers at det aar han kom her at Boe nu 22 aar [siden]? giagede Granderne sine Creaturer ud over det Stæd, Citanten vil have til Rægster vej, og til bage den de nu bruger, men som vidnet forbød dem den først for ej at have toe vejer over Bøen, haver de siden, som forhen :/ brugt denne de nu har. haver ej videre at prove.

5. Vidne Torbiørn Nedrevig (Nedre Vig) aflagde Eed og provede, alt som Andet vidne uden Forandring.

Eragted

siden det lider paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen klock: 6.

2. dagen d: 16de April blev denne Sag atter foretaged, og var da i Retten Laug Retted med LænsM: og begge Parter samt Procurator Gorm.

Procurator Gorm paa sin Principal Citantens veigne lod tilføre, for at undgaae all Trette, som nu er begyndt og seer ud at vedblive, tilbyer han sig, naar Contraparterne vil opsette Geilen den vej som han i Gaar visede Retten, da vil han gierde den Anpart som kommer lengere at blive, end den forrige Geils vej haver været, dog med den Forbeholdenhed, at Contraparterne, skal opsette sin Geil fra Bøgaren af, saalangt som dem tilckomer, da han vil svare Resten første gang paa egen Beckost: opsadt til deres Huuse, men de siden at holde same ved lige.

Contraparterne svarede, at naar han vil holde denne deel ved lige, som han nu haver tilbudet sig at opsette, er de fornøyed med at geilen gaar der henne hvor Reinert har forlanged.

Citanten var ej fornøyed uden paa den tilbudne Maade.

Derpaa blev parterne saaledes inden Retten forened, at Geilen skal gaae {borte paa,} fra Shiaae hougen til Bøegaren, i en Sydvæst, og skal de alle holde hver en tredie deel, saaledes at de først opsetter same, og derefter holder det ved lige og skal Reinert begynde ved {Bøegaren} Huuserne og de andre siden hver sin deel. Om de andre Poster blev de ej forened, men paastod Dom, Gog!! (og) Procurator Gorm paastod 24 rd:

Omckost: anføres Saaledes

Skyds til Stædet med 4 Mand, 4 mile er	1 – 2	
1 dags Diet penge paa hen rejsen		4
2 dags (dages) Forretning	3	
Skyds og Diet Penge paa hiem Rejsen	2	
incaminations Penge		5 – 4
Fogden for Opnefnelsen	1	
LænsM:		3
de 8 Laug Rette hver 2 Mrk: 8 s:	3 – 2	
	---	---
	12 – 4 – 4	

Parterne Declarerede, at saafremdt de vil Jndstefne skal de koste Cituations Cort, efter Forord: af 31 Martj 1719, men udbad sig nu, at de for at Anskaffe det forinden Dom gaaer, maatte befries, da samme koster saameged at de lide Magter at skaffe samme.

1773: 58

Derefter blev i denne Sag saaledes Kiendt dømt og af den ganske Rett

Afsagt

Af paastanderne i denne Sag, sees, at Citanten Reinert Domesness paastaaer 1st at faae haaegar op mellem sig og Grander, 2. at faae sine Grander at holde Geil paa et Stæd, som han viisede Os at gaae bordt efter nogle Rabber fra \C:/ Citant: huuser til Bøegaaren, hvorom Parterne nu siden blev forligt, 3de at erstatte Proces Omckost: Skadesløs. De indstefnte blev forened med Citanten om Geilen, men paastod, paadømt om haaegaren og Omckost: Efterseer nu Retten Beviserne i Sagen, saa kan Retten efter bæste Skiønsomhed, ej andreledes!! kiende og døme, end 1st At Citanten Reinert skal giære efter sin Gaards Skyld i haaegaren 110 Favner, som skal begyndes fra Søen og op i den til Skielrom satte høye Brage Paale, tet ved en Merckesteen, derfra modtager Goute og gaar 96 Favner ned efter til Myren, hvor og en høy Paale til Skilrum er sadt, derfra modtager Christen og Grærer!! (Giærer) det øvrige til Becken, det Støcke fra Becken op i Wieren, skal Citanten Reinert holde. Haaegaren skal være forsvarlig Gierdet, saa den hegner fuldkomen Creaturene fra hverandres Bøe, og der hvor almindelig vej falder, skal de som Garen falder paa, holde forsvarlige Led, som falder til af sig self. Gejlen skal gaae efter som Parterne nu inden Retten blev forened om, nemlig fra Sliaae (Shiaae/Siaae) haugen sydvæst til Bøegaren, hvoraf hver skal holde sin tredie deel, og skal Giele (Geile) Gierderne være forsvarlige, 2 alen høye saa de hegner vel at Creaturene ej springer derover \og skal Reinert sin Part være nærmest huuserne; siid(?) (siden?) hver sin side/ den forrige Geil, som Reinert har maae han desuden self holde ved lige, og som han haver faaed denne nye Giel (Geil) paa det sted han self haver begiært, kan han ej nyde det Stycke Bøe han tilforn af Christen, og det støcke Ager han af Goute forhen har haft, men same skal tilfalde deres rette Ejere igien, og er altsaa ej mere liggende paa Citantens {Cita} Cide!! (Side) af {Bøe}\haae/garen en!! (end) det Støcke Ager, som er udmercked og tilhører Contra Citanten Goute. Geilen skal være færdig og som meldt giærdet til næste Paaske, og den, som da ej haver sit Stycke forsvarlig ferdig, skal betale til Bergens Tugthuus 5 Rd: som uden videre dom, naar med 2 Mand kand beviises Geilen er ej lovlig, skal udexeqveres. Haaegaren skal være lovlig i Stand satt til Slottens tiid 1774, under 6 rd: Straf til Kongens Cassa, for den som ej haver giordt sit til den tiid, som og \naar/ med 2 lov faste vidners sigende beviises, uden Dom skal exeqveres. og den skyldige desuden self sette gierdet lovlig i Stand under same Straf hvert aar. Den af Parterne, som vil indstefne Den skal efter vedtagelse koste afrisning, som skal følge med til Oberret: Udj Processens Omckost: betaler hver af Contra Parterne 8 rd: til Citanten Reinert Knudsen. Det paadømte udreedes efter lovl: Adfærd.

Eftter Domen var afsagt begiærede Parterne dette Andførdte til sin tiids Eftterretning, nemlig, at naar først Reinert Domesnes har faaed sit Stycke fra Søen op til den høye Paale, skal siden Goute have til den i Streckningen øst efter staaende første Mercke Steen, saa Christen i den

1773: 58b

Anden, Gouthe til den 3de, {og} Christen til den fierde, og saaledes dend ene efter den Anden af de toe, lige til Becken; men fra Merckestenen paa den anden side af Becken, op i Wieren tilhører Reinert. Den nye Geil som skal gierdes, deraf forferdiger Reinert Domesnes, til de i lige linnie opsatte 2 Mercke Stener, og gierer han paa begge sider fra huuserne og dertil, som paa hver side er omtrendt 48 Favner, det øvrige som er dobbelt saa langt, forferdiger Gouthe og Christen, da og en hver herefter, holder sin deel ved lige. og skal den gierdes saa bred, at den staaer uden for de opsatte Paaler. Bøegaren skal holdes lovlig under vedbørlig Straf.

Anno 1773 d: 3de Maj blev almindelig Somer skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Bechervigen, med Waags Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Ole Knudsen Rydland, Niels Johansen Sørfonden, Salomon Christophersen ibm:, Omund Johansen Kalveness, \Erich/ Aadnesen Øchland, Joen Hansen Møgster, Halvor Tostensen Østevold og Ole Naaven i hvis Stæd sadt LænsM: Knud Rydland. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel og LænsM: samt menige Tingsøgende Almue, saa indfandt sig og paa Stift bef: [M:] Levestzou (Levetzous) veigne Hr: Raadmand Hoe (Hol).

Hvornæst aller og Underdanigst blev læst følgende Kongel: Forord: og andre Ordres saasom
1te Patent om Høyeste Rett for aaret 1773, dat: 22de Octobr: 1772.
2de Forord: om at Rentekamered skal igien settes paa dets forrige Foed dat: 21 Januarj 1773.
3de Forord: dat: 12 Nobr: 1772, hvorved befales at ej af Penge maae tages mere end 4 pro Cento, ligesom Forord: af 13 Febr: 1767 befaler.
4de Forord: om Extraskatten i Norge Forand:!! (Forandres?) dermed til 6 aars Frivillig Gave dat: 14 Nobr: 1772.
5. Placat: om Premies Udlovelse for Rug etc: som indføres til Norge til Maj Maanes Udg: 1773. dat: 5 Decbr: 1772.
6. Dito paa Hafre til same Tiid dat: 19 Nobr: 1772.
7de Om fremed Feede Vahres Jndførsel til Norge til 1773 aars Udg: mod half Udenrigs Tolds Erleggelse dat: 8 Decb: 1772.
8de Om Consumptions Nedsettelse fra 6 s: til 2 s: af 1 potte Rom dat: 9 Janua: 1773.
9de og 10de Promemoria fra Stifted at Kongens Hafre skal selges for 2 rd: 8 s: til den fattige Almue. dat: 27 Martj og 10 April 1773.
11te Rente KamerRets Skrivelse af 10 April 1773 om at inted skal gaae af de Midler(?) som føres til Mechlenborg og Saxen.

Derefter Skatterne foretaged.

Erich Hovland i Rætte æskede den seniste Ting andlagde og til nu udsatte Sag mod Engel Haberg om ulovlige Beskyldninger betreffende.
Engel Haberg mødte, tilstod lovlig Stefnemaal og sagde at han aldrig haver sagt noged ondt om Citanten.
Bege!! Parter paastod Dom.

Eragted

i Morgen klocken 8 om Formiddagen skal dom i denne Sag afsiges.

J den Sag som seniste Ting af Ole Gresdahlen hafde andlagt mod Anders Gresdahlens Kone, var [til] dette Ting ej paastefnt.

J den Sag som Sr: Bendt Meier mod Sr: Christie hafde andlagt

seniste Ting blev paaraabt men blev svared den er ophæved.

Sr: Hendrich Christie i Retteæskede den fra seniste Ting udsatte Sag mod Niels og Knud Møgster Tiende af endeel lax betreffende og den første tillige om 2 rd: 4 Mrk: 8 s: Gield til Sr: Poul Olrichs Sterv boe.

De indstefnte mødte efter Paaraab, og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde dernest, at saafremt Loven og Forordningerne siger: at de skal betale 6 s: af en Lax vil de og betale, og paastaar de at Christie skal søge sin Tiende der, hvor Fisken dræbes, da de ej {skal} vil være forpligted at føre ham noged Stæd for ham, uden til sit eged Hiem. Niels Møgster sagde dernæst, at han rigtig er skyldig 2 rd: 4 Mrk: 8 s: til Poul Olrichs Sterv boe, men vil derimod Qvitte 4 Mrk: 8 s: han haver til gode i same Boe for Creature som fick Foster i Horgen!! hos ham. Dog negtede han af Fordringen 1 rd: 1 Mrk: 8 s: og veed dette: at han i disse 3de Aar ej holdt Præsten men haver ej heller gived sit Samtycke at {holde} \betale/ Præsten holden. og derfore maae de have fundet det paa af sig self. Videre sagde Niels Møgster at Christie har allene stelfnt!! (stefnt) for sig self at vilde have 4 s: af en Lax.

Det ene Stefnevidne{r} sagde at han Stefnede baade paa Præsten og Kirckens Pardt det andet mødte ej.

Eragted

med denne Sag beror til i Morgen.

Procurator Holch, efter forrige Tiltale af Lisbet Tossche mod Aadne Tvedt [mødte] og gav tilkiende, at Aadne Tvedt er lovlig indvarslet at møde til dette Ting, at Defendere sig, hvorvidt han enten vil tilstaae, eller fragaae Sigtelsen.

Den infstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal. sagde ellers, at han ej vidste hvercken hvormeged Fisk hans Dreng hafde til Byen eller om hans Dreng tog Seddel eller icke.

Procurator Holch haver bevislig nock, paa sin Principalindes veigne, bevist at Aadne Tvedt ved {sin} Fiskes Jndførsel til Bergen, hvirckelig haver forfordeeled hende, og endskiøndt at Contra Parten Aadne Tvedt til Besmyckelse vil undskylde sig, at hans Fiske varers Jndførsel til Bergen var ham ubeckiendt, saa vil det dog trycke ham paa Samvittigheden om han som Huusbonde ej skulde være beckiendt hvad han sin tiener leverede, og derfor paastod lovlig Dom med Processens Omckost:

Den indstefnte paastod endnu som før, at det var ham ganske ubeckiendt, hvorledes Drengen hans haver handlet med Fisken og enten han haver betalt Tienden hieme eller i Byen.

Parterne begiærede Dom.

Eragted

i Morgen klocken 9 skal dom i denne Sag afsiges.

Derefter læst følgende Documenter saasom

1te Jonas Fastess Skiøde til Ole Samsonsen paa 1 løb Smør i Gaarden Engevigen for 144 rd: dateret 25de Martj 1773.

2. læst til Udslettelse Peder Olsen

1773: 59b

Schaars Obl: til Salomon Aarschoug paa 250 rd: som er dat: 20 Junj Ao: 1768 og betalt efter Qvit: af 19 April 1773.

3de Salomon Aarschoug med flere[s] Skiøde til Ole Mehamer paa halve Fittie Kircke med alt underliggende for 310 rd: dat: 19 April 1773.

4. Ole Mehamers Obl: til Capt: Niels Dahl paa 250 rd: mod Pandt med første Prioritet i halve Fittie Kircke etc: dat: 19 April 1773.

5. Sr: Hans Hins (Hinds) Skiøde til Sr: Nicolai Petersen paa endeel huuse i Westre Bagholmen for 220 rd: dat: 6 Febr: 1773.

6te Sorensk: Hesselbergs Auct: Skiøde paa 1 Pd: Smør i Risøen til Mathias Sundstabøe for 87 rd: 3 Mrk: dat: 3de Aug: 1772.

7de Jacob Havnens Skiøde til Sønen Johanes paa 1 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Havnen for 50 rd: dat: 3 Maj 1773.

8. Niels Aarbøes Bygsel-Seddel til Anders Larsen paa 18 mrk: Smør i Store Tufteland dat: 3 Maj 1773.

9de Salomon Hmres Dito til Arne Jørgensen paa 1 pd: 3 mrk: Fisk i Gaarden Kalve dat: 8 Martj 1773.

10. Thomas Lille Tuftelands Obl: paa 20 rd: udstæd d: 4 Maj 1770 til Brithe Knuds Dr: Rydland er betalt efter Qvit: af 18 Julj 1772.

11te Ole Fittie med fleer[es] Skiøde til Salomon Aarschoug paa 1 pd: Smør i Aarschoug for 32 rd: dat: 3 Maj 1773.

12te Contract mellem Salomon Aarschoug og Ole Fittie, om Gaarden Aarschoues Beboelse dat: 3 Maj 1773.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen d: 4 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Bechervigen for Waags Skibreedes Almue, med det anførdte Laug-Rett.

Hvorda udj den fra i gaar til i Dag udfløttede, og til doms optagne Sag mellem Erich Hovland og Engel Haberg blev saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Med de 2de udj denne Sag førdte Vidner sc: Lars Westvig og Simon Engevig er ej det minste beviist, at indstefnte Engel Haberg skulde have beskyldt Citanten for at have trækket fremedes Teiner. Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at Engel Haberg skal for det paastefnte aldeeles frie at være.

Udj Sagen mellem Madame Lisbet Tosche og Aadne Tvedt som til nu optaged blev saaledes for Rett dømt og

Afsagt

Madame Lisbet Tossche, som ved sit Stevnemaal {ha} i denne Sag, haver indstefnt Aadne Tvedt, fordie han icke skal have betalt Fiske Tiende af til Bergen førdte Tran og Fisk, haver til Sagens Styrcke paa sin Side førdt et Vidne sc: Citantens Dreng Thomas Torraldsen (Tarraldsen). der rigtig nock haver sagt at endeel Fisk af ham er førdt fra Fittie Sogn til Bagholmen og Bergen uden Tiende Seddel, ja og, at for saavidt deraf kom til Bergen den ganske Tiende {deraf} er <der> bleven betalt, og at denne Fisk tilhørdte hans Huusbond Aadne Tvedt. Den indstefnte Aadne Tvedt derimod benegter ganske, at han ej veed, hvad enten hans Dreng tog Tiende Seddel eller ej, ligesom og at han som en meged Vanføer Mand kand icke kome paa Søen eller self bestyre noged Fiske brug. Betragter nu Retten det anførdte med mere i Sagen, da sees, at et ført Vidne mod en Mands reene Benegtelse, icke kan gielde til Eftterfølgelse i Dom. Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at Aadne Tvedt skal i for det paastefnte i denne Sag frie at være; hvorimod Citantinden Madame Tossche forbeholdes sin Rett til drengen Thomas Tarraldsen som den der bordt førte Fisken uden at tage Tiende Seddel derpaa. Derimod tilfindes Aadne Tvedt for hans utilladelige Opførsel for Retten, og de mange Eder han der haver udøst, at betale til Justitz Cassen 2 rd: som bør at udredes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.

Holch begiærede domen beskreven.

1773: 60

Procurator Niels Gorm mødte for Retten og gav tilkiende, det Borger og Kiøbman i Bergen Sr: Nicolaj Petersen haver til dette ting tiid og stæd, ved Skiftlig Stefnemaal af d: 22 Decbr: 1772 ladet indstefne Simon Olsen Westre Bagholmen til at modtage Dom, at ryddig giøre Pladsed, han nu beboer, og fra sig levere den Bygsel-Seddel han nu i hende haver, imod de af ham betalte Bygsel-Penge[s] Tilbageleverelse, samt at betale Omckost: Skadesløs, alt efter Stefnemaales Jndhold som blev oplæst.

Simon Olsen mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Gorm i Rettelagde en Skriftlig Reqvisition fra Sr: Petersen til Hr: Biskop Arentz af 18 Nobr: 1772 som lyder saaledes.

Simon Olsen i Rettel: sin af Biskop Arens erværvede Bygsel Seddel dateret 5 Junj 1772 som tillige med Qvit: for Grundelejen 1772 blev oplæst.

Derefter i Rettelagde Procurator Gorm en Skriftlig Beskick: udstæd af Citanten til Simon Olsen dat: 21 Decbr: 1772 hvoraf sees, Citantens fredelige Sindelaug og i Mindelighed, giorde Tilbud for at udgaae!! (undgaae) Process, og Omckost: men af Contra-Partens givne Svar til Beskickelse Vidnerne, sees tydelig at ContraParten vil heller kaste sig i Process. Beskickelsen blev oplæst.

Simon Olsen vedstod det paa Beskickelsen teignede Svar.

Endnu fandt Comparenten fornøden, at i Rettelægge et af Hans Høyærværdighed Hr: Biskop Arentz til Sr: Hans B: Hind afladt Skrivelse dat: 4 Junj 1771 hvoraf sees, at hans Høyærv: finder sig berettighed til for de 3de Aars ræsterende Grundeleje at holde sig til Kræmerl: Ejer og paastaaede (paastaaende?) huuse(?) Berved!! (Breved?) lyder som følger. Derefter inleverede Comparenten sit Skriftlige Jndlæg af 3de Maj h: a: som han begiærede oplæst.

den i Jndlægget indlemede Reig: blev og i Rettel: og oplæst.

Jndstefnte Simon Olsen lod tilføre, at som han saag det almindelig beckiendt, at det stod en hver fridt for, at tilbygsle sig Stædet, saa indfandt han sig hos Biskoppen for at bygsle, og da beckom den i Rettelagde Bygsle-Seddel, hvortil han holder sig, i øvrigt benegtede alt modstridende.

Begge Parter begiærede Dom.

Eragted

Engang i Aften; forinden Retten ophæves, skal Dom i denne Sag afsiges.

Ole Jngemorsen Præstbøe i Retteæskede de!! (den) fra seniste Ting til nu udsatte Sag, som {fr}af Sr: Holch mod ham var andlagt betreffende en død Koe. Og sagde at have Stefnt Holch til dette Ting at paahøre sine Vidner.

Holch vedtager at møde tilstod og, at være lovlig Stefnt, men ej anderledes, af Stevnevidnerne nemlig, LænsM: Knud Rydland og hans medhavende vidne, end for Ole Præstbøe at han neml: Holch skulde beviise be:te Ole Præstbøe over, at han neml: Ole Præstbøe hafde svelted Koen i hiel, eller at være død i hans Varetægt af suldt, her blev da for Citanten Holch 2de ting at forlange, 1te At Domeren nøye behageligst opagter, hans Contrapartes urimelige og usandfærdige Sigtelse ved det at hans Contrap/ar/t indstefner ham, neml: Holch at paahøre vidner. 2de Saae vil kortelig være dette, at den Respective Domer, behageligst vil tage Ole Præstbøes Stevnevidner under Eed, da derved vil bevises at Holches andragende er rigtig.

1773: 60b

Stevnevidnerne LænsM: Knud Rydland og Søn Ole sagde at de haver Stefnt Holch, at beviise koen døde af suldt, men ej at paahøre Vidner hvilcket de med Eed beckreftede.

Ole Prestbøe sagde: at han ej forstod andel:!! (anderledes) ved sin begiærte Stefning, end at Vidner skulde føres.

Holch kan icke vedtage Vidners Førelse, vil blive til Sag, hvorvit den Respective domer vil hantere og frasige om Rimelighed kunde være Citanten Holch skulde imodtage Vidners Førelse, men Holches Mening og Paastand er denne, at siden Ole Prestbøes Sigtelse mod ham, som før er uden Lovs Følge, saa paastod Holch, in Totom Ole Præstbøes Stefnemaal, som ulovlig rent afslagen og at Ole Prestbøe for icke, at han skal becklage sig, over hans Contra Part for hastige Overilelse, om han behager at lade udbede Anstand, men saafremt at Ole Prestbøe icke vil finde sig deri saa vil Holch afvarte hvad som Ole Prestbøe vil svare.

Ole Prestbøe lod tilføre, at i fald han icke kand faae sine Vidner nu førdte, maae han begiære Sagen udsadt for at faae ham lovlig stefnt dem at paahøre.

Holch var for!! fornøyed med Udsettelse.

Eragted

Eftter Forening af begge Parter udsettes Sagen til næste ting, og vil Retten da forvente, at ingen Feiltagelse indløber under de udstæde Stefninge paa begge sider.

Eftter udsættelse fra igaar, blev Sagen mellem Sr: Christie og Niels samt Knud Møgster paaraabt.

Og mødte da Sr: Christie som i Rettel: sit Jndlæg af dags dato som blev oplæst.

Procurator Jens Holch mødte paa de indstefnte Møgster Mænds veigne, og gav til kiende, at han neml: Holch var overdraged Sagen til fuldkomen Defention, og da han hører, af det oplæste Jndlæg, at her er begiærligheder, over hvad som billigst bør være, vil og vel findes i Protocollen for (før) anførdt det same, saa for at klare alt til et retsindig Øyemercke for Domeren, begiærede Holch at han paa sine Principalers veigne, maae nyde Andstand; ligesom han og kierlig begiærede at Domeren vil lade ham paa sine Principalers veigne nyde Udtog af alt i Sagen Passeret for at begiegne Sagen med Contra Stefning.

Christie paastod uopholdelig Dom.

Holch vedblev sin forrige Paastand.

Eragted

Paa det ej de indstefnte Møgster Mænd, skal mene, at Retten med Dom vil overihe(?) (overihle) Dem, udsettes Sagen til næste Ting, og skal det forlangte Udtog dennem tilsendes i lovlig tiid, til Sagens Fortsettelse som Domeren!!

Hans Monsen Troland mødte for Retten paa egne og de øvrige Trolands Mends veigne, og tilckiendegav, at de til dette Ting haver indstefnt med mundtlig Stefnemaal, Mons Joensen Kleppe, Halvor Keppe!! (Kleppe), Jens Klepsvig, Halvor Hille som nu død, Wintziens Hille, fordie de haver kastet inden i deres laas, som de hafde giordt paa Haarge vaagen under gaarden Møgster. derfor at lide Dom og betale den Skade de led deraf, samt Omckostninger.

De indstefnte mødte icke efter Paaraab, ej heller nogen paa deres veigne,

Thi fremstod Stevnevidnerne Christopher Østevold og Aadne Pirholmen, som aflagde Eed at de for mere end 14 dage siden lovlig haver

1773: 61

[stefned] de opreignede Mænd, en for alle og alle for en at modtage Dom for deres ulovlige Gierning at de haver kasted inden i Citanternes Læsing paa Horgevaagen, og betale Omckostninger.

Citanternes vidner.

1. Vindne!! (Vidne) Tosten Monsen Troland aflagde Eed og provede at Citanternes Drenge rejste ud noged for Juel sc: Søndags Aften og sadte Smaae-Silde Garn paa Horgevaagen for at erfare om der var Sild, Mandags Morgen rejste de ud og tog op Garn, og fornam da, saavel paa Garned som i Søen at der var Sild, hvilcket de kom hiem og sagde, og stod da Citanternes Nod paa et Stæd Knasvogen kaldet, hvorpaa Vidnet tilligemed Pigen Brithe Jens Datter og en af Citanterne sc: Aort(?) Monsen, rejste med deres smaa læsinge Nod til Horgevaagen og læste, og stod der da ingen slags Nod for den ind paa Bugten værende Sild, men ind og udløbet var fridt, dagen efter som var Tisdagen rejste de sc: Citanterne ind med deres store kaste nod for at optage det de hafde læst paa Horgevogen og efter de hafde kasted, {kom ind} og faaed ørene af noden i land, kom indstefnte Mons Kleppe, og sagde til Vidnet med de andre at de ej havde giordt vel i det de hafde læst og kasted der, hvortil de svarede, at de mente det stod dem fridt for da der var en Oben Søe, hvorpaa han siger det var ubeckiendt at Citanterne for og lovted (løvted) pa hvert Hul, hvorpaa bemelte Mons Kleppe rejste og sagde han hafde ej mere der at bestille. Onsdag efter, som var dagen for Jule Aften, om Morgenen sendte Citanterne Bud til Møgster Mænd, at de skulde møde, og modtage deres Lands lod, og var da allerede Møgster Mænd komen til Horge Vogen, og hafde da Møgster Mænd, sat sin egen Nod til Læsning inden i Citanternes Nod, som da allerede hafde staaed der paa 3de Dag, og befaldte da Niels Møgster Citanterne, at de skulde optage deres Nod, siden Waagen tilhørdte Møgster og de hafde læst tilforn, og sagde da Citanterne at de optager ej deres Nod, siden ingen var der da de læste, Niels Møgster gick derpaa i land /: men lod sin læsings Nod staae inden i Citanternes :/ og talte med Hans Troland, og bød da Citanterne, Møgster Mænd deres rette tilkomende Landslod, og om de vilde være med i det som stod i læsingen uden for kaste noden kunde de være halft om halft og forlangede da Niels Møgster icke allene halve Parten af det læste, men og 3de Parten at!! (af) det Citanterne hafde i kaste noden, hvormed Citanterne ej var fornøyed, uden retten tilsagde det; Citanterne lod da læsingen staae til 4de dag Juel, og lod Møgster Mend deres tillige staae inden i til same dag, Citanternes kaste Nod stod da og inden i med noged Sild i, som ej var optaged. 4 dags Morgen Rejste Citanterne ud, og var da Møgster Mend tillige med de indstefnte der, og bød da Citanterne det forhen melte, men da Møgster Mend paastod som for (før) svarede Citanterne, at loven maatte adskille dem. Niels Møgster sagde da, at Citanterne skulde aldrig være værdig mere at kaste nod paa den vaag, strax derefter kom de indstefnte med sin kaste nod og kastede ind i Citanternes læsing, og stod endnu stod!! Møgster Mandens læse Nod inden i Citanternes som for meldt, og gick da 5 Mand af Citanterne og tilsagde de til de

1773: 61b

indstefnte og spurgte paa hvad maade de vilde kaste, men hørdte ej hvad de svarede, havde ej videre at prove.

2. Vidne Brithe Jens Datter aflagde Eed og vidnede i Ord og mening, som første Vidne uden Forandring.

3. Vidne Mons Abrahamsen Mæling aflagde Eed og provede {at} i et og alt som første Vidne, dog med den Forandring af Tillæg, at da Citanterne tilbød Møgster Mænd lovlig Lands lod og halveParten af det i læsingen svarede Niels Møgster at om der var 1000 rd: i laased skulde ej Citanterne faa en Sild deraf, og forbød da Niels Møgster at Citanterne ej skulde være værd, at have noged slags Brug ved Horge, og ej væde Nod der, hafde ej videre at prove uden at Niels Møgster sagde Citanterne stal sig ind paa Waagen som Tyve og tog Sild.

4. Vidne Ole Andersen Troland aflagde Eed og vidnede i et og alt som de 2 første Vidner uden Forandring.

5. Vidne Mons Wintziensen Troland aflagde Eed og vandt som første Vidne, dog saag ej da Møgstre Mand satte sin læsinge Nod ud, sagde og at høre Niels Møgster stal sig ind som en Tyv paa Waagen og tog Sild. hafde ej videre at vidne.

Niels Møgster tilstod offendtlig for Retten, at Citanterne haver, staaled sig ind paa Waagen som Tyve og taged Sild.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel lod tilføre, at Retten maatte Observere, hvad Hans Majestets Cassa kunde tilfalde i denne Sag, efter som dens Udfald kand blive.

Eragted

Sagen udsettes til næste og de lovlig indstefnte forelegges at møde med sit Tilsvar i Sagen, og vil det tillige være fornøden at Niels Møgster som haver indlemed sig i Sagen, til same Tiid, stefnes til Vedermæhle og at modtage Dom for saavit han i Sagen \ham/ kan være vedk:

Jens Jsach Holch mødte for Retten, og gav til kiende, at han til dette Ting tiid og Stæd, haver været nødtvungen, at indstefne Lars Olsen Wig, fordie at be:te Lars Olsen ham meged ilde haver behandlet, hvilcket den Respective Domer, virkelig udfinder i det af Holch i Rettel: Stefnemaal dat: 3 April 1773 som h/an/d i rettel: og begiærede oplæst.

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab, og ingen paa deres!! (hans) veigne

Thi fremstod Stevnevidnerne Niels Kallevig, og Christian Kieholmen og sagde at de haver med lovlig Varsel stefnt Lars Olsen Wig og Vidnerne undtagen Lieut: Mølrop, vidnerne under Falsmaal.

Holch begiærede sine vidner førte.

af Vidnerne mødte ingen efter Paaraab, undtagen Hr: Lieut: Mølrop som fremstod aflagde Eed og vidnede paa Holches Qvest: saaledes første Qvest: Om icke Hr: Lieut: Mølrop 1771 d: 30 Julj var med ham i følge, og kom til Gaarden Wig, for at vilde giøre paa hans Søns veigne en Sand aftale, hvad Lejl:!! (Lejlendingen) paa Wig, vilde vove paa hans Søns Odels Rett dertil, 2de da Holch i Kierlighed dette for Lars Olsen udsagde: om da Lars Olsen ej meged ilde begiegnede ham efter Stefnem: Tilhold, med Vred hue og better!! (bitter?) sinde. tog sig i øvrigt Reserveret i Fald her skulde være noged under vidnes forcklaring, at opservere. Mølrop svarede der paa [til] 1te Qvest: ja! til 2. Qvest: jo da Citanten Holch Proponerede det at faae noged for sin Søns Odel blev den indstefnte vred, som stod og slog paa Marcken og sagde til Holch hvad komer det dig veed at fordre noged paa hans veigne, nu komer du paa den Maade, du vil sette dette overstyr, saavel som alt andet, og jeg betaler dig slet icke noged, og i denne

1773: 62

det same i Vred hue tog en Liaae og hyttede ja stod med Spidsen mod Citanten, saa vidnet ej kunde see eller troe andet, end han vilde kiørt Liaaen i Citanten. havde ej videre at vidne.

Eragted

Jndstævnte Lars Olsen Wig, haver til næste Ting at møde med sit tilsvar i Sagen, og Vidnerne, hans Kone, Søn og Datter som alle lovlig stefnt, forelegges under lovlig Faldsmaal til næste ting at møde for deres vidnes byrd i Sagen at aflegge som til den tiid udsettes..

Holch begiærede Forelæggelsen beskreven og leverede Penge til Stemp: pp:

Udj den Sag mellem Sr: Nicolaj Petersen og Simon Olsen blev saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Ved Skriftlig Stefnemaal af 22 Decbr: 1772, haver Sr: Nicollai Petersen, som ved Skiøde af 6 Febr: 1773, er bleven Ejer af de paa Westre Bagholmen staaende Huuse, /: som Sr: Hans Blydt Hind tilforn tilhørdte :/ indstefnt Simon Olsen at fravige hvad han udj Westre Bagholmen, sig af hans Høy ærværdighed Hr: Biskob Arentz haver tilbygsled, under Dato 15

Junj 1771, og derpaa same Dag erholdet Bygsel Sedel, som er ting lyst 4 Maj 1772. Til dette paastaaede at godtgiøre i rettelagde Citanten 1st en Beskickelse til Simon Olsen af 21 Decbr: 1772, hvori Citanten tilspørger ham, om han, for at forekome Dispute godvillig vil afstaae det tilbygslede, 2de en Reqvisition til Hr: Biskoppen af 18de Nobr: 1772, med høybemelte Hr: Biskoppens derpaa teignede Svar af 19de i Dito Maane[d], hvorefter han slutter Sagen til Doms ved Jndlæg af dags Dato, med paastand, som meldt om, at Simon Olsen, skal fravige sit tilbygslede og betale Omckost: 11 rd: 4 Mrk: Simon Olsen til alt dette: svarede ganske kordtelig, at da han saag af Hr: Biskoppens Jndbydelse i Bergens Adresse Eftterretninger, at det stod en hver fridt for at tilbygsle sig det Benificerede i Westre Bagholmen, mente ham!! (han) det ej var mere utilladelig for ham end en anden, at bygsle same, og til den Ende indtrædde i Accord med Biskoppen, og erværvede sig den i Rettelagde Bygsel Seddel, uden at noged blev ham paalagt at anskaffe, uden allene den aarlige Afgiftt. Naar nu Retten betragter det i Rettelagde: paa begge sider, da sees, icke allene, at Sr: Petersens udstædde Stefnemaal, Beskickelse, og Reqvisition til Hr: Biskoppen, altsamen er skeed lenge forinden han ved Skiøde var bleven Ejer af Huuserne paa Westre Bagholmen, eller havde lovgyldig Grund til, at giøre minste Bevægelse om, det Simon Olsen havde tilbygsled sig, Men da om denne store Formallitet inted af Contra Parten er nefnt, vil den ej til Følge i Sagen, blive at opholde sig over. Det bliver derfor allene at afgiøre, hvorvitt den til Simon Olsen udstædde Bygsel Seddel skal staae ved magt eller ej, og om icke Sr: Petersen, som nu værende Ejer af Huuserne paa Stædet Westre Bagholmen skal have en nærmere Rettighed til dette Bygsle gods end Simon Olsen; Saa da det ingenlunde er oplyst inden Retten, at dette Simon Olsen tilbygslede, uadskillelig følger kræmerlejet Westre Bagholmen, og derfore ene og allene af Stædets Priviligerede Kræmerleje skal bestyres, icke heller i den Simon Olsen meddeelte Bygsle Bygsle!! Seddel er at finde at han haver bygslet paa Condition, af at kiøbe Kræmer Huuserne, eller søge Handels Privilegier paa Stædet; Saa kand heller icke hans beckomne Bygsel-Seddel, ved alt det seenere i denne Sag passerede, i minste Maade Sveckes; Og derfore Kiendes og dømes herved for Rett. At Simon Olsen skal for det paastefnte i denne Sag frie at være, hans Bygsel-Seddel at

1773: 62b

staae ved magt, og han at giøre sig det tilbygslede saa nyttig, som han vil, og en Lejlending efter Loven tilladt er, dog hvad floren og laden til Pladsed betreffer, maae han dermed at forsiune sig self, da det ej kan tillades ham at benytte sig af de der staar, siden de(?) gaaer i Kiøb og Sahl og han inted Adkomst er gived derpaa. Processens Omckost: ophæves paa begge sider.

Gorm begiærede Domen beskreven og leverede 4 Mrk: 8 s: til Stemp: pp:

Derefter Publiceret

Natanael Mathisens Skiøde til Sr: Hans Jacob Bugge paa Gougsem med fleere Gaarder for 898 rd: dat: 10 Febr: 1773.

2. Jens Holches Skiøde til Madm: Lisbet Tossche paa et Huus Mossaboen kaldet, staaende paa Torget ved Brandesund for 12 rd: dat: 18 Maj 1772.

3de Guri Femangers Bygsel Seddel til {Tomas} \Mons/ Larsen paa 18 mrk: Smør ¼ huud i Gaarden Sandvigen dat: 4 Maj 1773.

4. Sr: Nathanael Mathisens Dito til Johanes Rasmussen paa ½ vog Fisk i Gaarden Dybevaag dat: 21 Decbr: 1772.

Derpaa blev taged under examen, om de blant Almuen udestaaende Restancer af den {nu} aller naadigste paabudne Extraskatt som nu er eftergived, og blev same med Almuens Bøger Confereret og i alle deele rigtig befunden og derom Tings vidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab, vilde gaae i Rette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Ao: 1773 d: 5 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet paa Tingstædet Bechervigen med Opdahls Skibreedes Almue, og retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Engel Meddahlen, Christopher Møglebust, Solfæst (Sølfæst) Store Sætre, Ole Sæløen, Tosten Schorpen, Christopher Store Giærsvig, Peder Lie, og Jacob Hofdenes. Overværende i Retten paa Hr: Stifts befallings Mand Levetzoues veigne Hr: Baadsman!! (Raadsman) Høe (Høl) med Fogden og menige Tingsøgende Almue.

hvorda Aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forordninger og høy Øvrigheds Ordre som til beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i Protocollen Extraheret.

Derefter følgende Particulliere Documenter saasom
1te Hr: Lieut: F: C: DuWahls Declaration dat: 3 Maj 1773, om, at ham af sin ældre broder er overdraged Odel til den hele og ved Skiøde af sin Moder dat: 27 Martj 1772. er solgt Ejendom til Halve Gaard Hovland af Landskyld i alt 7 løber Smør 4 huuder.
2. Frue Dahls Bygselbrev til Christopher Samsonsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Ohnerem dat: 16 Novebr: 1772.
3de Endre og Johanes Haaland[s] Grunde Seddel til Lars Hansen paa et Plads under Gaarden Haaland dat:!! dat: 16 Januarj 1773.
4. Frue Ana Elisabet DuWahls Skiøde til Stifsønen!! (Sønnen?) Hr: Lieut: F: C: DuWahl paa halve Hovlands Frie adelige Sæde gaard med alle underl: herl: etc: for 660 rd: dat: 27 Martj 1772. Fogden i andledning af det nu inden Retten oplæste Skiøde, fra Frue Majorinde DuWahl paa den halve Gaard Hovland, til hendes Søn Hr: Lieut: F: C: DuWahl maatte erindre dette, at i henseende til den Skatte Friehed, som Gaarden allernaadigst er forundt; Saa maae han ved sit Allerunderdanigste Reignskab aarl: beviise 1st at Frue Majorinden til same er lovlig Ejer, men end og at same af hende beboes og bruges; Saa finder han sig nu andlediget, først af Retten at begiære, at den under hans Haand og Werification vil meddeele ham ej allene en Rigtig Copie af dette Skiøde, men end og hvad videre inden Retterne er passeret i henseende til Ejendom til denne Gaard, men end og dernæst at forlange Laug Rettes og LænsM: Svar, hvoe der haver for det af-

vigte Aar, beboed og brugt Gaarden, Frue Majorinden allene eller nogen anden med hende; hvortil LænsM: og Laug Rett svarede at de icke andet er beckiendt end Encke Fruen den til Dato allene haver ved Tienere haver!! bestyred nu som forhen siden hendes Mands Død.
5te Hans Hansen Reisens bygselbrev til Johannes Johansen paa 1 ½ løb Smør i Reisen dat: 5 Maj 1773.
6te Ole Olsen Øvre Dallands Skiøde til \Ole/ Anders: Opdahl paa 1 løb Smør ½ Huud i Gaarden Øvre Dalland for 122 rd: dat: 5 Maj 1773.
7de Tosten Singelstads Skiøde til Knud Øvre Løchhamer paa 1 pd: 12 mrk: Smør i Øvre Løchhamer for 36 rd: dateret 2 April 1773.

8de Michel Michelsen Ferrevaagens Odels og Pengemangel til 1 ½ løb Smør i Færrevog dateret 5 Maj 1773.

i Den Sag som Baar Davidsen Søgnetvedt mod Jver Paalsen Nordbust haver andlagt, er til dette Ting inted Stefnt.

Den af Hans Udtne mod Jver Nordbust seniste Ting andlagde men til nu udsadte Sag Gield betreffende i Retteæskede LænsM: Mads Godøen paa Citantens veigne og paastod Dom med Processens Omckost: 10 rd:

Jndstefnte Jver Olsen Nordbust mødte [ej] efter Paaraab ej heller nogen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Niels Nedre Dalland og Johanes Godøen som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed og sagde da den indstefnte til Dem, at det var en Sag han vidste om.

LænsManden paastod Dom.

Afsagt

Hans Udtne som haver indstefnt Jver Nordbust for til gode havende 40 rd:, haver godtgiordt sin Fordring med den Jndstefntes eget Beviis, hvorimod den indstefnte som nu til 2de Ting lovlig haver været stefnt, ingen Jndsigelse haver giordt; Thi kiendes og Dømes herved for Rett, at Jver Nordbust skal betale til Citanten Hans Udtne de paastefnte 40 rd: med Renter \4 proCto:/ fra første Stefnemaal den 20 Septbr: 1772 til Betaling skeer, tilligemed udj Processens Omckost: 6 rd: ibereigned Domens Løsning, som alt bliver at udreede næste 15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.

Tosten Eide i Retteæskede den Sag han seniste Ting havde andlagt mod Niels Siglevig fordie han 2de gange haver oppebaared 8 rd: Citantens Formand i Ægteskabet var skyldig bemelte Niels Siglevigen.

Jndstefnte Niels Siglevig mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at han ej haver medtaged!! (mod-?) 8 rd: af Hr: Kamer Raad Juel af de 20 rd: Baar Eide var skyldig til afg: Ole Siglevigen.

Citanten sagde at det vidne Jver paa Wolden som senist blev gived Laugdag nu er død, derimod haver han nu indstefnt Anders Peders: Wolden som nu ej møder, ellers holder han Dug og disk paa Liuse Closters Gods.

Eragted

Vidnet Anders Pedersen Wolden som Sorterer under Lieuse Closter Jurisdiction, kan af denne Rett ej paalegges at møde her til Vidnes byrds Aflæg, men om Citanten vil have ham førdt maae han at stevne ham til det Ting hvortil han hører, med mindre han godvillig kan formaae ham her at møde.

Citanten begiærede Sagen udsadt for at føre flere Vidner.

Eragted

den begiærte Udsettelse bevilges til næste Ting.

1773: 63b

Ole Jacobsen Ohnerem mødte for Retten og gav til kiende at hans Fader Jacob Olsen Ohnerem havde med mundtlig Stefnemaal indstefnt Ole Nielsen Langeland for Ræsterende Penge 110 rd: Efter i!! Obligation af 5 October 1771, med ræsterende Renter og aparto Fordring 14 rd:, om alt at lide Dom og betale Omckost:

Ole Nielsen Langeland mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stevnevidnerne Engel Meddahlen og Christopher Møglebust, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen dog saaledes at de Stefnte paa Obligat: Sumen med alle ræsterende Renter og Omckost: og tilstod den indstefnte da at Obligat: lovlig er opsagt.

Eragted

Følgelig Lovens 1 Bogs 4 Capt: 32 art: udsettes denne Sag til næste Ting og den indstefnte Ole Nielsen Langeland forelægges til same tiid at møde med sit tilsvar i denne Sag.

Ole Madsen Fladerager hafde til dette Ting indstefnt med Mundtlig Stefnemaal indstefnt!! Hans Knudsen Hollekim for 2 rd: 1 Mrk: som staar igien paa nogen Bucker den indstefnte kiøbte af Citanten derfor at lide Dom, og betale Omckost:

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab ej heller nogen paa hans veigne

Thi fremstod Stevnevidnerne Niels Nedre Dalland og Johanes Godøen som med Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed, og sagden!! (sagde) den indstefnte at han ej kan vægre sig i det paastefnte men vil betale.

Eragted

Jndstefnte Hans Knudsen Hollechim gives hermed Laugdag til næste Ting for at indkome med sit Tilsvar i Sagen.

Derefter læst følgende Documenter saasom

1te Peder Pedersen Ness og Erich Pedersen Aachres Skiøde til Anders Jacobsen paa ½ løb Smør og ½ huud i Øvre Beltestad for 200 rd: dat: 15 April 1773.

2de Jenss Høvischelands Skiøde til Ole Jacobsen paa ½ løb Smør ¼ Huud i Gaarden Høvischeland etc: for 103 rd: dateret 5 Maj 1773.

3de Niels Nedre Giærstad med fleres Skiøde til Christopher Larsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Nedre Giærstad for 36 rd: dat: 27 Septbr: 1772.

4. Ole Jacobsen Høvischelands Obl: til Ole Johansen Salthellen paa 79 rd: 2 Mrk: 4 s: mod 4 proCento Rente og Pandt ½ løb Smør ¼ huud i Høvischeland etc: dat: 5 Maj 1773.

5te Sr: Bugges Grunde seddel til Jacob Christophersen paa et Plads ved Bechervig dat: 3 Maj 1773.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen d: 6te Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd for Dito Skibreede og med det anførdte Laug Rett.

Jacob Christophersen Sætre havde til dette Ting indstefnt Størch Knudsen Opdahl for 12 rd: han haver oppebaared, \og/ som tilhører Myndtlingen Ole Jacobsen Nedre Beltestad, derfore at lide Dom og betale Renter i 6 aar samt bet: Omckost:

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Niels N: Dalland og Johanes Godøen, som ved Eed bekreftede Stefnemaales Rigtighed, sagde ellers at den indstefnte sagde!! svarede at kraved er Rigtig og vil han see, at faae en Mand at gaae i Cauftion for Pengene til Jacob Sætre.

1773: 64

Jncaminations Penge er ej betalt.

Eragted

Jndstefnte Størch Knudsen gives herved Laug dag til næste Ting og maae han da møde for at forsvare sig, eller og at taale dom.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel haver indstefnt Qvinde Mennisked Jngeborg Lars Dr: for beg: Lejermaal med {Qvinde} uComfirmerede Jørgen Nielsen, derfor at lide Dom etc:
Paa hendes veigne Mødte Torbiørn Joensen Nedre Dalland, og sagde: at forseelsen er rigtig, men hun bad om naadig Dom.
Fogden i Rettel: Præsten Hr: Baars Attest om dette Lejermaal af 6 Martj 1773.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid Pigen Jngeborg Lars Dr: haver at møde for dom at anhøre.

Om Den mellem Ole og Sten Fladerager mod Lars ibm: ventillerede Sag blev paaraabt, hvor til begge Pardter svarede at de mener at blive forligt, og derfore vil lade Sagen beroe til Høsten, dog paa Condition, at om Sagen ej da bliver forligt, skal Sagen staae lige aaben, og ingen Vidner ansees forstaaede endskiøndt de nu ej føres.

videre Publiceret
1te til Udslettelse Sæbiørn Braattetvedts Obl: til LænsM: Godøen, som er bet: Obl: Dat: 3de Octobr: 1765 og Qvit: 6te Octob: 1772.
2. Skifte breved efter Marrithe Colbens Dr: hvis Ejendom i Haaim er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 31 Aug: 1772.
3de Dito efter Synneve Peders Dr: hvis Ejendom i Tornes er udlagt som Pandtebogen viiser dat: 24 Augustj 1772.
4. Do: [efter] Gyri Haagens Datter hvis Ejendom i store Giersvig er udlagt til EnckeM: dat: 18 April 1772.
5te Johanes Monsen hvis Ejendom i Lande er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 28 Augustj 1772.
6. Dito efter Karj Hans Dr: hvis Ejendom i Teigland er udlagt efter Pandte bogens udviis dat: 28 Maj 1772.
7. Dito efter Berge Siursen Flyensfæhr hvis Ejendom deri er udlagt efter Pante bogens udviis dat: 1 Septbr: 1772.
8de Dito efter Peder Hendrichsen hvis Stervboes ejende i Gaarden Tvedt er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 16 Aug: 1772.
9. Dito efter Lars Siursen hvis Stervboes Ejendom i Nedre Giærstad er udlagt som Pandte bogen udviser dateret 29 Aug: 1772.
10de Udsletted Erich Klettes Obl: til Mads Godøen paa 30 rd: dat: 7 Octobr: 1763. efter Qvit: 3 April 1773.
11. Erich Klettes Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 60 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør ½ huud i Gaarden Klette dat: 3 April 1773.
12. Gyri Ols Dr: med flere[s] Skiøde til Ole Sæbiørnsen paa 1 pd: 15 mrk: Smør ½ Huud i Gaarden Færevaag for 63 rd: 3 Mrk: dat: 6 Maj 1773.
13. Ole Sæb:s: Færevaags Obl: til Lars Sæe paa 43 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 pd: 14 mrk: Smør i Færevaag dat: 6 Maj 1773.
14. Samson Store Braatetvedt[s] Obl: til Mads Godøen paa 40 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Store Braatetvedt dat: 6 Maj 1773.

For Retten fremstod LænsM: Mads Godøen, og til kiendegav, at her udj Skibreedet findes 2de Spedalske Mennisker, sc: Niels Røen og Datter Ragnelle Niels Datter, der icke allene begge meged sterckt med Siugdommen er behefted, men end og til deres Jndlemelse i Hospitalet, ej

det minste er ejende. Dette Andragende blev forelæst Almuen; som tillige med Laug Retted sagde: at dennem er alt formeged beckiendt baade deres Siugdom og yderlige Fattigdom, ja at de nu lider stoer Nød, for deres Underholdning,
LænsM: Begiærede det passerede sig som et Tingsvidne fra Retten, udstæd, som blev bevilged.

1773: 64b

Extraskatte Registeret blev oplæst, og befantes overensstemende med deres Bøger for saavidt Restancerne betreffer Thi blev derom Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges lydelig Opraab vilde gaae i Rette, blev Retten for skibreedet ophæved.

Anno 1773 d: 8de Maj blev Almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet paa Tingstædet {Lunder}\Haa/vigen med Ous og Strandvigs Skibreeders Almuer, og retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Johanes Storevig (Store Vig), Hans Særvold, Engel og Joen Haavigen, Anders Kiøn, Gitle Bolstad, for Atlach!! Holdhuus, og Rasmus Wig, i hans Stæd Engel Giøen. Overværende udj Retten, paa Hr: Stift befalings M: Levetzous veigne Hr: Raadmand Hol (Hoe), Fogden Hr: Kamer Rd: Juel, og LænsM: Hans Lundervigen og Engel Giøen.

hvornæst al-{….}ler og underdanigst blev læst de Kongel: Andordninger og høy øvrigheds Ordre som til beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Derefter læst følgende Particulliere Documenter saasom
1. Skifted efter Johanes Sundøen hvis Ejendom i Sundøen er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 10 Septbr: 1772.
2. Dito efter Marrithe Ols Dr: Hafschaar hvis Ejendom i Hafschaar er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 10de Octobr: 1772.
3de Udsletted Ole Sundøens Obl: til Sr: Johan Leganger paa 60 rd: dat: 6te Octobr: 1764 som er bet: efter Qvit: dat: 20 Nobr: 1772.
4de Udsletted Peder Høysæters Obl: til Sr: Johan Leganger paa 99 rd: Dat: 25de Aug: 1770, som er bet: efter Qvit: dat: 18 Martj 1773.
5te Peder Johansen Høysæters Skiøde til Magnus Jversen paa 2 pd: 6 mrk: Smør ½ giedskind, for 440 rd: i Gaarden Høysæter dat: 10de Octobr: 1772.
6te Magnus Høysæters Obl: paa 200 rd: til Sr: Johan Leganger mod 4 proCto: og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør ½ giedskind dat: 18 Martj 1773.
7de Ole Sundøens Skiøde til Sr: Johan Leganger paa ½ løb Smør ¼ huud i Gaarden Sundøen for 68 rd: dat: 20 Nobr: 1772.
8de Thomes Nordvigens Obl: til Sr: Johan Leganger paa 300 rd: imod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud ½ giedskind i Gaarden Nordvig dat: 30 Martj 1773.
9de Niels Reigstads Skiøde til Sønen Thomes paa ½ løb Smør ½ huud ½ giedskind i Gaarden Reigstad for 150 rd: dat: 8 Maj 1773.
10de Tohmass!! (Thomes) Nielsen Reigstad med fleres Skiøde til Lars Nielsen paa 18 mrk: Smør i Reigstad for 40 rd: 3 Mrk: dat: 8 Martj 1773.

11te Anders Hellands Skiøde til Sønen Anders paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden {Reigstad} Helland for 99 rd: dat: 8 Maj 1773.

Fogden tilkiendegav at da hannem fra General Vejmesteren Hr: Capt: Kragh er vorden tilmeldet, at da han sær udj Brergen!! (Bergen) holdende Fuldmegtig Tiener, haver giordt et Forskud af \50 rd: af/ den Kongelige Cassa til Langelands Broen udj Samnanger dens Jstand settelse; hvilcke Hr: Vejmesteren paastod, at Cassen {same} skulde tilbage betales, J hvilcken Andledning Fogden tilspurdte Almuen om Samenhengen Med denne Broe; hvortil de samptlig svarede: at af Vejmester Cassen er ej det minste Forskud giordt til denne Broe, men den er af Almuen, nu som i forrige Tiider self beckosted udj Standsadt, sær af de Beboerne paa Gaardene Høysæter, Børdahlen, Svendsdahlen og 1 mand paa Langeland, Men som Broen at opbygge og holde vedlige, vil for disse faae Gaarders Beboere falde her

1773: 65

beckosteligt og Tungt, det og heller icke vil lade sig giøre, at faae denne broe til en alment Broe mod gamel sædvane, begiærede disse melte Gaarders Beboere, om det ej dennem maatte tillades, at oppebærge af Uden bygs Folck (Udenbygdsfolk) som derover drev hæste og horn Qvæg, saasom af 1 Hæst Hoppe eller Føl en Skilling og af hvert 2 oxer eller den sort Qvæg 1 Skill:, alt til en Hielp til Broens vedligeholdelse. hvorimod alle Folck uden minste Hinder skulde nyde frie Vej for sig self. saa og Smaler eller saa kaldet let Qvæg. Til dette svarede LænsM: og {begiærede} den øvrige deel af Almuen at same medfører største Billighed.
Fogden begiærede det passerede beskreven som et Tingsvidne for at indsendes paa høyere Stæder.

Den af LænsM: Hans Lundervigen mod sine Naboer seniste Høste Ting Andlagde Sag om et Beite, som til nu udsadt blev paaraabt, og hvortil blev svared at de er forligt.

ligesaa blev svared til den Gields-Sag, som Encken Brithe Windeness mod Niels Berge hafde andlagt, og som fra seneste Ting til nu var udsadt.

Videre læst:
1. Thomes Nordvigens Bygsel Seddel {til Seddel} til Sønnen Hans paa ½ løb Smør ½ Huud ½ giedskind i Nordvigen dat: 8 Maj 1773.
2de Peder Øchland med fleere[s] Skiøde til Barbroe Niels Datter Sundøen paa ¼ løb Smør ¼ Huud i Sundøen for 40 rd: dat: 8 Maj 1773.
3de Encken Barbroe Niels Dr: Sundøens Obl: til Hr: Johan Leganger paa 40 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ hud i Sundøen Dateret 8 Maj 1773.

Eragted

Retten ophæves til i \over/Morgen.

Mandagen d: 10 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Høivigen!! (Haavigen) med bemelte Ous Skibreedes Almue i de formelte Laug Rettes Nærværelse.

Udsletted Knud Knudsen Tøsses Obl: til Joen Foer paa 60 rd: dat: 9 Maj 1770 som er betalt efter Qvit: af 10 Maj 1773.

Strandvigs Skibreede

begyndt 11 Maj paa Dito Stæd med Dito Laug Rett.

Hvorda den Sag mellem Hr: Christie og Skoemager Encken ved Fuse Søen, blev paaraabt siden same seniste [Ting] blev udsadt, da blev svared at med Sagen beror til næste Ting, fordie derpaa nu ej er stefnt.

lige saa blev svared til den af Sr: Leganger andlagde Sag mod Ole Refne og Søn, der og nu ej var paastefnt.

til den af Sr: Leganger andlagde Sag, mod Ole Lille Hougen, blev svared: at de er forligt.

ligesaa er den mellem Lars Lepsøen og Jon Hansen Giøen ventilerede Sag bleven frafaldet.

ligesaa er den Sag frafaldet, som var mellem Diderich Andersen og Willum Miaaness.

J den Sag mellem Prousten Morssing og Jaen (Joen) Qvale er til dette Ting ej stefnt.

Procurator Giøen mødte for Retten og gav til kiende, at han møder paa Joen Engelsen Ballesems veigne der til dette Ting

1773: 65b

haver indstefnt Lars Jngebrictsen Refne, fordie han ej vilde fravige det Brug udj Gaarden Refne som Citanten Ejer, uagted han baade lovlig er Udsagt, og self haver frasagt sig Gaarden, etc: som Stefnemaalet [viiser] dat: 16 April 1773. der blev oplæst.
Den indstefnte mødte ej efter Paaraab ej heller nogen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Joen Touft og Hans Særvold som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtige Forckyndelse og sagde han til dem han vilde icke møde og ej fravige Gaarden.
Citanten begiærede sine Vidner førdte og i Rettel: saavel det Skiøde som den indstefnte udstædde derpaa til Joen Olsen Balleseim nu Fohr(?) dat: 1 Febr: 1760 og det Skiøde Ejeren derpaa haver {udstæd} \faaed/ af 10 Maj 1762,
1. Vidne Johanes Olsen Henanger aflagde Eed og provede: at nu i Høst lovede indstefnte Lars Jngebrictsen Refne, at han til Vaaren 1773 vilde afstaae sit paaboende Brug i Refne til Ejeren Joen Engelsen, men derhos becklagede sig, at han hafde ingen Stæd at giøre af sig, men begiærede hiemvist paa Gaarden hvortil Joen Engelsen svarede: at for en kordt Tiid vilde han Huuse ham, men ej for lang være, og sagde Lars Jngebrictsen han vilde efterhøre anden lejlighed. hafde ej videre at prove, end at Joen Engelsen vilde eftergive den indstefnte 7 rd: han var skyldig han!! (ham), naar han afstod gaaren!! (gaarden) uden bryderie.
2. Vidne Tosten Øvre Hage aflagde Eed og provede, at nu i Høst et aar siden, gick vidned, og Ole Olsen Refne, samt Sten Sælsvold, efter forlangende af Citanten, for at udsige indstefnte Lars Jngebrictsen af Citantens Brug i Refne, der komende: og blev han da lovlig udsagt til vaaren 1772, hvorimod han bragte adskillige Udflugter, men erkiendte Citanten for sin lovlige Ejer, sagde ellers at for 3 aar i Vaar siden: hørdte Vidned at den indstefnte siger til Citanten som kiøbte nogle kiør af ham, at naar han nu hafde kiøbt kiørene, kunde han tage Gaarden naar han vilde. hafde ej videre at vidne.
3. Vidne Ole Olsen Refne aflagde Eed og provede i et og alt som 2. vidne uden Forandring, sagde ellers at have hørdt paa de stridende Parters Snack i fior høst her paa Tinged, som faldt saaledes at Lars Jngebrictsen skulde fravige og Citanten tiltræde sin Ejendom i Refne, dog hørdte ej, om senere blev giort anden Aftale hafde ej videre at prove.

4. Vidne Sten Hansen Sælsvold aflagde Eed og provede i et og alt som Andet vidne uden Forandring, sagde ellers at for et Aar nu i Høst siden var Vidnet med det andet og 3de vidne, og derfore som meldt vidnede som dem, hørdte ellers Lars Jngebrictsen, lovede Citanten Pengene igien for Gaarden, men veed ej om de er komen, hafde ej etc:

1773: 66

5. Vidne Engel Refne aflagde Eed og vidnede at nu i Høst var Vidnet med Ole Wiglingsen Refne efter Citantens Begiær: for at udsige nu indstefnte Lars Jngebrictsen, der komende udsiger da Citanten ham i vidnernes Overværelse fra Gaarden, hvor til han svarede: han ej viger fra Gaarden uden Retten tilsiger det men gav ej nogen Raison derfor. hafde ej [etc:]
Ole Wiglingsen Refne som vidne mødte ej nu.

Eragted

med denne Sag beror til i Morgen.

Den Sag mellem Hr: Gerhard Gelmeuyden og Johanes Eide blev paaraabt, og mødte da Johanes Eide, som declarerede at han med Præsten saaledes er foreened, at han tilbage kalder sine Ord som han haver taldt mod Præsten velbemelte Hr: Gelmeuyden, som nogle han haver taldt i ubetencksomhed, og hvilcke han Declarerede nu her for Retten, at de ej skal kome Citanten til minste Forcklejnelse i nogen maade hvormed og Sagen haver sit Forblivende.
Eftter at Sagen er forligt mellem Capellanen Gelmeuyden og Bonden Johanes Eide, setter Capellanen det hen udj Domerens godtbefindende hvad han til de fatige behager at døme ham i Mulct.
Johanes Eide sagde at han taaler ej meged, og er nu ej Stefnt.

Afsagt

Som hoved Sagen er forligt, kan i dette nu tilførdte, hvorom ej aparte StefneM: er udgaaed, feldes nogen Dom, men same bliver af Retten anseed, som noged der hensvinder med selve Sagen, som ej til doms er forfuldt; og altsaa bliver Johanes Eide som Sagesløs, fra Retten entlediged.

Engel Sørtvedt havde til dette Ting indstefnt Hans Pedersen Kleppe for ulovlig Skoug hugst af louv vehd, og fordie han haver gaaed forbie de gl: Skifter Om alt at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckostninger.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal,
Giøen paa Citantens veigne paastod vidnerne fø[r]dte.
1. Vidne Niels Johansen Tvedt aflagde Eed og provede at løverDagen næst efter Paaske gick vidnet tilligemed John Johansen Tvedt efter Forlangende af Citanten ind i Marcken og viste da Citanten vidnet Stue[ne] af endeel Aalder træe som Engel Sørtvedt sagde var hugged paa sin Ejendom af Kleps Mændene, men vidnet veed ej hvem det hafde hugged, dog var hugged skeed i Engel Sørtvedts Marck for saavidt han haver hørdt. Ellers mente Citanten i særdeleshed, at det var Hans Kleppe og Børn, som hafde hugged det. Han saag og same dag, endeel oldrer som var brødt Topper og Qvister af men veed ej hvem det hafde giordt. hafde ej videre at prove.
2. Vidne John Johansen Tvedt aflagde Eed og provede: i Ord og Mening ligesom næste vidne Uden Forandring.
Hans Kleppe tilstod, at hans Datter var den som hafde

1773: 66b

[skaaret/taged]? endeel løv mod hans Villie paa Citantens Ejendom, og same vil han gierne betale efter lovlig Vurdering. Men hugged benegtede han ganske, uden noged lidt hans Børn hafde hugged som Citanten haver taged tilbage.

3. Vidne Michel Kleppe aflagde Eed og provede: at han haver seed adskillige Stæder i Engel Sørtvedts Marck at der har været hugged endeel Older, men veed ej hvem der haver hugged, self haver han ej i den Marck taged mere end en Rod velte Older, og 1 Børre vehd, og et par Spede Træer og nogle tørre Oldrer. haver ej videre [etc:]?

Afskediged

Da denne Sag vedkommer Hugst og beskadigelse i Skoug og Marck, der paa Aastæden skal Tragteres, og hvor Vidnerne kand giøre Anvisning efter lov, Saa vorder han og derhen afviist, om Citanten finder fornøden denne Sag videre at forfølge.

Derefter læst

1te Udsletted Lars Hansen Aachres Obl: til Joen Houe paa 80 rd: dat: 12 Octobr: 1767 som er bet: efter Qvit: af 11 Maj 1773.

2. Hans Andersen Aases Obl: til Niels Sieldbrict paa 60 rd: mod 4 proCento og Pandt ½ løb Smør ½ huud i gaarden Aase dat: 11 Maj 1773.

3de Sten Andersen Wandvigens Obl: til Hans Engelsen Øvre Echeland paa 99 rd: mod 4 proCento og Pandt ½ løb Smør 1 ½ Giedskind {dat:} i Wandvig dat: 11 Maj 1773.

4de Sten Lygres Skiøde til Anders Brynnielsen Tombre paa ½ løb Smør ¾ huud med Bygsel i Hiertager og 18 mrk: Smørs Overbygsel i Dito Gaard for 251 rd: dat: 11 Maj 1773.

5te Anders Brynnielsen Tombres Obl: til Baar Gitlesen Øfstefiord paa 180 rd: mod Rente 5 rd: 1 Mrk: 8 s: og Pandt ½ løb Smør ¾ huud i Hiertager dat: 11 Maj 1773.

6te Jon Michelsen Tvedts Obl: til John Johansen Tvedt paa 89 rd:, som er udstæd d: 11 Maj 1767, er bet: efter Qvit: af 11 Maj 1773.

7de Lars Hansen Aachres Skiøde til Hans Andersen paa 2 pd: Smør 1/3 huud i Gaarden Aachre for 80 rdr: datert 11 Maj 1773.

8de Hans Andersen Aachres Obl: til Joen Torbiørnsen Houge paa 80 rd: mod 4 proCento og Pandt 2 pd: Smør 1/3 huud i Gaarden Aachre Dat: 11 Maj 1773.

Den Sag mellem Hr: Leganger og Engel Miaanes nogen Tiid ventilerede Gields Sag blev paaraabt, og hvortil Citanten ved Procurator Giøen svarede at Sagen er forligt.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Den 12 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd, med de Andførdte Laug Rett og forbemelte Strandvigs Skibr: Almue.

Den fra i Gaar til i dag udsatte Sag mellem Joen Engelsen Refne og Lars Jngebrictsen Refne blev paaraabt og begiærte da Citanten det i dag mødende Vidne Afhørdt.

Vidnet Ole Wiglingsen Refne aflagde Eed og provede i et og alt som vidnet Engel Refne uden Forandring.

Giøen paastaar paa Citantens veigne at den lovlig stefnte men udeblevne Lars Jngebrictsen Refne maa gives Laug dag til næste Ting.

1773: 67

Eragted

Den lovlig indstefnte Lars Jngebrictsen Refne forelegges at møde til næste Ting for at forsvare sig, eller og taale Dom efter Omstendigheder, da dette er en Sag som ej taaler mange Udsettelser.

Sverche Hansen Hiertnes hafde til dette Ting indstefnt Lars Jensen huusMand paa Refne for Skyldig værende 2 rd:, derfore at lide Dom og bet: Omckostninger.
Den indstefnte mødte ej, og ingen paa hans veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne Joen Tuft og Hans Særvold, som ved Eed bekreftede Stefnemaales Rigtighed, og sagde den indstefntes kone at kraved er Rigtig og Citanten skulde faae Pengene, men becklagede deres Fattigdom, Manden self var ej hieme da de stefnte.

Eragted

Den lovlig stefnte Lars Jensen Refne, paalegges at møde til næste Ting, med sit tilsvar i denne Sag, eller og gaar der dom.

LænsM: Johanes Sundvor hafde til dette Ting mundtlig ladet indstefne Joen Nielsen Nedre Waage for Skyldig værende 3 rd: 4 Mrk: i laante Penge og vahrer for 2 Mrk: tils: 4 rd: derfore at lide Dom og betale Omck:
Den indstefnte Jon Nielsen Nedre Waage mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne,
derfore mødte Stefnevidnerne Joen Tuft og Hans Særvold som beckreftede Stefnemaales Rigtighed. og tilstod den indstefnte at være skyldig Pengene, dog icke til Citanten, men til hans kone.

Eragted

Joen Nielsen Nedre Waage haver til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, eller og at taale dom.

Derefter blev Restansen for den udestaaende Extraskatt saavel for Ous som Strandvigs Skibreede examineret og med Almuens Bøger Comfereret hvormed de befantes overens stemende, og derfore blev Tingsvidner for begge Skibreeder udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1773 d: 14de Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Øvre Waage med Strandebarms \og Qvindherres/ Skibreede\r/s Almue, og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug-Rettes Mænd sc: {Anders Berge,} Siur Aase, Ørje Ohme, Lars Teigland, Ole Homb, Asbiørn Breebne, Aadne Giære, Siur Yttre Ohme og Rasmus ibm: Overværende udj Retten, Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel, med LænsMændene og menige Tingsøgende Almue. {O}

Hvorda aller og underdanigst blev læst de kongelige Forordninger, og høy øvrigheds Ordre, som til beckiendtgiørelse er anckom/m/en.

Derefter blev den Sag foretaged, \som/ mellem Hr: Severin A: Heiberg Contra Tosten Breche en Tiid lang haver været ventilered, og som nu til i Dag, efter seniste Eragtning er optaged til doms, foretaged, og blev da udj same af den ganske Rett saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Naar alt hvad udj denne Sag er passeret, igiennemgaaes, da sees, at Hoved Citanten Hr: Severin A: Heiberg, haver ved sit første udstædde Stefnemaal, beskyldet Tosten Haaversen

Breche for, at han skal have indgaaed i Ctantens Marck, og der Tyvagtig hugged, Nævret, og borcket, og

1773: 67b

derfore paastaar Dom over ham, som over en Tyv. Tosten Breche derimod negter ej, at have reved Næver og Borck af det Træe, hvor ved han blev fundet, men derimod aldeeles, at det var i Citantens Tholes Marck. {Tosten Breche derimod,} Dette haver foraarsaged en vidtløftig Process, sær derved, at Begranskning paa Aastæderne maatte skee, og Parterne boede i forskiellige Jurisdictioner. Hr: Heiberg haver til Sagens Styrcke paa sin Side, i Rettelagt 2de gamle Documenter, og førdt endeel Vidner. Tosten Breche paa sin Side og, førdt endeel Vidner. Betragter nu Retten med Agtsomhed, disse i Rettelagde Bevisligheder paa begge Sider, da sees tydelig. 1te At det i Rettelagde Document af 29de Junj 1593, er forfatted og forretted af 12 Hardangere som Laug Rett, uden at nefne deri, nogen Sundhord Lehns Mand, som derved enten haver været tilstæde, eller gived sit Samtycke til Fylckeskifternes Fastsettelse. 2de At den i Rettelagde Dom af 1694 d: 7de Nobr:, hvori det forbemelte Documente er inddraget, udtryckelig giver tilckiende, at det vel da, paa Tinged er bleven fulgt, hvor ingen Siun og Granskning kunde skee; dog under Forbeholdenhed af en hvers Rett, om til Aastæden stefned, som ej vides om er skeed. 3de At Hr: Heibergs Vidner vil i deres Vidnes byrds Aflæg, findes meged forskiellig. 4de Tosten Breches Vidner derimod, alle overens stemende, og gaar en hver af disse Vidner, for saavidt hans Vidnes byrd i Fieldet strækker sig, fra Merckesteen til merckesteen; disse Mercke-Stene er vel af Retten optaged, og efterseet, at inted under dem er lagt; men foruden at loven ej foreskriver noged at legges under Mercke-Stener, kan man ej heller viide, i hvad Tiids Alder de er opsadt, og om da var i Brug, det \nu/ ved Mercke-Steners Opsettelse, almindelig bruges; hvortil komer, at de staaer paa de høyeste Field-Toppe, der sielden er saa megen Muld paa, at Stene kand settes i, mindre legges noget under, og hvorfor maae være paa bart Skarf eller Berg. 5te Den meste Differance og som vilde saa godt som ganske afgiøre Sagen, er, enten Fylcke Skifted, skal gaae i den Houg Hardanger Vidnerne kalder Kobbehoug, hvor den omtvistede Bierck staaer /: hvilcken Houg af Strandebarms vidner kaldes Kobbelie houg :/ eller i Strandebarms Vidners Kobbehoug, /: hvis indre kandt af Hardangers Vidner kaldes Nons Houg :/ og hvor af det siste kand være ligesaa rimeligt som det første. 6te Det i Rettelagde Cituations Cort, er af Retten d: 16 Septbr: a: p: taged til Efttersiun, og anførdt, efter da befundne Omstendigheder, ved Stæderne, hvorfore det her forbiegaaes at tale om, uden allene, at anføre, at det befindes, at være forfatted af hoved Citanten self, hvilcked er stridende mod Forordningen af 31 Martj 1719 a 4. Eftter nu saaledes er taged de fornemste Poster i Sagen, under Betragtning af Retten /: der allene skal døme i den Sag, Hr: Heiberg mod Tosten Breche har andlagt, men ej vedkomer at afgiøre hvor Fylcke-Skifterne mellem Sundhordlehn og Hardanger skal gaae :/ Kiendes og Dømes hermed for Rett. At Hr: Severin A: Heibergs Beskylling mod Tosten Breche, skal som Død og magtesløs ansees, og icke kome Tosten Breche til minste Forcklejnelse paa hans Nafn og Rygte, men da Hr: Severin Heiberg ved {denne} Beskylling\en/, haver indvickled ham i denne kostbare Process, bør velbemelte Hr: Severin Heiberg, betale Tosten \Haa:/ Breche udj Processens Omckostninger 58 rd: Det paadømte udreedes og efterkomes næste 15 dage efter Denne Doms lovlige Forckyndelse etc:

Derefter Publiceret følgende Documenter saasom
1te Ole Hansen Nedre Tuftes Skiøde til Hans Hansen paa ½ løb Smør ½ Huud i Gaarden Bougeland for 135 rd: dat: 16de Octobr: 1772.
2de Godschalch Pedersen Giæres Skiøde til Hans

1773: 68

Hansen Furreberg paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Giære for 108 rd: dateret 21 Octobr: 1772.
3de Hans Pedersen Brues Obl: til Baar Torristvedt paa 98 rd: mod 3 ½ proCto: Rente og Pandt ¼ løb Smør ¼ tønde korn i Gaarden Nedre Brue dat: 14 Maj 1773.
4de Skifted efter Halvor Halvorsen, hvis Ejendom i Furhofde er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 21 Octob: 1771.
5te Dito efter Baar Jensen, hvis Ejendom i Tvedt er udlagt, som Pante bogen udviiser dat: 22de Octobr: 1772.
6te Hans Yttre Ohmes Skiøde til Ørje Baarsen Jndre Ohme med flere paa ¾ Parter udj Ohme Saug Grund dat: 14 Maj 1773.
7de Hendrich Dybslands Skiøde til Jver Tørchelsen paa 1/16 Pardt i Dybslands Saug for 30 rd: dat: 24de Octobr: 1772.
8de Ørje Ohme med fleres indgangne Contract om Jttre!! (Yttre) Ohmes Saug dat: 14 Maj 1773.

Sagen mellem Ole Schogesahl og Berge Houchaas som fra seniste ting til nu er udsadt, blev paaraabt, og hvortil [af] Parterne blev svared at være forligt.

ligesaa blev svared til den Sag mellem Ole Schogesahl og Jacob Røe.

Anders Houchaas hafde til dette Ting mundtlig indstefnt Encken Methe Paals Dr: Furhofde, fordie hun ej vil betale sin Tiende med 3 Mrk: Vogen i aar, men kund sendt 2 Mrk: vogen for de 2 Voger Tiende hun skulde betale, derfore at lide Dom efter Capituls Taxten og betale Omckost:
Den indstefnte blev paaraabt men mødte icke; ej heller nogen paa hendes veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Hans Waage og Lars Waage, som veed Eed beckreftede at de som i Morgen 14 dage [siden] lovlig haver indstefnt den melte Encke efter Jncaminationen.

Eragted

Med denne Sag beror til i Morgen for at erfare om den indstefnte møder eller nogen paa hendes veigne.

Jver Joensen Wichene mødte paa sin Fader Jon Houes veigne og melte at have indstefnt Samson Joensen til at giøre Rigtigt Skifte efter sin kone Brithe Joens Dr: og angive Boes Jndtægt samt Beviise dens udgiftt, derefter at taale Dom efter Omstendighed og betale Processens Omckostninger.
Den indstefnte mødte og sagde, at han haver været paa sin Rejse til nu for nogen Tiid siden, {dog} \han/ haver været i Joen Dahl i 14 dage, hvilcked Stæd Sorterer under Hardanger, og til hvilcket Ting laug han henhører, og er han forundret over, at de ej lod ham det viide, og mødte han nu, ej til dette Ting fordie han var stefnt, men efter Sorenskriverens Begiær, for at faae sin kones Skifte slutted.
Stefnevidnerne LænsM: Hans Waage og Knud Tvedt som veed Eed beckreftede at de for omtrendt 3 Uger siden indstefnte Samson Joensen, efter Jncaminationen, og Vidnerne Joen Joensen, Jngebrict Joensen og Brithe Joens Datter til at svare paa Qvestioner.
Jngen af Vidnerne Mødte.

Eragted

1773: 68b

For at hielpe denne Sag til Rigtighed, vil Sorenskriveren som Skifte Forvalter, og hvem det tilckomer at liqvidere, den {hans} \Jndst:/ Kones Skifte, paatage sig {at} efter lov, at undersøge den i Skifted andgivne Gields Rigtighed, {og om} derefter at slutte Skifted, og ifald {nogen}\Citant[erne]/ da finder sig fornermed, haver de at søge den indstefnte for sit Rette verne ting, som nu efter hans eged Angivende er til det Tinglaug Joendahls Almue Sorterer under. Men om de vil Stefne ham til Vidnerne at paahøre, da maae de give ham 4 ugers Varsel, og paalegges de \nu/ lovlig indstefnte Vidner, under lovens Falds Maal, at møde {de} til næste Ting for deres Vidnes byrd udj Sagen at aflegge, om de lovlig Varsles.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen da det nu lider paa Aftenen.

2. dagen d: 15 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd for de Anførdte Skibreder og med det anførdte Laug-Rett.

hvorda den fra i Gaar til i dag udsadte Sag, Af Anders Houchaas Andlagt mod Encken Methe Furhofde; blev paaraabt, men hun mødte endnu icke.

Eragted

Den lovlig indstefnte Encke Methe Furhofde gives Laugdag at møde til næste Ting med sit Tilsvar i denne Sag, til hvilcken Tiid Citanterne haver at i Rettelægge Capituls Taxten for aaret 1772 og derhos Stefne Enckens Laug værge.

Nu begyndte Qvindherres Skibreede

Da blev publiceret følgende Particulliere Documenter saasom

1te Udsletted Ole Rasmussen Scharvethuns Obl: paa 70 rd: til Hans Hiorteland dat: 10 Nobr: 1769 og bet: efter Qvit: af 15 Maj 1773.

2de Hans Siursen Øvre Spildens og Gabriel Olsen Scharvethun Deres Skiøde til Johanes Rasmussen paa 1 pd: Smør ¼ Huud i Scharvethun etc: for 150 rd: dat: 1 Martj 1773,

3de Johanes Rasmussens Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 120 rd: mod lovlig Rente, og Pandt 1 pd: Smør ¼ huud i Scharvethun dat: 2 Martj 1773.

4de Hans Siursen Øvre Spildens Skiøde, til Joen Larsen Scharvethun, paa 1 pd: Smør ¼ Huud i Scharvethun \etc:/ for 150 rd: dat: 4 Martj 1773.

5te Hans Siursen Øvre Spildens Skiøde, til Ole Rasmussen paa 12 mrk: Smør 1/8 huud i Gaarden Scharvethun \etc:/ for 75 rd: dat: 1 Martj 1773.

6te Ole Rasmuss: Scharvethuns Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 150 rd:, mod lovlig Rente, og Pandt 1 pd: Smør ¼ Huud i Gaarden Scharvethun etc: dat: 2de Martj 1773.

7de Sr: Henning F: Dahls Skiøde til Erich Thomassen paa 1 løb 9 mrk: Smør i Gaarden Lieustvedt for 220 rd: dateret 22de Junj 1772.

LænsMand Richart Møglebust andgav at Kiøbmanden Jørgen Lund i Bergen haver ladet indstefne Johanes Larsen Sund de!! for skyldig værende Penge 3 rd: for Korn derfor at lide Dom og betale Omckostninger.

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans Veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Richart Møglebust og Lars Olsen ibm: som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter Jncaminationen og sagde den indstefnte at kraved var rigtig, men det var ej stoert at blive stefnt for 3 rdr:

Eragted

Den lovlig indstefnte Johanes Larsen Lund!! (Sund?), gives hermed Laugdag til næste

1773: 69

Ting, at møde med sit Tilsvar i denne Sag.

Derefter blev extraskatte Restancen saavel for Strandebarms som Qvindherres Skibreede examineret og i alle deele befunden Rigtig, med de skyldiges Skattebøger, derom og Tings vidne for hvert Skibreede udstæd.

Som ingen efter 3de ganges lydelig opraab, vilde Gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 17 Maj blev Retten udj følgende Huusebesigtelses Forretning holdet paa Gaarden Breum i Strandebarms Skibreede og Præstegield samt hoved Sogn bel: og Retten betiendt med efterskrevne 6 Edsorne og af Stædets Foged velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnef[n]te Laug RettesM: sc: Berge Jversen Jndre Ohme, Ørje Baarsen ibm: Ole Jsachsen Havn, Siur Baarsen Yttre Ohme, Lars Olsen Bache; og Rasmus Pedersen Yttre Ohme Overværende i Retten Stædets LænsM: Hans Andersen Øfre Waage som Laug Retted med sig til Stædet Bragte.

Da fremstod for Retten Ung karl Erich Andersen, og sagde at da han ved Skiøde de dato 13de Maj 1768 er bleven Ejer af 2 pd: 6 mrk: Smør ¾ huud i Denne Gaard, som just er halvededeelen!! af den heele Gaard, maatte han see at de huuser denne Part tilhører er udj meged Ringe og slette Omstendigheder, ja same ganske Mangler; saa da han frygter i Tiiden kunde kome Odels Pretendentere, haver han for at see sig betrygged for de Omckostninger han nødes at nedlegge til huusernes i Stand settelse, Reqvireret denne Forret: og til same indstefnt den nærmeste Odels baaren Marrithe Throns Dr: der er Vandvittig, og vedtog LænsM: Hans Waage lovlig Varsel paa hendes veigne.

Derpaa blev de nu befundne huuse taged af Retten i Øyesiun og Taxeret i den Stand de nu var saaledes:

1te Røgstue derudj ejer dette Brug en halvedeel, huused er udj sig Self i Novene Ganske forraadned, ligesom og det saa kaldede Bete hove er afraadnet og derfor i høyeste af Værdi 9 rd: altsaa paa ½ deel	4	3	0
2de et Floer huus, derudj den halvePardt som tilhører denne Pardt befantes Sperrene paa, ganske forraadned, og desuden af liden Verdie, denne halvedeel blev Taxeret i høyeste	7		
3de halveparten udj Laden {i} \deri/ ganske god indreedning, og halveparten med Helle Tag, det andet halved tag, til deels med Næver tecked, denne halvedeel som er Ejendomet tilhørende, og er paa Østre kanten i Laden Taxeret	17		
4de halvedeelen udj Jldhuused med helletag blev Taxeret	2	1	
5. en Senge Bue denne part allene tilhørende og nu i høyest værd	7		
6te et Stabur ligesaa	4		
7. et ganske nedfaldet og ubrugeligt Smalhuus vehden værd		1	
8. Qvern huus er ej til denne Pardt			
9. Smide icke heller efter Sigende			
10. en Udløe i høyeste værd		5	
11. et Baade Nøst	2	3	
	---	---	
De huuser som Er befuneden!! paa denne part Lateris	45	1 Mrk:	

og nu efter deris værd lovlig er Taxeret beløber sig til				45 rd:	1 Mrk:	0 s:
Fleere huuse befandtes ej at være denne Pa[r]dt tilhørende.						
Denne Forretnings Omckostninger bereignes saaledes						
Skyds til Stædet som er 5 ½ Mil med 3 Mand er	1	2	4			
1 dags diet penge paa henrejsen		4				
1 dags Forretning	2					
Sagens incamination		5	4			
Stempp: til Forretningen		1	8			
Beskrivelse og Segled		4				
Skyds og Diet paa hiemrejsen	2		4	7	5	4
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse som sædvanligt \manden loved self at bet: Fogden/				1		
LænsM: 2 Mrk: hver af Laug Retted 1 Mrk: er				1	2	
			Er	10	1	4
hvortil komer som For Reqvirenten er medgaaed til Rettens Underholdning i alt				6		
			tilsamen	16	1	4

Afskeediged

For denne Forretnings Omckostninger 16 rd: 1 Mrk: 4 s: saavidt som det huuserne kan befindes at være mere Værd end de nu er vurderet for, gives Ejeren Erich Andersen Breum eller Arvinger, Regres til den eller de, som kand vilde paastaae og beviise at være Odels og LøsningsMand til dette Brug i denne Gaard, for saavidt da beviises kand og Lov og Forordninger hiemler.

Anno 1773 d: 19de Maj blev Retten udj følgende Undersøgnings Forretning sadt paa Gaarden Søre Rønholm, i Storøens Præsteg: og Waags Skibreede, i Andledning af den sig herpaa Gaarden self ombragte Mand Joen Knudsen som om Efttermiddagen d: 14 hujus gick paa Søen og drab sig. Retten blev betiendt med følgende Otte Laug RettesM: sc: Lars Eide, Simon Engevigen, Anders Hovland, Anders Biørnsen ibm: Tosten Eide, Johanes Haberg, Lars Wesvig og Samson Engevigen. Overværende paa Fogdens veigne LænsM: Knud Rydland.

følgende Vidner fremstod.

1. Vidne Tosten Eide aflagde Eed og provede: at nu den ganske vinter var den sig self ombragte, ganske saa kaldet Tutlen, og som der altiid fattedes ham noged, dog hørdte hand indted ondt af ham self, men konen beklagede sig over ham, at han var saa underlig og ørsken og foer efter Skarpt, dette hørdte vidned og konen af den dødes kone noget for Ulycken skeede.

2. Vidne Lars Eide Aflagde Eed og vidnede, i et og alt som næste Vidne med Tillæg, at {da} den {bordt}dødes Kone beklagede sig for Vidnes kone at den nu døde var saa underligt og foer efter Skarpt, og da hun hafde ladet sig mercke med at vilde nefne det til Præsten, hafde han sagt, at om hun sagde det kom han ej til alters. Vidnes kone bad derpaa den afdødes kone tage vel vaere paa ham, naar han hafde eller for efter Ovas(?) (Ovast?).

3. vidne Lisbet Rønholm aflagde Eed og provede: at nu seniste Bedag var vidnet her paa Gaarden og da hun kom ind i Stuen saag hun konen sad paa Forsæde og Græd, og manden

sadt i Bencken med haanden under kindet og anckede sig, og da fortaldte han self Vidnet at, hans blod var kom-

1773: 70

men i Urigtighed, og naar blodet gick frem i haanden, hafde han lise, men naaer det gick derfra opfor hierted, og derfra i hode blev han saa undelig sagde og han hafde saadan Rædsel, at naaer han hørdte nogen tog i Dørren frygtede han nogen kom og vilde tage ham, og i denne Frygt vognede han tit op. Da nu konen føldte hende ud, beklagede konen sig, og med graad sagde, at han var bleven saa underlig og i sær den Dag væred ganske Svag. TisDagen derefter saag vidned ham stod nere paa Bøen med en Rive i haanden, og var hans Adfær da ganske underlig, og hans Arbejd til ingen nytte, hun har og andre Tiider seed ham med underlig Adfærd, og tog det mere til paa denne Vaarpardt.

4. vidne Knud Jngebrictsen aflagde Eed og provede: at have væred her siden 3 ½ Uge for Juel og i denne Tiid seed at den sig self ombragte var Svagelig, sær fra Paaske Tiider, da han begyndte at ørskes, og stædse klagede sig at han og hans Huus var bordte, og om de formanede ham lod han lige slet, de maatte og til sist hieme væk for ham alle ting, som var til at giøre Skade med, og blev hans Tale og Adfærd verre og verre.

Retten forføyede sig, til at besigte den sig self ombragte, og fandt ej det minste Teign til, at nogen hafde lagt haand paa ham.

Derefter blev udj denne Sag, af den ganske Rett saaledes Dømt og

Afsagt

Det vil af de førdte Vidners Udsagn, være bleved oplyst, at den sig self ombragte Joen Knudsen Søre Rønholm nogen Tiid for (før) han denne Ulycke sig tilføyede, haver væred Svagelig i Hovedet, og saaledes ørsken, at de maatte have vare paa, at han ej fick fadt paa Ting hvormed Skade kunde giøres. Ligesom og, at denne Svaghed daglig tog til, indtil Ulycken Skeede. Thi kiendes og dømes herved for Rett, at Joen Knudsen Søre Rønholm skal nyde kristen Jord, dog saa, at han paa Fittie Kircke Gaard begraves, uden Sang eller ringing med Klockerne, eller nogen slags Sermonie. hans Arvinger skal og nyde hans Ejendeele, naar denne Forretnings \Omckost:/ og hans lovlige Skyld er fradraged. J øvrigt skal Encken besørge ham til Graven, i seniste inden 8 dage, fra han blev funden, saafremt hun vil undgaae de Bøder Loven og Forordning: foreskriver.

Anno 1773 d: 14 Maj!! (Junj) blev Retten til almindelig Somer ting holdet paa Tingstædet Gielmervig med Schaanevigs Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: og Retten betiendt med disse sc: Michel Berhoug i stæden for Anders Tvedte, Peder Toftekalven, Lars Sunde, Ole Opstvedt, Wier Wich, Peder Lie, Halvor Yttre Matre, Lambricht Yttre Tungesvigen Overværende udj Retten paa Stift befallingsM: Hr: Kamerherre Levetzoues veigne, Hr: Raadman Hoe, Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev Oplæst de kongel: Forordninger og høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen tilligemed og

1. Forord: af 26de April 1773 hvorved Forord: af 10de Febr: 1749 ingientages!! og nøyere bestemes.

Derefter følgende Particulliere saasom først

Tollach Øvre Sæbøe lod opbyde 11 rd: 14 s: som tilhørdte Myndtlingen Anna Jans Dr: Butler, og som ingen dem paa Renter vilde have blev de Formynderen tilbageleveret.
1te Lieut: Willum Dahls Obl: til Broderen Henning Hahl!! (Dahl) paa 96 rd: mod Anden Prioritets Pandt i Gaarden Handeland 2 løber 18 mrk: Smør og 4 proCento dat: 27 Maj 1773.
2det

1773: 70b

(2det) Sorensk: Hesselbergs Beviis til Mads Olsen Erritzland, at Sorensk: skal indestaae for Gerhard Bues Arf med Renter. dat: 9 Decbr: 1772.
3de Sorensk: Hesselbergs Bygselbrev til Anders Wandnes paa huusMand Pladsed Wandness dat: 14 Junj 1773.
4de Mortificeret Lieut: Willum Dahls Obl: til Henning Dahl paa 180 rd: dat: 6 Martj 1766 efter Qvit: dat: 9de Maj 1773.
5te Haldor Roalsnesses Skiøde til Halvor Andersen Yttre Matre paa 1 løb 18 mrk: Smør [i Gaarden ?] med Bygsel og over [bygsel] til 1 løb 18 mrk: Smør i Do: Gaard for 238 rd: dat: 9 Januarj 1773.
6te Peder Knudsen Lechnesses Skiøde til Ole Tollefsen Sille paa 1 løb Smør 1 Huud i Gaarden Lechness paa!! (for) 299 rd: dat: 9 Martj 1773.
7de Ole Tollefsen Lechnesses Obl: til Hr: Capt: Niels Dahl paa 220 rd: mod pandt 1 løb Smør 1 huud i Lechness og 4 proCto: Rente dat: 9 Martj 1773.
8de Torger Wiches Obl: til Hr: Capt: Niels Dahl paa 120 rd: mod Pandt 1 løb Smør i Wiche Dat: 27de Martj 1773.
9de Lars Bougstøes Skiøde til Sønen Hans paa 1 ½ løb Smør med over bygsel til 2 pd: 6 mrk: Smør i Dito Gaard Bougstøe for 150 rd: dat: 3de Decbr: 1772.
10de Hans Bougstøes vilckaars brev til Faderen Larss Bougstøe paa endeel Føderaad dat: 3 Decbr: 1772.
11te Dito Contract mellem Hans Bogstøe og broderen Joen Lechnes {pa}angaaende Odelen til Bougstøe dat: 3 Decbr: 1772.

Thor Larsen Østrem hafde til dette Ting Tiid og Stæd, med Mundtlig Stefnemaal ladet indstefne Johanes Olsen Løvigen fordie, at han ej haver vildet indfundet sig med de Penge han blev dømt i saavel til Manufactur huuset i Bergen, Etne Præstegields fattig Casse som til {hans} \Citant:/ Søster Mar\i/te Lars Dr: fordie han med Ærerørige Ord hende hafde angrebet \som Domen af 19 Junj 1772 viiser/ men i dets Stæd bad ham om Fordrag og fra Tiid til anden opholdt det med Domens Exexqvering!! (Exeqvering) indtil i Vinter ved kyndels Misse Tiider da {jeg} \Compart:/ endelig vilde have Pengene bad han {mig} \ham/ Rejse til Anders Storhoug med {ham} \sig/ han vilde skaffe ham til Cautions Mand, hvor paa Citanten Rejste med ham, der komende siger Anders Storhoug til Cit: jeg skal svare dig Pengene, da begiærede den indstefnte at Citanten skulde Skrive Qvit: for domen paa Pengene, hvor til Cit: svarede han ej kunde skrive, derpaa skrev da Anders Storhoug Qviteringen paa domen og lagde den fra sig, hvor paa Citanten begiærede \at/ Anders Storhoug skulde give ham Beviis for Pengene som han og giorde og læste den for Cit: og lagde den paa bordet hvortil Citanten begiærte Anders Storhougs Signete under, og som Anders gick ud efter dette, trev Jndstefnte Johanes Løvigen Domen og giemte i Barmen og Reev haand skriften i sønder da nu Anders kom ind med Signeted spurte han hvad som var paa færde, hvortil, den indstefnte siger, det komer ej dig veed, du skal have Tack for din Umage domen er betalt, om alt dette er Johanes Løvigen Stefnt at lide Dom, betale som vedbør, og paahøre vidnerne Anders Storhoug og hans 2 Søner Ole og Knud som er stefnt under Falds maal.

1773: 71

Johanes Løvigen mødte ej, og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stevnevidnerne LænsM: Peder Gielmervigen og Peder Mortvedt som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen.
Af Vidnerne fremstod for hvem Edens Forcklaring blev etc:
1. [Vidne] Anders Olsen Storhoug mødte aflagde Eed og vidnede at i Vinter omtrendt Kyndelsmisse Tiider kom Johanes Løvigen og Thor Østrem til Vidnet, og begiærte da Johanes Løvigen at vidnet vilde gaae i Caution for ham til Thor Østrem for 35 rd: hvilcket Vidnet lovede, og skrev Cautions Ceddel til Citanten, da det var skeed siger Johanes Løvigen til Citanten, du kand ej have baade Cautions Seddel og Domen, du maae lade Vidnet skrive paa den, at den er betalt, derpaa skrev Vidnet paa Domen, og Citanten satte sin Haand derunder. Vidnet siger da til Citanten betaler ej Johanes Løvigen Pengene til Nafremesse(?) førstkomende saa skal vidnet betale, og faae haanden tilbage, hvormed Citanten var fornøyed, derpaa siger Vidnet til Citanten der er Cautions Seddellen, der ligger den paa bordet. Johanes Løvigen siger da til Vidnet, du maa sette dit Signet under Cautions Seddelen, hvortil Vidnet siger jeg har det ej inne der til Johanes Løvigen svarede saa maae du gaa efter det, Vidnet gick da ud efter det, og just som han tog i en Bome der efter, kom Thor Østrem løbende og raabte han haver jort mig en Ulycke og taged alle Papirene og Revet i sønder. Hvorpaa Vidnet fulgte Thor Østrem ud, og sagde til Johanes Løvigen hvad arbejde er det du har giordt, hvortil han sagde, det komer ej dig veed, jeg haver forsvart mig self, \pengene er betalt,/ og derpaa løb til Søs, videre veed vidnet ej, uden at alle Papirene var borte.
2. Vidne Knud Andersen Houge aflagde Eed og provede: at han veed inted til Sagens Oplysning.
3. Vidne Ole Andersen Houge aflagde Eed og provede, at hans Fader, første Vidnet, gick ud efter Signeted for at bruge det, dog veed Vidnet ej til hvad Brug, men saag endeel Papirer, som var en Dom og en{deel} Seddel, laag paa Bordet, og da hans Fader gick ud, fulgte Vidnet med, og strax efter kom Thor løbende og Raabte paa Vidnes Fader, og græd. dog hørdte ej noged siden tale hvercken af Thor Østrem, eller Johanes Løvigen hafde ej videre at prove.

Eragted

Johanes Løvigen paalegges at møde til næste Ting med sit Tilsvar i denne Skamelige Sag.

Eragted

Retten til i Morgen skal ophæves.

Anden Dagen d: 15 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd, og betiendt med det anførdte Laug Rett.

Daniel Bugge hafde til dette Ting Tiid og Stæd med Skriftlig Stefnemaal dat: 24de Maj 1773 indstefnt Karen Johanes Dr: nu giftt med Michel Hartou for Ræsterende Penge 8 rd: 1 Mrk: 12 s: derfor Dom at
(Mrkn: Michel Hartoug gift 23/6.1773 i Skånevig med Karen Johannesdtr.)

1773: 71b

lide og betale Omckost:
Den indstefnte Mand Michel Hartoug mødte og tilstod lovlig Stefnemaal. sagde ellers, at nu noged for Pinstie var Daniel Bugge hos Citanten!! (den indstefnte Contra Citant) og

forlangede sine Penge hvortil \Cont:/ Citanten svarede at han skulde faae dem, men vilde Decourtere 3 rd: for 1 ¾ tønde Sild som Bugge kiøbte af den Jndstefnte 4 uger for Juel, og 8 Mrk: 12 s: som Bugge skyldede Anders Storhoug, og den indstefnte der skulde have, hvilcket siste Citanten tilstod, men silden svarede han var blød og duede icke, og vilde ej have den, dertil siger den indstefnte saa kunde [du] gived mig det strax tilbage, den anden da sagde jeg er ej din Dreng. De skiltes derpaa ad og Cit: tog ej imod Pengene.

Den indstefnte paastod sine Vidner førdte som er Anders Storhoug og Wier ibm: men sagde derhos at Bugge er ej stefnt at paahøre dem.

Eragted

Det er saa aldeeles stridende mod Lov, at føre vidner over en ustefnt Person, at Domeren aldeeles ej tør understaae sig, at afhøre Dem, og derfore udsettes denne Sag til næste Ting, da Karen Johanes Datter eller nu hendes Mand, lovlig maae indstefne Daniel Bugge iminste med 4 ugers varsel dem at anhøre.

Halvor Tørrissen Waldre som Laug værge for Encken Karen Peders Dr: hafde til dette ting indstefnt Michel Hartoue (Hartoug) og kone til at fravige hendes Huuse, siden de ej haver kundet opfyldt den Contract, de med hende indgick d: 21de Febr: 1773 og derhos ej faaed tilladelse paa Grunden hos Hr: Celius som Benificiariuss derom at lide Dom betale Omckost: og som meldt fravige Stædet.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at som han blev negted Grunden kund[e] han ej opfylde Contracten.

Retten fandt fornøden at tilspørge Præsten Hr: Celius, om han vil tillade Michel Hartoue at beboe den Grund snicker Encken Karen Peders Dr: nu haver eller ej, hvortil Hr: Celius svarede at Michel Hartoue hvercken haver faaed lov paa Grunden eller faaer den.

Michel Hartoue sagde, at som han hører, han ej faaer grunden kan han ej heller opfylde Contracten, icke heller paastaae, at flytte huuserne og i det øvrige gav sig under Retten.

Halvor Waldre ligesaa.

Afsagt

Som det vil blive oplyst, af det udj denne Sag passerede, at Aarsagen til, hvorfore Michel Hartoue ej haver kundet opfylde det med Snicker Encken ingangne kiøb d: 21de Febr: 1773, og den med hende same Dag indgangne Contract, skal egentlig være denne, at han ej af Hr: Ceelius, som Ejer af Grunden faaer Tilladelse at beboe den, Saa kan det just ej ansees for, at Michel Hartoue uden grund, haver indeholdet med kiøbet og Contractens Opfyldelse, ligesom det og ej er at undre over, at snicker Encken haver andlagt denne Sag for at endtlediges fra de Persohner, som efter slutted accorde, ej kand vedblive det med hende indgangne; Og derfore kiendes og dømes herved for Rett, at Michel Harthoue med Kone og alt hvad ham tilhører skal fraflytte

1773: 72

Snicker Encken Karen Peders Dr: Huuser inden 6 Uger fra Dato, og om ej skeer være underkasted udkastelse og videre lovlig Behandling som derved følger; ligesaa skal han og betale lovlig Huuseleje for den Tiid han der haver været. Men af denne Processes Omkostning skal hver af Parterne betale 4 Mrk: 8 s: ibereignet Domens Løsning.

Madame Anna Angenethe Greve hafde til dette Ting Mundtlig indstefnt Karen Johanes Dr: nu giftt med Michel Hartoue (Hartoug) for Ræsterende Penge, efter Reigning af dat: 21 Maj 1773. den Suma 76 rd: 7 s: derfore at lide Dom og betale Omkostninger.

Den indstefntes Mand mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers at det ej er saa meged som paastefnt er, men derpaa er betalt ved tilbage sendte Vahrer 45 rd: 3 Mrk: 6 s: og efter

Madame Greves Q[v]itering af 16de Nobr: 1772 32 rd: 1 Mrk: 14 s: og der foruden de tilsendte og paa Citantjndens Reig[ning] andførdte 10 rd:, og derfore ej videre kand ansvare til denne ugrundede Reigning.

Eragted

Madame Anna Angenethe Greve haver til næste Ting at indlevere i Retten, en Ordentlig Reigning: hvori er andførdt 1te alt hvad Karen Johanes Dr: hos hende haver beckomed, dernæst alt hvad Karen Johanes Dr: haver leveret, enten i Penge, Varer, eller andet, til Afdrag paa det beckomne, paa det deraf Rigtig kan sees samenhengen i denne Sag. og til den Ende beror Sagen til næste Ting.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Brithe Torbiørns Dr: for beg: Lejermaal med Egtegiftt Mand Erich Wiersen Nedre Sævereide derfore Dom at lide og bet: Omckost:

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stevnevidnerne LænsM: Peder Gielmervig og Monds!! (Mons) Schaalnes som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed. og sagde den indstefntes Moder at Forseelsen er Rigtig.

Fogden anførdte at hun er i 3de Leed beslegted med den hende besvangret haver. \og haver været en gang tilforn besvangret/ og i Rettelagde Præste Attest af gaars Dags dato. og paastod Dom.

Paa tilspørgelse Svarede Almuen, at hun er i de Omstendigheder, hun til hvert Maaltiid maae gaae og bede om Føde og self inted ejer.

Afsagt

Saavel efter Lovens 6 Bogs 13 Capt: 13 Art: som Forord: af 6 Decbr: 1743 dens 22de Art: tilfindes Brithe Torbiørns Datter, som er besvangret af Egtegiftt Mand Erich Wiersen Nedre Sæveide!! (Sævereide) der er hende udj Andet og 3de Leed beslegted og hvilcket med i Rettelagt Præste Attest er bevist, at hun skal betale sine dobbelte Lejermaals Bøder med 12 rd:, og derforuden henbringes til Bergens Tugthuus, for der at Arbejde i Tre aar, og til LænsM: for at sidde i 8 Dage paa Vand og Brød, og som hun slet inted er ejende kan for hoved lod inted tildømes den Kongel: Casse. Det paadømte udreedes efter lovlig Adfærd.

Anders Olsen Storhoug meldte at paa Pladsed Hameren under Gaarden Storhoug findes en kone ved Nafn Ales Lars Dr: kone {til} Eftter Lars Olsen som med den Spedalske Siugdom sterckt er behefted og til sin Jndlemelse i Hospitaled aldeeles inted er ejende, men bliver af Bygden sendt daglig Mad. hvilcket Almuen sagde at være Rigtig og derfor baad at hun jo før jo heller maatte kome ind i Hosbitaled, hvorom og lovlig Tingsvidne blev udstæd.

1773: 72b

Den Sag som fra 8de Martj til nu blev udsadt, og som af Fogden mod den undvigte Ungt Mandskab Giermund Bottelsen Eide var andlagt blev af Retten paaraabt, hvortil Fogden svarede, at som han nu er komed tilbage, og {hav}er bleved indsatt til Soldat, det derhos tillige om Forseelsen nylig paa Sessioenen er bleven afgiordt maatte han frafalde Sagen.

Eragted

Med Fogdens andførdte haver denne Sag sit Forblivende.

Derefter læst

1te Ole Sæbøes Obl: som udstæd til Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel paa 60 rd: til Udslettelse d/ 15 Junj 1773, Obl: er dat: 12te Junj 1761.

2. Sogne Præsten Hr: Celiusses Bygsel brev til Biørn Biørnesen Færevigen paa 2 pd: Smør i Færevigen dateret 13 Junj 1773.
3de Jens Friderich Undahls {Skiøde} \Dito/ til Siur Siursen paa 12 mrk: Smør i Millieteigen dat: 9 Nobr: 1771.
4de Skifte breved efter Ole Larsen hvis Ejendom i Nedre Sæbøe (i Fjelberg skpr:) er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 2 Decbr: 1772.
5te Siur Schromes Vilckaars brev til sine Forældre dat: 14 Junj 1773.
6te Ole Sandvolds Obl: til Simon Ohe paa 130 rd: mod 4 proCento Rente og Pandt 1 løb 12 mrk: Smør i Sandvold dat: 15 Junj 1773.
7de Halvor Tørrissen med fleere[s] Skiøde til Wiching Sioe paa ¼ løb Smør ¼ huud i Sioe for 25 rd: dat: 14 Junj 1773.
8de Kamer Raad Juel med flere[s] Skiøde til Halvor Tørrissen paa endeel i Gaarden Nedre Sæbøe (er oppført i Fjelberg skpr:) for 85 rd: 3 Mrk: dat: 14 Junj 1773.
9de Halvor Tørrissen Nedre Sæbøes Obl: til Fogden Hr: Kamer Raad Juel paa 60 rdr: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 huud i Nedre Sæbøe dat: 15 Junj 1773.

Derpaa blev taged under examen, om de blant Almuen udestaaende Restancer, af den allernaadigst paabudne Extraskatt, som nu er eftergived, og blev same med Almuens Bøger Confereret, og i alle dele rigtig befunden og derom Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1773 d: 17de Junj blev Retten udj Tingstuen paa Killesvigen sadt med Etne og Fieldbergs Skibreeders Almue til Somertings Holdelse, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rett, sc: Thor Kaathe, Knud Willand, Anders Colbenshoug, Ole Ulveness, Ole Søre Berge, Gabriel Wiland, Baar Waagen, og Tørris Fafnebøe. Overværende udj Retten paa Stiftamptmand Levetzous veig: Hr: Raadmand Høe. Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med begge LænsMænderne, Christen Hansen Frette og Tollef Killesvigen

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre, som til Beckiendtgiørelse er anckomen, og forhen i denne Bog extraheret.

Derefter Publiceret følgende Particulliere Documenter saasom
1te Hendrich Echelands Bygselbrev til Encken Jngeborg Goutes Datter paa ¾ deele i den øde Gaard Øfstebøe af Skyld 1 ½ løb Smør 1 Huud dat: 16 Junj 1773.
2de Udsletted Tørriss Grindems Obl: til Erich Ouestad paa 40 rd: dat: 2 Martj 1765, bet: i Dag.
3de Tørris Grindems Obl: til Hr: Capt: Niels Dahl paa 50 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 pd: 18 mrk: Smør i Gaarden Grindem dat: 29 Januarj 1773.
4de Johanes Olsen Løvigen[s] skiøde til Hans

Mortensen Nordbust paa ½ løb 9 mrk: Smør i Østrem for 405 rd: dat: 12 Januarj 1773.
5te Hans Mortensen Østrems Obl: til Hr: Lieut: Willum Friman Dahl paa 200 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb 9 mrk: Smør i Østrem dat: 29 Nobr: 1772.
Fogden leverte 6te Stift ampt [M:] Levetzoues Bestalling til Christen Hansen Frette paa at være LænsM: i Etne Skibreede dat: 6te April 1773.

Fogden anmelte at den DanneMand Aanen Wee for ham haver andraged, at han er bleven bestaaled af Anders Andersen Udstonen!! (Udstuen) og til den Ende er han indstefnt, at paahøre Vidner og lide Dom efter Lov og Forordninger.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Westøe og Haldor Johansen Wee som ved Eed beckreftede at den indstefnte er lovlig Stefnt efter Jndcaminationen i denne Sag.
Vidnerne
1. Vidne Haldor Johansen Wee aflagde Eed og vidnede at i Nat tre uger siden kom Vidnet hiem rejsende til Gaarden Wee, midnads Tiider, der komende gick vidnet ind i Sengeboen hos Aanen og spurgte om de var lagt, manden self var i Byen, Pigen siger da jo de er lagt, hvortil Vidnet svarede: konen er ej lagt, det gaaer i Staburet, dertil Pigen siger: hun gick i Seng for (før) eg, vidnet gick da ud i gangen, da kom den Jndstefnte ud fra Staburet, som vidnet kiendte, men kunde ej skille hvad det var han bar, Vidnet siger da indigien til Pigen her er Tyv i Stabured, og hvor paa Pigen Marrithe Siurs Dr: stod op: og overlod med hende at møde ham i et Smug, men han hafde Sprunget over Bøe-Gierdet, hvorpaa Vidnet løb efter ham, og raabte paa ham, men han svarte ej, dog kasted han fra sig det han bar, hvilcket vidnet ej for Nattens Mørckhed kunde finde, de andre Vidner kom der og, men ingen fandt det Tyven kasted fra sig. som de da stod der, kom Tyven gaaende, og vilde Tage det igien og kiendte da baade dette og de øvrige Vidner, at det var den indstefnte, da han nu saag dem løb han sin Vej, de 3de ej hørdte Vidner løb da efter ham, og ej naaede ham, men dette Vidne blev omtrendt ved det Stæd hvor Tyven hafde kasted kosterne dog var de an[d]re Vidner ej langt derfra, Derefter kom han springende over Garen og saa godt som lige ved Vidnet, og var ganske anpusted, men spurgte efter Horsen sin, hvortil Vidnet svarede: i det same de andre 3de Vidner kom til, du var i Aanen Wee sit Stabur, du lette vel ej efter Horsen der, dertil den indstefnte tiede stil, bad dog lit efter, at tale med Vidnet og gick da vidnet med den indstefnte i følge med Tørris Joensen, der og er et Vidne noged til sides, og sagde da den indstefnte, at her er nøgelen til Stabured, hvortil Vidnet som da var allene med ham noged afsides, først har du stollen, og derefter vil du svelte Os i hiel, hvortil Vidnet sagde jeg har ej stollen noged fra dig, ja det du ej har giort vil du vel g[i]øre, der paa Den indstefnte begyndte at græde: og sagde det var en Flæske Skicke han hafde taged, og leverte Vidnet Nøgelen, og sagde hvorpaa lag!! (hvor paalag) det stolne skulde findes, Vidnet fulgte da med Tørris Joensen hiemefter og fandt de da et halft Svin, der omtrent Tyven sagde det laag, og tog de det og bar det hiem hafde ej videre at prove.
2. Vidne Tørris Joensen aflagde Eed og vidnede, ligesom første Vidne uden Forandring, for saavidt første Vidne har nefnt at han var med.
3. Vidne Marthe Siurs Dr: aflagde Eed og provede ligesaa for saavidt hun i første Vidnes Udsagn er nefnt at have været med.
4. Vidne Anna Abrahams Dr: aflagde Eed og vidnede som næst forrige

1773: 73b

Vidne, sagde ellers at hun baade saag, kiendte og vogte paa Tyven.
Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig indstefnte Anders Andersen Udstonen forelegges at møde til same ting, med sit Tilsvar i denne Sag.

Peder Knudsen Østrem, hafde til dette Ting med mundtlig Stefnemaal ladet indstefne Hr: Sebastian von Salderen for Gield 14 rdr: efter Beviis af 15de April 1773 derfor at lide Dom og bet: Omckost:
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleschaar og Baar Gierdesschøen, som veed Eed beckreftede at Capt: er lovlig Stefnt, som sagde: at naaer den nye Captain komer skal han betale, og i midlertiid, har Citanten hans haand.

Peder Østrem indleverte Hr: Capt: Salderens haand for pengene, som blev oplæst.

Peder Østrem paastod Dom.

Eragted

Da den i Rettelagde haand skrift af 15de April 1773, vel viiser, at Capt: er skyldig det paastefnte, men derhos udtryckelig melder, at Pengene 4 Uger forud, skulde opsiges, og saadant ej fra Citantens side er godtgiort at være skeed, endskiøndt han nu haver paastaaed Dom, saa kan ej heller forsvares at overile den indstefnte med Dom, og derfore udsettes Sagen til næste Tiid!! (Ting), til hvilcken Tiid den indstefnte gives Laugdag.

Niels Koren melte paa sin Fetter Sr: Hendrich Christies veigne, og melte at til dette Ting er indstefnt Hr: Capt: Salderen fordie han ej haver betalt de Vahrer han kiøbte paa Auctionen efter Sal: Hr: C!! Jacob Wendelboe der opløb sig til 10 rd: 2 Mrk: 8 s: derfore at lide Dom og betale Omck:

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Jueleschaar og Baar Giære som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen.

Niels Koren paastod Dom:

Eragted

Til næste Ting udsettes denne Sag, til hvilcken Tiid Sr: Hendrich Christie som Sag søger, haver at i Rettelegge en ordentlig Reigning paa de Vahrer hvorfore de paastefnte Penge kræves, og haver da Capt: Salderen, som lovlig stefnt at møde med sit fornødne Tilsvar i Sagen.

Karj Hans Datter Ouestad mødte paa sin syge Mand Erich Evensen Ouestads veigne og meldte at han haver indstefnt med Mundtlig Stefnemaal LænsM: Svend Fittie for 29 rd: som tilhører Myndtlingen Ingeborg Elias Datter, derfore at lide Dom og betale Omckost:

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleskaar og Baar Giære som veed Eed beckreftede Stefnemaalet efter Jncaminationen og sagde: den indstefnte for dem, at han ej haver giordt Reigenskab med Sagsøgeren.

Citanten paastod Dom.

Eragted

Eftter Lovens 1 Bogs 4 Capt: 32 art: udsettes denne Sag til næste Ting, og den lovlig stefnte LænsM: Svend Fittie gives Laug dag til næste Ting.

ligesaa af den same indstefnt Encken Helge Østrem for Resterende Penge 6 rd: 4 Mrk: 8 s: til dette Ting Tiid og Stæd, at betale same med Omckost: og Renter til den umyndige i 9 aar.

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hendes veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleskaar og Baar Giære som ved Eed

beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter JndCaminationen.

Citanten paastod Dom.

Eragted

Eftter Lov udsettes denne Sag til næste Ting, til hvilcken Tiig!! (Tiid) Encken Helge Østrem som nu lovlig stefnt haver at møde med sit Tilsvar udj denne Sag. NB: ingen incaminations Penge betalt.

Derefter læst
Aldvald Haalands Bygselbrev til Aslach Baarsen paa 1 løb 6 ½ mrk: Smør 1 Tønde korn ¼ huud i Kaldem dat: 17 Junj 1773.
2. Siur Haldorsen Haaims Obl: til Ole Halvorsen Tvedte paa 70 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt endeel Løsøre dat: 17 Junj 1773.
3de Lars Udstonenes!! (Udstuens) Obl: til Torbiørn Larsen Lande [paa] 98 rd: 12 s: mod 4 proCento Rente og Pandt 2 pd: Smør i Udstonen og noged Løsøre dat: 17 Junj 1773.
udsteed Lars Udstonens Obl: paa 50 rd: til Tollef og Niels Bioe dat: 17 Nobr: 1767 efter Qvit: 17 Junj 1773.

Eragted
Dat!! (Da) det lider langt paa aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen den 18 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd for de anførdte Skibreeder.

LænsMand Svend Fittie hafde til dette Ting indstefnt Gunder Norem for Ræsterende Penge saavel til Citanten self som til hans Myndtling Torbiørn Gundersen efter 2de i Rettelagte Skifte breeve af 16 Martj 1763 og 28de Julj 1770, hvilcket i aldt med Capital og Renter beløber sig til 102 rd: 5 Mrk: 8 s: derfore at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleschaar og Baar Giære som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen.
LænsM: Reig: af 15 Junj h: a: blev oplæst.
Eragted
Den lovlig stefnte Gunder Norem forelægges til næste ting at indkome med sit fornødne Tilsvar i denne Sag.

Hr: Lieut: Wilhelm Dahl hafde til dette Ting indstefnt Torchel Johansen Fiøsne for Gield 7 rd: derfore at lide Dom og bet: Omckostninger,
Den indstefnte mødte ej, og ingen paa hans veigne:
Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleschaar og Baar Giære, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen og sagde den indstefnte at han ej erindrede at det var mere end 6 rd:, med mindre det var Renter som kræftes.
Eragted
Hr: Lieut: Dahl som Sagsøger haver til næste Ting, at indgive en Ordentlig Opteignelse paa det som kræves, til hvilcken Tiid Sagen udsettes, og den lovlig indstefnte Torchel Johansen Fiøsne haver at møde for at forsvare sig.

Fielbergs Skibreede
holdet paa dito stæd, same Dag, med de anførdte Laug Rett.

da Publ:
1te læst til Udslettelse Rasmus Jndbioes Obl: til Reinert Horneland paa 92 rd: mod 4 proCto: Renter, og Pandt 2 pd: 18 mrk: Smør i Indbioe dat: 22 Nobr: 1771, betalt efter Qvit: af 18 Junj 1773.

2det Rasmus Jndbioes Skiøde paa 2 pd: 18 mrk: Smør i Jndbioe til Ole Olsen for 145 rd: dat: 18 Junj 1773.
3de Ole Jndbioes Obl: til Reinert Horneland paa 99 rd: mod 4 proCto: Rente, og Pandt 2 pd: 18 mrk: Smør i Indbioe dat: 18 Junj 1773.
4de Rasmus Stongelands Skiøde til Erich Thomessen paa 2 pd: 15 mrk: Smør i Stongeland (Stangeland) for 90 rd: dat: 18 Junj 1773.

Ole og Zacharias Silde i Retteæskede deres forhen mod Torchel Dreggernes andlagde Sag 6 rd: 4 Mrk: 8 s: Restanse paa en Følge betreffende, og paastod Dom.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, men sagde sig at vide sig inted at være skyldig, den indstefnte!! Men sagde den indstefnte, at han er skyldig det paastefnte, og vil betale naaer hans lejlighed bliver.

1773: 74a

Afsagt
Da den indstefnte Torchel Dreggerness self haver tilstaaed at være skyldig Citanterne Ole og Zacharias Sille de paastefnte 6 – 4 – 8 s: saa tilfindes han og herved dennem same at betale tilligemed 2 rd: 1 Mrk: 8 s: i Processens Omckost: ibereigned Doms Løsning. Det paadømte skal udreedes til 4 Uger for Michealie dette aar, under Excecution og videre lovlig Adfærd.

Knud Wiland i Rette æskede sin fra seniste Ting udsadte Sag som andlagt mod Tollef Hamre betreffende en Baad Contra Citanten haver lejet til 2de derfore at lide Dom og betale Omckost:
Tollef Hamre mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers at have først lejed Joen Stumoe og siden Citanten, og da nu Citanten hasted med Rejsen forinden Joen Stumoe kom hiem, gav den indstefnte ham lov, at tage Baaden fra ham med Magt. og derfore er uskyldig i denne Sag.
Citantens Vidner
1. vidne Fallentin Johansen aflagde Eed og vidnede: at da vidnet med fleere rejste fra Citanten /: som havde taged sin egen søndre!! Baad til Byen siden den fragtede ej var hiem komen :/ i Fieldbergsund til den indstefnte hilser de ham fra Cit: og siger at J hafde fragted hans Baad, og han sagde ja dertil, og saa lod de ham vide, at Baaden var komen forbie Sundet til Romsøen, og begiærte den indstefnte skulde være med Os, og levere Os Baaden, i hender, men om Morgenen skulde vii Rejse og den indstefnte med hen til Joen Stumo men for Uvejr og Tiidsspilde vilde han ej men leverede Os noged behørigt til Baaden, og gav dem frit Forlov at rejse ud til Joen Stumo og hilse ham fra Tollef Hamre, at han skulde levere dem Baaden, og hvis han ej vilde med gode, skulde de tage den med Magt, og kaste hans Gods paa Land, da vi kom til Joen Stumo og forckyndte dette: svarede han nej, at han hvercken vil eller kand overlade til Os Baaden, 3de Dagen derefter Rejste de fra Romsø til Hamre igien, og forckyndte dette svar fra Joen Stumo, og begiærte Tollef Hamre med sig til Joen Stumo, med saadan Baad, som kunde tage hans Gods hiem, da de kom nu til Romse, talede Tollef Hamre, mundtlig med Joen Stumo om dette, hvorfore de icke skulde faae Baaden, og hvad aarsagen var, og hvad det var for narrerie, sagde og han hafde Fragted Knud Wiland Baaden, og maatte have den, da talede de med hin anden saaledes: at den Baad Tollef Hamre hafde hiemenfrae var forliden til hans Gods, da begiærte Tollef en Baad til af Jngebrict Romse saa han kunde berge det altsamen hiem, da forentes de saaledes med vidnet og de andre, at de strax skulde gaae ned paa Baaden og giøre den Røddig, da de nu kom ned negtede Tollef Hamre Baaden, og sagde de skulde ingen faae, for den aarsage Skyld, at de ej bød Joen Stumo

til med første Ord, at leje en Mand hiem med ham. som de hafde sagt Tollef Hamre, derfore var det siger den indstefnte ders egen skyld de ej fick Baaden hafde ej videre at prove.
Vidnerne!! Tierran Hansen, {og} mødte ej Thi fremstod stefnevidnerne Steffen Lille Giærevig og Tørris Fafnebøe som ved Eed beckreftede at vidnet er lovlig stefnt, men kunde ej møde da han i disse dage skal være paa Tinged paa Gielsøe i Ryfylche og faae skiøde paa sine afdøde

1773: 75

Forældres Gaard.
Citanten sagde og at Jacob Biørnsen som et Vidne, er syg og sengeliggende, og fra ham er et Skriftlig Vidnesbyrd dog ej af nogen Taged i Eed.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og det lovlig stefnte men nu udeblevne Vidne Tierrand Hansen paalegges at møde til næste Ting under Lovens Faldsmaal for sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge. Ligesaa haver og Vidnet Jacob Biørnesen til same Tiid at møde, om han bliver frisk, men skulde han da og være siug, haver Citanten Knud Wiland at lade 2de lovfaste mænd gaae til ham og tage ham i Eed, paahøre hans Vidnes byrd, og kome paa tinge og beckrefte hans Forcklaring med Eed efter Loven.

Fremstod for Retten Den DanneMand Engel Engelsen Aarvigen og tilkiendegav, at herudj Skibreedet findes 3de Spedalske Mennisker sc: Siri Haldors Datter kone til Siur Christensen huusMand under Gaarden Schortland, Siri Hans Datter Pige tilholdende paa Gaarden Nordre Stumo, og Brithe Gierts Datter gift med Hans Hansen Jnderste hos \væhr/broderen Anders Giertsen huusMand under Gaarden Nedre Wig, hvilcke alle med den Spedalske Siugdom, ster[k]t er behefted, og self inted Ejer til deres Jndlemelse udj Hospitalen til hvilcket de høylig trenger. Dette blev Almuen forelæst hvilcke med LænsM: og Laug Rett enstemig svarede: at dennem alt formeged er beckiendt de anførdte 3des store Siugdom, som deres Elendige Fattigdom, og at Almuen daglig maae sende dem Mad, ja at hver krymper sig for at være eller kome i Selskab med dem, og derfore ynsker deres Jndlemmelse i Hospitalet jo før jo heller.
Engel Aarvigen begiærede det passerede fra Retten, som et Tingsvidne beskreven udstæd, som Retten bevilgede.

Eragted

Retten ophæves til i Mo[r]gen da det nu lider langt paa Natten.

3de Dagen d: 19 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med de anførdte Laug Rett for det melte Skibreede.

hvorda blev taged under examen; om den blant Almuen udj Etne og Fieldbergs Skibrede udestaaende Extraskatte Restance, som med de skyldiges Bøger blev Comfereret og befunden Rigtig hvorom og Tingsvidner for hvert Skibrede i sær blev udstæd.

Som ingen efter Udraab vilde gaae i Rette, blev Retten for Skibr: ophæved.

Ao: 1773 d: 21 Junj blev Retten til almindelig Somertings Holdelse sadt paa Tingstædet Leervigen med Føyens Skibredes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne

Laug Rettes Mænd sc: Helje Bielland, Johanes Nordhuglen, Lars Lillebøe, Hans ibm:, Sæbiørn Dyvig, Peder Tvedte, Larss Nysæter, Og Ole Biørcheland. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og Menige Tingsøgende Almue.

hvorda aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og andre høy Øvrigheds Ordre som til Bekiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret. tilligemed og Stiftes Skrivelse af 18 hujus om 2 bortløbne Svensker sc: Neumand og Niels Pedersen, som skal eftersettes og om treffes anholdes,

Derefter følgende Particulliere Documenter saasom
1te Udsletted Niels Collevaags Obl: til Ole Lydersen paa 54 rd: dat: 24 Nobr: 1772 efter Qvit: 21 Junj 1773.
2de Nathanael Olrichs

1773: 75b

bygsel Seddel til Clas Nielsen [paa] fiorten mrk: Smør i Nochling (Nøchling) dat: 19 Junj 1773.
3de Ulrich Korens Skiøde til Abraham Stoche paa 1 løb Smør 1 huud i Gillie for 130 rd: dat: 12 Januarj 1773.
4de Abraham Giellie[s] Obl: til Ulrich Koren paa 99 rd: mod 4 proCto: Rente og Pant 1 løb Smør 1 huud i Gillie dat: 13 Januarj 1773.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Morgenen efter den 22 Junj blev Retten atter sadt paa dito Stæd for same Skibrede, og med de andførte Laug Rett.

Ole Engebrictsen Worness fremstod for Retten og melte at hans afdøde Broder!! (Broders?) Datter Berthe Niels Datter tilholdende paa Gaarden Worness, sterckt med den Spedalske Siugdom er behefted, og inted til dets Jndlemelse Ejer, men daglig maae fødes af Bøygden. Dette blev Almuen forelæst, som vedstod tilligemed Laug Rettet dets Rigtighed, og ynskede hun snart i Hospitalet maae indlemes, hvorom og Tingsvidne blev udstæd.

Johan Schmidt paa Fogden Hr: Kamer Raad Juels veigne, anmelte, at til dette Ting Tiid og Stæd er indkaldet Niels Danielsen Aandeness, der icke allene udj sit Ægteskab med hans nu afdøde kone, besvangrede en Pige ved Nafn Ingeborg Aslachs Datter Mæland, men end og efter hans Huustrues Død haver besvangred Pigen Marrithe Asla[ch]s Datter en kiødelig Søster til den af ham i Ægteskabet forhen besvangrede Ingeborg Aslachs Dr: der endnu lever, for hvilcket siste Lejermaal at lide Dom efter Lov og Forordninger. og i Rettelagde derom Sogne Præsten Hr: Hertzbergs Attest af 3 Junj 1773.
Dellinqventen mødte ubunden og frie for Retten, og tilstod baade lovlig Stefnemaal og Forseelsen i sig self.
hans Defensor Procurator Gorm lod tilføre, at som {han} Dellinqventen er et enfoldigt Menniske, begreb han ej andet end, som naar det var tilladt at Ægte sin kones Søster kunde det icke negtes ham at Ægte Søster til den han allene havde besvangret og altsaa mindre {for}bunden med, end en virckelig kone, og denne Tancke var han komen i af de Forord: som om tilladelser om at indtræde i Ægteskab med de i slegterne forhen forbudne vare udkomen, videre forestillede at den første af de 2de Søstre han besvangrede opholder sig {lenger} i et

andet Fogderie, og langt herfra og self sidder Dellinqventen med Gaarde brug og 6 Smaae umyndige børn hvoraf det ælste er 12 aar gl: hvorfore han paastod at Loven ej kunde blive en Følge til Dom i denne Sag som er gelejdet af saa mange Omstendigheder, som bør og maae, opvække en hver Øvrigheds Hierte til Medlidenhed for Dellinqventen.
Actor paastod Dom efter Lov og Forord: siden Factum

1773: 76

saa rent er tilstaaed.

Eragted

klocken 6 i Eftermiddag skal Dom i denne Sag afsiges, til hvilcken tiid den Actionerede haver at blive tilstæde.

Paa ligemaade var indstefnt Pigen Marrithe Aslachs Datter som den siste af de søstre Niels Danielsen Aandenes haver besvangret, og paastod Fogden Dom over hende efter Loven.
Den indstefnte Delinqventjnde mødte uden baand og Fengsel tilstod lovlig Stefnemaal og Forseelsen i sig self.
Defensor anførdte det same for hende henseende Taabeligheden og bad om Naade, melte ellers at Dellinqventjnden er 29 aar gl:

Eragted

Klocken 6 i Efttermiddag skal Domen afsiges til hvilcken Thid!! (Tiid) Marthe Aslachs Dr: maae at blive tilstæde.

Fogden anmelte at ude paa havet i Bømellens Sogn er følgende bleved Bierged af efterskrevne Mænd nemlig:

af Erich Lønning	1 Bielcke 18 al: lang 12 tomer Tyck vurderet	1 rd:			
	1 Dito 9 alen lang 12 tomer tyck		3 mrk:		
Johanes Lodden	1 Do: 12 al: lang 12 tomer tyck		4 mrk:		
Rasmus Geitung	1 Do: 15 al: lang 12 tomer tyck		5		
	1 Do: 12 al: lang 12 tomer tyck		4		
	1 Do: 9 al: lang 12 tomer tyck		3		
	1 flad Dito 5 alen lang				8 s:
Niels Sæle	1 Bomsegels Mast 12 all: lang		1		8
	1 stang 10 alen lang				8
Christen Sæle	1 Bogsprud 14 alen lang		1		12
	1 vog Jærn		4		8
Niels Holme	1 Bielcke 12 alen lang 12 tomer tyck		4		
Knud Øchland	1 gl: Mast sønder og ophugget		4		
	7 voger 2 pd: 12 mrk: Jærn á Vogen 4 mrk: 8 s:	5	3		4
	18 Favner gl: toug	1			
Ole Sønstabøe	1 Bielcke 18 allen lang		2		
Jocum Mehuus	1 Dito 15 allen		1		8
Ole Hallerager	1 Dito 20 alen lang 6 tomer tyck		2		
			---		
	tilsamen	14 rd:	2 mrk:		8 s:

hvilcket han begiærede maatte ved Auction selges og naar Omkostningerne var fradraget da paadømes hvad andeel efter Omstendighederne Biergerne skal nyde.
Derpaa blev opraabt og bortsolgt i den orden det forhen er opteignet det vurderede, saaledes:

1. 1 Bielcke 18 allen lang til	Sr: Niels Gorm	1 rd:		8 s:
1 Dito 9 allen	Erich Lønning		3	2

2. 1 Dito 12 allen	Sr: Niels Gorm			3	8
3. 1 Dito 15 al:	Dito			5	
1 Dito 12 al:	Dito			3	10
1 Dito 9 al:	Dito			3	1
1 flad Dito 5 al:	Dito				10
4. 1 Bomsegels Mast	Dito			1	15
1 stang 10 al: lang	Dito			1	
5. 1 Bogsprud 14 al: lang	Dito			2	13
1 vog Jærn	Reinert Schimeland		1		
6. 1 bielcke 12 al: lang 12 tom: tyck	Niels Holme kjøpt self		1		
7. 1 gl: sønder og ophugget	Knud Øcland			4	
1 vog Jærn	Niels Øchland			4	11
1 vog Dito	Gunder Nesse			4	14
1 vog Dito	Hans Peterteigen			4	10
1 vog Dito	Ole Endvæhr			4	15
			11	0	5

1773: 76b

			11	0	5
7. 1 Vog Jæren	Ole Endvæhr			5	
1 vog Dito	Dito			5	
1 vog Dito	Dito			5	8
2 pd: 12 mrk: Dito	Gunder Nesse			4	
18 Favner toug	Ole Øchland		2	2	8
8. 1 Bielcke 18 allen lang	Sr: Niels Gorm		1	1	
9. 1 Dito 15 alen	Dito			2	8
10. 1 Dito smal 20 allen lang 6 tom:	Ole Halerager		1		2
	det solgte opløber sig til		19	1	15
herfra afgaaer til Taxations Mendene og for uMagen med at					
fra hugge Jærnet i alt		3 rd:			
og 4 proCento Auctions Sallario er		4 12	3	4	12
	Jgien i Behold		15	3	3 s:

Samtlige Bergere, fremstod og under Formaning forklarede at det biergede blev fundet i aaben Søe og af dem med stoer møye bierget.

Fogden paastod Dom.

Afsagt

Naar fra den udbragte Auctions Suma for dette biergede sc: 19 rd: 1 mrk: 15 s: er fradraget de lovlige Omckostninger 3 rd: 4 mrk: 12 s: skal de øvrige 15 rd: 3 mrk: 3 s: være til lige deeling mellem Bergerne og hans Majested og altsaa hans Majestets Cassa tilfalde 7 rd: 4 mrk: 9 ½ s: som herved for Ret kiendes og dømes.

Eftter i Protocolen fastsatte tiid blev Sagen mod Delinqventen Niels Danielsen Aandenes foretaget og deri af den gandske Rætt saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Fogden Kammer Raad Juel, som haver paa Justitziens veigne andlagt denne Sag mod Delinqventen Niels Danielsen Aandenes, fordie han haver besvangret Pigen Mari!!

(Marrithe/Marthe) Aslachs Datter, {hvilck} som er kiødelig Søster til Pigen Jngeborg Aslachs Dr: hvilcken han for 2 aar siden imedens hans kone levede, Besvangrede, paastaa!! Dom over ham efter Lov og Forordninger; og til beviis om Sagens Rigtighed, i Rette lagde Sogne Præsten Hr: He[r]tzbergs Attest. Den indstefnte Niels Danielsen Aandenes, som uden Baand og Fengsel mødte for Rætten tilstod paa tilspørgelse icke allene, at være lovlig stefnt, Men og, at have begaaet den paastefnte forseelse; Lod i øvrigt self, og ved Defencor andføre, at de ankomne Forordninger om Egteskabers tilladelse med Personer af saakaldede forbudne Leed, og med hvem ej tilforen ægteskab var tilladt, haver været den største aarsag til, den af ham begangne Forseelse, da han fuldkom/m/en troede, at kunde indtræde i ægteskab med den, hvis Søster han havde besvangret, naar det var tilladt at have en afdød kones kiødelig Søster; og derfor paastod forlindring i Straffen. Betragter nu Rætten det anddragne, da findes det meget rimeligt, og overenstemmende med saadant Menniskes Begreb, at hand kunde indbilde Sig at faa ægte den sidste han nu haver Besvangret; Thi naar lægges til Grund, at den {….} \ene/ Forordning tillader en Mand, at ægte sin afdøde kones Søster etc:, og den {anden} anden, alle i slægten som {ej} Guds Lov haver forbudet, kand det ei være at undre, et saadant, saa at sige mindre oplyst Menniske, icke kunde finde den Rætte udtydning paa Forordningerne og Guds Ords Meninger, og hvorfore Dommerne i denne Rætt, ei uden med den største ømhed anseer denne Sag, naar de overveier, at de Strigte skal følge Lovens forskrift i dens Siete Bogs 13de Cap: 14de Art: som neppe vil falde os meedoms Mænd ibegrebet, at kand passe sig, da Vii synes det er forstor skilrum, mellem en saa hard Straf naa[r] Søsteren Lever, da han dog kunde ægtet hende Om Søsteren hafde vært Død, men som Loven er vor Rette snor nødes Vii endog i denne Sag, at Dømme dereftter, og derfore kiendes og Dømes herved af den gandske Rætt at Niels Danielsen Aandenes, skal for sin begangne Forseelse da han haver besvangret 2de kiødelige Søstre, som begge end nu lever, eftter Lovens 6te Bogs 13de Capt: 14de Art: miste sit Liv og hans Hoved afhugges med Sværd, dereftter begraves i Cristen Jord, og hans boes Lod til hans Majestets Casse være forbrut. Det paadømte eftterkom/m/es eftter Lov.

1773: 77

Udj Sagen mod Delinqventinden Mari!! (Marrithe/Marthe) Aslachs Dr: blev af den gandske Rætt saaledes Dømt og

Afsagt

Eftter den i Rettelagde Præste Attest, og hendes egen for Rætten utvungne Bekiendelse bliver det Bevist, at hun har ladet sig besvangre \af/ Niels Danielsen Aandenes, som for 2 aar siden besvangrede hendes kiødelige Søster Jngeborg Aslachs Dr:, som endnu lever; Thi kiende og Dømme Vii hermed for Rætt, at hun i følge Lovens 6te Bogs 13de Cap: 14de Art: \skal/ miste sit Liv, Hendet!! (Hendes) Hoved afhogges med Sværd, og Hun dereftter at begraves i kristen kiærregaard. Til Hoved-Lods forbrydelse kand ej Døm/m/es eftterdie hun er indtet ejende. Det paadømte eftterkommes eftter Lov.

Derefter læst

1. Gunder Siøvolds Skiøde til Salamon Aarschoug paa 1 løb Smør 1 huud i Siøvold for 220 rdr: Dateret 21 Junj 1773.
2de Contract mellem Paal og Salomon Houcheness dateret 21Junj 1773.
3de Lars Woldens Obl: til Lars Tiong paa 53 rd: 3 mrk: mod 4 proCro: Rente og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Wolden dat: 21 Junj 1773.
4de Omund Grøndaasses Skiøde paa ¼ løb Smør 1/8de deel Huud i Stoutland for 50 rd: dat: 22 Junj 1773.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

3de Dagen d: 23 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd, ligesom i gaar er anført.

hvorda blev examineret, om den blant Almuen udestaaende Extraskatte Restance, hvilcke befantes overensstemende med de skyldiges Bøger, og befunden Rigtig, hvorfore og Tingsvidne blev udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 25de Junj blev Retten sadt paa Tingstædet Leervigen med Fiære Skibreedes Almue, og betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Tørriss Houeland, Ole Lindaas, Steffen Qvalvaag, Baar Ulverager, Johanes Svensbøe, Tierrand Berge, Niels Breistig, og Peder Ulverager. Overværende udj Retten \paa/ Stædets Amptmand Hr: Kamerherre Levetzoues veigne Hr: Raadmand Hoe, med Fogden Hr: Kamer Raad Juel, LænsM: og menige tingsøgende Almue.

hvorda aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Mortificeret Johanes Olsen Wihofdes Obl: til Gudmund Aarvigen paa 60 rd: dat: 9 Maj 1760, betalt efter Qvit: af 25de Junj 1773.

Den Sack!! (Sag) som af Hr: Lieut: Dahl, mod Thron og Halsten Møchlevold var andlagt, blev paaraabt hvortil blev svaret at same nu ej til dette Ting er paastefnt, og er ellers de ommelte saa Fattig, at de lider største Nød og inted ejer.

Sam[s]on Krørger!! (Krøger) hafde til dette Ting indstefnt Knud Drange for 39 rd: 5 mrk: 8 s: som han til gode komer hos ham for Vahrer derfore at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers at han ej var skyldig Citanten mere end 32 rd: 3 mrk: og Laante Penge 5 rd: 3 mrk: Er 38 rd: de han med lejlighed vilde betale, og kunde ingen hvis tiid sette til Betaling.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid Sr: Samson Krøger haver at indkome med ordentlig Reigning paa det han kræver, og haver da Knud Drange i fald han ej til den tiid har betalt, at paahøre Dom ingen Jndførsel er betalt.

1773: 77b

Derpaa læst følgende Documenter saasom
1te Skifted efter LænsM: Gregorius Øvre Echeland, hvis faste Ejendome er udlagt som Pante bogen viser dat: 28 Martj 1773.
2de Do: efter Maarithe Knuds Dr: hvis ejendom i Fagerland er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 29 Martj 1773.
3de Dito efter Gidsche Lars Dr: hvis Ejendom i Lindaas er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 29 Martj 1773.

4de Erich Grimstvedts Obl: til Erich Avløb paa 63 rd: mod 4 proCto: og Pandt 6 Span[d] koren i Grimstvedt dat: 25 Junj 1773.
5te Anders Øchlands Do: til Knud Bue paa 99 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Øchland dat: 25 Junj 1773.
6te Ole Baarsens Skiøde til Goute Domesness paa halve Giæstgiver Stædet Wigevigen etc: for 250 rd: dat: 26 Nobr: 1772.
7de Lars Hopes Skiøde til Hans Størchersen paa 1 pd: 16 ½ mrk: Smør ½ huud i Hope for 110 rd: dat: 25 Junj 1773.
8de Lars Ødegaardens Skiøde til Jver Alendahl paa ½ løb Smør i Hage for 63 rd: dat: 25 Junj 1773.
9de Jver Alendahls Vilckaars brev til Ales Hage dat: 25 Junj 1773.
10de Niels Øvre Wihofdes Obl: til Brønnelle Gudmunds Dr: Aarvingen paa 60 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb 4 ½ mrk: Smør i Øvre Wihofde dat: 25 Junj 1773.
11te Michel Qvamens Skiøde til Baar Øvrebøe paa ½ løb Smør i Øvrebøe for 163 rd: dat: 25 Junj 1773.
12te Paal Møchlevolds Obl: til Gunder Nore Nesse paa 100 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 huud i Møchlevold dat: 25 Junj 1773.
13de Lars Westvigs Skiøde til Even Helgesen paa 1 pd: 3 ½ mrk: Smør 1/3 huud i Westvig for 44 rd: 3 mrk: dat: 25 Junj 1773.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen den 26 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med det anførdte Laug Rett for dito Skibreede.

Procurator Gorm i Rette æskede den Sag som mellem Tarrald Hougsgiærd og Mallene Hougeland seniste Ting blev incamineret og til nu udsadt betreffende Tollef Tollefsen Hougelands Skiøde {ti} af bemelte Encke, for det gods hun paa Skifted efter hans Fader blev udlagt for Gield.
Den indstefnte Encke Mallene Hougeland mødte ej self men paa hendes veigne mødte Laug værgen Siur Eidsvaag og hendes Søn Tollef Hougeland, som begiærede Sagen udsadt paa den Maade, at de vil tage 3 eller 4 Mand og gaae til Encken med, for lovlig at høre hendes Tancke om det paastefnte, og hvem hun vil skal faae Gaarden, og skal de da være nærværende baade Sone!! Sønen (Sønnesønnen?) og hans Formynder jtem Laug værgen og hendes Søn Tollef Hougeland og med det endelige Svar kome her til næste Ting, uden Stefnemaal og Varsel, da de og om de ej er bleven forligt skal uden indvending modtage Dom i denne Sag.

Eragted

Det begiærte bevilges af Retten, til næste Ting, paa den anførte Maade.

hvor da blev examineret om den blant Almuen i dette Skibreede udestaaende extraskatt, som med deres Bøger blev comfereret, og i alle deele befunden Rigtig og derfore Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Paaraab vilde gaae udj Rette blev same for Skibreedet ophæved.

1773: 78

Ao: 1773 d: 12te Julj blev Retten udj følgende Aastæds Sag sadt paa Gaarden Wiche i Schonevigs Skibreede og Retten betiendt med efterskrevne af Fogden opnefnte Laug Rettes M: sc: Hans Molnes, Mons Schaalnes, Niels Tarraldsø og Niels Tielle, Erich Lechness, Knud Aasen, Halvor Waldre, Peder Gielmervigen, Overværende udj Retten Skibreedes LænsM: Christopher Gielmervigen som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

J andledning af Knud Wiche, Lars Hugesen!! (Hugnesen), Lars Larsen, Ole Biørnsen, Ørjen Larsen og Torjer Siursen alle af Gaarden Wige deres mod Yttre Matre Mænd udstædde Stefne Maal af 7de Junj sistl: hvorved og er Stefnt Omund Tvedte (Tvedt) som Ejer for endeel Kirckegods ved Yttre Matre efter Stefnem[aales] Udviis som blev i Rettel: og oplæst saaledes.

De indstefnte Mødte og vedtog lovlig Stefnemaal, sagde ellers at have Contra stefnt i Sagen ved udstædet Stefnemaal d: 19de Junj 1773 hoved Citanterne paa Wiche. Stefnemaaled blev oplæst.

Hoved Citanterne tilstod Contra Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

Citanternes Vidner For dem blev Edens Forcklaring af Domeren oplæst med Formaning til Sandheds udsigende hvilcken de lovede at efterkome.

1. Vidne LænsM: Christopher Pedersen Gielmervig. 69 aar gl: fød paa Gielmervigen her i Skibreedet ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring: at omtrendt for 40 Aar siden var der en Aastæds Sag mellem Yttre Matre og Wiche, hvor da Sorensk: Randulf var Sorensk: der var Vidnet som LænsM: med, da vidste at en gamel Mand ved Nafn Ole Hogstøl som hafde misted sid!! (sitt) Syn, var brugt til Vidne, og da han blev førdt efter sin Begiær, til et Stæd krack houg (Krack houg) kaldet, slog han om sig med Staven og Sagde at her omtrendt skal findes en Merckesten, og da derefter blev ledt, blev fundet kul i Jorden, men Mercke stenen blev funden bordt kast en Favn derfra, det fundne kul, blev vist Sorensk: hvortil siges Haldor Matre svarede at de hafde brendt kul mangestæds, og derfore kunde kul findes andre stæder i Marcken. Denne Krack houg skulde Skille mellem Matre eller Myrdahl og Wiche, og efter Sigende skal ligge ved et vand, men vidned kan derpaa ingen Anviisning giøre Thi aflagde han Eed og blev Demiteret da han ej videre hafde at vidne.

2. vidne Hugne Olsen Wiche gl: 89 aar, fød paa Nedre Rafdahl her i Fiorden, væred her paa Wiche 49 aar Ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at da han kom her til Gaarden blev han af en gl: Mand ved nafn Johanes Tallachsen som og sin tiid her hafde boed, vised Skifterne mellem Yttre Matre og den/n/e Gaard at skulde gaae saaledes, fra Snelle dalen paa Søre side paa Krack houg, derfra til Krach houg, over vandet til Støels huuserne som staaer paa Matres egen Ejendom, paa Nord østre leden, og hafde Ole Hogstøl med nogle Guter, og kaste noged Støels ved ned, hvortil de loe og sagde: at de tvivlede de kaste mercke stenerne ned med veden. Da Cancelie Raad Randulf var der paa Aastæden, var vidned med, og boede da paa Wiche, og Sagde da Ole Hogstøl og Wier

1773: 78b

Aarthun, at vidnet gick som forhen af dette vidne forklared er lovede at anviise Stæderne. vidnet Sagde paa tilspørgelse at da {….} Randulf var der blev han først anvist en gl: steen i stæden for den saa kaldede Kircke Stenen, og der paa blev begyndt at huuge!! (hugge) mercke, men da det blev befunden uret, blev korsed udtaged igien.

3. vidne Ole Erichsen Wiche gl: 69 aar fød her paa Wiche og opholdt sig her sin ganske tiid, Søskende baren til Lars Larsen Wiche aflagde {Eed} Forcklaring at have hørdt af sin Fader som var 70 aar da han døde og er nu imod 50 aar siden at Skifterne gaaer mellem Yttre Matre og her, fra Snelle dals Braatted hvor skulde staae en merckesten i et klov berg, derfra i Krack houg derfra til et Stæd Souverind kaldet noged oven for Sæhled, af denne streckning ejer Wiche paa Østre Side, haver og hørdt dette af sin Far Fader Siur Wiche som

var 103 aar gl: han døde og boede her 70 aar død nu for omtrendt for 60 aar [siden] til disse Skifter brugte de med alt slags Brug, som deres Rette Ejendom, og slog hans Fader aarlig i nogle Aar 12 las høe, der var og siun til en gl: Udløe som før der hafde været, og slog tillige Tollach Wiche græs der. Vidnet var og med da Randulf var der, og var da Ole Hogstøl, Wier Aarthun og Lars Øfstebøe som vidner paa Wichelod (Wiche lod), og sadt de i Krach houg og biede paa!! paa Skriveren, da han nu kom der vilde han gaae efter de 7 vidner han hafde hørdt, som han sagde at have vist ham til Kircke Stenen, gicke saa med nogle vidner han hafde som viste ham til en gl: Sten, og huggede kros, da nu dette vidne med de andre kom og sagde det var en urigtig Sten; holdt de op og slettede krossed udjgien, Randulf spurgte da sine Vidner om det ej var kircke Stenen, hvortil de svarede de mente det, men da at!! Wier Aarthun og de andre viste den Rette kircke Sten blev Sorenskriveren vred og bandte Dem for deres Narrerie, dette var Amun Dahlen og Joen Dahlen han blev vred paa, derpaa for de til Kracke houg, og siden hiem, og blev inted udretted videre. Lovede at viise Stæderne.

4. Vidne Siur Erichsen Wiche, 63 aar gl: fød opfød og været her sin levetiid, aflagde Forcklaring, at være Broder til næste!! (næst forrige) Vidne, og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne, undtagen han ej haver hørdt det af sin Farfader den han ej kan mindes tale efter, men af Faderen, var og ej med da Randulf var der. kand giøre anviisning.

5te [Vidne] Ole Larsen Trondem gl: 70 aar Farbroder til Ole Biørnsen Wiche aflagde Forcklaring at have hørdt af Ole Hogstøl og Wier Aarthun som toe gl: Mænd og død for lang tiid siden, at Skifterne skulde gaae saaledes fra Selle!! (Snelle) dalen til Krack houg, derfra over Vandet til en houg oven for Matre Sælen i en Rind kaldet Souve rinden, derfra bendt op i en Æg i Fieldet, dette haver han og hørdt af Johanes Tollachsen. Wiche ejede af denne Streckning paa den Østen side og hafde der fridt og ubehindret sit Brug af alle slag som sin Ejendom

ubehindret, har og hørdt at Mathre Mænd, skal have bedet Wiche Mænd, om, at de ej maatte hindre dem i Støels bejte, dog veed ej om det var sandt. kan giøre anviisning.

6. Vidne Axel Waagen 74 aar gl: Svag ej slegt til nogen af Parterne giorde den Forcklaring tiente hos gl: Siur Wiche 4 aar og var da med, og slog paa et Stæd Myrdalens slottebackerne kaldet, men veed ej nogen Streckning eller Skifternes Nafn men de hafde aldt sit Brug some tiider oppe og some tiider neden i Marcken, og hørdte ej nogen frygt for nogen, hans Huuspond!! (husbond) var 103 aar gl: og fød samt opfød her. kand ej viise Skifterne, men har hørdt Skifted gick over Vandet, og sagde hans Huusbond, at enten han Reev i nordre eller søre Botne var det det same, men lengere ned maatte han ej kome. vidned aflagde Eed og blev demiteret.

7. Vidne Karj Ols Dr: Vicke 78 aar gl: fød paa Aarthun her nær ved, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at have tient den gl: Siur Wiche i 5 aar nu 50 á 60 aar siden og brugte de da baade, med slaatte, Borcking, nævring og videre i Myrdalene, som deres Rette Ejendom, men naar Vidnet som var Gietle barn kom med Smalen der, kasted Matre Børn efter hende, og derfore klagede hun sig for sin Huusbond, hvor til han svarede: at hun skulde ej agte dem, naar hun ej kom lengere end til SouveRinden, vidnet Spurgte da om Mercke var der, hvorpaa han sagde ja, at mercke er ordinarj fra Souverinden til Siur Matre sit Sæhl. som dog nu er flytted. Vidnet var ej god for at kome til Fields, Thi blev hun efter aflagt Eed demiteret.

8. vidne Brithe Ols Datter Øfstebøe gl: 52 aar Søskende baren til Ole Biørnsen Wiches Kone aflagde den Forcklaring, at have hørdt af en gamel Pige som var Foster Datter til Erich Wiche en gl: Mand at Wichemend havde sine Gield best i Myrdahlen og samled dem paa Rundeskar, som hun igien hafde hørdt af Moder til forbemelte Erich Wiche og Ole

Hogstøl. og sagde: at de hafde Smalen til Vandet, og Marckede de der om vinteren, var fremed, og viste ej at anviise nogen Skifter, Thi aflagde hun Eed og blev demiteret.

9. Vidne Jørgen Olsen Mosdahlen 48 aar gl: fød paa Otachre (Utåker) her nær ved, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at da han boede her paa Wiche i 11 aar i alt, nu 14 aar siden brugte Vidnet efter det kan!! (merke), fra Snelledalen til Krack houg, derfra over Vandet til en Rind hvor i ligger en stoer Sten, paa den Østre side, med Bejtning og Næver Rivning, og hørdte dette af baade Grander og Formænd, og hans kone, som var opaled her lovede at viise Skifterne.

10. Vidne Thor Elsager gl: 60 aar gl: fød paa Elsager her nær ved ej slegt til nogen af Parterne, aflagde \ej/ den Forcklaring, som er til Sagens Oplysning, og aflagde Eed og blev demiteret.

1773: 79b

11te vidne Anders Heljesen Kalvigen gl: 48 aar ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at have hørdt af sin Moder, at da Sorensk: Randulf var paa formelte Sack!! (Sag) hafde Matre Vidner faaed ham op til Kircke Stenen, men Wier Aarthun og Ole Hogstøl fick ham tilbage til Kracke houg hvor forbemelte Ole Hogstøl som var blind, var opreed til til!! Kracke houg og viiste dem mercke stenen efter hans Snack, da vidnet tiente hos Lars Øfstebøe, nu over 20 aar siden, fick han lov hos Aschel Matre, at rive Næver i Myrdahlen og {hafde} {H} Erich Haldorsen gick da med, og da de gick, kom de saa langt ned, at Vidnet forundrede sig der over, hvortil Erich som var Odels Mand til en Pardt i Yttre Matre, sagde, {og} de bruger om en anden, her og paa Wiche, men helst gaar {Vidnet} Skifted ned med Vanden og tet ved Stølen. Veed ej at anviise Streckningen, og vandet viiser sig self, Thi blev han taged i Eed og Demiteret.

Fra et gamelt og Svagt Vidne ved Nafn Hugne Thorsen som er Fader til Lars Hugnesen Wiche, blev indleveret et Skriftlig Vidnes byrd af dags Dato, og beckreftede LænsM: Peder Gielmervig og Halvor Waldre med Eed, at dette vidnes byrd er forfatted lige efter den siuges udsigende, som de tog i Eed.

13. Vidne Christen Sunde gl: 63 aar gl: Søskende Baren til Lars Hugnessens Kone, aflagde den Forcklaring, at nu i Vinter var Mathre og Wiche Mænd i tale her paa Wiche for at Giøre aftale hvem som skulde tage Sorensk: hiem, da spurgte en af Wiche Mænd, Tollef Matre, om ej Mathre hafde Støel hvortil Tollef Matre svarede: at have hørdt, at de 2 Lenes Parterne skulde have Støels bejte paa Reicke Stølen, men Closter parten og Øde jorden sin, i Myrdahlen hafde ej videre at prove aflagde Eed og provede.

14. vidne Ole Olsen Hegland aflagde Eed i ord og mening som næste vidne uden Forcklaring.

Contra Citanternes Vidner, for dem blev Eden af Domeren oplæst, med Formaning til Sandhed at udsige som de lovede at efterkome.

1. Vidne Haldor Echeness 62 aar fød paa Hogstøl her i Naboelauged, ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at have tient paa Gaarden Dahlen hos Joen Dahlen 14 aar \nu 30 aar siden/ hvilcken Gaard Grenser mod den omtvistede Marck, hørdte da af Dahlens Mænd at Skifterne mellem Yttre Matre og Wiche gick fra Kircke Stenen til tver gavelen og brugte \Y/ Matre Mænd derefter, dog var vidnet kun en gang og Rev Næver noged oven i Vandet i Dahlen, og der marckede de og om vaaren, dog med Lov af Y: Matre Mænd, lovede at viise de omvundne Stæder.

2. Vidne Johanes Dahlen gl: 42 aar fød og opfød paa Dahlen

1773: 80

eller Hegland som Grenser nær ved den omtvistede Marck, Søskende baren til Halvor Matres Kone, vidnede at Kircke Stenen og tvergavelen er det Rette Skifte mellem Yttre Matre og Wiche Beboere, og derefter brugte Matre Mænden, til Bejtning, Borckning, Nævring, og Hugst, ja some tiider med 5 á 6 øger, og frygted de aldrig for Wiche Mænd, og naar Heglands Mænd bad Yttre Matre Mænd om lov fick de det, men bar aldrig frygt for Wiche Mænd. og fortalgte Lars Biønsen som er Broder til Ole Biørnsen Wiche, at han og gamle Halvor Wiche var i Marcken paa et Stæd kaldet Kircke Dahlen og vilde rive Næver, der hørdte de Matre Mænd, nere i Dahlen, da sprang den gamle hiem igien, men Lars Biørnsen gick op i Rinden i mellem Kircke dalen og Snelle Dahlen, og der fandt han bra næver, da sagde Vidnet til ham, end om Matre Mænd hafde komed og seed det og slaged dig, hvortil han svarede jeg skulde slaged igien, end om da Torjer havde komed, ja da skulde jeg hafde løbt sagde han. men denne Fortellelse var en lystighed og tale mellem Dem mens de gick og slog paa Marcken. Har og hørdt at Skifted gick fra Souve Rinden, og i Maase Stenen i Vandet, men ej hvem han har hørdt af. lovede at viise Stæderne og en Nut sør om Vandet.

3. Vidne Østen Mortvedt gl: 46 aar gl: ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring: tiente hos Asschel Yttre Matre 6 Aar, nu 24 aar siden, og da brugte de alt deres Brug med Bejte, Hug, Nævring og Borckning \i Myrdahlen/, og hørdte han aldrig de frygtede for Wiche Mænd i nogen Maade, Wiche Mænd kom der dog med sine Smaler, Skifterne veed han ej at nafngive aflagde derfor Eed og blev Demiteret.

4de Vidne Lars Johansen Ølferness 32 aar gl: tremending til Tollef Matre og Halvor Matres Kone aflagde den Forcklaring tiente paa Yttre Matre 6 Aar nu 12 aar siden hørdte da, men veed ej af hvem, at Skifted gick mellem Yttre Matre og Wiche fra Kircke steenen til tvergavelen, har og hørdt derimod, at Wiche skulde naae til Souve Rinden, og en {Sten} Sten ved Stemmen paa Vandet kaldet Giete stenen, Yttre Matre Mend havde alt sit Brug udj Myrdahlen, uden Frygt af Wiche Mænd, og en dag var Knud Monsen Wiche i Myrdahlen og rev Næver, og da bad han vidnet, at han ej maatte sige det til yttre Matre Mænd. havde ej videre at vidne, men lovede at vise stæderne.

5. Vidne Ole Matre gl: 50 aar ej slegt til nogen af parterne aflagde den Forcklaring at have al sin tiid væred paa Yttre Matre, og vidste ej andet end Skifted Gick fra Kircke stenen til tver gavelen, fulgte saa siden Egen!! (Eggen?) i Fieldet, og brugte de derefter i hans tiid, i de 12 aar han styrdte en part i Matre, dog huggede han der kun en gang, men andet Brug hafde de aarlig og har hørdt {dette} af Omun og Joen Hegland samt hans Fader at skifterne gaar som han har sagt. har ellers hørdt af løst snack at Wiche naaede i Krackhoug, Wiche Mænd har og haft

1773: 80b

sit Brug {der} \i Myrdahlen/ og har Vidnet seed Dem der at rive næver og haft sine Smaler der. lovede at vise Stæderne.

6. Vidne Lars Sunde 41 aar gl: ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring: tiendte paa Yttre Matre 8 aar nu 15 aar siden, hørdte da af Haldor Matre og Siur Matre som begge lever, at skifted gick mellem yttre Matre og Wiche, fra Kircke Stenen i Tvergavelen og Brugte de derefter i den tiid han var paa Yttre Matre, med alt sit Brug uden frygt for Wiche Mænd, men Wiche Mænd veed han ej hafde der noged Brug, dog saag han at gl: Lars Wiche og hans Foster Søn Rev Næver der, engang, havde ej videre at vidne, men lovede at viise Stæderne.

7. Vidne Lisbet Ols Dr: Svindland gl: 66 aar gl: ej slegt til nogen af Parterne, tiente i \y/ Matre 1 aar hos Lars Matre nu 40 á 50 aar siden, forklarede: at hun Giæted i Myrdalen med Smaler, og om Vinteren Marckede de der, ved Svarte kiøn, veed for Ræsten ej om nogen

Skifter, Wiche smalen blev og da giæted i Myrdalen same tiid, saa de gick om en anden. hafde ej videre at prove aflagde Eed og blev Demiteret.
8. Vidne Astri Bøye gl: 48 aar gl: slegt i andet og 3de Led til begge \y/ Matre Mænd, aflagde den Forcklaring. tiente 9 aar paa Matre nu 8 aar siden, hørdte da af Joen og Omun Dahlen at Skifted gick fra Kircke Stenen til tvergavelen veed og ej andet end Yttre Matre Mænd havde sit Brug i Myrdahlen over hele dahlen, hun var der ej uden paa Stølen, og for at Marcke, men ej saag Wiche Mænd hafde der noged Brug. har hørdt som et løst Snack om et Stæd kaldet Noriis vicken ved Vandet, med gl: Siur Matre nu Halvor Matres Sæhl hvortil Wiche kannede sig. hafde ej videre at forcklare, og aflagde Eed, samt efter Contra parternes Begiær blev demiteret.
9. Vidne Jngeborg Wiche 48 [aar] gl: ej slegt med nogen af Parterne aflagde den Forcklaring tiendte paa Dahlen og Yttre Matre 17 aar nu 10 aar siden, hørdte da af Omun Dahlen, at Skifted Gick fra Kircke stenen til tvergavelen, og Brugte Yttre Matre alt sit Brug i {Yttre} Myrdahlen, over hele Dahlen, ved ej at Wiche Mænd der hafde noged Brug, havde ej videre at {bruge} vidne lovede at anviise Stædet.
10. Vidne Niels Fatland 40 aar gl: Søskende baren til Halvor Matres Kone, fød og opfød samt boed \al sin tiid/ paa Fatland som Grenser her imod aflagde den Forcklaring, at han ej veed om Skifterne, men veed at Yttre Matre Mænd og Wiche Mænds Smaler og Hæster haver gaaed om hinanden i Myrdahlen, men Wiche Mænds Anmarcks best har han ej seed der.

1773: 81

hafde ej videre at prove, aflagde Eed og blev Demiteret.
11te Vidne Siur Ørjensen Yttre Matre gl: 80 aar Væhr Fader til Halvor yttre Matre, hos hvem han nyder vilckaar af Gaarden forcklarede at have boed og væred al sin tiid i Ytre Matre, og holdt de stædse for, at Kircke Stenen og tvergavelen var de Rette Skifter mellem Yttre Matre og Wiche, og Brugte Yttre Matre Mænd uden Hinder hele Myrdahlen med alt slags Brug. dog kan erindre at Wiche Mænd slog Høe, og satte 2de Høe stacker i Myrdalen, der hvor gamle Bagge Wiche sin Udløe hafde staaed, og det uden Tilladelse og trætte af Yttre Matre Mænd, omtrendt for 12 á 14 aar siden, fick Erich Haldorsen Yttre Matre lov hos Wiche Mænd at slaae høe i Myrdahls slotte backer, og da han havde slaged endeel Høe, kom Uvæhr, og siden Creaturene og for ilde med høet saae det blev liggende og Raadnede. At Forret: gick overstyr da Sorensk: Randulf var der, dertil var Aarsag, at Aschild Matre vilde ej gaae med skifted til Kircke Stenen, men begiærede at Kors skulde hugges <i en> sten et Stycke fra Kircke Stenen, men da vidner:!! (vidnerne) kom og saag det ej var i den Rette Sten, sagde de det til Sorensk: som siden blev vreed, og gick tilbage, da sad Wiche Mænds Vidner <i {en Sten}> Krack houg, og kom optil Sorensk: med kul de hafde fundet der i et merckesteens hul og viisede ham, og da blev det kros udtaged som var hugged, og ej videre forretted, hafde ej videre at prove og for sin alder slap at gaae til Fields taged i Eed og blev demiteret.

Eragted

Da det lider silde paa Aftenen blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden dagen den 13de Julj blev Retten atter sadt paa bemelte Gaard Wiche, i Overværelse af begge Parter og deres Vidner.
Retten gick da i følge med Parterne og Deres Vidner til Fields, og fulgte Da først med Citanterne paa Wiche Deres Vidner som viisede os et Stæd kaldet Snelle Dalen, hvorfra Skifted gick lige ned med et Vand Myrdahls Vandet kaldet der hvor en liden Beck iløber, som komer fra Svarte kiøn, hvor ligger en liden houg tet ved Becken ved Vandet kaldet Krack houg, hvorfra Skifted gaaer over Vandet til en hvid Sten i Vandet, derfra til opefter en liden Mosse houg, til en stoer Steen som laag i en run!! (rund) Løng houg, derfra op mellem

tvende Uhrer, hvoraf den paa venstre haanden, Naar Folck gaaer opefter fra Vandet til Soue Rinden, er stoer og vii!! (vid) og den paa Høyere Haand er lang og mit i den er en aflang grøn Plet, ovenfor den melte grønde Rind Souve Rinden kaldet, er en liden Uhr; hvorfra Skifterne gaaer opigiennem Backene til Høy[e]ste Aasen. Denne Streckning begranskede Retten og befandt op i Selde!! (Snelle) Dalen stod efter Vidners Sigende i et kløv Berg en Mercke sten med Vidner, i Krack houg fandt vii kul efter hvor en merckesten skal have staaed, som Vidnerne har sagt. over Vandet op Souve Rinden fandt vii paa 2de

1773: 81b

Stæder Mercke Stener i en streckning. Denne Streckning fra Snelle Dalen til Souve Rind gaaer næsten fra Søer til Noer og ejer deraf Yttre Matre paa Nord West[re] Side og Wiche paa Syd østre Side efter Wiche Mænds Vidners \Sigende/ som paa Krack houg blev taged i Eed, tilligemed Niels Tvedt som i gaaer ej mødte, men i Dag her var tilstæde og anviiste de formelte Stæder.

Retten fulgte derpaa med Yttre Matre Mænds Vidner, som Saegde Skifted at skulde gaae frae en Stæd kaldet tvergavelen {til} over ved Field Rusten til en Steen Kircke Sten kaldet, hvorfra kan sees ned over til Kircke Bygden, disse Vidner kunde ingen stæds viise os nogle Merckesteene eller krosser, men allene sagde, at Alt hvad som grenser over Rusten til Dalerne, tilhører \Y/ Matre og Øyjorden, og hvad som grenser over paa den side mod Wiche, hører Wiche beboerne til. Retten Begranskede da denne Streckning, og befandt, at naaer Skifterne gick efter Rusten, som er Himelsiuned fra Wiche, vilde denne stoer Gaard, ickun eje, en ganske Smal Strimel Udmarck, der jo lengere den komer op i Dahlen, jo mere den trenges ved Field halled og Ælven, og tillige ej deropi nogen synderlig God Marck.

Ved Kircke Stenen mødte op Biørn Schaar og Ole Hegland, som veed Eed be[ck]reftede /:!! at den Siucke Haldor Yttre [Matre] (/:) der har vilckaar af Gaarden hos Halvor Yttre Matre :/ sagde at Skifterne gick fra Kircke Sten til tvergavelen, og fulgte Rusten, og hafde hørdt at Wiche Mænd fra den tiid hans {Self} Fader hafde Sorensk: Randulf Hiem som omtrendt er 39 aar siden, har kanned sig til Krack houg og Souve Rinden videre at have hørdt af en gl: Pige som tiendte hos Bagge Wiche, at han fick lov hos sin Søster i Yttre Wiche!! (Matre?), at sliaae i Myrdahls Backene, men efter den tiid, i vidnes \egen/ tiid haver Wiche Mænd slaged høe i Same Backer, uden at begiære nogen Tilladelse af Y: Matre Mænd.

Citanterne Sagde at de ej flere Vidner haver \nu/ og da Retten haver gaaed op Siel og Skifte efter Deres og deres Contra Parter[s] Vidners Udsigende, er de fornøyed at udj Sacken!! (Sagen) gaaer Dom.

Contra Parterne svarede, at de vel kunde føre en heel del \ældre og fuldkomnere/ Vidner til dem de haver førdt, men da {han} \De/ veed, de alle gaaer same vej {haaber} vil de nu være fornøyed med Dom, siden Retten haver taged Stæderne i Øyesiun. Og leverede Contra Parterne en Extract af 1667 Aars Matricul, taged under Hr: Kamer Raad og Foged Heibergs Haand senist da Sorensk: Randulf var her paa Aastæderne hvilcken blev oplæst.

Sorensk: og Laug Retted fandt fornøden at tilspørge begge Parter hvor det kom sig, at de ej havde en insiennieur!! (ingeniør) her paa Stædet, som i Deres Samtliges Nærværelse kunde holde afrisning paa de Omtvistede Stæder, efter Forord: af 31 Martj 1719 art: 4. hvortil de svarede: at de paa begge sider er Fattige Folck, der ej haver mange Penge at spandere ej heller veed de at faae nogen som saadant kunde giøre, uden saa er det skeede med stoer Beckostning, og om de end fick en, var de lige klog; enten han giorde det Rett eller galt. og mener de han kunde giøre dem ligesaa meged Skade

1773: 82

dermed som nytte, og derfore bad de, at de maatte faae Dom i Sagen, uden at paalegges det, \og/ dermed følgendende!! store Omckostninger, da de vedtog, at den som vil indstefne Sagen til høyere Rett, skal allene beckoste lovlig Afridsning.

Denne Sags Omckost: er følgende Saasom

Skyds til Stædet med 3 Mand 2 Mile er 3 mrk: 1 Dags		
Diet penge 4 mrk: er	1	1
2 Dages Forretning	3	
Skyds og diet hiem igien	1	1
Fogden For Laug Rettes Opnefnelse	1	
LænsM: 4 mrk: og hver Laug Rett hver 3 mrk:	4	4
tilsamen	11 rd:	

foruden Domens Løsning som den betaler der same begiærer.

Derefter blev i denne Sag saaledes af den ganske Rett kiendt Dømt og Afsagt

De udstefnte!! (udstædde?) Stefnemaale viiser udtryckelig, at begge Parter begiærer et reendt Skifte mellem sin Udmarck, og hvor Skifterne skal gaae, en lovlig Skiftes gaar opsadt, naar nu de førdte Vidner paa begge sider eftersees, og Skifterne efter dem \op/gaaes, da sees udtryckelig, baade at Wiche Mænds Vidners Udsigende ere reene og uden Qvackel, men end og de af dem nefnte Stæder, befunden med de Beviiser, som bestyrckede deres Udsagn, paa begge sider af Vandet, Myrdahls Vandet kaldet; Derimod er Yttre Matre Mænds Vidners Udsigende, baade Vacklende i deres Forcklaringer, og ej kan viise minste kiende Mercke der, hvor de siger Skifterne skal gaae; Ligesom det og vil være at see, at Wiches Udmarck, blev saa indkneben, at deri neppe var føde til Jordens Creaturer; af disse og flere Omstendigheder som i Sagen er befundne Kiendes og Dømes herved for Rett, at Skifted mellem Yttre Matre eller Dahlen, og Wiche, skal gaae fra den Mercke-Sten i Klov berged ved Snelle Dahlen, derfra til Krache hougen i en Been Linnie til der hvor kullene i Jorden fantes, derfra over til den hviide Steen i Vandet, derfra op i de i Acten melte Løng houger, og op efter Souve Rinden, af hvilken Streckning Wiche Mænd skal giære fra Snelle Dahlen til Vandet, og Yttre Matre Mænd, eller efterkomere af Øde Jorden Dahlens Bebrugere, det paa den anden side af Vandet, og skal i giærderne paa begge Sider af Vandet være lovlige Led, og skal Yttre Matre Mænd have Friehed, som Øde Gaardens Bestyrere, at Bejte de første 14 Dage de komer paa Stølen, {da i den Tiid} paa den side som tilhører Wiche, da i den Tiid Ledene skal staae aaben, men naar de 14 dagene ere ude, maae de drive derifra, og ner om gierdene med deres Creature, og da skal Ledene luckes til, og siden saavelsom for (før) den tiid, heele aared igiennem, ene og allene med alt slags Brug, tilhøre Wiche Mænd, som de best veed og kand benytte sig der af, baade i Skougen og med Gressed. Den som vil have denne Dom beskreved for at Stefne den ind for Ober Retten, skal forinden han same beckomer, forskaffe sig et lovlig Cituations Cort eller afRisning, som skal være taged i alle Parters Overværelse, over det [som]? nu er paadømt, Processens Omckost: Ophæves paa alle sider, dog skal Wiche Mænd betale Retten med 11 rdr:

1773: 82b

Ao: 1773 d: 9de Augustj blev Retten udj følgende Aastæds, og Udstenings Sag sadt paa Gaarden Rolseide i Opdahls Skibreede og Tysness Præsteg: bel: og Retten betiendt med følgende af Fogden Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Laug-Rettes M: sc: Tosten Singelstad, Ørje Thoe, Halsteen Tysness, Tørchel (Torchel) Wee, Hans Møchlestad, Christopher Borgen,

Hans Teigland og Jver Nordbust. Overværende udj Retten Skibreedes LænsM: Mads Godøen, som Laug Retted med sig, til stædet bragte.

Hvorda Procurator Niels Gorm mødte for Retten og gav tilckiende, det hans Principal Hans Hansen Rolseim, hafde til denne Tiid og Stæd ladet indstefne ved skriftlig Stefnemaal af sistleden 28de Junj opsidderne af Nedre og Øvre Gierstad, samt Opsid: paa Andersland, til at anhøre vidner stefnte og ustefnte som møder samt anhøre hvad Documenter i Retten bliver produceret, derefter at lide Dom, til Stening og Rening samt at opsette Skiftesgaar imellem dem i Fieldet, og at betale Process: Omckost: Skadesløs, alt efter Stefnemaales Jndhold, som han i Rettel: der blev oplæst.

De indstefnte mænd af Nedre og Øvre Giærstad samt Andersland mødte og tilstod lovlig stefnemaal.

LænsManden Mads Godøen angav at han møder paa de indstefnte Mænd af Øvre og Nedre Gierstads Mænds veigne efter Hr: Stiftbefall: [M:] Levetzoues {veigne} Tilladelse dat: [??] paa deres veigne han da svarede at de haver begiegned Sagen med Contra Stefnemaal dat: 11 Julj 1773 hvori de paastaaer deres Marck etc: fra Citanters!! (Citanternes) udsteenet og udreenet, samt den opsadte gar at staae ved lige etc:

Citanten tilstod Contra Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

ligesaa mødte og efter formelte Stift amp[t]mandens Bevill: Anders Opdahl paa de indstefnte Anderslands mænds veigne, og i Rettel: deres Contra Stefnemaal dat: 10 Julj 1773 hvori de paastaar at benytte sig af Fieldet ligesom hidtil, og at ej den gl: Gahrmoe maae agtes etc:

Citanten tilstod dette Contra Stefnemaals Lovl: Forckyndelse.

Procurator Gorm til Beviis paa at hans Principal Ejer det nu omtvistede i Rettel: et Skiøde dat: 2 Nobr: 1732 tingl: 25 April 1733, jtem en gl: Dom mellem Andersland og dette Field dat: 4 Nob: 1637 og 5 Martj 1638 som et efter andet lyder saaledes.

Citantens vidner.

1. og 2. Vidne Lars og Johanes Reisen aflagde Eed og provede: at nu i Somer var vidnerne med Citanten Hans Reisen!! (Rolsem) for at tilspørge Øvre og Nedre Giærstad Mænd om de vilde tilstaae, at de havde opsadt den Gahr fra Skahr houg og tvert bordt i Fieldet, og fandt de da ingen uden allene Ole Andersen hieme, som tilstoed at de hafde Giæret Gahren, og sagde derhos at det skeede mod hans Villie, da han ej tilstædde det, og viste han ej andet Skifte mellem Bulden og Gierstad end fra Blom houg og i Guletoppen. videre viste han ej. Ole og Johanes Giærstad sagde og at deres Creature komer ej der hvor Gahren staaer, eller til Buld Egnen. hafde ej videre at prove. (Mrk: Kan Buld ha noko med Bul = avleför okse?)

3de og 4. Vidne Peder og Torbiørn Hanssønner Nedre Dalland aflagde Eed og provede: at {nogle} \selve St: Hans/ dag var de med Citanten paa Nedre Gierstad for at

tilspørge \N:/ Gierstad Mænd om de hafde opsadt den formelte Gahr og fandt de da Niels og Christopher Nedre Gierstad som sagde: at de hafde Giæret fordie deres egne Creaturer ej paa ubelejlige Tiider, skulde gaae op, og noged for Citantens Skyld, hafde ej videre at prove.

5. Vidne Karj Hans Dr: Dahlen 63 aar gl: föd paa Røsseland i Qvindherres Skibr: opholdt sig her i Bygden 26 aar afl: den Forcklaring; ej slegt til nogen af Parterne at have hørdt af sin Mand Johanes Olsen Dahlen over 90 aar gl:, död nu i Vaar, at Skifted mellem Giersvig og Bullen gick fra Gule Toppen til Vejen ved Blomhoug. sagde og, at mellem Dahlen og Bulden ligger en Gahrmoe, allene af en Beije Gahr, men ingen rigtig Gahr lovede at anviise Stædet.

6. Vidne Herborg Omuns Dr: giftt med Ole Ersvæhr gl: 48 aar {gl:} föd i Waage heri Naboelauged, boed paa Ersvæhr 25 aar {gl:}, aflagde den Forcklaring, ej at være slegt, men hendes Mand er Citantens Lejlending, sagde ellers, at da hun tiente hos Ole Waage, lejede de Jlie Fieldet og Bulden af Citantens Væhr Fader Anders Teigland, og havde deri alt deres

levende, og da melckede hun paa Myrene nord i fra Buldestølen, ligesom og hvor de fandt Creaturene, lovede at viise de Stæder de melckede paa, har og hørdt, at Skifted skulde gaae, mellem Anders Land (Andersland) og Bulden, fra Hae kleiven, ved ej videre, men {fra} mellem Giersvig og Bulden, af Gule toppe og i Blomhoug saa nordefter, var ej heller bange for Gierstad Manden {for} naar de melckede paa Myhrene. havde ej videre at prove undtagen at Begge Gierstads Mænds Creature var paa de Tiider i Thue Fieldet paa Biørnestølen.

7. Vidne Torbiørn Waage 47 aar fød og opfød paa Waage her i naboelauged Broder til Niels Øvre Gierstad, og Søster Søn til Morthen(?) (Marthe?) Gierstad aflagde den Forcklaring, at hans Fader Anders Waage lejede Jlie Fieldet af Anders Teigland, og brugte de der Jlie Fieldet og Bulden, og melckede de da paa Myhrene paa Østre leden af Jli[e] Fieldet, har og hørdt at Skifterne mellem Giersvig, Gierstad og Bulden er fra Blom houg, til Guletoppen saa nord efter, men mellem {Hae kleiv} Andersland og Jlie Fieldet skulde{t} det gaae fra Hae kleiv og til Svarte berg efter Gahrmoen Anders Teigland bad dem og at holde sig paa Stølen naar været!! (veiret) ej fordrev dem lovede at viise Stædet.

8. Vidne Lars Jensen Dahlen 73 aar gl: fød og opfød paa Dahlen her nær veed, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at Anderslands Mænds Creature haver gaaed paa Hæsten og Storhej paa høyeste Illie Field \over 70 aar/, og har Anderslands Mænd og Haaims Mænd holdt en Gahr som staaer under Jlie Field paa Westre side mod Andersland, og denne Gahr haver staaed over 70 aar. mellem Giersvig og Bullen ved han ej Skifted, men mellem Gierstad og Bullen sagde Simon Gierstad at Skifted gick fra Bulde skared i Guletoppen derfra i halfgenge (Halfgenge) hvorda Lille Giersvig modtager, neden for denne Streckning, og tillige neden for den nye Gahr var det at bemelte Simon Gierstad tog 2 bøtter Melck i fra dem, men han sagde at Skifterne gick oven for denne nye opsatte gahr. Waags Mændenes Creature gick og paa Jli Fieldet siden de hafde lejed Fieldet, og holdt de der 3 Sæhl. Anderslands Mænd hegnede Jle Fieldet alt det vidnet kan mindes. Gierstad Mænd haver holdt sig efter den Field Eg fra Buldeskar til Lauvaass og har de holdt sig der efter alt det vidnet kan erindre, og er dette Gierstad mænds hiememarck, og haver hadt!! (haft) der hiemestøel for og efter de kom til Tue Fieldet. Den nye Gahr staaer paa Gierstads Egen Ejendom efter som vidnet self haver hørdt, ved og ej at Gierstads Mænds Creature komer paa Bulde Egnen

1773: 83b

lovede at viise Stæderne.

9de og 10 vidne Lars og Johanes Reisen aflagde Eed og provede: at nu i aar St: Hans Aften hørdte de af Jacob Andersland at i Blomhoug skulde staae en helle med kros i derfra i Gule toppen hvilcket skulde skille mellem Giersvig og Bulden, og havde Simon Gierstad og Ole Andersland fortalt bemelte Jacob Andersland det, vidnet Lars sagde og at den Gahrmoe imellem Andersland og Bulden skulde Skifte mellem Andersland og Bullen, fordie ej Anderslands Creature ej skulde kome op, og de Creature paa Fieldet ej kome ned i hagen og har Jacob Andersland fortalgt dette same i somer, helst hørdte han det først af Fasteren Christie Andersland for omtrendt 20 aar siden ræsten som næstfølgende vidner lovede at viise Stædet.

11. vidne Jnger Bottels Datter fød og opaled paa Andersland 52 aar gl: i trede led med Anderslands Mænd aflagde den Forcklaring at da hun opholdt sig paa Andersland, gick Waags Mændenes Creature, siden de hafde lejed Fieldet, om hin anden med Anderslands Creature, paa Hæsten og Store heje, men naar Waags Creaturene kom saa nær ned mod Andersland at de kom paa Brunene, giagede Anderslands Folcket dem opigien, haver og hørdt, at hendes Bæste Fader hafde Laug manden hieme og da fick Anders Land!!

(Andersland) lov, at have Creaturer paa Jlie Field, Gierstad Ejendom skulde naae op under Jli Fieldet til Hae kleiv følge saa østefter Hadlene. lovede at viise Stædet.

12. vidne Mallene Jngebricts Dr: 44 aar gl: føed paa Borgen og der opfød, ej slegt, aflagde den Forcklaring, at have tiendt Willum Waage 8 aar nu 20 aar siden, da melckede de paa Myrene under Jli Fieldet søren i Windskarret, dog var de ej skickelig uræd for Giærsta[d] Mænd, men noren Windskarret maatte de ej kome, dog kiørdte de dem i blant {.ed} under Hadlene paa en liden Grøn Fleck, og some tiider paa Buldestølen, hørdte ej nogen talede hende til. Saag tidt at Anderslands Mænds Creature gick paa Ilie Field, og naaer Waags Creaturene kom ned paa Brunene jagede de Creaturene tilbage.

13de Vidne Ole Olsen Waage 55 aar gl: fød og opfød samt boed paa Waage al sin Tiid aflagde den Forcklaring, ej slegt til nogen af Parterne, at have lejet Iilie Fieldet 10 á 12 aar, og hans Fader som var 80 aar han døde, lejede det all sin Tiid vist 40 aar ligesom det og forhen var lejed af Waage Mænd, hos Hans Opeim, siden af Anders Teigland og da brugte de uhindret fra Buskar og Windschar, til Buldestølen paa den side mod Gierstad, derfra til Blom houg og Guletoppen mod Giersvig, mod Andersland var altiid trette, og sagde hans Forfædre at Anderslands Mænd inted havde med Jllie Fieldet at bestille, dog trattlede de altiid, og naar vidnet med de fleere Waags mænds Creature kom ned om Souvestøl jagede Anderslands Mænd Creaturene bordt, men paa Souvestøl var de frit har og hørdt at Andersland skulde kun eje til den Gahrmoe, som ligger under Jllie Field, og hvori staaer 2 steener, som han skal viise.

Contra Citanterne af Øvre og Nedre Gierstad deres Vidner.

1. Vidne Axel Johansen Dahlen 61 aar fød og opfød samt boed paa Dahlen al sin Tiid, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring til følgende Spørsmaal som hannem af Parterne blev forelagt sc: 1te Om hvorvit Giærstad mændenes {Vidnes byrd} Ejendom strecker sig mod Jle fieldet og Store Giersvig. Responco Gierstad Mendenes

1773: 84

Ejendom Gaaer eftersom han haver hørdt fra Hae kleiven følger saa brunen og eggen til et Stæd kaldet Rognen eller Buldeskar, derfra til store Skars houg, derfra ned i {Store} Giers{vigs}\tads/ halfgenge. 2. Om denne Ejendom ej er Gierstads hieme marck, Resp: jo har altiid hørdt det. 3de Om den seniste Gahr ej er opsadt paa Gierstads Ejendom. Resp: jo forsaavit han har hørdt. 4de Om naar Buld Ejernis Creature haver gaaede ned om forbemelte Skifter, vidnet ej da veed, at Gierstad Mænd ej taalede det, men tog melcken fra Melcke tøsene, \Res:/ jo haver hørdt det men veed, ej den Stæd de tog melcken paa. 5te Om Gierstad Creaturene komer paa Bulden, Resp: nej, ej om Someren, saalenge Bulde Ejeren eller den de haver lejed Bulden til haver væred der med sine Creature, icke heller andre tiider om Aaret, uden et enckelt Creatur kunde kome der. 6te Om ej Store Giersvigs Melckestøl er paa Blom houg, Resp: jo baade i hans og Moders Tiid altiid væred der. 7de Om ej Blomhoug Støel haver sin udspring ligesaavel med Buldestøel, som Buldestøel med dem. Resp: Creaturenes Ræcke er mod hinanden men veed ej hvor Skifterne strækker sig der. lovede at viise Stæderne.

2. Vidne Johanes Johnsen Wee 50 aar fød fød!! paa Nedre Dalland her i Naboelauget ej slegt boed paa Nedre Gierstad 12 aar nu 20 aar siden sagde til 1te Qvest: som første Vidne og brugt derefter, samt slaged Høe under Hae klejven og bordt efter Brunene, Simon Gierstad sagde og at han hafde bædre Gagn af dette Bejte end af det bæste Field bejte, hørdte det og af Ole Andersland forbemelte Skifte Streckning. til 2. Qvest: jo som næst forrige Vidne, til 3de Qvest: jo! og har aldrig hørdt at Buldestøls Ejere vilde regne sig dertil hvor Gahren staaer for (før) nu. 4de Qvest: jo, og tog de 2 gange Melcken fra dem. til 5te Qvest: nej aldrig, uden et slenge Creatur. til 6te og 7de Qvest: jo Blom houg er Store Giersvigs Støel,

og Creaturene derfra og Creaturene fra Bulde støel Ræjser!! (Ræcker) om hinanden. lovede at viise Stæder:

3de Vidne Morten Christensen Flyensfæhr 84 aar gl: fød paa Giærstad her nær veed og opholdt sig der til han var 30 aar, ej slegt sagde til 1te Qvest: som første Vidne. til 2. Qvest: jo er deres hieme marck og end den beste, 3de Qvest: har ej seed Gahren, men skal i morgen sige det, til 4de Qvest: jo, men at melcken blev bordtaged, er skeed efter hans tiid. til 5te Qvest: som de 2 forrige Vidner. til 6te Qvest: jo! er og stædse haver været. 7de Qvest: Creaturene af Blomhoug og Buldestøel Ræcker mod hinanden, lovede at vise Stæderne.

4. Vidne Lars Torbiørnsen 77 aar fød paa Møglebust, og boed paa Gierstad 47 aar ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring til 1te Qvest: som de 3 forrige og har self brugt det saa i de 47 aar han boede der. til 2. Qvest: jo udisputerlig. til 3de Q: jo virckelig. til 4de Qvest: jo, og var han self med da de bordttog melcken. til 5te Qvest: nej aldrig uden som et hen!! (hendelse) til 6te Qvest: jo hørdte og seet det, til 7de som næst forrige, men veed ej Ejendomen der. lovede at viise Stæderne.

5. Vidne Marethe Johans Dr: 50 aar gl: fød i Homlevig, og boed paa Gierstad 22 aar og tient der 5 aar nu 6 aar siden aflagde den Forcklaring til 1. Qvest: som de næst forrige og hørdte det af mange gl:, og brugte det saae alt mens hun var paa Gierstad. til 2. Qvest: jo. til 3de Qvest: som 3de Vidne. til 4. Qvest: jo har altiid hørdt de forbød og ej taalte det, men det var for hendes tiid de tog melcken, til 5te Qvest: ej uden som et hend, til 6te Qvest: jo har altiid seed det, de der holdt til. til 7de Qvest: som næst forrige Vidne. lovede at viise Stæderne.

1773: 84b

Contra Citanterne af Andersland deres vidners \vidnes/ byrd.

1te Vidne Axel Dahlen har vidnet forhen i denne Sag, sagde paa Tilspørgelse at Anderlands Mænd[s?] samtlige Creature fra Væhren!! (Vaaren?) gaaer paa Jllefieldet \paa en Væst/, sær paa et Stæd Hæsten kaldet og derfrae paa et Skinstøe kaldet Stoer hej \saaledes gaaed efter sigende 100 aar/. Der er en Skiftesgahr mellem Haaim og Andersland som gaar op under Hæsten og hindrer at ej Haaims Creature komer paa Fieldet, denne Gahr holder Haaim og Andersland tilsamen i hævd. Bulde Ejernes Creaturer komer paa Jlie Fieldet fra Bulden til henimod Hæsten paa en Væst, de har og et Ræcke fra Bulden til Buldeskar og væst paa Fieldet. Men væst om Hæsten har Anderslands Mænd ej taaled Bulde Creaturene, har ej hørdt om Buldemænd har hindret Anderslands Creature. lovede at viise Stæderne.

2. vidne Lars Dahlen har forhen i Sagen vidnet, og provede nu End meere lige i ord og Mening som vidnet Axel Dahlen.

3de Vidne Hans Salamonsen Haaim gl: 66 aar fød paa Opdahl boed paa Haaim her nærved i 40 aahr tremending til Peder Andersland, aflagde den forcklaring, at have seed Ole Andersland drev Bulde Creaturene fra et Skindstøe paa Jle Fieldet til Hæsten paa Grund, at han tilegnede sig den deel af Fieldet. Gahren mellem Haaim og Andersland holder de begge ved Hævd. Bulde og Anderslands Creature gaaer om hinanden. lovede at viise Stæden.

4. Vidne Ole Johansen Haaim 37 aar gl: fød opfød og boed paa Haaim al sin Tiid, tremending til Peder Andersland aflagde den Forcklaring, at Anderslands Creature haver uhindret gaaed paa Jlie Fieldet til Hæsten og Store heje tillige med Bulde Creaturene. lovede at viise Stæderne.

Hoved Citantens

14. Vidne Sæbiørn Sæbiørnsen Øchland aflagde Forcklaring, at være 50 aar fød paa Giærstad og der opholdt sig til 23 aar, 2de og 3de led til Giærsta[d] Mænd, sagde at Bulde Creaturene Ræckte øst under Bruene paa de sorte Myrene fra og til Buldestølen, dog ej daglig

Ræcke, men saa en og anden gang, om ingen Skifter veed han men veed at Gierstad Mænd naaer de saag {dem} \Creat:/ paa de sorte Myrer, taalte det ej, men drev dem derifra. aflagde Eed og blev demiteret.

Eragted

Da det nu lider paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen den 10de Augustj blev Retten atter sadt paa bemelte Gaard Rolseide i Overværelse af Begge Parter og deres vidner.

Hvorda Retten i følge med Parterne og deres Vidner forføyede sig til Fieldet for at tage de omprovede Stæder udj Øyesiun og gick vii først til det Stæd kaldet Blom houg hvorfra Skifted gick til Gule toppen fra S:O: til N:W: derfra op til Buldskar fra N:E(?) lit Ostl: til Sydvest lit Westl: J bemelte Gule top komer Gierstad Giersvig og Bulden samen; Ved Buldeskar kom Store Giersvigs Mænd til os, og blev med Citanten som Buldestøels og Jlie Fields Ejeren saaledes foreened, at de fra en stoer Steen der er høy og spids i nederste Ende, og ligger ved Elven noged bordt fra Buldestøl hvori er hugget et kros skal begyndes og opsettes et lovligt Gierde som skal gaae fra denne Steen og i ben Streckning lige i N:N:O: op hvor Retten opsatte Merckesteene, og til den Gahr Gierstad Mænd haver opsadt hvor er hugget et kros i Skarv houg. Denne Gar skal de alle opsette

1773: 85

tilligs, men siden vedligeholde hver efter sit Jordskyld. Derfra gick Retten til Hae kleiv, hvorfra Skifted skal gaae, efter saavel Buldejerens som Giersta[d]menderness Vedtagelse, til en stoer Steen hvori er hugget et kros derfra i Brunen paa Dongeval…(?) (Souevald?) en urørlig Steen hugget et kros derfra i et fast berg i yste Noven i Stoer hejen hugget et kros derfra i inste Stoer hejen i et Berg et kros derfra i Buldeskar et kros ned om disse mercker ejer Gierstad. her ved Hae kleiv og opefter til R..sten(?) (Rusten?) lige til Store heje og Hæsten sagde Anderslands vidnerne, at Andersland haver brugt til sine Creature. Derfra gick vii til Svarteberg hvor vidnerne viisede Os en Streckning af en gl: Steen gahr hvilcken ligger bordt efter det Ganske hael!! (hall) i Backerne under Jli Field til den Gahr mellem Haaim og Andersland, men her sagde Vidnerne os, at Andersland bruger op efter denne side af Fieldet, lige til det høyeste paa Fieldet Stoerheje kaldet. og vilde parterne efter Rettens Tilbydelse ej indgaae noged Forlig, skiøndt Retten forestillede dem, at den Streckning fra Gierstad Streckningen, efter Souve Rinden bendt S:S:W: til Støebackerne i en liden Rund houg med en sort Prick i, var det rimeligste og beste; Thi da havde Andersland et stoert Støcke Marck i Streckning og vidde der grensede nær ved deres Gaard, og Citanten sit Field i Behold. Nu sagde Citanten at uagted sit lovlige Adkomst til Fieldet vilde han dog være fornøyed efter Rettens Tilbydelse, men Anderslands Mænd vilde ej vige fra hvor vidnerne som meldt sagde deres Creature har gaaed.

Retten gick derpaa hiem igien, og da fandt fornøden, at tage Anderslands Mænds Procurator Anders Opdahl i Eed efter Lovens 1 Bogs 9 Capt: 10 Artl: hvilcken Eed han aflagde.

for Retten {haver} tilmelte Procurator Gorm at Retten vilde Opservere at i det same han hafde aflagt sin Eed, paa ej at forhindre forlig, staaer han og forbyder sine Principaler at indgaae lovlig Forlig, som de self finder sig udj.

Derefter blev Hans Rolseide med Anderslands Mænd saaledes foreened, at Skifted mellem Andersland og Jlie Field skal gaae fra Jerstad!! (Gierstad) Streckningen lige indefter dybeste Dalen oven i Souevald op til kanten af høyeste Støebacken og om dette Forlick blev de inden Retten handrægt, og skal Domeren efter løfte lade opsette med 2 Mænd fornødne merckestene i denne Streckning \hvilcke saaledes skal staae i braatted fra Haeklejv i et Berg 1 kros derfra

i ben linnie 1 kros, saa 1 merckesten saae et kros i et berg, derefter i et Do. berg, saa i 1 stoer steen, og endelig i et berg bent op fra Garen mellem Haaim og Andersland,/

Procurator Gorm paastod det ergangne Forlick ved Dom beckrefted, og paastod i Omckostninger af Contra Parter paa begge sider 30 rdr:

LænsM: Mads Godøen lod tilføre, at forretningen vil viise Gierstad mend i ingen Maade har forseed sig, og at den opsadte Gahr staaer paa dem self ja indom deres Rette Skifter, hvilcket mellemstøcke de ej paastaaer tilbage men for unødig iførdte Omckost: 10 rd:, og faaer de{t} det ej, vil de tage det stycke som dem er udskift fra Buldeskar korsed til Skarv klev korsed tilbage, over alt Omckost: efter Retten[s] Skiøn.

Procurator Anders Opdahl paastaaer Omckost: efter Rettens Skiøn, siden det ej blev opviist hvor de Rigtige Skifter gick, men Sacken!! (Sagen) faldt ud til Forlig.

Procurator Gorm formode Omckost: efter Sagens Beskaffenhed.

1773: 85b

Denne Forret: Omkost: bereignes saaledes

Skyds til Stædet Skaffede Citanten Self 1 Dags diet penge	0	4	0
2 dages Forretning	3		
Skyds og Diet hiem igien 4 mile	1	4	
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse	1		
Laug Retted hver mand for 2 dage midt i Slotten á 2 mrk:	5	2	
LænsManden		4	
Er	12	2	

foruden Domen med Stempled Papir og Beskrivelse som den koster der same begiærer.

Derefter blev af den Ganske Rett saaledes kiendt Dømt og Afsagt

Følgelig Lovens Forskrift i 5 Bogs 1 Capt: 1 og 2 Art: bør Parternes inden Retten indgangne Forlig i alle dens Ord Clausuller og Puncter ved magt at stande, og de foranførte Skifte Streckninger efterleves, ligesom Acten lyder paa alle sider. Processens Omckostninger ophæves for alle, dog skal Citanten Hans Reisen!! ({Reisen}) \Rolseide/ betale Retten med 12 rd: 2 mrk: Det paadømte efterkomes efter lov, og {det} Udreedes næste 15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse {efter} under videre lovlig Adfærd.

Anno 1773 d: 26de Augustj blev Retten udj følgende Undersøgnings og opmaalings Forretning sadt paa Gaarden Kalve i Waags Skibreede i andledning af en til Dito Gaard indbringed men udj Søen Funden hval, som Hans og Aadne Kalve fandt {i} \paa løs/ Søen {fra alle land} d: 14 hujus. og den paa Grund deraf af hans Høyvelbaarenhed Hr: Stift befallings Mand Levetzou udstædde Forandstaltning dat: 16 hujus hvormed fulgte Fin/n/ernes Andmeldelse af 15 Dito. \item Fogdens Begiær til Sorensk: derom dat: 16 Aug:/ og blev da Retten betiendt med følgende af Fogden opnefnte Laug Rette. sc: Knud Hille, Knud Bachesund, Jens Fittie, Thore Bache, Wintzens Hille og Niels Titzlevold, Overværende udj Retten paa Fogden Hr: Kamer Raad Juels Veigne LænsM: Knud Rydland som anviiste det ham i saafald fald!! fra Fogden indhendigede Brev dat: 16 Aug: 1773.

for Retten fremstod Hans Halversen og Aadne Jørgensen Kalve fremstod for retten og efter aflagt Eed forcklarede: at Løverdagen d: 14 hujus Rejste de ud for at Fiske og paa Vejen fandt de denne her ind biergede Hvahl liggende paa Flad Søe uden at hefte i landet. og blev da Aadne Jørgensen sadt i land for [at] gaae hiem efter flere Folck. og forinden han kom tilbage var allerede i ærende at fiske komed, Mons og Jacob Larsøner Holve!! (Kalve?),

men {med} \efter/ Aadne Jørgensens \Begiær/ kom Johanes, Niels Larsen, Niels Johanessen, Ævind Jacobsen og Andersen Larsen hvilcke samtlige med de forrige biergede den i land.

Biergerne aflagde derpaa sin Eed at det forholder sig saaledes som andført er.

Derefter forføyede Retten sig til at besigtige Hvalen og for same at opmaale og befandt vii da at same var fra ænde til anden 27 {1/2} foruden {Stærten} \Sporen/, fra øre bened til Stærte Sporen 18 ¼ alen og fra øre bened til bagerste Find 13 ¼ alen.

De paa Qvalen til denne Tiid anvente Beckostninger er følgende Saasom

4 Mand til Byen til Stiftamp[t]manden for at indhendte Forholds Ordre hvor de biede 2 ½ dag á hver Mand en Rigsdaler

1773: 86

bliver				4 rd:	0	0
ligesaa 4 Mand til Schaanevig for at anmode Sorensk: om Forret: denne Forret: Omckost:				4		
en (ex?)pres sc: til Sorensk: og LænsM: om Forret: og efter Pap:	1	0	0			
Stemp: til Forret:		1	8			
Skyds til Stædet 6 Mil 3 Mand á 8 s: pr: mrk:!! (mil)	1	3				
1 Dags diet Penge		4				
Skyds tilbage med Diet	2	1				
1 dags Forretning	2					
Beskrivelse med Segled	1					
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse	1					
Fogden en dags Forretning	2					
LænsM: for sin Forretning med Skyds		3	8			
6 Laug Rett hver 2 mrk:	2	{3}				
2 Laug Rett Skyds		3		14	4	
			Er	22	4	

Kircke Ejeren paastod paa Egne og Præstens veigne Tienden in Natura ved Afspeckningen og opskiæringen da han self er nærværende og vil anname same, og paastod det ved Dom tilckiendt.

Afsagt

Eftter Befundne Maaling, befindes Qvalen af den lengde at Qvalen skal tilhøre saavel Hans Majestæd som Bergerne, dog paa den Maade at først afgaar de 6 Alen i findings Speck {oven} \neden/ i {bagerste} \ørebe/ned i firkandt, tvert over Ryggen, dernæst de i forret: anførte 21 rd: 1 mrk: i Omckost: og det øvrige af Qvalens værd som udbringes ved {Omckost:} Offentlig Auction, hvis Conditioner {maae} \skal blant andet/ indeholde i følge Rente Cameres Ordre, at {de Øvrige} \alle/ Omckost: gaaer paa Kiøberen. skal tilhøre halvedelen de samtlige Bergere, og den anden halve deel hans Majestæd, ligesom og Tiende Ejerne Reserveres deres Rett efter Lov. hvilcked vii herved for Rett kiender og Dømer.

Extra Ting

Ao: 1773 d: 21 Septbr: blev Retten sadt paa det Ordinaire Tingstæd Bæchervigen i Waags Skibreede udj følgende Confications Sag og betiendt med de 3de Laug RettesM: sc: Anders Eliassen Forland, Mons Jversen Schaalness, og Giermund Omundsen Eldøen følgel: høyvelbaarne Hr: Stiftbefall: [M:] Levesoes!! (Levetzous) Resolution af 23 Aug; teignet paa

Hr: Kamer Raad og General Toldforvalter Ramsartes!! (Ramshardes) Memorial av same dag som blev oplæst.

Til Følge deraf fremstillede sig for Retten paa Hr: Kamer Raad og General Told Forvalter Ramsart i Bergen, hans veigne, Procurator Johan Reutz og i Rettel: en af ham udstæd Stefning med paateignet Beramelse til denne Extra Rettes holdelse hvorved var indstefnt Sr: Hans Jacob Bugge til Doms Lidelse og Vidners Anhørelse følgel: Stefningens videre Jndhold som fantes paateigned af Stefnevidnerne lovlig at være forckyndt, og vilde derefter for det første forneme om den indstefnte tilligemed vidnet hans Huustrue nu møder og tager til Gienmæle; Thi i andet Fald hafde han Stefnevidnerne ved haanden til Afhiemling, hvornæst Comparenten gav til kiende at de godvillig mødende Vidner som den indstefnte tillige er kaldet at anhøre ere ved Nafn, Petel(?) (Peter?/seinare nemnd Bertel) Arnoldussen, Hans Siversen, Joen Olsen, og Knud Ring, hvilcke og alle ere tilstæde.

1773: 86b

Procurator Niels Gorm mødte for den indstefnte Hans Bugge og for saavit Sagen i sig self vedkomer vil ve[d]tage Stefnemaalet, men saasom i same hans Principal er stefnt at anhøre Vidner baade stefnte og ustefnte iblandt hvilcke han finder at skulle være først hans Principals egen Kone, og dernæst bemelte hans Principals egne Tienere saa vilde han ickun til Domerens nermere Observation anmelde dette, at ingen af Vidnerne i Følge Forord: af 3 Martj 1741 a 1 (art: 1?), ere stefnte under Lovens Falsmaal, og følgel: dette Stefnemaal, maae aldeeles afviises, paa Sagsøgerens egen Beckostning, til Bestyrckelse paa dette sit anførte anviiste han her Forord: i sig self, men ligesom Bugge, baade mundtlig og skriftlig, til General Toldforvalteren Hr: Kamer Raad Ramsart, haver forcklaret, hvor uskyldig, han i dene Begivenhed er, saasom han da dette Gods er indkomed i hans Søeboder, eller rettere Nøst har væred fraværende, og ej i sit Huus, og i den Henseende, declarerede for Hr: Kamer Raad og General Told Forvalter at han som en Borger til Bergen var villig, at modtage Dom, samestæds, for at spare Omckost: Saa for at beviise dette sit Angivende: har han til denne nu beramede Extra Rett stefnt endeel Vidner baade til at aflægge sit Vidnes byrd og Forcklaring, om hans Fraværende fra sit Huus i denne Tiid, da dette Gods er vorden indlagt, i hans Nøst; men end og, at de Tienere som da hieme var og hvilcke efter deres Tilstaaelse, udj dette Jndbringende har giort sig deelagtig ere undvigede; men da dette herved af hans Principal er underløben, at han til disse Vidner, at paahøre, ej haver stefnt vedkomende, saa der (det) inted er ham kiærere, end at Sagen i sig self des hastigere kan blive afgiort og paadømt saa vilde Gorm paa sin Principals vejgne til Sr: Reutz giøre denne Proposition, at naar han vil antage det med at anhøre hans indstefnte vidner, vil han og giøre det same i henseende til de Vidner som af hanem ere indstefnte, dog for saavit de af Retten efter hans ydermere giørende Protestation kan blive anseed at maae vidne eller ej. herpaa er Gorm Sr: Reutzes Svar forventende, men saafremt same ej vorder antagen, er han paastaaende, at den allegerede Forordnings Art: nøye maae blive fulgt og efterleved, hvilcket han under Rettens Eragtning og Dom indlod.

Procurator Reutz indstillede for det første i andledning af det tilførte, at Stevnevidnerne, som nu presenterer sig for Retten, maatte afhiemle under Eed, deres paa stefningen Tegned Forckyndelse da han strax derefter skal fremføre sin Formening imod Sr: Gorms tilførte.

Stefnevidnerne Jon Jonsen og Hans Andersen afhiemlede ved Eed deres paa Stefningen skrevne Paateigning.

Derefter sagde Procurator Reutz, at forinden han kunde indlade sig med Svar til Sr: Gorms Propoesition angaaende de af Sr: Bugge foregivne ustefnte Vidner, maatte han for det første begiære hans nermere og tydelige explication, om han ved sin exeption

1773: 87

imod Citantens Vidners Førelse, i Almindelighed og saa (ogsaa?) vil have forstaaed, de nu mødende godvillige og forbenefnte vidner, som Sr: Bugge er stefnt at anhøre eller om hall….(?) derved vil have forstaaet Sr: Bugges huustrue allene, eftersom ingen andre vidner som ere stefnte og bordt rømte kan desaarsage denne sinde føris.

Gorm maatte i Henseende til de nefnte og Stefnte Vidner erindre dette, at same skulde være, først hans Principals Egen Kone og dernæst bemelte hans Principals egen Tienere. Stefnemaaled formelder icke Speciel hvad det er hvorom de skal vidne. Loven udj dens 1 Bogs 13 Capt: 17 art: giver jo saadane Vidner sit nafn og kalder dem velvillige Vidner som icke maae ansees, og følgelig ej føres, her er jo ingen Drabs, Volds eller dislige Sager som same Art: og siger, som er de eneste tilfælde hvor saadane Vidner, egentlig skal vidne, Thi da skal de vidne som Avveed. Gorm seer sig derfore aarsaged, paa Grund af Lovens saa Hellige Ord og Forskrift, at paastaae og protestere imod at nogen af disse vidner, skal høres eller føres, dessuden(?) Huustrue og Mand, giøre jo og ere et, hvad manden overgaaer, derunder lider og Konen, og [om]? min Principal i nogen Gierning, hafde giordt sig delagtig som han nu icke har, hvad skal da konen nu vidne om sin Mand, det er jo at vidne over sig self som sagt er, Mand og Kone giør jo en Persohn i denne affaire, desuden tillader Loven det icke men allene haver sadt de betydeligste Tilfælde hvori det skal skee, saa maae det og støde mod den sunde Fornuft og Billighed i sig self jo Menneskeligheden at Kone over Mand eller Mand over Kone skal bære Vidne, og det nu heruden for Lovens Tilladelse. Gorm derfore i kraftigste Maade protesterede imod at nogen sinde hans Principals Huustrue maatte admiteres til Vidne i denne Begivenhed, men videre den allernaadigste Told Rulle i 19 C: 9 art: siger jo at naar saadane Vahre ved Strand siden treffes, da skal den eller de hos hvilcke saadane vahrer findes, beviise eller anviise af hvem de same haver beckomed, og NB: i mangel deraf straffes som videre er anført, min Principal var self fraværende han[s] Huustrue hieme, hun kan ej paatage sig hvorfra vahrene er komne; formedelst den Mangel maae min Principal see sig at staae under Toll Rullens Dictomen (Dictamen), og naar han derunder skulle kome hvor kund[e] \hun/ være Vidne, over det som han self skulle fældes for, det er jo rent som at vidne i egen Sag og Gierning, og det er jo aabenbare imod Lov, Gorm gav Retten til en nøyere Efttertancke og Overvejende, og derfore, saavel i Kraft af den i Lovens allegerte Art:, som det hvad han af Told Rullen haver anført, i sterckeste og kraftigste Maade protesterede, imod hans Principals Kiærestes Vidnes byrd, og naar hun skal ansees for noged, hun som den der giør et med Manden, maae staae under det som de efter Told Rullen og sagens Beskaffenhed i sig self kand fældes for, og altsaa ej være vidne over, om eller mod sig self, han igientog og det forrige anførte i henseende til Tienerne. J øvrigt protesterede ej mod de Godvillige mødende Vidner, men allene mod hans Principals Huustrues vidnes byrds.

Procurator Reutz, i andledning af Sr: Gorms siste Declaration

1773: 87b

i Rettelagde verificeret Copie af inqvisitions og Patroles Betienten Sr: Fasmers Skriftlige Andmeldelse til Told Cameret af 18 passato, og anviste orriginalen til Comferente, hvorefter han var begiærende at de 4 godvillige Vidner 1 B: 13 Cap: 3 art: maatte aflegge deres Edelige Forklaring om sames Rigtighed, efter foregaaende Oplæsning for dem af Retten, og flere eller andre Qvest: hafde han ej for dem at fremsette. \Andmeldelsen blev derpaa Oplæst/

De 4 vidner fremstod alle, og beckreftede den oplæste Angivelse ved Eed dog sagde de ej at erindre sig klockeslettet.

Gorm fandt fornøden at tilspørge disse 4 Vidner om de veed, at i de 24 2/2!! ancker blant alt Confisqverede Gods, var Genever eller hvad anden Sort deri var, Af Vidnerne svarede

under forrige Eeds kraft Hans Sivertsen, Bertel Anndoldussen!! (Arnoldussen), og Joen Olsen, at de prøvede paa et á toe anckere og derudj fandt de Ganever(?) (Genever) og sluttede derfore der var same sort i de øvrige, men Knud Ring Kiøbing sagde han ej forstod sig derpaa.

Reutz henseende til det nu er saa langt ud paa Aftenen klocken imod 9 indstillede derfore, at Sagen Maatte udsettes til i Morgen til videre Procecution, da han tillige vil besvare Sr: Gorms øvrige vidtløftige tilførte.

Eragted

Sagen udsettes til i Morgen Formiddag klocken 8.

Anden Dagen den 22 Septbr: blev Retten atter sadt paa bemelte Stæd i den indførdte Sag, og i begge Parters Fuldmegtigers Overværelse.

Hvorda Procurator Reutz i Rettelagde Skriftlige Qvest: til Vidnet Mad:m Bugge, som han begiærede fremckaldet til Besvarelse efter forhen aflagde Eed. Qvest: blev oplæst.

Gorm vedblev sit forrige henseende Vidnet Madame Bugge og protesterede af al Kraft, mod hendes Vidnes byrds aflæg i denne Sag, som han Ansaag at være hendes egen, i Rettel: dernæst 2de Breve et af 24 Aug: og et af 6 Sept: som viiser hvem der er skyld i Vahrenes indbringelse heri huuserne. brevene blev oplæst.

Procurator Reutz for Citanten vedblev at paatrenge Vidnets Andtagelse hvorudj han ej seer, at de 2de i Rettel: Breve kand være hinderlig, da det disuden i sin Tiid vil anckome paa Dom hvorvidt saavel Brevene i sig self som vidnes Forcklaring kan blive til Styrcke eller Skade enten for den ene eller anden Part. Nock at det Comficerede Gods er funden i Sr: Bugges Værelser som den der og ene er strafskyldig efter Told Forord: uagted hvad indvendinger eller paaskudder paa Tienere der end kand giøres. Under al videre lovlig Forbeholdenhed, vedblev Comparenten sin Paastand om Vidnes Antagelse, som lovlig er stefnt og har taged til Gienmæhle, og derudinden forventede Rettens lovlige Pleje.

Gorm vedblev sin giorde Protestation og indlod det til Rettens Kiendelse henseende Bugges kones Førelse. Jøvrigt anmeldte at de ommelte Værelser er af den Beskaffenhed hvor (hver?) deri kan legge hvad

lyster og uden hans Principal derom kan være vidende.

Reutz referede sig til sit forrige og forventede bifaldelig Kiendelse.

Eragted

Det vild blive ganske baade imod Lov og al Billighed, at paalegge indstefnte Hans Jacob Bugges Kone, at aflægge sit Vidnes byrd i denne Sag, eller at svare paa nogen Qvestioner, da en hver kan see {den} \Sagen/ er ligesaavel hende som hendes Mand vedkomende, og at hvad Manden kan kome at lide, bliver en lige Ulejlighed for hende, det og icke tillades i Lov\ene/ at tvinge nogen til egen Beckiendelse i saadanne Sager, derfore frie findes Hans Bugges kone for at aflegge Eed eller svare paa Qvest: i denne Sag.

Procurator Reutz tog paaancke resserveret over den afsagde Kiendelse og dernæst demonstrerede Sagen mundtlig, ved at fremlegge 1te verificeret Copie af den paa Told Cor…t(?) efter Citantens {tagne} Fo[r]anstalting tagne Besigtelses Ruings!! og Taxations Forret: over de Conficerede vahrers Beløb, og anviste sames Orriginal under vedkomendes Hender med Begiær at Orriginalen maatte paateignes at vær[e] anvist. 2de Citantens forfattede Bereigning over Toldens Consumtioner og St[r]af bøderne med det videre dets Beløb stoer 1525 rd: 11 s: except: accissen af Vahrerne 9 rd: 5 s: efter Accisse Skriver Christensens derpaa teignede Bereigning og ligeledes except Consumtionen af de Comfiserede 9 tønder Valnødder efter Consumtions Forord: af 24 Januarj 1682 d: 1 C: 3 art:

med 3 dobbel Consumpt: i alt 9 rd:, hvorefter han indstillede Sagen under Dom med denne Paastand og i Rettesettelse, at indstefnte Bugge vorder tilfunden de bereignede 1525 rd: 11 s: tilligemed foranførte accisse 9 rd: 5 s: samt den tredobbelte Consumption af de 9 tønder Valdnødder 9 rd: og dernæst end videre erindrede og paastod i Serdeleshed, at i domen maatte bereignes henseende til de paastaaede 10 proCto: Straf bøder af Vahrenes Verdie følgel: den citerede Art: i Told Forord: eftersom man icke kan vide vahrenes egentlige Beløb, førend Auct: derover er holdt. saasom Bereig: for denne Sinde icke anderledes kunde giøres end efter Taxationen. Endelig paastod Comparenten at Sr: Bugge tillige vorder tilfunden denne Foraarsagde Processes Omckost: skadesløs efter Reig: som blev i Rettelagt med 34 rd: foruden hvad Retten self maatte behage at til bereigne sit eged Tilckomende efter Forord: for denne Extra Rett. Og saaledes under Forbeholdenhed af videre Tilsvar, om skulde fornødiges, indlod Sagen Dom efter Told Forord: 20 Cap: 4 art: samt paafølgende 8 art:

Procurator Gorm lod tilføre, at han tog sig Resserveret at besvare Procurator Reutzes tilførte, som maatte være hans Principal til Skade, naar {han} først de af Bugge indstefnte og nu mødende vidner er afhørdte og deres Svar indhendted efter dem givne Qvest: hvilcke vidner han nu fremstillede.

Reutz indstillede det tilførte til Retten, og for at forkorte Processen til minoge for den indstefnte tog til Gienmehle imod vidnernes Førelse under Forbeholdenhed af fornødne Contraqvest: skiøndt {hoved} Citanten Hr: Ramnart (Ramshard) ej er lovlig stefnt.

1773: 88b

Gorm for de nu mødende Vidner fremsatte følgende Qvest: 1te Om vidnet veed, at dette Gods var i Bugges huuser forinden han rejste bordt {den} ungefærlig 14 á 17 dage for Comfcationen hos ham skeede. 2. Om vidnet veed h[v]or han opholdt sig denne Tiid. 3de Om vidnet ej veed, at Bugge icke kom hiem for en á toe dage for Godsed blev Comficeret. 4de Om de ej veed at de værelser hvori det Comficeret Gods befantes er saaledes beskaffed, at fr[e]mede Folck derudj kan indslippe og Bugge uafvidende legge [h]vad de vil.

af Vidnerne mødte

Knud Olsen Driveness, Bugges Landbonde, aflagde Eed og svarede saaledes paa de fremsatte Qvest: saasom til første Qvest: Nej. til 2. Qvest: Bugge var i Fiordene efter Somer-Sild. til 3de Jo som omspurgt icke for en á toe dage forinden Comfcationen, og var ganske færdig for igien strax at rejse bordt efter mere Sild. til 4de Qvest: veed ej derom, undtagen at i de nereste!! værelser i Nøsted kan alle kome ind, da der ickun er træckdørrer uden laas. vidnet Demiteret.

2. Vidne Thomes Jacobsen Driveness {Bugges Landbonde} Jnderste paa Bugges Gods, aflagde Eed og provede: til 1te Qvest: Nej. til 2. Qvest: var inde i Fiordene efter Sild. til 3de Qvest: veed ej om dette omspurgte. til 4. Qvest: veed ej derom.

3de Vidne Johanes Asbiørnsen Driveness Bugges Lejlending, aflagde Eed og svarede saaledes paa de fremsatte Qvest: saasom til 1te Qvest: Nej veed ej derom. til 2. Qvest: hørdte han var i Fiordene efter Sild. til 3de Qvest: erindrer ej rettere end det kun var 2 á tre dage for. til 4de Qvest: veed ej derom. Reutz begiærede dette vidne tilspurgt om han veed hvad Tiid og af hvem det Comficerede Gods blev oplagt i Bugges Værelser. og hvorlenge det der laag forinden Betienterne attraperede same. Gorm Protesterede mod Vidnes Besvarelse af denne Qvest: da same er upaastefnt. Reutz urgerede paa Qvest: besvarelse, som directe henhører til Sagens Oplysning, og at Loven tilholder, at vidnerne skal svare paa hvis dem af Parterne bliver tilspurgt. Gorm vedblev det tilførte og indlod same under Rettens Kiendelse.

Eragted

Vidnes Svar paa dette Citantens Spørsmaal andtages ej, saasom det paagielder ustefnte Ting.

Reutz tog atter forbeholden over denne siste Eragtning, og ellers indstillede, at Qvest: maatte indsettes for Vidnet saaledes: Om han veed naar det Conficerede gods blev indlagt i Bugges værelser, og hvor lenge det laag der for det blev taged af Betienterne, Thi denne Qvest: er ingen ustefnte Personer til Prejudice. til Qvest: svarede vidnet Nej.

4. Vidne Hermon (Herman) Driveness huusMand paa Bugges Gods aflagde Eed og

1773: 89

svarede saaledes paa Qvest: til 1te Qvest: veed ej derom. til 2. Qvest: Bugge var paa Somer Fiske. til 3de Qvest: Bugge kom ej hiem forinden en á toe Dage for (før) godsed blev taged. til 4. Qvest: jo saaledes beskaffen alle kan gaae ind og ud deraf Bugge uafvidende. Reutz paastod sin siste Qvest: til siste vidne besvared, og ellers paastod dette vidne tilspurgt, om han veed paa hvad Stæder eller Værelser det var det Comficerede Gods befantes i og om han same har seed for (før) Betienterne kom. til begge Qvest: svarede vidnet Nej veed ej derom.

5. Vidne Lars Fagerbache Bugges Lejlending aflagde Eed og svarede paa Gorms Qvest: saaledes til 1. Qvest: Nej, til 2. Qvest: paa Somer Fiske. til 3. Qvest: Bugge kom ej hiem forinden en á toe dage for (før) Godsed blev taged, og efter sigende vilde strax Rejse i Fiordene igien efter mere Somer Fisk. til 4. Qvest: jo i hans Nøster kan alle gaae ind og legge hvad de vil Bugge uafvidende. paa Citantens 1. Qvest: og 2. Qvest: svarede Vidnet Nej veed ej derom.

Gorm lod tilføre at endskiøndt han haver mange fleere vidner tilstæde, saa da han veed deres vidnes byrd vil alle blive lige med de førte, siuntes han det var ufornøden med deres afhørelse og examen at bemøye Retten.

Procurator Reutz var forsickret paa at disse vidner icke kan blive den indstefnte til minste Nytte eller Befrielse; Thi foruden at Told Forordningens 19 Cap: 9 art: paaligger ham at beviise hvem Vahrerne i hans Værelser har oplagt saa er og de 4 paa Citantens Side førte Vidner fuldkomen Oplysning nock, at Told Betienten icke kunde indkome i Værelserne, som tilluckede uden foregaaende Aabning. Bugges vidner, eller endeel af dem har vel forcklaret, om hvorledes Bugges Nøst, neden til ved Søen var beskafne, men hvorledes det har væred oventil, med 2de luckte dørre med laas, derom har de ej kundet vidnet. Overalt sees, af de siste Vidners Forcklaringer at Bugge var hieme her paa sin gaard et par dage eller mere førend Confication skeede, saa at den giorte Undskyldning om hans Uvidenhed vel ej kan kome i ringeste Consideration. Comparenten vedblev altsaa sin udførdte Procedur med Benegtelse mod alt ubevisligt, og fremdeles indlod Sagen dom.

Gorm maatte forinden han sluttede Sagen paa sin Principals Side, anføre følgende mod Procurator Reutzes Paastande. 1te hvorvidt enten den 6 eller 9 art: i Told Rullen kan passe sig i denne Sag, overlader Gorm til Rettens nøyere Betenckning, naar den 2 art: i same 19 Cap: skulde appliceres, men i serdeleshed formener Gorm at den 6 art: icke paa hans Principal kan appliceres i denne Sag, da han ved de førte Vidner har bevist sin Principals Fraværelse og følgel: i ingen Maade kan ansees han (ham) med videre. 2. Da det ved de førte Vidner er bevist min Principals Uskyldighed og Uvidenhed i

1773: 89b

denne Sag, formedelst hans Fraværelse, hvilcken store ulejlighed er ham foraarsaged ved de bordt rømte Tieneres domdristige Foretagende, i hans apsence!! (absence) saa overlades til den Respective Ret om icke Told Rullens strenge dictomen (dictamen) i denne Sag derved merkeligen kunde Modereres om ej aldeeles forbiegaaes, 3de Gorm dernæst at paaraabe sig som tilforen sin Principals Uvidenhed og Uskyldighed, da maae han forundre sig, at dette

Brendevin kan ansees for Contrabang!! (Contrabande) hos hans Principal som en Borger i Bergen, til hvilcket at beviise han i rettelagde det hans Principal meddelte Borgerbrev dat: 8 Junj 1762, som blev oplæst, Gorm sagde derefter, at Told Rullen vil udviise at Bergen er blant de Stæder der haver indførsels Friehed paa denne Sort Brendevin saa at om hans Principal endogsaa virckelig var Ejer, skyldig eller medskyldig, af det i hans aabne Nøst mod hans videnskab og villie indlagde Franske Brendevin kunde det dog ingenlunde ansees som Contraband, da det er forefunden paa den rette Skibs Lej, og icke i nogen Afkrog, det er ogsaa fundet i en Bergens Borgers Nøster og aabne hiem/m/e, og følgelig formener Gorm, at dette Brendevin slet icke kan ansees for Contraband, og den i Told Rullen i denne Tilfælde dicterede Straf her icke passer sig. 4de Gorm videre naar denne Sag end og skulle gaae {min} \hans/ Principal imod, til Bøders Betaling, formener Gorm, at disse Bøder efter en lovlig giordt Taxation paa Vahrernes Sande verdie burde bereignes og ingenlunde efter det som de paa Auction efter 3de(?) hinanden med bydende cop…er(?) kunde opløbe til. Anviiste og i Retten kie..lernes(?) Qvit: af 1te Aug: 1773 for betalte Jndqvarterings Penge i Bergen af hans Principal, i øvrigt indlod sagen til Dom.

Procurator Reutz næst at erindre sit forrige og at Bugge hvercken kunde eller burde være uvidende om, at vahrerne fantes i hans luckte Værelser bagen til, og at han paafølgelig er og bør være strafskyldig, Replicerede kortelig til Procurator Gorms tilførdte, 1te Den giorte i Rette settelse indstillede Comparenten at være grundet efter de citerede Told Forret: hvorimod inted grundigt kan være at indvende, naar det ene med det andet overvejes, da den ene art: icke kan modstride den anden, men alle efter Sagens Omst: vil blive til Følge. 2de Det at Bugges Tienere alle ere bordtrømte, og det tillige at Bugges huustrue haver exiperet sig fra at bære vidnes byrd, hvilcket siste Retten har biefaldet, det alt oplyser nocksom at Bugge ej kan være at undskylde, da det var og burde være ham en let Sag, at holde sine Tienere tilstæde, naar han viste sig uskyldig. 3de At Fransk Brendevin paa landet i Almindelighed er Contrabande, det viiser de allegerte art: i Citanten Hr: Ramsartz indgivne Reig[ning] og Paastand fuldstendig og oplyselig nock. Brendevinet er befunden uangived paa Lehden, i Stædet for det rette Toldstæd, hvor det burde været angivet og fortoldet forinden det paa landet blev udførdt, om

1773: 90

det end saaledes forholder sig rigtig som Bugge foregiver nemlig at han havde Friehed til at selge Fransk Brendevin paa landet som han aldrig kan beviise sig at have; paafølgelig er Fransk Brendevin Contrabande paa landet. Det at Bugge har taged Borgerskab i Bergen kan heller icke i nogen Maade kome i Consideration til hans Befrielse i denne Sag. 4de Det falder af sig self at Bøderne sc: de 10 proCto: ej kan bereignes til noged vist, uden efter foregaaende Vahrernes Auct: men ej egendtlig efter Vurdering, da Gods eller Vahrer som skal Auct: almindelig bliver vurderet for mindre, da det altiid ved en Auct: bliver opjaged høyere. For det øvrige fandt Comparenten icke fornøden at svare videre til de af den indstefnt[es] giorde Undskyldninger, eller Paaberaabelser, om Formildelse i Straffen imod de Kongel: allegerede bogstaver, men allene end nu som før indstillede Sagen Dom.

Gorm Replicerede at Naar Folck komer igienem de aabne dørre i Nøsted, kan de siden gaae over alt, og ventelig saavel bagen til i same som for til lægge hvad de vil. Gorm vedblev i øvrigt sit forhen tilførdte og, lod allene i rettelægge forinden han sluttede Sagen hans Principals Giæstgiver Privilegier dat: 17 Decbr: 1761, med derpaa fulgte Kongel: Comfirmation af 19 April 1768, som et efter andet blev oplæst.

Reutz uden at befatte sig med videre Svar til Bugges foregivende, angaaende hans værelsers Beskaffenhed siden det nocksom er oplyst, at de Comficerede Vahrer befantes udj adskillige Værelser, som virckelig var tillucket, vedblev i et og alt sin udførte Procedur, sær da han for

det øvrige icke seer det fremlagde Kongel: Privilegi hiemler ham til Frands!! (Fransk) Brendevins udselgelse paa landet, og om end saa var bør han dog tilckiøbe sig same fra Byen efter foregaaende Fortoldning, i den Stæd det nu er befunden ufortoldet.
Gorm vedblev sine Paastande og indlod sagen Dom.
Reutz ligesaa.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen.

3de Dagen d: 23 Septbr: blev Retten atter sadt i denne Sag paa det Anførdte Stæd.
og blev da anførdt i denne Sags Omckost: saaledes

7 Mands Skyds til stædet i et overhens haardt Veir, á 12 s: p: Mil pr: M:	3	3	
1 dags Diet Penge paa hiemrejsen 4 mrk: incaminationen 5 mrk: 4 s:	1	3	4
3 dages Forretning	6		
de 3de Laug Rett hver 3 mrk:	1	3	
Fogden for deres Opnefnelse	1		
Skyds og Diet paa hiemrejsen	4	1	
Er	17	4	4

Foruden domens Beskrivelse med Stempled Papir, som den betaler der same begiærer.
Derefter blev udj denne Sag, af den ganske Rett saaledes Dømt og

Afsagt

Af, hvad udj denne Sag er passeret, sees, at hos indstefnte Hans Jacob Bugge, er Natten til den 17de pasato, af Told betienten H: P: Fasmer og medhavende Folck, atraperet og til Confication anholdt, endeel Contra-

1773: 90b

bande og Toldforsvegne Vahrer, dette ivircker ham Straf efter Told Forord: ligesaafuldt, som han var den rette Ejer for Godsed, og endskiøndt han vel, deels ved Vidner, og deels ved sin Procedur, har søgt at faae beviist sin Uskyldighed og Uvidenhed om, at de Comfiqverede Vahrer var i hans Huus, kan dog dette alt, icke hielpe ham, men han maae at lide efter Told Forordningens Forskrift, og da Sagen er af stoer Betydenhed og Vidtløftighed, sær derved, at de anholdte Vahrer bestaar af forskiellige Ting, der ligesom hver for sig self maae betragtes, saa kiendes og døm/m/es hermed for Rett, at Confication skal ansees lovlig, dernæst at Hans Jacob Bugge skal betale. 1st af Vinen den i Told Rullen ansatte Told 105 rd: 5 mrk: 6 s: og Consumption 37 rd: 5 mrk: 12 s: jtem Mudder Penge 3 mrk: 13 s: 2de af Caffe Bønnerne i Told 19 rd: 1 mrk: 8 s: Consumption 9 rd: 3 mrk: 12 s: 3de Af de 9 tønder Valdnødder i Told 4 rd: 12 s: og tredobbel Consumption efter Forord: 9 rdr: 4de Af de uldne Baand i Told 25 – 5 – 10 5te af Knivene 3 mrk: 12 s: 6te Af de 7 Packer uldne Vahrer i Told 179 rd: 4 mrk: 12 s: 7de Af den befundne Jenever som overalt i Norge er Contraband at indføres, 64 s: per Potte og 5 rd: per Ancker der bliver 231 rd: 1 mrk: 8de Det Franske Brendevin haver vel Citanten paastaaed, at skulle ansees [som] Contraband, og altsaa Bugge i hvis Huuse efter Ruing!! 15 13/20 Ancker deraf er funden, være den same Straf undergived, som for Jeneveren, men naar betragtes, at Bugge er en Borger til Bergen, der maae svare Borgerlige Tyngder, boer her paa et Stæd, i den rette Skibs Lehd, og ej i nogen Afkrog paa Landet, er self en priviligeret Mand, vil det være rimeligst og {mest} \mere/ overensstemende med Sanhed, at ansee dette Brendevin, for noged der med det øvrige, var af Skiber udtaged, for at indsniges til Bergen, hvor Brendevinet er tilladt at henføres, end at ansee det [som] Contraband, og derfore tilfindes Hans Jacob Bugge af disse 15 13/20 anckere at svare i Told og Consumption efter Told Rullen 104 rd: 1 mrk: 8 s: og i Straf Bøder 5 rd: p:

Ancker er 78 rd: 1 mrk: 8 s: 9de til Stemp: pp: og Skriver Penge 6 rd: 1 mrk: 8 s: maaler og vejer Penge 2 mrk: 8 s: Accise af alt 9 rd: 3 mrk: 10 s: 10de Citantens Paastand om at Bugge skal betale de 10 proCto: i Straf Bøder, efter den Pris Vahrerne ved Auction kand udbringes [til], frafaldes, da Tol[d] Rullen siger 10 proCto: af vahrenes Værd, uden at nefne Auction, altsaa skal Bugge betale 10 proCto: efter den lovlige Taxt som derpaa allerede er sadt, med 107 rd: 4 mrk: 14 s:, men ingenlunde efter hvad Jndfald en Libhaber til Vahrene, ved sit Bud paa Auction derpaa kunde behage at sette, og hvor af vilde flyde, at Lov nu ej kunde iagtages som siger: Domerne skal i Sagerne nefne den visse Sum, hvortil de dømer. 11te Endelig tilfindes ej!! (og) Bugge at betale efter Told Rullens 19 Cap: 9 art: som den hos hvem Contrabande Vahrer er funden i Mulct 100 rd: og efter paafølgende 20 Cap: 8 art: i Processens Omckost: i alt 48 rd: Men da han er anseed som Ejer af Godsed, bliver han for medvider Straf befried. Altsaa tilsamen den Suma 1078 rd: 3 mrk: 11 s: som Hans Jacob Bugge herved tilfindes at udreede \3de Solemercker/ efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd. Og som det af Acten tydelig er at see, at Bugge haver i denne Sag, maatted lide efter Told Rullens 19 C: 1, 2 og 9 art: jtem 20 Cap: 8 art: allene fordie Godsed fantes i hans Huuse, og fordie, han denne Sinde var betaged Lejlighed, at beviise hvem Ejerne til Godsed egentlig er, saa gives han og herved Regress, til Skadesløs holdelse

hos Godses Ejere, efter allegerte 19 Cap: 9 art: naar han siunes det bliver sig mueligt, dennem derfore at sigte og overbeviise.
Procurator Reutz begiærede domen beskreven, og dertil leverede 4 mrk: 8 s: til Stemp: pp:

Anno 1773 den 30 Septbr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Bechervigen med Waags Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Halvor Østevold, Erich Øchland, Omund Kalveness, Ole Rydland, Ole Nooven (Naaven), Joen Møgster, Salamon Søre Fonden og Niels ibm: Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda blev underdanigst og hørsomst læst følgende som til Publ: fra Stifted var anckomed sc:
1te Stiftes brev hvorved blev efterlyst en Slave ved Nafn Niels Andersen Giørven dat: 11 Aug: 1773.
2de Stiftes brev hvorved Almuen tilholdes at betale det Konges Koren de har faaed dat: 19 Aug: 1773.
3de Stiftes brev hvorved efterlyses en Svenske ved Nafn Domsperg dat: 21 Aug: 1773.
4de Stiftes brev hvorved anmeldes at hans Maje:t Kongen ej er i Tancke om for Eftertiden at opsende Magasins Koren til understøttelse til Undersaatterne, men hver maae med Koren at forsiune sig self. dat: 11 Septbr: 1773.
5te Stiftes brev hvorved meldes at paa Sundhord og Hardanger Fogderie komer at svares for Spedalske Mennisker 192 rd: 3 mrk: og for Syge Mennisker af Wenerisk Svaghed 297 rd: 1 mrk: 1 1/3 s: dat: 23 Septbr: 1773.

Ole GresDahlen i Retteæskede den fra seniste Ting til nu udsatte Sag mod Anders Gresdahlens Kone, og bad det det!! nu mødende Vidne Synneve Gresdahlen maatte overhøres,

Anders Gresdahlen mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citantens Vidne fremstod og efter aflagt Eed provede at have hørdt den same dag det første Vidne haver nefnt, at Anders Gresdahlens Kone sagde til Ole Gresdahlens Kone hun skulle løbe Fanden i Vold den Skiøge havde ej videre at prove.
Citanten paastod Dom.

Eragted

i Morgen klocken 10 Formiddag skal Parterne faa dom i denne Sag at høre.

Lars Larsen Yttre Rabben hafde til dette Ting indstefnt Niels Johansen Jndre Rabben fordie han han!! hafde slaged Høe paa ham forbie de gamle Mercker som mellem dem har væred, derfore at lide Dom, paahøre Vidner og betale Processens Omckost:
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at denne Sag bør være paa Aastædet.

Eragted

Da denne Sag vedkomer de Ting, hvorom loven siger Siun og Granskning bør skee \i/, saa bliver og Sagen til Aastæden afviist hvor Vidnerne efter aflagt Vidnes byrd, bør giøre deres Anviisning for Retten der i denne Sag nødvendig behøves faar!! (før) dom skulde afsiges.

derpaa blev følgende Documenter læste
1te Poul Nesses Bygsel Seddel til Simon Remereide paa 18 mrk: Smør i Remereide dat: 30 Septbr: 1773.
2. Sr: Henrich Christies dito til Bniørne!! (Biørne) Jacobsen paa 1 pd: 21 mrk: Smør i Stongeland dat: 30te Septbr: 1773.
3de Lars Olsen Nore Aarrelands Skiøde til Sønen Thomas Larsen paa 3/8 vog Fisk 3 s: Penge i Nore Aarreland for 30 rd: 4 mrk: dat: 30 Septbr: 1773.

1773: 91b

4de Dito til Sønen Casten Larsen paa lige brug, for lige Suma og af same Dato.

Eragted

Det lider saa langt paa Aftenen at Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen den 1 Octobr: Continuerede dette Ting.

Udj Sagen mellem Ole Gresdahlen og Anders GresDahlens Kone som til nu til Doms blev optaged blev saaledes Dømt og

Afsagt

Af de førte Vidner kan det sees, at Citantens Kone, med Anders Gresdahlens Kone, haver været i Ordkast og dispute, hvorunder er faldet endeel ubetencksome Ord paa begge sider, hvoraf vel Ole Gresdahlens Kones Ord, haver væred verre i deres Udtryck, men derhos ej saavel er beviist som de Ord Anders Gresdahlens Kone haver sagt. Hvorfore herved for Rett Kiendes og Dømes at dette Kierlings Skienderie skal ansees, som det aldrig hafde væred til, eller nogen af de deri brugte Ord, kome hinanden til nogen Forklejnelse, men derimod tilfindes Anderss Gresdahlens Kone Johanne Siurs Datter at betale til Bergens Tugt huus 2 rd: og til Storøens Præstegields Fattig Casse 1 rd: ligesaa skal og Citanten Ole Gresdahlens Kone betale til bemelte Fattig Casse 1 rdr: Processens Omckost: ophæves paa begge Sider. Det paadømte udreedes og efterkomes næste 15 dage efter denne Doms lovl: etc:

Den af Sr: Holch mod Ole Prestbøe andlagde Sag, som til nu var udsadt blev paaraabt og svarede Citanten den er forligt.

ligesaa til den af Sr: Holch mod Ole Wig seniste andlagde og til nu udsadte Sag.

ligesaa til den af Sr: Christie mod Niels og Knud Møgster andlagde og til nu udsadte Sag.

Sr: Hendrich Christie anmelte for Retten at have indstefnt Ole Jacobsen Hedemarchen for Boggield til Sal: Poul Olrichs Stervboe 5 rd: 4 mrk: 12 s: og for 7 Aars Nattehold til Dito Stervboe med 2 mrk: 8 s: aarl: er 2 rd: 5 mrk: 8 s: tils: 8 rd: 4 mrk: 4 s: hvilcken Gield Citanten sig haver tilckiøbt. derfore Dom at lide og betale Omckost: m..m..(?) tilbage…(?)
Jndstefnte Ole J: Hedemarchen mødte ej efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne
Thi fremstod Stevnevidnerne Lars og Anders Fagerbache, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed og sagde konen hun ej kunde erindre Sumens Størrelse.

Eragted

Den lovlig indstefnte Ole J: Hedemarchen gives hermed Laugdag til næste Ting, at møde med det nødig agtende Tilsvar i denne Sag.

Fogden anmelte at han i andledning af den i Vinter i Bachesund holdne Auct: Forret: over de biergede og der bordtsolgte Bord hafde fundet sig nød at indstefne Bendt Meyer for 4 rd: 3 mrk: 12 s: som han efter same Forret:[s] udviis bør betale, derfore at lide Dom og bet: Omck:
Bendt Meyer mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Lars og Anders Fagerbache som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

1773: 92

Eragted

Bendt Mejer (Meyer) Gives hermed Laug dag i denne Sag til næste Ting.

Den mellem Trolands Menderne og Møgster Mændene andlagde Sag, om et Silde kast paa Horgevaagen, blev paaraabt, og hvortil Parterne svarede at de er forligt om alle deres Poster, for ræsten skal alt forholde sig nu som for (før) naar ingen haver læst eller kasted, da skal Trolands Mænderne have Friehed at kaste i Waagen.

Fogden i andledning af sin forrige Tilførsel i denne Sag, indlod under Rettens paaskiønnende, om hvorvidt Niels Møgster haver ivircked sig Straf formedelst sin Opførsel eller ej, da det icke stod i Parternes Magt denne Post at forlige.

Eragted

paa denne Post skal det endelige i Morgen tilig afsiges.

Ole Larsen Mehamer hafde til dette Ting indstefnt Biørn Jngebrictsen Nore Rønholm for en kircke koe som tilhørdte Fittie Kircke og som Citanten hafde lejed ham, hvilcken han nu ej med sine rigtige lejer vil levere tilbage derfore at lide Dom og betale Omckost:
Jndstefnte Biørn Rønholm mødte for Retten og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at have betalt \den paastefnte Koe/ til Peder Schaar som ejede den anden halvedeel i Kircken, efter at han tilforen hafde budet Ole Mehamer den, som ej vilde modtage sam/m/e.
Ole Mehamer paastod, at Biørn Rønholm skulde beviise hvad han haver andført.

Bniørn!! (Biørn) Rønholm sagde at han haver ingen Vidner, siden han leverte Penge 17 mrk: for Koen til Peder Schaar, nere ved hans Nøster, noged for hans kones Død, og vilde han da nødig gaae til Gaards baade for den siugdom han vidste der gick, som og fordie han hastede paa sin Rejse, som var at rejse om og bede i Jld Skade bød ellers sig til at aflegge sin Eed paa, at de[t] han har anført er rigtig.

Ole Mehamer vedblev sin forrige Paastand.

Biørn Rønholm begiærede Sagen udsadt, for at beviise at han haver tilbudet Ole Mehamer den omtvistede koe, ligesom og at Peder Schaar tog koen gyldig.

Ole Mehamer paastod Dom.

Eragted

Det vilde være ubillig at negte Biørn Rønholm, at beviise hvad han kand til styrcke for sig i Sagen, da det siden vil anckome paa, hvor vidt Eden kan ansees fornøden, og med felles Samtycke afgiøre det øvrige, som ej med vidner er at faae oplyst. Derfore udsettes Sagen til næste ting, da retten vil haabe Biørn Rønholm iagtager hvad han paa sin side siunes nødig.

Christopher Østevold anmelte for Retten, at der vel udj fior høst her paa Tinged er bleved taged Tingsvidne om, at Pigen Britha Johns Dr: som opholder sig paa Gaarden Storebøe hos Torbiørn Siursen var med den Spedalske Siugdom behefted, inted ejede, og til Jndlemelse i hospitaled meged trengede, saa at det derover udstædde Tingsvidne

1773: 92b

blev af Fogden paa sine Stæder leveret til iagttagelse ved Repartitionen blant Almuen, men som det nu befindes, at dette Qvinde menniske er død forinden hun til Hospitaled indkom, og altsaa hun ej nød hvad hun skulde efter Tingsvidnet Saa fandt han fornøden at forestille om ej dette Menniskes Broder Tørris Joensen, der nu i henseende denne Spedalske Siugdom er i same Omstendigheder kunde indtræde i hendes Stæd, og altsaa med det første indkome i Hospitaled i denne sin Søsters Stæd. Dette blev forelæst Almuen der samtligen med Laug Retted viste Sandheden i det anførdte og hvorefter og dette Tingsvidne blev udstæd.

derpaa læst

Sr: Bugges Bygsel Seddel til Niels Hansen paa 18 mrk: Sr: i Dybevig dat: 30 Septbr: 1773.

2de Hr: Camermejers Dito til Ole Abrahamsen Bøe paa ¼ løb Smør ¼ huud i Hedemarchen dat: 8 Septbr: 1773.

3de Sr: Hans Bugges Bygsel Seddel til Berge Rasmussen paa 18 mrk: Smør i Nore Driveness dat: 1te Octobr: 1773.

4de Dito til Lars Michelsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør 20 s: penge i Stenevig dateret 1te Octobr: 1773.

5te Siri Hilles Skiøde til Sønen Knud Halvorsen paa 1 pd: 8 mrk: Fisk 12 5/6 mrk: Lax i Hille for 50 rd: dat: 30 Septbr: 1773.

6te Knud Bachesund med flere[s] Skiøde til Knud Halvorsen Hille paa 1 pd: 16 ½ mrk: Fisk i Kleppe for 32 rdr: dat: 1te Octobr: 1773.

7de Halvor Aaarentsen!! Kleppes Skiøde til Mons Bache paa 1 pd: 16 ½ mrk: Fisk i Gaarden Kleppe for 32 rd: dat: 1te Octobr: 1773.

8de Ole Nore Engevigens Skiøde til Salomon Aarschoug paa 1 løb Smør i Nore Engevigen for 144 rd: dat: 1te Octobr: 1773.

9de Mortificeret Ole Nore Engevigens Obl: til Lars Westvig paa 99 rd: dat: 4 Maj 1773, bet: efter Qvit: af 1te Octobr: 1773.

10de Sorensk: Hesselbergs Auct: Skiøde til de 4 Opsiddere paa Gaarden Wig paa Odels Retten til deres Brug, for 25 rd: 1 mrk: dat: 30 Septbr: 1773.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

3de Dagen den 2de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Bechervigen med det anførdte Laug Rett.

hvorda blev udj den Sag mellem Trolands Mændene, og Møgster Mendene andlagde Sag, om et Silde kast paa Haargevaagen saaledes for saavidt Niels Møgster sig deri haver indlemed, Dømt og

Afsagt

Endeel af Vidnerne i Sagen haver forcklaret, at Niels Møgster hafde sagt, at Trolan[d]s Mændene stal sig ind paa Horgevaagen og tog Sild, dette declarerede og bemelte Niels Møgster offentlig for Retten at være sandt, Andledningen dertil kan indsees er denne, at Niels Møgster haver mendt, siden Horgen er et fredlyst land, burde ingen uden Ejernes Tilladelse kaste paa Vaagen; men heri haver han taged Fejl; Thi naar man seer Sild og saadan Fisk og Ejerne af landet icke er tilstæde, bliver det aldrig nogen Forment at kaste {Silden} naar de betaler til landets Ejere det billige de bør have, derfore bør Niels Møgster for denne sin ubetencksome Tale betale til Bergens Tugthuus 2 rdr: som skal udredes inden 15 dage efter lovlig Forckyndelse etc:

1773: 93

derpaa læst

1te Sr: Bugges bygselbrev til Hans Hansen paa ½ løb Smør i Store Driveness dat: 1te Octobr: 1773.

2de Dito til Rasmus Rasmussen paa 18 mrk: Smør i Gresdahlen dat: 1te Octobr: 1773.

3de Dito Grunde Seddel til Jacob Nielssen paa Pladsed Wigestøe under Gresdahlen dat: 1te Octobr: 1773.

4de Sorensk: Hesselbergs Auct: Skiøde, til Thomas Nielssen paa ½ vog Fisk 3 s: Penge i Gaarden Søre Aarreland, dat: 1te Octobr: 1773.

5te Dito til Jacob Olsen paa lige brug for 55 rd: 1 mrk: dat: same dato.

Sr: Buges bygsel Seddel til Johanes Østensen paa 18 mrk: Sr: i Dybevig dat: 2de Octobr: 1773.

Derpaa blev Fogdens Sædvanlige Tings Vidner Examineret. 1te det af 10 Poster bestaaende, af hvilcket Almuen blev tilspurgt om her i Skibredet er fundet noged Vrag eller Strandet Gods, 2de Om nogen Arveparter for kordt eller lenge siden er faldet paa Kongen, eller det Benificerede Godses Grund, og derfra afflødted, og om nogen som paa Dito Grund haver Arved, med Arven fra arvetompten er bordt rejst. 3de Om deres Majestæd indeværende Aar 1773 heri Skibredet er tilfalden nogen forbrudte Boeds lodder, Arveløst Gods, 6te og 10de Penge for udenrigs førdt Arf, eller anden saadan uvis Jndkomst. 4de Om heri Skibredet findes nogen uskyldsadte Herligheder, saasom Rydnings Plads[er], Laxevoger, Fiskevoger, Skougeteiger, Qverner, eller andre deslige Herligheder, som icke tilforen under Gaardernes Skyld er sadt i Skatt men efter Skatte Forordningen burde skyldsettes og legges i Skatt. 5te Om her i Skibredet findes nogen Jorddrot som dette Aar under sin paaboende Gaard, har brugt nogen anden ham tilhørende Gaard eller Plads. 6te hvad Pladser her findes hvor Saug er og hvor paa Bord skiæres, og om Forandring er skeed med same siden afvigte Aar, enten til deres eller Damstockenes Forfløttelse, eller til mere Tømers Erholdelse af Kongen eller

Benificerede Godses Skoug, end hvad Saug Ejernes Edelige Forcklaringer indeholder. 7de Om dette Aar har været nogen Strandsidder, Kræmer, Giæstgiver, eller Kroholder, som er Borger til nogen Kiøbstæd eller ej, jtem om dette Aar har været nogen Huus Mand, og handels Folck, som efter Skatte Forordningen burde Skatte. 8de hvor stoer Gaarde Pardt dette Skibreedes LænsMand bruger og beboer, og om same hører til Søe eller Land Lægd. 9de Om icke i Skibreedet nogen er befunden, at have begaaed ulovlig Skougst!! (Skoughugst) med undermaals Tømer eller andet, til Knapholdt og saa videre, eller Bord skiørsel, imod de om Skouv væsened udgangne Andordninger, og om dette Aar nogen Bøder derfor er falden. og 10de Om Almuen veed om her er nogen af de saa kaldede Almindinger, og om nogen der haver ryddet og boer, eller haver hugged i dens Skoug Saug tømer eller andre Trælast Sorter. Til hvilcke Qvest: Almuen og LænsManden og Laug Retted svarede saaledes til 1te Qvest: at heri Skibredet er dette Aars Vinter fundet endeel Tømer Stocker med Bord, af Skib her forulycket paa Kusten, og hvorover er holden lovl: Forret: og same ved Auct: udbragt til 99 rd: 1 mrk: 12 s: paa kongens Andeel. Videre er dette aar her ej falden. til 2. Qvest: Nej! til 3de Nej! til 4de Nej icke uden de hvor af tilforen er sadt for afgiftt. til 5te Nej! til 6te Nej, ej flere end Rydlands Saug hvis halve Damstock staaer paa Almindings Grund. til 7de Nej! uden som sædvanlig. til 8de Qvest: Skibredes LænsM: Knud Larsen bruger i Rydland (åpent rum) Søelegd. til 9. Nej! til 10de Qvest: Nej! ej uden Marcken hvori ej ulovlig er hugged.
herom Tings vidne udstæd.

Den Tingskydsende Almue svarede at de i Aar af Fogden og Sorenskriveren har nødt 4 s: per Milen i Skydspenge til og fra Tingstædet. hvorom Tings Vidne blev udstæd.

1773: 93b

OdelsMandtallet blev oplæst og af alle uimodsagt, hvorom og Tingsvidne blev udstæd.

Landskatte Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle uimodsagt; og derpaa Tingsvidne udstæd.

Restance Listen over det af Kongens Magazin overladte Koren, til Almuen paa Credit i dette Skibrede, med hos føyet forklaring hos hvem Penge kan ventes og hos hvem aldrig, blev examineret og derom Tings vidne udstæd.

Lejlendingerne paa den afbrendte Gaard Nore Rønholm, tilstod at dennem dette, som det første Frieheds Aar, er godtgiort i Skatterne hver 3 rd: 2 mrk: 3 1/12 s: hvorom og Tingsvidne blev udstæd.

for dette Skibreede indkom i frivillig Gave til Kongen, af de af Almuen som ved Somertinged ej mødte 2 rd: 5 mrk: 2 s: hvorom Tings vidne blev udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Rette, blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1773 d: 4de Octobr: blev Retten til Almindelig Høste Tings holdelse sadt paa Godøesundet med Opdahls Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Sølffæst Store Sætre, Christopher Store Giersvig, Tosten

Schorpen, Ole Sæløen, Engel Middahlen, Jacob Hofdeness, Salomon Mæland og Peder Lie. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Rd: Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda underdanigst blev læst de paa næst forrige Ting extraherte Documenter som til Almindelig Beckiendtgiørelse er anckomen.

Derefter læst
1te Ole og Brithe Langelands Grunde Seddel til Niels Johansen paa et Plads Limbue Dahlen kaldet under Langeland dat: 4de Octobr: 1773.
2de Mortificeret Elling Hornenesses Obl: til Faderen Engel Horneness paa 54 rd: som blev betalt i Skifted efter ham d: 9 Julj 1773.
3de Capt: Grønvol og Schleppegrels Skiøde til Frue Majorinde Anna Elisabeth Harboe Encke efter Frue!! DuWahl paa den frie Adelige Sæde Gaard Hovland af skateskyld 6 løber 2 pd: Smør, landskyld 7 løber Smør 4 huuder. dat: 4 Aug: 1772.
4de Frue Marje Sal: Chrigs Commissaire Dahls Bygselbrev til Erich Larsen paa 3 Spand Smør i Onnereim dat: 16 Nobr: 1772.

Ole Ohnerem i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsatte Jelds Sag mod Ole Langeland og paastod Dom.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Derpaa blev Parterne inden Retten saaledes foreenede, at saafremt Ole Langeland ej kand svare Skatterne og Renten til næste Aars Udgang, som er og til den tiid forfalden, da skal gaarden uden videre Lov, Søgemaal eller Dom stilles til offentlig Auction og til den høyst bydende bordt selges, men om saa meged kand faaes for Gaarden at den derunder liggende Øde Gaard kan være aparto, skal Ole Langeland faae den at boe paa, men opnaar ej Jorden i den Suma Ole {Langeland} \Onderem/ for Skatterne med sin hoved Sum og Renter \med Omckost:/ kand blive Skadesløs skal heele Jorden selges med alle

1773: 94

sine herligheder.
Derpaa blev saaledes af Domeren

Afsagt

Parternes inden Retten indgangne Forlig skal følgelig Lov staae uryggelig til Eftterlevelse.

Tosten Eide i Rette æskede den fra seniste Ting udsadte, og til atter indstefnte Sag mod Niels Siglevigen om 8 rd: kraf betreffende.
Niels Siglevigen mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde: ellers at have stefnt Tosten Eide til at høre paa sine Vidner: at han haver leveret de[n] Kiel, hvorpaa nu kræves.
Citantens vidner.
1te Vidne Tarrald Johansen Lien, aflagde Eed og provede: at i den Tiid Baar laag Siug og strævede med Døden, var vidnet hos Niels Siglevigen og bad ham kome til Baar Eide, da sagde Niels jeg veed hvad han vil det er om de 7 rdr: han skal have i en Kiedel, men saa vidt Vidnet veed kom ej Niels Siglevigen til Baar Eide for (før) han døde. havde ej videre at prove men blev Demiteret.
2. Vidne Harmen Wolden aflagde Eed og vidnede: at have hørdt af sin Fader, at han var paa Eide hos Baar efter nogle Penge til Niels Siglevigen, men hvor lenge det var efter forinden Baar Eides Død eller hvor mange Pengene var veed vidnet ej, men har saa løslig hørdt 7 á 8 rd: Demiteret.

Contra Citantens vidner mødte hvoraf fremstod
Niels Siglevigens Broder Morthen Johansen Grødteide og Sønen Lars Nielsen Siglevigen.
Tosten Eide protesterede mod disse Vidners Provemaal, da den ene er Søn og den Anden Broder.

Eragted

Det er stridende mod Lov, at lade disse Vidner, vidne med Contra Citanten, da den ene er hans Søn og den anden hans Broder, hvorfore de herved afslages, da Niels Siglevigen maae at fremstille ubeslegtede Vidner om de skal hielpe ham.
Tosten Eide begiærede Dom og protesterede mod Niels Siglevigens Eed.

Eragted

Da Tosten Eide ej haver vildet modtage Niels Siglevigens Erbudne Eed, saa maae han til oplysning i Sagen i Rettelægge Sal: Baar Eides Skifte brev, eller om det er borte, da en Copie af Skifte Protocollen, paa det Retten deraf kan see Samenhengen om Kaaber kiedelen, og derfore udsettes denne Sag til næste Ting at dette kan indkome.

Derpaa læst
1te Skiftebreved efter Johanes Haaland, hvis Ejendom i Haaland er udlagt, som Pandte bogen viiser dat: 13de Aug: 1773.
2. Dito [efter] Niels Søreide hvis Ejendom i Søreide er udlagt som Pandtebogen viiser dat: 11 Aug: 1773.
3de Dito efter Siur Tysness hvis Ejendom i Tysnes er udlagt som Pante bogen viiser dat: 16 Aug: 1773.
4de Dito efter Størch Nedre Lunde hvis Ejendom i N: Lunde er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 16 Aug: 1773.

1773: 94b

5te [Dito efter] Ole Schorpetvedt og kone hvis Ejendom i Schorpetvedt er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 6 Julj 1773.
6te Dito efter LænsM: Hans Schorpen hvis Ejendom i Schorpen er udlagt efter Pante bogens Udviis dat: 7de Julj 1773.
7de Dito efter Engel Hornenes hvis Ejendom i Horneness er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 9 Julj 1773.
8de Dito efter Knud og Salomon Nielsønner hvis Ejendom i Gaarderne Flornes og Hollekim er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 8de Julj 1773.
9de Dito efter Michel Giøvaag hvis Ejendom i Mit Giøvaag er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 15 Aug: 1773.
10de Anders Beltestads Obl: til Christopher Søreide paa 98 rd: mod Pandt ½ løb Smør ½ huud i Beltestad dat: 4de Octobr: 1773.
11te Karj Haaland med fleres Skiøde til Endre Johansen paa 1 pd: 15 mrk: Smør 1 ½ huud i Haaland for 93 rd: dat: 4de Octobr: 1773.
12te Johanes Tvedt med fleere[s] Skiøde til Christopher Gabrielsen paa 1 pd: 12 mrk: Smør i Tvedt for 48 rd: dat: 4de Octobr: 1773.
13de Johanes Schatens Obl: til Michel Brandvigen paa 50 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2 pd: Smør ½ huud i Schaten dat: 4de Octobr: 1773.
14de Jver Rønnebachens Obl: til Ulrich Koren paa 50 rd: mod Pandt 1 pd: Smør i Rønnebachen og 2 kiør, dat: 3de Octobr: 1773.
15de Ole Høvischelands Skiøde til Ole Jensen paa ½ løb Smør ¼ huud med Bygsel og over bygsel til noged Kirckegods for 110 rd: dat: 4de Octobr: 1773.

16de Ole Wintzensen Lille Kongsvigs Skiøde til Michel Pedersen paa 13 ½ mrk: Smør ¾ huud i Fladerager med 1/8 deel i Saugen for 115 rd: dat: 4de Octobr: 1773.
17de Deres med hinanden oprettede Contract dat: 4de Octobr: 1773.

Eragted

Sagerne bliver ej i Aften foretaged men Retten ophæves til i Morgen.

Anden Dagen den 5te Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Godøesund med det anførte Skibreede.

Ole Madsen Fladerager i Rette æskede den fra seniste Ting udsatte og af ham mod Hans Knudsen Hollekim andlagde Gields Sag og paastod Dom.
Den indstefnte mødte ej efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.
Citanten vedblev sin Paastand om Dom.

Afsagt

for de i Sagen brugte Stefnevidner, haver indstefnte Hans Hollekim vedstaaet kraves Rigtighed, men derhos, endskiøndt han blev gived Laug dag seniste Ting, haver hand dog end nu ej afclarered Fordringen, men saavel derved, som ved, sin udeblivelse gived Andledning til at Sagen ved Dom nu maae afgiøres, og derfore kiendes og dømes herved for Rett, at indstefnte Hans Knudsen Hollekim skal betale til Citanten Ole Madsen Fladerager de paastefnte 2 rd: 1 mrk: tilligemed i Processens Omckost: 2 rd: 3 mrk: som alt skal udreedes næste 15 dage efter etc:

Hans Wermedahl mødte i Retten paa egne og Opsidderne af Wermedahl, Ohnereim, Widevoldsness, Store Sætre, \og/ Mevatne deres veigne og tilckiendegav, at de samtlig haver indstefnt Opsiderne paa Reisen og Rolseide sc: Hans Hansen og Niels Rasmussen Rolseide,

jtem Anders Pedersen, Johanes Johansen og Johanes Johansen, af Reisem fordie de med deres \Melcke/ Creaturer haver foretaged sig et ulovlig Brug, i deres Marcker, og ej vil holde sig i deres Rette Marcker derfore at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost.
Paa de indstefntes {Sag} Veigne mødte Hans Reisen og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citanternes vidner
1. Vidne Lars Jensen Dahlen gl: 75 aar ej slegt til nogen af Parterne aflagde Eed og vidnede: at for omtrendt nogle og trædeve aar siden byggede Rolseide og Reisens Mændene et Sæhl paa et Stæd Afhofde kaldet, hvor de hafde deres Melcke Creature, men da de kom der, drev Wermedahls Mændene dem derfra, men om de var der mere end et aar veed vidnet ej, dette veed han at naar de støler der trenger Creaturene ner i Marckerne til Skade for Citanterne. havde ej videre at vidne.
2. Vidne Marrithe Ols Datter Tvedt gl: 67 aar {fød ej} stifModer til Hans Mevatnes Kone, aflagde Eed og provede ej at vide af, eller have hørdt om noged Brug af Rolseide eller Reisens Mænderne i Afhofde, forinden for omtrendt 38 aar siden da Ole Reisen Bygde Sæhlhuus der, Og der hafde sine \Melcke/ Creature, hvilcket {Meva} Wermedahls Mænd fortrød paa og drev dem derifra, var og kiendt med Mange Gamle Folck, men ingen vidste nogen sinde, at sige at Rolseide og Reisems Mænd hafde Melcke kiør eller støl paa Afhofde, men vel Gield Creature som gick i Marcken og Fieldet, sagde og at have tiendt paa Reisen i 10 aar og da gick allene Gield Creaturene ved Afhofde og i dens Marck, men ingen Tiid da Melcke Creaturene hafde ej videre at vidne.

3de Vidne Axel Dahlen 61 aar gl: ej slegt til nogen af Parterne aflagde den forcklaring: i Ord og Meening som første vidne: dog med Tillæg at Rolseide og Reise Manden ej kiørte Deres Creature over Wermedahls Mænds Bøe, men over Fieldet, og var der altiid Fortrydelse af Citanternes Gaarders beboere naar de kom der med Melcke Creaturene, kan og vel erindre at ingen slags Creaturer kom i Afhofde Marck fra Rolseide og Reisen, men det er lenge siden sc: før Ole Reisen, kom til Reisen. Demiteret.

4de Vidne Christopher Holme 46 aar boed paa Store Sætre 16 aar nu 5 aar siden Søsken og Baren (Søskenbarn) til Axel Wermedahl, aflagde Eed og vandt at da han boede paa Store Sætre var inted Sæhl paa Afhofde, ej heller kom nogen Melcke Creature der, fra Rolseide og Reisen, men Gield Creaturene gick der, dog naar de kom ned i mod Gaarderne hvor Citanterne boer, jagede de, \de/ derifra. vidnet Demiteret.

5te Vidne Christopher Borgen gl: 40 aar tremending til Axel Wermedahls Kone aflagde Eed og vidnede: at være opaled i Wermedahl og der opholdt sig til han var 20 aar gl: i den tiid hafde kun Rolseide og Reisen Mand deres Gield Creature i Afhofde men ej Melcke Creature, untagen det aar da Ole Reisen bygde der, hvilcket ej varede mere end et at!! (á) toe

1773: 95b

Aar, siden Wermedahls Mendene drev deres \Melcke/ Creature derifra. hafde ej videre at prove.

Citanterne sagde: at de lod i Vaar beskicke Contra Parterne at de skulde ej kome paa Afhofde med deres Creature; hvortil de svarede at de vil bruge deres Ejendom. Citanterne begiærede Sagen {til næste} udsadt til i Efttermiddag klocken toe slet.

Eragted

med denne Sag beror til i Efttermiddag klocken 2 slet.

Biørn Nesse anmelte at have til dette Ting indstefnt Hans Rolseide og Torbiørn Lille Heye, fordie de, som nærværende i Skifted efter Ole Kongsvigen ej vilde lade indføre de 2 rd: 1 mrk: 8 s:, som han hafde til gode i Ole Kongsvigens Boe; hvoraf var 1 rd: 3 mrk: 8 s: i laante Penge og 4 mrk: i den skyld som Ole Kongsvigens Formand var skyldig og bemelte Ole Kongsvigen hafde loved at betale. derfore at lide Dom og betale Omckostninger.

De indstefnte mødte, og tilstod lovlig Stefnemaal.

Citantens vidner

1te Vidne Ole Nesse aflagde Eed og provede: at den Dag skifted blev holdet efter Ole Kongsvigen, fick vidnet Bud at være der tilstæde, der komende anmelte han, at Biørn Nesse skulde have noged til gode, hvortil Hans Rolseide svarede: at han maae gaae derefter i en Anden gade: og derfore blev det ej anførdt, siden han sagde det var afg: Hans Kongsvig vedkomende. hafde ej videre at prove men blev Demiteret.

Torbiørn Lille Heie sagde, at Encken hafde sagt ham at hvad Biørn Nesse krævede, var af den gl: Hanse Skyld, og derfore skulde han ej faae.

2. vidne Anders Jørgensen aflagde Eed og vidnede: at være den som skrev op i Ole Kongsvigs Boe efter LænsM:[s] Begiær: at Ole Nesse fordrede hvad Biørn Nesse hafde at kræve: hvortil blev svared at det var Hanse skyld og derfore blev det ej anførdt, men hvem som sagde det erindrer vidnet ej. Demiteret.

Eragted

Forinden Dom i denne Sag bliver eller kan feldes, vil det være fornøden at Ole Kongsvigens Encke maae møde, for af hende at erfahre den rette Samenheng i denne Sag, og derfore udsettes Sagen til næste Ting.

Ole Madsen Fladerager i Rette æskede den i Fior høst af hans Stiffader Sten Fladerager andlagde og udsatte Sag og begiær[ede] det nu mødende Vidne Knud Joensen afhørdt og fremstod

\Lars Fladerager mødte og tilstod lovlig Varsel/

Vidnet Knud Joensen som aflagde Eed og vidnede: at for nu omtrendt 5 aar siden, kom Lars Fladerager drivende med endeel Bucker, og hialp da Ole Wintziensen til at jage de over det Vahe neden i Sagen, og sprang de da ind i Buldvercket, derefter kom de over den ene ælv, og blev staaende der, saag icke da, at nogen slog dem, eller at nogen af Buckene fick Skade den tiid, saa {derefter} \ellers/ at Lars spente efter dem i Buld vercket men om han traf dem veed han ej, dog

1773: 96

saag han at en Buck laag død bordt i fra Sagen, men veed ej hvem sin det var, har dog hørdt det var Sten sin. Demiteret.

Lars Fladerager fremstillede Vidnet

Barbro Peders Datter som aflagde Eed og vidnede at i Fior høst var endeel af Sten \og Ole/ Fladeragers Gieder i en af Lars Fladeragers Agre, og giorde Skade. denne Skade har hun hørdt Lars tog Mænd at vurdere, men hvormeged det blev vurderet for veed hun ej. dette veed hun dog, at endeel af Ole og Stens <Nøds> Creature gick paa Bøen, men icke at de gick i nogen Agre. Demiteret.

Parterne blev saaledes foren[e]d, at denne Sag skal være upaadømt, saafremdt ej Lars Fladerager med nye Sag foruroliger Citanterne.

Eragted

med Sagen beror. Dog skal Dom afsiges deri, {paa hvad Ting} \saasnart/ Lars Fladerager komer med nye Sag imod Dem.

læst

Johannes Sundvords Bygselbrev til Halvor Tørrissen paa 2 pd: 12 mrk: Smør i Lille Giersvig dat: 5 Martj 1773.

Hans Wermedahl i Rette æskede den fra i Formiddag udsadte Sag mod Rolseide og Reisens Mænd, og fremstillede Vidnerne Tosten Singelstad og Erich Klette som efter aflagt Eed sagde: at nu i Somer noged for St: Hans Tiid gick de efter Wermedahls Mænds Begiær til Reisen og Rolseide Mænd og tilsagde Dem at de ej maatte kome i Afhofde med deres Melcke kiør, der kommende svarede Rolseide og Reisens Mænd, at de gick ej derifra forinden de blev dømt. hvorpaa vidnerne svarede ja saa bliver de stefnt paa deres egen beckostning, hvortil de svarede at altiid stefningerne gaaer saaledes ud, men det komer an paa Dom. Demiteret dog forinden tilstod de, at Onerems Mændene vilde være med i Sagen.

Reise og Rolseide mendene var fornøyed med Dom.

og Citanterne paastod Dom.

Eragted

klocken 9 i Morgen Formiddag skal Dom i denne Sag afsiges.

Ole Opdahl mødte paa egne og Størch Opdahls veigne, og tilmelte, at have indstefnt Hans og Niels Rolseide for Ræsterende Hougeleje, {efter} \fra/ Skiftebrev Dat: 30de Octobr: 1763, efter Peder Johansen Opdahl, derfore at lide Dom og betale Omckost:

De indstefnte mødte for Retten men for det første ej vilde Svare til Stefningen.

Stefnevidnerne Johanes Godøen og Ole Natevigen (Notevigen) mødte og ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Ole Opdahl anmelte at den Ræsterende Hageleje er for 10 Aar, sc: fra ovenmelte Skiftes Dato og til nu, á Aarlig hos hver 3 mrk: er tils: 10 rdr: og paastod han dom med Processens Omckost:[s] Erstattelse.

Hans Rolseide lod tilføre, at han er en fremed Mand og ej veed om denne handel, eller hvormeged skal betales.

Eragted

Det bliver fornøden at Ole og Størch Opdahl med et Par vidner beviiser, hvormeged i forrige Tiider aarlig haver været betalt i hauge leje af Rolseide Mænd, siden ej det i Rettel: Skifte brev viiser hvor meged Aarlig skal betales, og til den ende udsettes Sagen.

1773: 96b

Ole Høvischeland haver til dette Ting indstefnt Ørje Hollekim som var hans Formynder for ræsterende 12 rd: derfore at lide Dom betale Renter og Omckost:

Jndstefnte Ørje Hollekim mødte for Retten og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers: at disse Penge var laant af Myntlingens Stif Fader til Størch Opdahl, og for denne gick Jacob Sætre God. saa at Pengene af Størch Opdahl bør svares.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Det anførdte kand icke befrie indstefnte Ørje Hollekim, at han som Formynder jo maae betale sin Myndtling Ole Hollekim!! (Høvischeland) de ham tilkomende, og nu paastefnte 12 rdr:; Thi tilfindes og Ørje Hollekim at betale disse Penge til Ole Høvischeland med 12 rd:, tilligemed 1 rd: i Omckost: hvorimod bemelte Ørje Hollekim maae at søge Pengene igien, enten hos Jacob Sætre eller Størch Opdahl, ligesom han bæst siunes {at kan tilhøre}

Den af Jacob Sætre mod Størch Opdahl seniste Ting andlagde og udsadte Gields Sag, blev paaraabt, og hvortil blev svared, at derpaa til dette Ting ej er stefnt.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Siur Haldorsen Tvedt og kone Malene Rasmus Dr: for fortillig Samen Leje derfore at lide Dom og betale Omckost:

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefne Maal jtem forseelsen i sig Self.

Fogden i Rettelagde Sogne Præsten Hr: Baars Attest, dat: 5te Octobr: 1773. om denne Forseelse og paastod Dom.

Afsagt

Eftter Lovens Forskrivt udj 6 Bogs 13 Capt: 1 art: tilfindes de indstefnte at betale fortilig samen leje Bøder med 3 rd: 2 mrk: 4 s:

Derefter erbød den indstefnte i Retten 1 rd: 4 mrk: i stæden for Bøderne som til en Optingning, og som samtlige Almue beckreftede hans Fattigdom modtog Fogden same.

Fogden hafde i same Andledning indstefnt Christopher Aarbache for fortilig Samenleje med Helge Ols Dr: derfore at lide Dom.

Den indstefnte som boer paa Lenes Gods mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Fogden hafde ingen Præste Attest at anviise.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, da Fogden Hr: Kamer Raad Juel vilde (op?)spørge den fornødne Præste attest.

Fogden lod anføre at han paa Justitziens veigne hafde til dette Ting ladet indstefne Jacob Larsen Thoe fordie

1773: 97

han nu i somer skal have slaged og ilde medhandlet sin Grande Ørje Jacobsen Thoe, derfore at lide Dom, betale Bøder og Omckost: samt paahøre vidner.
Den indstefnte mødte ej efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne Johannes Godøen og Ole Nottevigen, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen ligesom og Karj Siurs Datter og Brithe Johans Dr: og Barbro Ørjes Dr: til Vidner i Sag[en]. disse Vidner mødte ej.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig stefnte Jacob Larsen Thoe paalegges at møde med Tilsvar i Sagen, ligesaa paalegges og Vidnerne Karj Siurs Dr:, Brithe Johans Dr: og Barbro Ørjes Dr: til same Tiid at møde, saafremt de vil undgaae Falds Maals Straf for deres Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

læst
Mads Store Godøens Skiøde paa ½ løb Smør ½ huud i Lille Amland for 83 rd: til Joen Andersen dat: 5te Octobr: 1773.

Eragted

Det lider nu saalangt paa aftenen at Retten til i Morgen hæves.

3de Dagen d: 6te Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Godøesund med det anførdte Laug ret og for Dito Skibreede.

Hvorda udj den Sag mellem Wermedahls Mænd og flere, mod Reisen og Rolseide Mænd var andlagt og til nu til doms optaged blev saaledes Kiendt Dømt og

Afsagt

Med de førdte Vidner i Sagen vil det tydeligen oplyses, at Rolseides og Reisens Mænd, ej haver Friehed at holde Sæhl paa Afhofde, eller ligge der med deres Melcke Creature om Someren; hvilcket og er beviist, at være Citanterne af Wermedahl, Store Sætre, Mevatne med de fleere, til Skade; Thi kiendes og dømes herved for Rett; at Opsidderne paa Rolseide og Reisen, skal holde sig i Fra Afhofde med deres Melcke Creature, og ej heller have Friehed der at opbygge noged Sæhl eller Sæhls huuse, men Bruged skal være som hidindtil sædvanlig væred haver. Processens Omckostninger ophæves paa begge Sider.
Domen begiærede Citanterne beskreven og leverede 4 mrk: 8 s: til Stemp: p:

Her: Holst første Schrøder hafde til dette Ting indstefnt Jens Hope og Jacop Gielland hvoraf den siste Boer paa Lieuse Closters Gods fordie de laante en Baad af Citanten hvilcken de lod forckome, derfore at lide Dom og betale Omckost: med baadens Erstattelse og videre som Stefne Maaled omMelder dat: 31 Julj 1773.
De indstefnte mødte ej og ingen paa deres veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes Godøen og Ole Notvigen som veed Eed beckreftede at, de for mere end 14 dage siden Stefnede Jacob Gieland af Lieuse Closters Gods, og Jens Hope som sagde han ej møder til dette Ting men

1773: 97b

næste Ting vil han møde og svare Contra.
Holstførsten haver nu ingen vidner i Sagen.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid holstførsten Hr: Schrøder haver at føre sine Beviis i Sagen, og paalegges Jens Hope til same Tid at møde med Tilsvar i Sagen, men Jacob Gielland som ej Sorterer her under Jurisdictionen, kan ej paalegges at møde, Dog om Holst Førsten vil stefne ham, med 4 ugers Varsel, at paahøre sine Beviis i Sagen, kan same lade sig giøre, men at lide Dom, maae han at stefnes til sit rette Ting.

Fogden lod anføre at ham efter Ordre fra Stifted af 6te Junj 1771, haver ladet indstefne Hr: Holtz først Schrøder til at modtage dom, efter den angivelse Soldaten Ole L: Jaastad til Hr: Cap: Knagenhielm har indgived over holst Førsten formedelst et Skud denne haver giordt efter Soldaten. derfor saavelsom efter det videre Stefnemaalet ommelder at modtage Dom efter Omstendighed. Stefnemaalet dat: 28 Augustj 1773, blev oplæst.

Hr: Holtz første Schrøder mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Fogden indleverede da de udj Sagen tagne Tingsvid[ner] som er erhvervet saavel paa Tingstædet i Graven(?) (Granvin i Hard.?) som for Byetinged i Bergen. dernæst den ham fra Hr: Capt: Knagenhielm under 28 passato tilkomne promemoria hvori for karlen eller Sold: Ole L: Jaastad paastaaes for hans Smerte, samt andre Beckost: i Sagen med Rejser 16 rd: hvad Sagen i sig self ellers er angaaende saa kunde Actor ej andet end Referere sig til de nu i Rettel: Tingsv: af hvilcke den heele affaire og Pasage vil sees, og han til Rettens Overvejende og Skiøn maae overlade hvorvit den skeede anmeldelse er bleven oplyst og beviist, han indlod altsaa Sagen derefter til Rettens dom.

Holst første Schrøder i Rettel: derpaa er Jndl: i Sag[en] af 1te hujus som blev oplæst.

Fogden fandt icke fornøden til det oplæste Jndlæg videre at svare, enda det hafde behaged Consepisten Proc: Kragh at melde noged om de udgangne Stefnemaale saa naar han, ickun med den minste(?) Efttertancke hafv[er] igiennem læst og efterseed det først udg(?) Stefnemaal, da indeholder same aldrig et eneste Ord hvorved holstF: er indstefnt til Dom at modtage for Graven(?) Skibr:(?). Sagen er allene der indstefnt til Vidnes Førelse og efter at det intenderte Tingsvidne nu der og i Bergen er erholdet er den angieldende nu til dette Ting, som hans Rette verneting lovlig stefnt og kaldet, det anførte vil da kun blive det, som det i sig self er, et ugrundet Snack, forresten igientog han sit forrige og indlod sagen Dom.

Holst førsten paastod Dom.

1773: 98

Eragted

Da det nu er Middags Tiider siste Tingdag, og endnu en deel Sager med videre Ting Arbejde staaer tilbage, saa bliver det umueligt for Domeren, at kunde igienem læse, med den behøvende Agtsomhed \som/ til Doms Afsigelse kand behøves, de i Rettel: Papirer og Beviiser, at Dom i Dag kand afsiges; og derfore optages Sagen til Doms til næste Ting, dog paa den Maade, at om nogen af Parterne vil holde Extra Ting her paa Stædet om 6 Uger, skal de da faae Domen at høre.

Parterne var fornøyed med Domen til næste Ting.

Fogden hafde til dette Ting ladet indstefne Stors!! (Størch) Knudsen Opdahl og Jver Olsen Hetlelien til at modtage Comfirmations Dom paa det Gods i Deres Jorder i hvilcket Fogden formedelst Skatternes Restanser haver ladet giøre Jndførsel sc: hos Størch Opdahl 13 mrk: Smør á 2 rd: og hos Jver Hetlelie 8 mrk: Smør á 8 mrk:

af De Jndstefnte mødte Jver Hetlelie og tilstod lovlig StefneM: lovede ellers Pengene til næste Ting Men Størch Opdahl mødte ej

Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes Godøen og Ole Notevigen som afhiemlede lovlig Stefnemaal over Størch Opdahl.

Eragted

Da Størch Opdahl nu ej møder, og Jver Hetlelien haver loved til stefne Tiid for næste Ting at betale sin Restanse, saa for at iagtage Billighed, og hielpe dem begge, udsettes Sagen til næste Ting, men i Fald de ej til den Tiid haver betalt, bliver uden Jndvending Dømt i Sagen efter dens beskaffenhed.

Fogden i Retteæske[de] den fra seniste Ting udsatte Sag, mod Jngeborg Lars Dr:, for beg: Lejermaal med uComfirmeret Soldat Jørgen Nielsen og paastod Dom.

Afsagt

Saavel med Præste Attesten [af] 6te Martj 1773, som Torbiørn Dallands Tilstaaelse, er det oplyst og beviist, at Pigen Jngeborg Lars Dr:, haver ladet sig besvangre af ucomfirmeret Dreng Jørgen Nielsen, imedens de begge tiente paa den Benificerede Gaard Siolde her i Skibreedet; Thi kiendes og dømes hermed for Rett at hun for den beg: Forseelse skal betale sine Lejermaals Bøder med 6 rd: dernæst henføres til Skibreedes LænsM: for der i 8te Dage at sidde paa Vand og brød, og endelig at henbringes til Bergens Tugt huus for der at arbejde ½ Aar. \hvilcken Kroppe Straf hun dog ej skal udstaa for (før) hendes Børen er afvandt/ Det paadømte efterkomes efter Lov under videre lovlig Adfær.

læst

1te Biskop Arens Bygselbrev til Lars Joensen paa ½ løb Smør ½ huud i Grimsland dat: 8 Martj 1773.

2de udsletted Guldbrand Berges Obl: til Michel Brandvigen paa 54 rd: dat: 5 Maj 1769 bet: efter Qvitering af 5 Aug: 1773.

3de Mortificeret Niels Flyensfærs Obl: til Sverche Hiertnes paa 40 rd: dat: 6te Octob: 1757 og bet: efter Qvit: af 6te Octob: 1773.

4de Niels Flyensfæhrs Skiøde til Sverche Hiertness paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Nedre Flyensfæhr for 79 rd: 1 mrk: dat: 5te Octob: 1773.

5te Mads Godøen med flere[s] Skiøde til Ludvig Tørrissen paa 1 pd: 1 ½ mrk: Smør i Studsvigen for 59 rd: 1 mrk: 8 s: Dat: 5te Octobr: 1773.

6te Ludvig Studsvigens Obligation til Hans Hiorteland paa 100 rd: mod Pandt 1 pd: 23 mrk: Smør ½ huud i Studsvig dat: 5 Octob: 1773.

1773: 98b

Ole Larsen Hegland hafde til dette Ting indstefnt Sæbiørn Olsen Giersta[d] for ulovlige Beskyldninger, derfore Dom at lide paahøre Vidner og betale Omckost: Citanten sagde ellers at beskyldningen han haver Stefnt paa, bestaaer deri, at den indstefnte skal have sagt, at Citantens Ord skulde, have været, at ingen som faaer Pigen Anna Anders Dr: Kateland kand kome hende nermere end Citanten haver væred, hvilken Tale Citanten sagde aldrig er komed fra ham.

Den indstefnte Sæbiørn Olsen Gierstad mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at han haver faaed afskye for Pigen, for det Rygte som gick, at Citanten skulde have sagt, hvad oven andført. hafde ellers Contra stefnt i Sagen og vil føre vidner.

Citantens Vidner

1. Vidne Brithe Katteland Moder til Anna Anders Dr: aflagde Eed og sagde at nu i Vaahr kom Sæbiørn Olsen Giærstad og sagde til Vidnet og hendes Mand tilligemed Pigen, at han hafde hørdt, Ole Larsen Hegland skulde have sagt, at de kunde nu Faa Anna Anders Dr: hvem

som vilde saa kom ingen hende nærmere end bemelte Ole Larsen, dog nefnte han da ej, at han for dette Ord skyld, vilde slaae i fra Pigen, men spurgte hvad Tiid han kunde faae hende hiem, paa hvilcket \siste/ han ej fick Svar, siden Vidnes Mand da var gaaed i Marcken. ellers haver Sæbiørn Giærstad ej været der hos dem siden den Tiid. havde ej videre at vidne.
2. Vidne Pigen Anna Anders Dr:

Eragted

hendes Vidnesbyrd antages ej da Sagen er om hende Self.
Derpaa fremstod for Retten Sæbiørn Olsen Gierstad, og Declarerede, at som det nu maae Merckes at, denne Sag er allene komed af et Bygde Rygte, som ej for brave Folck er at hefte sig til, Saa vil han og, ej allene frafalde Sagen, men og lade indføre, at han aldeeles inted haver at sige paa Pigen Anna Anders Datter og Ole Larsen Hegland, som kand være dem til Forcklejnelse,

Derpaa blev Fogdens Ting[s] vidner examineret, hvorudi Almuen til Qvest: i det om 10 Posterne bestaaende svarede saaledes til 1, 2, 3, 4, og 5te Nej! til 6te som forgangne Aar, til 7de Nej! til 8de som forgangen Aar. til 9 og 10 Nej herpaa Tingsvidne udstæd.

DenTingskydsende Almue sagde at dennem Rigtig er betalt 4 s: p: mrk:!! (Mil) for det de haver Skydsed Fogden og Sorensk: til og fra dette aars Tinge. derom Tingsvidne udstæd.

De paa det Affeldte Gods svarede som forgangen Aar, ligesom og de med Almuen om Forbædringen. hvorom Tingsvidne udstæd.

Af hans Majestets Strøegods i Nedre Kleppe og Høysæter er ej Bygsel falden eller kand ventes, da det er ødeliggende, men Christopher Nore Holme erbød sig af Høysæter at give Græsleje 4 mrk: 8 s: hvormed Fogden da ingen vilde give mere maatte være Fornøyed. herom Tingsvidne udstæd.

Odels Mandtalled blev efterseed og befunden Rigtig hvorom og tingsvidne udstæd.

Landskatte Restansen stoer (ope rum) ligesaa og derom Tingsvidne udstæd.

1773: 99

Restance Listen over det af hans Majest:s Magaziner opsente Koren, som var overladt Almuen paa Credit, i dette Skibreede med hosføyed Forklaring, hos hvem Penge kan ventes eller ej blev oplæst, og efter Fogden hafde giordt sig Al umage efter Betalingen men lidet eller inted faaed blev derpaa Tings vidne udstæd.

For dette Skibreede indkom i Frivillig Gave til Kongen, af de af Almuen, som paa Somertinged ej mødte 2 rd: 8 s: hvorom tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 8de Octobr: blev Almindelig Høste Ting holdet paa Lundervigen med Ous Skibreedes Almue; og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Joen Hovland, Lars Jndre Hougland, Lars Hovland, Joen SørStrønen, Hans Lundervig i

Stæden for Thomes Gielle, Lars Søre Strønen, Ole ibm: \og/ Johanes Helland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda aller først blev læst de Ordre som til Beckiendtgiørelse er ankomen og allerede forhen extraheret.

Dernest følgende Particulliere Documenter sc:
1te Jaen Mariage[r]s Bygsel brev til Ole Joensen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Hegland dat: 2 Januarj 1773.
2de Hr: Consistorial Raad Gielmeuydens Dito til Peder Olsen Døsen paa 2 pd: Smør ½ huud i Gaarden Døsen dat: 5te Februarj 1773.
3de Skiftebreved efter [? ?] og Kone hvis Ejendom i Goupholm er udlagt som Pante-Bogen udviiser dateret [? ?] 1773.

Hr: Consistorial Raad Gielmeuyden lod ved sin Dreng Johanenes!! (Johannes) Olsen i Retten levere en Stefning af dato 2 Septb: 1773 hvorved skal være indstefnt Studios: Sr: Erich Hind at paahøre endeel Vidner \om hvad/ bemelte Sr: Hind skal have taled til Fornermelse for Hr: Consistorial Raadens Datter Jomfr: Alet Gielmeuyden til et Tingsv! vidnes Erholdelse.
Procurator Rotvedt (Røtvedt) fra Bergen mødte paa Sr: Hinds veigne, som tillige var nærværende, og endskiøndt han i andl: af Forord: dat: 3 Martj 1741 i henseende til at ingen Vidner i StefneM: ere nefnede, eller under FaldsM: Straf indvarsled, kunde have billig Andledning til at paastaae dette Geistlig StefneM: afvist, ville dog icke destoe mindre vedtage at anhøre, hvad Citantens Tieniste Piger og fleere godvillige Vidner kunde forcklare, andgaaende de Ord som paaanckes at Sr: Hind skal have udtalt, som fornermelige og Schrupeuleuse for hans Trolovede Kiæriste Jomfr: Gielmeuyden; Thi af Stefnemaaled self, som heraf giør en Historisk Fortelling ventelig i hordere (hardere) Teriminiss(?) (Terminiss?) end forholdet er i sig self, seer han icke at same kan blive andet end Snick Snack, der ingen overenstemelse haver, med de Aarsager som Lands Loven allernaadigst foreskriver som kraftige til at brecke Trolovelser. i øvrigt tog han sig Resserveret sin Principals Rett for de i Stefnemaaled brugte ubeføyede og upasselige Udtrycke saavelsom af hvad videre han i sin Tiid agtede at oplyse og bevise med i hendehavende Breve ad!! (og) Documente. Jmidler tiid maatte han dog i forvejen bede, at Edens Forcklaring maatte blive Vidnerne forelæst, og de derefter Separerede.

1773: 99b

Drengen Johannes Olsen indleverede i Retten et Jndlæg dat: 7de Octob: 1773 som blev oplæst.
følgende vidner Mødte Siovadt I Moberg, {Lar} Engel ibm:, Karj Ous Øren, Annas Bottels Dr: og Anna Timerness for hvem Edens Forcklaring blev oplæst med forManing til Sandhed at sige.
1. Vidne Siøvadt Christens: I: Moberg aflagde Eed og sagde at nu i Aar ved Paaske Tiider var vidnet med fleere Bønder Folck i en Begravelse hos Johannes Ous Øren, \da kom/ ind til Dem \Sr: Hind/, og sadt de [og]? talede om adskilligt, i blant andet og, om, vor!! (hvor) tungt det var for en der slæbede og led ondt, og derhos traf at faae en ond Kone, hvortil Sr: Hind svarede da var det bædre at føde hende paa Sengen, man maatte føde hende hvorsom er, Hendrich Kuene!! (Kuven?) siger derpaa {de}til Sr: Hind det haver J ej fornøden at frygte for, hvortil Sr: Hind siger, nej det giør jeg ej heller. Hr: Rotvedt fandt ej fornøden at give vidnet nogen Contra Qvest: thi blev det Demiteret.

2. Vidne Engel Joens: I: Moberg aflagde Eed og sagde: i ord og Mening som første Vidne. Demiteret.
3. Vidne Karj Ous Øren aflagde Eed og vidnede at være huus kone under Præstegaarden, og i Sagen i Ord og Mening som de 2de første Vidner. Demiteret.
4de Vidne Anna Bottels Dr:, tiener hos Consistorial Raad GielMeuyden, aflagde Eed og sagde: at i Vaahr, i Vaahrvinde Arbejde kom Sr: Hind ned paa Bøen til Dem og var vred, da siger Vidnet til ham J er vred Monsr: Hind, hvortil han svarede: {…} nej, jeg er just ej vred, de er vreed hieme {og}, dertil siger Vidnet, agt det ej, J veed hvad de er, de faar Lov at Raade sig self, faaer J {….} \hende/ maae J vel lade hende raade, hvorpaa Sr: Hind svarede, faar han hende, skal han for!! (før) føde hende paa Sengen, end lade hende Raade sig formeged, dog nefnede han ingens Nafn. Demiteret.
5te Vidne Anna Timerrness tiener hos Hr: Consistorial Raaden aflagde Eed og vidnede J ord og Mening som næst forrige Vidne \dog/ med disse Ord: at Sr: Hind skulde hafve sagt, skulde han faae sig en Kone der vilde raade for alting, skulde han for!! (før) føde hende paa Sengen. Demiteret.
Consistorial Raadens Dreng anmelte at fleere end de allereede førte Vidner, var ej indvarslet eller mødt.
Procurator Rotvedt som har bemercket, at dette Ting[s] vidne var udfaldet til Vanhel for Cit: og hans Jomfr: Dr: men derimod til Ære og hvad der er en Mand anstendig for hans Principal, tog sig fremdeeles hans lovlige Rett i disse og de øvrige Tilfælde Resserveret, dog derhos forsickrede, at inted skulde være ham kiærere, end at dette utiidige Foster kunde blive Qvæled, da han paa sin Side vilde viise al muelig Føyelighed, og give prøver (prover) paa, en icke mindre Magt .enck…(?) ..d(?)

end at han end nu hafde en Gnist tilbage, af den Kierlighed der hafde været mellem ham og hans trolovede Kiæriste, hvilcken Ægte Kierlighed, hun alligevel self haver ligesom forkasted paa en ubillig, og ulovforsvarlig maade, og nu af hendes Fader er taged i Forsvar, i dette hendes Foretagende: alt til Sr: Hin[d]s paasigtende Veldfærds Tab og Dishoneur, imidlertiid, og i Haab at vedkomende betencker sig begiærede han at dette Tingsvidne maatte in forma gives ham beskreven hvortil han leverede det behørige Stemp: pp:
Citanten leverede 1 mrk: 8 s: til Stemp: pp: og begiærede Tingsvidnet beskreven.

Hr: Consistorial Raad Gielmeuyden havde til dette Ting indstefnt Jsach Schor for Ræsterende Landskylder af sin Jord foruden 4de Forhøyelse 24 rd: 4 mrk: 6 s: med mere som {StefneMaaled} \Jndlægged/ ommelder Dat: 7de Octobr: 1773.
Den indstefnte blev 3de gange paaraabt men ingen vilde svare,
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Houcheness og Ole Stensland som veed Eed beckreftede at Jsach Schor som meldt i Sagen er lovlig stefnt til dette Ting.
Engel Qvernes indleverede paa den indstefntes veigne 2 rd: 5 mrk: 6 s: til Afdrag paa Fordringen, hvilcke penge blev leveret Cit: Hr: Son(?)

Eragted

Som den lovlig Stefnte Jsach Schor nu ej møder; Saa gives hannem herved Laug dag til næste Ting, og i Fald han ej til same Tiid haver Fornøyed Citanten, Hr: Consistorial Raad Gielmeuyden, for hans rette tilkomende Landskyld, maae han vente at lovlig Dom gaaer i Sagen efter Sagens Beskaffenhed.

Ligesaa indstefnt Knud Landsvigen fordie han som Citantenss Huus Mand, ej haver betalt sin Grunde Leje med 3 mrk: aarlig nu i Mange Aar derfor at lide Dom for de skyldige 6 rd: 1 mrk: med Processens Omckost: og at fravige Pladsed.
De same stefnevidner afhiemlede Stefnemaales Rigtighed, over denne indstefnte.

Eragted

Laug dagen som i forrige Sag.

nock læst
Peder Særvolds Obl: til Mad:m Sal: Møllers paa 50 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør i Særvold dat: 8de Octobr: 1773.
2de Joen Øvre Dahlens Dito til Halvor Torrang paa 70 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 16 mrk: Smør 1 giedskind i Øvre Dahlen dat: 8 Octobr: 1773.

Eragted

Da det lider paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden Dagen den 9de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med de anførdte Laug Rett for dito Skibreede.

Torjer Hansen Goupholm hafde til dette Ting indstefnt Sønen Niels Torjelsen fordie han haver skuvet hans Kone Brithe Paals Dr: som er Stifmoder til den indstefnte, jtem for ulovlig Ord og Tale, om alt at paahøre vidner, lide Dom og betale Bøder med Omckost: etc:
den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citantens Vidner

1773: 100b

1te Vidne Anders Qverness ej slegt til Dem aflagde Eed og provede at nu i Somer første Fredag efter St: Hans Dag, kom vidnet rejsende til Goupholm, hvor da Citantens Kone visede ham en Knude paa venstre Axel som hun becklagede sig, at hendes Stif Søn Niels hafde slaged hende, dog saag vidnet det ej, hafde ej videre at prove. Demiteret.
2. Vidne Haldor Larsen Goupholm Søskende Baren til den indstefnte aflagde Eed og provede at same Dag sc: St: Hans Dag kom vidnet paa Goupholm, da indstefnte Niels Goupholm efter sigende havde slaged sin Stifmoder, og viisede hun vidnet hvor hun var blaadslaget ved venstre Axel, dog saag vidnet ej naar det skeede, helst hørdte han Folck sagde aarsagen var denne, at Niels Goupholm beskyldede Stifmoderen for, at hun hafde taged hans Baad, at føre en Fattig Kone over Fiorden paa, hvilcket hun negtede, havde ej videre at prove.
Citanten hafde nu ej fleere vidner.
Niels Goupholm benegtede ganske Sigtelsen.

Eragted

Til næste Ting vil det være høylig fornøden, at Citanten Tørjer (Tørjel/Torjer) Goupholm indstefner fleere vidner til Oplysning i Sagen, og maae han stefne Dem under Lovens Falds Maal. ligesaa og Niels Goupholm at paahøre dem og taale Dom.

Derefter blev Fogdens Sædvanlige Tingsvidner foretaged og examineret sc:
1det!! (1te) om de 10 Spørsmaale, hvortil blev svared som i fior høst, og derom Tingsvidne udstæd.
2de Om Tingskydsed som sædvanlig. hvorom Tingsvidne udstæd.
Odels Mandtalled blev oplæst, befundet rigtig og derom Tingsvidne udstæd.

Landskatte Restansen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle uimodsagt. derom Tingsvidne udstæd.
Om kongens koren blev Tingsvidne taged ligesom det er skeed for de øvrige Skibreeder.
Af Almuen, som ej i Somer mødte blev ind gived i frivillig Gave 4 rdr: 12 s: herom Tingsvidne blev udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges udraab vilde gaae i Rette, blev Retten til dette Skibreede ophæved.

Ao: 1773 d: 11te Octobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Haaviigen med Strandvigs Skibreedes Almue og Retten betiendt med følgende Laug RettesM: sc: Johanes Store Wig, Størch Røen, Joen Jiøen, Engel Haavig, Hans Særvold, Aslach Holdhuus, Anders Kiøn og Joen Haavig. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: Hans Jiøen og menige tingsøgende Almue.

hvorda blev læst de same Andordninger som paa de forrige Tinge er læst, og tilforen i denne Protocoll extraheret.

dernæst
1te Mortificeret Abraham Martinsens (Mortensens) Obl: til Sr: Ole Lind paa 200 rd: i mod 4 proCto: Renter og Pandt i Haalandsdahls kircke dat: 10de Octobr: 1772. betalt efter Qvit: af 8de hujus.
2de Ole Bru.es(?) (Brues?) Bygselbrev til

1773: 101

Haagen Haagensen paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Aaase!! (Aase) dat: 14de Maj 1773.

Derpaa blev Sagerne foretaged.

Da blev paaraabt den Sag, Som Stifts Proust Mossing hafde andlagt mod Joen Qvalle hvortil blev svared, at den ej til dette Ting er paastefnt, og altsaa beror Sagen.

Den af Engel Sørtvedt mod Hans Kleppe andlagde Sag, blev paaraabt, hvortil blev svared at Parterne er forligt.

Engel Tørjulsen Brathuus hafde til dette Ting indstefnt Jsach Aarre og Søn Ole Jsachsen, fordie de haver solgt ham 3de Creature, hvilcke de derefter igien haver solgt til Kaare Hougervold, derfore at lide som vedbør paahøre vidner og betale Omckost: StefneM: dat: 24 Septb: 1773 blev oplæst.
Jsach Aarre mødte ej, men Sønen Ole Jsachsen mødte i Retten men tilstod ej lovlig Stefnemaal.
Stefnevidnerne Lars Øvre Bolstad og Gitle ibm: mødte og ved Eed beckreftede at Stefnemaaled er for de indstefnte lovlig forckyndt, lige som de og er stefnt som incaminationen, ommelder.
Citantens vidner
1. Vidne Asbiørn Joensen Cit:[s] dreng aflagde Eed og vidnede: at nu i Aar ved Pinstie Tiider kom Citanten med Fader og vidned gaaende, og traf da Ole Jsachsen Aarre, hvorda

Citanten Engel Brathuus siger til \og bad/ bemelte Ole Jsachsen, at han vilde lade de Creaturer han hafde kiøbt hos den indstefnte gaae i hagen paa Aarre til han self kunde have dem i sin Marck, da lovede Ole Jsachsen det, og sagde derhos, blant de Creature vii solgte er en Qvige som gaaer med stoer kalf, og begynder at losse, den er J saa god at lader os beholde, hvortil Engel Brathuus siger, jeg kan ej end nu svare dig derpaa, derpaa Ole Jsachsen klappede han paa skuldrene og sagde: ja gud vil signe dig lad os beholde den, Mor bad jeg skulde bede dig derom, men inted vist blev afgiort om denne Qvige. veed ej videre uden at have hørdt alle disse 3 Creature siden blev solgt til Kaare Hougervold.

2. Vidne Torjuls Brathuus Fader til Citanten aflagde Eed og provede i Ord og Mening som første vidne uden Forandring.

3de Vidne Tørchel Tørchelsen aflagde Eed og sagde: at i Somer for slatten!! (før slaatten) kom Jsach Aarres kone til Brathuus en Søndag, og talede med Cit: om de Creature han hafde kiøbt af dem, sagde derhos, at efter Engel Brathuus hafde kiøbt dem, kom Kaare Hougervold og gav den \3 mrk:/ fleere penger der fore, og derfor ladet ham beholde Creaturene, hvilcket hun mente Engel Brathuus ej skulde fortryde paa siden han var af deres eged Folck, hvor paa Citanten siger nej, han vilde have Creaturen[e] som han hafde kiøbt videre veed vidnet ej uden at Citant: ingen Creature fick fra dem.

1te vidne Asbiørn Joensen efter forhen aflagde eed blev fremckaldet og, under sames kraft vidnede i Ord og Meening som næst forrige vidne i henseende Jsach Aarres kones Ord uden Forand:

1773: 101b

Ole Jasachsen benegtede ganske: at han ej hafde solgt noged Creature til Engel Brathuuss det forgangne Aar.

Engel Brathuus sagde: at han skulde betale 11 rd: 1 mrk: 8 s:, for de 3de Creature.

Ole Jsachsen tillod at Engel Brathuus maatte veed Eed afgiøre om han haver lovlig kiøbt de Creature hvorom nu Processen er.

Engel Brathuus forcklarede derpaa at nu i Vinter kyndelsmisse Tiider, Gick han til Aarre for at kræve hos Jsach Aarre de 10 rd: han hos ham hafde til gode, med 1 rd: 1 mrk: 8 s: i interesse hvorda Jsach Aarre med kone becklagede sig og sagde Gud bædre vii har ej Penge men vii har noged at selge, og naaer dette er solgt skal J faae eders Penge, hvorpaa Citant: spurgte hvad han hafde at selge: dertil han siger han hafde 3de Creature, som Kaare Hougervold hafde budet ham paa, men som han bød ham for lidet kunde han ej selge dem, hvortil Engel Brathuus siger, lad mig see Creaturene, om jeg kan kiøbe dem, dertil Jsach Aarre svarede Cit: skulde tale med hans søn Ole, at han skulde fremviise dem, saag dem derpaa, og gick ind i Stuen igien, og spurgte Verdien, hvorda Sønen begiærede 12 rd: hvormed Faderen og moderen var fornøyed, Cit: bød da strax 11 rd:, da sagde de alle hand bød som en brav Mand, og loved ingen anden skulde faae Creaturene, dog blev da ej kiøbet slutted, men 3 uger derefter kom Cit: til Aarre og spurgte om han skulde faae Creaturene eller sine Penge, dertil de svarede: at deres Søn Ole var i Marcken efter et las vehd, og om Cit: vilde bie til han kom hiem og tale med ham, hvilcket Cit: og giorde. da han nu kom hiem, spurgte Cit: om han skulde faae Creaturene for det han hafde budet, hvortil han siger: Gud veed det, Cit: svarede Creat: saag saa smaae for mine Øyne jeg har lyst at see dem opigien, hvilked og skeede, da sagde Cit: her er budet alt for hardt for dem, hvortil Ole Jsachsen siger, leg 1 mrk: 8 s: til for Renterne[s] skyld, skal J faae dem, og enskiøndt Cit: siuntes det var dyrdt for, laag han dog disse 24 s: til og derpaa blev de haand rægt. Faderen sc: Jsach Aarre, stod og hugged vehd til hvem Cit: fortalgte at kiøbet var slutted, hvortil han svared det var vel nock, men han skulde ej giøre noged Snack derom hvorpaa de blev skildt ad, og siden fick han ej Creaturene. og paa denne sin Forcklaring aflagde han sin Eed.

Eragted
Som det {visse} \rette/ i Sagen, ved den andtagne Citantens Eed, er oplyst, skal {og} Dom i Sagen i Morgen ForM: klocken 8te afsiges, da ingen lengere udsettelse kan eragtes fornøden.

1773: 102

Omund Eide anmelte for Retten at kiøbmanden Sr: Henrich Gotfridsen hafde til dette Ting indstefnt den DanneMand Engel Refne for skyldig værende Penge for beckomne kiøbmands Vahre 16 rd: 8 s: derfore at lide Dom og betale Omckost:
Paa den indstefntes veigne mødte Samuel Sandahl, som tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at Pengene skal blive betalt om nogle Uger.
Afsagt
Da Samuel Sandahl paa Engel Miaanesses eller Refnes veigne, haver tilstaaed kraves Rigtighed, Saa kiendes og dømes herved for Rett, at indstefnte Engel Refne, skal betale de paastefnte 16 rd: 8 s: til Hendrich Gotfridsen, tilligemed 1 rd: 1 mrk: i Processens Omckost: hvilcke maae at betales til næst komende Kyndelsmisse Tiider, og i fald det til da ej er betalt, skal Capit: tilligemed 3 rd: i Processens Omckost: udreedes næste 15 Dage efter domens lovlige Forckyndelse under videre lovl: Adfærd.

Eragted
Formedelst aftenens paakome ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen den 12te Octobr: blev Retten atter sadt paa bem:te Tingstæd Haavigen for Dito Skibreede og med de anførte Laug RettesM:

Da blev udj Sagen mellem Engel Brathuss og Isach Aarre med Søn Ole Jsachsen som fra i Gaar blev optaged til Doms saaledes Dømt og
Afsagt
Fuldkomen og uden Tvivl er at see, af hvad i denne Sag Passeret er, saa vel efter de førdte Vidner, som efter den Eed Cit: blev tilladt at aflægge, at de Creature som Citanten kiøbte af de indstefnte, blev af dem solgt til en anden, og ej som skee burde levered Citanten, muelig fordj de enten fick fleere Penge, eller fordie de nødig vilde udqvitte med Cit: det de var ham skyldig, hvilcken Omgangs Maade, vil være ligesaa ubillig, som lovstridig, da en afgiordt Handel paa ingen Side bør Ryckes, uden felles Samtycke, og derfore kiendes og dømes herved for Rett at indstefnte Isach Aarre og Søn Ole Jsachsen bør, en for begge og begge for en, betale til \Ous/ Præstegield\s/{ets} Fattig Cassa 2 rd:, til Bergens Tugt huus 2 rd:, og til Citanten, til nogenledes Opretning \for det Tab/ han, ved det han miste Creaturene kom at lide, ibereigned denne Processes Omckost: i alt 5 rdr:, Som skal udreedes og efterkomes næste 15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse. Ellers gives Citanten Regres til Jsach Schor!! (Aarre) for sit krav hos ham, hvilcket Cit: nu ej kan tildømes, da han i Stefningen ej har nefnt derom.

Den Sag mellem Sverche Hiertness, og Lars Refne blev paaraabt, saasom den fra seniste [Ting] var udsadt.
Da mødte den indstefnte Lars Refne, og tilstod baade Gielden og at være lovl: stefnt. sagde ellers at han vil betale det til vahren!! (vaahren), og i fald det ej var betalt til Somertinged vil han uden videre Stefning da taale Dom.
Eragted
Paa anførdte Maade beror Sagen til Somertinge[d].

1773: 102b

Procurator Giøen i Retteæskede den fra seniste Ting udsatte og af Joen Engel[sen] Balleseim mod Lars Jngebrictsen Refne andlagde Sag, om at fravige Cit:[s] Ejendom i Refne etc: og indleverede et Cont: StefneM: dat: 16 Septbr: 1773, som blev oplæst.

Jndstefnte Lars Jngebrictsen Revne mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Giøen lod tilføre, at som han ej vilde opholde Retten med nogen vidtløftig Procedur, men lagde i Rette sit Skriftlige Forsæt dat: dags dato, som han begiærede oplæst. og paa sin Side sluttede Sagen til Doms under Reservation, at besvare hvad fra den indstefnte kand kome.

Lars Jngebrictsen Refne paastod at han veed aldeeles ej om at nogen skal have kiøbt hans Gaard, men paastaaer han er self ejer til sit Brug, han paabor, og indleverede derpaa sit Skiøde af dato 4de Maj 1750 som blev oplæst, sagde ellers at have betalt Landskyld til Citanten, men han negtede det ej, er hans Ejer. indleverede derpaa en saa kaldet Reigning, uden haand og Dato, som blev oplæst. indleverede derpaa et saa kaldet Jndlæg uden dato som blev oplæst. Og paastod derfore at vedblive sit Brug, til hvilcket han er den Rette Ejer, og tillige at blive frie fra at gaae af Gaarden indtil Citanten med vidner beviiser ham at han haver solgt Gaarden. og begiærede Copie af Stefningen, som fra hoved Cit: er udstæd. Tilbød Citanten i øvrigt sine udlagde Penge.

Giøen lod tilføre at han fandt fornøden, at Protestere imod det af Lars Jngebrictsen Refne fremførdte skidden sladder, saavelsom hans i Rettel: Brevskaber, uden haand og Segl som ej kunde tiene ham til nogen slags Styrcke, imod de af Cit: i Rettel: brever og Docum[enter] som alle ere inden Retter tinglyste, og som Sagen er af den Beskaffenhed, at den ej kan taale nogen Udsettelse eller andstand, saa begiærede han Dom efter tilforen giordte Paastand, og saaledes sluttede Sagen den han uden ophold begiærede og paastod.

den indstefnte vedblev paastand om Opsettelse.

Eragted

Jndstefnte Lars Refnes Paastand om Udsettelse kan Retten ej forsvare at bevilge, da den allene sigter til Udflugt, og til at beboe Jorden {et aar til} \lenger/, hvilcket er til Skade for Citanten, og da den seniste Eragtning faldt saaledes, at Sagen nu skulde afgiøres og Parterne indkome med det fornødne; siden dens Beskaffenhed ej saaledes [er] at udsettelser ej bør have stæd, saa optages Sagen til Dom[s] til i Morgen ForMiddag klocken 9 slett.

Engel Torjulsen Brathuus, hafde til dette Ting indstefnt Anders Gundersen Thombre, for skyldig værende Penge 2 rd: 3 mrk:, derfore at lide Dom og bet: Omckost:

Den indstefnte blev paaraabt, mødte og tilstod lovlig Stefnemaal ligesom og kravets Rigtighed det han ved lejlighed vilde betale.

1773: 103

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Med den indstefntes Rene Tilstaaelse bliver det beviist, at Anders Tomre er skyldig de paastefnte 2 rd: 3 mrk:, derfore kiendes og Dømes herved for Rett, at bemelte Anders Thomre skal betale til Cit: de paastefnte 2 rd: 3 mrk:, med Omckost: 1 rd: 1 mrk:, og i fald han ej betaler same til næste Paaske, skal han betale 2 rd: 3 mrk:, i Processens Omckost:, som da bliver at udreede med hoved Sumen næste 15 Dage efter denne Doms lovl: Forckyndelse under etc:

Gietle Torchelsen Øvre Bolstad hafde til dette Ting indstefnt Anders Lass: Sævereide for ulovlige Beskyldninger derfore lide Dom betale Omckost: og paahøre vidner.

Anders Sæveide!! (Sævereide) mødte ej, og ingen paa hans veigne,

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole og Berge Haldorssønner Røe som veed Eed beckreftede at den indstefnte er lovl: Stefnt efter indcamminationen.

Citantens vidner, deraf fremstod

1te Vidne Ole Haldorsen Sævereide aflagde Eed ej slegt og sagde: at nu i Høst nogle Uger for dette Ting var den indstefnte med Cit: vidnet, og Omund Eide i den indstefntes eged huus, hørdte da at Anders Sævereide klagede paa, at {et pund} \noged/ Smør han hafde kiøbt af Cit: var ej saa godt som det burde være, og at han hafde haft det {pa} til Stavanger, men maatte tage det tilbage, hvorda Gitle Bolstad betalte ham sine Penge tilbage, og derhos sagde, du jorde ej vel du hafde Smøret bordt jeg led derved, hvorpaa Anders Sæveide!! (Sævereide) blev vred og sagde: du var værd jeg skulde slaae dig, du Bocke-Tyv, dertil Gitle Bolstad siger jeg haver ej fortiendt stryck af dig, vidnet gick derpaa ud, og veed ej om de kom samen at slost. havde ej videre at prove, Demiteret.

2. Vidne Omund Eide Stiffader til Cit:[s] kone, aflagde Eed og vidnede i ord og mening som første vidne, dog med Tillæg, at han veed de kom ej samen at sloges.

Eragted

Den lovlig indstefnte Anders Sævereide gives hermed Laug dag til næste Ting, at møde med sit nødig agtende Tilsvar i denne Sag, Thi i Mangel deraf bliver afsagt Dom, efter forefunden Beskaffenhed.

Elsebe Petters Dr: huus kone under Lille Balleseim hafde til dette Ting indstefnt Brithe Dags Dr: Røsaas for ulovlige Beskyldninger, derfore at lide Dom paahøre vidner og betale Omckost:

Den indstefnte mødte ej efter paaraab og ingen paa hendes veigne

Thi fremstod Stefnevid: Johannes Storevig, og Joen (Iver?) Tuft, som veed Eed beckreftede StefneM:[s] Rigtighed efter incaminationen.

følgende {af} vidner var stefnt i Sagen Willum Hatletvedt og kone Johanne, Jngeri Hage, og Jlie Øvre Hage, mødte ej de forrige Stefnevidner afhiemlede ligesaa at de var lovl: stefnt til Vidnes byrds Aflæg i denne Sag.

Eragted

Den lovlig stefnte Brithe Dags Datter, gives hermed Laug dag til næste Ting at møde med sit Tilsvar i Sagen, ellers vil det være fornøden at hendes Fader Dag Røsaas til same Ting til Vedermæhle indvarsles. ligesaa paalegges de lovlig stefnte Vidner Willum Hatletvedt og kone, jtem Jngeri og Ili Hage under Lovens Faldsmaal at møde for deres Vidnes byrd i Sagen at aflægge.

1773: 103b

Derpaa læst:

1te Johanes Henangers Skiøde til Samuel Sandahl paa 1/6 part i Strandvigs Annex kircke for 120 rd: dat: 11te Octobr: 1773.

2de Samuel Sandahlss Obl: til Alv Schaar paa 99 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 1/3 pardt i Strandvigs kircke dat: 11te Octobr: 1773.

3de Jsach Aarres Obl: til Niels Pedersen Ness paa 40 rd: mod Pandt 18 mrk: Smør i Aarre dat: 11te Octobr: 1773.

Eragted

Det lider paa Aftenen derfore ophæves Retten til i Morgen.

3de Dagen den 13de Octobr: blev retten atter sadt paa bemelte Gaard Haavigen, med det anførdte Laug Rett for Dito Skibreede.

hvorda i den Sag, som fra i Gaar til i Dag til Doms blev optaged, mellem Joen Engelsen Ballesem, og Lars Jngebrictsen Refne, blev inden Retten afsagt saadan

Dom

Af det i denne Sag, fra Citanten Joen Engelsen Ballesem, udstædde Hoved Stefnemaal af 16de April h: a:; sees, at hans Paastand er, at Lars Jngebrictsen Refne, icke allene til ham skal ryddiggiøre hans ejende Brug 1 pd: 14 mrk: Smør ½ huud i Gaarden Revne, men end og, som den der mod Ejerens Villie, Videnskab og Tilladelse, haver saad og dyrcked Jorden dette Aar, at have Aflen!! (Avlen) og Arbejdet forbrudt, efter Lovens 6 B: 15 C: 12 art: og derforuden straffes, som for Ulydighed mod sin Ejer, efter 3 B: 14 C: 10 Art: Til dette sit Andragende, saavel som mere, som henhører under denne Sag, paa hans Side, at beviise, haver han førdt endeel Vidner, ligesom og til Beviis, at han er brugets Ejer, indleveret sit Adkomst, og Hiemmels Brev. Mod dette anførdte haver den indstefnte Lars Jngebrictsen Refne, nu denne sidste Rettes Dag svared, at han aldeeles inted vidste, at Joen Engelsen Balleseim, var hans Jords Ejer, icke heller, at han haver solgt sin Jord, til Joen Olsen Foer, som Citantens StifFader, men at han sc: den indstefnte Ejede den self, efter sit nu i Rettel: Skiøde af 4de Maj 1750, med mere, som han til formendtlig Styrcke i Sagen paa sin Side, haver ladet anføre. Betragter nu Retten, Sagen som den egentlig er, da vil indted blive lettere at indsee, end, at Joen Engelsen Balleseim, er den rette Ejer, til dette Brug han nu paastaaer den indstefnte for ham skal ryddig giøre; Thi lad være, at saadandt kunde være mueligt, at Joen Olsen Balleseim nu Foer, kunde have tilbragt sig et Skiøde, paa den indstefntes Ejendom, hannem uafvidende, saa vilde dog saadant, icke lenge vare, forinden det maatte blive beckiendt, da Skiøder til Tinged lydelig oplæses, og end mindre kunde det have Stæd, udj denne Sag, da Godsed, strax efter Joen Olsen Balleseim var bleven Ejer deraf, gick udj Skifted efter hans kone, og derefter, af dennes Arvinger med Formyndere, blev solgt til Citanten efter Adkomst breved af 10de Maj 1762, saa at den indstefntes Anførsel i denne Henseende, kan ej andet blive anseed for, end en Udflugt, der inted kan hielpe ham, sær da han self inden retten haver tilstaaed, at have betalt Landskyld til Citanten, hvilcket icke har Stæd, uden af Lejlendinger.

1773: 104

Som nu Citanten tillige haver godtgiordt, med de i Sagen førdte Vidner, icke allene, at den indstefnte, lovlig fra Jorden er bleven udsagt, men end og, at han havde loved, Bruged at ryddig giøre til dette aars Fardag, hvilcket dog icke af ham er efterkomed, kunde man have billig Grund efter Lovens Forskrift, at frakiende ham, alt hvad han paa Gaarden dette Aar aflede, uden egang(?) (engang?), at lade ham erstattes, sit Arbejde; men som han er en meged enfoldig Mand, der ventelig meere af Taabelighed, end Modtvillighed, har gaaed mod Loven, vil Retten ej opholde sig videre herover. Af de Omstendigheder som i Sagen er, hvoraf endeel, her er igiennemgaaed, og de fleere udj Acten er at see, Kiendes og dømes hermed for Rett, at indstefnte Lars Jngebrictsen Refne, skal for JordEjeren Joen Engelsen Balleseim til Fardag 1774, ryddig giøre Bruged de 1 pd: 14 mrk: Smør ½ huud i Gaarden Refne og derforuden bet: i Processens Omckostninger 10 rdr:, som bliver at efterkome, under videre lovl: <Adfærd,> det første under Udkastelse, og det siste under Udpandtning, efter denne Doms lovlige Forckyndelse. J øvrigt Resserveres Parternes Rett paa begge Sider om de noged

hos hinanden haver at fordre, af Penge eller videre, hvilcket den indstefnte haver gived Andledning til at troe, ved sin uden Dato indkomne Reigning.
Cit: begiærede Domen beskreven og leverede 4 mrk: 8 s: til Stemp: p:

Den af Johanenes!! (Johannes) Sundvord mod Joen Nedre Waage seniste Ting andlagde og til nu udsadte Gields Sag, blev paaraabt, men ingen mødte, og altsaa beror Sagen.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tings vidner examineret, og blev da foretaged
1te det af 10 Poster bestaaende til hvis 1, 2, 3, 4, og 5 Post blev svared nej til 6te som seniste Aar, til 7de Nej, til 8de som forgangen Aar, til 9de og 10 Nej. herom Tingsvidne udstæd.
2. Den Tingskydsende Almue svarede som sædvanlig, og derpaa Tingsvidne udstæd.
3de De paa det affeldte Gods i Gaarden Sandahl, tilstod inden Retten, at de rigtig, at de er godtgiordt alle slags Skatter af det affeldte, undtagen Munderings og Standq:ters Penge, derom Tingsvidne udstæd.
4de Odels Mandtalled blev examineret og rigtig befunden, derom Tingsvidne udstæd.
5te Landskatte Restancen blev oplæst og af alle uimodsagt, og derom Tingsvidne udstæd, den var ellers stoer [?] rdr:
6te Af Almuen som ej i Somer mødte, blev gived i Frivillig Gave til Kongen 2 rd: 1 mrk: 6 s: hvorom Tingsvidne blev udstæd.
7de For det af Kongen opsendte Magasin Koren, som til Almuen blev Crediteret, kom lidet eller inted Penge ind, men de andragne Omstendigheder blev anførdt og derom Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Retten, blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1773 d: 15de Octobr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Øvre Waage og Retten for {Waags} \Strandeb:/ Skibreedes Almue betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Md: sc: Ørje Ohne, Lars Teigland, Rasmus Ohne, Aadne Giære, Paal Dybland, Ole Homb, Siur Aase og Siur Ohne, Overværende i Retten Skibreedes LænsMand Hans Øvre Waage jtem Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Øvrige tingsøgende Almue.

hvorda blev læst de Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret. saa og
Rente kamer Rets!! Ordre af 4 Sept: 1773 at Saug Ejernde!! (Ejerne) skal i Rettens nærværelse underskrive og forseigle deres Edel: Andgivelser og derom tages Tingsvidner.

1773: 104b

Niels Forhofde (Furhofde) hafde til dette Ting indstefnt sin Stifsøn Giert Jsachsen Teigland for ulovlige Ord og .nsker(?) (Ønsker?), \jtem sl..g(?)/ som han skal have sagt til sin Stiffader, derom at paahøre Vidner, lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Hans Waage og Paal Dybsland som ved Eed beckreftede StefneM:[s] Rigtighed ligesom og Vidnerne Christie og Else Jsachs Dr: hvilcke blev paaraabt men mødte ej.

Citanten sagde og, at han til Vidne i Sagen hafde indstefnt Tørchel (Torchel) Pedersen Tvedt, som efter paaraab ej møder. og at dette vidne er lovlig stefnt afhiemlede ved Eed sc: Gietle Siursen Mundem og Anders Michelsen Torristvedt.

Eragted

Den lovlig stefnte Giert Jsachsen Teigland, gives hermed Laug dag til neste Ting, at indkome med sit Tilsvar i denne Sag, ligesom og de lovlig indstefnte Vidner Christie og Else Jsachs Dr: jtem Tørchel Pedersen Tvedt, paalegges under Falds Maalds Straf deres vidnes byrd, i Sagen at aflægge paa næste Ting.

Rasmus Solbiørg (Sølbiørg) hafde til dette Ting indstefnt sin Naboe Niels Solbiørg fordie han skal have hugge[d] i Cit:[s] Marck, derfore at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost:

Niels Solbiørg mødte for Retten, og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers, at han ej haver hugged uden i \den/ Felles Marck, men ej paa Citantens Ejendom, for Resten henskiød sig til Aastæden.

Citanten fremstillede 1 Vidne til examen og Eeds aflæg og fremstod

Vidned Erich Hansen W!! Tvedteness 38 aar gl: fød og opholdt sig paa Solbiørg til sit 26 aar, i 3de Leed til begge Parter beslegted aflagde den Forklaring at han ej haver seed hvor hugged er skeed, men at Skifterne mellem disse Parter gaaer fra Horringe(?) skar, derfra til \vejen(?) i/ Store Myren, gaaer saae ner efter til Furre skifted. Rasmus ejer Bircken(e?) paa Øvre og Niels paa Nedre Side lovede at anviise Stæderne.

Eragted

Sagen er af den Beskaffenhed, at den nødvendig paa Aastæden maae afgiøres, da Domeren her er lige klog, hvor Vidnerne med sit Vidnes byrd mener hen, ligesom og Vidnerne efter Loven paa stæden skal giøre Anviisning, derfore henviises denne Sag til Aastæden om Parterne ej i Mindelighed bliver foreened.

Derefter læst

1. Skiftebreved efter Hachtor Øfsthuus hvis Faste Ejendele blev udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 24 Maj 1773.
2. Do: efter Brithe Øfsthuus hvis Faste Ejendeele er udlagt som Pantebogen viiser dat: 24 Maj 1773,
3de Dito efter Christie Svindland hvis Ejendom i Svindland er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 21 Maj 1773.
4de Dito efter Siur Øyerhafn hvis faste Ejendeele er udlagt som Pandtebogen viiser dat: 21 Maj 1773.
5te Lars Øfshuuses!! (Øfsthuuses) og Lars Øvre Waages med hin anden oprettede Mage Skifte brev dat: 15 Octobr: 1773.
6te Haaver Berges Vilckaars brev til Faderen Arne Berge dat: 15 Octobr: 1773.
7de Johannes Fosses Obl: til Peder Nes paa 30 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt ½ løb Smør i St: Fosse dat: 15de Octobr: 1773.

1773: 105

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 16de Octobr: blev retten atter sadt paa bemelte Ting stæd, med det anførdte Skibreede og med de opskrevne Laug Rett.

LænsM: i Rette æskede den Sag, som seniste Ting af hans Sal: Fader blev Andlagt mod Methe \Fur/Houfe (Furhovde) og paastod Dom.
Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej;
Thi fremstod Stefnevidnerne Erich Tvedt og Svend Øvre Waage, som veed Eed {stefn} afhiemlede at Encken Methe Furhofde og Laugværge Omund Eide med en Maaneds Varsel [er lovlig stefnt], at lide Dom i Sagen efter incaminationen.
paa Encken Bol Houchaases veigne mødte LænsM: hendes Søn, og lod tilføre, at den indstefnte Methe Furhofde maatte blive tildømt efter Capituls Taxten for 1772 den satte Pris paa Tienden, 3 mrk: vogen tilligemed de 5 mrk: 4 s: i Jndførsel samt Stefnepenge 2de gange, og derpaa begiærede Dom.

Eragted

klocken 2 i Efttermiddag skal Dom i denne Sag afsiges.

Eftter i Protocollen fastsadte Thid, blev i den Sag, mellem Anders Houchaases Encke og Encken Methe Furhofde, saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Det vil blive unegtelig, at jo Capituls Taxten bliver den Regel hvorefter Domerne skal Døme, naar mellem Tiende-Tagerne, og Tiende-yderne opkomer Disputhe \om Tienden/ og de siste ej til de første vil levere same in Natura; Men Capituls Taxten var for aared 1772 saa høy, at man veed neppe en Tiende Tager paastod at nyde efter den, icke heller haver Citanten Anders Houchaas eller nu hans Encke paastaaed at nyde derefter; Thi da havde de ventelig lagt Capituls Taxten i Retten, men de har allene paastaaed 3 mrk: p: Vog hvilcket efter den Pris korned var udj i Fior, ej kan kaldes ubillig, og at Encken Methe Furhofde negtede dette at betale, finder icke Medhold; Derfore kiendes og Dømes herved for Rett, at Encken Methe Furhofde skal betale sin Tiende for aared 1772, med 2 voger korn in Natura, eller i dets Stæd 3 mrk: p: vog i Penge tilligemed 6 s: i Smaatiende. ligesaa skal hun og betale i Omckost: 1 rd: 1 mrk: 8 s:, i fald hun inden Julle høytiid betaler det paadømte, men nødeles(?) (nødes) Citanten at tage Dommen beskreven, og hende med execution at søge bliver Omckost: at udreede med 2 rd: 3 mrk: neste 15 Dage efter Domens lovl: Forckyndelse under videre lovl: Adfærd.

Den Sag mellem Joen Wichene og Samson Joensen Qvale som seniste Ting blev anlagt blev paaraabt, men ingen svarede, derfore beror Sagen.

Publiceret
Madelle Øyerhafns Skiøde til Jver Øyerhafn paa 2de Skouge Teig Parter og ¼ pardt i Øyerhafns Saug for 20 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 16de October 1773.
2. Contract mellem LænsM. Hans Waage og de øvrige Ejere til Dybslands Saug om bruged paa Saugen. dat: 16de Octobr: 1773.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner examineret. og blev da svared til det af 10 Poster bestaaende. saaledes til 1te 2, 3, 4, og 5te Nej, til 6te at heri Skibreedet er foruden de Sauge som i Fior er andførdt er end nu tilckomed en Saug paa Yttre Ohme paa frie Odels Grund for ræsten ingen Forandring. til 7de Nej, til 8. som i Fior, til 9de og 10 Nej, herom tingsvidne Udstæd.

Den tingskydsende Almue svarede som i Fior, derom Tingsvidne udstæd.

1773: 105b

Beboerne paa de 2de affeldte Gaarder tilstod som i Fior at de af Fogden er godtgiordt Skatterne hvorom Tingsvidne udstæd.

Odels Mandtalled blev oplæst og rigtig befunden, derom Tingsvidne udstæd.

Landskatte Restansen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle uimodsagt, hvorom og Tingsvidne udstæd.

Om det opsente Kongel: Magazin koren blev inden Retten giordt Paackraf men faae betalte, hvorfore Omstendighederne blev anførdt og derom Tingsvidne udstæd.

Af den Almue som ej i Somer mødte, angaves nu til Frivillig gave 2 rd: 2 mrk: 8 s: til Kongen derom Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 20de Octobr: blev Retten sadt i følgende Udstenings og udrenings Forretning paa Gaarden mit Børsem i Strandebarms Skibreede og Præstegield bel: og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Siur Ohme, Ørje ibm:, Siur Aase, Aadne Giære, Thorchel Tangeraas, Hans Linge, Lars Døsvig og Rasmus Ohme, som af Fogden til denne Forret: var udnefnt.

Alt følgel: Aadne GodschalchSen Børsems Begiær, for at uddeele de 22 ½ mrk: Smør han ejer udj Peder Jonsens Brug, men hvoraf han nu haver solgt 4 ½ mrk: Smør til sin Naboe bemelte Peder Jonsen saa at han nu ickun haver tilbage 18 mrk: Smør i hans Brug, de han begiærede uddeelt, sagde ellers at han haver indstefnt denne sin Naboe med skriftlig Stefnemaal dat: 25 Sept: 1773 som blev oplæst.

Aadne Godschalchsen sagde derpaa at han ved de 2de Beskickelse vidnerne Samson Grønning og Lars Bache, som haver tilspurgt Peder Jonsen om han med god villie, vilde lade udtage Cit: Ejendom af sit Brug, uden Øvrigheds Tilstædeværelse, hvortil han svarede han vilde Øvrigheden skulde tage det ud, og dertil vilde han tale med sin Slegt, derom, ligesaa tilbød han ham de 4 ½ mrk: til kiøbs, hvilcket han nu siden haver kiøbt, Dette beckreftede de 2de Beckiskelses!! (Beskickelses) vidner med aflagt Eed at være rigtig.

Derpaa forføyede Retten sig ud paa Marcken for først paa Bøen at udskifte disse Cit: tilhørende 18 mrk: Smør og gick Retten da i følge med Laug retted samt Reqvirenten og Peder Jonsen først til til!! stoer aacker hiørne, der blev ned sadt en Merckesten med vidner. der fra lige linnie opefter i Myhren 1 Do: saa op i inderste Damsiuls hiørne 1 merckesten med vidner af denne Streckning tilhører Peder Jonsen det inderste og Aadne Godschalchsen det yderste, undtagen i nederste hiørne det stycke som med aparte Merckesten blev afdelt skal tilhøre Peder Jonsen, og det stycke med damskiule(?) der ligesaa er uddelt skal tilhøre Aadne. 2. i øverste Lø.(?) aacker Rejnen blev sadt en Merckesten, derfra i Myren en, saa op i et Berg ved Pytten et kros deraf ejer Aadne det inderste og Peder det yderste streckning oven for Pytten blev taged et Stycke inddelt med 2 krosser som skal tilhøre Aadne.

3de derfra gick vii ud til den yderste Marcke teig hvor blev taged et stycke, yderst i den og lagt til Aadne, hvilcket Becken Skifter. 4de gick vii til et Stæd Giedlene kaldet, hvor i nederste Enden blev sat en Merckesten, derfra i Træshougen, og saa i Træe i Endeskifte heraf

ejer Aadne det inderste og Peder det yderste, 5te gick vii til Samejer Stycke, hvoraf Aadne fick det øverste af det indste Støcke, som blev afdeelt med en Marckesten og en kros. 6te derfra gick vii til Higre(?) Elven(?) ved Qvernen hvor blev inddeelt et Stycke fra en Becke s..del(?) følger saa dybeste vejen til hvor en Merckesten blev sadt saa derfra i en kros bordt mod Elven, det inddeelte Stycke skal tilhøre Aadne, hvis Qvern tillige staar her paa. 7de gick vii til det stæd i en Acker som skiller mellem Peder og Torbiørn, og skal Aadne eje Acker Renen derfra ned i Ælven hvor en Merckesten blev sadt, saa hiemefter til Homle haugen og huuserne til de gl: skifter. 8de Aackeren blev saaledes skifted, at Peder Jonsen skal beholde hvad han ejer i den store Acker kaldet Lunden, tilligemed det nye optagne Stycke neden i Aadnes Qvern huus, jtem det optagne Potates Stycke oven i Lund Ackeren, hvorimod {Peder Joensen} \Aadne/ fick de Acker flæck[e], først Studte brecke flæcket, 2de et lidet langt smalt Do:, 3de Giete Flæcket, 4de gamle flæcket, 5te halve Løe aackeren, 6te Myr aackeren.

Eragted

Som det lider nu saalangt paa Dagen, at det er umueligt at kome i Marcken, ophæves Retten til i Morgen.

Dagen Derefter som var den 21de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Gaard Mit Børsem og betiendt med det i Gaar anførdte Laug Rett.

Og gick da Retten i følge med begge Parter til Udmarcken for at tage Gaardens Fyrre og Løv Skoug i Øyesiun, og gick vii 1st øverst i Marcken til et Stæd kaldet øverste Lien, hvor vii begyndte at hugge en kros i en Furre noged neden i den gl: kros furre, huggede saa i Ben streckning indefter til Torbiørn Jndre Børsems Marck 4 krosser alle i furrer, og Skal Aadne Godschalchsen eje det som er oven for denne Streckning, lige op til Nuten og ind efter, baade af Furre og Louv vehd. 2. gick vii til et Stæd kaldet kalde Myren, hvor vii ved den yderste beck huggede et kros i et Berg, følger saa berglaged ind efter til same har ende, hvor og en beck ned render, J dette Berglag, blev hugged 2 krosser, af denne Streckning skal Aadne tilhøre hvad neden for er, lige til hans eged skifte. 3de gick vii til en Brue kaldet Smale Bruen, hvor ved i et Berg blev hugget et kros, der fra bordt efter Smale brue vejen hvor i et Berg blev hugget et kros, derfra i Brede skar vejen hvor i et Berg blev hugged et kros følger saa vejen, og skal dette Stycke som er i mellem Gahren og disse krosser tilhøre Aadne. Af den Bøegahr som Peder hid indtil haver haft, skal nu Aadne, Giære og vedlige holde en femte part som til vaahren skal hannem udmaales. Af Peders Pardt i Humle haugen, skal Aadne tilhøre 2 fod i Bredde.

Retten gick derpaa til huuserne og tog dem i Øyesiun for saavidt begge parter ejede til felles, og skal vii om disse erindre det fornødne i Domen, ligesom og om den af Peder nedfeldte furre vehd, jtem om den Bygsel denne gav

1773: 106b

da han Bygslede det som nu blev taged fra ham.

Forret: Omckost:

Skyds til Stædet 6 Mil 3 Mand er	1	3	0
1 dags Diet penge		4	
2 Dages Forretning	3		
Skyds og Diet hiem	2	1	
indførsels penge 5 mrk: 4 s: Stemp: p: 1 mrk: 8 s: Beskrivelse og Seglet 1 rd:	2		12
Fogden for opnefnelsen er af Reqvirenten betalt			
LænsM: 2 mrk: hver Laug Retted hver 3 mrk:	4	2	

Er 13 4 12

Derefter blev af den Ganske Rett i Sagen afsagt saadan

Dom

De andførdte Mercker som nu af Retten inden og udengiærds er opsadt, skal for Aadne Godschalchsen, eller efterkomende Ejere af de nu uddeelte 18 mrk: Smør i Peder Jonsens forhen hafte Brug i Mit Børsem, være en fuldkommen Regel og Rettesnor. De furrer som Peder Jonsen i Marcken haver nedfeldt, skal han beholde undtagen den ene, som er hugged uden for de gamle Skifter, \som/ skal tilhøre Aadne. Som det og er befunden, at ej til Jorden er mere end behøvende huus, og det ej vil lade sig giøre, af de huus de ejer til felles, at tage en femte pardt af Peders halvedeele \i hvert huus/ og legge til Aadne, saa skal i dets Stæd, Gaards Stuen allene tilhøre Aadne, og de øvrige huuse være som de haver været.

Da Peder {Godschalch}\Jon/sen ej uden Rettergang, vilde uddeele disse 18 mrk: af sit Brug, men er Aarsage i at Retten kom her paa Gaarden, skal han og betale i Omckost: til Aadne 2 rd:, og derhos ej faa den bygsel tilbage, som han gav da hand Bygslede det som nu blev uddeelt. Det paadømte efterkomes under Lov og maae Aadne Godschalchsen have frihed til Vaahren at tage de udskiftede 18 mrk: Smør i Brug, siden de ligger i det same Nomer af Matricullen, som han paabor.

Forret: blev paa Stæden af Aadne betalt.

Ao: 1773 d: 9de Nobr: blev Retten {atter} sadt (Mrkn: gjelder Hausttinget) paa bemelte Tingstæd Møglebust med Qvindherres Skibreedes Almue, og Retten betiendt med følgende Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Hans Tufte, Jver Helvig, Johannes Tvedt, Johannes Fusch, Ole Samsons: Løvfald og Ole Hansen Kiærland, Peter Helvig, Lars Dønhoug. Overværende i Retten stædets Foged Hr: Kamer Rd: Juel med LænsM: og menige Almue.

Hvorda blev læst de Ordre, som for de øvrige Skibreeder ere oplæst og i denne Protocol tilforen er extraheret,

dernæst følgende Particulliere Documenter saasom

1. Hr: Lector Arentz Bygselbrev til Gunder Ølversen paa 1 ½ løb Smør i Gaarden Ohnerem dat: 1 Septbr: 1773.
2. Mathias Lille Echres Obl: til Niels Schaale paa 140 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Lille Echre, dat: 9de Nobr: 1773.
3. Skiftebreved efter [?] Scharvethun hvis Ejendom i Scharvethun er udlagt som Pantebogen udviiser dat: [? ? 1773?]

Eragted

Formedelst aftenens paackomme ophæves retten til i Morgen.

Anden dagen d: 10 Nobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Gaard

og betiendt for det anførte Skibreede med de forskrevne LaugrettesMænd.

Ole Christophersen Røsseland lod opbyde 9 rd: 1 s: som tilhører Myndtlingen Sissella Lars Dr: Store Fussch!! (Fusch) mod lovlig Rente men som ingen melte sig dennem at tage blev de i en stryl!! (strye) Pung forseglet og ForM: tilleveret.

Sr: Jørgen Lund i Retteæskede den fra seniste Ting til nu udsatte Sag mod Johannes Sunde for skyldig værende 3 rd: derfore at lide Dom og betale Omkost:
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers at være skyldig det paastefnte mindre 10 s:

Afsagt!

Med den indstefntes lovlige Tilstaaelse er det bevist at indstefnte Johannes Larsen Sunde er skyldig til Sr: Jørgen Lund 2 rd: 5 mrk: 6 s: Thi tilfindes han herved samme at betale inden Kyndels Misse tilligemed 2 rd: i Omckost:, men haver han ej til den tiid betalt, skal han udreede i Omckost: 2 rd: 3 mrk: næste 15 dage efter Domens lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.

nock læst
Ole Sundes Obl: til Torbiørn Lande paa 140 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb 13 5/8 mrk: Smør 2/3 huud i Gaarden Sunde dat: 10 Nob: 1773.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner examineret
og blev da svared til det af 10 Poster bestaaende saaledes til 1, 2, 3, 4, og 5 Nej! til 6te at heri Skibreedet er ej flere Sauge[r] end Onderems og Helvigs Sauger hvor med er ingen Forandring skeed. til 8. Skibreedes LænsM: Richart Møglebust bruger heri Gaarden 1 ½ løb Smør Land Lægd til 9de og 10 Nej, herom Tingsvidne udstæd.
2. Den tingskydsende Almue svarede, at dennem rigtig af Fogden og Sorensk: er betalt 4 s: per Mil for det de haver skydsed dem paa dette Aars Tinge, herom Tings Vidne udstæd.
3de Odels Mandtallet blev efterseed og befunden rigtig hvorom tingsvidne blev udstæd.
4de Landskatte Restancen blev oplæst og af alle uimodsagt derom Tingsvidne udstæd.
5. Af den Almue som ej i Somer mødte angaves nu til den Kongel: Cassa 1 rd: 3 mrk: 15 s: hvorom tingsvidne udstæd.
6te Om det opsente Magazin Koren blev jort!! (giort) Paackraf men meged faae betalte og for de som ræster blev andført de ved dem heftende Omstendigheder og derom tingsvidne udstæd.
7de Opsidderne paa Gaarderne Store Møglebust, Kierland og Nedre Døsseland tilstod at de, af det Gaarderne er affeldt for haver af Fogden nødt godtgiordt det sedvanlige, og derom blev tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Opraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 12te Nobr: blev retten til Almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet med Schaanevigs Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug-RettesM: sc: Johannes Handeland, Niels Ølvestvedt, Johanes Aarthun, Anders Fatland, Lambrict Tungesvig, Johannes Aarthun, Ole Wiche og Ole Sandvold. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue

hvorda blev læst de anckomne Ordre som forhen til Beckiendtgiørelse var anckomen og forhen i denne Protocol extraheret, tilligemed og
1. Forord: om Forhold med examen Theologicum dat: 6 Octobr: 1773.

2. Patent

1773: 107b

om Høyeste Rett for aared 1774, dat: 14 Octobr: 1773.
3de Stiftes brev af 19de Octobr: hvori meldes et kongel: Re[s]cript: af 29 Septbr: sistl: om, at alle Skoug Ejere mod lovl: Betaling skal levere træer til Brøstfeldige Broers J Standsettelse.

Knud Larsen Øvre Thofte lod opbyde 5 rd: 3 mrk: 2 s: som tilhører Myndlingen Elie (Elise?) Lars Dr: Nedre Sæbøe om nogen dem mod rente og lovlig Pandt vilde have men som ingen anmelte sig blev de forsegled og Formynderen tilbageleveret.

Eragted

Da det lider paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 13de Nobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Ting stæd med det anførte Laug Rett og med det melte Skibreede.

Thor Larsen Østrem i Rette æskede sin mod Johannes Olsen Østrem seniste Ting andlagde og til nu udsatte Sag og paastod Dom efter de førte Beviis, da han ej flere kand skaffe.
Den indstefnte mødte ved Stif Søn Ole Rasmussen og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at vide sig ganske frie for det paastefnte, da han med lovl: Qvit: paa Domen vilde bevise at det paastefnte er betalt d: 24 Febr: h: a: indleverede ellers i Retten et Jndleg af {Dags} Dato 14 Octobr: 1773, som blev oplæst hvorefter han paastod Befrielses Dom.
Thor Larsen Østrem tilbød inden Retten at vilde aflegge Eed paa, at han ingen Penge haver faaed efter Domens Jnhold af 19de Junj sistl:, men at han andsaag Anders Storhougs Caution i Stæden for Betaling, hvilcken den indstefnte som for forcklaret i sønder rev. saa at aldeeles inted efter Domens Jndhold er betalt.
Johannes Østrem eller Løvigen protesterede mod Eeds Aflæg paa begge Sider.
Citanten paastod Dom.
Den indstefnte var og fornøyed med Frickiendelses Dom.

Eragted

Da i gaar saadant uvejr indfaldt, at Retten ej for (før) meged silde kunde settes, i Dag meged Ting arbejde indfalder, adskillige Sager endnu er uafgiordt og i Morgen Søndag, hvortil og komer, at denne Sag er af den Beskaffenhed, at den behøver Tiid til Overvejelse naar den skal afgiøres Saa optages Sagen til Doms, til Dagen efter Hellig Treckongers Dag 1774, da den 6te uges Dag indfalder paa den Tiid Loven siger ingen Rettergang maae holdes, og haver Parterne uden videre Advarsel sig her den Dag at indfinde for Dom at paahøre.

Madame Greve lod ved Smeden Lars Berg i Retteæske sin fra seniste Ting udsatte Sag, mod Michel Hartoues Kone Karen Johannes Dr:, og paastod Dom efter i Rettel: Reigning.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans!! (hendes?) veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Erich og Joen Lechness som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed, og sagde de de fandt Karen Johans Dr: som svarede det var vel nock Stefnt. nu blev fra ham indleveret et Brev dat: 11 Nobr: saa lydende.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Sagen optages til Doms til Dagen efter Hellig treckonger 1774 da Parterne her paa Stædet uden videre Stefnemaal eller varsel haver at

1773: 108

møde for Domen at paahøre.

Den af Sr: Bugge mod Michel Hartoug seniste Høste Ting andlagde og til nu udsatte Sag, blev paaraab[t], og dertil blev svared, at til nu ej var stefnt, altsaa beror med Sagen.

Sr: Jens Friderich Undahl haver til dette Ting indstefnt Lars Larsen Wiche for 18 rd: 8 s: for Koren og i en Baad, jtem Torjer Siursen Wiche for 5 rd: minder 8 s: derfore at lide Dom og betale Omckost:
De indstefnte mødte ej og ingen paa deres veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Knud og Ole Wiche, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed og sagde derhos at de indstefnte lovede at betale saa snart de kunde.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Eftter Lovens 1 Bogs 4 Capt: 32 art: gives de indstefnte sc: Lars Larsen Wiche og Torjer Siursen ibm: Laugdag til næste Ting for at møde med sit Tilsvar i Sagen, og i Mangel deraf gaar Dom over Dem efter Deres Tilstaaelse om kraved. for Stefnem:

Zacharias Johansen Kyvigen, hafde til dette Ting indstefnt Lars og Thorbiørn Olssønner Wiche, for 24 rd: til Ræst paa en Borcked hæst som de indstefnte Kiøbte af Citanten uden lyde, hvilcke Penger de nu ej vil betale, under Foregivende af, at Hæsten skulde have lyde da den kom paa Marcknet hvilcket han formenede ej kom ham ved og derfore paastod Dom til Betaling med Processens Omckost:
Af de indstefnte mødte Torbiørn Olsen og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde derhos, at de kiøbte hæsten af Citanten paa den Maade at den skulde være uden lyde, og i Fald den blev dreven paa Marcknen skulde han svare til Skaden, de sagde ellers da de accorderede om Hæsten, at de siuntes han hafde Skade, paa Foden, hvilcket Citanten sagde nej til og at det kom af et Huu.(?) St.d(?) (Stød?) og bød de derpaa nu at ville føre Vidner.
Citanten sagde at han ej vil paahøre vidner da han dertil ej er stefnt.
Den indstefnte lod vid(ner?) (An?)føre, at strax de kom af Marckned rejste de til Citanten, og sagde hvorledes tilgick med Hæsten, og lovede han da at kome indtil!! (ind til) dem om 14 dage for at afgiøre det om Hæsten, og begiærede Af dem de vilde drage Omsorg for at hæsten kom at gaae i Rolighed, hvilked de efterkom.

Eragted

Loven forbyder at føre Vidner over ustefnte Persohner, og derfore kan ej de tilbudne Vidner føres over Citanten, som til Deres Vidnes byrd at paahøre ej er lovl: Stefnt; men Sagen maae til næste Ting udsettes, og haver da Lars og Torbiørn Olssønner Wiche, lovl: at stefne Zacharias Kyvigen dennem at paahøre, Jmidlertiid haver de indstefnte at Drage Omsorg for Hæstens Føde paa lovl: Maade til Sagens Endskab.
{Jndcaminations Pengene blev ej betalt.}

Erich Tvedte hafde til dette Ting indstefnt Ole Larsen Schouge for de Penge han blev efter Skiftebreved efter Sal: Christian Hundt {er} tillbligtet!! (tilpligtet) at betale Citanten, derfore at lide Dom efter Skifte bres!! (breves) Udviids med Omckost:

1773: 108b

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Erich og Joen Lechness, som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed. dog nefnte de ingen Suma.

Eragted

Eftter Lovens 1 Bogs 4 Capt: 32 art: gives indstefnte Ole Larsen Schoge hermed Laugdag til næste Ting for at møde med sit Tilsvar i Sagen.

Jens Friderich Undahl hafde til dette Ting indstefnt sin Huus Mand Torbiørn Mortensen fordie at han boer saaledes paa et Plads under Gaarden at han er dem til Fortræd, dernæst at han ej om Vaahren vil rejse til Fields med sine Creature naar de andre Rejser, jtem at han nedfeller ung Birck imod Ejerens villje til sine Smaler, med mere som af hannem skeer Citanten til Fornermelse, om alt at lide Dom og bet: Omckost:

Den indstefnte mødte og tilstod lovl: Stefnemaal, sagde ellers at han ej er skyldig i de paastefnte Poster.

Citantens Vidner

1. Vidne Jacob Aschelsen aflagde Eed og vidnede, at være huus M: til Cit: og i Sagen saaledes: at have seed at den indstefnte haver satt hunde jaged paa Citantens Smaler naar de haver Rægted op eller ned over den indstefntes Bøe, men veed ej, om hunden haver jort Skade. har og hørdt, at da Undahl siger til ham, du skal gaae af Pladsed for din Ulydighed, hvortil han svarede, O du er en Stacker! Undahl siger atter, du skal gaae af Pladsed, dertil siger den indstefnte, ja saa skal du legge mig lovlig Aarsag til. hafde ej videre at prove.
2. vidne Ole Johansen tiener hos Undahl aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næste vidne uden Forandring.

Citanten paastod Dom.

Den indstefnte Declarede at som han seer der er ingen Raad at blive besiddende paa Pladsed, vil han uden videre Lov og Dom vige fra Pladsed til Vahren!! (Vaahren) naar rette Fardag komer.

Afsagt

Eftter den indstefntes Tilbud, skal han, nemlig Torbiørn Mortensen, vige fra Pladsed Brattestøe, til næste Foraar, og i Fald han ej da godvillig viger, skal han lide Udkastelse i lovlig Tiid, efter denne Dom lovlig er Forckyndt {med} \og udpant: for/ de derved følgende Omckost: men de til denne tiid paa Sagen anvente Omckost: bliver ham befried for, da han saa godvillig fandt sig i, at gaae fra pladsed.

Dernæst læst

1. Kong C: 7de[s] Skiøde til Peder Sergant paa 1 løb Smør 1 huud paa!! (i) Eide mod 108 rd:[s] betal: dat: 3 Junj 1771.
2. Skifte efter Peder Eide {paa} hvis Ejendom udj Eide paa 1 løb Smør 1 huud er udl: som Pante bogen udviiser dat: [? ? 1773?]
3de Lars og Hactor Tvetes Bygsel Seddel til Ole Aamundsen Svindland paa 1 løb Smør i Svelland dat: 12 Nob: 1773.
4. Mortificeret Hr: Lieut: Willum Dahls Obl: til Henning Dahl paa 180 rd: dat: 6 Martj 1766, som er betalt efter Qvit: af Creditor Henning Dahl udstæd.

5te Mortificered Joen Larsen Lechnesses Obl: til Erich Tvedter paa 250 rdr: dat: 13de Nobr: 1769 som er bet: efter Qvit: af 16 Junj 1773.
6te Johannes Amlands Skiøde til Biørn Olsen paa 2 pd: Smør i Amland for 150 rd: dat: 28 Febr: 1773.

7de Biørn Amlands Obl: til Omund Matre paa 99 rd: mod Pandt 2 pd: Smør i Gaarden Amland og 4 proCto: dateret 12 Nobr: 1773.
8. Joen Larsen Lechnesses Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 220 rd: mod 4 proCto:, og Pandt 1 løb Smør 1 huud i Lechness dat: 16 Junj 1773.
9. Anders Lundemandsværchs Skiøde til Just Eide paa 1 løb Smør 1 huud i Eide for 108 rd:[s] Betaling dat: 12 Nobr: 1773.
10de Just Ludvig Pedersen Eides Obl: til Anders Lundemandsverch paa 99 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 huud i Eide dat: 12 Nobr: 1773.
11te Wiching Olsen Sioes Obl: til Ole Nielssen Yttre Tungesvig paa 27 rd: mod Pandt ¼ løb Smør ¼ huud i Sioe dat: 12 Nobr: 1773.
12te Johannes Nedre Toftes Obl: til Torbiørn Lande paa 99 rd: mod Pandt 1 løb Smør 1 huud i Eide og 4 proCto: Renter dat: 12 Nobr: 1773.
13de Johanness Marchusses Skiøde til Sønen Ørje Johansen paa ½ løb Smør 1 vet Næver i Gaarden Marchuus for 120 rd: dat: 12 Nobr: 1773.
14de LænsM: Christopher Gielmervigs Skiøde til Sønen Peder Gielmervig, paa 2 løber Smør 1 huud i Gaarden Gielmervig for 240 rd: dat: 12 Junj 1772.
15. Ole Johansen Hillestads Obl: til Hr: Lieut: Willum Dahl paa 20 rd:, mod 4 proCto:, og Pandt 2 Prioritet udj Bruged, dat: 12 Nobr: 1773.
16. Østen Rullestads Vilkaars brev til Faderen Johannes Østensen paa endeel Føderaad dat: 13 Nobr: 1773.
17de Peder Rullestads Skiøde til Johannes Siursen paa 9 mrk: Smør i Rullestad for 36 rd: dateret 1 Nobr: 1773.

Ole Torchelsen Lundahlen fremstod for Retten, og jamerlig beklagede, at han ingen raad vidste sig, at betale de til Dato paa hans Gaard Lundahlen heftende Skatter og andre Rettigheder, med ydermere Sigende, at han menede han skulde blive saa meged betroed at han skulde betale hvad til nu ræster, men, om dette skulde slaae fejl, maatte han see sig nød at declarere at han ej anden Vej vidste end at lade Gaarden for Skatterne falde Kongen til Ejendom, dog med denne Forhaabning at han som paa Stædet har kosted sig Huuse, maatte være den nærmeste at have sit Tilhold der for den Gresleje, andre deraf vilde give.

nock læst
Hr: Lieutenant Dahls Obl: til Ulrich Koren paa 80 rd: mod 4 proCento og Pandt i Handeland med 3de Prioritet dateret [? ?] 1773.

Derefter blev Fogdens Sedvanlige Tingsvidner examineret, og
1. blev da først foretaged det af 10 Poster bestaaende til hvis 1, 2, 3, 4 og 5 Post blev svared Nej! til 6te at heri Skibreedet er ej flere Sauger end Handeland, Storhoug, Wahlen, Wig, Eilervig, Ebne og Eilervigs, men med ingen af dem er skeed Forandring. til 8. Nej til 9de LænsM: Peder Gielmervig har i Aar brugt 2 løber Smør 2 Pund heri Gielmervig Land Lægd. til 9de!! og 10de Nej, herom Tings vidne udstæd.
2. Den Tingskydsende Almue svarede som sædvanlig herom tingsvidne udstæd.
3de Beboerne paa de Gaarder hvor Affeldning er skeed tilstod rigtig at være godtgiordt Skatterne for det affeldte som sedvanligt og at Gaarderne ej er saa meged Forbædret at de taaler Paaleg hvorom Tingsvidne er udstæd.
4de Af det Ødeliggende Strøe gods Blotejgen!! (Blaateigen) og Glomje er ingen første Bygsler faldet hvorom Tingsvidne blev udstæd.
5te Odels Mandtallet blev oplæst og Rigtig befunden og derfor derom tingsvidne udstæd.
6te Landskatte Restancen blev oplæst og af alle uimodsagt og derfore derpaa Udstæd Tings [vidne.]

1773: 109b

7de Af de som ej i Somer anmelte sig til at betale den frivillige Gave til Kongens Cassa blev nu angivet endeel som opløb sig til 5 rd: 1 mrk: 13 s: og derom Tings vidne udstæd.
8. Om det opsente Magazin Koren blev giort Paackraf men ganske faae betalte og for de som ej betalte blev de fornødne Omstendigheder anførdt, og derpaa Tings vidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Retten blev same for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 16 Nobr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet med Etne Skibreedes Almue og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Lars Gravelsæter, Svend ibm:, Hans Frette, Erich Søndsvold (Sundsvold), Siur Haaim, Hans Romsvig, Ole H: Flaaden og Ole J: ibm: Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue;

hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forordninger og høy Øvrigheds Ordre som her til Beckiendtgiørelse er anckomen, og tilforen i denne Protocol extraheret.

Den seniste Ting mod Anders Udstonen (Udstuen) andlagte og til nu udsatte Tyve Saug!! (Sag) blev paaraabt, men dertil blev svared at til dette ting er ej stefnt i Sagen, og altsaa beror med Sagen til næste Ting.

Til den af Peder Østrem mod {Gunder Norem} Hr: Capit: Salderen andlagde Gields Sag, som fra seniste Ting til nu er udsadt, blev svared at Sagen er forligt.

ligesaa blev svared til den Sag som Sr: Christie mod Hr: Capt: Salderen hafde andlagt, at der for kraved er sadt Forsickring, og at altsaa Sagen maae beroe til næste Ting.

ligesaa blev svared til den Sag som Lieut: Willum Dahl hafde andlagt mod Tørchel (Torchel) Fiøsne, at same som nu upaastefnt skal beroe til næste Ting.

Den Sag som Karj Ouestad seniste Ting hafde andlagt mod Helge Østrem blev paaraabt, men dertil blev svared at Sagen er forligt.

Anders Udstonen (Udstuen) hafde til dette Ting indstefnt Haldor Aarhvicken!! (Aarvigen) for skyldig værende 4 rd: derfore Dom at lide og betale Omckostningerne.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Julleschaar og Johannes Giære som beckreftede med Eed icke allene at den indstefnte er lovlig stefnt, men end og at have for dem tilstaaet kraves Rigtighed.
Citanten paastod Dom.

1773: 110

Afsagt
Som den indstefnte Haldor Aarvigen haver for begge Stefnevidnerne tilstaaed Kraves Rigtighed, saa kan det ej heller negtes Citanten at faae Dom i en saa ren Sag. Derfore kiendes

og Dømes for Rett, at Haldor Aarvigen skal betale til Citanten Anders Udstonen de paastefnte 4 rdr: med 1 rd: 2 mrk: udj Processens Omckost: men i Fald same ej er afbetalt til næste Paaske, bliver Processens Omckost: at betales med 2 rd: 1 mrk: 8 s: som da skal udreedes med hoved Sumen, næste 15 Dage efter denne Doms lovl: Forckyndelse under videre lovl: Adfærd.

Jocum Althan paa Wae tilligemed Knud Wae hafde til dette Ting indstefnt Peder og Hans Østrem fordie de ej vil vedligeholde en Haae Gahr, som er deres Gaarders Bøe imellem, derfore at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost:

Af de{n} indstefnte mødte Peder Østrem paa egne og Hans Østrems veigne og tilstod lovlig Stefnemaal men for Ræsten vilde icke svare i Sagen.

Citanterne hafde ingen vidner stefnt denne Gang og derfore begiærede Sagen udsadt.

Eragted

Med Sagen beror til næste Ting, efter Citanternes Forlangende, og vilde man Haabe, at Parterne paa alle sider holder deres Gierder saaledes, at derved ej foraarsages Skade ved Creaturenes indgang paa hinandens Marck.

Niels Aslachsen Ryg hafde til dette Ting, Tiid og Stæd indstefnt Peder Monsen Hagen for skyldig værende Penge 5 rd:, derfore Dom at lide og betale Processens Omckost:

Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej;

Thi fremstod Stefnevidnerne, Jens Jullschaar (Juleschaar) og Johannes Giære, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed, og at den indstefnte vel tilstod kraves Rigtighed, men derhos lod sig forlyde med , at han af disse Penge hafde betalt formange Renter.

Citanten paastod Dom.

Eragted

Siden af Stefnevidnernes Andragende kan erfares, at noged er betalt og man ej saalige kan vide hvori det bestaar og hvormeged det er, saa gives den indstefnte Laugdag til næste Ting, paa det han da kan møde og melde det fornødne, men møder han da ej bliver Dom i Sagen afsagt.

Derefter læst

1. Skiftebrev efter Madelle Lunde hvis Ejendom i Lunde blev udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 4 Junj 1773.
2. Do: efter Erich Sille hvis Ejendom i Sille er udlagt som pante bogen udviiser dat: 1 Junj 1773.
3de Hendrich Echelands Obl: til Hr: Lieut: Wilhelm Dahl paa 80 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2 priorite i Giærde Kircke dat: 3 Febr: 1773.
4. Udsletted Svend Fitties Obl: til Hr: Capitain Dahl paa 500 rd: som er betalt.
5. Svend Fitties Obl: til Christen Frette paa 700 rd: mod 5 proCto: og Pandt 3 løber 2 huuder i Fittie dat: 15 Nobr: 1772.
6te Torjer Svendsens Skiøde til Niels Ryg paa 18 mrk: Smør i Ryg for 15 rd: dat: 16 Nobr: 1773.
7. Hr: Heggelunds Bygsel Seddel til Lars Siursen paa ½ løb 6 mrk: Smør i Nedre Berge dateret 16 Nobr: 1773.

1773: 110b

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 17de Nobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Gaard Giære med bemelte Skibreede og det anførte Laug Rett.

Michel Larsen Nesse hafde til dette Ting indstefnt med Skriftlig Stefnemaal af 30 Octobr: h: a: Tierrand Erichsen Giære for ulovl: Beskyllinger derfore Dom at lide som vedbør efter Stefnemaaled og betale Processens Omckost:

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Citantens Vidner blev fremstillet til Examen og Eds aflæg, for hvem Edens Forcklaring blev oplæst med Formaning til Sandhed at sige som de lovede at efterkomme og fremstod da først

1te Vidne Ole Tostensen Ouestad aflagde Eed og vidnede at nu i Somer engang kom indstefnte Tierrand Erichsen Giære Riende op imod Grime Stølen under Ouestad, hvor vidned stod og hackede underbo.(?) og Raabte paa Citanten, som ej gick ned til ham, hvorpaa den indstefnte Reed op til ham, og gick de da begge ned om et Led og talede hvilcket vidnet ej hørte, men da de kom op igien hørdte Vidnet at Tierran Giære beskyldte Michel Nesse, at han hafde taged Koren eller meel fra ham paa Moes(?) Qvernen, men nefnede ej hvormeged, saag og den indstefnte slog Citanten et Slag i Brøsted. hafde ej videre at prove men blev demiteret.

2. Vidne Thor Torbiørnsen Ouestad aflagde Eed og vidnede {at} i Ord og Mening med første vidne, dog med dette Tillæg, at have seed same Tiid at den indstefnte slog Citanten nere ved Gahren og skuede ham imod Giærdet, item at han slog ham toe gange der oppe hafde ej videre at vidne.

3. Vidne Siri Erichs Dr: Ouestad aflagde Eed og sagde i Ord og Mening som første Vidne uden Forandring. Demiteret.

4. Vidne Tierran Ouestad aflagde Eed og sagde, at same Tiid var den indstefnte i Citantens Huus, og just som han var gaaed kom \Cit:/ Michel Nesse og raabte paa vidnet at han skulde hielpe ham med sin Kone som hafde faaed uvid, for Ræsten veed ej hvem som var Skyld deri, eller om den indstefnte var i Stuen.

ellers sagde Alle Vidnerne at den indstefnte den Tiid var beskiæncket.

Der paa blev Parterne inden Retten saaledes Forened at den indstefnte skal til Paaske næst komende betale Citanten Michel Nesse 5 rd: ibereigned Omckost: og for Ræsten skal de talte Ord ej kome Citanten til minste Forcklejnelse i nogen Maade og bad de same deres Forlig med Dom beckrefted.

1773: 111

Afsagt

Parternes inden Retten indgangne Forlig skal efter Lovens 5 Bogs 1 Ca[p]t: 1 og 2 art: ved magt stande. de Ord Tierrand Giære haver taled om Michel Nesse skal ansees som de ej hafde været til, men Tierrand Giære skal betale ham 5 rd: til første Paaske og i fald de ej til da betales, skal Tierrand Giære derfore lide Execution efter Domens lovlig Forckyndelse.

Thor Halvorsen Haaland hafde til dette Ting indstefnt Gunder Olsen Øvre Ness Træe hafde til dette Ting indstefnt for skyldig værende 1 rd: 2 mrk: 14 s: derfore Dom at lide og betale Omckost:

Den indstefnte mødte ej,

Thi fremstod Stefnevidnerne Abraham Lusnes og Godschalch Siøld, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed. dog fandt de han ej og konen sagde han viste ej derom.

Eragted

Jndstefnte Gunder Olsen Øvre Ness Træe gives hermed Laug dag til næste ting, for at møde og forsvare sig, og i Fald han ej til næste Ting efter lovlig Varsel møder, ansees han som skyldig og da gaar Dom uden videre Ophold.

LænsM: Svend Fittie i rætte æskede sin Sag mod Gunder Norem Gield 102 rd: 5 mrk: 8 s: betreffende som fra seniste Ting til nu blev udsadt.
Jndstefnte Gunder Norem mødte og tilstod lovlig at være stefnt lovede ellers at betale Svend Fittie hvad han skal have efter Skiftebrevenes Udviis.

Afsagt

Hvad LænsMand Svend Fittie skal have, efter de i Rette lagde skifte brevers udviis, med Hoved Sum og Renter \sc: 102 rd: 5 mrk: 8 s:/, tilfindes herved Gunder Norem hannem at betale, {men} {\med/} efter Aftale til næste Paaske, tilligemed 2 rd: i Processens Omckost: men i Fald han ej til den Tiid betaler, skal han for det paadømte lovlig lide Execution.

Joene Ryg, mødte paa Erich Ouestads veigne, og i Retteæskede den fra seniste Ting til nu udsadte Sag mod LænsM: Svend Fittie for Gield 29 rdr:
den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers, at endskiøndt han haver noged til gode hos Citanten, er han fornøyed der i denne gaard!! gaar dom, da han altiid skal faae afgiordt det som dem aparte er i mellem.

Afsagt

J denne Sag vil alting være Rent, da LænsMand Svend Fittie haver tilstaaet kravets Rigtighed, derfore tilfindes han og at betale same til Citanten Erich Ouestad med 29 rdr: med Omckost: 1 rd: 4 mrk: 8 s:, som alt skal udreedes til 4 uger efter første Paaske under Echecution!! (Execution) og videre lovlig Adfærd. hvad de Penge LænsM: hos bemelte Erich Ouestad tilckomer andgaar, da forbliver med same efter Aftalen, at LænsM: derom taler med Erich Ouestad self, for at faae same mindelig afgiort.

1773: 111b

Tierran Moe hafde til dette Ting indstefnt Torchel Fiøsne for ræsterende Penge 1 rd: fordie Citantens Hæst sprang .ed(?) og giorde Føl paa den indstefntes Horse derfore at lide Dom og betale Omckostningerne.
Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej
Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Juleskaar og Johannes Giære som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed og sagde den indstefntes kone at de ej bad om nogen Hæst.

Eragted

Den lovlig indstefnte Tørchel (Torchel) Fiøsne, gives hermed Laugdag til næste Ting, for at møde i denne Sag, for at forsvare sig. paa incaminationen ræster 1 mrk:

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner examineret og blev da af LænsMand og Laug Rett saaledes svared.
1te til det af 10 Poster svarede de til 1, 2, 3, 4 og 5 Post Nej, til 6. Post ingen Sauger, til 7de LænsM: Christen Frette bruger 1 ½ løb Smør Land Lægd. til 8de 9de og 10. Nej! herom Tingsvidne udstæd.
2de Den tingskydsende Almue tilstod at dennem rigtig af Foged og Sorenskriver er betalt 4 s: per Mil for det de haver skydsed dem til og fra dette Aars Tinge, herom tingsvidne udstæd.
3de Opsidderne paa de Gaarder hvor Affeldning er skeed, tilstod, at dennem rigtig er godtgiordt de sædvanlige Skatter af det i deres Gaarder affelte, samt at de ej saameged er forbædret at de taaler Paalæg hvorom Tingsvidne blev udstæd.

4de Paa tilspørgelse svarede Almuen at ingen første Bygsler er falden af det i dette Skibreede liggende Strøegods, derom udstæd Tingsvidne.
5te Odels Mandtalled blev efterseed og rigtig befunden hvorom og Tingsvidne blev udstæd.
6te Landskatte Restancen ligesaa af alle uimodsagt og derom Tingsvidne udstæd.
7de Om det kongel: Magazin Koren ligesom næst forrige Skibreed og derom Tingsvidne udstæd.
8de J Frivillig Gave indkom paa dette Ting af de af Almuen som ej i Somer anmelte Sig [? rd: ? mrk: ? s:] hvorom tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Retten, blev same for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 19 Nobr: blev Almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Gaarden Killesvigen med Fieldbergs Skibreedes Almue, og Retten betient med følgende Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Anders Kolbenshoug, Niels Espeland, Thor Kaathe, Ole Ulveness, Ole Berge, Baar Søre Waagen, Tørres Fafnebøe, og Gabriel Wiland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de kongel: Ordre, Forord: og Høyøvrigheds Foranstaltninger, som til Beckiendtgiørelse var anckomen, og i denne Protocol extraheret.

1773: 112

Steffen Giærevig mødte paa Knud Wilands veigne, og i Retteæskede den af ham mod Tollef Hamre seniste Ting andlagde Sag, men derhos declarerede at Tollef Hamre nu ej er stefnt.

Eragted

Da den paagieldende Tollef Hamre, til dette Ting, hvercken er stefnt til at lide Dom, eller paahøre Vidner i Sagen, saa beror og med Sagen til næste Ting, da Citanten kan faae Dom, om han i agttager lovlig at stefne Tollef Hamre baade til at paahøre Vidner og lide Dom.

Godschalch Siold hafde til dette Ting indstefnt Christen Paalsen Stumo for Skyld laante Penge den Suma 12 rd: 3 mrk:, derfore at lide Dom og betale Omckostninger.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans Veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Halvor Heggen og Ole Rabben, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed og tilstod han for dem, at være skyldig det paastefnte.
Citanten paastod Dom.

Afsagt

Den indstefntes Reene stilstaaelse!! (tilstaaelse) om kraves Rigtighed, viiser nocksom at han er skyldig, Derfore tilfindes han og herved at betale same til Citanten Godschalch Siold, med 12 rd: 3 mrk: jtem i Processens Omckost: 1 rd: 4 mrk: 8 s: til næste Paaske, men skulde han, nemlig Christen Paalsen Stumo ej have betalt same til den fastsadte Tiid, skal han taale Excecution næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.

Derpaa blev læst
1te til Mortification Paal Heggebøes Obl: til Ole Undhahl!! (Undahl) paa 100 rd: mod Pandt 1 løb 18 mrk: Smør i Heggebøe dat: 11 Junj 1766.

2. Siur Echaasen hvis Ejendom i Skifted blev udlagt som Skifte breved viiser dat: 2 Julj 1773.
3. Dito efter Dordi Alne, hvis Ejendom i Alne er udlagt som Pantebogen viiser dat: 5 Julj 1773.
4de Dito efter Erich Ryen, hvis Stervboes Ejendom i Ryen er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 2 Jul 1773.
5. Paal Heggebøes Obl: til Ole Waagen [paa] 80 rdr: mod 4 proCento og Pandt ½ løb Smør 1 Vog koren i Heggebøe dateret 17 April 1771.
6te Gouthe Nerems Obl: til Haldor Bierchenes paa 44 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Nereim dat: 19 Nobr: 1773.
7de Jomfr: Schmidtes Skiøde til Christen Nielsen paa ½ løb Smør ½ huud i Nedre Axdahl for 60 rd: dat: 19 Nobr: 1773.
8de den sistes Obl: til den første paa 60 rd:, mod det solgte i Pandt dat: 19 Nobr: 1773.
9de Niels Udbioes Skiøde til Gabriel Dahlen paa en Andeel i Fieldbergs hoved Kircke for 100 rd: dat: 19 Nobr: 1773.
10. Gabriel Dahlens Obl: til Niels Udbioe paa 155 rd: mod 3 proCto: og Pandt ¼ Part i Fieldbergs Hoved Kircke dat: 19 Nobr: 1773.

Eragted
til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 20 Nobr: blev Retten atter sadt med bemelte Fieldbergs Skibreede og betiendt med det anførte Laug Rett paa Killesvig.

LænsMand Tollef Killesvigen mødte og melte at Zachariass Johansen Kyvigen, hafde til dette ting indstefnt, Michel Qvamen for 29 rd: som han skylder til Myndtlingen Giertru Gudmunds Dr: Aarvig derfore at lide Dom med Renter og Omckost:

1773: 112b

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, men sagde derhos, at da Pengene staaer i Jorde gods, og paa hvis (hvist) Pandt, tenckte han det ej hafde hasted saameged for Citanten at faae ind dreved disse Penge, allerhelst da ej mere end et aars Renter ræster og derfore udbad sig tiid til næste Ting.

Eragted
til næste Ting beror med denne Sag, paa det den indstefnte kan faae efterhøre sig om Penge, {incaminations P: Ræster}

Fogden tilckiendegav, at som han formedelst efterstaaende kongel: Skatter og andre udrisler, har maatted see sig nødsaged, at giøre sig forsickret udj paaboende Jorder, hos disse 2de Jordemend Ole Hansen Søre Berge og Ole Svendsen Wache saa hafde han nu til dette Ting Tiid og Stæd, begge til dette Ting indkaldet, til at lide Dom, til Ejendom for hans Majest: og for det første nu vilde modtage Deres Giensvar om de er lovlig stefnt.
De indstefnte mødte tilstod lovlig Stefnemaal, becklagede sine Omstendigheder og bad om Delation, da de vil stræve til Betalingen.
Fogden var villig til at ville tilstaae dem all Delation, men saasom, de med dette Aars Skatter nu haver paadraged sig en saa anselig Restance der til samen for en hver af dem bliver saaledes sc: for Ole S: Berge kongel: Skatter til dette Aars Udgang 22 rd: 1 mrk: 11 s: og smaaridsler 1 rd: 4 mrk: 4 s: er 23 rd: 5 mrk: 15 s: og Ole Wache kongel: Skatter til dette Aars Udg: 39 rd: 5 mrk: 13 ½ s: andre smaae Ridsler 2 rd: 1 mrk: 12 s: tils: 42 rd: 1 mrk: 9

½ s: Han Giorde dennem endnu dette Forslag at om de til anstundende Juel kunde vi(lde?) sig Lejlighed at see Disse Restancer til veje bragt vilde han same uden videre Paastand om Ejendoms Dom i Godsed modtage, men i vidrigt Fald, maatte han paastaae at hans Majest: maatte tildømes Ejendom og Rett i Godsed, efter den Vurdering sc: 1 rd: pr: mrk: som derpaa af LænsM: og [Mænd?] er sadt.

De indstefnte lovede at giøre sin Fliid til Betal: Andskaffelse men kunde nu ingen Caution Skaffe.

Afsagt

Den paakrævede Skatt, hos de 2de indstefnte er af dem tilstaaed at være rigtig, ligesom og, at de vil stræve til Betalingens Anskaffelse, saa snart skee kand, men da med dette Løfte kan {være} \haves/ et langt Udseende, som Fogden Hr: Kamer Raad Juel ej vel dennem kand bevilge; Saa tilfindes de og herved at betale hvad de er skyldig sc: Ole S: Berge 22 rd: 1 mrk: 11 s:!! (23 rd: 5 mrk: 15 s:) og Ole Wache 42 rd: 1 mrk: 9 ½ s: foruden Stefne Penge til LænsMand og Mænd, og i fald de ej same Penge til Fogden Hr: Kamer Raad Juel

1773: 113

haver betalt til 14 dage for Paaske næste Aar, skal Hans Majestet tilhøre til fuldkomen Ejendom 22 ½ mrk: Smør i Ole S: Berges Brug i S: Berge og 1 pd: 18 ½ mrk: Smør i Ole Waches Brug i {Ber} Wache. hvilcket paadømte skal efterkomes under videre lovlig Adfærd.

nock læst

Anders Kolbenshougs Skaad!! eller Bygselbrev til Niels Waag paa 1 løb Smør 6 Spand koren i Espeland paa 20 aar dat: 20 Nobr: 1773.

2. Knud Domasnesses Odels og Pengemangels Lysning til Gaarden Espeland dateret 16 Nobr: 1772.

3de Lars Nedre Houges Obl: til Haldor Biercheness paa 1 ½ løb Smør 1 ½ huud i Nedre Houge til Underpandt for 50 rd: og Rente 4 proCto: dat: 19 Nobr: 1773.

4de Johannes Udbioes Skiøde til Sønen Harald Johansen paa 1 løb Smør 1 huud i Udbioe for 90 rd: dateret 20 Nobr: 1773.

Derefter blev Fogdens sedvanlige Tings Vidner examineret og var ingen Forandring med dem siden forgangen Aar, dog kom til efterskrevne som nu blev taged.

7de Magasin Korenet blev af Fogden giordt Paackraf, men lidet blev betalt, om de som Ræsted de mødende Omstendigheder anførdt og om alt tings vidne udstæd.

8de J frivillig Gave blev ydet til den Kongelige Cassa [? rd: ? mrk: ? s:} af de Almues Mænd som ej i Somer melte Sig, derom tings vidne udstæd.

9de J Rettens Nærværelse underskrev og forsegled Saug Ejerne i Skibreedet, deres Edelige Saug Angivelser, og derpaa blev Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1773 d: 22 Nobr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Leervigen med Føyens Skibreedes Almue, og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd Nafnligen Peder Tvedte, Helje Bielland, Lars Nysæter, Hans Nedre Lillebøe, Lars Øvre ibm: Johannes Nordhuglen, Sæbiørn Dyvig og Ole Biercheland,

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og Øvrigs!! (Øvrigheds) Ordres som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Dernæst følgende particulliere Documenter, saasom
1te Hr: Wiggans Bygsel Seddel til Anders Olsen paa 1 pd: Smør 1 pd: Fisk i Hollund paa Condition Bygselmanden skal føde sin Moder dat: 12 Nobr: 1773.
2. Ole Gillgies Do: til Joen Carelsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Gillie dat: 22 Nobr: 1773.
3de Salamon Aarschougs dito [til] Endre Erichsen paa ½ løb Smør ½ huud i Siovold (Siøvold) Dat: 22 Nob: 1773.
4de Ole Gilles Skiøde til Joen Karelsen paa 27 mrk: Smør i Gielgie for 60 rd: dat: 22 Nob: 1773.
5te Johanes Nordhuglens Vilckaars brev til Moderen Anna Ellings Datter dat: 6 Julj 1773.
6te Haachen Wichenesses Skiøde til Peder Madsen paa 1 pund Smør i Ørevig for 30 rd: dateret 22 Nobr: 1773.
7de Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Jone Siursen Stølle paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Tvedt og noged Løsøre alt for 85 rd: 2 mrk: 12 s: dat: 22 Nob: 1773.
8de Jone Siursen Støles Obl: til Ulrich Koren paa 94 rd: mod 4 proCento Rente og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Tvedt med videre som han ejer eller ejende vorder dat: 22 Nobr: 1773.
9de Lars Dahles Skiøde til Sønen Halvor Dahle paa ½ løb Smør ½ huud i Dahle for 150 rd: dat: 25 Nobr: 1772.
10de Johannes Østensøes Skiøde til Helje Rommetvedt paa ½ løb S:ør ½ huud ½ vog koren i Nedre Rometvedt for 80 rd: dateret 12 Martj 1773.
11te Halvor Dahles Obl: til Encken Johanne Bielland paa 168 rd: mod 4 proCto: og pandt ½ løb Smør ½ huud i Dahle dat: 22 Nobr: 1773.
12te Anna

1773: 113b

Ellings Datter med fleres Skiøde til Johanes Olsen paa ½ løb Smør ½ hud for 40 rd: 2 mrk: mod!! dateret!! i Nordhuglen dat: 22 Nobr: 1773.
13de Endre Habbestads Skiøde til Knud Endresen paa 9 mrk: Smør i Ervesvig og Sletoris(?) Laxevog for 32 rd: dat: 22 Nobr: 1773.
14de Skifted efter Roal Hansen hvis Ejendom i Berge er udlagt som Pantebogen udviiser dateret 12 Maj 1773.
15de Dito efter Ole Almaas hvis Ejendom i Almaas er udlagt som Pante bogen viiser dat: 29 Martj 1773.
16de Dito efter Niels Kollevaag hvis Ejendom i Kollevaag er udlagt som Pante bogen viiser dateret 8 Julj 1773.
17de Dito efter Søren Nesse hvis Ejendom i Nesse er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 15 Maj 1773.
18. Dito efter Ole Nordhuglen hvis Ejendom i Nordhugl[e]n er udlagt som Pante bogen udviiser dateret 5 Julj 1773.
19de Udsletted: Lars Dahles Obl: til Capitaine Dahl paa 200 rd; efter Qvit: af 8 Julj 1773.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen d: 22de!! (23de) Nobr: blev Retten atter sadt paa beme[l]te Gaard Leervigen med det anførte Skibreede og opgivne Laug Rett.

læst:
1. Nathanael Olrich med fleres Grunde Seddel til Baar Paalsen paa en holme Søre Lychlingeholmen kaldet mod 2 rd: Afgiftt og 1 tønde koren 1 koes Foster til \Bertel/ Jngebrictsen og Søn Jngebrict Bertelsen saa lenge de lever. dat: 22 Nobr: 1773.
2. Do: til Bertel Jngebrictsen paa Nore Løchlingeholmen uden vilckaar og 1 rd: Afgiftt dat: 22 Nobr: 1773.
3de Sr: Jonas Buddes Bygselbrev til Niels Tommessen paa ½ løb Smør ½ huud i Lønning dateret 20 Novembr: 1773.
4. Hr: Hertzbergs Dito til Berge Nielsen paa 1 pd: 12 mrk: Smør i Gaaseland dateret 16 Nobr: 1773.
5. Helje Spidsøens Dito til Gunder Hansen paa ½ løb Sex mrk: Smør i Stoche med Winterstøebachen dateret 23 Nobr: 1773.
6te Hans Hiertnesses Dito til Hans Nielsen paa 12 mrk: Smør i Hiertness dat: 23 Nobr: 1773.
7de Helje Eides Dito til Sønen Lars Heljesen paa 18 mrk: Smør 1 Buckskind i Eide dateret 23 Nobr: 1773.

Lars Siursen Tiong hafde til dette Ting indstefnt Lars Jørgensen Tiong og kone Jnger Lars Dr: for ulovlige Beskylninger derfore at lide Dom og betale Omckost: etc:
Lars Tiong mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, og declarerede tillige at have stefnt Contra i Sagen, hvorved han mener Lars Siursen Tiong, skal paalegges Eed om han er frie i Sagen.
Citantens vidner deraf fremstod
1. Vidne Peder Sørsensen(?) Berge aflagde Eed og vidnede: at omtrent for 4 Uger siden hørte Vidnet at Lars Jørgensens kone beskylte Lars Siursen for at han hafde Skud!! (Skued) hende saa hun faldt og breckede eller vrickede sin ene Fod, ligesom og at hun sagde, at Lars Siursen eller hans Folck hafde slaged deres koe, til Skade, og at de bar fortrød i alt hvad de ejede, og naar han ej kunde naae at slage det saa spente han efter det. hun viisede vidnet og Foden som de saag havde været vricked og var truten, men hvorledes hun hafde faaed det, veed vidnet icke dog sagde hun, at da Lars Siursen hafde skued hende maatte hendes egen Tøs bære hende hiem, hvorpaa Vidnet begiærede at

1773: 114

de skulde kalde Lars Siursen ind i Stuen, for at høre om hun vilde sige det same til ham, da han nu kom sagde hun det til ham, hvortil han svarede det løgst du, hun siger derpaa jo du skude mig vel, dertil han svarede ja jeg maatte have dig af vejen hafde ej videre at prove. Demiteret.
2. Vidne Anders Siursen Berge aflagde Eed og vidnede, at være med det første vidne den omprovede Tiid, og derfore ej at have et Ord andet at vidne end hvad han haver forcklaret.
Citanten hafde ej flere vidner.
Den indstefnte begiærede Sagen til næste Ting udsadt for at føre vidner.

Eragted

Til Somer tinged beror med denne Sag, for at den indstefnte kand faae føre vidner siden det ej bliver tilladt at faae Citanten til at aflægge Eed i Sagen. Men forsømer Lars Jørgensen at føre Vidner til næste Ting, gaaer der dom efter den Oplysning som nu i Sagen komen er. den indstefnte bet: ej incamination.

Rasmus Olsen Mæchebachen anmelte at her i Skibreedet paa Pladsed Jersenesset under Gaarden Walvatne findes et spedalsk Qvinde Menniske ved nafn Brithe Hans Datter som icke allene med den Spedalske Siugdom sterckt er behefted, men end og er i saa yderlige

Omstendigheder, at hun ej paa anden Maade kan faae sin Føde, end at gaae for hver mands Dør, hvorved Bøygden seer sig besverged, han fandt sig derfore Anlediged at tilspørge Almuen om ej dette Anddragende forholder sig saa, dertil de samtlig svarede, at det anddragne er rigtig som og at Almuen inted heller ønsker end at hun jo før jo heller maatte kome af Bøygden og ind i Hospitalet.

Rasmus Mæchebachen begiærede Tingsvidnet beskreven som Retten bevilged.

Fogden anmelte at da han uagted all Paackraf saavel paa Tingene som ved den beskickede LænsM: haver ladet kræve den Ræsterende Skatt som ræster hos Knud Olsen Stue, og same ej kundet beckome, haver han seed sig nød til dette Ting at indstefne bemelte Knud Olsen Stue, for de ræsterende Skatter 9 rd: 3 mrk: til dette aars Udgang, og til Forsickring for samme ladet giøre Jndførsel i hans Ejendom i Stue hvorved er udpanted 9 ½ mrk: Smør.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, og lovede til i førstkomende Faste at betale det skyldige.

Fogden paastod Dom.

Afsagt

Knud Olsen Stue haver inden Retten tilstaaed det paastefnte Kraf og loved same at betale til i næst komende Faste Thi er der om kraves Rigtighed ej at tvile. Derfore kiendes og dømes herved for Rett at Knud Olsen Stue skal betale de paastefnte 9 rd: 3 mrk: til Fogden Hr: Kamer Raad Juel, {med 9 rd: 3 mrk:, og} inden først komende Paaske, og i fald han same ej til den tiid haver betalt, skal de 9 ½ mrk: Smør af den Stefntes Ejendom i Stue, tilhøre hans Majested, dog paa den Maade, at Umyndiges Penge og de ældre Obligationer som paa Jorden hæfter først skal udgaae. Det paadømte efterkomes efter L:!! (Loven) under videre lovlig Adfærd.

1773: 114b

Derefter læst

1te Hr: Peder Hertzberg med fleres Skiøde til Hans Roalsen paa ½ løb Smør i Gaarden Berge for 36 rd: dateret 23 Nobr: 1773.

2de Hans Roalsen Berges Obl: til Lars Siursen Tiong paa 45 rd: mod Pandt ½ løb Smør i Berge og 4 proCto: dateret 23 Nobr: 1773.

3de Johanes Totlands Obl: til Gulleich Hidschen paa 98 rdr: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Totland dat: 22 Junj 1773.

4de Sisselle Almaas Skiøde til Erich Walvatne paa ½ løb Smør i Gaarden Almaas for 72 rd: dat: 23 Nobr: 1773.

5te Lars Stue med fleres Skiøde til Daniel Larsen paa 1 pd: Smør i Wicheness for 90 rd: dat: 23 Nobr: 1773.

6te Sorensk: Hesselbergs Auctions Skiøde til Halvor Østensen Grove paa ½ løb Smør ½ huud i Grove for 160 rd: 4 s: dateret 23 Nobr: 1773.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

3de Dagen d: 24de Nobr: blev Retten atter sadt paa nemelte Tingstæd med det anførte Laug Rett og Skibreede.

Da blev Fogdens sædvanlige Tings vidner examineret, hvormed ingen Forandring siden i Fior blev befunden.

af Frivillig Gave blev leveret [? rd: ? mrk: ? s:] derom Tingsvidne udstæd.

af Penge for Koren indkom inted og Omstændighederne anført derom Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter Opraab vilde gaae i Retten blev samme for Skibredet ophæved.

Ao: 1773 d: 25 Nobr: blev almindelig Høste Skatte og Sageting holdet paa Tingstædet Leervigen med Fiære Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Gunder Miaaness, Hans Hope, Baar Ulverager, Johannes Svendsbøe, Stephen Qvalvaag, Ole Echeland, Haachen Øchland og Niels ibm: Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og andre Ordre som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

derefter følg: Particulliere Documenter saasom
1te Tørris Øchland med fleere deres Skiøde til Johannes Thronsen paa 1 løb Smør 1 huud i Svendsbøe for 185 rd: dat: 6 Martj 1772.
2. Johannes Svendsbøes Obl: til Erich Andersen med fleere paa 150 rd: mod 4 proCento Rente og Pandt 1 løb Smør 1 huud dat: 26 Junj 1773.
3de Siur Sivertsens Bygsel seddel til Knud Tørrissen paa ½ pd: Smør 2 Spd: korn i Traavaass dat: 6 Nobr: 1773.
4. Hr: Palludans Dito til Lars Erichsen paa ½ løb Smør i Hougsbue dat: 25 Nobr: 1773.
5. Knud Liers Dito til Sønen Ole paa ½ løb Smør i Lier dat: 25 Nobr: 1773.
6te Karj Traavaasses Skiøde til Knud Tørrissen paa 1 pd: Smør 4 Spd: koren i Traavaass for 40 rd: dat: 25 Nobr: 1773.
7de Sven Flatnesses (Flotnesses) Obl: til Peder Qvalvaag paa 40 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Flatness dat: 25 Nobr: 1773.

Joen Tronsen Sveien lod opbyde 11 rd: 4 mrk: 8 s: som tilhører Myndtlingen Marthe Tronds Datter med tilspørgelse om nogen hende!! (disse?) mod Pant og Rette!! (Rente) vilde aname, men som ingen efter Opraab melte Sig blev de forseigled i en Stry Pung og Formynderen tilbageleveret.

1773: 115

Eragted

til i morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 26 Nobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Leervigen for det anførte Skibreede og betient med det opnefnte Laug Ret.

Procurator Gorm mødte og i Retteæskede den af Tarrald Hogsgiær mod Mallene Hougeland andlagde Sag som til nu udsadt og begiærede Dom.

Enckens Laug værge Siur Eidsvaag sagde: at de er fornøyed med Dom naar hun kan boe paa Gaarden saalenge hun same k/an/d styre, og derefter nyde det Vilckaar som hun har paastaaed.

Eragted

Forinden Retten ophæves skal dom i denne Sag afsiges.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel anmelte, at der tiid efter anden hos Baar Siursen Øvrebøe er opløben i Skatter, saavel for Biordal som Øvrebøe, jtem Lejermaals Bøder i alt 69 rd: 4 mrk: 10 s: hvorfore han siuntes at see sig nød at holde sig til hans Faste Ejendeele, enten udj Biordahl (Biørdahl) eller Øvrebøe, ligesom den skyldige self vil, og vilde han nu høre om han møder.

Baar Øvrebøe mødte og tilstod rigtig at være skyldig det anførte, og tillod Fogden Forsickring i Øvrebøe.

Fogden var dermed fornøyed og paastod Dom.

Afsagt

Saafremt Baar Siursen Biordahl nu Øvrebøe ej til næst komende Pinstie haver betalt til Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel de Skatter han staaer i Ansvar for, jtem Bøderne, skal saa meged af hans Ejendom i Øvrebøe tilhøre hans Kongel: Majested for Skatten, som vittige!! (villige) og upartiske Mænd kand skiønne der paa kand kome. Det paadømte efterkomes efter Lov.

Udj den Sag mellem Tarrald Hougsgiærd og Malene Hougeland, som til nu er optaged, blev saaledes Dømt og

Afsagt

Tarrald Hougsgiærd, som ForMynder for Tollef Hougeland, haver ved det mundtlige Stefnemaal, han for Myndtlingens Farmoder Mallene Jørgens Dr: Hougeland haver ladet forckynde paastaaed, at hun skulde modtage Penge for de 15 mrk: Smør 1 Tønde Koren 6 s: Penge, som hende for Skyld i Skifted, efter sin Søn, myndtlingens Fader, efter en ren Pante Obligation er bleven udlagt i Gaarden Hougeland, baade siden Myndtlingen, er til Godsed rette OdelsMand, og siden han formener, at den der Penge haver paa Obligation, skal lade sig nøye med Penge Sumen og renten tilbage, videre haver han og paastaaed at nyde Processens Omckostninger.

Den indstefnte haver ingensinde self mødt, men allene for hende er bleven svared, ved Stefnevidnerne Engel Strømøen og Torbiørn Wig, at hun til ingen vilde selge det sig udlagde, uden til hendes Søn Torbiørn Tollefsen. Betrackter nu Retten hvad udj Sagen er foregaaed, da kan indsees at OdelsManden paa sin side holder det for Rett, at kunde faae udløst, hvad hans Farmoder er udlagt, mod at betale hende de Penge hun lovlig tilckomer, og hun igien formener, at hvad hende paa Skifted er udlagt, bør være hende tilfaldet, til en uigienkaldelig Ejendom, og altsaa at staae i hendes Magt, at selge til hvem hun vil; Men dene Regel kan aldrig i Billighed følges, eller være saaledes at forstaae; Thi Lovens Mening bliver uden Tvivl

1773: 115b

allene at lade hver nyde sit ubeskaaret, men ventelig ingenlunde saaledes at see en forsickret, at andre derved ubillig skulle lide, som maatte skee, om en Mand kiøbte en Gaard for en stoer Suma, og sadt den igien udj Pandt hos en anden, for en fierdedeel af dens værd, og denne ved et Udlæg paa et Skifte, fick same til Forsickring, og derfore vilde paastaae at beholde Ejendomen. Eftter Sagens Omstendigheder, saavel af det anførte, som ved de derved Vidnerne er oplyst, Kiendes og Dømes for Rett, at Tollef Hougeland skal have Friehed, til næste Somerting, at udløse sin Farmoder Malene Jørgens Datter, hvad hun paa Skifted efter

hans Fader er bleven udlagt, for den selfsame Suma, som Skifte breved ommelder, dog paa den Maade, at hun skal have Tilladelse at bruge og beboe Jorde Parten paa lovlig Maade, saalenge hun vil og kan, og naar hun ej lengere den styrer, da skal hun nyde i aarl: Vilckaar sin leve Tiid 5 voger hafre og 1 Vog Ren koren, 2 kiør og 6 Smalers Foster, jtem Brendevehd og Tilsiun, hvorom paa første Ting naar Skiødet skrives, skal af indløseren udstædes til hende et lovlig Vilckaars Brev, Processens Omckost: ophæves paa begge sider, og det paadømte efterkomes under videre lovlig Adfærd.

læst
1te Hr: Hersbergs Bygselseddel til Johannes Tronsen paa ½ løb Sr: 1 ½ Spd: Koren i Nedre Lier dateret 25 Nobr: 1773.

TingsVidnerne var alle som nestleden Aar.

Af frivillig Gave indkom [? rd: ? mrk: ? s:]

Af Penge for Koren indkom lidet, og Omstendighederne andførdt hvorom Tingsvidne blev udstæd.

Som ingen efter 3de Gangers Opraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Året 1773 er med dette til ende.

Tingbok nr. I. A. 40 1772-1777 for Sunnhordland
Året 1774

(1774: 115b)

Anno 1774 d: 7de Januarj blev Retten efter 2de faldne Eragtninger paa seniste Høste Ting for Schonevigs Skibreede, sadt, som 6te Uges-Dagen i de efterskrevne Sager, og Retten betiendt med følgende Otte Laug RettesM: sc: Christopher Gielmervig, Torbiørn Mortvedt, Peder ibm:, Knud Axland, Hans Molnes, Niels Tarralsøen, Lars Nord Ebne, og Lars Matisen Sør Ebne.

Hvorda udj den Sag af Madame Greve andlagt mod Karen Johannes Datter og Mand Michel Hartou \i Begge Parters Overværelse, efter et indl: af 6 hujus var leveret/ blev inden Retten saaledes Dømt og

Afsagt

Ved det mundtlige udstedde Stefne Maal i denne Sag, er det Citantjnden Anna Agnethe Greve haver indvarslet Karen Johannes Datter med nu havende Mand Michel Harthug for Resterende Penge efter Reigning af 21de Maj h: a: at lide Dom til Sumens Betal: med 76 rd: 7 s: foruden Processens Omckost: Mod dette lod den indstefntes Mand Michel Hartug anføre, første Rettes Dag, at derpaa er betalt i adskillige gange, med Penge og Vahrer, til 87 rd: 5 mrk: 4 s: og derfor ansaa kraved for ulovligt, hvorfore og Citantjnden ved den derpaa faldne Rettens Eragtning blev paalagt at indkome med en ordentlig Reigning paa al den Handel der hafde været mellem hende og de søgte, dette haver hun og efterckomed ved sin

sist indkomne Ballance Reigning af 3de Julj dette Aar, hvorved oplyses icke allene, at hendes første Reigning kun

1774: 116

haver været paa hvad endnu stod ubetalt, men end og at det var en Sanhed hvad Michel Harthug frem bragte, sc: at af hans Kiæriste var betalt en Suma af 87 til 88 rd:, hvilcken Suma Anna Angenethe Greve i den seniste Reigning haver dem godtgiordt, og alligevel at kræve 80 rd: 3 mrk: 5 s: Endelig er og i Sagen fra Michel Harthug indlevered et Brev af 11te Nobr: a: p: hvori han protesterer mod Gieldens Betaling paa Grund af at han ej bør betale det hans Kiæriste hafde oppebaared for (før) han fick hende. Betragter nu Retten det anførdte, saa vil det let indsees, at Anna Angenethe Grevess Fordring er 80 rd: 3 mrk: 5 s:, skiøndt deraf kun er paastefnt 76 rd: 7 s:, og ligesaa let at mercke den Udflugt vil betiene sig af, for at undgaae at betale, men skiøndt han heri til Styrcke for sig nevner Loven, vil han dog vel deri neppe have fundet same; ja kan hvercken deri eller i Billighed have Stæd; Thi Kiendes og Dømmes hermed for Redt at Karen Johanes Datter og hendes Mand Michel Harthug skal betale til Anna Angenethe Greve de paastefnte 76 rd: 6!! (7?) s: med Omckost: 2 rd: 5 mrk: 8 s:, som alt skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd. Skulle ellers Michel Harthug og Kone, noged hos Citantinden have at kræve, gives dem for same den lovlige Regress.
Begge Parter begiærede Domen beskreven.

Udj den Sag andlagt af Thor Larsen Østrem, mod Johanes Olsen Løvigen, blev {saaledes} inden Retten feldet saadan

Dom

Thor Larsen Østrem fra Etne, haver indstefnt Johanes Olsen Løvigen fordie han, i Stæden for at Afbetale de Penge han var tildømt at betale til Citantens Søster, til Manufacturet og de fattige efter Dom afsagt 19de Junj 1772. fick fickseret Citanten til, efter lang Udhaling og Ophold, at modtage Anders Olsen Storhouges Caution i Stæden for Penge, og mod denne at Qvitere Domen med videre, hvorover Citanten giør en Historisk Fortelling. Mod dette haver Johannes Olsen Løvigen svared ved sin Stifsøn Ole Rasmussen, at han er ganske frie for det paastefnte, og til Bevis paa Pengenes Rigtige Betaling anviiste Orriginal Domen der er qvitered med Citantens Nafn under. Betragter nu Retten dette: skulle den lettest falde falde!! paa den Tancke, at Citanten hafde en ugrundet Sag, da saadant ej kan andet end viise sig ved første Øyeckast, betragtes derimod hvor lige overensstemende, Citantens Forcklaring ved Sagens Jndcamination er, med Vidned Anders Storhougs Edelige aflagde Forcklaring, og hvad Formodning den sistes Søn Ole, giver ved sit Vidnes byrd, saa vil et Andet viise sig, hvilcket meged bestyrckes derved, at Citanten erbyder sig, at vilde beckrefte sit Anddragende med Eed, hvori mod den indstefnte, der har i agttaged aldrig self at vilde møde, protesterer ved sit Jndlæg af 14de Octobr: a: p: hvilcket Jndlæg virckelig viiser hvor blodt han har maatt give sig for Forfatteren, og hvor serdeles vel han haver vidst, hvad Anders Storhoug kunde have at vidne, da han dog som melt, hvercken haver mødt, eller forlanged Copie af, hvad første Rettes Dag passerede, hvortil og komer de Ord, den indstefnte sagde til første Vidne sc: at Pengene er betalt, og hvorledes kunde dette da være skeed, naar han kom i Ærende at tilbede sig

1774: 116b

Vidnes Caution. At Citanten Thor Larsen meged vel kunde lade paateigne Domen, at den var betalt, mod et Beviis fra Anders Storhoug om Pengene til en vis Tiid, og at disse begge kunde

ligge paa Bordet, paa en Tiid der ickun skulde vare til Cautions Seddelen var underskreved, eller forseigled, vil aldrig opvecke Forundring hos nogen, som veed og indseer, hvorvit de fleste(?) troverdige Bønders Begreber strecker sig, og, at paa Cautionen skulde tages nye Dom, om Betaling ej kom til fastsadt Tiid, forstod nock Citanten lige saalidet, som at qvittere med Forbeholdenheder eller Vilkaar paa Domen. Eftter Sagens Omstendigheder Kiendes og Dømes herved for Redt, at Johannes Olsen Løvigen skal betale til Citantens Søster Marthe Lars Datter de 40 rdr: som Domen af 19de Junj 1772 tilpligter ham at udreede, tilligemed denne Processes Omckost: 6 rd:, som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlige Adfærd. Af de første 40 rd: haver Marthe Lars Dr: at levere mod Qvit: 5 rd: til Bergens Tugthuus, og 5 rd: til Etne Præstegields Fattig Casse, som Dom/m/en viiser dertil skal erlægges. Skulde Johannes Olsen Løvigen, nu strax her for Retten, vilde paa lovlig Maade aflegge sin Eed paa, at Pengene efter den forrige Doms Jndhold rigtig er betalt, skal han for det nu idømte være befriet.

Johannes Løvigen Protesterede mod Eed, declarerede Apel og leverede 4 mrk: 8 s: til Stemp: p: Citant: begiærede og Domen besk: og leved:!! (levered) 4 mrk: 8 s: til Stemp:

Retten blev derpaa ophæved.

Anno 1774 d: 17 Januarj blev Retten i følge Stift bef: [M:] Hr: Levetzoues Ordre af 15 Nobr: a: p: sadt til et Tings Vidnes Erholdelse over de Udtryck Bonden Knud Santorf skal have brugt Mod Sogne Præsten Hr: Mag: Nathanael Sunde med videre. og Retten betiendt med følg: Laug Rett: sc: Thomes N: Driveness, Johanes Sto: ibm:, Jacob ibm:, Berge N: ibm:, Aant Troland, Michel Santorw, Hans Troland, Knud S: Driveness. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer R/aa/d Juel med Defencor Hr: Rotvedt og Vidnerne.

Fogden mødte for Retten og tilckiendegav, at han udj følge af høy Øvrigheds Ordre, under 15 Nobr: sistl: til dette Ting tiid og Stæd, hafde ladet indkalde Bonden Knud Olsen Santorv til et Tings Vidne, betreffende hans Opførsel, imod Sogne Præsten Hr: Mag: Sunde udinden hans Tieniste ved Østevolds Annex Kircke Søndagen d: 22 Trinitatis afvigte Aar. han Producerede i Saafald 1te den ham tilckomne høye Ordre, og hvorudj han tillige var befaled under vedbørlig Arrest at lade indbringe til Bergen d: indstefnte. 2de Den Klage og Andmeldelse som fra velbr: Hr: Sunde til den høye Øvrighed under 10de Ejusd: Nobr: er indgived. 3de hans udj Sagen udstedde Stefnemaal af 11 Decbr: næst paafølg: og da hanem under den 12te hujus nermere er tilckomed hans Høy Velbr: Hr: Stiftbef: [M:s] Skrivelse hvor ved tilmeldes at Hr: Lorens Jacob Rotvedt til Defencor for den indstefnte er beskicket, saa forinden han i Sagen videre fremgaar vilde h/an/d forvente hans Declaration henseende Vedtagelse af Stefnemaalet, hvornæst han og her for Retten hafde tilstæde de samtlig indstefnte Vidner.

Procurator Rotvedt mødte for Retten og fremlagde de ham af høy Velbr: Hr: Stiftbef: [M:] leverte under 17 hujus tillagde Ordre at være Knud

Santorfs Forsvar ved dette Tingsvidne Forhør, hvorefter han vedtog Stefnemaales lovlige Forckyndelse, i Følge Kalsmendens Paateigning paa bem:te Knud Santorfs veigne, og i øvrigt forbeholdt sig under Vidnernes Førelse at iagtage den indstefntes lovformelige Forsvar og i fornødne Tilfælde Contra Qvest: at fremsette. Eftterat de Producerede Documenter i Retten var oplæst og han af Sogne Præst Hr: Mag: Sundes Klage hafde erfaret at den indeholde adskillige horde!! (haarde) Beskyll: mod Knud Santorf saavelsom Digressioner uden for hvad der skal have tildraged sig d: 22 Søndag i Østevolds Kircke, kunde icke andet end i forvejend benegte denne Klage, som urigtig for saavidt icke same med lovlige Vidner skulle kunde

blive godtgiordt, og i Henseende til Klockeren Strand forbeholdt han sig at giøre vedbørlige Andmerckninger, da det af Klagen lader sig ansee, at h/an/d ligesom paa Embets veigne har indladt sig i denne Handel.

Actor nest sidt melte andgaaende de mødende vidner var af Retten forlangende, at de maatte fremckaldes for at vedstaae Stefnemaaled og i øvrigt i Henseende til Vidnes byrdenes Aflæg holdt det fornøden de blev Separereet.

Af Vidnerne mødte Klockeren Strand, Aarent Søreide, Ole Mælingen, Lars Schaar, Hans Nøshiller, Hans Houchenes, Christopher Østevold, som alle vedtog at vidne, for dem blev Edens Forcklaring oplæst med Formaning til Sandhed at udsige.

Actor for at have den rette Oplysning og Samenheng i Sagen, har seed sig aarsaged, fra Ancklageren Hr: Mag: Sunde at indhendte sig de Qvest: som paa Tildragel: i sig self kunde være passende. i den Andl: fremlagde han same i Retten saaledes, at et hvert Vidne derefter kunde give sit Tilsvar, dog med den Forbeholdenhed af de nøyere Sub Qvest: som svarene kan give andl: [til] og begiærte at det første Vidne maatte fremckaldes. Qvest: blev oplæst.

1. Vidne Klocker Strand fremstod aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: Ja: \og for Prædicken/ til 2. Qvest: Ja! under dette Verses Sang! til 3. Qvest: veed ej derom, da han oppassede Sangen. Actor i Andledning af denne Qvest: og Svar, fandt fornøden at tilspørge Vidnet, om han saag eller fornam hvorledes den indstefnte Knud Santorf opgick til Alteret for at tale med Præsten om det var paa nogen usømelig, uanstendig og lovstridig Maade, han enten viiste sig vredagtig eller kordt sagt paa nogen Maade som melt tiltalede Præsten, Resp: veed og saag ej mere end svaret er, eller noged usømeligt af Knud Santorf efter dette spørsmaals Jndhold, overalt merk[t]e da ej at Knud Santorf trædde af sin Stol eller gick op til Præsten paa nogen usømelig Maade eller i vreede. til 4de Qvest: hørdte ej de ord som faldt mellem Præsten og Knud Santorf i medens det vers blev siunged. til 5. Qvest: Ja {op}hørdte det omspurgte efter det anførdte Vers var udsiungen. til 6te Qvest: hørdte og saag ej det omspurgte. til 7de Qvest: Nej hørdte det ej! Actor i Andl: af 6te Qvest: maatte tilspørge Vidnet, hvorledes Knud Santorf blev staaende i Koret eller ved Alteret, og om han icke, efter de af Præsten udtalede Ord at Allehelgen Dags Text skulle forcklares, enten viisede sig vredagtig eller lod falde nogle vredagtige Ord, med at igientaget de Ord, om, den 22de Søndags pSal: Resp: hørdte ej Ordene, men {hørdte} saae at han blev staaende ved Alteret efter at Præsten hafde vendt sig og taldte det anførdte til Almuen, og siuntes Knud Santorf efter Vidnes Siøn vredagtig eller ivrig. Procurator Rotvedt

1774: 117b

fandt fornøden at tilspørge vidnet, om h/an/d kunde Skiøne da dette Skiede at Knud Santorfs Jvrighed skeede af Vrede eller Trodsighed mod Præsten, eller om han ej snarere {ved}blev ved Altered for at mene at handle efter Samvittigheds Pligt i at faae kircke tienisten forret: efter gl: Brug og Skick, og om icke herunder hvilede en stoer Enfoldighed hos den indkaldte, som en uoplyst BondeM: Resp: Veed ej at svare herpaa! til 8de Qvest: hørdte ej det omspurgte. til 9de Qvest: saag han blev staaende, {han} hørdte ej hvad han talte! til 10. Qvest: hørdte allene Præsten Skiød til Vidne men ej det mere af Qvest: til 11te Qvest: saag han blev staaende, men hørdte ej ordene: til 12te Qvest: hørdte et Mumel nere i Kircken men kunde ej giøre forskiel paa Ordene. til 13de Qvest: jo hørdte det omspurgte. til 14. Qvest: saag ingen træde frem, men hørdte mumled vedvare. til 15. Qvest: jo, gick frem og hyssed paa Almuen. til 16. Qvest: jo efter Præsten hafde tiltaled Almuen, trædde Vidnet frem til Knud Santorf og sagde: tag Eder vare Knud, J forstaaer ej hvad J giør, gaae ind og sedt Eder i Eders Stoel. til 17de Qvest: jo efter Præsten hafde som for er meldt tiltaled Almuen, og Vidnet hafde været bordte og taled med Knud Santorf, da gick denne i sin Stoel og sadte sig, hørdte ellers icke de Ord som i Qvest: er anførdt om Guds eller Kongens Forord,

enten de blev nef[n]te af Præsten eller Knud. til 18. Qvest: jo som omspurgt er, blev det af Præsten ventelig i den anførdte hensigt forlanged. til 19de Qvest: fulgte Præsten og hørdte derfore inted. Procurator Rotvedt fremsadte følgende Contra Qvest: 1te Om icke Knud Santorf er en til Alder trædende Mand, som mange Aar har boed paa Santorf i Østevolds Annex og bestandig opført sig som en gudfrygtig, stille, ærbar, fredelig og sømelig BondeM: Resp: at han er en aldrende Mand og boed lenge paa Santorf i Mange Aar har vidnet hørdt, men i de 6 Aar Vidnet her har været Klocker, kan han ej sige hvercken ondt eller godt paa ham, 2de Om han var beckiendt eller kunde sige, at Knud Santorf nogen tiid, enten self har opført sig oprørsk mod Konge eller Øfrighed, eller om han har søgt, dertil at ophidse andre, Resp: Nej dette kunde han ej sige. Actor i Andledning af denne af Defencor given Qvest: maatte finde det fornøden at tilspørge Vid: om ham var beckiendt, hafde det hørdt eller fornam dertil at Knud Santorf hafde giordt sig til en Forman for Menighed[en] at forlange og paastaae, Kircke Tienesten saaledes holdet med pSalmer og Text saaledes som formeldt er, Resp: Nej dette kunde han heller icke sige. Vidnet Demiteret.

2. Vidne Aarent Søreide aflagde Eed og svarede saaledes paa Qvest: til 1te Qvest: Jo, og det var for Prædicken, men efter Skriftingen! til 2. Qvest: kan ej erindre om det var før eller mens Verset blev siunged? J Andledning af Actors tilspurgte svarede Vidnet: at han saag Knud Santorf gick op til Altered og sagde Far skal vii icke bruge den Texten som tilhører i Dag, dertil Præsten siger: det kan være lige-(?)

1774: 118

ligemeged, hvortil Knud sagde vii har holdet den Dag hieme, hvortil Præsten svarede over lydt, at Allehelgens Dags Text skal bruges, og at Knud Santorf opsetter sig mod Kongens Bud, de skal tage ham ud, Knud svarede er det kongens Forord: taler jeg ej derimod, ellers kunde flere af Almuen tale om dette: hvor paa Vidnet hørdte et Par Mennisker nere i Kircken talede, men hvad det var hørdte vidnet ej, enten det var mellem dem self, eller til det Knud sagde vidste han icke. til 3de Referede sig til sit forrige, men saag ej han tog i Præsten. til 4de Qvest: Referede sig til sit anførdte svar, og saag Præsten blev ilde til mode og talte haardt. til 5. Qvest: er besvared, og stod Præsten ved Alteres Ræckeværck dog der inden om, til 6te Qvest: dette saag eller hørdte han ej. til Act:[s] Continuat: Qvest: svarede Vidnet ligesom til 6. Qvest: til 7de Qvest: besvared ved den anden. Ellers sagde Vidnet: at for (før) Knud Santorf gick til Præsten, kom h/an/d til Vidnet og spurgte hvad de siuntes om, om de vilde holde Allehelgens Dag i Dag, hvortil {Vidnet} \blev/ svared{e} alle guds Ord er ligegode, og gick derpaa Knud op til Præsten og blev staaende uden for Skranckerne. til 8de Qvest: hørdte ej det omspurgte. til 9de Qvest: saag han blev staaende, men hørdte ingen ord af ham Sagen skeede i en Knaphendighed eller Hastighed. til 10de Qvest: hørdte Præsten Skiød til Vidne, men saag ingen Opsetsighed af Knud. til 11te Qvest: Refferede sig til sit forrige hvori denne Qvest: er besvared. til 12te Qvest: hørdte som melt efter dette Qvest: besvared er, til 13de Qvest: hørdte ej det omspurgte? til 14. saag ingen mand rørte sig. til 15. Qvest: jo at Klockeren Hysede over alt at de skulde være stille i Kircken. til 16. Qvest: besvared ved næst forrige. 17. Qvest: saag Knud Santorf gick i sin Stoel men veed ej om det var for eller efter Klockeren bad Almuen være stille, og hørdte ej det siste i Qvest: tale af nogen. til 18. Qvest: hørdte Versed siunge bagefter, men erindrer ej om det var siunged førivejen. til 19de Qvest: hørdte inted af det omspurgte, eller ved hvad Dør Præsten gick ud. til Defencors Continuation til 6te Qvest: svarede Vidnet, saag ej Knud Santorf var vred, eller gick til Præsten i vrede, men begyndte og endte i Enfordighed. til Contraqvest: svarede Vidnet saaledes til 1te Qvest: ja veed ej andet, \end omspurdt er/ til 2. Qvest: har ej hørdt

og kan heller icke sige det. Til Actors siste Qvest: svarede Vidnet, har ej hørdt videre end af ham allerede forcklaret er. Vidnet Demiteret.

3. Vidne Ole Mælingen aflagde Eed og svarede saaledes til 1te Qvest: ja dog uden for Skranckerne? til 2. Qvest: jo som omspurgt er. til Actors SpørsM: tilligemed 3. Qvest: svarede Vidnet at han gick sagtmodig og stille op til Præsten og spurgte om han ej vilde holde den Søndags Text som da indfaldt hvortil Præsten sagde det kan han ej, Knud svarede Allehelgens Dags Text har vii holdt hieme hos os self, derpaa skiød Præsten til Vidne og begiærede de skulde tage ham ud, til 4de Qvest: jo rigtig som omspurdt er? til 5. Qvest: kan ej sige at have hørdt det omspurdte. til 6. Qvest: hørdte det omspurdte ej. til 7de Qvest: ligesaa. til 8de Qvest: veed ej derom. til 9de Qvest: erindrer ej det omspurdte, til 10de Qvest: hørdte Præsten skiød til Vidne, dog blev Knud Santorf ej taged af Kircken men gick op i sin Stoel, og saag ingen Opsetsighed af ham. til 11te Qvest: som forhen er sagt. til 12. Qvest: hørdte ej det omspurdte. til 13de ligesaa. til 14de Qvest: saag og hørdte det omspurdte ej. til 15de veed ej derom. til 16de Qvest: ligeaaa. til 17de Qvest: saag han gick i sin Stol, men efter hvis Paamindelse veed ej. ej heller det siste af Qvest: d: 18. Qvest jo Verset blev siunget 2 gange, men i hvad

1774: 118b

Andledning veed han ej. til 19de Qvest: nej veed ej derom. til Cont: af 6te Qvest: svarede Vidnet, at Knud Sandtorf unden!! (uden) vrede forlangede hvad dog allerede af ham og forrige Vidne ej!! (er?) sagt som passende til det omspurte. til 1. Contra Qvest: jo som omspurdt er, til 2de Qvest: Nej har aldrig hørdt det. til Actors Qvest: nej det som skeede var af egen drift. Demiteret.

4. Vidne Lars Schaar aflagde Eed og vandt til 1te Qvest: jo som omspurdt er. til 2. Qvest: kan ej erindre om det var for eller under Værsed, men det var for Prækken, til 3de Qvest: hørdte eller saag ej det omspurdte. til Actors Continuation af denne Qvest: svarede vidnet saag ingen vrede af Knud da han gick op til Præsten. til 4. Qvest: nej saag og hørdte ej dette omspurdte. til 5. Qvest: jo hørdte det omspurdte af Præsten. til 6. Qvest: Nej hørdte ej det omspurdte. til 7. Qvest: ligesaa. til 8de Qvest: har aldeeles ej hørdt dette omspurdte. til 9de Qvest: saag han blev staaende men hørdte ej noged ondt af ham. til 10. Qvest: hørdte Præsten sagde til Menigheden i hidsighed, denne Mand sc: Knud Santorf setter sig op i mod kongens Forord: til 11. Qvest: {til}sagde Knud Sandtorf nej jeg setter mig ej op mod Forord: til 12te hørdte ej og veed ej om det omspurdte. til 13de Qvest: hørdte det anførte ej. til 14. Qvest: Nej merckte ej det minste. til 15de Qvest: hørdte det omspurdte ej. til 16de Qvest: Nej veed ej derom. til 17. Qvest: veed dette ej, men veed at strax han hafde sagt jeg setter mig ej op imod Kongens Forord: gick han i sin Stol og sadte sig. til 18. Qvest: kan erindre at første gang blev Versed Spis min Skiæl allene af Klockeren begyndt og ej af menigheden fuldførdt, men siste gang blev det ordendtlig udsiunget. til 19. Qvest: Veed ej derom. til Contra Qvest: 1te veed ej andet end som omspurdt er. til 2. Qvest: nej aldeeles ej kan sige dette. til Actors Qvest: nej veed ej derom eller har hørdt det. Demiteret.

5. Vidne Hans Nøshiller aflagde Eed og svarede til 1te Qvest: og de øvrige 17. at han veed inted derom, da han icke kom i Kircken for tienisten begyndte, men til d: 19de Qvest: at Knud Santorf sagde ude paa Kirckegaarden at han begiærede at Præsten vilde bruge Søndags Text og Psalmer, og derover vilde Præsten Skyde Vidner, men han siuntes at naar Allehelgens Dags Text skulde forcklares var Sabaten for icke. til Continuat: Qvest: 1te som næst forrige vidne. til 2de Qvest: ligesaa. til Actors Qvest: Nej veed ej derom. Demiteret.

6. Vidne Hans Houcheness aflagde Eed og svarede til 1te Qvest: og de Øvrige 17 at han ej veed derom da han ej kom i Kircken forinden Præsten gick paa Præckestolen. og om 19de Qvest: viidste han heller ej at forcklare. til Defencors 1te Continuat: Qvest som næst forrige vidne. til 2. Qvest: ligesaa. til Actors Qvest: sagde viidnet ej at vide om. Demiteret.

7. Vidne Christopher Østevold aflagde Eed og svarede til Qvest: saaledes sc: til 1. Qvest: jo dog blev han uden for Skranckerne. til 2. Qvest: jo det var mens værsed blev siunged. til 3de Qvest: saag og hørdte det omspurdte ej. til 4. Qvest: veed ej derom. til 5. Qvest: jo saag og hørdte

det omspurdte, til 6. Qvest: saag ham ej vreed ej heller hørdte det omspurdte. til 7de Qvest: besvared ved 5te Qvest: til 8. Qvest: hørdte ej dette omspurdte. til 9de Qvest: han gick op i Stolen igien. til 10. Qvest: hørdte Præsten Skiød Almuen til Vidne paa, at Knud Sandtorf sadt sig op imod Kongens Forord: hvortil Knud Santorf svarede er det Kongens Forord: siger jeg ej derimod. til 11te Qvest: Nej paastod det ej lenger. til 12. Qvest: hørdte ej noged før, men efter Prækken hørdte Vidnet, at nogle af Almuen {vidste} \i Kircken/ Knurrede over, at ej Søndags Texten blev brugt, han veed og ej hvem af dem det var som Mumlede. til 13de hørdte ej det omspurdte. til 14de nej saag og hørdte ej dette. til 15. Qvest: Joe! til 16de jo \Klockeren/ talte til ham og blev Jvrig paa ham derover. til 17de Jo lige efter Spørsmaaled. dog det siste kan han ej egendtlig erindre, men siunes det dog som en Drøm. til 18. Qvest: Jo Præsten begiærede det vers Spis min Siæl, anden Gang siunged. til 19de Qvest: Vidste ej derom. til Continuat: Qvest: 1te Qvest: jo som forrige Vidner. til 2de Qvest: ligesaa. til Actors Qvest: veed ej derom. Demiteret.

Actor som i denne Sag ej hafde flere Vidner, end de som han saaledes af andklageren Mag: Sunde er opgiven, og nu i Retten hørdte og førdte han til andre eller flere Qvest: i Sagen saa sig \icke/ andlediged, til Vidnerne at blive førlagde end saaledes som allerede skeed er, Thi maa han hermed paa sin side slutte Tingsvidned og dernest at forlange same saa hastig som muelig beskreven til at sendes den høye Øvrig:d (Øvrighed).

Defencor hafde ej heller noged videre at tilspørge Vidnerne eller for nærværende Tiid at erindre, paa den indstefntes veigne, men igientog at forbeholde ham hans lovlige Rett og Forsvar og saaled[es] sluttede Tingsvidne[t].

Ao: 1774 d: 14 April blev Retten, efter forlangende af Ole Jacobsen og Ole Jensen Høvischeland, sadt paa bemelte Gaard Høvischeland i Opdahls Skibreede og Tysnes Præstegield bel: og Retten betiendt med følgende Otte Laug Rettes M: Hans Ebpland!! (Epland), Siur Øchland, Niels Torness, Ole Høvischeland, Anders Leithe, Niels Søreide, Thomes Høvischeland, og Christopher Drange, til en Huuse besigtelses Forretning, over de Huuse, som findes paa reqvirenternes GaardeParte, hvilcket Jens Johansen Høvischeland tilforen beboede, og til Beviis at de nu vare ejere, indleverede de deris Skiøder som blev oplæst.

Jndstefnte Jens Høvischeland mødte og sagde at være lovlig stefnt for sig og Børen.

De befundne Huuse blev efterseed og Taxeret saaledes i den Stand de nu er.

1 Stue Huus med gamle Svale paa begge sider Vurderet som han nu staar i alt for	4 rd:	
1 gl: Stue med Loft over aldt til nedfals vurderet for	7	
den Væstre Floer i slette Omstendigheder, blev Taxeret	1	3
den Østre Floer noged bædre	3	3

halve Nore leen af Løen paa Østre Parten	3		
halve Nore leen af Løen paa Væstre Parten	4		
	23	0	0

1774: 119b

	23	0	0
1 gl: Skygge		4	

Nøst, Stabur, Smide, Juld!! (Ild) huus og Qvernhuus var der ej,
icke heller fantes fleere huuse end de som allerede er anførdte,
paa Gaarden, Jorden tilhørende,

hvis værd nu er Taxeret til	23	4	0

19!! Agrene \19 i tallet Ole Jensen tilhørende/ blev af Retten taged udj Øyesiun og befunden paa Øle!! (Ole) Jensens Pardt i saa slett Tilstand, at de saag ud som bare Bøen, og alle vejterne var tilgrod. Ligesaa var og bøegaren saa godt som i Øde.

Omckostningerne paa Forretningen er følgende

Skyds til Stædet 3 Mand tre mile er 4 mrk: 8 s: 1 dags

Diet penge 4 mrk:	1	2	8
1 dags Forretning	2		
Skyds og diet hiem	1	2	8
Stempp: 1 mrk: 8 s: Beskriv og seglet	1	3	
Fogden for Laug Rettes Opnevnelse	1		
	6 rd:	5 mrk:	0
LænsManden 3 mrk: Stevnevidner 2 mrk: Laug Rette 8 mrk:	2	1	

af den ganske Rett:

Afskediget

for hvad Huuserne i sin tiid mere kand være værd end som de nu {kand blive} \er/ bleven Taxeret for, gives Reqvirenten den lovlige regres hos LøsningsManden, ligesom og for denne Forret: Omkostninger, endelig gives og Ole Jensen same regres for hvad han bevislig koster paa at, i stand sette Agrene, Vejterne og Bøe gaarden jtem for de agrer som kan tillægges.

Mod det passerede havde den indstefnte, hvercken paa egne eller Børens veigne noged at erindre, og hvorfore denne Forretning blev slutted.

Anno 1774 d: 3 Maj blev Retten i følgende huuse Besigtelse Forret: sat paa Gaarden Lille Amland i Opdahls Skibreede og Tysness Præstegield og Retten betient med efterskrevne 6 Edsorne Laug RettesM: sc: Jacob Store Amland, Colben Hillesvig, Halsten Møchlestad, Ørje Thoe, Niels Sæbiørnsen Søreide, og Mons Søreide. i Følge Joen Andersens Begiær som Ejer af dette Brug efter Skiøde af 5te Octobr: 1773 og tinglyst same Dag. Og hafde han til dette Tiid!! (Ting) indstefnt Hans Samuelsen som godsed tilforen ejede, at være, tilstæde paa egne og Børens veigne,

Huuserne blev derpaa efterseed og befunden i de Omstendigheder de nu befantes at være værd som følger.

1 Røgstue i den Tiid den nu befindes er Taxeret for	14		
1 Floet!! (Floer) huus	2	3	
1 Stabur	5		

1 Løe	7		
1 gl: Jldhuus		1 mrk:	
	---	---	---
Fleere fantes ej end de som nu tilsamen er vurderet for	28	4 mrk:	0
videre befantes 7 tilgroede Vejter hvis Optaghelse vil koste	1 rdr:		
ligesaa og befantes 5 igien lagde Agre Taxeret at opbryde	1 rdr:		

1774: 120

For alt blev saaledes af Retten Taxeret og inden Retten
Afskediget
efter at følgende Omckost: var bereignet.

Skyds til Stædet 3 Mil med 3 Mand er		4	8
1 Dags Diet Penge		4	
Dags Forretning	2		
Skyds og diet hiem	1	2	8
Stemp: 1 mrk: 8 s: Besk: og Segl 1 – 1- 8 s:	1	3	
Fogden for Opnefnelsen	1		
	---	---	---
	7	2	0
LænsManden som sædvanligt		3	
Laug Retted hvis henseende til deres Hefte hver 2 mrk:	2	4	
for Rettens Underholdning	6		
	---	---	---
	17!!	3	0

Af denne ganske Rett blev som melt saaledes
Afskediget
For hvad huuserne i fremtiiden meere kand være værd end som de nu kand {være værd} og er Taxeret for, gives Reqvirenten den lovlige Regress, hos den som Løsning i fremtiden vil paastaae, ligesom og for denne Forret: Omckost:, og hvad paa selve Jorden bliver forbædret.
Forret: blev derpaa slutted.

Anno 1774 d: 4 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Godøesundet med Waags Skibreedes Almue, og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Ole Rydland for Joen Lierbøe, Berge Tufteland, Knud Rønholm i hvis Stæd sat Biørne Rønholm, Michel Torrang, Lars Hougeland, Knud Otteraaen, Zacharias Husevigen, Michel Øchland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsM: og menige ting søgende Almue.

Hvorda Aller og underdanigst blev læst følgende Forord: og høy Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse her er anckomen, saasom
1te Patent om Høyeste Rett for aaret 1774, dateret 14de Octobr: 1773.
2. Forord: om hvad Sager til det Danske Cancellie, og hvilcke til Rente Kameret og de øvrige Collegier skal henhøre. dateret 20 Octobr: 1773.
3de Forord: som forbyder fremede Omløbere, med Dyr Konster etc: at indfinde sig i DanMarck og Norge, dateret 27de Octobr: 1773.
4de Do: om de Sager, som tilforen haver hørdt under Rente Cameret, herefter skal paadømes, dateret 17 Febr: 1774.

5te Do: at Bønderne som er henlagt til Bergværcket maae for et aars Pligt Arbejde nyde deres Betal: forlods for andre Creditorer dat: 30 Martj 1774.
6te Stifts Brev, at Vejmesteren skal have Frie Skyds i Embeds Forret: dat: 19de Octobr: 1773.
7. Do: hvori meldes et Kongel: Re[s]cript af 9de Decbr: a: p: om Formy[n]derskaber, og Formynder Tinge dat: 26 Decbr: 1773.
8de Dito at i..frivillige(?) Afgiftt skal paa same maade inddrives som andre kongelige Rettigheder. dat: 22 Januarj 1774.
9. Do: hvori meldes at hans Majest: er forened med det Mechlesborg Strelitsiske Hoff om 6te og 10de Penge, dat: 29 Januarj 1774.
10de Dito, at Bønderne skal have forsvarlige Tierre-Tønder dateret 22de April 1774.
11te Dito hvorved forbydes alle Udenrigske Cort. dateret 26 Martj 1774.
12. Dito at Kongens udborgede Korn skal betales, og om ej skeer, skal de skyldige udpantes dat: 23 April 1774.
13de Edet(?) (Edel?/Edel:?) udsatte Pris Materier af hans Kongel: Høyhed Prins Friderich

1774: 120b

ved det Trundhiemsche Selskab. dateret 27de April 1774.

Fogden tilckiendegav at da hanem fra hans HøyVelb: Hr: Khr: og Stift bef: [M:] von Levetzou, under 4de Martj h: a: er vorden tilmeldet at som det efter det høylovl: Rente Camers Skrivelse af 22 Januarj dette aar, skal søges, paa Fogderiet paa den beste Maade at faae uddeelt det antal af Hæste til det Kongl: Artiglerie, som Fogderiet efter derom nermere giørende Repartition kan vorde paalagt, og hvorover han til høybemelte Hr: Stift befall: [M:] skal indgive sin Ercklæring; Saa forinden at han denne sin befalede Ercklæring eller Betenckning kunde nedlægge, haver han i forvejen underdanigst maatte indberette, at det var ham icke mueligt herom noget at kuns insinuere forinden han nu paa disse holdende Somertinge hafde inhented Almuens Svar; Thi er det at han nu her inden Retten, af den til stæd[e]værende Almue for Waags Skibreede, hvorvit de kunde være i Stand til at frem skaffe saadanne forsvarlige og paalidelige Hæste, som i saa tilfælde kunde udfordres, og dernæst at de efter indbyrdes Overlæg vilde opgive mig de Gaarder hvor paa saadanne hæste kunde holdes paa hertil Almuen svarede at de hæster som i dette Skibreede findes ere meged smaae og neppe ingen findes som naar 7 Qvarters høyde, deres Gaarder ligger og ved hafkantene, og Jorderne ere meged smaae, saa at om nogen \Mand/ med et saadant Creatur skulde bebyrdes, maatte de skille sig med de Creature de uomgiengelig behøver til deres Næring og Fornødenheder.

Derefter læst:
1. Hr: Sundes Bygsel brev til Lars Jacobsen paa 9 mrk: Smør 1/? (1/4?) Huud i Kolbensvigen dateret 19 Martj 1774.
2. Biskob Arentz Bygsle-Seddel til Mons Abrahamsen paa 9 mrk: Smør og 18 mrk: Fisk i Mælingen dat: 23 Nobr: 1773.
3. Knud Tøsøens Bygsel Seddel til Erich Arentzen paa 2 pd: 4 mrk: Fisk 20 2/3 mrk: Lax i Hille dateret 13 April 1774.
4de Helje Wigs Skiøde til Sønen Knud paa ½ løb Smør ¼ Huud i Gaarden Wig for 160 rd: dateret 23 Nobr: 1773.
5te Knud Joensen Møgsters Obligation til Broderen Halvor Torrang paa 212 rd: mod 4 proCto: og Pandt 4 mrk: 8 s: i Penge i Møgster etc: dateret 4de Maj 1774.

6te Jngebrict Schaars Skiøde til Sønen Tørris paa ¼ tønde Torsk Udj Gaarden Schaar for 30 rd: dateret 4 Maj 1774.

Den af Fogden seniste Høste Ting mod Bendt Mejer andlagde Sag blev paaraabt, hvortil Fogden svarede, at der er forgiæt dette Aar, at stefne i Sagen og hvorfore han begiærede Anstand til næste ting, som Retten bevilgede.

Procurator Gorm mødte og sagde at han som antagen Fuldme[g]tig for Severin Andreas Heiberg havde til dette ting paa velbe:te Hr: Heibergs veigne indstefnt med Skriftlig Stefnemaal af 9de Pasato, Sr: Ludvig Bugge til at betale de 600 rd: han skylder Citanten efter Obl: af 20de Junj 1768 med Renter 68 rd: 5 mrk: 15 s: foruden videre paadragne Renter og Omckost: som StefneM: ommelder dateret som melt, der blev oplæst.
indstefnte Ludvig Bugge mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, bad dernæst at Sagen til næste Ting maatte udfløttes, da han til den Tiid

1774: 121

mente at betale Renterne og 200 rd: paa Capitalen.
Gorm i Rettelagde derpaa en Seddel eller Reigning af 5 April 1774 hvorved Klarlig under den indstefntes haand bevises, at han skylder til den tiid 668 rd: 5 mrk: 15 s: kunde iøvrigt ej protestere mod Udsettelsen da hannem ej var tilsendt hoved Documenterne i Sagen.

Eragted

Sagen udfløttes til næste Ting, til hvilcken Tiid det vil være fornøden for Sagføreren at i Rettelægge Opsigelsen og Obl:

Aadne Pirholmen indleverede fra Nicholaj Petersen en Stefning af 7de Martj 1774, hvorved han haver indstefnt Simon Olsen, fordie han, haver bemegtiged sig nogle øde Huuse-Grunde, og Urte haugen paa Væstre Bagholmen, som Nich[o]laj Petersen formener sig, at følge under hans Kiøb. og derfore efter Stefningens Formeld paastod Dom,
Jndstefnte Simon Olsen mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde derhos, at som han ved Bygsle Seddel af 5te Junj 1771 haver Bygslet Væstre Bagholmen, og deri faaed tilladelse at Benytte sig af hele Holmen, saa ansaae han det som en urimelig Paastaaelighed af Citanten, at han vil tilegne sig Grunden af de Huuse som ej var, da han kiøbte Giæstgiver Huuserne, og derfore formente, at alt hvad som er øde bør af ham som holmens Bestyrer, bruges, og dyrckes, ja var tillige paastaaende af Sr: Petersen at nyde Grunde Leje af de huuse han ejer siden han haver bygslet heele holmen, leverede tillige en Seddel under Biskob Arentzes haand dateret 26de Febr: 1774, hvori han declarerer at han ej tilckomer at oppebærge nogen Grunde Leje af Sr: Petersen, saalenge Simon Olsens Bygsle Seddel ej er underkiendt. Ligesaa leverede Simon Olsen et Jndlæg uden dato.

Eragted

Forinden Dom i denne Sag kand feldes vil det være fornøden at Sr: Nichlaj Petersen indleverer sit Adkomst brev paa væstre Bagholmens Fiske Leje, at deraf kan sees, hvad hannem er hiemlet af det paastefnte, og til den Ende udsettes Sagen til næste Ting.

Eragted

Formedelst Aftenens paackome, ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 5te Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd for det anførte Skibrede og med for nafngivne Laug Rett.

Fogden i Rette æskede den fra seniste Ting udsadte og af ham mod Bendt Mejer andlagde Sag, betreffende Penge til Kongens Cassa, for endeel af ham fundne Bord etc: og paastod Dom.

Jndstefnte Bendt Mejer mødte ej self, men fra ham blev indleveret en Haandskrift dateret 3de Maj 1774, hvori han tilstaar til dette Ting lovlig at være stefnt.

Afsagt

Jndstefnte Bendt Mejer tildømes herved at betale de paastefnte 4 rd: 3 mrk: 12 s: tilligemed Processens Omckost: ibereignet Doms Lysning 1 rd: 4 mrk: 8 s: som alt skal udreedes næste 15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse etc:

1774: 121b

Den af Sr: Hendrich Christie mod Ole Hedemarchen seniste Høste ting andlagde og til nu udsadte Sag betreffende Gield til Poul Olrichs Stervboe etc: hvortil Christie svarede, at han er forligt med den indstefnte saaledes, at han haver sadt Citanten 2 Creature i Pandt, hvilcke \om/ han ej udløser inden næste Somer ting, skal han da taale Dom uden videre Søgemaal.

Eragted

Paa den anførdte Maade beror denne Sag til næste Somer ting.

Den mellem Ole Mehamer og Biørn Rønholm andlagde Sag blev paaraabt, hvortil Parterne svarede at de er forligt.

Procurator Gorm mødte for Retten, og gav tilckiende, det Ludvig Sørensen Bugge haver til dette Ting indstefnt ved Skriftlig StefneM: indkaldet Procurator Jens Jschach!! (Jsach) Holch til at anhøre vidner, som haver været brugt de 4re gange han er bleven udsagt til at udfløtte af mine huuse, som han imod min Villie haver beboet, over 5 Aar, efter den Tiid som den i mellem os oprettede Contract, da jeg kiøbte Engesund, af ham tilholdt, til at lide Dom til Udkastelse og at betale mig lovlig Husleje efter min Paastand i Stefnemaalet, samt at betale mig ej allene de anvente Omckost: som jeg haver betalt til Opsigelse mendene, men og denne, paaførte og paatvungne Processes Omckost: skadesløs i alle maader alt efter StefneM: Jndhold af 11te April som nu fremlægges og blev oplæst.

Jens Jsach Holch som ContraP: befinder at h/an/d ligesom bliver tvungen ved StefneM: at udbetale det som ubillig af alle dels alle Menisker kan ansees, og for at korte Sag, og icke bemøye den Respective Domer ved langvarig Protocollation, saa indleverede Corporrenten!! (Comparenten) Holch sin skriftlige Demonstration af Dags Dato som blev oplæst.

Gorm var begiærende de i StefneM: nafngivne Opsigelse Vidner, som nu mødte maatte tages i Eed, om de ej haver lovlig opsagt Sr: Holch til at udflytte af Bugges huuser.

LænsManden declarerede at han og Simon(?) Helland var høsten 1768 og udsagde paa Sr: Bugges veigne, Sr: Holch til Korsmiss, hvormed Sr: Holch var fornøyet, 2. Gang var og LænsM: Knud Rydland og Niels Tislevold og udsagde Sr: Holch hvilcket svar han da fick, ej kan erindre, 3de Gang var Niels Tislevold og med, og udsagde Holch, men hvad svar han fick kan h/an/d ej erindre. men siste gang var LænsM: og Lars Monsen Aarbøe med LænsM:[s] Søn Ole Knudsen og udsagde Holch paa Ludvig Bugges veigne, da svarede Holch at det var for sendt, hvortil LænsM: siger, det kan ej være forsendt da det nu er 4de Gang, jo siger Holch de burde Udsagt ham for Juel og til med er der nu en nye Contract. hvorpaa de gick ner efter Bugge og da han kom op spurdte han ham, om der var nye Contract, hvortil Holch ej svarede, men skrev Copie af StefneM:

Gorm efter Opsigelse Vidnerne hafde aflagt deres Eed fandt han fornøden at i Rettelægge en verificeret Copie af den imellem Bugge og Holch sluttede Contract af 25 Maj 1768, hvoraf klarlig sees, at Holch haver forbundet sig i same at udflytte af Engesunds huuserne om

1774: 122

Faaraaret 1769, som ej imidlertiid er efterkomed af ham hvilcken Copie Contract han i Rettelagde som blev oplæst.

Holch var beckiendt Contracten, men i henseende til, at Skiøde af ham imidlertiid og efter er udstæd, saa ventelig bliver og Contracten i denne Process Mortificeret og for at nermere derom give Domer og meddomsMændene til beleilig tiid, oplysning, saavel om hvorvit Contracten kand gielde til Defencion for Citanten eller icke, men bad aparto dette tilførdt at da Holch Ho…(?) (Hører?) at han idelick icke skulde have forlanged for billig Betal: at nyde huusefrist og huuseleje, det nu af Bugge benegtes, saa vil det blive og være en Sickerhed at Holch ved Paamindelse af Huushyre haver icke allene tilstaaed huushyre, men og bedet inderlig om, at nyde huusværelse, og nu til sist den 11. eller 12te April haver Holch tilskreved Ludvig Bugge og i ermelte Skrivelse som for tilstaaed efter Billighed begiæred nye frist, eller tilladelse at være i de ringe Husværelse mod Betaling, og da Monsr: Bugge er her tilstæde om han ej vil tilstaae at have annamed same Brev af Comp:[s] egen Haand og om h/an/d hafde det med sig da at anviise det i Retten.

Gorm paa Bugges veigne tilstod at have faaed det ommelte Brev, hvori kun var budet 2 rd: Aarlig i huusleje, hvormed Bugge ej kunde være fornøyet, i øvrigt fandt Comparenten ej fornøden at besvare Holches tilførdte, uden for saavidt efter egen tilstaaelse, haver tilbudet sig her for Retten at vilde betale aarlig Huusleje, saameged, som Retten skiønede og dømede efter Billighed, hvorfore, Comparrentens endelige Paastand er, at Holch bliver tildømt at Udkastes af Engesunds huuserne og at betale i aarlig huusleje i de 5 aar h/an/d imod Bugges villie og Tilladelse haver været i Huuserne 10 rd: aarl: som udgiør 50 rdr:; samt at betale i denne Sags Omckost: i alt 10 rd: hvorpaa alt han begiærede Dom.

Holch holdt sig til sit Jndlæg, og paastod at det af den Respective Domer vil kaste et milt Reflections Øye til hans irettelagde Jndlæg, og give ham anstan[d] i Sagen til næste Ting.

Gorm Protesterede mod Udsettelse og begiærede Dom.

Eragted

For at icke Holch skal tencke Retten hannem med Dom vil overile, saa udsettes denne Sag til næste Ting, til hvilcken Tiid Bugge haver at fremstille de 2de Manglende Opsigelse vidner Simon Helland og Niels Titzlevold, og bliver da naar dette til næste ting efterkomes, i Sagen feldet Dom, uden Jndvending, eller paaraab af den tilstundende Vinter.

Jens Jsach Holch mødte for Retten, for Johanes Thomass: Tranøen, og gav tilckiende, at bemelte Mand hafer!! (haver/havde) til dette Ting indstefnt Lars Zachariessen Risøen fordie at bemelte Lars haver bemegtiged sig, en hvid salet Bock, som var sort fremmen til Midten og hvid paa de bagerste lemer indtil det hvide mødte det sorte, denne selfsame Bock haver Lars Zachariassen efter at den er fra Cit: bordtkomen, fra {Ris} Tranøen ham ua[f]vidende, og hen paa en Øed der ligger under Risøen denne Tiid, kaldet Naterøen, den selfsame Buck hafde og til et fuldkomen Mercke

1774: 122b

ved Guds voxter giedagtige horn, krom og nøvlede yderst op i horned; Lars Risøen blev befunden, at denne Buck var af ham taged til sig efter hans egen Tilstaaelse forleden aar[s] Høst, og førte den til Risøen blant sine Creature. der paa sin boende Gaard haver han

bemegtiged sig self same Buck, som kan bevislig giøres icke var hans, ladet tinglyse same buck, for det første, for det andet skiødt Bucken i hiel, tredie flaad ham og soldte Skindet, og for at korte Sag saa bad Holch at vidnerne som under Faldsmaal er indstefnt, under same maatte afhøres, Stefnemaaled er af den Beskaffenhed at Lars Risøen skal paahøre alle mødende vidner.

Rars(?) (Lars) Risøen blev paaraabt men mødte ej;

Thi fremstod Stefnevidner Jens Holch og Johanes Hatlevigen som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed over den indstefnte.

Vidnerne Salamon Aarschoug, Christie Mortens Datter, mødte og fremstod deraf

1te Vidne Salomon Knudsen Aarschoug som aflagde Eed og vidnede at Lars Risøen kom i Høst 8te á 14 Dage til vidnet og bad ham oplyse en Buck, han havde {vidnet} \Fundet/, hvortil vidnet svarede, see vel til om den haver Mercke, næste Præcken efter kom han til Vidnet, og sagde, den haver inted mercke, der for er det bæst den oplyses paa Tinged, hvilcket og vidnet efterckom, og fortalgte ham det, da han kom hiem, og sagde derhos, naar der ej komer Ejermand til Bucken til Vaaren, saa vil jeg kiøbe den, hvortil han svarede nu har jeg alt slagted den, dertil han sagde det bliver slemt for dig, om der komer Ejer, og om ej Ejer findes, saa vil det allene tilhøre dig haugeleje, og Ræsten tilhøre de fattige, hvortil han svarede, at naar ej Ejermand findes vilde han beholde den.

Citanten fremstod og forcklarede, at Bucken er hans opfødning og gick paa Øden!! (Øen) hos ham i 2 á 3 aar, hvorpaa de sacknet Bucken ved Pinstie Tiider og kunde ej finde den, men tenckte Bucken var enten falden udfor eller bordttaged af Folck, var saa bordte paa andre aaret til 4 uger for Juel, da kom Ole Storevig til Cit: og spurdte Om han hafde mist nogen Buck hvortil h/an/d sagde ja, spurdte derpaa om det var en salet Graa Buck, siden han 2de gange hafde sagt udpaa Gadden!! det ej var hans, hvorpaa h/an/d tenckte sig efter, at siden det var en umercket Buck maatte det være Cit:[s], da ingen anden har umercket Creature, fortalgte derpaa Bucken var slagted, men mente Skindet var at see, hvorpaa Citanten for ud og spurte efter Bucken fandt saa ej Lars Risøen spurdte saa Granden Johanes om Bucken, hvortil han sagde at paa somers parten var komed en fremed salet Grabuck paa Naterøen lig den Citanten miste, og at Lars Risøen hafde taged den hiem hvor paa Citanten spurdte om den var slagted dertil han sagde ja Granden hafde slagted den, spurdte saa om Skindet, hvilcket han ej kunde svare paa, Citanten bad han (ham), derpaa bede Lars kome indtil (ind til) ham, da h/an/d ej vidste at treffe ham hieme, hvortil h/an/d svarede h/an/d torede og kunde ej

1774: 123

giøre det, og gav til svar hand vilde giærne tiene i hvad h/an/d kunde, men i dette tordte h/an/d ej, hvorpaa Cit: Rejste hiem, nogen Tiid derefter rejste Cit: til Lars Risøen, og fandt ham ved landet, og spurdte ham og!! (om) h/an/d hafde fundet en fremed Bock, hvorpaa h/an/d svarede jo der var komed en Bock i Naterøen, Citanten spurdte hvad tiid, dertil den anden siger paa Somerparten ved Pinstie tiider, og gick der om Somer og vinter, til nu i Høst, og da sog!! (saag) han ham hieme blant sine, og spurde derpaa om den levede, hvortil h/an/d svarede ja!! (nej?) den var slagted, og var af den Colleur som for melt, dog uden mercke, i alle maader, den indstefnte siger der er som er Stempel paa horned, Citanten mente da Bucken kunde skuved sig i en Steen, hvortil h/an/d svarede nej det var som et Tal, Citanten begiærede at see Skindet, fuldte saa hiem og viste Skindet som Citanten strax kiendte, den indstefnte sagde da, her her noged som klover her er mercke paa horned. Citanten sagde da dette Mercke kiendes jeg ej med, den indstefnte svarede ja jeg har ej sadt det paa, men mercket stod indimellem horned hvor aldrig nogen Buck plejer merckes, og steldte han derpaa Skinned. Sagde

bagefter at han mente Bucken tilhørdte en paa Bremnes ved Nafn Gunder Østensen som er udkomanderet for 5 aar, men Bucken er ej over tre á 4 aar efter hornenes Udviis.
2. Vidne Christie Mortens Datter tiener hos Citanten aflagde Eed og vidnede at nu i Aar 2 aar siden ved Pinstie Tiider miste hendes Huusponde!! (Huusbonde) Johanes Tranøen \en Buck/ som var sort bagen \paa/ og fremen til med hvid Sal over Ryggen, med giedagtige krøplede horn, hvilcken de ledte efter men ej fandt, den var omtrendt 2 aar gl:
Vidnerne Johanes Risøen og Karj Risøen, Anders Risøen, som alle lovl: stefndt mødte ej efter paaraab.

Eragted

Lars Risøen gives hermed Laug dag til næste Ting, ligesom og de lovlig indstefnte vidner Johannes, Karj og Anders Risøen paalegges under Falds maal, at møde til same Tiid for deres vidnes byrd i Sagen at aflægge, da derefter skal dømes hvad Rett er.

Fogden tilkiendegav, at da hanem udj allerunderdanigst Reigenskab for aaret 1771 var given til Anteignelse, at der formenedes, at der af de Giæstgivere, som end og betale de dem allernaadigst paabudne Handelsk!! Skatt 2 rdr:, end og burde svares andre 2 rdr: for den Giæstgiverlige Næring, og han vil ved sin underdanigste Besvarelse, have søgt at oplyse, at det vilde være Conform den allernaadigste Skatte Forord: samt samt!! de Disiciones, som udj de allerunderdanigste Reigenskaber til denne Tiid vare faldne, ej allene at de samtlige giæstgivere, som ickun vare beskickede til de Rejsendes Fornødenhed vare befriede for nogen afgiftts Svarelse, men end og, at det ickun vilde blive de af dennem, som drev nogen slags Handel, med Almuen, der vare anseede pligtige til at betale den paabudne Handelskatt 2 rdr: saa er hanem udj Anteignelser, for 1772 aars Reigenskab, bleven paalagt, at han med Copier af de vedkommendes Privilegier skulde godtgiøre om de derudj for denne Afgiftt vare befriede, eller same dennem deri paalagd; Thi hafde han ved det almindelige Ting brev for dette Skibreede ladet tilsige samtlige derudj værende Giæstgivere, at de ville producere disse deris Privilegier og deraf levere hanem Copier, Thi

1774: 123b

lade de efterskrevne saasom Niels Gielmand (Gielmond) for Østre Bagholmen, Knud Andersen for Bachesund, Hans Jacob Bugge for Bechervig, og Ludvig Bugge for Engesund anvise deres Kongelige Privilegier der alle vare af ens Jndhold, og blev da taged Copie af det som var meddeelt {Hans Jacob} \Ludvig Sørensen/ Bugge, men lod de alle derved tilckiendegive, at de veed icke hvorledes de skal ansee dette af Fogden nu giørende nye krav, som de anseer ganske stridig mod Skatte Forord: og ingensinde tilforn været paackrævet eller omtalt, de hafde til denne Tiid betalt den allernaadigst paabudne handelskatt 2 rdr: og derforuden betalede Consumptionen med Folcke og Famillie Skatten, uagted Næringen er saa godt som indtet, vilde de fremdeles betale same, men skal de nu imod Kongelig Bud betale noged videre Kraf af Fogden, kand de giærne for Fordelens Skyld tilbage give sine Privilegier og stæderne blive Øde. lige det same svarede Hendrech Christie som Ejer af Fiske Lejed Qvalvaagen, med ydermere Sigende, at paa same Stæd ej drives den minste Giæstgiverlige Næring.

Fogden lod tilspørge Almue om de icke nu vilde indfinde sig med Betalingen for det af dem oppebaarne Magazin Korn, da de i dets Mangel maatte befrygte sig Udpandtning efter det i Retten oplæste Rente Kamer Skrivelse, men ingen indfandt sig for noged deraf at betale.

Af den frivillige Afgiftt inckom 12 rd: 5 mrk: 2 s: med declaration at de som nu ej mødte vil teigne sig paa Høste Tinget, og hvorom Tingsvidne blev udstæd.

nock læst
Salomon Aarschoug[s] Skiøde til Ole Larsen paa ½ løb Smør i Tvedte for 80 rd: dateret 4 Maj 1774.
Ole Mehame[r]s Skiøde til Sønen Niels paa 1/3 deel i Fittie Kircke for 190 rd: dat: 4 Maj 1774.
3de Dito til Sønen Lars paa lige deel for lige Suma og af same Dato.
4de Engel Habergs Skiøde til Biørn Rønholm paa 1 pd: 3 mrk: Sr: i Haberg for 30 rd: dat: 4 Maj 1774.

Som ingen efter 3de ganges Opraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 6te Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage ting holdet med Opdahls Skibreedes Almue paa Tingstædet Godøesundet og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Peder Aase, Jacob Drange, Elling Houchefæhr, Elling Sunde, Knud Hougefæhr, Jens Jensen Lie, Siur Tvedt, og Bagge Kleppe. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: Mads Godøen og menige tingsøgende Almue.

Da læst de paa næste Ting Publicerede Forord: og ordre, som er extraheret.

Hvor da udj den Sag, andlagt af Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel mod Hr: Holstførste Schrøder paa Justitziens veigne, som fra seniste Høste Ting blev optaged til Doms, nu inden Retten blev saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Holstførsten Christopher Schrøder er ved skriftlig Stefnemaal af 28de Aug: 1773 indstefnt at lide Dom, efter Sagens Beskaffenhed for den Skade han ved et Skud skal have tilføyet Soldaten Ole Larsen Jaastad, af Hardanger. Mod dette haver Holstførsten svared i Jndlæg af 1. Octobr: 1773, ganske vidtløftig og om den hele Sag giordt en Historisk Fortellelse, som Jndlægget nermere vil vise; han paastaar og deri at være bleved stefnt til Doms for 2de Domere, sc: for Sorensk:

1774: 124

Hr: Flescher (Fleischer) i Hardanger, og her for hans rette Domer, hvilcket han formener at være urigtig, og derfor paastaar Sagen avvist til nye Behandling, ligesom og protesterede mod de førte Vidner; de han vil ansee som beslegtede til Soldaten Ole Larsen Jaastad eller og, som i selve Sagen impliceret, henseende det der gav Andledning til det af Holstførsten løste Skud, hvoraf Skade skal være komed, og for hvilcket at tilsvare, han paastaar Befrielse, Betragter nu Retten de i Rette lagde Tingsvidner for deraf at faae den fornødne Oplysning, til den behøvende Vished i Sagen, om hvorledes Samenhengen er med det passerede fra først til sist, og hvorledes af same kand godtgiøres Paastandene paa begge sider, da vil deraf erfrahres, og af de førte vidner oplyses, at Holstførsten Christopher Schrøder, den anførdte Natt virckelig haver løst et Skud, hvoraf et Haggel haver truffed Soldaten Ole Larsen Jaastad i laared, og at det er trolig Holstførsten, icke haver løst dette Skud, just for at beskadige enten Soldaten eller andre, men meged mere for dermed at kalde Folck til sig, til Hielp, som den der var overfaldet, hvilcket Vidnerne i deres Udsigende om den Støyen de hørdte self giver Andledning at troe, At Skaden haver været meged af Betydning vil vel neppe være at slutte,

siden Soldaten strax kunde tractere Skaden som en Bagatelle, self Roe bordt og kun vist det som noged hendeligt, uden videre at iagttage det som ellers ved Skade er almindeligt. Den i Holstførstens Jndlæg anførdte Paastand, om at faae Sagen afvist, til nye Behandling paa Grund af, at han er stefnt at lide Dom for 2de Domere, kan ej biefaldes, da den ickun komer af en ueftertencksom gienemlæsning af Stefnemaalerne, men aldrig findes i same i sig self. Af saa befatted Sag, kiendes og dømes hermed for Rett, at Holstførste Schrøder, skal betale til Soldaten Ole Larsen Jaastad for den lidte Skade, og videre iførdte Omckost: og Tiidsspilde i alt 12 rdr: jtem bøde for sit uforsigtige Skud til hans Majestets Cassa trende tre Lod Sølf eller 4 rd: 3 mrk:, som alt skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovl: Forckyndelse etc:

Fogden lod fremsette de same Qvest: for denne Almue, betreffende de anbefallede Artellerie Hæster som for Waags Skibreede, er anførdt hvortil de svarede det same som ved bemelte Skibreede er andførdt, med ydermere declaration at naar endelig Hæsterne skulle ud, vil de alle forbinde sig at levere det antal som paa dem kan kome, og ingen Mand i saa Fald, at miste sin, mod Billig Betaling. Men at fo..(?) saadan Hæst er for dem umueligt.

Den Sag mellem Biørn Nesse, Hans Rolseide og Torbiørn Lille Heie som seniste Ting var andlagt, blev paaraabt, men Parterne svarede, at Sagen er forligt.

De[n] af Fogden andlagde Sag mod Christopher Aarbache fortilig Samenleje betreffende, blev paaraabt, hvortil Fogden svarede: at da han er beckiendt hans tiggeferdige Omstendigheder, har han ladet denne Sag ophæve.

Den af Holst første Schrøder mod Jens Hope seniste Ting andlagde Sag, om en Baad blev paaraabt, og blev da leveret fra Holstførsten et Jndlæg af 9de April som blev oplæst.

Eragted

Paa Grund af det i Rettelagde Jndlæg, beror med denne Sag til det næste Ting.

1774: 124b

Til Den Sag mellem Fogden og Jacob Thoe, som fra seniste Ting til nu var udsadt, hvortil blev svared; at Sagen er afgiordt.

Den Sag mellem Fogden Juel anlagt mod Størch Opdahl og Jver Hetlelie for Ræsterende Skatter blev paaraabt, hvortil Fogden svarede, at Størch Opdahl haver skaffed ham Forsickring for sin deel, men Jver Hetlelie ræster og paastod Fogden Dom.

Jver Hetlelie svarede, at saafremt han ej til St: Hans Tiid betaler sin Restance, vil han være fornøyed med, at hans Jord selges paa offendtlig Auction, og af de da udkomne Penge skal Skatten betales hvormed Fogden var fornøyed.

Afsagt

Saafremt ej Jver Hetlelie haver betalt sin Ræsterende Skatt til først komende St: Hans Tiid, bliver hans Jordebrug i Hetlelie uden videre Reqvisition, efter hans eged Tilbud, stilled til offentlig Auction, hvilcket hermed for Rett bliver Kiendt og Dømt.

nock læst

1. Hr: Baars Bygselbrev til Haavald Siursen paa 1 løb Smør i Store Kongsvig dat: 3 Maj 1774.
2. Dito til Thor Knudsen [paa] 18 mrk: Smør i Kallefoss. dat: 3 Maj 1774.

Consistorial Raad Gielmeuyden Sogne Præst til Ous Præstegield, lod ved sin Dreng Johanes Olsen møde og i Rettelægge hans mod Bondemanden Niels Hansen nu boende paa Erritzvæhr i Tysnes Præstegield, under 6te April sistleden udferdige Stefnemaal, om hvis lovlige Forckyndelse han udbad, at Retten vilde modtage Varselmendenes edelige Afhiemling, han lod dernæst fremlegge sin Stefning ommelte Seqvestrations Forret: hvilcket h/an/d paastod ved lovlig Dom beckrefted og følgelig den indstefnte tilfunden først at de Seqvestrerede Effecter, og dernæst om same ej skulde være tilstreckelig af hans øvrige Boe og Ejendeele, at udvircke saavel de i Seqvestrations Forret: bereignede 14 rd: 4 mrk: 8 s: som end videre Omckost: nemlig for den M/an/d som paa Citantens veigne var tilstæde ved Seqvestrations Forret:, for Varsel i Sagen Rettens Gebyhr med Stempp: sames(?) (samt?) Forckyndelse, Rejse hid til Tinged med Tiidspilde og alle andre af Sagen flydende Beckost: i det ringeste med 6 rd:, Med denne Paastand blev Sagen indladt strax til Doms, dersom den indstefnte møder, men skulle han udeblive, begiæredes fra!! (for?) ham Laugdag til næst komende Høste Ting.

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab, ej heller nogen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes Godøen og Ole Notevigen, som ved Eed bekreftede Stefnemaales Rigtig\e/{hed} Forckyndelse.

De i Rettel: Document: blev et efter and: Oblæst.

Eragted

Den lovlig indstefnte Niels Hansen Ersvæhr som nu ej møder, gives hermed Laug dag til næste Ting, at møde med sit lovlige Tilsvar i denne Sag.

Ole og Størch Opdahl i Rettelagde sin fra seniste Ting udsadte Sag, som andlagt mod Hans og Niels Rolseide betreffende Hougeleje, og melte at de til dette Ting hafde indstefnt vidnerne Jertrue Mads dr: Opdahl og Jngeborg Hollekim jtem Ole Heje.

Hans og Niels Reisen!! (Rolseide) mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde dernest at de ej haver stefndt Contra.

Citanternes vidner deraf mødte og fremstod

1774: 125

1. vidne Giertrue Madsdatter Opdahl 46 aar gl: været paa Opdahl 4 aar ej slegt til nogen af Parterne uden i 3de Led med Hans Rolseides Kone aflagde Eed og vidnede at hun ej veed at Rolseide Mænd haver betalt nogen Hauge Leje til Opdahls Mænd, for Smalen, men dette veed hun at Johanes Rolseide gav da hun tiente hos ham, et Dags arbejde \aarl:/ til Ole og Peder Opdahl for at Smalen maatte gaae der uhindret, i de 7!! (4?) aar hun var der. Men hvad Niels Rolseide gav veed hun ej, saag dog hans Folck var og i Opdahl og arbejdet, men vidste icke om det var for Betaling, de giagde Smalen til Fields og hendted dem der i fra, men naar de kom ned i hagen, maatte de passe paa dem. hafde ej videre at prove. Demiteret,

De andre Vidner møder ej for (før) i Morgen.

Eragted

til i Morgen Formiddag beror denne Sag.

Fogden havde til dette ting indstefnt Niels Torness for fortilig Samenleje med sin Huustrue Anna Hansdatter, derfor at lide Dom og betale Omck:

Jndstefnte Niels Torness mødte ej efter Paaraab og ingen paa deres veigne,

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Nesse og Jacob Drange, som ved Eed beckreftede Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig indstefnte Niels Torness og Kone, gives hermed Laugdag til same Tiid, hvorda og den fornødne Præste Attest forventes i Rettelagd.

Fogden anmelte at han til dette Ting havde indstefnt ung karl Jørgen Nielsen, som for (før) sin Confirmation og indskrivning til Soldat, haver besvangret Pigen Jngeborg Lars Datter, derfor at lide Dom efter Lov og Forord:
Den indstefnte mødte ej;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Nesse og Jacob Drange, som ved Eed beckreftede lovlig Stefning forckyndt over den indstefnte.
Fogden i Rette [lagde] Attest om Forseelsen fra Sogne Præsten Hr: Baar dateret [? ? 1774]
Eragted
Den lovlig indstefnte Jørgen Nielsen gives hermed Laug dag til næste Ting med tilsvar i denne Sag; Thi ellers vil Dom alligevel blive afsagt.

Lars Fladerager hafde til dette Ting ved Skriftlig Stefnemaal af Dato 8de April h: a: indstefnt Sten Olsen Fladerager, fordie han skal have taged 11 furre træer som Citanten tilhørede, og bord[t]førdt dem, derfor at lide Dom, efter StefneM: Formæld,
Paa den indstefntes veigne mødte Svogeren Ole Madsen Fladerager, som tilstod lovlig Stefnemaal.
Citantens Vidner, deraf fremstod og mødte
1. Vidne Ole Madsen Fladerager, aflagde Eed og vidnede: at i Fior paa Høstparten tog de 10 Furrer som af Lars Fladerager var nedfeldet udj Marcken og laag med Roden, og bordt kiørde, den Marck de laag i tilhører vidnes Væhr Fader Sten Fladerager, efter som han er vis Skifterne gick, ja lengere ind i Stens Marck, end det som var trette om sist da Aastæds Sagen var, de blev nedkiørt i væstre Tømrevigen. havde ej videre at vidne Demiteret.
Vidnerne Christopher Koste og Jacob Træet mødte ej efter Paaraab ej heller den uConfirmerte Knud Stensen Fladerager,
Thi fremstod Stefne-

1774: 125b

vidnerne Ole Nesse og Niels Nesse som ved Eed beckreftede at vidnerne lovlig er stefnt dog ej de som Stefnemaaled indeholder, men Ole Koste, Michel Helland, Christopher Aarvigen, og Carl Holme. \deraf/ er stefnt paa Aager Skade, sc: Michel Helland og Ole Koste, og paa Bøe skade om Paalerne er Stefnt Christopher Aarvigen og Carl Holme. samt Sten Fladerager dem at paahøre og dom at tage efter hvad af deres Vidnes byrd kan falde.
Eragted
Som ingen af de vidner i det Skriftlige Stefnemaal er nefnt, til dette Ting er stefnt undtagen Ole Madsen Fladerager som er afhørdt, saa kand dennem ej heller paalegges under Falds Maal at møde, {da} men Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid, de maae lovlig indstefnes, og Sten Fladerager dennem at paahøre. {ligesaa bliver og} de andre 4 vidner, Ole Koste, Michel Helland, Christopher Aarvig og Carl Holme, da de er lovlig stefndt paalagt under Lovens Fals Maals Straf at møde til næste Ting for deres Vidnes byrd at aflægge dog saa, at Lars Fladerager ej da som nu, maae indrøre det alt under et, men Separere Aager og Bøeskaden fra det hvorom det Skriftlige Stefnemaal handler; Thi ellers bliver same fra Retten bordt vist.
Lars Fladerager sagde at han i sin tilforen mod Sten Fladerager andlagde Sag som til nu udsadt haver til dette ting indstefnt Vidne Jnger Hans Datter Wermedahl, og Sten hende at paahøre.

Vidnet fremstod aflagde Eed og sagde: at en Dag i Høst efter at baade Sten Fladerager og de andre paa Fladerager hafde faaed deres Korn og Høe ind undtagen Lars som hafde en Rejn uslaaed, spurdte Vidnet som tiente hos Sten Fladerager, Ole Madsen om hun skulde sleppe Creaturene paa Bøen, siden hendes Madmoder og Huusbond ej var hieme, hvorpaa Ole befalede hende og hun slap dem paa Bøen, men de hafde en Giente som giætede dem, og veed hun slet icke at de giorde Lars den minste Skade enten paa Haae eller det uslagne Høe, og det var 14 dage efter Michelsdag, de havde vel nogle nogle!! Melcke kiør \3de/ staaende bunden paa Bøen, men hun vidste ej de giorde nogen Skade paa Lars, uden de af en Hendelse sledt sig løs, og da bandt de dem strax igien, Skaden at nefne veed hun ej. Ellers gick Larsen!! (Larses?) Kalver over Bøen hele Fior-Somer.

Eragted

Det bliver nu den siste Gang, denne vidtløftige Sag udsettes, hvorfore og Parterne uden Jndvending eller Udflugt haver at føre alle deres bevis saa betiids, til næste Ting, at Sagen kand sluttes første Ting dags Aften, at Dom paa same ting kand afsiges.

Den Sag som af Steen \og Ole/ Fladerager {var} \blev/ anlagt Høsten 1772 mod Lars Fladerager og siden fra Ting til andet udflødted, blev nu af Ole Madsen i Rette kaldet og deri paastaaed Dom siden Lars nu har anlagt Sag mod dem til dette Ting.

Eragted

Paa næste Høste Ting, strax Retten er sadt, skal Parterne faa Dom i denne Sag at høre, saafremt de ej om 6 Uger vil koste Extra Ting.

1774: 126

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen d: 7de Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd, for Dito Skibreede med det anførdte Laug Rett.

Publiceret

1te til Mortification Jver Norbustes Obl: til Peder Ness og Erich Aachre, paa 310 [rd:] dat: 12te Maj 1771 udsletted efter Qvit: af 5 Maj 1774.

2. Jver Nordbustes Obl: til Peder Ness og Erich Aachre paa 156 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb 22 ½ mrk: Smør i Nordbust dat: 6 Maj 1774.

3de Sæbiø[r]n Store Godøens Obl: til Hans Hiertnes paa 50 rd: dat: 1te Octobr: 1745, er betalt efter Qvit: af 5 Maj 1774, og udslettet i Dag.

4de Hans Rolseides Bygselbrev til Torbiørn Størchsen paa 1 pd: 6 mrk: Sr: ½ huud i Errisvæhr dateret 6te Maj 1774.

5. Lars Reisens Obl: til Hans Reisen paa 60 rd: mod 4 pC: og Pandt 2 pd: 5 mrk: Smør ½ Huud i Reisen dateret 6te Maj 1774.

6te Skifte Contract mellem Knud Hollekim, og hans 2de Myndige Søner Hans Hollekim og Størch Opedahl om deres Fædrende og Mødrende Arf dateret 6 Maj 1774.

7de Jver Nordbustes Skiøde til Baar Nielsen paa 1 løb 22 ½ mrk: Smør i Nordbust for 304 rd: dateret 6te Maj 1774.

8de Paa Lieut: Johan Nicolaj Mølrops Obl: til sin Søn og Datter paa 155 rd: 5 mrk: 2 s: mod Pandt i Wernøen dateret 6te Octobr: 1770, er betalt Sønens Arf med 114 rd: 2 mrk: 3 s: efter Qvit: i Afkald dat: 8de Decbr: 1773.

9de Brynnield Schorpen med fleeres Skiøde til Siur Haldors: paa ½ løb Smør ½ huud for 120 rd: i Tvedt ved Hovland dateret 9 Nobr: 1773.
10de Lieut: Johan N: Møllerops Obl: til Salomon Windenes paa 99 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 pd: 12 mrk: Smør ½ huud i Wernøen dat: 7de Maj 1774.
11te Hans Rolseides {Obl:} \Skiøde/ til Torbiørn Størchsen paa 1 pd: 6 mrk: Smør ½ huud i Erritzvæhr for 90 rd: dat: 6 Maj 1774.
12te Hans Schorpen med flere[s] Skiøde til Mons Hansen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Schorpen for 30 rd: dateret 7 Maj 1774.

Den Sag mellem Ole og Størch Opdahl Contra Hans og Niels Rolseide blev paaraabt, hvilcken var udsadt fra i Gaar, da mødte Størch Opdahl og sagde at de til nu indstefnte Vidner Ole Heie og Ole Gierstad nu ej møder, ej heller Jngeborg Lars Datter hvilcke alle som lovlig stefnt, nu ej møder efter paaraab; Thi blev for dem afhiemlet lovlig Stefnemaal af Johanes Godøen og Ole Notevigen for Ole Heie og Ole Gierstad, men for Jngeborg Lars Datter blev ej Stefnemaal afhiemlet.

Eragted

Til næste Ting beror med denne Sag, og haver da Hans og Niels Rolseide at møde for at forsvare sig, ligesaa paalegges Vidnerne Ole Heie og Ole Giærstad som lovlig stefnt, til næste Ting at møde, saafremt de vil undgaae deres Falds Maals Straf, om de da efter lovlig Jndvarsling udebliver med deres Vidnesbyrd.

Den af Tosten Eide mod Ole Siglevig andlagde og nu nogen Tiid ventilerede Sag, blev paaraabt, men ingen mødte hvercken i Gaar eller i Dag.

Eragted

Endnu en Gang udsettes Sagen mellem Tosten Eide og Ole Siglevig, paa den Maade, den endelig paa næste Ting maae sluttes, da den nu 4de Ting haver været fore i Retten, og icke komed til Endskab.

Nock læst
1. Anna Mit Waages Obl: {til} \med/ Johanes Mit Waages Samtycke til Giert Musseland paa 50 rd: mod [4?] proCto: og Pandt 1 pd: 5 1/13 mrk: Smør i Mit Waage dateret 8 Novbr: 1773.

1774: 126b

J henseende Giæstgiver Stæderne, blev Fogdens tilførte for Waags Skibreede, her igien taged, og svarede da Konen i Neshafn, at hendes Omstendigheder er for hver beckiendt at være af de sletteste, og drives der saa at sige ingen Næring, hun har og til Fogden leveret sine Privil[e]gier, Johanes Qvalheim svarede det same, og fulgte Copie af hans ved Fogdens seniste Reigenskab, de forhaabede begge at blive befried for disse nu krævede 2 rd:, det de ej andet kunde ansee, Uden for et nyt Paalæg, til hvilcket at kræve de seer ingen Grund i Forord:

Fogden Jorde alvaarlig paackrav om Magazin Kornet, som var Crediteret endeel af Almuen her i Skibreedet, men ingen indfandt sig med Betaling, hvorfore Fogden forestilte Dem, at de ej andet kunde vente, end at blive Udpantet, om de ej med det første indfandt sig med Betalingen, efter det oplæste Brev.

Af den frivillige Afgivt, blev nu anmelt at svare 14 rdr: 1 mrk: ? s: hvoraf noged inckom, og hvorom Tingsvidne blev udstæd.

Fogden hafde indstefnt til dette Ting Johanes Schaten for Ræsterende Skatt 21 rd: 2 mrk: 7 s: med Omckost: 4 mrk: derfor at lide Dom og betale Omckost:

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefne Maal lovede ellers at ville betale Skatterne til i Somer en gang, til LænsManden, og hvis han ej kunde betale til den tiid, vil han være fornøyed med, at hans Jord offendtlig sattes paa Auction, og af de udkomne Penge Skatterne bliver betalt.

Fogden var hermed fornøyet.

Afsagt

Eftter Johannes Schatens eged Tilbud, skal hans Jord stilles til Offendtlig Auction, saafremt han ej haver betalt sine Resterende Skatter til Augustj Maanes Udgang dette Aar, og bliver i saa fald Auctionen holdet efter nermere udstæd Beckiendtgiørelse og af de udkomne Penge først tages de mest Prior[i]terede Fordring[er], og derefter til Skatterne hvad Rett er.

Som ingen efter 3de ganges opraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 9de Maj blev almindelig Somer Skatte og Sageting holdet paa Tingstædet Lundervig med Ous og Strandvigs Skibreeders Almuer og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Engel Qverness, Mons ibm:, Engel Kleppe, Lars Reistad, Lars Stenstvedt, Knud Giære, Knud Tysse, Lars Lundervig for Jsach Schor. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongelige Ordre og høy-Øvrigheds Ordre, som til Beckiendtgiørelse er ankomen og forhen i denne Protocol extraheret, tilligemed

Re[s]cript om dellinqvent Sagers Udførsel i Bergens Stift dateret 14 April 1774.

Almuen svarede om Artelleriere hæsterne saaledes, at det vilde være dennem til en betydelig hinder i deres nærings vej, om nogen Gaard skulle bebyrdes med saadan Hæst, da den hæsten kom hos, maatte skiele!! (skille) sig med andre mere nødvendige Creature, hvoraf de haver Nytte og Føde, derimod vil de forbinde sig naar udkræves, at skaffe saa mange hæste til Veje, som paa dem kan kome, og ingen Mand i saafald at nægte deres Creature mod Betaling.

1774: 127

Den Sag mellem Hr: Consistorial Raad Gielmeuyden og Jsach Schor som fra seniste Ting til nu er udsadt, og er om Ræsterende Landskyld blev paaraabt, hvor da Hr: Consistorial Raaden lod indlevere er Jndlæg dat: 9 Maj 1774. som blev oplæst.

Den indstefnte mødte og fick Knud Nordvig som for den skyldige gick i Caution paa den Maade, at Pengene skal blive betalt til 8te Dage efter Pinstie, \med Omckost: 1 rd: 1 – 8 s:/ hvormed Hr: Gielmeuyden var paa sin Faders veigne fornøyet. Og dermed blev denne Sag ophæved.

Den Sag mellem Hr: Consistorial R/aa/d Gielmeuyden og Knud Landsvigen som for Gield var anlagt og fra seniste Ting til nu udsadt, blev paaraabt, hvortil blev svared at sagen nu var paastefnt, og blev fra Consistorial R/aa/d indleveret et Jndlæg af dags Dato.

Den indstefnte mødte ej, men for ham fremstod Knud Nordvig, som paa den Maade gick i Caution, at Pengene skal med Omckostningene 1 rd: 1 mrk: 8 s: betales en gang i Somer.

hvormed Hr: Gielmeuyden paa sin Faders veigne var fornøyet, og dermed denne Sag ophæved.

Hans Engelsen Stensland mødte og med becklagelse til kiendegav, at hans Søster Marthe Engels Datter med den Spedalske Siugdom sterckt er behefted, saa at hun til sin Jndlemelse i Hospitaled alt formeged er trengende og til same inted ejer, hvilcket hans Andragende blev Almuen forelæst, som enstemmig svarede: at de alt formeged er beckiendt, baade hvor meged hun med Siugdomen er behefted, som og, hvor giærne en hver i Bøygden ønsker at hun jo før jo heller i Hospitaled maae indkome ligesom de og sagde: at de fuldkomen veed, at hun inted self ejer til de Omckostninger, som til hendes Jndlemelse vil medgaae.
herom Hans Stensland udbad sig Tings vidne, som Retten bevilgede.

Den Sag som Torjels Goupholm, seniste Ting hafde anlagt mod Sønen Niels, fordie han hafde slaged og sieldt sin Stifmoder Citantens Kone, og som til nu var udsadt, blev paaraabt, hvor da Mødte Cit: og sagde: at efter at han hafde stefnt Sønen til dette ting, at lide Dom og paahøre Vidner, indfandt han Sig, og bad om forlig, hvilcket ej endelig blev ham tilstaaed, paa den Maade, om Retten dermed var fornøyed, hvis ej skulde Sagen staae Aaben.
Dette beckreftede og Engel Qvernes og Hans Goupholm med Eed, og sagde derhos at den indstefnte erckiendte sin Forseelse og bad om Naade samt betalte de udlagde Omckost:

Afsagt

Endskiøndt Citanten i denne Sag Torjels Goupholm af et kierligt Faderligt Hierte med sin Søn Niels Torjelsen Goupholm, haver ladet denne Sag forlige, ventelig for {at} nogenledes at frelse Sønen da Sagen er af stoer Betydenhed; Saa kan dog Retten ej biefalde, at Niels Goupholm i en saa skamelig Sag skal gaae ganske frie, da saadant kun vilde \give/ onde Følger og tiene andre af lige ondt hierte mod sine Forældre, til destoe dristigere at udøve mod dem usømelig Omgang, derfore til nogenledes forbædring for ham self, og andre

1774: 127b

til Exempel kiendes og dømes hermed for Rett, at Niels Torjelsen Goupholm skal betale til Ous Præstegields Fattig Casse 5 rd: og til Bergens Tugthuus 5 rdr: som alt skal udredes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse etc:

Derefter læst,
først: Skiftebrev efter Johanes Sør Strønen hvis Ejendom i SørStrønen er udlagt som Pante bogen viiser dat: 3 Julj 1773,
2. Dito [efter] Ole Sundøen, hvis Ejendom deri, er udl: som Pandte bogen viiser dat: {1}5 Julj 1773.
3. Paateigning paa Capt: Pritzies forældede Obl: at den end nu giælder, dat: 22 Januarj 1774.
4de Knud Nordvigs Skiøde til Hans Goupholm paa 18 mrk: Smør i Goupholm for 67 rd: 3 mrk: dat: 9 Maj 1774,
5te Hans Goupholms Obl: til Jacob Sandvig paa 150 rd: mod 4 proC: og Pandt 18 mrk: Smør ½ huud i Goupholm dat: 9 Maj 1774,
6te Johanes Lønningdahls Skiøde til Sten Haldorsen paa 20 ½ mrk: Smør i Lønningdahl for 41 rd: dat: 9 Maj 1774.
7. Sten Lønningdahls Obl: til Joen For paa 80 rd: mod 4 proCto: og Pandt 36 mrk: Smør ½ huud i {Goupholm} \Lønningdahl/ dat: 9 Maj 1774.
8. Knud Nordvigs Skiøde til Johanes Løningdahl paa ½ løb Smør ½ huud ½ Giedskind i Nordvig for 150 rd: dat: 9 Maj 1774.

9. Contract mellem Johannes Lønningdahl og Knud Nordvig om vilckaar dat: 9 Maj 1774.
10. Udslettet Hans Goupholms Obl: til Jacob Sandvig paa 42 rd: dat: 2 Febr: 1772 betalt efter Qvit: af 9 Maj 1774.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 10 Maj Continuerede dette ting.

læst

Peter Wahls bygsle Seddel til Ole Olsen Nordvig paa 1 pd: Smør 1 giedskind 1 ort føre Penge i Løvskaar dateret 8 April 1774.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Pigen Bornie Simonsdatter og giftt huusmand Gulleich Larsen, for med hinanden beganged Lejermaal derfor dom at lide som vedbør og betale etc:
Jndstefnte Pige mødte ej, men den hende besvangret hafde sc: Gulleich Larsen mødte, og tilstod, med Pigen at have haft legemlig Omgiengelse, dog kom hun i Barselseng efter hans Reigning 3 ½ Uge for tillig og barned var fuldgaaed, levede og fra Mandag til Lørdag efter det var fød, udbad sig i øvrigt Naade. Jndstefnte Bornie Simons Datter mødte ej som melt;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Hougeness og Ole Stensland \og/ med Eed beckreftede at hun er lovlig stefnt for hvem hun beckiendte at hun ej veed anden Barne Fader end formelte Gulleich Larsen, der ej er Soldat.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig indstefnte Gulleich Larsen saavelsom Bornie Simons Datter gives Laug dag til same Tiid for da at møde og paahøre deres Dom, til hvilcken Tiid Retten vil forvente sig den fornødne Præste Attest for deraf at erfahre om hendes Beckiendelse har væred vacklende.

For Retten fremckom Procurator Hans Giøen og gav tilckiende, at han møder for Opsidderne paa Gaarden Helleland, sc: Lars Olsen, Anders Andersen og Johanes Olsen, der til dette Ting Tiid og Stæd, haver ved Skriftlig StefneM: ladet indstefne LænsM: Hans Lundervig fordie han uden

1774: 128

Lov og Dom, vil tilægne sig, et Fiske Kast nu, Høllen kaldet, som haver ligged og fulgt under Hellelands Ejere og Opsiddere, langt over 100 aar, med mere, som StefneM: vidtløftigere om melder, som han i Rettelagde er dateret d: 18 April som blev oplæst.
LænsM: Hans Lundervigen mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at have stefnt Contra i Sagen, Citanterne, ved mundtlig StefneM: at paahøre vidner og modtage Dom i Sagen. Leverede derpaa et Jndlæg af dags Dato som blev oplæst.
Giøen lod tilføre, at han siuntes at den af LænsM: i Rettelagde Skrift ej kan eller bør kome Hellelands Beboere til Prejudice, men allene, kan ansee, som til Forvildelse i Sagen, da han tencker at oplyse Sagen, langt anderledes, serdeles, at der haver væred ydet Lans Lod til Hellelands Opsiddere, udj forrige Tiider, altsaa Protesterede han imod det af LænsM: i Rettelagde Jndlæg, men vilde dernæst, legge i Rette den gl: paaberaabte Dom af 4 Julj 1651, som for saavidt den Sag vedkomer blev oplæst.
Citantens vidner deraf fremstod
1te Vidne Anders Koldahl 69 aar fød opfød og boed paa Koldahl al sin Tiid, Broder til Anders Hellelands Kone, og lidt slegt til Johanes Hellel: aflagde Eed og vidnede, at da

vidnet var en liden Dreng omtrendt paa 10 á 12 Aar rejste han med sin Fader ud paa nogle Nøter som Stod paa det nu omtvistede Fiske kast, da kom de 3de meged gamle Mænd, som da boede paa Helleland, og taler med denne LænsM:[s] Bæste Fader gl: Hans Lundervig, og begiærede noged fordie Nøterne stod der, efter den gl: Dom, hvortil LænsM: svarede jeg vil ej ligge i trette med mine Naboer, lig!! (legg) bordt med Baaden og hiv noged sil[d] i den, hvilcket de og giorde, men om de betalte den eller ej, eller om de kalte den Lands Lod eller icke, veed Vidnet ej, men Hellelands mænd paaberaabte sig den gl: Dom. Efter den Tiid veed han ej om noged har været betalt. hafde ej videre at prove. Demiteret.

2. Vidne Ole Andersen Siørsand, 77 aar, fød opfød og boed paa Siørsand sin helle!! (heele) tiid ¾ mil herfra, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde Eed og vidnede, at have været med Note bruget over i 30 aar, til nu paa 2 aar [siden?], og naar de haver kasted paa det nu omtvistede Kast, haver de altiid betalt til Lundervigs Mand, og ingen af Hellands Mænd haver kræved dem nogen Lands Lod, dog k/an/d ej erindre sig mere der har været kadsted, med noged (meged?) some tiider, og mindre andre tiider, men altiid som melt betalt til Lundervigen.

3. Vidne Marrithe Anders Datter Kiøen gl: 50 aar, fød paa Helland og der opholdt sig til hun var 26 aar, Søster til Anders Helleland, og Søskende Barn til Johannes ibm: og LænsM: Hans Lundervig, aflagde Eed og provede, at den Tiid hun var hieme paa Helleland, blev der alle tiider leved!! (levered) Landslod naar der blev kasted paa Høllen, hvilcken Landslod blev deelet mellem Lundervigs og Hellands Mænd saaledes at de fick hver efter sin Jordskyld paa begge Stæder. hafde ej videre at prove. demiteret.

4. Vidne Ragnelle Ols Datter Wig 60 aar gl: fød paa Helland og der været 28 aar i 4de Led til Johanes Helleland, aflagde Eed og vidnede i Jord!! (Ord) og Mening som næst forrige vidne. Demiteret.

5. Vidne Niels Ellingsen Opsahl afla[g]de Eed og sagde ej at være slegt til nogen af Parterne, og i Sagen, at det er ham umueligt at hvide hvad der blev betalt at!! (af) det som blev kasted paa Høllen, saasom de der giorde kun 3de kast, og

1774: 128b

[i] det første kast stod noden fast, 2. gang naadde den ej i land, men Silden gick begge gange ud, 3de kast fick de nogle baader Sild, men paa de Andre kast blev bra sild fanged, saa at af alt blev betalt til LænsM: Hans Lundervig med Sild og Penge 3 rd: 3 mrk: Alt som blev kasted \paa Høllen/ var til 6 Baader Sild eller omtrendt 42 tønder Sild, hvoraf de fick 15 mrk: for 14 Tønder. Demiteret.

6. Vidne Elling Opsahl ej slegt aflagde Eed og vidnede, af Ord og Mening som næste vidne, demiteret.

7. Vidne Hans Færstad ej slegt aflagde Eed og vidnede, at han med nogle andre af Færstad Notelag, kastede endeel kast paa Høllen, ungeferlig halvedeelen paa hverdt Stæd, og betalte de {sig} deraf i alt til LænsMand Hans Lundervigen 4 rdr: Hellands Mændene krævede nu Landslod af dem hvortil Vidnet svarede, at han har altiid hørdt i de 34 aar han har styred Nod, end at Lundervigs Mænd skulde {betalt} \have/ det, og saaledes har han tilforn engang betalt. Demiteret.

8. Vidne Jacob Ferstad aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som \næst/ forige Vidne, og sagde derhos aldrig at have hørdt andet end at Lundervigs Manden skulde have Landslodden af Høllen, og ej Hellands Mænd, har dog self ej kasted tilforn paa Høllen. Demiteret.

9. Vidne Ole Oustestad aflagde Eed og vidnede, at han og Lasse Oustestad kastede næste Somer hist og her, ved LænsM:[s] land, baade paa Høllen og andre Stæder, og for alt gav ham 3 mrk: Men hvor meged deraf kom paa et hvert kast [veed han ej], veed og ej hvem Lands

Lodden tilhører, Hellands Mænd krævede dem men de betalte ej til ham, Landet paa alle sider af Høllen tilhører Lundervigen, paa alle Sider, saa vidt han veed.
og 10. Vidne Lasse Oustestad, aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring.
Contra Citantens vidner
1. Vidne Svend Hage gl: 70 aar gl: ej slegt til nogen af Parterne, ræjste med Nod i mellem 30 á 40 aar aflagde Eed og vidnede, at naar det har truffed de har kasted og faaed noged paa Høllen haver de altid betalt til Lundervigs Mand, men aldrig til Helland, har og hørdt det for sin Tiid, saaledes at have være[t] betalt,
2. Vidne Ole Siørsand, haver tilforen aflagt sin Eed, og giort sin Forcklaring, hvortil han Reffererede sig.
3. Vidne Elling Opsahl, svarede ligesaa.
4. Vidne Niels Olsen Opsahl gl: 50 aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde Eed og sagde, at have Rejst med Nod i 20 aar, men aldrig veed der haver været kasted paa dette Stæd for (før) i aar, da han betalte, som Svend Hage har sagt, har ellers altiid hørdt det hørdte Lundervigen til, at oppebærge Landslodden af hvad som blev kasted paa dette Stæd.
5. Vidne Hans Færstad, haver tilforn aflagt Eed og giordt sin Forcklaring hvortil han Reffererede sig.
6. Vidne Jacob Færstad sagde ligesaa.
7. Vidne Sten Mit Røe, 70 aar gl: ej slegt til nogen af Parterne,

1774: 129

aflagde Eed og vidnede: at være fød paa Oustestad her nær ved, og været i Notelag fra sit 12te Aar, til nu for ?9 (19?/29?) aar [siden], naar de da traf til at kaste paa Høllen, betalte de stædse til Lundervigs Mand, Landslod, men aldrig til Hellands Mænd, icke heller krævede de det; har og hørdt det saaledes at være betalt i lang tiid forhen.
Retten fandt fornøden at tilspørge Hellands Mænd om de ej erkiender Lundervigs Mand, for den Rette Ejer af landet paa alle Sider af det nu omtvistede Fiske kast Høllen. men paastod Rettigheden af Landslod paa Grund af i Rettelagd Dom, og gamel Skick.
Giøen lod tilføre, at han begiærede anstand i Sagen en times tiid eller toe, da vilde han fremckome med sin Paastand og i Rette settelse, og derom begiærede Rettens Anstand.
Eragted
Det begiærte bevilges.

Fogden lod tilføre, at som Klockeren her til Ous Præstegield Jens Lerche, staaer til Restance for 18 rdr: i Procento Skatt, som han ej uagted mange Paackraf, haver betalt, saa vilde Fogden tilspørge Almue om det er af Modtvillighed eller Nød at han ej same betaler, hvortil de enstemig svarede, at han er en Mand med meged stoer Famillie og i de aller Fattigste Omstendigheder, saa at han hart ad mangler det nødvendige, saa at om disse 18 rd: skulle udexeqveres fra ham, vilde til sames Betaling aldrig andet findes end de klæder han og Famillie ej kunde undvære.
herom Tings vidne udstæd.

Eftter tilladt tiid, blev Sagen i mellem Hellands og Lundervigs Mand paaraabt, og mødte da Giøen som indleverede sin i Rettesettelse af dags dato og paastod Dom,
Mod Procurator Hans Giøen sine urimelige Jndlæg, og Qvestioner at hvercken Sorensk: eller Laug Rettet kand døme min Ejendom eller brug i fra, og iøvrigt var med Dom fornøyet.
Giøen Refererte sig til sit forrige.
Eragted

En gang for (før) Retten ophæves skal Dom i denne Sag afsiges.

læst
1. Consistorial R/aa/d Gielmeuydens By[g]sel Seddel til Kaare Hougervold [paa] 18 mrk: Smør ¼ huud i Hougervold dat: 6 Maj 1774.
2. Peder Gougstad[s] Dito til Albert Halsund paa Pladsed Halsund (Holsund) mod 1 rd: Afgiftt dat: 15 Decbr: 1774.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Lars Olsen Tuft og Anna Eilufs Datter for med hinanden begaaed fortilig Samenleje, derfor at lide som vedbør. og i Rette lagde Præste Attest dateret 19 April 1774.
De indstefnte mødte ej og ingen paa deres veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Joen Tuft og Hans Særvold, som med Eed beckreftede, at de er lovlig stefnt, og svarede de, at de hafde inted Mad, og mindre at betale med.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, og de lovlig indstefnte gives hermed Laug dag til same tiid, men møder de da ej, feldes i Sagen Dom.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Ægtegiftt Mand Niels Joensen Windeness, for begangen Lejermaal med Pigen Dordi Olsdatter, derfor at lide efter Lov og Forord: og i Rettelagde han Præstens Attest dateret 9 Maj 1774. som blev oplæst, Til Vedermæhle er og Pigen indstefnt, for at høre, om hun ej vedbliver sin Beckiendelse, endskiøndt

1774: 129b

hun haver betalt same Bøder.
Paa den indstefnte Niels Windenesses veigne, mødte Procurator Hans Giøen og lod tilføre, efter at have vedtaged lovlig Stefnemaal, dernæst begiærede han af Retten, anstand i Sagen i Andledning deraf, at han vilde søge hans Majest: om nogenslags lindring, for den af ham begangne Forseelse,
Fogden hafde ej mod udsettelsen at erindre, men maatte indstille, at efterdie Factum nu af ham var tilstaaet, det nermer vil være fornøden, at den i Følge Forord: af 6 Decbr: 1743, befallede Undersøgnings Forret: hos hannem vorder holdet, og som forhaabes til næste Ting at blive efterkomed.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid den fornødne Forretning forventes i Rettelagt.

Giøen mødte paa Hans Windenesses veigne og sagde at han hafde til dette Ting indstefnt Johannes Christophersen Lille Wig for ræsterende Penge efter 2de Obl: d: 1te Dateret og tinglyst 9 Maj 1766, paa 100 rd: og den anden paa 200 rd: dat: og tinglyst 10 Maj 1770, tilsamen hovedstol 300 rd: og derpaa ræsterende Renter 48 rd:, for alt at lide Dom til Skadesløs Betaling, og Omckost: godtgiørelse.
Den indstefnte mødte ej efter Paaraab,
Thi fremstod Stefne vidnerne Hans Særvold og Joen Tuft, som ved Eed beckreftede Stefne Maales Rigtighed efter Jndcaminationen.
Opsigelse Vidnerne Joen Houge og Rasmus Wig mødte ej.
Giøen begiærede Laug dag for den indstefnte.

Eragted

Jndstefnte Johannes C: Lillevig som nu ej møder gives hermed Laug dag til næste Ting for at møde med sit Tilsvar i denne Sag, ligesaa vil det og blive fornøden for Cit: Hans Windenes med 2de Vidner beviiser at Pengene lovlig er opsagt.

Den mellem Gitle Bolstad og Anders Sævereide seniste Ting andlagde Beskyllings Sag, blev paaraabt, hvortil Parterne svarede at de saaledes er forligt, at alt mellemværende Snack skal ansees som utalt, og Gitle Bolstad betale 2 rd: til de Fattige, hvorfore skal vises Attest fra Præsten til næste Ting at de er betalt; Thi vis ej skal Sagen staae lige aaben.

Eragted

Paa den anførte Maade ophæves, denne Sag.

Udj Sagen mellem Hellelands og Lundervigs Manden blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt

Hellelands Mænd Lars Olsen, Johanes Olsen og Anders Andersen, haver ved skriftlig StefneM: af 18de passato indstefnt LænsM: Hans Lundervigen, fordie han skal have \taget/ Lands Lod af den fisk som i Somer blev fanged paa en Fiskevog Høllen kaldet, liggende indom Svaneness paa Lundervigs Ejendom, hvilcket de mener, er sig til Fornermelse, da de siunes det strider, baade imod den af dem i Rettelagde Dom af 4 Julj 1651, og senere Vedtagelser og Brug, hvorfore de paastaar Dom til at nyde Fiske vogen med alle sine Herligheder, af Kast i same

1774: 130

og den Landslod fremede bør levere, naar de deri kaster, jtem Processens Omckost: Jndstefnte Hans Lundervigen derimod paastaar, at \som/ han ejer landet paa alle Sider, vilde det være høyst ubillig, om nogen anden end hand, skulle oppebærge Landslod, af de som kasted i same Kastevaag, og derfor paastaar Befrielse for det paastefnte, med Erstattelse for ibragte Omckost: Kaster nu Retten et Øye paa de førte Beviser nemlig den gl: Dom og de afhørdte Vidner, da vil Domen vise, at det da blev Hellelands Opsiddere tilladt, at bruge same Fiskevaag, nu kaldet Høllen, paa en sømmelig Maade og uden at beskadige Ager eller Eng paa Lundervig, men ingensi[n]de deri nefnt, at det var tilladt Hellands Mænd, af nogen fremmed noged at oppebærge; De flæste førte Vidner vil oplyse, at naar fremmede der haver kasted Fisk, er Lands Lodden betalt til Lundervigs Mand, de af Vidnerne, som haver {be}talt om saadan Betaling til Hellands Mænd har og alle tilstaaet, at Lundervigs Mand haver faaed sin Deel, Men hvad indbyrdes Aftale mellem begge Stæders Beboere, der haver gived Andledning til denne Deling, er icke oplyst, naar nu hertil legges den Omstendighed, som Hellands Mændene self tilstaar, sc: at Lundervigs Mand er den rette Ejer af landet paa alle sider, saa vild det være meged stridende mod Lovene, om en nærgrensende Gaard skulle nyde en anden Gaards Herlighed; Af saa befatted Sag, Kiendes og dømes hermed for Rett, at Hellelands Opsiddere, som nu er eller herefter komer, skal have Friehed, allene self med egen Nod at kaste paa Høllens Fiskevaag, som ligger paa Lundervigs Ejendom, uden at betale det minste af hvad de der fanger, til Lundervigs M/an/d; men saasnart fremede Folck kaster paa dette Stæd, skal ingen uden Lundervigs Manden oppebærge Lands Lodden, som Ejer for landet, hvad sig den paastefnte Lands Lod betreffer, som Hans Lundervig har oppebaared, da skal h/an/d og same self beholde. Processens Omckost: ophæves paa begge sider, og Domen efterkomes under videre lovlig Adfærd.

Den af Sverche Hiertness mod Lars Revne andlagde og til nu udsatte Gields Sag blev paaraabt, hvortil Citant: sagde, at det [som] sist blev loved er ej efterkomed og derfore paastod Dom.

Afsagt

De 2 rd: som Lars Revne seniste Ting for Retten tilstod at være skyldig Sverche Hiertness, som end nu ej er betalt, Tilfindes han nu at betale tilligemed 1 rd: 3 mrk: 8 s: i Omckost: som alt skal udredes næste 15 Dage efter denne Doms lovl: etc:

Den mellem Elsebe Balleseim og Brithe Røssaas seniste Ting andlagde og udsadte Sag, blev paaraabt, men derpaa blev svared at til dette Ting i Sagen ej er stefnt.

læst

til Udslettelse Anders Thomres Obl: til Hans og Torchel Kilen paa 80 rd: mod Pandt i Thomre er betalt efter Qvit: af 10 Maj 1774.

2. Berge Nortvedts Bygsel brev til Ole Knudsen Nedre Echeland paa 1 pd: 15 7/8 mrk: Smør 1/3 huud i Nortvedt dateret 13 Octobr: 1773.

3de Skiftebrev efter Ole Miaanes hvis Ejendom i Brundtvedt blev udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 4 Decbr: 1773.

4de Abraham Martinsens Skiøde til

1774: 130b

Christie Anders Datter paa 1/3 Part i Haalandsdahls Kircke dateret,!! for 140 rd: d: 10 Maj 1774.

5. Christie Drageides Obl: til Peder Nielsen Ness paa 99 rd: mod Pandt 1/3 Pardt i Haalandsdahls Kircke og 4 proCto: dat: 10 Maj 1774.

6te Ole Nedre Echelands Skiøde til Berge Nortvedt paa 2 pd: 6 mrk: Smør ¼ huud i Nedre Echeland for 515 rd: dat: 13de Octobr: 1773.

7de Anders Thomres Skiøde til Joen Joensen paa 16 mrk: Smør 1/3 huud i Tombre for 127 rd: dat: 10 Maj 1774.

8de Engel Haavigs Skiøde til Elling Hatletvedt paa 13 ½ mrk: Sr: i Hatletvedt uden Bygsel for 40 rd: dateret 10 Maj 1774.

Giæstgiver Stæder er her ingen af i disse Skibreeder hvorfore og det for de andre Skibreeder tagne Tings vidne ej her har Stæd.

Der blev Om Magazin Korned, giordt paackraf, men ingen betalte, hvorfore Fogden alvorlig truede, dem med UdPandtning i fald de ej med det første betalte.

Af frivillig Gave blev af de nu mødende angivet at svares for Ous Skibreede 29 rd: 0 mrk: 4 s: og for Strandvigs Skibrede 25 rd: 1 mrk: 8 s:, hvoraf noged blev betalt. herom tingsvidner Udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Paaraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreederne ophæved.

Anno 1774 d: 13de Maj blev almindelig Somer Ting holdet med Strandebarms \og Qvindheres/ Skibreede\r/s Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Niels Rise, Michel Ohme, Haaver Berge, Peder Ohme, Lars Øfsthuus, Ole Lillefosse, Erich Brue og Willum Wigen, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel, med LænsMænderne og menige tingsøgende Almue.

Hvorda aller og Underdanigst blev læst de Kongelige Ordre og høy Øvrigheds Ordre som her til Bekiendtgiørelse var anckomen, og forhen i denne Protocol extraheret.

Dernæst læst
1te Rector Boalts Bygselbrev til Lars Jversen paa 1 løb Smør ½ huud i Gaarden Lille Linge dateret 2 Maj 1774.
2. Udsletted Hr: Capteine Tausens Obl: til Sr: Christian og Heming Dahl paa 300 rd: mod Pandt i Gaarden Haabreche dateret 25 Maj 1765. Udslettet 13 Maj 1774.
3. Udsletted Hr: Capt:[s] Obl: til Lieut: Niels Dahl paa 40 rd: mod Pandt i Warralsøe Kircke dateret 4de Febr: 1766. Udsletted d: 13 Maj 1774.
4de Hr: Capt: Tausens Samtlige Børens Obl: paa 340 rd: mod 4 proCto: og Pandt til Hr: Capt: Niels Dahl 1 løb Smør 1 huud etc: i Haabreche Dateret 21 Maj 1773.
5te Lars Thorsnesses Gavebrev til Sønen Hans Christopher Larsen paa 2 pd: 8 mrk: Sr: 4/9 huud i Jndre Berreseim for 72 rd: dat: 13 Maj 1774.
6. Johanness Lille Omvigs Obl: til Harrald Møglebust paa 150 rd: dat: 9 Nobr: 1770 Udslettet efter Qvit: af 21 Febr: 1774.
7de Hr: Marchers Bygselbrev til Peder Larsen paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Tordahlen dateret 4 Maj 1774.
8. Udsletted Thomas Weiners Obl: til Jngemon Netteland paa 60 rd: dat: 17 Octob: 1759 udslettet 13 Maj 1774.
9. Skiftebr: efter Christie Sandvigen hvis Ejendom i Sandvigen blev udlagt som Pandte bogen viiser, dateret 22 Octob: 1773.
10. Dito efter Hr: Capt: Tausen hvis Ejendom i Haabreche blev udlagt som Pante bogen viiser dat: 18 Maj 1773,
11. Do: efter Thomes Weiner hvis Ejendom i Giermundshafn er udlagt som Pante bogen viiser dat: 18 Octob: 1773.
12. Do: efter Jngeborg Furreberg hvis Ejendom i Furreberg blev Udlagt som Pante bogen viiser dat: 6 Decbr: 1773.

1774: 131

Den seniste Høste Ting andlagde og til nu udsatte Sag mellem Niels Furhofde og Stifsøn Giert Teigland, hvortil blev svaret, at der til Nu af Niels Furhofde var stefnt paa same Sag, og have[r] han til dette Ting indstefnt Giert Teigland, at paahøre alle sine Vidner som nu møder etc:
Jndstefnte Giert Teigland mødte og tilstod lovlig stefneMaal.
Citantens Vidner
1te Vidne Torchel Pedersen Tvedt aflagde Eed og vidnede: at være Søsken og Baren (Søskenbarn) til den indstefnte, dernæst i Sagen saaledes: at de Ord som han har hørdt været faldet mellem Citanten og hans Stifsøn er ungefærlig 1 ½ Aar siden og tilmed kan han nu ej erindere Ordene.

Eragted

Da det er over den Tiid vidne paa beskyldings Ord efter Lov bør føris, saa befries dette vidne for videre Examination i denne Sag.
2. Vidne Christie Jsachs Datter Søster til den indstefnte aflagde Eed og vidnede ligesom næst forrige Vidne.

Eragted

forbliver med dette Vidne som med næst forrige.

3. Vidne Else Jsachs Datter Søster til den indstefnte aflagde Eed og vidnede som første Vidne.

Eragted

forbliver ligesom med de forrige Vidner nefnt er.

Niels Furhofde begiærede Sagen slutted og paastod Dom tilligemed Omckostninger.

Afsagt

Da Niels Furhofde ej paa lovlig Maade haver kundet beviise sin Stifsøn Giert Jsachsen Teigland noget over af det paastefnte, saa friefindes og bemelte {Niels} Jert Teigland for al tiltale i denne Sag. hvilcket hermed for Rett efter Sagens Beskaffenhed vorder Kiendt og Døm[t].

Zacharias Tørrissen hafde til dette Ting indstefnt Niels Fluedahlen for skyldig værende Penge 2 rd: derfor at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Niels Fluedahl mødte ej, og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Hans Waage og Anders Kærrevigen som ved Eed beckreftede StefneM: Rigtighed over den indstefnte.

Eragted

Den lovlig indstefnte Niels Fluedahlen, som nu ej møder gives hermed Laugdag til næste Ting, at møde med sit nødig agtende Tilsvar i denne mod ham andlagde Sag.

Torchel Nielsen Tangeraass hafde til dette Ting indstefnt Niels Furhofde for skyldig værende Penge til Christie Jsachs Datter for 2 rdr: paa et Aars Løn, som deri paastaar, sc: for et aars Løn, hvorpaa er betalt 1 par Skoe og 5 alen Vadmaal.

Jndstefnte Niels Furhofde mødte og tilstod lovlig StefneMaal sagde ellers at han blev uens med denne sin Stifdatter, fordie hun tog en fattig Dreng og sadt til Bords mod hans Villie, jtem tog Drenger og Piger op i Stabured og gav dem Edtlinger.

Rætten fandt fornøden at tilspørge Laug Retted hvad en voxen Pige her nyder i aarlig Løn, hvortil de svarede, i hyre Penge

1774: 131b

aarlig 1 mrk: 8 s: Løn 1 mrk: Vadmel 8 alen á 14 s:, lærret 7 alen á 8 s: og 2 par Skoe 3 mrk: Uld tilsamen 1 rd: 1 mrk: 8 s: er 4 rd: 1 mrk: 8 s: derpaa betalt 1 rd: 1 mrk: 8 s: ræster saa 3 rd:

Niels Furhofde svarede at han ej haver vildet betale hende de paastefnte Penge, paa Grund af, at hun haver udskiemt 2de Nover(?), hannem til Skade, hvilcket han med Vidner vil beviise, og derfore begiærede Sagen til næste Ting udsadt.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid Niels Furhofde haver at føre de paaberaabte Vidner, og om han same til næste Ting førsomer!! (forsømer), maae han da alligevel modtage Dom i denne Sag efter Beskaffenhed.

Anders Svindland, som Ejer af endeel udj Svindlands Gaard hafde til dette Ting Tiid og Stæd med Mundtlig Stefne Maal ladet indstefne Guldbrand Nedre Waage, som den der \af Cit: Fader/ haver tilBygsled sig en 1/3de Pardt udj Grunden til Svindlands Saug, og brugt den saa lenge den kunde staae, vil nu da den er til nedfalds og ej lengere kand blive staaende, indtrenge sig paa en uforsvarlig Maade, og paastaar at opbygge same andpardt paa nye, endskiøndt Citanten, som Ejer af Grunden formener sig den Rettighed allene at tilckome, og derfore paa mange billige Maader budet den indstefnte Billig Brug paa Saugen sin lives Tiid

mod rimelig Afgift, om alt at paahøre Vidner, taale Dom at være fra Saugen og betale Omckost:

Jndstefnte Guldbrand Nedre Waage mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers: at have Contrastefndt saaledes, at Cit: skal fremviise sin Adkomst til den paastefnte 4de Pardt i Saugen, eller hvor han har indløst den, og at paahøre Vidner, samt at aflægge Eed, om han ej har Skiftebreved efter Jngeborg Samsons Datter Nedre Waage eller veed hvor det er.

Citanten indleverede derpaa 1. sin Adkomst paa ½ Svindland og medfølgende Grund til ½ Svindlands Saug dat: 20de Octob: 1747, t…(?) Peder Svilland som kom i Stæden for Halvor Svilland Ejer ¼ Part i Saugens Grund, og Anders Nedre Waage i Lars Nedre Waages Stæd den øvrige ¼ Pardt, 2. det (de?) af ovenmelte Ejere løste Sauge Bevilling. 3de det ældgamle Adkomst paa Svindlands Gaard dateret 8 Julj 1676. og 4de et Forlig om Saugen mellem Svindlands Ejere og Øvre Waages Beboere om Saugen dat: 6 Maj 1699.

Derimod i Rettelagde Cit: ContraPardt sin paa Sauge Grunden havende Bygsel seddel som lyder paa hans lives tiid dat: 31 Decembr: 1735 dernæst et Jndlæg af 10 Maj 1774. 3. hans Beskickelse dat: 4 Nobr: 1773, med paateigned Svar. 4de Ansøgning til Hr: Amptm: Lindenow dat: 26 Febr: 1683, med paateignet Resolution. 5te et gl: {Skiøde} \B…elb:(?)/ af 13de Octobr: 1665. 6te et gl: Skifte brev dateret 26 Febr: 1696. 1 Dito dateret 16de Octobr: 1732.

Citantens Vidner deraf fremstod efterskrevne saasom

1774: 132

1. Vidne Helje Traae gl: 43 aar stædse opholdt sig her i Bøgden, ligenær slegt til begge Parter aflagde Eed og vidnede at det komer an paa hvor meged Vand der er, til Saugen Thi deraf dependerer Skurren, dette veed vidnet at naar Vandet er lidet falder det vanskelig for Citanten at hielpe sig paa denne Saug uden at rejse til andre Sauger om Skur til sit Timer, haver forRæsten efterseed Saugen, og efter sit Skiøn siunes Saugen er saa meged til Nedfalds, at den burde {Repareress} paa nye opbygges, dog kunde den maaskee staae et aar med god Tilsiun. havde ej videre at vidne. Demiteret.

2. Vidne Anders Larsen Lille Nedre Waage aflagde Eed og provede som næst forrige Vidne, sagde ellers at have seed hos Citanten \for/ et 2 aar, et Skiftebrev efter Jngeborg Nedre Waage hvis \aars(?)/ dato han siunes at kand erindre sig var 1707, deri var indført ½ Pardt i Svindlands Saug, hvor\i/{af} hvar!! (var) og nefnt Grunden, men dette var efter hans Skiøn tilsadt med andet Bleck og skreven med anden Haand, af!! (at?) denne halve Saug, blev lagt paa Anders Larsen Nedre Waage og Samson Larsen Traae, hver ¼ pardt. Demiteret.

3de Vidne Omund Larsen Nedre Waage aflagde Eed og vidnede, at Cit: {h…} ej kan være hiulpen med en fierdepardt i Svindlands Saug men ofte maae rejse paa andre Sauger om hielp. Demit:

4. Vidne Knud Pedersen Svindland aflagde Eed og vidnede som næst for!! næst forrige Vidne uden Forandring. sagde ellers at slaagen var forfalden for et aar siden da bygde Citanten Peder Svindland og Anders Lille Nedre Waage op slaaged uden at Guldbrand Nedre Waage fick være med.

Contra Citantens Vidner.

1. Vidne Madelle Traae gl: 86 aar opholdt sig her paa Øen i 72 Aar ej slegt til nogen af Parterne aflagde Eed og vidnede tiendte i 7 Aar hos Anders Larsen Nedre Waage Vær Fader til Guldbrand Nedre Waage, da brugte de Saugen tilsamen uden tvist og uden afgiftt, men siden faldt den i Afr!! (Arf) til Guldbrand Nedre Waages Kone, og haver han til nu som Bygsle Mand stædse brugt den, har og tiendt nu værende LænsM:[s] Faders FarFader, og da blev Saugen ligedan brugt. Ved ej Grunde Leje af Anders Nedre Waage blev betalt. Demiteret.

2. Vidne Samson Sielness gl: 68 aar Søsken og Barn til Begge Parter, aflagde Eed og vidnede: at have for det mæste opholdt sig her paa Øen, og brugte Anders Nedre Waage og Samson Traa som var brødre hver sin Andeel i Saugen, Dog veed han ej, om Samson Traae, som ejede Svindland fick nogen Grunde Leje af Anders Nedre Waage, men hvad \de/ sig hafde i mellem var ham ubeckiendt da nu Anders Nedre Waage døde fick Guldbrand Nedre Waage[s} kone ¼ Pardt i Saugen i Arf. Demiteret.

3de Vidne Anders Giærtsen Kiærrevig gl: 61 aar Søskende barn til begge Parter aflagde Eed og vidnede: det første Saugen blev opbygt skede det af gl: Anders Waage, for meged over 100 Aar [siden] paa same Grund den nu staar, {da} \før/ han døde sadte han 2 Sønner Lars og Omund i

1774: 132b

Nedre Waage, Hans og Svale i Øvre Waage, som alle benyttede sig med Forældrene i Saugen, da nu Forældrene døde brugte disse 4re Søner hver sin ¼ Pardt i Saugen, lang tiid derefter blev Svindland solgt til Lars og Omund Nedre Waage, da nu \om/ Sagen blev dispute 1722 om Saugen mellem Brødrene saasom Nedre Waage Mænd vilde holde sig til Grunden, og maadte da Øvre Waage afstaae Rettigheden til Dem, og blev Saugen derefter opbygget af Lars og Omund Nedre Waag[e], Anders Svilland og Samson Traae, hver sin Andeel, siden brugte de det samen, og veed ej saavidt han har hørdt at nogen af dem, den ene til den anden noged haver bet: omtrendt 1732 døde Anders Nedre Waage, og 1734 blev Datteren gift med Guldbrand Nedre Waage, og hørdte da af Samson Traa Citant:[s] Fader, at han siger, at vilde nu Guldbrand Nedre Waage, som hafde Sauge Grunden \som laag/ under {sin} Gaard\en/ Svindland, til Bygsel Anpardt skulde han faae det, men hvis ej vilde han Bygsle det til en Anden eller hans egen Søn.

4. Vidne LænsM: Hans Andersen Øvre Waage aflagde Eed og vidnede at han ej hvercken veed eller har seed Skifte breved efter Jngeborg Nedre Waage, hos Citanten, men vel hørdt det af Anders Nedre Waage som derom har vidnet. har og fordret et Skifte Brev hvilcket de og fick, men det var ej det rette. Demiteret.

5. Vidne Lars Svalesen Øvre Waage, aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige vidne uden Forandring. Demit:

6. Vidne Erich Tvedt aflagde Eed og vidnede, at Saugen er saa meged til Nedfalds at den endelig maae opbygges, og er det voveligt at staae der og skiære. Guldbrand Nedre Waage tilbød Citanten, at om han ej saag sig god at opbygge sin fierdepart, vilde Guldbrand opsette halve Saugen og dertil havde halve tilfang dog uden at eje noged af ¼ Parten, men vilde have enten Penge eller tilfang tilbage, hvorpaa de vilde holde en Mand i hans Stæd.

7de og 8. Vidne Svend Larsen og Ole Salomonsen Øvre Waage aflagde Eed og vidnede at naar Anders Svindland vil iagtage Saugen og paapasse Vandet, og icke rejse bordt naar Vandet er, da kan h/an/d skiære en gang til saa meged som han nu skiærer, eller hugger af sin Skoug. Men da han skiellen paapasser eller tilseer Vandet saa render same bordt i uden nytte, og han rejser hist og her, uden at skiære. veed og hans MedEjere haver tilbudet ham Saugen og der har væred meged Vand, men han har ej skaaret, de 2 siste Poster vidste dog ei Ole Salomonsen af. Demiteret.

Guldbrand Nedre Waage sagde: at da bevillingen skulle løses saa hindrede Citanten ham, at faa sig indførdt i Forret: da Fogden Sorensk: og Laug Rettet holdt same, og skulde ned sendte!! (sende) den til Rente Cameret og derpaa bød sig at aflægge sin Eed, dog saaledes, at da han vilde legge sin Andeel i Konggebreved!!

1774: 133

svarede Citanten, vil nu du løse saa vil min Broder og, og saa faar jeg lidet, hvorpaa Comparenten lod sig nøye og ej lod sig indføre i Bevillingen.
Parterne begiærede Dom.

Eragted

i Morgen en gang skal Dom i denne Sag afsiges.

Anden Dagen d: 14de Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd for de anførte Skibreeder, og med det melte Laug Rett.

hvorda udj den Sag mellem Anders Svindland og Guldbrand Nedre Waage andlagt, en Saug og Sauge Grund betreffende, blev saaledes Kiendt Dømt og

Afsagt

Det vilde blive altfor vidtløftig, at opnefne her, hvad udj et hvert af de i Rettelagde Documenter pro et Contra kunde være at sige; ligesom og, hvorvidt de førdte Vidner kand passe sig paa det paastefnte, med Deres Udsigende. Af alt vil dog dette oplyses, at Guldbrand Nedre Waage haver af Citanten Anders Svindlands Fader Samson Traae, tilbygslet sig ¼ Part i i!! Svindlands Sauge Grund, og ventelig derved at nyde brugs Rettighed til ¼ Part udj Saugen. Disputen vil egendtlig være denne, at som nu Saugen ganske er til Nedfalds, og af nye vil opbygges, om da Guldbrand Nedre Waage skal have den Rettighed, at med bygge ¼ i Saugen, naar Grund Ejeren det modstaar, og self vil bebygge, hvoraf hvilde!! (vilde) flyde, om skulde skee, at Guldbrand Nedre Waage da af sin Bygsel Seddel, vilde faae same Rett, som de efter Lov nyder, der haver Skiøde til hiemels Brev, men dette finder ej i Loven Stæd, og maatte foraarsage Frygt hos en hver Ejer, at tillade en anden som Bygsel Mand at bruge noged; Guldbrand Nedre Waages aarlig betalte Afgiftt af Sauge Grunden, vil uimodstaaelig viise at han ingen Ejer er deraf, eller derpaa haver saadan Hiemel, at han same kunde hævde; vel vil det siges, og tildeels med fremførte Beviiser oplyses, at Guldbrand Nedre Waage self med Kone og hendes Forfædre, en tiid lang haver brugt Saugen, ja og, at den blant dennes Famillie haver gaaed udj Arf, men uden at nefne nogen Stæds, at Sauge Grunden fulgte med som Ejendom, saa at derfore Saug Grunden maa, at ansees, som noged der haver været dem til Forlæhning, og paa hvilcket som melt ingen Hæfd fanget efter Lov. Da nu den paa Grunden staaende Saug efter Beviis i Retten, saaledes er forraadnet, at den ej lengere kan blive staaende, og Grund Ejeren paastaaer at bebygge den Andeel af Grunden, som Guldbrand Nedre Waage hidtil efter sin Bygsel Seddel har haft til Forlæhning, mod hvilcket denne protesterer paa Grund af at Saugen har gaaed i Arf, Men denne Protest vil icke finde medholdig Grund, da kun det eneste som var at sige, paa Guldbrand Nedre Waages Side vilde være dette, at som han haver Bygslet ¼ Part i Sauge Grunden, skulde han og have Friehed at benytte sig af same sin Livs Tiid, hvilcket Citanten ham heller icke nægter, som er at see, udj svared paa Beskickelsen, hvor han end og tilbyder sig, self at vilde opbygge den halve Saug, og alligevel mod lidet Tillæg i Afgiften, vil lade Guldbrand Nedre Waage bruge ¼ pardt i Saugen i \sin/ Tiid; hvormed denne ej vil være Tilfreds; Efter denne Sags befundne Omstendigheder, Kiendes og Dømes hermed for Rett; at Citanten Anders Svindland, skal have Friehed at opbygge de[n] ¼ part, i Svindlands Sauge Grund, som hans Fader Samson Traae, bordt bygslede til Guldbrand Nedre Waage, dog saaledes

1774: 133b

at han skal lade Guldbrand Nedre Waage {skal} have sit Skurre Brug som tilforn udj Saugen, mod at betale Aarlig, i Stæden for den!! (de) 1 mrk: 8 s: der tilforn ickun af Grunden blev betalt, herefter 2 ort, hvilcket skal vedvare saalenge Guldbrand Nedre Waage lever, og denne ej at befatte sig med nogen Bygning eller Reparation paa Saugen, eller slaackene. Af den \til/

nedfalds ferdige Saug, skal Guldbrand Nedre Waage tilhøre den ¼ deel, af \Jærn og/ træevirked, naar den nedrives. Processens Omckost: ophæves paa alle Sider.

Betreffende hæsterne blev svared det same af disse Skibreeders Almue som ved Ous og Strandvigs Skibreeders Almue er anført.

Om Giæstgiver Stæderne blev giordt det forhen melte paakraf hvortil Encken udj Giermundshafn Dorthe Lamberg svarede som de for Opdahls Skibreede lod anføre.

Af den frivillige Gave inckom for Strandebarms Skibrede 39 rd: 4 mrk: 10 s: og for Qvindherres Skibreede [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorpaa Tingsvidne blev udstæd.

Derpaa læst:

1. til Udslettelse Hr: Jocum Krugers Obl: til Frue Marie Dahl paa 299 rd: mod Pandt i Nedre Fedt dat: 8 Maj 1772 betalt efter Qvit: af 9de Febr: 1774.
2. Johannes Rasmussen Lille Omvigs Skiøde til Sr: Henning Dahl paa 1 løb Smør 1 huud i Lille Omvigen for 415 rd: dat: 21de Febr: 1774.
3de Hr: Lieut: Hans Rafns Obl: til Omund Nedre Waage og fleere paa 150 rd: mod 3 ½ proCto: og Pandt hans huus paa Wigene, og alle hans løse Ejendeele etc: dat: 14 Maj 1774.
4de Jon Røsseland med flere[s] Skiøde til Tørris Hactorsen paa 2 pd: 12 2/3 mrk: Smør 1 Huud i Kaldestad for 145 rd: dat: 9 Nobr: 1773.
5te Joen Røsselands Skiøde til Sønen Frans paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Røsseland for 32 rd: dat: 14 Maj 1774.
5.!! Skifte breved efter Anna Kaldestad hvis Ejendom i Kaldestad er udlagt som Pandte bogen udviser dat: 2 Septb: 1773.
6te Dito efter Marte Store Dahle hvis Ejendom i Store Dahle er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 1te Septb: 1773.
7. Hr: Crugers Skiøde til Hr: Lieut: Johan Dahl paa 2 løber Smør 2 huuder i Nedre Fedt for 775 rd: dat: 8 Martj 1774.
8. Jngemon Netelands Skiøde til Dorthe Lamberg paa Giermundshafn med huuse for 188 rd: dat: 13 Maj 1774.
9. Dorthe Lambergs Obl: til Jngemon Netheland paa 200 rd: mod 3 proCto: mod Pandt i Giermundshafn dat: 13 Maj 1774.
10. Hans Andersen Øvre Waages Skiøde til Anders Sandvigen paa 1 pd: 3 mrk: Smør for 108 rd: dat: 13 Maj 1774.

Som ingen vilde gaae i Retten blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 13 Junj blev Almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Gielmervigen [for Schaanevigs Skibreedes Almue] og Retten betiendt med efterskrevne Otte Laug RettesM: Knud Wiche for Anders Fatland, Niels Tielle, Niels Ølvestvedt, Ole Tindahlen, Johanes Aarthun og Johanes Michels: Ole B: Wiche og Ole Sandvold. Overværende i Retten Stiftes høyeste Øfrighed Hr: Kamer Hr: von Levetzou, Stædets Foged Hr: Kammer R/aa/d Juel med LænsM: og menige Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongelige Ordre og høy Øfrigheds Befalling som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocoll Extraheret tilligemed

Placat at Banchen i Kiøbenhafn skal forblive ved sin forrige Forfattning.

2. Eftterlysning fra Christiania om 2 bordtløbne Tyve Peder Knudsen 16 Aar og Hans Jacobsen Sparre 17 Aar dateret 7 Maj 1774.

1774: 134

Den Sag som seniste Ting blev andlagt af Erich Tvedt mod Ole Schoge for Skyldig værende Penge efter Sal: Christian Hunthes Skifte brev, blev paaraabt, hvortil Parterne svarede: at de er forligt saaledes, at Ole Schoge skal betale af kraved 19 rd: 1 mrk: 1 s: aarlig 3 rd:, men nu strax for det ganske krav som med Omckost: tilsamen er 20 rd: 3 mrk: 1 s: stille Pandt som af LænsMand og en Mand skal oversees om er gyldigt og om befindes da skal det staae hos Pandt setteren, og han kun at betale som melt 3 rd: aarlig, men kan Panted ej tilstrække skal Dom gaae i Sagen til næste Ting.

Eragted

Med det anførte har Sagen sit Forblivende.

Derefter læst

1te til Mortification Omund Ertzlands Obl: til Hr: Thomas Rise paa 90 rd: mod Pandt 1 ½ løb ¾ huud i Ersland efter!! (dat:) 15 Junj 1772 er betalt efter Qvit: af 13 Junj 1774.

2. Omund Erslands Obl: til Frue Marje Dahl paa 220 rd: mod Pandt 1 ½ løb Smør ¾ Huud i Ersland og 4 proCto: Rente dat: 4 Maj 1774.

3. Udsletted Thor Holmedahls Obl: til Erich Tvedt paa 220 rd: mod 4 proCto: og Pandt 2 løber 9 mrk: Smør i Holmedahl dat: 2 Decbr: 1768, betalt efter Qvit: af 1 Martj 1774.

4de Thor Holmedahls Obl: til Hr: Capit: Dahl paa 260 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2 løber 9 mrk: Smør i Holmedahl, og Omun Tvedt til Cautionist dat: 1 Martj 1774.

Eragted

Som ingen vilde gaae i Rette og det lider paa Aftenen bliver Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 14 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betiendt med de anførte Laug Rett.

hvorda Jens Undahlsi rætteæske den Sag, han seniste Ting, mod Lars Larsen og Tørjer (Torjer) Siursen Wiche hafde andlagt for Gield, den første 18 rd: 8 s: og den siste 4 rd: 5 mrk: 8 s: derfor nu at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Lars Larsen og Torjer Siursen Wiche mødte ej efter paaraab og ingen paa deres veigne

Thi fremstod Stevnevidnerne Ole Biørnsen og Knud Wiche som ved Eed beckreftede Laugdagens lovlige Forckyndelse, og lovede de indstefnte at rejse til Citanten for at faae Sagen forligt.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Det vil med de indstefntes rene tilstaaelse for Stevnevidnerne saavel seniste Ting som nu fuldkomen oplyses, at de er skyldig det paastefnte; Thi kiendes og dømes for Rett, at indstefnte Lars Larsen Wiche og Torjer Siursen Wiche, skal betale til Citanten Jens Undahl, den første 18 rd: 8 s: og den siste 4 rd: 5 mrk: 8 s: tilligemed hver i Omckost: ibereigned Domens Løsning 1 rd: 3 mrk: som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 Dage efter denne Doms etc:

Sr: Jocum Heiberg hafde til dette Ting indstefnt Harrald Omundsen i Toftevaagen for 1 rd: 3 mrk: han skylder til Bageren Hans von Rechen hvis løse Gield bemelte Heiberg hafde kiøbt og derfore nu pengene haver til gode. derfore han nu paastod Dom til Gieldens Betaling og Processens Omckost: at tilsvare.
Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Tindahlen og Ole Schoge,

1774: 134b

som ved Eed beckreftede StefneM: Rigtighed, dog fandt de ej uden konen som sagde kraved var rigtig, men de vilde betale med det første.

Eragted

Den lovlig indstefnte Harrald Toftevogen paalegges at møde til næste Ting, med sit lovlige Tilsvar i denne Gields Sag.

Nock læst
5. Thor Holmedahls Contract med Omun Tvedt om Gaaren Holmedahls Kiøb dat: 15 Martj 1774,
6te Johanes Løvigen[s] Obl: til Klocker Elias Ness paa 60 rd: mod 4 proCto: og Pandt 2 pd: Smør i Løvigen dat: 19 Feb: 1774.
7de Udsletted Anders T[v]etes Obl: til Siur Axland paa 70 rd: mod Pandt 1 løb 1 huud i Tvedt dat: 16 Junj 1767. betalt efter Qvit: af 13 Junj 1774.
8de Anders Tvedtes Obl: til Peder Lande paa 90 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Sr: 1 huud i Tvedt dat: 13de Junj 1774.
9de Skifted efter Mads Eide hvis Eiendom i Eie er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 9de April 1774.
10. Encken!!

Betreffende Hæsterne blev svared det same her af dette Skibreedes Almue, som ved de forrige Skibreeders Almue er bleven anført.

Om Giæstgiverne blev svared her som veed Waags Skibreede og er her ingen fleere end Jens Undahl i Toftevaagen, en ganske fattig Mand.

Af den frivillige Gave indkom her for dette Skibreede 33 rd: 5 mrk: 3 s: hvorom Tingsvidne blev udstæd.

Om Kongens Korn skede Paackraf men kun for en tønde blev betalt.

Den af Zacharias Kyvigen mod Lars og Torbiørn Olssønner Wiche seniste Ting andlagde Sag om en Hæst blev paaraabt, men ingen mødte paa Citantens Side ej heller han self, men de indstefnte mødte og lod tilføre, at nu i Gaar kom Helje Tvedte til dem fra den indstefnte og tilbød dem Forlig paa den Maade, at han nemlig Citanten vil være fornøyed paa sin Side at tabe en Tredie Part paa Hæsten {og alle} af hvad den kan blive solgt for {efter} \mindre end da/ den kom fra ham, ligesom og af alle paa Hæsten fra den Tiid anvente Omckost: med Foster etc: saa og bie en Tiid paa Betalingen om de for Fordels Skyld, bordt borgede den til en Sufficant Mand. At dette var lige efter Citantens Fuldmegtiges Tilbud, beckreftede med Eed Lars Hugenesen og Ole Biørnsen Wiche.

Jndstefnte Lars Olsen Mødte paa egne og sin Broders veigne mødte!!, men var ej med det proponerede Forlig fornøyed declarerede dernæst, at have indstefnt Zacharias Kyvigen Contra i Sagen, til at modtage Dom og paahøre Vidner.

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne NB Stefnevidnerne mødte ej, til med sagde Lars Olsen at han kun har nødt 14 dages Varsel, da han dog boer i Føyens Skibreede de har og Stefnt ham til sit eget ting Lervigen.

De Mødende Vidner blev P[r]esenteret til Examen.

Eragted

Det falder af Fornødenhed, at da Zacharias Kyvigen ej har

nødt lovlig Stefning, kand ingen Vidner føres, efter Lov over en ustefnt Persohn, hvilcket og blev i seniste Eragtning tilckiendegived, Thi bør han som uden for Skibredet boende nyde 4 Ugers Varsel om Vidner over ham skal føres. Henseende Hæsten da som den ene Tiid bordtgaar efter den Anden, og et saadan Creatur alle tiider forringes, i sit Værd, saa skal og Lars Olsen og Torbiørn Olsen, have Friehed, at bordt selge hæsten denne Som/m/er til høyeste Pris de kand faae, da Sagen om de{t} Paastefnte Penge til næste Ting bliver udsadt.

Som ingen efter 3de Ganges udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Ao: 1774 d: 16de Junj blev Retten til Somer Tings holdelse sadt paa Tingstædet Giære for Etne og Fieldbergs Skibredes Almue og betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Niels Giære, Johanes Waagen, Willum Osvaag, Osmund Sieldahl, Lars Osness, Niels ibm:, Tosten Osvaag og Lars Sæbøe. Overværende Stædets Amtmand høy Velbr: Hr: Stift befall: [M:] Kamer Hr: Levetzou med Fogden Kamer R/aa/d Juel og LænsMændene med menige Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy Øvrigheds Ordre som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocoll extraheret, tilligemed

Stiftes Ordre af 14 Junj 1773, at Somer-Sild ej maae tages af Noten før den har staaed 3de Dage, at Aaten kan gaae af den, saa og allene optages om Aftenen fra 9 til 5 Slet,

Den Sag seniste Ting var andlagt af Jocum og Knud Wae Cont: Hans og Peder Østrem, og til nu udsadt blev paaraabt hvortil Parterne svarede at de er forligt, og har ingen Trette naar Gierdes Gaarden holdes ved lige.

Den Sag, som seniste Ting var andlagt af Niels Aslachsen Ryg mod Peder Hagen blev paaraabt, men som \til/ nu var udsadt, for Gield, hvortil Skafferen svarede at derpaa ej til dette Ting var stefnt.

Den Sag som seniste Ting af Thor Haaland blev andlagt mod Gunder Olsen Øfrrenestræe for skyldig værende Penge 1 rd: 2 mrk: 14 s: og til nu udsadt, blev paaraabt, hvortil blev af Godschalch Siold svared: at der nu til dette Ting er stefnt, saaledes, at ifald, han vil aflægge sin Eed paa han ej er skyldig, det paastefnte, vil han være fornøyet.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig stefnemaal, sagde ellers at han ej mere skylder Citanten end først laante han af ham 2 rd: 12 s: betalte han saa deraf engang 4 mrk: 8 s: en

rejse til Ølen 1 mrk: 8 s:, for slaatt 4 mrk: {6} s: hafde ellers adskillige forskiellig Snack, bød endelig at aflægge sin Eed paa det nu anførdte.

Eragted

Da Sagsøgeren self ej møder, og Sagvolderen fremckomer, med adskillige forskiellige Krafs Poster {der}mod det paastefnte, som han formener deri at kome til Afgang, og der paa tilbyder sin Eed, saa uagted Sagsøgeren, ved Godschalch Siold har declareret, at modtage Eeden, om den godvillig tilbydes, holder dod!! (dog) Domeren det for betenckelig same at modtage, med mindre begge Parter er nærværende

1774: 135b

for at angive, hvorledes den rette samenheng er med Kraved fra Begyndelsen, og hvorledes derpaa fra Tiid til anden er betalt samt hvad endnu ræster. Til hvilcken Ende Sagen til næste Ting udsettes.

Jocum Altan lod anviise fellen af en Voxen Biørn, som han feldte paa sin egen Grund, hvorfore hannem af Fogden blev betalt Skud Penge 2 rdr:

ligesaa anviste Knud Hansen Fellen af en Voxen Biørn som var feldet i et Vildt Field, hvorfore hannem og blev levered Skud Penge 2 rdr:

Den af Hr: Lieut: Dahl mod Torchel Fiøsne seniste Ting andlagde og til nu udsadte Gields Sag, blev paaraabt, hvortil blev svared at Sagen ej [til] dette Ting er paastefnt. Altsaa beror den.

Gunder Knudsen Flaaden hafde til dette Ting indstefnt Gunder Johansen Norem for ræsterende Penge deels laante og deels for Arbejde etc: tilsamen 28 rdr: derfore at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Gunder Norem blev paaraabt og mødte ej, icke heller nogen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Christen Frette og Skafferen Jens Juleskaar som aflagde Eed, at han er lovlig Stefnt, samt at han for dem haver tilstaaet lovlig stefnemaal og kraved i sig self.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Da den indstefnte for begge stefnevidnerne haver tilstaaet Kraves Rigtighed, hvilcket de med Eed inden Retten haver beviist, saa er derom ej at tvivle, Derfore tilfindes og Gunder Norem, at betale de paastefnte 28 rdr: til Citanten Gunder Knudsen Flaaden, inden \næste/ Michelie, tilligemed 1 rd: 8 s: i Processens Omckost: men i fald ej {Citanten} \den indstefnte/ til den Tiid betaler, og Citanten hanem med Execution maae søge bliver Omckost: 3 rd: som da tilligemed den paastefnte hoved Sum 28 rd: skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovl: Forckyndelse etc:

Tørris Haaim hafde til dette Ting indstefnt Gunder Norem for Skyldig værende Penge 14 rd: 3 mrk: deels for laante Penge og deels for Smaler han haver kiøbt, derfore at lide Dom og betale Omckost:

Den indstefnte mødte ej og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne LænsMand Christen Fredte og Joen Biørch som beckreftede Stefnemaales Rigtighed. dog sagde han han ej vented at blive stefnt i den Sag.

Eragted

Da den indstefnte haver til Stefnevidnerne udladt sig med han ej vented at blive stefnt, i Sagen, saa er at formode et slags Forlig er indgaaed med Citanten om Pengene, derfore udsettes Sagen til næste Ting, men om det paastefnte ej til den tiid er betalt, feldes Dom uden videre Jndvending.

1774: 136

Zacharias Kyvigen hafde til dette Ting indstefnt Gunder Norem for Skyldig værende Penge som Citanten blev udlagt i Arf efter sin Sal: Moder Jngeborg Fittie hos den indstefnte, 20 rdr: derfore at lide Dom og betale Omckost:
Jndstefnte Gunder Norem mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Christen Frette og Joen Biørch som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed sagde ellers at han hafde noged at indvende for en Hæst og en Qvern.
Citanten leverede sin Moders Skiftebrev dat: 28 Julj 1770 hvor i sees at det paastefnte er Citanten udlagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig indstefnte Gunder Norem paalegges til same Tiid at møde for at forsvare sig. incamit: ræster

LænsM: Svend Fittie hafde til dette Ting indstefnt Tosten Ouestad for Skyldig værende Penge 25 rd: 5 mrk: 8 s: deraf de 20 rd: laante Penge om alt at lide Dom og betale Omckost:
Jndstefnte Tosten Ouestad mødte ej, og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Christen Frette og Jens Juleskaar som ved Eed tilstod at han er lovlig stefnt, hellers paastod den indstefnte at vilde have sin udstædde haand tilbage.

Eragted

Den indstefnte, paalegges, at møde til næste Ting, med sit Tilsvar i Sagen og vil det da blive fornøden, at Citant: fremckomer med den indstefntes haand for Kraved, eller med Forcklaring om hvor den er afbleven.

Den af Tierrand Moe seniste Ting andlagde Sag mod Torchel Fiøsne om 1 rd: Penge, som til nu blev udsadt, blev paaraabt, hvortil Jens Juleskaar svarede: at paa Sagen er til dette Ting ej lovlig stefnt. hvormed og Sagen til næste Ting beror.

Assar Garethun hafde til dette Ting indstefnt Christian Altan paa Støle efter Mundtlig Stefnemaal, hvilcken den paa Citantens veigne mødende Fuldmegtig Sr: Knud Gielmeuyden forlangede af!! (at) Stefnevidnerne maatte afhiemle Stefnemaales Rigtighed, og paaraabe om den indstefnte Møder.
Den indstefnte mødte ej,
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Christen Frette og Jon Biørche som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
Comparenten som fornam at den indstefnte icke mødte, paa Faarhaabning. for at afgiøre det Kraf mellem ham, og Assar Garethun bestaaende deels af laante P: 8 rd: og deels af en Tilladelse at slaae Gaarden Testedahl mod 6 rd: at svare, maatte da i Mangel af hans Udeblivelse erindre om Laug dag til næste Ting.

Eragted

1774: 136b

Den begiærte Laugdag bevilges.

Zacharias Kyvigen, hafde til dette Ting indstefnt Johannes Sille for skyldig værende Penge 45 rd: 2 mrk: 6 s: derfor at lide Dom og betale Omckost: samt paahøre Vidner.
Johannes Sille mødte og tilstod lovlig stefning, sagde ellers at ville føre Vidner paa at Citanten haver foræred (fordred?) ham same som han nu kræver.
Citantens vidner
1te Vidne Jens Schmidt mødte ej self men fra ham som en gamel Svag Under Officer blev indleveret et Skriftlig Vidnes byrd af dags dato som blev oplæst.
2. Vidne Jens Nielsen Rometvedt aflagde Eed og Vidnede i ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring, undtagen at den indstefnte kun tilstod 41 rdr: deraf.

Eragted

Til næste Ting udsettes denne Sag, paa det den indstefnte kan føre de paaberaabte Vidner paa sin Side.

læst
1. Christen Tvete (Frete?) med fleres Skiøde til Lars Torbiørnsen paa 1 pd: 10 ½ mrk: Smør i Lunde for 261 rd: 2 mrk: 12 s: dat: 21 Decbr: 1773.
2de Zacharias Kiyvigens!! (Kyvigens) Skiøde til Ole Siursen Roe paa 1 løb 18 mrk: Smør i Giære for 450 rd: dat: 12 Januarj 1774.
3de Ole Siursen Roes Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 300 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb 18 mrk: Smør i Giære dat: 2 April 1774.
4de Hr: Hegelunds Grunde Seddel til Lars Joensen paa Biøndahlen mod 1 pd: Smør aarlig dat: 15 Junj 1774.

Peder Larsen Berge hafde til dette Ting indstefnt sin Fader Lars Pedersen Berge, fordie han haver nægted ham at faae den Andeel af Gaarden i Brug, som Citanten haver arved efter sin Moder Elie Siurs Datter. Derfore at lide Dom og betale Omckost: eft: Stef: af 27de Maj 1774.
Jndstefnte Lars Pedersen Berge, blev paaraabt men mødte ej;
Thi fremstod Stefne vidnerne LænsM: Christen Frette og Joen Biørch som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed. og sagde han at der ej kan boe meere end een.
Citantens Vidner
1te Vidne Tosten Øuestad!! (Ouestad) aflagde Eed og vidnede at nu 4 Uger for seniste Juel var vidnet efter Cit:[s] Begiær 2de gange hos Lars Berge, og tilspurte han, om han vilde afstaae den Deel i Jorden som tilhørde Citanten, hvortil han svarede: at der var ej lejlighed for 2de Mand at boe, og naar Sønen kom ind maae han gaae, men svarte ej om Landskylden var betalt eller ej men fick same Svar begge Gange. Demiteret.
2. Vidne Tierrand Øuestad!! (Ouestad) aflagde Eed, og vidnede i Ord og Meening som første Vidne Uden Forandring. Demiteret.
Retten fandt fornøden at tilspørge Citanten om han hafde med

sig sin Sal: Moders Skifte brev, hvortil han svarede Nej, han har ej faaed det fra sin Fader.

Eragted

Sagen udses!! (udsettes) til næste Ting, og indstefnte Lars Pedersen Berge gives Laug dag til same Tiid at forsvare sig, ellers vil det være fornøden, at Citanten Peder Berge, med 2 Mand, strax gaaer til sin Fader, for at faae sin Moders Skifte Brev, og i fald, det da negtes, maae han, faae det udskreven af Protocollen hos Sorenskriver, for at have det i Retten til næste Ting.

[læst]
Hr: Hegelunds Bygselbrev til Godschalch Gundersen paa 2 ½ løb Sr: i Madsgaar dat: 16 Junj 1774.

Ole Lechnes hafde til dette Ting indstefnt Johannes Sille fordie han haver bemegtiged sig 2 ½ Favn vehd, som stod efter ham da han rejste af Sille og same nu opbrugt, da han dog lovede at den maatte staae paa Gaarden til Høsten, men for (før) Høsten blev den opbrugt.
Citanten erbød sin Eed paa at Veden var i det minste 2 Favner, og at den indstefnte lovede at den maatte staae til Høsten, men lenge for den Tiid, var af den indstefntes Folck taged af Vehden og brugt, hvorfore han ej siden haver kunde draged Omsorg for at hente ræsten som kunde være i Behold, men vilde Søge det med Lov.
Den indstefnte var fornøyed med den ærbudne Eed.
{Den indstefnte} \Citanten/ aflagde derpaa Eeden, at hans Andragende er rigtig.
Citanten paastod Dom.

Afsagt

Med den Tilbudne Eed, som efter den indstefntes tilstaaelse af Citanten blev aflagt og modtaged, er det oplyst, at de 2de Favner Vehd, som stod efter Citanten Ole Lechness, paa Gaarden Sille da han i Fior Vaahr rejste derfra, maatte staae til Høsten forinden den skulde hentes, blev forinden, forringed og forminsked af den Jndstefnte og hans Folck. Derfore Kiendes for Rett, at indstefnte Johannes Sille skal betale ham nemlig Ole Lechenes for Veden 1 rd: 1 mrk:, med Omckost: 1 rd: 1 mrk:, som skal betales om 6 Uger, men er det ej til den Tiid betalt, skal han udreede i Omckost: 2 rd: 1 mrk: 8 s: som da med Vedens Verdie bliver at udreede neste 15 Dage efter denne Doms lovl: Forckyndelse under videre lovl: Adfærd. Jnc: ræster.

Hr: Japhet Hegelund hafde til dette Ting som Sogne Præst i Etne indstefnt følgende Huus Mænd og Jnderster, for Ræsterende Dags Arbejder 3de Dage Aarlig, sc: Paal Norem for 4 aar, Siur Grindem for de aar han har været huusMand 13 Aar. Aslach ligesaa 5 aar, Gunder Øvreness 4 Aar Derfor at betale 8 s: for Dagen i 3de Dage eller 1 mrk: 8 s: Aarlig tilligemed Processens Omckost: at tilsvare.
De Jndstefnte Huusmænd blev paaraabt, men mødte ej;
Thi fremstod Vidnerne som dennem hafde stefnt sc: Christen Frette, Joen Biørch og Jens Jueleskaar, som ved Eed beckreftede StefneM:[s] rigtighed.

Eragted

De lovlig indstefnte gives samtlig Laug dag til næste Ting, da Hr: Hegelund maae indkome med Reig: paa hvad hver ræster.

1774: 137b

LænsMand Tollef Killesvigen haver for Retten angived at han møder for Engel Brathuus, der til dette Ting haver indstefnt LænsM: Svend Fittie for Skyldig værende Penge 22 rd: 4 mrk: 8 s: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej efter Paaraab, og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Christen Frette og Jens Jueleskaar, som med Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed. og sagde den indstefnte han mente at Citanten hafde komed til ham at det kunde bleved Qvitted i Handel igien, ellers skulde Engel Brathuus have laaved ham at Qvittet det med de Penge Christen Fielle skylder ham.

Eragted

Den lovlig indstefnte LænsMand Svend Fittie, som nu ej møder, gives hermed Laug dag til næste Ting, \at møde/ med sit fornødne Tilsvar i denne mod ham andlagde Gields Sag.

Sogne Præsten i Etne Hr: Japhet Hegelund, hafde til dette Ting indstefnt Huus Mand Niels Øfre Houge for 6 rd: som Citanten hafde udlagt for ham i Extraskatt til Kongens Cassa, da han boede paa Cambe, derfore at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Niels Duberg, som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Eragted

Til næste Ting udsettes denne Sag, da Niels Øfre Houge til den Tiid maae være betenckt paa at forsvare sig; ligesom og Hr: Hegelund da, vilde behage med Qvitering fra Fogden at bevise, at Pengene er erlagt til Kongens Cassa.

!!Jngebrict Schartland hafde til dette Ting!!

Den Sag som fra seniste Ting til nu blev udsadt og var andlagt af Knud Wiland mod Baar Hamre, blev paaraabt, hvortil Ole Skaffer svarede at Parterne er bleven forligte.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten, da det nu lider paa Aftenen.

Anden dagen d: 17de Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd, med de anførdte Laug Rett for bemelte Skibreeder.

Da læst
1. Hendrich Echelands og Jngeborg Bircheness[es] Skiøde til Haldor Haldorsen paa ¾ Parter i Giærde Kircke for 220 rdr: dat: 17de Junj 1774.
2de Tørris Ulvenesses Obl: til Haldor Fiøsne paa [?? rd: mod Pandt i] ½ løb Smør i Ulveness og 4 proCto: Rente dat: 17 Junj 1774.
3de udsletted Torchel Stongelands Obl: til Gouthe Bircheness paa 75 rd: mod Pandt 1 løb Smør i Stongeland dat: 19de Junj 1767, betalt efter Qvit: af 11te April 1774.
4de Reinert Domesnesses Odels Skiøde til Gaarden Frønsdahl til Broderen Christen Knudsen for 50 rd: dat: 12te April 1773.
5te Svend Fitties Skiøde

1774: 138

til Gunder Norem paa 1 løb 7 1/3 mrk: Smør i Gaarden Norem Dat: 24de Martj 1774.
6te Gunder Norems Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 120 rdr: mod 4 proCto: og Pant 1 løb 7 1/3 mrk: Smør i Norem dat: 24de Martj 1774.
7de Ole Waches Obl: til Hr: Capt: Dahl paa 90 rd: mod 4 proCto: og Pandt 2 løber Smør 1 Huud i gaarden Wache dat: 9de April 1774.
8de Gouthe Birchenesses Skiøde til Størcher Poulsen paa 1 løb Smør i Stangeland for 75 rd: dat: 17de Junj 1774.
9de Størch Poulsen Stangelands Obl: til Mons Schomager paa 90 rdr: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør i Gaarden Stangeland dateret 17de Junj 1774.

Poul Christensen Stumoes Odels og Pengemangels Lysning til 1 løb Smør i Gaarden Rame, som Jone Siursen paabor, dat: 17de Junj 1774.

Peder Berge hafde til dette Ting indstefnt Niels Waag nu boende paa Espeland, for 6 rd: han ræster Citanten for en Skudt han kiøbte af Cit: derfor at lide Dom, betale Omckost: og paahøre Vidner.

Den indstefnte Niels Espeland mødte ej efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne, icke heller Vidnerne Knud Wiland, Wintzians Galtung og Steffen Træet

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Niels Duberg, som ved Eed beckreftede, at saavel Sagvolderen som vidnerne er lovlig Stefnt, den første til Dom at modtage efter Jncaminationen, og de siste at aflægge deres Vidnes byrd.

Eragted

Den lovlig stefnte Niels Espeland gives hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig i denne Sag, ligesaa skal og vidnerne Knud Wiland, Wintzians Galtung og Steffen Træet under Falds Maals Straf møde til næste Ting for Deres Vidnes byrd i Sagen at aflægge.

Thor Kaathe som Laugværge for Encken Siri Nerem hafde til dette Ting indstefnt Paal Paalsen Heggebøe fordie han paa en Søndag hafde {ind}….ged(?) (taged?) en Koren Stouv, som stod paa Ageren med Kornet og halmen paa, og oprygted den af Ageren, og gav den til Koen som stod bunden paa Ageren, fordie at koen skulde æde deraf, og have sin Fornøyelse der ved. Derfore at lide Dom efter Lov og Omstendigheder, betale som vedbør og paahøre Vidner.

Paa Paalsen Heiebøe; hafde indted at indvende, men tilstod lovlig Stefnemaal.

Thor Kaate sagde: at til dette Ting er indstefnt Lisbet og Waljer Stengrims Datter Nerem som nu ej møder,

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Niels Duberg, som ved Eed beckreftede at de til dette Ting lovlig er stefnt.

Eragted

Den lovlig stefnte Paal Heggebøe, som nu og mødte, haver til næste Ting at forsvare sig, ligesaa paalegges og vidnerne Lisbet og Waljer Stengrims Datter under 10 rd: Straf at møde til næste Ting for deres Vidne i Sagen at aflægge.

1774: 138b

Tarrald Goutesen Nerem paa sin Søster Gunnelle Goutes Datters veigne; saa og paa Giæstgiver Sr: Schrøders veigne hafde tilkaldet og indstefnt at møde Paal Paalsen Heggebøe fordie han skal have siunged nogle ubeqveme Vi…er(?) (Viser) om bemelte Gunnelle Goutes Datter {\og fleere/}, hende \og flere/ til Forcklejnelse, derfore at lide Dom, betale Omckost: og paahøre Vidner.

Paal Paalsen Heggebøe mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Citanterne sagde at have indstefnt til Vidner Siri Nerem og Datter Marthe Nerem, samt Jomfr: Lisbet hos Giæstgiver Schrøder.

fra Siri og Marthe Nerem, blev indleveret et Skriftlig Vidnes byrd, af Siur Eide og Ole Schaffer, som med Eed \ville/ beckrefted{e} at vidnerne vidnede ligesom indleveret Vidnes byrd udviiser. Dog aflagde de derpaa ej sin Eed \siden Dommeren ej kunde modtage same./

Vidnet Lisbet Ølens Siøen mødte ej; Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Schaffer og Niels Duberg, som ved Eed beckreftede at hun er lovlig stefnt. \Det i Rettel: blev oplæst/

Paal Heggebøe sagde, at han ej agter disse vidner, da de ej kan bevise ham det over.

Eragted

Vidnerne Siri og Marthe Nerem paalegges til næste Ting at aflægge sin Eed paa sit i Rettelagde Vidnes byrd, ligesaa paalegges Lisbet Ølens Søen til same Tiid, at aflegge sit Vidnes byrd i Sagen \alle/ under Lovens Falds Maalds Straf.

Paal Heggebøe, hafde til dette Ting indstefnt Siur Eide fordie han haver forsamlet sig med Ølen-Siøen, og der talt ilde om ham, derfor at lide Dom og betale Omckost:
Siur Eide mødte og tilstod lovlig StefneM: sagde ellers at han ej veed han haver tiltalt ham meere ondt end alle andre.
Citanten sagde at have indstefnt vidnerne Christen Stumo, Joen Eiede!! (Eide), Thor Nerem, Ole Eide, Niels Klungland, og Endre Stumo, hvoraf ingen møder, ej heller er de lovlig stefnt.

Eragted

Siur Eide haver at møde til næste Ting, for at forsvare sig, men Vidnerne, kan ej paalegges, da de ej til Vidner er stefnt.

Reinert Under Hougen, mødte og anmelte, at han tilligemed Prosten Kahrs og Niels Tørressen Oppeim hafde til dette Ting indstefnt Siur Eide som Laug værge for Encken Anna Ryen og hendes medArvinger, til at paahøre Vidnerne LænsM: Tollef Killesvig, Thor Kaathe og Peder Wache, for at aflægge sin Eed paa hvorledes de befandt Skiel og Skifte mellem Underhougen og Ryen, alt til et Tingsvidnes erholdelse.

1774: 139

Siur Eide mødte paa Encken og Arvingernes veigne, og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citanternes vidner.
1te Vidne LænsM: Tollef Killesvigen, aflagde Eed og vidnede at for omtrendt 3 Uger siden forlangte Reinert Underhougen vidnet med de andre Vidner til Gaarden for at eftersee, skifterne mellem Ryen og Under Hougen, der komende, besaag de denne Haaegar som Reinert Underhougen hafde begyndt paa tilligemed de gamle Skifter {som} og Mercke steener, og siuntes de, at hvad af Haaegahren var opsadt af Reinert Underhougen gick lige efter de gamle Skifter, og om noged skulde være, gick det heller paa ham self eller paa de andre, dog blev de aldeeles ej forligt, Thi de andre, paastod det skulde gaae som de hafde slaged tilforn \nægted ellers ej at giære/ Hafde ej videre at prove. Demiteret.
2. Vidne Thor Kaathe aflagde Eed og vidnede, i Ord og Meening som næst forrige vidne uden Forandring. Demiteret.
3. Vidne Peder Wache, aflagde Eed og vidnede i Ord og Meening som de næst forrige uden Forandring, Demit:

Afskediged

Da Vidnerne de 3de som fremførdt er, haver enstemmig forklared, at den deel af Haaegaren, som af Reinert Underhougen, opsadt er, mellem Underhougen og Ryen, er heller opsadt paa ham self end paa Ryen, saa i fald Ryens Beboere, ej vil opsette sin deel af Haaegahren efter Jordens Skyld, som Lov befaller, efter som de rette Skifter viiser, og Snor mellem dem falder, da maae Ryens Mænd hiemckalde Retten paa Aastæden, for at faae Sagen afgiordt, og saaledes er dette Tings vidne nu sluttet

Betreffende Hæsterne, blev svared her, som ved Waags Skibreede er andført.

Om Giæstgiverne blev svared, ligesom der er andførdt ved Waags Skibreede, og er her ingen uden Schrøder i Ølen en meged fattig Mand.

Af den frivillige Gave indkom for Etne Skibreede 7 rd: 4 mrk: 10 s: og for Fieldbergs Skibreede 10 rd: 4 mrk: 0 s: derom Tings vidne udstæd.

Af Kongens Korn blev paackraf giordt men ingen betalte.

Som ingen efter 3de Ganges Opraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet Ophæved.

Anno 1774 d: 20de Junj blev Almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Leervigen, med Føyens Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Anders Walvatne, Jacob Teigland, Jens Watne, Nel (Nels) Hystad, Ole Naatelan[d], Johanes Grindem, Haldor Schimeland, og Hans Aalland. Overværende i Retten Stift befall: [M:] Hr: Kamerhr: Levetzou, Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel med Lænsm: og menige Almue.

hvorda Aller og underdanigst blev

1774: 139b

læst de Kongel: Forord: og høy Øfrigheds Ordre, som til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocoll tilforn extraheret.

Af Procurator Niels Gorm blev anmeldet, at paa Gaarden Thyse er en Spedalsk Dreng ved nafn Ole Giermundsen Thyse, som med den Spedalske Siugdom sterckt er behefted, og hvercken han eller hans Forældre noged er ejende til at bestride de Omckost: som til Deres!! (hans) Jndlemelse i Hospitaled vil medgaae, hvilcket Andragende blev Almuen forelæst, som enstemmig svarede: at de baade er bekiendt hans meged svage Tilstand henseende Siugdomen, som og at han med Forældre aldeeles indted ejer til Beckostningernes Udreedelse.
Tingsvidnet begiærte Sr: Gorm slutted og beskreven som Retten bevilgede.

Den Sag mellem Lars Siursen Tiong, som seniste Ting blev Andlagt mod Lars Jørgensen ibm:, blev paaraabt, da den til nu var udsadt, hvortil Parterne svarede: at de er forligt.

Derpaa læst
1. Skifte breved efter Gurj Sætrevigen hvis Ejendom i Sætrevigen blev udlagt, som Skiftebreved!! (Pante bogen) udviiser dateret 12te Novemr: 1773.
2. Dito efter Tørres Bielland, hvis ejende Jordegods er udlagt som Pante Bogen viiser dat: 11te Junj 1773.
3de Sr: Lambert von der Ohe[s] Obl: til Sr: Dankert Krohn paa 500 rd: mod 4 proCto: og Pandt Stædet Brandesund med paastaaende Huuse etc: dat: 24 Martj 1774.
4. Udsletted Anders Grows Obl: til Salomon Windeness paa 30 rd: mod Pandt 22 mrk: Smør i Grow dat: {10 Junj 1774} \28 Nobr: 1770/, efter Qvit: af 10 Junj 1774.
5te Anders Grows Skiøde til Lars Førreland paa ¼ løb Sr: ¼ hd: i Grow for 90 rd: dat: 20 Junj 1774.
6te Lars Forlands (Førlands) Obl: til Halvor Rometvedt paa 50 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt ¼ løb Sr: ¼ huud i Gaarden Grow dat: 20de Junj 1774.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 21 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd Leervigen med Føyens Skibreedes Almue og de opskrevne Laug Rett.

da læst
7de til Udslettelse Jver Grams Obl: til Torbiørn Lande paa 70 rd: mod Pandt i Sørhuglen dat: 30 Novembr: 1763, betalt efter Qvit: af 26de Febr: 1774.
8de Dito af same til same paa 99 rd: mod Pandt i Dito Gaard dat: 29de Nobr: 1766, betalt efter Qvit: af 21 Martj 1774.
9de Jver Grams Obl: til Klockeren Sr: Paust paa 220 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 3 løber Smør med 1te Priorite i Sørhuglen dat: 9 Febr: 1774.
Jonas Buddes Grunde Seddel til Aanen Arnesen paa Pladsed Lønning Nesset hvorpaa Huus Manden self ejer alle Huuserne, mod 3 rd: aarlig Afgiftt dat: 23de Decbr: 1773.

Sogne Præsten Hans Palludan lod tilføre, at han fandt sig beføyet i Andledning af en Anteignelse, som hannem fra Stædets Foged Kammer Raad Juel var tilsendt, som hanem gived fra det høylovlige Re[n]tte Kamer udj hans Allerunderdanigste Reignskab for Aaret 1772, at søge et lovl: Tings Vidne paa efterskrevne Poster saasom 1. Om det icke er Almuen af Storøen beckiendt, at Gaarden Nedre Aalland der nu ellers kaldes Ornings Gaard, i fordum Tiid har været den Præstegaard, som har tillagt Præsten til dette Kald til Beboelse, og om same icke er ombytted eller Mageskifted med den nu værende Præstegaard Thyse, hvoraf han {ellers} nu producerede vidimeret Copie af bemelte Mageskifte brev dat: 29de Augustj 1648, 2det Om det icke er Almuen ligesaa beckiendt, at denne Præstegaard Thyse

1774: 140

nu i lang Tiid ej af nogen Præst hertil kaldet har været beboet, eller same bebygget, og det formedelst den ulejlighed som med same følger at Præsten i Stormende og ondt Vejr, ej kand kome, fra eller til Land og saaledes være hindret i sine Kircke Rejser og Kircke Tienisten. 3de Om det ej er Almuen bevist, at den siste Sogne Præst her i Kaldet som beboede Thyse, Hr: Mag: Thomas Scheen, for det meste opholdt sig i et lidet af ham ved Søen opbygt Huus hos Hoved Kircken, formedelst Vanskeligheden med Sogne Rejsersen!! (Rejserne?) fra den Rette Præstegaard. 4de Om icke Sogne Præsten til Kaldet derfore har været nødsaged til, at see sig forsynet med beqvemere Boepæl, og saaledes Almuen til Befrielse af at holde de fornødne Vaanings Huuse, for Præstegaarden, self at forskaffe sig de Huuse Vaaninger, hvorudj han kunde boe; {og} 5te Om icke Sogne {Præsten} Mændene paa Thyse i Aared 1769 declarerede, at de ynskede, at jeg ligesom mine Formænd i Kaldet, vilde forsiune mig med Ejendoms Gaard, og de derfore og i den Hensigt hafde kiøbt til mig Gaarden Kaarrevig paa Auction efter min Formand Sal: Hr: Wendelboe, at de icke skulle besverges med at opbygge den for Vaanings Huuse i Mange Aar aldeeles ødeværende Præstegaard og 6te Om de icke ligesaa er beckiendt, at jeg kiøbte, og nu ejer udj Thyse Præstegaard 2 pd: 6 mrk: Smør ¾ huud, som alle tiider af Præsterne en efter anden har været brugt, og mig nu tilhører. Til hvilcke samtlige Spørsmaal Almuen med Laug Retted enstemmig svarede til 1. Qvest: ja har hørt efter gamel Segn, det Mageskifted skeed mellem Admiral Orning og Hr: Peder Olsen med Cronenns!! Tilladelse. til 2de Qvest: jo, og har ingen Præst boed paa Thyse siden Hr: Thomas Scheen, som formedelst gaarden Thyses ubeqveme beligg: maatte holde sig Huus paa Ornings gaards Grund og kunde ej heller boe paa Thyse, som mangler vehd og andre fornødenheder. [til 3de Qvest:] besvared under 2. Qvest: til 4de Qvest: jo ligesom Qvest: indeholder. til 5te Qvest: jo det var i den Hensigt de Kiøbte Gaarden

Kaarrevig allene for at Præsten kunde faae Boepæl, og Almuen lettes for at opbygge Thyse Præstegaard. til 6te Qvest: jo ligesom omspurdt er. Retten lod tilspørge om ej Præsten alle Tiider maae sende sine Creaturer til Foring og Græsning til Thyse Præstegaard, til dette svarede Almuen enstemmig ja, og kunde han ellers ej faae dem fød, da han i alt maae bruge den som om han beboede den self.

Hr: Palludan begiærede Tingsvidnet slutted.

Eragted

Tings vidnet bevilges slutted og Hr: Palludan beskreven meddelt.

Ole Johansen Hystad angav for Retten, at i den same Stue \paa Hystad/ som han med Kone og 6 Børen tilholder og boer i, tilholder et Spedalsk Menniske ved Nafn Jacob Olsen som meged med Siugdomen er angrebet, og hvorfore han med Kone og Børen ej kan finde sig i, daglig med dette Siuge Menniske at omgaae, Thi var han begiærende, at Retten vilde paalegge ham, enten at opbygge sig self et aparto Værelse hvori han kunde boe, eller og at han maatte indsendes til Hospitalet, Dette blev Almuen forelæst med ydermere Forspørsel, om han saa meged er ejende, at han kunde faae sig et Huus opbygt og deri leve, eller i vidrig Fald til sin Jndlemelse i Hospitaled, hvortil samtlig

1774: 140b

Almue svarede, at han og hans Moder som er Encke, er i de aller sletteste Omstendigheder, og ingen af dem er det minste Ejende, de bad og at som Hystad er en folckerig Gaard, Beboerne deraf jo før jo heller maatte skilles med denne Siuge.

Tingsvidned blev begiært slutted, hvilcket Retten bevilgede {saaledes} og i øvrigt blev af Hans Høy Velbr: Hr: Stift befall:[M:] anseed for godt, til at forekome den Ulejlighed, som af denne Svaghed kunde endstaae, særdeeles i et Huus hvor der er saa mange Børn, at den siuge skal beqvemme sig til, enten at udbygge sig af den Stue han er i med sin Naboe, eller og at betiene sig af den gode Jndretning, som i Bergen er for de med den siuge befengte Mennisker.

videre læst:

12te Jørgen Øchland med fleres Skiøde til Marthe Lønning paa 19 ½ mrk: Smør i Jsdahl for 17 rd: 5 mrk: dat: 21 Junj 1774.

13de Jens Spidsøen med fleres skiøde til Christopher Sætrevig paa 12 mrk: Sr: i Sætrevig for 18 rd: dat: 21 Junj 1774.

14. Anna Tormosæter med fleere[s] Skiøde til Erich Tormosæter paa 1 pd: 8 mrk: Sr: i Tormosæter for 32 rdr: dat: 21 Junj 1774.

15. Niels Tvedts Obl: til Hr: Kamer R/aa/d Juel paa 40 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Sr: ½ huud i Tvedt dat: 26 Nobr: 1773.

16. Halvor Dyvigens Dito paa 78 rd: til Knud Rydland mod 4 proCto: og Pant 2 pd: Sr: i Dyvigen. dat: 21 Junj 1774.

Eragted

Da det lider langt paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

3de Dagen d: 22 Junj continuerede atter Tinged paa Lervigen for Føyens Skibreede.

Fogden tilkiendegav, at som der fra Betienten Sivert Peders: Efge og hans Sviger Søn Ole Baarsen Erland til den høye Øfrighed er indgivet underdanigst ansøgning, om Friehed og Privilegier til et Giæstgiverries Optagelse igien, paa Stædet Musterhafn her i Føyens Skibreede, saa er han af høy be:te Øfrighed befalet derover at indgive sin oplyslige

Ercklæring, Thi næst da, den Kundskab som Fogden derom self haver, at ved den undersøgning som i følge Kongel: All: Forord: Om fornødenheden af de i Fogderiet befindende Giæstgiver Stæder, bemelte Giæstg: Stæds Fornødenhed, hvercken er bleven anmeldet eller anseed saa haver han fra den i Betlehem eller paa Stædet Spidsøen beskickede Giæstgiver eller Kræmer ladet sig give de Bevill: som paa Stædet er udgivne og af hans Kongel: Majest: allernaad: Confirmeret saasom Giæstgiver Bevill: i Betlehem af 20 Octob: 1742, 2. Handels og Kræmer Privilegium paa Handelen i Muster Sogn dat: 21 Septbr: 1742, 3de Confirmat: paa Giæstgiveriet af dato 26 Junj 1747, og 4de lige Confirmat: paa Handelen af same dato og aar, hvilcke alle han in Orriginale anviste ydermere fremlagde han en i aaret 1742 af Vallentinsen!! (Vallentin?) Wallentinsen til Stædes daværende Foged indgivne Klage om den hannem giørende Fornermelse af dem i Musterhafn, da værende Encke Anna Dortea Rochling, hvorefter bemelte Foged i følge de Kongel: Bevill: haver søgt at Maintinere be:te Giæstgiver Stæd, hvilcket Document han in Orriginali indleverte og beg:!! (begiærte) at i dette Tingsvidne maatte inddrages. Det som Fogden nu sagde, herforuden at vorde oplyst om, er 1. Om det ej er LænsM: og Laug Rett beckiendt at paa Giæstgiver Stædet Spidsøen eller Betlehem, fremdeles ved-

1774: 141

ligeholdes den gamle Giæstgiverlige Næring og Handel, 2. Om Stædet Musterhafn ej er beligg: kunds ¼ Mil fra Betlehem, og 3de Om ej Mussterhafn ej er et Stæd, som ligger ganske næst ved Kircken paa Muster, hertil samtlig Almue svarede til 1. Qvest: jo Stædse alt det de kan erindre. til 2. Qv: jo omtrendt ¼ Miil fra Betlehem, til 3de Qvest: jo ligger kun et godt Børse Skud derfra, og vilde det foraarsage stoer Forargelse, om det blev tilladt at holde Giæstgiverie i Musterhafn, da og 2de Giæstgiverier saa nær ved hinanden, vilde være hverandre til stoer Fornermelse.

Fogden begiærede Tings vidnet slutted som Retten bevilgede.

videre Publiceret

17de Opsidderne paa Hovland, deres Fredlysning over Hovlands Sætres Marck kaldet, dateret 22de Junj 1774.

18de Fogden Juels Bygsel Seddel til Knud Jngebrictsen paa 1 pd: Smør 1 pd: Fisk i gaarden Sæle dat: 22 Junj 1774.

19de Sr: Jens Hertzbergs Skiøde til Halvor Thorsen paa ½ løb Sr: ½ Huud i Spidsøen paa!! (for) 150 rd: dat: 23 Martj 1773.

20. Dito til Østen Nielsen paa lige Brug i sam/m/e Gaard for 140 rd: dat: 23 Martj 1773.

21. Dito til Sæbiørn Østensen paa lige Brug i Dito Gaard for 120 rd: dateret 23 Martj 1773.

22. Halvor Spidsøens Obl: til Hans Siggervaag paa 90 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Spidsøen dateret 22 Junj 1774.

23de Jens Hertzbergs Obl: til Hr: Kamer R/aa/d Juel paa 296 rd: mod 4 proCto: og Pandt Giæstegiveriet Spidsøen med Huuse etc: og ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Spidsøen med 1te Priorite dat 22 Junj 1774.

24de Dito til Hendrich Wolf paa 109 rd: 3 mrk: 8 s: mod 2. Priorite i Dito Pandt og alle andre hans Ejendeele dat: 22de Junj 1774.

25de Udsletted Jens Hertzbergs Obl: til Kamer R/aa/d Juel paa 298 rd: dat: 12 Julj 1762 som er betalt efter Qvit: af 22de Junj 1774.

26de Udsletted Jens Hertzbergs Obl: til Proustinde Leganger paa 98 rd: dateret 1 Martj 1766, som er betalt efter Qvit: af 15 Januarj 1774.

Om Giæstgiverne heri Skibreedet sc: Leervigen, Betlehem, Folgerøen, Bømmelhafn, Espevæhr, Hidschen, Øchlandsvaagen og Brandesund, hvoraf nogle ickun er Fiskelejer, blev svared som ved Waags Skibreede er andført.

Om Artigleri Hæsterne, blev svared her som ved Waags Skibreede er andført.

Af den frievillige Gave, indkom for dette Skibreede 32 rd: 1 mrk: 8 s: hvorom Tingsvidne blev udstæd.

Fogden giorde Paackraf for det til Almuen udbetroede Magazin Korn, men ingen betalte.

Som ingen efter 3de Ganges U[d]raab vilde gaae i Rette blev Retten for Føyens Skibreede andført!! (ophæved).

Anno 1774 d: 23de Junj blev almindelig Somerting holdet paa Gaarden Leervigen med Fiære Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Aslach Wahlen, Ole Apeland, Christen Lindaass, Svend Øchland, Erich Eidsvaag, Haldor Røe, Ole Wahlen, og Niels Breisteg. Overværende i Retten Amptmanden høyvelbr: Hr: Kamerherre og Stiftbefallings:M: Levetzou, med Fogden Kamer R/aa/d Juel LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongel: Ordre og høy Øfrigheds Ordre som her til Beckiendtgiørelse er ankomen og tilforn udj denne Protocoll extraheret.

1774: 141b

læst

1te Orm Bergelands Bygsel Seddel til Paal Ellingsen paa 1 pd: Korn i Gaarden Nordre Mylstre dat: 21de Octobr: 1773.

2de Stiftamt[M:s] Bestalling til Mathias Johansen paa at være LænsMand i Fiære Skibreede dat: 11te Augustj 1773.

3de Christen Liens Skiøde til Størch Erichsen paa 9 mrk: Smør ½ huud i Lien for 54 rdr: dat: 23de Junj 1774.

4. Størch Østvigs Obl: til Jens Nesse, paa ¼ løb Smør ¼ huud i Lien for 30 rdr: og 4 proCto: Rente dat: 23de Junj 1774.

5te Jocum og Bent Waags Bygsle brev til Peder Aldvaldsen paa 18 mrk: Smør 1 Tønde Korn i Gaarden Hofde dat: 23de Junj 1774.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 24 Junj Continuerede Tinged.

da læst

6te Baar Biordahls (Biørdahls) Obl: til Knud Bue paa 120 rd: dat: 26 Nobr: 1767, udsletted efter Qvit: af 24 Junj 1774.

7. Simon Birchelands Afkald til Torbiørn Øfrevig paa 227 rd: 3 mrk: 8 s: Capt:!! (Capital) og Rente med Rentes Rente efter afdrag af Vergep: 15 rd: 5 mrk: 12 s: tilhørende Brønnelle Gudmunds Dr: Aarvig dat: 25 Junj 1773.

8de Ole Baarsel Erlands Obl: til Størch Haaversholm og Helje Framness paa 78 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt i alt hans Løsøre dat: 23de Junj 17764.

9de Gouthe Domesnesses Skiøde til Ole Ulveness paa 1 løb Smør 1 Huud i Nedre Dommesness for 370 rd: dat: 23de Martj 1774.

10de Ole Nere Domesnesses Obl: til Gouthe Haldorsen paa 250 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Nedre Domesness dat: 23de Junj 1774.

11te Baar Øfrebøes skiøde til Jngebrict Schartland paa 1 løb i Øfrebøe for 450 rd: dat: 24 Junj 1774.

12te Ole Lindaass med fleeres Skiøde til Christen Lien paa ½ løb Smør ½ huud i Lindaass for 102 rd: 4 mrk: dat: 24 Junj 1774.

13de Mallene Hougelands Skiøde til Tollef Tollefsen paa 15 mrk: Smør 1 Tønde Korn 6 s: Penge i Hougeland for 62 rd: 12 s: dateret 24 Junj 1774.

14de Tørris Hougeland og Tollef ibm: Vilckaars Contract til Mallene Hougeland dat: 24 Junj 1774.

15. Baar Øfrebøes Skiøde til Sønen Baar paa ½ løb Smør ½ huud i Yttre Biørdahl dat: 24 Junj 1774.

Tings vidnerne Om Giæstgiverne; er saasom ingen var her i Skibreedet, ej taged.

Om Artiglerie Hæsterne som ved Waags er andførdt.

Frivillig Gave indkom 4 rd: 3 mrk: 4 s: for Kongens Korn inted, derom Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Udraab vilde gaae i Rette, blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 27 Junj blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling sadt paa Gaarden Store Giærevigen udj Fieldbergs Skibreede og Ølens Sogn og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Baar Hamre, Joen Stumo, Torchel Dreggerness, Niels Opeim(?), Lars Tvedt, Lars Hixdahl, Wier Tvedt og Ole Thierransen Bircheness. Overværende i Retten Stædets LænsM: som Laug Retted med sig her til Stædet bragte.

1774: 142

Hvorda Ole Thorsen Giærevig hafde til denne beramede Tegtedag indstefnt sine Naboer Svale Joensen og Steffen Johansen til at modtage Skield og Skifte mellem Citanten og Dem, fra Søen til Fieldet, og om alt at lide Dom paahøre vidner og betale Processens Omckost: efter i rettelagt Stefnemaal af 3de Januarj 1774 som blev oplæst.

Jndstefnte Svale Giærevigen mødte og tilstod lovlig StefneMaal sagde ellers at have stefnt Contra, hvorved Citanten er stefnt at paahøre hans vidner taale Dom og betale Omckost:

Citanten tilstod Contra Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

Citantens Vidner mødte, for hvem Edens Forcklaring blev forelæst med Formaning til Sandhed at sige og fremstod der[paa]

1te Vidne Ole Gielsen!! Giærevig, gamel 36 aar fød i Sørevaagen her nær ved tiendte her paa Giærevigen hos Citanten ½ aar nu et aar siden ej slegt til nogen af Pardterne aflagde efter ForManing til Sandhed den Forcklaring, at han ej veed hvor Skifterne gaar, men naar han faar siden høre hvor Skifterne Gaar skal han viise hvor det var Svale slog, det aar, han

tiendte her, og vil det da self viise sig om han gick forbie Skifterne eller ej, hvorledes Skifted gaar i Udmarcken veed vidned ej heller, dog saag han, at Svale Giærevigs Smale gick paa Oles Bøe, og at Svales Børen i blant, naar de skulle have Øgen igiennem Gilen, for paa den ridende over Oles Bod!! (Bøe) Hafde ej videre at vidne.

2. Vidne Wintziens Galtung 75 aar gl: fød i Strandebarm boed her paa Gaarden paa Svale Jensens (Joensens) Brug 4 aar, nu 36 aar siden, dog efter den Tiid stædse opholdt sig paa et Plads her under Gaarden, ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at da han boede her paa Gaarden gick Skifterne i mellem det Brug Citanten nu haver og det Svale haver saaledes, nemlig begyndte ner ved Fiæren i en Sten hvor Svale og Steffen grenser samen, gaar saa Syd væst efter Oles Agerreen, saa efter Svales Ager ligesaa i West, saa efter Svales Agerren op efter til hvor en vejte Skifter ved Svales Ager, følger saa vejten til Svales Bue Huus, derefter sønden paa Oles Smalehuus, langs ved Svales Fæehuus, lige til hans Florhuus væstre nov, derfra til et Stæd klockpen kaldet, saa til hougene op efter gangevejen, alt til søreste ende paa Houen, derpaa i en syd væst i en steen ved en Bæck, tet ved Bøe garen, J Udmarcken gick Skifted fra et Stæd Strangeled kaldet {til} op efter en Beck til øverste Espele vad kaldet derfra til et Renneberg fulgte saa same til øverste Ende, derefter til en stoer \hvid/ sten i en Houg kaldet Smale Hougen hvorfra det gick i Høyeste vahren, og endelig i et stæd, Qion(?)-hamer kaldet. Lovede at anviise Stæderne.

3. Vidne Christie Ivers Datter kone til næst forrige vidne gl: 72 aar ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den forcklaring i Ord og Meening, som næst forrige vidne uden Forandring.

4. Vidne Steffen Jørgensen Tved 64 aar gl: boed nær her veed i 18 aar ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den den!! Forcklaring at

1774: 142b

ej at vide om Skifterne hvercken paa Bøen eller i Udmarcken, og altsaa ej noged til Sagens Oplysning, Thi blev han Demiteret.

5te Vidne Brithe Oles Datter gl: 60 aar fød paa Sæbøe paa Halsnøen boed paa Waags Træe her nær veed 14 aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, som Manden næst forrige Vidne, uden Forandring. De aflagde derpaa Eed og blev demiteret.

6. Vidne Lars Larsen Osness, aflagde {Eed} \Forcklar:/ og vidnede, ej, at være slegt til nogen af Parterne, men at være gamel 38 aar {gl:} fød paa Stangeland her i Qverven!!, men opholdt sig her 18 aar hos sin Fader, som boede paa Svale Giærevigens Brug i den Tiid. Skifterne gick da Skifterne paa Bøen, ligesom 2. Vidne Wintziens Galtung haver forcklaret, men i Udmarcken veed han ej Skifterne lenger end fra Strangeled op efter Becken til Renne Berged, dog har han hørt de øvrige Skifter efter bemelte vidnes Sigende. lovede at anviise de melte Skifter.

7de Vidne Steffen Lille Giærevigen aflagde den Forcklaring at være gl: 43 aar fød paa gaarden i Christianssands Stift, opholdt sig paa Lille Giærevig, næste Gaard herved, i 37 aar, ej slegt til nogen af Parterne, at Skifterne, mellem Citanten og Svale gaar {fra} saaledes paa Bøen, som 2det vidne Wintziens Galtung haver sagt, untagen de 2de øverste Skifter, som Vidnet ej vidste at forcklare, J Udmarken var og dette Vidne overensstemmende med 2. vidne, alt til Renneberget, men deroven for veed han inted Skifted, dog haver hørdt at det gick til den hvide steen og der ovenfor efter Wintziens Forcklaring, hvilcket dete Vidne haver hørdt af sin Fader. Dog veed han at Creaturene meged kiøres over Oles Bøe.

8de Vidne Marthe Johans Datter Mødte ej.

Contra Citantens vidner deraf mødte Wintziens Galtung, Reinert Hougen, Baar Søre Waagen, Anders Kolbernshoug!! og Steffen Lille Giærevig, som alle efter at have hørdt Eeden, lovede at vedblive Sandhed. og fremstod da.

1te Vidne Wintziens Galtung, hafde tilforn i denne Sag aflagt sin Forcklaring om Skiel og Skifterne, hvilcket han vedbrev uden Forandring.
2. Vidne Reinert Under Hougen gl: 55 aar fød paa Stangeland og været her paa Gaarden paa Svales Brug, hos sin Fader 8 aar, aflagde den Forcklaring om Skifterne i Ord og Meening som Wintziens Galtung haver forcklaret om Bøen, men i Henseende Skifterne i Udmarcken, haver han ej meere at vidne end Broderen Citantens 6te vidne Lars Osness haver sagt.
3de Vidne Baar Søre Waagen, gl: 46 Aar fød paa Søre Waagen her nær veed, tiendte paa denne gaard i 6 aar engang og 3 aar anden gang nu 19 aar siden, ej slegt til nogen af Pardterne, aflagde den

1774: 143

Forcklaring, henseende Bøeskifterne ligesom Wintziens Galtung uden Forandring, J Udmarcken ligesom anførdte Vidne. lovede [etc:]?
4de og 5. Vidne Anders Colbenshoug og Steffen Lille Giærevig aflagde Eed, og sagde at i Fior omtrendt sist i Vinden, gick de efter Citantens Begiær, til Svale Giærevig, for at bede ham, at han ej maatte kiøre sine Creature over Bøen, til Skitne Led, eller Strange Led, men enten kiøre dem, igienem Geilen, eller igienem sin egen Bøe; ligesom og, at han ej maatte have sit Jldhuus saa ner ved Huuserne, paa Tilspørgelse sagde Vidnerne, at Oles J\ld/Huus staaer ligesaa nær. Om Creaturene svarede, han, at han holder sig efter sine Formænds Brug, og om Jldhuused sagde han, det stod for hans Tiid, derfore maae han dømes derfra, ligesaa sagde de og til Svale, at da han hafde bygget et Stabur paa Oles Grund, hvor han hafde slaaet for (før), maatte han tage det der fra, til dette svarede {Vidnet} \Svale/ inted, for saavidt vidnerne kand erindre. ligesaa sagde de og til Svale, at den Kaave han havde bygget ved Smalhuused, var større, end den hafde, været tilforn, og hvorved var indtaged Citanten Oles Marck hvorpaa han lagde sit Under bøe(?), hvortil Svale svarede: at naar Skifte bliver i et, Maae det rettes i alt, hafde ej videre at vidne. Demit:
Contra Citantens Udeblevne vidner frafaldt han,
nu mødte Citantens vidne
Marthe Johans Datter, som efter, at have hørdt Eden af Lov bogen, forelæst, aflagde den Forklaring, at have tiendt her 6 Aar, saag da, at Svales Børen for med Svales Øg, op efter et Bøe støcke Gile Teigen kaldet, har og seed, at Svales Smaler, engang gick i Oles Marck, hafde ej videre at vidne aflagde Eed og blev demiteret.
Retten begav sig derpaa, at besee, de omvidnede Stæder, efter Vidnernes Udsigende, i følge med begge Parter og deres vidner. og gick vii da til Søs til den af vidnerne omvidnede Sten nede ved Søen, dog begyndte ej Citanten Oles Bøe forinden oppe ved øverste Reen af Stoer Ageren, gick saa lige fra Stæd til andet som Wintzians Galtung haver sagt og de andre Vidner tillige haver vidnet, lige til den store Steen ved Bøegierdet.
Retten fandt fornøden at tilspørge Parterne, om de er fornøyed med at Bøen bliver Stenet og Renet efter de nu opgaaede Skifter, eller de vil føre fleere Vidner og Bevis derom hvortil de svarede samtlig ja. til det første.

Eragted

Med Udsteningen beror til i Morgen.

Anden Dagen d: 29de Junj blev Retten paa Aastædet Continueret.
og opsatte vii da ved Svales Stoer Ager hiørne en Mercke Steen med vidner derfra op efter Vejten til midt i Vejten hvor og en Mercke steen blev opsadt, der fra til øverste hiørne i Vejten, hvor der blev en merckesten sadt, fra denne gick det til Huuserne, følger saa væstre siden af Huuserne til øverste Fæhuus Nov hvor paa siden blev opsadt en merckesteen, tet ved

Kiørsle vejen, derfra i et flat Berg hvor der blev hugget et Kros, saa op et Stæd Kloppen kaldet hvor blev

1774: 143b

sadt en Merckesten, derfra til en Dito, saa {en} lenger op, {siden} en Mercke Steen, saa en Kros, atter i hiørnet en Mercke Steen, saa over til Becken ved Gahren et Kros i en stoer Steen. Af Streckningen fra Fæhuused, og til Ende Skifted tilhører Ole paa Østre og Svale paa Westre side, siden gick vii til en Ager kaldet Eners (Evers?) Ager, som tilhører Svale paa hvis nederste Side Agerenen (Agerrenen) hafde udseggen, hvorfore og paaler paa begge sider blev opsadt saavidt som til næste vaahr skal igien lægges og tilhøre Oles Pardt.

J mellem Ole Store Giærevig og Steffen Lille ibm: gaaer Skifterne Jnden gierds saaledes, i en Jordfast Steen ved Siøen hugget et kros som Skiller mellem Svale, og Steffen, derfra op mellem Ole og Steffens Ager i en Jordfast Steen hugget et kros, siden op ved Agrenes Ende hugget et kros, derfra ned til Ælven i en Steen sadt et kros, hvor fra det gick over Elven, op i en stoer Steen ved En Bierck hugget et kros, lengere op sadt en Mercke Sten med vidner, atter der ovenfor paa en stoer Sten sadt et kros, og derfra til en Stue ved Gahr Enden hvor tet neden under er sadt en Mærcke Sten med vidner, af denne Streckning ejer Ole Store Giærevig den Wæstre, og {Ole} Steffen Lille Giærevig den Østre Pardt.

J henseende Udmarcken med Skougen giorde Retten det Spørsmaal, om de vilde finde sig i, at Skouge Skifterne, blev fornyet efter Vidnernes Udsigende, og henseende Bejterne, at same blev Skifted efter hver Gaards Jord Skyld, og derefter Skiftes gar opdømt, hvortil Parterne svarede saaledes, sc: Steffen Lille Giærevig svarede at naar det som er indtaget til Bøe af felles Marck, bliver tilbage lagt er han fornøyed med Bejte efter sin Skyld, og Skougen efter Vidnernes Udsigende. Ole Store Giærevig svarede, at han paastaaer, at beholde den Skog, som falder paa den deel af Bejted som ham efter Andeel kan tilckome. Svale Store Giærevig sagde, at han er fornøyet med, at Skifterne gaar baade i Skougen og Bejted, efter hans Skouge Streckning som Vidnerne har sagt.

Denne Forret: Omckost: anføres saaledes.

Skyds til Stædet med 3 Mand 4 mrk: 8 s: 1 Dags Diet Penge, 4 mrk:	1	2	8
Skyds hiem 4 mrk: 8 s: Salario 2 Dage 3 mrk:	3	4	8
Fogden 1 rdr: incamination for Steffen 5 mrk: 4 s:	1	5	4
LænsM: 5 mrk: og Mændene hver 4 mrk: er 5 rd: 2 mrk:	6	1	
Diet hiem		4	
Er	13	5	4

Afskeediget

Da Parterne icke kunde finde sig i, at, faae Deres Udmarck med Skoug og Bejte, udskifted, Skougen efter gamle kan og Bejted efter hvers Jord Skyld, saa bliver og den Post udsadt, til Parterne, forskaffer lovlig Afridsning paa den til Gaarderne liggende Udmarck og Skoug, med de Stæder deri, hvor omtvist falder, paa det same Afrisning kan efter Lov tiene, saavel for denne som fleere Retter.

J henseende Jnden Gierds blev af den ganske Rett saaledes Kiendt dømt og

Afsagt

1774: 144

1. De af Retten opsatte Mercke Stener \og krosser/ saavel, mellem Ole Thorsen og Svale Joensen, som mellem bemelte Ole og Steffen Johansen, skal være til fuldkomen Regel og Rettesnor, saaledes at fra Stæd til andet nemlig fra Mercke til Mercke skal Skifterne gaae

hvor Snoren falder, ligesom og derefter, Haaegaren skal opsettes, og skal Svale Joensen giære de 2 Parter mellem sig og Ole, og Ole Thorsen den 3de Pardt, ligesaa skal Steffen Johansen giære de 2 Parter og Ole Thorsen den 3de Pardt mellem sig og ham, de skal og fornye og dybere udhugge de af Retten giorde Krosser. 2det skal Geilen af Ole Thorsen og Svale Joensen, treckes lengere ned \til Vaahren (Naahven?)/, og gaae lige til Løen og skal holdes hver sin Part ved lige under 1 rdr: aarlig Straf, og ved Laden holdes forsvarlig Led; 3de Fra Korsmisse og til Folcket slepper Bøe, maae ingen af Parterne drive sine Creature, enten af ungt eller gamelt, stoert eller smaat over den andens Bøe under lovlig Straf af 2 Lod Sølf om det bevises de her i mod handler, da de bør holde sig med Driving, igiennem Gejlen. 4de Tillades det Ole Thorsen at bruge den same Kiørsle vej til og fra Skiøen som Svale Joensen bruger, siden hans Bøe ej naaer til Skiøen saaledes at han kan faae den hos sig self, da han dog som, alle andre maae have kiørsle vej til Søen, Gange Vejen forbliver som sædvanligt har været. 5te Skiørsle, og Gange vejen, til og fra Skogen igiennem Strangeled, forbliver som hidindtil. 6te Af Eners (Evens?/Evers?) Ageren skal Svale Johansen igienlægge det til Vaaren, som falder udom Snoren mellem de opsadte Paaler, der siden skal tilhøre Ole, 7de Om nogen paastaar Haagaren opsadt, skal den som tilkomer at giærde, med den som forlanger same, ej have Friehed at negte det, men i fald det negtes over 24 Dage, at giære med, skal den efterladne, være underckasted vedbørlig Straf efter Lov. 8de Af Omckostningerne skal Svale Joensen betale 6 rd:, Steffen Johansen 6 rdr: og Ole Thorsen 1 rd: 5 mrk: 4 s: som skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse, under Execution og videre lovlig Adfærd. og det øvrige paadømte efter Domens Jndhold.

Ao: 1774 d: 9de Julj blev Retten udj følgende Aastæds Sags Afhandling sadt paa Gaarden Fiøsne, udj Etne Skibreede og Præstegield bel: og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M/æn/d Jone Ryg, Halvor ibm:, Joen Biørch, Christopher Grindem, Jens Axdahl, Zacherias Lauvereide, Lars Lunde, og Ole Thorsen Giære. Overværende udj Retten Skibreedes LænsMand Christen Frette, som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

Hvorda Rasmus Erichsen Fiøsne anmelte, at han ved Skriftlig Stefnemaal af 18de Junj h: a: hafde indstefnt Øde Gaarden Øfstebøes Bebygger Haldor Haldorsen fordie han tilegner sig meere Marck end Øde Gaarden med rette tilckomer, ligesom og bemelte Øde Gaards Ejere Hendrich Echeland og Jngeborg Goutes Dr: at modtage Dom til Øde Gaarden Øfstebøes Udskiftelse fra Reqvirtentens Gaard Fiøsne baade inden og uden Gierds med Omckost: Erstattelse,

1774: 144b

som Stefnemaaled ommelder der blev oplæst.

De indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal og sagde Haldor Haldorsen Øfstebøe, at have Stefnt Contra i Sagen Mundtlig, saaledes, at Rasmus Fiøsne skulde paahøre hans Stefnte og ustefnte Vidner, og taale Dom efter deres Udsigende med Omckost:

Hendrich Echeland tilstod og lovlig stefnemaal sagde ellers at han bordt bygslede og siden solgte Øfstebøe saaledes at det skulde gaae efter gl: Mercker og beviiser, vilde for Resten ej indleme sig i Sagen, da han allerede har solgt Øfstebøe om hvis Skifter denne Sag er, som han mener Ejeren forsvarer.

Fra Hr: Cancellie Raad og Rector Boalt i Bergen som Beneficiarius for 1 løb Smør 1 Huud i Gaarden Fiøsne blev indleveret et Jndlæg dat: 18de Junj 1774 som blev oplæst, og mødte LænsM: Christen Frette eftter paaraab paa det Benificerede Godses veigne.

Citantens Vidner

1. Vidne Tierrand Øchland 50 aar gl: fød paa Øchland i Lille Dahlen ej slegt til nogen af Parterne. aflagde den Forcklaring, at for omtrendt 6 á 8 Aar siden da vidnet gick i Marcken med Thor Fiøsne og gl: Johanes Fiøsne for at udtage en deel af Gaarden som var overladt Thor til Brug, da ved den lejlighed viste gl: Johanes Fiøsne en Mand mod 80 Aar, vidnet en Kors i en Stoer Steen, hvorfra han sagde: at Skifted gick mellem Fiøsne og Øfstebøe op efter i et Berg hvor og et Kros skulde staae, og ned efter i streckning til et Stæd kaldet Stens lie, dette Skifte er paa yttre Leen, men paa indre siden, af en stoer Steen med Kors i, derfra op i et Berg, og ned i en Steen, \saa ned i et Stæd Ege braatte kaldet,/ havde ej videre at sige, men lovede at vise Stædet.

2. Vidnet Hans Fiøsne gl: 63 aar fød paa Flaaden her nær ved, boed som Huusmand her paa Fiøsne 20 aar ej slegt til nogen af Parterne men Huusmand hos Citanten, aflagde den forcklaring, i ord og Mening som næst forrige vidne, dog sagde han at paa yttre siden gick det fra Stenen til Berget Graaberg kaldet og ned ben streckning til Stens Le. paa indre Siden fra Stenen op i Berget kaldet Aangelskar klacken, og saa ned i en Steen, \derfra til Eckebraatte/, hørdte og at Skifterne {ud} \ind/ og ud mellem Fiøsne og Øfstebøe gick fra Eckebraatte og følger braatte til yttre kandten paa Sten flaadt derfra til omtalte Stens Le, paa Øfre side naaer det Fieldet. lovet at vise Stæderne.

3de Vidne Lars Sæbøe 56 Aar fød paa Gielmervigen i Schaanevigen boed i Etne 8 aar ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forklaring, at for omtrendt 16 Aar siden gick Sal: Johanes Fiøsne og Vidnet op i Marcken efter en Øg, da siger Johanes Fiøsne til Vidnet at Skifted mellem Øfstebøe og Fiøsne gaar fra Stens Le til et Berge kaldet Graaberg, hvorimellem skal staae 3 krosser dog saag vidnet ingen af

1774: 145

dem, Vidnet spurdte ham da, hvem som hafde vist ham dette, dertil han siger, at en gl: Mand [som] hed Niels som var fød paa Øfstebøe havde sagt ham det, paa indre siden sagde han, at Skifted gick fra Aangelstøels klacken i en Steen, derfra i Egebraatted, som og bemelte Niels hafde sagt ham, ind og ud gaaer det fra Egebraatted ud efter Braatted til Sendingen, derfra til Sten flaadt derfra til Stensled. kand ej viise uden Stens Led.

4. Vidne Lars Gravelsæter 55 aar gl: fød paa Brønlund!! (Brendeland/Bryllaam) næste gaar[d] herved, og opholdt sig der 34 aar, Søskende {og} Barn til Citant:[s] kone, aflagde den Forcklaring, at Skifterne paa indre Side mellem Øfstebøe og Fiøsne gaaer fra Aangelskar klacken i en Steen, derfra i Bøe Skifte, saae i Egebraatte, derfra i Smette, saa ud under Sendingen, til Steen flaadt, derfra til Meebacken til Stens Lee, siden op i Kiyrberg saa op i øfste Kiyrberg. havde ej videre at forklare.

5te Vidne Johanes Træe gl: 70 aar Aflagde den Forcklaring at han veed inted til Sagens Oplysning; Thi blev han demiteret.

Contra Citantens Vidner

1. Vidne Sten Axdahl 70 aar gl: fød paa Klungland i Ølen ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at Skifterne gaar mellem Øfstebøe og Fiøsne paa nedre side inden fra og ud, fra Smette til Steen flaadt og ud til Bockesteen og ud til saa meged som Vaadt er, men vidnet veed ej Skifterne op og ned hvercken uden eller inden for, har hørdt det omvidnede af gl: Johannes Fiøsnes Broder Knud Brønlund en gl: Mand 86 aar da gan døde og kunde mindes Øfstebøe var beboet. sagde og at Skiftesgaren var Aarsag i, at de paa Fiøsne maatte have hiemestølen paa Kolgrov. var omtrendt 15 á 16 Aar da Øfstebøe blev lagt øde, og 10 aar ældre end Johanes Fiøsne.

2. Vidne Tollef Træe gl: 54 aar fød paa Sille her nær ved ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at Skifterne mellem Øfstebøe og Fiøsne gaar fra Leed efter Vejen ud

til eller aad!! (ad?) Brønlunds Gahren haver hørdt dette af Johanes Fiøsne, kunde ingen Skifter viise Thi aflagde han Eed og blev demiteret.
3de Vidne Lars Ixdahl gl: 62 aar fød paa Brønlund og der opholdt sig til han var 56 aar, den er næste gaar[d] herved, aflagde den forcklaring, at Skifterne mellem Øfstebøe og Fiøsne gaar fra Aangelskoe klacken til Kolgrov, derfra øvre siden paa vejen til indre kanten af Eckebraatte saa ud efter til Smette, derfra paa øvre siden af vejen til Steen flaadt, saa til Bocke steen, derfra til Lindops ud imod Brønlunds gahren, veed ej videre, har hørdt det af sin Fader gl: Knud Brønlund, broder til Johanes Fiøsne, og sagde han at naar Brøndstebøe!! (Øfstebøe) var i Brug, var Fiøsne meged indknepen, hafde ej videre

1774: 145b

at vidne. lovede at vise Stæderne. sagde og at Fiøsnes Rette Støel var paa Kolgrov, og at Fiøsne hafde ickun Bueregstere paa indre siden. Øfstebøe havde sin Støel paa Hellestøe i hiememarken.
4. Vidne Ole H: Flaaden gl: 46 aar {gl:} fød paa Rivaasen her i Naboelauged ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at have hørdt af gl: Knud Brøndlund at Skifterne mellem Øfstebøe og Fiøsne gaar fra Aangelskaklacken til Egebraatte, derfra ud til Smette, saa ud efter den vaade hagen, men hvor nær Brøndlund veed han ej, dog hørdte det gick som tiid (somtid) efter vejen, og som tiid (somtid) efter den vaade hage, som komer ud paa et, har og hørdt Kolgrov var hiemestøl til Fiøsne, og Hellestøe til Øfstebøe, lovede at viise Skifterne.
5. Vidne Torchel Dreggernes fød og opfød paa Dreggernes i Ølen ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at have hørdt af en gl: huuskone [som] hede Synneve Tollefs Datter hvis Fader boede paa Øfstebøe, at Skifterne gaaer mellem Øfstebøe og Fiøsne, at Skifted ud og ind gick fra Gangevejen paa Fiøsne til Brøndlund, saaledes at det oven for vejen tilhører Øfstebøe og nedenfor tilhører Fiøsne. For op og ned endten uden for eller inden for veed han ej. Thi aflagde han Eed og blev demiteret.
6te Vidne Lambrict Axdahl gl: 27 aar, aflagde Forcklaring, som Faderen Sten Axdahl uden Forandring, haver og hørdt det af den same som Faderen nafngav.
7. Vidne Jngeri Haaland gl: 68 aar \Stif/datter til gl: Knud Brøndlund som var brod: til Johanes Fiøsne ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at Skifte gaar fra Aangelskar klacken til Kolgrov uden paa Melbreckens yttre siide, til Ege braatte, saa ud efter braatted til Smetted, saa paa øvre side af Vejen til Sten flaadt, derfra til Boke Sten, og saa til Lindops nær ved Brøndlunds Gahren. hvilcket er Skifterne mellem Fiøsne og Øfstebøe, hvilcket hun haver hørdt af sin Steffader gl: Knud Brøndlund og Moder de sagde og at Kolgrov var Fiøsnes hiemestøl, og Hellestøe var Østebøes hiemestøl, havde ej videre at vidne, og kunde for Alder ej viise Skifterne; Thi blev hun taged i Eed og Demiteret.
8de Vidne Guro Jxdahl fød i Ølen kone til 2.!! (3.) Vidne Lars Ixdahl Søsken og Barn (Søskenbarn) til Contra Cit: Haldor aflagde den Forcklaring, i Ord og Meening som Manden uden Forandring og har de hørdt det af de same, Aflagde Eed da hun ingen Anvisning kunde

1774: 146

give og blev demiteret.
Flere Vidner var ej paa nogen af siderne.
Retten begav sig derpaa i Marcken i følge med begge Parter og deres Vidner og gick vii da først til det af Vidnerne omprovede Stæd Steensmette kaldet, hvor os blev vist Øfstebøes Bøegahr, som gick til Steen flaadt, dog sagde Citanten Rasmusses vidner at gierdet gick for langt ned et lidet Stycke, men Haldor Øfstebøes Vidner sagde Gahren gick hvor den burde; Fra Steen flaaden sagde nogle af Haldor Fiøsnes!! (Øfstebøes) Vidner at Skifterne skulde gaae

til Bockesteen, og derfra til Lindops, men Rasmus Fiøsnes Vidner sagde at Skifterne gaar fra Steen flaadt op i Steens Lee hvor et Kros staaer, derfra i Graaberg i et Kros. Dette er Streckningen neden under, og opigiennem paa yderste Side af Øfstebøe. Retten gick derpaa til inderste side af same Jord, til det omvidnede Stæd kaldet Aangelskarskallen hvor os af de flæste vidner blev vist et Kros, derfra lige i Linnie ned i en Steen med Kros saa i Øfstebøe Bøegahren i same Linnie, dog sagde: {at} nogle af Vidnerne, at Skifte gick fra Aangelskarskallen og i Kolgrov derfra i Ege brecke. Naar Retten nu eftertencker og begransker den (de) os anviste Streckninger, befindes den fra Steen Smette til Steen flaat i lige Linnie inden fra og ud, den fra Stens flaadt til, Steens Leed og saa i Graaberg i lige Linnie paa yderste Side ligesom og fra Aangelskarskallen til den Store Steen med Kros i, og saa til Øfstebøes Bøe gar i lige Linnie paa inderste side.

Retten tilspordte Parterne, om de ej indbyrdes kunde blive forened, og proponerede, om ej Skifterne mellem Øfstebøe [og Fiøsne]? kunde gaae paa inderste og nederste side, hvor det nu gaar, og paa yderste side fra Bokesteen og opefter, saa meged ud, at Hellestøes Flacken kunde tilhøre Øfstebøe, eller og om de vilde gaae efter de gamle krosser som Retten har seed og er bleven andførdt; hvortil Parterne svarede: at de kand ej blive forened; Thi Rasmus Fiøsne paastod, at Skifterne skulde gaae efter die!! (de) i Dag befundne Krosser og Mercker, Rasmus!! (Haldor) Øfstebøe, sagde at han dermed ej kand være hiulpen, men paastod at Citanten skal Koste Afrisning efter Forordningen.

Denne Forretnings Omckost: anføres saaledes

Skyds til Stædet 3 mrk: 1 Dags Diet Penge 4 mrk:	1	1	0
Dags Forretning	2		
Skyds og Diet penge hiem	1	1	
Fogden for Opnefnelsen	1		
LænsM: 3 mrk: Mænd á 2 mrk:	3	1	
	8	3	0

Afskeediged

Da Parterne, efter Rettens Tilbud ej haver vildet forened sig i Mindelighed efter de stæder som Retten haver opregned, og sagt beqvemest var, saa udsættes og denne Sag paa Citanten Rasmus Fiøsnes egen

1774: 146b

Beckostning, da han saafremdt han vil vente Dom i Sagen, naar i følge Forordningen af 31de Martj 17?9 a 4, koste det befallede Cituations eller Afridsnings Kordt, ligesom og betale denne i Dag holdte Forretning med 8 rd: 3 mrk: Da endelig Dom, vil fastsette hvem Omckostningerne til sist komer at betale i henseende hvem som Sagen vinder.

Anno 1774 d: 8de Augustj blev Retten udj følgende Undersøgnings Forretning sadt paa Gaarden Indre Svindland i Schaanevigs Skibreede, og Præstegield i Andledning af en sig der for nogle Dage siden med en Liaae ombragt Mand ved Nafn Lars Nielsen, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Christen Sunde, Lars Bogstøe, Johanes Yttre Boge, Joen Lechnes, Tollef Svelland, Niels Yttre Boge, Samson Indre Boge, og Johanes ibm: Overværende paa Fogden Hr: Kamer Raad Juels veigne [? ?]

Af Vidnerne fremstod

1. Vidne Ole Svindland aflagde Eded!! (Ed) og vidnede, at omtrendt 14 Dage for den afsielede Lars Nielsen Svindland ombragte sig self med en Liaae i Vedeskudten her paa Gaarden, Anckede han sig meged over Siugdom i Hovedet, og Hoved Svim/m/el, samt Hierte

angst, hvilcket vedvarede lige til Ulycken skeede, Vidnet sagde ellers at have hørdt, at han i sin Ungdom var saa Urolig i hovedet, at hans Forældre maatte have ham til Byen for at søge raae for ham, hvorefter han blev brav lige til nu 14 dage for han ombragte sig, hafde ej videre at vidne. uden at hele slegten har været, Hode-Svag.

2. Vidne Tollef I: Svindland aflagde Ed og vidnede i Ord og Meening som næst forrige Vidne uden Forandring, dog med Tillæg, at han veed vist, den døde blev haft til Byen i sin Ungdom for Helsebod for Hovedet.

3. Vidne Samson Boge aflagde Eed og vidnede i Ord og Meening som første Vidne uden Forandring.

Fra Sogne Præsten Hr: Celius blev indleveret en Attest af gaars dags Dato som blev oplæst.

Denne Forretnings Omckost:

Skyds og Diet til Stæden med 3 Mand	1	3			
1 Dags Forretning	2				
Skyds og Diet hiem	1	3	5	0	0

Fogden for Laug Rettes Opnefnelse	1				
1 Dags Forretning	2		3		
			---		
for at oplete og hente Sorensk: fra andre Forret:			1		
Laug Retted hver 12 s: er			1		
			---		
			10 rd:		

Derefter blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes Kiendt Dømt og Afsagt

1774: 147

Med de førte Vidner er det bleven oplyst, at Lars Nielsen Indre Svindland nogen Tiid omtrendt 14 Dage for han døde af den Ulycke han sig self tilføyede, haver været svag udj hovedet, ligesom han og i sin Ungdom haver været saa siug af hoved ørske, at hans Forældre maatte have ham til Byen og søge raad for ham, saa at det kan sees det var en Siugdom som haver hengt i hans Blod, men nu til sist taged overhaand, hos ham, ligesom det og er beckiendt, at de flæste i hans slegt er af en svag Natur; Thi kiendes og Dømes hermed for Rett, at Lars Nielsen Indre Svindland maae begraves udj Aachre Kircke gaard, dog uden nogen Sermonie af Sang eller Klockers Klang, hans Arvinger beholde hvad der \er/ efter ham, mod at de betaler denne Forretnings Omckostning, Ellers haver Arvingerne at faae ham begraved inden i Morgen Aften under 10 rd: Straf daglig efter Forordningen om det forsømes.

Anno 1774 d: 15de Augustj blev Retten udj følgende Aastæds Sags Afhandling sadt paa Gaarden Horneland udj Føyens Skibreede og Storøen Præstegield bel: og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Ole Mehamer, Erich og Lars Haavig, Stener Og Endre Berøen, Rasmus Tvedte, Torbiørn Bielland og Ole Hetlesæter. Overværende i Retten LænsM: Iver Gram.

Procurator Niels Gorm mødte for Retten og gav tilckiende, det Jens Olsen Horneland og Reinert Jensen ibm: hafde fundet sig beføyet ved skriftlig Stefnemaal af 13 Julj 1774 at lade indkalde til dette beramede Ting Tiid og Stæd Ole Reinerts: Degernes, Ole Absalons: ibm: som nu er Ejere af Gaard[en] Degerness til at anhøre Stefnte og uStefnte Vidner deres Edelige og sandfærdige Forcklaring hvad dem kan være beckiendt angaaende Skifterne i Skougen mellem disse tvende Gaarder sc: Horneland og Degreness siden der icke findes

noged lovl: Reent og Ret Skifte men haver paa begge sider altiid hugget efter Kan; men nu at faae Steenet og reenet et lovmessig ret og rigtig Skifte i mellem begge Gaarderne samt at svare Processens Omckost: i alle Maader, alt efter StefneM: Jndhold som h/an/d nu i rettelagde der blev oplæst.

Jndstefnte Ole Reinertsen og Ole Absalonsen Deggrenes mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at have stefnt Skriftlig Contra, med StefneMaal dateret 24 Julj 1774 som de i rettelagde der blev oplæst.

Gorm tilstod Contra Stefnemaales lovlige Forckyndelse begiærede dernest Vidnerne fremkaldet og Examineret samt Edfæsted.

Citantens Vidner Deraf fremstod

1. Vidne LænsM: Iver Gram gl: 74 aar fød paa Bømelhafn men opholdt sig paa Sørhuglen fra 1713, hans Fader var Ejer for Deggreness ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at

1774: 147b

Skifterne i Skougen mellem Horneland og Degreness gaar saaledes Thi for over nogle og førgetiuge Aar siden var Vidnet med sin Fader for at opgaae Skifterne mellem Horneland og Degreness da begyndte de fra Søen, gick saa op efter til en Aas, derfra til et stort Berg oven i Qvernerne ved Walvatnevaagen hvori stod et Kros, \der/efter Anders Degrenes {Skifte} \S..ende(?)/ skulde viise 4 Skifter sc: mellem Ottreøyens Skougeteig og Walvatne, mellem Degrenes og Walvatne, Horneland og Walvatne, tvivler paa at kunde viise Skifterne. Var siden omtrent for 24 aar, paa Degreness hvor han hafde kiøbt Kalck veed, hørdte da af Anders Degreness at Skifted gick mellem Degrenes og Horneland fra Timbervig hvor et Skier ligger. {og lige til Walvatnevaags Kors} lovede at viise Stæderne. Demiteret. Gorm fandt fornøden at tilspørge Vidnet da hans Sal: Forældre som var Ejere af Degreness, om h/an/d nogen tiid haver hørdt at Hornel:[s] Beboer haver foruretted Degrenes ved Hugst, Resp: nej! dog har altid hørdt der har været Kieckel, dog klagede Degreness Mend altiid. 2do om vidnet veed at der nogen Tiid i hans Foræld:[s] Tiid har været gaaed Skouge Skifte mellem disse Gaarder og af hvem, \Res:/ Nej aldrig skeed. 3de Om er beckiendt at der skal være lovl: Krosser i Marcken huggen i træe eller Sten i mellem disse Gaarder, Ress: Nej veed det ej. nu Demiteret.

2. Vidne Abraham Altan gl: 74 aar gl: fød paa Friderichshald og opholdt sig her i Grenserne i 60 aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, aldeeles ej at viide hvor Skifterne i Skougen gaar mellem Deggrenes og Horneland; Gorm tilspurte Vidnerne!! (Vidnet) om h/an/d ej haver hørdt mange gange, at Deggreness Mænd haver sagt, hvor Skifterne skulde gaae, sc: at Horneland skulde naae i Korsen i det sorte Berg i Walvatnevaag, ligeledes at Otterøens Skifte ej komer lenger end i den anfaldende Gad ved Skiøen. Resps: ej hørdt det første uden nu for nylig, men det siste haver han hørdt, \aflagde ed og blev/ Demiteret.

3de Vidnet Bærent Sætre gl: 50 aar fød paa Nysæter her nær ved ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at da han var 18 aar gl:, tiente han Anders Degreness et Aar, var da en gang i Marken sønden for Walvatnevaagen, saag da over Dahlen en furre af Størrelse som et Aar Ebne!! (åreevne?) var hugget, hørdte da at Degrenes Mændene mente at Furren var hugget paa dem, Jacob Degreness siger da at Walvatne Mænd haver aldrig hugged den, saasom de veed at Skifterne gaar fra Qvernhuused, i et Berg og til Av.aas(?) Klejven, kand viise Skifterne,

4. Vidne Jørgen Øfr: Øchland gl: 68 aar, fød paa Øchland boed her paa Horneland 19 aar, nu 27 aar siden, Skøskende!! (Søskende) Barn til Parterne paa begge sider {aflagde den}

\ville aflegge/ Forcklaring, {at}, men da Retten befandt Vidnet Drucken blev han ej nu til Examen [antaget]? Demiteret.

5. Vidne \Jørgen/ Walvatne gl: 60 aar, fød \ogfød!! (opfød)/ og boed sin meste Tiid paa Walvatne her nær veed, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, [at]

1774: 148

have hørdt af Anders Walvatne en gl: Mand over 70 aar, død for ?? aar siden at Skifterne gaar fra Skiftes Becken ved søen lige tvers over Marcken i gl: Stemmen, har og hørdt dette af gl:(?) Daniel Stue der var 90 aar og død nu for over 40 aar {gl:} [siden]. kand viise dette Ende Skifte, men ingen midt Skifter, {til 1te Qvest: fremsadt for første} \dette/ Vidne sagde, at den Krossen i det sorte Berg oven for Qverne Pladserne paa Degnes!! (Degrenes) viisede allene Skifterne, mellem Otteraane!! (Otterøen), Derness!! (Degreness) og Walvatne, men har aldrig hørdt, at Horneland naadde deri.

6. Vidne Anders Walvatne gl: 31 aar fød og opfød paa Walvatne ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, i ord og Meening som næst forrige Vidne, sagde og at have hørdt same, nemlig at Skifted mellem Horneland og Deggreness gaar fra Skiftes Becken og til den gl: Stemmen over Marcken, af Ole Walvatne en gl: Mand, vidste forresten ej, hvorledes de korser som er i Marcken, er komed der, eller af hvem de er sadt. \lovede:/ Demiteret.

7. Vidne Karj Lars Datter Nøstvaagen gl: over 60 aar, fød paa Horneland og opholdt sig her i 17 aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at halve Horneland har lagt øde, men veed inted om noged Skifte mellem Horneland og Degreness, i Skougen, har ellers hørdt, om et mercke i Marcken hvor Kul blev funden, men enten det var mellem Deggernes, eller Walvatne veed vidnet ej icke heller hvor det er; Aflagde Eed og rejste hiem.

Contra Citantens Vidner, deraf fremstod

1. Vidne Erich Walvatne gl: 55 aar, fød paa Nysæter her i Grenserne, boed paa Walvatne over 30 Aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at have tiendt Anders Degrenes 2 ½ aar, og var omtrendt 12 á 16 aar gl:, hørdte ellers ej nogen trette den tiid mellem Degreness og Horneland, om Skouge Skifte, men af mange gl: Folck haver hørdt at Skouge Skifte gick mellem same gaarder fra Skiftes Becken til Stemmen, veed ej vist noged rigtig mellem Skifte (mellemSkifte) mellem Jorderne, har ellers ej hørdt nogen rigtig Forretning derimellem væred holdet, loved at viise Stæderne. nu Demiteret. Ellers sagde vidnet at Deggrenes Mænd hugde i mod Skifterne, noget Skattelast, dog knurrede Hornelands Mænd derimod, lovede at viise hvor Hugged Skeede.

2. Vidne Roar Otterøen gl: 35 aar {gl:} fød opfød og boed paa Otterøen all sin Tiid, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at han aldeeles ej veed Om hvorledes Skifterne gaar mellem Deggreness og Horneland, men i Krossen i det sorte Berg op fra Qvernerne hørte han, af sin Fader og Niels Degernes, at Skifterne mellem Otteraaen, Walvatne og Dernes!! (Degernes) gick i same Kros, men har ej hørdt at Horneland naaede der i, aflagde Eed og blev demiteret.

3de Vidne Hans Waagen gl: 56 aar, fød paa Langeland heri Grenserne, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring at have hørdt af sin VæhrFader Hans Biercheland, at Skifterne mellem Horneland og Deggernes gick fra Skiftes Becken i en Kult, og til den gl: Stem, har ej hørdt \uden/ som af et løst Snack at 2de Skifter i Træe skulde staae derimellem, men hans VæhrFader sagde: at til Vejen i same Streckning vil Deggernes Mænd egne sig, ved ej videre. lovede at viise Stæderne. nu Demiteret.

1774: 148b

4. Vidne Salomon Escheland 46 aar gl:, fød i Strandebarm, boed paa Degerness 4 aar; nu 9 aar siden, aflagde den Forcklaring, at i den Tiid han boede der, gick han med hug ej nær Skifterne, dog hørdte han af Mange, sær Hans Waagen og Stifsønen Jens Nielsen, at Skifterne mellem Horneland og Deggernes, gaar fra Skiftes Bæcken, til den gl: Stem, har og hørdt som af et løst Snack, at mellem Skifted (mellemSkifted) gick i et Kros i et Berg, saag og nogele (nogle) kros i Træer, men veed ej at de skulde være til Skifte Mercker, kan vise Stæderne, nu demiteret.

5. Vidne Mads Hystad gl: 55 aar gl: fød paa Hystad heri Grenserne, og boed der all sin Tiid, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at Skifterne mellem Horneland og Degreness, Gaar, efter Vidnes Fader LænsM: Nels Hystads sigende, fra Skiftes Becken til en liden rund houv ved gl: Stemen. {i} Mellem Skifterne (MellemSkifterne) veed han ej, han (har) og icke hørdt om nogen mellem Skifter. Veed ej heller at noged Skifte det vidned kand mindes, af hans Fader haver væred gaaed {af hans Fader} mellem disse Gaarder. lovede at viise Stæderne og blev nu demiteret.

6. Vidne Ragnelle Walvatne gl: 60 aar, fød paa Degerness, og der opholdt sig til til!! hun var 26 aar, siden boed paa Jsdahl og Walvatne, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at Skifterne mellem Degernes og Horneland, gaar fra Skiftes Becken og til gl: Stem/m/en, hvilcket hun haver hørdt af sin Fader Anders Derness!! (Degerness), men Skifterne i mellem veed hun icke, dog haver hørdt Dernes!! (Degernes) Mænd egned sig mod Korsed i Berged ved Kircke Vejen, hvilcket hun alligevel ej veed om det er rette Skifte\d/{rne}. aflagde Eed for Svagheds Skyld, og blev demiteret.

7. Vidne Halvor Dyvigen 55 aar gl:, fød i Peterteigen, boed her i Grenserne all sin Tiid, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at Skifterne mellem Degernes og Horneland, gaar fra Skiftes Becken, til gl: Stemen i en Steen i Dybedahlen, hvilcket han hørdte LænsM: Nell Hystad fortalgte Sorensk: Cancellie Raad Randulf paa en Rejse, nogen Tiid derefter, var Vidned med Ole Reinertsen Dernes!! (Degernes) og Niels ibm: som da ejede Gaarden, hvilcke sagde, at Skifted skulde gaae til Kanten paa Braatted, dog gick de ej der op, ej heller var nogen af Horneland Mænd med eller kaldet der til. nu demiteret lovede at viise Skifterne.

Citantens Vidne

Jørgen Øchland blev nu antaged og nu forcklarede, at Skifterne gick i de 18 á 19 aar han boede paa Horneland mellem Horneland og Degerness, fra Skiftes Becken i en liden kuldt, til gl: Stemen, derfra i høyeste Braatted, men veed ej af noged Mercke mellem Skiftes Becken, og Stemen, har dog seed nogle gl: Krosser imellem, men veed ej om de er til Eftterretnelig, ej heller hugde han saalangt, som Hornelands Mand paastaar Skifterne nu skal gaae, og de Krosser som nu findes i endeel Furer, saag han ej da han boede her paa Gaarden, men han har seed dem

1774: 149

siden, ellers da han boede paa Gaarden hørdte han af Gamle Colben Waagen og Marrithe Horneland, at Skifted Skulde gaae til en Bircke Stue i Kirckevejen, og da han hugde derimod kom Degernes <Mand> til ham og sagde ham at h/an/d hafde hugged paa dem, \da/ svarede han mener de \det/, det skal han vel viise dem, hvorpaa de svarede farvel og nefnte ej meere. lovede at viise Stæderne og nu blev demiteret.

Retten begav sig derpaa i Marcken, for at besee de omtvistede Stæder, da gick vii først til et Stæd Skiftes Becken kaldet, hvor Streckningen \gick/ Nord til N N O lit Nordlig, alt til gl: Stemen, i denne Streckningen blev os forevist et Kors i et Berg i Kircke Vejen, hvilcket vii siuntes at være giordt af Naturen, ligesaa blev os forevist 2de Krosser i Trær som vii siuntes

gick for nær Horneland, derimod viste LænsM: Iver Gram og et andet Vidne Os et Kros i Walvatnevaagen, efter hvilcken Streckning til Skiftes Beck-Kulten vii siuntes vilde gaae formeged paa Degerness. Retten gick da hiem.

Eragted

Da det lider sendt paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden Dag d: 16 Augustj blev Retten atter sadt paa bemelte {Ting}stæd og betient med det i gaar anførdte Laug Rett i LænsM: og begge Parters nærværelse.

Gorm i Rettelagde Hr: Kamer R/aa/d Juels extract af Matricullen til Rettens Oplysning, hvad Skyld Horneland med dets tilliggende er sadt for.

Retten fandt derpaa fornøden, i Følge hvad den udj Marcken siuntes at kunde opservere, at proponere for Parterne, om de ej kunde blive forligte saaledes: at Skifted mellem Horneland og Deggerness kunde gaae for Efttertiiden, fra den Høyeste Houg Espeaasen kaldet, paa Skraas op fra gamle Stemmen, og ben Compas Streck, til høyeste Kuldt mellem Skiftes Bæcken og Tim/m/er vigen, hvilcket vii siuntes \var rimeligt og/ Passede sig bæst {rimeligt} efter vores Formening;

Parterne blev derpaa Forened saaledes at Rettens Proposition skal følges, og naar første Mercke settes i høyeste Houg EspeAasen kaldet og bene Streckning til Søen, dog saa at Skifted ved søen ej maae gaae nermere Skiftes Becken end til høyeste kuldt. {..}

Omckostningerne blev sadt i Rettens Skiøn

Retten {blev} derpaa gick i Marcken for at sette Skifte Merckerne og begyndte vii i Høyeste Espeaasen hvor vii sadte et Kros i et Berg mod sør, derfra i en Furre sadt et Kross paa hver side og Mercke steen veed, saa i en rund houv en Merckesteen, med Vidner, derfra i 1 Furre sadt 2 krosser, i 1 Dito ligesaa og tet sør ved en Merckesteen med Vidner, derfra sadt 2 Krosser i 1 Furre, ved en Rogn og 1 Birck, derfra over Toe Houver i en Furre hugget 2 Kross, saa over Myren paa et Berg, atter i en Furre hugged 2 Krosser, og strax sør om en Merckesteen med Vidner, derfra over en Myr i en Furre sadt toe Krosser, saa i et Fladt Berg i Kircke vejen hugget et Kross, derfra i en stoer flad Steen, hugged et Kross, saa i et fast Berg hugget et Kross, atter i en rund Haug

1774: 149b

i et Fastt Berg, hugget et Kross, atter i en Krocked Furre hugged Toe kros, saa i en stoer Steen, paa siden af Vejen paa Tømervig Løcken hugget et kross, og endelig derfra paa Væstre kanten i Kulten ved Skiftes Becken ved søen hugget siste Kross. heraf Ejer Deggrenes den Væstre og Horneland den Østre Part.

Denne Forretnings Omckost: anføres saaledes

Skyds for Sorensk: til Stædet 4 Mil med 3 Mand er	1				
1 dags Diet Penge		4			
2 dages Forretninger	3				
Skyds og Diet hiem	1	4	6	2	0
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse	1				
LænsM: for 2 dages Forret:		5			
Laug Retted hver 2 mrk: daglig er i 2 dage er	5	2	7	1	
til Skafferen for umagen				3	
			14	0	0

Derefter blev af den Ganske Rett saaledes i denne Sag dømt og

Afsagt

De foran beskrevne Mercke Stener og Krosser i Berg og Træe som Retten nu haver opsadt fra EspeAasen og til Kultens Væstre kand!! (kant) ved Søen mod Skiftes becken, skal være til fuldkomen Regel og Rettesnor mellem Hornelands og Degernes Beborere, hver paa sine sider, og om nogen gaar same forbie, skal den det giør ansees som den der befindes i Svig. Af denne Sags Omckost: skal Jens Horneland med Søn betale 4 rd: 4 mrk: og Degernes Mænd 9 rd: 2 mrk: tilsamen, ligesom og, den skal betale Forretningens Beskrivelse med Stempled Papir som same begiærer. Det paadømte efterkommes under videre lovlig Adfærd.

Anno 1774 d: 17de Augustj blev Retten forsamled paa Gaarden Horneland i Føyens Skibreede og Storøens Præstegield, for at holde en Aastæds Sag om Skouge Skifte mellem Erich Walvatne og Horneland og Retten betiendt med de i næst forrige Sag afhørdte!! (anførdte) {Vidner} Laug Rettes Mænd,

Til hvilcken Sag Jens Horneland med Søn hafde indstefnt Erich Walvatne, at paahøre sine Vidner og faae fornyed og fastsadt Skield og Skifter i Skougen dennem i Mellem.

Procurator Gorm mødte paa indstefnte Erich Walvatnes veigne og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers, at have begegnet Sagen med Contra Stefnemaal, saaledes: at Jens Horneland og Søn skal paahøre Vidnerne om Skouge Skiel og Skifterne, modtage sames Fornying, og betale Omckostninger.

Citantens Vidner fremstod og taget under Echamen!! (Examen)

1. Vidne Jørgen Olsen Walvatne gl: 60 aar, fød opfød og boed sin meste Tiid paa Walvatne, her nær veed, Svoger og Søskende Barn til indstefnte Erich Walvatne, aflagde den Forcklaring, at have hørdt af sin Fader Ole Walvatne og Morbroder Anders Walvatne, 2 gamle Mænd der er død for omtrent den første 19 og den anden 32 aar siden at Skifterne mellem Horneland og Walvatne gaar fra en stoer Steen i Mee kious (Meekious) Enden, hvori skal være en kros, derfra mit i gange Vejen mellem Horneland og Walvatne, \er/ et kros i et fast Berg, derfra lige ud

1774: 150

ud!! over Rusten i en gl: Gad hvori stod en kros, hvilcken Gad dog nu {best} \for det/ meste nu er borte, med denne stod en Merckesteen med Vidne, gick saa ligesaa udefter Qvasseste Rusten til Espaasen saaledes at de træer som faldt ner efter til Horneland siden, hørdte der hen, og de som faldt til Walvatne Egnen hørdte dertil, derfra ud efter Rusten til et kros i et sort Berg oven i hvor Derness!! (Degerness) Qvernen har staaed, dog tager Dernes!! (Degernes) Manden imod hvor Hornelands Manden slipper til Skifte mod Walvatne Manden i Rusten. nu Demiteret.

2. Vidne Anders Walvatne gl: 31 aar fød og opfød paa Walvatne Broder Søn til Erich Walvatnes Kone, aflagde den Forcklaring, at have hørdt afgl:!! (afg:/afdøde? eller: af gl:/gamle?) Ole Walvatne at Skifterne gick ligesom 1. Vidnet haver forcklaret. nu Demiteret.

Contra Citantens Vidner deraf fremstod.

1. Vidne Ole Høyland gl: 50 aar fød i Hornelandsvaagen her under Gaarden, tiendt paa Walvatne 4 aar, nu 30 aar siden, aflagde den Forcklaring, at Skifterne mellem Walvatne og Horneland gaar fra krossen i den store Steen ved Meeckious(?) Enden, derfra i Kos!! (Kros) i gange vejen i et Berg, saa til Espeaasen, som strecker til Op Dernæs!! (Degernæs) Qverhuus Braaten, dog gaar det lengere ned paa Braatted, efter hvert, det lider mod Enden. nu Demiteret.

2. Vidne Hans Olland over 70 aar gl: fød opfød og Boed paa Olland sin Tiid, ej slegt til nogen af Parterne, tiendt paa Walvatne 4 aar, i hans opvægst. aflagde den Forcklaring, {at} i

Ord og Meening som Vidnet Jørgen Walvatne, dog vidste dette Vidne ej lengere end til Espaasen hvor Degernes modtager.

3de Vidne Jørgen Øchland gl: 68 aar fød paa Øchland, boed paa Horneland 19 aar, nu 27 aar siden, Skøskenbarn!! til begge Parter, aflagde Forcklaring i Ord og mening som Vidnet Jørgen Walvatne, dog vidste han ej om det siste Mercke med Qvernhuus Braatted. nu Demiteret.

Fleere Vidner blev ej fremstilled.

Retten begav sig derpaa i Marcken for at opgaa Skifterne, og befandt vii, at i en stoer Steen ved Mee huus kiøn, var et kros, som nu af Retten blev fornyed, derfra omtrendt væst i en Furre hugged 2 kros, saa i et Berg paa væstre side hugged et kros; derfra i et andet Berg hugged et kross, saa tverdt over Myren til et kros i en Berg-Nub ved Hornelandsvejen, fandt vii en kros som Retten fornyede, derfra sadt en Merckesten tet ved en Furre, saa i en Merkesteen paa en liden Snouv houg, atter i en liden Eg hugget et kros, derfra ved den gl: nedfaldne Gad fornyed krossed i den Merckesteen med Vidner som \der/ fantes, saa 2de Krosser i en stoer Eeg, derfra ved en Furre {ved den} \ned sadt/ Merckesten med vidner, og 2 krosser i en Furre, derfra i en Furre paa øvre siden af Vejen hugged 2 krosser, derfra i en Merckesten med Vidner, saa i et Berg hugged et kross, saa i en Furre hugged 2 kross[er]

1774: 150b

og ved Roden i et Berg 1 kross, derfra i et Berg hugged et kross; atter i en Merckesteen, som blev opsadt i høyeste Espeaasen, hvor Kul i Marcken fantes, {og} derfra fiorten Skridt, opsadt en Merckesteen med Vidner lige op fra Degernes Skifte, og her modtager Degernes i been Streckning til Krossen til Qvernhuus Braattene, men herimellem sadte Retten ingen Skifter.

Denne Forretnings Omckost:

Skyds med Diet til Stæden som i næst forrige Forret:	1	4			
1 Dags Forretning	2				
Skyds og Diet hiem	1	4	5	2	0
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse, /: tilforn betalt :/	1				
LænsM: 2 mrk: 8 s: hver Mand 2 mrk: er 2 rd: 4 mrk:					
Skafferen 1 mrk: 8 s:	3	2	4	2	
			9	4	0

Gorm Protest: mod Omckost: da Skifterne befantes rigtige.

Derefter blev i denne Sag af den ganske Rett saaledes dømt og

Afsagt

De af Retten mellem Horneland og Walvatne opsatte og her foran beskrevne mercker, skal være til fuldkomen Regel og Rettesnor, for begge Gaarder, og skal den som derom gaar, ansees som at {have} \være/ befundet {sig} i uret!! (urett) og lide efter Lov. af Omckostningerne betaler Erich Walvatne 5 rd: 4 mrk: og Jens Horneland 4 rd:, ligesom og, at den som begiærer Forret: beskreven skal same betale. Det paadømte udreedes under videre lovlig Adfærd.

Gorm begiærede Forret: beskreven.

Anno 1774 d: 29 Septbr: blev almindelig Høste Skatte og Sage ting holdet paa Bechervigen med Waags Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug

Rettes Mænd sc: Michel Torrang, Lars Houland, Knud Otteraaen, Knud Rønholm, Zacherias Huusevig, Berge Tufteland, Ole Knudsen Rydland for Michel Øchland og Knud Larsen Rydland for \Joen(?)/ Knudsen Lierbøe. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsMand Knud Rydland og menige tingsøgende Almue.

Hvorda blev læst følgende høye Ordres.

1. Cancellies Ordre af 19 April om hvorledes med Fiske Tiendens Ydelse skal forholdes.
2. Stiftes Brev om de Stæder hvor Fiske Tiende til Præst og Kircke Ejer skal leveres, dateret 3 Aug: 1774.
3. Do: af 9 Septb: 1774 med indlagt Placat af 20 Aug: om Sildens Sahl og Tilberedning.
4. Stiftes Brev, hvorefter af Sundhord og Hardanger skal betales i Spedalsk Penge 209 rd: 3 mrk: 8 s: og Delinqvent Penge etc: 117 rd: 2 mrk: dateret 16 Septbr: 1774.

LænsMand Peder Gielmervigen, hafde til dette Ting indstefnt Biørne Rønholm med Skriftlig Stefnemaal af 7 Septb: 1774, fordie han kiøbte en Horse af ham og gav 2 rd: i Haand Penge, men siden ej kunde faae Horsen efter Aftale, med mere som StefneMaaled ommelder der blev oplæst.

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab, ej heller nogen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Knud og Ole Rydland, som med Ed beckreftede, deres Paateigning paa Stefnemaaled.

1774: 151

Citantens Vidner

1. Vidne Hendrich Millie aflagde Eed og Vidnede: at nu i Vaar halfanden Uge for VorfrueMisse kom Vidnet fra Byen kom saa op paa Rønholm i Sældskab med Niels Tielle og Johannes Løvigen, hørdte da at Biørne Rønholms Kone Sagde: at hun hafde soldt en Hæst til Peder Gielmervigen for 18 rd: og faaed derpaa 2 rd: i haand Penge, paa den Maade, at de skulle sende hæsten til Torjer Sioe paa Halsnøen, eller og strax sende vis (vist) Bud, at kiøbet skulle blive opi inted, hvilcket hun hafde sagt sin Mand, som dermed var vel fornøyet. Hafde ej videre at vidne. Demiteret.
2. Vidne Niels Tielle aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som første Vidne uden Forandring. Demiteret. hørte det og af Manden i Byen same gang.

Citanten indleverede sin Reigning over Sagens Omckost: af dags Dato som blev oplæst.

Eragted

Følgelig Lov, gives den lovlig stefnte men udeblevne Biørne Rønholm Laug dag til næste Ting at møde med sit tilsvar i denne Sag.

Johanes Wahlhamer havde til dette Ting indstefnt Jon Olsen Huusmand i Stolmevaagen, fordie at han ej haver leveret en Sæxærings Baad tilbage, som Citanten laante ham d: 13 Januarj 1773, derfor at lide Dom til Baadens Erstattelse med Lejer og Processens Omckostninger.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers rigtig nock at have laant Baaden, og at hordt!! (haardt) Væhr var Aarsag i at Baaden drev løs og slages i Sønder, ellers var de 4 om Baaden i lag og har de levered 2 rd: paa Skaden.

Citanten sagde at de 2 rd: haver han taged paa Leijerne, siden den indstefnte ej engang leverede Mast og Segl tilbage.

Citantens Vidner.

1. Vidne Jacob Stangeland aflagde Eed og vidnede, at i Fior ved vaar Vindens Tiider, var Vidnet efter Begiær med Johanes Walhamer for at tale med den indstefnte om Baaden, og

blev de om Verdien ej forened Thi Johanes Wahlhamer begiærede 5 rd: for Skaden, og den indstefnte bød 1 rd: til de 2 rd: som var leveret, hvilcket Johanes Walhamer ej var fornøyed med. Vidnet sagde ellers at det var en Sæxærings Baad, men han har ej giordt sig Tancke om hvad den var af Værdie for (før) den fick Skade.

2. Vidne Hans Aarreland aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som første Vidne, dog med dette Tillæg, at den indstefnte sagde: at siden Citanten ej sadte Værdie paa Baaden da han laante ham ud, saa kunde han nu accordere Baaden op i 1 rd: i 2 rd: om han vilde. Mente at Baaden var af Værdie 5 rd:

Eragted

Forinden Dom i denne Sag kan feldes, maae Citanten med 2de Mænd bevise hvad baaden var værd forinden den blev udlaant til Jndstefnte Joen Stolmevaagen, og udsettes derfore denne Sag til næste Ting at same kand blive bevist, da og skal paadømes om de 2 rd: skal gaae til Leje eller Qvittes i Baadens Verdie.

Hendrich Christie hafde til dette Ting indstefnt Jan Christophersen Wahlhamer for 4 aars ræsterende Korn Tiende dette aar ubereignet á 1 ½ Tiende Vaag Aarlig er 6 Tiende Vaager, derfore at lide Dom til

1774: 151b

at betale Kornet in Natura tilligemed Processens Omckostninger skadesløs.

Jan Walhamer mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers at vil betale 3 mrk: for Tienden Aarlig efter som han haver betalt tilforen, bød og Kornet in Natura med 3 Bismerpund paa Vogen.

Christie svarede: at han efter det Kongelige Skiøde paa Kirkerne paastaar Tienden med Korn, og efter Almindelig Tiende Vægt, som alle Stæder er brug[t] med 4 Bismerpund paa Vogen og paastod Dom.

Eragted

i Morgen klocken 9 Formiddag, skal dom i denne Sag afsiges.

Den Dannemand Torbiørn Siursen Storebøe fremstod for Retten og gav tilkiende at hos ham var et Pige Barn ved Nafn Britte Joens Datter som med den Spedalske Siugdom sterckt var beheftde, og hvorom høsten 1772 blev taged Tingsvidne; hvilcken Pige nu ved Døden er afgaaed uden at indkome i Hospitaled; da dog Tingsvidne for hende er bleven indsendt paa behørige Stæder; Saa da han nu haver hendes Broder i Huused ved Nafn Tørris Joensen der med same Siugdom sterckt er befengt og til Jndlemelsen inted ejer; hvilcket samtlige Laug Rett og Almue tilstod at medføre Sandhed og ynskede, at et saa stærckt befængt Menniske strax, maatte indkome. hvorom Tingsvidne blev udstæd.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 30 Septbr: blev almindelig Ting for same Skibreede paa Dito Stæd holdet med de anførte Laug Rett.

hvorda i Sagen mellem Hendrich Christie og Jan Walhamer som fra i Gaar til Doms blev optagen, blev inden Retten saaledes kient dømt og

Afsagt

Jan Walhamer, som af Hendrich Christie er stefnt, for 4 Aars ræsterende Korn Tiende til Møgster Kircke, haver inden Retten tilstaaed baade lovlig Stefnemaal, og kraves Rigtighed,

men allene budet enten 3 mrk: i Penge eller korned efter smal Vægt sc: 3 Bismerpund paa Vogen, hvormed Christie sig icke ville lade nøye, men paaberaabte sig, at saavel ved Møgster som alle andre Stæder bruges Tiende Vægt, til at væge Tienden paa, naaer same med Korn betales. Som det nu tillige er en bekiendt Sanhed, at paa alle Tiende Boer bliver til at veje Tiende Korn med, brugt Tiende vægt som holder 4 Bismerpund i Vogen, saa kan heller icke Jan Walhamer vente, at han (ham) allene skulle blive frie for at svare paa den Vægt, som er almindelig for alle, til det Brug; Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at Jan Christophersen Walhamer skal betale de paastefnte 4 Aars ræsterende Tiende med 1 ½ Tiende Vog aarlig, som er tilsamen 6 Tiende Voger, hver bereignet til 4 Bismerpund, som tilligemed 2 rd: 3 mrk: i Processens Omckost: skal udreedes næste 15 Dage.

Gorm paa Severin Heibergs veigne i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsadte Sag mod Ludvig Bugge Gield betreffende. og indleverede Laugdagen med Paateigning, om dens lovlige Forckyndelse.
Ludvig Bugge mødte og tilstod lovlig Varsel.
Gorm i Rettelagde efter Kiendelsen Orriginalen tilligemed …(?)

1774: 152

copie til Efttersiun saa og Opsigelsen, som et efter andet blev oplæst. Derefter i Rettelagde Gorm skriftlig Jndlæg og Reigning over Omckost: som begge dateret Gaars dags Dato der blev oplæst.
Gorm maatte give tilkiende at han ved Brev fra Citanten i Gaar er underretted, at paa Renten er betalt til Afdrag 17 rd: og paastod i Øvrigt Dom, for Capital ræsterende Renter, og Skadesløse Omkostninger til Betaling skeer.
Bugge var og med Dom fornøyed.

Eragted

En gang i Dag skal domen i denne sag afsiges.

Derefter læst
1. Sr: Bugges Bygsel brev til Johanes Nielsen paa 1 pd: 3 mrk: Fisk i Gaarden Kalveness dat: 29 Septb: 1774.
2. Dito til Johanes Olsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør 20 s: i Penge i Gaarden Stenevig dat: 29 Septbr: 1774.
3. Dito til Knud Wermudnsen paa 18 mrk: Smør i Nore Driveness dat: 29 Septb: 1774.
4. Dito til Niels Erichsen paa 16 ½ mrk: Smør i Skatt men i Landskyld 1 pd: 3 mrk: Smør 20 skill: i Penge i Gaarden Stenevig dat: 29 Septbr: 1774.
5. Bi[s]cop Arens Bygsle Seddel til Arne Arnesen paa 9 mrk: Smør 18 mrk: Fisk i Gaarden i Mælingen dat: 23 Nobr: 1773.
6. Hr: Nathanael Sundes Dito til Hans Johansen paa 18 mrk: Smør i Drønen dat: 21 Septbr: 1774.
7. Rasmus Falches Dito til Johanes Olsen paa Pladsed Age dat: 22 Septb: 1774.

Procurator Gorm i Retteæskede den af Sr: Ludvig Bugge senist andlagde Sag \mod Holch/ som til nu er udsadt og fremstillede de seniste udeblevne Vidner Simon Helland og Niels Titzlevold.
Holch mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Simon Helland og Niels Titzlevold aflagde Eed og sagde den første at han og LænsManden udsagde Sr: Holch fra Engesund for omtrendt 5 á 6 Aar siden, og svarede da Sr: Holch at han ej andet kunde vente.

Niels Titzlevold sagde og under Eed, at for omtrendt 2 aar siden var han og LænsManden og udsagde Sr: Holch efter Bugges Begiær og udsagde Holch hvortil han svarede, at han faaer vel fløtte.

Holch indfandt sig som en Subaltern, at være Deres Majest: lovlydig, hafde i Erindring og, at i henseende at noged billigt Forlig, imellem ham og Monr: Bugge, end icke til denne Tiid kunde skee, saa haver Holch for denne Tiid efter sit løfte seniste Rettes dag for at forsvare og bevise Sentenserne og Sigtelserne, at formere Sagen ved Contra Stefnemaal, dateret 14 Septbr: 1774, hvilcket han i Rettelagde og begiærede oplæst. og dernæst udbad Holch sig, at den Respective Domer nøye i agttager ved Sagens endlige Slutning, at de af Monsr: Gorm som Fuldmegtig for Bugge førdte Vidner, er adskillige Occationer ved saasom strax at udsige mig, efter den Guds Villie og hastige Begreb, for det andet, imodtaged efter Opsigelse Verdie for huus hyre som den tiid og end nu icke er skeed accord Om, langt mindre, efter adskillige Tilbedelser om at træde i Liqvidation, og lade alting i kierlighed uden Rettergang henfalde, saa forestillede han for sig self der ligesom en tvungen Mand, at lade insinuered sit Stefnemaal, som nu blev oplæst.

Bugge mødte og sagde at Stefningen er ej lovlig forckyndt; Thi fremstod Stevnevidnerne, og svarede at Contra Stefningen er for Ludvig Bugges Bopæl lovlig forckyndt hvilcket hans kones Søster paahørde og hvilcket de med Eed beckreftede.

1774: 152b

Procurator Gorm Protesterede imod den iRettelagde Contra Stefning og maatte forestille Retten, at den icke er denne Sag vedkomende; Thi hoved Stefnemaaled taler allene om at Holch skal blive tilfunden at udfløtte af Engesunds huusene, som han nu haver beboet 5 ½ Aar, imod hans udgivne contract, uden nogen slags acord, at betale huushyre, Comparentens Endelige Paastand blev derfor, at dette nu indleverede Cont[r]a Stefning!! (Stefnemaal) maae blive afbevist til nye Behandling og aparte Søgemaal, og at Holch efter hoved Stefnemaaled maae tilfindes at betale huushyre og fløtte fra Engesund samt betale Processens Omckost: med 10 rdr:

Holch forestillede, at han seniste Rettes dag, som i Protocollen er tilførdt folangede sin Sag udsadt til Fuldkomen Defencion og Forsvar for sig i den af Bugge ham uskyldig paaførte Sag og Sigtelse, han finder ingen Lov for, at jo et Menniske maae forsvare sig i alle Tilfælde, Liv, Ære, Gods og Meubler saa vil følgelig, blive at hans Stefnemaal, af Domeren bliver honereret, og tencker Holck hos sig self, at sagen er saa anhengig, at han icke bædre end Saag Sagen afgiordt, ved den Respective Retts Behandling og indleverte den i Stefningen paaberaabte Reigning som blev oplæst.

Holch for at korte Sagen, indleverede dernæst {hans} en af hans Dr:!! (Datter) Elen Holch udgiven Edelig Attest, hvorvit Monsr: Bugge imod Lov og Dom haver udkasted hans Møbler. Attesten dat: 2 Septb: 1774 som blev oplæst ligesaa et Dito fra hans Dater Marthe Holch af 21 Septbr: 1774: som blev oplæst.

Gorm vedblev sin giorde Protest mod saavel det saakaldede Contra Stefnemaal, som de vidnes byrd der af Holch er indlevered, da det baade er stridende mod Lov, at Børn skal vidne med Forældrene, og Sagen tillige udfordrer, at hvad i Contra Stefnemaaled er andførdt er et aparto Søgemaal og paastod derpaa Rettens Eragtning.

Holch forestillede at icke Domeren er nogen Dosmer(?), men Loven utryckelig tilholder, 1. hvor ingen andre Vidner ere, da maae blods forvante Vidner føres, Edelige Attesters Jndgivelse maae og andtages, og altsaa saa vil icke Holch opholde Retten men paastod at de indgivne Edelige Forcklaringer maae antages formedelst Lov, og dernæst hoved Sagen og Contra Stefnemaaled, vedblev og at fremstille sine nu mødende godvillige Vidner.

Gorm begiærede Rettens Eragtning.

Eragted

For at icke noged skin skal være til, at Retten paa enten af Siderne vil betage nogen sin Rett, saa og, for at denne Sag en gang kand kome til Sluttning, bliver i følge Contra Stefnemaaled, der lovlig er forckyndt, de nu mødende godvillige Vidner til Forcklaring andtaged, da det siden, ved Endelig Dom vil afgiøres hvorvidt deres udsigende vil blive til en Følge eller ej.

Af Vidnerne fremstod.

1774: 153

1. Vidne LænsM: Knud Rydland fremstod og fremsatte Holch for ham følgende Qvest: 1. Om det er Vidnet Beckiendt henved 28 Aar at Holch har Boed i Engesund, og imidlertiid skicket sig ærlig og kiærlig, og icke forøvet, den minste Vold, langt mindre at see sin Næste Forfordeelt. 2. Om ej beckiendt at Holch haver sit Tilhold paa loft Skrulofted kaldet i Engesund, og at det ej er uden Aabet, Gressed, og uden Kackelofn, og at Holch icke nyder det allene, men Daniel Bugge til deels logerer der. 3. hvad Vidnet siuntes huuslejen af same Værelse aarlig i Billighed skulle svares. Reserverte flere Qvest: om fornøden giøres. til 1. Qvest: har ej andet hørdt. til 2. Qvest: jo er som omspurdt er, men veed ej om nogen anden logerer der, og er lofted, som det tilforn haver været. til 3de Qvest: kan ej herpaa noged svare, veed ej heller hvercken hvad Brug eller hvor stoer Famillie Holch der haver. Demiteret.

2. Vidne Johanes Tranøen aflagde Eed og svarede paa 1. Qvest: jo saavidt han veed. til 2. Qvest: ligesom første Vidne, til 3de Qvest: som næst forrige Vidne. Demiteret.

3. Vidne Løche Kieholmen aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: jo som omspurdt er, dog veed just ej hvorlenge han har boed der. til 2. Qvest: {jo} som første Vidne, og har han tildeels seed Daniel Bugge været der. til 3. Qvest: forstaaer sig ej derpaa og har ingen Tancke jort!! (giort) sig derom. Demiteret.

Holch i Andledning af at Vidnerne ej kunde fastsette hvad Huuselejen i Billighed skulde være, vilde for at faae Sagen engang afgiordt indlade same til Rettens paadøme, og forhaabed det blev overvejed, at Værelsed er aabet og uden Ofn, ligesom og at han den heele Tiid ej haver været uvillig, at betale billig huusleje og derfor formenede at blive frie for Processens Omckost: men heller at nyde same af hoved Citanten og hans Reigning ved magt kiendt.

Gorm Protesterede mod alt som er stridende mod hoved Stefne Maaled og indleverte Paastande, og var derefter med Dom fornøyed.

Eragted

i Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

læst

1. Ole Rydlands Bygsel Seddel til Jens Knudsen paa 18 mrk: Smør i Rydland dateret 30 Septbr: 1774.

2. Salomon Aarschougs Dito til Jens Knudsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Rydland, dat: 30 Septbr: 1774.

Niels Wig fremstod for Retten og forcklarede, at han med sin Broder Tarrald Wig fandt i Aaben Søe paa haved, et stycke af en Mast, hvilcket af LænsMand Knud Rydland og Søn Ole er besigted vurderet for 2 rd:

ligesaa blev og angived at af Johanes Nedre Waage, med 7 Andre er fundet en Mast, som af Arion (Arian) Larsen og Bendt Mejer er Taxeret 2 rd: 3 mrk: hvilcken Mast blev ligesaa fundet i aaben Søe,

Den første Mast blev derpaa opraabt og tilslaged

Niels Wig for den Suma			3 rd:	2 mrk:				
hvorfra afgaaer til Taxations Mændene	3 mrk:							
og Auctions Sallario		14		3	14	2	4	2
den siste Mast blev tilslaged Johanes								
Simonsen Nedre Waage			4	1	2			
for Taxationen afgaar	1	8						
Sallario	1	2		2	10	3	4	8
						6	2	10

1774: 153b

Fogden paastod Dom.

Afsagt

Af de 2de fundne Mastrer, som nu er soldt, skal naar Omckostningerne er fra trækket, den halvedeel tilhøre Biergerne og den anden halvedeel kongens Casse, saasom af den første 1 rd: 2 mrk: 1 s: og af den siste 1 rd: 5 mrk: 4 s: hvilcket herved for Rett bliver kiendt og dømt.

Niclai Petersens Sag mod Simon Olsen blev paaraabt men i same var til dette Ting ej stefnt, derfore beror med Sagen til næste Ting.

Procurator Gorm mødte og tilckiendegav, at han paa Sr: Nichlas Petersen[s] veigne efter given Fuldmagt, maae begiære følgende Poster for Almuen fremsadt og derpaa indhendte Deres Svar samt sig derom et lovligt Tingsvidne meddeelt. 1. Om icke handels Stædet som Comparenten nu ejer har været i lang Tiid til slig handel priviligeret. 2. Om Stædet Westre Bagholmen icke er for Rejsende, den paa de Grenser bæste hafn, mod Storm og Uvejr, alt lige fra Buckens hafn, en Streng mil over Korsfiorden, og fra Bechervigen over en Mil, saa at nødvendigheden til deres Livs Biæring!! (Biærgning) driver dem til at søge Stædet. 3. Om Almuen icke finder sig meged vel tiendt med, at same Privilegier bliver vedligeholdte til lættelse for Almuen, der baade med Deres Fiskende og andre igien behøvende Vahrer ellers vilde blive forlægen. 4. Om icke Almuen, i de Tider Gud haver gived Lycken, til Fiskerie, er befunden sig vel ved med Westre Bagholmens handels Stæd for dets Beliggenheds Skyld. 5. Om Stædet icke nu i nogle Aar formedelst Vandhold er komed i Mis Credit, fordie der ingen Handel og kræmerie var medligeholdt!! (ved-). 6te Om icke den liden Gresgang som nu befindes paa Westre Bagholmen er opryddet af Comparentens Formænd og forrige handels Ejere. 7. Om icke og hans Formænd i Følge deres Opryddelses Rettighed haver benytted sig af sam/m/e Græsgang upaatalt. 8. Om icke og den liden Græsgang er til handels Stædets liden huusholdning, høyst fornøden, efterdie det er en liden Øe, og man dog er forbunden de der komende og Rejsende med fornøden Pleje at forsiune. Til hvilcke Poster Almuens Svar faldt saaledes. saasom til 1. Qvest: at Stædet haver været brugt, alt det de kan erindre, til et handels Stæd. til 2. Qvest: Jo er den beste Hafn for Fartøyer i den anførte Strækning. til 3. Qvest: kand ej andet sige end at det kunde kome vel med om same var i Stand holdt. til 4. Qvest: Naar Fiske er faldet har de giærne søgt det Stæd hvor Folck, har givet mæste Penge for Vahrene, enten det saa haver været ved Østre eller Westre Bagholmen. til 5. Qvest: Jo som omspurdt, nu i 20 Aar. til 6. Qvest: det!! (da?) første Gresgangen paa holmen blev opryddet skede det af nogle huusfolck, siden kom det under Handels mænderne og af Kræmerne har været brugt i lang tiid. til 7. Qvest: jo har som melt været brugt af handels mænderne. til 8. Qvest: De siunes den var fornøden for en Handelsmand at have Holmen, naar han skulde boe der og modtage Rejsende.

1774: 154

Gorm begiærede Tings vidnet sig beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

Jens Isach Holch mødte for Retten paa Johanes Tranøens veigne og efter forrige Tiltale til Lars Zachariassen Risøen fremlagde i Retten et Continuations Stefnemaal dateret 5 Septb: 1774. tilligemed Laugdagen lovlig forckyndt, hvilcke begge blev oplæst.

Lars Risøen mødte \ej/ og tilstod desaarsage icke heller lovlig Stefnemaal; Thi fremstod Stevnevidnerne Johanes H[a]tlevigen og Niels Dahlen som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Gorm mødte nu paa Lars Risøens veigne og tog til hienmæle!! (gienmæle).

Holch leverede et Skriftlig Vidnes byrd fra Pigen Brithe Heljes Datter dat: 19 Septb: 1774, som han begiærede oplæst og med de forbemelte Stevnevidner som paahørde hendes Eed, bekrefted.

Gorm Protesterede mod dette Vidne, da det icke er hindret at møde ved de Forhold som Lov siger self at møde for Retten til Eds Aflæg,

Holch paastod at Domeren af det indlagde hinder lov følgelig Medhold, hvorfor icke vidnet Brithe Heljes Datter kan møde, men at de anførte Mænd maae afhøres og beckrefte hendes udsigende ved deres Eed.

Gorm vedblev sin paastand og paastod Eragtning.

Eragted

Da Pigen Brithe Heljes Datter ej er hindret ved de Forhold som Loven siger; Saa bør og Johanes Tranøen at faae hende afhørdt paa den i Loven befallede Maade, paa Tinged, enten saa hun bliver at faae godvillig at møde her, eller og hun maae føres for hendes rette Verneting. hvorfore og de andbudne Mænds Ed paa hendes Udsigende ej bliver andtagen.

Holch indleverede Skriftlige Qvestioner af dags Dato som blev oplæst. hvorefter Vidnerne af Retten blev fremckaldet. og fremstod

Johanes Hatlevigen og Niels Dahlen som efter aflagt Eed svarede saaledes paa Qvest: saasom til 1. Qvest: jo tilstod, at have taged den hiem og siden igiel!! (ihiel) skudt den og opædt den. til 2. Qvest: jo ligesom omspurdt er. til 3. Qvest: Jo ganske Rigtig. til 4. Qvest: jo benegtede at rejse til hiemel. til 5. Qvest: jo bruger aldrig, at mercke nogen af sine Creature. til 6. Qvest: ligesom omspurdt er. Paa videre Spørsmaal sagde disse Vidner, at efter det mercke som fantes i mellem hornene vilde Citanten ej kiendes med ham, men over alt henseende Colleuren, ligesom og at aldrig nogen setter Mercke paa noged Dyr mellem hornene.

Vidnet Karj Johanes Datter paa Tvedte aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: jo han sagde at have førdt en fremed Buck med sine Smaler til Rissøen fra Naterøen. til 2. Qvest: jo som omspurdt er. til 3. Qvest: jo har hørdt det. 4de Qvest: jo Lars Risøen sagde: baade for og efter Bucken var slagted, at den var alle Stæder uden Mercke. til 5. Qvest: Nej veed det ej. til 6. Qvest: Nej ingen uden allene Johanes Tranøen, sagde og allene at have hørdt af Lars Risøen, at en [som] hedte Gunder Habbestad skulde have misted en Buck \paa Naterøen/, dog uden at nefne Fargen. Vidnet sagde: og der kom Bud fra Lars Risøen at siden han hafde taged Procurator, behøvede Vidnerne ej at møde.

1774: 154b

Vidnerne Johanes Risøen og Anders ibm: som 2de Gange lovlig stefnt blev paaraabt men mødte ej Thi fremstod Stevnevidnerne Niels Dahlen og Johanes Hatlevigen, som ved Eed beckreftede at for de udeblevne Vidner er Laug dagen lovlig forckyndt.

Holch paastod Vidnerne med Falsmaal afstraffed, for Deres modvillige Udeblivelse og paa nytt forelagt.

Afskediged

Da Vidnerne Johanes Risøen og Anders Adnesen!! (Aadnesen) 2de Gange haver været lovlig stefnt, og ej respecteret Retten med at ville møde Saa bliver de herved i Følge Forordningen af 3 Martj 1741 art: 4 dømt til at betale hver af dem til Konge 10 Lod Sølf og ligesaa meged til Sagsøgeren, samt desuden under same Straf møde til næste ting for at aflegge sit Vidnes byrd i Sagen.

Holch begiærede kiendelsen beskreven.

Holch saag sig nød at begiære Sagen udsadt til næste Ting, for at faae førdt disse Vidner.

Eragted

Dette begiærte bevilges af Retten.

læst

hr: Sundes Bygsel Seddel til Abraham Abrahansen!! (Abrahamsen) paa 18 mrk: Smør ½ huud i Kolbensvigen dat: 4 Aug: 1774.

J Sagen mellem Severin Heiberg og Ludvig Bugge blev saaledes Dømt og

Afsagt

Ved Skriftlig Stefnemaal af 9 April 1774, haver Severin Heiberg indstefnt Ludvig Sørensen Bugge, at indfrie sin til Citanten udstædde Obligation af 20 Junj 1768, med paaløbende Renter til Betaling skeer, Med Opsigelsen dateret 23 Nobr: 1773 der for den indstefnte er lovlig forckyndt d: 30 i same Maaned, beviises at Pengene er lovlig opsagt, ligesom og, ved en af Bugge self Attesteret Reigning godtgiøres at Sumen med Capital og Renter var \d:/ 5 April 1774 opløbt til 668 rd: 5 mrk: 15 s:, hvorpaa efter Gorms Tilførsel er betalt 17 rd: og for alt paastaaed Dom med videre Paastand om Processens Omckost: mod hvilcket alt Ludvig Bugge ingen Jndvending har giort, Thi kiendes og Dømes hermed for Rett, at Ludvig Bugge skal betale til Citanten Severin A: Heiberg, Obligationens Capital med 600 rd: med efterstaaende Renter til 5 April dette Aar 51 rd: 5 mrk: 15 s: og derforuden i Processens Omckostning ibereigned Dommens Løsning 10 rd: og videre Rente af Capitalen til Betaling skeer. Det paadømte udreedes og efterkomes næste 15 Dage etc:

læst

Salomon Aarschougs Bygsel brev til Ole Gregoriussen paa 1 løb Smør i Nordre Engevigen dat: 30 Septb: 1774.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

3. Dagen d: 1 Octobr: blev Retten atter sadt som i Gaar her paa Tingstædet.

Hendrich Christie mødte og melte at have indstefnt til dette Ting Johanes, Niels, Hans, Jacob, Mons og Arne Kalve fordie de haver solgt halve deelen i [en] funden Hval til Ole Haachelsund, uden at betale Tiende deraf til Kircke og Præst da de dog fick 75 rd: for samme, derfor at lide Dom

og betale Omckostningerne.

De indstefnte mødte ej efter Paaraab og ingen paa deres veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Lars og Anders Fagerbache som ved Eed beckreftede at Kalve Mænd i denne Sag er lovlig stefnt.

Eragted

Samtlige Beboere af Gaarden Kalve som efter lovlig stefning nu ej vilde Møde gives hermed Laugdag til næste Ting.

J Den Sag fra i Gaar til i Dag mellem Bugge og Holch optagede Sag blev saaledes Dømt og

Afsagt

Ludvig Bugge, som Ejer for Engesund paastaar, at indstefnte Jens Jsach Holch der ved skiøde af 26 Maj 1768 haver solgt ham Engesund skal flytte derfra, og for den tiid han haver været der, mod Contracten, af 25de Maj same Aar og Citantens villie, at betale aarlig Huuse Leje 10 Rdr: med videre Paastand om Dom til udkastelse, og Processens Omkost: Erstattelse, som Stefnemaaled af 11 April 1774 indeholder. Mod dette haver Jens Jsach Holch, først i Jndlæg af 5 Maj 1774 indvendt, at Ludvig Bugge, deels haver viist ham fra et Værelse til et andet i Huusene, deels at han tiid efter anden haver laant Bugge adskillige ting til Brug, hvoraf noget skal være bortkom/m/et, og at han siunes det var ubilligt, at betale 10 Rd: i aarlig Huuse Leje. H[v]ilcke Poster han og i sit contra Stefnemaal af 14de pasato igientager, med indført paastand om godtgiørelse efter sin Reigning af sam/m/e Dato, for de Ting Bugge hos ham skal have faaet, og Befrielse for Omckostninger i Sagen, da han stedse har budet Huuse Lejen, og saaledes mindelig har vildet rette for sig, med fleere hans Paastande, som af Acten er at see, Betragter nu Retten det fra begge Parter i rettelagde, og hvorhvidt enhvers Paastand kan godtgiøres, vil strax falde under begrebet, at saasnart Jens Jsach Holch vilde være i Engesunds Huuserne, lengere end hannem tilladt var i Contracten af 25 Maj 1768, maatte samme skie!! (skee) med Ejeren Ludvig Bugges Samtycke, og naar denne icke kunde erholdes, var det icke tilladt Holch at indtrenge sig deri, og hvorfore det icke kan være at undre, Bugge saag sig nød at anlegge denne Sag. Bugges paastand om 10 Rdr: Aarlig i Huuse Leje, siunes at være for strengt ihenseende Værelsernes Beskaffenhed, hvori Holch haver Logeret, hvilcken Post og Parterne haver overladt, at fastsettes ved Rettens skiøn, da dog Bugge, naar han vilde fuldt den Rett ham aldrig kunde nægtes, havde friehed at sette sin Ejendom i hvad Pris han vilde. Holches Paastand, om godtgiørelse for de paa hans Reigning andførte Ting, er vel ej bevist, at Bugge dem haver faaet, men Retten vil ej tvivle, at joe Bugge finder sig i den Billighed, at erstatte hvad han af Holches Ejendeele kan have modtaget, eller {af} \for/ ham forødet. Af saa befatted Sag Kiendes og Dømmes hermed for Rett, at Jens Jsach Holch, som mod Ludvig Bugges Villie, har indtrængt sig i Engesunds Huuserne, skal inden 6 uger fra i dag med sin gandske Famillie, og alt hvad ham tilhører, bortflytte fra Engesund, og for den tiid han haver opholdt sig der, lenger end Contracten tilladt ham, betale til bemeldte Bugge 3 Rd: i aarlig Huuse Leje, ligesom og i Processens Omkostninger ibereignet Doms løsning 8 Rd:, som alt skal efterkom/m/es til ovenmeldte tiid, under udkastelse og videre lovlig Adfærd. Hvad sig Holches Paastand om Erstattelse, for de paa hans Reigning Spesiphicerede Ting, som han siger Bugge skal indesidde med, da frafaldes sam/m/e som ubevist denne sinde.

Holch begiærede Domen Beskreven og Citanten ligesaa, hvilcken siste leverede 1 rd: til Stempled Papir.

Fogden til kiende gav, at hannem i Skrivelse fra Stifted under 3de Augustj sistleden var opgived at Bekiendtgiøre hvor Ringe var anseed for-

nøden paa Bergens Lhd(?) (Lehd?), med videre Tilhold, at tilspørge Ejerne for de Stæder hvor Ringerne skulde staae, om de var villige til at ned sette sine, mod at nyde efter Forord: af 16 Septb: 1735. hvortil Grund Ejeren for BusseSundet Hr: Nathanel Sunde saavelsom Ejerne for Engesund, Hatlevigen, Hævreøen, Kalsøeholmen, og Søre Bachesund sagde, at de siunes ej at kunde bekoste nye Ringe mod at nyde den Rettighed som Forordningen af 16 Septb: 1735, 2 Capt: 3 art: tilstaar dem hos Skipperen. Ejeren for Bechervigen og Rønholm, sagde at han giærne vil paatage sig at ned sette de andbefallede Ringe, naar hannem blev tilstaaed enten Excecutions Rett uden videre Søgemaal over de Skippere som deri giorde fast, naar de ej betalte, eller og at af hver Skibs drægtighed blev paalagt noged lidt per last som ved Tolboden maatte hæves og til de nye Ringe udeeles efter Størrelse {og} \al/ advinnant. Thi vis icke kunde han ej paatage sig Ringenes Nedsettelse.
Fogden begiærte det passerede beskreven.

Derefter blev følgende Documenter Publiceret saasom
1te Skifte brev efter Ole Hansen, hvis Ejendom i Houchenes er udlagt som Pantebogen udviser Dateret 19 Julj 1774.
2. Dito efter Lussie Schomsnes hvis Ejendom i Schonsnes er udlagt som Pandte bogen udviser dat: 30 Maj 1774,
3. Do: efter Brithe Ols Dr: hvis Ejendom i Rydland er udlagt efter Pandte Bogens Udviis dateret 25 Julj 1774.
4. Auctions Skiøde til Mons Larsen paa 3 mrk: 10 s: i Penge i Nedre Waage for 66 rd: 1 mrk: 14 s: og 12 rd: for fierde parten i Laxevogen dateret 15 Septb: 1774.
5. Dito til Johanes Simonsen paa 40 s: i Penge i Nedre Waage for 60 rd: 12 s: med ¼ part i Laxevogen dat: 15 Septb: 1774.
6. Dito til Lars Olsen paa 58 s: i Penge i Nedre Waage for 70 rd: 3 mrk: 8 s: og ¼ part i Laxevogen for 12 rd: dat: 15 Septb: 1774.
7. Dito til Peder Svendsen paa 80 s: i Penge [i] Nedre Waage for 75 rd: 10 s: og ¼ part i Laxevogen for 12 rd: dat: 15 Septb: 1774.
8. Tosten Rolsnes Skiøde til Ole Rydland paa 9 mrk: Smør i Rydland for 11 rd: 1 mrk: 8 s: dateret 30 Septb: 1774.
9. Knud Rydlands Pengemangel paa 27 mrk: Smør i Rydland som Broderen Jens styrer dat: 29 Septb: 1774.
10. Peder Nedre Waages Obl: til Hans Troland paa 87 rd: 10 s: mod Pandt 80 s: i Penge i Nedre Waage og ¼ i Laxevogen etc: dat: 30 Septb: 1774.
11. Berge Tvedtes Skiøde til Michel Berge paa 18 mrk: Smør ¼ huud i Gaarden Tvedte for 45 rd: dat: 25 Nobr: 1773.
12. Johanes Tvedts Pengemangel paa ½ løb Smør i Gaarden Tvedt som Lars Larsen paaboer, dat: 29 Septbr: 1774.
13. Hans Røpkes!! (Køpkes?) Obl: til Fogden Lieut: Heide paa 299 rd: mod Pandt i Løsøre dat: 24 Septbr: 1774.
14. Salomon Aarschoug med fleere[s] Skiøde til Salomon Windenes paa endeel Gods i Windenes for 124 rd: dat: 30 Septb: 1774.
15. Mons Kleppes Dito til Sønen Joen Monsen paa 9 mrk: Fisk i Kleppe for 12 rd: dat: 30te Septbr: 1774.

Derpaa blev Fogdens Tingsvidner Examineret.
først det af 10 Poster bestaaende, paa hvilcket Almuens Svar faldt i Aar ligesom i Høst Var, og som er indført folio 93. Undtagen, at til første Qvest: er den Forandring at kun i Aar er fundet Vrag, som er soldt og udbragt til 3 – 1 – 5 s:
2. Tingsvidnet om Tingskydsen ligesom da.

3. Odels Mandtallet blev oplæst og uimodsagt.
4. Landskatte Restansen storer (ope rum) blev uimodsagt.
5. Om andet aars Skatte Frie for den afbrente Gaard Rønholm.
6. Magazin kornet blev paakræved, men deraf inted betalt.
7. Af frivillig Gave indkom (ope rum).

Om hvert i sær Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de ganges Opraab vilde gaae i Rette blev same for Skibredet ophæved.

1774: 156

Anno 1774 d: 3 Octobr: blev Almindelig Høsteting holdet paa Tingstædet Godøesundet med Opdahls Skibreedets Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Elling Houchefær, Knud ibm:, Elling Sunde, Jens Pedersen Lie, Siur Tvedt, Jacob Drange, Peder Olsen Aaase!! (Aase) paa Ole Aases veigne og Bagge Kleppe. Overværende i Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsMand og menige tingsøgende Almue

Hvorda først blev læst de Andordninger som til Publication var anckomed, og forhen i denne Protocoll extraheret.

Hvorda blev udj den Sag, som seniste Ting blev optaged til Doms, i mellem Sten Fladerager og Lars ibm:, nu saaledes her inden Retten kiendt dømt og

Afsagt

\Ole Madsen og/ Sten Olsen Fladerager, haver ved mundtlig Stefnemaal, til HøsteTinged 1772, stefnt Lars Fladerager, fordie han ej, efter Rettens afsagde Dom, haver fløtted endeel af Giærdes Gaarden, men ladet same staae, og derved foraarsaged, at endeel Creature for Citanten \Sten/ er komed til Skade, med videre, derfor at lide Dom og betale Omckostninger. Lars Fladerager har allene i Sagen svared at han er lovlig stefnt \og ført et Vidne/. Citanternes Vidner Michel Fladerager og Peder Johansen haver tydelig med deres Vidnes byrd beviist, at Lars Fladerager icke haver flødtet Gahren saaledes som Aastæds Domen tilholder ham, og at nogle stoere Stene han har ladet ligge i Vaed er Aarsag i, at Sten Fladerager haver misted en voxen Qvige og en Koe; Ja Vidnet Peder Johansen har tillige under Eed sagt, at Stenene i Vaed skulle ligge efter Lars Fladeragers Ordre, allene til Qvemleje eller Fortræd, hvoraf kan merckes den største On[d]skab og at same er skeed allene for at Skade skulle flyde deraf. Thi bliver efter saa befatted Sag herved for Rett kiendt og Dømt; at Lars Fladerager skal betale for de 2de Creaturer der formedelst hans Skyld er bleven borte for Sten Fladerager 7 rd: tilligemed i Processens Omckostninger ibereigned Domens Løsning 3 rd:, som alt skal udreedes til Steen Fladerager næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under videre lovlig Adfærd. Ligesom og Lars Fladerager under 2 rd: Bøder til Bergens Manufactur, [ej] skal have fløttet Gahren ved Vaed efter Aastæds Domens Udviis og [ej] optaged de store Steene af Vaed, til den Tiid i Vaar, som Lov siger Giærdis Gaarder lovlig \skal være/ i Stand sadt. Hvad sig det 3de Nøds best, og de Bucker som paastefnt er betreffer, som tillige siges er bordt komed formedelst Lars Fladeragers Skyld, da som Vidnernes Udsigende kun om sames Rigtighed, giver en slags Formodning men ej fuldkomen beviiser same, saa bordtfalder den Post af sig self.

Den Sag mellem Holstførste Schrøder og Jens Hope om en baad, som fra seniste Ting til nu blev udsadt, blev paaraabt, hvortil holstførsten svarede, at det blev forglemt til dette [Ting] at stefne i Sagen, og derfore begiærede Sagen udsadt til næste Ting.
Sagen udsadt til næste Ting.

Eragted

Det begiærte bevilges.

1774: 156b

Den Sag som seniste Ting var andlagt af Fogden mod Niels Torness og Kone fortilig Samenleje betreffende blev paaraabt hvortil Fogden lod svare, at han begiærede denne Sag til næste Ting udfløtted.

Eragted

Det begiærte bevilger Retten.

Fogden i Retteæskede den fra seniste Ting til nu udsatte Sag contra uconfirmeret Dreng Jørgen Nielsen for Lejermaal.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal og Forseelsen i sig Self.
Fogden lod dernæst tilføre at som ham var indberettet at der ved Regimenterne skall ligge den Andordning at naar nogen Soldat hendømes til Fæstnings Arbejde, maae de ej mere indkome i Roullerne; Saa da denne Andordning ej er beckiendt ved den cevile Rett og har derhos nødig vilde modgaae de Ordre som kand være, maatte han begiære at hvad sig den indstefntes corporlige Straf angaaer same da maatte henviises til det millietaire Forum da han vil melde det til Regimentet og derfore allene nu paastod Sumen for Bøderne.

Afsagt

For Retten haver Jørgen Nielsen tilstaaed den paastefnte Forseelse sc: at han, for (før) han blev confirmeret og inroulleret som Soldat, haver besvangret Pigen Ingeborg Lars Datter, saa om sames San[d]hed er inted at tvivle. Men som Fogden Hr: Kamer Raad Juel haver frafaldet sin Paastand om Dom for den corporlige Straf, da han til Regimentet vil indberette Forseelsen, bliver allene nu for Rett kiendt og Dømt, at indstefnte Jørgen Nielsen bør betale sine Lejermaals Bøder med 12 rdr: og det andet i Følge Fogdens Begiær bliver her upaadømt. Det paadømte ud: etc:

Monsr: Knud Gielmeuyden paa sin Farbroder Hr: Consistorial Raad Gielmeuyden[s veigne] i Rette æskede den fra seniste Ting udsatte Sag mod Niels Ertzvæhr, og paastod Dom efter da skeede incamination.
Jndstefnte Niels Ertzvæhr mødte ej efter Paaraab
Thi fremstod Stevnevidnerne Johannes Godøen og Ole Natvigen, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Eragted

J Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Tosten Eides Sag mod Ole Siglevig blev paaraabt men dertil blev svared, at i Sagen er til dette ting inted stefnt.

Afskediget

Som denne Sag er forsømt efter Lov at forfølges saa bliver han ej i Retten herefter paaraabt.

Derefter læst

1. Hr: Lieut: Mølrops Grunde Seddel til Jacob Hansen paa 1 øe under Wernøen etc: mod 2 rd: etc: dat: 3 Octobr: 1774.
2. Torjer Svinedahlens Bygsel Seddel til Ingebrict Hansen paa ½ løb Smør 1 hud i Opdahl dat: 3 Octobr: 1774.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

1774: 157

Anden dagen d: 4de Octobr: blev Retten Continueret for same Skibrede.

Hvorda i Sagen mellem Hr: Consistorial Raad Gelmeuyden og Niels Ertzvæhr blev saaledes Dømt og

Afsagt

Niels Hansen Ertzvæhr som i denne Sag lovlig stefnt, haver ingen sinde modsagt det paastefnte; ligesom og hans Landskylds Bog udviiser at de aar hvorfore Landskylden og Tienden kræves staaer i Bogen aaben, Derfore bliver det ej at undre Citanten hos ham lod giøre lovlig Seqvestrations Forretning siden han fløtted fra Gaarden Tvedtenes uden at betale; Thi kiendes og Dømes hermed [for] Rett; at den skeede Arrest Forretning skal ansees lovlig, og det Seqvestrerede følge Citanten for den vurdere[de] Sum; eller om same er bordte da andet i dets Stæd. ligesaa skal og Niels Ertzvæhr betale til Citanten i Processens Omckost: 5 rd: som alt bliver at efterkome næste 15 Dage etc:

Den Sag mellem Ole og Størch Opdahl, Contra Hans og Niels Rolseide om hauge leie blev paaraabt og mødte da Parterne og blev da Parterne inden Retten saaledes forened at Rolseide Mændene skal betale til Opdahls Mændene for den Tilladelse, at deres Smaler maa gaae i Opdahls Fiellet hver 1 mrk: 8 s:, dog maae de ej tillades at kome paa Opdahls Bøen, men derfra skal Rolseide Mændene holde Dem efter Loven. ligesom og Rolseide Mændene skal betale til Opdahls Mændene i alt for ræsterende Hauge Leje og Omckostninger 5 rd: 4 s: som skal betales til Nyt aars dag. Og lover Opdahls Manden, at sam/m/e ej skal ryckes paa deres Side, men om Smalen komer paa Andre maa Rolseide manden self svare dertil. Parterne begiærede deres Forlig af Retten beckrefted.

Afsagt

Parternes Forlig skal efter Lovens 5 Bogs 1 Capt: 1 og 2 og 3 art: i alle dens Ord Clausuler og Puncter ved Magt Stande.

Den Sag af Lars Fladerager mod Sten [Fladerager] seniste andlagt om 11 Furrer blev paaraabt, og mødte da Lars Fladeragers Søn Torbiørn Larsen og sagde at i Sagen var lovlig stefnt og havde Jndstefnt som vidner Christopher Olsen Koste, og Knud Stensen, der blev paaraabt.

Vidnerne blev paaraabt men mødte ej

Thi fremstod Stevnevidnerne Ole Nesse og Christopher Holme som ved Eed beckreftede at de paaberaabte Vidner er af Lars Fladerager icke lovlig stefnte.

Contra Citantens vidner deraf fremstod efter at først af Con[t]ra Citanten blev indleveret et Skriftlig Stefnemaal af 10 Septbr: h: a: mod Lars Fladerager.

Lars Fladerager blev paaraabt men mødte ej,

Thi fremstod Stevnevidnerne Ole Nesse og Christopher Holme som ved Eed beckreftede Stevnemaales med Laug dagens lovlige Forckyndelse.

1. Vidne Peder Johansen aflagde Eed og vidnede, at de 10 omtvistede Furrer var feldet lengere ind i Stens Marck, end Lars Fladerager self paastod Skifterne skulde gaae seniste Aastæds Sagen var imellem dem. han veed just ej om Lars hafde feldet dem, men da Lars søger paa Sagen og hans Nafn eller mercke stod paa træerne troer han hugsted skeede af Lars eller hans Folck. Vidnet var med Sten og hans Folck og tog Træerne til sig. Vidnet sagde: at Træerne laag ved Stuen i Stens egen Marck, og der tog de same med høylys Dag. Demiteret.

Da det andet vidne Michel Fladerager ej møder nu bevelgede

1774: 157b

Retten anstand til i Aften.

J den anden Sag Lars hafde mod Sten og som til nu udsadt mødte Parterne efter Rettens Paaraab, og lod Citanten ved sin Søn Torbiørn fremstille følgende Vidner som efter at Sten tilstod lovlig varsel blev paaraabt og deraf fremstode

1. [Vidne] Michel Helland som efter aflagt Eed sagde: at for 2 á 3 Aar siden begiærte Lars Fladerager Vidnet tilligemed Ole Koste for at besee den Skade Creaturer hafde giordt paa hans Ager, og saag de da at Creaturer hafde giordt Skade paa Ageren, hvilcken Skade de Taxerte paa 1 Tønde hafre, men vis Creaturer det var som hafde giordt Skaden, eller over hvis gar de var indkomed i Ageren veed vidnet icke. Demiteret.
2. Vidne Ole Koste aflagde Eed i Ord og Mening som næst forige Vidne uden Forandring.

Lars Fladeragers Søn begiærede Sagen til næste Ting udsadt.

Eragted

Lars Fladeragers Begiær om Udsettelse bevilges af Retten til næste Ting.

efter tilladt Tiid blev Retten paaraabt [i] Sagen mellem Lars og Sten Fladerager og fremstod nu det Vidne som i morges ej mødte. sc:

Michel Fladerager, som \aflagde Eed og sagde han/ saag at træerne var hugged endnu lengere ind i Stens Marck end Lars paastod at faae da Aastæds Sagen var der; ved!! (veed) forResten ej at Larses Mercke stod paa dem, eller naar Lars huggede dem, men allene at Sten lejede Folck at tage dem. for det øvrige som første Vidne. Demiteret.

Eragted

Til næste Ting bevilges Udsettelsen i denne Sag.

nock læst

1. Hr: Baars Bygselbrev til Rasmus Andersen paa 1 løb Smør i Store Kon[g]svig dat: 30 Septbr: 1774.
2. Extra[c]t af Skifte breved efter Johanes Mortensen Tvedt hvis Stervboe ejede i Gaarden Haaim ½ løb Smør som for 50 rd: er udlagt som Pante bogen viiser dat: 28 Julj 1774.
3. Do: efter Anna Hans Dr: hvis Ejendom er udlagt som Pante Bogen viser dat: Færrevaag d: 29 Julj 1774.
4. Do: efter Magrethe Johans Dr: hvis Ejendom i FærreWaag er udlagt som Pantebogen udviiser dat: 29 Julj 1774,
5. Do: efter Jørgen Kleppe hvis Ejendom i Kleppe er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 27 Julj 1774.
6. Auctions Skiøde paa ½ løb Smør ¼ Huud i Berge til Hr: Capit: Niels Dahl for 65 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 3 Januarj 1774.
7. Berje Nortvedts Skiøde til Tosten Gregoriussen paa ½ løb Smør i Mæland for 40 rd: dat: 7 Maj 1774.

8. Tosten Mælands Obl: paa 50 rd: til Alw Schaar mod 4 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør i Mæland dat: 7 Maj 1774.
9. Osmund Bryning med fleres Skiøde til Johanes Olsen paa 1 pd: 6 ½ mrk: Smør ½ Buckskind i Gaarden Schorpetvedt for 52 rd: 4 mrk: dat: 4 Octobr: 1773.
10. Knud Ert[z]væhrs Do: til Hans Scharvethun paa 2 pd: 12 mrk: Smør etc: i Ert[z]væhr for 120 rd: dat: 3 Octobr: 1774.
11. Hans Ert[z]væhrs Obl: til Harrald Møglebust paa 100 rd: mod 4 proC: og Pandt 2 pd: 12 mrk: i Ertvæhr etc: dat: 3 Octobr: 1774.
12. Torjer Svensdahlens Skiøde til Sønen Ole paa ½ løb Smør 1 Huud i Gaarden Opdahl for 72 rd: dateret 3de October 1774.
13. Niels Tvedts Skiøde

1774: 158

til Sønen Iver paa ½ løb Smør ½ huud i Tvedt for 40 rd: dateret 3 Octobr: 1774.
14. Niels Tornes Obl: til Knud Rydland paa 50 rd: mod 4 proCento og Pandt 12 mrk: Smør ½ Buckskind ½ Giedskind i Tornes dat: 3de Octobr: 1774.
15. Ole Siolde med fleres Skiøde til Peder Piile paa 2 pd: 6 mrk: Smør ½ Huud i Gaarden Langeland for 160 rd: dat: 3 Octob: 1774.
16. Iver Hetlelies Skiøde til Anders Giære paa ¼ løb Smør ¼ huud ½ Giedskind i Hetlelie for 90 rd: dat: 4 Octobr: 1774.
17de Iver Hetlelies Obl: til Ole Ohnerem paa 40 rd: mod 4 proCto: og Pandt ¼ løb Smør ¼ huud ½ Giedskind i Hetlelie dat: 4 Octobr: 1774.
18de Ole Langelands Skiøde til Anders Nielsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør ½ huud i Langeland for 150 rd: dat: 3 Octobr: 1774.
19de Christopher Tvedt med fleres Skiøde til Gabriel Haaim paa 1 pd: 5 mrk: Smør i Haaim for 40 rd: 1 mrk: 11 s: dat: 4 Octobr: 1774.
20de Gabriel Johansens Pengemangel paa Hans Haaims Brug dat: 4de Octobr: 1774.
21de Thomes Kleppes Skiøde til Niels Kleppe paa 12 mrk: Smør 1/6 huud i Nedre Kleppe for 30 rd: dat: 4de Octobr: 1774.
22de Mads Godøens med fleres Skiøde til Johanes Lande paa 1 pd: 18 mrk: Smør i Lande for 55 rd: dat: 6 Maj 1774.
23de Siur Hamerhougs Vilckaars Contract til Anna Hamerhoug dat: [6?] Octobr: 1774.
24de Niels Kleppes Obl: til Ulrich Koren paa 34 rd: mod 4 pC: og Pandt 12 mrk: Sr: 1/6 huud i Nedre Kleppe dateret 4de Octobr: 1774.
25de Anders Langelands Grunde Seddel paa ½ Øde Jord under Langeland til Ole Nielsen {paa} mod 4 mrk: aarlig dat: 4de Octobr: 1774.
26. læst til Mortification Lars Langelands Obl: til Ole Siolde paa 74 rd: dat: 5 Octobr: 1759 og betalt efter Qvit: af 4de Octobr: 1774.
27de Fogden Juels Fredlysning paa Heglands Marck dat: 4 Octobr: 1774.

Tings vidnerne blev i alt ligesom i fior høst for dette Skibreede er andført folio 99. og for hver i sær Tingsvidner udstæd.

Restansen stoer [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev oplæst og af alle uimodsagt. derom Tingsvidne udstæd.

Af frivillig Gave indkom for dette Skibreede [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorom Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 7de Octobr: blev Almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Lundervigen med Ous Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Anders Helland for Knud Giære, Engel Qvernes, Engel Kleppe, Mons Qverness, Hans Tøsse i Stæden for Knud Tøsse, Hans Lundervig for Jsach Schor, Lars Stentvedt og Lars Reistad. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

hvorda blev læst de Ordres som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret tilligemed

1te Forord: at umyndiges Midler som ej paa sickert Pant kan faaes udsadt maa i Konge[n]s Cassa modtages dat: 31 Aug: 1774.

2de Placat at Kongens Fiske Tiende skal paa Auction forpagtes dat: 26 Septbr: 1774.

Fogden i Ræt[t]e æskede den seniste Ting paa Justitziens veigne andlagde og til nu udsatte Sag mod gift Mand Gulleich Larsen og Borni Simons Datter begangen Lejermaal betreffende.

1774: 158b

De indstefnte blev paaraabt, og mødte da for ham LænsMand Hans Lundervig, som declarerte at den indstefnte aldeeles inted ejer til Bødernes Udredelse, da han gaar for hvers Mands Dør for at søge lives Ophold. For Pigen mødte hendes Huusbonde Johannes Totland som for hende lovede at betale Bøderne.

Afsagt

at Begge de indstefnte sc: Gulleich Larsen og Bornie Simons Datter haver med hinanden begaaed Lejermaal, kan uden Tvivl sees af det passerede; Men Gulleich Larsens foregivne Fattigdom kan ej befrie hannem for Straf; Thi kiendes og Dømes hermed for Rett at Gulleich Larsen skal betale sine Lejermaal Bøder med 24 rd: og Bornie Simons Datter 6 rd: ligesom og \begge/ henbringes til LænsManden for der at sidde 8 Dage hver paa Vand og Brød, hvad sig Boeds Lod betreffer som Gullich Larsen som Giftt Mand haver forbrudt da kan for same inted tildømes den Kongel: Cassa, siden han inted ejer. Det paadømte udreedes etc:

Johannes Andersen Myrdahl af Nordhordlehn mødte paa sin Fader Anders Børdahlens veigne og anmelte at hans Fader hafde seed sig nød til dette Ting, at indstefne Mons Kleppe som haver hans egen Datter til Ægte, fordie han indesidder med 9 rd: i Penge, et Sølf Støb, 1 kiste med laas, 1 Tinfad, 1 Texle, 1 stoer Naver og 10 melcke koller. hvilcket Citanten leverte ham at Gieme for sig med videre som hand nu ej vil udlevere. Derfor at lide Dom og betale som vedbør.

Mons Kleppe mødte ved sin Kone Guro Anders Datter og tilstod lovlig Stefnemaal, indleverede derpaa sit indlæg af 6 October som blev oplæst.

Parterne begiærede {Jndlæg} Dom, efter at Citantens Søn hafde benegted Jndlæggets Jndhold. og sagde, at Den indstefntes \Kone/ var af de første \Børn/ som blev Gift og hans Fader var den Tiid i God Stand hvorfore han vist Troer hun fick ligesaa meged som nogen af de andre.

Afsagt

Det er en stoer Skam {at er faere} at Forældre og Børn skal ligge i Prosses samen, og end siunes det Emfindtligere at Merke, hvorledes Børen (Børn) til det nøyeste vil tilægne sig {Børnenes} \Forældrenes/ Midler og Formue før de ere Døde og imedens De til same self høyst kand trenge; Derimod vilde det {siunes} \være/ meged smuckt at Børnene tilsaag Forældrene i Deres Alderdom, og underholdt dem med alt hvad de kunde tiltrenge, Da de i saafald kunde vente sig Lycke og Velsignelse {af Gud}. Af det indkomne Jndlæg kand tydelig sees, at Mons Kleppe haver modtaged det paastefnte, da derimod hans Paastand benegtes, som bestyrckes og derved, at Mons Kleppe fick en af Citantens ælste Døttre og derfor vel som en af de første haver faaed sin fulde hiemmegifte; Loven siger og utryckelig, baade at ingen maae tage

1774: 159

sig self til Rette, som og, at naar en lovlig haver stefnt sin Skyldner, og ej Contra Stefning er taged skal Dom overgaae den stefnte, mod at han igien søger sin Rett, Thi kiendes og Dømes hermed for Rett: at indstefnte Mons Kleppe skal betale til sin Vær Fader Anders Monsen Myrdahl!! (Børdahl), de paastefnte Ting, som Citanten self i Jndlægget haver tilstaaed, Sølfstøbet indbereignet, som skal Tilbage leveres under 2 rd: straf til kongens Cassa. \Det paad: etc:/ næste 15 Dage efter denne Doms Forckyndelse etc: Dog forbeholdes Mons Kleppes Rett, ved nytt Søgemaal at tiltale sin Vær Fader, om han noged hos ham har at kræve.

læst

1. Sr: Johan Legangers Bygsel Seddel til Elling Olsen paa ½ løb Smør ¼ huud i Gaarden Sundøen dat: 12 Febr: 1773.
2. Biskop Arentz Do: til Christopher Christophersens Encke Anna Joens Datter paa 1 løb 9 mrk: Sr: i Indre Hougland dat: 5 Septbr: 1774.

LænsMand Hans Lundervigen mødte paa sin Broder Niels Berges veigne, og indleverede Skriftlig Stefnemaal, af 19 Septbr: 1774, hvorved er indstefnt Anders Øfredahlen fordie han ej haver vildet opfylde den Contract den indstefnte indgick med {si…} \Citantens/ Formand i Egteskabet {dat:} \den/ 7 Octobr: 1765, om at Gresse 16 Nød i Øfredahlens Marck derfor at lide Dom og betale Omckost:

Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej

Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes og Ole Hegland som ved Eed beckreftede at det skriftlige Stefnemaal for mere end 14 dage [siden] for ham lovlig er forckyndt.

Citantens Fuldmegtig i rettelagde Contracten dat: 7de Octobr: 1765 som blev oplæst.

De paaberaabte Vidner fremstillede Citanten til Examen og Eds Aflæg, og hvoraf fremstod,

1. Vidne Sten Haldorsen Lønningdahl aflagde Eed og vidnede, at nu i Somer omtrendt St: Hans Tiid hørdte han at Anders Øfredahlen siger til Niels Berge, at hans Formand {Eng} i Ægteskabet Engel Berge hafde tilsneget sig hans Signet, og ej leveret ham det tilbage, og at han sagde Skam faae baade Contracten og den som under gaar same. Demiteret.
2. Vidne Peder Nielsen Mit Sætre aflagde Eed og vidnede, Vidnede i Ord og Mening som første Vidne uden Forandring. Demiteret.

LænsM: sluttede Sagen med et Jndlæg af dags Dato og paastod Dom. Jndlægget blev oplæst.

Eragted

Følgelig Lovens Forskriftt i 1 Bogs 4 Capt: 32 art: gives Anders Øfredahlen hermed Laug dag til næste Ting, at møde med sit fornødne Tilsvar i denne Sag.

Eragted

Da det lider paa Aftenen, ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 8de Octobr: Continuerede dette Ting paa bemelte Tingstæd med det anførte Laug Rett og for samme Skibreede.

1774: 159b

Derpaa læst

1. Hans Sævilds Obl: paa 60 rd: til Hans Dahle dat: 8 Octobr: 1770 betalt efter Qvit: af 8de Octobr: 1774.
2. Skifte breved efter Mons Arnesen hvis Ejendom i Røe er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 27 Maj 1774.
3. Brithe Knuds Dr:[s] Pengemangel til ¼ løb Smør ¼ huud ¼ Giedskind i Nordvig som Johannes paaboer dat: 7 Octobr: 1774.
4. Ole Olsens Dito til det andet halve Brug i Dito Gaard dat: 7 Octobr: 1774.
5. Hans Yttre Tøsses Obl: til Engel Kollild og flere paa 100 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Sr: i Yttre Tøsse dat: 7 Octobr: 1774.
6. Hans Houges Dito til Lasse Oustestad med fleere paa 90 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Hiemdahl dat: 7de Octobr: 1774.
7. Hans Sævilds Dito til Hans Troland paa 99 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ Giedskind i Sævild dat: 8 Octobr: 1774.
8. Anders Wagners Obl: til Aschoudt Lussand paa 39 rd: mod 4 proCto: og Pandt i et Vaanings huus paa Molde Grund dat: 10 Martj 1774.
9de Aschoudt Lussands Skiøde til Anders Wagner paa et Huus for 39 rd: dat: 10 Martj 1774.

Fogdens Tings vidner blev derpaa examineret og hvorpaa svarene faldt ligesom i denne Protocol i Fior Høst for dette Skibreede er anført.

Landskatte Restancen stoer [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev oplæst og af alle uimodsagt, hvorom Tingsvidne udstæd.

Af frivillig Gave indkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorom Tingsv: udst:

Om Kongens Korn blev det som i Fioer.

Som ingen efter 3de Ganges Opraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreede[t] ophæved.

Anno 1774 d: 10de Octobr: var Ting holdet paa Tingstædet Haavig med Strandvigs Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Anders Hiertager, Joen Refne, Torbiørn Wig, Ole Berlandstvedt, Joen Haavig, Engel ibm:, Hans og Engel Giøen. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue

hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy Øfrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og tilforn i denne Protocol extraheret.

Fogden i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsadte Sag mod Lars Olsen Tuft for fortilig samenleje med Anna Ellufs Datter, begaaed paa forrige Halsnøe Closters Gods.
Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej
Thi fremstod Stefnevidnerne Joen Tuft og Hans Særvold som med Eed beckreftede Laug dagens lovlige Forckyndelse.
Fogden paastod Dom.

Afsagt

Følgelig Lovens bydende i 6 B: 13 C: 1 art: tilfindes indstefnte Lars Olesen Tuft og Anna Ellufs Datter \af forrige H: C: gods/ at betale fortilig samenleje Bøder med 3 rd: 2 mrk: 4 s: som skal udreedes næste 15 Dage etc:

1774: 160

Den seniste Ting paa Justitziens veigne af Fogden andlagde Sag mod Egtegiftt Mand Niels Windeness for begaaed Lejermaal med Pigen Dordi Ols Datter, blev paaraabt, hvortil Fogden svarede, at som Niels Windeness haver søgt Kongen om Forlindring og derpaa ej faaed Svar, maae han begiære Sagen til næste Ting udfløtet.

Eragted

Det forlangte bevilges paa sist anførdte Maade.

Hans Windenes i Rætte æskede sin fra seniste Ting, til nu udsadte Gields Sag mod Johannes Lillevig \indl: Oblig:/ og paastod Dom.
Jndstefnte Johannes Lillevig mødte og tilstod baade at pengene er lovlig opsagt, som og at han til dette Ting er lovlig stefnt, og at ingen Renter er betalt af alle 300 rd: fra 10de Maj 1770.
Citanten paastod Dom.

Afsagt

Johannes Christophersen Lillevig, som lovlig stefnt og for hvem de paastefnte Capitaler lovlig er opsagt, Tilfindes herved at betale sine 2de udgivne og lovlig ting lyste Obligationer, den første dateret 9 Maj 1766, og den 2de 10 Maj 1770, til Hans Windeness med 300 rd: med Renter 4 proCto: fra siste Obligations Dato til Betaling skeer, tilligemed 3 rd: i Processens Omckost: ibereignet Doms Løsning som alt skal udreedes etc:

Den mellem Gitle Bolstad og Anders Sævereide andlagde og fra seniste Ting til nu udsatte Beskyllings Sag blev af Retten paaraabt, for at høre om de 2 rd: i Bøder er erlagt, som Gitle Bolstad skulde betale, hvortil LænsM: Engel Giøen og Knud Eide svarede: at de Pengene vil ansvare, og dem til Præsten inden Nytt Aar til Uddelelse blandt de fattige levere, hvormed Sagen har sit forblivende.

Sagen mellem Elsebe Ballesem og brithe Røssaas som før andlagt og til nu udsadt blev paaraabt, hvortil vedkomende svarede at Paastandene er ophæved og Sagen er vorden forligt.

Derpaa læst
1. Sr: Legangers Bygselbrev paa ½ løb Smør ½ huud i Dalland til Sten Hansen dat: 8 Octobr: 1774.
2. Provstinde Legangers Do: til Wintcentz Knudsen paa ½ løb Smør ½ huud i Windenes dat: 8de Octobr: 1774.

3de Udsletted Anders Drageides Obl: til Engel Balleseim og Johanes Henanger paa 50 rd: dat: 15 Maj 1761, betalt efter Qvit: af 22 Junj 1772 og 10 Oct: 1774.
4de Borgemæster Formands med flere[s] Skiøde til Ole Svinesten paa 22 ½ mrk: Smør i Store Balleseim for 56 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 3de Octobr: 1774.
5te Capt: Segelches Obl: til Berge Femanger paa 90 rd: dat: 25 Maj 1760, er udsletted efter Qvit: af 10 Octobr: 1774.
6. Hr: Capit: Segelches Obl: til Gurj Tvedt paa 160 rd: mod 5 proCto: og Pandt 1 pd: Sr: 1 Giedskind i Engevig dat: 10 Octobr: 1774.
7de Isach Aarres Obl: til Hans Rolseide paa 60 rd: mod 4 proCto: og Pandt i Løsøre dat: 10 Octobr: 1774.

1774: 160b

Wintziens Knudsen Windenes havde ved skriftlig Stefnemaal af 15 pasato indstefnt Christopher Boge for ulovlig Beskyld: etc: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stevnevidnerne Hans Særvold og Joen Tuft som ved Eed bekreftede at Stefnemaaled lovlig for den paagieldende er forckyndt.
Citantens vidner deraf fremstod
1. Vidne Even (Ener?) Joensen Foer aflagde Eed og vidnede at, nu i Somer St: Hans Dags Tiider var vidnet og begge Parterne i et Brøllup paa Hage heri Skibreede[t], hørdte da at indstefnte Christopher Boge kaldte \Cit:/ Wintziens Knudsen Windenes for en Skielm, og da denne spurdte om han vilde staae med det svarede han ja. hafde ej videre at vidne end de var alle noged beskienkt. Demiteret.
2. Vidne Elling Olsen Siørsand aflagde Eed og vidnede inted til Sagens Oplysning. Demiteret.
Citanten begiærede Anstand til næste Ting for at føre flere vidner.
Eragted
Udsettelsen bevilges til næste Ting.

videre læst
1. Contract om Skoug skifterne mellem Sørtvedt og Kleppe dat: 12 Octobr: 1773.
2. Skifted efter Hans Pedersen hvis Ejendom i Kleppe er udlagt som Pante bogen udviser dat: 22 M[a]j 1774.
3. Do: efter Ole Olsen Houge hvis Ejendom i Haalandsdahls Kircke er udlagt som Pante bogen viiser dat: 1 Julj 1774.
4. Do: efter Hans Jansen (Jonsen) hvis Ejendom i Teigland er udlagt som Pante bogen udviser dat: 2 Junj 1774.
5. Sverche Hiertnesses Grunde Seddel til Isach Eliassen paa [en] Grund i Refne til et Huus. dat: 11 Octobr: 1774.
6. Kamer Raad Juels Fred Lysning paa Gaarderne Øfre og Nedre Echelands Marck dat: 11 Octobr: 1774.

Tingsvidnerne, var i Aar for dette Skibreede ligesom i Fior Høst sc: 1. Det af de 10 Poster, 2. Om Tingskydsen, 3. Om det affelte Gods i Sandahl, 4. Odels Mandtallet, og hvorfor for hver i sær blev Tingsvidne udstæd.
5. Landskatte Restancen stoer, (ope rum) blev oplæst og af alle uimodsagt der om Tingsvidne udstæd.
6. Af frivillig Gave indkom (ope rum) hvorom Tingsvidne udstæd.

7. Jngen kom med Betaling for det borgede Kongens Korn, skiøndt derom skeede Paackraf.

Som ingen efter 3de Ganges Opraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 14 Octobr: blev Almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Øfre Waage, med Strandebarms Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Niels Rise, Haaver Berge, Lars Øfsthuus, Peder Ohme, Michel ibm:, Ole Lille Fosse, Erich Brue, og Willum Wigen (Wogen?), Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d

1774: 161

Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst den Kongel: Forord: og andre Øfrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckommen og tilforn i denne Protocoll extraheret.

Den Sag mellem Zacharias Tørrissen og Niels Fluedahlen blev paaraabt, siden den fra seniste Ting til nu blev udsadt, hvortil Parterne svarede at Sagen er forligt.

Klockeren til Strandebarms Skibreede!! (Præstegield) Ole Brygman fremckom for Retten og tilckiendegav, at han paa egne og Hr: Marcker Sogne Præst til Strandebarms Præstegield[s], [veigne], hafde til dette Ting Tiid og Stæd ved Skriftlig Stefnemaal af 26 pasato Jndstefnt Huusmand Wichlig Siursen Schaaren, fordie han ej vil ofre [til] Dem, derfore at lide Dom {og betale} Til Offeres Betaling 4 mrk: 8 s: til Klockeren i 6 Aar, foruden Processens Omckost: Skadesløs, og til Præsten 6 Aars Offer.

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab ej paa hans veigne heller ingen,

Thi fremstod Stefnevidnerne, LænsMand Anders!! (Hans?) Waage og Peder Traae, som beckreftede Stefnemaales Rigtighed, og sagde den indstefnte at det er under[lig]? de vil begynde paa ham, da alle de andre huusmænd ej ofrer, og vil han vide hvad Dom han faaer. begiærte i øvrigt ej Sagen udsadt.

Klockeren indleverte for sig Copie af Øfrigheds Resolution dat: 21 Aug: 1753 som blev oplæst og paastod Dom.

Eragted

Efter den indstefntes Declaration til Stefnevidnerne, sees, at indstefnte Wiglich Siursen Schaare er med Dom i denne Sag fornøyed, hvorfore den og til Doms til i Morgen k: 10 Form: optages.

Elene Rasmus Datter Mit Børsem mødte paa sin Mand Arne Børsems veigne, der til dette Ting haver indstefnt Aadne Giære for ulovlige Beskyldninger, derfor at lide Dom Betale og betale som vedbør tilligemed Processens Omckostninger.

Den indstefnte mødte ej efter Paaraab ej heller nogen paa hands veigne

Thi fremstod Stevnevidnerne Niels Rise og Erich Brue som ved [Eed] beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter Jncaminationen.

Citantens vidner deraf fremstod

1. Vidne Rasmus Ohme aflagde Eed og vidnede, at nu seniste Juel anden Dag i Jule høytiid, kom indstefnte Aadne Giære ind til Vidnet og var Drucken, sagde da, at have hørdt dagen før, af Peder Børsem og hans Søn, at {de} Aadne Børsen (Børsem) hafde givet Retten at Æde af

en Døe Kalf, da Forretningen var mellem han og Peder Børsem, men sagde der hos han ej kunde troe det, da ingen fick ondt af Maden, som vidnet og bejaed. Demiteret.
2. Vidne Elene Lars Datter Børsem tiener hos Citanten aflagde

1774: 161b

Eed og vidnede at i Julen var Aadne Giære hos Peder Børsem og sadt Vidnet da i Stuen, hørdte da at Aadne Giære sagde til Peder vil du staae med hvad du sagde mig om Juledag, saa vil eg gaae ner og tacke Guddatteren min for Soddet, hun gav os, da Retten var der, hvortil Peder Børsem sagde, du skal ej gaae ned her sidder Gienten Deres, og nefnte han det da til Vidnet som sagde {hun} det var løgn, hvortil han sagde du skal have tack. Langfredag talte vidnet med indstefnte Aadne Giære, som spurdte hende hvad hendes Huusbond og Madmoder sagde om det snack der gick om dem, hvortil Vidnet svarede hun er fortrøden der paa, ja sagde han, Peder Børsem fortalgte ham det Jule dag, at Aadne Børsem drog kalven ud til Qvernen for (før) han rejste til Tinged, men da han kom igien, og hafde hørdt at Skriveren og mændene skulde kome, gick han ud og tog Ganglemene af kalven og Rejde til Dem. hafde ej videre at vidne. Demiteret.
3. [Vidne] Johannes Børsem aflagde Eed og vidnede: at da de ventet Retten paa Forretningen paa Børsem i Fior høst, bad Citanten ham flaae en Kalf han hafde stucket som han vilde have til Mad, og gick da Vidnet hen, og flaadde kalven som enda var varm, og saag inted ondt paa kalven men den var baade fed og god, vel var den lidt trutten paa halsen men han skar hodet af den neden for. havde ej videre at vidne Demiteret.
4. Vidne Karj Børsem aflagde Eed og vidnede: at være den som tillagde Maden for Retten, den omvidnede Tiid, men blev da aldrig brugt en smule af den foromnefnte Kalf, men allene anden god ren Mad, tilligemed noged af en spæe Kalf som vidnet lod dem faae. Demiteret.

Eragted

Den lovlig stefnte Aadne Giære, gives i denne Sag Laug dag til næste Ting.

Gitle Giærtsen og Gitle Siursen Mundem, Jørgen Teigen og Gitle Øfstefiord hafde til dette Ting indstefnt Joen Furhofde og Niels Fluedahl, for ulovlig omgang, med deres Smaler, derfor at lide Dom efter Omstendighed, paahøre Vidner og betale Omckostninger.
De indstefnte blev paaraabt, mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citantens Vidner deraf fremstod
1. Vidne Peder Pedersen Ness aflagde Eed og vidnede, at have hørdt af indstefnte Joen Furhofde, at han efter Niels Fluedahlens Begiær rejste bordt til Grawdahls lejemaal for at skulle tage en Gied fra Peder Grawdahl og farde da Niels Flueda-

1774: 162

lens Søn med ham, da de nu kom der tog de en Gied, og en Buck, og rejste tilbage med til Fluedahlen, spurdte da Niels Fluedahlen, om han vilde beholle Bucken eller de skulle føre han tilbage, siden den tilhørdte Gitle Øf[s]tefiord, hvortil Niels Fluedahlen sagde nej de skulle ej føre den tilbage, siden seldte de Gieden til Ole Schogesahl {Gieden} for ½ tønde Korn, og førde Joen Gieden til Kiøberen. Bucken soldte de til Sæbiørn Giære for 1 rd: og førde Niels Fluedahlens Kone Bucken til Kiøberen og modtog daleren, hvoraf Joen Furhofde inted fick, og derfore skulle han tage en Gied fra Gitle Siursen Mundem, som han og giorde, dog var Niels {Furhofde} \Fluedahlen/ da ej hieme. denne Gied solgte han og til Sæbiørn Giære \for 1 rdr:/, hvor den Gick et Aar, imidlertiid kom det op, saa Gitle Siursen fick sin Gied igien. Joen Furhofde hafde og seed 2de Bucke gick ved Furhofde Smalen, som vel var mercket med en J men ingen kiendtes med, hvilcket han fortaldte Niels Fluedahlen, som

sagde han skulde binde trepse for Øyene paa den og saa vilde han lede dem paa Hæsten, [h]vilcket dog ej skeede, men om Høsten førde Joen Furhovde [de 2de Bucke] til Niels Fluedahlen som gav ham 1 mrk: 8 s: Støcke og slagted dem, solgte saa begge skindene og 9 mrk: Talg til Sæbiørn Giære som gav ham 4 1/3 mrk: for skindene som vægde et 9 mrk: og et 10 mrk: Joen Furhofde tog og 2 Souv smaler paa Mundem, en fra hver af Gitlerne, efter Niels Fluedahlens Kones Begiær, hvilcke Souver Niels Fluedahlen slagted, og gav kun Joen Furhofde Ulden af den ene. Joen Furhofde har og fortalgt Vidnet, at han sagde til Niels Fluedahlens Kone han var bang[e] det kom op, hvortil hun sagde nej, det har ingen nød, hun har voget sligt for (før), naar han allene tog sig vare ingen saag ham. hun rejste ud til Hafneraas Sag, og tog 4 tylter Bord, rejste vel ud paa Fioren og berejde en Qvittel og en Stack over, og for hiem, men ing:!! (ingen) spurdte derefter. af de Kied som Lars Engedahlen hafde gaaende i Fluedahlen, tog Niels Fluedahlens Kone et sort Bucke kied og soldte til Brynniell Houge for 1 mrk: 8 s: hafde ej videre at prove. Demiteret. Eftter at have sagt, at Niels Fluedahlens Kone for ham tilstod, at de for nød skyld, Mange Gange hafde hugget i Gitle Giertsen Mundems Skougeteig som ligger ved Fluedahlen, uden hans Tilladelse.

2. Vidne Niels Pedersen Ness aflagde Eed og vidnede, {at} i Ord og Mening lige som næst forrige Vidne uden Forandring, dog viste han ej om skouge Hugsten. Demitert.

3. Vidne Ole Monsen Schogesahl aflagde Eed og vidnede,

1774: 162b

at nu Bedagen!! (Bededagen) et Aar siden kom Niels Fluedahlen til Vidned ved Strandebarms Kircke, og begiærede en ½ Tønde korn, hvortil vidnet sagde, naar du betaler same skal du faae, det, hvortil han svarede han har en Gied, at selge, og den skal han sende ind enten same Aften eller Dagen bag efter, Morgenen efter stod indstefnte Joen Furhofde med Gieden for Dørren hos vidnet, som siger til same hvad koster Gieden dertil Joen Furhofde siger jeg setter ej vær!! (værdi?) paa den. Vidnet bød 5 mrk: 12 s: for Gieden og derfore sendte ½ tønde Korn tilbage til Niels Fluedahlen. siden Gick Gieden hos vidnet et helt Aar, s{iden}\aa/ kom det op, at Peder Gravdahl ejede Gieden, og maatte da Vidnet levere Gieden til Ejeren, men Niels Fluedahlen maatte give ham en Gied tilbage. Demiteret.

4. Vidne Sæbiørn Giære aflagde Eed og vidnede: at, nu Korsmisse Tider et aar siden, kom Niels Fluedahlens Kone en Morgen tilig til Gaarden Giære med en Buck, som hun vilde selge, og holdt hun da same i 7 mrk: men vidnet accorderede den i 1 rd: og betalte same, Pinsen næst efter kom Vidnet op til Fluedahlen og vilde kiøbe sig en Gied, hvor da indstefnte Joen Furhofde krævede Pengene for Bucken, af Vidnet, som sagde den var betalt, og svarede da Niels Fluedahlens Kone, at hun hafde oppebaared Pengene, og været nød at hutle af dem, men han skulde faae sit, Vidnet spurdte da Joen Furhofde hvor han hafde faaed Bucken, hvortil han svarede at han hafde kiøbt den af sin Madmoder Rachel Gravdahl. J fior høst 1 Dag for dette Ting kom Niels Fluedahlen til Vidnet med 2 Bucke skind og 9 mrk: Talg som vidnet kiøbte og gav 4 1/3 s:!! mrk: baade for Skin[d]ene og Talgen og vog skindene det ene 10 mrk: og det andet 9 mrk: Demiteret. Sagde end tillige under same Eed, at have kiøbt en Gied af Joen Furhofde, for en 1 rd: som tillige tilhørdte Gitle Siursen Mundem, og efter same var opckomed at den var stolen fick Ejeren den igien.

Jndstefnte Joen Pedersen Furhofde mødte for Retten og tilstod uden Tvang, at alt hvad Vidnet Peder Ness og Niels Ness haver vidnet medfører Rigtighed, og kan han inted fraegaae, i hvad han og skal lide,

Niels Fluedahlen benegtede, alt, og giorde saadan Forklaring, at han vel kiøbte ½ tønde korn, af Ole Schogesahl og skulde give en Gied for den, men at Joen Fluedahlen!! (Furhofde)

1774: 163

rejste in med 1 Gied og fick kornet, var ham ubeckiendt og fick han inted af Kornet, han betalte vel Ole Schogesahl en Gied tilbage efter det var op komed at den første Gied var stolen, men det giorde han for[die] han inted vilde have nogen Trette derom. Den Buck hans kone soldte til Sæbiørn Giære veed han ej videre om, end at den tilhørdte Joen Furhofde, og hafde han forbudet sin Kone at selge den, men hun giorde det imod hans villie. De 2 Bucker hvoraf han soldte skindene og Talgen til {Godschalch} \Sæbiørn/ Giære, kiøbte han for 1 rd: af Joen Furhofde. De 2de Souv smaler som Vidnerne efter Joen Furhofdes sigende har vidnet, at han haver slagted, benegtede han aldeeles.

Konen til Niels Fluedahlen, Marrithe Axlachs Datter mødte for Retten og benegtede Alt ligesom hendes Mand.

Fogden fandt fornøden efter denne Sags Beskaffenhed at beskicke de indstefnte et Forsvar, og udnefnte der til LænsMand [Hans Waage]? som mødte, og bad at den Respective Rett vilde handle lemfeldig med dem efter Vidnernes Udsigende og Sagens Beskaffenhed.

Den indstefnte Niels Fluedahlen og Kone, tilstod at have hugget paa Mundems Teigen, og bad for same Forseelse Ejerne om Forladelse.

Citanterne paastod Dom.

De indstefnte var og med Dom fornøyed.

Eragted

J Morgen Formiddag skal Dom i denne Sag afsiges.

Torchel Nielss: Tangeraas i Retteæskede sin paa sin Myndtling Christie Jsachs Datters veigne seniste Ting anlagde og til nu udsadte Sag mod Niels Furhofde for ræsterende Løn etc:

Niels Furhofde mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, men sagde at han haver glemt at stefne vidnerne og derfore begiæ[rede] Sagen udsadt.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Jndstefnte Niels Furhofde, som ej haver nægted kraved i sig self, men allene foregived, adskilligt som Pigen Christie Isachs Datter efter hans Sigende skal have giordt ham imod, og hvorfore han indeholder hendes Løn, har inted af sit Andragende bevist; ja end icke til dette Ting stefnt Vidner som han sist lovede, saa at det allene kan ansees som han har giordt det for at udhale Sagen. Thi kiendes og Dømmes hermed for Rett; at indstefnte Niels Furhofde skal betale til Christie Isachs Datter de paastefnte 3 rd: med 2 rd: i Processens Omckost: etc: Haver ellers Niels Furhofde noged at tiltale hende for, da maae han lovlig derom andlægge Sag mod hende.

1774: 163b

Torbiørn Jversen Rørvig mødte paa sin Fader Iver Rørvigens veigne, som til dette Ting haver indstefnt Encken Synneve Mathis Datter Rørvigen, for ubeqvems Tale, derfor at lide Dom og betale Omckost: De har og stefnt hendes Laug værge Hans Brue til Vedermæhle.

De indstefnte blev paaraabt men mødte ej;

Thi fremstod Stevnevidnerne LænsM: Hans Waage og Peder Traae, som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed efter incaminationen og Laug værgen til Vedermæhle.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Iver Stensen Rørvig aflagde Eed og vidnede: at nu i Sommer i slottens Tiid, siger indstefnte Synneve Rørvig til Citanten, at han skulde gaae til Taskene sine; og hører han saa at sige Daglig, ej uden Synd og On[d]skab af hende, med Banning og anden ond Snack, hafde ej videre at prove. Demiteret.

2. Vidne Brithe Johans Datter aflagde Eed og vidnede: i Ord og Mening som næst forrige vidne uden Forandring, med Tillæg, at hun som en Tiener icke en Gang kand faae free for denne indstefnte.

Eragted

Den lovlig stefnte Synneve Mathias Datter Rørvig med Laug værge Hans Torjersen Brue gives hermed Laug dag til næste Ting, at indkome med sit Tilsvar i denne Sag.

Derefter læst

1. Anders Kiærrevigs Bygsle Seddel til Ole Ludvigsen paa ½ løb Smør ½ huud i Rise dat: 25 Junj 1774.
2. Jaen Mariagers Bygsel brev til Niels Siursen paa ½ løb Smør i Breche, dat. 11 Octobr: 1774.
3. Niels Breches Vilckaars brev til Encken Ingeborg Samsons Dr: dat: 14de Octobr: 1774.
4. læst til Udslettelse Hans Brues Obl: til Baar Tørristvedt (Torristvedt) paa 98 rd: Dat: 14 Maj 1773, betalt efter Qvitering fra Creditor.

Eragted

Til J morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 15de Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd med det anførte Laug Rett for same Skibreede.

Hvorda i den Sag, som til i Dag blev optaged til Doms mellem Klockeren Ole Brygmand og Huusmand Wiglich Schaaren, blev saaledes inden Retten kiendt dømt og

Afsagt

Citanten Ole Brygmann Klocker til Strandebarms Præstegield haver ved Stefnemaal af 26 pasato indkaldet Huusmand Wichlich Siursen Schaaren, fordie han ej vil ofre ham til de 3de store Høytider, derfor at lide Dom og betale Omckost:; ligesaa paastod og Citanten paa Sogne Præsten Hr: Marchers veigne, Dom over bemelte Huusmand til at betale ham offer. Mod dette haver den indstefnte Svared: at som han er Huusmand og giør Dags Arbejder, mente han \at være befriet/ for at ofre.

1774: 164

Tager nu Retten til EftterTancke saavel de i Rettelagde Bevisligheder som Lovens Forskrift, da sees tydelig, at den i Rettelagde Resolution fra Stiftes høyeste Øfrighed dat: 31 Augustj 1753, bvilger Klockeren heri Præstegieldet Offer til de 3de store høytider, af alle som med Alterens Sacramente betienes. Thi Kiendes og Dømes hermed for Rett, at indstefnte Wichlig Siursen Schaaren, skal for sig og Kone, betale til Klockeren Ole Brygmand de 6 Aars ræsterende Offer med 4 mrk: 8 s:, og fordie han i en saa ren Sag haver ladet sig søge, i Processens Omckostninger ibereignet Doms Løsning 3 rd: 3 mrk:, som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 Dage etc: Hvad sig Klockerens Paastand for Præsten betreffer, da som fra Præsten inted underskreved Stefnemaal er udstæd, ingen Bereigning over det ræsterende Offer, indkomed, og ingen Fuldmagt af Præsten udstæd til Klockeren at møde i Sagen paa sine veigne, Saa bliver den Post, ej nu at afgiøre, men vil ved nyt Stefnemaal forfølges, fra Præstens Side, om han siunes den indstefnte ej opfylder, hvad han bør efter Lovens 2 Bogs 12 Capit: 7 Art:

Nock læst

til Udslettelse Frøcknerne Karen og Sophie Butlers Obl: til Hans Waage paa 516 rd: dat: 4 Martj 1762, betalt efter Creditors Qvit:

2. Do: Frøcken Karen Butlers Obl: til Hans Waage paa 516 rd: Dat: 14de Octobr: 1767 bet: efter Creditors Qvit: af 14 Octobr: 1774.

3. Frøcknerne Karen og Sophie Butlers Skiøde til Sergeant Frans Butler paa 1 ½ løb Smør i Gaarden Kysnes for 516 rd: dat: 28 Maj 1774.

4. Sergeant Frans Butlers Obl: til Joen Aarvig med fleere paa 516 rd: mod Pandt i 1 ½ løb Smør i Kysnes og 4 proCto: Renter dat: 24 Maj 1774.

5. Frøcken Karen Butlers Obl: til Joen Aarvig med fleere paa 516 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 ½ løb i Kysnes dat: 24 Maj 1774.

6. Hactor og Erich Aachres Skiøde til LænsMand Hans Waage paa 8de deelen i Sundahls Saug for 50 rd: dat: 14 Maj 1774.

J Sagen mellem Gitle Mundem og fleere mod Joen Furhofde og Niels Fluedahlen med Kone, som fra i Gaar til nu blev til Doms Optaged, blev inden Retten, saaledes af den ganske Rett saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

Vidnernes rene Overenstemmelse i deres Vidnesbyrd i denne Sag, saavelsom Joen Furhofdes reene Tilstaaelse vil fuldkommen oplyse, at han haver begaaed ringe Tyverie, ligesom og at Niels Fluedahlen med Kone Marrithe Aslachs Datter i Joen Furhofdes Tyverie har været medvidere give de fuldkomen Formodning til at Troe; Derfore kiendes og Dømes herved for Rett, at Joen Furhofde skal henbringes til Fogderies Arrest Huus, for der, efter Lovens 6 Bogs 17 Capt: 33 Art: at miste sin Huud, med 27 Slag af 3 Riis, Niels Fluedahlen og Kone, skal for deres mistenckelige Forhold i Sagen, hvor med de har gived Forargelse i Menigheden, staae aabenbare Skrift, Jgield og Tvigield bliver ej at paadøme da samme nu er upaastefnt. Det paadømte efterkomes under videre lovlig Adfærd. Processens Omckostninger deraf skal hver af de indstefnte betale [med] 1 rdr:

1774: 164b

læst

1. Fogdens Fred Lysning paa Aachre Marck dat: 14 Octobr: 1774.

2. Knud Sundahls Skiøde til Sønen Peder paa 1 pd: 22 ½ mrk: Smør 9/32 hud J Sundahl for 260 (200?) rd: dat: 14 Octobr: 1774.

Fogdens Tingsvidner blev examineret. som i alt hvar!! (var) som i Fior Høst der paa folio 105 er andførdt.

Landskatte Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle uimodsagt derom Tings vidne udstæd.

Af frievillige Gave indkom (ope rum) derom Tings vidne etc:

For det Crediterede Kongens Korn indkom inted.

Som ingen efter 3de Ganges Opraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 22 Octobr: blev Retten til et Extra Ting sadt paa Gaarden Lundervigen som et almindelig Tingstæd for Ous Skibreede, udj følgende Sag og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rett og meddoms Mænd sc: Anders Koldahl, Christopher Hafschaar, Niels Matland, Hans(?) Aalland, Hans Hafskaar, Mons ibm:, Hans Alland!! (Aalland), og Niels ibm: alt i følge Stiftes Brev af dato 9de Octobr: 1774 som blev oplæst.

Paa Fogden Hr: Kamer Raad Juels veigne, og i hans lovl: Absence, mødte Procurator Hans Giøen, som beskicket Actor i denne Sag, og fremlagde sin Skriftlige Promemoria dat: 11 Octobr: som lyder saaledes. Dernæst lagde han i Rette det af Fogden udstædde Stefnemaal imod Delinqventerne, Johannes Ols: Nordvig og Marrithe Tostens Dr: der begge er bleven Actioneret for beg: Lejermaal i forbudne Lehd med hinanden, hvorefter er fuldt Barne Afling og fødsel i Dølsmaal. med mere som Stefnemaalet ommelder dat: 8 hujus som lyder saaledes.

Paa de indstefntes veigne mødte LænsM: Engel Giøen og Lars Helland som Defensor, og vedstod lovlig Stefnemaal, samt leverte deres Constitution at møde i Sagen dat: 11 hujus som blev oplæst.

Giøen paastod Vidnerne Edfæsted og afhørdt, for hvem Edens Forcklaring blev oplæst med alvorlig Formaning at sige Sandhed og fremstod deraf

1. Vidne Ole Thommessen Aalland aflagde Eed og vidnede, at, nu selve Michels Dag sendte Johans Nordvigs Kone Bud til Vidnet, at han som Præstens Medhielper skulle kome til Nordvig, der komende gick vidnet efter Johannesses Kones Begiær, til Pigen Marrithe Tosstens Dr: og spurde hvorledes det var med hende, svarede hun, at hun hafde født et Barn ude i Marcken paa Støle Vejen, hvorpaa vidnet fick de 2de Koner som nu er indstefnt til Vider!! (Vidne) at skulle see hvorlenge Barnet hafde lagt i Moderliv, og kom da Delinqventinden med Barnet som hun hafde forvaret i nogle Kluter, ind med Barnet, og saag de da Barnet tilligemed Tommes Giemmeland, Dellinqventinden tilstod da, at Johannes Nordvig hafde giordt Barnet, og kiøbt noged paa Appoteqvet for at drive det, da nefnte hun ej hvercken at hun var skremt af nogen, eller hvor lenge det var fra hun hafde taged det ind til Barnet blev født, eller hvad Aarsagen

1774: 165

var hvorfor hun hafde født det ude paa Marcken, hvorpaa hun blev førdt her til LænsManden i Arrest, havde ej videre at vidne end at Dellinqventjnden tilstod at ingen var hos hende da Barnet blev fød.

2. Vidne \Tomes/ Thommessen Giemmeland aflagde Eed Eed!! og vidnede, at Michels Dag, i Aar, hafde Johannes Nordvigens Kone og Moder Bud efter Ole Aalland, og da han kom, kaldte de Pigen for sig som tilstod at hun hafde født et Barn, allene uden nogens Nærværelse, og at Johannes Nordvigen ej allene hafde giordt det, men end og kiøbt noged i Byen for at drive det, hun nefnte da ej, hvercken hvorlenge det var fra hun tog dette ind til hun blev forløst, eller at hun af nogen blev forskremt, konerne som Vidner besaag Barnet.

3. Vidner!! (Vidne) Brithe Thommes Dr: Røe aflagde Eed og vidnede at være tilkaldet af Ole Aalland at besee det fødde Barn som Marthe Tostens Dr: hafde fød, hvilcket Vidnet og saag, kunde derom ej skiønne andet end, at det neppe i Moders Liv, hafde faaed Liv, og om saa var, hafde det ej haft Livet lenge, Moderen negtede aldeeles at det hafde Liv da det blev fød, tilstod i øvrigt inted for hende hvercken hvem som hafde giordt det, eller paa hvad Maade hun var bleven det Qvit.

4. Vidnet Brithe Ols Dr: Waage aflagde Waagen!! aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening med næst forrige Vidne dog med den Forandring, at Barne Moderen tilstod Johannes Nordvigen hafde giordt det, og siuntes vidnet Barnet hafde lagt saa lenge i Moders Liv, at det self hafde faaed Liv.

5. Vidne Johannes Olsen Helland fremstod for Retten og efter aflagt Eed vidnede at, nu i Høst paa Slagte Rejsen, da de var noged oven for Byen med deres Drefter (Drifter), kom LænsM: Hans Lundervigen til Vidnet og Hans Echeland, og begiærede, at de skulle arrestere Johannes Nordvigen, som og var med paa Rejsen, fordie det var angived for LænsM: at han hafde besvangret sit!! (sin) kones Søskinde Barn, og gived hende noged at dricke, som skulde drive Fosteret, da de nu arresterte ham, og bragte ham til LænsM: Gaarden tilstod han inted andet for dem, end at han allene hafde besvangret Marrithe Tostens Dr: men ej videre, og forudrete!! (forundrede?) sig derfore at de arresterte ham.

6. Vidne Hans Engelsen Øfre Echeland, aflagde Eed og vidnede: i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring.

Giøen indleverede derpaa til Rettens nærmere Overvej[el]se og Oplysning saavel den attest som de 2 Qvinder Anna og Maddelle Helland haver udgived om barnet dat: 7 hujus om hvorlenge de mente det hafde lagt i Moders Liv. som og den af de Hr: Chirrurgie Galschiødt og Wisbech, holdte Obductions Forretning af 12 hujus som et efter andet blev oplæst.

1774: 165b

Derefter fremstod for Retten Dellinqventinden Marrithe Tostensdatter som ustocket ublocket og unod (unød) beckiendte at hendes Søskende og Barns (Søskendebarns) Mand Johannes Olesen Nordvig hafde besvangret hende, og som hun ej var vis paa enten hun var bleven med Barn eller ej, men mest frygted for at hendes egne Tiider hafde strandsed, hvor paa han kiøbte noged i Byen for at drive dem, hvilcket var tyndt og i en Flaske, og drack hun det lige som det var, og smurde noged deraf paa knæerne, hvilked skeede omtrendt 8 dage for hun blev forløst. Og var der paa same Tiid en Gryde flicker paa Gaarden, som paastod at hun var med Barn og trudde!! (truede) hende at saafremdt hun ej vilde tilstaae det, skulde hun enten ræcke halsen eller følge ham, hvorpaa hun blev saa altereret, at hun laag den hele Natt og skal gacke!! (gå?) saa i Marcken og melcket Creaturene fick der ondt og kom saa med stoer nød hiem i en Floer hvor hun fødde Barnet og torde ej Gaae i Stuen hvor denne Gryde flecker (flicker) var. gick saa fra Floren op paa en Skygcke og tog barned med sig, da nu hendes Madmoder kom beckiendte hun for hende, at Gryde flickeren hafde saaledes skremt hende at hun hafde fød Barnet hun gick med og viste hende det; men af det hun tog ind kiendte hun sig inted ondt.

Johannes Olsen Nordvig fremstod ligesaa for Retten og beckiendte, at være Barne Fader til det af Marthe Tostens Datter fødde Barn, og som hun beckiendte for ham, at hendes egne Tiider hafde standset, og derfor begge var i frygt for at hun var med Barn, kiøbte han noged paa Svane Appotecket for at faae hendes egne Tiider løst, og fick han da noged i en Flaske, \var tynt og/ som kosted 1 mrk:, hvilcket hun tog ind mens han var hieme, ligesom det var i Flasken, og ved han ej Nafn paa det, straxt efter rejste han bordt og var ej hieme da hun fødde saa han ej veed om hendes Omgang dermed. dog var det til 8 Dage efter han kiøbte det forinden hun fødde fra hun tog det ind.

Giøen lod tilføre at som Sagen i sig self er alt formeged disverre Oplyst, at Delinqventinden Marthe Tostens Dr: med det Foster hun er nedkomed, og afled i løsagtighed med Egtegiftt Mand Johannes Nordvig er fød i Dølsmaal, og ej brugt de ordentlig og beskickede Midler som hende og Fosteret kunde tiene, saa paastod han, ej allene at hvad Ejendele hun haver bør falde til Kongens Cassa, men end og at lide og undgielde efter Lovens 6 B: 6 C: 7 og 8 Art: og andlangende Johannes Nordvig, der self har tilstaaed saavelsom af andre Oplysligheder at være rette BarneFader til det Barn Delinqventinden har fød i Dølsmaal, og at hun er kiødelig sødskende Barn til hans Kone saa satte Actor i Rette, at Dellinqventen bør lide og straffes efter 6 B: 13 C: 13 Art: og i øvrigt indlod Sagen under Rettens lovforsvarlige Behandling og paastod Dom.

Defencor \for/ Dellinqventinden paastod at som det tydelig af Acten er at see at ej det Medicament som hun haver drucket er aarsag i at hun barned haver fød, men allene den alteration som Gryde flick[eren]

1774: 166

paaførde hende foraarsagede same, saa paastod hand, at hun ej maatte lide som den et Barn i Dølsmaal hafde fød, da det kand udtryckelig erfahres, at hun som var i Marcken da hun blev siug søgte saa meged mueligt at kome til Folck, men da fødselde Tiid den!! (fødsels Tiiden) var komen, gick ind i det første huus hun naadde, og strax smerterne var over, viste Barned til Folck og altsaa ej med villie holdt sig fra Folck; Thi om saa hafde været hafde hun ej godvillig fremvist Barned.

Defencor for Delinqventen paastod, at ingen Dom maatte Gaae over ham, som skyldig til Barns Fødsel for (før) rette Tiid, men allene som Barne Fader til et Barn fød af hans Kones Søskende Barn afled med ham. Thi hvercken kiøbte han Medicamentet i anden hensigt end at drive hendes Standsede Tiider, eller virked noged der til.

Giøen fremviste en d: 14 hujus i Johannes Nordvigs Boe holdte Seqvestration Forr[etn]ing som viiser at han inted ejer.

Derefter blev i denne Sag af den Ganske Rett saaledes Dømt og

Afsagt

Af det passerede i denne Sag, vil, saavelsom med de paagieldendes egen Tilstaaelse, oplyses, icke allene, at Johanes Olsen Nordvig, haver besvangret Pigen Marrithe Tostens Datter, som er hans Kones Søskende Barn, men end og kiøbt noged paa Svane Apoteqvet, at give hende at indtage, fordie hendes egne Tiider skulle løsne, der efter deres begges Sigende var standsnet!!, ligesom de og begge frygtede for hun var bleved med Barn; Men som det tillige er oplyst at hun ingen Virckning kiendte efter same 8te Dage for Fødselen indtagne Dricke, og hun dagen for hun fødde, var bleven forskremt af en omrejsende Kiedle-Flicker, vil de!! (det) ej være utroligt, at same kunde medvircket til, at hun aborterte og at dette skeede i et Flors huus, vil hendes hastig paackom[n]e Siugdom og Fødsels Tiid, have foraarsaged, da hun ventelig ej magtede at gaae lengere, for at kalde Folck sig til Hielp, skiøndt denne hendes Beckiendelse ej komer overens med hvad hun for Vidnerne forhen har tilstaaed, ligesom og, de begge henseende den indtagne Drick, har giordt en ganske anden Forcklaring for De Hr: Cirurgii. Altsaa efter denne Sags Omstendigheder, blant hvilcke denne er den tydeligste, at det har været det fødde Barns Fader og Moder om at giøre, at faae det skiuldt, at de med hinanden hafde haft Omgang og Barne Afling, skiøndt det ej saa lige kan siges, at de har foraarsaged Barnes Død, da det er ubeviist om det for (før) Fødselen hafde faaed Liv eller ej, saa har de dog opført sig meged mistenckelig dermed og derfor bør ansees lige strafskyldig, hvorfor og hermed Kiendes for Rett; At Johannes Olsen Nordvig og Marrithe Tostens Datter skal for deres begangne Forseelse, henbringes han til Fæstningen og hun til Tugthuused for at arbejde 6 Aar. ligesaa skal han som ægtegiftt Mand betale Lejermaals bøder 24 rd: og hun 6 rdr: hvilcke siste erlegges til Fogden, og som ingen af dem noged er ejende kand hans Majestets Cassa inted videre tildømes.

De Dømte Persohner Declarerte sig med den afsagde Dom vel fornøyed.

1774: 166b

Ao: 1774 d: 27 Octobr: blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling sadt paa Selfejer Gaarden Rødmyr i Findaas Præstegield Svens!! (Sveens) Kircke Sogn og Fiære Skibrede og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Tørris Øchland, Ole

Lindaas, Siur Hougs Giærd, Ole Echeland, Niels Breistig, Tørris Houeland, Torbiørn ibm: og Engel Strømøen, Overværende i Retten Skibreedes LænsMand Mathias Echeland, som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

Hvorda for Retten fremstod Jacob Erichsen Rødmyr, og tilkiendegav, at have ved Skriftlig Stefnemaal indkaldet alle sine nærboende Grander og Naboer for at paahøre Vidner, modtage Skield og Skifter og faae Rødmyrs Ejendom udskifted, samt svare efter Andeel i Processens Omckost: og opsette Skiftesgahr. Stefnemaaled dat: 15 Septb: 1774 blev oplæst og Declarerte Citanten at Hr: Hertzberg som Benificiarius for Eltrevaag og Aase er til denne Sag lovlig varslet ligesom og Gunder Nesse som Ejer for Løngholmen.

Samtlige indstefnte mødte og tilstod lovlig Varsel Declarerte dernæst at have begegnet Sagen med Contra Stefnemaal.

Citanten fremstillede sine Vidner, for hvem Edens Forcklaring af Lovbogen blev forelæst med Formaning til Sandhed at sige den de lovede at efterkome og fremstod deraf, først

1. Vidne Sæbiørn Eltrevaag 44 aar, boed paa Eltrevaag her næst ved i 23 aar ej slegt aflagde Eed og vidnede at Skifte mellem Eltrevaag og Rødmyr begynder fra et Stæd kaldes Salusvig(?), derfra op efter Becken til en houg Mitmanden kaldet, det!! (der) fra i en vig ved vandet kaldet nore Sandvig, følger saa Vandet. veed siden ingen fleere Skifter, har ellers tiendt hos gl: Peder Rødmyr 6 aar, men da brugte de allene en holm[e] kaldet Enstabøeholmen, og deri sadt Smaler og skar underbøer (-boer), men de andre holmer brugte de ej, icke heller veed han hvem same tilhører. haver ej videre at vidne. Demiteret.

2. Vidne Ole Eltrevaagnesset aflagde Eed og vidnede gl: 56 aar, boer paa Eltrevaagnesset ej slegt, siger at have hørdt at Skifterne mellem Rødmyr og Eltrevaag gaar som første Vidne har sagt, veed for det øvrige ej, hvor Skifterne mellem Rødmyr og de øvrige Skifter!! (Gaarder?) gaar, men har hørdt og veed at Enstabøeholmen hører under Rødmyr, kand og erindre sig, at i hans Ungdom var han og Peder Rødmyrs Børn en nat og brendte i Lyngholmens \holmer/, da kom beboerene af Lyngholmen og forbød dem det hvortil Peder Rødmyrs Børn svarede at de kunde kun gaae til Peder Rødmyr skulde de faae høre hvad Rett de hafde, men hørdte ej videre derom. lovede at viise Stæderne.

3. Vidne Lisbet Pedersdat: {Aa..tøe} Leithe gl: 30 Aar, tiendte Erich Rødmyr 4 Aar nu 15 Aar siden ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at hun ej veed noged kan imellem

Rødmyr og omboende Gaarder, men dette veed hun, at Enstabøeholmen allene laag under Rødmyr, men de andre holmer var til felles, veed og dette at Erich Rødmyr allene spadde torv paa væstre Side af Salhuus vig og sildte!! same, men paa Helle myren spadde Rødmyrs og Løngholmens Opsidder som da var kun ene, deres fornødne brende Torv. dog fortrød Rødmyr derpaa, men alligevel spurdte ej Lyngholms Beboer derom men spadde hvad {de} han hafde fornøden til Brenne.

4. Vidne Mons Søre Mylstre gl: 56 Aar gl: Stifsøn til gl: Peder {Myls} Rødmyr væred paa Rødmyr til han var 25 aar, ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring at Skifterne mellem Eltrevaag og Rødmyr gaar som vidnerne de 2 første har sagt, op til Vandet, veed og at Rødmy[rs] øg og Creature gick paa den anden side af Eltrevaags Vandet, paa Eltrevaags Side, men Skifterne veed han ej hvor de gaar. har allene hørdt at Skifterne mellem Nore Mylstre Wandeschoug og Rødmyr gaar fra et Stæd kaldet Kaavene, derfra enten til Røm field eller til Økefield, saa til enten Nore eller søre Graatvigene, veed tillige at Sal: Peder {Mylstre} \Rødmyr/ tilægnet sig og tog en Stock som var oprægt i søre Graatvigen, hvilcket blev upaatalt, sagde og at have hørdt, dog som et løst Snack, at Rødmyr ejede til en houg uden for Rødmyrs Nøst, ved ej Nafn paa hougen men kand viise same. sagde ellers at

da han var her, blev Lyngholmene allene brugt af Rødmyr uden dispute, og veed han ej, at Lyngholmen tilægnet sig nogen Rett deri, eller hafde levende der i, som han kand erindre sig. det er omtrendt 30 Aar siden. veed ej videre, end at Rødmyr spadde 2 Dage og Lyngholmen en Dag Torv paa Hellemyren. lovede at viise Stæderne.

5. Vidne Ole Wandeschoug aflagde Eed og sagde sig at være 55 aar gl: ej slegt til nogen af Parterne boed paa Wandeschoug her tet ved i 23 aar, giorde den Forcklaring at Rødmyrs Skifter gaar fra en af Graatvigene men hvor hen veed han ej, dog hørdte han, at hans Fader Knud Wandeschoug sagde: til gl: Peder Rødmyr, at han ynskede, at de Rødder, som ligger i en Myr paa Østre side af Eltrevaag Vandet maat tilhøre ham, hvortil Peder Rødmyr {fick} \gav/ lov, Vidnet declarerte nu at have fortalt sig; Thi hans Mening var, at Peder Rødmyr bad Vidnes Fader Knud Wandeschoug om rødderne, og fick lov paa same, men de blev ej taged, men ligger der endda, og kan viise dem. har og hørdt engang, da Peder Rødmyrs Børn havde brendt løng i Løngholmene, at Løngholms Manden forbød dem same, hvortil de svarede: at de har baade Brev og Bogstav derpaa, og spurdte ej derom, videre blev ej derom talt. hørdte og engang at Jacob Løngholmen sagde: at Rødmyr Ejede til en Beck uden i Rødmyr nøsted, men hvor det derfra Gick veed Vidnet ej.

7. Vidne Halvor Nordschoug 34 aar gl: ej slegt, tiendte hos Erich Rødmyr og kone 4 aar nu 9 aar siden giorde den Forcklaring

1774: 167b

at Skifterne mellem mellem!! Eltrevaag og Rødmyr gaaer som første Vidne har sagt til Vandet, men at Rødmyr ejede paa Østre Side af Vadnet!! (Vandet) veed Vidnet ej, icke heller hvor Skifterne gaaer mellem Rødmyr og om liggende Gaarder hørdte dog af en gl: kone Haldri(?) Norder Mylster, at Skifted mellem Nordre Mylstre og Rødmyr gaaer fra Nore Graatvig i en klove, derfra til Øge fielled, saa til Wandeschoug kovene. hørdte ligesaa at Rødmyr ejede til Becken uden i Rødmyr nøsted, men hvor Skifted siden gaaer mellem Lyngholmen veed Vidnet ej. i hans Tiid hafde Rødmyr inted Brug i Lyngholmen, men allene i Enstabbeøyen, og hørdte ingen tilrægtnede sig Lyngholmene. Hellemyren brugte Rødmyr 2 dage at spae Torv i og Lyngholmen 1 Dag.

fra Hr: Hertzberg blev indl: et Jndlæg af 26 Octobr: som blev oplæst.

Derefter begav Retten sig i følge med Parterne og Vidnerne i Marcken, for at opgaae Skiell og Skifterne, og begyndte vii mellem Eltrevaag og Rødmyr paa et Stæd Sulhuus vigen kaldet, hvor ved Fiæren i en stoer Jordfast Steen blev hugged et kros, fuldte saa Becken til en Bergnov paa Østre side af Becken hugget en kros, saa i en stoer Jordfast Steen i Store Myren hugged en kros, der fra i en houv kaldet Mitmanden hugged et kross, atter høyere op i same houv hugged et kross, og endelig ned ved Vandet et Stæd kaldet nore Sandvig i et Berg hugged et kross Af denne Streckning tilhører Eltrevaag paa Østre og Rødmyr paa Westre Side, hvorefter Retten gick tilbage til Gaarden Rødmyr.

Eragted

Som det nu er Aften ophæves Retten til i Morgen.

Anden Dagen d: 28de Octobr: Continuerede denne Sag.

hvorda Morgenen tilig Retten begav sig i Marcken for at opgaae Skifterne mellem Rødmyr og Nordre Mylstre, og blev da første Skifte sadt i noreste kanten paa Søre Graatvig, i et Berg hugget et kross, siden opigiennem Dahlen i same Berge Streckning hugged 2 krosser, derfra under nordre Side paa Øge Fieldet hugget er kross, atter i same Streckning hugget et kross, saa over en liden Myr noged før man komer til Øye Vandet hugget et kross, saa tvert over Vandet i et Berg kaldet Kovvene hugget et kross, saa lidet østlig i same Streckning hugget et kross, og endelig ned imod Becken hugget et kross. Af denne Streckning Ejer nore

Mylstre paa Søre og Rødmyr paa nordre Side, sigden!! (siden) gaaer Rødmyr ned efter Becken paa Westre og Vandeschoug paa Østre siden til Vandet og er Becken fra krossen og til Vandet til felles mellem Rødmyr og Wandeschoug.

Saaledes er da Rødmyr uddelt rundt om, paa(?)

Cit: i Rettel: en gl: Seddel dat: 25 Martj 1680, og extract af Matriculen 1767, dat: 10 Septb: 1774, som blev opl:

Retten begav sig derpaa at opgaa Skifterne mellem Lyngholmen og Rødmyr, og gick vii først til det af Vidnerne omvidnede Stæd ved Becken uden for Rødmyr Nøsted, der komende kunde Vidnerne inted viidere Vise Os, men declarerte at de ingen kan eller

1774: 168

Skifte Streckning veed, mellem Rødmyr og Lyngholmen uden dette, og hvor hen det vindere!! (videre) skal gaae, veed de ej, hvorfor de blev taged i Eed og Demitert.

Som {nu} ikke Parterne kunde forenes Om, hvor Skifted i Udmarken skulde gaae, Gunder Nesse som Ejer af Lyngholmen ej vilde tillade at det i \nylig/ felles Udmarck, indgiærdede Stycke Bøe eller Træe skulde lægges Øde og Retten tillige siuntes: at Lyngholmen {efter} haver snart lige saa megget!! Bøe som Rødmyr, da dog det første kun skylder 12 mrk: Smør og det andet 1 løb 18 mrk: Smør, saa kunde den ej efter Omstendighederne henseende hvad hver føder, tage saa meged Udmarck til Lyngholmen som behøvedes til de Creatures Gres gang de om vinteren føder, og naar ej Parterne enten {vilde} \kan/ Skaffe Vidner om hvor kannene var, eller self forenes derom, vilde Retten ej, uden forordningen af 17de Martj 1719 den 4 art: var opfyldt paatage sig same at udeele.

Lyngholms Ejeren Gunder Nesse, formenede til en anden Tiid at skaffe Vidner, om hvor kannene mellem begge Gaarder er.

Denne Sags Omckost; er følgende

Skyds til Stædet 6 Mil 3 Mand	1	3	0
1 Dags Diet Penge		4	
2 Dages Forretning	3		
Skyds og Diet hiem	2	1	
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse af Reqvirenten betalt	1		
Laug retted hver 3 mrk:	4		
LænsManden		4	8
Er	13	0	8

Derefter blev i denne Sag af den Ganske Rett saaledes Dømt og Afsagt

De af Retten fastsatte Skiel og Skifter mellem Gaarderne Eltrevaag, Wandeschoug, Nordre Mylstre og Rødmyr skal være til en fuldkomen Regel og Retesnor for efterTiiden; og skal tillige, da med Vidner er bevist, at Rødmyr haver haft Brug øst om Eltrevaag Vandet, baade med sine Creature og Lyn(?) (Lyng?) eller under bords skur, men ej er oplyst, hvor same Stycke ligger, eller hvor langt det strecker sig, Saa da det ej af Retten kunde udmerckes, maae allene Rødmyrs Beboere, have Friehed, at have deres Creature paa det sædvanlige Stæd øst om Vandet 14 Dage høyeste Somer og tillige der rive aarlig 12 Børrer Under boer. Processens Omckostninger bliver Eltrevaags, Wandeschougs og Nordre Mylstres \Ejer og/ Opsidere befriet for. Hvad sig den Trette mellem Rødmyr og Lyngholmen betreffer, da som ikke Parterne mindelig kunde foreenes, ej heller skaffe Vidner og Beviis hvor kanned i Udmarcken skal gaae, Retten tillige siuntes at Lyngholmen hafde langt meere end paackom efter Skatte Skylden, kunde Retten ej paatage sig at uddeele Udmarck i Forhold med Bøen, men da tillige Lyngholmens Ejer har {paataged} \forbunden/ sig at skaffe andre Vidner og

Beviis i Sagen, skal til saadant skeer, det \nye/ indgiærdede Stycke paa Østre side af Lyngholmen lægges øde ligesom og til den Tiid Lyngholmens Beboere være forbudet, at skiær[e] Torv i Rødmyrs Udmarck; Saa skal og fra nu af Endstabøe

1774: 168b

Øyen allene tilhøre Rødmyr men de øvrige Øyer ved Lyngholmen {til}høre til fælles under Rødmyr og Lyngholmen. Det paadømte efterkomes under videre lovlig Adfærd og skal Jacob Rødmyr betale Rettens Sallario med 13 rd: 8 s:

Anno 1774 d: 30 Octob: blev Retten udj følgende Aastæds Sag sadt paa Gaarden Heggen udj Fieldbergs Skibreede og Øhlens kircke Sogn og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Peder Gielmervig, Halvor Waldre, Knud Aasem, Kittel Sandvig, Niels Tielle, Hans Molness, Mons Schaalness og Torbiørn Mortvedt. Overværende med disse Laug Rett som var fra Schonevigs Skibreede LænsManden i Fieldbergs Skibreede Tollef Killesvig som Laug Rettet samled hafde.

Alt følgelig Ejerne og Opsidderne af Gaarderne Heggen og Ryen Deres mod Opsidderne paa Underhougen udstædde Stefning dateret 4de Octobr: 1774 hvorved og Hr: Provst Kahrs som Benificiarius til 1 løb Smør i Underhougen er lovlig indkaldet begge at modtage Dom efter Stefnemaaled som blev oplæst.

Den indstefnte Reinert Underhougen mødte, men tilstod ej lovlig Stefnemaal, sagde derhos, at han ej vedkiender Mons Larsen Ebne, som Ejer af Gaarden Ryen, forinden han med lovlig Skiøde beviiser at han har kiøbt Gaarden og same Skiøde er tinglyst.

Mons Larsen Ebne indleverede derpaa {sit} \det til sig/ lovlig udstædde og med behørig Papir {ting lyste} belagde Skiøde dateret 18de Augustj 1774.

Da saavit var passeret, lod Halvor Heggen anføre, at han aldeeles ej, hvercken haver begiærdt denne Sag andlagt, eller i samme udstæd nogen Stefning, og derfore aldeeles ej vil have med same at bestille, men enten same falder med eller mod, vil han være der uden for, siden han engang med Underhougens Opsiddere har været i forlig, og same vil efterleve.

Reinert Underhougen vilde ej ansee Mons Larsen Ebne for Ejer for Gaarden Ryen da Skiødet ej er ting lyst.

Mons Ebne paastod at som kiøbet var slutted efter Somertinged og Retten nu holdes for (før) høste Tinged kunde Skiødet ej ting lyses, men derfore efter hans Formening er lige gyldig og ham tilladt at forsvare sin Ejendom, og bad om Rettens biefald derudj.

fra Provst Kahrs blev indleveret et Jndlæg af 24 Octobr: som blev oplæst.

Afskediged

Da af Mons Larsen Ebne ej lovlig er bevist, at han er Ejer for Gaarden Ryen, og derpaa har erværved sig et lovligt Skiøde, som af Selgeren med behørige Vidner er underskreved, saa kan et Stefnemaal i hans Nafn udstæd, ej antages for gyldigt: ligesom og, at Halvor Heggen har Declareret for Retten, at han ej er med i Sagen, da han dog

1774: 169

er anførdt i {Sagen} Stefnemaaled, i særdeeleshed vil giøre same ulovligt, og at ingen Rett derefter kand foretage sig Sagens fordtgang; Men same maae til nye og lovlig Stefnemaal i Sagen fremlegges udsettes og afviises hvilcket og hermed skeer. og skal Citanterne samtlig betale Rettens Sallario med 8 rd: 2 mrk: hvormed Retten for denne Gang ophæves.

Ao: 1774 d: 11 Nobr: blev Almindelig Høste Ting paa Møglebust, med Qvindherres Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Hans Øfre Tofte, Iver Helvigen, Harrald Møglebust, Ole Løfald, Lars Møglebust, Aschout Fousch, Joen Store Echre og Paal Kiærland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel, med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongelige Anordninger og høye Øvrigheds Ordre som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocol extraheret. tillige med Placat, hvorved Vedde Spil paa Tall Latteries (Lotteries) Træckninger forbydes dat: 5te Octob: 1774.

Derefter læst følgende Particulliere Documenter saasom

1. Skiftebreved efter Marthe Store Dahle, hvis Ejendom i Store Dahle er udlagt til EnckeM: dat: 1 Septbr: 1773.
2. Dito efter Samson Rørvig, hvis Ejendom i Nedre Rørvig er udlagt som Pante bogen viiser dat: 13 Aug: 1774.
3. Richart Møglebustes Bygsle Seddel til Mons Johansen paa Pladsed Hanshougen mod 1 rd: 3 mrk: og 2(?) Dags Arbejder Aarlig dat: 11 Nobr: 1774.
4. Lector Arentz Bygsel brev til Niels Olsen paa 6 Spand Smør i Ohnerem dat: 29 Octobr: 1773.
5. Fogden Juels Dito til Thor Tørrissen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Opsanger med Aargangs Mølle etc: dat: 3 Martj 1774.
6. Udsletted Lars Biørnebøles Obl: til Forvalter Elcher paa 60 s: dat: 8 Maj 1764 efter Qvit: af 21 Decbr: 1772.
7de Hans Toftes Skiøde til Sønen Jngebrict Hansen paa 18 mrk: Smør 1 Giedskind for 82 rd: 4 mrk: 8 s: i Øfre Tofte dat: 11 Nobr: 1774.
8. Lars Biørnebøles Obl: til Hr: Kamer Raad Juel paa 120 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 1 pd: Smør i Biørnebølle dat: 11 Nobr: 1774.
9. Frue Dahls Bygsle Brev til Aschout Olsen paa 1 løb Smør ½ vog korn i Str: Fousch dat: 6 Martj 1774.
10de Udsletted Samson Nedre Rørvigs Obl: til Frue Maria Dahl paa 50 rdr: dat: 9 Nobr: 1770 betalt efter Qvit: af 9 Nobr: 1774.
11. Johanes Nedre Rørvigens dito til Frue Maria Dahl paa 50 rd: dat: 9 Nob: 1771 betalt efter Qvit: af 9 Nobr: 1774.
12te Siur Samsonsen med fleres Skiøde til Johanes Rørvigen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Nedre Rørvigen for 112 rd: dat: 11 Nobr: 1774.
13de Johanes Nedre Rørvigens Obl: til Frue Maria Sal: Krigs Commissaire Mathias Dahls paa 150 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Nedre Rørvigen dat: 11 Nobr: 1774.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 12te Nobr: blev Retten atter sadt.

Da blev Fogdens Tings vidner examineret. Og var de alle som i Fior Høst er bleven anførdt. undtagen Af frievillig Gave indkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorom Tingsvidne udstæd. Landskatte Restancen stoer [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev oplæst og af alle uimodsagt. hvorom Tings vidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Opraab vil gaae i Retten blev same for Skibreedet ophæved.

1774: 169b

Ao: 1774 d: 14 Nobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Gielmervig med Schaanevigs Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne 8te Edsorne Laug Rettes M: sc: Anders Storhoug, \Ole/ Biørns: Wich, Lars Hugnesen Wiche, Ole Øfstebøe, Ole Waagen, Joen Sloche, Ole Hillestad og Niels Fatland. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy Øfr: Foranstaldtninger som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen extraheret.

Sr: Jocum Heiberg lod i Rette kalde den fra seniste Ting udsatte Sag mod Harrald Toftevaag betreffende Gield 1 rd: 3 mrk:, og paastod Dom.
Jndstefnte Harrald Toftevaag mødte ej efter paaraab og ingen paa hans veigne
Thi mødte Stefnevidnerne Mons Schaalnes og Niels Tarralsøen som med Eed beckreftede at den indstefnte er lovlig stefnt han tilstod og kraved for Dem, og lovede Pengene til næste Ting.
Citanten paastod Dom.

Afsagt

Jcke allene indstefnte Harrald Toftevaag, men og hans Kone, haver seniste Ting og nu tilstaaed kraved, saa om sames Rigtighed inted er at tvivle; Derfore tilfindes og Harrald Toftevaagen hermed at betale til Citanten Sr: Jocum Heiberg de paastefnte 1 rd: 3 mrk: tilligemed i Omckost: 2 rd: som alt skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovl: [forckyndelse] under videre lovlig adfærd.

Erich Tvedt efter forrige Tiltale hafde indstefnt Ole Schoge for skyldig værende Penge 20 rd: 3 mrk: 1 s: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte Ole Schoge mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Peder Gielmervig og Torbiørn Mortvedt som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
Retten fandt fornøden at tilspørge Parterne om icke det i Somer indgangne Forlig blev efterleved. hvortil LænsM: Peder Gielmervigen svarede: at noged for Michelie var han tilligemed Erich og Joen Lechnes, som nu ej møder, efter Erich Tvedtes Forlangende hos Ole Schoge, for at faae Pandt for de paastefnte 20 rd: 3 mrk: 1 s: der komende {vilde} \bød/ Ole Schoge for Sumen, 7 Tønder saae korn, hvilcke Erich Tvedt nock vilde modtage, men Ole Schoge sagde sig ej at kunde miste, og da de ej kom overens, blev ej videre Pandt efterseed, og bød Ole Schoge tillige at betale 3 rd: aarlig paa Sumen. hvormed Erich Tvedt ej var fornøyed, uden han skafte fuldkomed Pandt og aarlig betalte {de} 3 rd:, da han ingen Renter vilde tage for Pengene naar han fick Obligation. hvilcket Ole Schoge ej vilde give han (ham).
Erich Tvedt paastod Dom.

Eragted

Siden Erich Tvedt ej med 2de Mænd haver beviist, at Ole Schoge har væred Aarsag i, at det paa Somer tinge mellem han og {Ole Schoge} Citanten indgangne Forlig, ej er bleved efterkomed; Saa kan

1774: 170

Retten ej denne gang forhielpe ham til Dom, men Sagen maae til næste Ting udfløttes, at Citanten kan faae førdt Erich og Joen Lechness, og med Deres vidnes byrd beviise at Ole Schoge paa sin side har brudt forliged, da og til den Tiid den indstefnte maae være stefnt baade til at paahøre disse Vidner og taale Dom i Sagen.

Fogden havde til dette Ting indstefnt Johanes Løvigen for begangne Lejermaal med Encke qvinde Brønnelle Løvigen derfor som Egtegiftt Mand at lide Dom.
Jndstefnte Johanes Løvigen mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Peder Gielmervig og Peder Mortvedt som ved Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.

Eragted

Jndstefnte Johanes Løvigen, som nu ej møder, gives hermed Laug dag til næste Ting, at møde med sit Tilsvar i Sagen, Til hvilcken Tiid forventes i Rettelagt, saavel den fornødne Præste Attest, som den i hans Boe befallede Undersøgnings Forretning.

Fogden hafde ligeledes indstefnt Encken Brønelle Løvigen for begangne Lejermaal med egtegiftt Mand Johanes Olsen Løvigen, derfor at lide Dom og betale som vedbør.
Jndstefnte Brønelle Løvigen mødte ej og ingen paa hendes veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Peder Gielmervigen og Peder Mortvedt som veed Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
Og leverte Fogden Præste Attesten af dags dato.
Nu leverte den indstefnte sine Bøder og tilstod at vilde sidde 8 Dage hos LænsM: paa Vand og Brød uden Dom.

Eragted

Med det anførte beror denne Sag.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 15 Nobr: Continuerede dette Ting.

hvor da Ole Tørchelsen Lundahlen lod tilføre at han til dette Aars Skat vidste sig ingen Raad og derfore vedblev den i Fior høst giorde Tilførsel, da han aldeeles ej magter at betale de Skatter han til nu ræster som beløber sig [?] rd: [?] mrk: [?] s:
Fogden begiærede det passerede sig som en extract af Protocollen beskreven meddeelt.

LænsM: Peder Gielmervig lod anføre at Svend Fittie hafde til dette Ting indstefnt Anders Gangstøe (i Fjelberg skpr.?) for skyldig værende Penge 3 rd: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Jndstefnte Anders Gangs[t]øe mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Molnes og Aadne Mortvedt som med Eed beckreftede icke allene at Anders Gangstøe lovlig er stefnt men end og sagde at øgen hvorpaa de 3 rd: ræsted ej var som den skulde være. ligesaa haver de og som Vidner i Sagen indstefnt Lieut: Wilhelm Dahl og Frue som nu ej møder. de sagde og at for kraved er udstæd Beviis.

Eragted

1774: 170b

Til næste Ting udsettes denne Sag, til hvilcken Tiid indstefnte Anders Gangstøe haver at møde, og haver Citanten til same Tiid at i Rette lægge den indstefntes haand for Kraved, eller om same ej kand skaffes, da at indvarsle Hr: Lieut: Wilhelm Dahl og Frue med Laug dag til næste Ting for deres Vidnes byrd i Sagen at aflægge under Faldsmaals Straf.

Paa Justitziens veigne var til dette Ting indstefnt Kittiel Sandvigen, fordie han, uagted skeed Advarsel ej vilde møde da alle Mand her i Bøygden var forsamled at eftersette en Skadelig Biørn som var komed her i Præstegieldet og giorde stoer Skade derfore at lide Dom og betale som vedbør. (Merkn: Bjørnen felt av Godskalk Siold – sjå fol: 174a)

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal, sagde ellers self at være noged svag da Jaged skeede, og hans Dreng var ej hieme, og kunde ingen faae at leje. Retten fandt fornøden at tilspørge, om den indstefnte den Dag Jaged blev holdt, maatte holde ved Sengen, hvortil han svarede nej, men var siug.

Afsagt

Den indstefnte har vel for Retten tilstaaed, at være vidende om, hvad Dag Jaged efter den her i Præstegieldet komne Biørn skulde holdes, og tillige brugt en haaben Udflugter, hvor med han har vildet beviise, at han self ej kunde kome formedelst Siugdom, og at hans Dreng var i et Bryllup, og derfor de begge ej kunde møde; men da tillige han har tilstaaed, ej at være saa siug, at han har holdt med Sengen, same Dag, og en hver veed at Landet hvor Biørnen tilholdt, var af den Beskaffenhed, at some af Folcket gick til Lands og some allene sadt i Baader paa Søen, saa kunde vel den indstefnte paa en af Maaderne været med, om ej hans Modvillighed hafde været, og derfore, som og for Orden og Skick i saa tilfælde for eftertiiden at faae indført, tilfindes indstefnte Kittel Sandvigen at betale til Sognes Fattig Casse 2 mrk: og i denne Sags Omckost: 1 rd: som alt skal udreedes til Juel i Vinter under videre Omckost: at betale om han lader sig for det i dømte exeqvere.

Derefter læst

1. Udsletted Johanes Løvigens Obl: til Tørris Holmedahl med fleere paa 90 rd: dat: 13 Nobr: 1772, betalt efter Qvit: af 12 Nobr: 1774.
2. Do: Udsletted Johanes Løvigens Obl: til Elias Ness paa 60 rd: mod Obl:!! dat: 19 Febr: 1774, betalt efter Qvit: 12 Nobr: 1774.
3. Niels Axdahls Skiøde til Aadne Mortvedt paa 1 pd: 9 mrk: Smør i Mortvedt [for] 65 rd: dat: 14 Nob: 1774.
4. Aadne Mortvedts Obl: til Niels Axdahl paa 60 rd: mod Pandt 1 pd: 9 mrk: Sr: i Mortvedt dat: 14 Nobr: 1774.
5. Hans Rivaasens med fleres skiøde til Lambrict Tungesvig paa 1 løb Smør 1 vog korn i Tielle dat: 14 Nob: 1774.

1774: 171

Den Sag mellem Zacharias Kiøvigen!! (Kyvigen) og Lars og Torbiørn Olssønner Wige blev paaraabt da den fra seniste Ting var udsadt hvorda mødte Zacharias Kyvigen, og declarerte sig fornøyed med at Tabe trede Parten af hvad hæsten blev ydet mindere end han soldte den for, ligesom og i Omckostningerne.

Lars og Torbiørn Olsønner Wige, mødte og sagde: at de ej kunde faae paa Marcknet meere end 11 rdr: for hæsten og derimod har kosted paa den til Foster til Lars Larsen Wige 4 rd: 3 mrk: og til Lars Aarthun 1 mrk: og til Torjer Wige 2 mrk: tilsamen 5 rd: altsaa i beholdne Penge 6 rd: De lovede at betale Citanten 14 rd: 3 mrk: til næste Paaske hvormed Sagen blev ophæved.

Afsagt

Eftter Zacharias Kyvigens Tilførsel inden Retten, er han fornøyed med de 2/3 Parter af hvad han skulde have for den soldte hæst som Lars og Torbiørn Olsønner Wige af ham kiøbte, hvori og maatte decourteres der (de?) Penge al advenent paa hæsten var kosted, hvorfor og de indstefnte som dermed har declareret sig fornøyed, skal betale Zacharias Kyvigen 14 rd: 3 mrk: til næste Paaske, under execution. Prosessens Omckost: ophæves paa begge sider.

nock læst

1. Hr: Celii Bygsel seddel til Karen Sal: Ole Jvers(?) paa Grunden til Bue huused og en gl: stue bag ved paa hendes Plads for 3 mrk: og Fæe huusene et Aar dat: 15 Nobr: 1774.
2. Wier Eilgervigens Obl: til Ole Waagen paa 60 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør 1 Giedskind i Eglervigen (Ejlervigen) dat: 14 Nobr: 1774.
3. Erich Kalvigens Obl: til Peder Rullestad paa 25 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør i Kalvigen, dat:!! med anden Prioritet 15 Nobr: 1774.
4. Johanes Løvigens Obl: til Hr: Lieut: Wilhelm Dahl paa 150 rdr: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2 løber Smør i Løvigen, dat: 9 Nobr: 1774.
5. Wiching Sioes Declaration om hvorledes skal forholdes med hans Brug i Sioe om hans Kone ham overlever. dat: 15 Nobr: 1773.
6. Skifted efter Si…(?) (Siur?) Tielflaat, hvis Ejendom i Tielflaadt, er udlagt som Pandte Bogen viiser dateret (ope rum) 1774.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

3de Dagen d: 16 Nobr: Continuerede dette Ting.

Hvorda Fogdens Tings vidner blev examineret og var de alle som i Fior Høst.

Landskatte Restancen stoer [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev oplæst og af alle uimodsagt hvorom Tingsvidne udstæd.

Af frivillig Gave indkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorom og Tingsvidne blev udstæd.

For Kongens Korn indkom lidet eller inted uagted skeede Paackraf,

Som nu ingen efter 3de Ganges lydelig Udraab vilde gaae i Rette, blev og Retten for dette Skibreede ophæved.

1774: 171b

Ao: 1774 d: 18 Nobr: blev Almindelig Høste Ting holdet med Etne Skibreede paa Tingstædet Giære og betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rett[es Mænd] sc: Tosten Osvaag, Johanes Waagen, Osmun Sieldahl, Elias Louvereide, Lars Osness, Niels ibm:, Lars Sæbøe, og Niels Giære. O[v]erværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy Øfrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Den Gieldsag som Niels Ryg hafde andlagt mod Peder Hagen blev paaraabt, hvortil blev svared de er forligt.

Den Sag mellem Thor Haaland og Gunder Ølfernes Træe som om Gield var andlagt og til nu udsadt blev paaraabt hvortil blev sagt at de er forligt.

Gields Sagen mellem Tørris Haaim og Gunder Norem, som seniste Ting blev andlagt og til nu udsadt blev paaraabt, der til Citanten sagde at de er forligt.

Sagen som seniste Ting blev anlagt af Zacharias Kyvigen mod Gunder Norem for Gield blev nu paaraabt og mødte Citanten som sagde: at være saaledes forened at saafremdt indstefnte Gunder Norem til næste Somer Ting har skaffed kr..ed(?) Pandt for kraved er Sagen ophæved, men hvis icke skal skal!! paa første Somer Ting fældes Dom i Sagen uden videre Stefning, hvormed Gunder Norem som nu mødte declarerte sig fornøyed.

Eragted

Paa den anførdte Maade beror denne Sag.

Sagen mellem Svend Fittie og Tosten Ouestad blev paaraabt da den fra seniste Ting til nu er udsadt og mødte Citanten og sagde at til dette [Ting] nu er lovlig stefnt.

Tosten Ouestad mødte og tilstod lovlig at være stefnt, og indleverede sidt Jndlæg af 6 hujus som blev oplæst.

Citanten fremstillede Vidnet Carl DuWahl som fremstod aflagde Eed og vidnede, at \engang/ i Vaar, var Citanten og den indstefnte hos Giæstgiveren Ellef Siursen, og hørdte Vidned da, at Citanten krævede Tosten Ouestad for 20 rd: og aparto i Renter og smaae Gield 6 rd:, hvortil Tosten svarede at han skulde betale Citanten de 20 rd: naar han fick sin Haandskrift tilbage, men om de 6 rd: sagde han ej stort og vilde hvercken tilstaae eller fragaae same, Citanten Svend tilbød og da At naar den indstefnte {ska} betaler vil han give ham saadant Beviis at hvor den Gamle Haand findes skal den være af ingen verdie, og bød da den indstefnte Citanten Pandt, hvormed de da skiltes. Demiteret.

Vidnet Haldor Lille Dahle mødte ej i aften
og derfor beror med denne Sag til i Morgen.

1774: 172

Den Sag mellem Tierrand Moe og Torchel Fiøsne blev paaraabt hvortil blev svared den er forligt.

Gields Sagen mellem Engel Brathuus og Svend Fittie der fra seniste Ting til nu blev udsadt, blev i Rette kaldet, hvortil Citanten sagde at de er forligt.

Sagen seniste Ting andlagt af Zacharias Kyvigen mod Johanes Sille, og til nu udsadt blev paaraabt, hvor da Citanten mødte og lod tilføre at de saaledes er forened, at den indstefnte Johanes Sille skal betale af de paastefnte Penge 41 rd: som skal betales til næste Vorfrue Misse, men om de ej til Somertinged er betalt skal Dom gaae i Sagen uden Jndvending, hvortil Johannes Sille svarede Ja, og at han dermed er vel fornøyed.

Eragted

paa anførdte Maade b[e]ror Sagen.

Den af Hr: Hegelund seniste Ting andlagde Sag mod endeel Huusmænd for ræsterende Dags arbejde der til nu var udsadt, blev paaraabt hvor til blev svared at til nu er i Sagen ej stefnt.

Eragted

Da til dette Ting ej er stefnt i Sagen saa beror den til næste Ting.

Zacharias Erichs: Sille hafde til dette Ting indstefnt Peder Wasshagen for deels laante Penge og deels til Ræst paa Handel 5 rd: 4 mrk: 8 s: derfor at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Peder Washagen blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne

Thi fremstod stefnevidnerne Hans Frette og Jens Jueleskaar som med Eed beckreftede at Peder Washagen er lovlig stefnt i denne Sag og sagde den indstefnte det var ej mider(?) (minder?) Citanten kræver det han skal have, men ellers er der nogle Reigninger dem i mellem og tilstod ingen vis Sum.

Eragted

efter Lovens 1 B: 4 C: 32 Art: gives indstefnte Peder Washagen Laugdag til næste Ting at møde med sit Tilsvar i denne Sag.

Ole Ohnesten hafde til dette Ting indstefnt Haldor Gunnegiærd fordie han har fremede Creature i felles Marck, og ej kiører op til Støels naar de andre farer, men driver ned igien, derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale Processens Omckostninger.

Halvor!! (Haldor) Gundegiær mødte og tilstod i Sagen lovlig at være stefnt.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Tierran Øchland som efter aflagt Eed vidnede at nu i somer paa den Tiid folck almindelig kiører sine Creaturer til Fields, var Vidnet tilligemed Haldor Lille Dahle efter Citantens Begiær hos indstefnte Halvor Gundegiærd og bad ham rejse til Fields med sine Creature, hvortil Halvor Svarede at han hafde inted at føre (fare) til Fields med, dertil Citanten siger, du har Hage Creature som du tar leje af og noged self og derfor maae rejse op, men dette vilde ej den indstefnte og blev da 12 á 13 Creature opjaged af Vidnernes Folck, men Halvor Gundegiær lod ved sine Folck drive dem ned igien same Dag. Demiteret.

1774: 172b

Andet vidne Haldor Lille Dahle mødte ej i Aften.

Jndstefnte Halvor Gundegiær indleverede et Jndlæg af 17 hujus som blev oplæst, og begiærede Sagen til næste Ting udsadt for paa sin Side at føre Vidner.

Eragted

for det første udsettes Sagen til i Morgen, om vidnet Haldor Lille Dahle skulde møde.

Sagen mellem Assar Garethun og Christian Althan blev paaraabt da denne Gields Sag fra seniste Ting til nu blev udsadt.

hvorda Sr: Gielmeuyden for Assar Garethun fremlagde Laugdagen lovlig forckyndt og ved endelig Dom paastod Citanten af den indstefnte Christian Althan Godtgiordt følgende Reigning. For det af C: Althan slaaede Græss, paa Gaarden Tesdahlen efter giordt Accord 6 rd: Laante Penge 8 rd: Renter af same i 4 Aar og videre fra Stefningens Dato circa 1 rd: 4 mrk: samt for denne aftvungne Processes Omckost: Comparentens Møye og Umage medbereignet 3 rd: 12 s: er 18 rd: 4 mrk: 12 s:

Jndstefnte Althan mødte i følge dem ham af Retten givne Laug dag og næst in totum at benegte at Assar Garethun nogensinde har laant ham, de i blant andet paastefnte 8 rd: foreviiste sin Contra Reigning den han haabede skulde findes vel Grundet og for at faae same incamineret ved en lovlig Contra Stefning, begiærede Tiid til næste Ting.

Gielmeuyden for Assar Garethun protesterede imod den forlangte Udsettelse, til den paaberaabte Contra Stef: frem/m/e, som noged der icke sigter til andet end forsettelig at udhale Sagen til Assar Garethuns Sande Rettes spilde; men for at forkorte Sagen, og bespare Omckost: paa alle sider der ellers kunde blive lige med den paastefnte Suma self, saa vilde Comparenten giærne tillade at den nu af Christian Althan foreviste Reigning i Retten ligesaa fuldt som om same ved en Ordentlig Contra Stefning hafde til Sagen væred anhengig giordt, maatte antages, til paadømende;

Christian Althan i Andledning af Sr: Gielmeuydens giorde Declaration fremlagde sit skriftlige forfattede Jndlæg af dags Dato, og hvormed han indlod Sagen lovlig Dom, med Erindring, at hannem maatte blive tilckiendt i Sagens Omckostninger, 3 rd: da Assar Garrethun allene har stefnet, for at stefne og paaføre ham Udgiftter, men icke af nogen nødtvungen Aarsag.

Gielmeuyden ved at igiennemsee med Rettens Tilladelse den ved den instefntes fremlagde Jndlæg hoshæfted Reigning kunde icke nocksom forundre sig over Christ: Althans eller hans Consullenths Ferdighed i saa Subtil [Sag]? at kunde faae sin Reigning at Ballancere, med Citantens, men icke des mindre, foreckome same Comparenten, paa nogle Stæder latterlig og paa andre igien overdreven; Thi hvor galdt er det icke naar den indstefnte anfører nogle rdr: for en expresse til Hardanger, at lade Citanten viide Omstendighederne med Gaarden og hvem havde vel gived ham Ordre til saadant? I lige beskaffenhed

1774: 173

har det og med de mange Arbejdere som Christian Althan foregiver, at have holdet til at rydde Gaarden; Thi vel fragaar icke Assar Garethun at have givet ham, Tilladelse at rydde Gaarden, imod en billig Recompence, men paa denne Tilladelse, at holde et helt Manskab for at kaste nogle Steene, af Marcken, og sætte en Pæl i en Giærdes Gaard er en meged Gal Fortolckning, der icke viiser andet end et Kneb, til at kome ud af sin Debet med; Thi protesterede han mod Godtgiørelsen af disse 2de poster, som noged den indstefnte paa egen Haand, har foretaged sig uden Citantens Minde; Men hvad der imod Skiødes Beckostning angaar, da indstilles til Domerens Skiøn, som self har expederet skiødet, hvormeged for same kand kome til Afgang udj den paasøgte Suma, siden derimod inted haves at erindre. Det producerede Jndlæg er ellers kun en Samensedtning af galne Jmmaginationer og Forestillinger, ventelig samen flicket af en der ej tager i Betenckning under en fin Masqve at siule Sanheden self, men for det øvrige heel ugrundet; saa same i minste Maade ej kan svecke Assar Garrethuns sande Rett, Thi holdt Comparenten det usvarværdigt, og derforuden videre Tilsvar i Sagen efter forrige Paastand og i Rettesettelse paatrengede Dom, med Benegtelse af alt ubevist af Christian Althans fremførte.

Afsagt

Af alt det passerede vil dette blive det visse at observere at Christian Althan har væred en Comissionaire for Citanten, at tilsee Gaarden Tesdahl, som Citanten Ejede, og paa Grund deraf udlagt for Assar saavel for Skiødet, som for at rydde Gaarden, ligesom han og nødvendig maatte indhente Citantens villie om han vilde lade Gaarden afslaae for 6 rd: at nyde for Gressed, Derfore same alt paa Althans side ganske rigtig og bør at finde medhold, naar allene undtages, at han har levered 6 rd: til Gunder Tesdahl som Assar tilhørde uden at kunde beviise at have Assars Samtycke dertil og derfore Tilfindes og Althan at betale Citanten disse 6 rd: mod Regres til Gunder. ligesom og Processens Omckostninger ophæves. og det øvrige af Citantens Paastand som ubilligt frafaldes.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 19de Nobr: blev Retten Continueret for dette Ting.

Siur Halvorsen Haaim hafde til dette Ting indstefnt Peder Washagen for 2 rd: han var skyldig Citanten for nogle Smaler han kiøbte af Citanten derfor at lide Dom og betale Omckostninger.

Den indstefnte Peder Washagen blev paaraabt, og mødte ej og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Frette og Siur Grindem som med Eed beckreftede at Peder Weshagen (Washagen) til nu i denne Sag er lovlig Stefnt. men de fandt ham ej hieme.

Eragted

Følgelig Lov udsettes denne Sag til næste Ting til hvilcken Tiid indstefnte Peder Washagen haver at møde med sit Tilsvar, eller og at taale Dom.

1774: 173b

Niels Westøe hafde til dette Ting indstefnt Anders Udstonens (Udstuens) Kone Brithe Lars Datter for ubeqvems Ord, derfor at lide Dom, paahøre Vidner og betale som vedbør.

Anders Udstonen mødte, men sagde ej at viide om der i Sagen lovlig er stefnt

Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Frette og Jens Juleschaar som med Eed beckreftede at de i lovlig Tiid haver stefnt Anders Udstonens Kone fordie hun havde talt utilbørligt om Niels Westøe, derfor at lide Dom paahøre Vidner etc:

Citantens Vidner, deraf fremstod

1. Vidne Lars Udstonen aflagde Eed og vidnede at nu i Aar, nogle Dage for Michelie {i Aar}, sagde den indstefnte, til Vidnet, at det som Niels Westøe Mistede af Doue Drab, det lagg..r(?) (legger?) han under Ole Westøe sine huus Sviller; hvor til vidnet sagde Gud bevare Os det er et farligt Arbejde. Demiteret.

2. Vidne Marrithe Erichs Datter kone til første Vidne, aflagde Eed og vidnede, at nu i Høst kom Anders Udstonens kone, ned til {Ci} Vidnes stue Dør, og sagde, at Niels Westøe var den ene Manden, hvorledes da sagde vidnet, jo svarede den indstefnte de kalver som Kiørene kaster, henger han op i rodten, og sit Douve Drav begraver han under Ole Westøe sine Sviller, dertil Vidnet svarede Gud bevare Os det var slette Gierninger, hvorpaa den indstefnte siger at {Ole} \Niels/ Westøe og hans kone var lige gode. Demiteret.

Anders Udstonen begiærede Sagen til næste ting udsadt for at føre Vidner.

Eragted

Retten kan ej negte Anders Udstonens Begiær, at faae Sagen udsadt for at føre Contra Widner, og derfore bevilges same til næste Ting, men brister same til den Tiid fældes Dom efter ind komen Oplysning.

Peder Berge i rette æskede sin fra seniste Ting udsatte Sag, mod Faderen Lars Berge, om, noged Jorde gods, derfor at lide Dom om sames Jndrømelse for Citanten og betale Processens Omckost:, og indleverede det efter hans Moder holdte Skifte dat: 27 Augustj 1760 hvor i viises, at Citanten er Udlagt den halvedeel sc: 1 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Øfre Berge, som han nu vil have i Brug.

Lars Berge mødte og tilstod at være lovlig stefnt; sagde ellers at have vildet løse, hvad som paa Sønen var udlagt, hvilcket han dog ej har vildet, ligesom han og sagde at det var umueligt at 2 Mand kunde boe paa same Gaard.

Citanten paastod, at vilde boe paa hvad han Ejer,

Begge Parter var med Dom fornøyed.

Eragted

Engang i Dag, før Retten ophæves, skal Dom i denne Sag afsiges.

1774: 174

i næst vedstaaende Sag blev inden Retten saaledes Dømt og

Afsagt

Af det i Rettelagde Stefnemaal, dat: 27 Maj 1774 er at see, at Citantens Paastand gaar derpaa ud, at han som Bodslid (Boedslid) og self trengende, maae blive tilladt at faae de 1 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Øfre Berge i Brug, siden han same haver arved efter sin Moder Elie Siurs Datter den 27 Aug: 1760. Mod dette haver den indstefnte Lars Pedersen Berge indvendt, baade at have vildet løse Godsed af Sønen, som ej vilde, men og at det er umuelig 2de Mænd kand boe paa denne Gaard. Retten maae altsaa allene have at overveje, at Citanten er en virckelig Ejer af de 1 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Øfr: Berge, hvilcke han og haver ejed, i mere end hævds Tiid, og tillige er en Bodslid Mand, ja at han paastaaer at vilde beboe denne sin Ejendom. Hvorimod ej kand være noged med Grund at anføre, som kan hindre Citanten i denne hans lovlige Rett. Derfore kiendes og Dømes hermed for Rett, at Lars Pedersen Øfr: Berge, skal ryddig giøre til næste Fardag 1775. den halvedeel, af hans Brug i Øfr: Berge, for Sønen Peder Larsen, som same 1 pd: 6 mrk: Smør, skal have Friehed at tiltræde den fastsadte Tiid. Processens Omckost: ophæves, og det øvrige paastefnte bordtfalder som ubeviist.

Godschalch Siold anviiste i Retten Fællen af en voxen Biørn og af 2 halv voxne Dito, som han haver feldt i sin egen Marck, ligesom og af en overmaade stoer Dito, fældet af ham udj Schaanevigs Skibreede i et Jag \er Skudt/ for hvilcke alle Fogden leverede han (ham) Skud Pengene efter Forordningen. Men som denne Mand, tillige formente, at han der saaledes dette aar haver fældet 4 Biørner kunde tilkome den udlovede Premie, saa begiærede han Almuens Svar paa, om det icke er sandt at han haver self dræbt disse 4 Biørner, som og, om og den siste blev feldet for ganske faae Dage siden, saa at han ej sames Rigtighed for (før) nu ved lovlig Attest har kundet faae beviist, Almuen hertil enstemmig sagde, at det anførdte medfører Sanhed, og at de samtlig ønsker, at denne Mand der haver giordt Bygden saadan betydelig Tieniste, med at ødelegge saa mange af disse skadelige Dyr maatte nyde noged for denne sin gode Gierning og for den Fare han derved sadte sig i.
Godschalch Siold begiærede det passerede sig som et Tingsvidne beskreven meddeelt som Retten bevilgede.

Fogden tilckiendegav, at som hannem fra Sogne Præsten Hr: Hegelund under 31 Octob: sistl: er vorden tilmeldet, at efter en vidnesfast skeed Angivelse fra JordeM: Carl Philup DuWahl, Datteren til JordeM: Petter Christian Althan Elen Christians Dr: i Aaret 1771 skal have væred Frugtsomelig med et Barn afled i Løsagtighed, om hvis Fødsel og videre Omgang til velbe:te Sogne Præst ej noged er anMeldet; Saa for det første til et lovl: Tingsvidnes Erholdelse om denne Tildragelighed hafde han ved skriftlig Stefnemaal af 1 hujus indkaldet samtlige vedkomende. særdeles de Vidner som af Carl DuWahl til Hr: Hegelund vare opgivne, indleverede til Actens Følge ej allene forbemelte Sogne P:[s] Anmeldelse samt den deri værende Forteignelse paa Vidnerne jtem Stefnemaaled, og for det første vilde afvarte om de samtlige møder. Documenterne blev oplæst.

1774: 174b

Og havde Fogden beskicked den paagieldende som et enfoldigt Fruentimer Procurator Gorm til Forsvar.

Procurator Gorm for den indkaldede mødte og tilstod lovlig Stefnemaal ligesaa vedtog han det og for Christian Althan og hans Kone.

Carl DuWahl mødte og, og tilstod lovlig Varsel.

Samtlige vidner mødte og tilstod lovlig at være stelfnt!! (stefnt) for hvem og Edens Forcklaring blev oplæst med alvorlig Formaning til at vedblive Sandhed. Og fremstod deraf

{1te Vidne Jver}

Fogden forinden at han udj Sagen med noged Vidnes Førelse kunde indgaae maatte tilspørge, den indstefnte Elen Christians Dr: eller hendes Defensor Gorm hvorvidt hun eller han paa hendes veigne, vilde vedtage eller eller!! vedkiende sig den imod hende skeede Angivelse.

Gorm paa den indstefntes veigne, benegtede aldeeles, aldeeles at være skyldig i det af Carl DuWahl angivne og tog sig Resserveret sin videre Tiltale til ham for Beskyllingen.

Actor for det første fandt fornøden til de samtlige vidner at forelægge disse Generale Spørsmaal, dog under Resservation af fleere eftersom Besvarelsen kan give Andledning til sc: 1. Om vidned er beckiendt, at den indstefnte Elen Christians Dr: Althan virckelig skal have været Frugtsomelig, og det med et Barn, afled i Løsagtighed og hvad Tiid same haver været. 2. hvad Omgang der er brugt med Barnes Fødsel. 3. Om same Barn end nu lever eller hvor det er afbleven.

1. Vidned Jver Aadsen svarede efter aflagt Eed til Qvestionerne saaledes til 1. Qvest: Ved ej andet end at han siuntes for 2 á 3 aar siden at Elen Christians Dr: var noged Tyck, men om hun var med Barn veed han ej. til 2. Qvest: Nej og til 3. Qvest: Nej. Carl Du Wahl begiærede Vidnes Svar paa, om ej Jndstefnte Elen Christians Dr: beckiendte for Vidnet at hun frygted for hun var med Barn. Resp: han kom en Søndag gaaende derigiennem Gaarden hos Christian Althan og træffed da med hans Dr: Elen, og spør hvorledes de levede hvortil hun svarede jo bra, undtagen hun siuntes om sig self hun var noged Underlig. {Althan} Du Wahl begiærede og vidned tilspurdt, om han vidste sig frie for indstefnte Elen Christians Dr: at han ej med hende har haft at bestille. Gorm paastod at denne Qvest: ej maae besvares da det er en beskylling mod den indstefnte og vidned self og udbad derom Rettens kiendelse.

Eragted

Det strider Aabenbare baade mod Loven og den sunde Fornuft at lade Vidnet svare paa, hvad han self kand have giordt og saaledes vidne i egen Sag; Thi bliver ham herved befried for at svare paa denne Du Wahls Qvestion.

2. Vidne Aathe Joensen Søster Søn til indstefnte Althan aflagde

1774: 175

Eed og svarede paa 1. Qvest: saaledes kan ingensinde sige at have forstaaed at hun lavede til Barsel, til andet Qvest: Nej til 3. Qvest: Nej, til Du Wahls Qvest: sagde vidnet og nej. Du Wahl begiærede og Vidnet tilspurdt, om han ej heller af nogen har hørdt at Elen Christians Dr: lavede til Barsel. Gorm Protesterede mod denne Qvest: da Lov siger Vidner paa Ord ej maae føres. Vidnet svarede, at om han har hørdt et løst Snack er her nu saa lenge siden han ej kan vidne noged derom.

3. Vidne Marrithe Christens Datter ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: sagde Vidnet at nu 3 Aar siden saag hun Elen Christians Dr: var tyck som en der lavede til Barsel, men veed ej om hun var med Barn, en Fredag i Julen var og Vidnet inde paa Gaarden og da laag den indstefnte strenckt syg, og sagde de for Vidned at det var af en Svul, og self klagede hun sig for et sting i Ryggen, Det var ellers Om Høsten forud at hun var tyck, men da det led paa Vinteren blev hun som en anden igien, hun var ellers siug fra en Fredag til Onsdagen i næste Uge og sagde hun Søndagen, at stingen i Ryggen hafde gived sig. til 2. Qvest: Nej. til 3de Nej. Du Wahl frafaldt sine Spørsmaal til dette Vidne.

4. Vidne Marthe Siurs Datter ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: at hun saag at indstefnte Elen Christians Dr: var tyck fra om høsten til Hellig treckongers Tiid næste Aar, nu paa trede Aar siden, men om hun lavede til Barsel veed vidned ej, dog var hun tyckere da end hun har væred baade for og siden, veed og at hun var siug ved hellig tre kongers Tiid det Aar, men hvad slags Siugdom veed vidnet ej. til 2. Qvest: veed ej derom, til 3. Qvest: ligesaa. Vidnet sagde og, at Høsten forud laag Vidnet med Elen Christians Dr: paa Stølen hos Creaturene, og fick da Elen Christians Dr: Ondt og bræckede sig, Vidned tog da klæder og bredde over hende tog saa sin Haand paa hendes Mage, og kiendte noged rørte sig i Magen, som det skulde være et levende Barn, veed for ræsten ej hvad det var, dog tyckned hun efter hverdt til den Siugsom hun laag i noged efter Julen.

5. Vidne Synneve Rasmus Datter ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: at nu 3 Aar siden var Elen Christians Dr: fra om Høsten og til hellig tre konger, tyckere end ellers og som en der lavede til Barsel, indtil hun noged efter Jullen blev siug og laag nogen Tiid, hvis lengde hun ej kan erindre og da hun stod opigien var hun som en anden. Til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: Nej. Du Wahl begiærede Vidnet skulde tilspørges om hvad hun i denne Sag kan have hørdt af andre. Gorm protesterede mod det begiærte, som noged der er imod Lov.

Eragted

hvad Vidned om Sagen kan have hørdt paa et aars Tiid eller derunder skal same forklare og Vidne om, men ej paa lengere Tiid, da det er i mod Lov.

Vidned svarede derpaa at hun inted har hørdt til Oplysning i denne Sag paa saa kordt Tiid.

6. Vidne Niels Tierrandsen ej slegt, aflagde Eed og vidnede til

1774: 175b

1. Qvest: som næst forrige Vidne. til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: Nej.

7. Vidne Jngerie Osmunds Datter ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: som 5. Vidnet. til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: nej.

8. Vidne Aagaathe Hans Datter ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: at Vidnet kom paa Støle[n] nu tre aar alle helgens Tiider [siden]?, og siuntes da at Elen Christians Datter lavede til Barsel, baade efter sin Tyckne over Brysted og Lived, som og paa hendes Farge, om hendes Siugdom veed hun ej, men da hun saag hende igien om Vaaren var hun som en anden. til 2. Qvest: Nej. til 3de Qvest: Nej.

9. Vidne Waldborg Joens Datter ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: som 5. Vidnet har forcklared. til 2. og 3. Qvest: nej.

10. Vidne Siur Joensen ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: som 5. Vidne, til 2. og 3. Qvest: nej.

11. Vidne Anna Althans!! Datter Faster til den indstefnte aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: at hendes Broder Datter Elen var siugelig nu for 3 Aar siden hvilcket de holdt for {h..} at kome af hendes egne Tiider og i Julen blev hun ganske siug af en Svuld, hun fick, enten i Brøsted eller Siden, og siuntes hun og hun var noged Tyck, men at hun har laved til Barsel veed Vidnet ej. til 2. og 3. Qvest: Nej.

12. Vidne Hans Joensen Søsken og Barn (Søskenbarn) til Elen Christians Dr: aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: som og til 2de og 3. Qvest: nej.

13. Vidne Lars Joensen Broder til næst forrige Vidne aflagde Eed og svarede til 1. Qvest: Nej. til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: Nej!

14. Vidne \Ingeborg/ Joens Dr: Søster til næste vidne aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: Nej. til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: Nej.

15. Vidne Elen Joens Datter Søster til næste Vidne aflagde Eed og svarede saaledes til 1. Qvest: Nej. til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: Nej.

16. Vidne Karj Joens Dr: Søster til næste Vidne aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: Nej. til 2. Qvæst: Nej. til 3. Qvest: Nej.
17. Vidne Jocum Althan paa Wae Far broder til indstefnte Elen Christians Dr: aflagde Eed og svarede paa 1. Qvest: Nej. til 2. Nej. til 3. Qvest: Nej, sagde dog dette at han viiste hun laag siug men hvad Tiid det var ved Vidnet ej icke heller hvad slags Siugdom hun hafde.
Actor for sin deel kunde giærne slutte dette Tingsvidne, men i henseende først, at der af angiveren Carl DuWahl i hans Forteignelse angaaende Vidnerne end og var anført den indstefntes Forældre, saa maatte han til kiende give, at han deels i Relation til Lovens 1 B: 13 C: 17 art: deels og i henseende Sagens Natur i sig self særdeeles naar betragtes, at det var et Barn som var i deres Huus og under deres Verge, at hvad af Sagen og Tildrageligheden kunde flyde, det i nogen slags Maade dennem

1774: 176

kunde kome at anrøre, altsaa har han ej som Vidner dennem kundet indstefne, men forinden han nu endelig begiærede Tings vidned slutted vilde han i forvejen høre nærværende C: P: DuWahls som angivers Svar og Forcklaring, om han veed noged mere til Sagens Oplysning at angive i hvilcket Fald han ej var i mod at Sagen til næste Ting blev udfløtted.
Du Wahl angav endnu til Vidner i denne Sag Tollef Hansen, Osmund Erichsen, Anna Østerlie og hendes Datter som skal Vidne at nogle af de afhørdte Vidner ej har vidned hvad de vidste i Sagen.
Gorm Protesterede mod de opnefnte Sancke vidner og begiærede Tings vidnet slutted.
Actor saasom han af de siste nafngivne Vidner, ej efter Du Wahls sigende kunde vente nogen meere Oplysning, maatte begiære Tings vidnet slutted.

Eragted

Siden de sidst opreignede Vidner, ej efter Du Wahls sigende skal have andet at vidne, end over de afhørdte, saa bliver det en aparto Sag mellem Du Wahl og de afhørdte Vidner, om han vil beskylde Dem for falskt Vidnes byrd i Sagen, men det kan ej hindre Tings vidnet at sluttes; hvilcket hermed bevilges, og fra Retten skal udstædes.
Gorm begiærede Tingsvidned [beskreven meddeelt] og leverede 1 mrk: 8 s:
Du Wahl ligesaa og leverede 1 mrk: 8 s:

Den fra i Gaar udsadte Sag mellem Svend Fittie og Tosten Ouestad blev paaraabt og fremstillede Citanten nu vidnet Haldor Lille Dahle, som aflagde Eed og vidnede i Ord og Meening som Vidned Carl Du Wahl.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Paa det ej Tosten Ouestad skal have noged at sige, og at Retten ham med Dom vil overile, saa gives i Sagen Udsettelse til næste Ting, og i fald da Tosten Ouestad ej haver klareret kraved fældes Dom efter allerede indkomen Bevisligheder.

Den af Ole Onesten mod Halvor Gundegiærd andlagde og fra i Gaar udsadte Sag blev paaraabt og mødte nu vidnet Haldor Lille Dahle, som efter aflagt Eed vidnede i Ord og Mening som vidnet Tierrand Øchland uden Forandring.

Eragted

Siden Halvor Gundegiærd til næste Ting vil føre Vidner i Sagen paa sin Side saa maae den og til same Tiid udsettes.

Derefter læst

1. til Udslettelse Elias Louereides Obl: til Zacharias Louereide paa 200 rd: dat: 16 Nobr: 1770 betalt efter Qvit: af 18 Nob: 1774.
2. Erich Jacobsens Odels Lysning til 1 løb 18 mrk: Smør i Tesdahl som Gunder Tesdahl paaboer dat: 19 Nobr: 1774.
3. Hendrich Echelands Obl: til Lieut: Wilhelm [Dahl] paa 150 rd: dat: 20 Nobr: 1771, betalt efter Pandthaverens Qvittering af 18 Nobr: 1774.
4. Anders Storhougs Skiøde til Rasmus Øfrenes paa ½ løb Smør Schonevigs kirckegods i Dito Gaard for 70 rd: dat: 15 Nobr: 1774.

1774: 176b

5. Dito til Lars Tuft paa 6 mrk: Smør 1 Vog korn Dito Gods i Tuften for 30 rd: dat: 15 Nobr: 1774.
6. Sorensk: Hesselbergs Auctions Skiøde til Poul Hallanger og Ole Westrem paa 1 løb 16 mrk: Smør i Støle for 405 rd: 2 mrk: dat: 15 Nobr: 1774.
7. Lars Lundes Skiøde til Sønen Tørris paa 2 pd: Smør i Lunde for 364 rd: dat: 18 Nobr: 1774.
8. Rasmus Øfr: Ness med fleeres Skiøde til Lars Flochetvedt paa ½ løb Smør uden Bygsel i Flochetvedt for 15 rd: dat: 18 Nobr: 1774.
9. Erich Ouestads Skiøde til Siur Johanesen [paa] 1 ½ huud!! (løb Smør?) i Øuestad for 250 rd: dat: 21 Julj 1774.
10de den førstes Contract med den siste dat: 21 Julj 1774.
11te Siur Johansen Ouestads Obl: til Erich Øuestad paa 250 rd: mod Pandt 1 ½ løb i Øuestad og i sin Tiid 4 proCto: Renter dat: 19 Nobr: 1774.
12. Svend Fitties Obl: til Maddelle Elias Dr: paa 70 rd: mod 4 proCto: og Pandt 16 kiør og 4 Øgs Beest dat: 19 Nobr: 1774.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingvidner examineret paa hvilcke for det meste faldt same Svar som i Fior høst og hvorom paa et hverdt i sær Tingsvidner blev udstæd, undtagen Landskatte Restancen stoer [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev oplæst og af alle uimodsagt. derom Tingsvidne udstæd.
Af frivillig Gave indkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorom og Tingsvidne blev udstæd.
For det udborgede Kongens Korn indkom lidet eller inted hvorom Tingsvidned Udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges udraab vilde gaae i Rette, blev same for Skibreedet ophæved.

Ao: 1774 d: 21 Nobr: blev Høste Tinged holdet paa Tingstædet Killesvigen med Fieldbergs Skibreedes Almue; og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Peder Wache, Lars Nedre Houge, Ole Indbioe, Iver Hetland, Michel Jndbioe, Lars ibm:, Ole Wache, og Knud Nedre Houge. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocoll er extraheret.

Peder Berge mødte og i Rette æskede sin mod Niels Espeland eller Waag andlagde og fra seniste Ting til nu udsatte Sag {ble} og begiærede sine Vidner examineret.
Jndstefnte Niels Espeland mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Wintziens Galtung aflagde Eed og vidnede at nu i Sommer var vidnet tilligemed Steffen Træet efter Citantens Begiær hos den indstefnte og krævede ham for 6 rd: for en Skudt, hvortil han svarede nej han betaler ham ej, og naar han endelig skulde betale vil han det skal gaae efter lovlig Vurdering, og tage den af

1774: 177

Gaarden, ellers mente han at den hafde staaed saa lenge paa Gaarden at den tilhørde enden!! (enten) Jordrotten eller Jorden, men Citanten paastod at faa sine 6 rd: som han hafde gived Anders Colbenshoug, ellers sagde Anders Colbenshoug at dersom ej Citanten faaer dem hos Niels Espeland skal han betale dem.

2. Vidne Steffen Træet aflagde Eed og vidnede J ord og Mening som første Vidne uden Forandring, dog med dette tillæg at Niels Espeland bød Citanten 2 rd: 3 mrk: for huused, hvormed han ej var fornøyed.

3. Vidne Knud Wiland aflagde Eed og vidnede: at have været med da Niels Espeland giorde Afreigning med Citanten og stod der da til Ræst 2 rd: 3 mrk: for et Huus, hvilcket nu er paastefnt, og tilstod Citanten at betale same men ej meere, hørdte og ej Anders Colbenshougs tilstaaelse, at ville svare Ræsten.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Alt hvad Vidnerne har beviist er dette: at den indstefnte Niels Waag, som nu boer paa Espeland, har tilstaaed 2 rd: 3 mrk: af det paastefn[te] kraf, og at han meere skal betale, har Citanten ej godtgiordt; men ved, at Anders Colbenshoug har giordt det Løfte, at hvad ej Niels Espeland betaler skal han klarere, dog som han ej er stefnt, kan over ham ej heller feldes nogen Dom. Derfore kiendes hermed for Rett, at Niels Espeland skal betale til Citanten de tilstaaede 2 rd: 3 mrk: af de paastefnte 6 rdr:, For Omckostninger bliver han befried, da han er stefnt for langt meere end er beviist han var skyldig; derimod haver Peder Berge at holde sig \til/ Anders Colbenshoug for hvad han af sin Paastand nu ej kan nyde, Det paadømte udreedes næste 15 Dage etc:

Thor Kaathe i Retteæskede den fra seniste Ting udsadte Sag mod Paal Heggebøe og begiærede som Laug værge for Encken Siri Nerem Vidnerne afhørdt.

Paal Heggebøe mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Citantens Vidner Lisbet og Walger Stens Døttre mødte og for hvem Edens Forcklaring blev oplæst med Formaning til Sandhed at sige.

1. Vidne Lisbet aflagde Eed og vidnede at for nogle Aar siden kom Paal Heggebøe Gaaende en selve Mickelsdag, og var beskiencked da opryckte han en Korn stour, og bar bordt imellem de andre stourer, og enten han der sadt han op eller kasted han ned veed vidnet ej, icke heller om koen aad noged af den {koen} saag hun stod bu[n]den.

2. Vidne Walger aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening, som næste Vidne dog med den Forandring, at han lagde Stuvren!! (Stouren?) til koen, men om koen aadt noged af den, veed hun ej. koen var bunden.

Eragted

Som Sagen ej til fulde er oplyst, maae den til næste Ting udsettes.

1774: 177b

Tarrald Nerem i Rætte æskede sagen som \mod/ Paal Heggebøe seniste Ting var andlagt betreffende ubeqvems viiser.
Paal Heggebøe blev paaraabt mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citanternes Vidner fremstod for hvem Eden blev oplæst med Formaning til Sanhed at sige.
1. Vidne Siri Nerem aflagde Eed og vidnede at det J Somer af hende indleverede Vidnes byrd medfører Rigtighed.
2. Vidned!! Martha Ols Dr: aflagde Eed paa det same.
Den indstefnte paastod at Citanten skulde skaffe angiver. hvortil Citanten sagde at han var det self og de[r]til har skaffed 2 Vidner til Beviis i Sagen.
Citanten paastod Dom.

Eragted

J Morgen Formiddag skal Dom i denne Sag afsiges.

Den af Paal Heggebøe mod Siur Eide seniste Ting anlagde, og til nu udsadte Sag blev paaraabt, hvortil Citanten svarede at til dette Ting er i Sagen ej stefnt.

ligesaa blev svared {af} til den Sag af Hr: Heggelund andlagt mod Niels Øfr: Houge.

Giæstgiveren Johan Schrøder hafde til dette Ting indstefnt Paal Heggebøe fordie han skal have sagt at Citanten holder ulovlige Samlinger i sidt huus derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost:
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citantens vidner deraf fremstod
1. Vidne Ole Skaffer aflagde Eed og vidnede, at nu \i/ Sommer gick vidned efter Paal Heggebøes Forlangende og stefnede Citanten Schrøder fordie han holdt ulovlig Forsamling om Paal Heggebøe, og at han derfor skulde lide Dom paa Somertinged.
2. Vidne Niels Duberg aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næste Vidne uden Forandring.
{Cit} Paal Heggebøe sagde: at hvad han hafde i saadan Tilfælde sagt, kunde han ej beviise, og ej heller mente det saa ondt og derfor bad om naade og underkastede sig Dom.
Schrøder begiærede Dom.

Eragted

i Morgen Formiddag skal Parterne faae Dom i denne Sag at høre.

Svale Giærevigen hafde til dette Ting \paa Pigen Karj Jens Datters veigne/ indstefnt Ole Giærevigen for Skields Ord og Haar greb, derfor at lide Dom og betale Omkostninger, samt paahøre Vidner.
Ole Giærevigen blev paaraabt men mødte ej og ingen

paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Tollef Killesvig og Ole Skaffer som med Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
Citantens Vidner deraf mødte og fremstod
1. Vidne Gunder Lunde aflagde Eed og vidnede at nu i Somer noged for St: Hans Tiid var Vidnet med den indstefnte og fleere i Begravelsen efter Citantens Kone, hørdte da at Ole Giærevigen kaldte Svale Giærevigs Pige for en nyeAars Tyv, og vilde slaged hende, men der fra blev han hindred af sin Kone, Pigen som han kaldte heder Karj Jens Datter og sagde at hun skulde faae en Helvedes Dom.

2. Vidne Johannes Nesset aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næste Vidne, sagde end videre at Ole Giærevigs Kone same Tiid beklagede sig for Steffen Lille Giærevigen at same Pige havde beløyed hende og sagt hun skulde bedet hende tage høy af Oles Lade, hvilcket Pigen hørdte gick frem slog i Bordet og bandte at Oles Kone hafde self bedet hende derom han tog og vidnet et Barcketag, men om det skeede med Spøg ved vidnet ej.

første Vidne sagde og efter forrige Eeds kraft det same om Pigens Ord til Oles Kone.

Eragted

Den indstefnte Ole Giærevig som nu ej møder, gives hermed Laug dag til næste Ting.

Thor Kaathe hafde til dette Ting indstefnt Osmund Lunde fordi han har hundjaged Citantens Svin og giædt Ung smaler paa Citantens Egn. derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost:

Paa den indstefntes veigne mødte Wintziens Galtung som sagde den indstefnte er til Byen, og derfor begiærede Laugdag.

Citantens vidner deraf mødte og fremstod

1. Vidne Michel Lunde aflagde Eed og vidnede at nu i Vaar Bedags (Bededags) Aften saag Vidnet at Osmund Lundes Stifsøn Ole hund jagede Thor Kaates Svin paa Øfre Lunde en gaar[d] dem uvedkomende, og hang hunden i dem saa de skreg, men om de fick skade deraf veed Vidnet ej, ej heller om det skeede efter Osmund Lundes Begiær.

2. Vidne Jacob Bratland aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening med Første Vidne, dog med dette Tillæg, at Galten blev overende reved af hunden.

3. Vidne Thomas Lunde aflagde Eed og vidnede i alt som første Vidne uden Forandring.

4. Vidne Gunelle Mule aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som første Vidne Uden Forandring.

5. Vidne Barbro Ols Dr: aflagde Eed og vidnede at Galten efter han kom hiem same Gang, drog han Foden efter sig og kunde ej stige paa den, og kom der utrevne paa den, saa den ej vilde hvercken æde eller dricke, og laag død siden.

6. Vidne Britha Knuds Dr: aflagde Eed og vidnede i Ord og

1774: 178b

mening som næste Vidne uden Forandring.

Citanten sagde han ej vil have Erstatning for Galten, men allene den indstefnte afstraffed for den Uskick med hundeJag helst paa en ham ej tilhørende Gaard.

7. Vidne Hendrich Nesset aflagde Eed og vidnede: at have seed for nogle aar siden at Osmund Lundes stifdøttre paa en Søndag Giætede sine Ung smaler paa Kaathe Grund nær ved Bøegaren da der dog er Skiftes gahr i Udmarcken.

Elie Tvedt mødte ej Thi fremstod Stefnevidnerne Wintziens Galtung og Ole Schaffer som med Eed vidnede at Elie Tvedt til vidne i denne Sag er lovlig stefnt.

Eragted

Jndstefnte Osmund Lunde gives hermed Laug dag til næste Ting, ligesaa paalegges og Elie Tvedt til same Tiid, at møde, for sit Vidnes byrd i Sagen at aflægge under Falds maals Straf.

Wientzians Galtung for Osmund Lunde i Retteæskede Sag mod Thor Kaathe til dette Ting indstefnt for ubeqvems Ord, derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale som vedbør.

Thor Kaathe mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

{Citantens vid} Thor Kaathe Protesterede mod at Galtung maatte føre Citantens Sag, da han ej er beskicked til Procurator her paa Landet og derfor ej vil paahøre Vidnerne.

Eragted

Siden Galtung ej er beskicked, at føre nogen Sager for hiem retten, saa kan Retten ej heller bevilge ham at føre Osmun Lundes Sag; og derfore bliver han og som Sagfører fra Retten demiteret, men som Vidnerne ere Stefnte paa Ord, og Lov siger de skal føres inden aar, de og tillige nu baade møder og er stefnt, saa bliver de og til Vidnes byrds Aflæg antagen, allerhelst da Thor Kaate har declareret at han er lovlig stefnt;

1. Vidne Steffen Lille Giærevig, aflagde Eed og vidnede, at nu i Høst i en Begravelse paa Giærevig tiltalte Thor Kaate Osmun Lundes Stifsøn Ole fordie han hun[d] jagede Citantens Svin, hvortil han sagde det var efter Osmund Lundes Befaling, dertil sagde Thor Kaate at de handler sig saa, at vilde han, var de værd at settes fra Sackramented. dette blev og igientaged en anden Gang, og becklagede Thor Kaate sig for Osmund Lundes Kone, at de saaledes hafde skremdt hans {Kone} Børn, at han ej kunde faae dem at gaae der hvor de bode (boede), og de derfor og for mere var værd at settes fra Alteret. Osmund Lundes kone skielte den indstefntes Tøs for en lyger.

{2. Vidne} at hun stedse har løgen hvor hun hafde været, og syd(?) Folck samen, som hun nu og giorde.

2. Vidne Johannes Waagen aflagde Eed og vidnede, i!! (at?)

1774: 179

have været med i Begravelsen paa Giærevigen og hørdte der hvad Steffen Giærevigen har forcklared, dog med denne Forandring at ej Osmund Lundes Stifsøn Ole sagde Stiffaderen hafde bedet ham hun[d] jage Svinene, og at Thor Kaate sagde, vilde han, skulde de staae Skrift, den Forcklaring om Tøsen veed han ej.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid Parterne maae at føre de Beviiser og Vidner de agter fornøden.

Tørris Ryen hafde til dette Ting indstefnt Reinert Underhougen for ulovlige Beskylninger, derfor at lide Dom, paahøre Vidner og betale Omckostninger.

Jndstefnte Reinert Underhougen mødte men tilstod ej lovlig Stefnemaal

Thi fremstod Stefnevidnerne Wintziens Galtung og Ole Skaffer som med Eed beckreftede at de for 16 Dage siden lovlig haver stefnt den indstefnte fordie han skal have sagt, at ildt hafde Citanten giordt og ildt giorde han, de stefnte han allene at paahøre Vidnerne, men ej at lide Dom eller betale Omckost:

1. [Vidne] Vier Tvedt aflagde Eed og vidnede, at have hørdt i høst Jndstefnte Reinert Underhougen siger til Citanten, at han haver, vel baade giordt Jldt og giør det vel og, det øvrige Snack som faldt dem i mellem hørdte han ej.

2. Vidne Johanes Dørem aflagde Eed og vidnede, i Ord og Mening som næst forrige Vidne, sagde ellers at de Skiendtes begge, baade for og siden.

3. Vidne Endre Heggen aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næste Vidne.

Eragted

Reinert Underhougen gives hermed Laug dag til næste Ting for at have Tiid at forsvare sig.

Job Bircheness, hafde til dette Ting indstefnt Bendichs Kaarhuus af Was Skibreede i Ryfylche til at paahøre endeel Vidner om i hvad Stand han lovede Job Birchenes, Wads Kircke udj, alt til et Tings vidnes Erholdelse.

Bendichs Kaarhuus mødte og tilstod lovlig Varsel.

Job Birchenes mødte og {til}fremstillede sine Vidner til Examen og fremstod deraf

1. Vidne Tollef Killesvig aflagde Eed og vidnede, at den Tiid Job Birchenes skulde giftte sig her paa Killesvigen, hafde de Bud til Bendix Kaarhuus for at høre om han vilde overlade

ha[l]fve Wads Kircke til Job Bircheness, som hafde faaed til Egte Datter Dr: til den, Bendich hafde kiøbt kircken af, siden accorden var giordt, at den skulle falle tilbage, dertil Bendich siger at han deri kunde giøre hvad han vilde, siden det var ickun efter Frue Lillinsiolds (Lilliensiolds) død de kunde løse ham ud, helst vilde han ej være i mod det, naaer de vilde tage kircken i den Stand den nu var, og give ham sine Penger igien; hvormed de andre siuntes ej at være fornøyed, men vilde at Bendich

1774: 179b

skulle sette kircken i Stand, dertil han siger, faar han beholde den i 3 Aar, vilde han giøre det, men de andre siuntes ej at være tiendt dermed siden de trengte derom, de blev saa forened, at Bendich skulde sette kircken i Stand og Job Birchenes skulde betale derfor, efter som de kunde blive forened naar Job skulde løse Bendich ud; Høsten efter kom Vidnet med Job Bircheness {og} til Bendich Kaarhuus og saag de da kircken som de siuntes saag brav ud, undtagen nogle Panner som fattes, da de kom nu til Bendich accorderede de med ham om Kircken, og blev slutted, og blev da aftalt, at hvad som fattes skulde han skaffe, da han ej vilde have Skam af kircken naar han slap han, og det arbejde som var giordt vilde Bendich forsvare. same Høsten faldt det halve Taged af, som kom deraf, at Taged var ej lagt forsvarligt derpaa, Bendich Kaarhuus sagde at vilde Job have Skiøde paa kircken skulde han self have Aalbrøsten derpaa, hvormed Job var fornøyed, naar det skeede arbejde var forsvarlig, dertil Bendich Kaarhuus sagde: som meldt at det arbejde som var giordt vilde han forsvare det som manglede skulde Job skaffe untagen Panderne vilde Bendich skaffe. Alt hvad dette Vidnet har forcklared sagde Bendich Kaarhuus var en Sanhed.

2. Vidne Johanes Øfr: Houge aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som første Vidne, for saavidt forcklared er om den første Handel, som skeede her paa Killesvigen, men var ej med da LænsManden og Job rejste der sør og sluttede kiøbet.

Job Birchenes begiærede Tingsvidnet slutted som Retten bevilgede og leverede 1 mrk: 8 s: i Stempp:

[Derefter læst]

Udsletted Joen Assches Obl: til Joen Mæland paa 90 rd: mod Pandt i Assche dat: 20 Nobr: 1767 udsletted efter Qvit: af 21 Nobr: 1774.

2. Harrald Weastads Dito til Provstinde Christie paa 100 rd: dat: 22 Nob: 1771 udsletted efter Qvit: af 21 Octob: 1774.

3. Gabriel Dahlen med fleres Bygselbrev til Jone Joensen paa 1 løb Smør 1 huud i Alne dat: 22 Nobr: 1774.

4. Prost Kars Dito til Helje Siursen paa 2 pd: 6 mrk: Smør [i] Kaatebøe dat: 6 Junj 1774.

5. Skifte breved efter Goute Nerem hvis Ejendom i Nerem er saaledes udlagt som Pandte bogen viiser dat: 28 Junj 1774.

6. Dito efter Lars Wig hvis Ejendom i Wig er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 19 Maj 1774.

7. Jens Axdahl med fleres skiøde til Joen Asche paa 1 løb Smør i Asche for 144 rd: dat: 21 Nobr: 1774.

8. Joen Siursen Assches Obl: til Jens Axdahl og f[l]eere paa 99 rd: mod Pandt 1 løb Smør i Asche og 4 proCto: Renter dat: 18 Nobr: 1774.

9. Tron Weastads Obl: til Engel Orvigen og fleere paa 150 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør ¾ hd: i Weastad dat: 21 Nobr: 1774.

10. Harrald Weastads Obl: til Johanes Andahl paa 99 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør ¾ huud i Weastad dat: 21 Nobr: 1774.

11. Ingebrict Schartlands Skiøde til Tørris Jørgensen paa 1 løb Smør i Schartland for 260 rd: dat: 21 Nobr: 1774.

1774: 180

Udj Sagen indstefnt af Tarrald Nerem mod Paal Heggebøe blev saaledes Dømt og

Afsagt!

Vidnerne i Sagen har enstemmig Beviist, at indstefnte Paal Heggebøe haver siunged i Vidnernes eged Huus, nogle ubeqvemme Viser som er til beskiemelse for Folck i Bygden, ja end icke nock med dette, men og utryckelig sagt, at det første Værs tilhørdte Citantens Søster, Som nu icke allene saadan Omgang er høyst lastværdig, men end og til skade for brave Folck paa deres ærlige Gode Nafn og Rygte, og tillige giver andledning til, at Gietle Børn og andre unge Mennisker gaar at siunger paa saadanne Vers, og haver Jndholden til Latter og Gliss i Lag og Selskaber, Saa for alt saadant af!! (at) foreckome, skal Paal Heggebøe sig self til Rettelse, og andre til Exempel, betale til Præstegieldets Fattig Cassa 3 rd:, til Manufacturhuuset i Bergen 3 rd:, til Justitz Cassen 1 rd:, og til Citanten i Processens Omckost: 3 rd: som alt skal udredes og efterkomes næste 15 Dage etc:

J Sagen imellem Sr: Schrøder, og Paal Heggebøe som fra i Gaar til i Dag blev optaged, blev saaledes inden Retten Dømt og

Afsagt

Det kan ej andet siges, end at Citanten Schrøder haver haft lovlig Føye, at søge indstefnte Paal Heggebøe for den Beskylling han har lagt paa Citanten, at han skulde have holdt ulovlige Forsamlinger i sit Huus, hvilcket og den indstefnte self for Retten tilstod, med begiær at Citanten ville tilgive ham sin Forseelse, hvilcket han dog icke vilde men paastod Dom. Thi kiendes hermed for Rett at Paal Heggebøe skal betale til Bergens Tugthuus 2 rd: til Sognes fattig{e} Cassa 1 rd: og til Citanten i Processens Omckostninger 2 rd: 3 mrk: som alt skal udreedes og efterkomes næste 15 Dage etc:

videre læst

12. Tørris Schartlands Obl: til Torbiørn Lande paa 250 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Schartland dateret 21 Nobr: 1774.

13. Svend Arnevigens Obl: til Fogden Kamer R/aa/d Juel paa 130 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Arnevigen Dateret 20 Nobr: 1773.

Derefter blev Fogdens sædvanlige Tingsvidner examineret. Paa hvilcke alle faldt saadant Svar, som i Fior høst er andført. Og hvorom paa hverdt i sær Tingsvidne blev udstædt.

Landskatte Restancen stoer [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev oplæst og af alle uimodsagt derom Tingsvidne udstæd.

Af frivillig Gave indkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorom Tingsvidne blev udstæd.

Fogden Jorde!! (giorde) Paackraf for det Crediterede Konge Korn men ickun ganske faae indfandt sig med Betaling og derpaa Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev same for Skibreedet ophæved.

1774: 180b

Ao: 1774 d: 24 Nobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Lervigen med Føyens Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Anders Walvatne, Jacob Teigland, Hans Olland, Jens Watne, Nell Hystad, Ole Naatland, Johanes Nedre Grindem og Haldor Schimeland. Overværende i Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue;

hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongelige Forord: og høy Øfrigheds Ordre som her til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Derefter følgende particulliere Documenter saasom

1. Skifte breved efter Niels Breche hvis Ejendom i Breche er udlagt som Pandte Bogen udviiser dat: 19 Aug: 1774.
2. Dito efter Anna Niels Dr: hvis Ejendom i Nedre Nesse er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 19 Aug: 1774.
3. Dito efter Thomas Sørensen hvis Ejendom i Øfr: Nesse er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 20 Aug: 1774.
4. Dito efter Inger Heljes Dr: hvis Ejendom i Høyland (Hovland?) er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 25 Aug: 1774.
5. Udsletted Helje Rommetvedts Obl: til Johanes Østensøe paa 80 rd: dat: 26 Junj 1764 betalt efter Qvit: af 12 Julj 1774.
6. Ole Baarsens Obl: til Sr: Dancert Krohn paa 60 rd: mod 4 proCento og Pandt i Løsøre, dat: 1 Junj 1774.
7. Tollef Mælands Obl: til Sr: Nathanael Olrich paa 32 rd: 1 mrk: 10 s: mod Renter 4 proCto: og Pandt 1 pd: Smør i Mæland dat: 18 Junj 1774.
8. Lars Kulleseides Obl: til Sr: Nathanael Olrich paa 30 rd: 4 mrk: 12 s: mod Renter 7 mrk: 4 s: og Pandt 1 pd: 15 mrk: Smør i Kulleseide dat: 18 Junj 1774.
9. Colben Stoutlands Obl: til Sr: Nathanael Olrich paa 54 rd: 3 mrk: 12 s: mod 4 proCto: og Pandt ¼ løb Smør 1/8 huud i Stoutland dat: 18 Junj 1774.
10. Peder Kulleseides Dito til Sr: Nathanael Olrich paa 32 rd: 3 mrk: 12 s: mod 1 rd: 12 s: i Renter og Pandt ½ løb Smør i Kulleseide dat: 18 Junj 1774.
11. Lars Alsvaags Dito til Sr: Nathanael Olrich paa 44 rd: 4 s: mod 4 proCto: og Pandt 1 pd: 6 mrk: Smør i Alsvaag dat: 18 Junj 1774.
12. Jens Hertzbergs Obl: til Prostinde Niels Legangers paa 98 rd: dat: 1 Martj 1766 Udsletted efter Qvit: af 1 Octobr: 1774.
13. Udsletted Anders Hovlands Obl: til Jonas Budde paa 99 rd: dat: 23 Junj 1772 efter Qvit: 14 Julj 1774.
14. Anders Hovlands Obl: til Torbiørn Lande paa 99 rd: mod 4 proC: og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør ¾ Huud i Hovland dat: 24 Nobr: 1774.
15. Arne Sætrevigens Skiøde til Faderen Paal Sætrevigen paa 18 mrk: Smør i Sætrevigen for 19 rd: 3 mrk: dat: 24 Nobr: 1774.
16. Lars Øf: Grindems Skiøde til Sønen Johanes paa ½ løb Smør ½ huud i Øf: Grindem for 80 rd: dat: 24 Nobr: 1774.
17. Hans Hiertnesses Bygsel Seddel til Sønen Torbiørnsen!! (Torbiørn) paa 12 mrk: Smør i Hiertness dat: 24 Febr: 1774.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 25 Nobr: blev Retten Continueret for dette Skibreede, paa same Ting og med same Laug Rett.

1774: 181

Gunder Hansen Stoche hafde til dette Ting indstefnt Jens Hertzberg fordie han han!! hugde en Bierck og nogle Vier paa Citantens Bøe og fordie han slog Citanten Derfor at lide Dom betale Omckostninger og paahøre Vid[ner]

Jndstefnte Jens Hertzberg mødte ej og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Nøstbachen, og Bertel Echeland som med Eed beckreftede at Jens Hertzberg er lovlig stefnt til dette Ting efter Jncaminationen.

Citantens vidner deraf fremstod

1. Vidne Hans Siggervaag aflagde Eed og vidnede at nu i Høst mellem Michelie og Allehelgen kom Jens Hertzberg og vilde Male hos Vidnet, der komende sendte han sin Dreng bordt at hugge en deel vier paa Citantens Bøe og hugde Jens Hertzberg self en Bierck, dette saag Citanten som derfore tog {Vierne og} Biørcken fra Hertzbergs Dreng, hvorpaa Drengen rejste til Hertzberg og fortalgte at Citanten Gunder hafde taged det fra ham hvorpaa Hertzberg rejste til ham og sagde at have lov af Ejerne for Jorden, og derfore tog Biercken fra Citanten, de kom des aarsage i Ordkieckel og slog Jens Hertzberg til Citanten, og derefter tog Biercken igien. Morgenen bag efter tog Citanten Vidnet med sig til Ejeren og spurdte om Hertzberg hafde lov, at hugge paa ham hvortil Ejeren svarede nej. Ejeren sagde, at Jens Hertzberg ingen lov hafde hos ham at hugge paa Stoches Lejemaal men bad om det bagefter han hafde hugged.

2. Vidne Heine Endresen tiener hos Betienten Fris mødte ej Thi fremstod Stefnevidnerne de same som forhen og med Eed beckreftede at Vidnet er lovlig stefnt og svarede hans Madmoder at naar Citanten vilde skaffe hende Drengen igien skulde han møde og ellers ej.

Eragted

Jndstefnte Jens Hertzberg gives hermed Laugdag til næste Ting, at møde med sit Tilsvar i Sagen, ligesaa paalegges og under Faldsmaal Straf 10 rd:, Vidned Heine Endresen at møde til same Tiid, for sit Vidnes byrd i Sagen at aflægge.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt egtegiftt Mand Niels Nedre Nesse for begangne Lejermaal med Pigen Mallene Ols Datter, derfore Dom at lide som vedbør.

Den indstefnte mødte tilstod lovlig at være stefnt og Forseelsen i sig self.

Eragted

Fornødenheden tilsiger at denne Sag til næste Ting udsettes, at Seqvestration i denne indstefntes Boe kan vorde holdet, og af Fogden da indlægges.

Fogden hafde og til dette Ting indstefnt Pigen Mallene Ols Datter, for begangne Lejermaal med Egtegiftt Mand Niels Nedre Nesse derfor at lide Dom og betale efter Lov og Forordninger.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal ligesom og Forseelsen i sig self.

Fogden paastod [Dom]

1774: 181b

Afsagt

Jndstefnte Mallene Ols Datter, som baade har tilstaaed lovlig at være stefnt og Forseelsen i sig self tilfindes hermed at betale til Fogden sine Lejermaals bøder 6 rd:, og derefter at henbringes til Skibredes LænsMand for der at sidde 8 Dage paa Vand og Brød, hvilcked

\siste/ dog ej skal skee forinden Barned er et Aar gammelt. Det paadømte efterkomes under videre lovlig Adfærd.

Fogden hafde ligesaa indstefnt Ingeborg Christophers Datter for begangen Lejermaal med Matros Ole Erichsen derfor at lide Dom og betale som vedbør.
Jndstefnte Ingebor Christophers Datter mødte tilstod Stefnemaal og Forseelsen i sig self.
Fogden paastod Dom.

Afsagt

Den lovlig stefnte Ingeborg Christophers Datter Hodlund tilfindes hermed for hendes begangne Lejermaal, at betale til Fogden sine Lejermaals Bøder 6 rd:, dernæst at henbringes til Skibredes LænsMand, for der at sidde 8 dage paa Vand og Brød, hvilcken kroppe Straf hun ej skal udstaae før Barned bliver et Aar gamel. Det paadømte udreedes etc:

Fogden hafde indstefnt Iver Iversen Siglen for begangen Lejermaal med Karen Ols Datter fra Bømelhafn, hvilcket Barn er giordt paa Vejen fra Byen, derfor at lide Dom efter Lov og Forordninger, baade til Bøder og Straf da han ej var gaaed til Confirmation.
Den indstefnte mødte tilstod lovlig Varsel og Forse[e]lse efter Jncaminationen.
Fogden paastod Dom.

Afsagt

For sin begangne Forseelse, tilfindes ham \sc: Iver Iversen Siglen/ at betale Fogden sine Lejermaals Bøder med 12 rd:, dernæst henbringes til Bergens Tugthuus for der at arbejde ½ Aar, og endelig til Skibreedes LænsMand for at sidde 8te Dage paa Vand og Brød, som alt skal efterkomes under videre lovlig Adfærd.

Nock læst
18de Magrethe Lønnings By[g]sel seddel til Lars Dahl paa ½ løb Smør 3 Giedskind i Gaarden Jsdahl dat: 25de Nobr: 1774.
19de Joen Urrongs (Urrangs) Obl: til Lars Nesse paa 45 rd: dat: 26 Nobr: 1771 udsletted efter Qvit: af 25 Nobr: 1774.
20. Joen Urrongs Skiøde til Peder Mæling paa 2 pd: Sr: ¾ huud i Urrong for 54 rd: 2 mrk: dateret 25 Novebr: 1774.
21. Lars Hidschen med fleres Skiøde til Niels Fylchesness paa 15 mrk: Sr: ¼ huud i Gaarden Fylchesness for 17 rd: 5 mrk: 13 s: dat: 25 Nobr: 1774.
22. Simon Sæverud med fleres Bygsel Seddel til Endre Erichsen paa ½ løb Smør i Øfr: Nesse og 6 mrk: Sr: i Echaasen paa 20 Aar dat: 25 Nobr: 1774.
23. Hr: Hertzbergs Bygsel Seddel til Hans Nielsen paa 12 mrk: Smør 18 mrk: Fisk i Gaarden Fylchesness dateret 25 Nobr: 1774.
24. Fogdens Bygsle Seddel til Ole Ellingsen paa 12 mrk: Smør 12 mrk: Fisk i Gaarden Sælle dat: 26 Nob: 1774.

1774: 182

Fogden anmelte, at han til sit Reigenskabs Belæg, behøves oplysning Om, hvor lang Tiid det var Dellinqventerne Niels Danielsen Aandenes og Marrithe Aslachs Datter, sadt udj Fogderies Arresthuus. hvortil de samtlig svarede at disse Persohner blev førdt her fra Tinged d: 24 Junj 1773 strax Domen over dem var afsagt og forblev i Arresten til (ope rum) og imidlertiid nød Forflægning og Varetægt paa sædvanlig Maade; og hvorom Tings vidne til Fogden Hr: Kamer Raad Juel blev udstæd fra Retten.

nock læst
25. Capit: Dahls med fleres Skiøde til Helje Nielsen paa 1 løb Smør i Tvedte for 406 rd: dat: 15 Febr: 1774.
26. Helje Tvetes Obl: til Capit: Dahl og flere paa 300 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør i Tvedte dat: 1 Nobr: 1774.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

3de Dagen [d: 26 Nobr:] continuerede dette Ting for same Skibreede.

Fogdens almindelige Tingsvidner blev examineret paa hvilcke svared faldt som sædvanligt og derom Tingsvidne for hvert i sær udstæd.
Paa strøegodsed i Sæle var faldet en Bygsel.
Landskatte Restancen stoer [?] rd: [?] mrk: [?] s: derom Tingsvidne udstæd.
Af frivillig Gave indkom kun [?] rd: [?] mrk: [?] s: derom og Tingsvidne udstæd.
For Kongens Crediterede Korn indkom lidet eller inted uagted skeede paackraf hvorom og Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter Paaraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 28 Nobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Lervigen, med Fiære Skibreedes Almue og betiendt med efterskrevne 8te Edsorne Laug RettesM: sc: Bendt Waage, Niels Øchland, Erich Eidsvaag, Ole Elliraass, Aan Sveen, Svend Øchland, Paal Møchlevold, og Gunder Miaaness. Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

hvorda læst:
1. Skifte breved efter Anna Biørgen hvis Ejendom i Biørgen er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 20 Maj 1774.
2. Dito efter Endre Houge hvis Ejendom i Houge er udlagt som Pandtebogen udviiser dat: 31 Aug: 1774.
3. Udsletted Andbiørn Ulv Ebnes Obl: til Johannes Sundførre paa 160 rd: dat: 23 Junj 1763, betalt efter Qvit: af 23 Octob: 1774.
4. Fogden Juel med fleres Skiøde til J!! Zacharias Mæcheland paa ½ løb Smør 1 huud 6 Spand korn i Mæcheland for 261 rd: dat: 28 Nobr: 1774.
5. Frans(?) Eides Skiøde til Aanen Sveen paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Drange for 262 rd: dat: 23 Junj 1774.
6. Knud Bue med flere[s] Skiøde til Jone Michelsen og Guro Anders Dr: paa ½ løb Smør ½ huud i Øchland for 132 rd: dat: 28 Nobr: 1774.
7. Engel Aarvig med fleres Skiøde til Lars Trovaag paa 18 mrk: Smør i Trovaag for 29 rd: 4 mrk: dat: 28 Nobr: 1774.
8de Lars Trovaags Obl: til Bendt Waage paa 100 rd:

mod 4 proCento Rente og Pandt 18 mrk: Smør i Trovaag dat: 28 Nobr: 1774.
9de Knud Traavaases vilckaars brev til Karj Niels Datter dat: 25 Nobr: 1773.

10. Jens Hornelands Skiøde til Ole Wahlen paa 1 løb Smør 1 Huud i Øfr: Wahlen for 95 rd: dat: 24 Martj 1774.
11. Ole Øfr: Wahlens Obl: til Jens Horneland paa 95 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Øfr: Wahlen dat: 24 Junj 1774.
12. Udsletted Ole Øf: Wahlens Obl: til Jens Horneland paa 95 rd: dat: 28 Nobr: 1771, betalt efter Qvit: af 24 Junj 1774.
13. Knud Liers Skiøde til Sønnen Ole paa 18 mrk: Smør i Lier for 18 rd: dat: 28 Nobr: 1774.
14. Knud Liers Skiøde til Sønen Abraham paa 18 mrk: Smør i Lier for 18 rd: dat: 28 Nobr: 1774.
15. Ole Ellieraasses Skiøde til Halvor Andersen paa 18 mrk: Smør 3 Spand korn i Gaarden Kind for 82 rd: dat: 28 Nobr: 1774.
16. Lieut: Johan Dahls med fleres Skiøde til Lars Øfr: Wahlen, paa Over bygslen til ½ løb Smør 1 Tønde Korn i Gaarden Øfr: Wahlen for 60 rdr: dat: 28 Nobr: 1774.
17. Lars Øfr: Wahlens Obl: til Lieut: Johan Dahl paa 30 rd: og Henning Dahl paa 30 rd: mod Pandt ½ løb Smør 5 Spand korn i Øfr: Wahlen dat: 28 Nobr: 1774.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen den 29 Nobr: Continuerede dette Ting.

hvorda Procurator Gorm paa Søren Sørensen Kiernagelens veigne {og} gav tilckiende: at bemelte Søren i Kiernagelen seer sig andlediged at begiære et TingsVidne og Svar af Almuen, om hvad Stand Gi[e]stgiveriet Kiærnagelen nu er udj om det er bædre eller verre end det var da han kiøbte same. hertil Samtlig Almue enstemmig svarede at de icke allene ved at Søren Sørensen gav for dette Stæd 670 rd: men og at han siden det kom i hans Værge haver forbædret det til et halft hundrede Rigsdaler, og tillige kiøbt en deel Materialier som ligger paa Stædet og skal anvendes paa huuserne, i sær sagde Aanen Emberland og Svend Øchland at de om paafordres kan aflægge Eed paa den skede Forbædring.
Gorm begiærede Tingsvidnet slutted som Retten bevilgede.

Thomas Førre gav becklagelig tilckiende, at toe af hans Stif Barn sc: Rasmus Aslachsen og Anna Aslachs Datter med den Spedalske Siugdom saa sterckt er behefted, at de til Jndlem/m/el[se] i Hospitaled meged trenger, han melte {og} \tillige/, at Sønnen haver Arved efter sin Fader følgelig Skiftebrev af dato 6 Julj 1767, 27 rd: 4 mrk: 14 s: og Datteren Anna 13 rd: 5 mrk: 8 s: og at han haver kosted paa dem i Tancke om deres formendtlige Frelse, som og til underholdning i den Tiid da de ham formedelst Siugdomen ingen nytte kunde giøre, saa som paa Sønen 9 rd: 4 mrk: 14 s: og paa Datteren 4 rd: 5 mrk: 8 s: Retten fandt derpaa fornøden at forestille Almuen

dette Anddragende, hvortil de samtlig enstemmig sagde at det alt formeged for en hver er beckiendt deres Tilstand, at de høylig til Jndlemelsen i Hospitaled trenger, ligesom de og forundrede sig og ansaae det for et Tab for deris Stiffader Thomas Førre, om han ej kom at nyde al deres Arf, siden han i lang tiid har underholdt dem i deres Siugdom, og kosted meged for at faae dem lægt. Tingsvidned blev derpaa slutted.

Paal Møchlevold fremstod for Retten og becklagelig anmelte at nu i vaar nogle Dage for Bedagen, overgick han og hans Grande Tron Møchlevold en ulyckelig Jlds vaade hvorved alle Gaardens Huuse blev lagt i Aske tilligemed alle deres Ejendeele; og som de tencker at giøre allerunderdanigst Ansøgning, at de paa denne Gaard desaarsage kunde nyde Skatte Friehed nogle Aar for Skatte Skylden 2 løber 2 pd: var de om det Andragne Almuens Svar begiærende. Almuen hertil Enstemmig svarede; at de \alt for/ meget er beckiendt rigtigheden \i det/ anddragne, og tillige veed at beboerne fra noged saa ner siel hiulpne (selvhjulpne) Folck er bragt til Bettelstaven. herom Tingsvidne udstæd.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Torchel Svensbøetong for forøved Slagsmaal paa Siur Emberland, derfore at lide Dom med videre som tilhører.
Torchel Svensbøe mødte tilstod lovlig Stefnemaal og Forseelsen i sig self.

Afsagt

Med den rene tilstaaelse af den indstefnte er det nocksom bevist, at han sc: [Torchel]? haver slaged Siur Emberland, hvorfore han og skal betale sine slagsmaals Bøder 9 rd:, som skal udreedes under videre lovlig Adfærd.

Torchel Svensbøetangen hafde indstefnt Siur Emberland for Ærerørige Ord, derfor at lide Dom og paahøre Vidner samt betale Omckost:
Jndstefnte Siur Emberland blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne.
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Matias Echeland [og] Torbiørn Wig som med Eed beckreftede Stefnemaales Rigtighed.
Citantens vidner deraf fremstod
1. Vidne Johannes Øfrebøenesset aflagde Eed og sagde at nu i Somer efter St: Hans Tiid, i et Bryllup paa Øfrebøe hørdte han at Siur Emberland beskyldte Torchel Svendsbøe for at han hafde sveged Jorden til sig, og solgt ham for store Penge, og sadt sig i Huusmands Hytte den Svine hund og Fante, hvorpaa Torchel sagde hvad Fanden siger du og i det same slog ham paa øred med haanden.

1774: 183b

havde ej videre at vidne.
Lars Sætre mødte ej som vidne, og aflagde fornefnte Stefnevidnern!! Eden at han er lovlig stefnt.

Eragted

Jndstefnte Siur Emberland som nu ej møder, gives Laug dag til næste Ting, ligesaa skal og vidnet Lars Sætre møde til same Tiid under 10 rd: Straf for at aflægge sit Vidnes byrd i Sagen.

nock læst
18de Ole Baarsen Erlands (Evlands?) Opteignelse paa hvad han førdte til Musterhafn dat: 1 Junj 1773.
19de Hr: Hertzbergs Grunde Seddel til Ole Baarsen Erland (Evland?) paa et Plads ved Musterhafn dat: 4 Decbr: 1773.

Eftter Opraab vilde ingen gaae i Rette og som Fogdens Tingsvidner vare expideret, blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1774 d: 5 Decebr: blev Retten udj følgende Syns og Taxations Forretning sadt paa Gaarden Møchlestad, for at tage den der tet ved staaende Opdahls Annex kircke i Øyesiun, som næstleden 16de passato af et gresseligt Torden slag blev beskadiged og Retten betiendt med følgende {Otte} \6/ Laug Rette[s Mænd] sc: Axel og Lars Dahlen, Rasmus Lille Braatetvedt, Ole Houchefæhr, og Torbiørn ibm: samt Lars Grimsland.

Alt i Følge Ejeren for dito Kircke Sr: R L Formand hans [Skrivelse]? til Stiftes høyeste Øvrighed under dato 23 Nobr: tilligemed den til Stædets Foged og Sorensk: afladte Begiær af (ope rum) som blev Oplæst, Overværende ved Forret: paa Fogden Hr: Kamer Raad Juels veigne LænsM: Mads Godøen, saa var og ved same tilstæde Kircke Ejeren forbemelte Sr: Formand.

Kircken blev derpaa saavel af Laug Retted som af 2de andre Kyndige Bygnings Mænd sc: Rasmus Clasen og Joen Andersen \Bordvird(?) beedet(?)/ taged udj Øyesiun, og den derpaa befundne Skades Jstand settelse saaledes Taxeret.

1. Taarned, som var ganske ruineret behøver
1 tyldt Sperrer 5 mrk: 8 tylter Enckle Bord 3 rd: 2 mrk: 1 Spær(?) 2 rd: 6 1
til Vandbord 1 rd: 1 mrk: 2 tylter Plancker 4 rd: der neden for
høy ta[a]rned 4 tylter Plancker 8 rd: 12 Sex alens Plancker 2 rd: 2 mrk:
3000, 4 toms(?) Spiger 9 rd: 24 3
12 Jærn Anckere 2 rd: 30 Jærn bolter á 8 s: 2 rd: 3 mrk:
2 Vog: Pladt lod 6 rdr: 10 3

2. udvendig paa lang kircken behøves
80 tølter Bord til Sutag á 40 s: 33 2
7000 dobbel Spiger 21 rd: 300 lægter á 1 rd: 1 mrk: 8 s: er
3-4-8 til kiøler og Skiev(?) klædning 6 tylter Bord á 40 s: er
2 rd: 3 mrk: 6 Spær 2 rd: til hane Bielcker og krys Spær 1 rd: 3 mrk:
til Bord klædning 12 tylter á 40 s: er 5 rd: 35 4 8
8 Oplengere á 1 mrk: 8 s: er 2 rd: 32 doble Bolter á 1 mrk: 5 rd: 2 mrk:
1500 Spiger 4 rd: 3 mrk: 11 5
30 tylter Bord til kiercke Svalen á 40 s: 12 rd: 3 mrk:
1 Storm band 4 mrk: 8 s: 13 1 8
3000 Spiger 9 rd: Stillingerne til Ta[a]rned og kircken 20 rd: 29
4000 Tagsten 40 rd: 200 kiøle pander 6 rd: 1 mrk: 8 s: 46 1 8

210 3 8

4!! (3.) Jndvendig i kircken, hafde tordne Straalen opkasted Lemmen

1774: 184

210 3 8

ruinered alle Stolene opckasted Gulved, knused alle Bord og Bielcker, untagen timmered, udslaged alle Vinduer og Lucker, hvorfore behøves
24 tylter Bord til Lem i kircken á 2 mrk: 8 s: er 10 rd: i kored
ligesaa 12 tylter er 5 rd: 10 tylter Duble bord á 2 rdr:, 20 rdr:
Tillie Aaser 3 tylter á 2 rd: 6 rdr: til de forcknusede Stoler 4 tylter
doble Bord á 2 rd: er 8 rd: 49
4 Sole Stocker á 3 mrk: 2 rd: til Gulv i kored 3 tylter doble
bord á 2 rd: er 6 rd: 8
3500 Spiger á 3 rd: 1000 er 10 rd: 3 mrk: til hengsler og kroger
for Stolerne 6 rd: 16 3
20 Stol Dører med fyllinger á 2 mrk: 6 rd: 4 mrk: 18 vinduer med

rammer Blye Jærn og Glassed á 2 rd: er 36 rdr:		42	4	
i Østre Gavl udvendig paa kircken 12 tølter Bord á 40 s:		5		
1000 Spiger 3 rd: til Luckerne 3 tølter Bord á 40 s: 1 rd: 1 mrk: 8 s:				
12 hengsler 1 rd: 2 mrk:		5	3	8
6 tønder Tierre til at tierre kircken med á 3 rd: 1 mrk:		19		
Arbejds Lønnen til den Ganske Kircke at i Stand sette udvendig og indvendig, med Bord og Snicker Arbejde, og det her hiemme paa Landet, hvor saadanne Folck maae enten holde sig self kost, eller ind logere sig og betale for sig bereignes i Allerminste til		200		
	Er	556	1	0
videre				
4 Store Jærn hager udvendig paa Taarned		1		
500 Spaa Laase Spiger			5	
Olje Maling under taged og paa Stole Dørene med Maler Løn		30		
For denne Forretnings Omckostninger med Fogden og Sorenskriverens Rejse Diet, og Sallario, Laug Rettes Betaling, deres Kosthold mens Forretningen varede etc: i Alt		30		
		618 rd:		

Derved denne Forretning slutted.

Og derved er året 1774 også ferdig avskrive.

Tingbok nr. I. A. 40 1772-1777 for Sunnhordland
Året 1775

(1775: 184)

Ao: 1775 d: 7de April blev Retten udj følgende Stening og Renings Forret: sadt paa Gaarden Sille udj Etne Skibreede og Retten betiendt med følgende 6 Laug Rettes M: sc: Ole Torsen Giære, Torchel Halversen Wingie, Godschalch Halversen Siold, Hans Christensen Frette, Erich Tollefsen Rame, og Jone Tollefs: Rame, Overværende i Retten Skibredes LænsM: Christen Frette som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

Hvorda Encken Brønelle Tierrands Datter Sille angav, at hun med sin Sal: Mand \Erich/ Zachariass: Sille her paa Gaarden har boed omtrent 40 Aar som Self ejere, og hun nu maae mercke, at saasnart hendes Sal: Mand døde, komer hendes Ælste Søn og intrenger sig paa den halvedeel af Jorden, som blev udlagt paa de andre hendes Børn, for at beboe, og da hun ligesaa vil til Hævd og Odel i et fælles Ægteskab har opboed den Rett, at styre sin halvedeel, som hendes Søn Tierrand Erichsen har efter sin Fader som første Fød, at beboe den anden halvedeel, hun og icke er sindet end nu at frasige sig alt Brug, da hun er siddende med 4 Børn, som alle er hieme; har hun seed sig Aarsaged paa en lovlig Maade, at begiære af Stædets

1775: 184b

Sorenskriver, at faae denne Forret: beramed, hvorved hun agter at faa sin Halvedeel af sin Sal: Mand[s] Brug udskift inden giærds henseende Huuse, Ager og Eng, og udengiærds henseende Skougehugst; til hvilcken Ende hun og haver indkaldet same sin Søn at overvære Forretningen.

Den indvarslede Tierran Erichsen mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne

Thi fremstillede Skafferen Jens Juleschaar og Johanes Sille som veed Eed beckreftede at de til d: 27de Martj h: a: haver varslet Tierran Erichsen at overvære saadan Forret: som Incaminationen ommelder, og at svare Andeel i Omckost: Men som da saadan Sne indfaldt, at ej nogen Forretning da kunde holdes, blev han varslet til næstleden Mandag d: 3 April at bivaane Forretningen hvilcket bemelte Johanes Sille og Svend Fittie med Eed beckreftede og som atter Gud sente saadan Sne, at Jorden var usiunlig, uagted det lider saa langt paa Aared at Pløye Tiiden er for haanden, er han atter ved nock be:te Johanes Sille og Erich Fittie varslet at møde saasnart Jorden blev saa bar Forret: kunde skee. hvilcket de med Eed beckreftede og sagde han, Jorden kunde skiftes, dem self imellem uden Skriver og Laug Rett, Thi den omckost: vilde han ej vide af.

Jnden Retten faldt derpaa denne

Kiendelse

Da Tierrand Erichsen nu ej er tilstæde, Sagens Natur, {og} er saa, den ej \kan/ lide Ophold, saa tager denne Forret: strax sin Begyndelse, paa den Maade, at naar alt er skifted paa bæste Maade skee kand, skal om hvad Part en hver skal have, treckes Lod, og paa det Tierrand ej skal klage, skal han tilstædes at trække første Lodden, hvil[cke] Lod han dog skal have trækket til i Morgen 8 dage som er Paaske Aften, Thi hvis han ej til Middags tiid den dag tager en Lod, kan moderen tage første Lod, og han med den øvrige maae at lade sig nøye.

Retten begav sig derpaa ud paa Marcken for at Skifte Bøen og blev da første Skifte sadt i nederste kant af Silde Ageren, hvor Præste gaarden modtager, derfra i øverste kant paa Silde Ageren nedsadt en Merckesten med Vidner, derfra i lige Linnie nedunder Kidlinge Reinen, nedsadt en merckesten med Vidner, saa oppe i Kidlinge Rejn sadt en Merckesten med Vidner, atter i Gijssedalen (Gjsse-?) i same Streckning nedsadt en Merckesten med Vidner, derfra i en tyck Ask i Siolde dahlen hugged 2 krosser, derfra i Æblegars Flæcks nedre kandt sadt

1775: 185

en Merckesten med Vidner, saa i Litle Lops backenes yderste kant sadt en merckesten med Vidner, derfra i øverste kandten af Litle Lops backen hvor Johan/n/es Silles Bøeskifte modtager, af denne Streckning ansees yttre og indre Parten lige {god dog skal} \naar/ tilhøre indre Parten en smal strimel, afdelt med 3 Merckestener med Vidner en inden i, og en uden i Ole Flæcket samt en ude paa Lejted. Vii gick siden til Bøegahren ved Homle braatted og satte der en Merckesten med Vidner, derfra inden i øverste Kalvetræe hougen nedsadt en Merckesten med vidner, saa neden for Kalvetræe Flaaten i same Streckning nedsat en Merckesten med Vidner, derfra til Hage Flaaten nedsat en Marckesten med vidner, endelig i øverste Ende paa Dybe dahl nedsadt en marckesten med Vidner, her neden under tager Johanes Silles Bøe imod. henseende Ure teigen og Qvernetræe {dahlen} teigen, da skal same ombyttes hvert Aar, saa at den som et Aar har Qverne huus teigen skal andet Aar have Ureteigen, i øvrigt skal all saa kaldet yttre samen til en Part, og all indre Bøe til den anden Part. Nu kom Tierrand Erichsen, som mod Forretningens Fordtgang ej nefnte et Ord. til Yttre Bøe Part skal følge følgende Agre saasom 1. yttre Parten af Sill[e] Ageren fra de 4 nedsatte Marckestener, og ud efter, 2. hele Kidlinge Rejn Ageren, 3. Ageren Siøld (Siold) med Jone Flæcket, 4. Biørck Ageren, med Ole Flæcked, og Slettele Flæcket dog paa den Maade at disse 2de Flæck[er] var tillagt for om skulde behøves at tage af Biørck Ageren

fornøden huuse Toft til Flor og Stue \med kiørsle Vej om/. Til indre Bøen (indre Bøe Part) {der hos} blev lagt følgende Agre, 1. den indre deelen af Sille Ageren fra de 4 Merckestener til Skifted mod Johanes Sille. 2. en liden Ager kaldet Nyelende, 3. en Dito kaldet Æblegars Flæcket, {og} 4. en Dito kaldet Æspereinen med Langageren under et. og 5. Fiæringen kaldet.

Eragted

Da det lider paa Aftenen ophæves Retten til i Morgen.

Anden dagen d: 8 April Continuerede denne Forretning,
og gick vii da til Udmarcken for at deele Skougen, der komende {satte vii} \blev/ første Mærcke eller Kan i inderste kanten paa Natvackehougen, derfra ned i en \Jord/fast Sten hugged et kross ved hougen Øuestens hougen kaldet, derfra ned under Øuestens {hougen} \Flaaten/ i et fast Berg hugget et kros, derfra i en Jordfast sten i Øre Rinden hugget et kros, saa i en stoer Jordfast sten bent ind Kalve hilderen paa indre side af vejen, saa i den store Graasten i Stouvrhog hugged en kross, og endelig i et Berg Selhameren kaldet tet oven for Bøegahren ved Homle braattet h:!! (hugget) et kros.

1775: 185b

alle Merckerne mestendeelen i been Linnie, og skal yttre deelen i Skougen høre yttre Parten af Bøen til, og indre Parten af Skougen indre Parten af Bøen til. Den Gahr Vehd som Sille maae svare til at holde Skiftes Gahren med!! (ved) lige mod Fittie i Udmarcken, skal tages i Yttre deelen af Skougen, men Arbejdet skal være til fælles; {ligesom \men/} \Bøe/ og Skiftes Gahren, {men Bøe} skal de holde hver lige meged af og hver tage tilfanged hos sig.
Huuserne blev saaledes Skifted Høe Laden skal deeles efter Møne og skal østre Siden høre til indre Parten og væstre siden til yttre Parten, den store Floren med Mottinge Skutten og Jølve(?) i Ved skuten skal følge indre Parten, og lille Floren, Smalhuuse og hele Ved skute Laane skal følge yttre Parten, Stouvre skuten følger den smaae Floren, og høy skuten følger store Floren, Jldhuused er til felles, men koven tet ved følger store Floren og svine huused følge[r] smaae floren, Laanet fra Stovene paa Østre side \tillige/ med Staburet skal følge den Part Tierrand faar og Laanet paa væstre Side med Tilbehør skal følge Moderen, Tierran skal betale Moderen i Rede Penge 9 rdr: naar hun fløtter fra Gahr Stuen skal Pengene betales.
Omckost:

Skyds til Stædet med 3 Mand er 3 mrk: 1 dags Diet Penge 4 mrk:	1	1	0
2 dages Forret: 3 rd: Skyds og Diet 1 rd: 1 mrk: Fogden 1 rd:	5	1	
de 6 Laug Rette hver 3 mrk: LænsManden 4 mrk:	3	4	

\Stempp:/ Beskrivelse og Seglet, betaler den som Forret: forlanger.
Derpaa blev Tierran Erichsen tilspurdt som i ganske Dag hafde været nærværende ved Forret: om han nu var fornøyed med at trække Ud hvad Lod ham kunde tilkome, hvortil han svarede Ja, hvorfore 2de Sædler blev Rullet samen, og paa den ene {Parten} Seddelen sadt Jndre Parten inden og Udengiærds og paa den anden Seddel satt yttre Parten inden og udensgiærds. og faldt da ved Lodkastningen den Jndre Part paa Moderen og den yttre Part paa Tierrand Erichsen, ellers sagde Tierran Erichsen at han forbeholder sig den Rett ham efter Fødselen tilkomer efter Faderen til alt Godsed, og da han hafde været fornøyed med hvad skifte i Jorden Moderen hafde tildeelt ham med 2de Mænd, og ej forlangede, en saadan Forretning som nu er holdt, saa haaber han at blive frie for alle Omckost: sær da han venter alt Godsed under sig og i et Brug efter Moderens død[s]fald.
Derpaa af Retten saaledes

Afskeediged og Afsagt

1775: 186

Encken Brønnelle Tierrands Datter og hendes Søn Tierran Erichsen skal beholde hver hvad Part dennem ved Lodtreckningen tilfaldt saavel inden som uden giærds, tilligemed de huuse hver Part tilhører, og skal de begge Rette sig efter de Merckestener \og krosser/, som af Retten er opsadt, ligesom og efter Omstendighederne Encken Brønelle Sille allene betaler denne Forretnings Omckostinger.

Ao: 1775 d: 4 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sageting holdet paa Tingstædet Bechervigen med Waags Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Ole Jørgensen Aarland, Johanes Jacobs: Hafnen, Omund Haagensen Torrang, Erich Larsen Aarland, Ole Johansen Stangeland, Knud Heljesen Wig, Erich Pedersen Torrang, og Michel Olsen Tvedt, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

hvorda aller og underdanigst haver man læst de Kongel: Forord: og høye Øfrigheds Ordre som til Bekiendtgiørelse er anckomen.

1. Placat hvorved vedde Spil paa Tal Lotterie forbydes dat: 5 Octobr: 1774,
2. Patent om høyeste Rett for 1775 og efterfølgende Aaringer til videre dat: 10 Nobr: 1774.
3. Stiftes brev af 20 Decbr: 1774 hvorved beckiendtgiøres en kongel: Forord: af 17 Nobr: der befaler at Land soldaterne skal kun exercere 12 dage om aaret men de unge ovtere!! (oftere) til de bliver øvet.
4. Placat at Skifte Forv: skal aflægge Rigtighed for Justitz Cassens Penge dat: 2 Febr: 1775.

og 6te Placat af 6 Febr: h: a: hvorved hans Kongel: Høyhed, arve Printz Friderich udsetter 150 rd: i Premier til Belønning for et og andet til Lande væsenes Opckomst i Norge.

Jens Jsach Holch mødte for Retten paa Johanes Walhamers veigne, og gav tilckiende at hans Principal hafde i andledning af seniste ergangne Rettens Kiendelse indstefnt Joen Olsen Stolmevogen at anhøre hans 2de indstefnte Mænd der baaden skal taxere sc: Tosten Svendsen og Willum Hermansen Walhamer og tillige under same Stefnemaal fuldkomelig indstefnt Joen Olsen icke allene efter Taxation, fuldkomelig at lide Dom til at betale Baadens verdie, og vedbørlig Leje endelig fuldkomen at betale Processens Omckost: efter i Rettesettelse.

Jndstefnte Joen Stolmevogen mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Lars og Anders Fagerbache som ved Eed beckreftede Laugdagens lovlige Forckyndelse for den indstefnte som sagde at han ej møder uden de andre som var i Laug med tilligemed indstefnes.

1775: 186b

Holch begiærede dernæst de 2de Mødende Taxasions Mænd afhørdt og fremstod deraf

1. Vidne Tosten Svendsen Walhamer som aflagde Eed og vidnede at Baaden var i minste Værd i mellem toe Broddre!! (Brøddre?) da han blev udlaant fra Ejeren Johanes Walhamer til Joen Stolmevogen 5 rd: og var Joen den som egendtlig laante Baaden, skiøndt de vel var mange i lag, Baaden blev laant omtrendt først i Fiske eller for midt i Januarj, og hafde Baaden ganske he.d(?) han blev beskicked derfor omtrendt Vorfrumisse Tiid.

2. Vidne Willum Walhamer aflagde Eed og vidnede i Ord og mening som første Vidne uden Forandring.

Holch paastod Dom, og under same Doms Afsigelse, at Contra Parten Joen Olsen maae tildømes at betale Baadens verdie efter den skeede Taxt, dernæst at betale Leje af Baaden fra 13 Januarj til Vorfrue misse ugendtlig med 1 mrk: 8 s: endelig at tilfindes at betale Processens Omckost: i alt med Procurator Sallarjo 8 rdr: hvormed han indlod Sagen til Retferdig Dom.

Retten fandt fornøden at spørge hvad omtrendt Lejen er af saadan Baad i Fisked, hvortil Laug Retted svarede 2 rd:

Eragted

i Morgen for middag skal dom i denne Sag afsiges.

Salamon Knudsen Aarschoug mødte i Retten og paa Christopher Cramer som ejer af Snogsdahls og Schomsness Laxevog, hvoraf aarlig gaar 3 rd: 3 mrk: Hanøens Do: 2 rd: og Clamerholmens Do: 1 rd: 3 mrk: i Skatt, Lambert norder Ohe som svarer af Frue Vaagens Laxevog 2 rd: 1 mrk: 8 s: Storholmens Do: 4 rd: og Nordholmen med Kiæret 2 rd:, og Encken Lisbet Tosse!! med Søn Abraham Olsen Tossche der svarer Skat af Laxevogerne Torsdagsøen, Egøen, Sigloe (Sigløe?), Lille holmen og Store Aage holmen aarlig med [?] rd: paa deres vegne og til kiendegav, at som de icke paa lange tiider haver været saa lyckelig at fange noged i disse vaager paa lang tiid men alligevel aarlig maae udreede de af Fogden krævede Skatter, som vaagerne er sadt for, og saaledes aarlig ickun haver stort Tab som foraarsager at de nødes at lade disse voger ligge Øde, om de fremdeeles skulde være nød at staae for formelte Skatte udgiftt, saae var det de vilde herinden Retten søge at beviise med Vidner, det som Almuen forud er beckiendt, nemlig, at de paa mange Aar ej haver faaed saameged, at de har kundet stoppe de Omckost: det haver kosted at holde Folck i vogen, til den Ende han fremstillede følgende vidner

1. Vidne Salomon Knudsen Aarschoug aflagde Eed og vidnede, at nu {i} henimod i 20 Aar, haver icke noged Aar været i ovenmelte Voger Fisked saa meged at det haver stopped

Omckostningerne, langt mindre faaed noged til at udreede Skatter af og seer de sig alle nød at forlade disse Voger formedelst det mislige Fiske her gievnlig falder.

2. Vidne Michel Monsen Lande aflagde Eed og vidnede fuldkomen lige med første vidne uden Forandring, med Tillæg at have sadt i 11 Aar paa Clamervaag uden at have faaed saa meged det haver stopped et Aars Omckost:

3. Vidne Jngebrict Fonden aflagde Eed og vidnede ligesom de forrige vidner, sagde derhos at paa Hanøen var ej fanged mere end til 1 rd: 4 mrk: 8 s: i Lax, paa Mange Aar, da det dog koster til henved 40 rd:, at holde nod og Folck i saadan vog.

4. Vidne Tarrald Nielsen Lande aflagde Eed og vidnede som det første Vidne, dernæst at i de 26 Aar han haver sadt paa Torsdagsøen har han ej noged Aar, undtagen de 6 første Aar faaed saameged han kunde betale en nodebolck i noden med.

Samtlige Almue svarede tillige at de alt formeged er beckiendt Sandheden i det andragne, at inted fiskes i ovenmelte Voger, og derfore ej kan negte same som et lovligt tingsvidne at beckrefte.

Eragted

Eragted Tingsvidnes!! (-vidned) sluttes og bevilges beskreven udstæd.

Holch forestillede, at den Sag mellem Johanes Tranøen og Lars Risøen er saaledes foreened, at ifald Lars Risøen betalte det de blev forligt om, halvedeelen for og halvedeelen efter dette

Aars vaarfiske skulde Sagen ophæves, men slog dette fejl skulde Sagen staae lige Aaben til høste Tinged. og desaarsage at ingen vidner maatte ansees forstaaede.

Christie mødte og i Retteæskede den fra seniste Ting udsadte Sag mod Johanes Kalve og flere om Tiende af en funden Vahl!! (Hval).

Af de indstefnte mødte Johanes Kalve, som paa egne og de øvrige Kalve Mænds veigne mødte og tilstod lovlig Stefnemaal. vilde for Ræsten ej svare hvercken med eller nod!! (mod) i Sagen, da Christie i Auctionen self opraabte at Kiøberen skulde betale alle Omckostningerne og Tienden med og hvorfore han formente det ej kom dem veed, lige det same sagde og Mons Kalve og Jacob Kalves Søn Even paa Stiffaderen Niels Kalves veigne.

Christie svarede dertil, at han allene, som Sundhordlehns Auctions Protocol kan viise, hafde Fuldmagt at selge Kongens tildømte Andel men hvad deres nemlig de indstefntes Andeel angaar, da solgte de same under haanden, uden nogen ham beckiendt accord om Tiendens ydelse. og derfore paastod dom over dem til Erstadtning af Tienden.

1775: 187b

Kalve Mænd svarede at de solgte deres paa same maade som Kongens Andeel blev opraabt, og derfor maae Christie holde sig til Kiøberen som og har loved at betale same om Christie kand bevise at han bør have tiende af saadan funden hval.

Christie paastod Dom med Omckost:

de indstefnte var og med befrielse dom fornøyed.

Eragted

Da denne Sag er af den Beskaffenhed at den behøver nøye eftertancke, ligesom den og i sin Natur er icke af de Almindelige her og paa Tinged er meged at bestille, Saa skal, i fald Parterne ej her paa Stædet vil koste Extra Rett om 6 Uger til domen at afhøre!! (anhøre?), Domen i denne Sag paa næste Ting afsiges, hvor Parterne uden videre varsel haver at møde for domen at paahøre.

Parterne var med domen til næste ting fornøyet.

Hendrich Christie paa sin Moder Provstinde Christies veigne havde til dette Ting, til et lovlig Tingsvidne \at paahøre/ indstefnt Ejeren af den Største deel i Gaarden Walhamer Salomon Aarschoug, siden at Walhamer Mænd, som alle tiider hverdt andet Aar haver brugt Mølle vogens Laxevog, ligesom og Stangelands Mænd derimod; men Walhamer Mænd nu foretager sig, at naar Stangelands Mænd skal bruge Waagen, legger de Baader i vejen i Laxens Rensle, og saaledes hindrer Fisken at indkome i Vogen og Stangeland[s] Mend derved fornermes. og er foruden Salomon Aarschoug tillige indkaldet at paahøre Vidnerne, Walhamer Opsiddere, Johanes, Jon og Tosten, og ere Vidnerne Johanes Nielsen Kalve og Bendt Mejer.

Af de indstefnte mødte Opsidderne som alle sagde at de var lovlig varsled, men Johanes Walhamer svarede at hans Ejere som er Hans Bache og Ole Monsen Galten, er ej varslet. Salomon Aarschoug tilstod lovlig Varsel.

Christie frafaldt den deel af Sagen som kan vedkome de ustefnte Ejere, sagde derhos han ej vidste deres Nafne før i Dag.

Af Vidnerne fremstod

1. Vidne Bendt Mejer aflagde Eed og vidnede, at hans Beste Moder ejede baade Walhamer og Stangeland, 1727, da ungeferlig døde hun, hvorved Godsed til hendes Børn kom i Arf, den Tiid tilligemed heele Tiiden til 1756, brugte Walhamer og Stangeland hver sit Aar \Waagen/, og tilhører Stangeland Renslet og Walhamer drotten uden nogen dispute, de hafde og, de som bode!! (boede) paa Walhamer deres Baader i en Sperre østen for Waagen, for ej at hindre Laxen. J den Tiid svarede og de, hvis Aar det var at have Vogen Afgiftt deraf til

Ejeren efter Forening. Nu derimod vil Walhamer Mænd, naar Stangelands Mændenes Aar komer have deres Baader ind i Waagen, da derimod naar deres

1775: 188

eged Aar komer har de baaderne liggende i forommelte Sperre, undtagen hvad det kand være for en enckel Baad de kand have inderst i Vaagen, da de derimod ligger han ude i Waagen naar Stangelands Mænds Aar er, og giør Forræd ved Fangsten det er kun nogle Aar de har brugt denne Skick.

2. Vidne Johanes Niels: Kalve aflagde Eed og vidnede ligesom første vidne uden Forandring, med dette Tillæg at han siunes naar Baaderne skal ligge paa Waagen hindres Fisken i sit indseg, og Folcket i at trecke noden, men hvis Aar det og var, holdtes Vogen frie for Baader, og Walhamer Mænd hafde sine Baader ved Sperren, saa de levede i bestandig Enighed i over 40 Aar, til nu paa nogen Tiid da Walhamer Mænd begynder at hindre Stangelands Mænd ved at holde Baadene i Waagen.

Christie sluttede Tingsvidne og begiærede same besk: som Retten ej kunde negte.

Peder Gielmervigen mødte og i Retteæskede sin fra seniste [Ting] udsadte men af ham mod Biørne Rønholm andlagde Sag om en hæst.

Holch paa Biørne Rønholms veigne, mødte og tilstod Laugdagens lovlige Forckyndelse, angav tillige at have begegnet Sagen med Contra Stefnemaal af dato 3 April 1775 som han i Rettelagde der blev oplæst.

Peder Gielmervig tilstod Contra Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

Af Vidnerne fremstod

1. Vidne Knud Joensen Rønholm aflagde Eed og provede: at have hørdt af Biørne Rønholms Kone at hun haver fortaldt handelen om Øgen saaledes, at Peder Gielmervig komer til hende Kyndels Misse 1773, en gang hendes Mand just var bordte, og spurte om det ej var her Biørne Rønholm boede, og om de ej hafde en Øg at selge, hvortil hun svarede ja, og viisede ham Øgen, med sigende den ej var ringere [værd]? end 18 rd:, som hendes Mand hafde sagt, dertil hun sagde nej, hvorpaa han leverede 2 rd: i haandpenge, begiærte derefter at de skulde sende Øgen til Sioe hvor Penge skulde være, eller og, om han ej kunde faae Øgen siden Manden ej var hieme da et vis Bud straxt derom men Øgen skulde sendes mellem gamle og nye Vorfrue messe, til dette sagde konen, at det kunde være vandt at sende Øgen, da hendes Mand skiellen er hieme, og hvad det forlangte Bud angaar da skulde hun nock sige sin Mand det. Dette haver han nemlig Vidnet ej hørdt uden som en Fortelling af Biørn Rønholms Kone, men hørdte ej paa Handelen,

1775: 188b

hun sagde og, at Peder Gielmervig spurdte om Øgen hafde nogen Fejl siden de vilde selge den, hvortil hun sagde, at det var fordie hun troddes (trøddes) i hagen og der var hage trangt. har og hørdt siden en Gang at Peder Gielmervig haver sagt at han fick et Bud med Tollef Ness derom 3de Paaske Dag at han skulde hente Øgen, men det var ej i rette Tiid efter Aftale. denne Tale af Peder Gielmervig hørdte han i Fior Sommer paa Søre Rønholm da han krævede handpengene igien. hafde ej videre at vidne Demiteret.

2. Vidne Engel Haberg aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne, dog med denne Undtagelse ej at have hørdt paa Peder Gielmervigs Tale til 1. Vidne og med dette Tillæg at Biørne Rønholms Kone har sagt at hendes Mand spurdte hende om det var aftalt i Kiøbet at Øgen skulde føres til Sioe og om den skulde føres derhen for Betaling eller ej, dertil hun sagde at han bad derom men hun hafde ej loved det, men allene at hun skulde

sige hendes Mand hvad Peder Gielmervig begiærede, og Biøn!! (Biørn) har altiid negted det. hafde ej videre at vidne, end at Biørn hafde stor Fortræd af Øgen det Aar efter Kiøbet.

3. Vidne Lars Haberg aflagde Eed og vidnede: at St: Hans Tiid efter at Peder Gielmervigen hafde kiøbt Øgen, rejsede Vidne og Hans Rønholm for at bede i Jldskade, {hv} ind efter til Bøygderne i Schonevig, da bad Biørne dem at de skulde see at faae et Bud til Peder Gielmervig at han skulde hendte Øgen, dette giorde de og, ved at bede en Mand lade ham det vide, men da de er fremmed der i Bygden kiendte de ej den Mand de bad og som lovede at udrette same, dog havde vidnet forhen talt med Peder Gielmervig som spurdte om han hafde inted Bud fra Biørne Rønholm om Øgen, hvortil vidnet sagde nej Thi da hafde Biørn ej begiærdt det af ham. Biørne hafde stoer Fortræd af Øgen.

4. Vidne Hans Rønholm aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring.

5. Vidne Salomon Aarschoug aflagde Eed og vidnede at have læst et Brev fra Peder Gielmervig Pinse tiider same Aar han hafde kiøbt Øgen, hvori han paastaar, at da Øgen ej kom til Sioe efter Aftale, ej heller Bud der om, saa vilde han have sine haand penge og for sine Rejser og sidt Bud derhen. Demiteret.

Biørne nægtede altiid at føre Øgen nogen Stæds hen.

Citanten begiærede Dom efter sit Stefnemaal, med

1775: 189

nye Omckostning for Laug dag 1 mrk: 8 s: Forckyndelsen 3 mrk: Beskickels Vidnerne 3 mrk: for møde ved dette Ting 1 rd: 2 mrk:

Holch paa Biørne Rønholms veigne, efter at han hafde anhørdt Citantens Paastand, og ubillige Bereigning til Doms, saa paastod Holch at Sagen ved Dom maae afgiøres, og dernæst forestillede at da det er aabenbare bevislig giordt og af begge Parter tilstaaed at Øgen er til Accorderet Peder Gielmervig for 18 rd: derfor betalt haand Penge 2 rd:, men ej kand befindes ved all Peder Gielmervigens Forestillelse Vidner eller minste Beviis at Biørne har under Accord eller siden haver tilstaaed eller bundet sig at føre Øgen til Selgeren hvilcket og sees af de førte Vidners enstemmige Forcklaring Thi hafde Citanten vilde giordt Alvor og ej muelig angret paa at have forvendet sig i Kiøbet, saa hafde han stefnt Biørn Anten at skaffe ham en fuldkomen Øg i Stæden, eller og at Biørn maatte være Pligtig at betale ham desuden for det Svig som han i saafald efter Citantens Formening skulde have begaaed, men allene stefner paa de 2 rd: i haand penger, uden rimelighed; Altsaa paastod Holch at Citanten for sin Forsømelse ved det han ej i Rette Tiid har hentet Øgen, maae 1. blive fradømt sine haand penger. 2. Betale Fosterløn 3 rd: og 3. give ham fuld Satisfaction for sit narrerie, og tvunged ham til stoer Hasard, for at holde Øgen til haande i saa lang tiid, uden Forbund eller Accord 6 rd: i minste, og 4. at erstatte denne Processes Omckost: med Procurator Sallario og doms løsning 8 rd: og sluttede saa Sagen, den han indlod under retferdig Dom.

Citanten holdt alt dette usvarverdig.

Eragted

engang i Morgen skal Parterne faae Dom at høre.

nock læst

1. Mons Baches Bygsel seddel til Lars Kleppe paa 1 pd: 16 ½ mrk: Fisk i Kleppe dat: 4 Maj 1775.

2. Mortificeret Jacob Westvigs Obl: til Lars Sæe paa 60 rdr: dat: 3 Maj 1759 og betalt i dag.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 5 Maj Continuerede dette Ting.

Fogden lod tilføre at som i lang tiid haver saa vel her i Skibreedet som andre Stæder i dette Fogderie faldet Dispute om Toske Garens!! (Garns) Brug, mellem Fiskerne, i det endeel haver {see} paastaaed at de skickede(?) Fisken hindrede dens indsig og saaledes fordærvede Fiskeriet, Andre derimod at deres Brug var høst!! (høyst) fornøden, da det tiltreffer at naaer tosken tilgaar Folcket inted Sild til Agn kand faaes men maae at lade Snøre Fisked blive, ja og at den bæste og fe…(?) (fede?)

1775: 189b

Fisk skielden fanges paa Snøre da den icke saavel vil tage paa med(?) Krogen som den mavre eller utidige, da derimod paa Garnene faaes den tidigste Fisk med videre; Saa var Fogden i Andledning af dette deres ulige Meninger, og i henseende til at han siuntes det vel maatte og burde være tilladt at bruge toskegarn, men derhos og en Fornødenhed at ulejligheden derved saa meged muelig maatte forekomes {til hvilcken Ende} falden paa den Tancke at følgende Poster vare fornøden derved at iagtage 1. At inted toske Garn maatte bruges forinden 12te Martj var forbie, siden det er fuldkomen beckiendt, at hans indkomst varer til den tiid, 2. at inted Toske Garn maatte bruges ved nogen Udøe, \men allene/ inde ved Landet, ej heller tvert over noged Grunde; hvor formendtlig hans indseg skeer, 3. Naar icke er Mangel paa fornøden Agn maae toskegarn ej heller bruges paa saadanne Grunde hvor de kunde hindre Fiskerne at fiske med Snører. og 4de for at faae disse Poster efterleved skal paa hvert Aars høste Ting opnefnes 6 af de bæste Mænd, som nøyagtig haver at paasee ovenmelte efterleved, og have Friehed at optage alle Garn som maatte findes udsatte før 12 Martj, hvilke {og} skulde selges og Pengene der for {indsettes} uddeeles til de fattige, Garn efter den tiid som findes udsadt paa de Stæder som ej efter foranførte Poster er tilladt, skal de og optages og de skyldige tiltales for Overhørighed. \lige som og disse 6 Mænd skal paaskiønne om hvor vit de maa bruges paa smaa Grunde naar Agn [mangler]?/ Disse Poster blev for Almuen oplæst, som med same var meged fornøyed, og inted heller ønskede end at same ved høy Øvrigheds Ordre og Aprobation maatte blive til en Regel for Efter tiiden.

Udj Sagen mellem Johanes Walhamer og Jon Olsen Stolmevogen blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt

Johanes Walhamer haver rigtig med de førte Vidner beviist, at Joen Olsen Stolmevogen haver laant hos ham en Baad, som de holdt at være minste værd 5 rd:, hvilcken imedens Baaden var {hos} \i/ Joen Stolmevogens værge blev beskadiged, dette har Joen Stolmevaagen self ej nægted, men allene paastaaed at det havde været Johanes Walhamers Pligt at fastsette dens Værd da han udlaante den, ligesom han forud kunde vist den skulde forfares, Vidnerne har og forcklaret at Jon Stolmevogen hafde baaden det hele Fiske, og for en saadan Baad et helt Fiske sagde Almuen almindelig blever!! (bliver) gived 2 rd: i Leje. Af saa befatted Sag, kiendes og dømes hermed for Rett, at Joen Stolmevogen skal betale til Johanes Walhamer, Baadens Verdie 5 rdr: udj Leje af Baaden efter almindelig Pris i Bøygden 2 rd: og udj Processens Omckostninger med doms lysning 4 rdr: fra

1775: 190

hvilcke 11 rd: skal afgaae hvad Johanes Walhamer kan have paa Baade Leje eller Værd oppebaared. Det paadømte udredes og efterkommes næste 15 Dage etc: hvad sig dem angaar, som Jon Stolmevogen paaberaaber at have været med sig i Lag, da Baaden kom til Skade, saa gives ham og Regress til dem om han veed og kand beviise det de i nogen Maade dertil haver været \med/Skyldig.
Citanten begiærede domen strax besk: og leverede 1 rd:

Udj Sagen indstefnt af Peder Gielmervig og Biørne Rønholm blev saaledes inden Retten Dømt og

Afsagt

LænsManden Udj Schonevigs Skibrede Peder Gielmervig haver ved Skriftlig Stefnemaal af 7 Septbr: 1774 indstefnt Biørne Rønholm fordie at hans Kone solgte en Øg til Citanten for 18 rd: og derpaa fick 2 rd: i haandpenge, paa den Maade, at Øgen skulde sendes til Torjer Sioe paa Halsnøen inden i seniste til Gamle Vorfrue Miss same Aar kiøbet blev slutted, eller og, om Contra Citanten ej med hans Kones handel og løfte var fornøyet, skulde Citanten strax faae Bud at Øgen ej var at faae; og da dette ej blev efterkomed paastaar han sine haand Penge tilbage tilligemed {i} Omckostning i alt efter i Rettelagt Reigning af 29 Septbr: 1774 og senere skeede tilførsel 9 rd: 4 mrk: Mod dette haver Biørne Rønholm ved sin Procurator Jens Jsach Holch indvent adskilligt og begegned Sagen med Contra Stefnemaal af 3 April 1775, hvori og ved slutted Procedur paastaaes af Citanten Erstatning for et Aars Foster 3 rd:, jtem for den Fortræd han hafde af, at Øgen gick og icke blev hented, ibereigned Processens Omckost: 8 rdr: Betragter nu Retten deres Paastand paa begge Sider, og tillige nøye overvejer de førdte Edelige Vidners Udsagn, da kan tydelig sees og af Niels Tielles og Hendrich Millies Vidnes byrd erfahres, at indstefnte Biørne Rønholms Kone tydelig til dem haver sagt, at handelen mellem hende og Peder Gielmervig var saaledes, at de enten skulde sende Øgen til Torjer Sioe eller og straxt et Bud til Citanten at han ej kunde faae Øgen; hvilcket deres Vidnes byrd meged bestyrckes derved, at de haver hørdt denne Tale af Konen, som solgte Øgen, forinden den Tiid var komen, at Øgen skulde sendes til Sioe, og altsaa end nu da der var Tiid at lade Citanten faae at viide om Kiøbet skulde ophæves. De andre vidner derimod haver allene forcklaret om Contra Citantens Kones Tale, efter den Tiid Kiøbe Contracten burde været opfyldt, og i en Tiid, da hun saag sig nød at sale om igien med sin Tale, for ligesom at faae Sagen lidt at helde til sin Side. Det Bud som er omvudnet at Citanten skulde have faaed om Øgen, er ej heller komed til ham forinden lenge efter Citanten skulde haft Øgen til Sioe, eller det visse Bud om Kiøbes Ophævelse. Af disse og flere Omstendigheder

1775: 190b

kiendes og dømmes hermed for Rett at Biørne Rønholm, skal betale til Citanten Peder Gielmervigen ibereigned haand Pengene og dommens løsning udj alt 8 rdr: Det paadømte bliver at udreede næste 15 Dage etc: Skulde Biørne Rønholm have sendt noged vist Bud til Peder Gielmervig, om Øgen, og det i lovlig Tiid, som dog ej er at formode, da gives ham herved Regress til saadant sit udsendte Bud, om det kand beviises, det ej har efterkommed sin Pligt.
Citanten begiærede domen beskreven og leverede \til/ domen 1 rd: til Stempp:

nock læst
1. Sr: Hans Bugges Bygsel Seddel til Christopher Jacobsen paa 2 pd: 6 mrk: Fisk i Fagerland dat: 4 Maj 1775.
2. Do: til Rasmus Rasmussen paa 1 huud i Gaarden Søre Driveness dat: 4 Maj 1775.

3. Do: til Knud Wermundsen paa 36 s: i Penge i Gaarden Nedre Driveness dat: 4 Maj 1775.
4. Lars Sandvig med fleres Attest til Jacob Houeland paa, at han haver udløst dem hvad de var udlagt i en Stue paa Houeland som ej maae fløttes fra Grunden dat: 9 Decbr: 1774.

Procurator Holch mødte for Retten, paa Niels og Knud Møgsters veigne, og gav tilckiende, at hans Principaler til dette Ting haver indstefnt ved mundtlig Varsel af Bendt Mejer og Lars Fagerbache, de Mænd Michel Bache og Jens Klepsvig fordie de haver bevist Contrarium imod et lovlig Forbud og Fredlysning, og reved Lyng i Citanternes Øe Horgen kaldet, og ventelig andet mere, som nu ej nefnes, men agtes ved Sagens slutning at giøre Paastand om. om alt at lide Dom og høre vidner, som er indstefnt under Lovens Falds Maal.
De indstefnte mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne, som aflagde Eed og der ved afhiemlede at de er lovlig stefnt baade for Lyng rivning i Horgen og andre Øer af Møgsters Ejendom.
Af Vidnerne fremstod
1. Vidne Johanes Haagensen tiener i Bachesund, aflagde Eed og vidnede, self nu i afvigte høst, at have seed Michel Baches Folck rive Løng i selfve Horgen, liigesom og Jens Klepsvigs Folck at giøre det same. Demiteret.
2. Vidne Johanes Knudsen tiener hos Citanten aflagde Eed og vidnede at have i Høst seed Michel Baches Folck rive Løng i holmene som ligger under Møgster, men Jens Klepsvig[s] Folck har han ej seed der. Demiteret.
Følgende Vidner Karj Jens Dr: Klepsvig, Ingeboer Endres Dr: ibm:, Marj Michels Dr: Bachesund og Giertrue Jens Dr: Bache som nu ej møder var til Vidne under Falsmaal af forbemelte Stefnevidner ind varslet hvilcket de og med Eed beckreftede.
Eragted

1775: 191

Jndstefnte Michel Bache og Jens Klepsvig gives hermed Laug dag til næste ting at forsvare sig; ligesaa paalegges og vidnerne Karj Jens Dr: Klepsvig, Jngeborg Endres Dr: ibm:, Marj Michels Dr: Bachesund og Giertru Jens Dr: Bache under Falds maal at møde til næste ting for Vidnes byrdet i Sagen at aflægge, til hvilcken tiid Citanterne maae at i Rette lægge orriginale Fredlysningen eller i minste beckrefted Copie deraf.
Holch forlangede Laug dagen beskreven.

Bendt Mejer forrige Handels og Kiøb Svend udj Qvalvogen hafde til dette Ting ind varslet Jon Walhammer, fordie han ej vil betale ham 4 Skiepper Fransk Salt han haver betroed ham aarene 1764, 65 og 66, derfore at lide Dom til same at betale med 1 rd: foruden Processens Omckostninger at tilsvare.
Jon Walhamer mødte og tilstod lovlig varsel, og sagde Procurator Holch paa hans veigne at han som Fuldmegtig og Procurator har hørdt Citantens Paastand at fordre hans Principal 1 rdr: imod at hans Principal Retmessig ved Pretention skal beviise, at veed denne 1 rd: Fordring, skal hans Principal have til gode 7 rd: 4 mrk:, dependerende og medhengig af det Reignskab som Bendt Mejer forhen ved Jon Nielsen i Bergen haver haft, Bendt Mejers Paastand er vel om den 1 rd: men kortelig at Forcklare, saa vil dette Observere 1. at Hendrich Melboe som var Jon Nielsens Fuldmegtig stod for hans Reignskab, han døde hans Boe og de ringe Meubler som ej Jon Nielsen tilhørde ventelig ved Skiftes Slutning efter ham blev redelig afgiordt, de andre Reignskaber Jon Nielsen vedkomende som Giæstgiveriet tilhørdte, blev da antagen ved overleveringen til Bendt Mejer som Citant, hvor hans Principal den indstefnte, haver Continuert handelen og saaledes fra først af det ene Aars slutning indgaaed i det næste Aar; Altsaa paastod Holch at forinden det maae tillades af Retten, at Bendt Mejer

nyder dom efter sin Pretention, maae han ventelig ligitimere sig med lovlig beviis derfor. og icke efter hans pure talemaade uden Beviis erværve Dom over en for 1 rd: imod Contraparten haver ved den gl: handel 7 rd: 4 mrk: til gode, og derfor paastod Citantens Beviis.

Citanten som uventelig maatte mercke at Jon Walhammer hafde antaget Procurator i denne rene Sag, maatte begiære den udsadt til næste Ting for at beviise den indstefnte over med Vidner at han nylig haver tilstaaed Ford:!! (Fordringen)

Eragted

Det forlangte bevilges.

1775: 191b

videre læst

1. Knud Hilles Bygsle Seddel til Anders Kleppe paa 1 pd: 16 ½ mrk: Fisk dat: 5 Maj 1775.

Hendrich Christie som Ejer af Østevold og Møgster Kircker og tillige befuldmegtiged for sin VæhrFader som Sogne Præst til Sunds Kald hafde til dette Ting indstefnt Jngebrict Schaar, Peder Torrang, Elias ibm:, og Halvor ibm:, til at lide Dom at betale Præste og Kircke tiende af 450 rd:, som de fick for Vaar sild som de kaste paa et Stæd Navaagen kaldet, forrige Aar 1774 i Vaar Fisked, hvoraf de ickun til Dato haver betalt ham 3 rd:, derfore en for alle og alle for en at lide Dom til Tiendens Betaling med Processens Omckost:

Af de indstefnte mødte {alle} \ingen/ untagen Elias Torrang, hvilcke paa egne og den udeblevnes veigne tilstod lovlig at være stefnt.

Vidnerne Knud Bachesund og Knud Hille mødte og fremstod

1. Vidne Knud Bachesund paastod han ej til Vidne i Sagen er stefnt;

Thi fremstod Stefnevidnerne Bendt Mejer og Lars Fagerbache, som under Eed beckreftede at han til Vidne i Sagen lovlig er stefnt. dog ej under Lovens FaldsMaal men 2. Vidne Knud Hille har de stefnt under Falds Maal til dette Ting som Vidne tilligemed Wintziens Hille om den Sum som kasted paa Navogen gav af sig.

Knud Hille mødte og sagde at han er en medJnteressent i Sagen og var med om Kasted fra først til sist, dog ejede de indstefnte læsinge noden, og de tog ham med straxt.

Christie paastod, at han ej kunde ansees for nogen medJnteressent i Sagen, men allene som en Arbejder med de øvrige, siden Vidnets Lag nod ej blev brugt for (før) efter læsingen var skeed.

Wintziens Hille hafde same udflugt som Knud Hille, og sagde de at bæste nod som fangede Silden paa Navogen var deres Nod.

Eragted

Den undskyldning som indstefnte Knud og Wintziens Hille haver brugt, for at undgaae at vidne i denne Sag, nemlig at de baade self og deres Nod var inter[e]sserede i kasted vil efter Lov frietage dem for Vidnes byrd i denne Sag at aflægge, ligesom og Knud Bachesund som ej lovlig under Falds maal indvarslet, ej heller til næste ting kand paalegges at møde; men Christie om han vil Continuere Sagen, maae Skaffe de indstefntes Tienere eller andre intresserede til Vidner.

læst

Santorf Mænds Fredlysning over deres Øer og Land for fremedes Creature og Løng Rivning dat: 5 Maj 1775.

1775: 192

Lisbet Tosches Skiøde til Johanes Simonsen Helland paa overbygsel til ½ løb Smør 1 huud i Helland for 45 rd: dat: 2 Octob: 1774.
3. Skifte breved efter Lussie Schomsness hvis Ejendom i Schomsnes er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 30 Maj 1774.
4. Do: efter Ole Houcheness hvis Ejendom i Houcheness er udlagt efter Pante bogens Udviis dat: 10 Julj 1774.
5. Ole Fittie med fleres Skiøde til Jens Fittie paa ½ løb Smør i Tvedt dat: 4 Maj 1775.
6. Hendrich Christies Do: til Provstinde Christie paa 1/7 Part i Hævreøen for 96 rd: etc: dat: 14 Maj 1774.

Derpaa blev Fogdens tingsvidner examineret,
1. Om frivillig Gave hvor af nu inkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: derom tingsvidne udstæd.
2. Om Qvernernes skyldsetning som i alt for dette Skibreed beløb sig til 11 rd: 3 mrk: 8 s: derom Tingsvidne udstæd.
3. Dito om Giæstgiverierne her i Skibreedet, blev og tingsvidne Udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1775 d: 6 Maj blev Somerting holdet paa tingstædet Bechervigen med Opdahls Skibreedets Almue, og Retten betiendt med følgende Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Niels Amland, Knud Lie, Ole Fladerager, Ole Høvischeland, Simon Malcheness, Lars Grimsland, Ole Koste og Michel Helland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel, LænsM: Mads Godøen og menige tingsøgende Almue.

hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forordninger og andre høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol Extraheret.

Procurator Krag mødte for Retten og i Rette æskede den af hans Principal Lars Fladerager mod Sten ibm: andlagde Sag om 11 hugne furrer, hvilcken Sag til nu er udsadt, og da de i Stefnemaaled fra Lars Fladerager benefnte Vidner icke enndnu!! har alle indfunden sig for Retten skiøndt de har faaed lovlig Varsel saa maatte Comparenten Krag ærbødig anholde at de udeblevne Vidner i Sagen for Lars Fladerager, maatte alvorlig vorde under Falds maal forelagde efter Ford:!! (Forord:) af 3 Martj 1741 til næste høste Ting at Comparere, og da at give den fornødne Oplysning om det paastefnte.
Stefnevidnerne Ole Nesse og Ole Torness, aflagde Eed at følgende [af]? Vidnerne var til dette ting lovlig indstefnt, Christopher Ols: Koste, Knud Stensen Fladerager; som nu møder deraf fremstod
1. Vidne Christopher Coste som aflagde Eed og vidnede, at nu mellem 2 á 3 Aar siden, var han efter Sten Fladeragers Begiær og kiørte noged Timer af Marcken, som forhen laag til samen kiørdt i Stens Marck, dette efterkom han, men veed forresten ej hvem Timeret hafte feldt, han kiørdte det til Vandet i Stens Marck, hafde ej videre at vidne. Demiteret.
2. Vidne Knud Stensen Fladerager aflagde Eed og vidnede,

1775: 192b

at have væred i hans Fader Sten Fladeragers Marck efter Faderens begiær, og kiørte derfra 16 Furrer som laag nedfeldt og laad!! (laag?) ved Roden, hvilcke var laanet af det de hafde lagt der, sagde tillige, at det var lengere udj hans Fader Sten Fladeragers Marck, end Lars

Flederager self paastod at Skifterne skulde gaae da Aastæds Sagen var holdet, dette ved han, at hans Fader lod med 2 Mand tilspørge Lars, om han hafde hugged dette Timmer, Men hvad Lars svarede veed han ej til viis[s]e, hørdte dog de sagde, at Lars hafde sagt han ej hafde hugged uden for Skifted.

Krag vedblev sin forhen giorde Begiæring om Sagens Udfløttelse til næste Ting og begiærede det passerede beskreven.

Eragted

Sagen bevilges til næste Ting udsadt, men ingen udeblevne vidner er \stefnt/ som under Falds Maal kan paalegges til næste Ting at møde.

Procurator Krag mødte paa Lars Fladeragers veigne og efter mundtlig varsel mod!! (indstefnt?) {Marthe Peders Dr: Opdahl} Ingeborg Axels Dr: Dahlen, om en Bielle hun af Lars Fladeragers Creaturer skal have afskaaret høsten 1774, i Koren skorrens Tiid, hvorom ere stefnte Vidnerne Marte P: D: Opdahl, Michel Fladerager, Christopher Koste, Knud Fladerager, Jørgen Kongsvig, hvilcke saavel den indkaldte som vidnerne der i Sagen skal give Oplysning Comparenten Kragh anholdede ærbødigst om, at maatte for Retten fremkaldes, for derefter, for Citanten at i agttage det fornødne.

Jndstefnte Ingeborg Axels Datter blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hendes veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Nesse og Ole J: Høvischeland, som med Eed beckreftede, at hun er stefnt til dette Ting efter Lars Fladeragers Begiær, for en Bielle. til at lide Dom og betale Omckostninger.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Michel Fladerager aflagde Eed, for ham fremsadte Kragh disse 2de!! (3de) Spørsmaal 1. Om Vidnet ej veed, og har været tilstæde samt bleven begiæred af den indstefnte, at følge hende nu sistleden høst i Koren høstens Tiid, omtrent en Tirsdags aften, for at skiære eller tage en Bielle, i Lars Fladeragers Smalehuus af hans Faaer. 2. Om ej vidnet merckede, at same Tiid tog den indstefnte den omtvistede Bielle; 3. Om ej veed, eller har hørdt af den indstefnte, om nogen har bedet hende giordt dette og hvem det var. Vidnet svarede til 1. Qvest: Nej. til 2. Qvest: Nej, til 3. Qvest: Nej. Demiteret.

2. Vidne Christopher Koste aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: sagde Vidnet, at i Fior Vaahr da de laag Creaturerne hieme hos Ole Fladerager, fandt den indstefnte {en} en Smale Bielle i Marcken, hvilcken hun tog og bar hiem, hafde saa Biellen liggende lige til om høsten, da hun hang den paa en af sin huusponde!! (-bonde) Ole Fla-

deragers Koe, som slengte fra Buskaben, hvor {koen} \Biel:/ blev taged i fra dagen efter, da hun nu saag Biellen igien, paa en af Lars Fladeragers Smaler, bad hun vidnet være med sig og tage Biellen tilbage igien siden hun vilde forvare den til Ejeren kom, var dog ej med, og saag ej hun tog Biellen. 2. Qvest: besvaret under første Qvest: til 3de Qvest: Nej. Demiteret.

3. Vidne Knud Fladerager aflagde Eed og vandt til 1. Qvest:, som næst forrige vidne, dog kiendte han ej Biellen. til 2. Qvest: ligesaa. til 3. Qvest: Nej. Den Bielle den indstefnte fandt blev just icke oplyst af hende viidere, end hun talte om den og viiste den til en og anden naar det kom paa Tale.

Comparenten Krag fandt fornøden at begiære Sagen udfløttet til HøsteTinged, og til den Tiid at faae de udeblevne Vidner under Falds maal alvorlig forelagde.

Vidnerne Marthe Obdahl og Jørgen Kongsvig blev paaraabt men mødte ej Thi afhiemlede Stefnevidnerne at de var lovlig stefnt.

Eragted

Til næste Ting udsettes denne Sag, til hvilcken Tiid den lovlig stefnte men udeblevne Jngeborg Axelsdatter Dahlen haver at møde for at forsvare sig; ligesom og de udeblevne stefnte Vidner Marthe Peders Dr: Opdahl og Jørgen Kongsvig under Falds Maals Straf haver at møde for sit Vidnes byrd i denne Sag at aflægge.
Lars leverede 12 s: til Stempp:

Krag paa Lars Fladeragers veigne, maatte i Rette kalle den Sag Lars Fladerager høsten 1772 hafde andlagt mod Sten Fladerager, betreffende tilføyed Skade paa sin Ager Eng etc: af Stens Creature efter Stefnemaales Formeld, hvilcken Sag han begiærede udfløtted til næste Ting, baade for jo !!for jo!! heller at faae Copie af det passerede, og ellers til same tiid at i agttage det videre fornødne.

Eragted

Det af Procurator Kragh \begiærte/ bevilgede[s] herved.

Publiceret til Udslettelse
1. Axel Wermedahls Obl: til Ole Bache og Gunder Øchland paa 100 rd: dat: 6 Octobr: 1769 udsletted efter Qvit: af 8 Maj 1775.
2. Peder Piles Skiøde til Tørris Larsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør ½ huud i Gaarden Langeland for 166 rd: dat: 18 April 1775.
3. Samson Holmes Skiøde til Carl Nielsen paa ½ løb Smør 1 huud i Søre Holme for 74 rd: dat: 6 Maj 1775.
4. den sistes Contract med den første dat: 6 Maj 1775.
5. Sundhordlehns SkifteForvalters Skiøde til Johanes Mortensen paa 1 pd: Smør 1/3 huud i Gaarden Kleppe for 63 rd: dat: 6 Maj 1775.
6. Joen Røsseland med fleres Skiøde til Rasmuss Joensen paa ½ løb Smør ½ huud i Giøvog for 44 rd: 2 mrk: dat: 6 Maj 1775.

Eragted

til paa Mandag ophæves Retten.

Mandagen d: 8 Maj Continuerede Tinget for dette Skibrede.

da læst
7de til udslettelse Jørgen Kleppes Obligation til Willum Hogland paa [?] rd: dat: [? ? ?] betalt efter Qvitering af [? ?] 1775,

1775: 193b

8de Jon Lille Braattetvedts Obl: til Biørne Rønholm paa 36 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Lille Braattetvedt dat: 8 Maj 1775,
9. Axel Wermedahls Do: til Niels Revne paa 150 rd: mod Pandt ½ løb Sr: ½ hd: i Wermedahl dat: 8 Maj 1775.
og 10. Capit: Dahls Skiøde til Gunder Ols: paa ½ løb Smør ¼ huud i Gaarden Berge for 105 rd: dat: 18 April 1775.

Fogdens Tingsvidner
1. Om Frivillig Gave, deraf inckom paa dette Ting 1 rd: 1 mrk: 4 s:
2. den paa Qvernerne i dette Skibreede lagde Afgiftt beløb sig til [?] rd: [?] mrk: [?] s:
3. Om Giæstgiverne. Om hvert i sær Tings vidne udstæd.

Som ingen efter tydelig Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for dette Skibreede ophæved.

Ao: 1775 d: 11 Maj blev Retten til Somertings holdelse, sadt paa Gaarden Haavigen med Ous Skibreedes Almue, og Retten betiendt med følgende Otte Laug Rettes Mænd sc: Jon Dalland, Hans Hatvigen, Sten Dalland, Engel Haavig, Windzians Windeness, Jon Dalland og Joen Haavig samt Hans Lundervigen. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøg: Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse var ankomen, og forhen i denne Protocoll extraheret, tilligemed og
Forord: om Sæbesyderierne i Danmarck og Norge af 3 April 1775.

Thomas Arnesen Lussand fremstod for Retten og meged becklagelig anmelte at han haver 2de Børn sc: Sønen Johanes Thomesen 16 Aar gl: og Dr: Karj Tomes Dr: 10 Aar som begge med den Spedalske Siugdom sterckt er behefted saa de til deres Jndlemelse i Hospitalet alt formeged er trengende og han saavelsom de, inted ejer til deres Jndlemelse deri, hvilcket Andragende blev Almuen forelæst med tilspørgelse om ej de med Laugretted er beckiendt Sandheden i det anførte; hvortil de alle enstemmig svarede ja, og bad at den stackels Fader jo før jo heller maae blive frie for den Sorg at see paa og have disse Børn hos sig.
Thomas Lussand begiærede Tingsvidnet slutted som Retten bevilg[ede].

Niels Berge i Rette æskede sin mod Anders Olsen Øfre Dahlen seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag, om 16 Nøds Creatures Foster eller Gressing i Øfredahls Marck, og sagde han nu at have indstefnt sin Contra Part, tilligemed følgende Vidner, Peder Mitsætre (Mit Sætre), Marthe Svends Dr: Øfre Dahlen.
Paa Contra Partens veigne mødte Procurator Hans Giøen, og gav tilckiende at ContraP: haver udj dette ham paalagde Søgemaal, ladet ved Skriftlig Stefnemaal Contrastefne Citanten Niels Berge for hans saavel ulovlige som ubillige omgang i Øfr: Dahlens Marck med Fæbejte og meere som Stefnemaalet omeld[er] som h/an/d i Rettel: dat: 20 April h: a: som blev oplæst. og i øvrigt vidste ej om han til dette ting af hoved Citanten lovlig var indstefnt, Thi blev Stefnevidnerne Johanes og Ole Hegland

1775: 194

[fremkaldet] som veed Eed beckreftede at de lovlig haver indstefnt Anders Øfre Dahlen i denne Sag, som Niels Berge mod ham hafde andlagt til afvigte Ting, men de hafde ej stefnt ham at paahøre nogen Vidner nu dette Ting.
ContraP:[s] Fuldmegtig lod tilføre, at som de af Niels Berge indstefnte vidner kand denne sinde kand denne Gang ej blive antagen til nogen Forcklaring efterdie Anders Øfredahlen ej er stefnt deres Vidnes byrd at paahøre, derfor paastod Comparent[en] at bemelte Vidner fra Retten maae blive afvist.
Citanten paastod, at, da hans fornefnte Vidner nu møder, de da maatte afhøres, sær siden det i Rettelagde Contra Stefnemaal hvis lovlige Forckyndelse han tilstod saa seent blev ham forckyndt, at han ej fick stefne Anders Øfre Dahlen at paahøre dem, bad derhos at om han ej kunde faae føre dem nu, han da maatte faae Sagen udsadt for at faae dem da afhørdt.

Eragted

Loven tilholder udtryckelig, at naar Vidner skal føres over nogens Ord eller Gierning, skal den Vidnerne skal vidne over være lovlig stefnt dem at paahøre, hvilcket Citanten Niels Berge

haver forbiegaaed, og hvorfore hans inkaldte Vidner ej denne Gang til Vidnes byrds Aflæg af Retten kand antages, da Anders Øfr: Dahlen ej er stefnt dem at paahøre.
ContraCitantens Vidner deraf fremstod
1. Vidne Paal Pedersen Solberg aflagde Eed og vidnede, at han saag nu i Fior Somer, efter St: Hans tiid mod slatten!! (slaatten) 19 Citads!! (Citantens) Creatur i Øfredahlens Marck, som Niels Berge hafde drevet derhen, iblandt hvilcke var 15 eller 16 Kiør, havde ej videre at vidne Demiteret.
2. Vidne Baar Knudsen Øfredahlen aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring.

Eragted

Citantens Forlangende om at faae Sagen udsadt til næste ting kand ham ej negtes, hvorfor den ham herved accorderess paa den maade at Anders Øfredahlen maae blive lovlig stefnt vidnerne at paahøre.

derefter læst
1. Knud Nordvigs Skiøde til Erich Johansen paa 1 pd: 15 mrk: Smør i Gaarden Røen for 80 rd: dat: 11 Maj 1775,
2. Erich Røes Obl: til Joen Jorland og flere paa 80 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 pd: 15 mrk: Smør i Gaarden Røe dat: 11 Maj 1775.

Fogdens Tingsvidner for Ous Skibreede.
Om Qvernerne som i dette Skibreede fantes og blev Taxeret for 1 rd: 1 mrk: 14 s: blev tingsvidne udstæd.
Ligesaa om den frivillige Gave hvor af inckom 16 rdr:

Som ingen vilde gaae i Retten, blev den for dette Skibr: Ophævet.

1775: 194b

Ano 1775 d: 11 Maj blev Somertinged paa same Gaard og med bemelte Laug Rett continueret for Strandvigs Skibreede

og Forordningerne etc: Almuen forelæst.

derpaa læst
1. Fogden Juels Fred Lysning paa Gaarden Windenesses Skoug og holmer dat: 11 Maj 1775.
2. Skifte breved efter Johanes Boelstad hvis Ejendom i Nedre Boelstad er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 21 Decebr: 1774.
3. Do: efter Torchel Kilen, hvis Ejendom i Kilen er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 23 Decbr: 1775.
4. Hr: David Christies Bygsle Seddel til Wiching Olsen paa 1 løb 9 mrk: Smør i Haaland dat: 20 April 1775.
5. Provstinde Legangers Dito til Engel Hansen paa 1 ¼ Teig i Windeness. dat: 20 April 1775.
6. Hr: Bruns Dito til Ole Olsen paa ¼ Pardt i Gaarden Qvale dat: 29 Octobr: 1774.
7.!!

Den seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag, af Wintzens Windeness mod Christopher Boge, blev paaraabt, hvortil Parterne svarede at de er forligt.

Procurator Giøen fremckom og tilckiende gav at han møder for Ole Olsen Øustestad, der haver en Sag under hender for Anbiørn Ulvebne til videre udførsel, der til dette Ting Tiid og Stæd haver ved Skriftlig Stefnemaal, ladet Stefne Omund Paalsen Eide at lide Dom til Betalings Erholdelse fordie han har beckomed af Anbiørn Ulvebne 10 Bucker som endnu i nogle aars tiid er bleven ubetalt, det paaberaabte Stefnemaal lagde han i Rette som vidtløftigere forcklarer Sagens Beskaffenhed, dat: 22 April h: a: saa lydende.

Omund Eide mødte og tilstod Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

Giøen dernæst i Rettelagde den i Stefnemaalet ommelte Beskickelse af 24 Martj 1775 som med sin Paateigning [af] 15 April blev oplæst. at denne Paateigning er rigtig vedtog Omund Eide ligesaa fuldt som om Beskickelse Vidnerne same hafde Eedfæsted.

Citantens Vidner

1. Vidne Hans Kilen aflagde Eed og vidnede, at for endeel Aar siden kom vidnet med Omund Eide og Knud Teigland farende med en hel deel Bucker paa en Giægt!! (Jægt) søren i fra, og laag op med Giægten ved en Øe tet ved Svendsbøe, mens de laag der kom Andbiørn Ulv Ebne ombord til dem, og becklagede sig over at han hafde seed Jld i Huus og hiem, og nu var Smale Siugdomen komen paa hans Creature, de svarede da hertil at det giorde dem ondt, hvorpaa han bad dem de maatte kome op og see Buckene hans, hvortil de svarede de hafde liden Forstand paa Siugdomen, dog gick de op, og han viiste dem 6 som Stod i et huus, da de hafde seed dem siger vidnet til Omund Eide at han aldeeles ej vilde have dem paa Giægten, som og skeede, og segled de derifra uden(?) (men?)

1775: 195

nogen af Andbiørn Ulvebnes Bucker kom ombord til dem. hafde ej videre at vidne. Demiteret.

2. Vidne Knud Teigland aflagde Eed og vidnede, at paa same Tiid som første Vidne har omvidnet, efter at de var naad til en holme paa Haaversholmen, saag de da de skulde drive Buckerne ind paa Giægten om morgenen, at der var komed endeel Skabbede Bucker i lag med; om disse talede de med hin anden og vilde Hans Kilen taged kniven og skoren halsen af dem \eller kasted dend!! (dem) Ombord/, men Omund Eide svarede, at der var ingen Ordre derfore, de vilde heller føre dem til næste holme og begrave dem der, dette skeede ej men de førdte dem hiem i lag med de andre, Smaler. han rejste med Jægten som en lejed karl.

Hans Kilen under forrige Eed sagde og, at den Morgenen de ved Haavers holmen [laag]? saag de Skabbede Smaler var komed i lag med, troede han, de var komed i fra Andbiørn Ulvebne, han vilde skoren halsen af dem og kasted dem ombord, men Omund Eide sagde det har de ingen lov til de vil føre dem til nærmeste Øe og der begrave dem, men dette skeede ej, Smalen fulgte hiem med de andre kiøbte Smaler,

3. Vidne Engel Brathuus blev paaraabt men mødte ej; Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Giøen og Knud Nerhofde som ved Eed beckreftede at dette vidne er lovlig stefnt.

Omund Eide i Rettelagde derefter sit i Sagen indtagne Contra Stefnemaal af 24 April sistl: som blev oplæst.

Giøen tilstod Contra Stefnemaales lovlige Forckyndelse.

Vidnerne Johanes Eide og Engel Brathuus mødte ej, hvorfore Stefnevidnerne Størch Røe og Hans Kilen ved Eed beckreftede at de er lovlig stefnt.

Giøen paa Ole Oustestads veigne, gav tilckiende at han nemlig Ole Øustestad hafde vel Fuldmagt til at formaae en Mand der kunde udføre Sag i mod Omund Eide, men derimod hafde han ej nogen Fuldmagt at modtage noged Contra StefneM: men det maatte forckyndes

for hoved Citanten Andbiørn Ulvebne, altsaa protesterede Comparenten, imod det i Rettel: Contra Stefnemaal, og paastod det som ulovligt maae afviises.
Omund Eide svarede at som Ole Oustestad angiver sig som beskicket for Citanten at føre Sagen, saa har han ej heller andre at forsvare sig imod.
Giøen reffererede sig til sit forrige, dog med Tillæg at han ej allene begiærede Anstand i Sagen til næste Ting men end og at det lovlig stefnte vidne maae forelægges.

Eragted

til paa Løverdag d: 13 Maj udsettes denne Sag, for at erfare om vidnet da skulde møde.

For Retten fremstod og mødte Procurator

1775: 195b

Hans Giøen og gav tilkiende, at han møder for Paal Anders: Drageide {for} Corporal ved Hr: Capit: Segelkes Compagnie der til dette Ting Tiid og Stæd haver ved skriftlig Stefnemaal ladet stefne Sergeant Encken Ana Magrethe Holthe, fordie hun den 11 April sistl: indgick udj en Folckerig Forsamling, et fuldkomed Ja Ord {med} og Egteskabs Løfte med bem:te Corporal, men ganske faae dage derefter Røckede det igien, og tilbage sendte de af hende frivillig annamede Gaver tilbage med mere som Stefnemaaled ommelder, som han i Rettel: dat: 21 April næstl: som lyder saaledes.
Den indstefnte Ana Holdte blev paaraabt, og mødte hendes Datters Mand Samuel Sandahl, som sagde at StefneM: for hende lovlig er forckyndt.
Citantens Vidner
1. Vidne Hans Engelsen Echeland aflagde Eed og vidnede: at nu sistleden 11 April kom der bud efter ham, at han som Laug værge for Ana Magrethe Holthes Encke!!, skulde kome og tale med hende paa Drageide, der komende, hørdte han at hun var i tancke om at holde Ja ord og indgaae Egteskabs Løfte med Corporal Paal Anderss: Drageide, hvorfore han tog hende for sig self, og der declarerede hun, at hun siuntes, hun vilde indlade sig i Egteskabet med Corporalen, mod hvilcket han som Laug værge icke hafde noget at erindre, siden baade hun hafde lidt under henderne, og fick en Kar der havede kongens Penge til Løn, og som kunde Skrive og forestaae at modtage Jndkomsterne af hendes kircke i den Stæd hun hidtil hafde haft frortræd!! (fortræd) derfor af andre, og maatte betalt det til. Siden om aftenen de kom til Bords blev der holdt offentlig Ja Ord, hvorda vidnet som Laug værge spurdte Corporalen hvad Gaard han vilde sette hende paa, til hvilcket Corporalens Broder sagde han vilde oplade 1/3 part i Drageide for dem, og vilde hun ej dermed være fornøyed, skulde han oplade halvedeelen, derpaa skiød Laug værge til Vidne, og Forlovelsen skeede med hendes og alles gode villie og Fornøyelse . han kunde ej forstaae, at hun i nogen maade gick som i Barndomen, men talede baade viselig, og var meged fornøyet. Demiteret.
2. Vidne Omund Eide aflagde Eed og vidnede, at være med i ovenmelte Forlovelse og derfore i et og alt som første Vidne, dog med denne Undtagelse at hvad hun talede med Laug værgen i enrom hørdte han ej, \saa og kun om {1/2} 1/3 Parten i Drageide/, og med dette Tillæg at nogle timer for (før) Forlovelsen, talede vidnet med Encken, og fortaldte hun ham sine Tancker, at hun vilde indlade sig i Egteskab med

1775: 196

Corporal Paal Drageide, hvortil vidnet svarede at var det hendes tancke, saa maatte hun ej siden fixere ham, saaledes som hun forhen hafde giordt med andre brave Folck, hvorpaa hun sagde nej det skulde vist ej skee, det hun nu vilde indgaae skul[d]e hun nock holde, han kan

ej sige andet end at jo konen er en viselig og brav kone, der hvercken ham beckiendt gaar i Barndomen eller mangler paa Forstanden. Demiteret.

3. Vidne Hans Biøndahl aflagde Eed og vidnede: i et og alt som første vidne om Forlovelsen i sig self, dog hørdte han ej andet end at de blev slutted med 1/3 Pardt i Gaarden Drageide hvormed de var fornøyet, tilsist som slutningen af første Vidnes Forck: Demiteret.

4. Vidne Michel Biøndahl aflagde Eed og vidnede: i et og alt som næst forrige vidne uden minste Forandring. Demiteret.

5. Vidne Størck Røe aflagde Eed og vidnede i et og alt med næst forrige Vidne uden Forandring, dog med dette Tillæg at han var den som efter hendes Begiær hentede Laug værgen til hende; og merckede han ej andet en!! (end) at hun var meged fornøyed med at indgaae dette Egteskab. Demiteret.

6. og 7. Vidne Anders og Haldor Sævereide aflagde Eed og vidnede at Corporal Paal Drageide begiærede af dem, at de skulde rejse til Encken Ana Holthe og levere hende de Gaver hun hafde sendt ham tilbage, der komende med gaverne, sagde de deres ærende til Encken som svarede at hun var saa becklemdt for den Gierning eller Forlovelse hun hafde indgaaed, som om hun var klemt imellem toe Stener, for alle hendes folck er derimod og teller saa i fra, de vilde derpaa lagt Gaverne efter sig, men hun vilde ej modtage dem, og Svogeren Samuel Sandahl Svor paa de ej skulde blive i huused hvorpaa de rejste hiem og førdte gaverne tilbage. Demiteret.

Samuel Sandahl indleverede et Jndlæg af dato 6 Maj h: a: som blev oplæst. De paa indlæget skeede paateigninger bleve ej Edfæstede.

Giøen lod tilføre, med Formening at dette fra Ana Magrethe Holte leverte Jndlæg maatte ej af Retten blive modtag[ed] langt mindre Reflecteret paa dets Jndhold, saa som Citanten ej same eller andre Beviiser var stefnt at paahøre, paastod derfor same ej maae kome hans Principal til Prejudice, men som ulovlig afviiste.

Samuel Sandahl begiærede Sagen paa sin Svige[r]moders veigne udsadt til fornøden Contra Stefnings Udtagelse sagde ellers at hans Svigermoder, er paa høy Alder, og er nu som et Barn, let at overtale, og siger ja efter hver mands Tale, saa at hendes Begreb er i vigtige Ting Ganske forsvecket, saa at hendes Ja og

1775: 196b

Samtycke, i disse Tilfælde er af ingen værdie, som Vidner skal beviise.

Eragted

Den forlangte udsettelse kan Encken Ana Holthe ej negtes til næste Ting.

Kaare Hougervold paa egne og de øvrige Ejere til Haalandsdahls Kircke deres veigne haver til dette Ting indstefnt Torjels Engelsen Brathuus fordie han som Huusmand eller inderste hos sin Søn Engel Braathuus [ej]? vil betale til Kircken sine 8 s: aarlig og det i 11 Aar han ej haver styret Jorden, derfor at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Torjels Brathuus blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne.

Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Killen og Størch Røen som ved Eed beckreftede StefneM:[s] rigtige Forckyndelse for den indstefnte efter Jncaminationen.

Eragted

Den lovlig stefnte men udeblevne Torjels Brathuus gives hermed i følge Lov Laug dag til næste ting for at forsvare sig, til hvilcken Tiid Retten haaber han haver læst Lovens 2 Bog 22 Capt: 12 Art: og same efterleved.

videre læst

7. Fogdens Fredlysning over Gaarden Refnes Udmarck og Skoug etc: d: 11 Maj 1775.
8. Elling Hatletvedts Obl: til Niels Sieldbrict paa 21 rd: 56 s: mod Pandt i Hatletvedt dat: 12 Octob: 1770 udsl: efter Qvit: af 11 Maj 1775.
9. Udsletted Guldbrand Baches Obl: af dat: 12 Octobr: 1744 til Gitle Schogseide paa 70 rd: betalt efter Qvit: af 11 Maj 1775.
10.!!

Fogden hafde indstefnt Pigen Marrithe Halvors Dr: for Lejermaal med drengen Wintziens Windeness der for at lide som vedbør og bet:
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal og Forseelsen i sig self er forRæsten saa fattig at hun gaar for hver Mands dør og betler.
Fogden paastod Dom.

Afsagt

Jndstefnte Marrithe Halvors Datter Schaathe som lovlig stefnt, haver inden Retten utvunged tilstaaed sin Forseelse, Lejermaal med Ung kar Wintziens Windeness, hvorfore hun hermed tilfindes at betale Fogden sine Lejermaals Bøder med 6 rd: og derforuden hen bringes til Skibredets LænsM: for der at sidde 8 dage paa Vand og Brød; for hvilcket alt hendes Angivne Fattigdom ej kan befrie hende.

videre læst
10. Engel Marchusses Skiøde til Hans Foer paa ½ Leqve Laxevog for 25 rd: dat: 11 Maj 1775,
11. Joen Houges Do: til Lars Hansen paa 2 pd: Sr: 1/3 huud i Aachre for 86 rd: dat: 11 Maj 1775,
12. Gitle Bolstads Obl: til Erich Sandvig paa 136 rd: mod 4 proC: og Pandt ½ løb Sr: ½ huud i Øfre Boelstad dat: 11 Maj 1775,
13. Elling Hatlet[v]etes Obl: til Niels Refne paa 124 rd: mod Rente 2 rd: og Pandt 12 mrk: Sr: ¼ hd: ½ Fa[a]rsk: i Hatletvedt dat: 11 Maj 1775,
14. Torbiørn Uglehuses Do: til Johanes Ballesem paa 96 rd: mod 4 proC: og Pant 1 pd: 18 mrk: Sr: ½ hd: i Uglehus dat: 11 Maj 1775.

1775: 197

Eragted

til paa Løverdag ophæves Retten.

Løverdagen d: 13 Maj Continuerede dette Ting.

hvor da den af Ole Øustestad paa Andbiørn Ulvebnes veigne mod Omund Eide andlagde, og fra om Torsdag til i Dag udsatte Sag blev paaraabt, hvor da Citantens Fuldmegtig Giøen andførdte at det da \ej/ mødende Vidne Engel Brathuus nu er tilstæde, som han bad Edfæsted og afhørdt.
Vidnet Engel Brathuus aflagde Eed og vidnede at for omtrendt 6 á 8 Aar siden rejste han i de søre {Aar} \Grænser/ paa handel, og blant andre stæder kom paa Gaarden Sundførre og spurde om Folcket der ej hafde nogle Smaler at selge, hvortil de sagde: de hafde ej mange, siden de hafde bordt loved det mæste af hvad de hafde, Citanten saag da nogle Bucker, {og spurde} omtrent 10 i talled, og spurde om de var til falds!! (fals), herpaa sagde Folcket han kiøber dem ej hvorsom er, dertil han siger mener de icke jeg kand kiøbe 10 Bucker, de sagde dertil jo men de haver \kiøbt dem hos/ Andbiørn Ulvebne {til}; {Vidned} Omund Eide skal

have dem, Vidned bød dog 7 mrk: eller som han just nu ej saalige erindrer 7 ½ mrk: for stycket, Folcket sagde tillige, at Omund Eide skulle have alle de Smaler de hafde omtrendt 80 i tallet; har vel hørdt som af et løst Rygte, baade at Buckerne blev casseret for Andbiørn Ulvebne for Smale Sygdomen, som og at de kom hiem med Omund Eies Smaler, dog som melt ej uden som et Bygde Snack, Vidnet forcklarede og under Eed, at d: 18 Martj sistleden kom han og Ole Øustestad gaaende, forbie Eide og vilde til Brathuus, som de da gick forbie Eide vilde Ole Oustestad ind for at tale med Omund Eie, da de kom derind siger Ole Oustestad til Omund Eide, jeg skal hilse dig ifra Andbiørn Ulvebne, om de 10 Bucker du fick hos ham for nogle Aar siden, han ventet Reigning derfore i fald de var saa friske de blev ydet i noged, og hvis de laag døe da svar om dem, hertil Omund sagde, jeg svarer ej herpaa i dag, har du noget skriftligt fra ham, ja sagde Ole men jeg viiser dig det ej i Dag, hvorpaa de skiltes ad, forræsten var dette ej uden allene en Samtale mellem Omund Eide og Ole Oustestad. hafde ej videre at vidne. Demiteret.

Eragted

Med denne Sag beror til næste Ting.

Fogdens Sag mod Egtegiftt Mand Niels Windeness for Lejermaal blev paaraabt, hvortil den varslede svarde at h/an/d vel var lovlig stefnt men der hos hafde faaed Kongel: Resolut: af [?] Septb: a: p: som fastsetter at han kun skal bet:

1775: 197b

Haldor Hansen Sævereide fremstod for Retten og angav, at som hannem fra Hr: Capitaine Segelche er til meldet, at ST(?) Hr: Obriste Schact som Obrist for det andet Bergenhuusiske National Regiment haver udkomenderet hans yngste Søn Ole Haldorsen til den Kongelige hæst Garde, saa endskiøndt inted skulde være baade ham og hans Søn kiærere, end alle tiider at vise sig villig og redebon til, naar paaæskes, at ind træde i den kongel: Tieniste; Saa maatte han dog \nu/ her inden Retten forestille, at han som en bedaged Mand, {og som} \der/ har truffed en betydelig Skade af et hug i sin høyere fod, {der} \som/ foraarsager at han lidet eller inted kand hielpe sig self, haver nu ingen anden at hielpe sig \med sin Gaards Bestyrelse,/ end denne sin udcomenderede Søn, siden den ælste Sønen Samson Haldorsen baade haver været ude i hans Majestets Tieniste {og} tiendt sig frie for {Tienisten} \same/, \og nu opholder sig i Berg[en]/, hans anden søn Hans Haldorsen været udComenderet til Livgarden og end nu opholder sig i Kiøbenhafn, saa at de begge ere fra ham og for ham til ingen hielp; derimod denne hans Søn Ole Haldorsen den eneste hielp for ham som Fader og tillige den der af de alle kunde kome at blive besidder af hans Gaard Sævereide for eftertiiden; hvilcket hans andragende, han begiærede oplæst for Almuen og Laug Ret som efter same skeed var enstemmig sagde, at det fremførte medfører i alle maader Sanhed, og siuntes de, at naar en Mand \som/ icke hafde paa sin Alderdom anden hielp end sin yngste Søn, til at dyrcke sin Gaard, hafde levered sine ældre Børn ud i \K:(?)/ tienisten var det at ynske han kunde beholde ham hiemme, og derfore nedlagde deres Bøn med Faderens om denne hans Søns befrielse for den skede udcomendering.

Det passerede begiærede Haldor Sævereide sig som et Tings vidne fra Retten beskreved, som Retten ham icke kunde nægte.

Fogdens Tingsvidner

1. Om den frivillige Gave hvoraf for dette Skibreede inkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev Tings vidne udstæd.

2. Om de Qverner som i dette Skibreede fantes og blev Taxeret alle for 2 rd: 4 mrk: 2 s: blev tingsvidne udstæd.
3. Om Giæstgiverne.

Som ingen uagted offentlig Udraab vilde gaae i Retten blev same for dette Skibrede ophæved.

Ao: 1775 d: 15 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Gaarden Øfre Waage med Strandebarms og Qvindherres Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne

1775: 198

Otte Edsorne Laug RettesM: Ole Store Fosse, Ole Nedre Brege!! (Berge), Aadne Tangeraass, Ole Schogesahl, Torchel Tangeraass, Samson Grøning, Samson Store Fosse og Johanes Brue. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Ordre og høye Øfrigheds Foranstaltninger som her til Beckiendtgiørelse var anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Sagen som seniste Ting var andlagt mellem Elene Børsem og Aadne Giære blev paaraabt siden den var udsadt, hvortil Parterne svarede at de er forligt.

Torbiørn Jversen Rørvig paa sin Fader Jver Rørvigs veigne i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsadte Sag mod Encken Synneve Mathias Datter og paastod Dom.
Jndstefnte Synneve Mathias Datter blev paaraabt og paa hendes veigne mødte Laugværgen Hans Brue som angav at hun er lovlig stefnt. hafde og Contra Stefnt i Sagen fordie at Citanten haver med Skields ord overfaldet hende derfor at paahøre Vidner lide Dom og betale Omckostninger.
Torbiørn Rørvig tilstod at hans Fader i denne Sag lovlig er stefnt
Vidnerne Jver Stensen Rørvig og Brithe Johans Dr: ibm: ere begge lovlig stefnt men møder ej; Thi fremstod Stefnevidnerne, LænsM: Hans Waage og Lars Schogesahl som ved Eed vidnede at Vidnerne er lovlig stefnt.

Eragted

Da Vidnerne nu ej møder, kand icke heller forsvares, at overile Encken Synneve Mathias Datter med Dom i Sagen, derfore udsettes den til næste Ting og vidnerne Jver Stensen Rørvig og Brithe Johans Datter Rørvig paalægges herved under Lovens Falds Maals Straf hver 10 rd:, at møde til same Ting for deres Vidnes byrd i Sagen at aflægge.

Johanes Store Fosse som andordnet Formynder for Myndtlingen Anna Torbiørns Datter, tilbød inden Retten til Jver Jversen Rørvigen 20 rd:, som skal være til Løsnings Penge for 20 mrk: Smør i Gaarden Rørvigen, som hendes Fader ejede, udj same Gaard, og som paa Skifted efter ham blev udlagt til Skyldemendene, og hvortil hun holder sig for rette Løsnings Mand, da hendes Fader {er} \var/ Iver Rørvigens Ælste Søn, og hun den eneste Datter.
hertil Jver Jversen Rørvig svarede: at han haver et rent Skiøde paa Gaarden, og holder sig til same, holder og sin Broder Datter for ingen Odels mand saalenge Forfaderen lever.

hertil Formynderen svarede hun holder sig icke til Odels Mand for mere end allene til de 20 mrk: hendes Fader ejede, ligesom de og vil have sin tiltale til Jver Rørvigen fordie han haver solgt sin Søn hvad han self icke ejede eller efter lovlig Skiøde hafde indløst, og derfor anseer ham som den der har solgt uhiemlet.
Pengene blev derpaa tilbage leveret.

1775: 198b

Peder Pedersen Lillefoss hafde til dette Ting indstefnt Samson Grønning med Skriftlig Stefnemaal af 28 April 1775 for ulovl: Beskylninger derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost: Stefnemaalet blev oplæst.
Jndstefnte Samson Grønning mødte ej og ingen paa hans veigne, hvorfore LænsM: Hans Waage og Lars Schogesal fremstod og med Eed bevidnede at han er lovlig stefnt.
Citantens Vidner deraf fremstod
1. Vidne Niels Rise aflagde Eed og vidnede: at for nogen Tiid omtrendt 6 á 8 Uger siden stod vidned og talede med Samson Grøning og kom det da paa tale om Peder P: Lillefosse, hvorom Samson Grønning udlod sig med, at han vidste at det var som et fanterie og uOrd som Peder Lillefosse fick paa sig i Brøllupped paa Lillefoss, men som Vidnet ej spurde ham om hvad det var, saa nefnte han ej heller mere. en anden Gang de taltes samen fortaldte Samson Grønning, at Peder Brathebøe kom til han og spurde hvorledes Peder Lillefosse var, hvortil Samson sagde at han hafde svaret: at Peder Lillefosse var lidt drøck feldig og noged i Gield samt tillige noged løsagtig (løstagtig?) af sig, {og} atter en anden Gang fortaldte Samson Grønning vidned at i Brøllupped paa Lillefosse fandt Folck et udnafn paa Peder Lillefosse og kaldte ham Jngerie Stuten, men nafngav ej hvem han hørdte det af, uden allene af Moes Folcket fra Qvam som og hafde sagt ham at aarsagen til dette Udnafn var at der blev fundet et Aacklæde paa Backen efter hvor Peder Lillefosse og Jngerie Storefosse hafde lagt. hafde ej videre at vidne. Demiteret.
Vidnerne Torjer Grønning, Niels Tangeraass, og Siri Anders Dr: Grønning mødte ej men fornefnte Stefnevidner aflagde Eed at de til Vidner i Sagen lovlig er stefnt.

Eragted

Under Lovens Falds maal paalægges Vidnerne Torjer Grønning, Niels Tangeraas og Siri A: Grønning at møde til næste ting for deres Vidnes byrd i denne Sag at aflægge til hvilcken Tiid Sagen udsettes.

Nu læst følgende Documenter saasom
1. Frue Marie Dahls Bygsel brev til Knud Tomessen paa 1 løb 9 mrk: Smør i Løning dat: 16 Maj 1775,
2. læst til Udslettelse Hr: Bergsk: Hunthes Obl: til Proustinde Gielmeuyden paa 206 rd: dat: 18 Octobr: 1769 betalt efter Qvit: af 18 Febr: 1775,
3. Johanna Lille Dahles Byg[s]le Seddel til Gabriel ibm: paa ½ løb Smør ½ huud i Lille Dahle at bruge i 9 Aar paa de i Bygsle Seddelen anførte Vilckaar dat: 16 Maj 1775.
4. Skifted efter Daniel Galtung hvis Ejendom i Torsnes og Belsnes blev udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 17 Octobr: 1774.
5. Do: efter Torbiørn Hiertness hvis Ejendom i Hiertness blev udlagt efter Pante b:

1775: 199

udviis dat: 24 Septbr: 1774.

6. Auct: Skiøde til Knud Furhofde paa ½ løb Smør ½ huud i Furhofde for 473 rd: 3 mrk: dat: 19 Octobr: 1774,
7. Anders Nedre Waages Obl: til Niels Aachre med fleere paa 80 rd: mod 4 proCto: og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør ½ huud i Nedre Waage dat: 19 Octob: 1774.
8. Lars Store Fosses Skiøde til Søn: Haaver paa ½ løb Smør i Store Fosse for 50 rd: dat: 16 Maj 1775.
9. Skiftebreved efter Johan Galtung hvis Ejendom i Galtungs Gaard Torsness er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 23 Junj 1772.
10. Helje Schelnesses Skiøde til Lars Døsvig paa 1/16 pardt i Sundahls Saug med Grund for 26 rd: dat: 16 Maj 1775,
11. Johanes Rises Declaration til Anders Kierrevigen dat: 16 Maj 1775.
12. Torbiørn Rørvig[s] Vilckaars brev til Faderen Jver Rørvig paa endeel Føderaad dat: 16 Maj 1775.
13. Willum Lille Dales Obl: til Encken Madame Hundt paa 200 rd: og Fogden Juel 50 rd: mod 4 proCento og pandt ½ løb Smør ½ huud i Lille Dahle dat: 27 Decebr: 1774.
14. Hr: Major Pritziers med fleres Skiøde til Hr: Lieut: Westerberg paa 20 2/5 mrk: Smør [for] 95 rd: 5 mrk: dat: 23 Martj 1773.
15. Madame Hunthes Skiøde til Willum Larsen paa ½ løb Smør ½ hd: i Lille Dahle for 314 rd: dat: 27 Decbr: 1774.
16. Joen Fuglebergs Dito til Sønen Hactor paa 2 pd: 15 mrk: Sr: ¼ hd: for 144 rd: i Fugleb[erg].
17. Hactor Fuglebergs Vilckaars brev til Fader[en] Joen Fugleberg paa Føderaad dat: 16 Maj 1775.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dag den 17 Maj Continuerede dette Ting

hvorda Fogdens Tingsvidner blev examinerede
1. Dem om Frivillig Gave hvoraf for Qvindherres Skibreede indkom [?] rd: [?] mrk: [?] s:, og for Strandebarms Skibreede [?] rd: [?] mrk: [?] s:, derom Tingsvidne udstæd.
2. Om Qvernerne hvis Skyldsatte Sum blev for Strandebarms Skibrede [?] rd: [?] mrk: [?] s: og for Qvindherres Dito [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorom Tings vidne udstæd.
3. Om Giæstgiveren i Giærmundshafn.

Som ingen videre i Retten hafde at bestille blev Retten for disse Skibreder ophæved.

bet:
Ao: 1775 d: 18 Maj blev Retten udj følgende Aastæds, Renings og Stenings Sag sadt paa Gaarden Engedahlen Benificeret Gods til Domckirckens Præster i Bergen og Retten betiendt med følgende Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Hans Berge, Ørje Ohme, Hans \R:/ Lille Linge, Niels ibm:, Haaver Berge, Lars Øfsthuus, Paal Dybsland, og Johannes Store Linge. Overværende i Retten Stædets LænsM: Hans Øfre Waage som Laug Retted med sig til Stædet bragte.
Alt i Følge Lars Olsen Engedahlens begiær og udstædde Skrif[t]lige Stefnemaal af 24 April 1775, som han indleverte der blev oplæst saa meldende.

Den i Stefnemaaled indstefnte Contra Part mødte og tilstod lovlig at være stefnt. sagde derhos at have Contra stefnt i sagen Saaledes, 1. til at beviise om ContraCit: har begaaet Vold

1775: 199b

2. fordie han haver undersadt ContraCitantenss Haand under en Forretning, som i Følge Sorensk: tilladelse af 4 Mænd blev holdet for at Stifte et fredeligt Forlig {blev} mellem Parterne om hvor Skifterne paa Bøen skulde gaae, hvilcket Documente dog ej blev tinglyst men casseret. 3de fordie Citantens hafte 4 Mænd gick uden om de Mærcker ContraCitanten tilforn har holdt sig efter og sadt nye Mercker eller paaler. 4. at paahøre Vidner lide Dom og betale Omckostninger.

Citanten tilstod Contra Stefnemaales lovlige Forckyndelse, sagde derhos at han af Sorensk: Fick Tilladelse at tage 2 Mænd paa sin Side og tilbyde sin ContraPart at tage 2de Mænd paa sin Side og med disse 4 at opgaae og Rette Skifterne efter gl: vidner, men som hans Contra Pardt ej vilde tage nogen paa sin Side, tog Citanten 4 Mænd, som efter beckiendte Folcks sigende viste hvor Skifterne skulde gaae, og der opsadt de Mercker, men som C:Citanten i det der oven {holdte} opførte Documente, ej vilde sette sit Signet, blev same casseret og Citanten nød at andlegge denne Sag.

Contra Citanten tilstod at han var tilbuden 2de Mænd men vilde ej tage dem.

Citantens Vidner mødte og deraf fremstod

1. Vidne Niels Siursen Solberg gamel noged over 50 Aar, nærmeste beboer her med hvor han har boed 25 Aar i 3de og 4de Led slegt med Contra Citantens Kone, aflagde den Forcklaring, at han ej veed af flere Skifter paa bøen, end et enckelt Ende Skifte {paa Bøen} mellem Parterne som han veed og har hørdt skulde staae ved holvejten i en Ager Hovedugen kaldet; hvor de andre Ende Mærcker er, veed han ej, ellers var han med da de 4 Mænd opgick Skifterne, og sadte de da Paalerne eller merckerne hvor snoren Faldt mellem Endeskifterne, efter som gamle Vidner sagde det skulde gaae; Om Skogen sagde dette vidne at han skal viise os et Skifte, i Skougen som er flytted, kand for Ræsten ej nafngive alle Mercker i Skougen, men skal viise Skifterne naar paafordres.

Parterne sagde da saavidt var Passeret, at de ingen Trette haver om Skouge Skifterne, og derfore ej vil have nogen vidner derom førdt; men Skifterne skal gaae tilforn {fra} i Godals teigen, øverst i Geitelie derifra i ben streckning til Godals hougen efter korserne, i Smør skaar gaar Skifterne af en kleiv øverst i Smør Skaar, derfra ud i en Furre med kross i som er det andet Ende Skifte i denne Teig, i hieme Marcken gaar Skifterne fra Parten med Engedahls vatne til Hofden eller høgste Barlinde hougen \følger saa Rusten til hofdegaren/ i mellem disse Skifter er et Bejelag paa {nor} Øustre leden paa Kiønen, hvor det følger Ruusten og siden \viser/ korserne vejen.

1775: 200

et Skouge Skifte gaar fra Oven paa Melcke Stølen og til en Gluffe i øfste Skaar Berged og er her imellem en Kross i en Bierck, saa oppe [i] Skaar Berged, i en Furre med Kross i, gaar saa lidet i Krog frem til et andet lidet Bergelag under Kolhelleren naar det saa komer oppaa, komer Skifted bendt og Svarer i mod de første Skifterne derfra i en Eg med Kross i og derfra i en Furre med Kross i saa i et Skarv i Tordahls Kirckevej følger saa vejen til Tordahlen.

Med disse Skifternes Opregnelse var begge Parterne fornøyed, og skal holde sig same Eftterretelig, og da Torbiørn Engedahlens Dreng haver \huus bunden/ uvidende hugged 3 læss vedhd!! (ved) fra Lars Engedahlen skal Lars derimod hos Torbiørn faa 3 læss tilbage med sameslags ved i hieme Marcken.

2. Vidne Torjer Christophersen Lillefoss aflagde den Forklaring som første vidne har sagt skeede da de 4 Mænd var der og var vidnet en af de 4 Mænd, og første vidne den anden af dem, ellers sagde vidnet at Cit: allene da paastod bene Skifter mellem sig og sin Grande. kan viise hvor Skifterne blev sadt.
3. Vidne Niels Siursen Engedahlen 56 Aar, fød i Hardanger men boed her paa Citantens Part i denne Gaard i 16 Aar nu 7 Aar siden, men opholder sig end nu her, og er hans Kone i Andet Led med Contra Citantens Kone [beslegted] aflagde den Forcklaring at 1. Ende Skifte gaar fra en Paale ved Elve braatted i Lange teigen derfra i en liden Gluffe i et Berg Hilderen kaldet, herimellem stod vel nogen Paaler dog icke i ben streckning, hvorledes vidnet var nød og bruge dette for at beholde Freed skal han viise, 2. paa væstre side af Elven begynder Skifted i en Older tet ved Elven, derfra i Holvejten ved Ageren Hoved dugen kaldet, her imellem stod og nogle paaler efter tøcke ungefærlig bendt. det brugte han ej heller just saa som Skifterne nu staar, men skal viise det naar han komer der; disse Skifter, som omforklared er, blev han (ham) viist af sine væhr Folck, men da hans Naboer gick indom og paa ham, tiede han i!! stil formedelst sin Fattigdom, da han ej magtede at kalde Retten hiem. 3. Skifted skulde gaae fra en Flors nov og ned i Ageren kaldet Hovedugen. lige saa er og en liden Fejl oven i en Ager kaldet Botnen, hvor skifted skulde gaae fra Ageren i en Aske Stue derfra i en Bergs Klub i Hougebrecken, saa i en Bircke Stue hvor en Paale Stod, saa i en liden Birck i en Myr følger saa Paalerne til hvor en Steen staar i Ende Skifted i Qvelven. Et ende Skifte begynder i en Paale ved Elven derfra i en Ask, saa i en Beck, følger saa Becken til Solbiørs berged. paa anden side af denne Teig begynder Skifted i Ælven i en Paale, saa opi myre halled, følger saa Myre halled, dog vilde Contra Parten gaae over et Næss i Myren, gaar saa opi

1775: 200b

et lidet Skarv, siden op i en liden Sten af Stenen i Vejen, siden følger det vejen hele Bøen, J Badstue dalen gaar Skifterne fra en liden Steen op i et Skarf, saa i en Eeg. Alt dette har han hørdt af sine Væhr Forældre som boede her i lang Tiid.
4. Vidne Marrithe Lars Datter \52/, kone til næst forrige vidne og Søsken og Barn til Contra Citantens Kone aflagde {den} Forklaring i ord og Mening som hendes Mand om Lange teigen og Jndredahlen samt Myren, om de andre Skifter kunde hun ej erindre sig, men {i} viiste at hendes Forældre alle tiider tretted med Naboerne om Skifterne, men det kom ej til Process i hendes Tiid led de hvad de kunde for Fattigdom, kan viise Skifterne. ved og, at en dag i hendes Barndom de slog paa Langeteigen, blev en Paale flytted mens de var hieme og Spisede, og har alle tiider være[d] trattel om Skifterne paa Bøen, og fornermede Contra Parterne alle tiider den Pardt.
5. Vidne Lars Endresen Præstegaard gl: over 70 Aar, opaled her paa Gaarden og væred her i Bøygden al sin Tiid ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at et Skifte begynder i løMøne(?) og gaar til Ageren Hovedugen kaldet i Ben streckning til hvor en Paale stod. fra Endres Smalhuus til en stoer Jordfast Steen, saae bendt opi hameren, J øvrigt veed han ej flere Skifter undtagen Myre skifted som 3. Vidne har forklared og gaar som han har sagt. Loved at viise Sk:
6. Vidne Endre Endresen Engedahlen Broder til næst forrige vidne gl: 53 Aar boed her, fød her og opholdt sig her al sin Tiid. aflagde den Forcklaring ligesom Broderen med Tillæg, om Myre Skifted og til holvejten ved Hovedug Ageren, ellers har han alle tiider hørdt at der har været trætte mellem disse Parter som og deres Formænd, og har alle tiider de Folck som har boed paa Citantens Pardt, siunes de har fundet sig fornermed af Contra P: og deres Formænd. lovede at viise Skifterne.

7. Vidne Michel Tofte aflagde {Eed} den Forcklaring gl: 64 aar tiente her 2 aar hos Contra Partens Fader nu 40 aar siden ej slegt aflagde den Forcklaring, at efter han tiendte her, kom der en klage til hans Fader at Contra Partens Fader skulde have fløtted et Mercke i Badstue dalen ind paa Citantens Brug, dette eftersaag han, og sagde hans Fader han siuntes det var fløtted, kan dog ej viise Merckerne. Om Langeteigen sagde han at Skifterne gick fra en Paale ved Elven, derfra i en Rund Jordfast Steen under Berged, til medt!! (midt(?) skifter var der sadt som en Paale. lovede at viise Skifterne paa Lange teigen.
8. og 9. Vidne Torjer Knudsen Suufsæter og Torjer Olsen Houchaass

1775: 201

aflagde Eed og sagde, at de!! (da) de for nogen Tiid siden var udsendt fra Citanten for at tilspørge Contra Parten om han vilde tage 2de Mænd paa sin side saa vilde Citanten tage 2 Mænd paa sin side og rette Skifterne, hvortil Contra Parten sagde, nej icke uden Citanten vil lade Rette paa sig hvor det falder, her til Citanten siger han mente der ej var noged at rette paa ham; Saa blev der ej videre slutning mellem dem. Demiteret.
Contra Citantens Vidner deraf fremstod
1. Vidne Lars Endresen Engedahlen Contra Partens Fader. Mod dette vidne Protesterede {Contra Parten} Citanten.

Derpaa faldt Rettens Kiendelse saaledes

Torjer!! (Torbiørn) Engedahlens Egen Fader, som den der mueligens er Aarsag i den Trette der i dag behandles, kan ej tvert i mod Lovens 1 Bogs 13 Capt: 17 art: vidne i denne Sag og derfore hermed fra Retten afviises.
2. Vidne Erich Olsen Brue og 3. vidne Lars Endresen Præsteg: aflagde den Forcklaring \under Eed/, at {han} begge vidnerne gick op med den Contract som var Skreved, efter det som de 4 Mand hafde opgaaed, for at høre hvad Torbiørn Engedahlen vilde sige, og om han vilde forseigle Contracten, da de læste den for ham, stod baade hans nafn i og under men Boemercke eller Signet fattedes, og det var det de gick efter; Contra Parten svarede: at da han ej var fornøyed med hvad de 4 Mænd hafde giordt, lod han de ej heller faae Signeted, og derfor blev Contractet til ingen Nytte, og denne Sag andlagt.
4. og 5. Vidne Johanes Brue og Hans ibm: aflagde Eed og vidnede at efter de 4 Mand hafde været her og holdt det Skifte som for er Forcklaret saa blev de tilckaldet af Contra Parten og befandt de da at Skifterne gick efter de 4 Mænds Forretning efter Snor i Jndre dahlen men det skildte 9 Fod lengere ind paa midten paa Torbiørns Pardt efter som de gamle Skifter stod. J Lange teigen var Ende Skifted lidet fløtted ind paa Torbiørn, men ellers gick det mesten bendt, lovede at viise Stæderne. De sagde og at Contra Parten tilbød Citanten \at bytte/ Ager og Eng men ej Udmarcken men Contra Parten vilde ej uden Skogen og blev bytt.
Derefter begav Retten sig ud paa Marcken i Følge med Vidnerne og begge Parterne. Vii gick da først til Lange teigen hvor vii sadte En Merckesten med vidner under Gluffed ved Langeteig hilleren, derfra i same Streckning nedsadt 3 Merckestener med Vidner til Elven. af denne Streckning ej!! (ejer) Lars paa Øvre og Torbiørn paa nedre Side. 2. Skifte begyndte paa Olderoden ved Myren hos Elven hvor en Marckesten med Vidner blev sadt. derfra i same Linnie til holvejten under Hovedug Aageren hvor en Merckesten med Vidner blev ned sadt mellem disse Merckestener staar i same Streckning endeel Paaler, af denne Streckning ejer Lars ligesaa paa Øfre og Torbiørn paa nedre Side. 3. Skifte paa Øvre side af

1775: 201b

Hovedug Ageren, blev ned sadt en Merckesten med Vidner og derfra i Løemøne(?) efter Snor, men som sten ej her kunde nedsettes satte vii den paa nederste Side af vejen. 4. Skifte

gick i Jndre dalen hvor en Merckesten med Vidner blev ned sadt, saa i same streckning sadt 5 Merckestener med Vidner, saa i yttre side i en stor Ask hugged et Kross, og endelig i den omprovede Beck i et fast Berg hugged et kross, siden følger det Becken til Solbiørgs Berged. Af denne Streckning ejer Lars paa yttre Side og Torbiørn paa Jndre Side. 5. Skifte var i Høy hilleren som blev afmercket med et kross i Berged og en Marckesten med Vidner frem om, af denne hiller ejer Lars Østre og Torbiørn Væstre Parten, 6. Skifte paa Jndre dals Myren første Merckesten sadt med!! (ved?) Becken med vidner, derfra 4 Mercker opigiennem Myren og det siste var et kros i et Berg ved en Birck, derfra bordt efter myre halled i et Skarv hugged et kross, lengere bordt i streckningen sadt en Merckesten med Vidner, saa i et Skarv hugged et kross, derfra bendt opi en Stoer Sten hugged et kross, derfra følger det vejen lige til Becken hvori det forrige Skifte gick, Paa Myren og under halled ejer Lars nedre Side og Torbiørn øvre side, alt til Vejen men siden ejer Lars Øvre siden og Torbiørn Nedre siden. 7. Skifte i en {stoer} \liden/ Jordfast sten hugged en L(?) derfra i lige Linnie op merckestener og krosser 7 i talled til paa en houg som viiser til Huuserne opsadt en Høy Mercke sten med vidner, derfra 1 Merckesten neden for i hougen saae et kross i et Berg ved en Ask, derfra i en liden houv i Botne Aageren sadt en Merckest: med Vid: Af denne streckning ejer Lars paa nedre og Torbiørn paa Øfre side, 8. Skifte var en kross i en Jordfast sten med kross i i Klæjven, derfra 8 Mercker i same Streckning til en Marckesten med vidner ved en stoer gl: Ask, og det 9de Mercke rejnen(?) Lille Æckren kaldet, af denne Stræckning ejer Lars den Øverste og Torbiørn den nederste Pardt, 9. Skifte var et kross i Store Stenen kaldet og en Marckesten med vidner i Rejen!! (Rejnen?) paa Store sten flæcket, deraf Lars øverste og Torbiørn nederste deel. 10. Skifte hugget et kross i en stoer sten under Væster breck hameren og lige ned ved en huuse tompt sadt en merckesten med vidner, heraf Lars den Søreste og Torbiørn den nordreste Pardt,

1775: 202

11. Skifte i Badstuve dalen der sadt en kross i en stoer sten ved en Ager Becke flæcket kaldet, derfra i et Skarf hugged et kross, derfra i et Do: Skarf hugged et kross, saa sadt en merckesten med Vidner, derfra i en stoer Sten hugged et kross, og endelig ved en Bierck mod Bøegaren {hugged et kross} \sadt en Mercke sten/ af denne Streckning ejer Lars paa Østre side og Torbiørn paa væstre Side.

Endelig viisede Vidnerne Lars Præstegaarden og Niels Engedahlen os, at der paa Larsses Grund er byget følgende af Torbiørns huuser, saa som en Skygge nu opsadt, større end den var før, jtem paa trede Parten af en Jldhuus Grund med et lidet huus bag ved.

Retten begav sig derpaa hiem igien.

Hvor Vidnerne som ej tilforn hafde aflagt sin Eed aflagde den nu og blev demiteret.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Dagen efter den 19de Maj Continuerede denne Sag, i begge Parters Overværelse.

Citanten indleverede da den af de 4 Mænd holdte Opteignelse over hvor Skifterne mellem ham og hans Contra Pardt skulde gaae, jtem Tilladelse af sin Ejer at faae sin deel af Gaardepardt[en] udskift, dernæst forestillede at som han med sin Grande om alt uden giærds er forened, og det kun er Om hvor Bøeskifterne skulde gaae, der har væred tvist og same nu af Retten taged i Øyesiun og der, efter befundne rigtige Endeskifter bruckede(?), Om han da ej for at koste Afrisning maatte være forskaaned.

Parterne andgav at der er følgende Bøeskiftter hvor om ingen Tvist er, saasom saa mange støcker et kaldet høse Støcket Gillestøcket, 2 Støcker ind igielled, skal gaae som efter gamel Tiid.

Parterne blev derpaa af Retten tilspurdt om de noged mere hafde at tilføre; hvortil de begge sagde nej men var med Dom fornøyed.

Denne Sags Omckostninger anføres Saaledes

6 Miles Skyds med 3 Mand til Stædet er	1	3	0
1 dags Diet penge		4	
2 dages Forretning	3		
Skyds og Diet hiemigien	2	1	
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse af Manden self betalt	1		
LænsManden for hafte umage	1		
de 8 Laug Rettes Mænd hver [?] mrk: er	4	3	
	13	5 mrk:	0 s:

foruden domens løsning som den koster same begiærer.

Derefter blev i denne Sag af den Ganske Rette saaledes dømt og

1775: 202b

Afsagt

1. At Skifterne inden Gierds skal gaae saaledes som de af Retten med Krosser og Mercker blev udskiftt og skal same af Retten opsadte Mercker blive til en Rette snor mellem Citanten Lars og Contra Cit: Torbiørns Brug for dem og alle deres efterkomere; ligesom og deres inden Retten indgangne Forlig om Udmarcken hermed i følge Lovens 5 B: 1 C: 1 og 2 art: bekrefter. 2. Citantens Paastand om at Contra parten skulde betale Volds Bøder fordie han optog nogle af de Mercker som de 4 Mænd ned sadte, frafaldes herved; Thi vel er det befunden at disse 4 Mænd, hvis Forretning gick ud paa at faae Parterne \forligt/, icke paa et eneste Stæd haver fornermed nogen af Parterne, med sine Mercker, saa var det dog ej nogen beskicket Rett, og hvorfore og Contra Parten, naar han ej vilde underskrive hvad de hafde forrettet kan ansees som ubunden til Ansvar, for at have brudt det de giorde men lad være Torbiørn icke vilde følge same, saa burde han dog have indseed, at de Skifter han holdt sig efterrettelig, gick paa de flæste Stæder ind paa Citanten ham til Skade; og derfore icke tvunged ham til denne Process. 3. Torbiørn befries herved for at betale noged til Citanten for den deel af hans Grund som Torbiørn har bygged paa, dog skal til Vederlag for eftertiden uddeeles et passeligt Stycke af Contra Partens Bøe og lægges til Citanten. 4. Contra Partens paastand om at faae Citanten i Straf, for han skal have sadt hans Nafn under den af de 4 Mænd holdte Forretning frafaldes ganske; Thi det er beviist at Forretningen gick overstyr og Retten maatte hiemckaldes allene fordie Contra Citanten ej vilde holde sig efter de Mercker de 4 Mænd hafde opsadt, skiøndt deres Gierning fantes Rigtig. En anden Sag hafde været, om Citanten med Contracten hafde vildet tvungen Contra parten til at efterleve den, og søgt derpaa Ting dom og paaberaabt sig hans Haand som Beviis om Contractens Gyldighed, og ej self casseret den. 5. Om de af de 4 Mænd opsadte Mærcker er talt tilforn. og 6. Da alle gode og billige Tilbud som Citanten Lars Engedahlen haver giordt sin Naboe Contra Parten Torbiørn Engedahlen ej har været til nogen Nytte; men han haver tvunged Citanten til enten at lide Uret paa sit Brug, eller og koste Aastæds Sag paa Stædet, saa kan Retten ej heller andet end tildøme ham nemlig Citanten at nyde af Torbiørn Larssen Engedahlen i denne Sags Omckostninger 25 rd:, mod at Lars betaler Retten med 13 rd: 5 mrk: Det paadømte udredes og efterkomes de næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse etc:

1775: 203

Til vederlaug for(?) (paa?) huuserne \Toften/ blev uddeelt paa et Stæd kaldet Vetle Lejte med 3 Marckestener med Vidner, som for eftertiden skal tilhøre Citanten Lars. at skaa!!

betalt

Ao: 1775 d: 7 Junj blev Retten udj følgende Huusebesigtelse Forretning sadt paa Selfejer Gaarden Nordbust udj Opdahls Skibreede og Tysness Præstegield bel: og Retten betiendt med følgende 6 Edsorne Laug Rettes M: sc: Mads Godøen paa!! (for) Hans Mevatne, Michel Helland, Hans Botten, Ole Fladerager, Hans Epland, Sølfæst Store Sætre. Overværende i Retten Skibredets LænsM: Mads Store Godøen som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

Alt i Følge Begiær af Baar Nielsen som ejer for 1 løb 22 ½ mrk: Sr: her i gaarden som han sig haver tilforhandlet af Jver Poulsen Nordbust efter Skiøde af 6 Maj 1774 hvilcket blev oplæst.

Jndvarslede Iver Nordbust var nærværende og tilstod at være til i Dag lovlig varslet at overvære paa egne og sine Børns veigne denne reqvirerte Huuse Besigtelses Forretning.

Retten begav sig derpaa at besigtige huuserne hvilcke befantes saaledes

1. Stuve huus med udskaadt i meged slette Omstendigheder, baade med Timeret i sig self som med Taged hvilcket siste haver ganske forskiødt sig og er fuldt af draaber, og overaldt forraadnet blev nu andsadt for 5 rdr: i den Stand det nu er. 5 0 0
2. et Timret Jldhuus ved Stuen kand formedelst Alder og forraadnelse ej blive staaende, blev des aarsage vurderet 3 mrk: 3
3. et timret Stabur med udskaatt nu af værdie 5 rd: 3 mrk: 5 3
4. en Floer med Møtting Skudt samt Stald alt under et Tag meged bederved og lidet Tag paa alt Taxeret i den Stand det nu er for 10 2
5. en Lade til Korn og Høe med Høeskudt i Brøsted alt anseed i den Omstendighed det nu forefindes for 16
6. et Timret Smale huus uden Svaler Taxeret for 4

fleere huuser fantes ej denne Gaardepart Tilhørende

Suma paa alle Gaardens Huuser	38 rdr:	0	0

Denne Forretnings Omckost: er saaledes

Skyds til Stædet med 3 Mand 3 Mile er 4 mrk: 8 s: 1 dags			
Diet penge 4 mrk:	1	2	8
Jncaminations Penge 5 mrk: 4 s: en dags {Diet} \Forret:/ Penge 2 rd:	2	5	4
Skyds og Diet penge hiem	1	2	8
Stempp: Beskrivelse og Segled	1	3	
	7	1	4
Fogden for Laug Retts Opnefnelse som sædvanligt mig leveret	1		
LænsM: 3 mrk: hver Laug Rette 1 mrk: 8 s:	2		
	10	1	4
For Rettens Underholdning mens Forretningen varede	7		

Derpaa blev af den Ganske Rett saaledes

Afskediget

Alt hvad i fremtiden befindes Reqvirerenten!! Baar Nielsen Nordbust haver kosted paa dette Brugs Huuser, og de derfore mere kand ansees Værd, end de nu er taxeret for, tilligemed denne Sags Omckost: gives ham fuldkomen Regress for, hos den eller de, som vil ansee sig som Løsnings Mand til dette Brug udj Gaarden Nordbust. og saaledes denne Forretning slutted.

1775: 203b

{ræster alt til mig}
betalt alt
Anno 1775 d: 8 Junj blev Retten udj følgende huusebesigtelses Forret: sadt paa Selfejer Gaarden Opdahl i Opdahls Skibrede og Præstegield bel: og Retten betiendt med eftersk: 6 Edsorne Laug RettesM: sc: Mads Godøen for Torbiørn Nedre Dalland, Ole Opdahl, Hans Epland, Ole Fladerager, Hans Botten og Jver Nordbust. Overværende i Retten Skibredes LænsM: Mads Store Godøen som Laug Retted med sig til stædet bragte.

Alt i Følge Hendrich Nordbustes Forlangende, paa sin Myndtling Ole Torjersen Svinedahlen eller Opdahls veigne som Ejer af 1 løb Smør her udj Gaarden Opdahl som denne umyndige, der er kun 7 Aar gl: ejer efter Skiøde af dato (ope rum) der blev oplæst, men som hans ForM: haver seed sig nød til at bort bygsle dette Brug til den umyndiges Svoger Ingebrict Hansen paa Visse Aar, til den umyndige self bliver saa Matur (eng: Mature = moden) han Gaarden self kunde tage i Brug, saa haver han og seed seg nød til paa den umyndiges beste at reqvirere denne Forretning paa det den umyndiges Gods i hans unge Aar \ej/ skulde forfares eller forverres, og til den Ende indvarsled bemelte Jngebrict Hansen at overvære denne Forretning; til hvilcked denne og declarerede at være lovlig indsvarslet.

Huuserne blev derpaa taged under besigtelse og et efter andet befunden saaledes,

1. Røgstue fantes i sig self ganske i lovfør Stand baade med Timer og Tag. Dog er Tiljeaaserne (Tilge-) under huused over kielderen 4 i Talled mugled og bederved samt hengaaed til Forra[a]dnelse.
2. et Smalhuus i veg!! (vegg) med Stuven, er og i lovfør Stand.
3. en Floer med 2 beheftede Svaler, floren i sig self fantes God, men Taged var der adskillige draaber i og vil strax tilsees, for sin ælde skyld, Svalen paa Østre Side var god, men hafde og et gammelt Tag, den paa vestre Side er {af} ganske nedfalden.
4. en møttinge Skudt er god, dog mangler der til noged Bordtag, Torvhald, og Tag, siden Taged som nu er, er gamelt og nødvendig behøver Forbædring.
5. Senge boeden er i god stand, dog fattes den Lem og Vinduer og noged Bordtag, dog fantes her paa Gaarden saa mange Bord huused tilhørende som til Lem behøves.
6. Stabured i sig self med Taged befindes i lovfør Stand, dog har det allene gamelt Bordtag om sig.
7. Jldhuused er i alle deele lovførdt!! (lovfør), med Øgeskudt i Brøsted under et huus ligesaa.
8. halvedeelen i et Smalhuus befantes saaledes, at same var gamelt maae rives, og fantes allene saa meged gamelt Stue timer som dertil behøves men Tag fattes en vedhefted Smale Skygge maae og rives og fattes Tag, skal af fornefnte Timer under et opbygges.
9. Høe og Korn Laden befantes saaledes at alt indvendigt Træverck er i

1775: 204

god Stand, undtagen en Bette fattes og vil nye indsettes i Søndre kant, paa Løen fattes adskillige Stæder Bordtag, og Taget paa Søndre Side fantes i saavidt god stand dog findes nogle draaber; paa Nordre kandt er ickun middel Maadig gamelt Tag, dørre Skudten i Løen fattes baade Torvhald, Tag og Opsing.

Ager og Eng fandtes saa maadelig God, og en og anden aaben vejt behøves at optages. Ligesom til Gaarden findes fornøden Brendevehd. paa Gaarden findes 4 voger Næver den nyndige!! (umyndige?) tilhørende.

Denne Sags Omckost:

Skyds til Stædet 3 ½ Mil á 8 s: hver Mand 3 Mand	0	5	4
1 dags Diet penge 4 mrk: Jncamination 5 mrk: 4 s:	1	3	8
1 dags Forretning	2		
Skyds og Diet hiem	1	3	4
Stempp: Besk: og Seglet	1	3	
	7	3	0
Fogden for Opnefnelsen som sædvanligt ej betalt	1		
LænsM: 3 mrk: Mæd!! (Mænd?/Laug Rettes Mænd) 1 mrk: 8 s:	2		
for Forretningens Holdelse i alt med Reqvirentens Tidspilde	5	3	
	16	0	0

Derpaa blev af Retten saaledes

Afskediged

Denne Forretning som nu er holdet, vil i sig self viise hvorledes Gaarden nu er, og i hvad Stand det!! (den) nu befindes, og ligesom den umyndige Ole Torjersen til hvis beste denne Forretning er holdet, bør betale denne Sags Omckostning med 16 rd:, saa bør han og nyde Gaarden i den Stand den nu er, og hvis han ej det!! (den) nyder, have sin Tiltale for det manglende hos Svogeren Jngebrict Hansen, som og hos den umyndige skal nyde godtgiodt det han til Gaardens virckelige Forbædrer!! (Forbædring) anvender; mer end lejlending efter loven bør.

bet:

Ao: 1775 d: 10 Junj blev Retten udj følgende Huuse Besigtelse, Syn og Gransknings Forretning sadt paa Selfejer Gaarden Hetlelie i Opdahls Skibrede og Retten betiendt med efterskrevne 6 Edsorne Laug RettesM: sc: Ørje Middahlen, Knud Løchhamer, Tosten Schorpen, Mads Flache, Engel Middahlen og Guldbrand Wattendahl. Overværende LænsM: Mads Godøen som Laug Retted med sig hafde.

Alt i følge Anders Gundersen som ejer af de ¼ løb Sr: ¼ hud ¼ giedsk: her udj Gaarden Hetlelie, hans forlangende, Skiødet af 4de Octobr: 1774 blev oplæst.

Reqvirenten hafde til at bivone denne Forretning indvarslet Selgeren Jver Olsen Hetlelie paa egne og sine Børns veigne, hvilcken og mødte og tilstod lovlig Varsel.

Retten begav sig derpaa, at besigtige og Taxere huuserne i den Stand de nu befindes og blev da først foretaged

1. Røgstuve i meged slette omstendigheder, og med nedraad[n]et Tag fuldt af draaber i høyeste nu værd med vedhefted Sval	4	0	0
2. Senge bue gamel og under same Tag med Sval	5		
3. En Flor med vedhefted høeskudt under et tag hvoraf efter Beste Skiøn Floren nu er værd 6 rd: og høeskuten 1 rd:	7		
	16	0	0

1775: 204b

	16	0	0
4. Høe Laden ganske brøstfeldig og alt forraadned med Taged og til nedfalds i høyeste Værd som han nu staaer	2		
5. et Stave Jldhuus med helle Tag nu værd	2	3	

6. en mesten til nedfalds Ved skygge med helle Tag		4	
7. et Stabur med Torvetag og udsval vurderet for	4		
8. halvedeelen i Timeret til en gl: Bue		2	8
9. Smal huused med helle og Torv tag af Timer gamelt		3	
10. et Qverne huus	1		
og 11. et Nyt i god Stand	6	3	
	33	3	8

Skougen befantes i meged slette Omstendigheder, saa at deri neppe findes Sperrer til noged middels huus, og slet icke til nogen Løe eller stoert huus, og af Saugeførdt Timer fantes i hele Skougen ej mere end 2 tylter 4 Stocker, men til {nogle} \2 á 3/ huuse som behøver 5 á 6 alens Sperrer kunde nu findes og kunde alle see hvor denne Skoug alle stæds viste sig og var udmærckt at være forhugged fremfor Naboens Skoug.

Bøen og Agrene var ilde medhandlet i sær var paa Jorden ingen skickelige Vejter men alle tilfulden og tilgrod samt Agrene fuld af talvæte(?).

denne Sags Omckost:

Skyds tilstædet 4 mrk: 8 s: 1 dags Diet Penge 4 mrk:	1	2	8
1 dags Forretning	2		
Skyds og Diet hiem	1	2	8
Jncaminations Penge 5 mrk: 4 s: Stempp: Besk: og Seglet 1 rd: 3 mrk:	2	2	4
	7	1	4
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse som sædvanlig veed ej om			
er betalt til Fog: paa Tinged	1		
LænsM: 3 mrk: Laug Retted 2 rd: {3 mrk:}	2	3	
	10	4	4
til Reqvirenten for Rettens Underholdning i alt	6	1	12
	17	0	0

Af Retten saaledes

Afskediged

hvad huuserne i sin tiid mere kand være værd, end de nu er Taxeret for, og hvad hieme Jorden med Skougen bliver bædre end den nu befantes, samt for de paa Forretningen hafte Omckostninger, gives Reqvirenten Anders Gundersen Regres til den som Løsning til Jorden paastaar og same beviiser at have.

Ao: 1775 d: 14 Junj blev almindelig Somerting holdet paa Tingstædet Gielmervigen med Schonevigs Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Nielss Fatland, Siur Hogstøl, Ole Fielland, Anders Fielland, Johanes Ned: Tofte, Knud Øf: ibm:, Halvor Sæbøe, Jacob Eide. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Forord: og Foranstalt: som til

Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocoll extraheret tilligemed og

1. Placat om at de 1761 slagne 2 skill: ickun skal gielde for 1 1/3 skill: dat: 1 Maj 1775.
2. Cancelliets Brev af 22 April om at Præster og Kircke Ejere, ej skal nyde Tiende af den levende eller Færske Fisk som af Fiskerne eller Bønderne self daglig føres til Bergen til daglig Fornødenhed.
3. Forord: om hvad Bancko Sedlerne skal gaae for paa de Americanske Eiland etc: dat: 11 Maj 1775.
4. Placat som forbyder Blickplakerss indførsel dat: 15 April 1775.

Fogden lod anføre, at som den!! (Registerings Forretning) i Boen hos egtegiftt Mand Johanes Løvigen ej formedelst indløbne Omstendigheder kunde holdes for (før) i Gaar saa haver han ej heller kundet faae den insendt til Stiftes Aprobation og derfore som og fordie han man[g]ler Præste Attesten om Lejermaaled, begiærede Sagen til næste Ting udfløtted.

Eragted

Det forlangte bevilges.

Den af Erich Tvedt mod Ole Schoge forhen andlagde og til nu udsadte Sag blev paaraabt, men dertil svarede LænsM: at til dette Ting er ej stefnt i Sagen.

ligesaa blev svared til den Sag, som af Svend Fittie seniste Ting blev andlagt mod Anders Gangstøe, hvilcken beror til næste Ting.

Ole Lechness hafde til dette Ting indstefnt Lars Smed for ræsterende Grundeleje af Pladsed Hafnen, og til at tage en koe af hagen. Derfor at lide Dom betale Omckost: og paahøre Vid:

Jndstefnte Lars Smed mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Vidnerne deraf fremstod

1. og 2. Vidne Knud Aasem og Niels Tielle aflagde Eed og vidnede at Contracten blev frivillig indgaaed og skreved imellem Smeden og Lars Lechness d: 31 Octobr: 1769, saaledes som den nu for Retten er oplæst, men om den siden er brudt veed de ej.

3. Vidne Lars Larsen, Søn til den ene Contrahart, aflagde Eed og vidnede, at hans Broder Christian var hos Smeden 2 ½ Aar og imidlertiid, lærede inted, og fick ingen Rolighed men maatte løbe Ærende, og var han lidet forsiuned med Klæder, veed og at Faderen skulde holde ham med Klæder de 2 første Aar som Contracten lyder paa.

Smeden sagde at have gived ham det halve Aar han skulde klæde ham 1 par V:!! (Vadmels) boxer og Trøye, 1 nye Uldsk:!! (-skiorte) 1 par Skoe 1 mrk: 8 s: til et par Do: og kavring 1 mrk: 8 s: 1 nye Skiorte, 1 par hoser 3 par under Spett betalt 3 rd: til Sr: Hans Celius for at lære ham at læse.

Citanten begiærede Sagen udsadt at føre flere Vidner.

Eragted

Det forlangte bevilges.

Peder Nordhuuss hafde ved Skriftlig Stefnemaal af dato 23 Maj 1775 indstefnt Just Pedersen Eide fordie han haver taged et Garn fra Citanten; derfor at lide Dom paahøre Vidn[er]

1775: 205b

etc: samt betale som vedbør. Ligesaa er Giermund Eide Soldat stefnt til Vedermele.

Just Eide mødte og tilstod lovlig Varsel men Giermun Bottelsen mødte ej;

Thi fremstod Stefne Vidnerne Helje Sæter og John Skaffer som ved Eed sagde at Giermund Bottelsen [er stefnt] med lovlig varsel til Vedermele.

Citanten indleverede fra Giermund Bottelsen hans Beckiendelse i Sagen uden Dato som blev oplæst.
Citantens vidner.
forinden de blev afhørdt fremstod Just Eide og utvungen beckiente, at en Nat nu i Vaar fisked kom han og Giermund Buttelsen!! (Bottelsen) for at opdrage deres Garn, og befandt et fremmed Garn var af Strømen kasted samen om deres, han treckte derpaa alt, og vilde derpaa med Kniv skildt sig at!! (ad) med det, men blev saa avtalt med Giermund at de skulde tage Garned op og sette det saa ud med deres, hvilcket de og giorde. første Gangen ficke 51 Sild, brugte det saa fra tisdag til løverdag og fick i alt 454 Sild som han deelte med Giermund, han viiste det var ej sit Garn, og fandt det i alledeele saaledes beskaffen som Peder Norhuuss forcklarede, at hans var, der var bordt kommed, undtagen at Peder Nordhuus erindrede ej andet end at det var feldt paa Kaltoug, da det dog var paa Base Toug \1/2 favn i hvert brus(?)/. ellers var der ingen som hafde misted noged Garn paa det fiske Plas, og brugte de det uden Kagge for det ej skulde sees, videre sagde han at nogle Uger efter de kom fra haved, kom Peder Nordhuuss og spurdte efter Garned, og uagted det var overlagt med Giermund Eide at de skulde beholde det, beckiendte han dog for Peder Nordhuus at han hafde det men paastod Bergeløn for Garned, som Peder Nordhuuss ej vilde betale uden han beviste det lovlig var berged.
Citanten sagde: at han sogned efter Garned i 2 Dager og talte med Just hver dag om Garned, og viiste han dem ud ved en Uhr at Sogne hvor de nær hafde mist Sognen og alle touvene, for Sogningen paastod Citanten 1 rd: og {for} \var/ Garnet værdt 1 rd:
Just tilstod det alt og viste Manden miste det imod sin villie, men paastod Giermund var i alt ligesaa god dog findes Garnet \hos Just/
begge Parterne var med Dom fornøyed.

Eragted

i Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt egtegiftt Mand Jacob Aschelsen Wahlen for begangen Lejermaal anden Gang i sit Egteskab, med uConfirmeret Pige Ana Daniels Dr: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Jndstefnte Jacob Wahlen mødte ej efter Paaraab
Thi

1775: 206

fremstod Stefnevidnerne Johanes Leithe og Mons Scholness som ved Eed beckreftede at han er lovlig stefnt.
Fogden i Rettelagde Præste Attest af dato 31 Decbr: 1774 som blev oplæst.

Eragted

Til næste Ting haver instefnte Jacob Wahlen at møde, til hvilcken Tiid forventes i Rettelagt den fornødne undersøgnings Forretning.

ligesaa af Fogden indstefnt uconfirmeret Pige Anna Daniels Datter for begangen Lejermaal med egtegiftt Mand Jacob Wahlen derfor at lide Dom.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Stefnemaal.
Fogden Producerede Præste Attest af 31 Decbr: 1774.
Den indstefnte tilstod desuden Forseelsen, og pastod at vide af ingen anden Barne Fader end Jacob Wahlen.
Fogden paastod Dom.

Afsagt

Den uconfirmerede Pige Anna Daniels Datter som \for Retten har tilstaaed at/ have ladet sig besvangne!! (besvangre) af egtegiftt Mand Jacob Wahlen, tilfindes herved at betale Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel sine Lejermaals Bøder 6 rd: dernæst henbringes til Skibredets LænsMand at sidde 8 dage paa Vand og Brød, og endelig at henføres til Bergens Tugthuus for der at arbejde et Aar, dog skal hun ej udstaae den Corporlige Straf for (før) hendes Barn bliver et Aar gamel.

Hr: Lieutenant Weltzein hafde til dette Ting paa Rasmuss Lies veigne indstefnt Anders Storhoug for Skyldig værende 5 rd: 2 mrk: derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej efter Paaraab, og ingen paa hans veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne og med Eed bekreftede at han med 14 dages Varsel er lovlig stefnt, dog tog de Fejl og stefned ham for 12 rd:, og svarede han at han er inted skyldig Lieut: Weltzie. Stevnevidnerne er Mons Scholnæs og Johanes Leithe.
Citanten i Rettelagde den indstefntes egen Haand for Kraved Datert 20 Apriel 1774 som blev oplæst.

Eragted

Følgelig Lov gives Anders Storhoug Laug dag til næste Ting at fremckome med sit Tilsvar i denne Sag.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen den 15 Junj Continuerede denne Sag.
hvorda udj Sagen mellem Peder Nordhuus og Just Eide blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt

1775: 206b

Peder Norhuuss \som/ haver til dette Ting indstefnt Just Eide, haver icke videre paastaaed, end at nyde hvad han siunes at have tapt, ved det at Gust!! (Just) Eide i beste Vaar Fiskes Tiid, tog i fra ham et Stoer sildegarn, og siden brugt det til Fisked hafde Ende, og derfor vil have Dom, Just Eide som den Garned siden blev funden hos, haver i sin Tilstaaelse for Retten beckiendt den ganske Sag, af hvilcket sees, at Just Eide er hoved Mand i den skamelige Omgang, som med Garned er brugt, og hoved Aarsag i det Tab Per!! (Peder) Norhuus haver lidt; Saae at det kan ansees som en Lycke for ham, at Per Norhuuss ej haver paastaaed Tyvs Dom over ham, hvilcket hans Gierning dog hafde fortiendt, og af Acten vil viises; Af Omstendighederne Kiendes derfor herved for Rett, at indstenfte Just Eide skal betale til Peder Norhuus, for hans Fiske Spilde, den hafte umag med at Sogne efter Garned, og denne Sags Omckostninger i alt 10 rdr: og derforuden til Fieldbergs fattige 2 rd: Hvad Giermund Eide betreffer, da gives Gust Eide Regres til ham som Soldat, at søge ham for sit Rette Forum, efter det som Sagen kand give Andledning til, og for saavidt han deri er indlemmed og har giordt sig deelagtig. Det paadømte udredes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse etc:

læst
1. til Udslettelse Mads Eides Obl: til Tørris Bielland paa 99 rdr: mod Pandt 1 løb Smør 1 huud i Eide dat: 15 {Nobr:} \Junj/ 1772 efter Qvit: af 25 Nobr: 1774.
2. Sr: Krøpelins Bygsle Seddel til Ole Olsen paa 2 pd: Smør 5 kalfskind i Gaarden Houven dat: 16 Febr: 1774.

3. Frue Marie Dahls Do: til Ole Larsen paa 1 løb Smør ½ hud i Gaarden Øfstebøe dat: 20 Decbr: 1774.
4. Ole Nesses Obl: læst til udslettelse til Christian Hunth paa 68 rd: dat: 13 Junj 1768, efter Qvitering af 22 Octobr: 1774.
5. Lars Echemoes Obl: til Christopher Birchestrand paa 51 rd: 3 mrk: 8 s: med 2 prioritet i 1 løb 1 pd: 6 mrk: Smør i Echemoe dat: 15 Junj 1775.
6. Richart Møglebust med fleres Skiøde til Jacob Eide paa 1 løb Sr: 1 huud i Eide for 118 rdr: dat: 14 Nobr: 1774.
7. Jacob Eides Obl: til Tørris Biellands Datter paa 99 rd: mod pandt 1 løb Smør 1 huud i Eide dat: 25 Nobr: 1774.
8. Nielss Fatlands Obl: til Erich Tvedt paa 98 rd: mod pandt 2 pd: 15 mrk: Smør i Fatland dat: 14 Junj 1775.
9. Just Eides Vilckaars brev til Moderen Synneve Eide paa endel Føderaad etc: dat: 14 Junj 1775.
10de Jens Undahls Obl: [til] Fogden Juel paa 200 rd:, mod Pandt 1 løb Sr: i Wahlen dat: 21 Januarj 1775.
11. Johanes Wisekiærs bygsle Seddel til Wier Olsen paa 9 mrk: Sr: i Gaarden Wisekiær dat: 15 Junj 1775,
12. Wier Braaschaats Skiøde til Johanes Siursen paa 18 mrk: Smør i Braaschaat for 38 rd: dat: 15 Junj 1775.

1775: 207

Peder Knudsen Østrem hafde til dette Ting indstefnt Ole Johansen Ness, fordie han haver solgt Citanten en Røe kolled koe med hvid stierne i Panden som blev førdt til Byen at selges til Slagt, og da befantes at være {til slagt} Spedalsk, som Citanten vil beviise med Kiøberens Haand skrift af dato 17 Octobr: 1774 der blev oplæst, derfore at lide Dom og betale Omckostninger. Sagde ellers at koen kosted ham 5 rd: 2 mrk: 4 s: samt for at kiøre ham af Byen 3 mrk: 4 s: tils: 5 – 5 – 8 s:

Ole Johansen Ness mødte og tilstod lovlig Stefnemaal sagde ellers ej at have faaed mere end 4 rd: 3 mrk: for Koen, og haver taged huuden igien, nu efter Citanten havde soldt koen, hvilcket Citanten paastod var rigtig.

Ole Ness begiærede Sagen til næste Ting udsadt, men nu igien begiærede Dom og bød 3 rd: i Forlig.

Afsagt

Det kan aldrig negtes, at jo den Koe Peder Østrem haver kiøbt af Ole Ness befantes at være Spedalsk, da den blev solgt til slagt i Bergen, men det er og tilstaaed {at} at Peder Østrem hafde Koen et helt Aar efter den var komed fra Ness, forinden den blev solgt, endskiøndt en hver fornuftig Mand veed, at Saadan Siugdom ej komer i en hast men lenge afles i Creaturet. Ole Ness har ej tilstaaed at have nødt mere for Creaturet end 4 rd: 3 mrk: og lad være Peder Østrem angiver mere er det dog ej bevist undtagen 3 mrk: 4 s: det kosted i Bergen at udføre Creaturet, og 1 rd: 1 mrk: denne Sag har kosted til samen 6 rd: 1 mrk: 4 s: hvoraf Ole Ness efter Omstendighed ej kand kome at svare mere end 3 rd: 1 mrk: 4 s: og det øvrige maae at gaae paa Peder Østrems Reigning, baade fordie at Koen var saa lenge under hans Ansvar, og fordie han ej har tilspurdt Ole Ness med 2 Mand om han mindelig vilde forlige sig. Huuden af Koen skal Ole Ness allene beholde. Det paadømte udredes næste 15 Dage etc:

Fogdens Tingsvidner
1. Den om den Frivillige Gave.

2. Den om Qvernerne.
3. den om Giæstgiverne. blev alle examinerede og for hver i sær Tingsvidne udstæd.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Ao: 1775 d: 17 Junj blev Almindelig Somerting holdet med Etne og Fieldbergs Skibreders Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Gabriel Dahlen, Elling Hetland, Joen Asche, Endre Heggen, Christopher Dueland, Mathias Roe, Paal Heggebøe, Erich Stangeland. Overværende Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med begge LænsMænd og menige tingsøgende Almue.

(Sjå merknad under forrige ting for Skånevik den 14. juni)

1775: 207b

hvorefter aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy Øfrigheds Ordre, som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Den af Zacharias Kyvigen seniste og næst forhen holdte Ting agerede Sag mod Gunder Norem blev paaraabt, hvortil Citanten svarede at siden ej Gunder Norem fandt sig i at lade ham mercke de Creature der blev budet ham til Pandt saag han sig ej heller sicker, og derfore efter seniste Forlig \inden Ti[nged]/ paastod dom.
Gunder Norem mødte ej efter Paaraab.
Citanten paastod Dom.

Afsagt

Jcke allene Skifte Forretningen efter Sal: Jngeborg Fittie holdet 28 Julj 1770, men og den indstefntes egen tilstaaelse, viiser Kraves Rigtighed, og da han ej til dette Ting haver holdt hvad han senist inden Retten lovede, nemlig at Skaffe Citanten saadant Pant for ckraved!! (kraved), hvormed han kunde see sig betrygged, Saa vorder han og derfor hermed tildømt at han sc: Gunder Norem skal betale til Citanten Zacharias Kiøvigen!! (Kyvigen) de paastefnte 20 rdr: og udj Processens Omckost: indbereigned domens løsning 3 rdr: 3 mrk:, som skal udredes næste 15 Dage etc: Det Krav som Gunder Norem siger at have paa Citanten for en hæst gives hannem her den tilbørlige Regress for.

Sven Fittie i Rette æskede sin fra seniste Ting til nu udsatte Sag Contra Tosten Øfvestad!! (Auestad i Etne) om Gield,
Jndstefnte Tosten Øuvestad blev paaraabt men mødte ej
Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Jullschaar (Juleschaar) og Ole Joh: Flaaden som med Eed beckreftede at han er lovlig Stefnt og sagde han at han ej møder han har leveret sit Jndlæg.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Paa Mandags Formiddag skal domen i denne Sag afsiges.

Den af Hr: Hegelund mod endeel Huusmand!! (-mænd) forhen andlagde og til nu udsadte Sag, blev paaraabt hvortil Parterne sagde ved LænsM: at de er forligt.

ligesaa blev svared til den af Zacharias Kyvigen mod Johanes Sille seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag.

lige saa til Zacharias Silles Sag mod Peder Washagen, at den er forligt.

Ole Ohnesten lod ved sin Søn Lars Grindem i Rette kalde den fra seniste Ting til nu udsadte Sag mod Halvor Gundegiærd fordie han hieme sidder med sine Creaturer og ej kiører dem til Fields naar de andre farer og paastod dom.
Jndstefnte Halvor Gundegiær mødte ej;
Thi fremstod Stefne vidnerne Haldor Sande og Hans Frette som ved Eed beckreftede Stefnemaales eller Laug dagens lovlige Forckyndelse.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Til paa Mandags Formiddag klocken 10 optages denne Sag til Dom.

1775: 208

Tørris Haaim paa Siur Haaims veigne i Rette æskede den seniste andlagde og til nu udsatte Sag mod Peder Washagen, og paastod Dom.
Jndstefnte Peder Washagen blev paaraabt og mødte med Tilsvar at han ej er skyldig ham mere end 1 rd: 2 mrk: 6 s: bad for Restten, at Sagen maatte udsettes til næste Ting, siden de hafde Reigning med hverandre.
Citantens Fuldmegtig paastod Dom.

Eragted

Siden der er Tvist om Fordrings Sumen i sig self, saa vorder denne Sag til næste Ting udsadt: Til hvilcken Tiid Retten vil vente Peder Washagen haver i mindelighed Klarered det tilstaaede og efter Andel i Omckostninger: Thi hvis icke feldes Dom paa næste Ting, uden at agte nogen Jndvending fra den indstefntes Side, og uden videre Stefning.

Niels Westøe i Rette æskede sin fra seniste Ting udsatte Sag, som da andlagt mod Anders Udstonens Kone, for ulovlige Beskyldninger, og paastod Dom.
Anders Udstonens Kone mødte ej efter Paaraab og hendes Mand som mødte indleverte en Seddel af 16 Junj som blev oplæst sagde for Resten ej at vide om hans Kone er lovlig stefnt.
Stefnevidnerne Erich Westøe og Even Mæland beckreftede at Anders Udstonens Kone er til Doms i denne Sag lovlig stefnt.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Endskiøndt Anders Udstonen eller kone haver forsømt til dette Ting at stefne de seniste Ting paaberaabte Vidner, saa tager dog Retten i Betenckning i en saa betydelig Sag, at overfalde ham med Dom forinden han faar førdt sine Vidner, men saafremt Vidnerne ej føres til næste Ting, til hvilcket nu Sagen udsettes, ansees Paaraabet om Vidner allene som en Udflugt, der ej kand hielpe ham, men Sagen bliver da paadømt.

Hendrich Echeland haver til dette Ting indstefnt Jone Ryg for ulovlig Skoug hugst, i Citantens Skoug derfor at lide Dom og betale som vedbør.
Jndstefnte Jone Ryg, mødte ej efter paaraab og ingen paa hans veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne, Aslach Ryg og Hans Frette, som ved Eed beckreftede at Jone Ryg er lovlig stefnt i denne Sag at paahøre Vidner og lide Dom.
Citantens vidner deraf fremstod

1. Vidne Halvor Ryg aflagde Eed og vidnede, at nu omtrendt ved Paaske Tider kom Hendrich Echeland til Gaarden Ryg, og spurdte hvem som hafde hugged de Æspe Træer i Citantens Marck som var ham uafvidende fældt, dertil Jone Ryg svarede jeg har hugged dem, der ligger de, jeg skal betale dig kom ind, Hendrich Echeland sagde jeg gaar ej ind, jo sagde Jone kom ind jeg har Penge og vil betale; \Vidnet sagde for Resten/ de holder det for Hendrich Echelands Marck der hvor træerne er feldet saavidt han ved. Demiteret.

1775: 208b

2. Vidne Rasmus Ryg aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring. Demiteret.
3. Vidne Osmund Ryg aflagde Eed og vidnede: at nu i Fasten saag han 7 Espestuer i Marcken, som de holder for Hendrich Echelands Marck, men hvem som hugde dem, eller hvor de kom hen, veed han ej. Demiteret.
4. Vidne Siur Johansen aflagde Eed og vidned: at have seet nogle Espestuer i Hendrich Echelands Marck for Resten inted til Sagens Oplysning.

Eragted

Jone Ryg gives hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig i denne mod ham andlagde Sag.

Hendrich Echeland hafde til dette Ting ved Skriftlig Stefne Maal af 30 Maj 1775 indstefnt Niels og Peder Stene fordie de haver deres Creature paa hans og Rygs felles Støel uden hans Tilladelse med videre efter Stefnemaaled derfor at lide Dom og betale som vedbør etc: Stefnemaaled blev oplæst.

Jndstefnte Niels og Siur!! (Peder) Stene blev paaraabt men mødte ej

Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Frette og Aslach Ryg som ved Eed beckreftede paateigningen paa Stefnemaaled.

Halvor Ryg mødte og tilstod tillige i Sagen at være indvarslet, sagde derhos, at han ej paa anden Maade haver gived Stene Mænd Friehed at kome paa Stølen, end naar det skede med alle med lods Ejernes Samtycke; svarede for Ræsten ej uden for sig self og vil icke vide af nogen Process.

Citantens Vidner

1. Vidne Christopher Grindem og 2. vidne Lars Grindem aflagde Eed og svarede: at omtrendt 14 dage for afvigte Juel, bad Hendrich Echeland Vidnerne at de skulde gaae med og tilsige Stene Mænd at de ej maatte kome med deres Creature paa {Stø} den nu omstefnte Støel, hvortil de svarede, at de kunde ej stoert sige derom, da Ryg Mænd hafde gived dem Lov, og iblandt taged betaling, vidnerne svarede ellers paa tilspørgelse at de holder Ryg og Echelands Støel for et og det same, og Støels huusene staaer ved hverandre. Demiteret.

Eragted

Da Citanten ingen flere vidner haver, og ingen paastand har til {Rette}førdt om at de indstefnte skal dette Aar fraholde sig Stølen saa gives de hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig.

Willum Ousvog hafde til dette Ting indstefnt Sergeant Hans Elertsen og Frans Michelsen fordie de haver taged Citantens Nod og Fisked med, ham uavvidende, derfor at lide Dom og paahøre vidner.

De Jndstefnte Mødte ej efter paaraab, og ingen paa deres veigne,

Thi mødte Stefnevidnerne Jens Juleschaar Og Ole Joh: Flaaten som med Eed beckreftede at de er lovlig stefnt efter Jncaminationen, og tilstod Forseelsen. sagde ellers at have budet Forlig.

Citantens vidner deraf fremstod

1775: 209

1. og 2. Vidne Zacharias Sille og Peder GiærsSøen aflagde Eed og vidnede, at for Paaske dette Aar hørdte Vidnerne Citanten tilspurdte {Vidnerne} de Jndstefnte, om de ej hafde taged og brugt hans Nod ham uafvidende, hvortil de sagde jo de hafde taged Citantens Baad, som den laag med noden i og skud den ud og brugte noden til et kast, Frans Michelsen tilstod og, at noden hafde staaed fast, de besaag icke Skaden, hørte allene at de indstefnte sagde de vilde forlige sig, men veed ej at der skede noged Forlig. Demiteret.
3. og 4. Vidne Torbiørn og Jver Osvaag aflagde Eed og vidnede at Noden fick den same Nat de indstefnte tog og ulovlig brugte den, 3de store og et lidet hul paa sig, for Ræsten hafde de icke Forstand paa eller taxeret Skaden, men veed at Noden var af Middel maadig Godhed.

Eragted

De lovlig indstefnte som nu ej møder, gives hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig.

Lars Evensen \Udstonen/ mødte i Retten paa sin Vermoder Karj Hans Datter Øuestads veigne og tilckiendegaf, at have paa hendes veigne til dette Ting indstefnt, Siur Johansen med Skriftlig Stefnemaal af 8de April 1775 til et lovlig Tingsvidne at paahøre.
Jndstefnte Siur Johansen mødte og tilstod at være i denne Sag indvarslet Paaske Aften dette Aar. Stefningen blev oplæst.
Af Citantindens vidner møder
1. Vidne Hendrich Echeland aflagde Eed og vidnede: at Jorden blev solgt efter Erich Evensen Øuestad[s] Forlangende til Siur Johansen som skulde ægte hans næst ælste Datter, paa den Maade som de i fior høst Publicerede Documenter lyder paa, denne Accorde skede med Mandens Frie Villie, og hafde han sin fulde Forstand, dog var icke Konen nærværende, da handelen skeede hun blev ej heller glemt; Thi hun skulde boe saa lenge hun lysted og siden nyde Vilckaar af Jorden efter gode mends Skiøn. Demiteret
2. Vidne Tierrand Øuvestad aflagde Eed og vidnede, at i fioer Somer i slaattens Tiid gick de til nu afdøde Erich Evensen Øuestad efter Stifsønen Hans Hallesen Ramsvigens Begiær, hvilcken tilforn hafde derved(?) (dreved?) Stiffaderen fra Ramsvigen, og tilspurdte ham om han hafde Skiødt gaarden bordt, hvortil han svarte Ja, Stifsønen sagde derpaa det var best han og Konen hafde hver sin helft, hvortil han sagde det som giordt var det er giordt, dog hafde han det for ord (forord) hun skulde styre Jorden saa lenge hun ville. De hørte ej nogen uvislig Tale af ham, dog kiendte han ej vidnet som sin Grande da han kom ind. dette skede en Torsdag, Løverdagen efter kom vidnet og Hendrich Echeland, igien, da igientog Manden sin Villie \at/ Siur Johansen skulde faa Skiøde paa den Maade at konen skulde Boe sin Tiid.

1775: 209b

Konen var ej nærværende, men Manden var ej nogen sinde uden for sig self. Demiteret.
3. Vidne Tosten Tørjersen Øuestad mødte ej men fra ham blev indleveret en handskrift uden Dato, som til et Vidnes byrd.
4. Vidne Michel Nesset aflagde Eed og vidnede at Salig Erich Øuestad soldte Jorden uden sin Kones vidende. Demit:
5. Vidne Ole Tostensen aflagde Eed og vidnede, at nu i vinter trededag Juel spurdte Lars Udstonen sin VærhFader Erich Øuestad om han ej kiendte Tosten Øuestad, Tierrand Øuestad og Hans Ramsvig da de kom ind til ham, hvor paa han bandte han ej kiendte dem, en gang Østvinden hafde kaste Korned om Ageren, og Vidnet med de andre Tienere ej hafde faaed alt ind vilde Erich Øuestad som huuspond!! (-bond) vidnet skulde kiøre vehd, og bød ham 2

eller 4 s: derfor, da nu Vidnet icke fick lov, blev huusbonden vred, og maaske hafde slaged dem om han hafde været frisk, samt med en kniv stack i Bordtaged, mens de gick paa Ageren. Demiteret.
Lars Udstonen paa sin Værmoders veigne begiærede Tingsvidned slutted og vilde ej føre flere Vidner.

Afsagt

Tingsvidnet bevilges slutted; og fra Retten udstæd.

Lars Udstonen hafde til dette Ting indstefnt Anders Udstonens Kone Brithe Lars Datter for ulovlige Beskyldninger der for at lide Dom paahøre vidner og betale Omckost:
Jndstefnte Brithe Lars Datter mødte ej efter Paaraab, og ingen paa hendes veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Erich Westøe og Even Mæland som med Eed beckreftede at han er lovlig stefnt.
Citantens vidner deraf fremstod
1. Vidne Niels Westøe aflagde Eed og vidnede, at i førsomer strax efter St: Hans Tiid hørdte vidnet at indstefnte Brithe Lars Datter sagde til vidnet, at Ole Johansen er en Kar, vidnet spurdte hvori da, hvad hun mente, hun svarede, veed de det ej, han gaar ned til Granden og ælsker Grande konen formeged, demiteret.
2. Vidne Helje Peders Dr: aflagde Eed og vidnede i Ord og meng!! (mening) som første vidne uden Forandring.

Eragted

Brithe Lars Datter Udstonen gives Laug dag til næste Ting at forsvare sig.

Niels Westøe hafde til dette Ting indstefnt Brite Lars Dr: Udstonen for ulovlige Beskyldninger, derfor at lide Dom paahøre vidner og betale som vedbør.
Jndstefnte Brithe {Jo} Lars Dr: mødte ej og ingen

1775: 210

paa hendes veigne
Thi fremstod stefnevidnerne Erich Westøe og Even Mæland som med Eed beckreftede at hun er lovlig stefnt efter incaminationen.
Citantens Vidner
1. Vidne Lars Udstonen aflagde Eed og vidnede, at dagen for Christie himels farts dag, om {Aftenen} formiddagen, siger den indstefnte at Niels Westøe hafde gaaed efter hende i Lønd og i Lys, og tenckt at skremme hende, men hun hafde {ej} gaaed graadende fra ham, og skulde for (før?) beskiemme ham, end han hende. Demiteret.
2. Vidne Marrithe Erichs Datter aflagde Eed og vidnede, i Ord og Mening som Manden næst forrige Vidne, uden Forandring. Demiteret.

Eragted

Til næste Ting udsettes denne Sag, paa det Britte Lars Datter Udstonen skal have Tiid efter Lov at forsvare sig.

Aanen Wee hafde til dette Ting indstefnt Britte Lars Datter Udstonen for ulovlige Beskyldninger, mod Citantens Kone, derfor at lide Dom og betale som vedbør samt paahøre Vidner,
Den indstefnte mødte ej efter Paaraab, og ingen paa hendes veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Erich Westøe og Even Mæland, som med Eed beckreftede at hun er lovlig stefnt, efter Jncaminationen.
Af Citantens vidner fremstod

1. Vidne Lars Udstonen aflagde Eed og vidnede at hvad han haver hørdt er over 2 aar siden, eller saa omtrendt.

Eragted

Vidnes Forcklaring antages ej, om Ord og Beskylling efter saa lang tiids Forløb som omvudned er.

2. vidne Ole Johansen nu boende i Christianssands Stift, og Jngeborg Westøe mødte ej,

Thi fremstod ovenmelte Stefnevidner og afhiemlede deres lovlige indstefning.

Eragted

Eftter lovlig indstefning bliver Jngeborg Westøe som nu ej møder paalagt under Lovens Fals maal, at møde til næste Ting for sit vidnes byrd i Sagen at aflægge. Men Ole Westøe som nu Sorterer under en anden Jurisdiction og der haver Boepæl, kan ej paalegges at møde til næste Ting.

Eragted

Til Paa Mandag ophæves Retten og nu først

1775: 210b

læst

1. Skifte breved efter Ragnelle Sæbøe, hvis Ejendom i Sæbøe er udlagt som Pantebogen udviser dat: 4 Septbr: 1774.
2. Dito efter Jngerie Liusness hvis Ejendom i Liusness er udlagt, som Pante bogen udviiser dat: 18 April 1775.
3. Poul Stumoes Odels Skiøde til Jver Rame paa 1 løb Smør i Rame for 16 rd: etc: dat: 17 Junj 1775.
4. Hans Rivaasens Obl: til Capit: Dahl paa 90 rd: mod 4 pCto: og Pandt ½ løb Sr: i Rivaasen dat: 18 April 1774.
5. Erich Fitties Skiøde til Gunder Tesdahl paa Odels Retten til 1 løb 18 mrk: Sr: i Tesdahl for 16 rd: dat: 4 April 1774.
6. Elias Louvereides Contract med Zacharias ibm: om Beboelse paa Louvereide etc: dat: 21 Decbr: 1774.
7. læst til Mortificat: Hr: Hegelunds Obl: til Hr: Schmidt paa 200 rd: mod Pandt 1 ½ løb 4 ½ mrk: Sr: 1 ¼ huud 1 Tønde korn, efter Obl: af 2 Januarj 1772, i Kaldem betalt efter Qvit: af 24 Martj 1775.
8. Ole Thorsen Giæres Skiøde til Mons Larsen Ebne paa 1 løb Smør i Gaarden Ryen for 98 rdr: dat: 18 Aug: 1774.

Mandagen næst efter som var den 19 Junj Continuerede dette Ting.

H[v]orda udj Sagen mellem Svend Fittie og Tosten Øuestad blev saaledes Dømt og

Afsagt

LænsM: Svend Fittie haver ved sit Mundtlige Stefne Maal i Sagen paastaaed, at Tosten Øuestad skulde betale ham de 25 rd: 5 mrk: 8 s: han er ham skyldig tilligemed Processens Omckost: hvorimod Tosten Øuestad i sit Jndlæg af dato 6 Nobr: 1774, har giordt adskillige urimelige Jndvendinger, og anført Lovs Articler, der ej mere passer sig i denne Sag, end som de i sig self dertil vil findes urigtig anbragte; Af de førte Vidner kand dette fuldkomen godtgiøres, at Tosten Øuestad haver af Kraved tilstaaed 20 rdr:, og de øvrige Penge hvercken vedstaaed eller fragaaed, og der for kan hans Paastand om at faae sin egen Haand tilbage ej befrie ham for Betaling, om Citanten den ej kand skaffe, aller helst da Citanten har budet ham Beviis for Pengene naar han betalte saaledes Clausuleret, at hvor det eldre Bevis fantes

skulde det være af ingen Værd; men meged mere vil viise \at/ hand under saadant Paaskud søger at slippe en Gield han burde betale, og som han efter Vidnernes sigende har budet Pandt for; Eftter disse og flere Omstendigheder som i Sagen er Kiendes og dømes hermed for Rett, at Tosten Øuestad skal betale til Citant[en] LænsM: Svend Fittie af Kraved, de i Vidnernes Overværelse tilstaaede 20 rd: med Omckostninger ibereigned doms løsning 3 rdr: 3 mrk: og Renter \af Capit:/ fra Stefningens Dato 1 Junj 1774, med 4 proCto: til Betaling skeer. hvad de øvrige paastefnte 5 – 5 mrk: 8 s: angaaer da bordtfalder same denne Gang som ubevist af sig self. Det paadømte udreedes og efterckomes næste 15 Dage etc:

1775: 211

Udj Sagen mellem Ole Ohnesten og Halvor Gundegiær blev saaledes inden Retten dømt og Afsagt

Ole Ohnesten haver med de 2de i denne Sag førte Vidner fuldkomen bevist, at indstefnte Halvor Gundegiærd haver i felles Marck, hieme sadt med sine Creature paa den Tiid de efter Lovens bydende, i 3 Bogs 12 Capt: 12 Art: skulde væred dreved til Fields; mod hvilcket Halvor Gundegiær inted lovlig har haft at indvende, men vel i hans Jndlæg af 17 Nobr: 1774, blandt meget urimeligt, tillige anførdt, ickun at have en Koe, da dog Vidnerne haver enstemmig forcklared, at der var 12 á 13 Creature, som den indstefnte enten ejede eller hafde taged til Leje i Marcken; da nu saadan Omgang er høyst stridende i mod Lovens bydende, saa kiendes og dømes hermed for Rett, at Haldor Gundegiærd skal for sin Forseelse, med at drive Creaturene hiem igien i den felles Marck \før Lov tillader/, betale til hans Majestets Cassa 1 lod Sølf eller 3 mrk:, og i denne Sags Omckostninger 3 rd: 3 mrk: ibereigned domens løsning, ligesom han og for eftertiden, saalenge hieme Marcken mellem hans Gaard Gundegiærd og Citantens Gaard Ønesten!! (Onesten), er til felles, aarlig under den i Loven fastsadte Straf, skal have sine Creature til Stætre!! (Sætre) bejted i Rette Tiid, og der lade dem gaae til Granderne med deres Creaturer farer ned igien. Det paadømte udredes næste 15 dage.

Sogne Præsten til Etne Hr: J: Hegelund, stefner Jtzige Ejer og Opsider paa Gaarden Fittie LænsM: Svend Erichsen, ved skriftlig Stefning som Fogden[s] Fuldmegtig Knud Gielmeuyden efter Andmodning og som en anforvandt til Citanten irettelagde, paateigned lovl: Forckyndt af følgende Jndhold.

LænsM: Svend Fittie mødte og tilstod lovlig at være til dette Ting indvarslet i denne Forbuds Sag, sagde derhos at han ej ved hvad Dato Forbudet blev ham forkyndt.

dernæst producerte han det i Sagen skede lovlige Forbud som skeed 14 Martj 1775 som blev oplæst og forckyndt same dag og Aar for den indstefnte og fremstillede til afhiemling Forckyndelses Vidnerne Haagen Sørem og Tierrand Sille.

Haagen Sørem og Tierrand Sille aflagde sin Eed paa at Forbudet blev lovlig forckyndt for Svend Fittie d: 14 Martj i Aar, hvilcken dato faldt ind paa en Tirsdag.

Fremdeles fremstillede han vidnerne Haldor Hollen (Høllen), Siur Jacobsen og Joen Erichsen, dem h/an/d begiærede under Eed maatte blive

1775: 211b

afhørdt, at Svend Erichsen Fittie tvert imod Loven haver brudt det ham lovlige forckyndte og nu i Retten Producerede Forbud.

1. Vidne Halvor Hollen aflagde Eed og vidnede, inted til Sagens Oplysning, men sagde at straxt forbudet skede rejste Vidned fra Svend Fitties Arbejde.

2. Vidne Siuer Jacobsen aflagde Eed og vidnede: at have arbejdet paa et Stuve huus i Nedre Øen, men enten der var sked Forbud \derimod/ eller ej ved vidnet icke, de vedblev bygningen til den var ferdig, endskiøndt han ej kand sige hvad Dato de enten begynte eller blev ferdig.

3. [Vidne] Joen Erichsen aflagde Eed og vidnede: at {da} \huset blev fløtted fra Præstens egen uomtvistede Ejendom til der hvor det nu staar \i Nedre Øen/ efter Forbudet skeede, men paa Gierdes Gaarden blev inted Arbejdet, efter Forbudet blev forckyndt.

Comparenten frafaldt det udeblevne vidne, og sluttelig paastod Dom til Forbudets Confirmation, forbeholdende i øvrigt Lovens Beneficia udinden de videre Foranstaldtninger Citanten i denne Sag vil føye.

Svend Fittie forbeholdt sig sin Rett til maar!! (naar) en lovlig Aasæds Sag holdes om det omtvistede.

Afsagt

J det af Hr: Hegelund som Beneficiarius til Enge Præste gaard Etne, mod Naboen Svend Erichsen Fittie skede Forbud, sees ej at er forbiegaaed hvad Lov befaller bør i agt tages, hvorfor det og herved Confirmeres og stadfæstes, men hvad Rett han har haft at giøre same, bliver at paakiende naar Sagen hvortil Forbudet hører, lovlig afhandles og paadømes.

nu begyndte Fieldbergs Skibreede.

Thor Kaathe paa Siri Nerems Veigne i Rette æskede den til nu udsadte og for nogen Ting siden andlagde Sag mod Paal Heggebøe om en Korn Støvr han opryckte og tilhørdte hende, den han kasted til en Koe som stod bunden paa Ageren, og begiærede Comparenten sine nu mødende Vidner førdte.

Paal Heggebøe mødte og tilstod lovlig varsel.

Comparenten fremstillede Vidnerne for hvem Eden blev oplæst med ForManing til Sandhed at sige, og fremstod

1. Vidne Tarrald Nerem aflagde Eed og vidnede, at for nogle Aar siden, hørdte Vidnet, at Thor Kaathe og Encken Siri Nerem, var i Stuen, \tillige/ med Paal Heggebøe, hvor de da talte om den stouvr som Paal Heggebøe hafde taged af Ageren og kasted til en koe som stod bunden, de blev da saaledes forenedd!! (forenede) at Paal Heggebøe skulde betale LænsM: for Stefningen, og umagen, og lovede han tillige at naar han

1775: 212

kom fra haved skulde han lade hende faae nogen Sild for det Korned var værd; men Encken sagde at hun ej paastod noged for Stouvren. Saag i øvrigt at Stouvren laag der hvor korn stod, men hvem som hafde kasted ham der veed han ej.

2. [Vidne] Marrithe Siurs Dr: Oppeim, aflagde Eed og vidnede, ej videre end allene at have seed en Stouvr korn kasted til en bunden Koe, men hvem som giorde det, veed vidned icke, ligesom ej mere til Sagens Oplysning.

Citanten paastod Dom.

Den indstefnte sagde han var saa drucken \da/ han ej sanser hvad hand giorde, og nu var med Dom fornøyed.

Eragted

Til i Morgen Formiddag klocken 10 optages denne Sag til Doms.

Paal Heggebøe lod tilføre at den nu 2de Ting ventilerede Sag mod Siur Eide, var bleven forligt.

Hr: Hegelund i Retteæskede sin fra i Fior Somer andlagde og til nu udsadte Sag mod Niels Øfre Houge 6 rd: Gield betreffende, og paastod Dom.

Den indstefntes Kone Brithe Hugnes Datter mødte og tilstod at hendes Mand er lovlig stefnt, sagde derhos at have levered til dette Skibredes LænsMand 6 rd:; men at de aldeeles ej ejer noged til Omckost:[s] bestridelse i Sagen.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Mod kraved i sig self er inted at indvende, saa at det bliver en ren Sag, at hvad Hr: Hegelund haver udlagt for de indstefnte, og til Kongens Cassa betalt, efter Fogdens Qvitering, bør de ham erstatte, hvorfore og hermed for Rett kiendes og Dømes, saavel efter det forhen tilførte, som efter deres eged til Hr: Heggelund udstædde Bevis, at indstefnte Niels Øfrehouge skal betale til Cit: Hr: Hegelund de paastefnte 6 rd: tilligemed Omckost: 1 rd: 3 mrk: som alt skal udredes til Jule tiider \i Aar/ Thi hvis ej, skal omckostningerne betales med 3 rd: som da tilligemed det paastefnte Kraf, bliver at udrede næste 15 Dage etc:

Den mellem Svale og Ole Giærevig seniste ting agerede, og til nu udsatte Sag, blev paaraabt, hvortil LænsM: sagde at til dette Ting er i Sagen inted stefnt.

Osmund Lunde hafde til dette Ting efter forrige tiltale indstefnt Thor Kaathe for ulovlige Beskyld: og paastod Dom efter de seniste Ting førte Vidner og Beviis.

Jndstefnte Thor Kaathe blev paaraabt, og mødte med Tilsvar at han ved han haver sagt at Osmund Lundes Stifbørn haver skicket sig saa med sin ufinlige Mund, at de burde staae Skrift, og til at beviise same, begiærede Sagen udsadt for at føre Vidner paa sin Side i Sagen.

Eragted

1775: 212b

til næste Ting bevilges denne Sag udsadt efter Thor Kaathes Begiær dog saaledes, at ifald han da ej indstefner Vidnerne, bliver dømt i Sagen efter indkomen Oplysning.

Thor Kaathe i Retteæskede sin seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag mod Osmund Lunde om en Galte, og begiærede Dom i Sagen efter de i Høst førdte Beviis.

Osmund Lunde mødte og tilstod lovlig at være stefnt, sagde derhos, at Galten levede lenge efter den Tiid, at de sagde at den var hund jaged af den indstefntes Børn, ja blev af Thor Kaathe Gildet!! (Gieldet?), og førdt ind i Etne lenge efter den Tiid. begiærede i øvrigt Sagen udsadt for at beviise dette sit Sigende.

Citanten sagde han ej har paastaaed Dom til Erstatning for Galten, men, allene for at faae dem afstraffed, som Ulovlig hund jagede. hand og begiærede nu de 2de Vidner Elie Wiers Datter Tvedt og Jeærtrue Tørres Dr: Kortevig!! (Karteig), Edfæsted og afhørdt.

af dem fremstod

1. Vidne Elie Wiers Datter Tvedt aflagde Eed og vidnede, ofte at have seed at Osmund Lundes Stifdatter giætede sin Stiffaders Smaler i Thor Kaathess Marck ind om Giæred i Udmarcken, henimod Kaathe Bøe, men om Stiffaderen Osmund Lunde vidste deraf ved hun ej dog veed hun dette at datteren ej da hafde gaaed til Alters.

2. Vidne Jertrue Karteig aflagde Eed og vidnede: J Ord og mening som første Vidne, dog med dette Tillæg, at hun ovte!! (ofte) viste at Osmund Lunde[s] Stifdatter skildte Smalen paa Stølen, og dog alligevel giætte dem i Kaathe Udmarck.

Citanten paastod Dom.

Osmund Lunde paastod \nu/ ligesaa Dom i Sagen.

Eragted

i Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Tørriss Ryen i Retteæskede sin fra seniste Ting udlags!! (udsatte?) Sag mod Reinert Underhougen om ulovl: Beskyldninger og paastod Dom efter senist førte Beviis.
Jndstefnte Reinert Underhougen mødte, tilstod lovlig at være stefnt, sagde derhos at have stefnt Contra i Sagen, saaledes at Citanten skal paahøre hans vidner.
Tørris Ryen mødte og sagde at han ej lovlig er stefnt,
Thi fremstod Stefnevidnerne, og under Eed sagde at de sc: Ole Skaffer og {Niels Dørem} \Jaen (Joen) i Osen/, i Morgen 14 dage siden lovlig haver stefnt Tørriss Ryen at paahøre Vidnerne {og} \dog ej til at/ lide Dom.

Eragted

Da Stefnetiiden ej bliver ude for (før) i Morgen saa kand vidnerne ej heller føres forinden den Tiid.

Soldat Paal Stumo hafde til dette Ting indstefnt Ole Stumo for Slagsmaal derfor at lide Dom paahøre vidner og betale som vedbør.
Jndstefnte Ole Stumo mødte ej efter Paaraab og ingen

1775: 213

paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Tollef Killesvigen og Ole Skaffer som med Eed beckreftede StefneM:[s] Rigtighed efter Jncaminationen.
Citantens vidner.
1. Vidne Niels Joensen Klungland aflagde Eed og vidnede, at nu i Vaahr en Gang vidned kom gaaende i Stumo Udmarck, saag han at Ole Stumo hafde Citanten Paal Stumo under sig, og hafde slaget ham til Blods \ved Øyed/, og Paal holdt i Oles Haar, Ole spurdte {og} Paal om han ej vilde give sig, hvortil Paal sagde nej; veed for Ræsten ej hvem som begyndte; men vidnet tog i Ole og vilde skildt dem ad, som og skede.
2. Vidne Hans Siursen Hougeland aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne, med Tillæg at første Vidne vilde skildt dem ad.

Eragted

Til næste Ting bliver i følge Lov, Ole Stumo gived Laug dag at forsvare sig.

Peder Wache hafde til dette Ting indstefnt Ole Wache fordie han haver tilføyet ham adskillig Skade paa Ager og Eng, etc: derfor at lide Dom, betale Omckost: med videre og at paahøre vid:!! (vidner)
Ole Wache mødte ej ved nogen, men Stefnevidnerne Tollef Killesvigen og Ole Skaffer som med Eed beckreftede at han er lovlig stefnt efter Jndcaminationen.
Citantens Vidner.
1. Vidne Siri Brathland aflagde Eed og sagde: at have seed stor Uskick paa Wache med det at Ole Wache haver ladet sine Creature gaae paa Peder Waches Bøe og i Ageren, baade efter Vaar vinden og om Someren, hun har og ofte jaged dem deraf; herforuden har og Ole Wache ladet sine Smaler gaae i Peder Waches Marck; veed og at et langt stycke af Oles Gile!! (Geile) gahr som er tet ved {Oles} Peders/ Ager er i slet Stand, har og taged Oles Kalver af Peders Ager, høyeste Somer, ligesom og ung smalerne gick hele næstleden Somer baade i Ager og Eng.
2. Vidne Guro Wache aflagde Eed og vidnede, at hendes Broder Ole Wache har ofte ladet sine Creaturer gaae paa Peders Bøe og Ager ham til Skade, om Garen som næst forrige om Ungsmalen som næst forrige Vidne alt om høyeste Somer.

3. Vidne Lars Stoen aflagde Eed og vidnede: at have seed Ole Waches Ung smaler i Peder Waches Ager og Eng, tet ved Skurrens Tiid som og at Ole Waches Søn haver Giæted Smalen i Peder Waches Marck, og ej vildet agte hvad de talte ham til, Gile Gahren er holdt ganske ulovlig.
4. Vidne Tollef Killesvigen aflagde Eed og vidnede at i Fior Høst var vidnet efter Peder Waches Forlangende for at besee den Skade, som Ole Waches Smale skulde have giordt paa

1775: 213b

Peders Ager, da nu vidnet og Even Storenesset kom der siuntes de at det i minste var 3 Voger korn, viste for det øvrige ej hvis Smale som Skaden hafde giordt, dog sagde Oles Kone, at hun ej kunde negte at deres Smale hafde været der, men de hafde ej giordt al Skade. Har og seed den Contract som er imellem dem paa Wache, og holder Ole Wache sin Gahr derefter slet icke lovlig, men mangesteds er saagodt som Øde, kan og sige der er meged slet Skiøn i mange maader med det levende.
flere vidner mødte ej.

Eragted

til i Morgen ophæves {Retten} denne Sag.

Reinert Underhougen, hafde til dette Ting indstefnt Torjer Michelsen Blochhuus og Knud Heggen fordie de ej vil erstadte ham den Skade de har tilføyed ham paa en Baad og nogle River. derfor at lide Dom paahøre Vidner og lide Dom.
Jndstefnte Torjer Blochhuus og Knud Heggen, mødte ej og ingen paa deres veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne, Petter Killesvig og Ole Skaffer som med Eed beckreftede at de er lovlig stefnt.
Citantens vidner deraf fremstod
[1. Vidne] Endre Heggen som aflagde Eed og vidnede: at i Aar Vorfr[u]emisse tiid hørdte Vidnet, at Reinert Underhougen tilspurdte de indstefnte om det ej var dem som giorde Skade paa hans baad, hvortil de sagde ja, og lagde den ene til, at han slog til Baaden med en Sten, og den anden sagde at han kiørte til Baaden med en Hun, men erindrer ej hvad hver sagde de brugte, det var ellers en gammel Færings Baad. en af dem tilstod og de hafde brecket 2de river i tue for Citanten.
2. Vidnet Halvor Heggen mødte ej, men LænsM: og Skaff: aflagde Eed at han til Vidne er lovlig stefnt.

Eragted

Jndstefnte Torjer Blochhuus og Knud Heggen gives Laug dag til næste Ting at forsvare sig, ligesaa paalegges under Lovens Fals maals Straf vidnet Halvor Heggen at møde til same Tiid for sit Vidnes byrd i Sagen at aflægge.

Derpaa læst følgende Documenter saa som
1. udsletted Tollef N: Axdahls Obl: til Madame Schmidt paa 50 rd: mod Pandt ½ løb Sr: ½ hd: i N: Axdahl dat: 8 Junj 1764 betalt efter Qvit: af 26 Nobr: 1774.
[2.] Dito Christen ibd:[s] Do: til Jomfr: Schmidt paa 60 rd: mod same Pant dat: 10 Nobr: 1773, betalt,
3. Udsletted Gouthe Nerems Dito til Haldor Bircheness paa 44 rd: dat: 19 Nobr: 1773 mod Pandt 2 pd: 6 mrk: Sr: i Nerem betalt efter Qvit: af 28 Maj 1775.
4. Christen Axdahls Obl: til Ulrich Koren paa 30 rd: mod 4 proC: og Pandt ½ løb Smør ½ huud i N: Axdahl dat: 21 Nobr: 1774.
5. Christian Hunth med fleres Skiøde til Sergant Weltzein paa 1 løb Smør ½ tønde Korn i Kamboe for 135 rd: dat:

1775: 214

19 Nobr: 1774.
6. Karj Nerem med fleres Skiøde til Tarrald Goutesen paa 1 ½ løb Sr: 1 ½ huud i Nerem for 196 rd: dat: 19 Junj 1775.
7. Tarrald Nerems Obl: til Niels Tungesvig paa 190 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 ½ løb Sr: 1 ½ huud i Nerem Dat: 19 Junj 1775.
8. Ole Berges Obl: til Erich Qronem {p}og Erich Nesse paa 60 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 ½ løb Smør i Søre Berge dat: 19 Junj 1775.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Tirsdagen d: 20 Junj Continuerede dette Ting

hvorda i den fra i Gaar til i dag til Doms optagne Sag mellem Siri Nerem og Paal Heggebøe blev saaledes kiendt dømt og

Afsagt Fogd:!!

Det kan inted negtes, at jo Paal Heggebøe, haver udj Drukkenskab opreved en Stouvr med Korn af Siri Nerems Ager og kasted den til en Koe som stod bunden; ventelig enten af Onskab for at giøre hende Fortræd som Korned ejede, eller i det minste for deraf at have en utidig Fornøyelse; hvilcken hans Gierning er ganske utilladelig; og der fore kiendes hermed for Rett at Paal Heggebøe skal betale til Fieldbergs Præstegields Fattig Casse 1 rd: og til Encken Siri Nerem i denne Sags Omckostninger 3 rdr: ibereigned domens løsning, som alt skal udredes næste 15 Dage etc: hvad kornes Værd betreffer, nyder Encken Siri Nerem inted der for, siden same ej blev taxeret af 2de Mænd, og dom derefter paastaaed.

Udj Sagen indstefnt {af} \mod/ Osmund Lunde, af Thor Kaathe om et Svin etc: blev saaledes inden [Retten] dømt og

Afsagt Fogd:!!

Eftter de i denne Sag førte, og edelig afhørdte Vidners Udsigende bliver dette oplyst, at Osmund Lundes Stifsøn, haver hund jaged Citanten Thor Kaathes Svin, paa en Osmund Lunde ej tilhørende Gaard; ligesom og, at hans Stifdatter meged ofte haver giæted Smalen og ung Smalen paa Kaates Ejendom, inden om Skiftes gaarden; lad nu saa være at Osmund Lunde ej vidste af eller befallede sin Stifsøn med Hund at jage Thor Kaathes Svin; Saa haver han ej kundet negte, at have vidst af den ulovlige Omgang som hans datter ofte har brugt, med at føre hans Smaler ind i Kaates Ejendoms Marck, og forbie et opsadt Skiftes giære, hvilcket dog er en utilladelig Ting, da en hver nøye bør paasee at have sine Creaturer i sin egen Marck, og endnu mindre drive dem i Andens Ejendom og der late!! (lade) dem giæte, Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at indstefnte Osmund

1775: 214b

Lunde, fordi han ej haver den tilbørlige Opsiun med sine Folck, som en Huus Fader er paalagt, nemlig at tilsee at de ej fornermer nogen i saadanne Ting, som her skeed er, bør betale til {Etne} \Fieldbergs/ Prestegields Fattig Casse 2 rd: og i denne Sags Omkostning ibereignet Domens Løsning 3 rd: som alt skal udredes næste 15 Dage etc:; Hvad Galten og Græss værd angaar, da kand efter Omstendighederne Tor Kaathe inted derfor tildømmes.

Den af Tørris Ryen mod Reinert Underhougen ventilerede Sag som fra igaar udsadt blev paaraabt.

hvortil Reinert svarede at 2de af hans vidner nu møder sc: Tørris Ulveness og Peder Wache, den første at vidne hvorledes den indstefnte har handled sig mod ham og den siste hvorledes han har handled sig mod Torbiørn Coperal!! (Corporal) og hans Broder Christopher, fra Nedre Waage i Opdahls Skibrede.

Tørris Ryen svarede, at hvad disse vidner vil beskylde ham for i sin egen Sag, antager han ej for godt, da de, om de haver noged at beskylde ham for, self kand søge ham, og ej nu være Vidner i sin egen Sag.

Citanten paastod vidnerne førdt.

Contra Citanten protesterede derimod.

Eragted

Da vidnerne efter Stefne Listen er stefnt, at skal vidne paa hvad indstefnte Tørris Ryen kand have handled imod dem self saa bør de ej heller i denne Sag faae tilladelse at vidne, men Reinert Underhougen, bør i Sagen skaffe upartiske Vidner; om han vil vedholde denne Sag og deri vente Dom, dog tillades Peder Wache og Ana Wache at aflægge Forcklaring.

1. Vidne Peder Pedersen Wache, aflagde Eed og vidnede, at for nogle Aar siden kom Torbiørn Coperal og hans Broder Christopher Rejsende og hafde en Baad de rode paa, fra Ølens Vaagen, og kom til Wache, der kom Tørriss Ryen, og spurdte hvorfor de hafde hans Baad, de svarede de hafde Lov paa Baad hos Endre Heggen, ja sagde Tørris Ryen som hafde en Spade i haanden, ja hafde han dem under 4 Øyne, skulde en Qvilt Sengen, og sagde Baaden var hans, ved for Ræsten ej om {Sengen} \Baaden/ Demiteret.

Vidnet Ana Wache som indstefnt mødte ej Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Joen Ohsen som ved Eed sagde at vidnet er lovlig stefnt.

Eragted

Sagen udsettes i mangel af Bevis til næste Ting, og vidnet Ana Wache paalegges til same tiid under Lovens FalsMaals Straf sit Vidnes byrd i Sagen at aflægge.

Willum Øsvaag!! (Osvaag) og Erich Vestøe hafde til dette Ting indstefnt

1775: 215

Jngeborg Frønsdahl med Laug verge Thor Kaathe samt Knud Wiland med Reinert Domesness paa egne og samtlige Arvingeres veigne efter Ung karl Christen Frønsdahl, fordie de ej vil betale Citanterne for en Hæst han kiøbte af dem for 17 rd:, hvilcken stod til Foster paa Gaarden Waagen i Tosvers (Tøsvers) Sogn i Ryfylche Fogderie, paa den Maade at begge Citanterne kom gaaende i fra hvor hæsten stod til Foster og mødte Christen Frønsdahl som spurdte dem hvor de kom fra, de svarede de kom uden i fra Waagen hvor de hafde en blacket Hæst til Foster, der paa kom de til Handels paa den Maade at de skulde have 17 rd: for hæsten i fald han ligte den, og da skulde han baade føe den, og olbrostle (olbrøstle) hæsten, fra den Tiid han saag den, men om han ej ligte den skulde han strax give dem Bud, at han ej vilde have den, han sagde derpaa han hafde ej Penge paa sig, men vilde de følge ham hiem skulde de faae handpenge, de svare[de] ham derpaa at de trode ham vel, og tog ej nogen handPenge. talte derefter omtrendt nogle Uger med Kiøberen om hæsten; som svarede at han vil beholde hæsten, men han siuntes den var slet fød dog sagde han dette om Hæsten til den hæsten stod hos.

Thor Kaathe Mødte og tilstod paa egne og de samtliges veigne lovlig varsel lod i øvrigt tilføre at Enken Jngeborg Frønsdahl sagde, at hun tilspurdte sin Søn om denne hæst, hvortil han svarede jeg er lenge skildt med hæsten de har taged ham tilbage. har og hørdt som et løst Snack at hæsten hafde Skade {for} \da/ Christen Frønsdahl \ejde den/(?) kiøbte den.

Citanterne fremstillede Vidnerne
Anders Erichsen Waagen aflagde Eed og vidnede: at i fior anden Paaske dag kom Christen Frønsdahl rejsende til Vidnes Gaard og vilde see hæsten, som stod der paa Foster, der komende tog de hæsten ud, og Christen besaag den, hvorpaa han sagde, de som ejede hæsten, skrepte over at han var saa vel fød, og han siuntes den var kun saa maadelig, vidnet spurdte da om han hafde kiøbt den, ja sagde [Christen] han hafde gived 17 rd: for den, laag der saa om Natten, om Morgenen efter besaag han atter hæsten, og nefnte inted om Hæsten, men bad vidnet Føe hæsten til de fantes igien, hæsten stod der da i 3 Uger, og Christen!! brugte ham til slag hæst der i Bygden og sendte Hæsten efter Christen Frønsdahls Begiær til Tørchel Enland (Evland) i Schiolds Sogn, hvorefter hæsten for Bygden omkring paa Christen Frønsdahls Reigning, og videre veed vidnet icke.
Citanterne hafde ej flere vidner.
Thor Kaathe paa de indstefntes veigne begiærede Sagen udsadt til næste Ting at føre vidner.

Eragted

Retten kan icke negte den begiærte Udsettelse til næste Ting, dog

1775: 215b

saaledes at om da inted Beviis fra dem i Rette komer, bliver dom efter Omstendigheder afsagt.

Peder Wache i Rætte æskede den fra seniste Rettes dag i gaar, til i Dag udsatte Sag mod Ole Wache og begiærede det mødende vidne Even Storenesse afhørdt.
Even Storenesse mødte ej, til afhiemling \var/ LænsM: og Skaffer, som dog sagde at han ej er lovligt stefnt.

Eragted

Jndstefnte Ole Wache gives hermed Laug dag til næste Ting at møde og forsvare sig.

nock læst
1. Erich Udbioes Skiøde til Ole Synnes paa 1 løb Sr: 1 hd: i Udbioe for 200 rd: dat: 19 Junj 1775.
2. Jørgen Wigs Do: til Giert Lisebrechen [paa] ½ løb Smør ½ huud i Wig for 136 rd: dat: 20 Junj 1775,
3. Gunder Lundes Obl: til Anders Giære paa 99 rd: mod 4 proC: og Pandt 2 løber Smør i Øf: Lunde med 2 prioritet.
4. Konge Skiøde til Niels Tørrissen og Niels Stensen paa Pladsed Qvamen Skyldende 6 mrk: Smør for 10 rd: Betaling.
5. Skifted efter Christen Frønsdahl hvis Ejendom i Frønsdahl er udlagt som Pante bogen udviser dat: 1 Martj 1775.

Tingsvidnerne var som for de forrige Skibreder.

Som ingen efter Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Ao: 1775 d: 22 Junj blev Almindelig Somerting holdet med Føyens Skibredes Almue og Retten paa Lervigen betiendt med følgende Otte Edsorne Laug Rettes Mænd: sc: Niels Folgerøen, Johanes Teigland, Gunder Stoche, Endre Grindem, Johanes Spidsøen, Knud Røgsund, Sæbiørn Spidsøen, og Østen ibm: Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsM: og menige ting søgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de Kongel: Ordre og høy Øfrigheds Foranstaltninger som til Beckiendtgiørelse er anckomen, og forhen i denne Protocol extraheret.

dernæst følgende Particullaire Documenter saasom

1. udsletted, Rasmus Falches Obl: dat: 22 April 1767, til Madame Debeske paa 300 rd: efter Qvit: af 22 April 1775.
2. Dito af dito paa 320 rd: til Hendrich Rasmussen dat: 30 Octobr: 1771 betalt efter Qvit: af 22 April 1775.
3. Provstinde Christies dito til Peder Ness med flere paa 300 rd: dat: 1 Junj 1770 betalt efter Qvit: af 18 Maj 1775.
4. Sorensk: Hesselbergs Auctions Skiøde til Sr: Hendrich Rasmussen paa Folgerøen etc: for 793 rd: 3 mrk: 4 s: dat: 21 Febr: 1775.
5. Contract mellem Hendrich Rasmussen og Rasmuss Falch dat: 12 April 1775.
6. Konge Skiøde til Salomon Habbestad paa ½ løb Smør ½ huud ½ giedskind med bygsel i Stensbøe for 56 rd:[s] Betaling dat: 21 Nobr: 1774.
7. Dito til Ole Torsdagsøen paa 2 pd: Smør 5/8 huud i Lørshamer for 68 rd: 52 s:[s] Betaling dat: 7 Nobr: 1774.
8. Claus Wulfs Skiøde til Willum Danielsen paa 18 mrk: Fisk i Lodden for 125 rd: dat: 24 Maj 1775.
9. Dito til Erich Erichsen paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Lønning for 235 rd: dat: 24 Maj 1775.
10. Dito til Johanes

1775: 216

Thomessen paa 18 mrk: Fisk i Lodden for 125 rd: dat: 24 Maj 1775.

11. Dito til Aadne Joensen paa Pladsed Nesset under Gaarden Lønning for [? rd:] dat: 24 Maj 1775.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 23 Junj continuerede dette Ting.

og blev da publiceret

12. Konge Skiøde til Aren Olsen Titzlevold paa 2 pd: Smør 5/8 huud i Gaarden Lørhamer for 68 rd: 52 s: dat: 7 Nobr: 1774.
13. Dito til Rasmuss Larsen paa 2 pd: Sr: 2/3 huud i Gaarden Urrang (Urrong) for 45 rd: dat: 7 Nobr: 1774.
14. Dito til Salomon Habbestad paa ½ løb Sr: ½ hd: ½ giedskind i Gaarden Stensbøe for 56 rd: 60 s: dat: 7 Nobr: 1774.
15. Fogden Juels Jndførsels Forretning i Gaarden Uren dat: 1761, d: 25 Junj.
16. Dito[s] Skiøde til Hr: Peder Hertzberg paa 1 pd: Smør i Uren for 36 rd: dat: 9 Junj 1775.
17. Enchen Ana Buddes Skiøde til Sr: Christian Budde paa Giæstgiver Stædet Espevæhr for 450 rd: dat: 16 Nobr: 1774.
18. den sistes Obl: til den første paa 200 rd: mod 4 proCto: og Pandt Giæstgiver Stædet Espevæhr dat: 17 Nobr: 1774.

19. Sr: Jens Hertzbergs Bygsle brev til Nielss Salomonsen paa ½ løb Smør ½ huud i Spidsøen dat: 30 Decbr: 1774.
20. Abraham Gilljies Skiøde til Johanes Fransen paa ½ løb Smør ½ huud i Gillie for 80 rd: dat: 23 Junj 1775.
21. Sorensk: Hesselbergs Auct: Skiøde til Lars Peders: Stuve paa 18 mrk: Sr: ½ huud i Stuve for 218 rd: 5 mrk: dat: 25 Nobr: 1774.
22. Ole Hetlesæters Obl: til Guro Femanger paa 200 rd: mod 2 pC: og Pandt ½ løb Sr: 1 Buckskind dat: 22 Junj 1775.

Gunder Stoche i Rette æskede sin seniste ting forehafde og til nu udsadte Sag mod Jens Hertzberg om en Birck, og fremstillede Vidnet Heine Endresen til examen.
Jndstefnte Jens Hertzberg mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Bertel Echeland og Ole Nøstbachen, som med Ed beckreftede at Laug dagen er ham lovlig forckyndt.
Vidnet Heine Endresen aflagde Eed og vidnede i Ord og Meningen som første Vidnet, dog med denne Forandring, at Jens Hertzberg ej bad drengen hugge paa Citantens Bøe, men allene finde nogle Bircke Qvister til et par Soplimer, dog hugde Hertzberg self Bircken, og sagde han hafde Lov af Ejeren.
2. Vidne Jens Spidsøen aflagde Eed og vidnede: at i høst begiærte Jens Hertzberg Vidnet og Helje Spidsøen som Ejer Stoche, at de skulde kome til ham, da de kom fuldt han dem ned paa Bryggen, og bad dem vurdere et Bircke Stocke (Støcke) og nogle Bircke Qvister; da de saag det siuntes de det var lidet værd at vurdere, Hertzberg fortaldte at han huggede den paa Stoche, og da Gunder Stoche brugte Munden derfor, slog han ham paa Øre, og bad saa Helje Spidsøen om \Lov at hugge/ 50 Viddier paa Stoche Bøen, hvor til Helje siger nej, han troer der var ej 50 Vidier, bad saa

1775: 216b

om 10 Viddier som Helje og negted ham, faaer jeg finde dem, saa komer jeg Gunder Stoche paa lived igien, hvorpaa de slog det hen i latter, og talte ej mere derom.
Gunder Stoche paastod Dom.

Eragted

Paa det icke Jens Hertzberg skal have noged at besverge sig over, saa gives ham Tiid til næste Ting, at møde med sit Tilsvar, men møder han da ej, feldes dom uden videre Ophold efter den indkomne Oplysning.

Lars Alsvaag paa egne og samtlige Formynderne for Børnene efter Erich Alsvaag, deres veigne; hafde til dette Ting indstefnt Ole Hansen Gillie, fordie han har opbrudt 15 Fod Jord i lengden og 12 Fod i Bredden i Grøn Marck, paa Mælands Bøen for der paa at ville opbygge sig et Nøst, hvorved og kom at legges Vej over den beste Bøen hvilcket de som Ejere icke vil taale; derfor at lide Dom, til at fra holde sig samme paahøre Vidner og betale Omckost:
Jndstefnte Ole Hansen Gillie blev paaraabt men mødte icke,
Thi fremstod Stefnevidnerne Abraham Gillie og Ole Endvæhr som med Eed beckreftede, at han er lovlig stefnt efter Jncaminationen.
Citanternes Vidner, deraf fremstod
1. Vidne Endre Mæland aflagde Eed og vidnede: at nu i Vaar en gang de kom om Morgenen fra Søen; Saag de at Ole Hansens Gillies Søner stod og brød paa Aadne Mælands Bøe; hvorfor Aadne Mæland tog vidnet og Jørgen Siursen og tilspurdte Dem, hvor af det kom, at de stod og brød paa hans Bøe, jo sagde de det skulde han have for tverskabet sit, at han ej vilde de skulle drage Baaden sin op i hans Støe, han spurdte videre hvem som hafde

gived dem Lov, hvortil de sagde Skriveren, videre sagde de, det var ej stort nu, det skulde vel blive mere, Aadne Mæland tog dem da med til den indstefnte Self, og spurdte da Ejeren ham, om han vilde fuldkome det Arbejde han hafde begyndt, hvortil han svarede ja, Ejeren spurdte da, af hvem han hafde Lov, hvortil han svor paa han hafde faaed lov af Skriveren, og var det ej meged nu, det skulde vel blive mer, og Vejer de gick over Bøen, skulde de gaae 10 Gange i trass; Det opbrødte Støcke var 15 Fod lang og 12 Fod bred i bæste Seck!! bøe, og vejerne de har lagt er og over bæste Bøen. Retten tilspurdte om Gillie Mænd ej har nogen Lending for sine Baader, hertil Vidnet sagde jo, deres Rette Lending er i Gillie Vaagen, hvor der viiser Mur og Vaahr(?) efter Bøen, ellers naar de{t} har væred skickelig har de ofte lendt ved Mælinge Støen, og ej væred det forbudet. Demiteret.

1775: 217

2. Vidne Jørgen Siursen aflagde Eed og vidnede {at} i Ord og Mening som næst forrige vidnet, indtil hvor der staaer de gick til den gamle Ole Hansen Gillie, siden ved han inted om. dog Om hvad Retten spurdte, sagde dette vidnet som det forrige.

3. Vidne Siur Mæland aflagde Eed og vidnede at være 50 Aar, og stædse opholdt sig i Bøygden, sagde at det alle tider haver været Gillie Mænds Rette Lenning i Gillie Vaagen; men Ole Hansen har taged sig den Friehed at lenne i Mælands vaagen, mod Ejernes Villie, og dem til Fortræd; og har de altiid trætted med ham derom. Demiteret.

Eragted

til næste Ting gives Ole H: Gillie Laugdag at forsvare sig i denne Sag.

Anders og Ole Mehuuss fremstod for Retten og anmelte at have væst paa haved fundet 1 Mast 24 allen lang, og 49 Ege Stav[er] som LænsM: haver med Mænd vurderet 2 rd: derfor blev opraa[b]t

Masten for 1 rd: Sr: Niels Gorm				2	0	15
og de 49 ege Stav for 1 rd: Dito				1	1	15
				3	2	14
18 mrk: Jærn for 1 mrk: Dito					1	2
				3	4	0
LænsM: og Mænd for vurderingen	0	4	8			
Sallario		1			5	8
				2	4	8

Fogden Paastod Dom.

Afsagt

Af de for det biergede som blev solgt, indkomne 2 rd: 4 mrk: 8 s: skal hans Majestets Cassa have 1 rd: 2 mrk: 4 s: og Biergerne Ræsten, da det er funden paa haved.

videre læst

23. Jochum Mehuuses bygsle seddel til Paal Paalsen paa 22 ½ mrk: Smør i Geitung dat: 23 Junj 1775.

24. Helje Birchelands Do: til Reinert Hansen paa 1 pd: 3 mrk: Sr: i Nedre Nesse og 9 mrk: Overbygsle Gods i Dito Gaard dat: 23 Junj 1775.

25. Jens Hornelands Dito til Helje Jensen paa ½ løb Smør i Bircheland dat: 23 Junj 1775.

26. Udsletted Jone Støles Obl: til Ulrich Koren paa 94 rd: mod Pandt ½ løb Smør ½ hud i Tvedt dat: 22 Nobr: 1773. betalt efter Qvit: af 16 Januarj 1775.

27. Jone Tvedts Skiøde til Simon Hansen paa ½ løb Smør ½ hud i Tvedt for 80 rd: dat: 16 Januarj 1775,
28. Provstinde Christies Skiøde til Jocum Mehuuss paa 1/3 løb Smør 1/3 huud i Gaarden Northun for 140 rdr: dateret 23 Junj 1775.
29. Do: til Rasmuss Tørchelsen paa 2/3 løb Smør 2/3 hd: i Northun for 250 rd: dat: 23 Junj 1775.
30. Dito til Ole Erichsen Habbestad paa 1 pd: 3 mrk: Smør 3/8 huud i Gaarden Synstabøe med Giæstgiveriet og alle dets huuse for 320 rd: dat: 23 Junj 1775.
31. Jocum Mehuus bygsler til Knud Nielsen 1 pd: {3 mrk:} Smør 1/3 huud i Gaarden Northun dat: 23 Junj 1775.
32. Ole Sundstabøes Obl: til Provst: Christie paa 200 rd: mod 4 pCto: og Pant i Synstabøe etc: dat: 23 Junj 1775.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

3de Dagen d: 24 Junj continuerede Tinged for dette Skibreede.

1775: 217b

Ole Lydersen Holm som Ejer af Giæstgiver og handels Stædet Bømelhafn fremstod for Retten og begiærede følgende Qvestioner Almuen forelæst og deres Svar derpaa inhented.
1. Om icke Bømelhafn haver været Giæstgiver Stæd for Bømel Sogn til den Tiid Mætte Espevæhr kom til Espevæhr fick lov af Hr: Hertzberg Præst til Findaass kaldet, at bygge et lidet Huus ved Stranden.
2. Om icke Bømelhafns Giæstgivere brugte Espevæhr til et Fiskevæhr for (før) Mætte kom til Espevæhr.
3. Om det icke er bædre beqvemt for de Mennisker som boer i Bømel{hafn} Sogn, at faae sine Vahrer i Bømelhafn, om de trenger om en ringe Ting, end at fare til Espevæhrs Øyen, som ligger omflødt fra Bømel Landet.
4. Om der befindes mer fra Bømelhafn og til Espevæhr end ½ Fiærding at gaae over Land, og omtrendt ligesaa langt til Søeds.
5. Om der icke er fra Bømelhafn og Spidsøens Giæstgiver Stæd, som er paa den nordre kant af Bømelfiorden, 2 Mil og paa den søndre kant af Bømelhafn som kaldet Bømmelen og Slettens Fiord meged søe hardt 2 Mile til Karsunds Giæstgiver Stæd.
6. Om icke Bømelhafn er den beste hafn paa Bergens Lehd besønderlig i svart Væhr, for Baader Jægter og Skiber.
7. Om icke besønderlig høsten og vinters Tiid, naar fordrevne Skibe er væsten paa Skudesnæs, og ved Udsire, ligeledes paa Bømelfiorden, og Slættens Fiord, som er i mellem Bømmelen og Karsund befindes da icke Bømelhafn, den bæste hafn fra Skudesness og til Spidsøen som er 6 Norske Mils Destance at forvare Skiberne paa.
8. Om icke Espevæhr er en Udhafn, som ligger ud af Vejen, for alle slags Fartøyer, som komer Leden langs.
9. Om der er mere end en fierding Vej fra Bømelhafn og til den meste deel af Almuen, som hører Bømel Sogn til, som er af Gaarde Mænd og huus Mænd 42, og ræsten af de som hører Bømel Sogn til er 21 Jorde Mænd med huus mænd paa Bømel Landet, og haver dog alle nermere til Bømelhafn, end til Espevæhr Øyen.
10. Om det icke haver hendet at naar det svareste Væhr komme, besønderlig Høstens og Vinters Tiid, da kand der kome baader, Giægter og Skiber som kand have Pasagerer som

kand have noged nødig; det haver og hendet sig at Transport Skib, som haver haft Kongens Folck inde, haver og været der i Bømelhafn, og haft Forflæjning nødig; Men efterdie at Bømelhafn er kun en hafn for sørgaaende Skibe, hender det sig, at det kand være baade ½ og helt Aar at der komer inge[n] Skibe,

1775: 218

som haver noged nødig, skulde da tillige Espevæhr faae Giæstgiver handelen fra Bømelhafn, maatte det ligge rent øde, og Ejeren ej svare sine Skatter, ligesom og de rejsende derunder maatte lide.

Disse Qvestioner blev Almuen med Laug Retted forelæst som svarede saaledes til 1. Qvest: enstemmig jo dog sagde Jver Gram at det var af Hr: Jesper Omsen, Mette Espevæhr, straxt efter 10 Aars Krigen fick lov at bygge der. til 2. Joe alt til Mætte kom der. 3. jo det er bedre beqvemt til lands end til Espevæhr som \er/ Omflød, naar paa begge Stæder er at faae det de behøver for lige Pris. 4. jo saa omtrendt. 5. jo rigtig som omspurdt er, og sagde lodsen Jens Nesse at der paa vejen til Sletten eller Karsund, er meged søehardt. 6. jo Hafnen er Ganske God for sør gaaende Skibe. 7. de ved ingen bædre Hafn paa de 6 Mile, dog maae mange Skib tage hafn hvor de kan. 8. Joe Espevæhr er af rette Skibs Leden. 9. de flæste har kortest Vej til Bømelhafn, dog er der nogle som har ligesaa kordt til Espevæhr. og 10: det er ofte lang Tiid at ingen Skiber komer i Bømelhafn, og siunes de at de 2de Stæder Bømelhafn og Espevæhr ligger alt for nær og er hverandre til hinder, naar paa begge Stæder blev derved skickelig handel.

Ole Lydersen begiærede Tingsvidnet slutted og sig under Rettens fulde Forseigling beskreven meddeelt.

Afsagt

Tingsvidnet bevilges slutted og skal paa behørig Maade fra Retten udstædes. alt betalt

Fogden i Retteæskede den seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag mod Egtegiftt Mand Niels Nedre Nesse for begangen Lejermaal med Pigen Malene Ols Datter, og i Rette lagde den i Boen hos den skyldige holdte Seqvestrations Forretning, som dog mangler Stiftes approbation.

Den indstefnte mødte og tilstod lovlig at være til dette Ting indstefnt at lide Dom i Sagen og bad om Naade.

Eragted

Da den holdte Seqvestrations Forretning mangler Stiftes Approbation, Saa maae Sagen til næste Ting udsettes men da bliver Dom \afsagt/ uden videre at varsle den skyldige.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Ole og Tollef Mæland for ræsterende Skatt 7 rd: hvorfor han haver ved LænsM: ladet udpante 7 mrk: Smør i deres Gaard derfor at lide Dom til at Godsed for Skatten skal tilhøre Kongen.

Ole og Tollef Mæland mødte ej

Thi afhiemlede LænsM: og Skafferen at de er lovlig Stefnt efter incaminationen.

Eragted

Ole og Tollef Mæland gives Laug dag til næste Ting, og ifald de ej har klareret Skatten til næste Ting, gaar Dom efter Omstendighed.

1775: 218b

Tingsvidnerne var de almindelige.

Retten blev derpaa for Skibredet ophæved.

Ao: 1775 d: 26 Junj blev almindelig Somer ting holdet paa Tingstædet Leervigen med Fiære Skibreedes Almue, og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Andbiørn Ulv Ebne, Tørris Houveland, Knud Trovaass, Ole Briørdahl!! (Biørdahl), Ole Lier, Baar Biørdahl, Even Wesvig og Ole Lindaass Overværende udj Retten stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Ordre og Øfrigheds Foranstaltninger som til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocol extraheret.

derefter følgende particulliere Documenter saasom

1. Madame Erlands Bygsle Brev paa sin livis Tiid, til Anders Qvamen paa 1 løb Sr: 1 hd: 1 vog korn i Nedre Wig dat: 26 Junj 1775.
2. Jver Alendahls Do: til Sønen Ole Jversen paa 1 løb Sr: i Hage dat: 19 Junj 1775.
3. Jngebrict Fransens (Tronsens?) Obl: til Knud Drange paa 262 rd: mod Pandt i Drange dat: 18 April 1768, udsletted 26 Junj 1775.
4. Udsletted Tollef Hougelands Do: til Siur Eidsvog paa 50 rd: mod pandt i Hougeland dat: 25 Nobr: 1765, d: 25 Junj 1775.
5. Udsletted Hans Liers Obl: paa 50 rd: til Hr: Blydt, mod Pandt i Lier dat: 2 Maj 1771, d: 21 Junj 1775.
6. Frans Sveens Skiøde til Jens Horneland paa ½ løb Smør ½ hd: i Drange for 325 rd: dat: 26 Junj 1775.
7. Konge Skiøde til Anders Christensen paa ½ løb Smør ½ hd: i Houge for 67 rd: 3 mrk: dat: 7 Nobr: 1774.
8. Dito til Lars Olsen Handeland paa ½ løb Smør 5 Spd: korn i Brattestøe for 130 rd: dat: 7 Nobr: 1774.
9. Anders Houges Obl: til Gunder Alne paa 79 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ hd: i Houge dat: 26 Junj 1775.
10. Lisbet Liers Skiøde til Knud Hansen paa ¼ løb Smør ½ vet korn i Lier for 50 rd: dat: 26 Junj 1776!! (1775).
11. Udslet: Tron Møchlevolds Obl: til Johanes Andahl med flere paa 68 rd: 4 mrk: 12 s: mod Pant i Møchlevold dat: 21 April 1772, den 22 Junj 1775.
12. Sorensk:[s] Auctions Skiøde til Hans Petterteigen paa 1 løb Smør 1 huud i Møchlevold for 150 rd: dat: 23 Junj 1775.
13. Knud Liers Obl: til Jenss Nesse paa 40 rd: mod 4 proC: og Pant ¼ løb Smør ½ Vet korn i Lier dat: 26 Junj 1775.

Torchel Svendsbøetangen i Rette æskede sin Sag som seniste andlagt mod Siur Emberland for ærerørige Ord, og begiærte nu sit mødende Vidne afhørdt.

Procurator Gorm mødte paa Siur Emberlands veigne, og vedtog lovlig Varsel.

Vidnet Lars Sætre mødte aflagde Eed og vidnede inted til Sagens oplysning uden at Citanten slog den indstefnte paa Øre.

Gorm paastod, at Citanten maatte tilfindes at betale den indstefnte for unødig paaførdt Trette 4 rd: og for tiltalen frifindes.

Citanten paastod Sagen udfløtted til næste Ting for at føre {et} Vidnet Svend Joensen Aarvigen,

Gorm protesterede mod Sagens Udsettelse, og declarerede at han vilde beviise med all nu nærværende Almue, at det nafn givne vidne i Gaar var ved kircken, og altsaa bør ej Sagen udsettes, men paastaaer Sagen slutted og paadømt denne Gang.
Citanten vedblev sin Paastand.

Eragted

Retten negter aldeeles ej Citanten, at faae sin Sag udsat for at føre det til næste Ting; til hvilcken Tiid den og udsettes.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt uconfirmeret Dreng Joen Endresen for begangen Lejermaal med Pigen Randveig Erichs Datter Gravdahl fra Schonevigen, derfor at lide dom, og betale som vedbør,
Den indstefnte mødte og tilstod baade lovlig at være stefnt, og Forseelsen i sig self.
Fogden paastod Dom.

Afsagt

Af Den indstefntes egen og utvungne Beckiendelse erfares, at det er en Sandhed, han som uconfirmeret, haver besvangred Pigen Randveig Erichs Datter Gravdahl, Thi kiendes og dømes derfor herved for Rett at indstefnte Joen Endresen skal betale til Actor Kamer R/aa/d Juel sine Lejer Maals bøder 12 rd:, derefter henføres til nærmeste LænsM: for der at sidde 8 dage paa Vand og Brød, og endelig henbringes til Bergen Tugt huus for der at arbejde i et halft Aar, hvilcket alt bør at efterkomes under videre lovlig Adfærd.

videre læst
14. Skifte breved efter Jngemon Sieursen hvis Ejendom i Emberland er udlagt som Pantebogen udviser dat: 1 Decbr: 1774.
15. Do: efter Anders Øchland hvis Ejendom i Øchland er udlagt som Pante bog[en] udviiser dat: 20 Ugustj!! (Augustj) 1774.
16. Do: efter Sisselle Østre Braattetvedt hvis ejendom i Østre Braatetvedt er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 29 Aug: 1774.
17. Do: efter Ana Mæcheland hvis Ejendom i Mæcheland er udl: som Pante bogen udviiser dat: 30 Aug: 1775.
18. Konge Skiøde til Jocum og Bendt Waag(?) paa 18 mrk: Sr: ½ tønde Korn i Gaarden Hofde for 26 rd: 4 mrk: dat: 21 Nobr: 1774.

Tings vidnerne var som for de øvrige Skibreder er andførdt.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen den 27 Junj Continuerede dette Ting.

Som ingen efter offentlig opraab vilde gaae i Rette blev Retten for dette Skibrede ophæved.

Ao: 1775 d: 30 Junj blev Retten udj følgende Aastæds Sags Afhandling efter Udsettelse fra sistleden 30 Octobr: a: p: sadt paa Gaarden Heggen (i Fjelberg skpr:), og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd, Peder Gielmervig, Torbiørn Mortvedt, Mons Scholness, Hans Molness, Ole Ness, Kittel Sandvigen, (men laugretten frå Skånevik skpr:)

1775: 219b

Niels Tielle og Knud Aaseim. Overværende i Retten Stedets Lænsmand Tollef Killesvigen, med Laug Rettet som han med sig til Stædet bragte.

Citanterne Endre Heggen og Mons Larsen Ebne, i Rette lagde sit skriftlige Stefnemaal af dato 8 Junj 1775 som blev oplæst.

Hr: Provst Kahrs mødte ved sin Søn Giesper Kahrs, som paa hans veigne vedtog lovlig Varsel.

Reinert Underhougen mødte, og sagde Stefningen er ham ej lovlig forckyndt, ej heller fulgte der rigtig Copie af Stefnemaaled.

Thi fremstod Stefne vidnerne LænsM: Tollef Killesvigen og Ole Skaffer som med Eed beckreftede at det i Rette lagde skriftlige Stefnemaal er for Reinert Underhougen for mer end 14 dage siden lovlig forckyndt.

Reinert Underhougen sagde ellers, at han lidet kiender Mons Larsen Ebne, og derfore ej haver stefnt Contra, men Endre Heggen haver han stefnt fordie han tog noged vehd fra Contraparten, og tillige paa den gamle Semje og at Gahren i Udmarcken blev efter lovlig Forlig opsadt, om dette alt at føre Vidner om. og Tørris Ryen fordie de haver ladet sine Creature paa hans Gaards Udmarck.

Citanternes Vidner deraf fremstod følgende for hvem Edens Forcklaring blev oplæst med Formaning til Sandhed at sige.

1. Johanes Knudsen Roe 74 Aar gl:, fød paa Gaarden Øfre Houge her i Sognet og boed paa Roe 45 Aar, en Gaard som ligger her tet ved Farbroder til ContraParten aflagde den Forklaring, at nu nogle faae Aar siden gav Reinert Underhougen vidnet lov til at hugge 6 læss bracke i den Marck øst om den opsatte Skiftes Gahr mellem Ryen Heggen, og Underhougen, som Reinert har lov at hugge i men {vehden} \Bejted/ der tilhører Citanterne. Om Kalvetræed sagde han at det er intaged i felles Marck for lang tiid siden, men da det blev indtaged brugte baade Ryen og Underhougen det at have sine kalver deri, men fra Skiftes Gahren blev opsadt har Reinert haft det allene, og nu slaar høe deri. lovede at viise hvor hugge[d] skeede.

2. Joen Olsen Osen gl: over 60 Aar fød paa Gaarden Stangeland her tet ved, og opholdt sig her i Bygden sin meste Tiid ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at for nogle Aar omtrendt 4 á 5 Aar siden gick vidnet efter Reinert Underhougens Forlangende og kiørte endeel Older eller Underbords vehd som Reinert self hafde feldet

1775: 220

paa et Stæd noged oven i Ræv hilder Flaaten tet ved Bæcken under Fossen, paa Østre side af Skiftes Gahren, veed ej just hvor mange læss det var, Om Kalve træed som næst forrige Vidne dog med denne Forandring, at han ej kand erindre om Ryen brugte det til felles med Underhougen, lige til Skiftes Garen blev opsadt, ligesom og at Underhougens Beboer brugte det forud til Andmarcke Giære, og da stod der et huus til at have Anmarcken i. Om det gamle Smale Ledet sagde vidnet, at Ryen har det ej nu der det var tilforn, men det blev flytted til hvor det nu staaer, paa same Tiid som Skiftes Gahren efter Semjen blev opsadt. Om hvor slotten er i mellem Ryen og {Udmarcken} \Underhougen/ paa Bøen i mellem deres Store aackrer sagde vidnet han veed at vejten skiftede saaledes har det altiid været brugt, og Ryens Beboere har haft sin Vej imellem deres egen Ager og vejten, til deres Qvern. lovede at viise Stæderne.

3. Vidne Ole Skaffer gl: noged over 40 Aar fød paa Gaarden Nerem her nær ved, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at have opholdt sig her i Naboelauged sin hele

Tiid, og i Sagen om kalve Giærdet i et og alt som næst forrige vidne. Om Skouge hugst, sagde, han at han {at} for mange Aar siden, dog efter Gahren var opsadt, var paa Døss houg, og huggede baade Brage og Older efter Reinert Underhougens Begiær, men hvor meged det var, eller hvor tit, kand vidnet ej erindre. Om Bøeskifted mellem Agrene og om vejen som næst forrige Vidnet. Vidnet sagde og, at han ved Reinert Underhougen haver icke tilladt Ryens og Heggens Mænd, at have med sine Smaler uden ud over krubbe!! (Krubbe) og kiøre det op og ned. lovede at vise Stæderne. og sagde vidnet end videre paa tilspørgelse, om Smale Ledet som næst forrige Vidne sagt haver.

4. Vidne Lars Siursen Udbioe gl: 21 Aar gl: fød paa Udbioe, tiente Reinert Underhougen 8 Aar, nu 2 Aar siden, ej slet!! (slegt) uden i andet og trede Led med Reinert: aflagde den Forcklaring, at da han tiente Reinert Underhougen hugde de engang Older paa et Stæd noged oven i Ræv hiller Flaaten, tet ved Bæcken under Fossen paa Østre side af Gahren; men paa Døsshoug, huggede han tit baade Bracke og Older samt til Gahr ved, og samt til Brende. Ved og, at Reinert Underhougen huggede Bracke til Bøegahrs vehd, paa et Stæd Øst om Skiftes Gahren, kaldet øst Under Baarberg. lovede at viise Stæderne hvor hugged skeede.

5. Randveig Ols Datter Eide 23 aar gl: fød i Strandebarm opholdt sig her i Bøygden i 10 Aar, giftt med Johanes Eide ej slegt

1775: 220b

til nogen af Parterne, tiente 3 Aar paa Underhougen nu 3 Aar siden, aflagde den Forcklaring: at Reinert Underhougen har hugged 2de Dage, paa det Stæd hvor 2det Vidnet har omvidnet, men ved det var temelig meged Ved, dagen efter kom Endre Heggens Dreng og kiørte 4 læss, ræsten [som]? blev hugged, blev kiørt til Underhougen. lovede at viise Stædet.

6. Vidne Hans Tollefsen Opeim gl: 24 ½ Aar fød i Etne tiente paa Roe her tet ved hos Johanes Roe 4 Aar nu ½ aar siden ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring: henseende det hug Johanes Roe har omvidnet, at være sked efter Reinert Underhougens {For} Tilladelse, Øst om den opsatte Skiftes Gahr og var det et Aar 6 Læss og et Aar 8 Læss. loved at vise Stæderne.

7. Vidne Knud Johansen Heggen, 21 Aar gl: fød i Schonevigen Gield, ej slegt til nogen af Parterne, tiente paa 3de Aar hos Halvor Heggen, dog dette siste til helften hos Endre Heggen, aflagde den Forcklaring, at Reinert Underhougen tillod dem allene paa Heggen og Ryen, at fare med deres Smaler, ud over Krybbe, og op med Berged uden paa det, og op med en Biørgck!! (Bjørk), dog hendte det engang, at Smalen løb fra ham, straxt kom Reinert og talte ham til og spurdte ham {til} om han hafde lov af sine huusponder, vidnet sagde nej, derpaa slog han til vidnet, og forbød ham han ej maatte kome i hans Marck med Smalen, som vidnet lovede ej oftere skulde skee.

8. Endre Siursen Berge, gl: 40 aar, fød paa Roe her tet ved, opholdt sig her i Bygden sin hele Tiid, Søskende Barn til Endre Heggen aflagde den Forcklaring, om Skoug hugsten paa Døss houg ligesom vidnet Lars Udbioe har vidnet de hogde og engang Bracke under Baar berje efter Reinerts tilladelse, han tiente der da.

Contra Citanten Reinert Underhougen fremstod og sagde at han tilstaaer det omvidnede hugst i Skougen paa Østre side af den Skiftes Gaar som mellem Heggen Ryen og Underhougen er opsadt, hvilcket han mener han haver Rett til efter den mellem ham og Citanternes Formænd paa Heggen og Ryen indgangne Forlig, hvor efter Skiftes Gaarden og er opsadt, dette \saackaldede/ Forlig lagde han i Rette som blev oplæst og lyder saaledes.

Hoved Citanterne lod tilføre at de ej kan andsee den i Rettelagde saa kaldede Contract \uden/ for ganske ulovlig, og ickun som et Carteq, da det kun er paa ½ Arck løst papir ej ting lyst, og ej heller underskreved og forsegled af de vedkomende og paastod der for den maae for inted ansees følgelig Lovens 5 Bogs 1 Capt:, 2 og 3 Articul.

1775: 221

Contra Citantens vidner deraf fremstod
1. Vidne Ole Tierrandsen Bircheness ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring, at alt hvad som staaer i den i Rettelagde Contract, skede af Parterne, med deres frie Villie, dog var Gahren den Tiid ej opsadt, men er siden Giæred, har og ej hørdt {hvad} de trætted derom hvercken Torchel Heggen, eller Erich Ryen, det er nu 14 á 15 aar siden Gahren blev opsadt, vidnet aflagde Eed og blev Demiteret.
2. Vidne Lars Jxdahl gl: 53 Aar fød her i Sogned, og boed paa Gaarden Jxdahl her nær ved i 22 Aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, i Ord og Mening som første Vidne uden Forandring, aflagde Eed og blev derfore Demiteret.
3. Vidne Joen Stumo gl: 59 Aar fød i Ryfylchet ej slegt til nogen af Parterne, bo[e]d paa Stumo 31 Aar, aflagde den Forcklaring som næst forrige vidne, og derpaa aflagde Eed og blev demiteret.
4. Vidne Peder Wache aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som første Vidne uden Forandring. Demiteret.
5. Vidne Gurj Bioe noged over 50 Aar, fød paa Wache heri Sognet, og opholdt sig her i Bygden sin mæste Tiid, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring at hun har ofte seed Smalen fra disse Gaarder gaae i Reinert sin Udmarck, og some Tiider fulgte Gietlebarn med, og some Tider icke, og maatte hun tid[t] jage dem af Marcken efter Reinerts Begiær; ligesom han og tit maatte giøre det same self. Smalen kom {og} iblandt over Gahren, og ind i Underhougens Marck. ligesaa kom og Ryens Anmarcks Creaturer iblandt i same Marck og det temelig ofte. Øgs Creaturer kom der og, men ved ej hvem dem tilhører. Vidnet aflagde Eed og blev Demiteret.
6. Vidne Synneve Joens Datter Osen gl: 28 Aar gl: Datter til vidnet Joen Osen aflagde den Forcklaring i Ord og Mening som det nest forrige vidnet, dog med det Tillæg at hun kiendte det var Ryens og Heggens Øger. Paa Ryen og Heggen tog de det \l…ed(?)/ bort naar de fick Bud. Vidnet aflagde Eed og blev der paa fra Retten Demiteret.
7. Lars Sieursen Bioe har tilforn vidnet i Sagen, hvilcket han vedblev; sagde nu paa tilspørgelse af Reinert ligesom ovenstaaende 5 og 6 Vidne uden Forandring, og sprang ofte Smalen fra Ryen ind i Underhougens Marck.
8. Vidne Tollef Olsen Svalland gl: 48 Aar fød paa Kaatebøe her nær ved, og opholdt sig her i Bygden 32 Aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at han veed inted, at nogen enten fra Ryen eller Heggen giærte noged

1775: 221b

med i Underhougens Bøegahr, men Skiftes Gahren mellem Jxdahl og alle disse Gahrerne!! (Gaarderne), sc: Heggen, Ryen, Underhougen, og Roe giærte de alle i, siden det da var til felles; det er nu 20 Aar siden han tiente Reinert Underhougen. vidnet aflagde Eed og blev demiteret.
9. Vidne Christen Fielle gl: 39 Aar fød i Ryfylche, ej slegt til nogen af Parterne, har haft Reinert Underhougens Stifdatter, aflagde den Forcklaring, i Ord og Mening som vidnet Tollef Svalland. aflagde derpaa Eed og blev Demiteret.
10. Vidne Siur Torsen \41 Aar gl:/ paa Westøe, fød paa Frønsdahl heri Sognet tiente Reinert Underhougen 2 Aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at da han tiente der som er nu just 20 Aar siden, vidnede i Ord og Mening som vidnerne Tollef Svalland og Christen Fielle. aflagde derpaa Eed og blev demiteret.

11. Vidne Niels Paalsen Giære af Etne 27 Aar gl: ej slegt til nogen af Parterne tiendte Reinert Underhougen 9 Aar, nu 3 Aar siden aflagde den Forcklaring, som i Ord og Mening er lige med Synneve Osens vidnes byrd, og sente de ofte Bud og advarte dem derom. Aflagde Eed og blev Demiteret.

12. Vidne Erich Ryen gl: 32 Aar broder til Citanten Tørris Ryen aflagde Eed og vidnede, ligesom næste Vidne, dog med dette Tillæg, at de Alletiider haver hented det naar de self har seed det har gaaed der, ligesom og naar de har faaed Bud derom. Demiteret.

13. Vidne Christie Ryen 24 aar gl: Søster til Tørris Ryen aflagde den Forcklaring i Ord og mening som \næst/ forrige vidne uden Forandring, dog med Tillæg, at han sc: Reinert Underhougen, har giært i Vejen for Hegge og Ryens Smaler paa Lille Krubbe hvor det end nu viiser sig. lovede at viise Stædet.

Under forrige Eeds Kraft sagde vidnet Erich Ryen, at det Smale Led som Joen Osen har omvudnet, at være fløtted blev af Reinert Underhougen self igiengiærdet.

Retten gick derpaa ud i Marcken i følge med begge Parter og de vidner, som havde vidnet om det (de?) Hug Reinert hafde giordt paa Bracke og Older øst om Skiftes Gahren i Ryen og Heggens Marck, og viiste de os da same Stæder som streckte sig opefter ved bemelte Gahr, undtagen, oppe ved Døss houg gick det over alt som var oven paa brodtene i Døss houg, hvortil han sagde han

holdt sig efter den saackaldede Contract. For Ræsten befandt vii Marcken saaledes som den paa Cituations Cortet er andført for saa vidt Heggen og Ryens Marck vedkomer. Retten gick derpaa hiem igien \til Heggen/, hvor da vidnerne som medfulgte aflagde sin Ed paa hvad de hafde viist os.

Vii forføyede os derefter til Reinert Underhougens Udmarck, som med deri værende Kalvetræe befandtes ligeledes, efter Cituations Cortes Udviis, der var i denne Marck næsten ingen Ener træer og lidet Older Skoug til Brende og Gierde Fang. Retten gick derfra og hiem igien.

Atter gick Retten ud for at besee Bøeskifterne i mellem Ryen og Underhougen, og fantes efter som vidnerne viiste, ingen synderlig Dispute at afgiøre, undtagen hist og her nogle smaae bogter i Streckningen. hvorfra Retten gick hiem.

Eragted

Da det lider langt paa Aftenen ophæves Retten til i Morg[en].

Anden dagen den 1 Julj, Continuerede denne Aasæds Sag.

Hvorda Hegge Mænd indleverede os sine Skatte Bøger som viiser at {deres}

\Halvers/ Brug skyldede før Aftag		2 ½ løb Sr:
men efter Aftag i Skatt og Landskyld	1 ½ løb Smør.	
ligesaa er Endres Brug i Skatt før Aftag		2 ½ løb Sr:
men efter Aftag i Skatt og Landskyld	1 ½ løb Smør.	
Mons Larsen Ebne ejer før Aftag i Ryen		1 ½ løb Sr:
men efter Aftag i Skat og Landskyld	1 løb Smør	---
til samen begge Gaarders Skyld før Aftag		6 ½ løb Sr:
	---	
men efter Aftag	4 løber Smør	
Underhougen Skylder ligesaa efter Matriculen		3 løb 1 pd:
		---
	tilsamen i alt	9 løb 2 pd: 12 mrk:

Retten gick {da} ud for at fastsette Skifterne imellem Ryen og Underhougen for saavit Bøen angick, og blev da første Mercke Steen sadt, under Bøegaren paa et Stæd kaldet Rye træet ned under Bøegaren {hugged} en Merckesten med vidner, et lidet Stycke der neden for, sadt en Do: med Vidner, saa i et flat Berg hugged et kross, saa noged oven i Smide Flæcket sadt en Marke sten med vidner, derfra!!, derfra under Smide flæcket ned sadt en Merckesten med vidner, saa ved Vejen mellem Houen og Ryen sadt en Merckesten med Vidner, saa ved et Bergskav, tet oven i vejten sadt en Merckesten med Vidner, derfra oven i øverste kanten paa Vejten paa Østre side sadt en Merckesten med vidner, saa met!! (mit) i vejten i et Berg hugget et kross, og endelig derfra ned mod Becken i enden af haagaren paa Østre side {hugged et} Sadt en Merckesten med vidner, siden følger det Becken til Rette Elven. Af denne {Side} \Streckning/ ejer Underhougen væstre og Nordre Part og Ryen Østre og Søre streckning.

1775: 222b

Retten gick derpaa op i UdMarcken for at uddeele af Underhougens Marck, der langt overgaar den Streckning den bør have, efter den Jordskyld hver Jord fra først {sat for} er sadt for, hvilcket bør ligges til Ryen og {Underhougen} Heggen, og begyndte vii først et Stæd kaldet \Jons hiller braatet/ hvor blev paa Østre kanten hugget et kros, derfra i braatted op paa Joens hiller houg hugget et Kross, saa i hougen under Bircke Kleiven hugget et kross, derfra i et Berg uden i Biørcke kleiv hugget et kross saa i Jægt hougen i østre kant hugget et kros derfra i et Jordfast Berg østen i Qvilesten hugget et kross saa det siste kross hugget østen i Støels kleiven bent og uden i Øge hougen. Af denne Streckning tilhører Heggen og Ryen den Østre Part og Underhougen hvad som er Væst om den bene Streckning hvori Korserne staaer.

Provsten Kahres!! (Kahrs) lod ved forbemelte sin Søn indlevere sit Skriftlige Jndlæg af dato 29 Junj som blev oplæst.

ligesaa indleverede Citanterne sit Jndlæg af 30 Junj der ligeledes blev oplæst.

Denne Sags Omckost: er følgende

Skyds til Stædet med 3 Mand toe Mil er	0	3 mrk:	0
1 dags Diet Penge paa hen Rejsen		4	
2 dages Forretning	3		
Skyds og Diet hiem igien	1	1	
Fogden for Laug Rettets Opnefnelse	1		
LænsM: for sin Umage		4	
de 8 Laug Rettes Mænd hver 4 mrk: er	5	2	
	12	2	0

Derefter blev udj denne Sag af den Ganske Rett saaledes kiendt dømt og

Afsagt

At anføre vitløftig Resonoment om alt hvad i Sagen er passeret, vil være ufornøden, da baade det anførte i Sagen i sig self, som og Cituations Cortet, vil viise de Omstendigheder som i Sagen møder, og er det {for…se.} {\.....se/} \betydelig/ derfore bliver her kortelig de {for …se} \paastefnte/ Poster i {hoved} Stefnemaaled saaledes paackiendt, og derom for Rett {saaledes} afsat!! (afsagt?) 1. At Gieilen bliver som den haver været fra hvor Skifte Gahren begyndes, og lige til Joens hiller braatted, der fra følger den, og skal \Skiftes Gahr/ opsettes lige i den bene Streckning, som nu med 7 krosser er udskifted, og skal i same Skiftes Gahr, Heggen og Ryen Giære net toe gange saa meged som Underhougen, og hver tage Gahr vehd hos sig self til at Giære Skiftes Gahren med, ligesaa maae og hver for eftertiiden med al slags Hugst, holde sig inden sin egen tildelte UdMarck. 2. For den paastand Citanterne haver

giordt om at Reinert Underhougen skulde lide og udrede bøder fordie han haver Gaaed om Skiftes gahren med Skoughugst

1775: 223

bliver han efter Omstendighed befriet. Thi Retten anseer, at saalenge ej blev paaancket den af Formenderne paa Heggen og Ryen med Reinert Underhougen indgangne saackaldede Contract, kunde det ej legges ham til last at han fulgte den, skiøndt den i sig self var ubillig indgaaed. 3. Underhougens \Beboer/ skal have Friehed til, uden Afgiftt, at have det Qvernestæd de nu haver, og bruge den same vej der til de altiid har haft. 4. Hvad Skifterne mellem Ryen og Underhougen angaaer, paa Bøen, da skal de gaae efter de i Dag opsatte Merckestener og Krosser, fra Bøegahren til Merckestenen ved Vejten, siden derfra til krossed i det faste Berg i Vejten, og endelig ned til siste Merckesten ved becken, hvorefter det følger Becken til store Elven, dog skal dette Observeres at hvor nu vejten er, skal ligges en fornøden holVejte og der oven paa hvor krossed i Berged komer under, settes en Merckesten, for det øvrige skal skifterne gaae efter Snor fra Mercke til Mercke, og af haaegaren skal Underhougen og Ryen giære hver efter sin Jordskyld \før Aftag/, ligesaa skal og Ryen holde deraf, haaegaren fra Becken paa søre side af same, lige til hvor Underhougen har giæred, og det for ej at betage Underhougens Beboere fornøden Brynne Vand til Creaturerne. 5. Paastanden om kalvetræet i Underhougens Marck, anseer Retten ubillig, siden den ligger i Underhougens rette tilhørende Udmarck, og altsaa af Ejeren efter Behag kand benyttes. 6. Ligesaa om Smale Lehdet. 7. Paastanden i 7. Post er ved 1. og 4. Post paadømt, 8. Af denne kostbare Processes \Omckost:/ hvorudj {baade} er kosted Afrisning, skal Reinert Underhougen betale til Citanterne til nogenledes Erstatning 22 rd: men Citanterne self at betale Rettens Sallario med 12 rd: 2 mrk: hvad Contra Citantens Paastand andgaaer om Erstatning fordie Citanternes Smaler, kiør og hæster kand af et hænd[e] være komed ind i hans Udmarck, da bordtfalder same efter Omstendigheder. Det paadømte udredes under videre lovlig Adfærd.

Citanterne begiærede domen beskren!! (beskreven) og leverte 4 ort til Stempp:
Contra Citanten ligesaa.

Ao: 1775 d: 3 Jlj!! (Julj) blev Retten udj følgende Aastæds Sags Afhandling sadt paa Gaarden Øfre Hage, i Strandvigs Skibrede, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne og af Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel opnefnte Laug Rettes Mænd nafnlig Anders Hiertager, Halvor Schaathe, Lars ibm:, Ole Hiertager, Lars Sævereide, Sverche Hiertness, Joen Sundfiord og Hans Echeland. Overværende i Retten Skibreedets LænsM: Sr: Hans Giøen som Laug Rettet med sig til dette Stæd bragte.

1775: 223b

Hvorda for Retten Sisterede sig Procurator Hans Giøen og gav tilckiende, at han møder for Citanten Alw Schaar, der til denne Reqvirerte og beramede, Tægte Dag, haver ved skriftlig StefneM: ladet stefne Lars Knudsen Øfre Hage, fordie han baade med slott og Agerbrudt!! (-brug?) haver intrængt sig paa Citantens tilhørende Engebøe, som nu bruges af hans lejlending Tosten Svendsen med mere som Stefnemaaled vidtløftigere ommelder som han i Rettelagde dat: 29 Maj 1775 der blev oplæst.

Proc: Gorm mødte paa den indstefntes veigne og vedtog Stefnemaales lovlige Forckyndelse, der efter i Rettelagde sin udtagne Contra Stefnemaal dat: Øfre Hage d: 6 Junj 1775 der blev oplæst og er af følgende Jndhold.

Citantens Fuldmægtig ve[d]tog Contra Stefnemaalets lovlige Forckyndelse.
Giøen fremstillede først af {Contra} Citantens Vidner
de 2de beskickelse Vidner Ole Siursen og Ole Olsen Refne som efter aflagt Eed sagde: at nu i Høst 2 Aar siden blev de hented af Alw Schaars Leilending til Alw Schaar, som bad dem tilspørge Lars Knudsen Øfre Hage, om han ej vilde de indbyrdes kunde rette Skifterne paa Bøen siden Alw Schaar siuntes det gick ind paa sin Pardt i mellem Merckerne, men Lars vilde ej finde sig heri, og paaberaabte sig han ej har brugt mere end hans Formænd; om Mærckerne i sig self kom de overens undtagen en Sten her neden for Huuserne, som Lars vilde det skulde gaae i men Alf vilde have det bent fra huuse(t?/rne?) og ned i en Selje, og blev der da ingen Slutning. J den Ager som Lars tilhører og ligger i Alvs Ejendom, saag de Hunde slick Gress (Hundekjeks?) og Miørt i Rejnen, men hvor denne var komed fra ved de ej, enten det var af tilbrecket Jord, vejte Jord, eller af Ageren i sig self.
3. og 4. Joen Engelsen og Ole Olsen Refne aflagde Eed og vidnede at i Fior Somer blev de tilckaldet for at oversee hvorledes Lars hafde slaat høe ved Merckerne, de laag derpaa Snor, og eftersom Merkerne gick hafde Lars slaget paa Alvs Part, og var det meste 2 Fod og romt det, some Stæder mindre; Lars var ej tilckaldet at være mæd!! (med), han hafde sadt noged igien af Høe oven i Søljen, men det kom ej imod det han hafde slaat icke heller veed om det var sadt der til Vederlag. Demiteret
5. og 6. Vidne Hans Særvold og Joen Toft aflagde Ed og vidnede at de tilligemed LænsM: var i Fior Va/a/hr for at see om de kunde faae Parterne forened, da de kom laag de Snor mellem nogle af de øverste Skifter og befandt at de gick bogtede ind paa Citant[en] men som Lars Ø: Hage ej vilde finde sig i at lade dem bencke blev ej heller mere foretaged, den Skiftes Stenen som staaer

1775: 224

neden i Huuserne, vilde Alv Schaar ej antage for gyldig men Lars vilde holde sig derefter, neden for Ageren hafde staaed en Ask mit i Skifted som var bordt hugged, men af hvem ved de ej, i dets Stæd noged op og nord var en Paale ned sadt som Lars holdt sig efter, men Alv antog den ej for gyldig. Demiteret.
7. og 8. [Vidne] Anders Olsen Nedre Hage, og Johanes Olsen Øfre Hage, aflagde Ed og vidnede: at nu i Vaar var de og besaag den Ager som hører Lars til og ligger paa Citantens Bøe, de saag da en Grøn Torv og nogle Miørt rødder torve, ved Rejnen, men hvor det var komen fra veed de ej, det var saa meged over gievnet, saa de ej veed om Torven var spad af Backen.
9. Vidne Jnger Lars Datter Braathe 33 aar fød i Tysnes Præstegield tiendte her hos begge Mænderne her paa Øfre Hage i 3 Aar, nu 6 Aar siden ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at Skifterne imellem Citanten Alw Schaars Part og Lars Øfre Hage begyntes i Bæcken kaldet Secke bæcken, følger saa same til lidet under Ageren, gaaer saa op i Agerrenen, gaaer saae fra Dals ager Muren, og {midt op} \noged nedre!! (neder) i/ i en Sølje, gaar saa fra Søljen i en Marsteen!! (Marckesteen?), derfra i hatlerne under houven paa nore leden af Vejen, derfra i hougenden i nordre haldt saa i Jldhuus noven flere Mercker ved hun ej. Om Ageren veed hun ej. loved at viise Stæderne.
10. Vidne Joen Elefsen Ydahlen gl: 36 Aar, fød paa Nesbiøer her i Sognet, boed her paa Øfre Hage i 6 Aar nu 3 Aar siden ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring: at i de Aar hand boede her, brugte de Skifterne saaledes, fra Secke becken tog saa af ved en Aske Stuev!! (Stuve), neden i Dals ager Muren, derfra i en Hæg, dog slog altid Lars først og slog lengere nord, saa skifter Ageren begyndte saa i en tuve i søre Side af denne Ager, af tuen og mit igiennem Seljen, saa i en Marsten i en tue nord haldt i vejen, dog slog de i en liden Sving neden i vejen i Nord, fra Marstenen i en hattel noren i vejen, saa efter houve

braatted og i Skarved ved Jldhuus Naaven, saa i en Ask i en kraae oven i Staburs Noven, derfra i en Tue met for, saa bent til en Ask paa hin side af Secken, der gick og en liden Sving i nord. Lars slog mest altid først. fra Asken, til en helle paa et Braadt, fuldte saa braadted til Samegnen. Lagde dog dette til at han ej slog lengere end til en Klonger og paale neden for Dals Ageren, men Rette Skifte skulde gaae efter gamle Folcks sigende til Asken og Hæggen. Lovede at viise Skifterne. Om Ageren viste han ej.

11. Vidne Christie Christians Dr: Ydahlen gl: 40 Aar tremendinger til Contra Citanten og hans kone, og kone til næst forrige vidne. [Aflagde den Forcklaring] i Ord og Mening som næst forrige vidne uden Forandring i et og alt. lovede at viise Stæderne.

12. [Vidne] Guro Knuds Dr: Tvedt gl: 43 aar fød paa Øfre Hage og Søster til Contra Citanten aflagde den Forcklaring, at hun nu inted kan erindre uden hun faaer see Skifterne over, hvilcket Retten tillod.

1775: 224b

13. [Vidne] Ole Nielsen Nedre Hage, 24 Aar gl: tiente Lars Øfre Hage 2 Aar, ej slegt til nogen af Parterne. aflagde den forklaring, at Skifterne, slog de efter Bæcken, derfra i Paalen, saa i en klonger i Dals ager Muren, saa forbie Ageren, og i en tue paa Søre Side, derfra mit i giennem Søljen, saa i Marckstenen, herimellem gick en Sving i nord, som de sagde var en gamel Vej, fra Stenen i en hattel paa nore leden af Braatted, fuldte saa Bergelaged til Jldhuus Noven, saa i Staburs naaven i en Ask i krogen, saa i en Ask tvert over Secken, saa i en Berg Nov, siden veed han ej mere. Om Ageren ved han ej. lovede at viise Stæderne.

14. Vidne Mathias Pedersen Øfre Hage, 26 Aar tiendte Lars Øf: Hage 1 Aar nu et aar siden, aflagde den Forcklaring, ej slegt til nogen af Parterne. at have hørdt Skifterne af Contra Citan[ten] at de skulde gaae ned om huuserne ligesom hans Dreng næst forrige Vidne og hafde hørdt og har forcklaret, om Skifterne oven i huuserne veed han ej. Om Ageren ved han ej. aflagde Eeden og blev demiteret.

15. Vidne Karj Hans Datter Øfre Hage gl: 30 Aar, ej slegt til nogen af Parterne tiente Contra Cit: Lars Øfre Hage 1 Aar nu et Aar siden aflagde den Forcklaring: at hun ved inted om Bøeskifterne, og inted til Oplysning om Ageren, aflagde derfor Eed og blev demiteret.

16. [Vidne] Jens Michelsen Refne gl: 30 Aar fød paa Tvedt tiendte {3} 1 Aar hos 2. Vidne, da han tiendte her, nu 3 Aar siden, tremendinger til ContraCitanten, aflagde den Forcklaring, at i de 3!! (1) Aar han tiente her gick Skifterne ligesom 5. Vidne har forcklaret, untagen det siste Mercke veed vidnet ej om. Om Ageren veed vidnet ej. lovede at viise Stæderne.

Nu kom Guro Tvedt og aflagde den Forcklaring at Skifterne gaaer i fra Bæcken i krogen og til en klongeren!! ved hæggen, følger saa til tuen videre veed hun ej, og dette kun efter Segn, hvorfore hun uden Eed, efter Citantens Tilladelse fra Retten Demiteret.

Contra Citantens Vidner

1. Vidne Marithe Torbiørns Datter Schaathe tiener paa Refne. 30 Aar, tremening til Alw Schaars kone tiente Lars Øfre Hage 2 Aar nu 4 Aar siden, aflagde den Forcklaring, at hun ej veed noged om hvorledes Skifterne gaaer paa Bøen, Om Ageren veed hun ej heller, uden allene at Lars forbød sine Folck ej at udvide den; aflagde derpaa Eed og blev demiteret.

2. Vidne Ane Siurs Datter Schaar 75 Aar gl: Vermoder til Citanten boed her paa Gaarden Øvre Hage over 30 Aar, nu 9 aar siden, aflagde den Forcklaring, at Skifterne gick fra Becken til om Asken, og brugte de løved af Asken, derfra i klongeren i Rehnen paa Dals ageren siden som de andre vidner intil Sta-

1775: 225

bured der brugte de paa nore Parten hele hollen (høllen) ved Asken, men siden grov de til sig meer og mer paa ContraCitantens side saa met over en Tue til en Ask tet ved, derfra til en steen, op i Backen saa i Brotted. erindrer ej videre. Om Ageren ligesaa. Lovede at anviise Stæderne.

3. Vidne Dag Ellingsen Røssaass gl: 60 Aar gl: fød i Sævereds Fiorden boed paa Røssaass 30 Aar her tet ved, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde ingen Forcklaring som var til Sagens Oplysning hvercken om Bøeskifterne, eller Ageren, blev derfore taged i Eed og fra Retten Demiteret.

4. Vidne Christie Johans Datter Storevig gl: 47 (42?) Aar boed her paa Gaarden paa Citantens Brug 2 Aar, nu 13 Aar siden, ej slegt til nogen af Parterne aflagde den Forcklaring i Ord og Mening ligesom vidnet Ane Siurs Dr: Schaar alt til Huuserne, men siden kand vidne[t] ej erindre, nogen Mercker. Om Ageren sagde hun, at hun i Dag haver seed Ageren og kand aldeeles ej sige den er udlagt en eneste Smuele. hun forestillede at hendes Fader laag Lig og mange af Vidnerne kand vidne om hendes udsigende, Thi blev hun taged i Eed og fra Retten forløved.

5. Vidne Lars Jensen Revne, 42 Aar gl: været til huus paa Revne her nær ved 15 Aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde Forcklaring, at han ved inted om Skifterne paa Bøen uden Becken, som viiser seg self. Om Ageren sagde han, at han 4 Aar haver Spad paa den, men veed aldrig den er bleven udvidet, et Aar Contra Citanten Lars laag siug var vidnet her i Arbejde og Pløyede paa Ageren, og forbød Lars Ø: Hage ham, at han ej maatte Spade eller pløye mere end Ageren var i sig self. Vidnet aflagde Eed og blev Demiteret.

6. Vidne Frans Olsen Hage, gl: 47 Aar, fød paa Sæverede i Sævereid Fiorden været til huus paa Nedre Hage her tet ved 10 Aar, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde den Forcklaring, at han viste inted om Bøeskifterne, paa Ageren har han arbeijdet nogle dager, men Contra Citanten forbød ham at spade opi Rejnen. Aflagde derpaa Eed og blev Demiteret.

Citanternes!!

9.!! Vidne Johanne Engels Datter Nedre Hage gl: 75 Aar, fød i Haalands Dahlen, boed paa Øfre Hage 6 Aar, nu 13 Aar siden, har haft [til ægte]? Broder til Lars Øfre Hage, aflagde den Forcklaring som ej tiente til Oplysning i denne Sag, blev derfor taged i Eed og fra Retten Demiteret.

1775: 225b

Retten begav sig derpaa ud for at begranske de omvidnede Steder, i følge med begge Parterne og deres vidner, og gick vii da først til Bæcken og siden opefter og viste vidnerne Os de af dem nafngivne Stæder, hvorefter de aflagde Eed saa mange som Eden ej før hafde aflagt og blev fra Retten Demiteret.

Retten gick derpaa til det Stycke oven i Bøen Udgiærds slotten kaldet som saaledes blev deelt at!! (ad?) 1. et kross blev hugged i et Berg i det hvide bleg inden i kalve hollen, 2. en Merckesten med Vidner mit i kalve hollen, 3. et kross i et Berg uden i kalve hollen, 4. derfra i Met houg hugget et kross, i et fast Berg, 5. saa i øverste Giellen i et Berg hugget et kross, 6. J same Streckning indholdt i Løbe houg sadt en Merckesten med vidner, 7. derfra, nordholdt i Løbe hougen hugget et kross i et Berg, 8. saa i houen oven i Badstove Bergget hugget et kross og endelig 9. hugget siste kros i selve Badstue berget. Af dette udgiærsle slaatte skal de have hvert sit Aar den nordre Part, saa at den som haver et Aar nordre Pardt skal have det andet Aar den søndre Part, og saa tverdt om igien.

Eragted

da det lider langt paa Dagen ophæves Retten til i Morgen.

Dagen efter som var den 4 Julj Continuerede denne Sag.

Procurator Giøen lod tilføre, at som saavidt med Sagen er avangeret saa vilde han ej opholde Retten med nogen vidtløftig Procedur men indleverede sin skriftlige Decuction dateret Gaars dags Dato som blev oplæst; Ligesom han og i Rette lagde det over denne Gaards Bøe tagne Situations Cort.

Procurator Gorm indleverede sit Skriftlige Jndlæg af dags Dato som og blev oplæst.

Retten begav sig derefter ud for at opsette Skiftes Mercker mellem Citantens og Contra Citantens Bøe, og huggede vii da 1. et kross i en Stoer \ved Søen/ Sten bendt over Bekken, følger saa Becken til den omvidnede krock i Becken, derved nedsadt 2. en Merckesten med Vidner, derfra halfvejes op til den omvidnede hæg og klonger nedsadt 3. en Merckesten med Vidner, saa tet under Ager Muren imellem bemelte Klonger og Hæg sadt 4. en Marckesten med Vidner, følger saa Ageren op efter til bendt af omvidnet Tue, der nedsadt ved Ager rejnen 5. en Marckesten med vidner, derfra i Berged hvor den omvidnede Tue stod paa hugget 6. et kross, derfra noged lenger op nedsadt 7. en Merckesten med vidner, saa 7. hugged i den omvidnede Sølje kross paa hver side, derfra op i Vejen sadt 8. en Merckesten med vidner, saa i den omvidnede Merckeste!! (Mercke) Sten, hvilcken af Retten blev optaged og 9. nedsadt igien paa behørig Maade med vidner,

1775: 226

derfra i et lidet Berg under hatlerne hugged 10. et kross, saa ved Vejen mellem hatlerne sadt 11. en Marckesten med Vidner, saa høyere op i et Berg under en hattel hugged 12. et kross, saa i same streckning op efter hugged 4 kross i Berg, hvoraf det siste er i det omvidnede Jldhuus Nov, derfra tvert {ihiennem} \under/ huuserne til Asken i Groven bag ved Staburet der hugged 17. et kross i et Berg der fra til en anden liden Ask om(?) Dalen hugget 18. et kross, saa opi noven hugget \19./ et kros, følger saa Noven til omvidnede helle paa Berged hvori hugget 20de kross, saa lenger op i same linnie hugget et kross (det 21de), og endelig lenger Op i same Streckning sadt det 22. kross i et Berg, af denne Streckning ejer Lars paa Søre Side fra {midt} \øverste/ krossen i lige linnie Nord til væst i en Berg hugget et kross, saa i lige linnie oust nord ost hugget 3 kross, fra det nederste af disse krosser gick det i Nord til Væst bordt efter Bergene som blev afdeelt med 3 kros og tilsist en Merckest[en] paa Søreside af vejen ved en stoer Older, derfra følger det Vejen til første Bergs nov paa nore side hvor et kros blev hugget, af denne Streckning ejer Citanten paa nedre side mod Bøen, men det oven for tilhører Jndgiersle Støcke.

Efter tilspørgelse hafde Parterne ej mere at tilføre men begiærede Dom,

Omckost: anføres saaledes

Skyds med 3 Mand til Stædet 6 Mil er	1	3	0
1 Dags Diet Penge		4	
2 Dags Forretning	3		
Skyds og Diet hiem	2	1	
Fogden for Opnefnelsen som sædvanligt	1		
LænsM: 4 mrk: 8 s: de 8 Laug Rette hver 3 mrk: er	4	4	8
	13	0	8

Derefter blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes kiendt Dømt og

Afsagt

De mellem Parterne saavel paa Bøen, som udj Jndgierslet opsadte Mercke Stener og krosser, skal blive dem til fuldkommen Regul og Rettesnor hvorefter en hver skal slaae, og skal slotten skee fra Mercke til Mercke, efter som Snor falder imellem; Hvad sig angaar det, som Citanten haver indført i sit Stefnemaal sc: at ContraCitanten skulde have udvidet den Ager som ligger paa Citantens Bøe, da frafaldes same som ubeviist, og da Citanten ej haver kundet

beviise den indstefnte noged over, hverken at han haver gaaed ham for nær paa Ager eller Eng, men allene brugte det hans ForM/æn/d brugte, og efter de omvidnede Mercker, der nu er fornyede, saa kan Contra Parten ej tildømes at betale noged til Alw Schaar, ligesom

1775: 226b

og Lars Øfre Hage ej kand vente sig nogen Erstatning siden han nu har faaed al sin Bøe lovlig udstenet, for sine ibragte Omckostninger, men Omckostningerne bliver herved ophæved paa begge sider. Og hvad sig indgierslet angaaer, da skal aarlig ombytte skee, og den som haver nordre Parten i Aar skal have søndre Parten til næste Aar, dog skal nordre Parten følge Alw Schaars Part dette Aar. De øvrige i Contra Stefnemaalet paastefnte Poster frafaldes som ubevist af sig self. Reqvirenten Alw Schaar betaler Rettens Sallario med 13 rd: 8 s: Det paadømte udredes under videre lovlig Adfærd.
Citanten begiærede Forret: besk: og leverede 4 ort til Stempp:
Contra Citanten ligesaa.

Ao: 1775 d: 6 Julj blev Retten udj følgende Aastæds Sags Afhandling sadt paa Pladsed Kleiven under Gaarden Berge i Strandvigs Skibrede og Ous Præstegield, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Anders Sævereide, Brønniel Tombre, Johanes Schieldbrict, Johanes Eide, Hans Særvold, Johanes Storevig, Fredrich Toft og Lars Qvale, Overværende Skibredes LænsM: Engel Giøen som Laug Retted med sig til Stædet bragte.
hvorda for Retten fremckom Procurator Hans Giøen og gav tilckiende, at han møder, for Citanten Torjels Engelsen Brathuuss der til denne Reqvirerte og beramede Tægte dag haver ved Skriftlig Stefnemaal ladet indstefne Obsidderne og beboerne paa Gaarden Aarre, fordie de samtlig vil tilegne sig et Støcke Udmarck Store holmen kaldet, med sin Streckning under Biergene, som Citanten vil formene tilhører hans ejende Gaard Berge, som hoved StefneM: nermere forcklarer det han i Rettelagde dateret 29 Maj sistl: som blev oplæst. Foruden Stefnemaales Jndhold gav Giøen tilckiende, at have indkaldet 2de andre vidner Baar Gunders: Nordvig og Aagaathe Niels Dr: tiener paa Aarre.
Gorm Resserverer sig sin tiltale i den Post.
Procurator Gorm mødte paa de indstefnte Opsiddere af Gaarden Aarre deres vegne, men forinden han kunde tage til VederMæle i Sagen, fandt han fornøden at give denne Respective Rett tilkiende, at Encke Fattig huused udj Bergen er ejende i Gaarden Aarre eller Mordsvold nu kaldet (Ørra med Mosvold) efter udstæd Bygsle Seddel af 18 April 1754 (1734?), 1 pd: 8 mrk: Sr: 1 Giedskind, ligeledes er af Ous Præsteboels Allernaadigst Benificerede Jordegods 1 pd: Smør 1 Giedskind efter udstæd Bygsle Seddeler dat: 24 Martj 1741, og 15 Martj 1763, hvilcke 3de Bygsle Seddeler Comparenten nu fremlagde til Comparentens!! (Rettens?) nermere Eftersyn hvilcke og blev oplæst.

1775: 227

Og da Citanterne i sit hoved Stefnemaal haver ladet Ejerne til dette Gods varsle til at forsvare deres Ejendom, Saa paastod Comparenten Sagen afvist til lovligere og rettere StefneM: i følge Lovens 1 B: 4 Capt: 1 og 2 Art: hvorfor han indlod det til Rettens kiendelse.
Giøen lod tilføre, at det af Contra Parternes Fuldmegtig Gorm kand ej hentydes til nogen Sags Spilde i Andledning deraf, at Modsvold og Aarre er 2de adskildte Jorde Parter, som haver sin fulde Streckning baade uden og inden Gierds, altsaa paastod Comparenten, at med Sagen maatte ford[t]fares og at Retten ej vilde refl[e]ctere paa Sr: Gorms Tilførsel, da det ej

andet kunde ansees for, end at føre Parterne udj dis Støre Omckostninger, i det øvrige vedblev han sin tilførte Paastand, som han vilde ervarte Rettens kiendelse for.

Gorm fandt icke fornøden at besvare Procurator Giøen[s] tilførdte denne Gang, men trøstede sig til efter hans Principalers Declaration her for Retten, at beviise, det Morsvold ej haver anden Hage om Vaahren, end felles hieme Marck med Aarre. og begiærte Rettens kiendelse.

Giøen blev ved sit tilførte.

Retten fandt fornøden at tilspørge Citanten, om han vidste at Morsvold var Udskift fra Aarre inden og Uden giærds, hvortil Citanten sagde, at inden giærds viiste det sig self, men uden Giærds i hiememarcken har den vel sit kan!! (kann = grensepunkt/-skille, men her som område?) til Bejte om Someren, men om Vaar og høst har det gaaed til felles med Aarre, siden de bor paa Aarre, som har brugt det, for Ræsten veed Citanten ej hvor kan til vaarbejted gaar.

Af den ganske Rett blev saaledes

Afskediged

Naar Retten skulle vove sig at gaae det Skridt, at foretage sig denne Sag til fuldkomen Afgiørelse; saa maatte den være fuldkomen forvissed om, at Mosvold, som Benificeret Gods, var beliggende Separat baade Jnden og udengiærds fra Aarre. Men da dette ej nu for Retten nøyagtig kand godtgiøres, tør Retten ej heller videre fuldføre denne Sag, forinden Encke Fattig huuses Forstander og Ouss Præstegields Sogne Præst til Sagen at bivaane lovlig er stefnt; hvorfore og det irettelagde Stefnemaal bør som ufuldkomen ansees, til et nytt og lovligere udstædes, hvori foruden oven melte bør tillige observeress, at Stefne de Løs Ejere i Aarre, som andeele deri er ejende, og altsaa vorder Retten for

1775: 227b

denne Gang ophæved og Citanten Torjels Brathuus som {Citant} \……(?)/ skal betale Rettens Gebyr med 10 rdr: 1 mrk: efter Reigning.

Ao: 1775 d: 31 Julj blev Retten udj følgende Undersøgnings Forret: sadt paa Gaarden Helland udj Waags Skibrede og Storøens Præstegield bel: J andledning af en der boende Kone nafnlig Ana Ols Datter, som Natten til i Gaar hafde ombragt sig her neden for Bøen paa Vandet, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rett[esM:] sc: Ole \Ol:/ Helland, Lars Hogstøl, Ole Titzlevold, Lars Aarbøe, Niels Aarbøe, Niels Titzlevold, Simoen og Ole Ellings: Helland. Overværende [i] Rett[en] paa Fogden Hr: Kamer Raad Juels veigne LænsM: Knud Rydland.

Den afskieledes Mand Peder Christophersen mødte og; Retten lod derpaa tilckalde 2de af de hernæst ved boende Koner, for at erfahre af dem, om hvorledes den afskielede haver forholdt sig nu en Tiid lang forinden hendes sørgelige Adfæhr, og i sær det siste Aar.

Og fremstod da først

1. Vidne Lisbet Jens Datter Helland aflagde Eed, og vidnede, at den afskielede haver nu over 5 Aar væred saa at sige uden for sig self, alt i fra hendes Søn ved en ulyckelig Hendelse blev paa Søen, siden den Tiid har hun været naar undtages de første Uger, temelig rolig dog saa at alle har forstaaed, at hun har fatted Forstanden, og tog dette hvercken til eller fra indtil nu Ulycken skede.

2. Vidne Marj Rasmuss Dat: Helland aflagde Ed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring.

Denne Forret:[s] Omckost: anføres Saaledes

Skyds til Stædet 5 Mil á 2 mrk: 8 s:	1	1	8
1 Dags Diet Penge 4 mrk: 1 dags Forret: 2 rd:	2	4	

Skyds og Diet Penge hiem igien	1	5	8
	5	5	0
Fogden for Opnefnelsen 1 rd: 1 dags Forret: 2 rd:	3		
LænsM: 1 mrk: 8 s: Mændene hver 12 s: er 1 rd:	1	1	8
	10	0	8

Derefter blev af den ganske Rett saaledes Dømt og Afsagt

Det er fuldkomen oplyst, at den afskielede Ana Ols Datter Helland, haver i lang Tiid været vanckelmodig, og ligesom uden for sig self, dog saaledes, at alle har anseed det ufornødent at holde hende i Jærn, siden hun icke haver trued, at

1775: 228

ville giøre Ulycke enten paa sig self eller andre, og hvor fore same ej kan eller bør kome hendes Mand eller Børn til last; men hun som en der i slige Omstendigheder har begaaed Mord paa sig self; bør nyde Kristen Kirckegaard dog uden at der maae bruges Sang over Liged, eller at Klocken maae Røres. Naar hendes Arvinger haver betalt denne Forret:[s] Omckost:, skal alt hvad den Sal: Kone ejede høre dem til. Og Liget maae begraves inden 8te dage fra de fandt hende.

Anno 1775 d: 11te Septbr: blev Retten udj følgende Sags afhandling sadt paa Præstegaarden udj Etne, Enge kaldet og Retten betiendt med følgende Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Christen Frette, Erich Rame, Erich Nesse, Abraham Lusness, Erich Qvamen, Haldor Sande, Godschalch Siold og Zacharias Lauvereide; Overværende i Retten Skibredes LænsMand Christen Hansen Frette.

Hvorda Paa SognePræsten Hr: Hegelunds veigne fremstod for denne ærede Rett hans beslettede!! (beslegtede?) Niels Koren, som gav tilckiende, at bemelte Hegelund til denne Rett ved skriftlig Stefnemaal haver ladet indkalde hans Naboe LænsM: Svend Erichsen Fittie, fordie han mod Lov og Billighed haver foretaged sig at indsette en Huusmand udj Præstegaardens tilhørende og den indstefntes Gaard Fittie tilgrensende Øe nedre Øen kaldet, \og/ tilladet ham deri at indføre sine Creature, med det videre som Stefnemaaled indeholder, som han i Rette lagde dat: 24de Aug: 1775 tilligemed den deri paaberaabte Forbuds Forretning som ved Dom er Confirmeret, som et efter andet blev oplæst. hvilde!! (vilde) derpaa afvatte!! (afvarte) om Contra Parten mødte.

Jndstefnte Svend Fittie mødte og tilstod at det i Rettelagde Stefnemaal for ham er lovlig forckyndet, sagde dernæst og forbeholdt alt lovligt, merckede dog, at iblandt, Laug Rettes Mændene findes en som er Hr: Heggelunds Medhielper, da nu Lov, forskriver at saavel Domer som Laug Rettes Mænd, bør være ubeslegtede og upartiske, saa indstillede Comparenten, under Reservation af Paaancke, i fremtiden, enten, Retten af nu værende burde behandles eller icke, og deraf udbad rettens Eragtning.

Da Koren ej saag hvercken, {den} at den omtalte Laug Rettes Mand var Hr: Heggelund i minste maade beslegted, ej heller hviste hvori den {u}Partiskhed skulle bestaae, som Svend Fittie, ligesom vil beskylde Laug RettsM: for, saa henstillede han til Rettens forgodtbefindende, om icke han maatte tillade at være Mæddoms Mand.

1775: 228b

Svend Erichsen forbeholdt alt lovligt.

Eragted

Den af Sven Fittie giorde Exception mod en unefnt Laug RettesMand, \som er Præstens Medhielper/, finder ingen Medhold i Lov; og derfor tager Sagen sin fremgang.

Svend Erichsen forbeholdt sin Paaancke over Rettens Kiendelse lod dernæst fremlægge, skriftlig Jndlæg af 7 Septbr: afv: og derefter paastod Rettens Kiendelse til Stefnemaales Afviisning efter Jndlægges nærmere Formæld, indlægged lyder saaledes.

Koren anmelte, at hvad Svend Erichsen Fittie i sit indleverede Jndlæg anfører, om at det skede Forbud, burde skee ved Fogden, og været forfulgt ved 5te Stefne, ganske af sig self bordtlalder!! (-falder), ved det Loven tillader at Forbud maae skee ved 2de Mænd, og forfølges til næste Ting, hvad andførselen om Fogdens Fuldmægtig angaar, mener han nu ej kand have Stæd, da den Sag allerede er paackiendt og burde været opserveret forinden {det} \Forbudet/ blev confirmeret, om der ellers noged mod hans Berettigelse at gaae i Rette var noged at sige, den i Jndlægges Slutning anførte Exception imod Vidnernes Førelse, fordi Svend Fittie ej er stefnt, at bievære deres Forcklaring om Ejendomens Mærcker, saa da, Sagen ej angaar Grenseskiel eller derom nogen Trette er, saa mener han at hans Paastand af sig self ganske bordtfalder, indlod for ræsten {under} Rettens Eragtning om Vidnerne ej maatte afhøres,

Eragted

{Den Exception i det i Rettelagde Jndlæg} [Siden]? Hr: Hegelund icke haver stefnt til nogen slags Siun og Granskning, om hvor Skiel og skifterne mellem Enge Præstegaard og Gaarden Fittie skal gaae, men allene om Fittie Beboer skal være tilladt at indgiære noged i den saa kaldede nedre Øe eller ej; Saa kand ej heller Hr: Hegelunds nu mødende Vidner, negtes at blive afhørdte, da det siden bliver LænsManden Svend Fittie forbeholden at føre hvad beviiser han siunes at behøve til Sagens Styrcke paa sin Side.

Koren paa Hr: Heggelunds veigne fremstillede Vidnerne og bad at de af Retten maatte Edfestes, og inhentes deris Svar paa følgende Qvestioner, under resservation af flere, om under Sagens Drift skulde behøves. 1. Om nogen Tiid i den saa kaldede Nedre Øe, har været nogen Jndhægning, eller Giærdesgaard Fittie tilhørende, 2. Om Fitties Beboere nogen sinde tilforn har tilegned sig Kan i Nedre Øen, til virckelig Ejendom, baade til hugst og Bejte. 3. Om Fitties Beboer har været tilladt, at have der mere end

1775: 229

deres Kalver, Lam/m/ene, og om Someren, medens de andre Creaturer var paa Stølen, da enten 2 Kiør eller 2 Øger, gaaende, mensteleln(?) for at \slippe/ fare hele Fieldet over efter dem. 4. Om icke Fitties Beboere har i forrige Præsters Tiid fundet sig i, strax at bord[t]føre, om noged mere befantes i Øen, og de derom bleve advarede. 5. Om icke forrige Præster, Sal: Hr: Koren i 15 Aar, og Sal: Hr: Althan i 30 Aar, har Fittie Manden uadspurdt, hugged upaa ancket hvor de har vildet, og af Fitties Ejere bleved ombedet, at spare Gahr Konglene. 6. Om det icke efter Siun og Granskning findes umueligt, at Etne Præster kunde føde i bemelte Øer, deres paa Præstegaarden om Vinteren fødende Creature, dersom en hver skulde have Rettighed til at indhegne af det Beneficerede Gods, alt hvad de kand have Rett at hugge udj. 7. Om icke Svend Fittie i Aar haver foretaged sig, at oprydde et huusmands Sæde, i nedre Øen og indrømmed sig det til nytte, og til kiendeligt Skade for Præstegaardens Creaturers sædvanlige frie og ubehindrede Bejte, og om det icke er det første nogen kand mindes, at være skeed af Fitties Beboere i Nedre Øen. og 8. Endeligen om icke Svend Fittie har, uagted giorde Forbud, continuered med, at lade opbygge Huusmandens behørige Vaanings huus, og indrømed ham med sine Creature smaat og stoert til Fæebestets Kiendelige Forringelse i Nedre Øen, af hvilcken Aarsag jeg self har med største Møye, maat søge andre

godt Folck, og Naboers Tieniste, ved at andtage mine Creature i deres Bejte til Conservation og Lives Ophold.

Vidnerne blev dernæst fremstilled, for hvem Edens Forcklaring af Lovbogen blev forelæst, med Formaning til Sandhed at udsige den de lovede at efterkomme. og fremstod da først

1. Vidne Joen Erichsen 74 Aar fød her næste gaard ved og opholdt sig her i Præstegieldet sin hele Tiid tiente Hr: Johan Koren her paa Præstegaarden 2 Aar, aflagde det Svar paa Qvestionerne saasom til 1. Qvest: Nej inted uden Bøegahren. 2. Nej ej som han veed, og var det lidet Johanes Fittie huggede der. 3. J al den Tiid Vidnet kand erindre baade i Hr: Johan Korens og Hr: Althans Tiid hafde Fittie Manden ej mere levende i Nedre Øen end sine Kaller!! (Kalver), Lam {og} 2 Øger \og/ 2 kiør, 4. ja som omspurdt er dog lavede Fittie Manden det efter som der var meged Gress i Øen. 5. jo ligesom omspirdt!! (omspurdt). 6. Naar hver som har hugt i Øerne, skulde faae sit indgiæred, kunde Præsterne ej føde sine Hæster allene, langt mindre allt sit levende som fostres paa Præstegaarden. 7. jo ligesom omspurdt, og er det siste af Qvest: besvaret i 1. Spørsmaal. 8. jo, og er et huus bygged efter Forbudet, ligesom og huusmanden har alt sit levende i Nedre Øen.

1775: 229b

Præsten har og maat søgt Folckes hielp at faae meged af sit levende fød i Andres Marck som han føder hieme om vinteren af Præstegaardens Afl. Vidnet sagde sig ej videre at have at forcklare; Thi blev han taged i Eed og Demiteret.

2. Vidne Hans Joensen gl: 45 Aar fød her i Etne hvor han stædse har opholdt sig, tiente Hr: Althan i 8 Aar og Citanten 2 Aar nu mod 20 Aar [siden] aflagde følgende Svar paa Qvest: til 1. Qvest: Nej aldrig. til 2. Qvest: Nej har aldrig hørdt det. til 3. Qvest: som næst forrige Vidne. til 4. Qvest: ligesaa. til 5. jo som omspurdt, og hugde Fittie Manden self der ickun Underbor[d] under Kalverne, hvis(?) huus der stod. til 6. Qvest: som første Vidne, og kunde det være just saa meged han kunde føde sine Hæster {der}. til 7. Qvest: jo ligesom omspurdt. til 8. Qvest: veed der inted om. Vidnet sagde sig ej mere at have at forcklare, Thi aflagde han Eed og blev Demiteret.

3. Vidne Iver Halvorsen 60 Aar gl: fød heri Etne og opholdt sig her sin hele Tiid, tiente Hr: Althan 5 Aar, aflagde følgende Svar paa de fremsadte Qvest: saasom til 1. Qvest: Nej icke uden om Bøen. til 2. Qvest: Nej har aldrig hørdt det. til 3. Qvest: ligesom begge de forrige Vidner, til 4. Qvest: ligesaa. til 5. jo som omspurdt, og bad Fittie Manden, dem ej hugge tet ved Bøegahren. til 6. Qvest: veed alt for vel at Præsterne blev vanhiulpen med Bejted til Creaturerne som de om Vinteren kand føde, om saadane Jndgiærsler skulde skee, til 7. Qvest: jo ligesom omspurdt. til 8de Veed ej derom, dog veed han at andre Folck har hiulped Præsten med \for/ ham at føde nogle Creaturer om Someren. Vidnet hafde ej videre at forcklare aflagde derfor Eed og blev demiteret.

4. Vidne Ole Torsen Giære, gl: 70 Aar, boed paa Giære næste Gaard her ved i 50 Aar aflagde den Forcklaring, og svarede saaledes til de fremsadte Qvest: saasom til 1. Qvest: Nej, ej uden Bøegaarden, 2. Qvest: Nej veed ej derom, men har hørdt om nogle Stener som skulde være i Nedre Øen hvorefter Fittie kannede sig, men om det var baade til Hugst og Bejted veed han ej, tror dog det var allene til Hugst. 3. Qvest: Fittie Manden hafde i Nedre Øen altiid sine Kalver og Lam, samt Kalve huus der staaende, saa hafde han og der 2 kiør samt tildeels sine Unge \Øger/ {og andre} \og 2 brugs/ Øger; til 4. Qvest: hørdte aldrig der var trette Om, at Fittie Manden hafde formeged levende i Nedre Øen; men han tog altiid derfra det levende naar Maden minkede, undtagen kalver og Lam som altiid var der. til 5. Qvest: Veed ej derom. til 6. Qvest: jo som omspurdt er. til 7. Qvest: jo som omspurdt er. til 8. Qvest: veed ej derom, har dog hørdt det som et Rygte. hafde ej videre at vidne aflagde derpaa Ed og blev demiteret.

5. Vidne Niels Trulsen Giære gl: 65 Aar fød paa Støle heri

1775: 230

Etne og opholdt sig heri Bygden al sin Tiid, tiente Sal: Johanes Fittie 4 Aar nu 35 Aar siden aflagde dette Svar paa de fremsatte Qvest: saasom til 1 Qvest: nej inted uden Bøegaarden. til 2. Qvest: hørdte af gl: Johanes Fittie at Skifte i Nedre Øen mellem Fittie og Præstegaarden, gick fra Udløen til en Sten ved Gahren ved Noutevæhr, saa i Noust hollen (høllen), ellers gick han aldrig Skifted, men bare fortalgte det, veed forræsten ej om det var til Hugst eller Bejte, ej heller hugde de stort i Nedre Øen i Vidnes Tiid, Var eller[s] med nu for Nii Aar siden da Zacharias Fittie boede paa Fittie, og opgick Skifterne, {og} \da/ blev {da} Fittie Mand med Præsten saaledes Forened, at Skifted skulde gaae fra Stenen i Noute Vaed til Noust høllen hvor en Sten \blev/ sadt og blev tillige ned sadt 3 Stene derimellem, dog uden nogen ordentlig Forretning, disputen var da bare om hugst, om Bejted hørdte han icke tale. til 3. Qvest: Kalvene og Lamene 2 kiør og 2 Øger var der stædse, dog hafde Fittie Mand sometider ung øgerne der for en kordt Tiid, 4. Qvest: veed ej derom, og da Fittie beboer alle tider tog Creaturerne bordt naar Gressed menckede, hørdte han ej trette derom. 5. Qvest: jo som omspurdt saavidt han hørdte. til 6. Qvest: jo ganske umuelig og næppe føde til nogle faa Creaturer. til 7. Qvest: jo ligesom omspurdt er. til 8. Qvest: veed ej derom, men veed dog adskillige Folck i Bøygden har tiendt Præsten med at hage!! (ha på beite) Creaturer for ham. hafde ej videre at vidne aflagde Eed og blev demiteret.

6. Vidne Christian Althan 45 Aar, søn \til/ Citantens ForMand Hr: Jocum Althan fød her paa Præstegaarden og opholdt sig her i Præstegieldet næste Gaard ved Præstegaarden al sin Tiid, aflagde Forcklaring og svarede til Qvest: saaledes til 1. Qvest: aldrig i hans Faders tiid eller siden, men Creaturerne gick felles, til 2. Qvest: Præsten hugde hvor han vilde i Nedre Øen, og Fittie tilræggnede sig ej anden Rett end at hugge Underbor[d] til Kalverne. til 3. Qvest: Kalverne og Lamerne hafde Fittie Manden der altiid men af Øger og andre Creaturer hafde han some tiider lidet some tider meged, og naar Præsten siuntes det blev meged sente han bud til Johanness Fittie som boede der, og da fandt han sig altiid i at føre Creaturer derifra, 4. Qvest: besvared under 3 Qvest: til 5. Qvest: jo de hugde hvor de vilde, men Fittie Manden hugde aldrig mere i Nedre Øen end til Underbord under Kalverne og Lamene. til 6. Qvest: jo skulde hver indgiærde hvad de har ret at hugge i kunde næppe fødes 4 Nøds eller hæste Creature i Udmarcken til Præsteg: til 7. Qvest: jo ligesom omspurdt er og Præstegaarden til stor Fornermelse. og til 8. Qvest: om huusManden ved han ej, men veed at baade han sc: vidnet self og andre har maat hielpe Præsten med at hage Creature for ham i Aar.

1775: 230b

havde ej videre at vidne, aflagde Eed og blev Demiteret,

7. Vidne Jocum Althan gl: 50 Aar broder til næst forrige vidne, aflagde den forklaring, som i Ord og Mening var, til svar paa alle Qvestionerne ligesom hans Broder næst forrige Vidnet haver forcklared, uden Forandring. aflagde derpaa Eed og blev demiteret.

8. Vidne Knud Wae gl: 35 Aar fød her i Etne tiente her paa Præstegaarden 15 Aar nu 12 Aar siden aflagde den forcklaring til de fremsadte Qvest: saasom til 1 Qvest: aldrig i hans Tiid uden Bøegahren, til 2. Qvest: har aldrig hørdt det i den Tiid han tiente her. til 3. Qvest: i den Tiid han tiente her hafde han kun kalverne [og] lamene, og mens de var paa Stølen hafde han 2 kiør og 2 brugs Øger, ellers spurdte Sal: Johanes Fittie Vidnet, som da giætte, om Præsten talte om, naar han kunde have et Ung best i Nedre Øen mere end det anførte, og naar Vidnet da hafde hørdt noged der om sagde han det hvorpaa Fittie Manden

straxt tog det bordt igien. til 4. Qvest: besvared ved den 3de Qvest: til 5. Qvest: jo alt det vidnet kand erindre sig hugde de hvor de vilde, og kom Johanes Fittie engang til dem og bad dem ej hugge Gahr Konglerne ved Bøegiærdet. 6. Qvest: jo ligesom omspurdt og var Præsten meged vanhiulpen om ej Bygde Folck, af villighed hagede Creaturer for ham, og end verre blev det om indgiærsle skeede i Øerne. til 7. Qvest: jo som omspurdt og til 8. Qvest: veed ej derom, men veed at baade Vidnet self og og!! andre Folck hager Creaturer for Præsten for at hielpe ham da Creaturerne ellers sveltet i hiel. hafde ej videre at vidne men efter aflagt Eed demiteret.

9. Vidne Haagen Sørem aflagde Eed og vidnede: at efter Forbudet var forckyndt for Svend Fittie, haver han ladet huusManden opsette sin Røgstue i Nedre Øen.

Citantens Fuldmegtig, som ved de allerede i Sagen førte Vidner, troer sig fuldkomen at have oplyst Retten om dens sande Samenheng, paastod i Processens Omckost: i det minste 24 rdr: og paatrengede uopholdelig Dom, saavel til huusManden med sine huuser dens Bortflyttelse, som og at {han} \den indstefnte/ maatte ansees for hans ulovlige Omgang mod det skede Forbud, haabede i øvrigt at Retten ej vilde Reflectere paa hvad hans Contra Part i sit Jndlæg paastaar, nemlig at Sagen maatte blive udsadt, da han \har haft/ fuldkomen Tiid til baade at stefne Contra og føre sine Bevisligheder, tog sig i øvrigt reserveret al lovlig Paaancke, som i sin Tiid kunde behøves, om Retten mod Formodning skulde bevilge en Udsettelse og indlod saaledes Sagen Dom.

Af Retten blev saaledes

Eragted

Paa det icke Svend Fittie i nogen Deel skal troe, at retten vil

1775: 231

hindre ham i det, som kand være ham til hielp i Sagen paa sin Side, saa gives ham Anstand {til} \i/ Sagen til næst komende Bedags Tider, dog paa hans egen Beckostning; men i Fald han ej til den tiid haver slutted Sagen paa sin Siide, bliver den anseed som af ham forladt, da Dom afsiges efter allerede indkomen Oplysning.

Koren som fandt sin Principal forurettiged ved den ergangne Rettens Kiendelse, resserverede sig, al lovlig paaancke til belejlig tiid.

Ao: 1775 d: 30 Septbr: blev Almindelig Høste Ting holdet med Ting Almuen af Waags Skibreede paa Bechervigen, og Retten betient med foranførte Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Knud Wig, Omund Torrang, Ole Aarreland, Erich ibm:, Ole Stangeland, Johanes Hafnen, Michel Tvete, og Erich Torrang. Overværende [udj Retten] Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsM: og menige Almue

hvorda Allerunderdanigst blev læst følgende Kongelige Forordninger og høye Ordre saasom

1. Forord: at et vist Antal Bancho Sedler skal roullere paa de Americanske Ejlande dat: 11 Maj 1775.
2. Do: hvorledes med Examen Artium og andre Examen ved Unniversitetet skal forholdes dat: 11 Maj 1775.
3. Do: om Skolevæsenes Forbædring dat: 11 Maj 1775.
4. Do: Om inden Lansk Ulden Silcke og Bomuls Vahrer skal have Fortrin for fremede Dat: 18 Maj 1775.
5. Do: om Bancko Sedler paa 5 rd: dat: 24 Maj 1775.
6. Placat Om silde Fiskeries Forbædring i Bergen dat: 29 Junj 1775.

7. Do: at de redouserte 2 s: ej skal gielde lengere end til 1 Nobr: h: a: dat: 13 Julj 1775.
8. Forord: og Forbud at sende Breve med anden Lejlighed at sende [end]? Posten dat: 16 Aug: 1775.
9. Stiftes Brev af 3 Septbr: 1775 at af Fogderiet skal udreedes i Spedalske Penge 168 rd: 43 s: og Delinqvent Penge 199 rd: 63 s:
10. Dito af 12 Septbr: 1775, hvori comuniceres Re[s]cript af 29 Julj 1774 at Ejere som bordt bygsler Giord!! (Jord), skal tilligemed Bygsle Manden give noged til Bregens!! (Bergens) Tugthuus.
11. Do: hvori meldes Re[s]cript af 18 Aug: at Præster maae ej bygsle bordt Præste Encke gaard til nogen uden paa de Vilckaar at de strax skal vige til næste Far dag efter Encken melder sig der at vil boe.
12. Do: hvori tilmeldes Rente Kamers Brev af 29 Julj h: a: at de som ej angiver sig til Frievillig Afgift skal svare som næste Aar forud.
13. Do: hvori meldes at fra Oeconemie og Comerce Collegium er Opsendt Hr: General Lieut: og Stiftampt:[M:] von der Ostens Forslag at paa hver Gaard skulde afsettes Korn til Fornøden Udsæd af 13de Maj 1775.

Fogden i andledning af den ham fra hans Høyvelb: Hr: Stift befalingsM: tilkomne og nu inden Retten oplæste ProMemoria af 8 Aug: sistl: med det derudj indlagde Forslag fra Hr: Excelence Hr: GeneralL: og Stiftbefall:[M:] von der Osten udj Tronhiem,

1775: 231b

betreffende Korns Bevaring hos den gemene Almues Mand {om} \til/ fornøden Sæde korns {Bevaring til} \i/ paakomende Trang, fandt sig beføyed at tilspørge den tilstædeværende LænsMand med Almuen, at som de nu self hafde hørdt det oplæste Forslags Jndhold, han viste at det endnu kunde være dem udj frisk Minde og Erindring den tilstand hvorudj Mange Jordebrugende Almues Mand maatte finde sig udj i henseende det fornødne sæde korn i disse senere dyre Aar, og for hvilcked paa sine Stæder mangen Jord maatte ligge usaaed, han haabede altsaa at de self indsaa nytten og Fordeelen af dette Forslag som i saa tilfelde maatte agtes for det letteste og bæste der er indgived, hvor vidt at de nu kunde finde sig i Stand til eller beføyed at ingaae i dette Forslag, hvorpaa han vilde have Almuens rene og endelige Svar: Dertil de samtlig svarede: at snart alle af dem boer paa meged smaae Gaarder, hvor paa afles nogle faae Tønder Korn, og de fleste af dem nødes at tage til det, saasnart det bliver saa meged modent at det er spisende, de saag sig derfore icke i Stand til at afsee saa meged Korn som til deres Jorders fornødne Udsæd bør haves, at hensettes, da de og hvert andet og 3de Aar maat bytte korn til Udsæde med Folck inden fra Landet, den her i Grænserne værende idelige Skibs Fart er og Aarsag i at de mest alle Tiider kand faae sig Korn kiøbt, saa det ickun slielden!! (skielden) har hendt at en Jord har lagt utilsaaed af Mangel paa {Ud}sædekorn.
Fogden begiærede sig det som et Tingsvidne beskreven meddelt.

Christie i Rette æskede sin seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag mod Jngebrict Schaar med fleere at lide Dom til Præste og Kircke Tiendens Betaling af 450 rd: som de fick for Vaar sild de kastede paa Vavogen (Navogen) i Østevolds Sogn og paastod nu dom til Tiendens Erstattelse med Processens Omckostninger.
Jngebrict Schaar, Halvor Torrang og Elias Torrang mødte paa de samtliges veigne og sagde Laug dagen for dem er lovlig forckyndt, sagde derhos at kasted ungefæhrlig beløb sig til 300 rd: hvor af de solgte omtrent 100 rd: til Bye Folck og deraf negter de ej at betale Tiende, men af de 200 rd: som blev solgt til Omboende Almues Fornødenhed og inde til Land

Almuen, formener de at være frie for at betale Tiende af, allerhelst da Kongen deraf inted nyder. og for Ræsten var de fornøyed med Dom.
Christie for at undgaae Vitløftighed var for-

1775: 232

nøyed med den skeede tilstaaelse om den Summa de siger kasted blev udbragt til, men formente og Paastod at tilkome Tiende deraf efter Re[s]criptet af 1703, og kand dette kast icke reignes til det smaae daglige Fiske hvorfor han nyder efter Accord af hver Mand 8 s: paastod Dom til Tienden 20 s: og Omckost:
De indstefnte vedblev sin Paastand.

Eragted

Til paa Mandag optages denne Sag til Doms.

Udj Sagen indstefnt af Hendrich Christie Contra Kalve Mænd om Tiende af en funden Hval som fra seniste Ting til nu er opsadt til Doms, blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt

Hendrich Christie som lovlig Ejer av Møgster Kircke, haver paa egne og sin Væhr Fader Hr: Nathanael Sunde SognePræst til Sunds Præstegield hvorunder same Kircke hører, indstefnt Johanes, Niels, Hans, Jacob, Mons, og Aadne, alle af Gaarden Kalve, fordie de icke til ham vil betale Tienden, af den halvedeel i en funden Hval Fisk som de blev tildømt i Biergerløn, og solgte til Kiøb Svenden Ole Haachelsund for 75 rd:, derfor at lide Dom til Tiendens Erlæggelse med Processens Omckostninger. Kalve Mænd har mod dette indvent, at de mener det ej tilkomer Præst eller Kircke-Ejer, at faae Tiende af en funden Fisk, ligesom og, at de solgte deres Deel i Fisken til Ole Haachelsund paa same Vilckaar, som Kongens Andeel, efter Auctions Protocollens Udviis blev solgt, og paastaar derfor at blive frie kiendt for Citantens Tiltale. Betragter nu Retten det anførte paa begge Sider, da indsees, at Kircke Ejeren Hendrich Christie har haft lovlig Føye til denne Sags Andlæg; Thi foruden Lovens 2 B: 22 Capt: 2 og 3 art: hiemler i sær Reschriptet af 1703 ham, at han bør nyde Tiende, af alt hvad Bonden af Fiskevahrer har at selge til indByrdes Handel og felles Brug, ligesom de og er forbuden i Lov at selge til nogen forinden Tienden er betalt, og hvorfore deres Paaraab om, at de haver solgt deres Deel i Hvalen til Ole Haachelsund paa den Maade at han skulde betale Tienden, ej kand frie tage dem at svare Kircken og Præsten sit, de veed og desuden, at af al Tran som komer til Kongens Tiende Boe i Bergen maae betales Tiende, og at der ingen Undskyldninger hielper, at Tranen er af funden Fisk. Af saa befatted Sag kiendes og dømes hermed for Rett, at foranførte Kalve Mænd, en for alle og alle for en, skal betale til Citanten

1775: 232b

Hendrich Christie Kirckens og Præstens andeel Tiende af deres halvedeel i den fundne Hval, bereigned til 5 rd: og i Processens Omckost: ibereigned Domens Løsning 5 rdr:, som alt skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd; hvorimod indstefnte Kalve Mænd forbeholdes deres Rett til Ole Haachelsund, om saa er, de haver solgt deres Deel i Hvalen paa den Maade, at hand skulde betale Tienden, da at nyde Tienden igien hos ham.

Derefter læst følgende particulliere Documenter saasom
1. Hans Krogcheides Med fleres Skiøde til Hans Hansen paa ½ løb Smør ½ huud 3 s: i Penge i Houchenes for 100 rd: 4 mrk: 12 s: dat: 30 Septbr: 1775.

2. Hans Houcheness med fleres Skiøde til Jver Nielsen Eldholm paa ½ løb Smør ½ hd: 3 s: i Penge i Houchenes for 147 rd: dat: 30 Septbr: 1775.
3. Hans Houchenesses Obl: til Jver Houcheness paa 50 rd: mod Pandt ½ løb Smør ½ huud 3 s: i Penge i Houcheness og 10 mrk: i Rente dat: 30 Septbr: 1775,
4. Johanes Lille Tuftelands Obl: til Ole Synstabøe paa 51 rd: 3 mrk: 8 s: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Lille Tufteland dat: 30 Septbr: 1775.
5. Hr: Sundes Attest til Lars Monsen Sandvig, at han har været Huusmand eller Jnderst i 3 Aar. dat: 14 April 1775.

Omund Haagensen Torrang fremstod for Retten og til kiendegav at Lars Nielsen Drønen er med den Spedalske Siugdom saa sterckt behefted, at han til Jndlem/m/else i Hospitaled høylig trenger, og til same inted er ejende, siden de 10 rd: 5 mrk: han haver Arved efter Faderen følgelig Skifte brev af (ope rum) er opkiøbt til Klæder at ligge og gaae i for ham. Dette Anddragende blev Almuen forelæst, som enstemmig sagde: at det forholder sig saa i Sandhed som andraged er, og ynsked de alle at dette svage Menniske, jo før jo heller i Hospitaled maatte indkomme.
Omund Torrang begiærede tingsvidnet slutted og sig beskreven meddeelt.

Knud Endresen Tvedte fremstod for Retten og bad oplæst hans Odels og Pengemangel til det Brug udj Gaarden Tvedte i Fittie Sogn, som for nærværende Tiid ejes af Jens Fittie, med Declaration, at han same Gods som skylder i Aarlig Landskyld 1 pd: 12 mrk: Smør agter at indløse som sit Odel saasnart han Penge kand erholde, og udbad sig herom Rettens Attest.

videre læst
6. Skifte efter Michel Øchland hvis Ejendom i Øchland er udlagt som Pante bogen viiser dat: 30 Maj 1775,
7. Do: efter Niels Nielsen Bache hvis Ejendom i Torrang er udlagt som Pantebogen udviiser dat: 31 Maj 1775,
7.!! Do: efter Ana Houchenæs hvis Ejendom i Houcheness er udlagt som Pantebog[en ud]viser dat: 1 Junj 1775.

1775: 233

Eragted

til paa Manddag ophæves Retten.

Mandagen d: 2 October Continuerede dette Ting.

Hvorda udj den Sag som fra om Løverdag til i Dag til doms blev optaged mellem Hendrich Christie og Jngebrict Schaar med flere, blev saaledes inden Retten kiendt dømt og

Afsagt

Dissputen mellem Hendrich Christie som Ejer til Østevolds Kircke, og Jngebrict Schaar med de øvrige NoteMænd som kastede endeel Vaar-Sild paa Navaagens Kastevog, bereignet efter disses Sigende til 300 rdr:, er egendtlig denne, at Bønderne som giorde Kasted, vil ansee {Kasted} \ sam/m/e / som noged der ickun blodt bør henreignes til det saackaldede smaae og daglige Fiske, hvoraf de efter en slags Accord betaler noged vist til Præst og Kircke Ejer. Christie derimod anseer Kasted som noged der ej kand \henreignes/ iblandt det daglige smaae Fiske, og paastaar derfore Tiende deraf, til sig og Præsten betalt, og til Grund for denne sin Paastand i rettelagde det kongelige Re[s]cript af 24 Febr: 1703. Eftterseer nu Retten det i

Rettelagde Re[s]cript, da staaer derudj udtryckelig, at der bør betales Tiende til Præsten og Kircken, icke allene af det Bønderne til Bergen selger, men og af det de til felles Brug og indbyrdes Handel paa Landet haver, saa at det Paaraab, at hans Majestet ej nyder noged af den Fisk som til Forbrugelse paa Landet forbliver, ej kand komme dem til nogen Hielp, men bør ansees som en naadig Efttergivelse af Kongen, at han ej lader Tiende til sig oppeberge af andre Fiskevahrer end som passerer forbie Fiske bryggen i Bergen og da saadant Fiske kast som dette, aldeles ej kand eller bør reignes til noged saa kaldet da[g]lig eller smaat Fiske hvoraf efter Accord med Kircke Ejer og Præst, noged vist betales af hver Mand Saa kiendes og dømes hermed for Rett at Jngebrict Schaar, med de øvrige med Jnteressentere udj Silde kasted paa Navaagen (Vavaagen) skal betale Kircke og Præst Tiende af de tilstaaede 300 rdr: som kasted blev udbragt til med 20 rd: og i Processens Omckost: 5 rdr: hvilcke en af dem for alle og alle for en skal udreede næste 15 dage efter denne Doms lovl: Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.

Omun Gloppen mødte for Retten og til kiendegav, at have [indstefnt] til dette Ting paa sine Søner Knud Omundsen og Lars Johansens veigne, som begge udsendt af ham at bede i Jldskade for sig, siden hans Gaards Huuse ved en ulyckelig Jldebrand blev afbrendt næstleden Somer, den Mand Johanes Biørnsen Tufteland, fordie han haver beskyldt Citantens Søn og medhafte Mand for at de i Hardanger skal have bedet i Jldskade baade for Citanten og hans Grande, saa at hans Grandes udsendte Folck, fick icke da de kom at bede for ham, derfor at paahøre Vidner lide Dom

1775: 233b

[og] betale proCessens Omckostninger.
Jndstefnte Johanes Tufteland mødte og tilstod at være i denne Sag lovlig stefnt.
Citantens Vidner Jngebrict Sørfonden og Ole Nor Fonden mødte begge og fremstod først
1. Vidne Jngebrict Sør Fonden som aflagde Eed og vidnede at nu i Somer, nogle uger efter St: Hans Tiid en Søndag der var Prædken ved Fittie Kircke, sider Vidned med endeel andre Folck paa Kircke Gaarden før Prædknen, og da sad Lars Gloppen med dem, det kom da paa tale, at Johanes Tufteland skulde have sagt, at Omund Gloppens Dreng og medhafte M/an/d skulde have bedet i Jldskade for begge Gloppe Mænd, Lars Gloppen raabede da Johanes Tufteland til sig, og spurgte ham om det var saa, hvortil han sagde ja paa some Stæder, eller sine Stæder hafde de giordt det i Hardanger, der faldt vel adskillige ord om same saavel da, som efter Prædken, hvilcke Vidnet ej lagde Mercke til, og derfor nu hafde ej videre at vidne. blev derfor Demiteret.
2. Vidne Ole Nordfonden aflagde Eed og vidnede at have hørdt same Søndag som første Vidnet har omproved, at Johanes Tufteland siger til Citantens Søn Knud, at de hafde bedet i Jldskade for 2 Mand i Hardanger, og da Knud Omundsen negtede det siger Johanes Tufteland, jo en Mand i Gravens Sogn skulde beviise det. Erindrede ej videre, og derfor blev Demiteret.
Johanes Tufteland indleverede Beviiser fra 2de Mænd i Hardanger sc: Christian Kolleness af 20 Septbr: 1775 og det andet af 19 Septbr: 1775 af Ole Westrem og Johanes Frosten uden Eed ligesaa fra Lars Svaasand d: 17 Septbr: 1775 og fra Peter Herman d: 18 Septbr: 1775. hvilcke Beviiser som alle uden Eed han begiærede med Paateigning tilbage sagde derhos at saa fremt hans Contra part ej er fornøyed med disse Beviis, vil de Folck i Hardanger som har udstæd Beviiserne aflægge sin Eed paa hvad de har gived sin haand for.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Paa det icke Johanes Tufteland skal have noged at Ancke over, saa gives med Sagen Anstand til næst komende Høste Ting her paa Stædet, til hvilcken Tiid han maae i Rettelægge, et lovlig Tings vidne fra de Mænd i Hardanger som haver meddelt ham de i Rettelagde Attester, at de same under deres Eed i Omund Gloppen eller Søns Paahør beckrefter, thi i mangel af same til saadan tiid, afsiges dom i denne Sag efter nu indkomen Oplys[ning].

1775: 234

Procurator Jens Jsach Holch mødte for Retten, og gav til kiende at han paa Sille Lars Datter Jversøens veigne, til dette Ting Tiid og Stæd haver ved LænsM: Knud Larsen Rydland og Søn Ole Knudsen ibm:, indstefnt Salomon Aarschoug fordie han offendtlig haver beskyldet bemelte Pige Sille Larsdatter for, at Giert Breivigen haver krøben og loggen paa hende mange gange med videre, derom først at afhøre Vidner hans egen Dreng Erich Gudmundsen, gl: Ana Ols Dr: Jversøen, Mons Jversøen og huustrue, og Anna Lars Dr: Nordfonden, der samtlig under Lovens Fals maal er stefnt til Vidner i Sagen og at svare paa fremsatte Qvestioner alt til et Tings vidnes Erholdelse.

Salomon Aarschoug mødte og tilstod at han var lovlig stefnt, dagen for siste Stefnedag, og fick ej Copie af StefneM: kunde derfor ej stefne Contra.

Holch paa Citantens veigne udbad, at hans vidner maatte andtages og afhøres og for en lettelse indlagde han et Skriftligt opretted Document, hvorudj Qvestionerne til vidnerne er forfattet, som han begiærede af Retten oplæst og af Sorensk: fremsadt med Reservation at i Fald Holch fandt fornøden under Sagens drift vidnerne noged videre at tilspørge, da at han nyder Friehed i andledning af Forord; om Tingsvidners Førelse dem flere Qvestioner at formere. Qvestionerne blev oplæst.

Vidnerne fremstod for hvem Edens Forcklaring blev oplæst med Formaning til Sandhed at sige. {og aflagde}

1. Vidne Erich Gudmundsen {tiener hos} Salomon Aarschougs Dreng [aflagde] Eed og vidnede til 1. Qvest: Jo, til 2. Qvest: sagde allene hans ærende var til Holch at kiøbe en Seng, til 3. Qvest: veed ej derom. til 4de Qvest: har aldrig hørdt det. til 5. Qvest: at den same Løverdag som anførdt er hørdte Vidnet at Salomon Aarschoug spurgte hende om hun ej haver faaed 20 rd: for hun skulde bie paa ham til han blev Enckemand nej sagde hun kuns i 2 Aar, derpaa sagde Salomon saa veed eg han haver givet dig det, for at ligge hos dig, da frieheden var, og siden holdt han op, hvorpaa hun inted svarede, ej heller blev nefnt \af Pigen/ om de 2 Aar var til Tieneste, eller for at Egte ham om konen Døde. Vidnet blev Demiteret nu,

men fremlagde et vidnes byrd, skriftlig fra gl: Ana Ols Dr: Jversøen, Moder til Citantinden, udtagen af LænsM: Knud Rydland og Søn Ole, dat: 15 Septbr: 1775 det han i Rettelagde, og saavidt som insigneret er og Salomon Aarschoug vedkomer begiærede Holch Oplæst og siden at!! (af?) de anførte Mænd ved Eed beckrefted for at desmere(?) lovgyldig giøre Ana Jvers Øens sande Udsagn i hendes lovlige Forfald. LænsM: Knud Rydland og Søn Ole Rydland aflagde Eed paa at Vidnet Ana Ols Datter Jversøen

1775: 234b

under Sund Fornuft og Eds Aflæg i deres Paahør haver forklared som andførdt er og for Retten blev oplæst.

3. Vidne Mons Jversøen broder til Citantinden aflagde Eed og vidnede: at same dag som andførdt er, kom Salomon Aarschoug under foregivende af at vilde kiøbe en Seng af Holch, og en Stud af Vidnets Fader, hørdte da at Salomon Aarschoug siger til Sille Lars Datter hvor mange Gange haver Jert Brevivig!! (Brevig) lagt hos dig, nej siger hun han har lagt hos

Pockeren og ej hos hende, Ja Ja sagde Salomon det kand vel være, tog sig saa igien, og sagde {at} jo han haver vel krøben paa dig mange Gange i den Tiid den Frie Forord: var, men siden holdt han op, nejmen har han ej sagde Sille han har lagt hos Fanden og ej hos mig, siger siden til Holch, om han mener hun er frie for {Salomon} Jert Breivig, svarte saa self at hun er ej mere frie for han, end han nemlig Salomon Aarschoug for sin Kone. til 2. Qvest: besvared under 1. Qvest: Holch fandt fornøden at spørge dette Vidne, om ej Vidnet fornam at søsteren Sille, var under saa hord!! (haard) talemaade af Salomon Aarschoug, at hun faldt i Graad. hertil Vidnet sagde jo. Demiteret.

4. Vidne Ana Lars Datter kone til næst forrige vidne aflagde Eed og vidnede: ligesom næst forrige Vidne uden Forandring, saa og til Holches 3de Qvestion.

5. Vidne Ana Lars Dr: Norfonden Søster til Sille Lars Dr: aflagde Eed og vidnede paa de{n} Qvestioner som blev fremsadt i Sagen for Moens og hans Kone og vidnede Vidnet i Ord og Mening som Vidnet Mons Jversøen forcklaret haver, uden Forandring. Demiteret.

Salomon Aarschoug begiærede Sagen udsadt, for at føre Vidner paa sin Side, at Jens Breivigen haver self tilstaaed han haver lagt hos Sille Lars Datter.

Holch begiærede at den Respective Domer aller behageligt vilde lade Holch nyde dette Tings vidne beskreven meddeelt som Retten bevilgede.

Fogden til kiendegav at han i Andledning af en fra Sogne Præsten Hr: Paludan tilkomen Andmeldelse under 30 Aug: sistleden til dette Ting Tiid og Stæd haver indstefnt BondeM: Jert Hendrichsen Breivig tilligemed Pigen Sille Lars Dr: Jversøen, den første som den, der imedens hans huustrue endnu levede skal have forloved sig med bemelte Pige og tilsagt hende Egteskab i sin Tiid, imod at h/an/d derfor hafde gived hende 20 rd:, som hun skal have imodtaged, og der for at oppebie ham i 2de Aar, og {vild} til Vidner i Sagen hafde indst:(?)

1775: 235

for saavidt Pigens Tilstaaelse Angaar, af de annamede 20 rd: Salomond Knudsen Aarschoug med Dreng Erich Gudmundsen, hvilde!! (vilde) nu for det første afvarte hvor vidt de indstefnte mødte og svarede til Sag[en].

Jndstefnte Giert Breivig mødte og tilstod lovlig i denne Sag at være stefnt.

Paa Sille Lars Dr:[s] veigne mødte Procurator Holch som Sagde at Actors Stefnemaal for hende lovl: er forckyndt og da det er en Andmerckning og skal befindelig blive, at Salomon Aarschoug som et Vidne paa Actors Side, er andført til at give Forcklaring, om Beskyldningen efter Actors Stefnemaal saa haver Holch faaed udvircket og skal forderligst med Tings vidne beviise at Salomon Aarschoug haver været Sille Lars Datters obenbare Uven eller Fiende, ved det at han haver beskyldet hende hordelig, at han icke sc: Salomon som Vidne maae andtages, same gav Holch Andledning, at protestere mod Salomons vidnes byrd i kraftigste Maade, ligesom og at Holch var begiærende at Domeren ved Actors Tilladelse vil give ham en liden frist, da han {ved} det paaberaabte Tings vidne i Retten skal producere; Thi forinden kand ej Holch træde til lovfølgelig Defension for den uskyldige Pige Sille Lars Dr: ervarted der paa den respective Domers Biefald.

Actors Vidner mødte begge og tilstod at de til dette Ting som Vidner lovlig er stefnt.

Actor producerede saa den \af/ ham forhen paaberaabte Andmeldelse, den han begiærede i Retten oplæst og dernæst maatte forlange af de indstefnte og nu mødende beskyldte, hvor vidt at de inden Retten vilde tilstaae Angivelsens Tilhold. Resserverede sig saa sin nermere Besvarelse til Sr: Holches anførte angaaende Pigen Sille Lars Dr: betreffende Vidnet Salomon Aarschoug.

Jert Breigvigen sagde: at han aldrig med noged Menniske haver indgaaed Egteskabs Løfte uden med sin Sal: nu afdøde Kone og hvad de 20 rdr: andgaar som omnefnes, da haver han laant Sille Lars Datter same til Klæder, fordie hun skulde tiene ham i 2 Aar.

Sille Lars Datter mødte og tilstod det same som Jert Breivigen har andført, og sagde at hun aldrig haver lovet ham noged Egteskab.

Actor i andledning af de indtagne Svar, Maatte tilføre dette, 1. at hvad den indstefnte Jert Brevig andgaar, saa maatte h/an/d Correspondere SognePræsten Hr: Palludan hvorvit den til mig skede Andmeldelse med Vidner kand vorde bestørcket, til hvilcken Ende

1775: 235b

Sagen i saa fald til næste Ting maatte udsettes, og dernest betreffende Pigen Sille Lars Dr: om hvis Tilstaaelse er indstefnt vidner, saa i henseende 1. til hvad hendes Forsvar Sr: Holch betreffende Vidnet Salomon Aarschoug haver andført, saa maatte han indlade det til Rettens Kiendelse hvorvidt han maatte føres eller ej, men dernest i henseende det andet Vidne overlod til Retten at same maatte Edtages og til fremsatte Qvest: svare.

Holch forhaabede at hans Protestation mod vidnet Salomon Aarschoug, maae staae ved Magt, og at Salomon Aarschoug icke som noged Vidne i denne Sag maae antages og da Holch fornam at Actor behageligst vil have sagen udsadt, for at erkyndige sig hos Præsten Hr: Paludan om flere Vidner; da siuntes Holch at saadant var unødig Thi her er saa klart og rent Beviis at Pigen Sille Lars datter, rent og frit er uskyldig, og i den Andledning fandt Holch fornøden, at paastaae for hende Friekiendelses Dom. Ervarted i øvrigt den paastaaede Kiendelse.

Eragted

Det falder ganske af sig self, at Salomon Aarschoug ej til Vidnes byrds Aflæg mod Sille Lars Datter kand andtages, da {mod} \mellem/ hende og ham her inden Retten i dag er tracteret en Ære Sag, hvori han som Beskylder af hende er sigted, og adskillige Vidner hende til Medhold er bleven førdt; saa at han des formedelst nu ej til Vidne mod hende admiteres; derimod tillades hans Dreng Erich Gudmundsen at aflægge sit vidnesbyrd i denne Sag.

Fogden lod tilføre, at han paastod nu efter Rettens kiendelse allene vidnet Erich Gudmundsen afhørdt og Edfæsted, hvorvidt han kand forcklare betreffende det Egteskabs Løfte Sille Lars Dr: hafde indgaaed med Jert Berevig!! (Brevig) medens hans Kone levede, og for hvilcket han(?) (hon?/hun) skal have oppeberget 20 rd:

Erich Gudmundsen dreng til Salomon Aarschoug aflagde Eed og vidnede at nu i Somer d: 17 Junj som var en Løverdag følgte Vidnet sin Huusponde Salomon Aarschoug til Jversøen, der komende, kom det paa Snack om det Egteskab som Sille Lars Datter hafde loved Jert Brevig naar hans kone døde, saa siger Salomon Aarschoug, paa Søevejen op til Gaarden da han hørdte de vilde ind til Præsten og fortelle det Snack som gick, at det var ligesaa godt de tiede, eller[s] da blev der en stor Røre, hvorpaa Pigens Broder svarede ja nu stod de ferdig og rejse til Præsten om det, de vente da og gick hiem igien til Jversøen, da de nu hafde sadt der en Stund, siger Salomon Aarschoug til Sille Lars Dr: at de 20 rd: hun hafde faaed

1775: 236

af Jert Breivig hafde hun vist faaed paa den Maade hun skulde Egte ham, hvortil hun siger nej slet icke, men hun hafde taged 20 rd: af ham for hun skulde bie paa han i 2 Aar, dog ej nefnte enten til Egteskab eller tieniste, Salomon siger da, ja siden hun nu ej vil bie paa ham lengere {so} men vil have en anden saa kunde hun levere Joert(?) (Jert) Breivig de 20 rd: igien, nej siger hun hand skulde ud med de 20 rd: og endnu 20 og atter 20 rd: til for de ord hand hafde talt om hende. videre blev ej da talt, de gick der paa ned efter vejen. hvor da

Salomon Aarschoug siger til Broderen Jver, du har da vist været med din Søster og taged mod de 20 rd: af Jvert!! (Jert) Breivig paa den Maade hun skulde bie paa ham til han blev EnckeM: nej siger han han kand ej sverge sig frie for at han jo har talt pengene, men der var ej loved mere end 2 Aar, dog ej nefnt paa hvad maade. hafde ej videre at vidne.

Actor begiærede i Sagen Anstand til næste Ting.

Holch refererede sig til sin forhen giorde Paastand.

Eragted

til næste Ting bevilges denne Sag udsadt.

videre læst

8. Johanes Walhamers Bygsel Seddel til Jngebrict Christophersen paa ¼ løb Smør i Sandtorv dat: 2 Octobr: 1775. 4 s:

Bendt Meyer i Retteæskede sin seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag mod Jon Walhamer om 4 Skiepper Salt han haver betroed ham da han var Kiøb Svend udj Qvalvaagen, derfor at lide Dom og betale som vedbør, og paastod sine Vidner førdt.

Holch paa Jon Walhamers veigne mødte og tilstod lovlig Varsel.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Lars Fagerbache aflagde Eed og vidnede at have ofte \hørt Jon Valhamer har/ tilstaaed at have oppebaared Salt af Bendt Mejer for 1 rd: da han var kiøb Svend i Qvalvaagen for Jon Nielsen og var det 4 Skiepper Salt han fick.

2. Vidne Anders Fagerbache aflagde Eed og vidnede ligesom første Vidne uden Forandring.

Procurator Holch haver hørdt Vidnernes Forcklaring som er redelig, at ansees for, naar allene Bent Mejer behageligst vil finde sig i som Reignskabs fører for Jon Nielsen, at betale Jon Walhamer efter Pretention for Fiske Vahrer, som Melboe har oppebaared i Tosk og Rogn 7 rd: og Talg 4 mrk:, og for at Jon Walhamer vil dog engang blive frie for Meyers de.s(?) at sige ulovfølgelige Stefnemaal og utidige Foster for at føre Jon Walhamer i Fortræd, saa maatte Holch begiære Sagen udsadt til næste Ting, hvorda Jon Wahlhamer agter Sagen med Contra Stefning at begiegne, og derunder fuldstendig give ordre og Jndkaldelse at Bendt Mejer med sin Rene Reigning paa Fordring, udtagen af Jons!! (Jon) Nielsens Boe maae frem kome.

1775: 236b

Holch haabede Retten ej negter Udsettelsen.

Mejer paastod Dom i Sagen, saasom hvad den indstefnte haver efter Foregivende hos Melboe at kræve er ham uvedkomende.

Holch vedblev sin Paastand.

Eragted

Det kand icke negtes Jon Walhamer at faa denne Sag til næste Ting udsadt, dog sker Udsettelsen paa den Maade, at i Fald icke Jon Walhamer beviiser sit Angivende til same Tiid, feldes Dom i Sagen uden videre Stefning fra Bendt Mejers Beviisede efter de allerede af ham førdte Beviis.

Fogden hafde til dette Ting ladet indstefne den Dreng Jngebrict Jngebrictsen fordie han gaar i Bøygden som en Løsgenger, og ej vil tage sig nogen vis Tieniste, samt tillige farer og driver en utilladelig handel, derfor at lide Dom og betale Omckostninger.

Jndstefnte Jngebrict Jngebrictsen mødte ej efter paaraab og ingen paa hans veigne,

Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Knud Rydland og Søn Ole ibm: som ved Eed bekreftede at han er lovlig stefnt at paahøre Vidner og lide Dom i Sagen.

Actors vidner deraf fremstod

1. Vidne Engel Haberg aflagde Eed og vidnede: at Jndstefnte Jngebrict Jngebrictsen ej har i Aar taged nogen vis Tieniste, men rejste snart hist snart her, og naar han er i Bøygden er han mest hos Brod: Biørne Rønholm, veed og at han farer med adskillig handel, har og seed 2 kied han haver kiøbt, hvoraf det ene var befengt med Smidtsom Siugdom, saa at den indstefntes Broder og Tosten Eide maatte Søcke Bocken ned. hafde ej videre at vidne. Demiteret.

2. Vidne Tosten Eide aflagde Eed og vidnede ligesom første Vidne med Tillæg at det levende han handlede med lod han gaa selfstyret baade i Ager og Eng, og var den Buck vidnet og den indstefnte!! (indstefntes Broder)? drepte {var} meged med Uren Siugdom behefted. Demiteret.

3. Vidne Johanes Haberg aflagde Eed og vidnede i Ord og Meling!! (Mening) som Vidnet Engel Haberg uden Forandring.

Eragted

Jngebrict Jngebrictsen som nu ej møder gives Laugdag til næste Ting, at forsvare sig.

Encken Madame Bugge hafde til dette Ting indstefnt Halvor Jacobsen Hævreøen for skyldig værende 4 rd: 1 mrk: 8 s: \sc:/ for 1 Tønde korn 3 rd: og ¼ tønde Rug 1 rd: 1 mrk: 8 s: derfor at lide Dom til sames Betaling med Processens Omckost: ræster Jncamination

Jndstefnte Halvor Jacobsen Hævreøen mødte ej efter

Paaraab ej heller nogen paa hans veigne,

Thi fremstod Stefnevidnerne; Lars Fagerbache og Anders ibm:, som ved Eed beckreftede at han er lovlig stefnt efter incaminationen og sagde han at han vidste om det.

Eragted

Jndstefnte Halvor Jacobsen Hævreøen gives hermed Laug dag til næste Ting.

Den Sag mellem Niels og Knud Møgster Contra Michel Bache og Jens Klepsvig om Jndgreb paa en Øe som til seniste Ting var andlagt blev paaraabt, hvortil blev svared, at Sagen er forligt.

Ligesaa blev den Sag, som nogen tiid har væred ventileret mellem Johanes Tranøen og Niels Risøen om en Stud, paaraabt, hvortil Sr: Holch svarede: at som nu Niels Risøens Kone er død, og Skifte efter hende holdet, saa forhaaber han, at det de er forened om, bliver ham i Skifted som prioriteret udlagt og altsaa Sagen for Retten ophæved.

videre læst

9. Hr: Sundes Bygsel Seddel til Jocum Nielsen DichMand paa 1 pd: Smør i Bussesund. dat: 24 Septbr: 1775. 6 s:

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Dagen efter d: 3 Octobr: Continuerede dette Ting.

hvorda læst

Stiftes Brev af 26 Septbr:, om 2de Slaver som er bordtrømt fra Bergens Fæstning, og en Tyv.

Hendrich Christie hafde til dette Ting indstefnt Mons Kalve for Skyldig værende Bog Gield 4 rdr: 11 s: til Poul Olrich, hvis Bog Gield han haver kiøbt, derfor at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Mons Kalve mødte ej efter Paaraab; ej heller nogen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Bent Meyer og Lars Fagerbache som ved Eed beckreftede at han er lovlig stefnt, og sagde han, at han skal tale med Christie med Kircken, og veed han at Christie skal have Pengene saa han maae faae et!!

Citatanten!! (Citanten) paastod Dom.

Eragted

til næste Ting udsettes denne Sag, til hvilcken Tiid Mons Kalve gives Laugdag.

10. Giert Breivigens Declaration til Lars Jversøens Døttre, at han haver inted at udsette paa dem dat: 2 Octobr: 1775.

Med Fogdens almindelige Tings vidner var inted for dette Aar i sær at opservere, hvorfore ingen Forandring her kand annoteress.

Til at betiene Retten til næste Aar blev opnefnt følgende Mænd sc: Jens Knudsen Rydland. Ole Larsen Tvedt. Biørne Endres: Gougseim. Rasmus Rasmuss: Gresdahlen. Lars Wevaag. Evin Jacobsen Kalve. Arne Jørgens: ibm: Størch Ols: Kolbensvig.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette, blev same for Skibredet ophæved.

1775: 237b

Ao: 1775 d: 5 Octobr: blev almindelig Høsteting holdet paa Tingst: Godøesundet med Opdahls Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Niels Amland, Knud Lie, Simon Malcheness, Lars Grimsland, Torbiørn Dalland, Ole I: Høvischeland, Mads Godøen for Ole Fladerager og Engel Middahlen. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst De kongel: Forord: og høye Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Til Fogdens Spørsmaal, betreffende Korn at hensette til Udsæd paa Gaarderne hos hver Mand, Svarede Almuen enstemig, at dette Skibreede er som beckiendt dett fattigste i hele Fogderiet, og de veed neppe Tre Mand som taalte at afsee en Tønde korn til hensettelse.

Hans Botten og Hendrich Nordbust hafde til dette Ting indstefnt med Mundtlig Stefnemaal Christopher Holme fordie han haver nedfeldt endeel Loug!! (Louv) vehd og 52 Furre Træer i Nordbust og Botne Marcken derfor at lide Dom, betale som vedbør og svare Processens Omckostninger.

Christopher Holme mødte og tilstod lovlig at være stefnt, sagde ellers, at han veed ej han haver hugged, uden i Holme og Holsæter Marck.

Citanternes Vidner deraf fremstod

1. Vidne Ole Mevatne 60 Aar fød paa Mevatne og boed paa Nordbust al sin Tiid, ej slegt til nogen af Parterne, aflagde Eed og vidnede: at nu i Høst ved Kornskorrens Tiid, saag

vidnet 53 furre Træer, med smaat og stoert, som Christopher Holme hafde hugged, og var hugged skeed i Botne og Nordbuste Marck, der var og hugged endeel Louv Vehd {af} i same Marck af Christopher Holme; og har han hørdt af adskillige Mænd det hører Bot[t]en og Norbust til, som og Vidnes Fader en ældgammel Mand har sagt, da Vidnet boede \der/ der boede en Mand paa S: Holme, hede Anders, denne huggede paa Væstre og Vidnet paa Østre Side af same Beck kaldet Kieldedahls Bæcken hafde ej videre at Vidne. Demiteret.

2. Vidne Anders Jacobsen mellem 50 á 60 Aar boed paa \N:/ Holme 18 Aar, nu 6 Aar siden ej slegt til nogen af Parterne, aflagde Eed \og vidnet/ i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring, med Tillæg alle tiider at have hørdt at Becken skifter, ligesom han og holdt sig same Beck efterrettelig i de 18 Aar han bodede paa det Brug Jndstefnte Christopher nu haver. det same var og med Vidnets ForMand paa bruged.

{3. Vidner} Christopher \N:/ Holme begiærede: at da han er en fremmed Mand, og ej veed Gaardens med nærliggende

1775: 238

Holdsæters rætte Streckning eller Skifter med omliggende Jorder, saa maatte han begiære Sagen udsadt til næste Ting, til hvilcken Tiid han mente at faae udspurgt nogle gamle Mænd som kunde vidne hvorvidt Nordre Holme og Holdsæters Marck strecker sig.

Citanterne svarede, at de aldeeles ej begiærer nogen urett, og kand han til næste Ting beviise at Nore Holme og Holsæters Marck naar lengere end til omvidnede Bæck, skal de give sig tilfreds, og derfor med Udsettelsen nu er fornøyed.

Eragted

for det første bevilges den begiærte Udsettelse.

læst

1. Hans Johansen {af} Giæstgiver i Graven hans Bygsle Sedd: til Tosten Wermunds: paa 1 pd: 6 mrk: Sr: ½ huud i Erritsvæhr dat: 4 Julj 1775. 6 s:

2. Hr: Holst første Schrøder[s] Skiøde til Torbiørn Torbiørnsen paa 18 mrk: Smør i Refschaar dat: 5 Octobr: 1775.

Niels Hansen Nedre Støle hafde til dette Ting indstefnt Jngeborg Tvedt kone til Christopher Tvedt for Ulovlige Beskyldninger, derfor at paahøre Vidner, lide Dom og betale Processens Omckost: efter det i Rettel: skriftlige StefneM: af 16 Septbr: 1775.

Jndstefnte Christopher Tvedt mødte og tilstod at han med Fæstemøe lovlig er stefnt.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Ole Olsen Mevatne, aflagde Eed og vidnede at nu i Vinter Kyndelsmisse Tiider, hørdte han at Citantens Moder Marj Støle siger til den indstefnte Jngeborg Tvedt, hvorfor hun ej vil have de Gaver han hafde sendt hende, hvortil hun sagde nej hun ej vilde have dem. Marj Støle spurgte hende da hvorfore, dertil hun siger hun var en Umage de kunde snacke hende baade til og fra, de beskylder han for han skal have kiørdt en Øg ihiel nord i Marcken, og hun hafde ej taged sig af det self, hun hafde hørdt det i Opdahls Gaarden. Demiteret.

2. Vidne Marj Nedre Støle sagde sig ej at hafve andet at vidne ned!! (end) næst forrige Vidne forcklaret har, men som hun er Moder til Citanten, blev hun icke taged i Eed.

Eragted

til i Morgen udsettes denne Sag, om Vidnet Sølfæst Store Sætre da skulde møde.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 6 October Continuerede dette Ting.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Ung karl Torbiørn Andersen Ohnereim og Pigen Maddelle Ellings Datter for begangne Lejermaal paa Lehnes Gods, derfor at lide Dom og betale som vedbør.
De indstefnte blev paaraabt og mødte paa Pigens veigne

1775: 238b

Torbiørn Dalland, som sagde: at hun beder om naadig Dom, og er som hver beckiendt inted ejende. Men indstefnte Dreng Torbiørn Andersen mødte ej,
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Nesse og Ole Høvischeland som ved Ed beckreftede at han er lovlig stefnt, men efter Huusbondens Sigende som de allene fandt inted ejende.
Fogden i Rettelagde Præste Attest af 3 hujus som blev oplæst.

Eragted

Begge de indstefnte som nu self ej møder, gives hermed Laug dag til næste Ting, og i fald de da ej møder bliver Dom, alligevel i Sagen mod dem afsagt.

Mons Anduglen med øvrige Formyndere for Niels Flornesses 2 Pige børn hafde til dette Ting indstefnt Anders Schortvedt fordie hand til Boed efter Knud og Salomon Nielssøner Florness er andført at skylde 10 rd: som han nu fragaar, derfor enten at lide Dom til Gieldens Betaling med Processens Omckost: eller og at aflegge Eed, at han Pengene ej er skyldig.
Jndstefnte Anders Schortvedt mødte og tilstod lovlig at være stefnt sagde derhos det var rigtig nock, at han laante 10 rdr: af Sal: Niels Flornes men da nu denne Mand døde, blev Pengene Qvitted i {et} ForMynder Midler som tilhørdte Niels Jensen Hage, og betalte den indstefnte dem der paa Niels Flornesses Sterv boes veigne, saa at han nu inted er skyldig Niels Flornesses Arvinger og derpaa bad at aflegge sin Eed her for Retten.
Formynderne kunde ej andet end med den erbudne Eed være fornøyed.
Eden blev derpaa af Lov bogen oplæst med Formaning til at sige sin Sandhed den han lovede at vedblive. Aflagde derpaa sin Eed efter for anførte hans Angivelse.

Afsagt

Da ved den efter Parternes felles Samtycke af indstefnte Anders Schortvedt aflagde Eed, han haver ganske friegiordt sig for den Fordring Niels Flornesses Arvinger formente sig til ham at have; Saa friefindes han og herved \for/ same Fordrings Suma at betale; ligesom og Processens Omckostning med Domens Løsning komer allene Niels Flornes Børn til hvis bæste Sagen var andlagt, at betale.
Formynderne maatte begiære domen beskreven. NB alt ræster

Jngebrict Hansen Opdahl hafde til dette Ting indstefnt Anders Opdahls Kone Jngeborg Ols Datter for ærrørige Beskyldninger mod Citantens Kone, derfor at lide Dom efter i Rettelagt skriftlig StefneM: af 18 Septbr: 1775 som blev oplæst.
Den indstefnte med Mand blev paaraabt men mødte ej

1775: 239

Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes Store Godøen og Torbiørn N: Dalland som med Eed beckreftede at Stefnemaalet er med mere end 14 dages Varsel lovlig forkyndt i begge de indstefntes Paahør og sagde han at til Vaahren vil han contra Stefne.
Citantens vidner mødte

1. Vidne Christopher Olsen Opdahl aflagde Eed og vidnede at nu i Somer efter St: Hans Tiid sagde Anders Opdahls Kone Jngeborg til Citantens Kone Gurj Torjers Datter at hun hafde stollen fra Hans i Byn!! (Byen) som fløttet fra Støle en lin hid(?) (had?) med lin J, og at hun hafde stollen alt det hun hafde leved!!, og de talte om det baade til lans (lands) og hafs, Hans i Byn hafde sagt det paa Salthelleholmen i blandt alt Fiske Folcket, og sagde hun videre: at Gurj (Guro) Torjers Datter ……ack(?) Tørjer (Torjer) Svinedahlen, at han betalte det i Brynings Buen, eller og hafde det kosted hende mange linhiter(?) (-hater?/hatter). hafde ej videre at vidne. Demiteret.

2. Vidne Karj Jacobs Dr: Opdahl kone til næst forrige Vidne aflagde Eed og vidnede at same Dag forrige Vidne har omproved hørdte vidnet at Anders Opdahls Kone Jngeborg kalte Citantens Kone Guro for en lin hadt og at hun hafde stollen alt det hun hafde leved, og at de talte om det baade til hafs og lands, kunde ej erindre sig videre, og hørdte ej at Citantens Kone i nogen Maade overfaldt eller kaldte Andersses Kone. Demiteret.

Eragted

Til næste Ting udsettes denne Sag, til hvilcken Tiid Anders Opdahl med Kone haver at møde for at forsvare den mod hende andlagde Sag.

Jngebrict Hansen Opdahl hafde til dette Ting indstefnt Anders Siursen Opdahl for ulovlig Skoug hugst derfor at lide Dom efter i Rettelagt skriftlig StefneM: af 18 Septbr: 1775 som blev oplæst.

Jndstefnte Anders Opdahl mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes St: Godøen og Torbiørn N: Dalland, som med Eed beckreftede at StefneM: for ham i eget Paahør lovlig er forckyndt. Nægted for ræsten ej at have hugged der og mente det tilhørdte ham, sagde ellers fick han det var det vel hvis ej maatte det saa være.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Ole Opdahl aflagde Eed og vidnede, at i Aaret 1768 da der paa Gaarden Opdahl var hiemstefne, og Sorensk: med Laug Rett var i et Jndgiærsle som var indhegnet i felles Marck, og skulle udskifte sam/m/e kom det paa tale om ej vehden skulle tilhøre Torjers Part allene, \dertil S: F: Hunt/ sagde hvem

1775: 239b

som rørte den minste Qvist eller hugde i same, skulle bøde 50 rd: sagde Sorensk:[s] Fuldmegtig som da var der. Vidnet som en gamel Mand paa 60 Aar har boed i Opdahl 40 Aar, og alt det han kan mindes har veden allene tilhørdt Torjers Part som nu beboes af Citanten. sagde for Ræsten at nu har Anders Opdahl hugged Skougen til Skade, men ej af vidnet Taxeret. Demiteret.

2. Vidnet Jacob Opdahl syg og ej tilstæde: \om han/ sagde {Vidnet} \Citanten/: at han ved de 2de Mænd Størch Opdahl og Johanes ibm: haver ladet ham afhøre hvilcke efter aflagt Eed sagde at Jacob Opdahl for dem aflagde følgende Forcklaring: sc: i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring, dog aflagde han ingen Eed for dem!! dem. Jacob Opdahl hafde og et Støcke i Jndgiærsle[t] men paastod ej Vehden i same.

Eragted

Jndstefnte Anders Siursen Opdahl gives hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig, ligesom og Jngebrict Opdahl til same Tiid enten maae føre andre Vidner, eller og faae Jacob Opdahl at aflægge Eed paa sit Udsigende.

Ole Opdahl som Formynder for Michel Fladerager hafde til dette Ting indstefnt Ole Lille Kongsvig fordie han ej vil betale en Horse som var udlagt paa Michel Fladerager{s veigne} i

Skifted efter hans Fader, og som ForMynderen Citanten hafde solgt paa Myndtlingens veigne for 16 rd: {hos} \til/ en Hardanger, men da Jndstefnte Ole Lille Kongsvig ej vilde slippe horsen, maatte Cit: gaae hiem igien uden at faae den med sig, og give Hardangeren 1 rd: for han skulde lade kiøbet fahre. Ligesaa haver Ole Lille Kongsvig oppebaaret 1 – 1 – 8 s: hos Niels Tvedt, paa Michel Fladeragers veigne, og af Samson Holme ligesaa 5 mrk: derom alt at paahøre Vidner, lide Dom til Betaling som vedbør og betale Omckost:

Jndstefnte Ole Lille Kongsvigen mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Nesse og Ole Høvischeland som efter aflagt Eed tilstod, at Ole Lille Kongsvig er lovlig stefnt efter incaminationen.

Citantens Vidner deraf fremstod

1. Vidne Lars Fladerager aflagde Eed og vidnede at for lang tiid siden kom Ole Opdahl for at an/n/am/m/e en Horse som var udlagt paa Michel Fladerager, gaaende til Ole Kongsvigen, men som de talte Om at horsen stod i Lodseddelen paa Oles Kone og i Skifte breved paa Michel, fick han den, ej men maatte gaae sin Vej, veed og ej hvem Horsen var udlagt paa, dette veed han dog, at Jndstefnte Ole {modtog} brugte Øgen til den laag død, og solgte Aled!! (Avlen/Følled) under hende, men hvem som tog Pengene for Følled veed han ej, ej heller

1775: 240

hvad Ole Opdahl var budet for horsen. hafde ej videre at vidne. Demiteret.

2. Vidne Carel Holme aflagde Eed og vidnede: at vide dette: at Citanten Ole Opdahl var paa Gaarden Fladerager for at faae en horse som var udlagt paa hans Myntling Michel, og som dennes Stiffader, Ole der nu bor paa Lille Kongsvig hafde hos sig, men Citanten fick den ej med sig. Ole Kongsvig beholdt Horsen og brugte den til den laag død, solgte og Føllene under hende, men veed ej hvem som tog Pengene derfor. hørdte og, at Samson Holme sagde at have betalt de Penge han var skyldig Peder Fladeragers Boe til Jngeborg Fladerager kone til Ole Kongsvig, og lovede hun at aflægge det til Formynderen, veed ej videre. Demiteret.

Jver Nielsen Tvedt paa sin Fader Niels Tvedts veigne, mødte og sagde, at Michel Fladerager self krævede hans Fader de 1 rd: 1 mrk: 8 s: som han skulde skylde i Renter, men som Pengene ej da var tilstæde, blev inted betalt, derefter nu imod Paaske Tiider dette Aar, traf Ole Lille Kongsvigen Niels Tvedt med Kircken, og fick da de 1 – 1 – 8 s: og sagde tillige, at han skulde være Niels Tvedtes Mand for, at de som skulle have Pengene, skulde faae dem, for Resten kunde vidnet hvis Fader Sagen efter Omstendigheder kand vedkome ej aflegge Eed, men blev demiteret.

Eragted

Ole Lille Kongsvigen som lovlig stefnt gives Laug dag til næste Ting, at møde med sit tilsvar i Sagen.

Lars Fladerager hafde til dette Ting efter forrige Tiltale indstefnt Sten Fladerager for 11 Furrer han hafde taged Citanten tilhørende.

Jndstefnte Steen Fladerager mødte ej, men Svogeren Ole Monsen paa hans veigne som tilstod at hans væhr Fader er lovl: Stefnt og atter nu i Sagen stefnt Contra.

Som Lars Fladerager tilstod.

Citantens vidner, deraf fremstod

1. Vidne Jacob Fladerager aflagde Eed og vidnede: at være lidet i slegt til Sten Fladeragers Kone: sagde at vide at de omtvistede Træer, blev af Stens Folck nerflaated til Stemen oven i Sagen, men hvem som har feldet Træerne veed han ej, dette ved han dog, at nogle af disse Tr[æ]er var feldet lengere ind paa Steens Part, end Merckerne af Retten ved seniste

hiemstefne blev fastsadt. Sten sagde: at det var det Timer de tog fra Lars, og som han hafde hugged paa dem efter deres Tancke. Demiteret.
Contra Citantens vidner deraf mødte nu

1775: 240b

1. Vidne Biørne Rønholm mødte, aflagde Eed og vidnede: at nu paa tredie Aar var Vidnet tilligemed Hans Hovland og LænsM: Mads Godøen efter Stens Begiær og tilspurgte Lars Fladerager om han hafde hugged det Tømer som var hugged paa Stens Ejendom, dertil Lars siger først nej, siden tog han sig, og sagde ja han hafde hugged og skulde hugge baade han og Barn efter sig, og hafde Sten baade bugten og begge ender, og nefnte ej noged skifte.
2. Vidne Mads Godøen aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som første Vidne Biørn Rønholm dog med Tillæg, at Lars negted han ej hafde hugged uden for de Mercker som blev opsadt sist Retten var der hieme.
Lars Fladerager disputerede mod Vidnerne Michel Fladeragers Vidnes byrd fordie han er i 3de Led med Stens Kone med Peder Johansen paa same slegtskab.
Citanten siger at om de er slegt, er som alle beckiendt, Michel, Datter Søn til Lars Fladeragers Broder, Peder, \Niels/ og Peder Johansen, men Peder J: ej slegt til nogen af Parterne.
Pegge!! (Begge) Parter paastod Dom.

Eragted

Da denne Sag mellem Parterne haver været for!! (fore?/ført?) paa Mange Ting, og vilde medtagen meged Tiid forinden den nu kunde paadømes, saa bliver den til næste Ting til Doms optaged, i fald ej Parterne vil koste Extrating om 6 Uger her paa Stædet, Thi i dette Fald kand de da faa Dom.

nock læst
3. Hans Rolseides Bygselbrev til Jngebrict Larsen paa ½ løb Sr: ½ hd: i Reisem dat: 5 Octobr: 1775. bet: 8, og 4 s:
4. Jver Nesseims Dito til Jngebrict Mortensen paa 2 pd: 12 mrk: Sr: 3/8 huud i Aase dat: 5 Octob: 1775. Lejl: betalt 6 s:
5. Hr: Baars Do: til Ole Olsen paa Pladsed Natvigen (Notvigen) dat: 9 Decbr: 1774 lejl: bet: 4 s:
6. Udsletted Engel Middahlens Obl: til Ole Foer paa 60 rd: mod Pandt!! 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Middahlen dat: 6 Maj 1768, efter Qvit: af 4 Octobr: 1775.
7. Udsletted Guldbrand Wattendahls Obl: til Johanes Sundvor paa 34 rd: mod 4 proCto: og Pandt 2 pd: 1 ½ mrk: Sr: ½ hd: 1 Giedskind i Wattendahl dat: 6 Octob: 1766, efter Qvit: af 4 Octobr: 1775.
8. Sorensk:[s] Auct: Skiøde til Ole Jensen og Ole Jacobsen paa Odels Retten til Høvischeland for 34 rd: dat: 6 Maj 1775.
9. Fogden Juel med fleres Skiøde til Anders Jørgensen paa 1 løb 2 mrk: Smør i Søreide for 83 rd: 4 mrk: 8 s: dat: 5 Octobr: 1775.
10. Anders Søreides Obl: til Lars Sæe paa 70 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb 2 mrk: Smør i Søreide dat: 5 Octobr: 1775.

Lars Fladerager i Retteæskede sin seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag mod Jngeborg Axelsdatter Dahlen om en Bielle, etc: og begiærede Vidnerne Marrithe Peders Dr: Opdahl og Jørgen Nielsen Fladerager edfæsted og examineret.
Jndstefnte Jngeborg Axels Dr: mødte ved sin huusbonde Ole Madsen Fladerager, som paa hendes veigne tilstod at Laug dagen for hende lovlig er forckyndt.

1775: 241

Af Citantens Vidner mødte nu Marrithe Peders Dr: Opdahl som fremstod aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne i denne Sag sc: Christopher Koste har aflagt uden forandring, med Tillæg, at den indstefnte sagde hun ville beholde Biellen til Ejermanden kom og hun fick findinge løn, dog var Vidnet ej med at tage Biellen af Smalen.
Vidnet Jørgen Nielsen mødte ej efter Paaraab;
Thi fremstod stefnevidnerne Ole Nesse og Ole Høvischeland som med Eed beckreftede, at Vidnet Jørgen Nielsen til Vidne i denne Sag lovlig er Laug daged.

Eragted

til i Morgen udsettes denne Sag, for at see om vidnet Jørgen Nielsen skulde møde.

Lars Fladerager i Rette kaldede sin i lang tiid ventilerede Sag {mod} \mellem/ ham og Sten Fladerager, om adskillige Skader og paastod Dom.
Ole Madsen Fladerager mødte og paa Stens veigne sagde: at de giærne saag denne Sag engang kom til Endskab.

Eragted

Paa same Vilckaar som Sagen om de 11 Furrer er optaget til Doms, optages og denne Sag.

videre læst
11. Johanes Baches Skiøde til Sønen Ole Johansen paa 2 pd: 6 mrk: Smør ½ huud i Bache for 72 rdr: dat: 5 Octobr: 1775.

Lars Fladerager hafde til dette Ting indstefnt Sten ibm: fordie han benytted sig af de Creaturer som faldt i Elven, og som Cit: efter Dom sistl: 3 Octobr: 1774 maatte betale, derfor at lide Dom til at betale tilbage same Creaturers Verdie, med Processens Omckost:
Jndstefnte Sten Fladerager mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Nesse og Ole Høvischeland, som med Eed beckreftede: at han i denne Sag er lovlig stefnt saa og til at paahøre Vidner.
Citantens Vidner, deraf mødte og fremstod
1. Vidne Endre Johansen Haaland aflagde Eed og vidnede: at for nogle Aar siden omtrendt 4 á 6 Aar siden var vidnet paa Fladerager Sag, saag da, at en røe Qvige \Vet(?)/ som tilhørdte Steen kom ned igienem Sag renden og fick Skade, den blev førdt til Steen, veed for Ræsten ej hvem som benytted sig deraf, dette var om Vaaren mod Pinstie Tider, veed ej heller hvad som var Aarsag i at den kom paa Sag renden. Demiteret.
2. Vidne Johanes Pedersen huusmand hos Sten Fladerager aflagde Eed og vidnede: at for nogle Aar siden kom Jacob Kongsvig og bad Vidnes kone advare Steen om, at en sortskouted koe, han hafde gived 5 rd: 3 mrk: for, var faldet paa Sag renden, og endskiøndt der var lidet Gagn i koen, saa at baade huden og kiøddet var meged skamferet benyttede dog Steen det lidet som nyttigt var, dette var for (før) slotten om Someren; men Larsses Gahr var skyld i at Koen kom paa Elven og slog sig ihiel, dog var

1775: 241b

det ej den Gahr som Retten dømte skulde fløttes, men en liden tver Gahr han hafde opsadt ved Vaed. Demiteret.
3. Vidne Jacob Jørgensen aflagde Eed og vidnede ej at vide af mere end at koen som andet Vidne har omvidnet, kom ned igiennem Sag Renden og blev slaged i Hiel, han bad Johanes paa Lurens kone sige det til Steen, men veed for Resten ej hvem som benyttede sig af Koen,

eller hvor den blev af. Veed ej af anden Aarsag til at koen kom paa Sag Renten end den som andet Vidnet har sagt. Demiteret.
Citanten begiærede Sagen til næste Ting udfløtted.

Eragted

Det begiærte bevilges.

Sagen mellem Niels Støle og Jngeborg Tvedt som fra igaar blev udsadt blev nu paaraabt,
Niels Støle mødte og svarede at hans vidne Sølfæst Store Sætre ej endnu møder.
Stefnevidnerne Ole Nesse og Ole Høvischeland aflagde Eed paa at Sølfæst Store Sætre til Vidne i denne Sag lovlig er stefnt.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og Jngeborg Tvedt som nu lovlig stefnt haver da at møde med sit Tilsvar, ligesaa paalegges og Vidnet Sølfæst Store Sætre som nu ej møder, til same Tiid at aflægge sit Vidnes Byrd under Falsmaals Straf.

Kircke Ejeren for Tysnes og Opdahls Kircker Hr: Rasmus Lindgaar Formann hafde til dette Ting indstefnt følgende Mænd for Ræsterende Afgiftt til Kirckerne saa som Jorde Mand Lars N: Homblevig 3 aars Tiende 3 mrk: 12 s: Abraham Bruntvedt 3 Aars Tiende 4 mrk: 8 s: og 3 aars Jnderste Penge 1 mrk: 8 s: er 1 rdr: HuusM: Joen Krocken huusM: P: 20 Aar 1 rd: 4 mrk: Hendrich Sundervig 12 aar 1 rdr: Berje Leire 13 Aar 1 rd: 8 s: Joen Snickerberged 14 Aar 7 mrk: Johannes Luren 14 Aar 7 mrk: Ole Haanes for Tiende i 3 Aar han boede paa Errisvæhr 4 mrk: 8 s: alle at lide Dom og betale Omckost:
De indstefnte blev alle Paaraabt men mødte ej
Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes Godøen og Torbiørn Dalland for de første og Ole J: Høvischeland og Ole Nesse for de 2 siste og aflagde Eed at de opraabte M/æn/d er lovlig Stefnt.

Eragted

Samtlige Jndstefnte som nu ej møder, gives Laug dag til næste Ting; til hvilcken Tiid Retten vil forhaabe de haver klareret det paastefnte ventelig Retmessige Kraf; Thi i Mangel deraf bliver Dom over dem efter Omstendigheder afsagt.

videre læst
12. Skifted efter Karj Berge hvis Ejendom i Berge er solgt!! (udlagt?) som Pandte Bogen udviiser Dateret 14 Septbr: 1775.
13. Dito {til} efter Ole Schiellevig hvis Stervboe ejede en Andeel deri som er udlagt efter Pandte Bogens Udviis dat: (ope rum),
14. Berge Flyensfæhrs Obl: til Hans Møchlestad paa 43 rdr: mod 4 p:Cto: og Pandt 1/2 løb Sr: ½ hd: i Flyensfæhr dat: 5 Octob: 1775,
15. Christen Flyensf[æ]hr[s] Dito til Svend Sæterbøe paa 40 rd: mod 4 proCto: og Pant

1775: 242

2 pd: 6 mrk: Smør dat: 5 Octobr: 1775.
16. Lars Øf: Waages Skiøde til Sønen Johanes paa ½ løb Smør i Øf: Waage for 40 rd: dat: 6 Octobr: 1775,
17. Størch Opdahls Obl: til Engel Echeland paa 94 rd: 8 s: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Sr: ½ huud i Opdahl dat: 6 Octob: 1775.
18. Lars Fladeragers Declaration at hans Gaard skal deles Jmellem hans 2 Søner dat: 5 Septbr: 1775.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

3de Dagen d: 7 Octobr: Continuerede dette Ting.

Fogd!!

Den Sag mellem Lars Fladerager og Jngeborg Axels Datter som i Gaar blev ventileret, og til i Dag udsadt, for at see om vidnet Jørgen Nielsen skulde møde, blev nu paaraabt, hvortil Citanten Lars Fladerager svarede: at som han maae Mercke, at vidnet Jørgen Nielsen ej til dette Ting vil Møde for at aflægge sit Vidnes byrd; saa paastod han at han maae tilfindes at betale sine Falds Maals Bøder.

Jndstefnte Jørgen Nielsen blev atter i Dag paaraabt men mødte ej, icke heller lod lyse noged lovligt Forfald.

Afsagt

Da vidnet Jørgen Nielsen, som nu tiener paa Fladerager ej hvercken seniste Ting eller nu har vildet møde, eller lade tilckiendegive sit lovlige Forfald, uagted han til baade {seniste Ting} da og dette er Stefnt og Laug daged under Falds maals Straf, Saa bør han og betale til Kongens Cassa og Sagsøgeren sine Falsmaals Bøder hver 5 rd:, og endnu under same Straf efter Forord: af 3 Martj 1741 paalegges til næste Ting at møde for sit Vidnes byrd i denne Sag at aflægge, til hvilcken Tiid den og udsettes.

videre publiceret

19. Provst: Legangers Bygsle Brev til Jan Madsen paa 1 løb Smør 1 huud i Store Giærsvig dat: 5 Octobr: 1775.

20. Niels Røens Skiøde til Sønen Tomas Tollefsen paa ½ løb Smør i Røen for 63 rdr: dat: 6 Octobr: 1775.

Derefter blev Fogdens Almindelige Tings vidner examineret, hvormed ingen Forandring var, siden i Fior Høst.

Til at becklæde Retten som Laug Rettes M: for dette Skibreede næst komende Aar bleve følgende udnefnte sc: Rasmus Joens: Giøvaag, Peder Olsen Erritzvæhr, Hans Olsen ibm: Tørjer (Torjer) Johans: Giøvaag. flere fantes ej af nye som kunde udnefnes.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Retten, eller hafde der noged at bestille, blev Retten for Skibreedet ophævet.

1775: 242b

Ao: 1775 d: 9 Octobr: blev Høste Ting holdet paa Lundervigen med Ous Skibredes Almue og Retten betiendt med følgende Otte Edsorne Laug Ret[tesM:] sc: Christopher Røttingen, Halvor ibm:, Hans Hegland, Arne ibm:, Johanes ibm:, Ole ibm:, Anders Helland, og Peder Døssen. Overværende Fogden, LænsM: og Laug Rettet!! (menige Almue?).

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongelige Andord: og høy Øvrigheds Ordre som til Bekiendtgiørelse er anckomen og udj denne Protocol extraheret.

til Fogdens Spørsmaal om kornes hensettelse paa Gaarderne til Udsæd svarede Almuen at de siunes det falder for dem ganske umueligt at afsee det allerminste, da de hvert aar næsten maaae kiøbe.

Procurator Niels Gorm mødte paa hans Principal Niels Berges veigne, som hans andtagne Fuldmægtig og eskede den af Niels Berge andlagde Sag i Rette, mod Anders Øfredahlen og indleverede {sit} Skriftlig{e Jndlæg} \Continuat: StefneM:; og/ af Dags Dato med de same andførte Documenter, som han begiærede oplæst og Acten tilførdt.

Derefter fremstillede Gorm for Retten de indstefnte Vidner som han begiærede maatte tages i Eed, og svare paa de skriftlige Qvest: som han nu i Retten indlagde, med Reservation af flere eller andre om fornødiges til denne Sag[s] Oplysning.

Giøen paa Jndstefnte Anders Øfredahlens veigne mødte og tilstod Continuations Stefnemaales lovlig[e] forckyndelse.

Citantens vidner fremstod, for h[v]em Edens Forcklaring blev oplæst, med Formaning til Sandhed at udsige.

Giøen lod tilføre at han fornem/m/er at Niels Berge hafer!! (haver) ladet stefne endeel af sine nu mødende Vidner, for at giøre Forklaring om en gamel Fædrift kiørsel som skulde have tildraged sig for mange Aar siden, serdeles udj de Tiider, da Sal: Nichlas Hatvig hafde sine Melcke kiør i Øfre Dahls Marck, hvilcket alt er over den Tiid, ej nu bør afhøres Vidner, Altsaa protesterede han mod disse Vidners Udsigende, hvad de i deres umyndige [Aar]? og lenge før de gick til Alters og derpaa ervartede Rettens Kiendelse.

Gorm maatte med Forundring anhøre Proc: Giøen[s] giorde Tilførsel som h/an/d aldrig kand eller skal beviise at her tales eller vidner skal føres, om det som er pass: i Nicholaj Hatvigs Tiid, men vidner skal enstemig og sandferdig forcklare, at det er skeed i Niels Berges Tid da h/an/d foretog sig at drive og Jage Niels Berges Creat: af Øf: Dahlens Marck og langt uden for i fremed Marck, Thi paastod h/an/d i følge Lov at de nu indstefnte Vidner maatte tages i Eed, og sig[e] sin sandferdige Forcklaring i denne Sag. Protesterede i yderste Kraft imod P: Giøens giorde Tilførsel, og formodede at vidnerne af Retten blev antaged, da de nu er tilstæde. J Mangel deraf tog sig forbeholden {sin} til Retten i Fald vidnerne skulde avvises og ej modtaged.

1775: 243

Giøen [R]effererede sig til sin forrige Paastand, dog med dette Tillæg, at denne Sag saavidt denne kiørsel er angaaende, han ej kand andsee for andet end en Biesag, som ej komer hoved Stefnemaaled veed, men er langt der udenfor; og bør traqteres for sig self. J det øvrige vedblev sin Paastand.

Gorm refererede sig til sit i Rettelagde Continuations StefneMaal og tilførte Protestation, med ydmygst Begiæring at den respective Rett icke ansaag Giøens urimelige Tilførsel, men at vidnerne blev taged i Eed og afhørdt.

Eragted

De af Citanten til dette Ting i Sagen indstefnte Vidner, bliver, da Continuations StefneM: for Anders Øfredahlen lovl: er forckyndt, til Vidnes byrds Aflæg andtaged, da det siden vil anckome paa hvorvidt deres Forcklaring ansees \til Følge/ eller ej

de i Rettel: Qvest: 1. Om vidnet icke veed at Niels Berge hafde lejed Somer Bejte af Marthe Hans Dr: Mitsæter same Aar da Anders Øfredahlen drev og jagede N: Berges Creat: af Øf: Dahlens Marck. 2. Om k/an/d sige hvor mange Creaturer N: Berge hafde lejet hage Bejte til paa Mitsætre og hvad slags Creat: det var som var sadt i hagen. 3. Om veed, at \da/ N: Berge drev sine Creat: til Bejte i Ø: Dah: ej var mere end 16 St: og at h/an/d satte efter sig 3 St: paa Mitsætre til hage Bejte. 4. Om Vid: ej veed at de 3 St: Creature som var sadt i

Bejte paa Mitsætre søgte af sig self i Ø: D: Marck uden at N: Berge vidste det. 5. Om ej at Buddejen Marthe Svens Dr: og Ole N: Mitsæt: hented disse 3 Creat: tilbage igien af Øf: Dahl og hafde dem alt hiem til Mitsæter Marck. 6. Om k/an/d sige, at der er skiftes Gahr i Ø: Dahl: Marck og Mitsæter og om Creatu: ej Bejter Horn om Horn og etc: 7. Om k/an/d sige at mens vidnet tiente paa Ø: Dah: og var paa Mitsætre, at Øfrd:!! (Øfre Dahles) Creaturer holdt sig paa den Pardt i Marcken hvor Niels Berge drev sine Creature til Bejte. videre 8. Om Vidnet icke har tient hos A: Ø: Dahl: og hvor lenge. 9. Om k/an/d sige h/an/d blev befaled af A: Ø: Dahl: da h/an/d tiente ham, at jage og drive N: Berges Creat: ud af Ø: Dahl: Marck, hvorlangt h/an/d drev dem, og hvor langt Anders Øf: D: sagde h/an/d skulde drive dem. 10. Om k/an/d sige hvor mange Creaturer det var, da h/an/d var befaled at drive dem af Marcken, og hvad slag det var, enten kiør eller Gield best, 11. hvor mange gange vidnet har dreved dem efter Befal: af Øf: Dahl: Marck. 12. Om vidnet saag eller hørte da det tiente A: Ø: Dahlen, at h/an/d enten Self eller ved andre, lod jage N: Berges Creaturer af Ø: Dahl: Marck og hvor langt. 13. Om k/an/d sige hvor mange Aar A: Ø: Dah: har brugt denne Omgang med N: Berges Creat: at drive dem af Marcken. 14. Om veed at Anders Øf: D: brugte same Skick at Jage Engel Berges Creaturer af Øfr: Dahlens Marck. Med Reservation af flere Qvestioner om fornødiges.

1. Vidne Peder Nielsen Mitsæter, aflagde Eed og til Qvest: svarede

1775: 243b

til 1. Qvest: jo same Aar Melcke kiørene blev indsadt i Øf: Dahls Marck lejede han hage til 3 Gieldbest i Mitsætre Marck. til 2. Qvest: besvaret ved 1. Qvest: til 3. Qvest: som omspurdt er. til 4. Qvest: jo de trødde ned af sig self. til 5. Qvest: jo. til 6. Qvest: nej, men som Omspurdt, til 7. Qvest: ej sædvanlig Gang men gick der dog iblandt. til 8. Qvest: Jo 1 Aar for 5 Aar siden. til 9. Qvest: jo drev dem 1/8 Mil uden om hans Ejendom. til 10. Qvest: jo det var 16 Gield best han drev bort som sagt efter Anders Øf: D: begiær. til 11. kun 2 Gange og var det same Bester og same Aar. til 12. Qvest: besvared ved de forrige. til 13. Qvest: veed ej mere end om det Aar han tiente A: Ø: D: nu 5 Aar siden og har same forcklared. til 13.!! (14.) Qvest: veed ej derom sc: at Creat: blev jaged af Øf: Dahls Marck, men veed at Engel Berge hafde Creat: der dog ej hvor mange eller hvad slags. hafde ej videre at vidne. Demiteret.

2. Vidne Magrethe Abels Dr: aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: Nej veed ej derom: til 2. Qvest: Nej. til 3. Qvest: Nej. til 4. Qvest: Nej. til 5, 6 og 7 Nej. til 8. Qvest: Nej men hos Jon Øf: Dahlen. til 9. Qvest: jo men efter sin Huusbonds Befaling, og som første Vidne har sagt. til 10. Qvest: d: var 16 Gield best og var hun med første Vidne. til 11. Qvest: kun en Gang og det efter hendes huusbond Joen Ø: D: Begiær. til 12. Qvest: veed ej derom. til 13. Qvest: Nej. til 14. Qvest: veed ej derom. videre sagde hun: at de tog de Creaturer de jagde i Gield fæe Bejted. Demiteret.

3. Vidne Jørgen Nielsen aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: jo til 3 \gield/ Bester, til 2. Qvest: besvared ved 1. Qvest: til 3. Qvest: jo som Omspurdt. til 4. Qvest: jo af sig self: til 5. Qvest: jo ligesom omspurdt. til 6. Qvest: Nej ej Gahr men Creat: gaar til felles. til 7. Qvest: Nej Anders Øf: Dahlens Creaturer kom der ej da han tiente ham, uden de blev dreved der. til 8. Qvest: et Aar nu 6 Aar siden. [til 9. Qvest: ??] til 10. Qvest: veed ej derom. til 11. Qvest: ligesaa. til 12. Qvest: veed ej derom. til 13. Qvest: ligesaa. til 14. Qvest: veed ej derom. Demiteret.

4. [Vidne] Procurator Gorm indleverede den siuge Marthe Svens Dr:[s] Vidnes byrd dat: 9 Octobr: 1775, som blev oplæst og beckreftede Johannes Hegland og Ole Jbm: at indleverte Vidnes byrd er for saavidt svarene angaar efter Marthe Svens Dr:[s] udsigende, [paa] hvilcket de aflagde Eed.

Giøen lod tilføre, at naar saavidt med Sagen paa Citantens veigne var avangeret saa lagde han i Rette Skriftlig Contra StefneM: dat: 23 Septb: 1775 som blev oplæst.
Gorm tilstod at denne Stefning er lovlig forckyndt.
Vidnerne mødte og deraf fremstod.
1. Vidne Sten Lønningdahl aflagde Eed og vidnede at Engel Berge aldrig hafde Melcke Creaturer i Øfredahlens Marck fra han solgte til Anders Øfredahlen og til han døde. hvilcket og Procurator

1775: 244

Gorm tilstod, ligesom og at Niels Berge ej hafde dem de 3 første Aar, men da Anders Øfredahlen drev hans Gield best der af sadte h/an/d Melcke Best deri.
2. Vidne Niels Giemdahl aflagde Eed og vidnede ligesom første Vidne uden Forandring.
3. Vidne Hans Nielsen Sporsteigen aflagde Eed og vidnede: ligesom de 2 næst forrige Vidner uden Forandring.
Giøen frafaldt de øvrige vidner.
Gorm, af de i Dag førdte Vidner, seer den respective Domer ganske klarlig og Øyensiunlig, hvorledes Anders Øf: Dahlens Opførsel har været imod min Principals Creature som jeg efter den i Rettelagde Contract paa min Huustrues veigne, skal have i Somers Bejte i Anders Øfr: D: Marck, saalenge hun lever, det er og med Vidnerne bleven oplyst, at naar jeg allene haver haft Ung-Bester til Bejte i bemelte Marck, da haver han dreved og jaged dem af Bejted, ja langt uden for den ham tilhørende Marck, ligeledes, naar det har væred Melcke kiør med, og jeg har holdet et menniske hos dem for at de ej skulde kome anden stæds end der min Formand i Egteskabet har bejted saa jeg ej kand begribe hvad slags Creaturer det skal være som der skal være. Den tit benenfte Contract melder, det skal være 16 Nøds Best, nu er jo nøds Best fuld voxne Creat: det negtes vel ej af A: Ø: Dahl eller nogen altsaa er det jo 16 Stk: fuldvoxne Creature der skal have Bejte i Øf: D: Marck; men for at viise at jeg er fredelig og vil holde Venskab, med Gaarder og Naboer, da vil jeg ej begiære mere end 8 Melcke kiør og ræsten ung bester, og saa skal all Trette, Process og Retterg[ang] ophæves i mellem os, i Mangel af dette, underkaster jeg mig den respective Domers endelige og retviise Dom, hvorpaa jeg vil afvarte A: Ø: Dahlens Svar: om de vil indgaae dette mit Tilbud.
Anders Øf: Dahlen sagde at h/an/d modstaar ej Contracten men vil ej viide af uden Gield Best eller slagter Best, men ej Melcke kiør.
Gorm maatte fornemme, at hans giorde billige Proposition ej kunde finde Stæd, maatte derfor udbede sig af Retten, at den vilde tilspørge ContraP: om h/an/d vilde entevere(?) (intervenere?) og indgaae følgende. 1. Afstaae sin Jorde Pardt til Citanten Niels Berge eller Stifsøn Johanes Michelsen, siden h/an/d foregiver at hans Omst: ere slette, for 400 rd: og saasnart h/an/d anskaffer Skiøde skal peng: betales. 2. nyde Gaarden Ø: D: i 2, 3, á 4 Aar ligesom h/an/d self vil efter Pengene er betalt og Skiødet er udstæd, som dog skal ske til første Fardag 1776, at beboe Gaarden imod at svare Skatterne og Landskyld. 3. holde huus: i lovfør Stand, til den accorderede Tiid er ude og han fløtter. 4. have Frieh/e/d at hugge efter lov i Skougen same Tiid. Og ervartede herpaa svar.
Anders Øf: Dahlen svarede paa disse Spørsmaal, at han ej vil selge sin Gaard.
Gorm maatte forneme at hans Tilbud ej heller blev andtagen. Thi bliver hans Paastand og i Rettesettelse, paa hans Principals veigne,

1775: 244b

følgende 1. at Anders Øfre Dahlen bliver tildømt i følge Lov: 5 B: 1 Capt: 1 og 2 Art: at holde sin udgivne Contract ubrødelig i alle dens Ord og Puncter. 2. bliver min Paastand,

som haver tvert i Mod Cont:!! (Contracten) og Loven drevet og jaged Creaturerne af Ø: D: Marck, endskiøndt det var unge bester, for den Skade og Tab Citanten derfor har lidt, at de ej har gaaed i Fred, i Bejted efter Contracten i minste 16 rd: 3. ligeledes at han bliver Mulcteret, for det han haver bandet den som skrev Contracten, som da kunde ansees for hans Øvrighed; Thi enten Sorensk: self, eller hans Eds: Fuldmegtig har skreved den er det det same. 4. at h/an/d for haarde og grove Beskyld: som h/an/d har lagt paa en død Mand sc: Engel Berge at skulde have forsveged hans Signet og ej faaed det igien bliver tilfunden at giøre afbigt derfor. og 5. at betale Processes Omckost: i minste med 16 rd:, og derpaa indlod Sagen Dom.

Giøen vilde ej svare til Gorms tilførte men indleverede sit Jndlæg af dags Dato som blev oplæst, med derudj førte Reig: og indlod Sagen Dom.

Gorm ligesaa.

Eragted

en Gang i Morgen skal dom i denne Sag afsiges.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 10 Octobr: continuerede dette Ting.

Albrict Men hafde til dette Ting mundtlig indstefnt Salomon Boge fordie han haver socket ned et Toug, som Citanten maae betale. derfor at lide Dom og betale Omckost: samt Touves Verdie.

Salomon Boge mødte og tilstod lovlig at være stefnt.

Citantens Vidner deraf mødte og fremstod

1. Vidne Johannes Boge aflagde Eed og vidnede, at nu denne Høst tilspurgte Citanten den indstefnte, om han ej tilstod han hafde kasted bordt et Toug for Citanten hvor til {Vidnet} Salomon Boge sagde ja, derpaa Citanten spurgte ham om han ej vil skaffe ham et Toug igien eller 4 mrk:, dertil Salomon siger naar han vilde betale den skyld der var imellem dem vilde han svare halvedelen.

2. Vidne Ole Boge aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige vidne uden Forandring.

ingen af Vidnerne kunde giøre Forklaring om hvad Touget er af verdie; var ej heller med da det blev borte.

Citanten sagde det var omtrendt 15 Favner langt og 1 ½ tome men hafde nu ej flere Vidner.

Eragted

Forinden Dom i Sagen kand afsiges maae Citanten beviise hvad Touged var værd da det af den indstefnte blev bordt kasted.

Hr: Gerhard Gielmeyden hafde til dette Ting mundtlig indst: Anders Sandvig af Samnanger for ræsterende Oste Tiende eller saa kaldet skrift offer, derfor at lide Dom og betale som vedbør.

1775: 245

Jndstefnte Anders Sandvigen mødte og tilstod lovlig StefneM:

Citantens Fuldmegtig {tilstod} \sagde/ at det er 6 Aar han haver boed paa Sandvig og i al den Tiid inted betalt af det paastefnte. indleverede sit Jndlæg af 7 Octobr: 1775 og paastod Dom.

Den indstefnte tilstod han ej hafde betalt.

Afsagt

Følgelig Lovens Anden bog \22 Capt: 1 Art:/ tilkomer det Sogne Præsten i Ous Hr: Consistorial Raad Gielmeuyden ligesaa vel som alle andre Sogne Præster at nyde Oste Tiende af sin Almue efter Sædvane som her i Præstegieldet kaldes Skrift offer efter Paastand, \af Anders Sandvigen … d…..d(?)/ med 3 s: aarlig er 18 s: og i Omckost: for Processen 1 rd: 1 mrk: i fald den skyldige nu til Juel betaler men betales det ej til da bliver omckost: 3 rd: 3 mrk: med domens løs: som da bliver at udrede næste [15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adferd]

Erich Nielsen Solbiørg hafde til dette Ting indstefnt Hans Hansen Aalland for 9 rd: i laante Penge derfor at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Hans Aalland mødte ej og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod Stefnevidnerne Lars Wafet og Nielss Søre Holmefiord, som sagde at de Stefnte ham igaar 14 Dage i Dag fandt de ham ej hieme, men hans Grande Jsach Aalland og Christopher Hafschaar hørdte at de stefnte lovlig. De vidste af det at Citanten tilstod kraved.

Eragted

Jndstefnte Hans Aalland som lovlig stefnt men nu ej møder, gives hermed følgelig Lovens Forskrift i 1 B: 4 Cap: 32 art: Laug dag til næste Ting, og møder han ej da bliver Dom i Sagen afsagt efter hans egen tilstaaelse om kraves Rigtighed.

Udj Sagen som blev optaged til Doms mellem Niels Berge og Anders Øfredahlen, blev nu inden Retten saaledes Dømt og

Afsagt

Udj det fra Citanten Niels Berge udstædde Hoved Stefnemaal af 19 Septbr: a: p: paastaaes, at Anders Øfredahlen skal tilfindes, nøyagtig at efterleve, den med Citantens Formand i Egteskabet indgangne Contract af 7de Octobr: 1765, med mere som samme indeholder, hvorom og det fra ham i Sagen udfærdigede Continuations Stefnemaal mesten handler. Contra Citanten Anders Øfredahlen, som i Sagen haver udstæd Contra Stefnemaal af 20 April 1775 og Continuations Contra Stefnemaal af 23 Septbr: same Aar, paastaar, at ved de 16 Nøds best Contracten ommelder, ej bør forstaaes uden Gield bester, eller slagter bester, og at Citanten desuden har indgaaed Marcken med 19 Creaturer i Stæden for 16, med adskilligt mere Stefnemaalerne ommelder. Betragter nu Retten de førdte Beviiser da

1775: 245b

erfahres, vel at Anders Øfredahlen unegtelig har indgaaed den i Retten fremlagde Contract af 7de Octobr: 1765, som indeholder at i Øfr: Dahlens Marck, skal gaae til Bejte uden Betaling 16 Nøds Creaturer saa saa!! lenge Engel Berge eller kone levede, men enten same skal være Kiør eller slagte Fæe nefnes ej. Som det nu er en beckiendt Sag, at det er mere end dobbelt Skade i en Marck, at indsette mange Melcke best, saasom disse hver aften maa treckes til et vist Stæd, at melckes, og altsaa ej kand gaae efter Føden, saa langt som Gield Nød eller slagte Best, da disse derimod søger sin Føde hele Fieldene om, og ej fortrenger Bejted i hieme Marcken, der og med Melcke Creatur maae ligge Folck for at melcke og tilsee dem, hvilcke igien behøver Sæhle-Huus at logere i, og have Melcken, som er saadant som nødvendigt i Contracten maatte væred anførdt, om der hafde væred tengt paa Melcke-Kiør, da den blev opretted, det er og beckiendt at afg: Engel Berge, som self med den indstefnte oprettede Contracten, tiltroede sig aldrig den Rett at indføre Melcke kiør til Gresning i Øfr: Dahlens Marck, ja icke Niels Berje (Berge) heller, forinden nu paa 2 Aar, som baade Anders Øfre Dahlens Vidner har forklaret og Citantens Procurator tillige tilstaaed. Efter disse med flere i Sagen mødende Omstendigheder, kiendes hermed for Rett at Niels Berge herefter icke maae

kome i Øf: Dahlens Marck, med mere end 16 Gield nød eller slagte Fæe, og dette icke lengere end hans havende kone Karj Niels Datter \lever/, Process: Omckost: ophæves, paa begge Sider, men Anders Øfr: Dahlen skal betale for sin ubetencksome Tale, til Ous Præstegields Fattig Cassa 1 rdr: det øvrige paastefnte bordtfalder af sig self, og det paadømte udreedes og efterkomes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.

Citantens Fuldmegtig leverede 1 mrk: til Stempp: og begiærede Dommen beskreven. Anders Øf: [Dahlen] ligesaa.

Publiceret

1. Mons Kleppes Skiøde til Sønen Hans paa 1 Pd: Smør i Gaarden Roe (Røe) \for 50 rd:/ dat: 9 Octobr: 1775.
2. Svend Andersen med fleres Skiøde til Jørgen Pedersen paa 1 pd: 4 ½ mrk: Smør i Øf: Boge for 50 rd: dat: 9 Octobr: 1775.
3. Jørgen Øf: Borges!! (Boges) Obl: til Johannes Øfstad paa 40 rd: mod mod!! 8 mrk: i Rente og Pandt 1 pd: 4 ½ mrk: Smør i Øf: Boge dat: 9 Octobr: 1775.

Fog:

Fogden lod tilføre, at han i Følge Skrivelse fra Hr: Obriste Schact, af 27 Junj 1775, haver ladet indstefne Lars Larsen Særvold, Ole Alvson ibm:, {Baar} Albrict Baarsen ibm:, Jørgen Peders: Sundøen og Lars Halvorsen Sundøen fordie at de ej mødte da de var tilsagt i Skyds med Hr: Obristen derfor at lide Dom etc:

af de indstefnte mødte Ole og Lars Særvold, som paa egne og Albrict Særvolds veigne svarede, at da de blev tilsagt i Skyds var de alle ude paa Fiske og icke vidste af det, men strax de kom i Land og

1775: 246

fick viide det rejste de til Skyds Stæden og da var {Folck} Obristen rejst dog for de da i Skyds med Regiments Fældtskiærren,

Jørgen Sundøen svarede at han hafde bedet Niels Sundøen rejse i hans Stæd, og led paa same, indtil nu han blev stefnt og maae formerke at Niels Sundøen slog ham feil. Skafferen Ole Storum vedstod at Niels Sundøen lovede at Skydse Obristen i Jørgen Sundøens Stæd.

Lars Sundøen sagde at han ej vidste af, at han var tilsagt i Skyds da han var ude paa Fiske.

Skafferen sagde at han ej fick Obristens Ordre at tilsige Skydsen forinden silde om Aftenen og da han om Morgenen tilig tilsagde Skydsen efter Turen fandt han Folcket ej hieme og forholdt det sig alt som andført.

Fogden indlod Sagen Dom.

Afsagt

Efter Omstendigheder kiendes og dømes i denne Sag saaledes for Rett, at Lars, Ole, og Albrict Særvold skal allene betale i Sagens Omckostning hver 1 mrk: 12 s: og for videre tiltale befries, da de indfandt sig i skydsen saasnart det blev dem sagt, men Jørgen Sundøen og Lars ibm: som aldeeles ej mødte, bør bøde {efter Skyds Forordningen} hver 2 rdr: \til Kongens Cassa/ og derforuden betale de Folck, efter Vejens Lengde som blev taged i Skydsen \med Obristen/ paa deres veigne samt i Omckost: hver 1 mrk: 12 s: hvilcket de bør erlægge til næste Ting i det seeniste; Thi hvis Domen over dem maae tages beskreven bliver Omckost: for hver 5 mrk: Ellers gives Jørgen Sundøen Regress til Niels Sundøen om han kand beviise at h/an/d slog ham fejl, efter at han rigtig hafde loved at skydse i hans Stæd.

videre læst

4. Udsletted Anders Børdahlens Obligation til Johanes Jarland paa 150 rd: mod Pandt ½ løb Smør ½ gied skind i Børdahlen dat: 9 Maj 1775 udsletted efter Qvit: af 10 Octobr: 1775.
5. Anders Børdahlens Obl: til Hans Jarland paa 150 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ Gied skind i Gaarden {Jarland} Børdahlen dat: 10 Octobr: 1775.
6. Skifted efter Anders Strønen hvis Ejendom i Strønen er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 24 Junj 1774.
7. Do: efter Anders Helland hvis Ejendom i Helland er udlagt som Pandte Bogen udviiser dat: 26 Maj 1775.

Fogdens sædvanlige Tings vidner blev examineret, og hvormed ingen Forandring var at anføre.

Som ingen efter Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for dette Skibreede ophæved efter at følgende nye Laug Rettes Mænd var udnefnt til at becklæde Retten næst komende Aar 1776. Jngebrict Lepsøen og Albrict Særvold. flere vare ej.

Ao: 1775 d: 12 Octobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Haavigen med Strandvigs Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Joen Dalland, Ole Qvale, Engel Haavig, Joen ibm:, Joen Dalland,

1775: 246b

Knud Tegland, Wintzians Windeness, og Hans Særvold, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsM: og menige Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongelige Ordre og Øvrigheds Foranstaltninger som til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocol extraheret.

Fogden igientog sit Spørsmaal om Korens Udsettelse til Udsæd, paa Gaarderne. Dertil Almuen svarede: at vel veed de og kand forstaae, at Forslaged er giordt i en God Mening, men som de mest alle i dette Skibreede maae kiøbe korn, seer de sig ej lejlighed, at afsee noged til hensettelse, men de mener det for!! (faar) blive med det gamle, nemlig, at den ene hielper den anden med Udsæd og veed de aldrig nogen beboed Gaard i deris Skibrede har lagt utilsaaed.

Videre læst
1. Fundation til en Almindelig Encke Cassa dat: 30 Aug: 1775.
2. Placat At St: Jørgens Hospitals Gods skal bordt forpagtes paa 3 á 6 Aar, d: 13 Decbr: 1775, dat: 28 Septbr: 1775.

Sagen mellem Paal Drageide og Ana Holthe som seniste Ting blev andlagt og til nu udsadt, blev paaraabt, og sagde Citanten at som han nu er egted med hende, er Sagen bleven ophæved.

Den mellem Haalandsdahls Kirckes Ejere og Torjelss Brathuus seniste Ting andlagde, og til nu udsadte Sag, blev paaraabt, hvortil Citanterne sagde at de nu er forened.

Den mellem Andbiørn Ulvebne og Omund Eide ventilerede Sag som fra seniste Ting blev udsadt blev nu paaraabt.

For Retten histerede!! (sisterede) Sig Procurator Hans Giøen og gav til kiende, at han møder for Andbiørn UlvEbne der efter forrige Tiltale og Rettens Forelæggelse haver ved skriftlig Continuations StefneM: ladet indstefne Omund Paalsen Eide til dette Ting og Stæd, for at lide Dom til Betalings Erholdelse, fordie han sc: Omund Eide fick 10 Bucker hos Cit: for nogle Aar siden som StefneM: vidtløftigere ommelder som blev i Rettel: dat: 23 Septbr: h: a: og oplæst.

Jndstefnte Omund Eide blev paaraabt mødte og sagde at være lovlig stefnt. sagde dernæst at som han venter Procurator fra Byen at forsvare sin Sag, og denne for Uvejrets Skyld ej endnu er komed saa begiærede han Sagen udsadt til i Morgen for at faa ham at møde for sig.

hvormed Giøen var fornøyed.

Eragted

Det begiærte bevilges.

1775: 247

Fogden hafde til dette Ting indstefnt paa Justitziens veigne Omund Eide for forøved Slagsmaal og Skiends Ord paa Lars Gutorms: Øf: Bolstad derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale Omckost: Til denne Sag er Lars Øf: Bolstad stefnt til Vedermæle og at taale Dom efter Omstendigheder.

Omund Eide mødte men sagde han ej vidste at han er lovlig stefnt.

Thi mødte Stefnevidnerne Ole og Berge Haldorsønner Yttre Røe, som beckreftede Stefnemaales Rigtighed, for baade han og Lars Ø: Bolstad.

Vidnerne mødte og fremstod

1. Vidne Ole Olsen Nedre Bolstad aflagde Eed og vidnede at nu i Somer, i Brøllupped hos Knud Teigland, [da] de kom til Bords, siger Omund Eide til Lars Bolstad og Siur Ohme, om de drack, hvortil de sagde ja, derpaa tager Omund Eide Sølf kanden og slog laaged fast til, hvortil Siur Ohme siger det hafde han ej tordt giøre. Omund sagde da kanden er min, jeg har self betalt den, Lars Øf: Bolstad siger da; desto bædre har du noged kand være betalt og noged kand ræste, Omund siger da din Fandt, hvormange kander har du lagt ind paa Øfr: Bolstad og sveivede {dog} \saa/ med Handeboged bordt til Lars, saa hand blødde, hørte for resten ej flere Ord ej heller at nogen af dem var vred. Demiteret. Dog skiltes de strax ad.

2. Vidne Hans Rognelstvedt aflagde Eed og vidnede: inted til Sagens Oplysning.

3. Vidne Anders Teigland aflagde Eed og vidnede at paa sam/m/e Tiid første Vidne har omforcklared og i same Andledning kalte Omund Eide, Lars Øf: Bolstad for en huns Bicke, og slog til ham med haande Baged under Næsen saa han bløde, og same slo med Sinne eller vreed hue, Omund rejste strax og mere blev ej talt. Demiteret.

Omund Eide, sagde at han aldrig haver været i Uvenskab med Lars Øf: Bolstad, og derfor aldrig troer at have tiltalt ham noged utilladeligt Ord, mindre slaged ham med vrede, men er det skeed maae det være skeed under en bolle Øl, i det Brøllups Lag de da var, for Ræsten er de endnu som før gode Venner, hvilcket og Lars Bolstad tilstod.

Fogden paastod Dom.

Eragted

en Gang i Morgen skal Dom i denne Sag afsiges.

Anders Nielsen Kiøn hafde til dette Ting til et lov skicked Tings vidnes Erholdelse indstefnt endeel Vidner og Gitle

1775: 247b

Øf: Bolstad dom at paahøre saa er og Jsach Lersten Stefnt, at paahøre dem, hvilcket Giøen som Procurator lod anføre.

Af Vidnerne mødte og fremstod

1. Vidne Anders Hansen Hougen mødte nu ej.
2. Vidne Lasse Hammeland (Hommeland) ej heller.
3. [Vidne] Anders Hougervold var efter Sigende nu i Bergen.
4. Vidne Ole Kaaresen Hougervold aflagde Eed og vidnede,

Giøen lod tilføre, at som Anders Helland der og er indkaldet til Vidne nu møder, begiærede han at same maae først afhøres.

Vidnet Anders Helland aflagde Eed og vidnede: at denne nu i Retten fremlagde Skind Pung med Jæren Laas for som Anders Nielsen Kiøn nu har i værge, kiøbte Vidnet af Anders Hougen og igien byttede {med} \bort til/ Anders N: Kiøn. havde ej videre at vidne uden meged vel at kiende baade Pungen og Laased igien.

Vidnet Ole Kaaresen vidnede nu i Kraft af den Eed han i Stæd aflagde: at han meged vel kienner denne nu af Anders N: Kiøen i Rettelagde Pung, som vidnet for nogle Aar siden kiøbte af Jsach Tørchelsen Lersten for 3 s: og 1 Messing Spende og hafde han omtrent 2 Aar, solgte den saa til Anders Torjelsen Kiøn for 8 s: og sagde Jsach Torgelsen Leersten at han hafde fundet Pungen i blant sin Broder Gitle Ø: Bolstads Don sc: Tøy og hørte Vidnes Søster Zisselle det paa same Tiid, dog {er} \var/ hun \da/ liden og endnu ej \er/ Gaaed til Alters.

6. Vidne Jsach Leersten mødte ej har og icke gaaed til Alters.
7. Vidne Lasse Hommeland mødte nu ej ej heller
8. Vidne Anders Hougervold, som siges at være paa Rejse til Bergen.

Eragted

Til i Morgen udsettes denne Sag, for at erfahre om nogen af de indstefnte vidner skulde møde, og Retten tillige

anden Dagen d: 13 Octobr: Continuerede dette Ting.

Da Procurator Sønderburg for Omund Eide i Rettelagde hans Continuations Contra Stefning af 6 Septbr: sistleden hvorved Ole Ols: Øuestad lovlig er kaldet til Doms lidelse, i andledning af den Sag som han paa en M/an/d ved Nafn Andbiørn UlvEbnes veigne, har rejst, med begiæg(?) om onogen!! (nogen) paa Ole Oustestads veigne møder og vedtager lovlig Varsel, i hvis Mangel han begiærede Stefningsv[idnerne] afhørdt.

Ole Oustestad blev paaraabt men mødte ej,

Thi fremstod Stefnevidnerne {Ole} Berje Yttre Røe og Størch indre Røe aflagde Eed og sagde at Stefningen for Ole Oustestad er i lovlig Tiid, lovlig forckyndt.

1775: 248

Procurator Sønderburg, lod anføre at som den indstefnte ej møder, begiærede [hand] ham Laug daget til næste Somer Ting, tilkiendegivende, at han nu i Fald han hafde mødt, hafde vildet slutte Sagen til Doms.

Eragted

Det falder af sig self, at Ole Oustestad, som lovlig er paaraabt men ej self eller ved anden har ladet møde, bør i Følge Lovens 1 B: 4 Capt: 32 art: have Laug dag til næste Ting, {dertil} Til hvilcken Tiid han haver at møde at forsvare sig.

Laug dagen blev af Citanten begiært beskreven og leverede 16 s: til Stempp:

Tingsvidne Sagen som fra i Gaar blev udsadt, og af Anders Nielsen Kiøn andlagt mod Gitle Øf: Bolstad og Jsach Lersten, blev paaraabt og mødte nu Vidnet

Lasse Hommeland aflagde Eed og vidnede: at nu i Vaar 3 Aar siden i Vaar Fiske, tapte eller miste Anders N: Kiøn/ en Pung, hvori skulde være efter Sigende 6 á 7 Marck og et par Sølfspender, og søgte Anders Nielsen Kiøn meged efter Pungen, men fandt han ej, han miste den og som han self sagde, af en hvid Uldeskiorte som hang i Logementet. Men om det er denne nu i Retten fremlagde Pung veed Vidnet ej. Demiteret.

Vidnerne Anders Hougen, Anders Hougervold, Jsach Lersten, og Sisselle Kaaresdatter mødte ej;

Thi fremstod Stefnevidnerne Berge Yttre Røe, og Størch Jndre Røe, og med Eed beckreftede at de til dette Ting til Vidner var lovlig stefnt.

Eragted

Denne Tingsvidne Sag udsettes, og vidnerne Anders Hougen, Anders Hougervold, Jsach Lersten og {Berge} Sisselle Kaaresdatter som lovlig stefnt, men nu ej møder, gives hermed Laug dag til næste Ting, til hvilcken Tiid de haver at møde under Fals maals Straf, deres vidnes byrd i Sagen at aflægge.

Procurator Giøen lod anføre, at han møder paa Knud Johansen Teiglands veigne, der til dette Ting haver indstefnt sin Stiffader Omund Paalsen Eide, fordie han ej vil underskrive den mellem dem oprettede Contract, som skede om Odel og Besiddelse Ret til Gaarden Eide, derfor at paahøre de vidner som var overværende da denne Forening blev indgaaed og slutted, stefnte og ustefnte saa mange som møder, men i sær, Ole Nedre Bolstad og Hans Rognelstvedt, som under Fals maal er stefnt, under Eed at forcklare hvad de om Sagen veed, og Omund Eide derefter at paahøre Dom og betale Processens Omckost:

Procurator Sønderburg mødte for Omund Eide, som tillige for Retten var tilstæde og indstillede at af det tilførte, som skal være den mundtlige Varsel som bemelte Omund Eide skal have faaed, kand icke sees at Lovens 1 Bog 4 Capt: 5 art: er opfyldet, da under den mundtl:

1775: 248b

icke er nefnt de Ting hvorom Omund Eide skal høre Vidner, men der{fore} ickun er nefnt, at han icke haver vildet underskrive en Contract som Citanten har forelagt ham, hvilcket bemelte Omund Eide hverken har benegted eller benegter, men for Ræsten veed icke sig i nogen deel Sagskyldig, saalidet som han desangaaende i nogen maade er bleven sigted og stefnet, enten til Vidners Anhør eller doms lidelse, maae altsaa da han tilstaar \ej/ at have nægted den ommelte Contract at have underskreved, men i andre deele icke er plejed efter Lovens Forskrift, protesterede han imod de tiltenckte vidners Førelse, og forbeholdt sin Rett til Fornødenhed,

Giøen lod tilføre, at Sagen ej kunde blive oplyst førend de indstefnte Vidner haver giordt sin Edelige Forcklaring, hvilcked han begiærede af Retten, at de indstefnte vidner, maatte fremkaldes Edfæstes og afhøres.

Procurator Sønderburg for Omund Eide {som} fremdeles forestillede, at i det nu tilførte fra Monsr: Giøen ligger tydelig Relation til hans forrige, at han vil have, at vidnerne skal være Sigtere og Saggivere, siden det er dem som skal determinere hvad han vil have oplyst; men saadant harmonerer hvercken med den allegerede Ret: icke heller med 1 B: 4 C: 1 Art: hvorfore Omund Eide \som(?)/ icke er underkasted Jnqvesition uden lovlig Stefning og Sigtelse, og som af Mangel derpaa ej kand indlade sig til Forsvar med Contra Qvest: eller hvad videre Retten paa hans Side i Følge Lov udkræver, igientog sin forrige Protest og {fr}

exiperede mod vidners Førelse og den mundtlige ufuldkomne varsel, med paastand om Sagens Afvisning til nye og lovligere Stefning.
Giøen lod tilføre, at den af Procurator Sønderburg giorde tilførsel ej kand tiene til denne Sags Oplysning, men mere til en slags Vildelse, og derfor Protesterede mod Proc: Sønderburgs giorde Paastand, og reffererede sig til sin forrige giorde tilførsel at vidnerne maatte Edfæstes og afhøres.
Procurat: Sønderburg, vedblev sit forrige, og replicerede at Lovens Forskrift, er den Regel en hver bør følge, og Monsr: Giøens baade Forhold og tilførte, om Forvickling derimod svadig(?).
Giøen Reffererede sig til sit forrige og udbad sig Rettens Eragtning, om Vidnerne skal afhøres eller afviises.
Retten fandt fornøden at frem kalde Stefnevidnerne Ole og Berge Haldorsøner Røe !!som med Eed beckreftede at Omund Eide!! som med Eed beckreftede at Omund Eide er stefnt efter incaminationen.

Eragted

Da med de 2de i Sagen brugte Stefnevidner er oplyst, at

Omund Eide icke allene er stefnt, fordie han ej vil underskrive en Contract, opretted Om Odelen i Eide, mellem Citanten og ham, men og at paahøre de vidner, som var overværende da Foreningen blev indgaaed og slutted, betreffende same Odel, Saa kand den af Procurator Sønderburg skede {..f} Protest imod Vidnernes Førelse ej ansees; til Følge, men Vidnerne bliver til examen og Eds Aflæg antaget.
Procurator Sønderburg Resserverde Ancke over Rettens Kiendelse og under lovlige Forbeholdenheder absenterede sig fra Vidnerne at paahøre og overlod same paa Rettens eged Ansvar.
Citanten fremstillede sine Vidner, og fremstod da
1. Vidne Ole Olsen Nedre Bolstad aflagde Eed og vidnede: at nu siste Nytt Aars Aften var der Forlovelse paa Gaarden Teigland mellem en Encke der boende og Citanten, hørdte da at LænsM: Engel Giøen og Ørje Baarsen Ohme siger til Omund Eide, at han skulde give Citanten Contract paa Odelen i Eide efter Moderens død, saaledes at Omund Eide icke skulde krencke Citanten Knud Johansens Rett, dertil Omund Eide svarede ja, de spurgte ham opigien, og han svarede friste mig ej lengere jeg har sagt min Sentiment dertil, dette skede med god Villie og uden nogen Tvang, sagde siden til Vidnet, at han vilde holde det som var loved, og naar han giorde vel imod sine Stif Børn giorde Gud vel imod ham. havde ej videre at vidne. Demiteret.
2. Vidne Hans Rognelstvedt aflagde Eed og vidnede: i Ord og Mening som første vidnet sagt haver, dog med Forandring at han ej hørdte den siste Samtale mellem Omund Eide og Vidnet, og med Tillæg at han sc: dette Vidne fuldte Omund Eide til sit hiem. anden dagen efter, hørdte da Omund Eide siger til sin Kone og Børn, at han havde gived og loved Knud Retten til Eide, hvormed de alle var fornøyed.
3. Vidne Peder Ba[a]rsen Ohme aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne og første Vidne, om Omund Eides Svar til Engel Giøen og Ørje Ohme forklaret haver.
4. Vidne Anders Teigland aflagde Eed og vidnede i ord og Mening som næst forrige Vidne forcklared haver.

Eragted

Omund Eide gives Laug dag til næste Ting at forsvare sig i denne Sag. Af Omun Eide beg: besk: og leveret 1 mrk: 8 s: til Stempp:

Giøen eskede i Rette den i Gaar anførte og til i Dag udsadte Sag andlagt af Andbiørn Ulv Ebne Contra Omund Eide, betreffende 10 Bucker; som Omund Eide hafde faaed af ham men han ej betalt, og bad at som Ole Oustestad,

1775: 249b

der hafde sagen under hende, nu ej møder, han da maatte allene anføre hvorledes tilgaaed er fra først til sist.

Omund Eide blev paaraabt og for ham mødte Procurator Sønderburg som sagde at som Ole Oustestad er gived Laug dag vidste han ej hvorledes denne Sag nu kunde komme for.

Andbiørn UlvEbne sagde: at hele oplysningen i Sagen er denne, at han hafde 10 Bucker for 7 Aar siden, som han solgte til Jngebrict Sundførre og derfor modtog haandpenge, og Jngebrict fick Bockene, nogle dage efter kom han tilbage med dem og sagde de var siuge, og Omund som hans Kiøb Mand hafde sagt det, og giorde Kiøbet til inted, derefter kom Omund Eide til UlvEbne efter Buckene var hiem komed, og sagde siden Buckerne er siuge, og du er beckymret derfor saa skal du føre Buckerne hen til Stoupsøen, men det maae du giøre om Natten og icke sige det til nogen, førte dem saa hen efter aftale og slap dem paa Øen, same Nat efter Aftale, Veed ej mere om Buckerne, uden at Omund Eide skrev en Seddel tilbage, at han kasted dem oppaa en holme og de kom ham til ingen Nytte. Bad derefter Ole Oustestad om han ej vilde tale med Omund Eide i Mindelighed, om han icke kunde faae noged for Buckerne, eller og Stefne ham til Eeds hvorledes Udfaldet blev med Buckerne. Erbød sig derpaa, at om Retten vilde tillade det, vilde han giærne aflægge sin Eed paa dette han haver ladet tilføre.

Eragted

Den lovlig indkaldte Omund Eide gives hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig.

Publiceret

1. Hans Røens Bygsle Seddel paa 9 mrk: Smør i Lille Hougen under Haalandsdahls Kircke til Od Age dat: 12 Octobr: 1775, hver 8 s:
2. Udsletted Hans Aachres Obl: til Joen Houge paa 80 rd: dat: 11 Maj 1773 efter Qvit: af 13 Octobr: 1775.
3. Samuel Sandahls Bygsle Seddel til Willum Jversen (Joensen?) paa 1 Pund Smør 1 Giedskind i Nedre Waage dat: 13 Maj 1775.
4. Skifte breved efter Brithe Sævereide hvis Ejendom i Sævereide er udlagt som Pante Bogen udviiser dat: 21 Maj 1775.
5. Anders Tombres Obl: til Lars Torristvedt paa 26 rd: 3 mrk: 8 s: mod 4 proCto: og Pandt i Løsøre dat: 16 Maj 1775.
6. Lars Giøens Skiøde til Od Age paa 1/10 mrk: Smør i Haalandsdahls Kircke for 20 rd: dat: 12 Octob: 1775.
7. Ole Hafschaars Skiøde til Ole Wandvig paa 1 pd: 4 mrk: Sr: i Lille Lie for 70 rd: dat: 12 Octob: 1775.
8. Lars Aachres Obl: til Joen Houge paa 90 rd: mod 3 rd: i Rente og Pandt 2 pd: Sr: 1/3 hd: i Aachre dat: 12 Octobr: 1775.
9. Gitle Leigland med fleres Skiøde paa 23 ½ mrk: Smør i Leigland til Engel Gitlesen for 47 rd: dat: 12 Octobr: 1775,
10de

1775: 250

(10.) Omund Eides med fleres Skiøde til Paal Tørchelsen paa 1 pd: Sr: 1/6 huud i Kilen for 50 rd: dat: 12 Octobrr: 1775.
11. Engel Leiglands Vilckaars brev til sine Forældre paa endeel Føderaad af Gaarden dat: 13 Octobr: 1775.

Fog:

Udj Sagen indstefnt af Fogden Contra Omund Eide SlagsMaal betreffende, blev saaledes Dømt og

Afsagt

Med de 2de førte, og edelig afhørdte Vidner Ole Nedre Bolstad og Anders Teigland deres Udsigende er det fuldkommen oplyst at Omund Paalsen Eide i Brøllupped paa Teigland haver slaged Lars Gutormsen Øfre Bolstad til Blods, og desuden kaldt ham en Fant og Huus bickje; Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at Omund Eide skal betale til hans Majestets Cassa følgelig Lovens 6 B: 7 Capt: 8 Art: sine Slags Maals bøder 3de 6 Lod Sølf eller 9 rdr: som bør udredes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige etc: hvad sig den fornermelige Tale andgaar, som Omund Eide udøste mod Lars Øf: Bolstad, da bordtfalder same af sig self, {da} \siden/ Lars Øf: Bolstad har declareret at være med Omund Eide forened.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

3de Dagen d: 14 Octobr: Continuerede dette Ting.

videre læst
12. Engel Haavig med fleres Skiøde til Hans Hatvigen paa ½ Fuuse Kircke, 18 mrk: S:ør 1 Faarskind i Gaarden Bougestrand og 18 mrk: Smør ¼ huud i Gaarden Møchlestad for 180 rd: 3 mrk: 8 s: dat: 12 Octobr: 1775.

Derefter blev Fogdens Tings vidner examineret, hvormed ingen Forandring er skeed som behøves at annoteress.

Til at betiene Retten næst komende Aar 1776, blev udnæfnt Hans Røe og Knud Teigland som nye og flere var ej at faae.

Som ingen efter 3de Ganges lydelige Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1775 d: 16 Octobr: blev Retten til almindelig Høsteting holdet, paa Øfre Waage med Strandebarms Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Ole Schogesahl, Johanes Brue, Ole St: Fosse, Ole Berge, Arne Tangeraas, Tørchel ibm: Samson Grønning, Samson St: Fosse, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel med LænsM: og menige Tingsøgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen extraherede.

Paa Fogdens Spørsmaal om kornes Udsæd, svarede Almuen, at de indseer meged vel Fordelen som af Forslaged kand flyde, men de ved faa i Skibreedet som taalede at afsee saa meged korn som til udsædens hensettelse behøvede.

Publiceret
1. til Udslettelse Jacob Hiertnesses Obl: til Baar Lioness paa 150 rd: mod Pandt 2 pd: 12 mrk: Sr: ½ huud i Hiertness dat: 16 Octob: 1761, betalt efter Qvit: af 16 Octob: 1775.
2. Torbiørn Rørvigens Skiøde til Fad: Jver paa 2 pd: 15 mrk: Sr: ½ huud i Rørvig for 250 rd: dat: 16 Octob: 1775.
3. Endre Baarsen med flere[s] skiøde til Even Evensen paa 2 pd: 12 mrk: Sr: ½ huud i Hiertness for 147 rd: dat: 16 Maj 1775.
4. Even Hiertnes[ses] Vilckaars brev til Moderen Helje paa endeel Føderaad dat: 16 Maj 1775.

Peder Lille Fosse i Retteæskede sin fra seniste Ting til nu andlagde Sag mod Samson Grønning, og sagde Laug dagen for ham er lovlig forckyndt.
Samson Grønning mødte og tilstod lovlig at være stefnt.
Citanten fremstillede nu til Examen og Eds Aflæg følgende Vidner saasom
1. Vidne Jon Linge aflagde Eed og vidnede at nu i Vinter i Fasten en dag stod indstefnte Samson Grønning paa Gaarden Bache, og sagde der til Jacob Breisæter at Citanten var en Jngeri Stud, sagde ellers det same siden til vidnet, og skede det saavidt Vidnet kunde skiønne, i Fastenes (Fastens) Maade dog var han i Brøllup paa Bache same dag. Demiteret.
2. Vidne Torjer Grønning aflagde Eed og vidnede: inted til Sagens Oplysning. Demiteret.
3. Vidne Niels Tangeraass aflagde Eed og vidnede: at nu i Somer noged efter Vaar vindens Tiid hørdte Vidnet at den indstefnte sagde {at h} paa Gaarden Tangeraass, at han hafde sagt ved Joendahls Kircke til Peder Brattebøe, at Peder Lille Fosse hafde begaaed Lejermaal og at han var noged skyldig. Demiteret.
Citanten paastod Dom.
Den indstefnte sagde, at han har inted til Sagen at svare, men har bedet om Forladelse i Sagen, og som han Mercker at Citanten sigter efter hans Vældfærd, saa indlod han Sagen under lemfeldig Dom.

Eragted

J Morgen en Gang skal dom i denne Sag afsiges.

Den mellem Jver Rørvigen og Synneve ibm: ventilerede Sag om ubeqvems Ord blev paaraabt, og sagde Parterne, at deri ej er stefnt paa nogen Side.

Klockeren Sr: Ole Brygmand hafde til dette Ting indstefnt huusMand Anders Christophersen Lingenesset, fordie han ej haver vildet offre Citanten, og desuden opsadt de andre huusmænd til det same med mere som det skriftlige Stefnemaal af 13 Septb: 1775 ommelder, som blev oplæst.
Jndstefnte huusmand Anders Lingenesse blev paaraabt,

1775: 251

mødte men sagde at han ej vidste om han er lovlig stefnt.
Thi mødte Stefnevidnerne Samson Fosse og Lars Schogesahl som Sagde at han er lovlig Stefnt, dog fandt de ej uden Konen, som begiærte Copie af Stefningen, den de ej hafde med sig.

Klockeren indleverede Stiftets Resolution dat: 31 Aug: 1753.
Den indstefnte sagde at da han er saa fattig han gaar for hver Mands dør og Tigger og sidder med mange Børn, saa mente han at blive befriet.
Citanten indleverede {et Jnd} sin Reigning dat: 10 Octobr: 1775.

Eragted

J Morgen skal dom i denne Sag afsiges.
Nu lod Klockeren tilføre og som Huusmænderne haver Klaged over ham til Øvrigheden at han ubillig kræver dem Offer, saa er han fornøyed med at Sagen til næste Ting bliver upaadømt, paa det de kand faae Svar paa deres Klage.

Hans Zachariassen Furhofde hafde til dette Ting til et lovskicket Tingsvidnes Erholdelse, paa Sin Søn Zacharias Hansens veigne, der er forundt Kongel: allernaadigst Beneficium Paupertatis dat: Christiansborg d: 26 Maj 1775 indstefnt Knud Furhofde, at paahøre sine indstefnte Vidner om hvorledes han sc: Hans Furhofde solgte gaarden til Niels Furhofde for hvad Sum og paa hvad Vilckaar.
Jndstefnte Knud Furhofde mødte og tilstod at være lovlig stefnt at paahøre Vidner.
Det i Rettelagde Beneficium blev derpaa oplæst.
Vidnerne fremstod og mødte
1. Vidne Anders Kiærrevigen aflagde Eed og vidnede at omtrent 4 á 5 Aar siden da Niels Lersten var dømt at fløtte fra Leersten, var Vidnet med ham hos Hans Furhofde og accorderte med ham om Jorden, [da] bød de ham 300 rd: og et Vilckaar, derimod Hans Furhofde og Kone Sagde at om de fick bædre lejlighed paa et andet Stæd og skulde rent forlade Gaarden vilde de have 400 rd: hvorom de og blev enige og hand ræcket, videre blev ej slutted den Gang, har siden hørdt Niels Lersten gav fuldt 400 rd: og inted Vilckaar. Hans Furhofde hafde ej mere at spørge vidnet om. Demiteret.
2. Vidne Niels Lersten eller Furhofde aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring, dog med Tillæg at da kiøbet blev slutted gav han 400 rd: og inted Vilckaar. Hans Furhofde hafde ej mere at spørge Vidnet om Thi blev det demiteret.
3. Vidne Peder Traae aflagde Eed og vidnede: ej at vide noged til Oplysning i det paastefnte. Demiteret.
4. Vidne Anders Nedre Waage aflagde Eed og vidnede at just nu et Aar siden da Høste Tinged her paa Stædet holdtes, spurdte Hans Furhofdes Kone Niels Furhofde, om han ej gav dem 300 rd: for Gaarden og 100 rd: for Vilckaaret, hvortil Niels Furhofde sagde jo det var saa.

1775: 251b

Demiteret.
5. Vidne Gitle Giertsen Mundem aflagde Eed og vidnede at da kiøbet mellem Niels Lersten og Hans Furhofde blev slutted om hans Brug i Furhofde blev det for 400 rd: og inted Vilckaar blev nefnt. H: F: hafde ej at spørge om. Demiteret.
6. Vidne Torbiørn Joensen Mundem aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige Vidne med Tillæg, at aldrig Vilckaar blev nefnt, og da kiøbet var slutted siger Hans Furhofdes kone til Hans Furhofde, at nu hafde han betalt hver Sten han maatte vel have den. Hans Furhofde hafde inted at spørge Vidnet om. Demiteret.
Hans Furhofde begiærede Tingsvidnet slutted og sig besk: meddelt som Retten bevilgede.

Hans Torjersen Brue som Laug værge for Encken Synneve Mathias Datter Rørvig, Johannes Torbiørnsen Fosse som ForM: for Pigen Anna Torbiørns datter Rørvig oven melte Enckes Datter hafde til dette Ting indstefnt til et lovskicket Tingsvidnes Erholdelse, Torbiørn Jversen

Rørvigen til at paahøre Vidner, om at bemelte Ana Rørvig er Rette Odelsmand til 20 mrk: hendes Fader afdøde Torbiørn hafde deels Arved og deels indløst.

Vidnerne Lars Lille Linge, Hans og Johanes Linge, blev paaraabt tilligemed Haaver Tvedt og Sten Rørvig, men ingen mødte

Thi fremstod Stefnevidnerne Niels Rise og Lars Schogesahl som med Eed beckreftede at vidnerne er lovlig stefnt.

Torbiørn Rørvigen mødte og sagde han haver ej noged til Sagen at svare.

Stefnevidnerne declarerede under forrige Eds kraft at Jver Rørvigen var stefnt til Vidne og at fremlægge sit Skifte brev efter sin Sal: første Kone.

Johannes Fosse i Rette lagde Skifte breved efter Myndtlingens Fader dat: 8 Septbr: 1770, med begiær at same maatte oplæses saavit Jordegodsed deri betreffer og sagde han: at som nu ingen af Vidnerne møder, og de agter at søge Myndtlingens Rett ved Odelsag til Odels tompten og same ventelig holdes forinden næste Ting, saa var de fornøyed med at Vidnerne ej bliver forelagt, og saaledes sluttede sin tilførsel.

ingen incamination blev taged.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Fog:

Anden dagen d: 17 Octobr: Continuerede dette Ting.

hvorda udj Sagen mellem Peder Lille Fosse og Samson Grønning blev saaledes kiendt dømt og

1775: 252

Afsagt

Vidnerne Niels Rise, Jan Linge og Niels Tangeraass, haver med deres edelige aflagde Vidnes byrd forcklared, at indstefnte Samson Grønning, haver paa mere end et Stæd taled utilbørligen om Citanten Peder Lille Fosse; hvilcket tillige bestyrckes af hvad Samson Grønning self i Sagen haver ladet tilføre; Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at Samson Nielsen Grønning skal for hans ueftertencksomme Snack om Peder Lillefosse betale til Bergens Tugt og Manufactur Huus 2 rdr: til Strandebarms Præstegields Fattig Cassa 2 rdr: og til Citanten udj Processens Omckost: 5 rdr: ibereigned domens løsning, som alt skal udreedes og efterkommes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd. Og skal det i ingen Maade kome Peder Lille fosse til nogen Forckleinelse paa ærlige gode Nafn og Rygte, hvad Samson Grønning af Ubetencksomhed om ham kand have taled.

Sagen mellem Klockeren Brygmand, og Anders Lingenesse, bliver efter Klockerens Forlangende udsadt til næste Ting, da han til den Tiid formener at huusmændene haver faaed Svar paa deres Klage til den høye Øvrighed, og same ventelig i Retten vil fremlægge.

videre læst

5. Lars og Jacob Thorsnesses Bygsle Seddel til Michel Svendsen paa 1 pd: Smør i Belsness under Gaarden Torsness dat: 16 Octob: 1775.

6. Erich Aachre med fleres Do: til Siur Siursen paa 18 mrk: Smør 2 Giedskind i Gaarden Røen dat: 17 Octobr: 1775.

7. Siur Røens Vilckaarbrev til Ole Olsen Røen og Kone paa endeel føderaad. dat: 17 Octobr: 1775.

8. Samson Fladebøes Skiøde til Sønen Anders paa ½ løb Smør ¼ huud i Fladebøe for 90 rd: dat: 17 Octob: 1775.
9. Udsletted Samson Fladebøes Obl: til Erich Aachre paa 140 rd: mod Pandt ½ løb Sr: ¼ huud i Fladebøe dat: 16 Octob: 1761, efter Qvit: af 16 Octob: 1775.
10. Anders Fladebøes Obl: til Erich Aachre paa 90 rd: mod 4 proCto: og Pant ½ løb Smør ¼ huud i Fladebøe dat: 17 Octobr: 1775.
11. Even Hiertnesses Obl: til Endre Liones paa 50 rdr: mod 4 proCto: og Pandt 1 pd: 16 mrk: Sr: i Giertness!! (Hiertness) dat: 16 Octobr: 1775.
12. Hr: Lieut: Meydels Skiøde til Jver Schielnes paa et Bejte i Hisdahlen for 5 rd: dat: 17 Octobr: 1775.

Med Fogdens Tingsvidner som nu blev examineret, var ingen Forandring at anføre.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Retten blev same for Skibrede[t] ophæved.

1775: 252b

Ao: 1775 d: 19 Octobr: blev Retten efter Udsettelse fra sistleden 6 Julj, nu sadt paa Gaarden Aarre efter Begge de stridende Parters Samtycke, til en Aastæds Sags Afhandling mellem Gaarden Berge og Aarre (i Strandviks skpr:), og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Johanes Scheldbrict, Hans Særvold, Friderich Tuft, Brynnild Thombre, Lars Qvale, Ole \S:/ ibm:, Ole Olsen Qvale og Anders Sævereide. Overværende udj Retten Skibredets LænsM: Hans Giøen.
Hvorda for Retten sisterede sig Procurator Hans Giøen, og gav tilckiende: at han møder for Citanten Torguls Brathuus der til denne reqvirerte og beramede Tægtedag haver efter forige Tiltale og Rettens Forelæggelse ladet ved skriftlig Stefning, Stefne alle Opsidderne paa Gaarden Aarre, andgaaende et Støcke Udmarck grensende i mellem Berge og Aarre, som StefneM: vidtløftigere forcklarer, det han i Rettelagde dat: 15 Septbr: næst forhen saalydende.
Procurator Gorm {i Følge} vedtog Stefnemaales lovlige Forckyndelse for samtlige Aarres Opsiddere og Ejere.
Derefter i Rettelagde Gorm, sit i Sagen til først beramede Tid d: 6 Julj udtagne Contra Stefnemaal dat: 13 Junj 1775, og det senere Continuations Contra StefneM: til nu af dato 26 Septbr: pasato som et efter andet blev oplæst.
Beneficiarius Gielmeyden og Forstander Wahl havde paateigned Stefnemaalet at same er lovlig dem anvist.
Citanternes!! (Citantens?) Vidner fremstod for hvem Eden blev oplæst med alvorlig Formaning af Domeren til Sandhed at sige.
1. Vidne LænsM: Engel Giøen og \2. V:/ Jon Giøen aflagde Eed og vidnede, at nu i Vaar en Gang begiærte Torgels Brathuus vidnerne at de skulde tilspørge Aarre Mænd om de vilde lade ham beholde til Berge det Støcke som er fra Kløvstenene ud til {Berge} \Klevre(?) (Kleive)/ Bøegahr, saa vilde de tales om hvormeged der kunde hages, hvis ej de derom blev forne..d(?) (forened) vilde {han} \de/ indgiærde det med felles Samtycke; derpaa svarede de 3de Aarre Mænd at de ej vidste han hafde nogen Ejendom der, og ej heller lod de ham faae det, men Ole Olsen fandt de ej. Demiteret.
3. Vidne Baar Gundersen Nordvig gl: 52 Aar, fød paa Lersten i Mundemsdahlen opholdt sig paa Gaarden Berge i \mellem 30 og/ 40 Aar, rejste der i fra nu for 14 á 15 Aar siden, ej slegt til nogen af Parterne saa vidt som han veed, aflagde den Forcklaring, at Skifted mellem Berge og Aarre gick fra høyeste Naale Field, til Louv hiller, derfra i Kløvstenene, brugte

ellers der gahren nu staar oppaa braatted, neden under hafde de just inted Brug, men deres Huusmand paa Kleiven hafde der sine Bester høst og vaahr, og hugde huusManden Vehd der ligesom og Vidnes Fader, hugde Bandestager der, lige til Kløvstenene.

1775: 253

Gorm indleverede sine Contra Qvest: som blev oplæst 1. Om Niels huusM: under Kleiven har haft Brug i Klevenesset med sine Creature. 2. hvor lenge om Vaaren, 3. af hvem han fick lov. 4. Om Brugede med same om høsten. 5. Om Pladsed Kleiven er optaged af Aarre Marck. 6. Om Aarre Mand ej i gamle dage brugte der hvor Pladsed nu er, 7. Om ej der Gahren nu staar har altiid hørt Aarre til og er deres Ejendom. 8. Om det gl: kand eller Skifte i mellem Berge og Aarre, har altiid været fra Aarre Bøegahr og til Klejven inden for Kleiven Eller under Biergene. 9. Om at Creat: paa Aarre ej alletider har haft sin Skin Støe paa Store holmen og maae ræcke om Klejve Nesset inden for Gahren baade til og fra Skin Støe; 10. Om Gahren som nu er fløtted i Kleiveness ej stod forhen i Brottelaget strax inden for Klejve Elv. 11. Om Aarre Mænd ej alletider har haft sit Skougebrug og hugst i Kleive Næsset under Biergene. Vidnet svarede til 1. Qvest: jo høst og Vaahr inden for Gahren. til 2. Qvest: til der blev Mad opi Udmarcken. 3. Bad ej om lov som han veed. 4. besvared ved anden. 5. i all Vidnes Tiid lagt under Berge, har dog hørdt som et løst Snack {det er oprøddet i Aarre Marck} at Aarre Creature har ragt under Bergene saalangt de vil, men der var ingen Gahr, 6. besvaret under 5. Qvest: 7. Nej, men da Gahren blev fløtted fick huusM: lov hos Berge Manden. 8. Besvared i sin første Forcklaring. til 9. jo Aarre \Creat:/ har haft sin Rægste der, og da ingen Gahr stod dem i Vejen gick de vor!! (hvor) de ville. 10. Veed ej derom. Tørchel Berge en gamel Mand sagde til Vidnes Moder at under Berget indtil Klovstenene var godt til Kalve bejte, naar de kunde holde det fridt. Paa Citant:[s] spørsmaal sagde Vidnet at Aarre har ligesaa godt Skind støe paa de andre holmer som paa Storholmen. Lovede at anviise Stæderne.

4. Vidne Anders Gundersen Tombre broder til forrige vidne 49 Aar opholdt sig paa Berge 27 Aar nu 15 Aar siden aflagde Forcklaring at Rette kand til Brug i Skoug og hage gick mellem Aarre og Berge fra Naale Field til Louv hilder til Braatted oven i Kløvstenene der Gahren staar, derfra i Kløvstenene, ellers stod Gahren efter som Buegiængt er, og staar der 2de Gahrer, og brugte Berge og Aarre Marcken til fælles, dog kante!! (kannede) Aarre Manden sig til Kleivenesset. til Contra Qvest: 1. Qvest: som første Vidne. til 2. Qvest: ligesaa, til 3. ligesaa paa Berge Mandens Tilladelse. til 4. besvared ved Anden. til 5. i all Vidnes Tiid lagt under Berge, har hørdt som et løst Snack, det var opsadt i Aarre Marck, 6. veed ej derom. 7. HuusM:[s] og Aarres Creaturer om en anden. 8. Gahren til Pladsed har 2 gange været fløtted fiernere Aarre, med lov af Berge Ejer og Opsidder, men Aarre Manden talede derimod, dog blev Gahren staaende.

1775: 253b

9. jo Aarre Best har staaed og gaaed hvor de har vildet siden ingen Gahr var dem i Vejen, og deriblandt og paa Storholmen. 10. jo, men 2 gange siden fløtted som h/an/d kan mindes og herom talt(?) for. 11. Ved ej derom, men Berge huusManden og Berge Manden hugde der Vehd. Om Kalve bejted som første Vidne. lovede at vise Stæderne.

5. Vidne Erich Gundersen Fuuse gl: 40 Aar broder til de 2 forrige Vidner opholdt sig paa Berge i 26 Aar nu 14 Aar siden aflagde den Forcklaring: at Skifted mellem Berge og Aarre, begyndte i Qvasseste Naale Field, derfra i Risse Skaar, saa i Louv hiller, ellers Staar Gahren efter lejlighed i mellem Bergerne hvor bæst falder at at!! giære, fra Louv hilder ned paa braatted atter i krock, derfra omtrent i Klovstenene, og huggede huusM: lige til same

Klovstener, svarede ellers i et og alt paa de 11 Qvæst: ligesom næst forrige Vidne. med tillæg aldrig at have hørdt at Pladsed er optat i Aarre Marck. lovede at viise Stæderne.
6. Vidne Ørje Baarsen Ohme gl: 46 Aar fød paa Teigland her nær veed, opholdt sig der 25 Aar. noged lidt slegt til nogle af Aarre Mænd, aflagde den Forcklaring, at have hørdt af Niels Berje Klejven at han som hafde Bygslet Pladsed af Berge Ejer, kannede sig til Klovstenene og hugde Veden der til, saag og at han hugde midt(?) i Støcket, laante Baad hos Vidnes Forældre og førte Veden hiem paa, hørdte og at Skifte begyndte i Naale Field og gick ned efter til same. til Contra Qvest: 1. jo baade høst og Vaahr i lag med Aarre best. til 2. Qvest: til der blev Mad i hagen, 3. af Berge Mand. 4. jo noged lidt. 5. Kaned, lejed og ryddet i Berge Marck, 6. Veed ej derom, har dog hørdt at Aarre Mænd[s] \Creat:/ Ragte der ud, som ej var at undre da der var ingen Gahr, 7. Nej veed ej derom at det har hørt Aarre til. 8. Marcken har været Aaben, men om kaned har han forklaret tilforn. 9. jo alle tiider, men de har og andre Skin Støe, og da ingen Gahr var i vejen gick de naar de ville. 10. Joe, men har været fløtted nogle gange ind efter, veed ej efter hvis lov, men hørte huusM: sagde Aarre Mænd knorrede derimod, men tiede de ej skulle han fløtte han lige i Klovstenene. 11. Nej hørdte aldrig derom men at huusM: hugde der er forcklaret. lovede at viise Stæderne.
7. Vidne Roal Ohme gl: 40 Aar broder til næst forrige Vidne, opholdt sig i 34 Aar paa Teigland her tet ved, aflagde Forcklaring i Ord og Mening som næst forrige Vidne, baade til Qvest: og ellers. lovede at viise Stæderne.
8. Vidne Hans Rongelstvedt gl: 44 broder til de 2 næste Vidner, aflagde Forcklaring at opholde sig paa Teigland 27 Aar, i Ord og Mening som de 2 næst forrige Vidner dog med Tillæg, at huusM:

1775: 254

Niels paa Kleiven under Berge sagde, at vilde ej Aarre Mænd tie med at han hafde fløtted Gahren ind efter, skulde han opsette Gahren ved Klovstenene, men han siuntes Vehden forslog ej at holde Gahren langst med hele Vandet, lovede at viise Stæderne.
9. Vidne Torjuls Kiøn gl: 51 Aar, fød paa Solaas heri Naboelaged ej slegt til nogen af Parterne, tiente {9} Niels Kleiven under Berge 5 Uger. aflagde Forklaring, ofte at have hørdt at Klovstenene var Rette Mercke mellem Aarre og Berge, og hugde han vehd ind under Bergene, ligesom og kiørte Creaturerne der ind efter, og hentede dem om aftenen. til 1. Qvest:, besvared, til 2. Qvest: nogle dager, 3. veed ej derom, 4. besvared, 5. veed ej derom, 6. veed ej heller derom, 7. Nej men Aarres og huusM:[s] Creaturer gick til Gahr mødte dem, 8. veed ej derom, hørdte ellers huusM: og Ole Ellingsen Aarre skiemtes om at huusM: vilde gaae forlangt ind imod Aarre, hvortil huusM: sagde at giorde han Rett skulde han sette Gahren ved Klovst: 9. jo som Omspurdt, dog da ingen Gahr var gick de saalangt de vilde. 10. jo. 11. Nej! lovede at viise Stæderne.
10. Vidne Karj Berlandstvedt 46 Aar fød og opfød og boed paa same Gaard al sin Tiid, same Gaard er næst ved Berge, Søster Datter til Ole Ellings: Aarre aflagde Forcklaring ej at vide om kanned, men har seed Aarre Creaturene har gaaed paa Storholmen og de andre sc: Kleive Creat: til felles om Vaahren til Mad i hagen; om høsten har hun ej seed det. Contra Cit: beg: den 10 Qvest: hende formeret hvortil hun sagde, at hun har hørdt det men ej seed det self. aflagde Eed og blev demiteret.
11. Vidne Aagaathe Niels Dr: 46 Aar, Datter til Berge huusManden som bode under Kleiven, og døde for 2 Aar [siden]?, ej slegt uden i 4 Led til nogle paa Aarre, opholdt sig paa Kleiven imod 40 Aar, aflagde Forcklaring at kaned gick fra Naale Field, til Louv hiller, derfra i Braatted op og ud fra Klovstenene, og holdt de Klovstenene for et kan, dog var Gahren opsadt i Krock for lejligheds skyld og kanede hendes Fader sig med hug til Klovstenene og hugde ind imod Bytted, og fløttede han Gahren ud. til S.o…(?) 1. jo jagede dem der ind om

Vaaren om dagerne, men ej melckede der, 2. til der blev Mad i hagen, dog lickede ej Aarre Mændene same. 3. ej af nogen men gick efter kan. 4. jo sent om høsten, 5. hørdte som et gl: snack af sine Forældre, at Aarre Bestene gick der for (før) Pladsed var opboddet, dog var der ej Gahr i vejen. Og stod han da ved huuskaar uden i Pladsed. 6. besvared ved 5., 7. veed ej derom. 8. veed ej om Kaned uden som sagt, men veed at Creat: fra Aarre gick der. 9. jo alt det vidnet kand erindre, 10. jo, 11. veed ej derom; mens hendes Fader. lovede at viise Stæd: sagde ellers at Aarre Mænd for Frændskab ej talede paa at Kleive Besterne gick under Bergerne.

1775: 254b

Contra Citanternes Vidnerne!! (Vidner) mødte og blev Eden for dem oplæst med Formaning til sandhed at sige.

1. Vidne Hans Haldorsen Tvedte 62 Aar fød og boed paa Tveite heri Grenserne, slegt til Begge Parter aflagde Forcklaring og til Contra Cit: Qvest: svarede saaledes til \de/ 4 \første/ Qvest: veed ej derom, 5. veed ej derom. 6. veed ej om, 7. Om Ejendomen veed han icke, men har alle tiider seed Aarre Creat: gaaet der til Gahren blev opsadt veed ej om Klejve besterne har gaaed til felles med da han ej kiender de fra hin anden. 8. veed ej om noged Skifte. 9. Ofte seed dem paa Storholmen men veed ej hvad vej de Ræcker, veed og at ingen Gahr har hindret dem at kome der, har hørdt det er Aarre Mænds Skind støe, men veed for Ræsten ej. 10. jo som Omspurdt. 11. veed ej derom. Veed ej at Aarre har andet Skind støe efter sigende end Store holmen. blev taged i Eed og Demiteret.

2. Vidne Lars Gutormsen Øfre Bolstad gl: 62 Aar fød her paa Aarre, Søster Søn til Jsach Aarre og i slegt med alle de øvrige Aarre M/æn/d. Giøen lod tilføre at dette vidne self har angived at være Søster S[øn] til Jsach Aarre, og derfor Protesterede mod dets udsigende at det ej maatte andtages, men blive {antaged} afvist, da saa nær beslegtede Vidner ej bør ansees. og paastod Rettens Kiendelse. P: Gorm paastod at vidnet maae antages til Eed og Fork: hvad det kunde sige, til Sagens Oplysning, og i øvrigt tillod Retten efter loven at kiende skiøne og Døme efter dets Udsigende. Giøen vedblev sin Paastand. Gorm ligesaa.

Eragted

Vidnet andtages til Forcklaring, da det siden vil anckome paa Retten, hvor vidt dets udsigende bliver til Følge i Dom eller ej.

Vidnet forklarede til 1. Qvest: icke stort Brug men kiørdte dem ind for en lejlighed, 2. veed ej derom. 3. ligesaa. 4. ligesaa, 5. hørdte det som et gl: Segn at Aarre har brugt det. 6. hørdte det og. 7. Om Ejendomen veed han ej, dog at Aarre Mænd og Klejve Manden begge huggede Vehd der, men Aarre Creaturene gick der uden hinder, og var der ingen Gahr. 8. Aarre har Bejted til hvor Garen har staaed, i Braatelaged til Gahren blev opsadt, og Berge har villet kane sig i Klovstenene, 9. jo som omspurdt dog kand de ræcke til Stor holmen fra andre Stæder, dog har de andre Skind Støe, men Storholmen har de mæst holdt sig paa. 10. Jo mindet det vel. 11. jo inden i der Gahren nu staar, og Kleive Manden til felles. lovede at viise Stæderne.

3. Vidne Anna Mit Røe 66 Aar, fød paa Rognelstvedt her i Sognet, i 3de og 4 [Led beslegtet] med Ole E: Aarre, aflagde Forklaring at have tient paa Aarre 10 Aar nu mod 40 Aar [siden] aflagde til SpørsM: disse Svar

1775: 255

til 1. Qvest: saag aldrig hans best der. 2, 3, 4, veed ej om. 5. ligesaa, hørdte det dog som et løst Snack. 6. veed ej derom uden som et Snack, 7. veed ej derom, men Aarre Creaturene gick alt i Braatte laged, og blev melcket hvor de fandt dem, og hørdte ej Berge

Mænd klagede derover, 8. jo hang nogle Busker der i hendes Tiid men veed ej om kanned. 9. jo som omspurdt; og havde der sit mæste Ræcke, de melckede og altiid paa Storholmen, naar besterne var der. 10. Jo som omspurdt, og hugde Aarre Mænd under Berged uden i Klovstenene. {11.} saag ej huusM: hugde der. 11. besvaret ved næste Qvest: aflagde Eed og blev demiteret.

4. Vidne Brithe Niels Dr: Aarre gl: 80 Aar fød og opfød samt boed her al sin Tiid, Faster til Ole Olsen Aarre, og i slegt med alle de øvrige Aarre Mænd aflagde den Forcklaring til 1. Qvest: aldrig uden nu paa en Tiid; 2. Nogle dage for lejligheds Skyld. 3. veed ej derom. 4. veed ej derom. 5. Veed ej derom. 6. Bestene gick der, men andet Brug hafde de ej, og var der ej da Gahr. 7. jo der gick baade Besterne og hugde de der, uforhindret. 8. kand ej erindre same. 9. jo alt det Vidnet kand mindes, og melckede de Creaturene der. 10. jo. til 11. jo hafde brug der med hugst. aflagde Eed og blev demiteret.

5. Vidne Anna Torchels Dr: Tvedt over 70 Aar, fød paa Berge i 3de Led [beslegtet] til begge Parter. aflagde Forklaring: \til de/ 4(?) Qvest: kan ej erindre det, han kom op strax om Vaahren med sine Creature, men hvorlenge de gick neden for og hvorhelst veed hun ej. 5. Pladsed blev opryddet i {hans} \hendes Fad:/ Tiid, og mente han det tilhørdte sig, talte med Aarre Mænd derom, at han vilde have huusmænd der, for ej at have nogen ild vilje af dem i Grandskabet, 6. veed ej derom. 7. hørdte ej derom, men Besterne gick der siden der ej var Gahr. 8. kand ej erindre same. 9. jo saasnart Solen Skinte gick Creaturene der, og tror han de og melkede der. 10. jo. 11. Veed ej derom, men mener at Aarre Manden hugde der. aflagde Eed. Demiteret.

6. Vidne Ole Johansen Holle 66 Aar fød paa Hougen i Sævered Fiorden tiente Joen Aarre 4 Aar nu over 30 Aar siden Søsken og b:!! (Søskenbarn) til Ole Ellings:, og nogen slegt til de andre Aarre Mænd. aflagde Fork: \til de/ 4 Qvest: Veed ej derom at han der hafde brug, 5. veed ej derom hørdte det som et Snack, 6. Veed ej derom. 7. Om det er Aarres Ejendom veed han ej, men deres Creaturer gick der da der var ingen Gahr. 8. jo har hørdt det. 9. jo som omspurdt, svemte og over i blant, 10. jo. 11. veed ej derom. aflagde Eed og blev demiteret.

7. Vidne Jngeborg Kaaresdatter 32 Aar fød paa Berhofde her i Sog: har tiendt og tiener end nu hos Ole Ellingsen Aarre ej slegt med nogen af Parterne. aflagde den Forcklaring til 1 Qvest: huusM/an/d[en] har om Vaaren ladet sin Datter Giæte Creat: sine inden om Gahren noged lidet eller nogle dage. 2. besvaret ved første. 3. veed ej derom,

1775: 255b

4. saag dem aldrig om høsten. 5. veed ej derom. 6. har hørdt det af Aarre Mænd som et Sægn. 7. der Gahren nu staar har han staaed siden hun kom, og om Ejendomen veed hun ej. 8. veed ej derom. 9. jo stædse i hendes Tiid. 10. veed ej derom. 11. har hørdt det af Aarre Mænd, og har de og i hendes Tiid hugged der en gang eller toe, saag og huusmanden paa Klejven hugde der. veed ej andet Skind støe til Aarre end Store holmen. aflagde Eed og blev demiteret.

8. Vidne Lars Gundersen Drageide gl: noged over 50 Aar fød i Strandebarm broder til Citanternes 3, 4 og 5 Vidne aflagde Forcklaring. 1. Qvest: 2, 3 og 4 Qvest: jo en kordt til de blev fremlagt, veed ej hvem h/an/d fick lov hos. 5. der \var/ ej skiel og Skifte, ved altsaa ej hvem det tilhørte men da der ej var Gahr gick Aarre Creature der ud. 6. besvaret ved 5. 7. veed ej om Ejendomen, men Creaturene gick til Gahren. 8. har hørdt Aarre Mænd vil kanne sig dertil. 9. seed de har holdt til der, naar Skinned har {staaed} \været/ der, dog i blant paa andre Stæder. 10. jo. til 11. Veed ej derom, men hørdte baade at huusM: paa Klejven og Aarre Mændene hugde der. kanned mellem Aarre og Berge gaar fra Naale Fielled til Louv hiller, derfra ned paa Braadted der Gahren modstaar, har hørdt, som et Snack at det

gick i Klovstenene, og hafde hans Fader som paa Berge som en mening derom. lovede at viise Stæderne.

9. Vidne Christie Endresdatter Wig imod 80 Aar, fød her paa Aarre i 4de Led [beslegtet] til Aarre Mænd, aflagde Forklaring: til 1. Qvest: 1, 2, 3, 4 Qvest: som næst forrige Vidne. til 5. veed ej derom hørdte det dog som et løst Snack. 6. veed ej derom. 7. jo som omspurdt. 8. jo som omspurdt. 9. jo ligesaa: 10. jo. 11. jo og ofte self været med, aflagde Eed og blev demiteret.

10. Vidne Anders Baarsen Teigland broder til Citant: 6, 7 og 8 Vidne gl: 35 Aar, været all sin Tiid paa Teigland aflagde Forck: til 1, 2, 3, 4 Qvest: som sine Brødre, 5. Veed ej derom. 6. icke uden at Aarre Creaturer gick der siden ingen Gahr var, 7. veed ej om det er deres rette Ejendom, men har hørdt de har haft sit kan dertil, 8. Creaturene har Rægsted til Pladses Bøegahr. 9. jo de har Rægsted der ud, 10. mindes ej den stod i Brottelaged, men inden for, og har været nogle gange fløtted. 11. veed ej derom, men Berge huusM: paa Kleiven hugde der. Aarre har kanned sig til Gahren, men huusM: sagde det gick i Klovstenen. aflagde Eed og blev demiteret.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 20 Octobr: Continuerede denne Sag.

1775: 256

hvorda Citanten i rettelagde det i Sagen tagne Cituations Chort.

hvorda Retten i følge med Parterne og deres Vidner saa mange som i gaar ej hafde aflagt Eden, begav sig til de omtvistede Stæder, med hvilcke Cituations Cortet blev confereret og i alt befunden rigtigt, og efter anvisning af Naale Field, Louv hilder og Klovstenenene!! var begransked, blev os uden \for/ foreviist Brottelaged hvor Gahren til Pladsed Klejven forhen stod, forinden den blev fløtted hvor den nu staar hvilked alt paa Cortet er rigtig andlagt.

hvorda vidnerne som anvisningen hafde giordt aflagde Eed om anviisningens Rigtighed og blev demiteret.

Vii befandt da, at efter Stædernes Beskaffenhed og den os skede Anviisning, ligger Naale Field, Louv hilder og Klovstenenene!! i en næsten ben linnie fra opi Fielded ned til Vandet, derimod at Brottelagded ligger langt uden for i en tverlinnie fra Naale Field; ligesaa opserverede Retten at Storholmen laag saaledes, at den laag grundest til landet mellem Brottelaged og Klovstenene og kun en ringe deel af selve holmens inderste Ende indom Klovstenene hvor der og var dybt uden for den (der).

Giøen indleverede i Retten en Attest efter Matriculen for at igiendrive og tilbage sette Contraparternes tilforen giorde Paastand at Morsvold og Aarre var under et, som dog er 2de adskilte Nomer, som er stenet og renet fra hinanden, saa deres Paastand i den Post var meged ugrundet, Attesten dat: 13 Octob: lagde han i Rette som blev oplæst.

Dernæst i Rettelagde han sit skriftlige Forsætt dat: denne Dags dato saaledes lydende.

Gorm Protesterede mod Giøens tilførsel og lod tilføre at de i Rette lagde Bygsle Sedler viiser at Morsvold og Aarre alle tiider er brugt under et, og alligevel det har sit adskilte No: saa er det dog ej bevist at det er adskildt, men er og har været under felles Brug med Aarre, saa den Post bordt falder af sig self. Derefter i Rettelagde Gorm sit Jndlæg af Dags dato som blev oplæst.

Giøen lod tilføre, at han siuntes det giordes unødig at besvare Gorms Jndlæg som var meged urimeligt, altsaa indlod han Sagen til Doms paa sin Principals veigne efter Rettens lovlige Skiønsomhed.

Gorm indlod Sagen Dom efter den Streckning; som var andført i hans Jndlæg.

Denne Sags Omckost: anføres saaledes

Skyds til Stædet 6 ½ Mil med 3 Mand	1	3	12
1 dags Diet		4	
	2	1	12

1775: 256b

	2	1	12
2 dags Forret:	3		
Skyds og Diet hiem	2	1	12
LænsM: 4 mrk: 8 s: Laug Retted hver 6 mrk:	8	4	8
Fogden som Sædvanligt for Opnefnelsen	1		
	17	2	0

Foruden Domens Beskrivelse med Stempplet Papir som den betaler same begiærer.

Der efter blev udj denne Sag saaledes kiendt Dømt og af den ganske Rett

Afsagt

Den Paastand som Citanten giør i sine StefneMaal er, at Aarre Mænd skal holde sig fra alt hvad som ligger {inden} \uden i/ i Klovstenene, og det baade med Gress og hugst, saa og fra Stor holmen, siden same efter deres Mening ligger derunder. Derimod anfører Aarre Mænd, at Store Holmen alle tiider har været Aarres Creaturers Skind støe; saa og, at de haver haft Brug med hugst og Rægster under Bergene, uden i Klovstenene, med videre de har andført; Betragter nu Retten hvad Vidnerne haver sagt: da sees tydelig, at af De førte Vidner haver de fleste og ubeslegtede vidnet, at Berges Ejendom gaar mellem same og Aarre fra Naale Field til Louv hiller, derfra i Klovstenene; hvorefter og Berge Mænd haver holdt sig med Hugst og Brug. De flæste Vidner har vel sagt, at Aarres Creaturer haver Rægsted i forrige Tiider til hvor Pladsed Klejven nu er, siden Tiid efter anden til hvor Pladses Gahr har været fløtted; men at troe at Berge Mand haver tordt sette huusmand i Aarres Marck, og der ladet ham opbygge Huus, holde Creature, hugge Vehd, med videre, og af ham hæve sin Betaling, og huusM: igien udvide Pladsed Tiid efter anden, uden at Aarre Mændene derpaa lovlig skulde tale, er ej overensstemende med minste Rimelighed; men maae blive at troe, at Aarre Mænd saag sig nød at tie til hvor vidt Berge eller huusM: gick, naar de ej kom ind om Klovstenene, og herved oplyses og, hvorfor Gahren er bleven staaende saa meged nermere Klovstenene, da den forhen stod ved Brotte laged, hvilcket og deres egne Vidner giver andledning at troe, da de har forklaret, at Aarre Mænds Creature bejtede til Klejvens Gahr, og altsaa vigede stiltiende ligesom same blev fløtted, Aarre Mænds Vidner saavelsom de flæste af Citant:[s] siger at Aarres Creaturer har staaed i Skinstøe paa Store holmen, men dette viiser dog ej, at Store holmen ufejlbar hører Aarre til: Thi det kand ej give Rett til Hævd, at Creaturerne gaar hvor dem falder belejligst og ingen Gahr hindrer dem, og skulde dette slags

1775: 257

Brug give Hævd til Ejendom, vilde det see slet ud med alle Gaarder hvis Marck ej var indhegnet, og hvor Creaturerne Rægster efter Jndfald. Storholmen i sig self ligger mest grundt ved landet længst uden i Klovstenene, og følgelig i Berges Ejendoms Streckning, desuden har og Aarres Creaturer Skind støe længst ved Aarres hele land, som Creaturene kand staae; af disse og langt flere i Sagen befundne omstendigheder som i Sagen er at see, kiendes og dømes hermed for Rett at Skifted mellem Berge og Aarre skal gaae fra Naale Field i Louv hiller, der fra i Klovstenene hvor og korser skal hugges, og skal hver holde Gahr efter sin

giorde Skyld fra Naale Field til Vandet under Klovstenene; ligesaa skal og Storholmen ene og allene tilhøre under Gaarden Berge hvor til den og ligger Grundest. Processens Omckost: ophæves paa begge Sider, og Citanten betaler self Rettens Sallario; dog da han foraarsagede Aarre Mænd unødig Omckost: i Somer, da Sagen formedelst hans urigtig forckyndte StefneM: blev opsadt, bør hand betale dem, derfore 12 rdr:, Det paadømte udredes efter videre lovlig Adfærd.
Aarre Mænd beg: Domen besk: og leverede 1 rd: til Stempp: Giøen ligesaa.

Ao: 1775 d: 10 Nobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa tingstædet Møglebust med Qvindherres Skibredes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Lars Lars: Fugleberg, Harrald Halvorsen Møglebust, Knud Monsen Liustvedt, Knud Eliassen Lønning, Lars Olsen Møglebust, Peter Andersen Helvigen, Iver Abelsen ibm:, og Ole Olsen Store Dahle. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Knud Gielmeuyden, LænsM: Richart Møglebust med menige tingsøgende Almue.

Hvor da aller og underdanigst blev læst de kongelige allernaadigste Forord: og høy Øvrigheds Ordre som til beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocol extraheret. tilligemed
1. Rente Kamers skrivelse 23 Septbr: h: a: om at 4 Qvitterne skal gaae i Afgifterne til de kongelige Skatter til høste-Tingernes Slutning dette Aar.
2. Stiftes Brev, hvorved efterlyses 3de bortløbne Mand Folck og et Fruentimer fra Houre (Houve) Arresthuus i Nedeness Lehn.

Paa Fogdens igientagne Spørsmaal, om hvorvidt Almuen af dette Skibrede siuntes Forslaged af 13 Maj 1775, om Sæde korens hensettelse til Udsæd kunde være at iverckssette; svarede de samtlig at Forslaged i sig self er efter deres Tancke det beste de haver hørdt, og vilde om det kunde i Verck settes flyde meged godt af for det almindelige, dog hvad dette Skibreede angaar, da saag de forud dette: at det for den største deel vilde blive ugiørligt at afsee saa meged korn til Hensettelse som til Udsæd

1775: 257b

behøves, dernæst at de aldrig veed nogen Mands Ager heri Skibreedet har lagt ubesaaed i Mangel paa Sæde korn, da den ene Almues Mand dermed alle tiider hielper den Anden, og det korn de her Afler alletiid tiener til Sædkorn.

videre læst følgende Particulliere Documenter saasom
1. Hr: Stift amtmand Bagers Bygsel brev paa 1 løb Smør 1 huud i Gaarden Schaale til Berge Tørrissen \8 s:/ dat: 29 Junj 1775.
2. Dito til Jenss Christensen paa lige Brug i same Gaard \8 s:/ dat: 29 Junj 1775,
3. Hr: Brunds Bygsle Sed: til Brynniel Olsen paa ½ løb 8 mrk: Smør i Gaarden Møchlebustad, dat: 28 Octobr: 1775. 3 mrk:

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden \Dag/ d: 11 November Continuerede dette Ting.

hvor da læst
4. Torchel Øf: Kaldestads Skiøde til Sønen Niels paa ½ løb Sr: ½ huud i Kaldestad for 60 rdr: dat: 10 Nobr: 1775,
5. Niels og Aadnal (Aadnol) Kaldestads Vilckaars Brev til Torchel ibm: paa Føderaad, dateret 10 Nobr: 1775.

Med Fogdens Almindelige Tings vidner, var dette Aar inted at observere.

Af nye Laug Rett til at betiene Retten næste Aar var ej flere at faae end Knud Liustvedt og Knud Lønning.

Som ingen hafde videre af Retten at bestille blev same for Skibredet ophæved.

Ao: 1775 d: 13 Nobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Gielmervigen med Schonevigs Skibredes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Johanes Nedre Tofte, Knud Øfre Tofte, Ole Fielland, Jacob Eide, Halvor Sæbøe, Anders Fielland, Siur Høgstøl og Niels Fatland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juels Fuldmegtig Sr: Knud Gielmeuyden, med LænsM: og menige Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Andord: og høye Øvrigheds Ordre, som til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocol extraheret.

Fogden lod tilføre at han fandt fornøden at fremsette for dette Skibredes Almue, det same Spørsmaal om Sæde korens hensettelse som for Waags Skibrede er anført, hvortil Almuen svarede: ligesom for Qvindherres Skibrede er tilført.

Fogdens Fuldmegtig i Rette æskede den fra seniste Ting til nu udsadte Sag mod Egtegift Mand Johanes Løvigen betreffende Lejermaal med Encke Qvinden Brønnelle Ibm: og efter at have i Rettelagt den hos ham holdte Undersøgnings Forret: dat: 13 Junj 1775 approberet af Stifted 12 Septb: same Aar paastod Dom.
Jndstefnte Johanes Løvigen blev paaraabt, mødte tilstod Forseelsen og becklagede sine fattige Omstendigheder samt bad om lemfeldig dom.

1775: 258

Fog:
Afsagt
Johanes Olsen Løvigen, som self inden Retten haver tilstaaed sin begangne Forseelse, Lejermaal med Encken Brønnelle Løvigen, bør som Egtegift Mand betale til den Kongelige Cassa sine Lejermaals Bøder 24 Dr:, dernæst sidde 8te Dage paa Vand og brød hos Skibredets LænsMand, og hvad hoveds Lods Forbrydelse Angaar, da bliver efter den i Rettelagde Undersøgnings Forretning inted den Kongel: Cassa at tildøme saasom han inted ejer. Det paadømte efterkomes under videre lovlig Adfærd.

Hr: Lieut: Weltzein ved det Etneske Compagnie fremstod for Retten og lod tilføre at have seed sig beføyed at indkalde Bondemanden Johanes Løvigen som tilforen har boed udj Etne Præstegield, at giøre sin Edelige Forcklaring, om han icke haver annamed noged

Landeværens Gevæhr fra Etne Compagnie, da han derunder tiente som Landevæhren, og førdte same med sig til hvor han nu bor.
Johanes Olsen Løvigen mødte og sagde: at det Landevæhrens Gevæhr han hafde fick han af Schonevigs Compagnies Officerer, og brugte det indtil Hr: Lieut: Weltzein fick det, og tilhører Gevæhret saa vidt han veed det Schoonevigs Compag:, har og aldrig annamed noged Gevæhr fra Etnes Compagnie, aflagde derpaa sin Saligheds Eed.
Hr: Lieut: Weltzein begiærede det passerede beskreven.

Sagen mellem Svend Fittie og Anders Gangstøe blev paaraabt da den fra seniste Ting til nu er udsadt, hvortil Parterne svarede at Sagen er forligt.

Torbiørn Olsen Wiche for sin Moder Gunnelle Tierrands Datters veigne {haf} som self var tilstæde tilckiendegav, at hun har ladet indstefne Ole Larsen Wiche til dette Ting for ulovlige Beskyldninger, derfor at lide Dom efter paahørdte Vidner og betale Omckost:
Jndstefnte Ole Lars Wiche mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Johanes \Tors:/ Aarthun og Johanes Michelsen ibm: som efter aflagt Eed beckreftede at Ole Larsen Wiche i Sagen er stefnt at paahøre Vidner og lide Dom fordie han skal have beskyldt hende for Tyverie og spendt hende med Foden. sagde ellers nu han ej blev stefnt at lide Dom men bare at paahøre Vidnerne.
Torbiørn Wiche lod tilføre, at som han af Stefnevidnernes Forcklaring maae mercke den store Forse[e]lse begaaed, at Ole Larsen Wiche ej er stefnt til Doms, saa maatte han allene begiære sin Moders indstefnte Vidner afhørdt, til et Tings Vidnes Erholdelse, da han resserverede sig ved andet Stefnemaal at forfølge Sagen til Doms.
Af Vidnerne mødte og tilstod
1. Vidne Knud Monsen Wiche aflagde Eed og vidnede: at nu i Høst i sludtningen af korn Skorren var en Pige heder Ingeborg som

1775: 258b

tiener hos Ørje Wiche i Mundkieckel med Citantinden Encken Gunnelle Wiche, og kom da Ole Larsen Wiche gaaende og sagde til bemelte Gunnelle Wiche at hun hafde stollen en blaa Uldskiorte fra ham og beholdt den et helt Aar, veed ej videre at forklare. Demiteret.
2. Vidne Ørje Larsen Wiche aflagde Eed og vidnede, at same Tiid næst forrige Vidne har omtalt hørdte han at indstefnte Ole Larsen Wiche siger til Citantjnden at hun ej maatte beskylde Pigen, for noged uerligt, da hun self har haft en Uldeskiorte fra ham et helt Aar, og forvardt den som en Tyv, og kunde Ales, Vidnes Kone, Vidne hun hafde gaaed med sam/m/e. Demiteret.
3. Vidne Torjer Wiche mødte ej, Stefnevidnerne de same som for andførdt aflagde Eed han til Vidne er lovl: Stefnt, med lovlig Varsel,
{Eragted}
Torbiørn Olsen Wiche begiærede at det udeblevne Vidne, maatte forelægges til næste Ting.
Eragted
Vidnet Torjer Wiche paalegges under Falds maalds Straf at møde til næste Ting, for at aflægge sit Vidnes byrd i Sagen. til hvilcken Ende denne Tings vidne Sag udsettes.

Sagen seniste Ting andlagt af Ole Lechnes mod Lars Smed, blev paaraabt, hvortil Parterne sagde: at til dette Ting er i Sagen ej stefnt.

Til Sagen mellem Hr: Lieut: Weltzein og Anders Storhoug blev paaraabt, hvortil Hr: Lieut: sagde: at de er forligt.

Sagen mellem Ole Schoge og Erich Tvedt blev paaraabt, hvortil LænsM: svarede han tror Sagen er ophæved.

Procurator Gorm mødte for Retten som becklæd af Ulricg Wilhelm Koren der er beskicket til Sette Domer udj Sagen mellem Hr: Obriste Ditrichson og Sorenskriver Hesselberg, og de Laug Rettes Mænd som betiener Retten for Skibredet, og, lod tilføre det han efter tilstillet Ordre af sistleden 25 Julj fra høy Velbr: Hr: Stift befalings M: Christian Schouboe haver til dette Ting Tiid og Stæd paa høy Velbr: Hr: Obriste Friderich von Ditrichsons veigne, ladet ved skriftlig Stefnemaal af sistleden 18 Septbr: indkalde Velædle Hr: Sorensk: Hesselberg til at lide Dom, efter en af ham udstæd skriftlig Caution dat: Bergen d: 11 Aug: 1755 stoer 300 rdr: for da værende Regiments QvarterM: Undahl ved det 1. Bergenhuusiske Regiment, samt at betale Omckost: saavit Skyds Rejse og Diet Penge angaar; derpaa i Rettel: han den fra Hr: Stiftbef: ham tilstillede Ordre, dernæst det Kongel: allernaadigst Beneficium Paupertatis som Hr: Obriste von Ditrichson allerunderdanigst har giordt Ansøgning om, tilligemed det af ham udstædde skriftlige Stefnemaal med Hr: Sorenskr: paateigning at det er lovlig forckyndt, hvilcke 3 Documenter han var begiærende maatte blive oplæst og i Acten inddraged. Documenterne blev derpaa oplæst.

1775: 259

Jndstefnte Sorensk: Hesselberg blev paaraabt og mødte ved sin Skriver Tiener Niels Koren, som paa sin Principals veigne vedstod den paa Stefningen skede Paateigning om dens lovlige Forckyndelse, sagde derhos at han paa velbemelte sin Principals veigne maae efter Ordre begiære Sagen udfløtted til næste Ting og Copie af alt hvad fra Citantens Side i Rette komer, da hans Principal derpaa vil svare det fornødne til same Tiid.

Derefter i Rettelagde Gorm sit skriftlige Jndlæg Dat: Lervigen paa Storøen d: 11 Nobr: 1775 med de i same paaberaabte Documenter som han begiærede maatte oplæses, og i Acten føres. De i Rettelagde Documenter blev oplæst.

Gorm refererede sig til sit Jndlæg: og paastod at Dom endelig i Sagen denne Gang maatte afsiges, da den Omstendighed er indtruffen at Hr: Obriste Dietrichson er offereret det 1. Vesterlenske Regiment og med første maae flytte derhen, saa det er om at giøre at han kand faae Endskab paa denne Sag forinden hans Afrejse.

Niels Koren paa Sorensk:[s] veigne vedblev sin Tilførsel.

Eragted

Baade Lov og Billighed tilsiger, at Hr: Sorensk: Hesselberg bør nyde Tiid at forsvare sig, hvorfore ham og gives Laug dag til næste Ting da han forinden i behørig Tiid skal vorde meddeelt den forlangte Copie af de i Rettelagde Documenter, hvorefter Retten vil formode han til forelagde Tiid slutter Sagen til Doms paa sin Side.

Jacob Ohnerem lod opbyde sin Myndtling Brithe Johans Datters Arf stoer efter Skifte brev af 14 Januarj 1770 5 rd: 5 mrk: 2 s: med Tilspørgelse om nogen dem vilde haver, men som ingen anmelte sig blev de forseglet og ForM: tilbage leveret.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 14 Nobr: Continuerede dette Ting.

Torbiørn Olsen Wiche tilckiendegav at hans Moder Gunle!! (Gunnelle) Tierrands Dr: Wiche hafde til dette Ting ved Mundtlig StefneM: indstefnt Lars Larsen Wiche fordie hand ej vil lade hende beholde det Vilckaar som var loved da de frasagde sig Gaarden, derfor at lide Dom og betale Omckost: samt paahøre Vidner.

Lars Larsen Wiche mødte og tilstod i Sagen lovlig at være stefnt, sagde dernæst at han hvercken har lejlighed at betale noged Vilckaar, og icke heller har loved det lengere end hendes Mand Ole Erichsen levede, da han og betalte same.

Citantens vidner deraf fremstod

1. Vidne Anders Olsen Storhoug aflagde Eed og vidnede: at da Lars Larsen Wiche, Kiøbte af Ole Erichsen sin paaboende Ejendom i Gaarden Wiche, blev foruden kiøbe Sumen tilstaaed Ole Erichsen at hand, skulde nyde et udviist Stycke Ager og Eng til Brug, og blev saaledes tillige aftalt at naar han døde skulde hans Encke nyde halvedeelen og skulde ingen afgift svares af Vilckaars Støcket. Demiteret.

1775: 259b

2. Vidne Lars Hugnessen Wiche aflagde Eed og vidnede: at have hørdt baade af Ole Erichsen og Lars Larsen Wiche at Ole Erichsen skulde have foruden {Vid} kiøbe Sumen tillige i Vilckaar Biørns Ageren og Siri Støcke, som han self uden Betaling skulde dørcke. hørdte aldeles ej at konen skulde have noged efter Mandens Død. Demiteret.

Torbiørn Olsen Wiche begiærede Dom.

Lars Larsen Wiche benegtede aldeeles at have loved Encken noged Vilckaar efter Mandens Død. og paaberaabte Sig Siur Erichsen Wiche og Kone, som var med da Kiøbet blev slutted, som kand vidne at hende inted Vilckaar blev loved efter Mandens Død.

Eragted

Den begiærte Opsettelse kand Lars Larsen Wiche icke negtes, men saafremt Vidnerne som er paaberaabt ej da føres bliver Dom feldt efter Omstendigheder og indkomen Oplysning.

Fogden ved Fuldmegtig i Rette æskede den \til/forn udsatte Sag andlagt paa Justitziens veigne af Fogden mod Egtegift Mand Jacob Aschelsen Walen, som nu anden Gang har begaaed Lejermaal i sit Egteskab, og det begge Gange med uConfirmerede ugifte Pige, for det siste af same at lide Dom og betale som vedbør efter Lov og Forord:

Jndstefnte Jacob Wahlen blev paaraabt men mødte ej men er rejst til Byen;

Thi fremstod Stefnevidnerne Mons Scholness og Joen Lechnes som med Eed beckreftede at Rettens Laugdag for ham lovlig er forckyndt dog fandt de [ham]? ej uden konen.

Fogden i Rette lagde den i Lejermaals Begiengerens Boe skede undersøgnings Forret: og paastod Dom.

Eragted

Forinden Dom i denne Sag afsiges, bliver det fornødent, at Hr: Actor beckomer den i Jndstefnte Jacob Wahlens Boe skede Undersøgnings Forret: af Hr: Stiftamt: Approberet, som og, at Lejermaals Begiengeren self for Retten fremstilles, for at tilstaae Forseelsen {Self} da vidner i Sagen ventelig ej kand føres; Til hvilcken Ende Sagen til næste Ting udsettes.

Publiceret

1. Kongens Skiøde til Michel Andersen paa overbygsel til 1 løb 2 pd: 6 mrk: Sr: ½ huud i Yttre Bouge for 56 rd: 2 mrk: Dat: 29 Junj 1771.
2. Do: til same Mand paa ½ løb Smør i same Gaard for 50 rd: dat: 21 Nobr: 1774.
3. Dito til Johanes Andersen paa 2 løber Sr: 2 huuder i Gaarden Eide for 216 rd: dat: 21 Nobr: 1774.

4. Erich Tvedt med fleres Skiøde til Johanes Løvigen paa ½ løb Smør med Bygsel og over Bygsel til 18 mrk: Smør i Dito Gaard for 150 rd: dat: 31 Decembr: 1774.
5. Johanes Løvigens Oblig: til Klockeren Elias Ness paa 200 rd: mod pandt ½ løb Smør med Bygsel og overbygsel til

1775: 260

18 mrk: Smør i Do: Gaard dat: 31 Decbr: 1774.
6. Michel Yttre Bouges Skiøde til Johanes Knudsen paa ½ løb Smør med Bygsel og overBygsel til 1 løb 2 pd: 6 mrk: Smør ½ huud i Gaarden Yttre Bouge for 298 rd: dat: 13 Nobr: 1775.
7. Torbiørn Landes Bygsel brev til Gabriel Østensen paa 1 løb 9 mrk: Smør i Gaarden Lande dat: 13 Nobr: 1775.
8. Hr: Celiusses Bygsel brev til Tørriss Thorsen paa 1 løb Smør i Gaarden Siøhuuss dat: 12 Nobr: 1775.
9. Brynnield Schorpen med fleres Skiøde til Anders Fielland paa 1 løb Smør 1 huud i Fielland for 125 rd: dat: 10 Nobr: 1775,
10. Tørriss Torsen Siøhuuses {Bygsel} \Vilckaars/ Seddel til Peder Olsen ibm: dat: 13 Nobr: 1775.
11. Johannes Braaschaats Skiøde til Helje Siursen paa 9 mrk: Smør i Braaschaat for 22 rd: dat: 13 Nobr: 1775.
12. Siur Svillands Vilckaars Brev til Karj Ols Dr: paa endeel Føderaad dat: 5 Nobr: 1775.
13. Johannes Torchelsen Aarthuns Obl: til Ole Olsen Waagen paa 160 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør 1 Huud, i Aarthun dat: 13 Nobr: 1775.
14. Johannes Eides Obl: til Salamon Aarschoug paa 200 rd: mod Pandt!! 4 proCto: og Pandt 2 løber Smør 2 huder i Gaarden Eide dat: 13 Nobr: 1775.
15. Hr: Lieut: Wilhelm Dahls Grunde Seddel til Torbiørn Mortensen paa et Plads paa Handeland kaldet Mønster Flaaden. dat: 10 Octobr: 1775.
16. Dito til Torbiørn Joensen paa et Plads {under} Ganstøe!! (Gangstøe) under Handeland dat: 6 Nobr: 1775.
17. Konge Skiøde til Jens Ulrich F: Undahl paa 1 løb Sr: 1 huud i Nedre Tofte for 108 rd: dat: 7 Nobr: 1774.
18. Christopher Fiæress Vilckaars Brev til Ole Wiersen og Kone Dat: 14 Nobr: 1775.
19. Anders Ols: Storhougs Skiøde til Knud Torbiørnsen Stangeland paa ½ Skonevigs Kircke med alt underl: for 38 rd: dat: 14 Nobr: 1775.
20. Siur Hougstøls {Skiøde} Obl: til Helje Sævereide paa 140 rdr: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør i Hougstøl dat: 14 Nobr: 1775.
21. Lars Mehuuses Skiøde til Peder Knudsen paa 1 løb Smør 1 huud i Mehuuss for 130 rd: dat: 14 Nobr: 1775.

Johanes Olsen Løvigen, som inden Retten i gaar blev dømt for sin i Egteskabet begangne Forseelse at betale i Lejermaals Bøder 24 rd: og at sidde 8 dage paa Vand og Brød, lod anføre at han til Bødernes Betaling aldeles inted er ejende, og som alle beckiendt, icke kand betale den Gield han er behefted med, men som godt Folck hafde betroed ham med 6 rd: til laans, saa erbød han same til Fogden som under Aftingning.
Fogdens Fuldmegtig Knud Gielmeuyden lod tilføre at forinden han kunde skride til nogen Aftingning, maatte tilspørge Laug Retted og Almuen om det saa i Sandhed forholdt sig, \og/ om den dømte Johannes Løvigen virckelig er i slette Omstendigheder. hertil samtlig Almue svarede: at de meged vel er beckiendt hans slette Omstendigheder og at han ej kand betale sin virckelige Gield.

Johannes Løvigen leverede og Fogdens Fuldmegtig modtog under Afringning 6 rdr: hvorefter Fogdens Fuldmegtig udbad sig det passerede beskreven meddeelt.

videre læst
22. Præste Encken Madame Bøchmands Bygsel Seddel til Michel Andersen paa 1 løb Smør i Storhoug dat: 12 Octobr: 1774.
23. Skifte [brev efter] Marrie Lars Dr: Øf: Sandvigen hvis Ejendom i same Gaard er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 25 Septbr: 1775.
24. Hr: Celiusses Grunde Seddel til Skomageren Morten Rosen Dahl paa et Plads ved Søen under Schonevigs Præstegaard mod 1 rdr: aarlig dat: 11 Nobr: 1775.

1775: 260b

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

3de Dagen d: 15 Nobr: Continuerede dette Ting.

Hvorda Fogdens almindelige Tings vidner blev examinerede og hvormed ingen Forandring fra nestleden Aar var at anføre, undtagen at af Gaarden Lundahlen ickun blev at erholde 8 s: i Gressleje i Stæden for Skatterne.

Nye Laug Rettes Mænd til at becklæde Retten 1776, var ingen for dette Skibrede at faae udnefnt.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Retten blev same for Skibredet opnefnt!! (ophævet)

Ao: 1775 d: 17 Nobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Giære med Etne Skibredes Almue og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Even Mæland, Anders Engelsgiærd, Biørn Wee, Niels Westøe, Jens Axdahl, Knud Wae, Lars Olsen Grindem, og Erich Christensen Westøe Overværende Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juels Fuldmegtig med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy Øfrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Paa Fogdens Spørsmaal om Sæde korns hensettelse, faldt Almuens Svar saaledes: som ved Schonevigs Skibrede er anført.

Siur Haaim i Rette æskede sin nu 3de Gang indstefnte Sag mod Peder Washagen 2 rd: Gield betreffende og paastod Dom.
Den indstefnte mødte ej, og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Frette, og Jens Juleschor som med Eed beckreftede at den indstefnte, {Sagen} \var/ lovlig Stefnt, at modtage Dom i denne Sag.

Afsagt

Det er nu 3de Gang denne Sag til tinged lovlig er Stefnt, og i hvorvel indstefnte Peder Washagen seniste holte Høste Ting, da han self mødte lod tilføre, at hand hafde Contra Reigning paa Citanten Siur Haaim, har han dog inted til Beviis for same Presteret, saa at hans Paaraab om {same} \Contra Reig:/ ej bør eller kand ansees uden som en Udflugt; Thi kiendes og dømes hermed for Rett, efter Lovens pagina 857 a: 5 at den indstefnte Peder Weshagen bør betale de paastefnte 2 rd:, som han inted lovligt har kundet negte, tilligemed i Processens Omckost: ibereigned dommens løsning 2 rd: som alt bør udredes næste 15 Dage etc:

Niels Westøe hafde i Continuation af forrige incaminerede Sag indkaldet Anders Udstonens Kone, for ulovl: Beskyldninger, derfor at lide Dom og betale som vedbør.
Jndstefnte Britte Udstonen mødte ved sin Mand Anders Udstonen

1775: 261

og tilstod at hans kone er i Sagen lovlig stefnt til Doms. og begiærede anstand i Sagen til i Morgen for at see om ej same kunde blive forligt.
Niels Westøe paastod Dom og vilde ej vide af noged For[lig].

Eragted

i Morgen engang skal Dom i denne Sag afsiges.

Sagen mellem Hendrich Echeland og Jone Ryg, blev paaraabt, hvortil Citanten svarede at Laug dagen til dette Ting er lovlig forkyndt og paastod han Dom.
Jndstefnte Jone Ryg tilstod at være lovlig stefnt, sagde dernæst, at han ej haver hugged uden om de Skifter som er imellem Ryg og Echeland, og som han haver holdt sig efter, nu i 42 Aar han haver tiendt og boed paa same Gaard, paastod derfor at Hendrich Echeland skal med andtagelige Vidner beviise at hugged er skeed paa sig; eller og venter Befrielses Dom.
Hendrich Echeland paastod Dom efter sine Vidner, og den indstefntes Beviislige Tilstaaelse. Jndleverede derpaa sin Reigning og sluttede Sagen.
Den indstefnte vedblev sin Paastand.

Eragted

J Morgen skal Dom i denne Sag afsiges efter Omstendigheder.

Sagen mellem Hendrich Echeland Contra Niels og Peder Stene om Sæter Bejte blev paaraabt, hvortil Citanten sagde at der i same til dette Ting er lovl: stefnt med Laug dags Forckyndelse til til!! Doms den han og nu paastaar.
Niels og Peder Stene mødte Begge efter Paaraab og sagde: at de begge er lovlig til dette Ting stefnt, formente dernæst {de formente} at som Stene Mænd alle tiider haver været paa den Støl hvorom nu Disputeres i lange og umindelige Tiider, uden at bede om Lov, saa formente de, at de og nu burde have den Rettighed, at lade deres Creature Gaae der, som de efter sam/m/e og gamel Sædvane har gaaed, uden at spørge Citanten, som sin Ejendoms Ret ej har bevist om Lov, og har ingen vidner til dette Ting stefnt, da de mener Sigteren bør beviise, begiærte i øvrigt Sagen udsadt til næste Ting udsadt!! for at føre vidner.
Citanten paastod Dom.

Eragted

At ej de indstefnte skal, troe deres Rett bliver dem betaged, saa vorder Sagen til næste Ting udsadt paa den Maade: at i Fald ej de af de indstefnte paaberaabte Vidner til same Tiid føres, bliver \i/ Sagen {til} Dømt {optaged} efter allerede førdte Beviisligheder, og det nu anførte allene anseed som en Udflugt.

Willum Osvaag i Rette æskede den fra seniste Ting udsadte Sag mod Sergeant Hans Ellertsen og flere, om ulovlig Brug med Citantens Nod og paastod Dom efter allerede førte Bevisligheder.

1775: 261b

De indstefnte mødte og tilstod begge lovlig at være stefnt andgav dernæst at Sagen med Contra Stefning under 2 hujus er begegned den de Med Stempp: lovlig belagt fremlagde som blev oplæst.
Den indstefnte mødte og tilstod at Stefningen for ham er lovl: forckyndt.
Vidnerne mødte og fremstod, og lod Hr: Capitainen Biørn som UnderOfficerens formentlige Defensor følgende tilføre, Citanten Willum Osvaag var i afvigte Faaraar hos mig og anddrog, dog ej ret saa sandtferdig som han burde, hvorledes Sergeant Hans Elerts: med flere hafde en Morgen taged hand[s] nod som laae ved landet og dermed kasted efter Fisk samt beskadiget Noden saaledes at han ej kunde benytte sig af den forinden den blev Repareret, paa Grund af dette anddragende lod jeg Sergeanten kome til mig og befalede ham, at hand og de flere medskyldige skulde stille Willum Osvaag tilfreds for bevislig lidt Skade, uagted jeg nu af Serg: og de øvrige maatte erfare at meged af det af W: O: mig forebragte, icke var Sandhed, og det langt fra ej kunde bevises at Noden fick Skade under deres hender, saa fandt dog Serg: sig villig i det befalede, og strax derpaa ligesom han forhend hafde giordt, tilbød Cit: dobbel Erstat: for hvad Noden hafde kosted ham at i Standsette, der efter Md:!! (Mandens) Udsigende som Reparerede same ej kunde beløbe sig meged over 2 mrk: 4 s: dog var Cit: ej dermed fornøyed, men begiærede 2 rd: og da Serg: for at undgaae Vidtløft: med denne trette kiære Mand tilbød han sig at betale den deel af de 2 rd: som efter ligning i 4 kunde kome paa ham, dog vilde Cit: ej heller andtage dette Tilbud, men paastod at Serg: enten skulde bet: disse 2 rd: eller og Sagen gaae til Process som og er skeed, og som det siunes af lutter lyst til Trette da denne ubetydelige Sag i mindelighed kunde vorde bielagt, hvorved hans ContraP: som fattig kunde blive besparet vidtløftighed og Omckost:, ligesom h/an/d og formoder at Cit: ej kand bevise at Noden var ubeskadiget før dette kast skede og ligesaa lidet at Noden fick Skade ved dette kast, meged mindre at de giorde det for paa nogen underfundig maade at føre sig det til Nytte, men derimod kand det bevises, at Grunden i Noden {kand} var forraadnet, lenge før Serg: tog paa den, dernæst at de giorde det mere af Taabel:!! [Taabelighed] og den Tancke at Cit: som en Ven af dem, ej skulde tage dette til Mistyd[ing] og tilligemed forud sagde at hvad Fisk de Fick skulde kome Ejeren af Nod[en] til Fordeel, og til denne Sags ydermere Oplys: vil jeg udbede de indstefnte Vidner afhørdt og følgende Qvest: formeret,
1. Vidne Erich Erichsen Sindsvold for ham fremsadte Hr: Capt: følge[nde] Qvest: 1. Om h/an/d ej var [med]? Hr: Lieut: Weltzein da han bad Cit: om Forlig med Serg: 2. Om h/an/d ej hørte Lieut: bad Willum Osvaag at Sagen maatte forliges, 3. om h/an/d ej hørdte at Willum Osvaag ej vilde den maatte forliges, men at h/an/d vilde have Serg: afstraffed, som for Tyverie; til 1. Qvest: jo. til 2. Qvest: jo, til 3. Qvest: da Hr: Lieut: talte om Forliged med Willum Osvaag og Serg: faldt meged Tale, men erindrer sig ej same, hørdte dog Willum Osvaag, sagde han kunde dog icke gaae ind {ej b..} om Forl:

1775: 262

Demiteret.
2. Vidne Hr: Lieut: Weltzien aflagde Eed og svarede saaledes: til foranførte Qvest: som Capt: saaledes igientog for ham 1. Om Lieut: ej har forlangt at Willum Osvaag i Mindel: vilde forene sig med Serg:, 2. Om Willum Osvaag dertil var at beqveme, men om h/an/d

icke paastod dette som et Tyverie afstraffed, 3. Om Lieut: ej hørdte Willum Osvaag brugte mange Skieldsord og skieldede dem som boede ved Gierdes Søen for Tyver, Skielmere, og kieltringer, Vidnets Svar faldt saaledes paa Qvest: til 1. Qvest: jo adskillige Gange, til 2. Qvest: jo som omspurdt, til 3 Qvest: Willum Osvaag var hidsig og brugte adskillige ubeqvemme Udtryck, saavel om Sagen som alle som boede ved Søen, men kand ej erindre sig Ordene, dog var de ganske nærgaaende. Hr: Lieut: hafde ej videre at vidne. Demiteret.

Hr: Capit: Biørn udbad sig til 1. Vidne endnu dette Spørsmaal fremsadt: Om hand ej hørte formelte Tiid, Willum Osvaag at bruge nog[en](?) slags Skields Ord, eller andre nærgaaende Talemaader saavel om Serg: som de øvrige ved Giærde Søen boende. Vidnet sagde under forrige aflagde Eed: ej \at/ kand erindre at have hørdt noged til Oplysning i det omspurdte.

3. Vidne Hans Christensen Frette, for hvem efter Forlangende disse Spørsmaal blev fremsadt 1. Om han ej var nærværende da Serg: anden gang tilbød Cit: Forlig, 2. Om h/an/d ej hørdte at Cit: ej vilde forlige Sag[en] uden Cit:!! (Serg:) betalte ham 2 rd: Vidnet aflagde Eed og til Spørsmaalene svarede saaledes til 1. Qvest: jo, til 2. Qvest: at Sergeant: bød Willum Osvaag al rimelig Forlig i henseende til Erstatning for den Skade noden ved det anførte kast kunde være tilføyet, hørdte og der blev nefnt 2 rd: af Cit:, som og sagde: at han ej kunde fuldkomen svare forinden {hand} \de/ kom hiem \til ham/ og fick betencke sig, veed ej videre. Demiteret.

4. Vidne Joen Erichsen Elwen for ham blev fremsadt 1. Om h/an/d ej var den som reparerede Noden, efter at Serg: Elertsen og de øvrige hafde kasted med den, 2. hvad Skade Noden da hafde, og hvad den Af ham giorde Reparation kunde beløbe sig til. Aflagde Eed og svarede til 1. Qvest: jo. til 2. Qvest: efter hans Tancke og Paastand 2 mrk: 8 s: Capt: bad end nu for dette vidne fremsadt denne Qvest: Om den Skade Noden da hafde kunde være foraarsaged af dette kast, eller om h/an/d ej kunde skiønne, at Grunden i Noden var gamel og forraadnet. Nodens \Grud!! (Grund)/ var gamel, veed og ej just hvad Skade Serg: med Compag: tilføyede Noden. Demiteret.

5. Vidne Hans Joensen for ham sadtes disse Spørsmaal 1. Om h/an/d ej hafde afviigte Aar Repareret Willum Osvaags Nod forinden Serg: kastede med den, 2. Om h/an/d ej befandt Grunden eller Sognet i noden saa raaden at den ej kunde repareres, 3. Om Grunden eller Sognet ej var saa slet at den ved første eller andet kast kunde gaa i Sønder, og svarede Vidnet efter aflagt Eed til Qvest: saaledes til 1. Qvest: jo, til 2. Qvest: en Bolck i medten, som kaldes Socknet var saa forraadnet, at det ej kunde holde knuderne af nye indsadte Støcker, til 3. kunde ej taale at staae fast men ellers vel

1775: 262b

at kastes, med, Demiteret.

6. Vidne Peder Giærds Søen og 7. Vidne Zacharias Sille aflagde Eed og vidnede saaledes til disse for dem af Capt: sadte Spørsmaal, 1. Om de icke var tilstæde da \Serg: tilbød/ Willum Osvaag {tilbød} det første Forlig, 2. Om de ej hørdte at Serg: bad ham venlig forlige Sagen, og tilbød ham dobbel Erstadtning for den Skade noden var tilføyed. til 1. Qvest: jo, til 2. Qvest: hørdte Serg: bad om Forlig, ellers sagde Vidnet Zacharias Sille at han i Somer har i Sagen aflagt sit vidne og veed ej mere end da forcklaret er. Men Peder Giærdes Søen sagde: at da Serganten som melt bad om Forlig, svarede Willum Osvaag, at de kunde kome ud til ham, Serg: sagde at Cit: kunde advare dem derom, hvortil Willum svarede at han ej gick om Gaarderne efter dem, han holdt sig til Serg: Demiteret.

8. Vidne Ole Lars: Osvaag aflagde Eed og vidnede: til disse Qvest: 1. Om Willum Osvaag ej har talt med ham om den fisk de hafde faaed med Noten og førdt hiem med sig, 2. hvad han videre veed til denne Sags Oplysning. til 1. Qvest: jo, til 2. Qvest: at noged efter

Serg: kastede med Noden sagde Willum Osvaag at han hafde hørdt de fick en Ørred som for ind til Søen med dem som hafde kasted. Demiteret.
9. Vidne Haldor Sande for ham blev sadt de Qvest: som til 3. Vidne Hans Frette. vidnet svarede under Eed derpaa saaledes til 1. Qvest: jo! til 2. Qvest: jo, Demiteret sagde ellers Serg: bød til sist 4 mrk: 8 s: i Forlig.
10. Vidne Johannes Torgersen aflagde Eed og svarede saaledes: til følgende af ham(?) Capt: for ham fremsadte Qvest: 1. Om Willum Osvaag icke har spurdt ham hvor de giorde af den store Ørred de fick med hans Nod, 2. Om Cit: ej har sagt til ham, at baade han og de øvrige som var med og kasted, ej hafde fornøden efter den Dag at bede om noged, da de var bleved rige nock af den Fisk de hafde faaed med Noden og førde hiem. til 1. Qvest: jo Willum Osvaag spurdte om de ej fick en Ørred med hans Nod, og førde den hiem. til 2. Qvest: veed ej derom. Demiteret.
11. Vidne Jver Bachen aflagde Eed og saaledes svarede til følgende Qvest: 1. Om h/an/d ej Saag at Serg: med de øvrige kastede med Willum Osvaags Nod, 2. om de fick nogen Fisk, og førdte den med sig, 3. Om Willum Osvaag ej haver spurdt hvor de giorde af den Ørret de fick. 4. Om han icke har sagt de fick noged af hver slags Fisk. til 1. Qvest: Nej saag ej det omspurdte. til 2. Qvest: veed ej de fick nogen Fisk med Noden, men han fick hos dem en liden Flyndre og en finger lang Ørred, til 3. Qvest: veed ej derom, til 4. Qvest: ligesaa.
Capitain Biørn fandt fornøden til Sagens bædre Oplysning: at udbede: den respective Rett vilde paalegge Cit: lovlig at bevise 1. at noden icke \forhen/ hafde nogen Skade, 2. at noden virckelig fick Skade under Serg: og de øvriges hender, ligeledes at beviise: af hvem han har hørdt at Under Officeren fick den Ørret og førdte med sig hiem, endelig for 4. at be!!

1775: 263

beviise i følge det første Vidnets Udsigende sine nærgaaende grove Ord og hvad det er for Tyverie han vil have Serg: afstraffed for.
Retten kunde i henseende det begiærte, ej videre: end allene tilspørge Citanten om han vilde føre flere beviis paa sin Side i Sagen end han haver giordt, eller slutte Sagen nu til doms.
her til Citanten svarede at han begiærer Sagen maatte sluttes og Dom i den afsiges.
Capit: Biørn paa ContraCit:[s] veigne, fandt endnu fornøden til det paastefntes ydermere Oplysning at udbede Sagen opsadt til næste Ting, for imidlertiid at kunde indstefne de øvrige vidner sc: Niels Olsen Osvaag, Frans Michelsen og Marthe Serg:[s] kone, med Synneve Paals Dr: samt Siri Jngebricts Kone, med {Brithe T} flere.

Eragted

Den begiærte Udsettelse bliver efter Lov bevilged.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 18 Nobr: Continuerede dette Ting.

Sagen fra seniste Ting til nu udsadt, som af Niels Westøe andlagt mod Anders Udstonens Kone blev paaraabt; hvor da Niels Westøe mødte og sagde at have i Sagen lovlig stefnt til Doms efter de Vidner som forhen er førdt i Sagen, paastod dernæst Dom efter Omstendigheder.
Jndstefnte Anders Udstonens Kone, mødte ved sin Mand og tilstod lovlig at være indkaldet til Dom, efter forrige tiltale og bad om lemfeldig Dom, da det kand giærne være hans kone,

som et ubetencksom QvindFolck kand have fortalt sig mod Niels Westøe, sagde ellers at alle er beckiendt deres fattige Tilstand.
Citanten paastod Dom.

Eragted

en Gang i Dag skal dom i denne Sag afsiges.

Sagen mellem Aanen Wee, og Brithe Udstonen som fra seniste Ting udsadt blev paaraabt, hvortil Citanten sagde: at som hans Vidner er forstaaed frafalder han same og ophæver Sagen.

Lars Osness hafde til dette Ting indstefnt LænsM: Svend Fittie for 5 rd: 1 mrk: 2 s: for 6 Smaler han kiøbte af ham, og som Svend Fittie kiøbte Smalen useed paa den Maade at de skulde sendes til Lars Tambur ved Søen, saa for at iagtage alt fornødent til eged beste for Cit:, sendte han dem til indstefnte Svend Fittie self med sin Dreng Endre Jngebrictsen paa den Maade at om Svend Fittie siuntes han enten hafde forckiøbt sig, eller ej kunde skaffe Pengene til Tinge i Fior Høst, skulde Drengen tage Smalerne tilbage, men som LænsM: vilde have {Pengene} Smalen og lovede Pengene til besagte Tiid, fick han dem, derfor alt at lide Dom og betale som vedbør.

1775: 263b

Jndstefnte Svend Fittie blev paaraabt men mødte ej;
Thi fremstod Stefnevidnerne; Jngebrict Giærdes Søen og Jens Juleschaar som med Eed beckreftede at Svend Fittie i lovl: tiid i sin Kones Paahør er lovlig stefnt efter Jncaminationen.

Eragted

Svend Fittie gives hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig.

Fog:

hvorda J Sagen mellem Niels Westøe og Anders Udstonens kone blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt

Med de 2de Vidner Lars Udstonen og Marrithe Erichs Dr: er det nocksom tydelig beviist, at Anders Udstonens Kone Britta Lars Dr: haver beskyldet Niels Westøe for, at hand skulde begrave sit Doue Drab, under sin Grande Ole Westøes Huus Sviller, hvilcket i sig self haver inted at betyde og kand ickun hendreignes til en Overtroisk Mening; men som det blant Almuen passerer for en Ugierning, og Niels Westøe dessaarsage tillegges Skam blant sine lige, for en Gierning han ej kand over bevises; Saa bør Britte Lars Dr: Udstonen til rettelse for sig self for eftertiden i sin Tale; betale til Bergens Tugt og Manufactur huus 2 rdr: til Etne Præstegiels Fattig Casse 2 rd: og til Citanten i Processens Omckost: ibereignet Domens Løsning 3 rd:, som alt skal udredes etc: Og skal de Ord som Britte Lars Dr: Udstonen haver talt om Niels Westøe ansees som utalte Død og Magtesløse og ej kome han (ham) til nogen Forcklejnelse paa ærlige gode Nafn og Rygte.

Udj Sagen mellem Hendrich Echeland og Jone Ryg, blev saaledes Dømt og

Afsagt Fog:

De i denne Sag førte og edelig afhørte Vidner Halvor og Rasmus Ryg, haver inden Retten forcklaret at indstefnte Jone Ryg haver i deres Paahør tilstaaed at have hugged nogle Espe Træer i Citant: Hendrich Echelands Marck, og tilbødet sig mindelig at vilde betale same, og at Citanten skulde følge ham ind i Stuen, for at faae Penge derfor; Saa at Jone Rygs nu dette Ting inden Retten skeede tilFørsel nemlig at Hendrich Echeland skulde beviise at det var

hans Marck Espene var hugged i allene bør ansees som en Udflugt, og som noged der ej kand hielpe ham; Thi skulde saadant haft Stæd, maatte han ej self tilstaaed sin Forseelse og budet Penge for Træerne; Thi kiendes og Dømes hermed for Rett at indstefnte Jone Ryg skal betale for sin tilstaaede Forseelse, til Vejmester Cassen 3 rdr: og i Processens Omckost: ibereignet Doms Løsning 3 rd: som alt skal udredes næste 15 Dage etc: Erstadtning for Træernes Verdie kand Cit: Hendrich Echeland ej vente, da hand ej lovlig haver bevist hvad de var værd da de blev feldt.

1775: 264

J Sagen mellem Niels Westøe og Britte Lars Dr: Udstonen, som i Dag til Doms er optaged blev saaledes kiendt Dømt og

Fog: Afsagt

Vidnerne Lars Udstonen og Marthe Erichs Datter haver enstemig forklaret, at Britte Lars Dr: Udstonen haver sagt, at Niels Westøe hafde gaaet efter hende baade i Lon!! (Løn?/Løynd?) og i Lys (Lyst) for at beskeme hende, etc: hvilcket hun dog ej har kundet beviise, ja end icke til Styrcke for sig ført et Vidne, eller andgived at kunde føre same, men allene udbedet sig en lemfeldig Dom; men som Fattigdom ej bør give Rett at beskieme nogen, saa bør hun og for sin Kaadmundhed at lide; hvorfore og herved kiendes for Rett at indstefnte Britte Lars Datter skal betale til Bergens Tugthuus 4 rd: og til Sognes Fat: Casse 1 rd: samt i Processens Omckost: med Domens Løs: 3 rd: som alt bør udredes etc: Og skal hvad hun haver sagt om Niels Westøe hvorom denne Sag er ansees som utalte og ej kom/m/e ham til Beskiemelse.

Siur Testal!! (Tesdal) og Gunder ibm: med de øvrige Testals Opsiddere, har indstefnt Mændene af Øfre og Nedre Berge fordie de ej paa nogle Aar har vildet rejse med deres Creaturer af den felles hiem/m/e Marck, og til Sæters, derfor at lide Dom, paahøre vidner og betale som vedbør. Citanterne sagde og, at de baade ved deres tienere saa og med 2de Mænd, haver adskillige Gange og Aar, tilsagt disse Berge Mænd at de ej maatte ligge hieme med deres Creaturer og opæde hieme Marcken den Tiid de andre med deres Creature rejser til Sæter.

Lars Pedersen og Lars Siursen Øfre Berge mødte paa egne og de øvrige Opsidderes veigne og tilstod Sagen at være lovlig stefnt sagde dernæst: at de ej rejste til Stølen fordie de frygtede for at Creaturerne kunde Rægste derhen hvor Øst mendernes besmittede Hæster hafde gaaed da marcken er Felles.

Citanterne fremstillede sine Vidner

1. Vidne Tosten Ouestad og 2. Vidne Tierrand Øuestad, aflagde Eed og vidnede at de nu i Somer gick efter Testals Mændernes Begiær til Menderne paa Berge paa den Tiid Folck for til Støls med deres Creaturer, og spurdte dem, om de ej vilde Rejse til Støls, hvortil de svarede: sc: Lars Pedersen og Lars Siursen at de ej tørte kome der, fordie at der hafde gaaet siuge Østmands Hæster paa Bejted, at Creaturerne hafde komed der blevet besmitted og de igien besmitte Bygden, Johanness sagde at hand kunde ej for Armod skyld kome der, men vilde giærne kome der, lovede og at tilsee sine Creaturer det beste han kunde at de ej skulde giøre Granderne skade.

Citanterne paastod Dom, sagde dernæst at de finder nu fornøden at faae Sagen til næste Ting udsadt for at beviise, at alle andre som tilhørdte i same Bejte, rejste til Støels, undtagen Berge Mænd.

Eragted

Udsettelsen bevilges.

1775: 264b

Encken Karj Hans Datter Ouestad hafde til dette Ting indstefnt Siur Johansen Øuestad paa den Maade at hans Skiøde paa Øuestad skal ansees ulovlig og Encken nyde sin Jord for kiøbe Sumen tilbage efter Stefnemaaled af 23 Octob: 1775 som blev oplæst.

Lars Evensen Udstonen mødte og sagde: at han aldrig har underskreved noged Stefnemaal i denne Sag, eller veed af at hans nafn stod derunder.

Jndstefnte Siur Johansen mødte ej self, mens paa hans veigne hans Huuspond Hendrich Echeland, som tilstod lovl: Stefnemaal.

Citantinden sagde sig ej at have nogen Vidner i Sagen, men i Rettelagde sit Tingsvidne dat: 17 Junj h: a: og paastod Dom.

Hendrich Echeland paa den indstefntes veigne sagde: at alt hvad som er indgaaed med den sal: afdøde er til denne Tiid holdt, og skal stedse paa den indstefntes Side holdes, i Rettelagde dernæst Contracten af 21 Julj 1774, og en Haandskrift af 8de Aug: 1774 som begge blev oplæst.

Citantinden sagde: at hun aldeles ej veed af at hendes Mand solgte Gaarden, og slet icke er fornøyed med Handelen paastod derfore Dom at hun maae løse sin Gaard tilbage for same Sum som Skiødet indeholder.

Hendrich Echeland paa den indstefntes veigne var og Dom begiærende til Skiødets Confirmation.

Eragted

Saa fremt Parterne vil finde Sig i, om 6 Uger, at holde Extra Ting her paa Stædet, skal de faae Dom i denne Sag at høre, hviss ej, bliver Sagen optaged til Doms til næste Ting, saa som Sagen i sig self er af Vidtløftighed og …g..(?) Omstendigheder, som nu icke er Tiid at igiennem gaae, da det er siste Ting dag, og adskillige Forret: end nu formedelst Almuens sildige Møden er uafgiort.

Parterne var begge med Dom til næste Ting fornøyed uden videre Stefning. hvormed og Sagen haver sidt Forblivende.

Lars Udstonen hafde i Continuation af forrige Tiltale indstefnt Anders Udstonens \Kone/ Britte Lars Dr: for ulovl: Beskyld: derfor at lide Dom og betale som vedbør.

Anders Udstonen mødte og sagde at han veed ej hans Kone i denne Sag er lovlig stefnt;

Thi fremstod Stefnev: Hans Frette og Erich Westøe som med Eed beckreftede at Anders Udstonens kone til dette Ting i denne Sag er stefnt saaledes at da de ej fandt hvercken Manden eller Konen forckyndte de Stefnemaaled som var mundtlig, for Anders Udstonens Gi[e]tle Pige som ej har gaaed

1775: 265

til Confirmation.

Den indstefnte paastod at han anseer Stefnemaaled ugyldig.

Citanten paastod Dom.

Eragted

Da Laug dagen, ej i Sagen er bleven lovlig forckyndt, enten for Britte Lars Dr: Udstonen self, eller hendes Mand, icke heller for nogen paa Gaarden som kand aflægge Eed efter Loven, saa vorder Sag[en] til næste Ting udsadt, da Lars Udstonen om h/an/d vil vente Dom, maae lovlig indkalde sin ContraPart, eller om Stefnevidnerne ingen finder, da \lade/ opslaae Copie af Laug dagen \over Dørren/ i Naboernes Overværelse.

Anders Udstonens Kone Brithe Lars Dr: lod ved sin Mand indkalde Sag, indstefnt til dette Ting af dem mod Lars Udstonen for ulovl: Beskyld:; derfor at lide Dom efter det skriftl: Stefnemaal af 31 Octob: 1775 som blev i Rettel: og oplæst.

Lars Udstonen mødte og tilstod at han ej vidste om Stefning[en] lovlig er forckyndt;

Thi fremstod Stefnevidnerne Hans Frette og Erich Westøe som efter aflagt Eed sagde: at Stefningen er lovl: forckyndt i hans Kones Paahør.

Citantens Vidner

1. Vidne Niels Erichsen Westøe aflagde Eed og vidnede: at hvercken Lars Udstonen eller hans Kone i de Sager mellem vidnet og Citanten har været angiver, hafde ej videre at Vidne. Demiteret.

2. Vidne Siur Torsen Westøe aflagde Eed og vidnede: at nu næstleden {Aar} Vinter hørte Vidnet at Lars Udstonen sagde: at som Lars Udstonen og hans Kone sadt og Snackede om adskilligt som vidnet nu ej kand erindre, siger Lars Udstonen, at de først Stæler og stryger, og {siden holder} vil saa lyge Æren af Folck, saa de var værd de skulde land lyses, dog uden at nefne nogen, Lars Udstonens kone, sagde: hun {skulde} tror hun skulde ej redde hende om hun laag paa Baaled men nefnte ej nogen med Nafn, kand ej heller kom/m/e mere i hue af Talen end som andførdt; same tiid luckete Anders Udstonens Kone Døren op og skiød til Vidne. hafde ej videre at vidne.

3. Vidne Jngeborg Westøe aflagde Eed og vidnede: i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring.

4. Vidne Britte Westøe mødte ej men Mødte ej, Manden tilstod hun var lovlig stefnt.

Citanten begiærde Sagen udsadt.

Eragted

Efter Citantens Begiær udsettes Sagen til næste Ting og vidnet Britte Westøe forelægges til same Tiid at møde under Falds maals Straf for at aflægge sit Vidnes byrd.

Ole Siursen Giære hafde til dette Ting indstefnt Baar Torchelsen Kaldeim fordie han haver taged med sig 2de Huuser,

1775: 265b

et Stabur og en liden timret Gield Fiøs, af Giære da han fløttede til Kaldem, uagted at Sacharias Kiøvigen solgte Jorden uden at nefne at Baar skulde have nogen Huus med sig naar han flyttede der fra. Derom alt at lide Dom og betale som vedbør.

Baar Kaldem blev paaraabt og paa hans veigne mødte Sønen Aslach Baarsen som sagde: at hans Fader er lovl: stefnt, lod dernæst tilføre, at da Zacharias Kyvigen udsagde ham fra Gaarden skeede det paa den Maade at han skulde om han ej vilde kiøbe, beckome 10 rd: og disse 2de Huuser, ved for Ræsten ej hvorledes Zacharias Kyvigen har solgt Jorden til Citanten og fick han de 10 rd: og siden tog huuserne da han flyttede.

Citantens Vidner

1. Vidne Thor Kaathe, og 2. Vidne Christopher Dueland aflagde Eed og vidnede: at nu afvigte Paaske sagde Citanten til Zacharias Kyvigen {til} paa Kyvigen, at Baar Kaldem hafde taged 2de Huuse med sig da han rejste fra Gaarden Giære, hvortil Zacharias Kyvig svarede at hafde Baar Kaldem nogen huuser med sig, maae han self svare dertil da han ingen Lov har haft hos ham. hafde ej videre at vidne: dog sagde Thor Kaathe at han tilligemed Lars Osness var nærværende da Citanten kiøbte Jorden af Zacharias Kyvigen, og blev da inted nefnt om noged Huus som skulde udtages af kiøbet men Gaarden skulde følge som den stod til med alle sine Herligheder; dog nefnte han om et Vilckaar, som hefted paa Gaarden til en gl: Encke.

3. Vidne Lars Osness aflagde Eed i Ord og Mening som det siste af Thor Kaates Vidnesbyrd.

4. Vidne Ole Johansen Flaaden og 5. Vidne Ole Hansen ibm:, aflagde Eed og vidnede: at nu i Vaar gick de efter Baar Kaldems Forlangende og tilspurdte Ole om han ej skulde faae de Huuser som Zacharias Kyvigen hafde loved ham da han gick fra Jorden, hvortil Ole sagde er de loved dig saa faar du tage dem, da jeg og Zacharias siden faar treckes om dem, dog maae de taxeres først, derpaa Vurderede de Huuserne for 6 rd: og Baar Rev dem same Dag, der blev og same Dag ved LænsM: Svend Fittie oplæst et Brev fra Zacharias Kyvigen som lydde, at dersom Baar Giære tilckom Huuserne, og Ole Siursen Giære negtede dem, skulde Ole Siursen Giære være pligtig at henføre dem, hvor Baar vilde have dem. Baar sagde derpaa at han inted efter Ord vil have om hand tog huuserne, Ole Johansen sagde og, at da Baar Giære blev udsagt af Zacharias Kyvigen, blev han loved disse 2de Huuse og 10 rd: i Penge.

Aslach Baarsen sagde at han haver vidnerne Tierrand Sille og Johannes Sille og Ole Knudsen, som var med da Zacharias Kyvigen lovede hans Fader disse Huuser, dog møder de nu godvillig

1775: 266

endskiøndt Zacharias ej er stefnt at paahøre dem.

Citanten paastod Dom efter sine Vidner over Baar.

Baar Kaldeims Søn begiærede Anstand i Sagen til næste Ting, for at føre de paaberaabte Vidner, over Zacharias Kyvigens Løfter.

Citanten vedblev sin Paastand om Dom.

Den indstefnte var og med Dom i Sagen fornøyed.

Afsagt

Vel haver de 3de Vidner Thor Kaathe, Christopher Dueland og Lars Osnes vidnet, at da Ole Siurs: Giære kiøbte \i/ Gaarden Giære sit Brug, blev ej nefnt om noged Huus som skulde tilhøre Baar Torchelsen Kaldem, der frafløttede Gaarden, men Kiøberen skulde tiltræde Gaarden som den stod. Derimod haver vidnerne Ole Johansen og Ole Hansen Flaaden tydelig forcklaret og lagt for Dagen, at {han} \Baar/ blev tilstaaet da han gick fra Gaarden, at nyde de nu paastefnte 2de Huus, med 10 rd: i Penge, af Zacharias Kyvigen, hvilcke huus Baar dog ej paa anden Maade haver vildet tage, end at Ole Siursen Giære skulde vide deraf, og til den Ende ladet ham advare forinden han rev dem, hafde da Ole Siursen forment at de ej tilckom Baar, burde han ej have tilladt ham at rive dem, uden Retten hafde tilsagt ham det, men nu efter at Baar med Oles tilladelse har bordt taged huusend!! burde mod ham ingen Sag andlægges, aller helst han tilckiende gav før han rev dem ej at vilde viide af nogen Process om disse huuser, Thi kiendes og dømes for Rett at Baar Torchelsen Kaldem skal for Ole Siurs: Giæres Tiltale i denne Sag frie at være. Derimod gives Ole S: Giære Regress til Zacharias Kyvigen saavel for Huusernes Verdie, som for denne Sags Omckost: om det kand bevises: at Zacharias Kyvigen er skyld i at huuserne mod kiøbe Contracten blev bort taged.

Publiceret

1. Hr: Celius med fleres Bygsel brev til Joen Larsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Toften dat: 9 Nobr: 1775. til M: 8 s: af Lejl:

2. Hr: Kamer R/aa/d Juels Do: til Halle Hallesen paa 1 løb 18 mrk: Smør i Øustestad dat: 15 Nobr: 1775. til M: bet: af Lejl: 4 s:

3. Christen Frette med flere[s] Skiøde til Abraham Liusness paa 1 løb 1 pd: Smør for 72 rd: dat: 18 Nobr: 1775.

4. Ole Westøes Skiøde til Erich Frette paa 1 løb Smør 1 Huud i Westøe for 400 rd: dat: 17 Junj 1775.

5. Jone Rames Obl: til Erich Qvamen og Erich Nesse paa 80 rd: mod 4 proCto: og Pant 1 løb Smør i Rame dat: 17 Nobr: 1775.
6. Lars Berges Skiøde til Peder Berge paa 1 pd: 6 mrk: Smør i Berge for 99 rd: dat: 17 Nobr: 1775.
7. Hans Hatvigens Skiøde til Ole Store Dahle paa 40 ¾ vog Konge Korn tiende i Etne etc: for 219 rd: 3 mrk: 12 s: dat: 15de Octobr: 1775.
8. Engel Haavigens Skiøde til Ole Syndness paa 40 ¾ vog i Etne konge korn tiende for 219 rd: 3 mrk: 12 s: dat: 12 Octobr: 1775.
9. Hans Frette med fleres Skiøde til Osmund Thorsen paa ½ løb Smør ½ huud 1 vog korn i Gaarden Echrem for 85 rd: 5 mrk: 10 s: dat: 18 Nobr: 1775.
10. Osmund Echrems Obl: til Hans Frette paa 87 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud 1 vog korn i Echrem dat: 18 Nobr: 1775.

1775: 266b

11. Osmund Torsen Echrems Contract med Halvor Heinesen ibm: om Gaarden Echrems Beboelse dat: 18 Nobr: 1775.
12. Skifted efter Joen Rygs Kone hvis Ejendom i Ryg er udlagt som Pante Bogen udviiser dat: 12 Septb: 1775.

Godschalch Siold lod anføre at udj Gaarden Siolds og Øyens Marck er feldet 2de Biørne hvis Fæld blev i Retten andviist og for hvilcked Skudpengene blev betalt med 4 rd: af Fogdens Fuldmegtig.

videre læst
13. Hr: Hegelunds bygsel Seddel til Ole Helgesen Kaldem paa 2 pd: 8 ¼ mrk: Smør 5/8 huud i Kaldem dat: 16 Nobr: 1775. til Manuf: bet: af Hr: Hegld: og Lejl: 8 s:

Med Fogdens Tingsvidner var dette Aar inted at Observere da de var som almindelig.

Til at betiene Retten for næstkomende Aar 1776, blev som nye Laug Rettes Mænd udnefnt: Erich Wettestøe, Knud Wae, og Lars Grindem, flere var ej.

Som ingen efter 3de ganges Udraab hafde noged i Retten at bestille, blev samme for dette Skibrede ophæved.

Ao: 1775 d: 20 Novembr: blev almindelig Høste Ting holden paa Ting stædet Killesvigen, med Fieldbergs Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Joen Asche, Mathias Roe, Endre Heggen, Erich Stangeland, Paal Heggebøe, Christopher Dueland, Tollef Killesvig for Gabriel Dahlen og Michel Jndbioe. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juels Fuldmegtig Sr: Gielmeyden med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og forhen extraheret i denne Protocoll.

Paa Spørsmaal Om Korns Hensettelse til Sæd, faldt Almuens Svar, saaledes som ved Qvindherres Skibreede blev andført.

Sagen mellem Svale Giærevig og Ole ibm: som fra seniste Ting blev udsadt, blev nu paaraabt, hvortil Parterne Sagde at de er bleven forligt.

ligesaa blev svared til den fra seniste Ting til nu udsatte Sag mellem Osmund Lunde og Thor Kaathe, at de er vorden forligt.

Soldat Paal Christensen Stumo i Retteæskede sin til seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag mod Ole Stumo betreffende Slags Maal, og paastod Dom efter de forhen førdte Vidner.
Jndstefnte Ole Stumo mødte ved LænsM: Tollef Killesvigen som sagde og tilstod at Laug dagen for ham er lovlig stefnt. begiærede dernæst Sagen til næste Ting udsadt for at føre Vidner.
Soldaten paastod Dom, da den begiærte Udsettelse allene bør ansees som en Udflugt, siden han har haft Tiid nock at stefne Vidner om han nogen hafde haft.
LænsM: Tollef Killesvig vedblev sin Paastand paa den indstefntes veigne om udsettelse.

Eragted

At icke Ole Stumo skal troe at Domeren hannem med Dom vil overile, saa vorder Sagen til næste Ting udsadt paa den Maade

1775: 267

at der i Same skal gaae Dom uden videre Stefning fra Paal Stumoes Side til næste Ting, hvad enten Ole Stumo fører nogen Vidner eller ej.

Ole Haldorsen Baartvedt og Anders Olsen Femanger hafde til dette Ting indstefnt Steffen Lille Giærevigen for Penge 12 rd: erfter!! (efter) haand skrift 1775, hvilcke Penge skulde være{e} betalt forinden St: Hans Tiid dette Aar med 11 rd: efter Haand skriften Thi hvis icke da 12 rd:, derfor nu at lide Dom og betale Omckost:
Jndstefnte Steffen Lille Giærevigen mødte ved Thor Kaathe som tilstod at han er lovlig stefnt, begiærte dernæst Sagen til næste Ting udsadt da han mindelig vil afcklarere Fordringen.
Citanterne paastod, at som de nu haver maat rejst forgiæves 3de Gange, og boer saa mange Mile herfra, kand de ej blive skadesløs med mindre end 2 rd: for deres Rejser og paastod Dom.

Eragted

Steffen Lille Giærevig gives Laug dag til næste Ting, saaledes at han da maae vente sig Dom efter Omstendigheder, uden videre at blive stefnt, saafremt han ej da kand viise {Beviis} Haand for at Pengene er betalt med lovlig Omckost:

Sagen mellem Reinert Underhougen og Michel Blochhuus med flere som seniste Ting stefnt af ham blev paaraabt, hvortil Parterne Declarerte, at de er forligt.

Peder Wache i Retteæskede sin seniste Ting andlagde og til nu udsadte Sag mod Ole Wache om adskillig tilføyed Skade, derfor at lide Dom etc:
Ole Wache mødte og tilstod lovlig at være stefnt, indleverede derpaa et Skriftlig Jndlæg uden Dato som blev oplæst dette Jndlæg sagde den indstefnte at Wintziens Galtung hafde skreved same.
Citanten fremstille[de] Vidnet Even Storeness som aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som Vidnet LænsM: Tollef Killesvigen, uden Forandring. Demiteret.

Citanten paastod Dom i Sagen, men tog sig resserveret at tiltale den indstefnte for sine brugte ulovl: Beskyld: i det i Rettel: Jndl:

Ole Wache begiærede Sagen udsadt for at føre Vidner paa sin Side og nafngav nu Guro Sletteness og mente og faae flere.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, paa det Ole Wache kand have Tiid til at forsvare sig, men fører hand da ej sine Vidner, bliver Domen afsagt efter allerede indkomen Oplysning.

Sagen mellem Willum Osvaag og Jngeborg Frønsdahl som seniste Ting andlagt, og til nu udsadt, blev paaraabt, hvortil Parterne sagde at de er forligt.

Tørris Ryen i Retteæskede sin nu 2de Ting førdte Sag mod Reinert Underhougen om ulovlige Beskyldninger, og begiærede Dom efter allerede førdte Vidner og Beviis.

1775: 267b

Jndstefnte Reinert Underhougen mødte og tilstod lovlig at være stefnt, sagde dernæst at hans vidner nu møder.

Tørriss Ryen sagde at han ej paahører Vidner i Sagen Reinert uvedkomende, endskiøndt han er stefnt at paahøre Dem.

1. Vidne Anna Wache, aflagde Eed og sagde: i Ord og Mening som Vidnet Peder Pedersen Wache. Demiteret.

2. Vidne Lars Jxdahl aflagde Eed og vidnede: at da Tørris {Ryen} Ulveness tiente hos vidnet, nu nogle Aar siden klagede han over at Tørris Ryen hafde kasted ham over nogle Gienter og sig self oven paa, hvor af han fick Skade for Brøsted, vidnet saag det ej, men veed han sc: Tørris Ulveness var lenge siuglig derefter. Tørris Ryen tilstod self at han giorde dette paa Spøckerie, uden at mene noged ondt dermed.

3. Vidne Torchel Tvedt aflagde Eed og vidnede: at for nogle Aar siden [var] vidnet tilligemed Knud Heggen og Tørris Ryen med flere, og vilde sancke hegge Ber, da for de og spøckte og kastede huuerne af hver andre, vidnet saag da at Tørris Ryen tog i Knud {Tvedt} Heggen, saag og at Knud Heggen var udj Elven men om Tørris Ryen giorde det veed Vidnet ej. Demiteret.

Vidnerne Brithe Tvedt og Daniel Heggen mødte ej

Thi frem[stod] stefne vidnerne Ole Skaffer og Tarrald Nerem den første at Britte Tvedt og den siste at Daniel Heggen er lovlig stefnt det de med Eed beckreftede, men Omund Tvedt, som var med dem Mødte ej som Stefnevidne.

Reinert Underhougen begiærede Sagen udsadt.

Eragted

til {i Morgen} \næste Ting/ udsettes denne Sag.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen d: 21 Nobr: Continuerede dette Ting.

Tollef Hambre hafde til dette Ting indstefnt Baar Hambre, fordie han haver taged noged Vehd i fra ham, derfor at lide Dom, paahøre Vidner og taale Dom.

Baar Hambre mødte og tilstod lovlig at være stefnt, sagde ellers at da Citanten havde hugged paa ham indom de Skifter som tilhørdte Baar Hambre, saa mente han Vehden tilhørdte sig og derfore tog den, det var older Vehd hugged i Udmarcken.

Citantens Vidner deraf mødte og tilstod
1. Vidne Erich Stangeland aflagde Eed og vidnede: at nu i Fasten var Vidnet efter Citantens Begiær, tilligemed Sten Stangeland, for at see den Oldervehd som Citanten sagde Baar hafde hugged paa sig, der kommende, sagde Tollef Hambre at Baar hafde kiørdt Vehden hiem til sig, og tilstod Baar dette self, Vidnet veed for Ræsten ej skifted, og altsaa ej i hvis Marck det var, men Tollef viiste Skifterne

1775: 268

og eftersom han viiste var hugged skeed paa ham. de blev og vist nogle andre Stæder som, Tollef sagde: at Baar hafde hugged. og han tilstod at hand hafde hugged der, men om det er i Tollefs Marck, eller i Baars Marck veed vidnet ej, men eftersom Tollef viiste dem, veed Vidnet ej andet end det er i Tollefs Marck. Demiteret.
2. Vidne Sten Stangeland er siugelig.

Eragted

Da denne Sag vedkomer saadane Ting hvorom Lovens 1 Bogs 16 C: handler, saa bliver same til Aastædet henviist, og ej paa Tinget at paadøme, hvorefter Tollef Hambre vil holde sig.

Christopher Dueland, hafde til dette Ting indstefnt, Ole Siøestølen for ulovlig næver Rivning, derfor da same er skeed i Citantens Skoug, at lide Dom og betale Omckost: samt paahøre Vidner.
Jndstefnte Ole Siøestølen blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Tollef Killesvigen og Ole Skaffer, som med Eed beckreftede at han er lovl: stefnt efter Jncaminationen.
Citantens Vidner, deraf mødte og fremstod
1. Vidne Knud Wiland og 2. Vidne Anders Colbenshoug, aflagde Ed og vidnede: at nu i høst mellem Micheli og Allehelgen var de efter Christopher Duelands Begiær paa Dueland, for at eftersee den Børre med Næver, som Ole Siøestølen hafde, hvormed Citanten hafde fundet ham i sin egen Marck, der komende spurgte Christopher Dueland ham om hvor han hafde faaed Næveren fra, han fandt ham nedi sin Skoug, siden Citanten hafde mercket at hans Skoug blev ilde med handlet med Næver Rivning. Ole Siøstølen sagde dertil at den Næver han hafde {reved} var i Ole Stenslands Marck hvor han fick Lov {at rive} \paa Næver/ paa den Maade {han skulde legge den} \laag/ i Marcken, da det var lettere der fra at hente den end om han hafde baaren den hiem til Gaarden, sagde videre at der laag endnu 3 Voger tilbage under same Skadt i Marcken, foruden det han bar paa. Christopher Dueland spurgte da den indstefnte Om han kunde lide paa det at Ole Stensland var hiemelsM: til Næv: hvortil Ole Sioestølen sagde ja det kunde han lide paa, og tilmed hafde han ej gaaed høylys Dag med Næveren, dersom han hafde stollen den. Demiteret.
3. Vidne Jngemon Rodtvold og Gabriel Dahlen aflagde Eed og vidnede at same Dag de andre vidner har omvidnet sc: 25 Octob: h: a: gick vidnerne efter Citant: Forlangende til Ole Stensland for at spørge om ej Ole Sioestølen hafde faaed Lov hos ham paa noged Næver, hvortil Ole Stensland sagde: at Ole Siøestølen hvercken været der eller faaed Lov paa noged Næver, hos ham, Ole Stensland spurdte da hvorfor Christopher Dueland spurdte saa, dertil

1775: 268b

[Christopher Dueland svarede] fordie jeg haver fundet Ole Siøstølen i min Marck med Næver i Dag og han skiødt paa Ole Stensland at han kom der fra med Næveren, Nej sagde Ole Stensland, han haver ej faaed Næver hos mig nu, Demiteret.

4. Vidne Johanes Waagen og Anders Kolbenshoug, aflagde Eed og vidnede: at selve Allehelgends dag i Høst var de tilligemed Christopher Dueland og Ole Sioestølen i Duelands Marck, for at see den Skade som var tilføyed Skougen med Næver Rivning, og viste da Ole Sioestølen hvor han hafde reved, hvilcket første Stæd var i Torjer Echaasens Marck, jo lengere de kom da ned i Christophers Marck jo mere Skamfaret var der, og derom sagde den indstefnte, her har ej Ole været allene, men nefnte ej om han mente sig self eller andre, der de nu kom endnu lengere, var der meged ilde medhandlet, dog udj Torjer Echaasens Skoug som de da sluttede: da sagde Ole Sioestølen der haver ej jeg været allene; Christopher Dueland spurdte da, om han hafde Lov at rive Næver i Echaasens Marck, hvortil Ole Siostølen sagde: nej jeg har ej haft Lov, jeg har reved uloves, jeg kom mig ret saa ondt til, og holdt han op om aftenen ved Støls Tiid. Christopher bad ham derpaa vise sig hvor Næveren laag, dertil han sagde Nej, naar den komer jeg har reved paa skal jeg viise det, dertil Christopher siger, kan skee naar jeg seer til ligger den paa mig, ja sagde den indstefnte jeg forstoe det, Ole Sioestølen tilstod og, at Christopher Dueland fandt ham med Næver Børren i hans egen Marck, Børren taxerete de paa en Vog, og dette sagde han hafde reved i Echaasen. Demiteret.

6. Vidne Torjer Echaasen og Ole Stensland, aflagde Eed og vidnede at Ole Sioestølen, haver aldeeles ej hos nogen hos dem faaet Lov dette Aar at rive nogen Næver i deres Marck. Demiteret.

Eragted

Den lovlig indstefnte men udeblevne Ole Ingebrictsen Siostølen gives hermed Laug dag til næste Ting at møde med sit Tilsvar i denne Sag.

Publiceret

1. Konge Skiøde til Michel Siursen paa 2 pd: 18 mrk: Smør i Gaarden Jndbioe for 91 rd: 64 s: dat: 21 Nobr: 1774.
2. Dito til Pedre!! (Peder) Larsen Wig, paa lige Brug i same Gaard for same Sum og same Dato.
3. Peder Jndbioes Grunde Seddel til Svend Nielsen paa et Plads Torch (Tosch) Echren kaldet, dat: 20 Nobr: 1775.
4. Udslettet Steffen Huustvedts Obl: til Lars Øfstebøe paa 80 rd: dat: 22 Nobr: 1763, betalt efter Qvit: af 13 Nob: 1775.
5. udslettet S[t]ephen Huustvedts Obl: til Lars Øfstebøe paa 43 rd: 3 mrk: 8 s: dat: 20 April 1771 efter Qvit: af 13 Nobr: 1775.
6. S[t]ephen Hustvedts Obl: til Erich Winnie paa 200 rd: mod 4 Procento og Pandt 1 løb Smør 6 Spd: korn i Huustvedt samt 2 voxne hopper dat: 20 Nobr: 1775.
7. Fogden Juel med fleres Skiøde til Reinert Knudsen Domesness paa 2 løber 1 huud i Gaarden Frønsdahl for 600 rd: 50 rd:!! (s:?) dat: 20 Junj 1775.
8. Reinert Knudsen

1775: 269

Frønsdahls Obl: til Jngeborg Reinerts Dr: paa 200 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb Smør i Frønsdahl dat: 20 Junj 1775.

9. Reinert Frønsdahls Dito til Provst Christie paa 200 rd: mod Pandt 1 løb Smør i Frønsdahl og 4 proCto: dat: 21 Nobr: 1775.

Siur Knudsen Øfreness hafde til dette Ting indstefnt Sten Nielsen Stongeland at modtage Løsnings Penge for sin paaboende Andeel udj Gaarden Stongeland udj aarlig Landskyld 2 løber minder 18 mrk: Smør, efter den Sum som hans Adkomst Brev eller Skiøde viiser han

self haver gived, og som Citanten er foreened med sin Svoger Biørne Houge, om denne deres formentlige tilckommende Odels Rett paa den Maade, at han skal betale bemelte Biørn Houge 20 rd:, hvad dag at han nemlig Siur Øfreness bliver Ejer af Godsed i Stongeland, eller om {han} Sten Niels: Stongeland ej vil modtage Løsnings Pengene, da at give en fuldkomen Contract, at han ej vil Krencke Citantens Odel om de lader ham boe urørt sin leve tiid paa Godsed, da det er Citanten om at giøre at lade Sten Stongeland boe urørt sin hele tiid, naar allene Citanten ej mister sin Odel; derfor at lide Dom til Løsnings Pengenes Modtagelse og at svare Processens Omckost:

Biørn Houge mødte for Retten og tilstod at han er paa den anførdte Maade forened med sin Svoger.

Jndstefnte Sten Stongeland blev paaraabt men mødte ej; og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Even Storeness som sagde han er lovlig stefnt efter Jncaminationen.

Reinert Underhougen mødte og spurdte om Sten Stongeland er stefnt, at, indfinde sig med sit Skiøde, og paastod Reinert at være den som tilhørdte Løsningen.

Siur Øfreness, begiærede Sagen til en ordendtlig Odels Sag andlagt.

Afskediget

Det viiser sig self, at denne Sag er af de, som ej, tilckomer paa Tinged at traqteres; men henhører til at paadømes paa Odels tompten, hvorfore den og til Paatale derhen bortviises, om Parterne trøster sig den der at udholde.

Fogdens Tingsvidner blev derpaa examineret hvorved inted var at observere som i Protocollen her bliver at anføre.

Til at betiene Retten, som Laug Rettes Mænd næst kommende Aar 1776, var ingen nye at udnefne.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab, hafde noged i Retten at udrette, blev Retten for dette Skibrede ophæved.

1775: 269b

Ao: 1775 d: 23 Nobr: blev almindelig Høste Ting holdet paa Tingstædet Lervigen, med Føyens Skibreedes Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Niels Folgerøen, Østen Spidsøen, Johanes Teigeland, Knud Røgsund, Johanes Spidsøen, Endre Grindem, Sæbiørn Spidsøen, og Gunder Stoche. Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kammer R/aa/d Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy øvrigheds Ordre som til beckiendtgiørelse er ankomen og forhen i denne Protocol extraheret.

Paa Fogdens igientagne Svar!! (Spørsmaal), om Sæde korns hensettelse hos Bonden, til forn[ø]den Udsæd i paackomende Nøds Tilfelde, blev dette Skibredes Almues Svar i alt, ligesom ved Waags Skibreede er andført.

Sagen som til seniste Ting andlagt og til nu udsadt, mellem Gunder Stoche og Jens Hertzberg, blev paaraabt, hvortil Citanten sagde at da Jens Hertzberg er død, er og Sagen ophæved.

Sagen mellem Lars Alsvog og Ole H: Gillie som seniste Ting andlagt og til nu udsadt, blev paaraabt, hvortil Parterne, sagde, at de er bleven forligt.

læst

1. Ole Løfalds Bygsel Seddel til Jens Jensen Horneland, paa 1 løb Smør 1 Huud i Bielland i Sex Aar dat: 10 Nobr: 1775.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden dagen d: 24 November Continuerede dette Ting.

hvorda blev læst

2. Sorensk: Hesselbergs Auct: Skiøde til Salemon Habbestad paa 1 løb 18 mrk: Smør i Søre Habbestad med Laxevaag og 18 mrk: Smør i Gadden for 200 rd: dat: 23 Nobr: 1775.
3. Claus Wulfs Skiøde til Sr: Nathanael Olrich paa Laxevogerne Skotningen, Skagen og Blegen, for 20 rd: dat: 19 Junj 1775.
4. Reinert Borrevigen med fleres Skiøde til Reinert Andersen paa 1 løb 4 ½ mrk: Smør i Agdesten for 114 rd: 4 mrk: 8 s: dat: 23 Nobr: 1775.
5. Lars Johans: Øf: Grindems Declaration til Sønen Ole Larsen, at han til den ene halvedelen i Øf: Grindem skal være ligesaa nær, som den Ælste Søn, og det for same Suma. dat: 22 Junj 1775,
6. Daniel Wichenesses Obl: til LænsM: Mathias Echeland paa 60 rd: mod 4 proCto: og Pant 1 pd: Smør i Wicheness, Dateret 23 Novembr: 1775.
7. Lars Larsen Lillebøes Skiøde til Sønnen Halvor Larsen paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Lunde for 54 rd: dat: 23 Nobr: 1775.
8. Salomon Habbestads Skiøde til Abraham Larsen paa ½ løb Smør ½ huud ½ Giedskind i Gaarden Stensbøe for 80 rd: dat: 24 Nobr: 1775.
9. Abraham S[t]ensbøes Obl: til Joen Gaaseland paa 80 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud ½ giedskind i Stensbøe dat: 24 Nobr: 1775.
10. Erich Lønnings Obl: til Niels Holme paa 80 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Lønning dat: 23 Novembr: 1775.

1775: 270

11. Johanes Luddens Obl: til Johanes Andahl paa 70 rd: mod 4 proCento Rente og Pandt 18 mrk: Fisk i gaarden Lodden dat: 23de Junj 1775.
12. Skifted efter Ole Nesse hvis ejendom i Nesse, er udlagt som Pantebogen udviiser dat: 27 Junj 1775.

Fogden i Retteæskede Sagen mod Egtegift Mand Niels Nedre Nesse for begangne Lejermaal med Pigen Malene Ols Datter, og paastod Dom, efter at den i Boen d: 3 Maj 1775, holdte Undersøgnings Forretning som approberet d: 12 Septbr: 1775 var indleveret.

Den indstefnte lod ved Skafferen svare, at han med lemfeldig Dom er fornøyed.

Afsagt Fogd

Niels Nedre Nesse som inden Retten haver tilstaaed at han som Egtegift Mand, haver begaaed Lejermaal med Pigen Malene Ols Datter, tilfindes herved at betale sine Lejermaals Bøder med 24 rd:, tilligemed 10de Delen af sin Formue, bereignet efter den i hans Boe holdte Undersøgnings Forretning dat: 3 Maj og approberet 12 Septbr: 1775, til 2 1/10 s:, ligesaa

skal han og hen bringes til Skibreedes LænsM: for der at sidde 8te Dage paa Vand og Brød. Det paadømte udreedes efter videre lovlig Adfærd.

Derefter lod Skibredets LænsMand andføre, at som det af den ganske Skibredets Almue er bekiendt, at bemelte Niels Nedre Nesse er i de aller fattigste Omstendigheder, sidder tillige med Kone og Mange Børn, saa erbød han sig paa Forbryderens veigne, at erlægge 6 rd: som under Aftingning, om Fogden dermed vilde lade sig nøye; herpaa blev Almuens Svar indhendtet, som i alt var overensstemende med LænsMandens Andragende; hvorfore og Fogden modtog de andbudne 6 rdr:

Joen Jngebrictsen Urrang hafde til dette Ting indstefnt, Ole Jngebrictsen Hodlund for forøved Slagsmaal, derfor at lide Dom, paahøre Vidner og betale Omckost:

Jndstefnte Ole Ingebrictsen Hodlund blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne;

Thi fremstod det ene Stefnevidne Ole Endvæhr som sagde at han tilligemed Niels Urrong som nu ej møder lovlig haver indstefnt Ole Jngebricts: Hodlund efter incaminationen og derpaa aflagde Eed.

Citanten fremstillede sine vidner.

Eragted

Da Citanten ej med 2de \Stefne/ Vidner har kundet beviise, at Ole Jngebrictsen Hodlund i Sagen er lovlig stefnt at paahøre Vidner og tole Dom, saa vorder Sagen for det første til i Morgen udsadt for at erfahre om Stefnevidnet Niels Urrong møder; Thi i Mangel deraf kand ingen vidner føres over den udeblevne Ole Hodlund og mindre over ham felde Dom.

1775: 270b

13. Holger Jngebrictsen Eides Obl: til Niels Holme og Søn paa 51 rd: 3 mrk: 8 s: mod 4 proCto: og Pant 1 pd: 3 mrk: Smør ¼ huud ¼ Bucksk: i Eide dat: 23 Nobr: 1775.

14. Knud Urrongs Skiøde til Simon Sæverud paa 2 pd: Smør 2/3 huud i i!! Gaarden Urrong for 70 rd: dat: 24 Nobr: 1775.

15. Sr: Nathanael Olrichs Bygsel Seddel til Paal Pedersen paa 18 mrk: Smør i Gaarden Waage dat: 14 Nobr: 1775. \Lejl: bet: 8 s:/

16. Do: til Knud Hansen paa 24 ¾ mrk: Smør i Geitung dat: 14 Novembr: 1775, Lejl: til Manuf: bet: 8 s:

Skibredets LænsMand Jver Knudsen Gram anmelte, at her udj Skibredet findes et Spedalsk Menniske ved Nafn Bertel Jngebrictsen Løchlingeholmen som med den Spedalske Siugdom er behefted, og til Jndlem/m/else i Hospitaled des aarsage trenger; Dette blev Almuen forelæst med ydermere Spørsmaal, om han noged til sin Jndlemelse er ejende, hvortil Almuen svarede at de alt formeged ved at det er rigtig, at Bertel Løchlingeholmen er med Siugdommen behefted, men hvad hans Formue angaar, da haver han tilforen været en Mand der haver stræved for Føden og end nu vel kand eje de ringe huuser han boer i, men som hans eneste Barn er baade siuglig og afsindig, ja blant deres Tal[e] som kaldes Byttinger; Saa mente de, at det ringe Faderen kunde eje, burde være til Barnes Underholdning, og hvad vil koste at faae ham i Hospitalet, at gaae i den almindelige Ligning.

LænsM: begiærede Tingsvidnet sluttet som blev bevilget.

Fogdens Sag mod Ole og Tollef Mæland, blev paaraabt, hvortil Fogden svarede at da de haver betalt noged af de ræsterende Skatter som paastefnt var, og loved det øvrige til næste Ting, saa var han fornøyed, at Sagen til saadan Tiid blev udsadt.

Eragted

Den begiærte Udsettelse bliver af Retten bevilged.

17. Niels Fylchesnesses Bygsel Seddel til Bertel Kiølfsen paa 7 ½ mrk: Smør 1/8 huud i Fylchesness dat: 24 Nobr: 1775. til Manufacturet af begge bet: 1 mrk:

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Dagen efter d: 25 Nobr: Continuerede dette Ting.

og blev da læst

17.!! Hr: Kamer R/aa/d Juel med fleres Skiøde til Knud Omundsen paa ½ løb Smør i Gaarden Ness for 75 rd: 3 mrk: dat: 24 Nobr: 1775,

18. Knud Osmunds:[s] Obl: til LænsM: Knud Rydland paa 40 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Ness dat: 24 Nobr: 1775.

19. Knud Osmunds: Nesses Vilckaars brev til Encken Ana Lars Dr: dat: 24 Nobr: 1775.

Med Fogdens sædvanlige Tingsvidner som nu blev

1775: 271

examineret og forseiglet, var inted at opservere og her at anføre.

Til at betiene Retten som Laug Rettes Mænd 1776 blev udnefnt følgende nye Laug Rettes Mænd sc: Jacob Hillestvedt, Jens Hille, Peder ibm:, Johanes Grindem, Endre Hofland, Jon Wiche, Rasmus Holme og Mathias Nysæter.

Som ingen efter 3de Ganges lydelig Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1775 d: 27 Novembr: blev almindelig HøsteTing holdet paa Tingstædet Lervigen, med Fiære Skibredes Almue, og Retten betient med efterskrevne Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Ole Drange, Lars Hougsbue, Christen Lindaass, Ole Biørdahl, Even Westvig, Ole Lier, Knud Trovaass og Hans Hope. Overværende udj Retten, Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juel, med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de kongel: Forord: og høy Øfrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocol extraheret.

Til Fogdens igientagne Svar!! (Spørsmaal) om Korens Hensettelse paa Gaarderne hos Almuen til Udsæd, faldt Almuens Svar lige som ved næst forrige Skibreede er bleven andført.

Læst,

1. Endre Houges Obl: til Jens Horneland paa 60 rd: dat: 28 Nobr: 1771 udsletted efter Qvit: 27 Nobr: 1775,

2. Udsletted Anders Øchlands Obl: til Knud Bue paa 99 rd: dat: 25 Junj 1773, efter Qvit: 27 Nobr: 1775.

3. Ole Øf: Wahlens Obl: til Jens Horneland dat: 24 Junj 1774, efter Qvit: af 14 Octobr: 1775.
4. Hr: Hertzbergs bygsel Seddel til Erich Johansen paa ½ løb Smør 3 Spand Korn i Øfre Lier dat: 27 Nobr: 1775. Lejl: til Manuf: bet: 8 s:
5. Joen Øchlands Obl: til Knud Bue paa 99 rd: mod 4 proCto: og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Øchland dat: 27 Nobr: 1775.
6. Jacob Soltvedt med fleres Skiøde til Lars Øftre!! (Østre) Braatetvedt paa 2 pd: 9 mrk: Smør 1 Huud i Østre Braatetvedt for 54 rdr: dateret 26 Januarj 1775.
7. Christen Lindaases Obl: til Jens Bielland paa 40 rd: mod Pandt ½ løb Smør ½ huud i Lindaass og 4 proCto: Renter dat: 27 Nobr: 1775.
8. Marj Aanens Datter Erves Gave brev til Dorthe Bærents Datter paa ½ løb Smør ½ hud i Gaarden Erve dat: 27 Junj 1775.

Ole Absalonsen Degrenesse hafde til dette Ting indstefnt; Ole Jndre Biørdahl for skyldig værende laante Penge 4 rdr: 4 mrk:, derfor at lide Dom og betale Omckost:
Jndstefnte Ole Biørdahl blev paaraabt, men mødte ej og ingen paa hands veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Mathias Echeland, og Skaff: Torbiørn Wig som med Ed beckreftede at Stefningen i lovlig Tiid er forckyndt efter Jncaminationen for den indstefntes Boepæl, og fandt de hans Kone, som hørdte der paa ellers fandt de ham self siden om dagen, og tilstod han da kraved

1775: 271b

for dem men sagde han hafde inted at betale med.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Den indstefnte Ole Biørdahl gives efter Lov, Laug dag til næste Ting.

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 28 Novembr: Continuerede dette Ting.

Sagen mellem Torchel Svendsbøetongen og Siur Emberland som nu 2de Ting haver været ventileret og til dette Ting udsadt, blev paaraabt, men som ingen af Parterne møder, beror med Sagen til næste Ting.

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Ung karl Endre Jacobsen Ørevig, fordie han forinden sin Confirmation haver besvangret Pigen Ana Aslachsdatter Hatten, af Føyens Skibreede, og derfor at lide Dom og betale som vedbør.
Den indstefnte Endre Jacobsen Ørevig blev paaraabt og mødte samt tilstod unød Forseelsen i sig self og bad om lemfeldig Dom. sagde tillige Lejermaaled blev begaaed paa Lehnes Gods.
Fogden indlod Sagen Dom.

Afsagt

Med indstefnte Endre Jacobsen Ørevigs egen utvungne Tilstaaelse, er det fuldkomen beviist, at han forinden han gick til Comfirmation, haver besvangret Pigen Ana Aslachs Dr: Hatten, Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at han skal betale Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel sine Lejermaals Bøder 12 rd:, henbringes til Bergens Tugt og Manufactur Huus, for der at arbejde ½ Aar, og til Skibredes LænsM: for der at sidde 8 Dage paa Vand og Brød. hvilket alt bør at efterkomes under videre lovlig Adfærd.

videre læst
9. Jens Horneland med fleres Skiøde til Ole Nielsen paa ½ løb Sr: ½ hd: i Houge dat: 27 Nobr: 1775 for 68 rdr:

Nye Laug Rettes M: til 1776 blev udnefnt Joen M: Øchland, Halvor Knud, Johanes Trons!! (Tronsen?) Lier og Erich Øf: Lier flere var ej.

Med Fogdens Tings vidner, som nu blev examineret og forseigled, var inted at observere, til at andføre.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibredet ophæved.

Og dermed er året 1775 ferdig.

Tingbok nr. I. A. 40 1772-1777 for Sunnhordland
Året 1776

(1776: 271b)

Ao: 1776 d: 10 Febr: blev Retten udj følgende Delinqvent Sags afhandling sadt paa det ordinaire Tingstæd Haavigen udj Strandvigs Skibreede og Retten betiendt med eftersk: Otte Edsorne Laug Rette og Meddoms Mænd sc: Anders Sævereide, Haldor ibm:, Samuel Sandahl, Engel Marchhuus, Joen Dalland, Heine Henanger, Johanes ibm:, og John Haavig. alt i Følge Stiftes Skrivelse af 18 Pasato der bevilger dette Extra Ting.
fremstod LænsM: Hans Engelsen Giøen og sagde sig ved Skrivelse af 9de Pasato og deri \til/lagde Ordre som Actor af same Dato, at have ved det fra Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel udstædde og siden forckyndte Skriftlige StefneM: af same Dato, Jndstefnt Qvinde Mennisket Christie Guldbrands Dr: til Doms

1776: 272

i Denne Sag samt den Egtegift Mand som hende Besvangret haver sc: Torchel Jsachsen Lersteen Landeværn med!! (ved) Hr: Capt: Segelches Compagnie til vedermæhle.
LænsM: Engel Hansen Giøen som beskicket Defensor af Fogd[en] efter skrivelse af 9 Pasato mødte og tilstod paa den indstefntes veigne lovlig Varsel.
Jndstefnte Torchel Lersten mødte self og tilstod at være til Vedermæle lovlig stefnt.
Actor begiærede vidnerne førdt som og alle mødte og for hvem Edens Forcklaring af Lov bogen blev forelæst med Formaning til Sandhed at sige den de i denne betydelige Sag lovede at efterckome.
1. og 2. Vidne Hans Schogseide og Torbiørn Uglehuus aflagde Eed og vidnede at efter de af et Rygte i Bygden, hafde hørdt, at Pigen Christie Guldbrands Dr: Bache lavede til, og var besvangret af Egtegift Mand Torchel J: Lersten, indfandt de sig af egen drift hos hendes Forældre paa Bache, og sagde at de hafde hørdt Datteren lavede til, hvortil Forældrene sagde, at de aldeeles ej kunde forstaae at hun lavede til, Thi de hafde en anden Datter som og i bland[t] siuntes tyck og iblandt smalere, derpaa Torbiørn Uglehuus, og Engel Tombre, gav sig

til at tale allene med Pigen om det same Rygte, dog inne i Stuen, derpaa hun siger, at hun mente \hafde været med Baren/ at gaae efter hendes Reig:!! (Reigning) til Kyndels misse, og hun hafde ej fortalt det til Forældrene, for ej at bedrøve dem, men sagt det til den Mand, som hafde besvangret hende, og bedet ham baade faae Folck at sige dem det som og at Kiøbe klæder til barnet, men som hun hafde vasket hendes Forældres huus og og!! Veg efter Bonde Brug og derved blevet vaad og Forckiølet, kiendte hun sig ondt gick derfore hen og laag sig, dette var self!! (selve) Jule aften, hvor alle efter Skik holder sig i Stuen med Drick, men hun laag i sit almindelige Leje paa Flors Lemen, Fødsels nøden kom da paa hende, og da hun hafde Fød det, og icke merckede det hafde Liv, efter hun hafde fød det, \og faaet det i hende/, saa giemte hun det i en kiste, og vilde allene bekiende for Torchel Leersten hvorledes tilgaaet var, ynsked og hans rejse til Byen ej hafde vared saa lenge, da hun vilde talt med ham, om at nefne alt til Forældrene, og viste hun dem Barnet, som var indsvøbt i Kluder i Kisten. hafde ej videre at vidne aflagde Eed og blev Demiteret tillige med Engel Tombre.

4. og 5. Vidne Siri Tombre og Christie Tombre, aflagde Eed og vidnede, at de efter LænsM:[s] begiær var for at besigte Barnet efter det var beckiendt den indstefnte Pige hafde født det, de saag Barnet, men kand ej sige om det var gaaet til Tiide eller ej, de har ej heller været med, naar dødfødde Barn har været fød, sagde dernæst at de ej saag det minste Tegn Til at der {lavede til} var lagt hand paa det eller nogen volsom hand var brugt mod Barnets Liv. vidste ej videre Demiteret.

6. vidne Guldbrand Haldorsen Bache, \Fader etc:/ aflagde Eed og vidnede: aldeeles ej, at vide om at hands Datter lavede til Barsel, for (før) efter Barnet var fød,

1776: 272b

tror for vist icke, at i fald hun hafde gaaed sin Tiid ud saa hafde hun nock beckiendt det om icke igienem sin Mund saa dog igiennem deres som Torchel Leersten dertil hafde udvaldt, men nu da Barnets Fødsel overkom hende uvented, hafde hun ej bædre Forstand end tenckte siden det nu er død fød og ingen vidste hun lavede til vilde hun holde alting skiuldt og siugdomen foraarsagdes af \at/ hun i skarp kulde hafde vasked Stuen, og maatte gaae til Sengs.

7. vidne Gure Engels Dr: Bache moder (Moder) til Delinqventinden aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som Manden næst forrige Vidne uden Forandring.

8. vidne Broderen Engel Guldbrandsen Bache aflagde Eed og vidnede inted til Sagens Oplysning. Demiteret.

9. vidne {Haldor Mehuus} \Torbiørn Uglehuus/ inddraget under de 3de første vidnes Byrd da han aflagde Eed, og derfor Demiteret.

10. Vidne Marrrithe!! Koltvedt aflagde Eed og vidnede: inted til Sagens Oplysning.

Derefter fremstod Dellinqventinden Christie Guldbrands Dr: Bache; som uden Baand og Fengsel unød beckiendte saaledes frivillig, at hun tiente hos Egtegift Mand Torchel Leersten afvigte Aar, og af ham blev besvangret, strax hun merckede sig med Barn, beckiendte hun det for ham, som ej forundrede sig derover, og bad ham tillige sige det til hendes Forældre, hvortil han svarede, de faar tiidsnock vide det, dette var ved Mickelsmes Tiider, noged for Juel vilde Torchel Leersten rejse til Byen, \hun/ sendte da {efter} Penger med ham til at kiøbe klæder for til Barnet, og vilde hun han skulde faae Folck at sige hendes Forældre det, naar han kom af Byen, dagen for Jule Aften, sagde hendes Forældre at hun skulde efter Skick vaske Stuen, hvilcket hun giorde, men af det da indfaldende kolde væjrligt og den mengde vand hun da maate handle med, blev hun forkiølet, klagde sig ondt i hovedet og gick i sin sædvanlige Seng paa Flors Læmen, og lagde sig, fick da siugdommen med en umannerlig Skielte, saa at hun blev hel slet, mercket da at fødsels Tiiden nermede sig, raabte derfor nogle gange om Folcke hielp, men da ingen kom, og hun maatte føde Barnet, og same hafde inted Liv saa vidt

hun forstod, tenckte hun med sig self at siden ingen veed at hun lagde til Barsel, og barnet blev død fød, {den} \hun/ haver og en god Samvittighed hun ej har lagt hand paa det, saa er det ej heller Synd at alting herefter holdes skiult, men saa snart Folck kom, som sagde sig at have hørdt hun lavede, til \B:/, tilstod hun alt og viste dem Barnet, og vilde inted have skiuldt, men al Aarsagen var at Torchel Leersten ej kom af Byen for efter Barned var født da h/an/d efter af-!! (aftale?) \ved Folck skulde have beckiendt det for hendes Forældre/ Bad i øvrigt at hun maatte faae en naadig Dom.

Ligesaa beckiendte Torchel Jsachsen Leersten at han er rette Barne Fader, og at saasnart Bigen!! (Pigen) for ham hafde tilstaaet at hun sc: Christie Guldbrands Dr: Bache lavede til Barsel, og {bad} \bedet/ ham sige det til

1776: 273

hendes Forældre, sagde hand, de faar tiidsnock viide det, hendes Reigning: var ude ved Kyndelsmisse, og mente hun at sige {ham} dem det naar hand kom fra Byen, hvor han \og/ kiøbte Barne klæder efter hendes Begiær og medsendte Penge, forinden han rejste beckiendte han det baade for sin Kone og for sin Morbroder Anders Kiærrevigen og kone, samt Søn, saa at det var almindelig beckiendt blant dem forinden hans Rejse, han vilde og som sagt med 2 Mand tilstaaed det for hendes Forældre saasnart han kom fra Byen, men da han ej kom forinden 2 Jule Dag var det alt opkomed at barned var Fød, og omgangen dermed veed han ej om.

Actor indleverede sin skriftlige Paastand og sluttede Sagen til Doms.

Defensor Engel Giøen paastod, at som det af Sagens ganske Samenheng og de indstefntes rene tilstaaelse tydelig er oplyst, at deres Tancke ej har været at hun skulde føde Barned i Døls maal, det ej heller kand kaldes at være saa skeed, saa indstillede han at han forventer allene saadan Straf over hende som over en anden Pige der bliver besvangret af en gift Mand, og indlod Sagen paa saadan maade til Doms.

Paa Rettens Tilspørgende svarede alle tilstædeværende, at Delinqventinden, aldeeles inted er ejende uden d: faa klæder hun siuler sig i.

Actor indl: de Hr: Chirurgii Attest og paastod Dom.

Derefter blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Af alt i Sagen passeret er, sees dette tydelig, at indstefnte Pige Christie Guldbrands Dr: Bache, er bleven besvangret af Egtegift Mand Torchel Jsachsen Leersten, og at hun, saasnart hun merckede hos sig, at hun var bleven med Barn, bekiendte det for ham hvorledes tilstod, med Begiær: at han self eller ved andre vilde aabenbare det for hendes Forældre, hvortil han svarede, de faar tidsnock vide det, dette skede ved Michaelie Tiider, Noged for Juel, da han rejste til Byen talede hun atter med ham, om at faae det beckiendt, og tillige sendte Penge med ham at kiøbe Barne klæder for, Pengene tog han med sig, og lovede tillige at lade det beckiendtgiøre for hendes Forældre, saasnart han kom hiem, at hun ved ham lavede til, ja tillige for (før) han rejste, melte det for sine egne nærmeste Paarørende, og imedens han var paa denne Rejse, var det at hun blev siug af en Forckiøling, lagde sig i sin sædvanlige Seng, og der af fødsels Smerte blev overfaldet og forløst, uden nogens Nærværelse. Betragter nu Retten den brugte Omgang af Pigen, saavelsom den i rettelagde Attest af De Hr: Chirurgii; saa erfahres med fuldkomen Vished, at det aldrig har været Pigens Tancke, at ombringe det Barn hun gick med, hvilcket beviises dermed, at hun kiøbte Klæder til Barnet, og at hun vilde han som var Barnets Fader skulde til kiendegive hendes Forældre, at hun lavede til Barsel, det hun self af Unseelse ej torde giøre, helst da hun hafde ladet sig besvangre af en gift Mand. At hun blev svag af det hun Vaskede sine forældres huus og Vægger, med største Rimelighed; saa at det ej var at undre, at hun maatte gaae til Sengs, og at hun gick i sin sædvanlige Seng

paa Flors Lemen, er ej heller at opholde sig over, naar overvejes, at hun troede sig self endnu at have omtrendt 5 Uger igien, og at hun saasnart Fødsels nøden kom paa hende raabede om hielp,

1776: 273b

maae man troe, siden de alle paa Jule Aften sadt inde i Stuen efter Skick og maaske hafde drickende Vahrer for sig, saa de ej hørdte et Raab eller fleere, tilmed beviiser de Hr: Cirurgii Attest, at Barnes Nafle var forbunden hvilcket er et sickert Beviis at Pigen vilde have conserveret Barnets Liv, om det havde været levende fød, derimod maae det allene kaldes en Uagtsomhed af Pigen, at hun i de Omstendigheder, hun vidste hun var i lagde sig paa en kal[d] Lem, da maaskee, at kulden contribuerede noged til en hordere Fødsel og Barnets Død, hvilcket siste hun efter sin taabelige Forstand søgte at siule i Tancke om, at det ej var Synd naar hun vidste sig frie at at!! have lagt Haand paa same hvilcket og Attesten viiser ej er sked. Af saa befatted Sag, kand Lovens allernaadigste Forskrift i 6 B: 6 Capt: 7 og 8 Art: ej her med Grund apliseres men efter Omstendighed kiendes og dømes hermed for Rett: at indstefnte Christie Guldbrandsdatter Bache, der har ladet sig besvangre af Egtegift Mand Torchel Jsachsen Leersten, skal for sin Uagtsomhed med at ligge sig i huuser fra Folcket, imod den Tiid hendes Barne Fødsel tilstundede og fordie hun ej strax hun fandt Folck efter sin Forløsning, sagde dem sine Omstendigheder og viisede dem barned, betale sine Lejermaals Bøder 6 rdr: og arbejde i Bergens Tugthuus udj 8 Aar, samt sidde 8te Dage paa Vand og Brød. Det paadømte efterkomes under videre lovlig Adfærd.
Delinqventinden var med Dom fornøyet.

ræster alt
Ao: 1776 d: 23 Martj blev Retten udj følgende huusebesigtelses Forret: sadt paa Gaarden Drange i Fiære Skibreede og Findaass Præstegield og betiendt med efterskrevne 6 Edsorne Laug Rettes M: sc: Samuel Fagerland, Ole Echeland, Johannes Bue, Aanen Omberland, Hans Hope og Ole Bue, Overværende LænsM: Hans Echeland som Laug Retted med sig til Stædet bragte. Alt i Følge Reqvirenten Jens Olsen Hornelands Begiær som Ejer af denne Gaard der skylder i Landskyld ½ løb Smør ½ hud hvilcken han haver tilckiøbt sig af Aanen Fransen Sveen efter skiøde dat: 26 Junj 1775. og i følge det udstædde mundtlige StefneM: hvorved Selgeren Aanen Sveen er indstefnt at overvære denne Forret: paa egne og sine Børns veigne.
Jndstefnte Aanen Sveen mødte ej og ingen paa hans veigne
Thi fremstod LænsM: Mathias Echeland og Omund Nesse, som med Eed bekreftede at Aanen Sveen med lovlig Tiid er stefnt efter Jncaminationen.
Huuserne blev derpaa taged under besigtelse og Taxeret som følger

1. Løen befantes saavidt i god stand undtagen der paa Mangler i Tag med Næver og oplægging 8 rdr: da hun nu haver paa den ene Side mæst Spontag.			
2. Floren inden i Løen bestaaende af gl: og forraadnet Timer og Baaser vurderet for	1	3	0
3. en Bue med Loft over vurderet i høyeste som den nu staar med Tag og Svaler	10		
4. Stuen med hengende kaave gl: med Troe, næsten forraadned kunde ej taxeres høyere da den er uden Tag	3		
5. Staburet med Tag, tømret saavit god ansadt	4	3	
Lateris	19	0	0

	19	0	0
6. Jldhuused kand ej staae, og derfor i høyeste nu værd		3	
7. gl: Smalhuus eller Skudt med Spontag		5	
8. et gl: forraadnet Somers Fæehuus uden bordtag forraadnet og til nedfalds		4	

Fleere huuser befantes ej, uden Smide og Nøst, der formedelst alder og Forraadnelse ej det minste var værd og kunde ej vurderes.

Stemerne blev efterseede, og befantes deraf den øverste aldeeles af ingen værdie og kand deraf inted nyttes eller blive staaende, men den nederste, i hvorlidet der og er om same blev dog nu med Slaackerne vurderet for 2

Suma paa det Taxerte	21	2	0

Retten besaag dernæst Ager og Eng, og befandt at Ageren er næsten i øde og i meged Vandagt, saa befantes og, at alle Veiterne var ganske igiengraaed, uden et paa som Ejerens Søn Ole, som nu boer paa Gaarden, haver optaged, Bøegaren var og næsten forfallen undtagen hvad nu værende Beboer haver nylig sadt i Stand, Skougen befantes og ilde medhandlet, og udhugged til skade med at tage Borcken af til Flæer, hvoraf Skougen udskemes, og i sin vext tvinges!! (hindres?),

Denne Forret:[s] Omckost:

Skyds til stædet med 4 Mand 5 Mil er	1	4	0
1 dags Diet penge		4	
1 dags Forretning	2		
Skyds og Diet hiem	2	2	
Stempp: Beskrivelse og Seglet	1		
	7	4	0
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse, loved af Manden self at betale	1		
LænsM: 2 mrk: M/an/d hver 1 mrk: 8 s: af mig betalt	1	5	
	10	3	0
For rettens Underholdning tillægges Reqvirenten	9	3	

Derpaa blev af den ganske Rett saaledes

Afskediget

Hvad huuserne i sin Tiid mere kand være værd end de nu er Taxeret for, tilligemed denne Forretnings Omckost: 20 rd: gives itsige Ejer eller hans Efterkomere Regres for, at nyde hos dem eller de som beviiser sig at have Rett at indløse denne Gaard Drange, og skal same betales foruden Kiøbe Sum/m/en skadesløs ligesom og Forbædringerne paa Gaarden i sig self.

Ao: 1776 d: 25 Martj, blev Retten i Continuation af den d: 11 Septbr: a: p: holdte Aastæds Sag mellem Enge Præsteg: og Gaarden Fittie, sadt paa sistbe:te Gaard Fittie i Etne Skibreede og betiendt med selfsame Laug Rette, undtagen at i Stæden for Hans Frette sadt nu Broderen Erich Wettestøe.

Reqvirenten LænsM: Svend Erichsen Fittie i Rettelagde sidt til denne dags Dato udtagne Continuations Contra Stefnemaal dat: 20 Januarj 1776

1776: 274b

som blev oplæst.
Paa Hr: Hegelunds veigne mødte hans beslegtede Niels Koren som vedtog det oplæste Stefnemaals lovl: Forckyndelse og sagde at da Hr: Hegelund seniste sluttede sin Sag til Doms er til nu ej Stefnt, tog i øvrigt alt fornødendt resserveret.
Vidnerne blev fremckaldet, og for dem Edens Forcklaring oplæst med Formaning til Sandhed at sige, den de lovede at efterkome og fremstod da
1. Vidne Siur Nielsen Tesdahl omtrendt 60 Aar fød her i Præstegieldet i Lille Dahlen, tiendte Sal: Johanes Fittie 15 Aar nu mod 20 Aar siden ej slegt til nogen af Parterne aflagde Forcklaring, at i den Tiid han tiente Sal: Johanes Fittie gick 2de Brugs Øger, 2 Kiør og Kalverne med ung Smalen i Nedre Øen og andre stæds til felles med Enge Præstegaards levende kiørene!! allene mens de andre var paa Stølen, Skifted mellem Præstegaarden og Fittie skal gaae fra en Marckesten bent fra udløen bent til Nøsthøllen, veed for ræsten ej om det var allene for Skoug hugst eller om det var for baade Marck og Skoug, hørdte at Sal: Johanes Fittie fortalgte at Fittie Manden sadt efter Lax ved Nøsthøllen. lovede at viise Stæderne.
2. [Vidne] Siur Jacobsen 36 Aar fød her i Præstegieldet tiente Sal: Johanes Fittie 1(?) Aar nu 19 Aar siden ej slegt til nogen af Parterne aflagde Forcklaring at Sal: Johanes Fittie hafde i Nedre Øen 2 á 3 Øger mens Somer Arbejdet og naar der var frøgt for Udyr, samt 2 Kiør mens de andre var paa Stølen, samt kalvene, og naar han siuntes hafde han og Ungsmalen der. veed aldrig at de bad Præsten om Lov til saadant, om Skifterne veed han ej, aflagde Eed og blev demiteret.
3. Vidne Torbiørn Paalsen Osvaag gl: 49 Aar fød her i Præstegieldet tiendte Sal: Johannes Fittie 2 Aar nu omtrendt 20 Aar siden ej slegt til nogen af Parterne, aflagde Forcklaring, i ord og Mening som næst forrige vidne, en gang som Sal: Johannes Fittie og vidnet gick i nedre Øen, viste han vidnet en Merckesten bent i fra udløen og sagde denne Skiller i mellem Præsteg: og Fittie og gaar det bent i gl: Elven, dog nefntes ej om det var allene til Hug eller til den ganske Ejendom. lovede at viise Stædet.
4. Vidne Jens Juleschaar Huusmand her under Fittie gl: 54 Aar fød her næst ved og boed her paa Fittie 18 Aar ej slegt, aflagde ed at for omtrendt 2 Aar nu afvigte allehelgen siden tilspurdte vidnet Hr: Hegelund i 2 Mands Paahør, i fra Svend Fittie om han vilde opsette Skiftes Gahr i Nedre Øen mellem Præstegaarden og Fittie efter Marckstenerne hvortil Præsten sagde jo det vil han giærne, vidnet begiærte Præstens haand derfor hvortil Præsten sagde det kand du giærne faae, men du har 2 vidner der er saa god som haand. Niels Koren spurdte vidnet om det blev sagt, at den omspurdte Gahr som skulde opsettes, var efter Merckestenerne i Nedre Øen mellem Præstegaarden og Fittie, eller om det var allene at vedligeholde Bøegahren, Vidnet sagde at der blev nefnt Skiftesgahren efter Merckestenene. Niels Koren maatte anmelde, at det førte vidne er Svend Fitties Tiener eller huusmand, og at same Udsigende ej maae blive at ansee uden som et Vidne der bliver ganske ugyldigt, og til ingen Skade for Hr: Heggelund, naar Lovens 1 Bog 13 Cap: henseende villige vidner af Retten opserveres som kraftig paa

1776: 275

stedes(?) Citanten Svend Fittie sagde at da LænsM: boer en Mil heri fra og Skafferen almindelig til Beskickelser bruges tog han ham uden at giøre sig tancker om det, at hans huus stod her paa Gaarden. Vidnet aflagde Eed og blev Demiteret.

5. Vidne Johannes Torjersen Giære aflagde Forcklaring i ord og Mening som næst forrige vidne uden Forandring, og var Baar Giære som nu er død den tiid med Skafferen og vidnet. aflagde Eed og blev Demiteret.

6. Vidne Joen Erichsen har tilforn i denne Sag aflagt Eed, aflagde nu den Forcklaring, at hvad som var at hugge i Nedre Øen i Sal: Hr: Korens og Hr: Althans Tiid huggede Præsterne alt til Skiøen, paa Præstens Side, og bad Fittie Manden dem \i Hr: Althans Tiid/ ej anse Gar konglerne, Sagde ellers, at medt for udløen staar en gl: Merckesten, som Sal: Johanes Fittie sagde staar mellem Fittie og Præstegaardens Ejendoms. Demiteret.

7. Vidne Ole Torsen Giære \har/ aflagt Eed i denne sig tilforn aflagde Forcklaring: at for en Tiid lang siden sagde Joen Erichsen at bendt af Udløen stod en Marckesten som skal skille mellem Fittie og Præstegaarden og skulde gaa derfra til Nøst hollen (høllen), men om det var allene for Hug eller for al Ejendom veed vidnet ej. Paa Svend Fitties tilspørgelse Sagde vidnet at Hr: Hegelund har indtaged i Nedre øen et huusMands Sæde og sadt derpaa en huusMand heder Niels. lovede at viise Stæderne. Svend Fittie spurdte hvad Præstegaarden kan føde mod Fittie i Nedre Øen, hvortil vidnet svarede at det var noged han ej har giordt sig Tancke om eller veed nu at svare paa.

8. Vidne Christian Althan, har tilforn i denne Sag aflagt sin Eed, og giorde nu den Forcklaring, at han vel haver hørdt, men ej seed, de Merckestener som skal være i mellem Præstegaarden og Fittie, og har Præsten har!! indhegnet i Nedre Øen et Plads, og i Øvre Øen et Plads samt taged meged ind til Bøe, ligesom han og allene har hørdt om Merckest: Paa Svend Fitties Spørsmaal svarede vidnet som Ole Thorsen.

9. Vidne Jocum Althan har tilforn i denne Sag aflagt Eed, og nu ligesom Broderen uden Forandring.

Citanten frafaldt de øvrige vidner, og begiærede Siun og Granskning efter de afhørdte.

Niels Koren forestillede, at ingen af de førdte vidner, har nogen sinde bevist at Fitties Beboere, har nogen fuldkomen Ejendom til Bejte i omtvistede Nedre Øe. skouge hugsten til de omprovede Mercker, nægter Præsten ej, derfor menede: at icke Vidnerne har nødig at anviise nogen skielstene men paastod Dom i sagen uden saadan Granskning, Præsten negter heller ej Fittie, at have saa mange Creaturer som de første Rettes dag førte vidner har omnefnt at gaae fra Fittie i Nedre Øen.

Svend Fittie formenede: at Merckestenerne er det Rette Skilrum i mellem Præstegaarden og Fittie og saalenge Præsten ej skaffer andet og bædre beviis mener han det bør gaa efter de mercker som findes, og om flere behøves formoder han Retten nu opsetter same.

Retten begav sig derpaa ud paa Marcken i følge med Parterne

1776: 275b

og vidnerne, og gick vii da først til den nermeste Udladen staaende gl: Merckesten, same befantes med kul under og vidner hos, Retten gick [d]erpaa til en Merckesten som skal være opsadt for omtrendt 9 á 10 Aar siden, den stod paa Nordre side af en Elve Qvickel, og befantes same med vidner hos og Kul under, 3de Merckesten \staar/ paa anden side af same Elv Qvickel befantes ligesaa med kul under, derfra til nederste kanten af Nøst Høllen fantes {2de} 3de saadane Merckestener begge med kul under og vidner hos, Naar Retten begransker disse Merckestener og anseer same neden fra, da siunes det som de gaar i en Runderling opefter til den Merckesten næst ovenom første Qvickel men den første Merckesten som og siuntes gamel befantes at staae oven for og mere af linnien.

LænsManden begiærede at faae dom til Skiftesgaards Oprettelse imellem Præstegaarden og sig, efter de af Retten i Dag overseede Merckestener der alle er befundne rigtig efter Loven, tilligemed Processens Omckost: Skadesløs som og for det ulovlige Forbud.

Koren næst endnu engang at bede Retten tage i nøye Overvejelse det vidnerne, icke har forcklared andet angaaende Merckestenerne, end at same efter Foreening, er nedsadt for at viise hvor Fitties Beboere skulde have Rettighed at hugge, men aldrig til alslags Ejendom, vilde nu, endskiøndt han og kunde have Rett at faae Sagen en gang udsadt for ved et Jndlæg at give Retten nøyere underretning om Sagens sande Samenheng, end nu i en hast mundtlig kunde skee, indlod Sagen til Doms, dog paa den Maade, 1. at LensM: Svend Fittie bliver tilfunden, ej at have flere Creature i Nedre Øen; end Hr: Hegelunds vidner har omforcklaret, 2. at Forbudets Brydelse bliver Svend Fittie til last. 3. at Jeres!! (Giærdes) gaarden for huusM/an/d nedrives og Nedre Øen settes i den forrige Stand, 4. at erstatte denne Processes Omckost: skadesløs med 20 rd: og indlod saaledes sagen dom.

LænsM: Svend Fittie ansaag det Hr: Hegelund[s] skede Forbud for ulovlig, da han veed sig ej at have taged noged fra Præstegaarden. 2. at han var fornøyed med saa mange Creaturer som vidnerne første Rettes dag d: 11 Septbr: har omforcklared, at gaa i Nedre Øen i fald han ej, som han dog haaber, faar skiftes gahr efter Merckestenerne, og at Præsten ej maae have flere Creaturer i Nedre Øen end da omtalt var. J øvrigt indlod Sagen dom med Processens Omckost: Skadesløse Erstattelse.

Koren vilde ej svare til Svend Fitties tilførte end henseende Creaturerne at hans Mening ej har væred, at Retten skulde tilfinde Svend Fittie at have saamange Creaturer i Nedre Øen som hans(?) (hand)

1776: 276

har sadt der ind og taged der i fra, naar han har faaed Bud at der var formange, men allene de, som han efter gl: Skick, har haft der uden Paaancke.

Svend Fittie lod tilføre, at naar Hr: Hegelund vil gaae forbie, det som hans vidner har forcklaret at der kunde fødes af Fitties Creaturer, saa vilde Svend Fittie ej heller vide af flere Creature i Nedre Øen end som vidnerne sist i Præstegaarden Forcklarede paa hans Side kunde fødes, og indlod Sagen Dom.

Denne Sags Omckost:, for siste Rettes Dag, anføres Saaledes

Skyds til Stædet 2 Mil 4 Mand er 4 mrk: 1 Dags Diet			
Penge paa hen Reis:	1	2	0
1 Dags Forretning	2		
Skyds og Diet hiem	1	2	
JndCaminations Penge		5	4
LænsM: 2 mrk: Mændene hver 1 mrk: 8 s: er	2	2	
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse	1		
	8	5	4

Foruden Actens Beskrivelse med Stemppled Papir som den betaler der same forlanger.

Derefter blev af den ganske Rett saaledes

Eragted

Da denne Sag er mellem det Kongelige Beneficerede Gods og Gaarden Fittie og angaar Ting, som ved Vidner ej ganske tilstreckelig er oplyst, og altsaa behøver meged nøye Eftertancke, Saa vorder denne Sag til doms Afsigelse optaged til næste Somerting, da domen skal afsiges her paa Gaarden første Tingdags Formiddag klocken 10 slet, men vil Parterne koste Extrating her paa Gaarden om 6 Uger, kand de da faa dom at høre.

Parterne var med Domen til Somertinged fornøyed,

Ao: 1776 d: 16 April blev Retten udj følgende Odels Sags Afhandling, sadt paa Gaarden Furhofde, i Strandebarms Skibreede og Præstegield bel:, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Lars Schage, Hans Dybsland, Jens Grønnevigen, Brynniel Houge, Knud Berthun, Helje Houge, Paal Dybsland og Peder Schage. Overværende i Retten Skibredets LænsM: Hans Øfre Waage, som Laug Retted med sig til stædet bragte.

Hans Furhofde mødte paa sin Søn Zacharias Hanssens veigne, og indleverede Skriftlig Stefnemaal dat: 5 {Octobr:} \Novembr:/ 1775, der med sine Paateig: blev oplæst og lyder saaledes. Lod dernæst anføre, at hans tilsist beskickede Forsvar af Fogden Hr: Kamer Raad Juel, Hr: Procurator Giøen, er siug og Sengeliggende og altsaa ej kunde møde denne Rettes Dag.

Jndstefnte Knud Siursen Furhofde mødte og tilstod til i Dag at være lovlig stefnt.

Citanten ved Fader indleverede det ham allernaadigst forundte Beneficium Paupertatis dat: 26 Maj 1776 som blev oplæst. Dernæst og hans paa denne Part i Furhofde meddelte Skiøder dat: begge 17 Octobr: 1755, og

1776: 276b

og!! tinglyst det ene same Dag og det andet dagen næst efter, hvorved han tencker at oplyse at han er rette Odels Mand til det nu paastefnte Gods. lagde dernæst i Rette den ham fra \for/ Stiftsbefall:[M:] Levetzou meddelte Resolution dat: 28 Julj 1774 som blev oplæst. videre i Rettelagde Hans Zachariassen, sin paa sine samtlige Børns veigne lovlig læste Odel og PengeMangel dat: 1 Octobr: og tingl: 15 Do: som blev oplæst.

Jndstefnte Knud Siursen mødte og indleverede sit Skiøde paa det paastefnte i denne Gaard dat: 19 Octobr: 1774, tingl: 16 Maj 1775 som blev oplæst.

Den til Vedermæle indstefnte Niels Joensen Furhofde indleverede og sit af Citantens Fader udstædde Skiøde paa denne Gaardpart dat: 13 Maj 1771 der blev oplæst dernæst at være til Vedermæle lovlig Stefnt mente for Ræsten at Sagen er ham uvedkomende.

Citantens Fader Hans Zachariassen paastod, at som inted om selve Odels Retten kand være at Disputere, men same ufeilbar hører hans Søn til; Saa paastod han allene, at Gaarden maatte Gaae til ordentlig Taxation, af uvillige Mænd, og hvad same Taxerer Gaarden for, er hans Søn villig strax at erlægge, har for Ræsten ingen Penge nu at byde i Retten, men vil høre sig om same, naar Dom er falden, og mener da at faae laant Penge til sames Jndløsning.

Jndstefnte Knud Siursen indleverede de af LænsM: og Mænd, holdte, saackaldet, Besigtelse dat: 6 Junj 1775 som viiser i hvad Stand, at huuserne var da han annamede same, hvilcket Documente blev oplæst. lagde dernæst i Rette, en Opteignelse paa hvad han haver kiøbt til huusernes Forbædring, hvilcken er uden Dato same lyder saal:

Citanten ved Fader negtede at ville erstatte de opteignede 15 rd: 4 mrk: men paa sin Søns veigne, paastod at løse Gaarden efter Taxation, og at fra vurderings Sumen, skal trecke de 100 rd: han fick for Vilckaaret, som Niels Furhofde skulle svare ham, lagde derom i Rette som til Bevis et Tings vidne dat: 16 Octobr: 1775 som blev oplæst.

Jndstefnte Knud Siursen Declarerede, at han ej vil vide af nogen Vurdering paa Gaarden, da det af Citanten Zacharias Furhofdes Fader Hans Furhofde til Niels Jonsen ibm: udstædde Skiøde viiser hvad han for Godsed self har annamed, og uagted at med vidner nocksom kunde beviises, at Gaarden er forbædret, siden Hans Furhofde Gick derifra, paastaar han ej mere end de 400 rd: og de anførte 15 rd: 4 mrk: samt nu iførte Omckost: det øvrige tog han sig Reserveret hos selgeren.

Citanten vedblev sin Paastand om Gaardens vurdering.

Eragted

Retten vil icke negte Citantens Fader Hans Furhofde den over Gaarden forlangte Taxation; til hvilcken Ende denne Odels Sag udsettes undtil Vurderings Forret: i Rettelægges.

Ao: 1776 d: 16 April, blev Retten udj følgende Taxations, Siuns og Vurde-

1776: 277

rings Forret: sadt paa Gaarden Furhofde i Strandebarms Skibreede og Præstegield, følgel: Hans Zachariassen Furhofdes paa sin Søn Zachariass Hansens Begiær, og Retten betiendt med følgende Otte Edsorne Laug RettesM: sc: Lars Schage, Hans Dybsland, Jens Grønnevigen, Brynniel Houge, Knud Berthun, Helje Houge, Paal Dybsland og Peder Schage, Overværende i Rett[en] Skibr: LænsM: Hans Øfre Waage.

Citanten ved Fader indl: det ham allernaadigst meddelte Beneficium Paupertatis dat: 26 Maj 1775 som blev oplæst. Lod saa anføre, at have til denne Forret: indvarslet Beboeren paa disse ½ løb Smør ½ huud i denne Gaard Furhofde Knud Siursen, at bievaane same.

Jndvarslede Knud Siursen Furhofde mødte og tilstod lovlig Varsel.

Laug Rette som nærmeste beboere af denne Gaard, og som de, der same meged vel kiender, saavel inden som uden giærds, kunde ej, naar skulde betragte, same, som en Ting der skulde vurderes efter sit naturlige værd, og ej som en Ting en Mand maatte give en høyere Suma for, for at faae et Stycke Brød at leve af, og følgelig maatte legge en større Capital i end dens rette Værd er, Vurdere same nu høyere, med Skoug, Marck, huuser og andre herligheder end som 3 rd: hver Marck er tilsamen den Suma 162 rdr:

Reqvirenten var med vurderingen fornøyed, og sluttede Forret: paa sin side.

Mod Vurderingen hafde Knud Siursen ej at erindre, men lod allene, anføre, at han forhaabede: at denne Vurderings Sum ej blev til nogen Følge i Odels Sagen, da hans Formand har betalt 400 rd: og han self 473 rd: 3 mrk: i Rede Penge for same.

Forret: \Omckost:/ blev derpaa anført saaledes

Skyds til Stædet 5 Mil med 3 Mand	1	1	8
1 Dags Diet penge paa hen rejsen		4	
1 Dags Forretning	2		
Skyds og Diet hiem igien	1	5	8
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse	1		
de 8 Laug Rettes M: hver 1 mrk: 8 s:	2		
LænsM: 2 mrk: Stempp: 1 mrk: 8 s: Besk: og Seglet 5 mrk: 4 s:	1	2	12
	10	1	12

Eragted

Denne Forret: bevilges slutted, og skal Reqvirenten strax meddeeles.

Eftter {tilladt} \3 timers/ Tiid, blev denne Odels Sag igien foretaged, og i Rettel: Hans Furhofde, den i dag over Gaarden holdte lovl: Vurderings og Taxations Forretning, hvorefter han paastod Gaarden sin Søn tildømt. og indlod Sagen paa denne Maade til Doms dog saaledes at han forventede Processens Omckost: sig erstatted, efter Rettens Skiøn.

Knud Siursen paastod, at den i Rettel: Vurderings Forret: ej maatte Agtes, da i Skiødet utryckelig, nefnes hvad Gaarden er solgt for

1776: 277b

fra OdelsMandens Fader; og da all Billighed i det minste hiemler ham denne Sum, saa paastod han same tilbage, med Forbædringernes Erstattelse og Processens Omckost: skadesløs igien, og indlod Sagen Dom.

Denne Sags Omckost: er lige med de i Taxations Forret: anførte med tillæg af Stempp:

Eragted

Denne Sag optages til Doms paa et par timer.

Efter fastsadt Tiid, blev i denne Sag af den ganske Rett saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Ved det af Citanten Zacharias Hansen udstædde Stefnemaal af 5 Nobr: 1775, mod Knud Siursen Furhofde, betreffende Odelsløsning, til ½ løb Smør ½ huud eller 54 mrk: Smør i Gaarden Furhofde, har han paastaaed, at indløse Godsed som sit Odel, efter den Taxt et uvilligt Laug Rette der paa setter, og nyde Erstatning for Processens Omckost: Mod dette haver indstefnte Knud Siursen svared: at han holder sig det af Citantens Fader Hans Furhofde udstædde Skiøde af 13 Maj 1771 efterrettelig, og paastaaer allene af Odelsmanden den Sum erstatted, som hans Fader self har oppebaared, tilligemed Erstatning, for anvendte Forbædringer, samt Processens Omckostning, uanseed han self paa en offentlig Auction har gived mere. Betragter nu Retten de i rettelag[d]e Documenter, og deri blant fornemelig de 2de Skiøder af 17 Octobr: 1755, det tagne Tingsvidne af 16 Octobr: a: p: tilligemed Stefnemaaled og det først anførte Skiøde, da oplyses fuldkomen, at Citanten Zacharias Hansen Furhofde, er til Godsed en retmessig Odelsmand, og at same hans Odel ved lovlig Pengemangel af 1 Octobr: 1771 er conserveret; Men at han formener sig den Rett, at løse Godsed, efter i Dag i Rettelagt Taxations Forretning, strider imod al Naturlig Billighed, da i hans faders udstædde Skiøde dat: 13 Maj 1771 udtryckelig er nefnt hvad Suma Godsed fra Etlæggen er solgt for, saa at Vurdering over Gaarden, var ganske unødvendig, og ej i Overensstemelse med Allernaadigst bydende i Forordningen af 14 Januarj 1771, 7 § Den Jndvending som Odelsmanden komer med, nemlig at hans Fader ickun haver faaed 300 rdr: for Gaarden og 100 rdr: for et Vilckaar, han under kiøbet resserverte sig, bordtfalder af sig self, baade fordie det ej tilstreckelig er godtgiordt, saa og fordie; at om Gaarden virckelig hafde væred solgt med heftelse af Vilckaar, maatte den som indløsning paastod, dog erstatte saadan Heftelse saavelsom kiøbe Sumen, da begge Deele kom hans Fader til gode. Det vilde og falde mod al Rimelighed, at en Mand skulle kunde selge sin Gaard for en overdreven Penge, til en anden som til et Gaardebrug høyst kunde være trengende, og Selgerens Søn, paa Grund af Odel, skulde løse Godsed tilbage efter en Vurdering, der ofte ickun, vilde naa en trediePardt af de Penge, Løsnings Mandens Fader self hafde nødt og modtaged. Eftter disse og flere Omstendigheder kiendes og Dømes hermed for Redt at indstefnte Knud Siursen Furhofde, skal til næste Lovens Fardag 1777

ryddiggiøre de paastefnte ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Furhofde, til Zacharias Hansen, som til Godsed er rette og sande Odelsmand, mod at nyde de 400 rdr:, som Niels Joensen Furhofde efter Skiøde af 13 Maj 1771 haver betalt til Citantens Fader. For de paaberaabte skede Forbædringer som ubeviist befries Odelsmanden; Derimod betaler han til Knud Siursen, fordie han ej lovlig haver budet ham Løsnings Pengene efter Skiødet; men ved sin Paastand om Vurdering, paatrengt ham denne Odels Sag i Processens Omckostning 12 rdr: samt til Retten etc: for begge Forretningene efter Reigning 20 rd: 2 mrk: 8 s: Det paadømte udredes efter lovl: Adfærd.

Citanten begiærede Domen beskreven.

betalt alt

Ao: 1776 d: 18 April blev Retten udj følgende Odelsags Afhandling sadt paa Gaarden Rørvig i Strandebarms Skibreede og Præstegield bel: og Retten betiendt med følgende Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Rasmus Ohme, Ørje ibm:, Rasmus Solbiørg, Erich Brue, Ole

Lille Fosse, Niels Rise, Haaver Berge, og Torjer Siuefsæter. Overværende LænsM: Hans Waage som Laug Retted med sig bragte.

For Retten fremstillede sig, wise LænsM: Engel Giøen, og fremlagde Fuldmagt som han hafde fra sin Fader Procurator Hans Giøen i hans lovl: Forfald, dat: Giøen d: 16 April 1776 som blev oplæst. Dernæst i Rettel: han et Skriftlig Stefnemaal, som tydelig nock oplyser Sagen dat: Giøen d: 28 Nobr: 1775, hvilcket lyder saaledes.

Jndstefnte Iver Rørvigen mødte og tilstod at være lovlig stefnt.

Giøen lod tilføre og paastod at Citantens vidner maatte fremckaldes og overhøres.

Vidnerne mødte, for hvem Edens Forcklaring blev forelæst, med Formaning til Sandhed at sige, den de lovede at efterkome, og fremstod

1. og 2. vidne Johanes Store Linge og Haaver Tvedt aflagde Eed og vidnede: at nu i Høst for Juel men efter Skorren, var de efter ForM: Johannes Fosses Begiær paa Myndtlingen Anna Torbiørns Dr: veigne, og bød gl: Jver Rørvigen 24 rd: de 20 rd: for Godsed hendes Fader skulde eje og 4 rd: for Sage Parten, og fick de da det Svar at de ej modtager same, havde ej videre at vidne Demiteret.

3. Vidne Torbiørn Joensen Mundem mødte nu ej.

4. Vidne Torjer Lille Fosse ej slegt til nogen af Parterne aflagde Eed og vidnede: Giøen lagde hans følgende Qvest: til besvarelse sc: 1. Om vidnet icke veed, at Torbiørn \Ivers:/ Rørvig var ejende 3de Parten i Rørvig Sag. 2. Om ej vidste han ejede 20 mrk: i Gaarden, 3. og om han ej var Rette Odels Mand til same Gaard. 4. Om ej vidnet hørdte af Sal: Torbiørn \I:/ Rørvig at han hafde løst sine Medarvinger ud af same. til 1. Qvest: hørdte det af den afdøde Torbiørn Iversen Rørvigen self, at Saugen var deelt saaledes at han hafde 3de Parten, og tog 3de Parten i Mercknings Pengene, som og vidnet for sin Andeel betalte ham. til 2. Qvest: veed ej derom. til 3. Qvest: at Sal: Torbiørn Iversen Rørvig var Iver Rørvigens Ælste Søn, til 4. Qvest: veed ej derom. Demiteret.

5. Vidne Johannes Store Linge ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1.

1776: 278b

Qvest: veed ej derom. til 2. Qvest: hørdte af Sal: Torbiørn Iversen Rørvig Self, at han hafde indløst af sine Søskende det de Arvede efter Moderen, og dette hørdte vidnet af ham nogle faae aar efter Moderen var død. til 3. Qvest: som næst forrige vidne. til 4. Qvest: besvaret under anden. Vidnet sagde, ellers: at han Spurdte Sal: Torbiørn Iversen Rørvigen, om han hafde Skiøde paa det Gods han hafde løst af sine Medarvinger, hvortil han svarede: Nej! hans Fader hafde loft ham at faae løse noged til, og vilde han da for beckost: løse det med et Skiøde. Demiteret.

6. Vidne Hans Store Linge ej slegt aflagde Eed og vidnede til 1: Qvest:, veed ej om hvem som var Ejer af Sagen, men da Sagen siste Gang skulde i stand settes, kiøbte Torbiørn Iversen Rørvigen tilfang af vidnet, og sagde \han/ at han maatte svare sin Part i Sagen. til 2. Qvest: hørdte det adskillige Gange af Sal: Torbiørn Iversen at han hafde løst sine Medarvinger ud af de 20 mrk: i Gaarden som nu er paastefnt; til 3. Qvest: som de forrige vidner, til 4. Qvest: besvaret ved anden. Demiteret. vidnet sagde mange gange at have betalt ham Sagl(?)

7. Vidne Sten Rørvigen ej slegt til nogen af Parterne aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: veed ej om han ejer 3de Parten i Sagen, men vel at han brugte 3de Parten og opbygde 3de Parten i Sagen, men hvad Mellem handel som var mellem Sal: Torbiørn Rørvigen og Faderen veed vidnet ej, til 2. Qvest: veed Sal: Torbiørn Jversen Rørvigen brugte, men ej at han ejede 20 mrk: Smør i Rørvigen, til 3. Qvest: han var Iver Rørvigs Ælste Søn, til 4. Qvest: hørdte det af et løst Rygte. Demiteret.

8. Vidne Haaver Tvedt ej slegt til nogen af Parterne, aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest veed ej derom, dog veed Vidnet, at han kosted Materialerne og Bygnings Lønen paa en 3de

Part i Sagen han brugt og 3de Parten i Sagen, og sagde han kosted 3de Parten i Saugebladet og i Taxations Forretningen. til 2. Qvest: hørdte af Sal: Torbiørn Jversen, at han hafde løst sine Medarvinger ud i de 20 mrk: han boede paa i Rørvig, og laant pengene hos Lars Torchelsen Tørvig, og maatte svare Renter deraf, Vidnet spurte ham om han hafde giordt Skiøde paa de 20 mrk: Smør i Gaarden, hvortil han sagde Nej, det var bare beckostningen, men Faderen hafde loved ham med Tiden at faae løse enten halft eller alt, og saa vilde han skiøde det med en gang. til 3. Qvest: var ælste Søn. til 4. Qvest: besvaret under 2. Qvest: Demiteret.

9. Vidne Heine Coltvedt Søskenbarn til gl: Iver Rørvig aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: veed ej derom. til 2. Qvest: hørdte af et Rygte at Torbiørn Iversen Rørvig boede paa 20 mrk: Smør i Rørvig, som han skulde have løst af sine medArvinger og laant Pengene til i Torvigen (Tørvigen), men ej giordt skiøde derpaa. til 3. Qvest: var Iver Rørvigens ælste Søn. til 4. Qvest: besvaret med 2. Qvest: Demiteret.

10. Vidne Lars Tørchelsen (Torchelsen) Torvigen, har til Egte Myndtlingens Moster, aflagde Eed og vidnede til 1. Qvest: sc: dette: Om vidnet icke laante Penge til afdøde Torbiørn Rørvigen, til at indløse det paaanckede Gods for, at at!! vidnet fick udlæg for sine Penge, paa Skifted efter Torbiørn Ivers: Rørvigen i Godsed.

1776: 279

til denne Qvest: svarede vidnet, jo som omspurdt er. til Qvest: om Saugen sagde vidnet, at have hørdt af Sal: Torbiørn I: Rørvigen at han vilde løse 3de Parten i den, men om det skeede veed vidnet ej. Vidnet sagde til Torbiørn Rørvigen, at han skulde giøre Skiøde paa de løste 20 mrk: i Gaarden, hvortil han svarede, at hans Forældre var gamle Folck, og han vilde giærne for beckostning skyld, giøre Skiøde paa mere paa en gang, og sagde han at Faderen hafde loft ham det. Demiteret.

11. Vidne Synneve Rørvigen Moder til Citantinden, blev ej til vidne af Retten antaged.

12. Vidne Lars Iversen Lille Linge, Farbroder til Citantinden, aflagde Eed og vidnede, paa dette Spørsmaal sc: om han ej haver faaed Penge for det Gods han blev udlagt efter Moderen, af sin afdøde Broder Torbiørn Jversen, efter Vurderingen. Vidnet sagde: at nogle Aar for hans Broder Døde, kom han til vidnet, og bad ham tage mod de Penge for Godsed som var vidnet Udlagt, hvortil han svarede: er du forligt med de andre derom, svarede han ja, bad saa vidnet, modtage Pengene, fordie han mente han kunde Sutle Pengene bordt om han self forvarede dem, vidnet tog i mod Pengene paa den Maade at de skulde nermere forenes om Godsed, og sagde Torbiørn Ivers: at han self ejede Pengene. Demiteret.

13. Vidne Torbiørn Iversen Rørvig aflagde Eed og vidnede, er broder til næst forrige vidne. aflagde paa Spørsmaaled til ham dette Svar, att han ej veed enten han har faaed Penge, for de 4 mrk: Smør i Rørvig som han arvede efter Moderen, eller ej, af sin Broder, blev heller aldrig talt derom med ham, det han erindrer. Demiteret.

Giøen fandt fornøden, at fremckalde nogle af de førdte vidner for at giøre Forcklaring, hvor lenge afdøde Torbiørn Ivers: Rørvig, ejede og beboede dette nu paaanckede Gods og fremstillede han

Johannes og Hans Linge, Haaver Tvedt og Lars Torvigen, som sagde at hvad Ejendomen angaar, har de vidnet om for (før), men de veed han kom at boe aaret efter den store Brand i Bergen, som skeede aaret 1756, han boede altsaa paa de 20 mrk: i Gaarden i 12 Aar, Vidnet Johannes Linge vidste ej herom. Demiteret.

Det udeblevbe vidne Torbiørn Jonsen Mundem, frafaldt Citanten.

Giøen i Rettel: 2de Skifte brever, det første efter Citantens!! Moder Anna Joens Dr: Rørvig dat: 16 og 17 Septbr: 1748, det andet efter den umyndiges Fader Torbiørn Iversen Rørvig af 8 Septbr: 1770, hvor af tydelig kan sees, baade i Registeringen og Udlæg at den umyndiges

Fader var ejer [af] baade de 20 mrk: i Godsed og en 3de Deel i Sagen, lod dernæst tilføre, at han siuntes, at Sagen var tydelig nock oplyst paa Cit: Side, hvilde!! (vilde) derfor ej opholde Retten med lang og vidtløftig Proceduur men lagde i Rette sin Skriftlige Paastand og i Rettesettelse dat: Rørvig d: 18 Ap: 1776 som lyder saaledes. og Sluttede altsaa Sagen til Doms.

Den indstefnte lod ved Søn svare: at han veed aldrig at enten Godsed

eller Saugen er betalt. begiærede i øvrigt Dom.

Retten begiærede at see den afdødes Skatte bog, hvortil de svarede at han ingen Skatte bog ejede eller, var indført som Ejer hos Fogden.

Retten forlangede at see gl: Iver Rørvigens Skatte bog, hvoraf ingen Oplysning om {Ejerens} den afdødes Ejendom fantes Men Faderen har staaed for alt.

Denne Sags Omckost:

Skyds til Stædet 6 Mil med 3 mrk:!! (Mand?) er 9 mrk: en dags				
Diet Penge 4 mrk:		2	1	0
1 Dags Forretning		2		
Skyds og Diet hiem		2	1	
Fogden som sædvanligt mig levered		1		
LænsM: 3 mrk: Mænd hver 1 mrk: 8 s:		2	3	
Stempp: 1 rd: Besk: og Segl: 5 mrk: 4 s:		1	5	4
		---	---	---
	Er	11	4	4

Eragted

Sagen optages til Doms paa en Time.

Derefter blev i denne Sag af den ganske Rett saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Ved nøye at eftersee, de i denne Sag førte Vidner og bevisligheder, bliver dette oplyst, at Sal: Torbiørn Iversen Rørvigen, haver boed paa 20 mrk: Smør i Gaarden Rørvigen i 12 Aar, nemlig fra 1758 til 1770, uden at have haft lovlig Adkomst derpaa, naar nu tillige betragtes, at han døde aaret forinden den siste Forord: om Odels Retten i Norge udkom, og følgelig ej kand tilreigne sig Retten til et Gods han ej haver opleved hefd paa; Saa kand ej heller hans Datter Anna Torbiørnsdatter, vinde Rett paa det Gods, hendes Fader ej hafde hefdet, og omendskiøndt han hafde opleved den Tiid Forord: blev udgived, kunde \han/ dog ej {til} faae Hævd paa det Gods, han ej med lovl: Adkomst, paa kongens Stempp: lovlig tinglyst hafde ejed; Thi et paaraab af Vidnerne, allene efter den afdødes Sigende, at han skulde have løst Godsed, beviiser inted mere end dette, at Godsed er indført til Ejendom i hans Skifte og der udlagt. Derimod beviises med i rettelagt Skiftebrev af 16 og 17 Septbr: 1748, at nu afg: Torbiørn Iversen Rørvig arf faldt efter sin Moder 4 mrk: Smør, hvilcket han haver ejed til 1770 [da] han døde, og følgelig i rolig hævd 22 Aar. Af saa befatted Sag kiendes og Dømes hermed for Rett, at Anna Torbiørns Dr: ej kan ansees for Odelsmand til mere Gods i Rørvigen, end de 4 mrk: hendes Fader haver arved efter sin Moder, hvilcket hun og maae tiltræde til Fardag 1777, SaugeParten falder ingen hævds Rett med, følgelig beholder gl: Iver Rørvigen same, da han har kongelig Bevilling derpaa. Af Processens Omckost: betaler gl: Iver Rørvigen Rettens Sall: 12 rd: for det Qvackel han med Godsed har brugt.

Citanten begiærede Domen besk: og 4 Ort til Stempp: frafaldt Begiæring om Domen.

Anno 1776 d: 1 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sageting holdet paa Tingstædet Godøesundet, og Retten for Waags Skibreedes Almue betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Jens Knudsen Rydland, Ole Tvedte, Lars Wevaag, Rasmuss Gresdahlen, Even Jacobsen Kalve, Biørne Endresen Gougsvig, Aadne Jørgensen Kalve, og Størch Olsen Kolbensvigen. Overværende udj Retten Fogden Hr: Kammer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Knud Gielmeuyden, med LænsM: Knud Rydland og menige Tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst

1776: 280

blev læst følgende Forordninger og Øvrigheds Ordre saasom

1. Forordning om Stemplet Papirs Brug, i Begge Kongerigerne Danmarck og Norge for aaret 1776 og fremdeeles, dat: 27 Nobr: 1775.
2. Do: at ingen maae paastaae eller tilregne sig Forckiøbs Rett til strandet Skib og Gods, dat: 7 Xbr: 1775.
3. Dito at til Egteskaber skal herefter, ligesom forhen, søges Bevilling, dat: 14 Xbr: 1775.
4. Do: om Danske Speciers Udmyntning og Coursering dat: 2 Januarj 1776.
5. Do: om Jndføds Retten, hvorefter Adgang til Embeder i hans Majestets Riger og Lande forbeholdes allene de indfødde Undersaattere, og dem som derved lige agtes, dat: 15 Januarj 1776.
6. Placat angaaende hvad de, som Søge Betieninger, eller derpaa give Bestallinger i henseende til Jndføds Retten have at iagttage dat: 15 Febr: 1776.
7. Do: angaaende visse Andordninger til contrabande og ufortoldede Vahrers Jndsnigelse at hem/m/e, samt hvad vedkomende derefter have at iagttage dat: 18 Martj 1776.
8. Fornyet Andordning og Forbud mod uberettiget Handel i Grønland med videre dat: 18 Martj 1776.
9. Forord: angaaende det udenlandske Skibs byggeries Opmundtring og Forfremelse for Danmarck og Norge dat: 18 Martj 1776.
10. Fornyet Andordning og Forbud mod uberettiget Fiskerie og Handel, omckring og paa Jsland dat: 1 April 1776.
11. Stiftes Brev af 12 Decbr: 1775, hvori meldes, at et Kongel: Recript af 17 Nobr: same Aar befaler, at Underrettes Domerne og Mæddoms Mænd ej kand vente videre Jndvarsling i Dellinqvent Sager som indstefnes, end den Paateigning som sker paa underRettes Domen.
12. Dito om en fra Manufactur huused i Bergen bordt rømt Qvinde, ved Nafn Ana Maria Allexanders Dr:, dat: 3 Martj 1776.
13. Do: hvori meldes at Johan F: Cropelin, Cort Cramer og Peder Tofteberg, har forpagted Hospitalets Jorde Godses Revenuer paa 6 Aar, dat: 9 April 1776.
14. Placat om udsatte Belønninger for aaret 1776 af Prins Friderichs Gave, Kamerherre Levetzous Gave og Røraas værcks Participanteres Gave dat: 5 Febr: 1776.
15. Priis Materier til Fiskeriets Forbædring i Bergens Stift, andlediget ved Hans Kongel: Majesteds Allernaadigste Gave for aaret 1776.
16. Det Bergenske Nyttige Selskabs udsatte Pris Materier pro 1777. dat: 30 Martj 1776.

Fogden maatte til kiende give, at som ved den høye Øvrighed til det høy Kongel: General Landets Oconnemie og Comerce Collegiun, er vorden foredragen, den Forening og Vedtægt, som inden Retten afvigte Aars Somertinge blev giordt, angaaende Torske-Garns Brug, og hvilcken, efter den Skrivelse, han af Retten bad maatte oplæses, er anseed med megen Behag, saa er hanem og bleven paalagt, underdanigst at indberette, hvad Udfaldet med Fiskeriet for

dette Aar, saavel med Garn som med Krog, haver været; Det er beckiendt at Fiskeriet dette Aar, ej har udfaldet efter Folckes Ønske, og Haab. Efter den Underretning han haver, skal det paa en Tiid have viset sig saaledes, at der giordes Tancke til Forventning af den største Velsignelse; Fisken siuntes at være under Land, og at ville søge ind i Fiordene, men, næst den Mangel som der var paa den behøvende Ang-Sild, blev det, som at den med et blev bordte, og ickun lidet siden blev taged, saavel med Garn, som med Krog, da der endog var Forraad paa Agn: Ej at fravige den Vedtægt, som afvigte Aar blev giordt, om Tiiden naar egentlig Garn maatte udsettes, og bruges, men som hanem er givet til Underretning, at det er som at Fisken, saa vel af Sild som Torsk nu i nogle Aar haver forsøgt landet, end som tilforn, saa da den af hannem

1776: 280b

foreslagne, og af den Fiskende Almue andtagne Vedtægt, ej gaar ud paa andet, end til det almindelige Gode, og at den fastsatte Tiid, ej skal være til nogen Hinder, naar Fiskeriet saaledes maatte indfalde, vilde han til Almuen giøre dette Forslag, om den icke var fornøyet med, at enten det tidlige Fiske blev fornum/m/en, eller og den nu i Aar, saa meged erfahrne Mangel paa Agn-Sild indfandt, det da blev gived, de opnefnte og andordnede 6 Mænd, end og den Myndighed, at besteme og tillade, at Garn end og maatte bruges, forinden den i Vedtægten andtagne og fastsatte Tiid, som er 12 Martj, hvorpaa han var Almuens Svar forventende: Samtlige Almue med LænsMand og Laug Rett, svarede til dette Forslag saaledes at saaledes som med Fisket faldt i Aar, og tillige nogle Aar har viist sig, saa komer almindelig baade Silden og torsken tidligere end tilforn, hvorfor og, at de siunes ganske at udsette Toske garns Brug til 12 Martj er for langt, men naar det maatte fastsettes, at de udnefnte 6 Mænd maatte i Tilfælde af Torskens tidligere anckomst, eller og, naar den fornødne Sild til Agn manglet, raade for, hvor meged tidligere Garnene maatte udsettes, var de dermed vel tilfreds, ligesom og at disse maatte tilsee og give Samtycke til paa hvad Grunder og Stæder de maatte settes og bruges, dog saa at udgrundene og der hvor Fiskens egendtlige Jndsig skeer, maatte være frie, for Ræsten var de fornøyet med det i Fior af Fogden giorde Forslag, til hvilcket de og da lod føre sit Svar.
Fogdens Fuldmægtig begiærede dette nu passerede sig beskreven meddeelt som en Extract af Protocollen.

Fogdens Fuldmegtig lod inden Retten oplæse en hans Principal fra den høye Øvrighed under 12 Decbr: afvigte Aar tilckomen Promemoria, betreffende den forhaabentlige Cuur, som kunde være med de her andtreffende Spedalsk Syge, naar Sygdomen ej hafde taged formeged overhaand, og i Henseende til den Betenckning som hans Principal var paalagt derover at give, ansaae sig beføyed, til at indhendte Almuens Svar paa følgende Spørsmaal; 1. Om den er fornøyed med at indgaae, at betale de sædvanlige Jndlemelses Penge, 36 rdr: for curen af de som af denne Siugdom maatte blive angreben, og hafde den kun i første eller anden Grad, og at saadan Syg, men cureret blev henbragt til et Stæd, hvor var den sundere Luft og den bædre Levemaade, og 2. i Stæden for de{n} forrige benefnte 36 rdr:, at erlægge til Jndlemelsen i Hospitalet 50 rdr: for den, som allerede med Svagheden var saa sterckt behefted, at den icke som i tredie Grad, stod til at curere, han var herom Almuens Svar forventende. Derpaa de samtlig svarede til 1. Qvest: At de icke binder sig til 36 rd: Betaling for nogen Spedalsk, paa anden Maade end hidtil skeed er, Thi foruden, at de inted Exempel erindrer sig, at nogen for Spedalskhed i Hospitalet indlemed, er komed cureret tilbage i hvor lidet end Sygdomen har været at see før Jndlemelsen skede; Saa staar det ej heller til dem at foreskrive nogen deres Medbroder, at forlade bygderne, {for} under Nafn af, at paa et andet Stæd kunde være Sundere Luft og bædre diet. til 2de Qvest: De siunes at deres Byrder er

store nock, og derfor ej villig andtager at svare 50 rd: til Jndlemelse for en som kaldtes at have Siugdomen i 3de Grad, eller holdtes for incurrabel, endelig maatte og de dette erindre, at i alle Bygder i dette Fogderie gives Spedalske, uagted at Man troer, at inde i Fiordene under Sne Fieldene skulde være Sundere Luft og bædre Diet end ved Søekanterne.
Dette begiærede Fogdens Fuldmegtig sig som en extract af Protocollen meddelt.

1776: 281

Sagen mellem Omund Gloppen og Johannes Tufteland, seniste Ting andlagde, blev paaraabt, men som ingen mødte, blev efter seniste faldne Eragtning sagen beroende til næste Ting.
315-6

Sagen mellem Sille Lars Dr: Iversøen og Salomon Aarschoug, der fra seniste Ting blev udsadt, blev nu paaraabt, hvortil de begge svarede at de nu er bleven venlig forligt og Sagen har ophæved.

Fogdens Fuldmegtig i Rette kaldede den mod Jert Breivigen seniste Ting Andlagde og til nu udsadte Sag, i hvilcken Sille Lars Dr: var stefnt til Veder Mæhle, givende dernæst tilckiende, at hans Principal ved Skriftlig Continuations Stefning, hafde ladet indkalde endeel vidner, for at sette Sagen bædre i Lys, hvilcken Stefning han i Rettel: paateignet lovlig forckyndt, og dernæst forlangede vidnerne examineret, StefneM: dat: 30 Martj 1776 blev oplæst.
Jndstefnte Jert Breivigen tilligemed Pigen Sille Lars Dr: Jversøen mødte begge, og tilstod til dette Ting lovlig at være indkaldet, efter continuations Stefnemaales Formeld.
Vidnerne mødte, og efter Formaning til Sandhed at sige fremstod
1. Vidne Sæbiørn Olsen Fittie aflagde Eed og vidnede: at nu henimod et Aar siden var vidnet med flere i Taacke dugne paa Aarschoug, da var og Giert Breivigen der, de var da alle Beskiencket, i sær Giært Breivigen, de hafde da megen Tale for sig, og i blandt andet sagde Giært Breivig at han hafde givet Sille Lars Dr: Jverøen 20 rd:, fordie hun skulde bie til en af dem faldt; uden at der nefntes hvad Persohn herved mentes. Gielmeuyden begiærede følgende Qvestioner for vidnet fremsadt til Besvarelse: 1. Om vidnet viste hvem som har begyndt denne Snack om indstefnte Giert Breivigen og Sille Lars Dr: samt hvem som har udspredet same. her til vidnet svarede: at han veed der inted om. Demiteret.
2. Vidne Jens Knudsen Fittie aflagde Eed og vidnede, at være med i same lag som første vidne har omvidnet, hørdte da Giært Breivigen, som var overhens beskiencket, sagde, at han skulde have 20 rd: til gode hos Sille Lars Dr: Jversøen, Ole Fittie spurte ham om han tenckte at faae dem, dertil han svarede inted men allene ristede paa Hode. til Qvest: svarede vidnet, han veed der inted om. Demiteret.
3. Vidne Hans Hansen Fittie aflagde Eed og vidnede: at same omprovede tiid, hørte vidnet, Giert Breivigen, sagde: at Sille Lars Dr: Iversøen fick 20 rdr: for hun skulde bie til en af dem faldt, men kand ej erindre sig om det blev sagt det var til laans eller en gave, icke heller om hvem der mentes med de ord, til en af dem faldt. til 1. Qvest:, som første Vidne. Demiteret.
4. Vidne Ole Johansen Fittie aflagde Eed og vidnede: at foromprovede Tiid hørdte vidnet, at Giært Breivigen sagde {vidnet} {\Giært/} at Sille Lars Dr: hafde faaed 20 rdr: hos ham, og de skulde hun skaffe ham igien, vidnet sagde da, at hun inted har, hvortil Giært Breivig svarede, hun haver nogle Smaler, og de vilde han tage, til Qvest: som de forrige vidner. Demiteret.
5. Vidne, Johannes Jacobsen Hafnen mødte og svarede, at hvad han haver at

1776: 281b

vidne er over Aar og dag gamelt; og forhaabede at være befriet for Vidnesbyrds Aflæg i Sagen, da han og ej er skiødt til Provs.

Actor Paastod, at omendskiøndt, hvad vidnet kand have at vidne, er over Aar gl:, saa paastod han alligevel, at vidnet maatte admiteres, allerhelst da denne Sag icke berører om nogen Beskyldning, men fornemelig gaar ud paa, at Giert Breivigen, skal, imedens hans Sal: Kone endnu levede, betinged Pigen Sille Lars Dr: til anden kone.

Vidnet Johannes Hafnen aflagde Eed og vidnede, at for omtrendt 1 ½ Aar siden sagde Giert Breivigen til vidnet, at han skulde have 20 rd: hos Sille Lars Dr: Jversøen, vidnet siger da det var under han vilde betroe hende saa meged, hvortil Giert svarede hvad Raad er der. vidnet hafde ej videre at vidne, og til Qvest: som de andre vidner. Demiteret.

Actor erindrede: at det ligger tydelig i vidnernes Forklaring, at de 20 rd: som Giært Breivigen har givet Sille Lars Dr:, icke er skeed paa nogen anden Maade, end at hun skulde oppebie hans Kones Døds Fald, for igien at Egte ham, Thi naar confereres Sæbiørn og Hans Fitties vidnesbyrd, saa udfindes lett at Sagen er reen, og aabenbare stridende mod Lovens 3 B: 18 Cap: 7 Art:, efter hvilcken han paastod indstefnte Giært Breivig maatte vorde anseet og straffed, \og/ saaledes saavel efter \hoved/ Stefnemaalet og den Procedur som ved dens Jncamination er giordt, som i dag efter i Rettelagd Continuations Stefning og paafølgende Procedur, paatrengede Dom, med erindring om Sagens Omckostning.

Giert Breivigen, var fornøyed med Dom, da han veed sig ganske frie at han aldrig har forlanged af Pigen Sille Lars Dr: Jversøen, noged Egteskab, mindre imedens hans Kone levede gived hende Penge for at hun same skulde love ham, men de 20 rd: hun fick var for at han vilde være vis paa at faae hende i sin Tieniste.

Eragted

J Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Bendt Mejer i Rette æskede sin mod Jon Walhamer andlagde og fra hans Side forhen til Doms sluttede Jelds Sag, og paastod nu Sagen ved Dom afgiordt. Sagde dernæst at han ej af Jon Walhamer til dette Ting er indkaldet efter hans seniste Løfte.

Jon (Jan) Walhamer sagde: at have 7 rd: 4 mrk: i Hendrich Melboes Boe, og derfor formoder i det minste at beholde de 4 Skiepper Salt, han af Bendt Mejer har faaet; og er han nu med Dom fornøyed.

Eragted

i Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Fogden i Rette kaldte Sagen som senist udsadt, andlagt mod Jngebrict Jngebrictsen fordie han ej har vildet andtage Aarstieniste og paastod nu Dom.

Jndstefnte Ingebrict Ingebrictsen mødte og sagde at han ej er lovlig stefnt, dernæst at han ej veed om nogen Forordning, at ingen maatte gaae Ledig, og i fald han derfor skulde straffes, er der mange som gaar Ledig og burde lide; har og været udcomenderet 1 ½ Aar, formente altsaa at være ligesaa vel frie som mange andre der gaar Ledig; lod og anføre at som han nu har hørdt

1776: 282

Kongens Ordre har han og strax taged tieniste hos sin Broder Biørne Rønholm.

Stefnevidnerne Ole Knudsen Rydland og Jens Knudsen ibm: aflagde Eed at de har lovlig stefnt Ingebrict Ingebrictsen til i Dag og i Morgen og det med mer end 14 Dages Varsel i denne Sag.

Actor lod tilføre, at den indstefntes paaberaabte Uvidenhed ej bør undskylde ham, og derfor paastod Dom efter Forordningen.

Eragted

J Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Sagen mellem Sr: Christie og Mons Kalve som seniste Ting andlagt og til nu udsadt, blev paaraabt, og lod Sr: Christie bede, at med Sagen maatte beroe til næste Ting.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 2 Maj continuerede dette Ting.

Hvorda udj Sagen, andlagt af Fogden Hr: Kamer R/aa/d Juel, mod Giert Breivigen og Sille Lars Dr: Jversøen, blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt

Udj Sagen andlagt af Fogden Hr: Kamer Raad Juel, mod BondeManden Giert Hendrichsen Breivigen, er Paastanden denne, at som han skal have, i medens hans Kone endnu levede, indgaaed Egteskabs Løfte, med Pigen Sille Lars Datter Jversøen, og gived hende 20 rdr: for at bie paa ham i 2 Aar, han da bør feldes efter Lovens allernaadigste Forskrift i 3 Bogs 18 Capt: 7 Art: Men som indstefnte Giert Hendrichsen Breivigen ganske benegter Sigtelsen, og vidnerne icke kand overbeviise ham om Forseelsens Virckelighed; Saa kan den ringe Formodning, der ligesom kunde være at uddrage af Sæbiørn og Hans Fitties Vidnesbyrd, ej være nock til, at Giert Breivigen med Eed burde befrie sig for den Mistancke som paa ham kan hvile, efter hans i Taacke-Dugnen paa Aarschoug talte Ord. Derfor kiendes og dømes hermed for Rett, at indstefnte Giert Hendrichsen Breivigen, tilligemed den til Vedermæhle indkalte Pige Sille Lars Datter Jversøen, skal for Actors Tiltale i denne Sag frie at være.

J Sagen mellem Bendt Mejer (Meyer) og Jan (Jon) Walhamer, blev saaledes Dømt og

Afsagt

Bendt Mejer haver med Vidnerne Lars og Anders Fagerbache fuldkomen godtgiort at Jan Walhamer hos ham har oppebaaret 4 Skiepper Salt for 1 rd: hvilcket og Jan Walhamer self icke negter, men beraaber sig paa, at Sal: Hendrich Melboe var ham skyldig 7 rd: 4 mrk:, og da Bendt Mejer efter ham indtrædde i Handel som Kiøb Svend, formener Jan Walhamer, at Bendt Mejer bør lade Salted indgaae til Afdrag i same Reigning: Betragter nu Retten dette: saa er lett at indsee Jan Walhamers Fejltagelse, i det at han vil decourtere hos en, hvad han har betroed en anden, uden at godtgiøre en saadan Omstendighed, der vilde billige at Bendt Mejer skulde betale Hendrich Melboes Gield, men da dette icke er godtgiordt, og Sagen til doms er indladt; Saa kiendes for Rett, at Jan Walhamer skal betale Bendt Mejer den paastefnte 1 rdr: tilligemed 3 rdr: i Processens Omckost: med doms løsning: som udreedes etc: hvorimod Jan Walhamer

1776: 282b

for sin foregivne Fordring 7 rd: 4 mrk: kan søge sin Regres, enten hos Hendrich Melboes Arvinger, eller hvem anden han best veed at faae dem af.

J Sagen mellem Fogden Hr: Kamer Raad Juel og Jngebrict Jngebrictsen blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt Fogd

Fulckommen nock, har vidnerne Engel og Johannes Haberg samt Tosten Eide, oplyst, at indstefnte Jngebrict Ingebrictsen afvigte Aar, ej tog sig nogen vis Tieniste, men rejste snart hist snart her, og drev utilladelig Handel, ja handlede med smitsome Creature, hvoraf meged ondt kunde endtstaae, Mod dette har den indstefnte indvendt adskilligt, i sær at han ej vidste af nogen Forordning som forbød ham at være paa egen Haand, med mere, hvilcket dog icke kan befrie ham for den Straf, Allernaadigste Forord: af 9 Aug: 1754 fastsetter, Thi kiendes og Dømes hermed for Rett, at Jndstefnte Jngebrict Ingebrict[sen], skal efter aller høyst bemelte Forord:[s] 5 Art: betale til Fittie Sogns Fattig Casse 2 rdr: fordie han drev utilladelig Handel, og som han strax han blev stefnt for Løsgiengerie, tog tieniste hos sin Broder Biørn Rønholm, saa bliver han at ansee, som den der ej vidste, at han strax efter sin hiemckomst fra Udcomendering, skulde gaae i fast Tieniste paa Bygden. Det paadømte efterkommet.

Publiceret
1. Forstanderen Sr: Petter Wals Bygsel Seddel til Niels Tielle paa ½ løb Smør ½ huud i Rønholm dat: 6 April 1776. til Manufactur huused bet: 8 s: af Lejlend:

Fremstod for Retten LænsM: Knud Rydland og anmelte, at han Møder paa Fru Dorthea Flinckes veigne, der har seed sig nød at andlegge Sag til Consistorie Retten i Bergen, mod sin for mange Aar siden bordtrejste Mand, demiteret Lieut: Peter Flinck og i same Sag under 1 Decbr: 1775 allernaadigst er forundt Beneficium Paupertatis for, paa hendes veigne, at erholde Svar paa følgende Spørsmaal. 1. hvorlenge det er siden Lieut: Peter Flinck forlod disse Grenser. 2. Om de veed hun kunde have gived nogen Andledning til hans bordtrejste, ved uskickelig Omgang mod ham. 3. Om hun icke alle tiider har været og endnu er, et skickeligt Menniske, der lever et skickeligt og Gudfrygtigt Levnet. 4. Om ej hendes Omstendigheder er af de aller ynckverdigste, saa at hun ej andet haver at leve af, end hvad godt Folck af Kristelig Kierlighed giver hende til Underholdning for sig, med døve og dum/m/e Barn, 5. Om hun med nogen har forseed sig, siden hendes Mands Bortrejse, som kunde være Aarsag i hans Bordtblivelse. 6. Om de veed han hafde noged at rejse efter da han rejste. 7. Om de veed han mod sin Villie er hindret at kome tilbage. og 8. Om de veed enten han lever eller er død. Almuen med Laug Rettes Svar faldt saaledes til 1 Qvest: kand ej erindre det til visse, men mener det er omtrendt 8 á 9 Aar siden, til 2. Qvest: veed der inted Om, men veed hun er et meged skickeligt Menniske, har og hørdt de levede kierligt samen da han var her. til 3. Qvest er og alle tiider har været saavidt de kiender hende, et skickeligt Menniske, og lever stille i et Huus i Kalsund. til 4. Qvest: jo som Omspurdt, og tror de ingen kand udstaae mere hunger, og lide mere Nød, end hun og hendes Barn lider, som mest komer deraf at hun unser sig ved at tigge. til 5. Qvest: veed der inted Om, men tror det icke. til 6. Qvest: rej!! (nej han kom i Trette med sin Cheff og blev afsadt, rejste saa sin vej, men hvor hen vides ej. til 7. Qvest: veed herom inted. til 8. Qvest: ligesaa.
LænsM: begiærede Tings vidnet [beskreven meddeelt], som Retten ej kunde negte.

1776: 283

Sagen mellem Madame Bugge og Halvor Hæffreøen blev paaraabt siden den fra seniste Ting til nu blev udsadt, men som ingen mødte, beror Sagen.

videre læst
1. Skiftebreved efter Ana Johans Dr: hvis Ejendom i Mit Engevigen er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 15 Nobr. 1775.

2. Dito efter Anna Ols Dr: hvis Ejendom i Helland er udlagt efter Pante bogens Udviis dat: 3 Nobr: 1775,
3. Fogden Dahls Skiøde til Hr: Nathanael Sunde og Kone paa ½ Storøens Konge Korn Tiende og ¼ [Parten] i Smaatienden for 800 rd: dat: 7 Maj 1770.
4. Madame Tosches Do: til Sønen Abraham paa Fittie Kirckes Fiske Tiende og en Tiende Bue i Brandesund, for 185 rd: dat: 19 Martj 1776.
5. LænsM: Rydlands Skiøde til Samson Engevig paa 1 pd: Smør i Mit Engevig for 42 rd: dat: 1 Maj 1776.

Fogdens Tings vidne om Frivillig Gave, blev forseglet, og blev sames Sum nu paa Tinged 6 rd: 0 mrk: 14 s: der blev udstæd.

Som ingen efter Opraab vilde gaae i Rette, blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1776 d: 2 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdtes!! (holdet) paa Tingstædet Godøesundet og Retten for Opdahls Skibreedes Almue betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Peder Ertzvæhr, Tørjer (Torjer) Giøvaag, Rasmus ibm:, Hans Ertzvæhr, Hans Tvedt, Ole Landerøen, Torbiørn og Niels Dalland, Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Gielmeuyden med LænsM: og Menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongel: Forord: og høy Øfrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen, og forhen i denne Protocoll extraheret.

Om de Spedalske, svarede dette Skibreedes Almue, lige som Waags Skibreedes Almue lod tilføre.

Hvorda udj Sagen som fra seniste Ting til nu til Doms blev optaged mellem Lars Fladerager og Sten ibm: om 11 Furrer blev saaledes inden Retten kiendt dømt og

Afsagt

Lars Nielsen Fladeragers Stefnemaal af 8 April 1774, udstæd mod Sten Olsen ibm:, gaar der paa ud, at denne fra ham skal have taged 11 Furrer, hvorfor han paastaar Erstatning 30 rd: foruden Mulct og Omckost: han formener Steen bør kome i, efter den Oplysning hans Vidner kand give om Sagens rette Beskaffenhed; Derimod har Steen Fladerager i {Steen} sit Contra Stefnemaal af 10 Septbr: næst efter paastaaed, at han hafde tilspurdt hoved Citanten Lars, om han hafde hugged, de Furrer i hans Marck, som der laag nedfeldt, hvortil denne skal have Sagt nej, og efter saadant erholdt Svar: skal Steen have taged de Træer han fandt at være feldt i sin egen Marck, og liggende ved Roden, med mere som dette Contra Stefnemaal ommelder; Betragter nu Retten hvad Vidnerne Ole Madsen Fladerager, Peder Johansen, Michel Fladerager, Christopher Koste, Knud Stensen Fladerager, Jacob ibm:, Biørne Rønholm og Mads Godøen, haver forcklaret, da sees af de 2de sistes Vidnesbyrd, at Steen Fladerager ej har forbiegaaed at tilspørge Lars ibm: om han ej hafde hugged, de nu omtvistede Furrer, hvortil han svarede han hafde hugged og skulde hugge baade self og Barn efter ham, siden han formener at Steen haver formeged Skoug, men lod sig derhos ligesom mercke med, at det ej var uden om de

Skifter Retten ved holdte Aastæds Sag der lod opsette og paadømte; At nu hugged var sked lengere ind i Marcken end der, hvor Retten hafde fastsadt Skifterne, beviiser alle de, af de første 6 Vidner, som noged til Oplysning i Sagen har kundet vidne; og derfor var det ej at undre, at Sten Fladerager tog de Træer til sig, som han fandt nedfeldt i sin egen Marck, men mere at forundre sig over, at han ej rejste Sag mod Citanten Lars Fladerager for saadan sin tiltagne dristighed. Efter disse Omstendigheder kiendes for Rett, at Sten Olsen Fladerager, skal for Lars Nielsen Fladeragers Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omckost: ophæves paa begge Sider.

Udj en anden Sag mellem begge disse Mænd, der og til nu til Doms var optaged, blev saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Af alle de Poster, som Lars Nielsen Fladerager haver paastefnt, i sit mod hans Grande Sten Olsen udstædde Stefnemaal af 26 Aug: 1772, er ingen beviist; Thi de førdte vidner har ej tilstreckelig kundet godtgiøre, at Citanten har lidt den paaberaabte Skade, af den indstefntes Creature, end mindre vist at fastsette den formendtlige Skades Verd, tilmed er hvert Vidnes byrd forskiellig, saa at aldrig 2de følges i en og same Ting, som dog Lov æsker; Derfor kiendes og dømes hermed for Rett, at Sten Olsen Fladerager skal for Citantens Tiltale i denne Sag, som ubeviist, frie at være.

Hans Botten og Hendrich Nordbust i Rette æskede sin seniste andlagde og til nu udsadte Sag mod Christopher Holme, om ulovlig Skoug hugst. og sagde at de til dette Ting har ladet bemelte Christopher Holme indkalde, baade til Doms at!! (og?) at paahøre flere vidner.

Jndstefnte Christopher Holme mødte og tilstod lovlig at være stefnt.

Citanternes Vidne

Christie Anders Dr: Kleppe gl: mod 60 Aar født paa Nore Holme og der opholdt sig 20 Aar, siden tiendt i Bøygden al sin Tiid ej slegt til nogen af Parterne aflagde Eed og vidnede: at i hendes Faders og Beste Faders Tiid holdt de for og brugte til en Beck kaldet Kielde dals Becken, som skulde Skifte mellem Nore Holme, Botten og Nordbust, men hvor Skifterne til Holsæter \gaar/ veed hun ej om. hafde ej videre at vidne Demiteret.

Christopher Holme, lod anføre, at han begiærer den øde Gaard Holsæter, til Bebyggelse og vil deraf svare saadanne Skatter, som Øvrighed kan skiønne at af hende!! (Holsæter) bør betales efter den Marck, hun med rette tilhører og komer at nyde: til med er Nore Holme, Holsæter og det omtvistede alt til felles; og som han frygter for, at Nore Holme bliver solgt, saa er nu som meldt hans Begiær at nyde Holsæter for billig Skatt. har for Resten ej stefnt nogen vidner, men var fornøyed med at denne Sag nu bliver paadømt.

Citanterne paastod Dom.

Eragted

Paa Løverdags Formiddag, skal Parterne faa dom i denne Sag at høre.

Fogden i Rette kaldede den seniste Ting andlagde og til nu udsatte Sag mod Lejermaals bejengerne Torbiørn Ohnerem og Maddele Ellings Dr: og paastod Dom.

1776: 284

Paa de indstefntes veigne mødte Ole Andersen Ohnerem, som vedtog lovlig Stefnemaal og sagde at de tilstaar Forseelsen.

Afsagt Fogd

Jndstefnte Torbiørn Ohnerem og Maddelle Ellings Dr:, som med hinanden haver begaaed Lejermaal paa Lenes Godsed Gaarden Walle, bør betale sine Lejermaals Bøder, efter Lovens

6 B: 13 Capt: 1 Art: han 12 rd: og hun 6 rd: til Fogden Hr: Kammer Raad Juel, samt henbringes til Skibredets LænsMand, for der at sidde 8te dage paa Vand og brød, hvilcken kroppe Straf hun dog ej skal udstaae forinden et Aar efter hendes Barne Fødsel. Det paadømte udreedes under videre lovlig Adfærd.

Sagen som andlagt af Jngebrict Opdahl mod Jngeborg ibm: til seniste Ting, og til nu udsadt, blev paaraabt, hvortil Parterne svarede, at de i al kierlighed og Venlighed er bleven foreenet og Sagen altsaa ophævet.

Sagen andlagt seniste Ting af Jngebrict Opdahl mod Anders Opdahl om ulovlig Skoug hug, blev nu paaraabt, og mødte Jngebrict Opdahl som sagde: at nu til dette Ting er Anders Opdahl bleven indstefnt, baade til Doms og at paahøre Vidnerne,
Jndstefnte Anders Opdahl mødte og tilstod lovlig at være stefnt, i denne Sag.
Citantens vidner deraf mødte og fremstod
Johannes Godøen og Niels Dalland aflagde Eed og forcklarede tilligemed Størch Opdahl:, at de noget for Stefne tiden nu i Vaar, var efter Jngebrict Opdahls Begiær, hos Jacob Obdahl!! (Opdahl) som er Siug og sengeliggende, og tilspurte ham om, hvad han vidste at forklare om den paastefnte vedhugst, hvortil han efter at han først hafde aflagt sin Eed, forcklarede saaledes: at da hiemstefnen var paa Opdahl {for} og Jndgiærslet var udskift, og de gick paa hiemvejen spurde de Sal: Hundt Sorensk: Hesselbergs Fuldmegtig om hvorledes det skulde være med Vehden fra det Stycke som Anders Opdahl hafde faaed, hvortil Hunt svarede: at dersom han rører det minste Løuv derpaa skulde han kome 50 rd: i bøder.
Jndstefnte Anders Opdahl lod tilføre: at have begegnet Sagen med Contra Stefne Maal af 15 April 1776 som blev oplæst.
Jngebrict Opdahl tilstod Contra Stefne Maales lovlige Forkyndelse.
Contra Citantens vidner
1. Vidne Hans Teigland aflagde Eed og vidnede: at da Aastæds Sagen 1767 holdtes paa Opdahl var vidnet Laug Rette paa Sagen, mellem Anders og Torjer Opdahl, og hafde da Anders og Torjer Opdahl bytted Jord hvilcket Tørjer (Torjer) fick at gaae tilbage, paa den Maade at Anders skulde nyde i Forlick et stycke af Hanse Ageren, og et {et} Stycke i Udmarcken af Stølen, og blev Veden {af} inted nefnt. hafde ej videre at nefne. Demiteret.
2. Vidne Johannes Wee aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som næst forrige vidne uden Forandring.

1776: 284b

Anders Opdahl indleverede en d: 14 Julj 1767, holdte Aastæds Forret: som viiser det sande i denne Sag.
Citanten indleverede sit Jndlæg dat: 16 April 1776 som blev oplæst og paastod Dom.
Anders Opdahl begiærede Sagen udsadt paa den Grund at han vil holde Aastæds Sag, om at have sit Mage Skifte tilbage, siden de vil bryde den Forretning han i Rettelagde.
Citanten paastod Dom, og sagde at han ingen Forretning har tenckt at brecke.

Eragted

Paa Løverdags Morgen skal dom i denne Sag afsiges.

Sagen mellem Lars Fladerager og Jngeborg Axels Dr:, som om en Bielle er andlagt, blev paaraabt, og mødte da Lars Fladerager, og sagde at i Sagen til dette Ting er lovlig stefnt.
Ole Madsen Fladerager mødte paa sin Piges veigne, og tilstod lovlig Stefnemaal.
Citantens vidne Jørgen Nielsen Fladerager mødte aflagde Eed og vidnede: at i Fior Somer fandt den indstefnte Pige en Bielle; og hørte han noged efter, at Pigen hafde opraabt at hun

hafde fundet en Bielle, men just om hun sagde det til Lars Fladerager veed han ej, nogen Tiid efter hang hendes Huusbonde Biellen paa en Koe som slang, og veed han ej hvorlenge den der blev, men der sagdes at Biellen var komed paa en af Larses Gieder, hvorover Pigen hafde Fortrydelse, og sagde at vilde tage Biellen igien, saag og hun kom af Larses Smalhuus dermed, hafde ej videre at prove. Demiteret.

Citanten paastod at Biellen skulde i Retten frem kome forinden Dom i Sagen blev afsagt;
Ole Madsen Fladerager paastod Dom.

Eragted

Sagen udsettes paa den Maade: at Biellen til næste Ting bør i Rette lægges, og vil det da kome and paa, om Lars Fladerager tilstreckelig kand godtgiøre, at det er hans; hvor han har kiøbt den og hvad hiemel han der paa har.

Publiceret

1. Hr: Baars Bygsel Seddel til Ole Natvigen (Notvigen) paa 1 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Schippervigen dat: 10 April 1776. Lejl: bet: til Manuf: H: 6 s:
2. Ole Mehamers Do: til Ole Jsachsen paa ½ løb Smør ½ Huud i Schaar paa 24 Aar dat: 1 Maj 1776. til Manuf: H: bet: 12 s: af begge.
3. Joen Hopes Dito til Iildre Knuds Dr: paa 1 løb Smør 1 Huud i Gaarden Sæe paa visse Vilckaar dat: 1 Maj 1776. til Tugt H: bet: 8 s:
4. Hans Hatvigen med fleres Skiøde til Engel Haavigen paa ½ løb Smør i Gaarden Giemdahl og 18 mrk: Smør ¼ huud i Gaarden Møglestad for 69 rd: 12 s: dat: 12 Octobr: 1775.
5. Engel Haavig og Hans Hatvigs Skiøde til Ole Larsen paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Møchlestad for 275 rd: dat: 2 Maj 1776.
6. Ildri Sæe med fleres Skiøde til Joen Hope paa 1 løb Smør 1 Huud i Gaarden Sæe for 56 rd: 2 mrk: 6 s: dat: 2 Maj 1776.
7. Udsletted Peder Olsen Ulvigs Obl: til Provst Christie paa 70 rdr: dat: 3 Januarj 1755 paateigned til Fornyelse. betalt efter Qvit: af 3 Januarj 1776.
8. Do: til den same paa 116 rdr: dat: 17 April 1742 paateignet til Fornyelse 29 Martj 1762, betalt efter Qvit: af 3 Januarj 1776.
9. Skiftebreved efter Wermund Frøchedahl hvis Ejendom i Frøchedahl er udlagt

som Pante bogen udviiser dat: 12 Martj 1776.

10. Do: efter Lars Schaar, hvis Ejendom i Fittie Kircke er udlagt som Pante bogen viiser dat: 28 Septb: 1775,
11. Dito efter Jacob Flygensfæhr hvis Ejendom i Flygensfæhr er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 12 Martj 1776.
12. Johanes Schatens Obl: til Michel Brandvig paa 50 rd: mod Pandt i Gaarden Schaten dat: 4 Octobr: 1773. Udsletted efter Qvit: af 30 Martj 1776.
13. Johannes Schatens Skiøde til Hr: Lieut: Friderich Møllerop paa 1 løb 9 mrk: Smør i Gaarden Schaten for 299 rd: dat: 29 Maj 1776,
14. Hr: Lieut: Friderich Møllerops Obl: til LænsM: Hans Waage med flere paa 299 rd: mod 4 proCto: og Pant 1 løb 9 mrk: Smør i Schaten dat: 1 April 1776.
15. Sorensk: Hesselbergs Auct: Skiøde til Provstinde Christie paa Giæstgiveriet Neshafn for 150 rd: dat: 3 Januarj 1776.

Eragted

Til paa Løverdag ophæves Retten, da det nu lider paa Aftenen.

Løverdagen d: 4 Maj Continuerede dette Ting.

Hvorda i Sagen andlagt af Jngebrict Opdahl mod Anders ibm:, om Skoug hugst, der fra om Torsdag til nu til doms blev optagen, blev inden Retten saaledes kiendt dømt og

Afsagt

J Stefnemaalet af 18 Septbr: 1775 paastaar Ingebrict Hansen Opdahl, at Anders Siursen Opdahl, skal entholde sig fra at hugge nogen hved i det Stycke Marck, som bemelte Anders Opdahl, ved Aastæds Forretning blev tildeelt, og grunder denne sin Paastand paa nogle Ord, afg: Christian Hundt, der som Edsoren Fuldmegtig paa daværende Sorenskriver Hesselbergs veigne, beklædde Retten, skal have sagt, da han med Laug Retted og flere kom gaaende ned fra denne Marck, og hafde same uddeelt; hvorom Citanten har førdt vidner. Anders Opdahl derimod formener, at hveden ligesaavelsom Marcken, maae tilhøre ham, da den lovlig holdte Aastæds Forretning, inted undtager hveden, hvilcken Forretning han i Rettelagde dat: 14 Julj 1767. Betragter nu Retten det anførdte, saa er og bliver dette rent, at den holdte Aastæds Forretning af 14 Julj 1767, som usvekket, bør være den Regel Parterne bør holde sig Efterrettelig, og kan et løst Ord, som skal være talt, hvorom vidnerne forcklarer, icke kulkaste Forretningen, mere end deres Udsagn at Tørjer Opdahl hugde der i sin Tiid; icke at tale om all den Ulejlighed som komer af, at en ejer hveden paa et Stycke hvor en anden ejer Gressed. Efter de befundne Omstendigheder kiendes og dømes hermed for Rett, at den i rettelagde Aastæds Reenings og Stenings Forretning af 14 Julj 1767 skal af Parterne ubrødelig holdes, under den i same fastsatte Straf, og falder det saaledes af sig self, at da hveden ej er nefnt, at skal tilhøre Torjer Opdahls Part, som nu beboes af Citanten, Saa bør den at følge den som ejer Marcken hvorpaa den voxer. Processens Omckostninger ophæves paa begge Sider.

J Sagen imellem Hans Botten, Hendrich Nordbust og Christopher Holme blev saaledes dømt og

Afsagt

Hans Botten og Hendrich Nordbust som har andlagt Sag mod Christopher Holme, fordj han efter deres Sigende: med ulovlig Skoug hugst skal have indgaaed i deres Marck, har tillige førdt 3de vidner, som alle giver sterck Formodning om Sagens Rigtighed; mod hvilcket den indstefnte Protesterer, paa Grund af at Nore

1776: 285b

Holme og Holdsæter, ej er lovlig udskift fra Citanternes Gaarders Ejendom, Som nu Sagen er af den Beskaffenhed, som Loven i allernaadigste Forskrift i 1 Bogs 18 Capt: omtaler. Holdsæter desuden er Hans Majestet tilhørende, saa kand paa denne Sag ej kiendes hvad Rett er, uden ved en lovlig Aastæds Sag, efter Siun og Granskning sked er. Thi kiendes og dømes hermed for Rett, at Sagen til Paadøme og Undersøgning paa Aastæden henviises, da ventelig og paaskiønnes, om den allereede skeede Hugst af Christopher Holme er sked Citanterne til Fornermelse, og om han same skal erstatte. Omckostningerne for denne Rett ophæves.

Sagen mellem Niels Støle og Jngeborg Tvedt som paa 2 Ting har været for!! (fore), blev nu paaraabt og mødte Citanten Niels Støle som sagde: at der nu i Sagen er Stefnt til doms, med Laug dags Forrelæggelse, og at paahøre Vidner.

Den indstefntes Mand mødte og tilstod lovlig at være stefnt.

Citantens vidner.

Sølfæst Store Sætre aflagde Eed og vidnede: at nu et Aar kyndelsmisse kom Ole Mevatne og Marj Støle op til vidnet paa Store Sætre, mens {Citan} ej var hiem/m/e hørte siden af sin

Pige Ragnelle Sølfæst Dr: at Ole Mevatne hafde sagt til hende: at Jngeborg Tvedt hafde fortalgt ham, at Niels Støle skulde have kiørt en Øg i hiel, hvilcket hun hafde hørdt som et Snack, same Dag kom nu indstefnte Jngeborg Tvedt til Store Sætre, og fortaldte vidnet hende same Snack, hvortil hun sagde, hun hafde vel forsnackt sig, dertil vidnet siger Gudbædre mig for dig da. hun sagde dertil, jeg har ej taged det af mig self, jeg har hørdt det af Ole Andersen Onereim og Marrithe Peders Dr: Fladerager om same Gierning.

Citanten paastod Dom.

Den indstefnte lod tilføre, at have vidner at føre,

Citanten var fornøyed med at de blev førdt, uagted han ej er stefnt at paahøre dem.

Vidnet Ole Andersen Ohnereim aflagde Eed og vidnede: at have hørdt som et løst bygde Snack, at Niels Støle skulde have kiørdt en Øg i hiel, dette Snack hørte han i Opdahls Bygden, og hørdte han det af Ole Giellefald for over et Aar siden. Demiteret.

Den indstefnte var med Dom fornøyet.

Eragted

en gang i Dag skal domen i denne Sag afsiges.

Sagen mellem Ole Opdahl og Ole Lille Kongsvig blev paaraabt hvortil Parterne sagde at de er forligt.

Sagen mellem Lars Fladerager og Steen ibm: som seniste Ting andlagt og til nu udsadt, om Benyttigelsen af endeel Creature med videre, blev paaraabt; hvortil Citanten mødte og Sagde: at han til dette Ting har indvarslet Sten Fladerager til Doms, og at paahøre vidnerne.

LænsMand Godøen mødte og tilstod paa Sten Fladeragers veigne lovlig Varsel.

Citantens vidne Ole Lille Kongsvig mødte og tilstod lovlig varsel til Vidnes byrds Afleggelse og efter aflagt Eed vidnede: i Ord og Mening som vidnet HuusMand Johannes Pedersen Fladerager har forklaret, om Koen

1776: 286

dog blev det ej Taxeret, som Sten benyttede sig af af denne koe. Om den rø. vet:(?) Qvige vidnede vidnet ligesom Endre Johansen Haaland har forcklaret, dog med Tillæg at han ej veed rettere end Steen Fladerager benyttede sig af Huden, veed ej hvad den var værd.

Citanten paastod Dom.

Sten Fladeragers Fuldmegtig lod tilføre: at i den sist afsagde Dom om de Creaturer, som nu af Lars er paastefnt {af} at Steen skulde benytte sig af, efter de var død, er Creaturerne saa let vurderet, at det er ligesom {C} den ringe Benyttelse Sten deraf hafde er Qvitted i Creaturernes værd; Thi koen er kuns Sten godtgiort med 4 rd: da den dog {er} \var/ af værdie 5 rd: 3 mrk: foruden heele Somer drotten, Qvigen er andført med 3 rd: da den dog var iminste værd 4 rd: og indlod Sagen Dom.

Eragted

Forinden Dom i denne Sag gaar maae den om disse Creaturer afsagde Dom i Rettelægges.

Den af Retten forlangte Dom blev i Rettelagt.

Eragted

engang i Dag skal dom i denne Sag afsiges.

Retten i Rette{n i} kaldede den af Kircke Ejeren Sr: Rasmus Lingaard Formann mod endeel Jorde og huusmænd indstefnte Personer, for ræsterende kircke Rettigheder, til Obdahl og Tysness Kircke, andlagde Sag, og sagde da LensManden at de alle til dette Ting lovlig er indvarslet efter Laug dagens Jndhold.

Jndstefnte Lars Nedre Homblevig mødte ej self men LænsM: paa hans veigne, som sagde han inted ejer. Abraham Bruntvedt mødte og tilstod baade varselen og det som kræves; Joen Krochen, mødte og tilstod ej at være skyldig mere \for/ end 12 Aar, og erbød sig derpaa at skaffe følgende vidner LænsM: Mads Godøen, Niels paa Eie, og Hendrich Sundevig. Hendrich Sundevig har nu betalt alt. Berje Leire mødte ej. Joen Snicherberget har betalt alt. Johannes Luren udfattig. Ole Haanæs ligesaa.

Eragted

Forinden dom i denne Sag af Domeren afsiges, maae Citanten Sr: Rasmus Formand beviise, at han har Rettighed at kræve Kirckens Rettigheder i saa lang Tiid som han nu har kræved for, og naar denne Rettighed beviises skal dom i Sagen afsiges; og i denne Andledning udsettes denne Sag til næste Ting.

Gielmeuyden paa Hr: Kamer Raad Juels veigne lod tilføre at til dette Ting er ved LænsM: indstefnt Størch Endresen Mevatne med Kone Barbro Hans Dr: til at lide Dom fordie han besvangrede hende forinden han hafde gaaet til Confirmation, og at erstatte Actors med Rettens Sallario. til Stefnemaales Afhiemle nelse(?) (Afhiemlelse) fremstillede han Stefnevidnerne Mads Godøens udsette!! (udsendte?) 2de Mand Ole Høvischeland og Ole Nesse.

De indstefnte blev paaraabt men mødte ej.

Stefnevidnerne afhiemlede Stefningens Rigtighed.

Actor begiærede de indstefnte og udeblevne, Laug daged til næste Ting da han nermere vilde slutte Sagen til doms.

Eragted

De indstefnte gives Laug dag til næste ting til hvilcken Tiid Retten forven-

1776: 286b

ter den fornødne Præste Attest.

ligesaa anmeldede Actor at han til dette Ting hafde ladet indstefne Ole Isachsen Store Giersvig med Kone Marrithe Svends Dr: begge til at lide Dom for begangne fortilig Samen Leje, og Omckost: og vilde afvarte Om de indstefnte mødte.

De indstefnte mødte ej,

Thi blev Stefnevidnerne fremstilled, og afhiemlede de sc: Johannes Godøen og Niels Dalland med Eed Stefnemaales Rigtighed.

Actor tilkiende gav at Forseelsen er begaaed paa Lhenes Gaarden Botten; begiærede i øvrigt de udeblevne Laugdaget til næste Ting, hvor han og vilde slutte Sagen.

Eragted

De indstefnte sc: Ole Jsachsen Store Giersvig og kone Marrithe Svends Datter gives hermed Laugdag til næste ting, hvor Retten forventer den fornødne Præste Attest i Retten fremlagt.

Publiceret

16. til Udslettelse Tosten Singelstads Obl: til Hr: Sorensk: Hesselberg paa 40 rdr: dat: 25 Maj 1763. efter Qvit: af 11 Decbr: 1775.

17. Siur Hamerhougs Do: til Hans Tuft paa 32 rd: 2 mrk: 8 s: Dat: 10 Nobr: 1769, efter Qvit: dat: 4 Maj 1776.

18. tinglyst Hr: Lieut: Johan Koren Dahls Skiøde til Guldbrand Ellingsen Hvidevoldsness paa 2 pd: Smør i same Gaard for 160 rd: dat: 10 Nobr: 1775.

19. Guldbrand Widevoldsnesses Obl: til Lars Øfre Waage og Erich Aachre paa 150 rd: mod 4 proCento og Pandt 2 pd: Smør i Hvidevoldsness og 6 voxne Nød og 6 Ung best dat: 10 Nobr: 1775.

20. Udsletted Torchel Landes Obl: til LænsM: Mads Godøen paa 31 rd: 3 mrk: dat: 5 Octobr: 1756, efter Qvit: af 2 Maj 1776.

21. Hr: Baars Bygsel Seddel til Johannes Nielsen paa Pladsed Natvigen (Notvigen) dat: 30 April 1776. til Manufacturet bet: 4 s:

22. Mads Godøens Skiøde til Johannes Tørchelsen (Torchelsen) paa 2 pd: 8 ½ mrk: Smør i Gaarden Lande for 35 rd: dat: 4 Maj 1776.

23. Johannes Landes Obl: til Siur Gierstad paa 35 rd: mod 3 proCento og Pandt 2 pd: 8 ½ mrk: Smør i Gaarden Lande dat: 4 Maj 1776.

24. Sergeant Bertel Hofs Obl: til Anders Kiærrevigen paa 100 rd: mod 3 ½ proCto: og Pant 1 løb Smør i Gaarden Bache. dat: 2 Maj 1776.

25. Sverche Hiertnes med fleres Skiøde til Hans Johansen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden Aarbache for 150 rd: dat: 4 Maj 1776.

26. Hans Aarbaches Obl: til Hans Tuft paa 140 rd: med (mod) 4 proCto: Rente af de 130 rd: og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør i Aarbache dateret 4 Maj 1776.

27. Lars Berges Skiøde til Ole Berge paa 22 ½ mrk: Smør i Berge for 25 rd: dat: 4 Maj 1776.

28. Engel Middahlens Obl: til Salomon Solem paa 60 rd: mod 2 rd: i Rente og Pandt 18 mrk: Smør i Middahlen dat: 4 Maj 1776.

29. Siur Hamerhougs Obl: til Torbiørn Hidle og Erich Wallen (Wollen) paa 99 rd: mod 3 rd: 3 mrk: i Rente og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Nedre Hammerhoug dat: 4 Maj 1776.

30. Karj Frøchedahl med fleres Skiøde til Ole Wermundsen paa 2 pd: Smør ¾ huud i Frøchedahl for 82 rd: 3 mrk: dat: 4 Maj 1776.

31. Guldbrand Wattedahls Skiøde til Sønen Mons paa ½ løb Smør ¼ huud ½ Giedskind i Gaarden Wattendahl for 35 rd: dat: 4 Maj 1776.

32. Udsletted Torbiørn Wevatnes Obl: til Hans Øchland paa 50 rd: dat: 6 Octobr: 1759 efter Qvit: af 4 Maj 1776.

33. Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Provstinde Christie paa Giæstgiver Stædet Neshavn for 150 rd: dat: 3 Januarj 1776.

34. Udsletted Hr: Hols Første Schrøders Obl: paa Schaar til Sr: Andreas Heiberg paa 90 rd: dat: 28 Junj 1771 efter Qvit: af 21 Octobr: 1775.

35. Lars Sæes Skifte brev, hans Ejendom i Gaarden Sæe er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 11 Martj 1776.

1776: 287

Udj Sagen Mellem Niels Støle og Jngeborg Tvedt, blev saaledes inden Retten dømt og Afsagt

Niels Hansen Nedre Støles Stefnemaal af 16 Septbr: 1775, udstæd mod Jngeborg Tvedt, er fordie, han holder sig fornermed ved nogle Ord han troer hun haver talt ham til Skade paa Æren, og hvorfor han i same paastaar Dom til Frieckiendelse for Bagtalelsen, med Processens Omckostninger at nyde etc: Den indstefnte mødte og tilstod lovlig Varsel. Vidnerne som først i Sagen, har ej forcklaret, at de af den indstefntes Mund har hørdt nogen Beskylling mod Citanten Niels Støle, men allene at hun hafde talt om det Bygde Rygte som gick, nemlig at Niels Støle hafde kiørdt et Øgs best i Hiel; ja end icke i denne, saa at sige ringe Grad i Ubetecksomhed i Talen, er vidnerne enige, da Sølfæst Store Sætres Vidnes byrd, viiser at han self talte med hende derom, forinden hun noged derom nefnte eller sagde ham. Af saa

befatted Sag kiendes hermed for Rett: at Ingeborg Tvedt, skal for Citantens Søgemaal i denne Sag være frie, det falder og af sig self, at det udspredde Rygte, ej bør kome ham til nogen Forckleinelse paa hans Nafn og Rygte, Processens Omckostningerne ophæves.

Udj Sagen mellem Lars og Sten Fladerager blev saaledes dømt og

Afsagt

Vidnerne udj denne Sag Endre Haaland, Johanes Fladerager og Ole Kongsvig, har rigtig nock beviist, at Steen Fladerager benyttede sig af den Koe og Qvige som ham tilhørende, døde ved faldet i Sag Renden, til hvilcket Lars Fladerager var skyld i formedelst de store Stene hand der hafde ladet ligge i Vaed, med mere som ved den under 3 Octobr: 1774 afsagde Dom og Act er bleven oplyst, Men hvormeged det var værd som Steen Fladerager kunde nytte af bemelte 2de Best, har vidnerne ej kundet forcklare, der er og ved foranførte Vidner end videre beviist, at han sc: Steen Fladerager tapte koen om Someren for slotten, og følgelig maatte miste hele Somer drotten af same Koe, han self havde gived 5 rd: 3 mrk: for. Hvad han fick benytte af Qvigen, er heller ej taxeret, Overvejes nu den i rettelagde Dom af 3de Octobr: 1774, saa viiser same, at begge Creaturene ickun er bereignet Steen til gode med 7 rd:, følgelig allerede taged under Betracktning den nytte Steen af dem, efter de var død paa en ubelejlig Tiid af Aaret kunde have, som han altsaa ved at nyde ringe Erstatning for same har betalt, og derfor nu ej igien kan tildømes paa nytt at tabe; hvorfor hermed for Rett kiendes og dømes, at da Lars Fladerager for den Koe som Steen Fladerager tapte, ickun er tildømt at betale ham 4 rd:, da den dog kostede Steen 5 rd: 3 mrk: og end dertil kom bordt paa mest skadelige Tiid, saa og for Qvigen ickun 3 rd: da en voxen Qvige dog var mere værd, Saa bør Sagen ved den engang afsagde Dom have sit Forblivende, hvori alt billigt til Citantens beste er iagttaged.

LensManden angav at her i Skibreedet paa Gaarden Røen i Lochsund er 2de Unge Mennisker ved nafn Giøe Niels Datter og Ragnelle Niels Datter, som begge med den Spedalske Siugdom sterckt er behefted og derfor til Jndlemelse i Hospitalet høylig trenger, til hvilcket de inted er ejende, da og Foræld[rene]

1776: 287b

formedelst Fattigdom, maatte forlade Gaarden forgangen Aar, og nu maa betle, Dette blev Almuen forelæst, hvortil de enstemmig med Laug Retted svarede, at de gudbædre, alt for meged er beckiendt Sandheden i dette Anddragende; hvorfor de og inderlig ønsker at disse 2 unge Mennisker jo før jo heller i Hospitalet maatte indkome.
LænsManden var herom Tingvidne begiærende som Retten bevilgede.

Fogdens Tingsvidne om den Frivillige gave som beløb sig til [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev forseiglet.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1776 d: 6 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sageting holdet paa Tingstædet Lundervigen med Ous og Strandvigs Skibreeders Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes M: sc: Ingebrict Lepsøen, Thomess Lussang, Mons Langeland, Anders Børdahl, Thomas ibm:, Johannes Røttingen, Lars Særvold, Lars Hougland i hvis Stæd Hans Lundervigen; Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Gielmeuyden, med LænsMenderne og menige tingsøgende Almue.

Om den Spedalske svarede dette Skibreedes Almue ligesom Waags Skibreedes Almue svared haver og tilført er.

Sagen mellem Albrict Meen og Salomon Boge blev paaraabt, da den fra seniste Ting til nu er udsadt, og mødte da Citanten mødte og sagde, at han med Laug dag hafde indstefnt Salomon Boge {med} til Doms, m: v:
Salomon Boge mødte og tilstod lovlig varsel.
Citanten indleverte et Brev fra Ejeren til Touged, for at beviise h{an}\vad/ han derfor paastod dat: 30 Martj 1776. Citanten paastod Dom, med Erstatning for de 8 mrk: han self haver betalt for Touved, og 1 rd: 3 mrk: 4 s: i Omckost:
Den indstefnte var med Dom fornøyed, paastod for Ræsten a{f}t der var flere i Gierning med ham da Touged kom bordt til med er ej bevist om det var Præsten Hr: Baars Toug.

Eragted

en gang i Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Sagen mellem Even Solbiørg og Hans Olland til siste Ting andlagt og til nu udsatte Gields Sag, blev paaraabt, hvortil LænsM: sagde at de er bleven forligt.

Niels Johansen Houchenes nu boende paa Pladsed Grundevaagen under Gaarden Reichstad, hafde til dette Ting indstefnt Thomes Nielsen Regstad, fordie han ej vil lade Citanten sidde i Rolighed og uden Betaling paa det Plads som Citantens Kone er gived; derfor at lide Dom paahøre vidner og betale Omckostninger.
Den indstefnte Thomes Reigstad mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Anders Børdahlen og Hans Tøsse, som med Eed beckreftede at den indstefnte er Stefnt at paahøre Vidner og lide Dom, dog ej betale Omckostninger.
Citantens vidner deraf fremstod
1. Vidne Ole Thomessen Olland som efter aflagt Eed vidnede; at for omtrendt 20 Aar siden, var vidnet tilligemed Peder Olland paa

1776: 288

Gaarden Reigstad, hos Citantens Kones Far Fader Ole Nielsen Reigstad, og som de sad med Bordet, siger bemelte Ole Nielsen Reigstad, at hans Datter Datter Britte Niels Dr: som nu er Citantens Kone, skulde have Pladsed Grundevaagen under Reigstad, efter hans Død, mens saa lenge han self levede vilde han have Jndkomsten til en Tobachs Skilling; han nefnte ej om hun skulde have det uden Betaling, men da hun var og er slet til Hilse!! (Helse) tog de det op, og endnu tror, at det var ment uden Afgift. Demiteret.
2. Vidne Peder Olland aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening uden Forandring Demiteret.
3. Vidne Hans Nielsen Grundevaag aflagde Eed og vidnede: at for omtrendt 12 á 14 Aar siden, blev vidnet ophendted siden Citantens Væhr Moder Barbro Thomes Dr: var saa siug at de frygtede hendes død, som og skede nogle timer derefter, hørdte da hun spurdte sin Verfader, Ole Nielsen Reigstad, om ej hendes Dr: Britte Niels Dr: skulde have Pladsed Grundevaag, hvorpaa Ole Reigstad tog hende i haanden paa at bemelte hendes Dr: skulde nyde Pladsed naar han døde, self vilde han beholde det mens han levede; der blev ej nefnt om nogen Afgift; de troede alle at ingen Udgift!! (Afgift) var ment. Demiteret.
Citanten hafde ej flere vidner nu.

Eragted

Jndstefnte Thomes Nielsen Reigstad som nu ej møder gives hermed Laug dag til næste Ting, at møde med sit fornødne Tilsvar i Sagen.

Publiceret
1. Albert Mehns erværvede Resolution af 21 Nobr: 1775 om at holde Strandsidder næring i Holsund.
2. Forstanderen Jaen Marriagers Bygsel Seddel til Niels Willumsen paa 3 Spand Smør i Gaarden Indre Røe dat: 19 April 1776. til Manufactur huused betalt af Lejl: 4 s:
3. Mons Gougstads Skiøde til Corperal Jørgen Nielsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør ¼ huud i Øfre Bouge for 211 rd: dat: 6 Maj 1776.
4. Corperal Jørgen Øfre Bouges Skiøde [til] Hans Wintzensen Windenes paa 2 pd: 6 mrk: Smør ¼ huud i Øfre Bouge for 290 rd: dat: 6 Maj 1776.
5. Consistorial Raad Gert Geelmeuydens Bygsle Seddel til Johannes Pedersen Olland paa 2 ½ Spand Smør 2de Giedskind i Gaarden Olland dat: 18 Martj 1776. til Manufactur huused betalt af Le[j]l: 8 s:

Hr: Capitain Johan Pritzir (Pritzier) hafde til dette Ting indstefnt Ros eller Bygsel Konen paa Molle Alet Anders Dr: for ulovlige og ubeqveme Ord mod Citant:[s] Frue, derfor at lide Dom efter Vidner og beviiser, samt betale som vedbør, saa er og i Sagen den paagieldendes Mand Anders Hansen Molle [indkaldet] til Vedermæle, han er Soldat.
Major Christopher Pritzir som formedelst andre Forretninger var tilstæde, tilckiendegav, at den indvarslede Anders Hansen, var soldat, at han lovlig var indstefnt, og at Stefnemaalet Majoren som hans Compagnie Cheff vedbørlig var tilkiendegived, At Compagniets Lieut: saa billig til Forsvar for Soldaten burde møde, var siug, hvorfor Majoren, skiøndt ugierne i denne ubehagelige Tilfælde, fandt sig nødsaged, self at møde for Retten; Det er unegtelig at Soldatens Huustrue Alit Anders Dr: haver en skiden Mund, og dristighed nock, at frembringe de aller Empfindtligste Bebrejdelser, helst naar hun opirres.

1776: 288b

Men da Sagen naar den for en offendtlig Rett og ganske tingsøgende Almue, skal undersøges og ved Vidner oplyses, vil blive anstødelig og beskiemmelig for en honet Famillie og uskyldige Persohner; saa for at give Citant: Hr: Capit: Pritzir en anstendig Satisfaction, tilbød Majoren, paa Soldaten Anders Handsen Moldes veigne, som og dertil var villig, her for Retten at bede Hr: Capit: Om Forladelse, for de uanstendige Ord, som hans Huustrue Alit Anders Dr: udj Overilelse kand have talet til Capit:[s] Frue.
Capitainen lod sig berolige med Mundtlig Deprication i Retten og Omckost: som andvendt i Sagen.

læst [til udslettelse]
6. Jens Lerches Obl: til Provstinde Leganger paa 50 rd: dat: 7 Octobr: 176? efter Qvit: af 7 Octobr: 1775.

Fogdens Fuldmegtig lod tilføre, at til dette Ting er indstefnt Albrict Mehn med Kone Kistie Martinus Dr: for begangne fortilig Samenleje derfor at lide Dom efter Loven.
Den indkaldte mødte og tilstod ej, at være lovlig stefnt.
Af Stefnevidnerne mødte Salomon Boge, som sagde at han og Johannes Boge var for 3 Uger før tinged og indvars[l]ede Albrict Mehn at møde paa egne og sin kones veigne for fortilig Samen leje; og da det var noged sendt, hvorfor de spurdte ham om han vedtog det; til hvilcket

han sagde ja. Det andet stefne vidne Mødte ej, dette Mødende vidne Salomon Boge aflagde Eed paa sin Angivelse.
Actor begiærede Tiid til næste Ting, deels for at fremstille det udeblevne Stefnevidne, deels at fremlegge den fornødne Præste Attest.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, til hvilcken Tiid Retten forventer, at Actor i Retten produserer den andbefallede Præste Attest, og lovlig Stefner de paagieldende Persohner.

ligesaa indstefnt Ole Nielsen Øfre Boge og Karj Knuds Datter for fortilig samen leje at lide Dom.
Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej;
Thi fremstod Stefnevidnet Salomon Boge som aflagde Eed at han er lovlig stefnt, Det andet Stefnevidne sc: Johanes Øfre Boge mødte ej.
Actor begiærede Laugdag.

Eragted

ligesom i næst forrige Sag.

videre Publiceret,
7. Ole Øustestad med fleres Bygsel Seddel til Hans Jørgensen paa 1 pd: 15 mrk: Sr: ½ Huud i Storum dat: 6 Maj 1776. til Manufact: af begge bet: 12 s:

Eragted

Til i Morgen ophæves Retten da det nu lider langt paa Aftenen.

Anno 1776 d: 7 Maj Continuerede dette Ting.

hvorda udj Sagen mellem Albrict Mehn og Salomon Boge som fra i Gaar blev optaged til Doms, blev saaledes kiendt dømt og

Afsagt

Jndstefnte Salomon Boge, har i de 2de førdte Vidners Paahør, tilstaaed, at have bortkasted et Toug for Citanten Albrict Mehn, hvorfore denne paastod enten Touged igien eller 4 mrk: i Penge; hvilcket den ind-!!

1776: 289

den indstefnte vilde Decourtere i formendtlig kraf hos Citantens, hvormed Citanten ej var fornøyed, og derfore har stefnt til Doms. Ved dette nu holdte Ting har vel Citanten i Rettelagt et Brev fra SognePræsten Hr: Baar til Citantens Svoger dat: 30 Martj 1776 om et bordtkomed Toug, med Paastand derfore 8 mrk:, uden at kunde giøre beviis, at det er same som paastefnt er; Thi kiendes hermed for Rett, at Salomon Boge, skal betale Albrict Mehn, de engang tilstaaede 4 mrk:, samt i Omckost: siden han lod det kome til Sag 1 rdr: dog saaledes: at om disse 1 rd: 4 mrk: ej til \næste/ Michelie betales, og Citanten skulde nødes at tage Domen beskreven, bliver Omckost: at udreede med 3 rd: 3 mrk: Det paadømte efterkomes under videre lovlig Adfærd. Derimod gives Salomon Boge lovlig Regres for hvad han har at kræve hos Citanten.

Nu begyndte Strandvigs Skibreede

Som til det oplæste om de Spedalske svarede ligesom ved Waags Skibreedes Almue er andført.

Publ:
8. Sr: Legangers Bygselbrev til Joen Torbensen paa 1 pd: 6 mrk: Smør 3/8 Huud ¼ Giedskind ½ kalfskind i Gaarden Siørsand dat: 1 Maj 1776. til Manuf: betalt af begge 1 mrk:

Tingsvidne Sagen mellem Anders Kiøn og Gitle Bolstad som fra seniste Ting udsadt, blev paaraabt, og mødte Procurator Giøen, paa Anders Kiøns veigne, og forlangede de mødende vidner afhørdt, med Sigende at Gitle Boelstad er lovlig Stefnt dem at paahøre.
Jndstefnte Gitle Boelstad blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne,
Thi fremstod Stefnevidnerne Knud Nerhofde og Jon Giøen som ved Eed beckreftede at Gitle Boelstad er lovlig stefnt at paahøre alle mødende vidner.
Citantens vidner deraf mødte og fremstod.
1. Vidne Anders Hansen Houge aflagde Eed og vidnede til dette Spørsmaal, om vidnet ej haver giordt i Rettelagde Laase Pung og til hvem han solgte den hertil vidnet svarede: at Laased kiøbte han for Mange Aar siden af en Svenske, og giorde saa Pungen til, den han solgte til Anders Andersen Helland for 8 s:
2. [Vidne] Jsach Tørchelsen Tvedt aflagde Eed og vidnede: at for nogle Aar siden fandt vidnet den nu i Rettelagde Pung i en Senge bue som hører vidnes Broder indstefnte Gitle Bolstad til, og laag den da paa en List eller Gield, bagen i Buedørren over en kiste; hafde han saa en kordt Tiid, hvorefter vidnet solgte den til Ole Kaaresen Hougervold, da det nu kom i Spor eller Tale om Pungen, bad indstefnte Gitle Boelstad vidnet sige, at han fandt den i mellem Rongelstvedt og Hougervold, hvilcket vidnet og efter Broderens Begiær, sagde til de som Stefnte ham til Høste Tinget, men nu fragick same her inden Retten. Demiteret.
3. Vidne Anders Hougervold aflagde Eed og vidnede: at for 4 á 5 Aar siden var vidnet tilligemed Anders Kiøn, Gietle Boelstad og flere i haflag og laag til Logemente hos Mons Bache, hørdte da at Anders Kiøn becklagede sig at have misted en Laase Pung, med 9 Marck i Penge og et par Sølf Spender i, de lette da efter Pungen men fandt den ej, kiender ej heller Pungen, de var ej flere i det Logemente end deres eget Lag som var 6 Mand i alt. Demiteret.
Giøen sluttede Tingsvidnet og forlangede same sig beskreven meddelt som bevilget.

1776: 289b

For Retten Sisterede sig Procurator Hans Giøen og gav tilckiende: at han møder for Citanten Knud Johansen Teigland der til dette Ting haver efter forrige tiltale og den Respective Rettens Forelæggelse med Mundtlig kald og Varsel ladet indstefne Stiffaderen Omund Paalsen Eide for ved Dom at blive pligtig kiendt at holde sig efterrettelig, den Forening som skede dem i mellem angaaende Odel og Besiddelse Retten til Gaarden Eide, samt at underskrive den derom oprettede Contract, alt efter de tilforn førdte vidner, samt Processen efter nærmere Paastand at tilsvare.
Jndstefnte Omund Eide mødte og tilstod lovlig at være Stefnt. sagde dernæst at han ej negter sin Stifsøn Contract paa en lovlig maade, men denne Contract kan han aldeles ej underskrive, saa som han deri er skreved baade fra Huus og Gaard, da han dog har boed der over 20 Aar, paastaar derfor denne Contract aldeeles underkiendt.
Giøen lod tilføre, at han siuntes, at den af Omund Eide giorde Tilførsel var ej umagen værd at besvare, saasom Sagen allerede tilforn er oplyst med lovlige og Edfæstede Vidner, vilde derfor ej opholde Retten med lang Proceduur men fremlagde sit skriftlige Jndlæg af dags Dato som blev oplæst.
Omund Eide, anmelte at de førte vidner kunde ej ansees upartiske da de er Citantens Kones Søskende, og self er aarsag til Sagen eller Contracten.

Giøen paastod Dom efter Jndlægged.
Omund Eide var og med Dom fornøyed.

Eragted

J Morgen Formiddag skal Dom i denne Sag afsiges.

Hr: Gerhard Geelmeuyden hafde paa sin Fader Consistorial Raad Geelmeuydens veigne ved Skriftlig Stefnemaal af 12 April 1776 indstefnt Johannes Eide fordie han af Niels Hanssen Ertzvæhr hafde kiøpt en koe og en Qvige for 9 rdr: som var giordt Arrest paa hos \be:te/ Niels Hansen, hvilcken Arrest ved hiemtings dom var beckrefted, derfor at lide Dom og betale som vedbør, saa var og til Vedermæhle Hans Giøen og Niels Hansen Ertzvæhr nu Schaar. Stefningen blev oplæst og lyder saaleedes.

Jndstefnte Johannes Eide blev paaraabt men mødte ej

Thi fremstod Stefnevidnerne Joen Tuft og Hans Særvold, som med Eed beckreftede at Johannes Eide er lovlig Stefnt til dette Ting efter Stefnemaales Jndhold, saa og har de indstefnt til Vedermæhle Niels Hansen Ertzvæhr eller Schaar men LænsM: Hans Giøen er ej stefnt.

Citanten i Rettelagde en Beskickelse af ham udstæd d: 6 Nobr: 1775, til Haldor Sævereide, Willum Hatletvedt og Johannes Eide samt LænsM: Hans Giøen, paateignet at være forckyndt 22 Nobr: 1775, og deres Svar da tilsadt. Besckickelsen med Svarene blev oplæst og lyder saaleedes.

af Beskickelse vidnerne mødte nu kun Engel Haavig, som beckreftede med Eed deres paa Beskickelsen andførdte og erværvede Svar, med ydermere Declaration at de ej mindes Johannes Eide nefnede Fargen paa de Creaturer han fick hos Niels Hansen Ertzvæhr. Det andet Beskickelse vidne møtte nu ej.

1776: 290

Hr: Gerhard Geelmeuyden i Rettelagde derpaa den af Fogden i Sagen mellem hans Hr: Fader og Niels Ertzvæhr udstædde Executions Forretning der nermere oplyser Sandheden i at Johannes Eide har bemegtiged sig de 2de Creaturer som nu paastefnes, hvilcken Forret: dat: 14 Julj 1775, blev oplæst, begiærede dernæst Laugdag for de udeblevne.

Eragted

De lovlig indstefnte sc: Johannes Eide og Niels Hansen gives hermed Laug dag til næste Ting at møde med sit Tilsvar i Sagen; Til hvilcken Tiid {Stefne} Beskickelses vidne Samuel Sandahl forventes at møde for at beckrefte Paateigningen paa beskickelsen, Hans Giøen kand ej forelægges, da han ej er lovlig indkaldet.

For Retten fremstillede Sig Procurator Hans Giøen og gav til kiende: at han møder for Citanten Andbiørn Ulv Ebne, som til dette Ting Tiid og Stæd har efter forrige tiltale og Rettens Forelæggelse med mundtlig Varsel ladet indkalde Omund Eide, at lide Dom til Betalings Erholdelse, fordie han ej med gode vil betale de tilforn paaanckede 10 Gede bucker, alt efter den Oplysning som tilforn inden Retten er bleven oplyst, samt Processen efter fremlagde Reigning at betale.

Omund Eide mødte og tilstod lovlig at være stefnt, begiærede derpaa Sagen udsadt til næste Ting.

Giøen lod tilføre at han siuntes at det var ligesaa urimelig som umuelig at han endnu vilde begiære Andstand i Sagen, særdeeles da han begiærede same paa høste Tinged, og fick det, kand derfor ej nu ansees til andet end for at føre Citanten i desstørre Omckost: paastod derfore uopholdelig Dom, leverede derpaa i Rette den i Sagen fornødne Reig: dat: denne dags Dato som lyder saaledes.

Omund Eide lod tilføre, at han vedblev sin Paastand om Udsettelse for at føre beviis til Sagens Oplysning.
Giøen vedblev paastand om Dom og i Rettelagde Jndlæg af dags Dato som blev oplæst.
Omund Eide vedblev sin giorde Paastand.

Eragted

Siden Omund Eide i denne Sag har nødt 2de Udsettelser uden at fremkome med noged Reelt i Sagen paa sin Side, saa kand denne nu atter forlangte Andstand, ham ej bevilges, som stridende mod Lovens 1 B: 4 Capt: 24 Art:; men Sagen optages til Doms til i Morgen Formiddag.

Omund Eide i Rette æskede sin fra seniste Ting udsadte og mod Ole Oustestad andlagde Sag, og i Rettelagde Rettens Forelæggelse for ham lovlig forkyndt.
Ole Oustestad mødte og tilstod lovlig varsel.
Omund Eide paastod Dom, og i same Erstatning fordie han har indtvinged sig en ham uvedkomende Sag paa en fremed Mands veigne og forlangte Omckost: erstatted efter Øvrighedens Skiøn.
Ole Oustestad sagde, at det han hafde giordt var skeed efter And-

1776: 290b

biørn Ulvebnes Begiær, da Omund Eide ej mindelig vilde betale Bukkerne. er i øvrigt med Dom fornøyed.

Eragted

J Morgen Formiddag skal dom i denne Sag afsiges.

Gielmeuyden paa Hr: Kamer Raad Juels veigne mødte givende tilckiende at han til dette Ting hafde ladet indstefne Erich Gundersen opholdende sig paa Fuuse til at lide Dom for sit Løsgiengerie og betale Omckost:
Jndstefnte Erich Fuuse blev paaraabt og mødte samt tilstod lovl: at være stefnt, sagde dernæst, at han har udtiendt sin Tiid som Soldat og er endnu Landeværge, har og tiendt i sine Unge Aar hos Almuen, men siunes han kand bædre Føde sig med at være paa sin egen Haand end at gaae i Tieniste, hvilcket og hans Pass tillader ham.
Actor formente at det den indstefnte af Regimentet meddeelte Pass vel aldrig kunde forstaaes saaledes at han som et ung[t] og sterckt Menniske skulde frietages at tage sig Tieniste hos Almuen, som saa høylig trenger til Tienere, under Paaskud, at hand med sine Hender kand forfærdige en Træeskaal eller Skee og saaledes drive G..ck(?) med Forord: af 9 Aug: 1754, hvoraf en stor Uorden vilde indsnige sig i Landet, hand paatrengede derfor Dom i Medhold af allegerte Forordning med Erindring om Actors Sallario.

Eragted

i Morgen skal Dom i denne Sag afsiges.

End videre andmeldede han, at han i lige Tilfælde til dette Ting hafde indstefnt Peder Olsen Revne, Ole Nielsen Nedre Hage og Siur Olsen ibm:, til at lide Dom, for begangne Løsgiengerie, med Processens Omckost: at tilsvare.
Jngen af de indstefnte mødte,
Thi fremstillede Actor Stefnevidnerne Joen Tuft og Hans Særvold, som med Eed beckreftede, at de alle til dette Ting er lovlig stefnt.
Actor begiærede de indstefnte Laug daget.

Eragted

de lovlig indstefnte Peder Olsen Refne, Ole Nielsen Nedre Hage, og Siur Olsen ibm: gives samtlig Laug dag til næste Ting, at møde for at svare til denne Sag.

Hans Friderichsen Tvedt hafde til dette Ting indstefnt Encken Karj Qvale fordie hun ej har vildet betale det vilckaar til Encken Marrithe Anders Datter Qvale, som hun burde have efter Vilckaars brev af 2 Maj 1757, men ladet derpaa ræste kornet paa Toe Aar med 4 tønder, og 5 koe Foster, samt 3 Smalers Foster i 6 Aar For alt at lide Dom og betale som vedbør.
Den indstefnte blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hendes veigne
Thi fremstod Stevnevidnerne Joen Tuft og Hans Særvold, som med Eed beckreftede Stefnemaalet efter Jncaminationen hvilked de bereignede til 11 ½ rd:

Eragted

1776: 291

Jndstefnte Encke Karj Qvale gives hermed Laug dag til næste Ting; til hvilcken Tiid Citanten bør at stefne hendes Laug værge eller om hun er gift da hendes Mand til Vedermæhle.

videre læst
9. Engel Qvernes med flere[s] Skiøde til Lasse Homeland paa 18 mrk: Smør i Gaarden Homeland uden Bygsel for 29 rd: dat: 7 Maj 1776.
10. Hans Houge med fleres Skiøde til Samuel Qverness paa 18 mrk: Smør i Gaarden Froland (Frøland) for 45 rd: dat: 6 Maj 1776.
11. Ole Svinestens Skiøde til Engel Johansen paa 22 ½ mrk: Smør i Gaarden Store Balleseim for 90 rd: dat: 7 Maj 1776.
12. Ole Hiertagers Obl: til Gurj Tvedt paa 96 rd: mod 4 proCto: og Pandt 2 pd: 6 mrk: Smør ¾ huud i Gaarden Hiertager dat: 7 Maj 1776.
13. Anna Ols Dr: Lille Lie med fleres Skiøde til Hans Nielsen paa 1 pd: 18 mrk: Smør i Gaarden Lille Lie for 70 rd: 4 mrk: dat: 7 Maj 1776.
14. Engel Haavigs Bygsel Seddel til Torbiørn Torbiørnsen paa 22 ½ mrk: Smør 3/8 Huud i Gaarden Giemdahl dat: 4de Maj 1776. 8 s:
15. Engel Brathuuses Skiøde til Anders Thombre paa 16 mrk: Smør 1/3 Huud i Gaarden Tombre for 199 rd: dat: 7 Maj 1776.
16. Udsletted Johannes Lille Wig[s] 2de Obl: dat: 9 Maj 1766 og 10 Maj 1770 til Hans Windenes paa 300 rdr: efter Qvit: af 7 Maj 1776.

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

3de Dagen d: 8 Maj Continuerede dette Ting.

fol: 248 - 289b hvorda i Sagen mellem Knud Teigland og Omund Eide blev saaledes Dømt og

Afsagt

Da den i Rettelagde Contract af 13 Maj 1775 Om Odelen til det Brug i Gaarden Eide, som Omund Paalsen paaboer, inted indeholder mere, end hvad med Vidner i Sagen er godtgiordt, at bemelte Omund Eide har loved sin Stifsøn Knud Teigland, men heller er skreved ham til Fordel derved, at Stifsønen har bundet sig til det, som den siste Post i Contracten ommelder, endskiøndt vidnerne derom ingen Forcklaring har aflagt, at han dertil i Følge Løfte var forpligted; Saa kiendes hermed for Rett, at Omund Paalsen Eide skal i seniste til næste Ting, have underskreved Contracten, Thi i Mangel deraf bliver den alligevel Ting lyst og gyldig at

ansee, naar denne Dom og Act til Contracten Annecteres. Processens Omckost: betaler Omund Eide til Citanten med 2 rd: 4 mrk: 8 s: Det paadømte udreedes og efterkomes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd.
Giøen begiærede Domen beskreven.

J Sagen mellem Andbiørn Ulvebne og Omund Eide blev saaledes inden Retten kiendt dømt og

Afsagt

Omund Paalsen Eide er ved Skriftlig Stefnemaal af 24 April 1775 indkaldet, fordie han ej skal vilde betale 10 Bucker, som han skal have tilhandlet sig af BondeManden Andbiørn Ulvebne, med mere Stefnemaaled indeholder, derfor at lide Dom at betale Buckernes Værd og Processens Omckost: Skadesløs etc:

1776: 291b

J det Skriftlige Contra Stefnemaal af same Dato er Omund Eides Paastand allene, at Ole Oustestad paa Andbiørn Ulvebnes veigne, skal modtage Dom efter Sagens Beskaffenhed; Men i Hans Continuations Contra Stefnemaal angribes allene Ole Oustestad fordie, han skal have paataged sig Sagen for Andbiørn Ulvebne. Overvejer nu Retten hvad bevis eller godtgiordt er af det paastefnte, da kan af den Forcklaring, som vidnerne Hans Kilen og Knud Teigland har aflagt, erfahres, at Omund Eide har været paa Ulvebne hos Andbiørn, og der baade seed og talt med ham om endeel Bucker, ja at der Morgenen efter var komed i blant Omund Eides Bucker, endeel som siuntes Siuge, og hvilcke vidnerne troede var Andbiørn Ulvebnes, hvilcke de vilde dræbt, men Omund Eide forbød det, og tog dem med sig hiem, da han dog foregav, at vilde sidde dem fra sig paa nærmeste Holme, Vidnet Engel Brathuus har og i sit Vidnes byrd, gived en Stoer Formodning i denne Sag, naar nu hertil legges, den Forklaring som Andbiørn Ulvebne self inden Retten har aflagt, og med Eed vil beckrefte, der er meged overeens stem/m/ende med den Formodning Vidnerne har gived, saa kand af alt dette med Vished udledes, at Omund Eide self først paa Gaarden Sundførre, og siden paa Ulvebne, har talt om Buckernes Siugdom, og hvor lidet de var værd, fordie Manden som ejede dem skulde troe, de ej kunde nyttes, dernæst at han med Andbiørn Ulvebne har giordt den Aftale, at de om Natten skulde føres til den Holme, hvor Omund Eide med Giægten laag, og der slippes i lag med hans Smaler; hvilcket Manden med Glæde ventelig har giordt, siden han var indbildt, at de ej kunde gaa i offendtlig Kiøb, og at det virckelig maae have været disse Bucker, kand deraf med Grund sluttes, at, i Stæden for Omund Eide, som Præses for Giægten, maatte staaed i Frygt om han hafde indtaged flere Smaler, om Morgenen end han sadte i Land om Aftenen, saa hindrede hand derimod icke deres Jndskibning men end og førte dem hiem med sig, hvad han siden fick yde dem i, er icke, og ventelig ej kand beviises, Efter disse Andførdte og end flere i Sagen værende Omstendigheder, kiendes og dømes hermed for Rett, at Omund Paalsen Eide skal betale til Andbiørn Ulvebne, for de 10 paastefnte Bucker 11 rd: 4 mrk: som er det same han af andre var budet, og i denne Sags Omckost: i alt 9 rd: 2 mrk: som bliver at udreede næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under videre lovlig Adfærd, saa fremt ej Omund Paalsen Eide efter lovlig Varsel til næste Ting i Citanten eller hans Fuldmegtiges Paahør, aflegger inden Retten sin Eed paa, at han hvercken med Andbiørn Ulvebne, om de paastefnte Bucker har handlet, eller sig vidende nogen Bucker Andbiørn Ulvebne tilhørende har faaed til sig og ydet i Penge eller Penges Værd, paa den Maade, at bemelte Andbiørn Ulvebne derfor siden skulde nyde noged Vederlaug; Thi i dette Fald bliver han for Sigtelsen befriet.
Omund Eide begiærede Domen beskreven og leverede 4 Ort til Stempp:
Giøen paa Andbiørn Ulvebnes veigne, ligesaa, men leverede ej Stempp:

1776: 292

J Sagen mellem Omund Eide og Ole Oustestad, blev saaledes dømt og

Afsagt

Ole Oustestad har med Andbiørn Ulvebnes Nærværelse og Tilførsel i Retten godtgiordt, at Sagen om Buckerne, var paastefnt, efter hans Forlangende; og derfor bliver Ole Oustestad for Omund Eides Tiltale i denne Sag, der af hans Procurator er ligesom Separеret fra hoved Sagen, i et og alt befriet.

Fod!! (Fogd)

J Sagen mellem Actor Hr: Kamer Raad Juel og Løsgiengeren Erich Fuuse blev saaledes dømt og

Afsagt

Det er tydelig nock beviist af Erich Fuuses egen Tilførsel, at han er en Løsgienger der ingen Tieniste tager sig, men gaar paa sin egen Haand, hans Paaraab at være tilladt same siden han {er} \har været/ Soldat, og endnu er Landværge, er ej at Reflectere paa, og skulde alle Soldater have den Friehed, blev der icke en Dreng paa Landet som kunde tiene Bonden; da de alle er, eller har været Soldater, Thi kiendes hermed for Rett, at Erich Fuse skal betale til Ous Præstegields Fattig Casse 3 rdr: og til næste Vaar tage sig Tieniste, saafremt han vil Undgaae den Straf som Forord: af 9 Aug: 1754, og Rescriptet af 11 Decembr: 1750 foreskriver. Det paadømte udreedes og Domen efterkomes under videre lovlig Adfærd.

atter Publiceret

17. Fogdens Fredlysning paa LænsM: Hans og LænsM: Engel Giøens Ejendeele og Field dat: 8 Maj 1776.

18. Hans Lille Lies Vilckaars brev til Ana Ols Datter dat: 8 Maj 1776.

19. Ole Solaases Skiøde til Knud Samsonsen paa 1 pd: Smør ½ Huud i Gaarden Solaass for 300 rd: dat: 8 Maj 1776.

20. Johanness Lille Wigs Skiøde til LænsM: Johannes Sundvohr paa 2 pd: 15 mrk: Smør 7/8 Huud i Gaarden Lillevig for 375 rd: dat: 8 Maj 1776.

21. Knud Solaasses Obl: til Ole Olsen Bolstad paa 304 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 pd: Smør ½ huud i Gaarden Solaas dat: 8 Maj 1776.

22. Skifted efter Jngeborg Sørstrønen hvis Ejendom i Sørstrønen er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 14 Decembr: 1776.

23. Dito efter Niels Tvedt hvis Ejendom i Tvedt er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 19 Martj 1776,

24. Do: efter Friderich Tuft hvis Ejendom i Tuft er udlagt efter Pandtebogens Udviis dat: 18 Martj 1776,

25. Do: efter Marthe Giøen hvis Ejendom i Giøen er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 29 Decembr: 1775.

Fogdens Tings vidner om den Frivillige Gave som blev for Ous Skibreede [?] rd: [?] mrk: [?] s: og for Strandvigs Skibreede [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev forseiglet.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette blev Retten for disse Skibreeder ophæved.

Anno 1776 d: 10 Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Øfre Waage med Strandebarms og Qvindherres Skibreeders Almue, og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Lars Engedahlen, Rasmus Solbiørg, Torjer Siufsæter, Niels

1776: 292b

Solbiørg, Torbiørn Engedahlen, Haaver Tordahlen, Tørjer (Torjer) Lille Fosse og Hans Brue. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer R/aa/d Juels Fuldmegtig Sr: Knud Geelmuyden med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvorda aller og underdanigst blev læst de kongelige Forord: og høy Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomen og i denne Protocoll extraheret.

Til det Oplæste Stiftes Brev om de Spedalske, sagde dette Skibreedes Almue, at Naar de blev viist nogle Exempler paa, at enten, af de allerede i Hospitalet indlem/m/ede, eller af de som herefter i same maatte blive indlemed, kom læged og frisk hiem igien, vilde de nock finde sig i det proponerede, dog saaledes: at ej Strandebarm Skibreede maatte udsees, som et Stæd, de saa kaldede Lægde {ej} maatte henkome, saasom deraf en almindelig Ulejlighed kunde endtstaae, derved, deels at de kunde faa Sigdomen!! (Syg-) igien, men i sær, at naar saadane kom at skulde opholde sig, givtede \de/ sig i Bygden, hvor de nedsadte sig, og derved kunde opkome siuge Famillier; hvoraf og endeel forhen gives.

Hans Bogeland hafde til dette Ting indstefnt, til et lovlig Tingsvidnes Erholdelse, den Mand Peder Johansen Schage, fordie han skal have foretaged sig at optage en nye Vej over Citantens Bøe, derom at paahøre Vidner,

Jndstefnte Peder Schoge mødte og tilstod lovlig at være stefnt.

Citantens vidner deraf fremstod.

1. Vidne Elias Bogland 66 Aar, boed paa Citantens Brug i 40 Aar, ej slegt til nogen af Parterne uden noged lit i Svogerskab med Citantens kone aflagde Eed og vidnede at Schages Rette kiørslevej, er over deres egen Bøe ned om Lars Schages Qvernhuus, indover et Skarv i Udmarcken kaldet Gaate skarved til Holmen i Bolandsvaagen; Granden til Citanten, Encken Britte Bogelands Rette kiørslevej er hiem over deres egen Bøe og ud over Stigene og vaage Smoug, denne nu optagne Vej er over Citantens beste Bøe og dalen udigiennem, har tilforen ickun væred brugt til Gangevej, uden i Sneføre og stærck Frost naar det ej har været til Skade, saaledes brugtes vejen i Vidnes Tiid, den paaanckede Kiørsle som skeede i Vinter er Citanten til temelig Skade. Peder Schage spurgte vidnet, hvorimod blev protesteret, thi frafaldt han de Spørsmaal han vilde have fremført.

2. Vidne Lars Larsen Schage 71 Aar, boed paa Schage over 40 Aar, ej slegt til nogen af Parterne aflagde Eed og vidnede: i Ord og Mening som første Vidne med Tillæg, at i al den Tiid Vidnet boede paa Schage brugte han den Vej, som 1. Vidnet sagde Schage tilhørdte, undtagen høyeste Vinter naar det ej kunde være til Skade, kiørte han i blandt over Citantens Bøe. Demiteret.

Citanten begiærede at Beskickelse Vidnerne Helje Houge og Paal Hafneraas afhørdt og fremstod de begge som under aflagd Eed sagde at

1776: 293

at!! i Vinter paa Vaarparten efter Marcken var begyndt at Tine, blev de begiært af Citanten Hans Bogland, at besigtige den Vej, som Citan[t]en sagde var kiørdt paa, af indstefnte Peder Schage, og siuntes de at naar det icke skulde være en almindelig kiørslevej, var det til Skade for Bøen og Gressed, fulgte dem saa til Peder Schage, og sagde da Hans Bogland til Peder Schage at han ej kunde taale saadan kiørsel dertil Peder Schage svarede: Vejen hafde han brugt og Vejen skulde han bruge. Demiteret.

Citanten begiærede Tings vidnet slutted og sig beskreven meddelt.

Afsagt

Tings vidnet \som/ begiært sluttes, bevilges, og skal fra Retten udstædes.

Peder Schage hafde indstefnt Hans Bogeland til at paahøre endeel Vidner, om at han lader sine Creature ned træde Citantens Bøe, og sine Høns opæde Citantens Ager, alt til et lovskicket Tings vidne.

Hans Bogeland blev paaraabt mødte og sagde at han ej er lovlig stefnt,

Stefnevidnerne LænsM: Hans Waage og Torbiørn Sielnes aflagde Eed paa at Hans Bogeland er stefnt efter Jndcaminationen.

Citantens vidner deraf fremstod.

1. Vidne Lars Larsen Gaathe aflagde Eed og vidnede at i blandt gaar Hans Bogelands Øg over Citantens Bøe, og da kand det hende hun giør Skade paa Bøen, med tracket, om Vaar og høst til de slepper det i Udmarcken, vidnet har dog ej seed det uden i Vinter og paa Vaarparten dette Aar, Skaden er ej vurderet, om den Skade den indstefntes Høns skal have giordt i Citantens Ager ved Vidnet inted om. Demiteret,

2. [Vidne] Anders Knudsen Netteland aflagde Eed og vidnede: at have seed et par Gange, at Hans Bogelands Folck haver lejed Øgen ned til Becken over Peder Schages Bøe, om han der af har faaed Skade ved vidnet ej men han seer Vejen har Skade og er optræd, dog veed ej videre af hvis Creature; har seed og Høns et par Gange i Peder Schages Ager, en Gang 5 og en Gang 3, men veed ej hvem dem tilhørdte, Skaden er ej taxeret. Demiteret.

Hans Bogeland sagde: at al den Skade hans Creaturer bevislig har giordt er han villig at oprette.

Peder Schage sluttede Tingsvidnet. som Retten bevilgede.

Joen Furhofde hafde til dette Ting indstefnt Niels Fluedahlen for skyldig værende 2 rd: 3 mrk: derfor at lide Dom og betale Omckost:

Jndstefnte Niels Fluedahlen blev paaraabt men mødte ej

derfor fremstod Stefnevidnerne LænsM: Hans Waage og Torbiørn Sielness som med Eed beckreftede at Niels Fluedahlen er lovlig stefnt efter Jncaminationen, og negtede han kraved, og stefnte de til vidner Mette Furhofde og Zacharias Tørrissen.

1776: 293b

af vidnerne fremstod

1. Vidne Zacharias Tørrissen aflagde Eed og vidnede at Niels Fluedahlen for 2 Aar siden sagde vidnet at han var skyldig Citanten 2 rd: 3 mrk: Demiteret.

2. Vidne Methe Furhofde mødte ej.

Eragted

Jndstefnte Niels Fluedahlen gives hermed Laug dag til næste Ting at forsvare sig, saa paalegges og det lovlig stefnte Vidne \Mette Furhofde/ til same Tiid at møde for sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge under Fals Maals Straf.

Publiceret

1. Skifte brevet efter Joen Aarvigen og kone, hvis Ejendom i Aarvigen er udlagt som Pandte bogen udviiser Dat: 24 Octobr: 1775.
2. Dorthe Lambergs Skiøde til Sønen Otte Gitzmond paa Giæstgiver Stædet Giermunshafn etc: for 306 rd: dat: 21 Octobr: 1775.
3. Udsletted Dorthe Giermundshafns Obl: til Ingemon Netteland paa 290 rd: dat: 13 Maj 1774 efter Qvit: af 10 Maj 1776.
4. Otte Gietzmonds Obl: til Ingemon Netteland paa 199 rd: mod Pandt Giæstgiver Stædet Giermundshafn med Huuse af skyld 9 mrk: Smør, 3 proCto: Rente dat: 10 Maj 1776.
5. Erich Giæres med fleres Skiøde paa 2 pd: 18 mrk: Smør 3 Giedskind i Gaarden Aarvigen etc: for 338 rd: 2 mrk: 3 s: til Joen Joensen dat: 10 Maj 1776.
6. Haaver {..en} Store Fosses Obl: til Lars Torvigen, mod 2 proCto: og Pandt ½ løb Smør i Store Fosse dat: 10 Maj 1776.
7. Erich Brues med fleres Skiøde til Hans Torbiørnsen paa 1 løb Smør 1 Huud i Gaarden Øfre Brue for 140 rd: 2 mrk: dat: 10 Maj 1776.
8. Hans Øfre Brues Obl: til Erich Brue med flere paa 143 rd: 2 mrk: mod 2 ProCto: Rente og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Gaarden Øfre Brue dateret 10 Maj 1776.
9. Ole Lille Fosses Skiøde til Ole Brue paa 1 pd: 2 mrk: Smør i Øfre Brue for 99 rd: dat: 10 Maj 1776.

Eragted
til i Morgen ophæves Retten.

d: 11 Maj Continuerede dette Ting.

hvorda blev publiceret
11. Michel Sundahls Skiøde til Ole Godschalchsen paa 1 pd: 22 ½ mrk: Smør 9/32 huud i Gaarden Sundahl etc: for 199 rd: dat: 10 maj 1776.
12. Ole Sundahls Obl: til Michel ibm: paa 99 rd: mod 2 rd: Renter og Pandt 1 pd: 22 ½ mrk: Smør 9/32 huud i Sundahl dat: 10 Maj 1776.
13. Ole Sundahls vilckaars Brev til Michel ibm: og Kone dat: 10 Maj 1776.

Nu begyndte Qvindherres Skibreede
Gudmund Opsanger hafde til dette Ting indstefnt med Mundtlig Stefnemaal Johannes Larsen Sunde med Kone Ana Petters Datter for ulovlige Beskyllinger \mod sig og Kone/, der for at lide Dom paahøre Vidner, og betale som vedbør.
Jndstefnte Johannes Sunde blev paaraabt, men hvercken han eller Kone mødte;
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Richart Møglebust og Lars ibm: som med Eed beckreftede at Johanness Sunde og kone er lovlig stefnt efter Jncaminationen.
Citantens vidner deraf mødte og fremstod
1. Vidne Ole Knop (Knap) aflagde Eed og vidnede saaledes at

1776: 294

nu dette Vinter Fiske var vidnet med Kone i den indstefntes Stue, spurgte Vidnet ham om han ej kunde overlade ham et par Marcker Smør, hvortil den indstefnte siger J skulde hørdt med Madelle Opsanger, som er Citantens Kone, der faar J vel Smør, dertil Vidnet svarede, ja Gud bæred hun har lidet self, hafde hun haft det hafde jeg vel faaed, dertil den indstefnte svarede, Skam faae hende den Trol kiærlingen, hun besviger baade fra mig og andre, Vidnet sagde, ja Gudbædre hende hafde hun kundet saadant hafde hun været rigere eller bædre end hun er, derpaa kom den indstefntes Kone ind, og med et overilende Sinne paastod det same at

Madelle Opsanger er en Trol Kone; Vidnet stod da op og forestilte, dem at det kun var en Gallen Jndbildning, men de paastod det same. Demiteret.
2. Vidnet Gunnelle Daniels Dr: Kone til første Vidne aflagde Eed og vidnede at være med sin Mand den omvidnede Tiid, og passerte det da i alt som han har forcklaret. Demiteret.

Eragted

Den lovlig indstefnte Johannes Sunde med Kone gives hermed Laug dag at møde for at forsvare sig i denne Sag til næste Ting.

nock læst
14. Lars Scharvethuns Obl: til Ingemon Røraaen paa 150 rd: mod 4 proCento og Pandt 12 mrk: Smør 1/8 Huud i Gaarden Scharvethun etc: dat: 11 Maj 1776,
15. Halvor Fuglebergs Skiøde til Sønen Lars paa ¼ løb Smør ¼ huud i Gaarden Fugleberg for 50 rd: dat: 11 Maj 1776.

Fogdens Tings vidner om den frivillige Gave saasom for Strandebarms Skibreede [?] rd: [?] mrk: [?] s:, og Qvindherress Skibreede [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev forseglet og Tingsvidne udstæd.

Som inted efter Udraab, blev angived, og inted kom i Retten, blev same for Skibrederne ophæved.

Ao: 1776 den 14 Junj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Gielmervigen for Schonevigs Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Tørris Holmedahl, Søren Sætre, Johanes Aarthun, Niels Gravdahl, Johanes Eide, Ole Sandvold, og Omund Tvedt, samt Mons Scholness (Schalness). Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmegtig Sr: Knud Gelmeuyden, hvornæst alle Kongel: Forord: og høye Øvrigheds Ordre bleve læst som forhen er Publ: og i denne Protocol extraheret, og det i LænsM: og Almuens Nærværelse, tilligemed og
Rentte kamerets Foranstaltning af 6te April 1776 at Fogderne herefter skal have det Stemplede Papir til at falholde. comuniseret ved Stiftes Skrivelse af 30 April 1776.

Sagen mellem Torbiørn Olsen Wiche og Ole Larsen ibm: blev paaraabt hvortil Parterne svarede at de er forligt.

1776: 294b

Procurator Gorm mødte for Retten og var begiærende, at den af ham som beskicket Actor indstefnte Sag paa Hr: Obriste Ditrichsons veigne, der af hans Kongel: Majest: Allernaadigst er befalet at see til Endebragt, hvad Coutionisterne for afg: Hr: RegiMes!! (Regiments) Qvartermæster Undahl bør svare, en hver for sig, a(f de)t hand ved endelig Afreigning bliver skyldig til det 1. Bergenhusiske Regiments Cassa Contra afg: Sorensk: Abraham Hesselberg, maatte nu blive foretaged og i Rettelagte den af Domeren seniste Ting eller rettis dag bevilgede Laug dag, med sin behørige Paateigning, at den er lovlig forckyndt for Hr: Sorensk:[s] Encke med Laug værge; Men forinden han nu sluttede Sagen til Doms vilde han først forneme om nogen mødte paa Enckens veigne.

Encken lod møde ved sin \S: M: (Salig Mands)/ Skriver karl Niels Koren, og indleverte et Jndlæg af dags Dato som blev oplæst, hvornæst han sluttede Sagen til doms paa sin Principalindes veigne om ej noged sært skulde møde: Derefter i rette lagde Comparent[en] sit Skriftlige Jndlæg dat: Lervigen paa Storøen den 12 Junj 1776 tilligemed en Verificeret Copie af Proclamationen eller indkaldelsen i de Kiøbenhafnske Aviser dateret Bergen d: 27de October 1767, som er sked i afg: Hr: Regiments Qvartermæster Undahls Stervboe, samt Reigning for medgaaende Omckost: til denne Rettes dag paastod derpaa Dom i Sagen.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Dag 6 Uger, at afsiges herigien paa Tingstædet, hvor Parterne haver et møde, uden videre Kal[d] og Varsel, for same at paahøre.

Ved en Hendelse blev disse Belck!! (Bleck) klacker paa denne Side af Protocollen slaged af Laug Rettes Manden Johannes Michelsen Aarthun.

Torbiørn Olsen Wiche i Rette æskede Sagen andlagt til seniste Ting af hans Moder Gunnelle Wiche mod Lars Larsen Wiche om et Vilckaar, {derog} declarerte at Lars Larsen Wiche til dette Ting lovlig er stefnt i Sagen.

Lars Larsen Wiche mødte og tilstod \ej/ lovlig at være stefnt.

Retten fremkalte Stefnevidnerne, og mødte kun det ene sc: Johannes Michelsen Aarthun, som sagde: at han tilligemed Stefnevidnet Johanes Torchelsen Aarthun som nu er i Byen, {sagde} Stefnte Lars Larsen Wiche til at høre paa Enchen Gunnelle Wiches vidner, og taale Dom i Sagen.

Torbiørn Olsen Wiche paastod Dom i Sagen paa Moderens veigne.

Eragted

Da Lars Larsen Wiche ej med 2 lovlige mødende Stefnevidner kand overtydes at have nødt lovlig indkaldelse til dette Ting i denne Sag, saa maa den og til næste Ting udsettes, da ej uden efter foregaaende Stefnemaal som lovlig forckyndt Dom kand feldes og derfor udsettes Sagen til næste Ting til hvilcken Tiid lovlig Laugdag

bør at være forkyndt mod Lars Larsen Wiche med 2de Mænd, som begge bør møde for same at afhiemle.

Fogdens Fuldmegtig Geelmeuyden Anførdte, at hans Principal hafde til dette Ting indstefnt Just Pedersen Eide, fordie han som Egtegift Mand haver besvangret Pigen Lusie Ols Dr: Houckaass derfor at lide Dom og betale som vedbør.

Jndstefnte Just Pedersen Eide mødte og tilstod lovlig at være stefnt, sagde: dernæst at som Pigen ej er komed i Barselseng, og han ej veed hvad tiid same sker, saa veed han ej heller om han er Barne Fader til det Barn hun foregives at gaae med.

Geelmeuyden i Rettelagde Attest fra Sogne Præsten Hr: Provst Kahrs dat: 31 Martj 1776 som blev oplæst.

Just Eide vedblev sin Paastand.

Eragted

Det falder af sig self at Just Eide bør nyde Laugdag til næste Ting, paa det Retten til same Tiid kand faae den fornødne Underretning om, baade hvad Tiid Pigen Lusi Ols Datter Houchaass kom i Barsel Seng, som og, om hun vedbliver at angive Just Eide fremdeles som Barnes Fader, og at hos ham i saa tilfelde kand holdes den fornødne Undersøgnings Forretning.

Jligemaade indstefnt Joen Skaffer, der som Egtegift Mand haver {indstefnt} \besvangret/ Pigen Ane Peders Datter Øchland, derfor at lide Dom og betale som vedbør samt leverte Præste Attest dat: 1 April 1776.

Jndstefnte Joen Skaffer mødte, tilstod lovlig varsel og Forseelsen i sig self, bad dernæst om lemfeldig Dom.

Geelmeuyden sagde at den i den instefntes Boe holdte Undersøgnings Forret: ej er af det høye Amt aproberet.

Eragted

Da den i den indstefntes Boe holdte Undersøgnings Forretningen ej af Stifted er Aproberet, Saa bliver sagen til næste Ting udsadt, til hvilcken Tiid nemlig til næste Ting \Sagen/ udsettes, og same Forretning aproberet i Rettelægges.

Fogden hafde ligesaa indstefnt Anna Peders Datter for begangen Lejermaal med Egtegift Mand Joen Skaffer, derfor at lide Dom og betale som vedbør.

Jndstefnte Pige Ana Peders Datter mødte og tilstod lovlig Varsel samt Forseelsen i sig self, samt bad om lemfeldig Dom.

Afsagt

Jndstefnte Ana Peders Datter, som har tilstaaed, at være besvangret af Egtegift Mand Joen Skaffer af Halsnøe Closter Hoved Gaard, skal betale sine Lejermaals Bøder 6 rdr:, og sidde hos Skibredes LænsM: i 8te Dage paa vand og Brød.

Fogden havde ligesaa indstefnt Bygde Vægteren Ole Knap

1776: 295b

med Kone Gunnelle Daniels Datter for fortilig Samen Leje, derfor at lide Dom og betale som vedbør.

Jndstefnte Ole Knap med Kone mødte ej og ingen paa hans veigne

Thi fremstod Stefnevidnerne, Mons Schalness og Joen Lechness, som med Eed beckreftede at han er lovlig stefnt til dette Ting tilligemed sin Kone.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting; og ventes da den fornødne Præste Attest i Rettelagt.

Fogden ligesaa indkaldet Pigen Ragnelle Tostens Datter for begangne Lejermaal paa Selfejer Gaarden Ebne med Soldat Lars Johansen derfor at lide Dom og betale som vedbør.

Den indkaldte mødte ved Mons Schaalnes tilstod lovl: Varsel og Forseelsen i sig self, samt bad om naadig dom.

Afsagt

Efter Lov og Forordninger, skal Pigen Ragnelle Tostens Dr: betale Fogden Hr: Kamer Raad Juel sine Lejermaals bøder med 6 rdr:, og hos skibredes LænsMand sidde 8te Dage paa Vand og Brød.

Thor Haagensen Holmedahl hafde til dette Ting indstefnt Anders Olsen Storhoug for ræsterende Penge 3 rd: 5 mrk: 6 s:, paa et Kiøb om nogle Bielcker, derfor at lide Dom paahøre vidner og betale Omckost:

Jndstefnte Anders Storhoug mødte og tilstod lovlig Varsel, sagde dernæst at han tilstaar dette frit ud.

Citanten sagde: at Sagen er komed deraf, at den indstefnte kiøbte 10 tylter Bielcker for 8 mrk: 10 s: tylten, paa den Maade: at saa mange som blev udskiødt i Byen skulde gaa paa Citantens Reigning, derpaa da de var indlad i Giægten siger Anders Storhoug at Bielckerne

var for smaae de maatte være 4 til 5 Tomer i Skate, hvorpaa Citanten begiærede {Sagen} Bielckerne igien, dertil den indstefnte sagde at de som var paa Giægten skulde [han] tage til Byen og selge dem hvor de kunde, da de ej kunde kome til Kiøbmanden, og skulde de selges til hvem de kunde naa høyeste Pris hos.

Den indstefnte mødte for Retten, og foregav, og tilstod, at have kiøbt af Thor Holmedahl 10 Tylter Bielcker, paa de Vilckaar at Bielckerne skulde være 14 Alen, saa meged af de gode og forsvarlige, som Citanten haver angivet, og den indstefnte kiøbte same oven anførte Bielcker ganske used, undtagen 10 Stocker, og da han kom med Giægten, som han hafde lejet, da saag han sig ganske bedraged, gick saa op til Citanten, og sagde: til ham, at den indstefnte

1776: 296

seer sig ingen kans(?) med disse Bielcker, og tvivler om, at blive af med dem i Bergen, for han siunes at de er icke 3 tomer i Skated, hvorpaa Citanten svarede: det faar være min egen Skade, den indstefnte sagde da at det i saafald var ganske vel, jeg skal tage Bielckerne og lade føre dem til Bergen, efterdie at Citanten vilde staae ham fast for udskuddet, gick derpaa i fra ham, og de som var med Giægten tillige med andre ladde Bielckerne ind, men da de kom med Giægten til {Bergen} \Storhoug/, tilligemed Citanten da rejste Comparenten til Giægten, og var de da langt slettere end han saag dem an for, sagde saa disse Bielcker seer jeg ingen kans med, jeg vil hvercken vinde eller tabe 2 s: paa Citantens Bielcker, da rejste de med Bielckerne til Bergen og gick til den Kiøbmand, som de var loved, hvorpaa Manden gick ned til sin Boe og vilde legge Bielckerne ind, og videre skal hans Brev udviise om Bielckernes Dygtighed, hvilcket Brev han i Rettelagde dat: 12 April 1776 som blev oplæst.

Citanten sagde at have Stefnt vidnerne Ole Flessche og Lars Larsen Millie som nu ej møder, Stefnevidnerne Mons Schaalness og Joen Lechnes sagde at vidnerne under Fals maal er lovlig stefnt, dog kun med 12 dages Varsel.

Contra citanten lod tilføre, at Pinstie Aften i Aar kom den indstefnte og begiærte sine Penge, hvorover han fick sine Penger efter den siste sluttede Accord, som han da var fornøyed med.

Citanten sagde han tog imod de Penge han fick, og nu har stefnt paa ræsten.

Eragted

Sagen maae med Vidner oplyses om Citanten deri vil vinde Dom, og Vidnerne som ej er lovlig stefnt, kand ej paalegges til næste Ting at møde, men Sagen vorder til den tiid udsadt.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 15 Junj continuerede dette Ting.

Ole Sandvold lod tilføre at heri Skibredet findes et Spedalsk Menniske ved Nafn Aagaathe Johanes Dr: Walen som med Siugdomen sterckt er befengt og aldeeles inted ejer til sin Jndlemelse hvilcket hans andragende blev Almuen forelæst, som med Laug Retted enstemig sagde: at same sig i Sandhed saaledes forholder, og at hun behøver jo før jo heller at indkome i Hospitalet.

Ole Sandvold begiærede {sig} tingsvidnet slutted og sig beskreven meddeelt som Retten bevilgede.

Læst

til Udslettelse Gunder Schromes Obl: til Peder Rullestad paa 110 rdr: dat: 12 Junj 1761 betalt efter Qvit: af 14 Junj 1776.

Fogdens Fuldmegtig i Rette æskede den Sag som forhen andlagt og til nu udsadt mod Jacob Aschelsen Wahlen fordie han nu anden gang

1776: 296b

i sit Egteskab har begaaed Lejermaal og det begge Gange med uconfirmerede, og i Rettelagde tillige den i Lejermaals Begengerens Boe holdte Undersøgnings Forret: lovlig approberet paastod dernæst dom efter Lov og Forordninger.

Jndstefnte og Laug daged Jacob Aschelsen Wahlen mødte self inden Retten og lod tilføre at han icke negter at have haft legemlig Omgiengelse med Pigen Ana Daniels Datter, men paastod at han ej er Barne Fader til det Barn hon (hun) kom i Barselseng med, saasom hun kom i Barselseng et helt Aar efter han hafde haft med hende at bestille.

Fogdens Fuldmegtig lod tilføre, at naar betragtes den forhen i Rettelagde Præste Attest af 31 Decembr: 1774, saa kand let sees at Jndstefnte Jacob Wahlen er vacklende i sin Beckiendelse, tilmed er det Gierningen som skal straffes, da det siden bliver en aparte Sag hvorvidt han skal ansees som Barne Fader og contribuere til Barnet[s] Opfostring, paastod derfore Dom efter Lovens 6 B: 13 C: 25 Art:

Jacob Wahlen vedblev sin Tilførsel og erbød sin Eed paa sin aflagde Beckiendelse.

Retten fandt fornøden at tilspørge den indstefnte om ej denne Pige han først besvangrede, var uconfirmeret da han hende Besvang[rede] hvortil han sagde joe, dog blev hun confirmeret forinden hun kom i Barselseng, og denne er endnu ej confirmeret, men han var givt!! (gift) forinden første Lejermaaled skede.

Derefter blev af den Ganske Rett saaledes dømt og

Afsagt

Jacob Aschelsen Wahlen, haver utvungen inden Retten tilstaaed, at han har haft legemlig Omgiengelse med Pigen Anna Daniels Datter som ej er confirmeret, og at han tilforn {og} har besvangret Pigen Guro Anders Datter der da ej var confirmeret, hvilcket alt er skeed i medens han[s] kone har leved i Fellig med ham; Thi kiendes og Dømes hermed for Rett, at Jacob Aschelsen Wahlen skal i Følge Lovens 6 B: 13 C: 25 Art: røme Kongens riger og Land samt betale sine doble Lejermaals bøder, men Hoved Lod er ej at beregne, da den i Rettelagde Forret: viiser han inted ejer. saa skal han og før han rejser, sidde 8 dage paa Vand og Brød hos Skibredes LænsMand. Domen tager sin Begyndelse til Fuldbyrdelse efter Konge budet, under videre lovlig Adfærd.

Jacob Wahlen begiærede Sagen til høyere Rett indstefnt,

videre læst

2. Giæstgiver Undahls Tilladelse til Morthen Rosendahl at holde Krohold ved Schonevigs Skiøen dat: 28 April 1776 mod 2 rd: aarlig.

3. Udsletted Ole Flesches Obl: paa 50 rd: dat: 13 Nobr: 1770 betalt efter Qvit: af 15 Junj 1776.

4. ligesaa Niels Gravdahls Obl: til Niels Tvedt paa 25 rd: dat: 12 Junj 1761 betalt efter Qvit: af 15 Junj 1776.

5. Skifte breved efter

1776: 297

Halvor Udager hvis Ejendom i Udager er udlagt som Pandte Bogen udviiser dat: 23 Martj 1776,

6. Do: efter Gunder Schrome hvis Ejendom i Schrome er udlagt som Pante bogen udviiser dateret 13de Octobr: 1775,

7. Do: efter Johanes Søre Ebne hvis Ejendom i Sør Ebne er udlagt som Pandte Bogen viiser dat: 23 Febr: 1776.
8. Madame Sal: Sorensk: Hesselbergs Obl: til Ulrich Koren paa 220 rd: mod 4 proCento og Pandt 1te Priorite i hendes faste Ejendeele dat: 29 April 1776.
9. Peder Rullestads Skiøde til Niels Gundersen paa 15 mrk: Smør i Schrome for 60 rd: dat: 14 Junj 1776.
10. Niels Schromes Obl: til Peder Rullestad paa 60 rd: mod 4 proCento og Pandt 15 mrk: Smør i Schrome dat: 14 Junj 1776.
11. Peder Rullestads Skiøde til Aase Knuds Datter paa!! (for) 60 rd: paa 15 mrk: Smør i Schrome dat: 14 Junj 1776.
12. Aase Knuds Dr:[s] Obl: til Sønerne Knud og Gunder paa 60 rdr: mod 4 proCto: og Pandt 15 mrk: Smør i Schrome dat: 14 Junj 1776.
13. Ole Fiæres Obl: til Peder Rullestad og Helje Sævereide paa 20 rd: mod 4 proCto: Rente og ¼ pardt i Elliervigs Saug i Pandt dat: 14 Junj 1776.
14. Søren Sætres Skiøde til Sønen Hans paa ½ løb Smør ½ huud i Sætre for 99 rd: dat: 14 Junj 1776.
15. Dito til Sønen Anders paa lige Brug, for lige Sum, og same Dato.
16. Johannes Løvigens Obl: til Elias Ness for!! (paa) 49 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 2de Prioritet i Tielflaat etc: dat: 7 Februarj 1776.
17. Ole Schatens Skiøde til Sønen Mads paa 1 løb Smør 1 Huud i Schaten for 70 rdr: dat: 2 Decembr: 1763,
18. Mads Schatens Obl: til Faderen Ole Schaten paa 140 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Schaten dat: 14 Junj 1776.
19. Niels Gravdahls Obl: til Hr: Lieut: Wilhelm Dahl paa 45 rd: mod 3 proCto: Renter og pandt 18 mrk: Smør i Gravdahl dat: 14 Junj 1776.
20. Ole Flesches Skiøde til Tollef Ness paa 1 pund Smør i Flesche for 100 rd: dat: 13 Martj 1776.
21. Karj Ebne med fleres Skiøde til Lars Johansen paa ½ Løb Smør 1 Huud i Sør Ebne for 159 rd: 2 mrk: 4 s: dat: 23 Febr: 1776.
22. Lars Sør Ebnes vilckaars Brev til Moderen Karj dat: 23 Febr: 1776.
23. Lars Sør Ebnes Obl: til LænsM: Peder Giælmervigen paa 165 rdr: mod 4 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør 1 Huud i Søre Ebne, dat: 23 Februarj 1776.

Paa Stiftes Brev, om den formendtlige Cur for de Spedalske, svarede dette Skibreedes Almue saaledes som ved Waags Skibrede er andført.

Fogdens Tingsvidner om den frivillige Gave som her for Skibredet inckom med [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev forseigled.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Retten blev same for Skibreedet ophæved.

Ao: 1776 d: 17de Junj blev Retten efter Udsettelse fra 25 Martj atter sadt paa Gaarden Fittie og betiendt med de same Tiid brugte Laug Rettes Mænd som da andført for at afsige Dom i Sagen andlagt af Stædets SognePræst Hr: Hegelund mod LænsM: Svend Fittie, og blev da af den ganske Rett saaledes dømt og

Afsagt

Sogne Præsten til Etne Præstegield velærværdige Hr: Hegelund, haver ved sit under 24 Augustj 1775, udstædde Aastæds Stefning andlagte Sag, mod sin Naboe LænsMand Svend Fittie, fordie denne skal have foretaged sig, at ville indsette en Huusmand, i den til begge Gaarder grensende saackaldede Nedre Øe, med videre bemelte Stefning indeholder. Contra Citanten Svend Erichsen Fittie har derimod i sin Contra Stefning af 20 Januarj sistleden paastaaed at faae sin Gaard Fittie adskildt fra Præstegaarden Enge, etc: Eftersees nu de førdte Vidner, som førdt af Hr: Hegelund, hvad de haver forcklaret, saa erfahres af deres Vidnes byrd 1. at i Nedre Øen aldrig har været skiftes-Gaard mellem Enge og Fittie men Creaturene gaaed til felles, ligesom og de flæste vil give den Formodning, at indted vist Kan mellem Enge og Fittie er i bemelte Nedre Øe. 2. derimod er snart alle vidner deri overensstemende at Fittie Mand har i Umindelige Tiider haft gaaende i Nedre Øen sine Kalver, Lam, 2 Kiør og 2 Brugs-Øger; hvilcket af Svend Fitties brugte Vidner endnu mer bestyrckes. Betragter nu Retten Sagen i sin ganske Samenheng, baade efter hvad begge Parters vidner har forklaret, som og hvad observeret er ved den Siun og Befahring Retten foretog sig; Saa vil det let oplyses, at ved de Jndgiærsler som til Enge Præstegaard Tiid efter anden er skeed, er Udmarcken mere og mere indskrencket, og følgelig derved Bejted mindre, men at dette som er skeed Præstegaarden til Forbædring, skulde hindre Fittie Manden fra at faae sit lovlig udskift er mod Rett og Billighed. Og at Fittie Beboer til dette har lovlig Føye, vil bestyrckes ved de lovlig befundne Merckestener, og \om/ end disse aldrig hafde været, kunde dog Fittie Mand paastaaed, saa meged sig tildeelt, som behøftes til at Gresse saa mange af hans Creature, som Vidnerne har forcklaret i Nedre Øen hafde Rett at gaae, eller og alt at kome til felles, som i forrige Tiid været har; Thi hafde han allene, haft Hugst og ej Creaturer i same Øe hafde det faldet af sig self, at han inted indgiærde til Bejte der maatte haft. At Hr: Hegelund har ved Forbud søgt at standse Svend Fittie i sit Foretagende, siunes at kunde undskyldes, ved den Oplysning hans Vidner har gived, at Fittie Manden aldrig der tilforn \der/ har haft noged Giærde. Det siunes vel og at stride mod allernaadigste Forordning af 19 Augustj 1735 dens Bydende i 17 Art: at Hr: Hegelund, har betiendt sig af sine anforvandte Hr: Knud Geelmuyden og Niels Koren, at gaae i Rette for sig, siden de condtionerer hos Stædets Cicile Øvrighed, men naar Articulen nøye overvejes, sees at dermed allene menes, at Fogden og Sorensk: ej self eller ved sin Fuldmegtig maae paatage sig nogens Sag etc: under Nafn af at veilede den enfoldige Almue, og altsaa vil Art: i denne Sag ej passe sig paa

1776: 298

Hr: Hegelund; Efter disse og mangfoldige flere i Sagen befundne Omstendigheder, kiendes og dømes hermed for Rett, at Svend Erichsen Fittie, skal have Friehed at indhegne sig allene til Benyttelse det Stycke Marck, som ligger ned om de af Retten besigtede Merckestener, og skal Giærdet opsettes af Fittie Manden og Præstegaardens Beboer begge tilfelles, og Vehden at tages hos hver den Halvedeel, hvorimod det skal være Fittie Manden forbudt, herefter at kome ovenom same Gahr med noged slags levende eller Enge Præstegaards Beboere at kome med levende ned om Dito Gahr til Bejtning, under Tiltale som vedbør. Process[ens] Omckostninger ophæves paa begge Sider. Udstæd til Svend Fittie

Anno 1776 den 17 Junj blev almindelig Somerting holdet paa Ting stædet Giære med Etne \og Fieldbergs/ Skibrede\r/s Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd sc: Hans Rivaasen, Aanen Wae (Wee), Ole Brøndelund, Godschalch Madsgaard, Samuel Rame, Sten Axdahl, Tierran Sille og Ole Bircheness i hans Stæd sadt

Erich Wettestøe. Overværende Stæde[t]s Fogeds Fuldmegtig med LænsMand og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de Kongelige Forord: og høy Øvrigheds Ordre som til Beckiendtgiørelse er anckomed og i denne Protocol extraheret.

Udj Sagen mellem Karj Øuestad og Siur ibm: som fra seniste Ting til nu blev optaged til doms blev saaledes inden Retten dømt og

Afsagt

Foruden at det den 17 Junj 1775 tagne Tingsvidne, som Encken Karj Hansdatter Øuestad til formendtlig Hielp for hende i Sagen har produceret, er taged af hendes Svoger Lars Evensen Udstonen for sig efter Stefnemaales Formæld, og altsaa kand ansees hende uvedkomende; Saa vil dog naar alt nøye eftertenckes dette ganske oplyses, at hendes Mand nu afdøde Erich Evensen Ouestad har baade været med sin fulde Fornuft da han solgte sin Gaard Øuestad til sin Svoger Siur Johansen, og har i agttaged alt billigt for sig og Kone, hvilcket den i Rettelagde Contract af 21 Julj 1774. tydelig viiser, det vil derfore fuldkomen viise sig, hvor lidet beføyed Encken Karj Ouestad har været til denne Sags Anlæg, ej at tale om hvad almindelig Ulejlighed det vilde medføre om en Kone kunde kulkaste hvad hendes Mand hafde ved Kiøb eller andre lovlige Handler slutted. Efter Sagens Omstendigheder kiendes og dømes hermed for Rett, at indstefnte Siur Johansen, skal for sin Vær moders Tiltale i denne Sag frie at være, og hans af Erich Evensen Øuestad meddeelte Skiøde af 21 Julj 1774 ved magt at stande efter dets Jndhold. Processens Omckost: ophæves.

1776: 298b

Sagen mellem Lars Osness og Svend Fittie blev paaraabt hvortil de svarede: at med Sagen beror til Høste Tinged.

Sagen mellem Lars Udstonen og Britte ibm: andlagde og til nu udsadte Sag blev paaraabt, hvortil Parterne svarede: at de i al Kierlighed er bleven foreened.

ligesaa blev svared til Sagen mellem Anders Udstonen og Lars ibm:, at Sagen mindelig er afgiordt.

Tesdahls Mænderne i Rette kaldede Sagen som seniste Ting blev indført og til nu udsadt, og sagde: at de har forkyndt Laug dagen for Øfre og Nedre Berge Mænd; samt hafde nu et par Vidner at føre.

Af Berge Mænd mødte Lars Pedersen og Lars Siursen og tilstod for sig self lovlig Varsel. Men Johannes Nedre Berge mødte ej;

Thi fremstod Stefnevidnerne Tosten og Tierran Øuestad, som med Eed forkyndede at de er lovlig stefnt som anført er.

Vidnerne Halvor Kaldem og Aslach Caldem aflagde Eed og vidnede: at alle omboende Naboer for til Støls undtagen Mændene af Øvre og Nedre Berge Mænd, og var Haagen Sørem og Jone Sørem og alle 4 Mænd af Kaldem paa same Støel som Bergs Mændene ej vilde rejse til. Demiteret.

Citanterne derefter paastod Dom i Sagen.

De indstefnte sagde det var for den bedrøvelige Hæste Siugen at de holdt sig deri fra.

Afsagt Fogd

Det er aldeeles stridende mod Lovens 3 Bogs 12 Capit: 12 Art: at være i hieme Marcken naar Granderne farer til Støls med deres Creaturer, og al Berge Mænd afvigte Somer ej rejste til Støls er tydelig nock beviist, deres Anddragende om, at frygten for Hæste Siugen hindret dem at fare til Støls, kan ej ansees uden for en Udflugt, da alle Kaldems og 2de Sørem Mænd laag med sine Creature i same Bejte; Thi kiendes hermed for Rett, at Lars Pedersen Berge, Lars Siursen Berge og Johannes ibm:, skal betale efter Lovens Forskrift til Kongens Casse hver 1 Lod Sølf, og i Processens Omckost: hver 4 mrk:, \til Citanterne,/ hvilcke en for alle og alle for en skal udreede næste 15 Dage etc:

Fogden hafde til dette Ting indstefnt Egtegift Mand Torbiørn Knudsen Biøndahl for begangen Lejermaal med Pigen Marrithe Siurs Datter, derfor at lide Dom og betale som vedbør.
Den indstefnte mødte self, tilstod Forseelsen og at han er lovl: stefnt.
Fogden producerede Præste Attest dat: 24 Maj 1776.

1776: 299

Eragted

Sagen maae til næste Ting udsettes, at i den skyldiges Boe kand holdes den anbefallede undersøgnings Forretning, som Retten forventer lovlig approberet i Rettelagt.

Fogden hafde til dette Ting stefnt Ingemun Rasmussen Haaland fordie han ej har andtaged sig nogen Tieniste men gaaed som Løsgienger i Bygden, derfor at lide Dom.
Den indstefnte mødte ej,
Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Christen Frette og Thor Nesse som med Eed beckreftede at Ingemon Rasmussen Haaland for Løsgiengerie er lovlig stefnt til dette Ting, dog nefnte de ej at han skulde lide Dom.

Eragted

Den udeblevne Ingemon Rasmuss[en] Haaland gives Laug dag til næste Ting, og vil Retten formode han da stefnes til Doms i Sagen.

Fogden hafde og til dette Ting indstefnt følgende for utilladelig Handel sc: Ung karlerne Osmund Norem, Halvor Tveite, Baar Øchland, Joen Tesdahl, Johannes Stene, Ole Fosse, Jacob Gravelsæter, Zacharias Sille og Even ibm: til Doms [lidelse].
De indstefnte blev paaraabt og mødte da
Halvor Tveidte, tiener hos sin Stiffader, svarede ej at have handlet, men vel adskillige Gange at have laant en og anden til Skatten og maat taged Smalet!! (Smaler) eller andre Creaturer i stæden for Penger, og for at faa sit, solgt same. Fogdens Fuldmegtig paastod at det af den indstefnte Halvor Tveite frembragte Undskyldning, ej kand frietage ham for den i Forord: af 9 Aug: 1754 dicterede Straf, Thi man seer, af hans egen Tilførsel, at han virckelig har handlet og solgt Creaturer, formente derfor, at det var lige meged paa hvilcken maade han hafde indkiøbt Creaturerne; Comparenten paatrengede altsaa Dom med Erindring af Sagens Omckost:
Zacharias Sille mødte sagde han tiener hos sin gamle Mod[er] Encken paa Sille, sagde at det er saa godt som inted han har handlet for sig self, men det er for Moderen det meste han har handlet. Fogdens Fuldmegtig lod tilføre, da det befindes at den indstefnte, dog har handlet lidt efter egen Tilstaaelse, saa indstillede han Sagen til dom paa foranførte Vilckaar.
Johanes Stene mødte tiener hos Niels Stene, tilstod at han i Fellesskab med Huusbonden har handlet lit. Actor igientog sin næst forrige tilførsel og paastod Dom.

{Eragted}

De udeblevne sc: Osmun Norem, Baar Øchland,

1776: 299b

Joen Tesdahl, Ole Fosse, Jacob Gravelsæter og Even Sille mødte ej;
Thi fremstod Stefnevidnerne Tosten Øuestad og Tierrand ibm: som sagde under Eed at, Baar Øchland, Joen Tesdahl, Ole Fosse og Jacob Gravelsæter, er lovlig stefnt til Doms for ulovlig Handel. Thor Ness og Lars Grindem, og LænsM: beckreftede med Eed, tillige med Christen Tveite at de øvrige er stefnt dog ej at lide Dom.

Eragted

Da de som har mødt, ej er stefnt at lide Dom, og de øvrige ej møder, saa gives de samtlig Laug dag til næste Ting, til hvilcken Tiid de samtlig, ventelig bliver stefnt at lide Dom.

Godschalch Siold hafde til dette Ting indstefnt Tørris Grindem som ælste Søn efter Johannes Evensen Grindems Træet fordie han paa Skifted efter Faderen nægtede den ræsterende Tiende af Gaarde Pladsed eller og Huusmands Penge til Grindems Kircke, i 7 Aar derfor, {paa} at lide Dom paa egne og sine Medarvingers veigne.
Den indstefnte mødte og tilstod lovlig at være stefnt, sagde dernæst at han har betalt Tienden saavel for sin egen paaboende Gaard, som for det Plads Faderen paaboede. Retten fandt fornøden at tilspørge, om ej Alle Brugene i Gaarden Gridnem er lige stor, og om de andre har huusmænder og om disse ej betaler til Kircken efter Lov. dertil den indstefnte Sagde at de andre huusmænder betaler, men da hans Fader hafde lidt i Gaarden at styre saa var han ej som huusmand at ansee i de siste 7 Aar som nu kræves for.
Nu blev parterne forligt og Sagen ophævet.

LænsM: Christen Frette anmelte at han møder for Giert Ols: Aalvigen, som til dette Ting hafde indstefnt Gunder Tesdahl fordie han skylder Citanten 8 rd: efter haandskrift af 10 Nobr: Aarstal stod der ej Derfor at lide Dom og betale Omckost:
Gunder Tesdahl mødte og sagde at han er lovlig stefnt, tilstod Gielden de 8 rd: sagde dernæst, at Gielden kom deraf at han kiøbte en Hæst af Citanten for 16 rd: og betalte de 8 rd: jtem 18 bismer pund Talg, men fick ej Talgen hos Citanten den han skulde gived 2 rd: 2 mrk: Vogen for, uagted han giorde Mange Rejser efter den, da den skulde til Kongsberg, hvor den indstefnte var indteignet at skulde levere talgen, maatte derfor da Bergamted paastod at vilde enten have Talgen, eller kaste den indstefnte i Arrest, kiøbe Talg og give 3 rd: 5 mrk: for Vogen, Tabte derfore mere for Citantens Skyld end de 8 rd: og begiærte derfor Sagen udsadt at han dette kunde faae beviist

1776: 300

hvornæst LænsManden var fornøyed.

Eragted

Efter Citantens Fuldmegtiges Samtycke nyder Gunder Tesdahl Laug dag til næste Ting.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

dagen efter den 18 Junj Continuerede dette Ting.

Sagen mellem Willum Ousvaag og Sergeant Elertsen om ulovlig Note brug, blev paaraabt og Mødte Willum Ousvaag som sagde at i Sagen er lovlig stefnt.

Jndstefnte Sergeant Elertsen mødte og tilstod lovlig Varsel, indleverte sit Jndlæg af gaars dags Dato, som blev oplæst.
Derefter blev Parterne saaledes forligt, at Sergeanten bad om Forladelse for sin Forseelse og gav Citanten noged lidet \sc: 3 mrk:/ i Forlig, hvormed Sagen blev ophæved.

Hendrich Echeland i Rette æskede sin udsadte Sag mod Stene Mænd om Støls bejted, og sagde at have nu til dette Ting vidnerne Osmund Halvorsen, Siri Halvors Dr:, Siri Halvors Dr: den yngre, Aslach Nesse, og Magdellie Osmunds Dr:
Stene Mænd mødte og tilstod lovlig Varsel.
Citantens Vidner deraf fremstod
1. Vidne Osmund Halvorsen aflagde Eed og vidnede, at være Søn til Halvor Ryg, sagde dernæst at han veed hans Fader haver faaed Betaling af Niels Stene for Stølen, og deelt det til sine Grander, saa har og Niels Stene faat Betaling igien hos sin Grande Jon. hafde ej videre at vidne sagde ellers at han aldeeles ej veed {h}andet end det har været for Stølen Betalingen skede. Demiteret.
2. Vidne Siri Halvors Datter Ryg aflagde Eed og vidnede: at hendes Fader Halvor Ryg har faaed Betaling af Stene Mænderne, for at de maatte kome paa Stølen. Og Støler Ryg og Echeland samen. Demiteret.
3. Vidne Siri Halvors Dr: den yngre af Ryg, aflagde Eed og vidnede at hendes Fader Halvor Ryg, har faaed Betaling af Niels Stene for Stølen, viste ej videre. Demiteret.
4. Vidne Aslach Nesse aflagde Eed og vidnede: at i Fior Somer kom Niels Steene og hans Dreng kom til Vidnet og bad ham at de skulde gaae med til Hendrich Echeland, og bede, at Niels Stene maatte kome paa Stølen saaledes som de havde været der før. Dertil Hendrich Echeland svarede: at da det nu er komed til Sag, maae det nu staae sin Prøve, han kunde ej giøre derved. Demiteret.
Det siste vidne frafalt {vidne} Citanten.
Stene Mænd indleverte et Brev fra deres Ejer Hr: Cancellie Raad Baalt dat: 26 Martj 1776, som blev oplæst, lod dernæst tilføre, at

1776: 300b

de giver al Sagen i Ejerens Haand. og har derfor ej stefnt Vidner i Sagen.
Citanten paastod Dom med skadesløs holdelse for Omckostningerne.

Eragted

Paa det icke Hr: Cancellie Raad Baalt som fremed i Sagen, skal troe at det ham allernaadigst Benificerede Gods skal lide nogen skade, saa vil det blive fornødent for Citanten, at indsvarsle Hr: Cancellie Raaden til næste Ting, at paahøre, det passerede, og den Dom som da, efter de mange af Citanten førdte Beviiser ventelig bliver afsagt, til hvilcken Tiid Sagen udsettes, da Retten og vil vente at Citanten til den Tiid stefner Stene Mænd at paahøre Dom.

LænsM: Christen Frette hafde til dette Ting indstefnt Skole holderen Sten Larsen Sæbøe fordie han casserte de Mænd som LænsM: efter Fogdens Ordre hafde udnefnt i følge Skole Forordningen at incassere Skoleholderens Løn, samt for ulovlig Tale mod LænsM: derfor alt at lide Dom og paahøre vidner.
Den indstefnte Sten Larsen Sæbøe mødte og tilstod lovlig at være stefnt.
Citantens vidner deraf mødte og fremstod
1. Vidne Ingemon Hougen aflagde Eed og vidnede: at for nogle Dage siden var vidnet og Ole Hansen Flaaten, udnefnt \af/ LænsM: at inddrive Skole Lønen, hvortil Skole holderen sagde at de kunde giøre hvad de ville, enten de vilde gaae eller ej, de spurte ham da om han vilde læse listen for dem, eller følge med, derpaa han svarte som forhen det var det same

enten de gick eller ej, sagde og at hafde LænsManden vist at fortiene 3 mrk: saa hafde han nock baade gaaed og vist at taged Folck med sig, Vidnet gick derpaa hiem igien, dog sagde og Vidnet at Skole holderen sagde, at LænsM: hafde nock gaaed hafde der været som melt 3 mrk: at fortiene og noged dricke til. Demiteret.

2. Vidne Ole Hansen Flaaten aflagde Eed og vidnede: i Ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring.

3. Vidne Lars Sæbøe Fader til den indstefnte, aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening som de 2de næst forrige vidner. Demiteret.

Den indstefnte begiærede Sagen til næste Ting udsat, for at forsvare sig, og give Stædets Sogne Præst det til kiende.

Eragted

Den forlangte Udsettelse bliver indstefnte Sten Larsen Sæbøe tilstaaed til næste Ting.

Erich Wettestøe hafde til dette Ting indstefnt Skole holderen Sten Larsen Sæbøe at paahøre Vidner og lide Dom, for ulovlig Tale.

Jndstefnte Sten Sæbøe mødte og tilstod at være lovlig stefnt.

1776: 301

Citanten fremstillede sine Vidner hvoraf mødte og fremstod

1. Vidne Niels Trulsen Giære aflagde Eed og vidnede at nu i Aar Christie himelsfarts Dag, hørdte vidnet, at Erich Wettestøe siger til Skole holderen \Sten/ Lars: Sæbøe, hvorfore førdte du mig paa Restansen da jeg dog bød dig Betaling, hvortil Skoleholderen sagde: enten jeg har ingen Penger seed hos dig, eller du har ej budet mig dem hvilcket af 2. Vidnet ej kand erindre, hvortil Citanten sagde: vil du giøre Eden paa det jeg ej bød dig dem, hvortil Skole holderen sagde nej, du kand giøre Eden, du giør saa mang en Rang Eed. Demiteret.

2. Vidne Ole Torchelsen Giære aflagde Eed og vidnede i Ord og Mening fra først til sist, som næst forrige Vidne uden Forandring.

Vidnerne Peder Sæbøe, Lars Larsen Sæbøe, Magrethe Lars Datter og Aagaathe Hans Datter mødte ej,

Thi fremstod Stefnevidnerne Jens Julleschaar, og Daniel Hollo (Hallo) som med Eed sagde at vidnerne er lovlig stefnt.

Eragted

De udeblevne Vidner sc: Peder Sæbøe, Lars Larsen Sæbøe, Magrethe Lars Datter og Aagaathe Hans Datter som alle lovlig stefnt, paalegges under Fals maals Straf at møde til næste Ting, for deres Vidnes byrd i Sagen at aflæge, ligesaa paalegges Sten Lars Sæbøe til same tiid at forsvare sig.

Sten Larsen Sæbøe hafde til dette Ting indstefnt Erich Wettestøe for Kircke Fred og ulovlige Ord, derfor at lide Dom paahøre Vidner og betale som vedbør.

Erich Wettestøe mødte og tilstod lovlig at være stefnt.

Vidnerne mødte og fremstod da

1. Vidne Johannes Waagen aflagde Eed og vidnede at Christie himmelsfarts dag ved Backen under Støle Kircke for Prækken, var Erich Wettestøe og Citanten i Snack samen, men veed ej hvem som begynte, hørdte at Erich Wettestøe sagde, at han bød ham skole Lønen, der til Skole holderen sagde nej. Erich Wettestøe sagde, at han skulde aflegge Eden derpaa, hvortil Citanten sagde han saag ingen Penge, saa sagde Erich Wettestøe han skulde skaffe vidner paa at han bød ham Pengene, ja sagde Citanten du kand giærne aflegge Eeden, du har aflagt saa mangen Eed, men om han nefnte Rang Eed eller ej, hørdte Vidnet icke. Demiteret.

2. Vidne Tosten Ousvaag aflagde Eed og vidnede i alt lige som næst forrige Vidne, og hørdte ej nefnt nogen Rang Eed.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste Ting for at føre flere Vidner.

Eragted

Det begiærte bevilges, og haver da Erich Wettestøe at møde med sit Tilsvar i Sagen.

1776: 301b

læst til Udslettelse
1. Siur Haaims Obl: til Ole Tvedte paa 70 rd: dat: 17 Junj 1773 betalt efter Qvit: af 17 Junj 1776.
2. Anders Udstonens Obl: til Jens Asdahl etc: paa 95 rd: dat: 18 Nobr: 1772 betalt efter Qvit: af 17 Junj 1776.
3. Johannes Evensen Grindems Dito til Niels Aslachsen Ryg paa 30 rd: dat: 16 Junj 1768 Udsletted efter Qvit: af 16 Junj 1776.
4. Tørris Grindems Dito til Hr: Kaptein Dahl paa 50 rd: dat: 29 Januarj 1773 betalt efter Qvit: af 5 Junj 1776.
5. Fogden Juels Bygsel Seddel til Ole Jversen paa ½ løb Smør i Kallestabachen dat: 17 Junj 1776 til Manufact: bet: 4 s:

Paal Stumo i Rettede!! (Rette) kaldede Sagen som forhen andlagt og til nu udsadt mod Ole Stumo og paastod Dom efter forrige førdte Beviis,
Ole Stumo mødte og sagde: at han har lovlig Varsel nødt, sagde dernæst at han har begegned Sagen med contra Stefnemaal, og derved indstefnt Citanten Paal Stumo at paahøre sine Vidner og taale Dom efter Omstendigheder.
Paal Stumo sagde at han allene er stefnt at møde paa Tinged men ej videre.
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Halvor Heggen som under Eed beckreftede, at Paal Stumo er stefnt til dette Ting at møde og paahøre Vidner, men ej lide Dom.
Vidnerne mødte og fremstod deraf
1. Vidne Niels Joensen Klungland hafde ej videre at vidne; end hvad han forhen haver forklaret i Sagen.
2. Vidne Hans Siursen Hougeland har tilforn aflagt Eed i denne Sag og vedblev same uden Tillæg.
Sergeant Rødder paa Citantens veigne paastod Dom.
hvormed Ole Stumo var fornøyed.

Afsagt

Vidnerne i Sagen har til fulde oplyst, at Ole Stumo haver slaged Paal Stumo til Blods, hvorfore Ole Stumo bør i følge Lovens Allernaadigste Forskrift i 6 Bogs 7 Capt: 8 Art: bøde til hans Majestests!! Casse trende 6 Lod Sølf. Processens Omckost: ophæves efter Omstendigheder.

Ole Baartvedt i Rette æskede Sagen mod Steffen Lille Giærevigen om Gield 12 rdr: og paastod Dom.
Jndstefnte Stephen Lille Giærevigen mødte og Sagde at han ganske med vidner kand beviise at vahrerne var uduelig, og blev tilbage dreved af de som kiøbte same; vil dog opfylde sin Haand skrift betalte derfor nu 12 rd: og i Omckost: incamination 5 mrk: 4 s: med Stefne Penge 3 mrk: hvormed Sagen blev ophæved.

Sagen mellem Peder og Ole Wage!! (Wache) blev paaraabt, hvortil Citanten Peder Wache, som nu mødte sagde, at de i al Kierlighed er bleven foreenet.

Sagen mellem Christopher Dueland og Ole Siøstølen blev paaraabt, og sagde LænsManden at Christopher Dueland hafde stefnt Ole Siøstølen til Doms efter forrige tiltale og førte Vidner,
Jndstefnte Ole Siøstølen mødte ej efter Paaraab, og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Jacob Bratland, som med Eed beckreftede Laug dagens lovlige For-

kyndelse over den indstefnte.

Eragted

Endnu en Gang gives Ole Jngebrictsen Siøstølen Laug dag til næste Ting, men i Fald hand da og forsømer at kome med sit Forsvar bliver dom feldt efter Omstendighed og indkomen Oplysning.

Sagen mellem Tørris Ryen og Reinert Underhougen blev paaraabt, da den fra seniste Ting er udsadt, og mødte da Reinert Underhougens ContraPardt Tørris Ryen og lod tilføre at han nu paastod Dom efter førte Beviis i Sagen, og da han til 3de Ting har stefnt, saa venter han nu at faa Dom, endskiøndt han ej til dette Ting har varslet ham.
Jndstefnte Reinert Underhougen blev paaraabt, og mødte da LænsM: Tollef Killesvigen som lod lyse det Forfald, at han rejste til Laug tinged hvor han haver Sag at forsvare.

Eragted

Da Reinert Underhougen haver Sag for høyere Dom, og same Rett i disse Dage holdes, og han er der at forsvare sig, saa kand dom ej her nu afsiges over ham imod Lovens 1 B: 10 Capt: 1 Art: men Sagen maae til næste Ting udsettes, da han om han lovlig Varsles at paahøre Dom til same Tiid, maae enten møde eller taale Dom efter Omstendighed i denne Sag.

Anders Udstonen hafde til dette Ting indstefnt Stephen Huustvedt for laante Penge 12 rd: som han haver faaed 1758, af Citanten, derfor at lide Dom som vedbør og betale Omckostninger.
Jndstefnte Stephen Huustvedt blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefne vidnerne, Ole Skaffer og Halvor Heggen, som med Eed beckreftede at den indstefnte er lovlig stefnt efter Jncaminationen, og tilstod den indstefnte Fordringen.
Citanten paastod Dom.

Eragted

Følgelig Lovens Forskrift i 1 B: 4 Capt: 32 Art: gives Stephen Huustvedt Laug dag til næste Ting, men møder han da ej, bliver Dom feldt siden han tilstaar Fordringen.

Ole Knudsen Flaaten hafde til dette Ting indstefnt Stephen Huustvedt for laante Penge 4 rdr: for 17 Aar siden, derfor at lide Dom og betale Omckost:
Den indstefnte mødte ej;
Thi fremstod Stefnevidnerne de same som i næst forrige Sag, hvilcke med Eed bekreftede at han er lovlig stefnt og tilstod Fordringen.
Citanten paastod Dom.

Eragted

som i næst forrige Sag.

Hans Fatland hafde til dette Ting indstefnt Ole Knudsen som tiener hos Niels Nedre Axdahl, fordie han haver talt ulovlig mod Citanten, derfor, at paahøre vidner og lide Dom.
Den indstefnte mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans

1776: 302b

veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Halvor Berje og Joen Asche som med Eed beckreftede at han er lovlig stefnt efter Jncaminationen.
Citanten fremstillede Vidnet
Inger Marie Petters Datter aflagde Eed og vidnede: at i Fior mod Michelie var vidnes Søster Stine og pluckede Løv op i en Ask, da var og den indstefnte Ole Knudsen Nedre Axdahl der, Hans Fatland kom da gaaende, og gick op i Øvre Axdahl, da siger vidnes Søster der gaar min Frende, Ole Knudsen siger da er det din Frende kand du kysse hans Ende, hun igientog atter og sagde at det var hendes Frende hvortil den indstefnte sagde ja det er bare Fanter og Fante Pack baade Hans Fatland og hans Folck. hafde ej videre at vidne.
2. Vidne Stine Petters Datter mødte ej; Stefnevidnerne aflagde Eed at hun lovlig til Vidne er indstefnt.

Eragted

Vidnet Stine Petters Datter paalegges under Fals maals Straf at møde til næste Ting for at aflægge sit Vidnes byrd i denne Sag til hvilcken Tiid indstefnte Ole Knudsen Nedre Axdahl gives Laug dag at forsvare sig.

Siur Rødne hafde til dette Ting indstefnt Stephen Huustvedt for ulovlig Smale Bejte, derfor at lide Dom og betale som vedbør;
Jndstefnte Stephen Huustvedt mødte ej efter Paaraab og ingen paa hans veigne;
Thi fremstod Stefnevidnerne Ole Skaffer og Halvor Heggen, som med Eed beckreftede Stefnemaalets Rigtighed efter incaminationen.
Citantens Vidner der af mødte og fremstod
1. Vidne Knud Aslachsen Huusmand paa Rødne i Ølen aflagde Eed og vidnede at: {for} nogle Uger siden var Vidnet tilligemed Niels Tørrissen Opeim efter Citantens Begiær og sagde: til den indstefnte, at han ej maatte fare med sine Smaler igiennem Citantens Marck der han sc: Citanten Melcker sine Creature, hvortil Stephen Huustvedt svarede: at han ej agter dette, men farer med sine Smaler der som han har fared med dem tilforn, intil han bliver dømt derfra.
2. Vidne Niels Tørrissen Opeim mødte ej, de forbemelte Stefnevidner aflagde Eed at vidnet er lovlig stefnt.

Eragted

Under Fals maals straf paalegges det lovlig stefnte men udeblevne Vidne Niels Tørrissen Opeim, at møde, for at aflægge sit Vidnes byrd i Sagen, og Stephen Huustvedt gives Laug dag til same Tiid, at forsvare sig.

Tollef Svalland hafde til dette Ting indstefnt Gulleich Svalland for adskillig utilladelig Adfærd over Citantens Boe med videre, derfor at lide Dom og betale som vedbør samt paahøre Vidner.

1776: 303

Jndstefnte Gulleich Svalland, blev paaraabt men mødte ej og ingen paa hans veigne,

Thi fremstod Stefnevidnerne LænsM: Tollef Killesvig og Tollef Hambre, som med Eed beckreftede at han er lovlig stefnt at lide Dom paahøre Vidner og betale Omkost: for de Beskadigelser over Citantens Bøe, samt Processen at tilsvare.

Citantens Vidner deraf mødte og fremstod

1. Vidne Siur Andphindsen Svalland og 2. Torbiørn Aasbue som efter aflagt Eed vidnede: at nu for nogle Uger siden forlangte Citanten Vidnerne, at de skulde oversee hans Agrer og Vejter, og befandt de, at i Rette hoved Vejten var raged Mosse og andet Rusk, samt at i holvejten var kasted Muld og Rusk og udløbet til træd, saa var og i Ageren til Citanten kasted Rod ind, og alle Rejnerne raged ind efter. den indstefnte var med, og sagde han ej viste derom, og det var sked ham uvitterlig. Vidnerne veed ej heller hvem som har giort det. Demiteret.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig stefnte Gulleich Svalland gives hermed Laug dag til same Tiid, for at forsvare sig.

videre læst

6. Skifte brevet efter Guro Ramsvigen, hvis Ejendom i Ramsvigen, er udlagt som Pante Bogen viiser dat: 27 Febr: 1776,

7. Dito efter Johanes Grindemstræet hvis Ejendom i bemelte Træe er udlagt som Pandte Bogen udviiser, dat: 27 Febr: 1776.

8. Hr: Hegelund med fleres Skiøde til Ulrich Koren paa 18 mrk: Smør uden bygsel i Rame for 18 rd: dat: 27 Febr: 1776.

9. Zacharias Hovland med fleres Skiøde til Tierrand Erichsen paa 2 pd: 21 mrk: Smør i Sille for 170 rd: 6 s: dat: 19 Junj 1775.

10. Anders Udstonens Skiøde til Ole Tvedte paa 2 pd: Smør i Udstonen for 220 rd: dat: 17 Junj 1776.

11. Siur Haaims Obl: paa 85 rd: mod 4 proCento og Pandt i Løsøre dat: 17 Junj 1776.

12. Niels Rygs Skiøde til Ole Flaaden paa 9 mrk: Smør i Grindems træet for 68 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 17 Junj 1776.

13. Ole Flaadens Obl: til Christen Tvedte paa 74 rd: mod 4 proCto: og Pandt 9 mrk: Smør i Grindemstræet dat: 17 Junj 1776,

14. Tørris Grindems Obl: paa 30 rd: til Hr: Capit: Dahl mod 4 proCto: og Pandt 1 pd: 3 mrk: Smør i Grindem dat: 17 Junj 1776.

15. Tørriss Grindems Skiøde til Thor Jversen paa 15 mrk: Smør i Grindem for 70 rdr: dat: 17 Junj 1776.

16. Thor Grindems Obl: til Søren Fosse paa 50 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt 15 mrk: Smør i Grindem dat: 17 Junj 1776.

17. Even Mælands Skiøde til Hans Ramsvig paa 1 løb ½ huud 6 Spand Korn i Ramsvig for 160 rd: dat: 18 Junj 1776,

18. Hans Ramsvigens Obl: til Even Mæland paa 160 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 løb ½ huud 6 Spand Korn i Ramsvigen dat: 18 Junj 1776.

19. Lars Flochetvedts Obl: til Hr: Hegelund paa 20 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt ½ løb Smør i Flochetvedt dat: 17 Junj 1776.

20. Lars Gravelsæter og Svend ibm:

1776: 303b

deres Declaration til Giærdes Beboere dat: 17 Junj 1776.

21. Brønnelle Sille med fleres Skiøde til Sønen Zacharias Erichsen paa 2 pd: 21 mrk: Smør i Sille for 174 rd: dat: 17 Junj 1776.

22. Zacharias Silles Obl: til Moderen paa 160 rd: mod 4 proCto: Renter og Pandt 2 pd: 21 mrk: Smør i Sille dat: 17 Junj 1776.
23. Skifte efter Andphind Svalland hvis Ejendom i Svalland er udlagt som Pandte Bogen udviiser dat: 3 Julj 1775.
24. Dito efter Torbiørn Stongeland hvis Ejendom i Stongeland er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 24 April 1776.
25. Dito efter Baar Hambre hvis Ejendom i Hambre er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 2 Martj 1776.

Eragted

til i Morgen ophæves Retten.

3de Dagen den 19 Junj Continuerede dette Ting.

hvorda læst
26. Peder Wigs Skiøde til Anders Jacobsen paa 2 pd: 18 mrk: Smør i Jndbioe for 220 rd: dat: 18 Junj 1776.
27. Anders Jndbioes Obl: til Ole Koltvedt paa 98 rd: mod 4 proCto: og Pandt 2 pd: 18 mrk: Smør i Jndbioe dat: 18 Junj 1776.

Til Stiftes Brev om den formendtlige Cur for de med Spedalskhed nylig angrebne med videre, svarede disse Skibreeders Almue ligesom ved Waags Skibreede er andført.

Tings vidnerne om den frivillige Gave blev forseiglet, og beløb same sig for Etne Skibrede til [?] rd: [?] mrk: [?] s: for Fieldbergs Skibrede til [?] rd: [?] mrk: [?] s: hvorefter det blev udstæd.

Som ingen efter Udraab vilde gaae i Rette blev same for disse Skibreeder ophæved.

Anno 1776 d: 21 Junj blev almindelig Somerting holdet paa tingstædet Leervigen med Føyens Skibredes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne Laug Rettes Mænd nafnligen Endre Hovland, Rasmus Holme, Jens Spidsøen, Joen Wige, Jacob Hillestvedt, Mathias Nysæter, Jens Hille og Peer ibm: Overværende udj Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med LænsM: og menige ting søgende Almue.

Til Stiftes Brev om de Spedalske svarede dette Skibreeders Almue at de nødig vilde vide af nogen Forandring, med hvad forhen er skeed med de Spedalske, Thi icke veed de at angive Siugdommen i den saa kaldede 1 og 2 Grad, og ej veed de hvor de skulde lade dem hen, om de blev formentlig cureret; ej heller har de hørdt nogen er bleven cureret for den Siugdom, og forhøyed udgivt taaler Almuen ej at udreede.

Til det oplæste om Toskegarns Brug, svarede Almuen enstemmig som ved Waags Skibreede er andført, og same Skibreedes Almue svared haver.

Publiceret
1. Skifte brevet efter Jacob Westvig, hvis Ejendom i Westvig er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 1 Nobr: 1775.
2. Do:

efter Aagaathe Øchland, hvis Ejendom i Øchland er udlagt som Pante bogen viiser dat: 29 Nobr: 1776!! (1775).
3. Dito efter Hans Fylchesness hvis Ejendom i Fylchesness er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 3 Nobr: 1775.
4. Dito efter Elie Synstabøe hvis Ejendom i Synstabøe er udlagt som Pandte bogen udviiser dat: 2 Nobr: 1775.
5. Dito efter Simon Sæverud hvis ejendom i Sæverud, og Øchland er udlagt som Pante bogen viiser dat: 1 Martj 1776.
6. Do: efter Niels Hage hvis Ejendom i Hage er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 26de Febr: 1776,
7. Do: efter Brynnel Øchland, hvis Ejendom i Øchland er udlagt efter Pandte bogens Udviis dat: 30 Nobr: 1775.
8. Do: efter Brithe Breche, hvis Ejendom i Breche er udlagt efter som Pante bogen viiser dat: 1 Martj 1776.
9. Do: efter Gudmund Øchland hvis ejendom i Øchland er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 6te April 1776.
10. Dito efter Poul Sætrevigen, hvis Ejendom i Gaarden Sætrevigen er udlagt efter Pandte Bogens Udviis dat: 3 April 1776.
og 11. Dito efter Johanes Tvedt, hvis Ejendom i Tvedt er udlagt som pante bogen udviiser dat: 6 April 1776.
12. Fogdens bygsel Seddel til Anders Olsen paa 24 mrk: Smør 24 mrk: Fisk i Gaarden Sælle af Kongens Strøegods etc: uden Bygsels Erleggelse dat: 21 Junj 1776.
13. Udsletted Ole Lydersens Obl: til consul Wallace paa 312 rd: dat: 21 Julj 1766 efter Qvit: af 30 Martj 1776.
14. Ole Lydersens Skiøde til Enoch Berle paa Giæstgiveriet Bømelhafn etc: for 450 rd: dat: 13 April 1776.
15. Enoch Berles Obl: til Hr: Lieut: With paa 330 rd: mod 4 proCto: og Pandt 1 Priorite i Giæstgiver Stædet {Øchland} Bømelhafn dat: 13 April 1776.
16. Dito til Danckert Heiberg paa 190 rd: mod 4 proCto: og 2 Priorite i Giæstgiver Stædet Bømelhafn dat: 13 April 1776.
17. Claus Wulfs Skiøde til Niels Lønning paa ½ løb Smør ½ huud i Gaarden Lønning for 211 rdr: dat: 21 Febr: 1776.
18. Niels Lønnings Skiøde til Johannes Larsen paa ¼ løb Smør ¼ huud i Gaarden Lønning for 114 rdr: dat: 21 Junj 1776.
19. Niels!! (Johannes?) Lønnings Obl: til Erich Haavigen paa 99 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt ¼ løb Smør ¼ huud i Gaarden Lønning dat: 21 Junj 1776.
20. Nathanael Olrichs Bygsel Seddel til Ole Larsen paa 1 pd: Smør i Gaarden Stensvaag dat: 3 Martj 1776. 4 s:

Eragted

Retten ophæves til i Morgen.

Anden dagen den 22 Maj!! (Junj) continuerede dette Ting.

da læst
21. Mageskifte brev paa 1 pd: Smør i Petterteigen i Føyen mod 1 løb Sr: 1 huud i Møchlevold i Fiære den siste anseed for 200 rd: og den første 200 rd: dat: 21 Junj 1776.

22. Johannes Qverness Bygsel Seddel til Østen Østensen Mæland paa 19 mrk: Smør ¼ huud i Mæland dateret 22 Junj 1776. til M: b: 10 s:

Fogdens Sag mod Ole og Tollef Mæland om Skatter, blev paaraabt, og Sagde Fogden at de har betalt, og derfor ophæves Sagen.

1776: 304b

Sagen mellem Joen Urrong og Ole Hodlund blev paaraabt, hvortil de Sagde at de i Kierlighed siden siste Ting er bleven forligt og altsaa Sagen ophæved.

Johannes Larsen Grindem af Muster Sogn, [mødte for Retten] og becklagelig gav til kiende at hans paaboende Gaard Øfre Grindem Matrichul No: 58 i Føyens Skibrede af aarlig Skatte Skyld 2 pd: 6 mrk: Smør ved en ulyckelig Jlsvaade blev lagt i Aske, saaledes at hans Stue med Loft og Kaave brand op, hvori hans ringe Ejendeele befantes, og som han agter at indgaae med Allerunderdanigst Ansøgning om nogle Aars Skatte Friehed af sit Brug i bemelte Gaard Øf: Grindem, saa var han begiærende hans Andragende Almuen forelæst med tilspørgelse om dette ej forholder sig saa, Almuen med Laug Rett enstemmig svarede: at de alt formeged er beckiendt Sanheden, og veed de tillige at uagted de øvrige huuse bleve staaende er Johannes Larsen dog ved denne Jldebrand bleven saa ruineret, at han vel neppe kand blive boende paa Gaarden.
Reqvirenten begiærede Tingsvidnet slutted som Retten bevilgede.

ligeledes fremstod for Retten Ole Thomessen Sortland og Peder Gundersen som bruger hver 1 pd: 18 mrk: Smør i Gaarden Sortland Matriculs No: 130, og beklagelig gav tilkiende at deres Brug i Gaarden Sortland for nogle Uger siden ved en alt for ulyckelig Jldsvaade blev lagt i Aske, hvorved icke allene huuserne og alle deres Ejendeele opgick, men end og for Ole, hans Kone og 3 Børn, og for Peder, en voxen Datter indebrende, og som nu disse Mænd agter at giøre allerunderdanigst Ansøgning om nogle Aars Skatte Friehed af deres Brug der tilsamen er 1 Løb 12 mrk: Smør, blev deres Angivende oplæst, og sagde Almuen og Laug Retted at disse Mænd har ej faaed mere reddet end deres egne liv som nøgne udsprang fra Jlden.
Tingsvidnet blev efter Begiær slutted og skal fra Retten udstædes.

videre Publiceret
23de Brithe Sunstabøes Skiøde til Sønen Mads paa ½ løb Smør i Gaarden Sunstabøe for 54 rd: dat: 22 Junj 1776.
24. Hr: Hertzbergs Bygsel Seddel til Siur Heljesen paa 1 pd: 21 mrk: Smør i Gaaseland dat: 5 Decbr: 1775. 4 s:
25. tingl: Ole Sundstabevaagens tilladelse til Kremer handel paa Sunstabbevaagen dat: 23 Januarj 1776.
26. Salomon Habbestads Skiøde til Joen Gaaseland paa ½ løb Smør ½ huud ½ Giedskind i Gaarden Stensbøe for 88 rdr: dat: 18 Junj 1776.

Fogden tilckiendegav at eftersom han under 30 April sistl: fra Hr: Stift befall: [M:] Schouboe er vorden tilmeldet, at han til hanem vilde indgive oplysning og Underretning, om de i Fogderiet saa kaldede Fiskevæhr, alt efter Skrivelsens videre Formæld, som han til Retten anviste, Thi da udj dette Føyens Skibrede af disse saa kaldede Fiskevæhrer eller kræmer lejer

vil findes efterfølgende saasom Brandesund som ejes og beboende af Jacob H: Hynnemør, 2. Øchlandsvaagen der ejes og bruges af Nathanael Olrich, 3. Sun-

1776: 305

stabevaagen som ejes og bruges af Ole Erichsen, 4. Hidschen som ejes og bruges af Nathanael Olrich, 5. Espevæhr som ejes og bruges af Christian Budde, fandt han sig andlediged, at tilspørge den nærværende Almue, 1. Om icke disse saa kaldede Fiskevæhr eller Kræmerleje Stæder saaledes udj Skibr: ere, og deres Ejere forsiunede med behørige Previlegier og tilladelser til den der faldende handel, saasom Hønnemør for Brandesund med confirmerede kongelige, Sr: Olrich for Øchlandsvaagen af Hr: Stiftsbefal: Geheime Raad von Cicignons, Sunstabbevaagen med gl: Privilegier af Hr: Stift: Kaass og senere Resolution af Hr: Stiftsbefal: Self, Hidsen!! (Hidschen) med Kongel: Privilegier, og Espevæhr med gl: Kongel: Privilegier og Hr: Stift befall: egen Resolution, og at alle disse Stæder saaledes ere gamle indrettede Handels og Kræmer leje Stæder. 2. Om ej same ej mindre for de omkring boende Naboer, en hver efter sine Privilegier, end som den fiskende Almue ere høyst nyttig og fornøden. hertil Almuens svar falt saaledes til 1. Qvest: at alle de opreignede Stæder er saaledes forsiunet med Privilegier og Tilladelser som andførdt er, og til 2. Qvest: jo uundværlig for Handel og omboende Almue, men i Sær for vinter fiscked af tilsøgende Almue som ligger der til logemente mens fisked varer.
Fogden begiærede same som et Tingsvidne det Retten ej kunde negte.

Fogden i andledning af de Lejermaals bøder 24 rd: som den egtegiftte Mand Niels Danielsen Aandeness til den kongel: Casse er dømt tilspurgte ham nu inden Retten, at som han vel i Følge den hos ham i Aaret 1774 d: 2 Martj skede Forret:, om hans boes daværende meged slette Tilstand, og efter hvilcken inted af de idømte Bøder var at faae, til den høye Øvrighed hafde indgaaed med sin Forestill: om den corporlige Straffes Fastsettelse i mangel af de idømte Bøder og hvilcket efter Resolution af 5 Martj dette Aar var fastsadt, om han kunde see sig i Stand til noged efter Aftingning paa Bøderne at betale, eller i dets Mangel at maatte undergaa Straffen,
Niels Aandeness hertil svarede, at han til næste Ting vil see til at faae betalt som Under Aftingning 5 rdr:, endskiøndt han maae søge om at faa laant hver Skilling; han forestillede og at som han for sin Forseelse har gaaed i 2 Aar paa bergens Fæstning vilde det falde ham alt for tungt om han nu for disse krævede Bøder skulde gaa i slaveriet igien efter den faldne Resolution, ja at hans Gaard derved vilde lide alt formeged.
Fogden begiærede det passerede sig beskreven meddelt.

Hans Siggervaagen mødte og gav til kiende at han hafde til dette Ting indstefnt med mundtlig Stefnemaal Bærent Sætre, for

1776: 305b

ulovlige Beskyldninger og forøved slagsmaal paa Citanten om alt at lide Dom, paahøre Vidner og betale som vedbør.
Jndstefnte Bærent Sætre blev paaraabt men mødte ej, og ingen paa hans veigne
Thi fremstod Stefnevidnerne Gunder Stoche og LænsM: Bielland som med Eed beckreftede at Bærent Sætre er lovl: stefnt efter Jncaminationen.
Citantens vidner deraf mødte og tilstod
1. Vidne Halvor Dyvigen aflagde Eed og vidnede: at nu i Vinter efter Juel, var Bærent Sætre i Selskab med vidnet og andre hos Citanten, da klagede den indstefnte over, at Citanten

hafde 4 mrk: 8 s: i fra ham paa noged Timer!! (Timmer), hvortil Citanten sagde nej det var ej sandt, de trettede derom lidt, Bærent Sætre blev vred og slog Citanten nogle slag i Ryggen med vrede; Citanten bad ham give sig i Rolighed, men den indstefnte stod paa sit same, dog blev de strax skildt af, og Citanten vilde ej agte ham. Demiteret.

2. Vidne Hans Dahle aflagde Eed og vidnede i ord og Mening som næst forrige Vidne uden Forandring. Demiteret.

3. Vidne Gunder Stoche aflagde Eed og vidnede: at have adskillige gange hørdt af den indstefnte, at han har beskyldt Citanten for at have en Rigsdlr: fra ham paa noged Tømmer en Søre Mand fick hos den indstefnte men Citanten tog Pengene til sig. Demiteret.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting, og den lovlig indstefnte Bærent Sætre haver til den Tiid at møde med sit Tilsvar i Sagen.

Eragted

til paa Mandag ophæves Retten.

Mandagen d: 24 Junj continuerede dette Ting.

Da blev læst

27. til Udslettelse Hr: Hertzbergs Obl: til Provstinde Leganger paa 300 rdr: dat: 21 Martj 1753 og 20 Martj 1773, betalt efter Qvit: af 22 Junj 1776,

28. Stift Amtmand Schouboes Bevilling til Christian Budde paa at have Kræmer handel i Espevæhr etc: dat: 23 Januarj 1776.

29. Michel Brandvigen med fleres Skiøde til Jone Siursen paa ½ løb Smør ½ huud i Tvedt for 72 rd: dat: 21 Junj 1776,

30. Jone Siursen Tvets Obl: til Ulrich Koren paa 88 rd: 3 mrk: mod 4 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Tvedt etc: dat: 24 Junj 1776.

31. Simon Tvedts Obl: til Hr: Kamer R/aa/d Juel paa 80 rd: mod 4 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Tvedt etc: dat: 24 Junj 1776.

32. Bærent Sætres Obl: til Paal Lille Ness paa 40 rd: mod Pandt 14 mrk: Smør i Sætre og 4 proCto: Rente dat: 24 Junj 1776.

Fogdens Tingsvidne om den frivillige Gave, hvoraf for dette Skibreede indkom [?] rd: [?] mrk: [?] s: blev forseiglet.

Som ingen efter 3de ganges lydelig Udraab vilde gaae i Retten, blev same for Skibreedet ophæved.

Anno 1776 den 25 Junj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Leervigen med Fiære Skibreedes Almue og Retten betiendt med efterskrevne Otte Edsorne

Laug Rettes Mænd sc: Haagen Øchland, Johanes Lier, Jone Øchland, Erich Lier, Halvor Kind, Ole Wahlen, Niels Øchland, samt Johanness Nielsen Nesse. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med LænsM: og menige tingsøgende Almue.

Hvornæst aller og underdanigst blev læst de kongelige Forordninger og Øvrigheds Ordres som til Beckiendtgiørelse var anckomed og i denne Protocol extraheret.

Til Stiftes Brev om den formendtlige Cuur for de Spedalske, svarede dette Skibredes Almue saaledes, som ved Waags Skibreedes Almue er bleven andført.

Derefter læst følgende Particulliære Documenter sc:

1. Skifte breved efter Johannes Buevigen, hvis Ejendom i Buevigen er udlagt som Pandte bogen viiser dat: 30 Maj 1776.
2. Do: efter Ole Førre som ejede i Førre 1 løb 1 Huud der er udlagt som Pante bogen viiser dat: 19 Febr: 1776.
3. Dito efter Endre Eidsvaag hvis Ejendom 1 løb Sr: ¼ tønde Korn i Eidsvaag er udlagt efter Pandte bogens Udviis dat: 18 Febr: 1776,
4. Do: efter Marthe Sveen, hvis Ejendom 1 løb Sr: 1 tønde Korn i Sveen, er udlagt efter Pandte bogens Formeld dat: 22 Febr: 1776.
5. Do: efter Gunii(?) (Gurii?) Miaanes hvis ejende ½ løb Smør 6 Spand korn er udlagt som Pante bogen viiser dat: 20 Febr: 1776.
6. Do: efter Aagaathe Aasbue som ejede 1 pd: Sr: 1 Giedskind i Aasbue der er udlagt efter Pante bogens Udviis dat: 24 Febr: 1776.
7. Dito efter Ana Dynnie, hvis ejende 1 Wet Korn i Dynnie er udlagt efter Pandte bogens Udviis dat: 29 Maj 1776,
8. Do: efter Hans Lier hvis Ejendom i Lier er udlagt som Pante bogen udviiser dat: 23 Septb: 1775.
9. Niels Øchlands Obl: til Ole Sunstabøe paa 112 rdr: mod 4 proCento Rente og Pandt ½ løb Smør i Øchland dateret 22 Junj 1776.
10. Holger Nesses med fleres Skiøde til Ole Hansen paa ½ Vet Korn i Dynnie for 18 rdr: dat: 25 Junj 1776.
11. Ole Ellieraas med fleres Skiøde til \Joen/ Franss: Sveen paa 1 pd: 5 mrk: Smør i Sveen for 31 rd: 2 mrk: 8 s: dat: 25 Junj 1776.
12. Anders Bircheland med fleres Skiøde [til ? ?] paa 18 mrk: Smør i Aasbue for 33 rd: dat: 25 Junj 1776.
13. Omund Liens Skiøde til Knud Philipussen paa 6 mrk: Smør i Lien ved Øchland for 98 rdr: dat: 25 Junj 1776.

Eragted!

Til i Morgen ophæves Retten.

Anden Dagen d: 26 Junj continuerede dette Ting.

Den Gields Sag mellem Ole Absalonsen Degerness og Ole indre Biørdahl om 4 rdr: 4 mrk: blev paaraabt, og bad da vedkomende om en times Anstand i Sagen, da de venter den indstefnte,

Eragted

Citantens Forlangende bevilges.

Anders Kiærnagelen hafde til dette Ting, med mundtlig stefnemaal indkaldet Ana Sætre med Mand Lars Sætre, fordie

at de ej vil betale de 8 rdr: hendes første Mand Helje Westvig laante af gamle Johannes Aasbue, og efter denne tilfaldt hans Stifdatter Dordie Kiernagelen, paa Skifted efter Christie Peders Datter Aasbue og nu efter bemelte Dordie Kiernagelen af Liuse Closter Gods er udlagt paa hendes Børn under same Jurisdiction, derfor at lide Dom og betale som vedbør.

Jndstefnte Anna Sætre mødte og tilstod lovlig at være stefnt efter Jncaminationen, sagde dernæst at Pengene rigtig blev tilbage betalt af hendes første Mand Helje Westvig, til Johannes Aasbue, men hvorledes at dene har andgived dem i Skifterne paa Aasbue og Kiærnagelen er hende ubekiendt; tilmed viiser det sig self at pengene er betalt; Thi hvercken krævede Johannes Aasbue det i hendes Mands Skifte, da han dog boede næst ved, icke heller i de 2 Aar han levede efter den Tiid. hun melte og at have contra stefnt i Sagen, og derved indstefnt Anders Kiærnagelen, at paahøre sin Tale og sine vidner samt paahøre hendes formentlige Friekiendelses Dom, og betale Omckost:

Contra Stefnemaales Rigtighed tilstod Citanten.

Ana Sætres Vidner deraf mødte og fremstod

1. Vidne Ole Westvig aflagde Eed og vidnede: at have ofte hørdt af Sal: Helje Westvig det, at han hafde laant 8 rd: hos gamle Johanes Aasbue viste og at nogle Aar efter, solgte Helje Westvig 2 Creaturer og gick med Pengene til Aasbue, men saag just ej han betalte Dem, dog veed Vidnet at Johannes Aasbue aldrig efter den Tiid krævede Helje Westvig, endskiøndt han tilforn alt saa tieste gick og krævede, de blev ej heller af ham kræved paa Skifted efter bemelte Helje Westvig.

2. Vidne Johannes Aasbue, foster og Søster Søn til gamle Johannes Aasbue aflagde Eed og vidnede: at hans Kone Aagaathe Aasbue fortalgte Vidnet: at Helje Westvig hafde væred hos den Gamle og betalt sin Skyld, dette var efter at gamle Johannes Aasbues Kone Christie Peders Datter var død, saa vilderede vil være komed deraf at gamle Johannes A[a]sbue troede Gielden var udlagt paa ham, og derfore modtog sine udlaante Penge,

Ana Sætre Erbød sin Eed paa, at Gielden var betalt af hendes Salig Mand Helje Westvig, til Johannes Aasbue den gamle, som self hafde laant ham dem.

Citanten var med hendes tilbudne Eed fornøyed.

Eden blev hende forelæst af Lov bogen med Formaning at sige sin Sandhed. Ane Sætre aflagde derpaa sin Eed, at hendes Salig Mand i levende live rigtigt betalte de 8 rd: til gamle Johanes Aasbue som han hafde laant af ham.

Afsagt

Med Vidnernes Forklaring, og i sær den bevilgede og af Ane Sætre aflagde Eed er det fuldkomen godtgiordt, at Helje Westvig imedens han levede rigtig haver betalt de 8 rd: tilbage til Johannes Aasbue

1776: 307

den gamle, som han hafde laant dem af; Saa at det vil blive Helje Westvigens Encke og Arvinger uvedkomende hvorledes de har Qvackled i Skifterne paa Aasbue og der bereigned dem til Jndtegt og udlodned dem, og derfor vil blive en Sag mellem Johannes Aasbues Arvinger indbyrdes; Og derfor Kiendes hermed for Rett at Ana Sætre, skal i denne Sag frie at være for det paastefnte Kraf, og af Anders Kiærnagelen nyde sine udlagde Jndcaminations Penge tilbage med 5 mrk: 4 s:, da han maae søge sin Regress h[v]or lovligt er, Det paadømte efterkomes efter Lov,

Efter tilladt Tiid blev Sagen mellem Ole Absalonsen Deggreness og Ole Jndre Biørdahl paaraabt, og paastod LænsManden paa Citantens veigne Dom.

Jndstefnte Ole Biørdahl blev paaraabt men mødte ej

Thi fremstod Stefnevidnerne Torbiørn Wige og Mathias Echeland som med Eed beckreftede at han er lovlig forkyndt Laug dagens Forelæggelse.

Afsagt

Da indstefnte Ole Indre Biørdahl seniste Ting har tilstaaed kraved for Stefnevidnerne, og des uagted icke endnu betalt same, saa kand hans foregivne Fattigdom ej være Aarsag til at han kan vente at blive frie for sin Gield; Thi kiendes hermed for Rett, at indstefnte og Laug dagede Ole Jndre Biørdahl, skal betale til Citanten Ole Absalonsen Deggerness de paastefnte 4 rd: 4 mrk: med 2 rd: 3 mrk: i Processens Omckost: ibreigned Domens Løsning, som alt skal udreedes næste 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under videre lovlig Adfærd. Udstæd til Citanten

atter Publiceret

14. Jens Hornelands Contract med Haldor Røe dateret 26 Junj 1776.
15. Anders Selsaas med fleres Skiøde til Thomas Førre paa 1 løb Smør 1 huud i Førre for 49 rd: 3 mrk: dat: 29 Nobr: 1768.
16. Jens Wihofde med fleres Skiøde til Andphind Biørgen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Biørgen for 77 rdr: dat: 26 Januarj 1775.
17. Baar Biørdahls Obl: til Hr: Heiberg paa 49 rdr: mod 4 proCto: Rente og Pandt ½ løb Smør ½ huud i Yttre Biørdahl dat: 25 Junj 1776.
18. Reinert Schimelands Skiøde til Gunder Miaaness paa ½ løb Smør 6 Spand Korn i Miaaness for 54 rdr: dat: 26 Junj 1776.
19. Ole Øfre Wahlens Obl: til Ole Absalonsen Derness!! (Degernes) paa 95 rdr: mod 4 proCento Rente og Pandt 1 løb Smør 1 Huud i Øfre Wahlen dat: 26 Junj 1776.

Tingsvidnet om den frivillige Gave blev forseiglet.

Som ingen efter 3de Ganges Udraab vilde gaae i Rette, blev Retten for Skibreedet ophæved.

Ao: 1776 d: 29 Junj blev Retten udj følgende Huuse Besigtelses og Taxations Forretning sadt paa Gaarden Schaden i Opdahls Skibreede og Tysnes Præstegield bel: og Retten betient med følgende 6 Edsorne Vurderings og Taxations Mænd, som

1776: 307b

af Fogden til denne Forretning var opnefnt sc: Sølfæst Store Sætre, Hans Botten, Ole Jensen Høvischeland, Jacob Nesse, Niels Torness, og Siur Øchland.

Alt i Andledning af S: T: Hr: Lieutenant Friderich Christian Møllerop, som lovlig Ejer til denne Gaard efter Skiøde af 29de Martj 1776, hans Begiær, og declarerte han at have til denne Besigtelses og Taxations Forretning, saa vel over Gaardens Huuser og Bøegahren, som til Siun over Ager og Eng etc:, lovlig indstefnt Johannes Erichsen Schaden som Selger, at overvære denne Forretning paa egne og sine samtlige Børns veigne.

Jndstefnte Johannes Erichsen Schaden mødte paa egne og samtlige sine Børns veigne, og declarerte at have nødt lovlig Varsel til denne Forretning.

Retten begav sig derpaa i Følge med Ejeren og Selgeren at besigtige denne Gaards Huuse, og blev same Taxeret saaledes som følger.

1. en Røgstue med lidet Vindue i forraadnet og til nedfalds i sær Taged, var ej af mere Værd end 8 rd:
2. et gamelt Timret Jldhuus kand ej blive staaende, nu værd 1
3. en gamel stave skudt vedhefted Jldhuused, med indfaldet

Tag ej mere værd end 12 s:
4. Et lidet gamelt Smal huus med indfaldet Tag, i høyeste værd 1 mrk:
5. et gamelt Stabur, af Timer med slett Tag Taxeret 1
6. en timret Flor med indfuldet!! (-faldet) Tag, forraadnet, dertil med en gamel skudt uden Tag tilsamen 2 12
7. en Stave Løe ubrugelig henseende Laaven, og med gammelt Tag i sær paa den ene Side, kunde ej Taxeres høyere end for 5 3

Flere Huuser befantes ej paa Gaarden, end de nu allerede Taxerte, hvis hele værd, som de nu er, beløb sig til 17 rdr: 5 mrk: 8 s:

Bøe Gahren, var efter indstefnte Johanes E: Schadens egen Sigende, i Vaar meged til Nedfalds, og næsten Øde, Retten som befandt same nu i god Stand, kunde ej taxere de skede Forbædringer; med Tilfang, Kosthold, og Arbeids Løn for mindre end 16 rdr:, hvilcket Reqvirenten har maat koste.

Vejterne var og i Vaar igiengroed, og Ageren meged slett vejted; samt Engen uutilbørlig!! medhandlet.

Nu befandt Retten 3de Vejter nylig optaged, og 2de nye Agre opbrudt.

Johannes Erichsen Schaden hafde indted mod alt det passerede at erindre, hvercken paa sine egne eller sine

1776: 308

Børns veigne; uden allene han siuntes at Forbædringerne paa Bøegahren var for høyt Taxeret, dog ej mere end en á toe Rigsdaler for meged.

Reqvirenten havde inted mod det skede at erindre, ej heller mere at lade tilføre, uden allene, at han venter alt lovlig sig tillagt, af den som Løsning paastaar og beviiser at have til denne Gaard.

Denne Forretnings Omckostning anføres saaledes

Skyds til Stædet 2 ½ Mil med 3 Mand er		3	12
1 dags Diet Penge paa henrejsen		4	
Jncamination Penge		5	4
2de dags Forretning hos Lieut: som uden for Bondestand	3		
Skyds og Diet hiem igien	1	1	12
Stempp: Beskrivelse og Seglet	1		
	7	2	12
Fogden for Laug Rettes Opnefnelse som sædvanlig	1		
de 6 Laug Rettes Mænd hver 2 mrk:	2		
Lænsmanden!!			
Reqvirenten tillægges for Rettens Underholdning	5		
Er	15 rd:	2 mrk:	4 s:

Derpaa blev af den Ganske Rett saaledes

Afskediget

Hvad huuserne i sin Tiid mere kand være værd, end de nu er Taxeret for, saa vel som for den Forbædring som er \sked/ og skeer paa Bøegar, Ager og Eng, jtem for denne Forretnings Omckosting, derfor alt gives Reqvirenten og hans Arvinger lovlig Regress til den eller de som Løsning paastaar til Jorden at have, og virckelig same beviiser.

Ao: 1776 d: 26 Julj blev Retten efter Udsættelse fra sistleden 14 Junj, sadt paa det almindelige Tingstæd Giælmervig for Schaanevigs Skibreede, til Doms Afsigelse udj en Sag mellem Hr: Obriste Dietrichson paa det 1. Bergenhuusiske Regiments veigne, og afg: Sorenskriver Hesselberg, en Caution angaaende, og blev nu Retten betiendt af følgende Otte Laug Rettes Mænd, sc: Lars Tielle, Mons Schalness, Hans Molness, Peder Mortvedt, Johannes Løvigen, Ole Tindahlen, Niels Tarralsøen, og Torbiørn \Mortvedt/ Overværende Skibreedets LænsMand Christopher Gielmervig.

De i Sagen værende Parter blev paaraabt men ingen mødte, eller hafde sendt nogen paa deris veigne.

Derefter blev udj Sagen saaledes kiendt dømt og
Afsagt

1776: 308b

Nu afg: Sorenskriver Abraham Hesselberg, er ved Skriftlig Stefnemaal af 18 Septbr: 1775 indkaldet til sit Verneting, at lide Dom, at indfrie sin for afg: Regiments Qvartier Mæster Undahl indgangne Caution dat: 11 Aug: 1755, stoer 300 rdr: med videre Stefnemaaled indeholder; at Sorenskriveren er en Cautionist for same Suma viiser hans orriginale Cautions Brev af forbemelte Dato; For nu at viise: at afg: Regiments QvarteerMæster Undahl virckelig kom til kort, og icke kunde giøre reede for de Penge han af Regiments Cassen hafde oppebaared, er i Rettelagt en Reigning under Hr: Obriste Dietrichsens og Regiments Qvarteer Mæster Reichborns Hænder dat: 16 Januarj 1775, som vil viise, at afg: Undahl burde haft i Regiments Cassen til 1763 Aars Udgang 1814 rd: 42 s:, og at disse ej var der, og Regiments Qvarteer Mæsteren til sames Ansvar var insuficant, skal bestyrckes af den vidimerede {Copie} Extract, af det efter ham holdte Skifte den 12 Decbr: 1769, som viiser, at Boens ganske Formue var 1450 rd: 2 mrk: 3 s:, derimod den prioriterede og uprioriterede Gield 217 rd: 3 mrk: 1 s:, samt at Debi og Creditorer til Skifted var indkaldet, vil viise sig af den beckreftede Gienpart, af Jndkaldelsen i de Kiøbenhafnske Berlinske Aviser dat: 27 Octobr: 1767. Mod dette og det videre i Rettelagde fra Citantens Siide, haver afg: Sorensk: Hesselbergs Encke, i Skriftlig Jndlæg af 12 Junj h: a:, andførdt, at naar hendes Mand, eller nu hun som eniste Arving efter ham, skulde forbindes til at indfrie den af 11 Aug: 1755 udstædde Caution, maatte nøyagtig godtgiøres, 1. At afg: General Major Lindgaard, som Regiments Ceff!! (Cheff), har i Rette Tiid holdt Regiments Qvarteer Mæster Undahl til Reignskabs Aflæg, for hafte Oppebørsler, og same Aarlig revideret og decideret, dernæst at saa snart Mangel fantes, hannem derfor søgt, og naar der inted var at erholde, meldet det til Cautionisterne, 2. At den i Rettelagde Reigning, hvorefter det heder, at Undahl paa Regiments Afreigninger fra 1759 til 1763, ræster 1814 rd: 42 s: ej kan ansees uden som en løs og ungefærlig Bereigning, hvormed ingen Forbindelse følger. 3. At det vilde været fornødent at hendes Mand hafde været indkaldet, saavel at paasee det Reignskab, som Undahl til Sal: General Major Lindgaards Stervboe ventelig maatte aflægge, som lovlig til Skiftes Behandlingen efter Undahl self, og 4. At det maatte godtgiøres, hvorledes baade Undahl kunde vedblive sin Betiening efter hos ham ved 1763 Aars Udgang, var befunden saa stoer Mangel i hans Reignskab, som og, hvorfor hendes Mand ej ved same Tiid blev melt saadan Mangel hos Undahl, da han kunde paaseed sit beste, i den Stæd han nu maatte troe, alt Ansvar for sig ophæved, henseende sin Caution, da Undahl efter General Majorens død, til hvem Cautionen var indgaaed, vedblev sit Embede til 1767, han

1776: 309

med mange blev sadt paa Vart Penge, og inted om nogen Mangel meldes, mindre noged til Cautionisten om Ansvar anføres, for (før) 12 Aar efter General Majorens, og 8 Aar efter Regiments Qvarteer Mæsterens Død; hvorfor hun og formente at blive befriet for den af hendes Mand udgivne Caution. Betragtes nu alle i Sagen i Rettelagde Documenter, saa erfahres, og det upaatvivlelig, at afg: Sorenskriver Hesselberg, har ved sin under 11 Aug: 1755 udstædde Caution, bundet sig som Cautionist at betale 300 rd:, af de 1600 rd: Caution Regiments QvarteerMæster Undahl maatte stille, og det enten fuldt eller al advinent, efter som han blev skyldig af de Oppebørsler han var betroed, og at Regiments Qvarteer Mæsteren paa Reignskaberne fra 1759 til 1763 er bleven skyldig en Suma af 1814 rd: 42 s: skulde man troe af Reigningen af 16 Januarj 1775 at være rigtig, ligesom og, at hans Boe til same at udreede var utilstreckelig, Men det er icke beviist, om afg: General Major Lindgaard i levende Live, rigtig og i behørig Tiid har holdt Regiments Qvarteer Mæsteren til Reignskabs Aflæg, om Reignskabet betimelig er revideret og decideret, og naar den Suma som i Regiments Cassen burde været, ej kunde foreviises, hvorfor da ej strax Cautionisterne den befundne Mangel blev tilmelt, paa det de kunde i Rette Tiide seed sig for, icke heller, at Skifte Forvalterne i General Majorens Stervboe, som ventelig strax ved Boens Aabning, og Papirernes Revision, maatte blive en saa stoer Mangel i Undahls Reignskab var, har tilmeldet Cautionisten tilstanden med same; Derimod ligger det klart, at Undahl vedblev sit Embede 4 Aar efter General Majorens Død, og det uden at noged hørtes til Mangel som nu foregives, og hvorledes har da Behandlingen med hans Reignskaber været, og maa icke i denne Mellem Tiid, det kunde været muelig, Undahl kunde forødet meged af sin Formue, som kunde været at holde sig til for en Cautionist, naar forud i Rett Tiid, som skee burde, \havde/ været gived den fornødne Oplysning, om mangelen i hans Reignskab til Lindgaars Død; Ligesom det ved Rente Kamer Ordningen af 18 Maj 1720 er fastsadt, at Cautionisterne bør underrettes om de Reignskabs føreres Forhold, som de har kaveret for, paa det de i Tiide kand see sig for, saaledes tilsiger og al Billighed, at bør skee med alle Cautionistene; Men her ties, icke allene om Reignskabs Betientens Forhold i den Tiid hans Reignskab til General Major Lindgaard skulle indgaae, til hvem Cautionen var gived, men og 11 á 12 Aar efter dennes Død, og 7 á 8 Aar efter Reignskabs Betientens Død, da først komer og opvogner Kraved, og det heder Cautionisterne skal betale; hvilcken Omgang hverken i Lov eller Billighed finder hiemel, Thi paa saadan Maade kunde en Cautionistes Ansvar aldrig ophøre;

1776: 309b

Af saa befatted Sag, Kiendes og Dømmes hermed for Redt: Afgangne Sorenskriver Hesselbergs Encke, skal, som eniste Arving efter ham, for at betale hendes Mands udstædde Caution af 11 Aug: 1755, befried være, ligesom og Processens Omckostninger ophæves; hvorimod Hr: Obriste Dietrichson paa det første Bergenhuusiske Regimentes veigne, gives lovlig Regress, enten til afg: General Major Lindgaards Stervboe, om han har forsømt at holde Regiments QvarteerMæster Undahl til sine Pligters Opfyldelse, eller til Skifte Forvalterne i Lindgaars Stervboe, om Forsømelsen hos dem befindes, alt ligesom lovligt eragtes.

Anno 1776 Tiirsdagen den 20 Augusti Formiddag Kl: 8 slet er Aastæds Rætt sat paa Gaarden Rødmyr i Sveens Kirke Sogn Findaas Præstegæld og Fiære Skibreede, i overværelse af efterskrevne af Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Juel udnævnte Eedsvorne Laug Rættes Mænd, neml: Tørres Halvorsen Øugland, Ole Tarralsen Lindaas, Tørres Reivsen (Leivsen) Haugland, Ole Johansen Echeland, Ole Andersen Westvig, \Niels/ Johansen Brejsted, Knud Tollevsen Esvog, og Engel Johannesen Strømøen, \og vidnerne(?)/ i overværelse af Lensmand Mathias Johannesen Eecheland. alt i efterskrevne Sag,

hvorda Jacob Erichsen Ejer af Gaarden Rødmyr fremlagde sin Stevning af 16 Julj(?) sals(?), contra Gunder Hansen som Ejere af Gaarden Løngholmen som med sin Forkyndelses Paategning lyder saaledes. Jacob Erichsen derefter begiærede Parterne og Vidnerne paaraabt, da mødte Gunder Hansen, saa var og mødt Tollev Haagensen Løngholmen, Søren Sørensen ibd:, og Ole Olsen samestæds, da og Vidnerne mødte, …g(?) Rasmus Rasmuusen Leilænding paa Aase, Halvor Ellingsen Norskoug Leilænding og Kone Radne!! (Ragna) Samsons Datter, \Hans Johansen Selv Ejer paa Kind/, som alle blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning at vogte sig for MeenEed.

Jacob Erichsen Rødmyr derefter fremlagde til denne Acts følge een den 27de \og 18/ Oct: 1774 her paseret Doms Act, deels til derved fastsatte Marke Skiæl, deels tilliige indeholdende hvad den tiid imellem Jacob Erichsen og …(?) Lyngholmens Eiere om deres Skiæl er passeret. Viidere fremlagde et formelig(?) Situations Cart af den beskikkede Conducteur Hr: Christie til denne Acts vedhæftelse, sam/m/e begyndt 14 Oct: 1775 og continueret følgende dage.

Derefter \Jacob Erichsen/ begiærede Vidnerne afhørt og stædet til Forhør, og fremstoed da 1. Vidne Rasmus Rasmussen Aase som forklarede: at veed slet ingen Skiæl eller Skifte mellem Rødmyr og Løngholmen, ei heller om hvem har brugt Holmen ligesaalidet er bekiendt om Søren Sørensen Løngholmens jndhegning naar(?) er skeet, men for Søren Sørensen Kiærnagelen som da bo[e]de i Løngholmen har Vidnet spadet torv for 18 á 19 Aar siden i Helle Myren ved Hellevigen, et Aar 2 dage, og siden 2 Aar hver 1 dag, og silste!! (siste) gang hand spadde, blev hand sendt ind fra Rødmyr, at maatte nu spade der. Siden ingen Anviisning af Vidnet behøves, aflagde hand Lovens Eed med oprakte fingre til sit Vidnesbyrds bekræftelse og blev demitteret med begge Parters minde.

1776: 310

fremstod 2. Vidne Halvor Ellingsen Norskoug som forklarede: At hvad Skifterne og Holmenes brug angaaer, viiste hand nu mindere end af ham i forrige Aastæds Sag i vedfølgende Dom forklaret er, med tillæg, at Løngholms brugere har spad tørv (torv) baade i Hellemyren og i den yderste Myr paa Næsset som er den længst nordligst (nordlige) paa Cartet, ved Enstabøholmen, og har Vidnet dette Aar spadet i sidstmelte Myr for Søren Sørensen Løngholmen, som baade Jacob Erichsen og Søren Sørensen Løngholm begge tilstoed \nu for Rætten at det/ var med minde og for betaling. Veed ellers intet naar Søren Sørensens indtagne Støkke er indhegnet. Forklarede viidere at tiente hos Leilændingen paa Løngholmen for nu (en?) halv snees Aar siden, paa et halv Aar, da fødde Leilændingen en á toe Hæste, men erindrer ei hvor mange Kiør eller Faar. Som intet viidere vidste, bekræftede sit udsigende med Lovens Eed med oprakte Fingre, og med begge Parters minde blev demitteret.

Fremstod 3de Vidne forrige Vidnes Hustrue Radne!! (Ragna) Samsons Datter, som ej er nogen af Parterne beslægtet og gl: 35 Aar, har i 7 Aar tient Leilændingen Tollev Haagensen paa Løngholmen, og for 9 Aar siden kom fra ham, veed intet Skiæl eller Skifte imellem Gaardene, siden den tiiden og det støkke ved Søren Sørensen Løngholmens Plads indhegnet som ei før var: \hendes hosbond/ har spad tørv hver[t] Aar saa længe hun tiente der, i Hellevigen og paa Sullur Næsset, og hørte ei nogen Jndsigelser derimod fra Rødmyr. Erindrer ei hvor mange Kiør der blev føed paa Løngholmen den tiid.

Atter fremstod 4 Vidne Hans Johansen Kind, ingen af Parterne beslægtet eller besvogret, gl: 30 Aar, veed ingen Skiæl eller Skifte mellem de trættende Gaarder, ei heller veed naar det støkke er indtaget ved Løngholmen som Søren Sørensen har indhegnet, har ei tient paa nogen af Stæderne, men for 3 Aar siden har spad tørv for Søren Sørensen Løngholm i en Myr norden

for Hellemyren, da ingen forbud eller indsigelse skeede. Som ei viidere vidste og \Vidnet/ med Lovens Eed havde bekræftet sit udsigende, blev demiteret.

Jacob Erichsen paastod derefter Skiæl og Skifte udviist \og/ ved Hr: Conducteur Christie, som hand havde formaaet her at være nærværende, udregnet efter Maal og efter begge Gaarders Skyld, neml: Rødmyer som med nu foreviiste Skiøde af dato 26 Juni 1769 og tillige foreviiste Skatteqvitterings bog, er 18 Mrk: Smør og 11 Spand Korn, og Løngholmene som med i forrige Doms Act anddragne Matriculs Extract beviises at være ½ pund Smør, og var fornøiet at Løngholms Udmark blev udmaalt imellem Rødmyrs og Løngholm Bøer, naar det af Søren Sørensen indtagne derunder beregnes da haves intet imod, at Løngholms Udmark gaaer med den eene ende Nord ost i Hellemyren, saa at Løngholm saaledes der inden sit Giærde og nu givende Maal har sit Tørve Skuur, og Angaaende Holmene omkring, paastod alle at tilhøre Rødmyr, undtagen saa meget af Store Holmen som synes kand kom/m/e paa Løngholms deel efter dens skyld. Viidere \Jacob Erichsen/ paastoed Løngholms Beboere paalagt at sætte deres Anpart Giærde saasnart mueligt, og holde sam/m/e vedlige, og deres første Opsættelse at beram/m/es inden en viis tiid under Straf for hver dag lengere opholdes, da hand og var fornøiet, hvor hands \egen/ Giærde part faldt, saa hand vedtoeg efter begge Gaarders skyld ongefær for Rødmyrs deel 4/9 deele af heele Giærdet at opsætte.

Dernæst paastod alle Omkostninger af Aastæds Ræt (Ræten)

1776: 310b

og Processen paalagt Gunder Hansen skadesløs til Citanten at erstatte.

Den indstevnte Gunder Hansen fremstillede Lensmand Mathias Johannesen Eecheland og Ommund Jonsen Næsse som afhiemlede at have til denne Rætt tiid og Stæd indkaldet Citanten Jacob Erichsen Rødmyr med lovlig mundtl: contra Kald og Varsel, at liide Dom til at svare og betale den Torv hand i forrige og dette Aar har spad og solgt af fælles Marck samt erstatte alle denne Sags ibragte Omkostninger. Til herom at vidne indstevnet under Fals maal til sam/m/e tiid og Stæd, og at vidne om Skiæl og Skifte imellem Rødmyr og Løngholmen, Ole Corneliussen Eltervogs Næsset hvor (hvoe?) er Huusma[nd?], og Gunneld Jons Datter Aasbøe Enke efter Gabriel Andersen, Alle disse contra indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel, da for Vidnerne blev oplæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning til Sandheds udsigende. og fremstod da

1. contra indstevnte Vidne Ole Corneliussen som forklarede ei at viide noget Skiæl eller Skifte, mellem disse gaarde, men veed vel at Creaturene har gaaet fælleds fra begge Gaardene iblant hinanden; mindes ei ræt hvor længe siden Søren Sørensen Løngholm indhegnede det indtagne Støkke, eller veed at Løngholms beboere har spad tørv i Hellemyren og paa Sullur Næsset, som Vidnet veed af det at hand har tient i Løngholmen 2 Aar for mange ja over 30 Aar siden, og hørte ei nogen Paatale derpaa. Har hørt af andre at Jacob Rødmyr skal baade i Fior og i Aar af Sullur Næsset har spad Tørv og solgt, men veed ei hvor meget. Viidere vidste ei næst at referere sig til hvad h/an/d i forrige Doms Act har vidnet, derpaa aflagde Eed og med begge Parters minde blev demit:t

2det contra indstevnt Vidne Gunnil Jons Datter gl: 74 Aar, ei Slægt eller besvogret til nogen af Parterne, forklarede at hendes Fader har boet i Løngholmen hvor hun er fød, men har aldrig hørt noget Skiæl eller Skifte, men Creaturene fra begge Gaarde har gaaet iblant hinanden, og hendes Fader skar Tørv paa et Stæd hvor nu er det ældste Huusmands Plads, som paa Cartet er merket med Bogstav L, og siden skar hand tørv i Hellemyren, Sullur Næsset og i Holmene, hvorpaa intet blev anket uden at Rødmyrs Beboere sagde at Løngholms beboere ei maatte skiære i Helle Myren \saa meget/ da derpaa de blev forliigt saaleedes, at Rødmyr skulde skiære der 2 dage, og Løngholmen een dag. Som intet viidere vidste blev demitteret.

Gunder Hansen derefter indleverede sit skriftlige Jndlæg saa lydende. derefter fremleverede et Copie Cart til sin forventende Acts vedhæftelse.

Rætten forelæste Gunder Hansen, den af Jacob Erichsen giorde Paastand, hvori hand vel var eenig, undtagen hand paastod at blive frie for Omkostningens erstatning, og tvertimod at Jacob Erichsen

1776: 311

bliver tilpligtet at erstatte Contra Citanten forvoldte Omkostninger.

Jacob Erichsen derefter paastod frie Kiørsel over Udmarken lige til Hellevig til at føre op og need hvad Rødmyrs beboere behøver at føre til og fra Søen, ubehindret om Veien falder over Løngholmens Udmark, og ligeledes til og fra Rødmyrs Nøstet tegnet paa Cartet Litr: O.

Laug Rættet blev af Dom/m/eren tilspurgt om der er nogen Forskiæl paa Udmarken af betydenhed, ihenseende til hvor hver Gaarde Part efter Maal maatte falde? Laug Rættet svarede: At have beseet Marken, og funden ei der nogen betydelig Forskiæl undtagen paa Vestre siden hvor den er slettest, saa at om Løngholm faaer sin Udmark imellem Rødmyr og Løngholmens Bøer, bliver sam/m/e saa god som omtrent nogen af den anden.

Domeren tilspurgte Gunder Hansen og Søren Sørensen Løngholm, om den paa Cartet Lit: M. indhegnede Plads, er efter de Grændser som nu i Rætten blev betegnet med p: q: r: det af ham \neml: Søren Sørensen/ indhegnede støkke, og hvorleedes indhegnet? Begge dertil svarede: At de Anviiste Grændser ere gandske rigtige, og dette Plads havde Søren Sørensen for 6 Aar siden indtaget fra Udmarken, med Gunder Hansens tilladelse.

Begge Parter indloed Sagen til Doms.

Dommeren forelæste Hr: Conducteur Christi begge Parters Paastand og Proposition ihenseende Skiæl og Skifte, og da om noget saadant fra forrige tiider intet Vidnesbyrd haves, eller af de førte Vidner kand udleedes, følgelig Udmarken bliver efter begge Gaarders skyld at deele som da vil udfalde saaleedes: at Rødmyr vil tilkomme Sytten, Een og tyvende deele 17/21 deele og Løngholm 4/21 deele skriver fiire Een og tyvende deele, under hvilket sidste den nyelig indhegnede Plads M, mellem p: q: r: maae indbegribes, som og i forveien under heele Markens fulde indhold maae indreignes; hvorefter Dommeren var anmodende at Hr: Conducteuren, siden Laug Rættet anseer Marken som melt {….} lige goed, vil behage at udreigne efter Maal og paa Cartet afsætte Løngholms 4/21 deele, saaledes at den i Ost kand gaae i en Vinkel fra Hellevigen og (op?) i Helle Myren, og derefter kortest til Rødmyrs Bøe giærde, da sam/m/e grændsende til begge Bøer væst efter faaer strække saa langt som efter Maal Løngholm kand tilkomme. Ligeleedes at af \alle/ Holmene Løngholms 4/21 deele kunde falde paa den sam/m/e nærmest beliggende Stor Holmens sær dens vestre ende for fragiærdnings beqvæmmeligheds skyld, da derefter Rætten med Laug Rætte Parter og Hr: Conducteur vil forføie sig paa Strækningerne og Marken.

Rætten, med alle forbemelte, forføiede sig paa Marken, og efter af Hr: Conducteuren angivne Maal og Proposition afgick Strækningen bemerket paa Cartet S: T: U: V: X: Y, hvorimellem bliver Løngholms Udmark, af hvis Giærde Rødmyrs Ejere vedtog at giærde Stræckningen S: T: U: hvoraf Linien S: T: blev bemærket med 3 hugne Kors i Bierg Braatter, og ligesom Linien V: X: Y: blev betegnet med 9 hugne Kaars i Bierg Braatter og Næsser; Saa vedtog og Rødmyrs Eiere at sætte Giærde paa Linien V: X: fra V: til det tredie paa den Linie hugne Kaars, derimod det Øvrige Giærde derfra til Y:, blev indtaget af Løngholms Ejere at opsættes. Ligeleedes blev af Holmene tillagt efter Hr: Conducteurens

1776: 311b

Udregning, paa Løngholmens Part den deel af Store Holmen vesten for Litr: Z, og de øvrige af denne saavelsom de andre Holme vil tilhøre Rødmyr, og da denne Store Holm ved Litr: Z bliver med Giærde at fraskille, Saa vedtoeg Løngholms Ejere sam/m/e Giærde alleene at sætte og holde.

Som Aftenen paatrængte, blev Sagen til Dom og Kiendelse til i morgen optagen, og anføres her denne Forretnings bekostning:

Skyds til Stædet \med .ag…(?)/ 3 Mand 3 ½ Miil á Miil pr: Mand 8 s:	1 rd:	0	4 s:
en Dags Diæt paa henRejsen		4	
2 Dages Forretning efter Fr: 24 Februari 1708 {og …. …… ..5.}	3		
Skyds og Diæt hiem igien	1	4	4
Fogden for Laug Rættets opnævnelse som sædvanl:	1		
De 8 Laug Rættes Mænd hver 3 mrk:, er	4		
Lænsmanden for sin umage		4	8
	12	1 mrk:	0

foruden Acterne som hver af sin Part betales

Den paafølgende 21 Augusti 1776 blev udi denne Aastæds Sag af Dommeren og Laug Rættes Mænd afsagt følgende

Dom

Citanten Jacob Erichsen Rødmyr har til denne Aastæds Rætt indstevnet Gunder Hansen Søre Næsse som Ejere af Løngholmen til Skiæl og Skifte imellem deres Udmark, samt viidere til Erstatning for formeentl: sig Fornærmelig Tørv Skuur, og til at udlægge en jndhegning tegnet paa Cartet p: q: r: som Løngholm af felleds Udmark har indtaget med viidere. Herom til Oplysning er fremlagt Situations Cart, og vel søgte at beviise Skiæl og Skifte med videre, men forgiæves. Den indstevnte Gunder Hansen har som Contra Citant med Contra Stevning, contra indkaldet Hoved Citanten Jacob Erichsen Rødmyr, til Skiæl og Skifte, og til erstatning for noget skaaren Tørv, og hvornæst paastaaet ved Jndlæg adskilligt taget under betragtning og overveiende, som og er skeet, men ellers søgt med Vidner at beviise Skiæl og Skifte, hvilket dog ligesaalidet for ham som for Hoved Citanten har ført til Maals, Hvad nu angaaer begge Parters Prætensioner imod hinanden, \ang: Tørve skuuren/ da er intet oplyst eller beviist, hvorefter {…} nogen af Parterne kunde dømmes, siden Tørven desuden er skaaren i uskiftet Fælleds Udmark. Jhenseende Jndhegningen efter Cartet p: q: r: af Løngholm foretaget, da siden nu imellem begge Gaardene er blevet Skiæl og Skifte, og denne Jndhegning under Udmarken og dens deeling, er kommen i beregning som Udmark, kand sam/m/e Jndhegning uden PaaAnke af Rødmyrs Ejere fremdeeles forblive. Jøvrigt betreffende Skiæl og Skifte og Giærders sættelse, da saasom intet Skiæl og Skifte med nogen af Parternes Vidner har været at beviise, er sam/m/e bleven ved Conducteuren efter begge Gaarders Skyld saat(?) og begges beqvæmmelighed, {deels} \ud……..(?)/ og der…(?) Løngholm sin Part Udmark tildeelet samt enhver sin Giærdes Part udviist, saaleedes som denne Act og det gaars dag paserede udviiser, hvorom paa grund af Parternes Ventilationer og Vedtægter, begge deres Gaarders beliggenhed og beqvæmmelighed, Conducteurens udregning og Laug Rættes Mændenes Grandskning, herved af Dom/m/eren og samtl: Laug Rættes Mænd Kiendes for Rætt

dømmes og afsiges: At efter Lovens pag: 465 a. 15 skal Rødmyr og Løngholms Udmark herefter være skiftet, og af den heele paa Cartet udmaalte forhen fælleds Udmark, Løngholm tilhører det imellem begge Gaarders Bøer eller Hiemme Mark\er/, og Linierne S: T: U: V: X: Y: befindende Strækning, samt den Part af Storeholmen vesten for Lit: Z, paa hvilke Skiæl og

Skifter, hegnes og giærdes efter Vedtægt og Lovens bydende p: 469 a. 19, af Rødmyrs Eiere den Linie S: T: U: og paa Linien V: til X:, fra V: til det 3die Mærke Kors, saa og af Løngholms Eiere fra sidstmælte 3die Kaars til Y:, og det Giærde paa Storeholmen ved Lit: Z, hvorved Rødmyrs beboere bliver ..f……t(?) at have frie Kiørsel og Fart over Løngholms Udmark, baade til og fra Søen i Hellesvigen, saa og til og fra Nøstet Lit: O. Af foran specificerede denne Aastæds Rættes bekostning, betaler Contra Citanten Gunder Hansen til Hoved Citanten Jacob Erichsen Rødmyr, u-agtet førstmeltes liden deel i Udmarken, men formedelst hands ved det jndhegnede Støkke til Sag..(?) sam/m/e(?) Anleedning, 6 Rd: 8 s: skr: Sex Rd: 8 s:, da de øvrige Omkostninger imellem Parterne paa begge sider ophæves. Giærderne paa begge sider bør være opsatte inden Maj Maanets udgang 1778, under Aatte skillings Straf til Sveens Sogns Fattig Casse af den længere samme Opsildende (Opsiddende) for hver dag, og de tildømte Omkostninger udredes inden 15 dager efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og lovlig Adfærd.

Udstæd til Gunder Næsse og til Jacob Rødmyr.

Høste Ting 1776.

Waags Skibrede paa Bekkervigs Tingstæd den 28 Septembr: blev Rætten betient i overværelse af de udnævnte 8 Eedsvorne Laug Rættes Mænd

1. Jens Knuds: Rydland 3. La[rs?] Wevaag 5. Even Jacobs: Kalve 7. Aadne Jørgens: Kalve
2. Ole Tvedte 4. Rasmus Gresdalen 6. Biørn Endresen Gougsvig!! 8. Størk Olsen Kolbenvigen

Overværende Fogden Hr: K: R: Juels Fuldmægtig Geelmuyden, \Lensmanden/ og meenige Almue

Allerunderdanigst læst og videre(?) publiceret

Hds: K: M: allern: bestalling for Søren Schiøtz som Sorenskriver d: 28 Mart: 76

Placat af 13 Junj 1776 om de Kongsb: toe skillinger af Aarene 1711, 1712, 1713

Placat hvorledes med Nams Dom/m/e hos Almues Folk i Norge som fraskrive sig deres Værneting skal forholdes d: 7 Aug: 1776.

Placat fra(?) A: K: om anmeldelse og Opdagelse af de Midler og Effecter som tilhører de Kongl: betiente, Waage, Randulf, Spiermacher Cram(?) og qvit(?) d: 10 Junj 1776.

Stiftes Communication 30 Janv: 1776, om Skatternes moderation af 11 Laxe Voger, Sognedals, Schaarnes(?) etc:

A: K: br af 6 April 1776 ang: Skatts svarelse af de skyldsatte Qværner.

Stifts Communic: af 1 Junj, at Jorddrotter skal inden Aarets udgang indsende til authorisation deres Fæste Protocolle og Casse(?) bøger(?)

Do: Communicat: 17 Juni af Rescr.(?) 25 Maji 1776, at Recruter skal efter March Route uden anden Skyds Pas strax befordres med frie Skyds.

Stiftets Lysning efter en bortrømt Delinqv: Christen Lundberg.

Do: Communic: 6 Aug: af Amt K br 20 Juli om det Stemplede Papiirs beregning(?) af Justice Sager.

Do: af 13 Aug: at Almuen imod Contant betaling kand faae Magazinhavre for 8 mrk: td:(?) og Rug for 3 rd: tønden.

Stift amt og Biskoppen Communicat: af 7 Aug: 1776, om de bestemte Enke Stæder i de benævnte Præstegield.

StiftamtM:[s] Lysning 10 Sept: om en Delinqv: fra Sverrig Anders Utter.

Til PanteBogen
Skifte efter Anders Knudsen Backesund 20 Maj 1776 ang: Udlægget i Møgster.
Bygsel Sedler
Sr: Hynnemørs dat: Bekkervigen 28 Sept: 1776 til Anders Eliasen p: (paa) 2 pd: 6 mrk: fisk i Fagrebakke (Fagerbakke) Manufact: Huuset betalt begge 10 sk:
Salomon Pedersen Hambres af 22 Sept: til Jacob Larsen p: 6 ¾ Mrk: fisk i Kalve Manuf: Huuset bet: 4 sk:

Siden ingen indfandt sig med Sager at procedere eller viidere til Publication, udsættes Rætten til førstk:de Mandag

Den 30te Septembr: Rætten ligeleedes betient

Fogdens Regnskabs Tingsvidne.
først paa adskillige poster hvorom fremsat Spørsmaal ligesom Pag: 93 a. med tillæg til 6te post. samt om der paa de til Bøygds fornødenhed allene bevilgede Sauger, er skaaret andre bord, end de vandkantede, og nu(?) fiir skaarne(?) til udførsel? Dertil Lensmand og Almue svarede til 1. Nej at intet af det omspurgte er fundet eller bierget eller forefalden. til 2. Nei de veed ingen Arveparter som for kort eller lang tiid siden er falden og derfra afført, uden at D: M: (Deres Majestet) ved Arvens afførsel, fra det benefic: Gods, deraf siig(?) har nødt sine Forløvs Penge, men dette Aar vidste de slet ingen at være falden her i Skibreedet. 3. Nej dette Aar 1776 er ei falden nogen forbrudte boeslodder, 6, 10 Penge for uden Rigs førte Midler, eller nogen deslige uvisse Jndkomster. 4. Her findes ei fleere uskyldsatte Herligheder enten af Laxe eller Fiske Vaager, Skouge teiger, Qværner eller deslige, som efter Skatte Forordningen bør skyldsættes og skattelægges, uden de som forhen ere skyldsatte og skattelagde, og ere følgende Schnogdals og Schomsnes Laxe Vaager, hvoraf nu saavelsom af de efterfølgende 9 stk: i følge Kongl: Resol:(?) af 2 Jan: 1776 ikkun svares det halve Aarl: 1 rd: 4 mrk: 8 s: Hanøens 1 Rd:, Klammerholmens 4 mrk: 8 s:, Storholmens 2 rd: Nodholmens og Kierret 1 Rd:, Torsdagsøen 3 Mrk:, Egøen 4 mrk: 8 s: Lille Hobboholmens 24 s: Store Hobboholmens 4 mrk: 8 s: Schierret 1 rd: 3 mrk:, Haargehalsøen og Wandersholmens 2 rd:, Steneberget, Torvet og Landerøens tilsammen 2 Rd: Alfur Klubbens Laxekast 24 s: Særvigvaagens Sildevaag 5 rd:, og ei fleere, og hvilke alle ei taaler mindste paalæg, samt ellers paa tilspørgende svarede, at p: (paa) de 11 første foran specif: LaxeVaager har for afvigte Aar 1775 Fiskeriet været meget slet, saa at af disse hverken for dette eller nest forbiegangne Aar, kunde svares den gamle Afgift. Af Qværner findes i dette Skibreede ei fleere end som paa den afvigte Aar forfattede Fortegnelse findes anført, hvoraf ingen Afgift k/an/d svares. 5te Nei ingen Jorddrot eller SelvEier, har dette Aar brugt mere, end sin paaboende Gaard med sine Herligheder. 6. Nei her i Skibredet findes ei flere Sauger hvorpaa Bord skiæres, end Rydlands liden Flom og bekke Saug, der med halv(?) Damstok er staaende paa Almindings grund, og hvoraf svares Aarl: Grundeleje 48 s: og at derpaa ei er skaaret andet end vandkantede bord. 7. af de omspurgte Persohnerne er ei fleere end efterfølgende i dette Skibreede: Niels Hielman i Øst: Bagholmen. Nicol: Pætersen i Vestre Bagholm, Knud Andersen i Bakkesund, Henrich Christie i Qvalvogen, Hans Bugges Enke i Bekkervigen, og Ludvig i Engesund. 8. Dette Skibredes Bøigde Lensmand Knud Rydland har dette Aar 1776 brugt og beboet i Gaarden Rydland 2 pd: 14 Mrk: Smør Søelægd. 9. Nei her i Skibr: er slet ingen som har begaaet ulovlig Skovhugst, være sig ved Undermaals tømmer eller andet, eller af bordskiørsel(?), saa at desformedelst ingen bøder er falden. 10. Nei her i Skibredet findes slet ingen anden Alminding eller Skov

uden Morken kaldet, og er ei derudi dette Aar hverken ryddet eller hugget nogen slags træelast sorter ei heller er nogen hugst skeet i de benificerede Godses Skove.
Fogden Hr: K: Rd: Juel var herom Tingsvidne begiærende som blev bevilget. Udstd

Fogdens Regnskabs Tingsvidne.
Fogden Hr: K: Rd: Juel fremlagde Odels og SelvEier Mandtallet, hvornæst efter at sam/m/e var bleven oplæst og undersøgt, det er befunden at være overeenstemmende med vedkom/m/ende Eieres og Brugeres Skiøder og Adkomster, hvorom Fogden Hr: K: Rd: Juel var Tings vidne begiærende som blev bevilget. Udstæd.

1776: 313

Fogdens Regnskabs Tings Vidne.
Fogd: Hr: K: Rd: Juel tilspurte Lensmand og Almue, om ikke enhver som har skydset ham og Sorenskriveren til og fra de ord: Tinge dette Aar 1776 rigtig har nødt deris betaling, neml: hver Mand 4 skl: for Miilen? Dertil Lensmand og Almuen eenstemmig svarede: At alle og enhver af dette Skibreedes Almue som har skydset Fogden tilligemed Sorenskriveren til og fra de almindelige Tinge dette Aar 1776 rigtig har nødt deres betaling hver Mand 4 skl: Miilen. Fogden Hr: K: Rd: Juel var herom TingsVidne begiærende som blev bevilget. Udstæd.

Fogdens Regnskabs Tingsvidne.
Commissionen ang: den frivillige Afgift blev foretaget, da enhver contribuerende dertil tegnede sig saaleedes som derover holte Forretning udviiser \beløbende til 21-3-14./ Og at saaledes inden Rætten er passeret, derom blev TingsVidne udstæd. Udstæd.

Fogdens Regnskabs Tingsvidne.
Fogd: V: og V: Hr: K: Rd: Juel fremlagde Restance Registeret pro Ao: 1776 stoer 313 rd: 10 s: som efter begiæring blev oplæst, og da samme ei af nogen blev modsagt, var Hr: Kammer Rd: og Foget Juel derpaa TingsVidne begiærende som blev bevilget. Udstæd.

Fogdens øvrige Tingsvidner.
1. Om Aftage, 2. om det ødeliggende Kongl: Strøe Gods, hvis Contributioner {til Jndtægt} beregnes til Avdrag. og 3. Jordebog over \Kongens/ Strøegods, hvorefter Landskyld og Aarlig Tage til Jndtægt beregnes. vide Opdals Skibreede. fol: 318.

Saug Angivelsen
af Knud Rydland underskreven og af Rætten med Laug Rætt paategnet attesteret og udstæd.

Publiceret
Kongl: allernaadigst Privilegium af 13 Oct: 1775 for Nicolay Petersen i Bergen at maa paa Wæstre Bagholmen holde Kræmmer handel for Almuen i Østevold og Møgster Annexer. forpligtende Forraad at have, og holde sig Bergens Privilegier og Fr: 12 Sept: 1753 efterretl: samt at Østre Bagholmens Giæstgiverie ei fornærmes. skal have Kræmerhandel med de fra Almuen fornødne og tienlige til deres brugs (bruges) hørende Vahre.

Bygsel Seddel fra Bisk: Hag!! (Hagerup?) til Nicol: Petersen paa Vestre Bagholm d: 27 Sept: 1775. Manuf: H: 8 s:
Fredlysning af Fogden 30 Sept: 1776, hvorved Kalve Eiere Salomon Pedersen Hamre, {haver} freedlyser Holmen Marsteenen kaldet, ihenseende L….(?) (A…?) og Humer Fiskerie,

Bygsel Seddel fra Sr: Hynnemøer til Ole Olsen p: 18 Mrk: Smør i Dybevogen. d: 30 Sept: 1775. Manuf: H: 18 s:
til Udslettelse af Pantebogen, Niels Gielmans Obl: 9 Aug:1771 til Sr: Cold i Bergen paa 96 rd:, qvitteret af Creditors Enke 27 Juni 1776.

Nye Tingsvidne Sag.
Procurator Krag for Sr: Lambert von der Ohe i Rættelagde et skriftl: Stevnemaal af 31 Aug: sidstleeden, hvorefter h/an/d ærbødigst forhaabede at de i Stevnemaalet paaberaabte Vidner maatte vorde for Rætten fremkaldede. Stevnemaalet blev oplæst og med sine Paategninger lyder saaleedes.
Alle …(?) indstevnte \...al:(?)/ som Part og de indstevnte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.
hvorefter Salomon Aarschoug protesterede imod Vidnesbyrds aflæg af Ole Jacobsen Heimarken siden denne er Angiver, og følgelig ei kand være tillige Vidne i sam/m/e Sag, og i øvrigt vidste ikke at h/an/d eller Med indstevnte har handlet det mindste imod hvad Sr: von der Ohe er belovet.
Proc: Krag benægtede in totum at Ole Jacobsen Heidmarken er nogen Angiver som hverken Salomon Aarschoug eller nogen skal kunde beviise, og om hvorleedes den Lax som er bleven fangen i en temmelig tiid ved StoerHolmen ikke ald til Sr: Lambert von der Ohe er bleven levert, er det hand søger med Vidne at beviise og naar saadant bliver ved Vidnernes udsigende tilkiendegivet vil det ventelig blive sat til side hvad Salomon Aarschoug herfor vil redde sig. Saa paastod Comparenten at hvad Protest Salomon Knudsen Aarschoug har ladet tilføre, maatte af intet Værd ansees; Men de paastevnte Vidner blive tilladte at aflægge Vidnesbyrd.
Vidnerne Mikkel Engelbretsen Eje, Knud Andersen Eje, Ole Jacobsen Heiemarken, Gabriel Gabrielsen, Lars Hermans: Hochstad, Niels Larsen Winnes, bleve fremkaldede for Rætten og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning til Sandheds udsigende.

1776: 313b

Proc: Krag fremlagde skriftlige Qvæstioner til Vidnerne som er saalydende: Sam/m/e saaviit de \...(?)/ striidende imod Forordningen af 3 Marti 1741, toeg den/n/em sig reserveret, at forandre saa at ikke derved skulde lægges Vidnerne Ord i Munden. Fremstoed da som
1ste Vidne Ole Jacobsen \Gaa….. paa/ Heiemarken som aflagde Eed med opragte Fingre efter Loven, og svarede til Citantens 9de qvæstion At dette!! (denne?) Vaar engang paa Stoerholmen sagde Salomon Aarschoug til Vidnet, at han havde taget Lax, og vilde tage fremdeeles, og derpaa i anleedning at Vidnet kom med sin Nood, sagde Salomon Aarschoug hand skulde ei faae den ud, og derpaa giorde Skade paa Vidnets Nood, og kastede hands Niste bomme paa Marken. 10de Svarede: Adskillige gange denne Sommer, er taget af den fiskede Lax i alt 20 stkr: Lax af de største, og saae Berge Remmereide nogle gange toeg nogle af bem:te tal, men saae ei hvem der toeg de andre, alleene savnede dem at de var borte, Veed ei heller hvor de er henført. Tarter har Vidnet ingen savnet som hand nu kand erindre. Berge Remereide forbeholt sin Rætt til Vidnet for hvad hand paa Comparenten har udlagt, som ei skal kunde beviises. Siden ingen viidere Vidnet havde at tilspørge, blev demiteret.
2det Vidne Mikkel Engelbretsen Leilænding paa Eje, fremstoed aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede paa Citantens fremsatte Qvæstioner saasom til 1te At kand ei andet sige end ald fanget Lax er ført til byen \Bergen/ med von der Ohes Laxe Roere, undtagen faae tiide, kand Salomon Aarschoug, Berge Remmereide og Salomon Winnes haver taget sig en Kaagning Fisk, undertiiden een fisk neml: undertiiden Lax og undertiiden Tarter, som de kand have deelt imellem sig, undertiiden taget hver sin. 2. De toeg til forbem:te

brug, for haanden, og ei just de største, og veed ei de toeg nogen Lax eller Tarter til at føre bort at sælges, saaleedes som melt er tilgaaet(?) 14 Aar som Vidnet har boet(?) hvor h/an/d boer, og kom/m/et til StoerHolmen at fiske. 3. Vidnet har ei hørt Salomon Aarschoug tale med Ole Heiemarken om omspurgte, eller saadanne Ord som i qvæstionen nævnes. 4. Refererer sig til Svar paa 1 qvæstion og vidste ei viidere at forklare. 5. Har slet ikke hørt noget af hvad qvæstion[en] indeholder. 6. Jo han til sin da hafde Huusbonde hver uge giort Regnskab for hvor mange Lax de haver faaet og sendt til Bergen med Lamb: v: d: Ohes Laxe Roere, og selv har hand seet naar de efter ordre har taget Kaage fisk, imod hvad de andre Jnteressentere har taget, hvad det har været, naar der har været noget. 7. frafalden af Citanten. 8. Veed ei det, da ei har været der siden, men har seet 4 Tart kom/m/en hiem som kom een paa hver Part, til at kaage, og saaleedes er sam/m/e deelt imellem de 4 Bønder som bruger Fiskeriet. Demitteret.

Fremstoed 3de Vidne Knud Andersen Leilænding paa Eje. som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede til 1te At har ei været med Storholmens fiskerie, uden for 7 Aar siden da hand tiente en Mand som brugt Sr: Lambert von der Ohes fiskerie, og var i den tieneste 2 Sommere, og i den tiid var nogle uger af og til ved Storeholmens fiskerie da(?) de ei fik meget Lax, men det de fik blev alt ført til Bergen med Lambert von der Ohes Laxe Roere, uden et par fisk som de fiskende selv kaagte og spiiste under Arbeidet paa Storholmen, men ingen fisk blev den tiid ført hiem til Hosbonderne, de Bønder som brugte Fiskeriet, som Vidnet veed. 2. Veed intet derom at forklare, og den de som formelt toeg at kaage var ei den største, og ei den mindste. 3. og følgende qvæstioner frafaldt Citanten. Demitteret.

4. Vidne Gabriel Gabrielsen tienende Salomon Aarschoug undertiiden, men ellers er Salomon Aarschougs Stif Søn. Salomon Aarschoug protesterede imod dette Vidne, i saadan Sag, siden Sagen er ei af større betydenhed, og er saa betydelig som de Sager hvor Loven tillader beslægtedes Vidnesbyrd. Proc: Krag svarede: At denne Sag med endelig Procedur kand blive meere betydelig end man kunde vente, særdeeles og, at dette Vidne er stevnt at vidne imod hans Stif Fader, som Comparenten formeener ikke strider imod Loven, altsaa ei heller ansees som villig Vidne. Comparenten paastod at Vidnet maatte admitteres til Vidnes byrds aflæggelse som ellers skeer til at oplyse denne Sags rigtighed, og skulde Vidnet blive anseet, ikke saa fuldkommen som hand meente (meener), vil det ankomme paa endelig Dom, hvorvidt Vidnet bliver lovlig at døm/m/e efter. Rætten siden ……(?) den til Vidne fremstillede Persohns Moder ..verager(?) gift med Salomon Aarskoug der som ei Paagiældende for Sagen er stevnt, og da Vidnet altsaa kunde komme til at vidne sig selv til Skade eller til Gavn, følgelig Vidne i sin egen Sag. Sagens hensigtende betydenhed ei heller af det anhængiggiorte

1776: 314

Stevnemaal videre(?) kand erfares eller sees; kunde altsaa ikke i denne Sag hvor andet Vidnesbyrd kand haves tillade dette Vidnes førelse imod Lovens pag: 127 a. 17.

Proc: Krag ankede over Rættens Kiendelse og forbeholt sig sin Rætt.

5te Vidne Lars Hermansen tienende Lars Simonsen SelvEier paa Hogstad (Hagstad) som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og svarede til Citantens 1te qvestion At for \6 á/ 7 á 8 Aar siden var Vidnet ved Storeholmens Laxefiskerie som da tienende en Bonde der brugte Sr: Lambert von der Ohes 4de part i Fiskeriet, og til sidst Salomon Winnie, men siden har 3 Som/m/ere været Laxe Roere for Sr: Lambert von der Ohe, hvorfra qvitterede for et Aar siden, og i den tiid hand derved har været, er ald den Lax som er fanget og fisket med Tarter bragt til Bergen til Sr: Lambert von der Ohe, undtagen faae tiider, og heele 4 á 5 uger mellem(?) der kand være bragt til Huuset til Salomon Winnes, en Kaagning fisk af de middelmaadige, som undertiiden har været een fisk, deelt imellem fiskeriets 4re Brugere og

Eiere i 4 deele, undertiiden havde taget hver sin fsik. De øvrige qvæstioner blev alle frafalden, Dimitteret.

6te Vidne Niels Larsen tienende Salomon Winnes som aflagde sin Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede til 1te qvæstion, At har i 7 eller 8 aar tient hos Salomon Winnes, og ikkun 3 Somere sidst dette Aar iberegnet været ved Storholmens fiskerie, og ald den fisk \af Lars(?)/ der er fanget er bragt til Sr: Lambert von der Ohe i Bergen, uden nogle tiider men ei alle uger at der er taget en Kaagning fisk, hiem til Salomon Winnes og de andre som brugte fiskeriet, undertiiden een fisk deelt imellem dem i 4 parter, undertiiden hver sin fisk, dog det sidste kand ei siige til nytte, om er skeet meere end een(?) gang i 3 Aar, og til disse Kaage fisk har hverken taget de største eller de mindste. Ei heller er i den tiid \røget eller/ merket nogen Lax paa Storholmen eller af Husbonderne givet ordre dertil, men af den Lax de har taget hiem til Kaage fisk har de kaagt den halve og røget den halve, og derefter fortæret den sidste ligesom den første i deres eget Huus. Med begge Parters minde og af Citanten de øvrige Qvæstioner frafalden, er dette Vidne Dimitteret.

Proc: Krag mærkede at dette Vidne ikke noget tilforladeligt til den 1te qvæstion har kundet svart hvorpaa de øvrige qvæstioner grunder sig, derfor er det at Comparenten for at forkorte Tings Vidnet frafaldt de øvrige qvæstioner og ellers reserverede sig saavel flere Vidner til beleilig tiid at faae indkaldede, som og endeel af de som i dag har vidnet, hvorefter Sr: Krag begiærede denne Tings Vidne Sag sluttet og sig beskreven meddeelt, hvortil hand nu leverede 24 skl: til Stemplet Papiir.

Tings Vidnet blev sluttet og bevilget beskreven meddeelt. Udstæd.

Nye Tingsvidne Sag.

For Rætten fremstoed Sr: Ulrich Wilhelm Koren paa sin Faster Velædle Provstinde Magdalene Magrethe Sl: Hr: Provst Christies Efterleverskes Vegne, og begiærede at samtlige Almuen med Lensmand og Laug Rætt maatte gives dette Spørsmaal Om dennem er bekiendt at der nu i en tiid af 20 Aar eller derved, er giort noget fiske paa den under hendes Gaarde {Part} Hævreøen og Stangeland liggende Skattlagde Vaag Sørvigen kaldet, eller om ikke denne fiskevaag i forbem:te tiid haver formedelst Fiskeriets misliigelse lagt ligesom øde? Samtlige Almue med Lensmand og Laug Rætt svarede: At dem var bekiendt, at i omspurgte tiid omtrent 20 Aar, er ikke giort noget fiske paa den under bemelte Gaarde Hevreøen og Stangeland liggende Skatlagde Vaag bemelte Sørvigen, saa at denne Fiskevaag i sam/m/e tiid har lagt ligesom øde og fiskeriet gandske misliiget.

Sr: Koren begiærede tingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstæd.

1776: 314b

Bygsel Seddel fra Hr: Natan: Smidt til Asbiørn Nielsen paa 9 Mrk: Smør ¼ huud i Drønen paa Mensal Gods d: 16 Septr: 1776. Manuf: H: 4 skl:

Consistorjal R/aa/d Geelmuydens d: d: 13 Juli 1776 til Ole Jngebretsen p: ¼ Løb i Uglenes. Manuf: H: 12 s:

Salomon Pedersen Hamres d: til Niels Ommundsen 18 Mrk: Smør ¼ Huud i Torrang d: 30 Septr: [1776] Manuf: Huset 12 skl:

Jon Nielsen Eldholms d: d: 30 Sept: [1776] til Ole Olsen p: ½ Løb Smør, ½ Huud 3 skilling Penge i Houchenes. Manuf: H: 8 s:

Til Pante Bogen

lest Skifte efter Jørgen Olsen Søre Aarland 21 Maj 1776, hvis Jordegods 2 rd:(?) log(?) (og?) i Pantebogen er extraheret.

Skiøde fra Jver Nielsen til Niels Jversen paa ¼ Løb, ¼ Huud, 1 ½ skl: penge i Houchenes d: 30 Sept: 1776.

Obl: fra Bendt Hynnemør d: 1 Oct: til Kamer Rd: Juel p: 150 rd: med 1 prioritet i Græsdalen 1 ½ hud og Nordre Aarland ¾ Vog Fisk og 6 s: Penge.

Nye Sag.

Peder Torkelsen Troeland Tieniste Dreng paa Troeland fremstillede Stevne Vidner Aadne Vincentsen Syrholm Huusmand og Sk...(?) Skaffer, og Ole Andersen Gaardmand paa Troeland, som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre at have stevnt Mons Abrahamsen Mæling Grd:mand til at høre Vidner og lide Dom til Bøder og skadesløse Omkostningers udreedelse, for at have den 6 Sept: sidstl: overfaldet og slaget Citanten med mange slag, og truet ham, samt skiældte ham for Hore bok. og sagde at Citanten horede hver Nat og hver Dag. Til herom at vidne indstevnet under Fals maals Straf, Arnt Monsen Troeland Leilænding, Jngebredt Monsen Leilænding paa Mæling, og Ole Larsen Dreng tienende paa Troeland, alle med lovlig Varsel til dette Ting at møde.

Mons Abrahamsen blev paaraabt ved Skafferen og var ved Tinget, og blev sagt at kom/m/er for Rætten i denne Sag, men var ei inde i Tingstuen, og hvorpaa Skafferen kom tilbage og forklarede, at Almuen hørte hand svarede, ei at vilde kom/m/e ind.

Vidnerne blev fremkaldet som alle mødte og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for Meen Eed. da fremstoed som

1te Vidne Arnt Monsen Troeland som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At Løverdagen den 7 Sept: sidst:, var Vidnet med mange fleere paa Noodekast efter Sild i Mælings Vaagen, om Middagen, da Citanten toeg en Sild og vilde kaste til en anden uvedkom/m/ende Dreng af Spøg, hvorpaa, uden anden anleedning Mons Abrahamsen, som stoed i sam/m/e baad med Citanten, sloeg med begge Hænder, Citanten under begge Ørene, mange Slag, saa Hat og Hue fløy af Peder Torkilsen, og Peder Torkelsen sloeg ei igien, men Mons Abrahamsen sloeg Peder Torkelsen need bag i {bag} Baaden, derpaa Peder Torkelsen sagde: jeg \veed/ hvad Karl Du er, Horebuk, du har een i Ost og een i Vest, og een i Sør. hvorpaa Mons Abrahamsen atter sloeg Peder Torkelsen med Knytte Næver, i Ansigtet, og paa Kindene mange slag, og muskede ham i Ansigtet, samt puffede ham for brøstet, og sloeg sine Næver sam/m/en, og lettede paa foden, og sagde: jeg vilde nu, at det skulde ikke sukke i dig, ligesom hand ønskede at torde spænde Citanten med foden, da Mons Abrahamsen sagde til Peder Torkelsen, Du er en Horekuk og burde staae Skrifte. og Du horer baade Nat og Dag, og i alt dette sloeg Peder Torkelsen ei igien, men brugte Mund som Vidnet ei hørte hvad var. Vidste ei viidere, og blev dimitteret.

Fremstoed 2de Vidne Jngebredt Monsen som aflagde Eed med opragte fingre efter Loven, og forklarede; at det begyndte vel med Spøg ligesom første Vidne forklarede, men da Peder Torkilsen vilde kaste en Sild, og Mons Abrahamsen vilde forhindre det, sloeg Mons Abrahamsen Peder Torkelsen med Næven saa Hat og Hue fløy af ham, og sloeg

ham i Ansigtet eller under Øret, men erindrer ei, hvor mange slag, derpaa faldt Peder Torkelsen bagover, og i det hand vilde reise sig, sagde Mons Abrahamsen, vil Du rive Klæderne paa mig, dog saae Vidnet ei at Peder Torkelsen tog ham i Klæderne, da sloeg Mons Abrahamsen til Peder Torkelsen med Næverne nogle slag i Vreede, paa Ørene og Brystet, og puffede ham for Brystet, hvorpaa Peder Torkelsen sagde: jeg veed hvad Karl Du er, Du er en Hore Buk, dertil Mons Abrahamsen sloog atter Peder Torkelsen med Knyte Næver i Ansigtet,

saa Peder Torkelsen laae need i baaden, og Mons Abrahamsen stoed over ham, og sloeg ham mange slag, og lettede foden som at vilde spænde Peder Torkelsen, sigende: jeg vilde nu det skulde ikke sukke i Dig. og Mons Abrahamsen sagde til Peder Torkelsen Du skulde staae aabenbare Skrifte, og i alt dette sloeg Peder Torkelsen ikke igien. Vidste ei viidere, blev demitteret.

3de Vidne Ole Larsen fremstoed og aflagde sin Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede ligesom 1. Vidne, alleene at hand ei saae Mons Abrahamsen lettede paa foden, saasom Vidnet i det sam/m/e havde vendt sig fra dem, men hørte, at Mons Abrahamsen sagde: jeg vilde nu, at det skulde ikke sukke i Dig, men viidere forklarede ligesom 1te Vidne udsagt haver, alleene at ei hørte Peder Torkelsen brugte Mund, men i øvrigt forklarede: at Mons Abrahamsen i alt dette var meget vreed, og at Peder Torkelsen ei sloeg igien. Vidste ei viidere og blev Demitteret.

Peder Torkelsen derfor begiærede Dom i Sagen og Tingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt samt Mons Abrahamsen tildømt at udreede Bøder efter Loven, og erstatte Citanten alle Omkostninger skadesløs.

Den indstevnte Mons Abrahamsen Lejlænding paa Mæland blev tree gange paaraabt, men da hand ikke mødte eller møde loed, blev ham given Rættens Laugdag til Som/m/ertinget 1777 naar det holdes for Waags Skibreede den første dag, at møde og svare til Sagen hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde.

TingsVidnet blev bevilget udstæd og Sagen beror til Somertinget 1777. vide fol: 315. b

Bygsel Seddel fra Salomon Hamre til Niels Larsen paa 1 pd: 6 mrk: Smør i Østevold d: 30 Sept: 1776. Manuf: Huuset 8 s:

[Do: fra Do:] til Lars Enersen [paa] 1 pd: 3 mrk: Smør i Østevold d: 27 April 1776. Manuf: Huuset 8 s:

Siden ingen fleere bød sig at gaae i Rætte, continuerede Rætten den 1te Oct: som er i morgen.

Den 1te Octobr: Retten ligeleedes betient.

Bygsel Seddel fra Hr: Bisk: Hagerup d: 3 Feb: 1776 til Arne Arnesen p: 9 Mrk: Smør og 18 Mrk: fisk i Mælingen tinglyst Manufact: H: 8 skl:

Til PanteBogen.

til udslettelse Mikkel Olsen Øchlands Obl: til Niels Olsen Torrang 1 Oct: 1762 p: 30 rd: qvitteret 8 Juni 1776 af Enkens Laugværge Halvor Jonsen Torrang.

til inddragelse.

Niels Olsen Torrangs Skiøde til Mikkel Mikkelsen paa 1 pd: 6 mrk: Sm: i Øchland d: 30 Sept: 1776 for 35 Rd:

Mikkel Mikkelsen Øchlands Obl: p: 37 Rd: 4 mrk: 3 pC: Rente 1 priorit: i forbem:te 1 pd: 6 mrk: Smør i Øchland d: 30 Sept: 1776.

Auct: Sk: fra Jens Jsach Holks Stærvboe til Peder Pedersen Engesund paa 18 Mrk: Smør ¼ Hud i Jversøen for 81 Rd: d: 1 Oct: 1776.

Lars Halvorsens Skiøde til Halvor Olsen Tangen paa \halvpart/ af 21 Mrk: Smør i Alforneshavn for 40 Rd: d: 1 Oct: 1776.

Fogdens Regnskabs Tingsvidne /: extraad :/

Fogden Velædle og Velb: Hr: Kamer Rd: Juel loed ved Fuldmægtig Sr: Knud Geelmuyden inden Rætten Oplæse en Hr: K: R:den under 30 April h: a: fra det høie(?) Stift indløbne proMem[oria]

1776: 315b

af Jndhold saa lydende. Samme blev oplæst, og i hvilken Anledning Sr: Geelmyden fandt fornøden at tilspørge Almuen 1. om efterfølgende Fiskeværer er af saadan beskaffenhed, \nemlig:/ Westre Bagholmen, et gam/m/el Fiskevær, og hvorpaa har været gamle Privilegier, ejes og bruges nu af Nicolay Petersen \Borger til Bergen/ som derpaa nyeligen paa sit Navn, har erhvervet Privilegium. Qvalvogen, i ligemaade et gammel Fiske Vær hvorpaa har været Kongelige Confirmerede Privilegier, ejes og bruges nu af Henrich Christie, som vel ei for nærværende tiid har Privilegium paa sit eget Navn, formedelst fiskeriets misliigelse, men om disse skulde blive bedre; Saa, da hand var nærværende, lovede hand sam/m/e at ansøge, hand er ikke Borger til nogen Kiøbstæd. Bekkervig, iligemaade et gam/m/el Fiskevær, hvorpaa af Admiral Kaas til Natanael Mathiasen ere udfærdiget Privilegium, ejes og bruges nu af Bent Olrich Hynnemør som har ægtet Sal: Bugges Enke, hvis forrige Mand har haft paa sit Navn Kongl: Privilegier: Ellers lovede bem:te Hynnemør som selv var tilstæde, at erhverve Privilegium paa sit eget Navn, da hand og er Borger til Bergen, og om Almuen fleere af liige beskaffenhed er bekiendt her i Skibreedet? Rs: Almuen der til svarede: At det med forbemelte hafde den beskaffenhed som Spørsmaalet indeholder, og fleere eller andre slags, findes ikke her i Skibreedet. 2de Om disse Fiskeværer ere u-omgiængelige fornødne? og følgelig nyttige? Rs: Almuen svarede: Disse var ei alleene nyttige men end og nødvendige for Almuen i fiske tiidener og ved fiskerierne, som ellers i tilfælde af mangel deraf ei kunde søges.
Sr: Geelmuyden begiærede Tingsvidne[t] herom sig beskreven meddelt som blev bevilget. Udstæd.

Opsat Sag. fra fol: 233, 281. Omund Gloppen contra Johannes Tufteland.
Begge Parter blev paaraabt alle 3 Rættes Dager men ingen af dem mødte eller møde loed. Thi loed Rætten Sagen beroe til Som/m/ertinget 1777 første Dag sam/m/e holdes, da Sagen enten maae fremmes eller \Johannes Tufteland med opsættelse(?)/ afviises \og Sagen til Doms optages. beroer til Somerting 1777.

Opsat Sag fra gaars dato. Peder Torkelsen contra Mons Abrahamsen.
Begge Parter fremstoed for Rætten og erklærede, at de vare forliigte saavelsom [om]? Slag og Hug, samt Skieldsord og Omkostninger samt Bøderne af Sagen saa at Peder Torkelsen ganske frafalder Sagen, og har intet at prætentere af Mons Abrahamsen i nogen maade. Mons Abrahamsen og declarerede at have slet intet contra af Peder Torkelsen at prætentere. Rætten fandt intet at erindre ved Parternes Forliig saaviit deres private Rætt og tiltale imellem dem angaaer, men kunde ei lade passere noget Forliig paa H:ds M: Bøder imod Lovens pag: 164a. 8. Altsaa efter den gaars dato givne Laugdag loed Sagen beroe til Somertingets første dag 1777, om Mons Abrahamsen noget maatte have at fremføre, da Sagen til Dom paa H:ds Maj:ts Bøder og viidere foraarsagede Omkostninger bliver optagen. beror til Som/m/erting 1777.
Derpaa Mons Abrahamsen erbød godvillig og uden Dom at ræte!! (rætte) for sig og betale Hands Maj:ts Bøder med 6 Rd:, og haabede altsaa ei nogen Dom at overgaae. hvorpaa hand Pengene optalte og leverede for Rætten.
Dommeren siiden Sagen ei kand klare mere end til Nævehugs bøders forbrydelse efter Lovens pag: 930a. 8 3de 6 Lod Sølv, hvoraf siden Sagsøgeren selv har forfulgt Sagen, H:ds

Maj:t efter Lovens p: 163a. 4 tilkomer de 2/3 Parter med 6 Rd:, kunde ikke imod Lovens pag: 60a. 11 lade gaae nogen Dom over den skyldige som giørlig vil rætte for sig, og altsaa leverede de 6 Rd: til Fogden Hr: K: Rd: Juels Fuldmegtig Sr: Geelmuyden for H:ds M: Cassa til Jndtægt at beregnes Saaleedes er Sagen ganske aldeeles ophævet og frafalden. Udstæd til Fogden.

1776: 316

Pante Bogen til inddragelse
tinglyst Skiftet 6 Marti 1776 efter afg: Bugge paa Bekkervig, hands Jordegods Udlæg i Pantebogen extraheret.

Til at betiene Rætten som Laug Rætt næste Aar 1777 blev opnævnt følgende Dannemænd Rasmus Aschildsen Wolden, Johannes Tufteland, Johannes Stenevigen, Niels Stenevigen, Johannes Kalvenes, Aadne Mælingen, Mons Mælingen og Ole Heiemark.

Som ingen viidere efter tree ganges Udraab havde at føre i Rætte, blev Rætten ophævet for dette Skibreede.

Høsteting 1776 for
Opdals Skibreede paa Godøsunds Tingstæd d: 3de Octobr: Rætten betient i overværelse af de udnævnte 8 Eedsvorne Laug Rættes Mænd
1. Peder Ertzvæhr 3. Rasmus Giøvog 5. Hans Tvedt 7. Torbiørn Dalland
2. Tørris Giøvog 4. Hans Ertzvæhr 6. Ole Landerøen 8. Mads Christophersen G:øen(?) (Godøen)
samt tilstæde i Fogden Hr: Kam/m/er Raad Juels Forfald hands Fuldmægtig Sr: Knud Geelmuyden saa og Lensmanden og Skibreedes Almue.

da først blev Publiceret allerunderdanigst og underdanigste Hands Kongl: Maj:ts allernaadigste Bestalling til itzige Sorenskriver Søren Schiøtz, Andordninger og Stiftets ordrer ligesom ved Waags Skibreedes ting fol: 312a. registeret er.

Bygsler Seddel fra Hr: Baar(?) til Torbiørn Larsen [paa] ¼ Løb ¼ Huud i Borgen af 3 oct: 1776. Manuf: H: 6 s:

Pante Bogen til inddragelse.
fornyelses Paateigning 3 oct: 1776 af Jens Johansen Elsager p: Obl: 6 oct: 1757 før(?) protocol: 6 oct: 1757 Pante bog pag: 2
Mons Guldbrandsens Obl: 3 oct: 1776 p: 35 rd: til Ole Haldorsen Baartvedt, 1 prioritet i Wattedal ½ Løb Sr: ¼ H: ½ G:skind 3 oct: 1776 i Wattedal.
Lars Fladragers Skiøde til Torbiørn Larsen [paa] ½ Løb 4 ½ Mrk: Smør d: 4 oct: 1775 i Fladrager.
Hans Johansens Skiøde til Hans Olsen paa Aarbakke 2 Pd: 6 Mrk: Smør [for] 190 rd: d: 3 oct: 1776.
Hans Olsens Obl: til Hans Jngebretsen(?) p: 130 rd: 1 priorit: i Aarbakke d: 3 oct: 1776.
til udslettelse Jan Thomassens Obl: til Anders Jacobs: p: 36 rd: d: 6 oct: 1766 qvitteret af Creditor den 3 oct: 1776.

Opsat Sag fra fol: 192b. 240b. 242, 285b. Lars Fladerager contra Jngeborg Axels Datter.

Lars Fladerager mødte. Pigen Jngeborg Axels Dr:[s] Hosbond Ole Madsen Fladerager frembragte fra sin Pige en liden Jern Smale Bielde som skal være den omtvistede, og hvilken hun allene havde funden og giemt til Eiermanden dertil kom, og har hun og sagt til adskillige at have fundet den, saa hun ei har lagt Dølgsmaal paa den, skiønt ei oplyst den til Tinge \eller Kirkestevner/ hvilken bekostning den ei var værd. Bielden blev af Laug Rættet efter Rættens ordre taget under Taxation, og blev vurderet for tolv skilling danske.

Lars Fladerager declarerede at have kiøbt den eje(?) for 18 skilling danske, og kiendte den igien at det var hands Bielde som hand erbød sin Eed paa. Lars Fladerager derefter paastod Dom, og fremstillede sin Søn Torbiørn Larsen som forklarede under anbydende Eed, at det var sit!! (sin) Faders bielde som hverken af ham var solgt eller bort givet.

Laug Rættet blev tilspurgt om de vidste nogen andre havde lyst efter nogen bort kom/m/en bielde. \Dertil svarede nei/

Jngeborg Axels Dr:s Hosbond og Værge paastod Dom, og at Lars Fladerager maae tilkiendes at tilhiemle(?) sig Bielden ved Eed.

Rætten derefter inden denne Sag afsagde følgende

Dom

Lars Fladerager har indstevnt Jngeborg Axels Dr: i Anleedning af en Bielde som skulde være skaaren af h/an/ds Creature, med paastand hun derfor skulde lide Dom og erstatte Omkostninger. Jngeborg Axels Datter har nægtet andet end at have fundet Bielden, og vel ei lyst den op efter Loven, men ei heller lagt Dølgsmaal derpaa, og paastaaet at Lars Fladerager skulde beviise sin Eiendoms Rætt til Bielden. Lars Fladerager har erbuden at bekræfte sin Eiendom til Bielden med Eed, hvil-

1776: 316b

ket og een h/an/ds Søn for Rætten har erbuden. Bielden er i Rætten fremleveret, og dens Værd ei anseet høyere end til tolv skilling. Af de førte Vidner er ej andet Oplyst end at indstevnte har fundet bielden i Marken, og falt derom ei andre men ei lovformelig Oplyst den. Da det omtvistede er af saa liden Værdie, at sam/m/e ei er værd at foraarsage fleere Eeder paa nogen af siderne, sam/m/e er ei {…..} efterlyst eller efterspurgt af andre Eiere end Lars Fladerager, denne Bielde er ikke heller andet beviis om, end at den er funden i Marken; og skiønt ei lovformelig lyst op ved Kirke stævne eller Ting efter Lovens pag: 825a. 1. dog ei derpaa lagt Dølgsmaal. Saa Kiendes og dømmes for Ræt og hermed afsiges: At Bielden skal tilhøre Lars Fladerager og ham nu i Rætten leveres, og Jngeborg Axels Datter for sin uforsigtige Omgang dermed, bøde til Opdals Sogns Fattige fiire Mark danske, og erstatte Lars Fladerager i Processens Omkostninger i alt tree Rigsdr: alt at efterkommes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven. Udstæd til Pigen. Extract sent Prosten Hr: Baar. TingsV: lev: Lensmanden til forsegling med ordre at …….(?) udstæd

Rydnings Seddel af Hans Olsen Ersvær til Ole Monsen paa et Plads Steegene d: 3 oct: 1776.

Opsat Sag fra fol: 241b og 286. Hr: Rasmus Forman contra endeel contribuerende og resterende med Kirke Rættigheder til Tysnæs og Opdals Kirker.

Lensmanden Mads Christophersen Godøen anmelte paa Hr: Formans vegne, at siden sidste ting har betalt Abraham Brundtvedt Joen Krochen har betalt, Berge Leire har og betalt. Jon Snikerberget betalt. Lensmanden paa Citantens vegne frafaldt Dom paa de øvrige siden

intet hos dem er at faae, og da forbemelte har rættet for sig; Saa forlangede hand Sagen uden Dom ophævet og frafalden. Sagen blev for Rætten ophævet.

Nye Sag.
Elling Larsen Sunde Selv Eier paa Sunde fremleverede en skriftlig Stevning Contra Niels Mortensen Flygensfær Land Soldat af d: 4 Sept:, sidstleden som blev oplæst og lyder saaleedes.

Stevne Vidnerne Johanes Madsen Godøen og Johannes Nielsen Nattavigen, afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre Stevnemaalet at have forkyndet.

Den indstevnte Niels Mortensen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde lade.

De indstevnte Vidner Simon Mortensen SelvEier paa Flyensfær, Johannes Pedersen tiener Peder Johannesens Enke Kari paa Flyensfær, Peder Jacobsen tienende Jacob Jacobsens Enke Anne paa Flyensfær, fremstoed og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed. Efter at Vidnerne var ……t(?), fremstod som

1. Vidne Simon Mortensen, som aflagde Eed med oprakte fingre, og af Citanten begiært tilspurgt 1. Om Vidnet hørte jndstevnte skiældede Citanten, og med hvad Ord? Rs: at noget efter St: Hans tiid sidst, kom Vidnet et Ærinde til Sunde, og med ham fulgte Niels Mortensen, da de kom i tale med Elling {Niels} Larsen paa Marken paa Sunde Bøe, og da blev talt om den uRet der var bleven i deres Marke skiæl, og Hugst, og i hvilken anledning, da Elling Larsen sagde at sligt skulde eftersees, sagde Niels Mortensen, til Elling Larsen, at Elling Larsen skulde have løiet som en Skielm til hand beviiste det, at Niels Mortensen havde beskyldt ham. 2. Om Vidnet saae den indstevnte sloeg Citanten? Rs: Ja strax derpaa sloeg Niels Mortensen, Elling Larsen med Knytte Næve, et eller toe slag under Øret, og neer om Skiægget og i Haaret. 3. Hvad viidere ommelte tiid passerede? Rs: Niels Mortensen sagde hand havde tilladelse til at slaae(?) sligt(?) G…s..ster(?). Der paa de blev skildt ad, af andre. Demitteret.

Fremstod 2. Vidne Johannes Pedersen som aflagde Eed med oprakte fingre, og svare-

de paa de til 1. Vidne fremsatte qvæstioner saasom til 1te, 2 og 3 ligesom forrige Vidne med tillæg, at Niels Mortensen sloeg Elling Larsen 2 slag med knyt Næve under Øret, og reev ham i Haaret med begge hænder, men da i begyndelsen efter forrige Vidnes Svar paa 1. qvæst: Niels Mortensen sagde med det Skiældsord Skielm: til Elling Larsen saaleedes som før forklaret er, da sagde Elling Larsen: Er ieg en Skielm, Du er selv en Skielm. Dimitteret.

Fremstoed 3 Vidne Peder Jacobsen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede paa de til 1te Vidne fremsatte qvæstioner ligesom 2det Vidne ord til andet forklaret haver. Dimitteret.

Elling Larsen derefter begiærede TingsVidnet sluttet og sig beskreven meddeelt samt Hoved Sagen paadømt, til Bøders udreedelse, Skiældsordens Mortification og Omkostningers skadesløse erstatning, og saaleedes indlod Sagen under Dom.

TingsVidnet blev bevilget beskreven meddeelt.

Rætten loed paaraabe Niels Mortensen Flyvensfær; Men som hand ikke mødte eller møde loed, Saa blev ham given Rættens Laug dag til Som/m/er tinget 1777 første dag naar sam/m/e holdes for Opdals Skibreede at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig lade forkynde. beroer til Som/m/er ting 1777. T.V. udstæd.

Bygsel Seddel fra Ole Wærmundsen Frøkedal til Jacob Wærmundsen paa 1 pd: Smør 3/8 Huud d: 3 oct: 1776. Manuf: H: 6 s:

Som ingen fleere indfandt sig at gaae i Rætte, continuerede Tinget i morgen.

Den 4de oct: 1776 continuerede Rætten som betient ligesom i gaar anført er, og da først publiceret

Pante Bogen til inddragelse
Engel Hansen Echelands Skiøde 8 Maj 1776 til Johannes Erichsen Sund…(?) (Sunde?/Sundvor?) paa 13 ½ Mrk: Smør i Lille Giærsvig.
Skifte efter Christofer Pedersens Kone paa Barmen 1 Apr: 1776 hvis Jordegods Udlæg i Pantebogen extraheret.
Skiøde fra Hans Mortensen Nedre Hellands Arvinger til Morten Hansen fra Hans Mortensens Arvinger p: 2 pd: 21 ½ mrk: Smør ¾ Huud i Nedr: Helland, d: 4 oct: 1776.
Torjer Johansen[s] Skiøde p: 21 mrk: Sm: 3/10 faar, 3/10 Huud i Søre Giøvog til Anders Jsachsen d: 4 oct: 1776.
Anders Jsach[sens] Obl: til Hans Larsen Møchlestad p: 80 rd: 1 prioritet i forbem:te Søre Giøvog d: 4 oct: 1776.
Torbiørn Torbiørnsen Refschaars Obl: til Hols førsten Schrøder p: 150 rd: 1 prioritet i 18 Mrk: Smør i Refschaar d: 4 oct: 1776.
Skiøde til Jens Rasmuss: p: 2 pd: 6 mrk: Smør i Yttre Wee fra adskillige d: 4 Maji 1776.
Bygsel Seddel fra Morten Hansen Nedr: Helland p: ½ Løb Smør til Jens Johansen d. 4 oct: 1776. Manuf: H: bet: 6 skl:

Siden ingen viidere fremkom at gaae i Rætte, beroer Rættens Continuation til i morgen.

Den 5te Octobr: continuerede dette Ting da blev publiceret

Pante Bogen til inddragelse
Ole Heglands Obl: til Baar Gitlesen af 6 oct: 1772 qvitteret af Creditor 4 oct: 1776.
til inddragelse
Skifte efter Ole Andersen Hegland 28 Marti 1776, hvis Jorde Gods Udlæg i Panteb: extraheret.
Skifte efter Haagen Salomonsen Solem 14 Marti 1776. ligeleedes extraheret.
2de Mage skifte brev ligelydende d: 4 oct: 1776 om Mageskifte paa 9 ½ Mrk: Sm: i Ertzvær, og 5 ½ Mrk: Smør i Teigland.
Skiøde til Torbiørn Størksen paa 1 pd: 6 mrk: Sm: ½ Huud i Ertzvær d. 4 oct: 1776.
Skiøde til Ommund Jonsen paa Hegland ½ Løb Sm: ½ Huud 4 Maj 1776.
Ommund Olsen Dahlens Obl: til Salomon Solem og Ørie Hollekim p: 80 rd: 1 pr: i Dahle 1 pd: 3 mrk: Sm: 3/10 Huud 3/10 Giedskind d: 5. oct: 1776.

1776: 317b

Opsat Justits Sag fra fol: 286. Fogden contra Størk Mevatne og Kone.
Fogdens Fuldmægtig Sr: Geelmuyden anmælte at den indstevnte er lovlig Laugdaget, og fremstillede de 2de Laug Rættes Mænd Peder Olsen Ertzvær og Hans Olsen Ertzvær som forklarede: at Størk Endresen har beedet dem tilstaae paa h/an/ds Vegne i Rætten at hand var lovlig [stevnt]? samt og Laug daget, og tilstoed Forseelsen, hvorfor hand gierne vilde betale hvad hand skulde bøde. Sr: Gelmuyden derefter fremlagte Præsten Velærværdige Hr: Baars attest af 4 oct: 1776 saa lydende. og derefter paastod Dom til de indstevnte at lide efter Fr: 2 Sept: 1745, og erstatte Rættens Gebyhr, Actors Salarium 1 rd:, Stevningspenge 3 mrk:, og

efter RenteK: Skr: af 20 Jan: 1776, Stemplet Papiir til Domen 4 mrk: 8 s: saaleedes hand Sagen under Dom indloed. hvorpaa derunder blev afsagt

Dom

Paa Justitiens vegne har V: og V: Hr: K: Rd: og Foget Juel her til Rætten indkaldet Størk Endresen og Kone Barbara Hans Dr:, til at lide og betale Bøder og Omkostninger for besvangrelse af dem begaaet forinden hand har været til Confirmation, hvorom hand har fremlagt til beviis den i Rætten lagde Præste attest, og derefter igientaget sin Paastand. Da factum derved og ved indstevntes tilstaaelse er beviist; Saa Kiendes og dømmes for Rætt og hermed afsiges: At Størk Endresen og Barbara Hans Dr: for begangen Leiermaal forinden førstmeltes Confirmation og som derefter Ægteviede, bør efter Forord: 2 Sept: 1745, og 8 Juni 1767, begge i stæden for aabenbare Skriftemaal, sidde hver 8 dager paa Vand og brød, og selv imidlertiid betale deres underholdning og Varetægt efter Fr: 6 Dec: 1743, samt efter først allerhøist ben:te allern: Forord:, og Lovens 6 B: 13 C; 1 art: at bøde til Hands M: Cassa, hand 4 ½ Lod Sølv og hun 2 ¼ Lod Sølv, i alt med 3 Rd: 2 mrk: 4 s: som og erstatte Rættens Gebuhr 5 mrk: 4 s: Stevningsp: 3 mrk:, Actors Salarium 1 rd:, og Stemplet Papiir til Dom/m/en i fald \den/ til Execution begiæres udstæd 4 mrk: 8 s: alt at efterkomes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Opsat Sag paa Just: vegne fra fol: 286b. Fogden contra Ole Jsachsen Store Giersvig og Kone.

Fogdens Fuldmægtig Sr: Geelmuyden fremstillede de 2de Eedsvorne Laug Rættes Mænd Mads Christophersen Godøen og Johannes Nielsen Nattervig, som forklarede: At indstevnte har indfundet sig her ved Tinget, og ..st(?) forinden Sagen blev foretaget, og tilstaaet lovlig Stevning og Laugdag, saavelsom paastevnte Forseelse, hvorefter Sr: Geelmuyden \fremlagde Præstens attest saa lydende/ og paastoed Dom til fortiilig Sam/m/enleie Bøders udreedelse og Omkostningers erstattelse, Rættens Gebuhr 5 mrk: 4 s: Stevningsp: 3 mrk:, Actors Salarium 1 Rd:, og Stemplet Papiir til Dom/m/en 4 mrk: 8 s:, saaleedes h/an/d Sagen til Doms indlod. hvorpaa dermed blev afsagt

Dom

Paa Justitiens vegne har V: og V: Hr: K: Rd: og Foget Juel her til Rætten indkaldet Ole Isachsen Store Giersvig med Kone Marithe Svends Datter til at bøde for af dem begangne fortiilig Sam/m/enleie og betale Omkostninger. Factum har Actor beviist med Præstens attest og indstevntes tilstaaelse, samt derefter igientaget sin Paastand. Da Forseelsen baade er beviist og tilstaaet; Saa Kiendes og Døm/m/es for Rætt, og hermed afsiges: At Ole Jsachsen Store Giersvig og Kone Marithe Svends Dr: derfor efter Lovens 6 B: 13 C: 1 art:, \bør/ bøde til Hds: M: Cassa hand 4 ½ Lod Sølv og hun 2 ¼ Lod Sølv, i alt 3 Rd: 2 mrk: 4 s:, saa og erstatte Rættens Gebuhr 5 mrk: 4 s: Stevningsp: 3 mrk:,

1776: 318

Actors Sal: 1 Rd:, og Stemplet Papiir til Dom/m/en i fald sam/m/e til execution tages beskreven 4 mrk: 8 s: alt at efterkom/m/es inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Pante Bogen til inddragelse.

Omund Jonsen Heglands Obl: 110 rd: 1 prioritet ½(?) Løb Sm: ½ huud i Hagland (Hegland) d: 4 oct: 1776.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b for Waag,

med forandringen i 4. post. Nei her i Skibr:, findes slet ingen uskyldsatte Herligheder. 6. post Her i Skib: findes følgende Sauger hvor Bord skiæres, Hope, Fladerager, Flom og Bekke Sauger samt Hovlands der og er en Bekke saug og ikkun til(?) gaardens fornødenhed, hvormed ingen forandring er skeed ihenseende til deres (dens) forfløttelse s..t(?) at ingen andre bord til bøigds fornødenhed ere skaarne uden de vandkantede. 7. af de omspurgte Persohner er i dette Skibrede ei aleene end Johannes Qvalheim i Godøsundet. 8. Dette Skibredes Bøigde Lensmand Mads Christophersen har dette som foregaaende Aarringer brugt og beboet i Store Godøen en Løb Smør Land Lægd, og paa tilspørgende svarede at Eiersken Frue Majorinde du Wahl har dette aar selv beboet og brugt med egne Tienere den Frie Adelige Sædegrd: Hovland og derpaa holt Dug og Disk. {thi} 10. Nei her i Skibreedet er slæt ingen Almindinger eller Skove, ei heller er nogen Hugst skeet i de beneficerede Gahrers!! (Gaarders) Skove.

Den frievillige afgift s..(?) 9 rd: 1 mrk: 2 s:

Restance Registeret s..(?) er 1318 Rd: 10 s:

Fogdens Regnskabs Tingsvidne.
Fogden Hr: K: Rd: Juel fremlagde Specification over Aftagene paa endeel Gaarder, som blev oplæst, hvortil Lensmanden og Almuen eenstemmig svarede: At Opsidderne paa det affældte Gods her i Skibreedet, har for dette Aar 1776 rigtig nødt gotgiørelse for alle slags Skaders svarelse, af den derudi affældte Skyld /: undtagen Udreednings og Standqtr: Pengene :/ samt at ingen af dem er saa meget forbedret, at de taaler minste Paalæg.
Fogden begiærede TingsV: [beskreven meddeelt] som blev bevilget.

Fogdens Regnskabs Tingsvidne,
Fogden fremlagde Special beregning paa det ødeliggende Kongens Strøegods \hvad Contribution til ……..(?) beregnes/ som blev oplæst, hvortil Lensmand og Almue paa tilspørgende eenstemmig svarede: At den her i Skibreedet værende ødeGrd: \N:/ Kleppe saavelsom Gaarden Hoelsetter har dette aar 1776 uagtet ald anvent fliid af Fogden med Opbud til Tinget, at faae beboet, været ødeliggende, og ingen anden eller meere afgift der af været at faae end af den første Græsleie 64 s: og af den anden 72 s: samt at N: Kleppe er her i Land Lægdens District, men ei i Lægd.
Tingsvidne begiært og bevilget.

Fogdens Regnskabs Tingsvidne.
Fogd: Hr: K: Rd: Juel fremlagde Jordebog over Kongens beholdne Strøegods, hvoraf Landskyld og Aarl: tage til Jndtægt beregnes som blev oplæst, og hvortil Lensmand og Almue paa tilspørgende svarede: At dette Aar 1776, er af H: M: eiende Strøegods slet ingen første Bøxeler falden sc: af ½ Løb Smør ½ Huud i Gaarden N: Kleppe, ei heller k/an/d ventes nogen falden siden sam/m/e udi lang tiid har været øde, ligesom af af!! gaarden Højsetter!! (Hoelsetter) No: 74 1 pd: ¼ Huud, dette aar som længe forhen har været øde, mindre nogen Bøxel falden.
TingsV: beg: og bevilget.

Saug Angivelsen underskreven og forseglet af Jan (Jon) Hope, Mikkel Fladerager og Frue Majorinde du Wahl.

Som Laugrættes Mænd at betiene Rætten for Aar 1777 udnævnt følgende Dannemænd Jan Madsen Giersvig. 2. Johannes Willumsen Waage. 3.

Johannes Johannesen Lande. 4. Morten Alsager. 5. Hans Næsthun (Næsthus?). 6. Gunder Berge. 7. Tørres Langeland. 8. Jver Nielsen Tvedt.

Som ingen viidere efter tree ganges udraab havde at gaae i Rætte, blev Rætten for dette Skibreede ophævet.

Høste Ting 1776

for Ous Skibreede paa Lundervigs Tingstæd den 7de Octobr: Rætten sat af Sorenskriveren i Overværelse af Fogden Hr: Kam/m/er R/aa/d Juel med Fuldmægtig Sr: Geelmuyden paa hands vegne, samt Lensmanden og Skibreedets Almue saa og Laug Rættes Mænd

1. Jngebret Lepsøe 3. Mons Langeland 5. Knud Svensdal 7. Lars Særwold
2. Thomas Lussang 4. Knud Giære 6. Johanes Hegland 8. Hans Lundervig

Publiceret allerunder og underdanigst Hds: K: M: allern: Bestalling for jtzige Sorenskriver Søren Schiøtz saa og Anordninger og Stiftets ordres ligesom ved Waags Skibreede fol: 312a. registeret er.

Bygsel Sedler

Consistorial R/aa/d Geelmuydens fæstebrev til Niels Larsen p: ½ Løb Smør ½ Huud i Øvre Qvernæs, og at betale til Mons Tostensens Enke aarl: 2 td: Korn, 1 Koe foster, 3 Geede foster og en Sau foster d: 9 Jul: 1776 Manuf: H: 12 s:

Mad:m: Legangers til Haagen Olsen p: ½ Løb Smør ½ Huud egen Eiendom samt 7 Mrk: Smør af Rosendals gods, hvortil Madz Leganger har Arve Bøxel(?), i Røttingen d: 4 oct: 1776. Manufact: Huuset 4 skl:

Pante Bogen til inddragelse

Knud Johansen Høisæters Skiøde til Niels Knudsen p: 2 pd: 6 mrk: Smør ½ Giedskind i Højsæter dat: 7 oct: 1776.

Hans Wintziansen Windenæs Skiøde til Anders Hansen Dahle p: 2 pd: 6 mrk: Smør ¼ Huud i Øvre Bouge dat: 7 oct: 1776.

Skiftebrev efter Johanne Peders Datter Nedre Bouge 20 Feb: 1776 hvis Udlæg i Pantebogen extraheret.

Opsat Sag fra fol: 287b Niels Rechstad contra Thomas Reigstad.
Parterne mødte begge for Rætten Persohnlig og erklærede at Sagen imellem dem var forliigt, hvorfor de begiærede den ophævet. Thi blev Sagen for Rætten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 288b. Fogden contra Albert Mehn og Kone.
Fogdens Fuldmægtig declarerede at de indstevnte i mindelighed har rættet for sig, og altsaa frafaldt Sagen hvilken og nu for Rætten blev ophævet.

Opsat Sag fra fol: 286b. Fogden contra Ole Øvre Bouge og Kone.
Fogdens Fuldmægtig declarerede at de skyldige har efter Aftingning rættet for sig, hvorfor h/an/d frafaldt Sagen, hvilken i dets følge for Rætten blev ophævet.

Nye Sag.
Velædle og Velærværdige Hr: David Werner Christi, residerende Capellan til Ous Præstegield, loed inden Rætten anføre, at han til dette ting har seet sig nødsaget at indstevne de 2de Huusmænd sc: Ole Pedersen og Ole Olsen Gangstølen \i Fuuse Sogn/ fordie de ei vil i følge Lovens allernaad: Forskrift pag: 309, giøre Comparenten som deres af Hands Maj:st kaldte Præst, det der foreskrevne Høst Arbeide af dem og deres Koner, og rester den første for sig 5 aar, og hands Kone 7 Aars dags Arbeide, og den sidste som ugift 6 Aars DagsVærk, hvorfor de som meldt, mundtl: til Tinget er stevnt at lide Dom til sam/m/e at svare med Processens Omkostninger, og vilde hand nu fornemme om de møder, i hvis mangel hand havde Stevne Vidnerne ved haanden til Stevnemaales afhiemling.
Begge indstevnte mødte og tilstod lovlig Varsel, og Ole Pedersen tilstoed for sig ei at have giort Arbeide 5 Aar, og hands Kone ikke 7 Aar, gav til undskyldning at ei

1776: 319

var paakrævet, men maatte dog tilstaae paa \Hr:/ Citantens tilspørgende, at være forhen 2 gange for sin forsømmelse været stevnt til Tinge, følgelig maatte tilstaae derfor at være krævet. Ole Olsen tilstod og at ei have giort Arbeide til Citanten 6 Aar, fordie hand ei har haft Kræfter nok dertil. Saaleedes de begge Persohnlig for Rætten mødende havde ei viidere til deres Forsvar, og fa..(?) indlode Sagen under lovlig Dom.
Citanten loed tilføre, at som h/an/d af de indkaldtes egen tilstaaelse har mærket at de intet imod Stevningens lovlige forkyndelse har haft at erindre, Saa og at de har tilstaaet ei at have giort de nu paastevnte dags Værk Saa paatrængede h/an/d Dom i Hoved Sagen med betaling for hver dag for hver Mands Persohn 12 skl: og for en Qvindes Persohn 6 skl:, samt Omkostninger skadesløs.
Domeren tilspurgte Laug Rættet hvad sædvanlig Dagløn var her i Bøigden, dertil de svarede: At det mest gangbare var at en Karl fik 10 skilling i Høst arbeide, og en Qvindes Persohn 6 skilling.
Som ingen viidere noget havde at erindre, blev udi Sagen afsagt

Dom

Citanten Velærv: Hr: Christi har her til Rætten indkaldet Huusmændene Ole Pedersen for resterende Høst arbeide for sig 5 Aar, og for sin Hustru 7 aar, samt Ole Olsen for ligeleedes resterende 6 aars Dags Høst arbeide efter Loven begge fra Gangstølen, hvilket de indstevnte har tilstaaet, og hvorefter hand har paastaaet dem at betale Mands Persohnen for hver dag 12 skl: og Konen for hver dag 6 skilling, hvorom ihenseende til Dagløns sædvanlige Priis heri bøygden, Dom/m/eren har taget Laug Rættets Betænkning(?) til grund for sin Dom i den henseende, samt viidere paastaaet Processens Omkostninger skadesløs. Da de indstevnte intet har haft imod Søgemaalet, og Hr:(?) Citanten er grundet i sin Paastand i Lovens pag: 309a. 7. samt med(?) (sin?) inden Rætten anviiste Contract 26 oct: 1771 med Kaldets Sogne Præst, hvorved sidstmelte har overdraget Citanten som residerende Capellan i Spah(?) Dagsværket af alle de i Fuuse Sogn værende Huusmænd efter Sædvane. Saa kiendes og dømes for Rætt, og herved afsiges: At Ole Pedersen Huusmann i Gangstølen bør for resterende Høst dage efter allegerede Lovens art: betale til Citanten Velærværdige Hr: Christie for sig 5 aar á 10 s: er 3 mrk: 2 s: og for hands Kone 7 aar á 6 s: er 2 mrk: 10 s: i alt 5 mrk: 12 s: og erstatte Processens Omkostninger 1 Rd:, foruden det Stemplede Papiir til Dom/m/en om sam/m/e udstedes. Ole Olsen for resterende Høstedage efter allegerede Lovens art: bør betale til Citanten Velærv: Hr: Christie for 6 Aar á 10 s: 3 mrk: 12 s:, og erstatte Processens Omkostning med 1 Rd:, Foruden det Stemp: Papiir til Dom/m/en om sam/m/e udstædes. Alt at efterkom/m/es inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Publiceret Markeskiæls Fortng: (Forretning) saalydende
Nr: 4 Ceptimus (Syvende)/1776 25 s: Nr: 15384.
Anno 1776 den 13de Septembr: indfandt jeg underteignede Gerhard Geelmuyden Personelle Cappellan ved Ous Præstekald mig paa min Faders Hr: Consistorial Raad Geelmuydens Vegne tilligemed Lyse Klosters Ejeren Hr: Borgemester Formands Fuldmægtig Jørgen Biørn Hauverberg, paa den Beneficerede Gaard Aadland udj Samnanger for at eftersee og begrandske det ældgamle rette Marke Skiæl og Skifte mellem bemelte beneficerede Gaard Aadland og andgrensende Lyse Klosters Gaarde, Indre og Mit Hisdahl, ved hvilken Forretning var nærværende saavel Lehnes Lehnsmand Hans Hansen Lundervigen med de 2de tiltagne Lauv Rættes Mænd Knud Pedersen Tøsse og Engel Samuelsen Nedre Qværnes, som Lyse Klosters Lehnsmand Engel Gitlesen Kollild samt de 2de medhafte Lauv Rættes Mænd Jørgen Larsen Tosdal (Tøsdal) og Hans Hansen Hauve.
Efter at vi da i følge med \disse/ 3de Gaarders Opsiddere havde været til Fiælds og efter giorde Anviisning og forcklaring beseet Skifterne, blev vedtaget paa alle Siider, at same paa det

1776: 319b

nøjeste skulde opteignes og beskrives til en fast Regel og Rettesnor for samtlige Vedkomende i Eftertiiden. Og befandt vi da at Skifterne begynder i Ellings Smuget, og gaar paa en Nordost til Indre Klosteens Kleiven, hvor der staar en i Steenen huggen Skiftes Kors, som viiser liige til den derved løbende Elev!! (Elv), hvilcken skifter, lidt om Fosse Lie Fossen at gaar imellem den ubygde og bygde Sæter Toft; Siden gaar Skiftet i norden til Østen, udj en stor Steen som Væsten fra den Øst(en?) Sæter Støel ligger op i en backe, hvor fra det viidere gaar i høyeste Hauven med Høye Klejven som har et hviidt Blik paa Søndre Side, og derfra i Høyeste Pynten paa den Væstre Siide ad Grenge(?) Skarvet Skarvet!! Liige til Holme Vandet. Hvilke forbenevnte Stæder og Mærcker af os alle bleve befundne og erkiendte for det rette og sande Marckeskiæl og Skifte imellem Disse 3 Andgrendsende Gaarder, hvormed Opsidderne paa begge Siider vare fuldkom/m/en fornøyet, ligesom de og vedtog for fremtiiden at holde sig same aldeeles efterrettelig, saa at om de paa enten af Siiderne herudinden skulle tilføye hinanden nogen Fortrengsel eller Fornærmelse skal der strax, oprættes Skiftes Gaar mellem dem efter Loven.
Dets til bekræftelse under Vores Samtlige Hænder og Signeter. Actum Anno Die et Loco ut prius.

Gerhard Geelmuyden (L:S:)	Paa min Principals Hr: Borgemæster
Engel Samuelsen Qværnæs (L:S:)	Formans vegne efter Ordre.
Knud Pedersen Tøsse (L:S:)	Jørgen Biørn Hauerberg (L:S:)
Hans Hansen Lundervig (L:S:)	Engel Gitlesen Kollild (L:S:)
	Jørgen Larsen Tosdal (Tøsdal) (L:S:)
	Hans Hansen Houe (L:S:)

At vi samtlige Opsiddere og Lejlendinger paa Gaarderne Aadland samt Indre og Mit Hisdahl med det her foran beskrevne Markeskiæl og Skifte imellem bemeldte vores paaboende Gaarder ere fuldkom/m/en fornøyede og i alle maader skal holde os sam/m/e efterrettelig.
Bekræftes under vore Hænder Signeter og boemærcker.
Ole Thomesen Aadland Johannes Pedersen Aadland.
Læst og protocolleret ved Høste Tinget for Ous Skibreede i Sundhordlehn, paa Tingstædet Lundervigen den 7 Oct: 1776. da den sidste Paateigning {samt} som herover staar, ej med

nogen Signeter eller Boemærker er forsynet, eller af andre underskrevet, end allene af Ole Thom/m/assen Aadland og Johannes Pedersen Aadland. Test: S: Schiøtz.

Som ingen fleere fremkom med noget i Rætten, blev Tingets Continuation udsat til i morgen.

den 8de Octobr: Tinget atter continueret.

Bygsel Seddel
Hr: Geelmuydens til Ole Walle paa 27 mrk: Smør i Walle, med Vilkor af!! (at?) Rasmus Walle maae sætte sit Huus som et et!! Stabur paa Bøen, da hand har afstaaet Jorden, d: 13 Julj 1776. Manuf: H: bet: 12 skl:
Thomas Nielsen Reigstads til Niels Johansen paa et Huuseplads Grundevogen d: 7 oct: 1776. Manuf: H: 8 s:

Nye Sag.
Engel Hansen Giøen, vice Lensmand for Strandvig Skibreede, paa sin Svoger Lars Olsen Helleland og Hustrue Marthe Engels Datter, Comparentens Datter, deres vegne mødte og anmelte at have ved lovlig 14 dages Varsel indstevnt mundtl: til dette Ting at møde, Johannes Olsen Helleland og Hustrue Anne Anders Datter, den sidste at liide Dom for at have med Jordskuf og i andre uanstændige maader begegnet Citantens Lars Hellelands Hustru, saa og derom at høre Vidner, hvorom til Vidner ligeledes under Faldsmaals Straf med lige Varsel til sam/m/e tiid og ting er indstevnet Enken efter Anders Andersen, Malene Siverts Datter Helleland, Gitle Olsen Helleland tiener Johannes Olsen Helleland, Jan (Jon) Nielsen Helland tiener ditto {Johannes Olsen} \Anders Andersen/ Helleland. Dernest fremstillede Hans Olsen Leilænding paa Hafschaar, og Knud Hansen Leilænding paa Hafschaar, til indstevningens afhiemling, hvilke blev forelæst det tilførte, og derpaa afhiemlede ved Lovens Eed med oprakte fingre, saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er. Citanten derefter begiærede disse og end viidere som ustevnte Vidner Jacob Johansen tienende Johannes Endre-

1776: 320

sen Dalland i Strandvig Skibreede, paaraabt til Eedelig Vidnesbyrds aflæg.
Johannes Olsen Helleland mødte \[paa] egne og sin Hustrues Vegne/ og tilstod lovlig Varsel.
Vidnerne blev paaraabt som alle mødte og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed.
Fremstoed som 1te Vidne Enken Malene Siverts Datter Helleland som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og efter Citantens begiæring blev tilspurgt. 1. Om har seet at omtrent en 4 ugers tiid før Michaeli Johannes Olsen Hellelands Hustrue Anne Anders Datter, og Citantens Hustrue Marthe Engels Datter, er mødtes paa Bøen ved Helleland, og hvad da er passeret? Rs: At Vidnet var paa Staburet og hørte Allarm paa Marken, desangaaende saae igiennem {et} \en/ udslaget Vindues Rude, og saae Johannes Hellelands Hustrue kom drivendes hiem med Geeder, hvorpaa Lars Hellelands Hustrue kom ud med en Hund som hun vilde jage Geederne med en anden Vej, derpaa hørte Snak og tale imellem begge Konerne, som!! (men) ei kunde mærke Ordene af for en der løbende Elvs Lyd, men syntes de talte hin anden til i Vreede, og Johannes Olsens Kone Anne gick bag om Lars Olsens Hustrue Marthe, og tog Marthes begge Hænder med begge sine Hænder og holt Marthes Hænder fast for!! (foran?) paa Marthe, og saaleedes skuedede Marthe for sig i en langsam gang 5 eller 6 trin, hvor de kom til en liden brække eller Skraae bakke, der faldt Marthe og Anne oven paa hende, og Vidnet kunde ei skiønne at Anne med Magt stødte hende i Jorden, men troer hellere at Marthe faldt over Skraaebakken; og i det sam/m/e at Marthe faldt i Jorden, faldt Skautet

eller Hovedtøiet af hende, men saae ei at Anne reev det af hende, u-agtet hun saae vis paa det som skeede, derpaa Anne strax stoed op, og Marthe ligesaa, og Marthe hidsede Hunden paa Geederne, da Anne toeg Marthe over Armene, og ligesom ville viise hende hiem, men hørte ingen Ord, hvorpaa de kom need for en bakke saaleedes gaaende sam/m/en, og siden kunde Vidnet ei see dem, da Anne kom hiem med Geederne, og Marthe kom en anden Vei med Hoved Skautet i haanden da Anne kom i Jldhuuset til Vidnet, og sagde, at havde tænkt det Marthe havde været stærkere end hun var, da Marthe kom og sagde, Du skulde ei have slaget mig need og slaget Skautet af mig, da Anne sagde, jeg giorde dig intet ondt. 2. Om har siden hørt at Johannes Helleland eller Hustrue har roset sig deraf? Rs: Nej. Dimitteret.

Fremstoed 2. Vidne Gitle Olsen Helleland som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede paa de til 1. Vidne fremsatte qvæstioner, saasom til 1te At stoed i Løen og saae de bem:te 2de Koner kom paa Bøen, og Marthe kom med Hund, Touv og Steen og vilde jage de Geeder Anne drev hiem paa den Vei de pleier \i Aaret/ at drives, en anden Vei hvor var baade længere og farlig at kom/m/e frem, da Anne sagde til Marthe, og toeg hende om Livet: Kiære Kone gaae hiem, der skal intet ondt skee, og holdt Anne saaleedes Marthe om Livet, og de gik sam/m/en nogle faae trin derpaa Marthes foed gleed og hun faldt, og Anne blev staaende, da i faldet Marthes Skaute faldt paa den eene side, hvorpaa hun reev det selv af, og brugte stoer Mund, som Vidnet ei kunde mærke Ordene af, derpaa de skildtes ad, Marthe gik hiem og Anne følgte Geederne hiem, Viidere saae ei Vidnet omvunden tiid. 2. Rs: Nej. Med begge Parters minde dimitteret.

Fremstoed 3de Vidne Jan Nielsen Helleland som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede paa de til 1. Vidne fremsatte qvæstioner saasom til 1. Hverken hørte eller saae de om vundende Koner være sam/m/en paa Bøen, og vidste intet deraf førend om aftenen, da hørte Johannes sin Kone Anne sagde: Skal de tykkes at være store, stolte og stærke, saa er dog ingen magt i dem, da Marthe kom i gaarden med sit Skaut i haanden, og sagde til Anne: Du skulde ei slaget mig need og reevet Skautet af mig: da Anne sagde: jeg giorde Dig intet ondt. Viidere

1776: 320b

vidste ei. 2. dertil svarede Nej. Demitteret.

Fremstoed 4. Vidne Jacob Johansen som melte paa tilspørgende at være Sødskende barn til Johannes Olsens Hustrue, aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede p:!! (paa) de til 1. Vidne fremsatte qvæstioner saasom til 1te at var den tiid i en Løe og hørte nogen Mundbrugen paa Bøen, da h/an/d saae ud, og kunde ei formedelst en Elv nær ved, høre Ordene, men saae Johannes og Lars begge deres Koner, og syntes de vare vreedladne imod hinanden, og Anne tog ned for sig, og truede efter en Hund som hørte Lars Helleland til som at vilde jage den bort, derpaa Anne tog Marthe om Livet, og Anne havde Marthe for ved sig, og de gik saaleedes nogle trin, da Marthe gleed paa en liden Skraae bakke og faldt, i det sam/m/e Vidnet vilde gaae et andet sted hen for bedre at see, og da h/an/d der kom, var Marthe igien paa fødderne og havde Skautet i haanden, derpaa Anne toeg Marthe om Livet ligesom at vilde viise hende hiem, dog kunde ei høre deres Ord, og Marthe streed imod, hvorpaa de skildtes ad. 2. Nej. Demitteret.

Citanten begiærede TingsVidnet sluttet og beskreven meddeelt som blev bevilget. Derefter hand paastoed Dom til Bøder og Omkostninger.

Johannes Olsen Helleland begiærede Sagen udsat til Somertinget 1777. som blev bevilget. Der efter Sagen beroer.

Nye Sag.

Velædle og Velbyrdige samt høilærde Hr: Consistorial R/aa/d Geelmuyden som Sogne Præst for Ous Meenighed, ved sin Søn Velædle og Velbyrdige Hr: Gerhard Geelmuyden og Capellan pro Pærsona i sam/m/e Kald, anmelte, at have til dette Ting og Tiid ladet indkalde med lovlig 14 dages Varsel, Niels Qvittingen SelvEier paa Qvittingen, til at lide Dom, til at betale resterende Afgift i stæden for tiende efter accordt for 7 Aar á 4 mrk:, af heele gaarden, og Omkostninger at erstatte. til sam/m/e jndstevnings afhiemling fremstillede Ole Hansen Leilænding Steensland, og Lars Hansen Stentvedt, som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.

Niels Qvittingen blev paaraabt, men mødte ikke eller møde loed.

Hr: Gerhard Geelmuyden derefter foreviiste Ous Præstekalds Jndkomst Bog hvor er anført Tiende Qvittingen 4 pund skyld, bør give Smør eller Ost 4 Mrk: i Værdie Aarlig, samt fremlagde et Jndlæg af 4 oct: 1776 som blev oplæst saalydende. hvorefter paastod Dom paa 7 Aars Restance fra 1770 til 1776 inclusive Aarlig 4 mrk:, er 4 rd: 4 mrk:, med Omkostningers erstatning skadesløs.

Da Niels Qvittingen hverken mødte eller møde loed, Saa blev ham given Rættens Laugdag til Som/m/ertinget 1777 første dag sam/m/e holdes paa Ous Skibreede, at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde.

Sagen beror til Somerting 1777.

Nye Justitz Sag.

Fogden V: og V: Hr: K: Rd: Juel loed ved Fuldmægtig Sr: Knud Geelmuyden anmelde at have ladet indkalde Hans Nielsen til at betale Bøder for begangen Lejermaal \i sit Ægteskab/, med Brithe Thorkels Datter, og erstatte Omkostningerne.

Hans Nielsen mødte og tilstod lovlig Varsel, men anmelte at være enrolleret Soldat.

Velædle og Velb: Hr: Lieut: Thodal som var til stæde i Rætten, gav tilkiende, at den indstevnte var Soldat ved Hr: Major Pritzers Compagnie, og bør for sin forseelse straffes ved Regimentet, hvor det alleene hæfter derpaa at vedkomendes Anmeldelse til Hds: Velbaarenhed Hr: Obriste Schak bliver indsendt.

Fogdens Fuldmægtig Hr: Geelmuyden som efter at Sagen var bleven incamineret kom i erfaring om at den indstevnte var Soldat under Hr: Obriste von Schaks Regimente frafaldt i den henseende Sagen paa grund af Fr:(?) 7 Marti 1749 a. 7. og begiæ-

rede det passerede beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstæd.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b. for Waag
med forandring i 4. post Her i Skibreedet er ingen uskyldsatte Herligheder, og af Qværner findes ei fleere, end som paa den afvigte Aar forfattede forteignelse er anført. 6. post. Her i Skibreedet er ei fleere Sauger hvor paa bord skiæres end Hauchenes eller Tøsse Saug, hvormed ingen forandring er skeet, ihenseende til forfløttelse, samt af hvad bord derpaa er bevilget at skiæres er alt til udskibning. 7. af de omspurgte Persohner er her slet ingen udi dette Skibreede. 8. Dette Skibreedes Bøigde Lensmand Hans Hansen har brugt heele Gaarden Lundervigen som er LandLægd 2 Løber Smør. 10. Nei her i Skibreedet findes slet ingen Almindinger eller Skove, ei heller er nogen Hugst skeet i de benificerede Godses Skove.

Den frivillige Afgift er 11 rd: 2 mrk: 8 s:

Restance Registeret Smo(?) er 229 – 2 – 1

Om aftagene ligesom for Opdal fol: 318a.

Det øde Strøegods hvoraf Contributionerne {til Jndtægt} beregnes til Avdrag {ligesom fol: 318a.} intet dette Skibreede.

Det øde Strøegods hvoraf L/an/dskylden til Jndtægt beregnes intet dette Skibreede.

Saug Angivelsen underskrevet af Hans Knudsen Tøsse.

Laug Rættes Mænd til at betiene Rætten for 1777 udnævnt følgende Dannemænd
1. Johannes Pedersen Aadland 2. Niels Larsen Øf: Qværnes 3. Steen Haldorsen Lønningdal 4. Niels Willumsen Rød 5. Anders Siversen Koldal 6. Christopher Olsen Hafschaar 7. Mons Johannesen Hafschaar 8. Hans Olsen Hafschaar.

Siden ingen viidere mødte (indfandt) sig med noget i Rætten blev dette Skibreedes ting ophævet.

Høste Ting 1776

for Strandvig Skibreede den 10de october paa Haavig Tingstæd. Rætten betient af Sorenskriveren i overværelse af Fogden Hr: Kammer Raad Juels Fuldmægtig Sr: Geelmuyden, Lensmanden og meenige Skibreedets Almue samt de for dette Aar udnævnte Laug Rættes Mænd
1. Jon Jonsen Haavig 3. Jon Engelsen Dalland 5. Engel Hansen Windenæs 7. Hans Monsen Særvold
2. Engel Jonsen Haavig 4. Knud Johansen Teigland 6. Anders And: N: Hage 8. Engel Hansen Giøen.

Publiceret allerunderdanigst og underdanigst Hds: K: M: allernaad: Bestalling til itzige Sorenskriver Søren Schiøtz, samt Anordninger og Stiftets ordres ligesom for Waags Skibreede fol: 312a. registeret er.

Bygsel Sedler
Anders Andersens til Ole Rasmusen paa 1 pd: 3 mrk: Smør 3/8 Huud \i Store Wiig/ d: 10 oct: 1776. M.f: H: 8 s:

Pante Bogen til inddragelse
Contract paa Wilkor tilsagt Rasmus Olsen og Kone Ragnele Lars Dr: af Ole Rasmusen Store Wiig i Pante bogen indført d: 10 oct: 1776.
Johannes Andersen Eides Obl: til Torbiørn Øriesen Schogseide paa 98 rd: 1 prioritet i Eide af L/an/dskyld 1 pd 18 mrk: Smør ¾ Huud d: 10 oct: 1776.

Opsat Sag fra fol: 290b og 291a. Hans Tvedt contra Kari Qvale.
Hans Tvedt fremstillede Hans Monsen Særvold og Jon Olsen Tuft som forklarede at have med Laugdag og mundtlig varsel indkaldet til denne Rætt og tiid Kari Qvale med lovlig 14 dages Varsel tilligemed hendes Mand Anders Olsen her at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdags og 2de Stevnings forkyndelse de begge med oprakte fingre efter Loven afhiemlede,

hvorefter Hans Tvedt fremlagde en Copie Contract 2de Maj 1757 som blev oplæst og lyder saaleedes.

Anders Olsen paa egne og sin Hustrues Vegne mødte og anhørte det oplæste Document imellem Marithe Anders Dr:[s] forrige Mand Peder Larsen og Kari Daniels Dr:[s] forrige Mand Anders Andersen, hvorefter hand alleene indstillede til sin befrielse, at siden Peder Larsen er død, synes h/an/d Enken burde være fornøiet med halvparten af det belovede Korn, hvilken hun har faaet i de 7 aar siden Peder Larsen døde, og Koen har Anders Olsens Kone fød saalænge Marithe Anders Datter havde Koe, som hun i de sidste 5 aar ei har haft, ligeleedes er beskaffenheden med de 3 Smaler, som Marithe Anders Datter ei har haft i 5 aar, men da Hans Tvedt toeg den gl: Marithe Anders Datter med Creaturene fra Gaarden Qvale, har indstevnte ikke holdt sig pligtig

1776: 321b

At give betaling for Creaturens Foster, siden h/an/d ei kunde yde sam/m/e in natura, da hun ingen Creaturer havde; ja endmeere jndstevnte forsikrede at Marithe Anders Datter har selv sagt at være fornøiet med at faae alleene en tønde Korn aarlig, og ingen Creaturers Foster. bemelt(?) er Marithe Anders Datter død ved Juule tiider sidstl:, saa Hans Tvedts Søgemaal er alleene grundet i en overdreven begiærlighed, og da den afdødes Erklæring hvorleedes hun var vel fornøiet med det hun har faaet, ….(?) i fald hæves.

Hans Tvedt tilstod ei at have anden Contract end den fremlagde, og at Marithe Anders Datter er død før Juul 1775, i hands Huus, og ei anmelt dødsdaldet af ham for Sorenskriveren saa intet Skifte efter hende er holdet. havde ei viidere at erindre, men paastoed Dom.

Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Hans Friderichsen {Tuft} Tvedt/ har søgt Kari Daniels Dr: efter een i dag i Rætte lagt saa kaldet Contract, dat: 2. Maj 1757 og ved Opskrift i hiørnet kaldet en Copie, belagt med et s..(?) 24 skl: Stempl: Papiir af Aar 1760, meldende ei at have anden Original; Men da sam/m/e Copie hverken er egenhændig underskrevet eller verificeret eller det Stemplede 24 skl: Papiir med nogen forsegling vedhæftet, eller Stemplet Papiirets Aarstal med den saa kaldede Contracts Aarstal overeenstemmende, og ei heller nogen Original Contract paa ræt Contract Papiir fremkomen eller paaskudt at være til. Marithe Anders Datter paa hvis vegne Hans {Tuft} \Tvedt/ har anlagt denne Sag er og død førend hand Sagen har anlagt, saa hand til at føre Sag for hende ei kand legitimere sig, foruden det at Contracten er ugyldig, og i sin forbementlige forbindtlighed {…}nul og intet, skiønt Bud..(?) om deraf kunde dependere efter Fr: af 31 Janv: 1719 nu kom/m/er under ventilation siiden begge de Contrahenter hvis Navne ere underskrevne, ere døde. Saa Kiendes og dømmes for Rætt og hermed afsiges: At Kari Daniels Dr: Qvale bør for Citanten Hans Fridrichsen {Tuftes} \Tvedtes/ tiltale i denne Sag aldeeles frie at være.

Som ingen viidere indfandt sig i dag med noget at gaae i Rætte, blev Tingets Continuation til i morgen [ophævet]

Den 11te Octobr: continuerede dette Ting.

Publiceret

Bygsel Seddel fra Hr: Bruun i Bergen til Anders Olsen paa ½ løb Smør ½ Huud i Qvale. Manufact: Huuset 3 mrk: d. 24 Nov: 1775.

Pante Bogen til inddragelse

Ole Andersen Nordtvedts Skiøde til Niels Nielsen paa 1 pd: 18 mrk: Sm: 2/3 Hud i Nordtvedt d. 10 oct: 1776.

Niels Nielsens Obl: til Johannes Erichsen Sundvor paa 170 rd: 1 prioritet i forbem:te Jordegods d: 10 oct: 1776.

Anders Gundersen Tombres Skiøde til Ole Mortensen Solaas paa Tombre 16 mrk: Smør 1/3 Huud d: 10 oct: 1776.

Knud Teigland fremleverede til tinglysning og Protocollation en Contract underskreven alleene [af] {….. Nedre Bolstad} \Knud Johansen Teigland/ d: Haavig 13 Maj 1775, men ei underskrevet af Ommund Eide som efter Jndholden skulde være den eene Contrahent og da hand ei har vildet underskrive Contracten, er derpaa af Knud Teigland hændet Dom her inden Rætten den 8 Maj 1776, som blev(?) (der?) foreviist, og paa Grund af sam/m/e paastod Contracten tinglyst. Ommund Eide protesterede imod Contractens tinglysning saavelsom imod Dom/m/ens Jndhold da hand med ingen af deelene er fornøiet, men sam/m/e vil appellere til Laugtinget til den førstes Cor..tian(?) og den sidstes aldeeles underkiendt, hvorom fremleverede attest fra sin Procurator Randulf i Bergen den!! (dat:) 30 Sept: 1776 at Laugtings Stevning var be-

1776: 322

giært som skulde faaes saa snart mueligt. Rætten imod saadan Protest og forinden endelig Dom efter declarerede appel, af Knud Teigland foreviises, eller og af ham ved Laugtings attest beviises at Dom/m/en ey(?) er indstevnet, kunde ikke ..tage(?) deres(?) Carte(?) til tinglysning, men sam/m/e med Dom/m/en paategnede Foreviist, og Knud Teigland tilbage levered.

Opsat Sag fra fol: 290b. Fogden contra Peder Revne, Ole Nielsen Nedre Hage og Siur Olsen Nedre Hage.

Fogden Hr: K: Rd: Juel ved Fuldmægtig Sr: Geelmuyden frafaldt Sagen imod Peder Revne, men paastod Dom over Ole Nielsen Nedre Hage og Siur Olsen Nedre Hage, efter Forord: 9 Aug: 1754, tilligemed Omkostningers erstatning.

Ole Nielsen Nedre Hage mødte og tilstoed lovlig Varsel, men paastod at have de sidste toe Aar været hos sin Stiffader Mikkel Olsen Nedre Hage, og faaet Kost hos ham naar h/an/d har været der sammen, men ellers tiente hos adskillige af og til for Dagløn, paa Jord Arbeide. \Tilstoed at ei have forlanget(?) tieniste hos Lensmanden/

Mikkel Pedersen mødte og, og tilstoed at Ole Nielsen nu faaer Løn hos ham men Kosten naar hand er hiemme, men er om Vinteren i fiskevarte tiid hos andre paa Dagløn, og ligesaa om Sommeren paa andet Arbeide. Mikkel Pedersen melte viidere, at have en halv teigs brug, og ingen Dreng, men kun en Pige, derfor behøvede undertiiden denne som sin Stif Søn, dog ei alletiider, hvorhos h/an/d og maae tiene sin Løn hos andre i Dagløn.

Da Sagen af Actor og Paagiælder blev indladt under Dom; blev nu for Rætten de…..(?) afsagt følgende

Dom

Da Ole Nielsen Nedre Hages Arbeide hos sin Stiffader ei i sig selv er andet end Dagløn, og meget meere kun en Prætext deraf, naar deres udsigende nøie overveies, til hvilket Dagsarbeide Stiffaderen bør betiene sig af saadanne som efter Fr: 9 Aug: 1754 maae arbeide for Dagløn efter sam/m/e 2. art: og hand ei hos Lensmanden har begiært \aarlig(?)/ fast(?) tieniste: Saa er det klart som h/an/d og har tilstaaet, at hand har kun undertiiden arbeidet i Dagløn hos andre, altsaa er Løsgiænger; Thi kiendes og dømmes for Rætt, og hermed afsiges, at hand til Advarsel bør for saadan utilladelig Forhold bøde til Strandwig Sogns Fattige Een Rigsdaler, og strax tage fast Aarlig tieniste under Straf efter allerhøist bem:te allernaad:

Forordning 9 Aug: 1754 dens 1 art: samt erstatte dette Søgemaals bekostning med Rættens Gebuhr 5 mrk: 4 s: Stevningsp: 3 mrk: Actors Sal: 4 Mark, og Stemplet Papiir til Dom/m/en i fald sam/m/e til forkyndelse og execution begiæres udstæd 4 mrk: 8 s:, alt at efterkom/m/es inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under viidere Adfærd efter Loven. E.t.:(?) lev: Fogden

Siur Olsen Nedre Hage fremstoed, og tilstoed lovlig Varsel, samt tilstoed at i sidste 7 á 8 Aar har ei tient hos nogen i fast Aarl: tieniste, ei heller har begiært det, fordie hand ei har Kræfter dertil, da h/an/d er af Alder 38 Aar, og svagelig i en Foed, men imidlertiid har levet af Dagløn med at sye paa Skoe, og undetiiden naar hand er frisk med Jordarbeide, og har ingen Boepæl, men har holdt til hos sin Moder og Stiffader som ere Leilændinger, med hvem hand arbeider naar h/an/d er god dertil. Ellers agtede med første at antage et Huusmands Plads, men kunde ei faae tieniste, da ingen vilde have ham. Endeel af Almuen hvoriblandt den hand sidst havde tient hos erklærede, at h/an/d var saa svagelig, at om de behøvede en saadan tiener vilde de ei have eller kunde være tient med ham. Thi blev udi Sagen afsagt

Dom

Da Siur Olsen Nedre Hage har som foran tilført er, viist, ei at være døgtig til fast aarl: tieniste, skiønt tilstaaet ei at være boesat i bøygden, hvilket sidste h/an/d dog har belovet strax at skee; Saa kiendes og dømmes for Rætt og hermed afsiges: at indstevnte Siur Ols: N: Hage for denne gang for Actors tiltale friefindes, alleene h/an/d som aarsag til sam/m/e, betaler Stevnings Penge til Lensmanden 3 mrk: 8 s: inden 15 dage fra dato da h/an/d selv Dom/m/en for Rætten anhører, under viidere Adfærd og erstatning for det Stemplede Papiir til Dom/m/ens udstædelse, alt efter Loven. Strax betalt.

1776: 322b

Opsat Sag fra fol: 289b. Hr: Geelmuyden contra Johannes Eide.
Hr: Geelmuyden i Rættelagde Rættens Laugdag saalydende.

De Laugdagede Johannes Eide, Niels Hansen og Samuel Sandal mødte og fremstillede sig for Rætten, da Samuel Sandal efter at Eedens forklaring af Lovbogen hannem var forelæst med formaning til Sandheds udsigende, blev forelæst den forhen i Rættelagde beskikkelse og sam/m/es paategnede Svar: hvilken h/an/d med Lovens Eed med oprakte fingre bekræftede; saadan Svar at være givet som af ham og det andet beskikkelse Vidne paa beskikkelsen er tegnet, forklarede ellers ligesom forhen det andet beskikkelses vidne, at ei mindes Johannes Eide nævnede farven paa de Creature h/an/d fick hos Niels Hansen.

Hr: Geelmuyden derefter i Rættelagde Continuations Stevnemaal af 23 Sept: 1776 saalydende: samt fremstillede til sam/m/es afhiemling Hans Monsen Særvold og Jon Olsen Tuft, hvilke fremstoed, og blev forelæst Stevnemaalet, hvilket de svarede, at have ei været dermed hos Lensmand Giøen, fordie Engel Giøen havde sagt de ei skulde rejste derhen, ej heller hos Haldor Sævereide forkyndt sam/m/e, da h/an/d svarede dem ved deres Ankomst, at Engel Giøen havde alt været der, ligeleedes passeret hos Willum Hatletvedt.

Haldor Sævereide og Willum Hatletvedt mødte og tilstoed lovlig Varsel faet!! (faaet) ved Engel Giøen.

Lensmand Hans Giøen var vel ved Tinget, men sagde at ei kunde tage til Vedermæle førend h/an/d blev lovlig stevnt som ei endnu skeet er.

Haldor Sævereide og Willum Hatletvedt fremstoed efter Citantens begiæring til Vidnesbyrd og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, da først fremstillede sig

Haldor Hansen SelvEier paa Sævereide som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og efter Hr: Geelmuydens begiæring blev tilspurgt de i den forhen i Rættelagde Reqvisition

anførte Qvæstioner hvortil svarede til 1. Vidnet var hos Niels Hansen da boende paa Eritzvær ..(?) Johannes Eide, hvorhen Willum Hatletvedt var leiet af en anden Mand med denne ustevnte Mands baad, i hvilken Leie paa Baaden var intereseret Vidnet, da Johannes Eide bad at følge med dem paa sam/m/e baad: Vidnet og Willum Hatletvedt havde Ærende efter deres Bæster at hænte hiem fra Ertzvær, da Johannes Eie sagde at have til Ærende at see paa en sortsiet hornet Koe og 1 rødsidet hornet Qvie, hvilke h/an/d og tog hiem med sig paa sam/m/e baad; hvorom paa didRejsen Vidnet syntes nok af Johannes Eides Tale at Johannes Eide havde kiøbt dem. Dette skeede 1775 strax efter eller før Paaske, men førend Som/m/ertinget 1775 her for Skibreedet. 2. Vidnet og Følge skiltes fra Johannes Eide paa Hatletvedt Landet, da hand foer med disse 2 Creature hiem efter til sin gaard; 3. Denne veed intet at forklare. 4. Ja, og Niels Hansen var selv hiemme, men Vidnet saae hverken Fenge(?) (Penge?) givdes(?), eller hørte deres Samtale. 5. besvaret ved forrige qvæstion. 6. Nej vidste ikke selv, ei heller hørte det omspurgte omtale af nogen af de ommelte og indstevnede Persohner. Demitteret.

Willum Ellingsen Hatletvedt Huusmand fremstod og som 2det Vidne aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og svarede paa de til 1. Vidne fremsatte qvæstioner: saasom til 1. ligesom 1. Vidne, med den forskiæl at Johannes Eide sagde, hand vilde hænte 2 Bæster, men talte ei om enten det var hands eller h/an/d havde kiøbt dem. 2. ligesom 1. Vidne. 3. ligeleedes. 4. og 5te ligesom 1. Vidne. 6te ligesom 1. Vidne. Dimitteret.

Johannes Eide fremstod, og declarerede ei at have den tiid selv noget til gode hos Niels Hansen, eller havde kiøbt disse 2 Creature, men efter begiær af en ustevnet Kiøbmand i Bergen hvis qvittering h/an/d foreviiste havde med Niels Hansens minde imodtaget disse 2 Creature paa Niels

1776: 323

Hansens Giæld til sam/m/e Kiøbmand, og vidste hverken af at arresten var giort eller stevnet paa.

Niels Hansen nægtede: at nogen Arrest den tiid var forkyndt hos ham, hvorfor h/an/d ei heller kunde advare andre om nogen Arrest.

Hr: Geelmuyden fremlagde Original Arrest Forretningen udstæd 14 Marti 1774 til denne Acts \følge/ {inddragelse saalydende}.

Hr: Geelmuyden paa sin Fader Hr: Consistorial R/aa/d Geelmuydens vegne begiærede Sagen udsat til tilkom/m/ende Som/m/er ting i henseende til indløbne Omstændigheder da h/an/d sam/m/e tiid agter at indstevne for denne respective Rætt fleere Vidner til oplysning, og agter viidere at paaanke Lensmand Engel Giøens utilbørlige ulovlig vil nu nævne, Adfærd til Sagens Prolongation, Pengespilde for Citanten og videre skade, og derfore da siden venter sig Dommerens rætsindige Paaskiønnende og for viidere Rættens juste(?) behandling i alle ting.

Sagen beroer til Som/m/ertinget 1777.

Nye Sag.

Sr: Leganger loed fremstille de 2 Stevne Vidner Hans Monsen Særvold og Jon Olsen Tuft til at afhiemle, til dette Ting med lovlig mundtlig Varsel at have indkaldet Ole Hatletvedt til at betale sig skyldig værende Tiende 2 Rd: 3 mrk: 12 s:, {…..} Stevne Vidnerne afhiemlede med Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnt som tilført er, men nævnede ei Omkostninger, og talte ei heller med indstevnte selv, da ingen var hiemme i Huuset, men forkyndede for Elling Hatletvedts Kone, og skreev paa Ole Hatletvedts Dør.

Sr: Leganger loed fremsende Regning saalydende. hvorpaa paastod Dom.

Ole Hatletvedt blev paaraabt, men da hand ikke mødte eller møde loed; Saa blev ham givet Rættens Laug dag at svare til Somertinget 1777 første Dag sam/m/e holdes, at svare til Sagen, hvilken Laug dag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde.
Sagen beroer til Som/m/erting 1777.

Nye Sag.
Corporal ved Hr: C: Segelkes Compagnie Manhafte Paul Andersen Drageide anmælte at have med lovlig 14 dages mundtlig Varsel ladet til denne Ræt, tiid og ting indkalde, Torkel Torkelsen Leilænding paa Nedr: Hage, for skyldig værende toe Rdr:, at lide Dom til at betale sam/m/e med Omkostninger skadesløs.
Stevne Vidner Hans Monsen Særvold og Jon Olsen Tuft afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre lovlig at have stevnet saaleedes som tilført er.
Citanten paastod Dom efter indstevningen.
Den indstevnte blev paaraabt men mødte ikke eller møde loed, Thi blev ham given Rættens Laugdag til Som/m/ertinget 1777 førstkom/m/ende at møde og svare til Sagen første Dag Tinget holdes; hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven, og lovlig at lade forkynde.
Sagen beroer til Som/m/er ting 1777.

Nye Sag.
for Rætten fremstillede sig Procurator Sr: Hans Giøen og gav tilkiende, at hand møder for Citanten Anders Nielsen Leilænding paa Kiøen, der til dette Ting, tiid og Stæd har efter forrige tiltale, med mundtlig Stevnemaal ladet stevne Gitle Torkelsen Øvre Boelstad for at giøre en sandfærdig forklaring hvorleedes den omvudnede Laase Pung var kom/m/en udi hands Sængeboe som Broderen Jsach Torkelsen inden Rætten under Eed har forklaret at den der er funden, men i mangel deraf at betale det som var udi Penger som bestoed af et pr: Sølv Spender for 9 Mrk: 4 s: og reede Penge 8 rd: 3 mrk:, samt Processen

1776: 323b

at tilsvare.
Gitle Torkelsen Øvre Boelstad mødte og tilstoed lovlig Varsel, men ellers declarerede intet at viide om det, eller vidste af nogen Pung i sit Huus.
Giøen lagde i Rætten det erhvervede TingsVidne begyndt den 12 oct: 1775 og sluttet 6 Maj 1776 til Actens vedhæftelse. Dernæst loed Sr: Giøen tilføre at som h/an/d ei vilde opholde Rætten med lang Procedur, saa lagde hand i Rætte sin skriftlige Jndlæg dt: denne dags Dato, som blev oplæst og lyder saaleedes. Derefter paastoed Dom.
Gitle Torkelsen Øvre Boelstad tilstoed der var Laas for Sænge buen hvortil Nøglen sædvanlig staaer i, og hvilken Sænge bue staaer hen paa gaarden, og hvor undertiiden ligger Tienere, undertiiden ingen, og erbød sin Eed at intet vidste om bem:te Pung at den var i hands Huus eller hvorleedes der var kom/m/en.
Anders Nielsen Kiøen havde nu ei Pungen hos sig, men lovede sam/m/e at anviise i Rætten førstkom/m/ende Sommerting 1777.
til den tiid Sagen beror.

Nye Tingsvidne Sag.
Sværke Hansen Hiertnes SelvEier paa Hiertnes her i Strandvig Skibreede fremstoed for Rætten, og tilkiende gav, at som vel den hands eiende og paaboende Gaard, bem:te Hiertnes, tilliggende Skov er ansat for sin Andeel af Skov til den i Skibreedet tilliggende Femanger Saug, Men deels som Skoven er fast den eeneste Herlighed som kand siges at tilligge denne

hands Gaard, og deels, at hand maae finde, at skal have med Hustrue og tiltagende Børne flok have det fornødne Ophold, Skoven dertil vil blive det eeneste Middel, da Jorden i andre maader er meget indkneben, saavel til Fæe hauge som lidet Foster, og derfor er sindet, for den Kongl: Trone at indlægge sin allerunderdanigste Ansøgning, om at det allernaadigst maatte blive hannem tilladt, paa denne sin Gaards Lejemaal, hvortil der findes beqvæm Herlighed, at opsætte en Flom eller Bække Saug, og hvortil, foruden det same af egen Skov kand drives, hand angav følgende Skove, af Opdals Skibreede, dertil at kunde lægges, som forhen ei til nogen Saug er lagt, saasom: Malchenes, Kattenes, Hegland og Lille Godøen, og i den henseende paa følgende Qvæstioner til et lov skikket TingsVidnes erhvervelse udbad Almuens Svar. 1. Om hand uden hands Skovs skade eller dens medtagelse i nogen maader er i stand til ..(?) urørt den Andeel som deraf forhen kand være lagt til anden Saug, aarlig kand hugge en 8 Tylter Tøm/m/er, og 2. Om det er dem bekiendt, at forbem:te Skove, af det, nær angrændsende Opdals Skibrede, til nogen Saug forhen er lagt, og om der af disse Skove aarlig kunde udreedes følgende Tømmer, saasom Malchenes paa hvilken Gaard sidder mange Opsiddere 6 tylter, Kattenes 1 tylt, Hegland 2 Tylter, og Lille Godøen 1 tylt, tilsammen med de 8 tylter af Hiertnes 18 tylter, og derefter Saugens Qvantum at blive 600 bord, de 300 til udførsel og de andre 300 til Bøigds fornødenhed? Samtlig Almue svarede \til 1te/ At foruden den Andeel af Hiertnes skov som forhen er lagt til anden Saug nemlig Femanger kand uden sam/m/e Skovs skade eller den at medtage i nogen maade gierne hugges \deri/ over 8 tylter Tømmer, og meget meere Aarlig. og til 2det, At de

1776: 324

Skove Malkenes, Kattenes, Hegland og Lille Godøen af det nær angrændsende Opdals Skibreede, er ey dem bekiendt forhen lagt til nogen anden Saug, og at deraf gierne kand udreedes Aarlig følgende Tøm/m/er uden disse Skoves skade, saasom af Malkenes 6 tylter, Kattenes 1 tylt, Hegland 2 Tylter, og Lille Godøen 1 tylt, tilsam/m/en med de af Hiertnes Skov udreedende 8 tylter, i alt 18 tylter Tøm/m/er, hvoraf Saugens qvantum kand blive 600 bord, de 300 til udførsel og de andre 300 til Bøygds Fornødenhed.
Svercke Hansen Hiertenes var derefter begiærende det passerede som TingsVidne sluttet og sig beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstæd.

Bygsel Seddel
fra Biøndals Eiere ½ deel af grunden til den paa Biøndal staaende Bord Saug til Johannes Olsen, Ole Hejniesen Henanger og Torbiørn Olsen Uglehuus, som eier Saugen, imod 24 s: aarl: Afgift. d. 11 oct: 1776 Mf: H: 14 s:

Pante Bogen til inddragelse
Johannes Olsen Revnes Skiøde til Sværke Hansen Hiertnes paa 16 2/3 Mrk: Smør 25/108 Huud for 140 Rd:, i Hiertenes d: 11 oct: 1776.
Hans Hansen Giøens Obl: til Torjus Hansen Giøen paa 98 rd: 1 prioritet i ½ Løb Smør i Giøen d: 11 oct: 1776.
Tvedts beboeres Udmarkskiæls Contract d: 11 oct: 1776.
Tvedte og Kleps beboeres Skov skiæls Contract d: 11 oct: 1776.
Skiftebrev efter Jsach Halvorsen Aare, hvis Jordegods Udlæg 11 April 1776 i Pantebogen er extraheret.

til udslettelse
Engel Joensen Haavigs Obl: til Hans Hansen Lillevig paa 90 rd: 9 oct: 72 qvitteret den 8 Maj 1776.

Bygsel Seddel
fra Consistorial R/aa/d Geelmuyden til Peder Hansen paa 18 mrk: Sm: og 1 G:sk: i Kleppe d: 1 aug: 1776. Manuf: H: 12 s: Vilkor til Moderen 4 tdr: Korn Aarl:, 3 Kiør, 1 Giældbæst og 4 Smales Foster.

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 12te Octobr: continuerede dette Ting.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b for Waag
med forandring i 4de post. Her i Skibreedet findes slet ingen uskyldsatte Herligheder, og af Qværner findes ei fleere end paa den afvigte Aar forfattede fortegnelse findes anført. 6. post, her i Skibreedet findes ei fleere Sauger, hvorpaa bord skiæres, end Femanger, Sundfiord, Reinesvig, Schielbrigt og Lygre Sauger, hvormed ingen forandring er skeet, ihenseende til deres forfløttelse, item at hvad Bord derpaa har været skaaret, har alleene været vandkantede. 7. Nej af de omspurgte Persohner har slet ingen været eller opholt sig. 8. Dette Skibr:[s] bøjde Lensmand Hans Engelsen har brugt og beboet i Gaarden Giøen 1 Løb 6 mrk: Smør LandLægd. 10. Nei her i Skibreedet findes slet ingen Almindinger eller Skove, ei heller er nogen Hugst skeet i de benificerede Godses Skove.

Den frievillige afgift 24 – 2 – 4
Restance Registeret Sr:(?) er 208 – 3 – 14
Om Aftagene ligesom for Opdal fol: 318a Sandal
Øde Strøegods til Avdrag(?) intet
Øde Strøegods til Jndtægt intet

Saug Angivelsen underskrevet af Ole Bergesen Sundfiord, Anders Andersen Femanger, Heine Olsen Henanger, Steen Samsonsen Lygre, Niels Nielsen Schielbrigt.

Pante Bogen til udslettelse
Sal:(?) Hans Pedersen Kleppes Obl: 14 oct: 1772 til Ommund Larsen p: 31 rd: 3 mrk: 8 s: qvitteret 11 oct: 1776.

til inddragelse
Hans Kleppes Arvingers Skiøde til Ped: Hansen p: ½ Løb Sm: ½ Huud i Kleppe 11 oct: 76.

1776: 324b

Peder Hansen Kleppes Obl: til Ommund Larsen p: 49 rd:, 1 prioritet i bem:te Jordegods d: 11 oct: 1776.
ditto Vilkors Forskrivelse til sin Moder dat: 11 oct: 1776.

Viidere Publiceret
Penge mangel lyst af Steen Stensen Lygre paa Odels Løsning til ½ Løb Smør ¾ Huud i Hiertager i Strandvig Skibreede som Anders Brynildsen paaboer og har kiøbt af \hds: fader/ Steen Lygre d: 12 oct: 1776.

Laug Rættes Mænd til at betiene Rætten for 1777 udnævnet følgende Dannemænd 1. Jon Jonsen Haavig, 2. Engel Jonsen Haavig, 3. Jon Engelsen Dalland, 4. Engel Hansen

Windenes, 5. Anders Anders: Nedre Hage, 6. Hans Monsen Særvold, 7. Siur Olsen Aakre, 8. Engel Hansen Giøen.

Siden ingen viidere havde enten at lade publicere, procedere eller i Rætten at fremføre, blev Rætten for dette Skibreede ophævet.

Høste Ting 1776

for Strandebarn Skibreede den 14de octobr: Rætten administreret af Sorenskriveren i overværelse af Fogden Hr: Kammer Raad Juels Fuldmægtig Hr: Knud Geelmuyden, Lensmanden og meenige Almue samt Laug Rættes Mænd

1. Lars Engedalen 3. Torger Siufsæter 5. Torbiørn Engedalen 7. Torgils Lille Fosse
2. Rasmus Solbiørg 4. Niels Solbiørg 6. Haaver Tordalen 8. Hans Brue

Publiceret allerunder og underdanigst Hds: K: M: allern: bestalling for itzige Sorenskriver Søren Schiøtz samt Andordninger og Stiftets ordres ligesom for Waags Skibreede fol: 312a registeret er.

Pante Bogen til inddragelse
Helje Samsonsen Schielnes Transport paa Fordring hos adskillige d: 14 oct: 1775.

Opsat Sag fra fol: 293 Jon Furhovde contra Niels Fluedalen.
Velædle og Velbyrdige Hr: Lieutenant Ravn paa Citanten Jon Furhovdes Vegne som en enrolleret Soldat og for nærværende tiid commanderet til de Norske gevorbene Regimenter og fraværende, declarerede at Sagen var forliigt og afgiort, og derfor paa hands vegne frafaldet sam/m/e.
Sagen blev af Rætten ophævet.

Nye Sag.
Ole Monsen Schogseide anmelte at have {indstevnt} til dette Ting og Tiid ladet indkalde Niels Siursen Breche, begge Jordbrugere paa bemelte Stæder, til at betale sig skyldig værende tree Rigsdaler som resterer paa accorderede Kiøb for et Øg som Citanten for 2 Aar siden solgte til indstevnte for 11 Rd:, samt at erstatte Processens Omkostninger: Dernæst fremstillede Stevne Vidner Hans Andersen Øfre Waage og Gert Andersen Giærsvig til Søgemaalets afhiemling.
Jndstevnte Niels Siursen Breke mødte og tilstoed lovlig Varsel for Hoved Sag og Omkostninger, men var stevnt for 18 Rd:, nemlig 15 Rd: efter en Revers, hvorfor Citanten nu frafaller Søgemaalet, siden jndstevnte har lovet same forderligst betalt, og da ei heller aldeeles kand siges at være forfalden, da sam/m/e blev præsteret, Men de øvrige 3 Rd:, nægtede aldeeles at være skyldig, men alleene var skyldig 1 Rd: 1 mrk: paa bem:te kiøbte Øg, som jndstevnte fik for 2 Aar siden, hvorefter paastoed, da hand ei var skyldig det paastevnte at blive frie kiendt for at vorde tildømt viidere at betale end af ham er tilstaaet, samt at være befriet for ald slags Udgift af bekostninger i Sagen, siden Citanten ei har krævet sam/m/e, skiønt jndstevnte ei heller har erbuden sig samme at betale.

Citanten paastoed Dom til betaling af de paastevnte 3 dr: samt erstatning af Processens Omkostninger.

Jndstevnte forklarede: at have været rigtig nok accorderet om 11 Rd: 2 mrk: for Øget, deraf betalt 8 rd: 2 mrk: i Penge i et hundrede Sild 2 mrk:, giort for Citanten en Hav Rejse for 3 mrk:, føed for Citanten et Nød en Vinter for 1 Rd:, giør 1 Rd: 5 mrk:, altsaa er ei meere skyldig end 1 rd: 1 mrk:, som hand erbød sig med Eed at bekræfte.
Citanten nægtede foster Løn for Nødet.
Niels Siursen begiærede Sagen udsat til Somertinget 1777 til Contra Stevning og Vidners førelse.
Sagen beror til Som/m/erting 1777.

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte eller noget til Publication …….de(?), beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 15de Octobr: continuerede dette Ting.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b. for Waag
med forandring 4. post. Her i Skibreedet findes slet ingen uskyldsatte Herligheder, og af Qværner findes ei fleere end som paa den afvigte Aar forfattede fortegnelse findes Anført. 6. post. Her i Skibreedet er ey fleere Sauger hvorpaa Bord skiæres, end efterfølgende Femstenevigs, Ness, Rørvig, Torsnes, Kysnes, Aarvigs, Echenes, Aakre, Svindland, Øyerhavn, Dybsland, Wæstervigs, Nettelands, Kiærevigs og Ohme Sauger, hvormed ingen forandring i henseende til forfløttelse er skeet, item at hvad bord derpaa har været skaaret til Bøigds fornødenhed har alleene været vandkantede. 7. Af de omspurgte Persohner har slet ingen været eller opholt sig. 8. Dette Skibreedes Bøigde Lensmand Hans Andersen, har brugt og beboet Gaarden Øvre Waage indeværende Aar 1776, 1 Løb 18 mrk: Sm: LandLægd. 10. Nei her udi Skibreedet findes slet ingen Almindinger eller Skove, ei heller er nogen Hugst skeet i de benificerede Godses Skove.

Den frievillige Afgift Sma:!! (Summa) 28 – 1 – 2
Restance Registerets Sma: 126 – 2 – 15
Om Aftagene ligesom for Opdal fol: 318a. Nerhuus(?) og Giærde
Øde Strøegods til Avdrag intet
Øde Strøegods til Jndtægt intet

Saug Angivelsen underskrevet af Peder Pedersen Næss, Ole Larsen Gjortas..(?) Lars Endr:(?) Hiortaas, And: Kiærevig(?), Ørian Ohme, Helje Schieln..(?), Paul Havneraas, Anders Larsen Sandvig, …s(?) Torbiørnsen Rørvig, Lars Samsonsen(?) Torsnæs, Frantz Butler, Ole Monsen Echenes, Guldbrand A.d……(?), Jon Aarvig,

Laug Rættes Mænd til at betiene Rætten for 1777 udnævnt følgende dannemænd. Fogdens Fuldmægtig og Lensmanden anmelte at her pleier denne udnævnelse ei kunde skee førend hver Aars Sommerting.

Pante Bogen til udslettelse
Peder Jansen (Jonsen) Mit Børsems Obl: til Niels Olsen Schaale paa 60 rd: d: 13 Maj 1771 qvitteret af Creditor 15 oct: 1776.

til inddragelse
Skiftebrev efter Peder Johansen Mit Børsem 23 oct: 1775, hvis Jordegods Udlæg i Pantebogen extraheret.
Niels Olsen Schaales skiøde til Ole Pedersen paa 1 Løb Smør i Mit Børseim d: 14 oct: 1776.

Ole Pedersen Mit Børseims Obl: til Peder Johansen Berge p: 82 rd: 1 prioritet i Mit Børseim 14 oct: 1776.
Johannes Pedersen Yttre Nettelands Skiøde til Cornelius Brynildsen p: ½ Løb Smør ½ Huud i Bogeland d: 14 oct: 1776.
Ole Olsen Lille Fosses Declaration om Myndtlingen Marithe Tostens Datters Odels Rætt i Giære d: 14 oct: 1776.
Skiftebrev efter Steen Jversen Rørvigs Hustrue 17 Sept: 1776.
Skiøde fra sidstmeltes Arvinger til Jver Steensen d: 14 oct: 1776 paa 2 pd: 15 mrk: Sm: ½ Huud i Rørvig.
Skiøde fra Jver Rørvig til Anne Torbiørns Dr: p: 4 mrk: Sm: i Rørvig for 4 rd: d: 15 oct: 1776.
Markeskiels Contract mellem Bakke og Meehuus 15 oct: 1776.
Skiøde fra Wiking Guttormsen til Samson Larsen paa ¼ Løb 3/8 Huud i Hauchenes dat: 14 oct: 1776.

1776: 325b

Høste Ting 1776

for Qvindherrets Skibreede paa Møklebust den 11te Novembr: Rætten administreret af Sorenskriver Schiøtz i overværelse af Fogden Hr: Kammer R/aa/d i h/an/ds Svagheds forfald, h/an/ds Fuldmægtig Sr: Geelmuyden, Lensmand Richart Sørensen og meenige Almue samt Laug Rættes Mænd

1. Torgils Jsachsen Døsseland 3. Johannes J…(?) Tvedt 5. Ole Samsonsen Løfald 7. Knud Knudsen Naterstad
2. Paul Johansen Kiærland 4. Samson Thorsen Stueland 6. Jon Larsen Stor Eekre 8. Lars Olsen Møklebust

Publiceret allerund: og underd: Hds: K: M: allernaadigste Bestalling for jtzige Sorenskriver Schiøtz samt Anordninger og Stiftets ordres ligesom for Waags Skibrede fol: 312a. registeret er.
nok Stiftets ordre til efterlysning efter en Delin[qvent som] er fra Tronhiem arrest Huus undviigt, navnl: Johannes Christopher Blach(?)

Pante Bogen til inddragelse
Skiftebrev efter Hans Tollevsen Sundes Hustrue, 22 aug: 1775, hvis Jordegods Udlæg i Pantebogen er extraheret.

Børne Penges Oplysning til Rente
Niels Olsen Schorpen foreviiste en Pung hvori hand anmelte at skulde være 8 Rdr:, som blev opbuden til Rente, og som ingen forlangte dem at vilde have, blev Pengene med Rættens Segl forseglet, hvilken Arv Comparenten anmelte at være Anne Pauls Datters Arv ved Skifte efter hendes Fader Paul Olsen Echeland i Schaanevigs Skibreede for omtrent 4 Aar siden. Pungen blev ham tilbageleveret.
Johannes Torkelsen Schaale som Formynder for Siri Tørres Datter og hendes Arv 3 rd: 7 s: arvet efter hendes Fader Tørres Tørresen Flakke i Opdals Skibr:, foreviiste en Pung hvori anmelte at skulde være bem:te 3 Rd: 7 s: som hand ærbød til Udlaan paa Rente, og da sam/m/e af Rætten blev opbuden, men ingen dem tilsvarede, eller samme forlangede; blev

bem:te Penge efter Comparentens forlangende med Rættens Segl forseglet og Pungen ham tilbageleveret.

Publiceret
Stiftets Bestalling 28 feb: 1776 til Lars Olsen Møklebust som adjungeret og procederende S.…(?) Lensmand i Qvindherret.

Biørne Skud
Christen Jensen Huusmand paa Natterstad fremstoed og foreviiste en voxen Biørne Huud, som han anmelte af ham var skudt sidste St: Hans Dags tiider, paa Natterstad Udmark, og hvilken Huud hand allereede havde accorderet til bortsælgelse, Almuen var viidende om samme Biørne Skud; hvorefter ham af Fogden blev betalt de sædvanlige Skud Penge 2 Rdr:

Opsat Sag fra fol: 293b. Gudmund Opsanger, contra Johannes Sunde og Hustrue.
Johannes Sunde paa egne og Hustrues vegne mødte efter given Laugdag og vedtoeg lovlig Varsel.
Gudmund Opsanger var ligeleedes ved Rætten tilstæde og paastoed Dom udi Sagen.
Johannes Sunde fremstoed og paa egne og Hustrues vegne af tilbøielighed til forliig, erbød at ville give Gudmund Opsanger og Hustrue en sømmelig Afbigt og Erklæring, betale en Mulct til de Fattige og erstatte Gudmund Opsanger de hidtil foraarsagede Omkostninger.
Da begge Parter derom efter nogen mellemhandling bleve foreenede, saa at Johannes Sunde betalte En Rd: til {Qvind} Huusnæs Kirke Sogns Fattige som nu af Sogne Præsten Velædle og Høiærværdige Hr: Consistorial R/aa/d Riise blev imodtaget, samt betalte til Gudmund Opsanger for foraarsagede Beskyldninger 4 Rd:, som hand imodtog og dermed var fornøiet; Saa giorde og Johannes Sunde inden Rætten

følgende Afbigt og Erklæring: jeg Johannes Sunde declarerer og erklærer hermed for mig og Hustrue Anne Peters Datter, ingen grund eller vrede at viide til de i denne Sag paa og omstevnte Ord og Beskyldninger, eller veed noget enten saadant eller andet usømmeligt eller uanstændigt om Gudmund Opsanger eller Hustrue, eller andet end det som er Ærligt, Christeligt og anstændigt, saa at de paastevnte ord er udsagt i ubesindighed uden tanke eller meening, i ubesindighed og uden Eftertanke, og herved aldeeles tilbage kaldes, døde og magtesløs giøres(?) og mortificeres, og ei enten skal meere ihukom/m/es eller kom/m/e Gudmund Opsanger og Hustrue paa Ærlige gode Navn og Røgte til mindste Forkleinelse. Saaleedes begge Parter forliigt, og sam/m/e paa begge Parters begiæring for Rætten ophævet.

Som ingen viidere indfandt sig [med] at gaae i Rætte, beroer Tingets Continuation til i morgen.

den 12 Nov: 1776 continuerede dette Ting.

Bygsel Seddel
fra Hr: Bruun i Bergen 13 Juni 1776 til Tørres Johannesen [paa] ½ Løb 6(?) mrk: Smør i Møchlebust. Manuaf: Huuset 2 mrk:

Pante Bogen til inddragelse
Richard Sørensen Møchlestad[s] Skiøde til Lars Olsen Møchlebostad p: ½ Løb Smør for 36 Rd: d: 11 Nov: 1776.

Hr: Lieut: Westerbergs Obl: 12 Nov: 1776 p: 99 rd: 2 prioritet i fierdeparten i Sandvig til Erich Aakre og Hans Hi..rteland(?) (Hiorteland?).

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b. for Waag
med forandring 4 post Her i Skibreedet ingen uskyldsatte Herligheder, af hvad Navne gives og nævnes kand. 6. post Her i Skibreedet ei fleere Sauger hvorpaa Bord skiæres, end Helvigen og Onereim hvormed ingen forandring er skeet til forfløttelse, samt at derpaa ei har været skaaret andre bord end de vandkantede. 7. Her i Skibreedet ei været eller opholdt sig af omspurgte Persohner nogen som efter Skatte Forordningen skatte bør. 8. Dette Skibreedes Bøigde Lensmand Richart Sørensen har dette Aar brugt og beboet i G:rden Møklebust før Aftag og i L/an/d Lægd 2 Løb 2 pd: 6 mrk: Smør. 10. Her i Skibr: findes slet ingen Almindinger eller Skove, og altsaa er ingen som derudi har ryddet og der boer, ei heller er derudi nogen slags Hugst skeet, ikke heller anden undermaals tøm/m/erhugst af hvad Navn nævnes kand.

den frievillige afgift S:ma 34 – 3 – 4.
Restance Registeret S:ma 269 – 3 – 14.
Om aftagen ligesom Opdal fol: 318a. Sc: Møchlebust, Kiærland og N: Døsseland.
Øde Strøegods til Avdrag intet
Øde Strøegods til Jndtægt intet

Saug Angivelsen underskrevet af Jver Abelsen Helvig og Jacob Olsen Onereim.

Laug Rættes Mænd til at betiene Rætten for 1777, blev anmelt pleier ei forud at opnævnes.

Ørne Skytterie.
Brynild Olsen tieniste Karl hos Ole Johansen SelvEier paa Schorpe, fremstoed og anmelte, at have afvigte Sommer \1775/ skudt 5 Ørne, og dette Aar ialt 8 Ørne, saaleedes i alt i de 2 sidste Aar ødelagt tretten Ørne hvorom h/an/d var begiærende Rættens attest til derfor paa sit Stæd forventende Belønning; Og da samtlig tilstædeværende Almue svarede: At det var dem bekiendt, saadant tal, og maaskee fleere, af ham disse 2 Aar at være ødelagt, af bem:te Ørne; Saa blev ham derom Sorenskriverens attest meddeelt.

Som ingen efter Udraab mødte med viidere for Rætten at fremføre eller med Sager at gaae i Rætten, blev Rætten for dette Skibreede ophævet.

Høste Ting 1776

for Schonevigs Skibreede paa Gielmervig den 14 Novembr: 1776. Rætten administreret af Sorenskriver Schiøtz, i overværelse af K: Rd: Juels FuldM: Sr: Geelmuyden, Lensmanden Christopher Pedersen samt tingsøgende Almue og Laug Rættes Mænd
1. Østen Mortvedt 3. Jon Lechnes 5. Ole Schoga 7. Niels Fatland
2. Johannes Eide 4. Øria (Ørie) Wigen 6. Niels Grasdal 8. Anders Fatland

1776: 326b

Allerund: og underd: publiceret Hds: K: M: allernaad: bestalling af 28 Marti 1776 til Sor: Schiøtz, samt Anordninger og Stiftets ordres ligesom fol: 312a og 325b registeret er.

Opsat Justitz Sag fra fol: 295 Fogden contra Ole Knap.
Ole Knap mødte paa egne og Hustrues vegne og tilstoed lovlig Varsel saavelsom og det paastevnte, men beklagede sin og Hustrues Fattigdom, som og Almuen bevidnede, og derfor var begiærende at hands og Hustrues bøder maatte aftinges til 1 Rd: den hand erbød sig at betale.
Fogden Hr: Kammer Raad Juels Fuldmægtig Sr: Geelnuyden var bekiendt den instevntes Fattigdom, altsaa modtoeg til Aftingning den anbudne En Rigsdaler, og var begiærende det passerede som Extractum Protocolli beskreven meddeelt, og Sagen ophævet som blev alt bevilget. Udstæd.

Leyermaals Sag.
Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kam/m/er R/aa/d Juel havde til dette Ting ladet indkalde Qvinde Mennisket Anne Peders Datter for begangen Leyermaal med ægteManden Jon Skaffer, at lide Dom til at betale forbrudte Bøder og erstatte Omkostningerne.
Ole Larsen Knap Bøygde Mæster mødte paa indstevntes vegne som var h/an/ds foster datter, og paa hendes vegne baade vedtog lovlig Varsel og tilstoed Forseelsen, men beklagede hendes Fattigdom hvor, formedelst hun intet kunde betale, hvilket og Almuen bevidnede, men for at hun kunde undgaae Fængsel og arrest for Bøderne, vilde Comparenten Ole Larsen Knap ved Andres hielp see at tilveiebringe for hende 1 Rd:, hvormed hand var anmodende hendes Bøder maatte aftinges.
Fogden Hr: Kam/m/er R/aa/d Juels Fuldmægtig Sr: Geelmuyden som var bekiendt indstevntes Fattigdom, antoeg den anbudne Aftingning En Rdr:, og begiærede Sagen ophævet, samt det passerede som Extractum Protocolli beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstæd.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 295a. Fogden contra Jon Skaffer.
Fogden i Rette lagde den holte Undersøgnings Forretning af Stiftt appateret(?), og derefter paastoed Dom.
Jon Skaffer tilstoed baade Forseelsen og lovlig Varsel, men som hand intet eyede at bøde med; som og Almuen bevidnede saadan hands stoere Fattigdom; Saa erbød hand at vilde med \andres/ Laan og Gave see sammen bragt 3 Rd: som hand erbød at betale for at undgaae haardere Straf paa Kroppen.
Fogdens Fuldmægtig Sr: Geelmuyden som baade bekiendt indstevntes Fattigdom og derom saa meget meere af den holte og fremlagde Undersøgnings Forretning overbeviist, \hvorefter den skyldige slet intet eier/ imodtoeg den anbudne Aftingning 3 Rdr: og derefter begiærede Sagen ophævet, og det passerede som Extractum Protocolli sig beskreven meddeelt, hvilket begge deele blev bevilget. Udstæd.

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 295a. Fogden contra Just Eide.
Fogdens Fuldmægtig i Rætte æskede den forhen paatalte Sag imod Just Pedersen Eide i Rætte, og til følge Rættens seeniste ergangne Kiendelse producerede den i Boen holte Undersøgnings Forretning d: 15 Juli sidstleden, til Actens vedhæftelse, og til følge Forretningen paastoed ham straffet, ei alleene for Bøderne med viidere men end og for Sagens Omkostninger, og saaleedes indloed Sagen under Dom.
Just Eide mødte og anmelte at Lucie Ols Datter ved St: Hans Dag sidst er kom/m/en i Barsel Seng og baade hun og Barnet døde, samt tilstoed Forseelsen, men beklagede sin Fattigdom

og indloed Sagen under Dom.
Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Fogden Velædle og Velb: Hr: K: Rd: Juel har her til Rætten indstevnt Just Pedersen Eide for begangne Horerie i sit Ægteskab, at lide Dom til at betale Bøder og erstatte Omkostninger, hvorefter factum er beviist med Præstens attest og indstevntes tilstaaelse, samt til Oplysning ihenseende til forbrudte yderste Formue fremlagt een i hands Boe holden Undersøgnings Forretning, \hvorefter Just Eides halve boe er 26 – 4 – 3 ½ s:/ Da indstevnte har tilstaaet Forseelsen, og intet haft til hands undskyldning at fremføre, Saa kiendes og dømmes for Ræt og hermed afsiges: At Just Pedersen Eide for begangen Horeri i sit Ægteskab bør efter Lovens 6 Bogs 13 C: 25 art: og Fr: 6 Dec: 1743 a. 22 bøde dobbelte Leiermaals Bøder 48 Lod Sølv som er 24 Rdr: til Hds: M: Cassa, samt yderste Formue af hvad hands halve Boe fra Bøderne overskyder med Een Mark 11 skl:, saa og erstatte Stemplet Papiir til Undersøgnings Forretningen 1 mrk: 8 skl: Rættens Gebuhr 5 mrk: 4 s: Stevnings Mænd og Vidner ved Undersøgnings Forretningen 4 Mark, Fogdens Salarium som Actor 1 Rd:, og viidere Stemplet Papiir til Dom/m/en i fald sam/m/e til Execution Udstædes 4 mrk: 8 s: alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.
Udstæd til Fogden …….(?)

Opsat Sag fra fol: 294b. Torbiørn Wiche contra Lars Larsen Wiche.
Torbiørn Wiche blev paaraabt men mødte ikke, ei heller blev fremlagt nogen Laugdag eller anmelte nogen saadan forkyndt.
Lars Larsen Wiche mødte ei heller.
Sagen beroer til Som/m/ertinget 1777 første dag sam/m/e holdes, i fald ingen af Parterne nærmere ved dette ting indfinder sig.

Opsat Sag fra fol: 295b. Thor Holmedal contra Anders Storhoug.
Anders Storhoug mødte og anmelte at Sagen var forliigt; Men siden Citanten ei selv mødte eller møde loed, beroer Sagen til Som/m/er ting 1777 første dag sam/m/e holdes, at Citanten kand møde, og selv eller ved 2de Vidner i fald Sagen er forliigt, frafalde Sagen, som ellers i mangel deraf, og om ingen Møder af Citanten bliver indstevnt, efter forrige Eragtning, fra Rætten bliver afviist og ophævet. beror til S: T: 1777.

Nye Leyermaals Sag,
Fogden V: og V: Hr: K: Rd: Juel har her til Rætten ladet indkalde Marthe Siurs Datter for begangne Lejermaal med gift Mand Torbiørn Knudsen Biøndal, at liide Dom til at betale Bøder og erstatte Omkostninger.
StevneVidnerne Lars Larsen Wiche og Jver Erichsen Øfstebøe fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes mundtl: at have lovlig stevnt som tilført er, og talte med indstefnte selv.
Fogden fremlagde Præstens attest saalydende: Lejermaal i Ægteskab er begaaet i Etne Præstegield, af gift Mand Torbiørn Knudsen Biøndal med Pigen Marthe Siurs Datter af Schaanevigs Præstegield, men tiener paa Haaland i Etne.
Enge Præstegaard den 24 Maj 1776. J: Hegelund
Marthe Siurs Datter blev paaraabt men mødte ikke eller møde loed; Thi blev hende givet Rættens Laugdag at møde til Som/m/er tinget 1777 første dag sam/m/e holdes, og svare til Sagen, hvilken Laugdag blev paalagt Lensmanden hende lovlig med mundtl: Varsel at lade forkynde.
Sagen beroer til S: T: 1777.

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 15 Novemb: 1776 continuerede dette Ting.

da blev publiceret
Pante Bogen til udslettelse
Lars Mehuuses Obl: til Halvor Waldre d: 17 Nov: 1771 qvitteret 15 Nov: 1776.
Mikkel Berhaugs Obl: 16 Nov: 1750 til Ole Erritzland og Ole Onereim qvitteret 15 Nov: 1776.
Kittel Jversen Øvre Sandvig[s] Obl: 13 Maj 1768 til Helje Schielnes og Erich Aakre, qvitteret 15 Mov: 1776.

1776: 327b

Pante Bogen til inddragelse
Lars Mathiassen Mit Ebnes Skiøde til Lars Eliasen Yttre Ness for 300 rd: paa Mit Ebne d: 15 Nov: 1776.
Ørie Johanesen Markhuus Vilkors Conract til sin Fader Johannes Markhuus og Hustrue, af Markhuus d: 14 Novembr: 1776.
Peder Knudsen Mehuus Obligation til Halvor Tørresen Valdre paa 60 Rd: 1 prioritet i Mehuus d: 15 Nov: 1776.
Mikkel Berhaugs Obligation til Jørgen Jonsen Ørevig, Gudmund Olsen Leervig, og Tørres Tørresen Holmedal paa deres Myndtlingers vegne for 70 Rd: 1 prioritet i Berhaug d: 15 Nov: 1776.
Erich Sævereides Contract paa Vilkor til h/an/ds Moder Siri Ørians Dr: af Sævereide d: 15 Nov: 1776
Tollev Wiches Contract med Lars Larsen om Odels Rætten til Flesche at skaffe sidstmelte fra alle Pretendentere d: 15 Nov: 1776.
Erich Aakre, Helje Schielnes og Siur Hesvigens Skiøde til Kittel Jversen paa 2 pd: 21 ¼ Mrk: Smør i Øfre Sandvigen d: 15 Nov: 1776.
Kittel Jversen Øfre Sandvigens Obl: til Erich Aakre paa 230 rd: 1 prioritet i 1 Løb Smør 1/3 Giedskind i Øfre Sandvigen d: 15 oct:!! (Nov:?) 1776.

Bygsel Sedler
Lambrigt Larsen Tungesvigens til Christopher Jansen (Jonsen) paa 1 Løb 18 mrk: Smør i Tielle 14 Nov: 1776 til Tungesvigen bliver ledig efter Contract 14 Juni 1776. Manuf: 12 s:
Lieut: Willum Dahls til Aschaut Olsen paa 2 Løb 18 mrk: S: i halve Handeland 12 Nov: 1776. Mauf: H: 16 s:
Anders Storhaugs til Hans Larsen Bogstøe p: 17 mrk: S: i Bogstøe d: 15 Nov: 76. Manuf: H: 4 skl:

Pante Bogen til udslettelse
Lars Larsen Wikes Obl: til Forv: Elkiær paa 200 rd:, qvitteret af Creditor d: 15 Nov: 1776 ellers d: 30 Sept: 1769.
Halvor Udagers Obl: til Tørres Storhaug p: 46 Rd: 24 s: d: 13 Nov: 1758, qvitteret af Creditor 15 Nov: 1776.

Pante Bogen til inddragelse

Tollev Torkelsen Næsses Skiøde paa 1 pd: Smør i Fleske til Lars Larsen Wiche for 100 Rd: d: 14 Nov: 1776.
Lars Larsen Wiches Skiøde paa Wiche 1 Løb 2 pd: Smør til Tollev Torkelsen Flesche for 550 rd: d: 14 Nov: 1776.
Ole Johansen Næss Obl: til Forv: Elkiær paa 200 rd: 1 prioritet i Jndre Ness d: 15 Nov: 1776.
Tørres Holmedals Skiøde paa Udager 1 Løb 1 pd: 12 mrk: S: til Halvor Larsens Enke for 100 rd: d: 14 Juni 1776.
Kari Niels Datter[s] Obl: til Tørres Holmedal paa 100 rd: 1 prioritet i Udager 1 Løb 1 pd: 12 mrk: S: 14 Juni 1776.

Som intet viidere i dag forefalt, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 16 Novemb: 1776 continuerede dette Ting.

Pante Bogen til inddragelse
Wiking Sioes Obl: til Ole Nielsen Tungesvig paa 27 rd: 1 prioritet i halvdeelen i Sioe d: 15 Nov: 1776. (Sioe ligg i Fjelberg skpr.)

Fogdens Regnskabs Tingsvidne ligesom fol: 312b. for Waag \og 326a Qvindherret/ med forandring 4. post Her fantes ingen uskyldsatte Herligheder. 6. post Ei flere Sauger end Handelands 2 Sauger, Wahlens, Storhaug, Wiigs, Gielmervigs, Nordebne og Eilervigs, hvormed ingen forandring i henseende til forfløttelse er skeet, og hvad bord derpaa har været skaaret til Bøjds fornødenhed har alleene været vandkantede. 7. post. Af omspurgte Persohner ingen uden Jens Undal, paa Giæstgiveriet Toftewaagen, som ei har haft anden Næring og brug end for den Rejsende at holde fornøden Forflegnings Vahrer. 8. post. Dette Skibredes Bøide Lensmand Christopher Pedersen for dette

som de foregaaende Aaringer brugt og beboet i Gaarden Gielmerviig 2 Løb 2 pd Smør Land Lægd.

Den frievillige Afgift S:ma 13 rd: 4 s:
Restance Registeret S:ma 733 rd: 0 mrk: 4 9 s.
Om Aftagene ligesom for Opdal fol: 318a med Navnens (Navnenes) forandringer.
Øde Strøegods til Avdrag Blaateigen, Blomie, Lundalen.
Øde Strøegods til Jndtægt Ditto gaarde.
Saug Angivelsen underskrevet af Johannes Handeland, Jens Undal, Ole Schogen, Ommund Tvedt, Christopher Gielmervig, Lars Steensen, Wier Eilervig.

Laug Rættes Mænd til at betiene Rætten 1777, nye i Eedtaget
Østen Mortvedt, Ørie Larsen Wiche, Jon Larsen Lechnes, Ole Andersen Schoge.

Pante Bogen til inddragelse
Peder Larsen og Lars Larsens Skiøde til Kittel Jversen paa Odels Pretension paa Øfre Sandvigen d: 15 Nov: 1776.

Pante Bogen til udslettelse

Johannes Olsen Løvigens Obl: til Elias Næss 31 Dec: 1774 qvitt:t af Creditor 14 Nov: 1776.
Do: til do: p: 49 rd: 2 priorit: 7 feb: 1776, qvitt:t af Creditor 14 Nov: 1776.

Pante Bogen til inddragelse
Johannes Olsens Skiøde til Ole Christensen paa Tielflaat 16 Nov: 1776.
Ole Christensens Obl: til Elias Næss paa 298 Rdr: d:t 16 Nov: 1776.

Som ingen viidere ved Rætten havde at fremføre, blev Rætten for dette Skibreede ophævet.

Høste Ting 1776

for Etne Skibreede paa Giærde Tingstæd den 18 Nov: 1776. Rætten administreret af Rættens Betient itzige Sorenskriver Schiøtz i overværelse af Fogden Hr: Kam/m/er R/aa/d Juels Fuldmægtig Geelmuyden, Lensmanden Christen Hansen Frethe og samtl: tingsøgende Almue samt Laug Rættes Mænd
1. Hans Rivaasen 3. Ole Birkenes 5. Ole Brøndeland 7. Gotschalk Markschaar!! (Matschaar?)
2. Aadne Wee 4. Tiæran Silde 6. Johannes Støele 8. Samuel Rame

Da allerunderd: og underdanigst blev publiceret Hds: M: allern: Bestalling for Sorenskriver Schiøtz d: 28 Marti 1776, Anordninger og Stiftets ordres som for Schaanevigs Skibreede fol: 326 registeret er.

Pante Bogen til inddragelse publiceret
Ellev Siursens Obl: til Mad: Tænnebye i Bergen d: 4 aug: 1776, protocolleret i Pantebogen, vide sam/m/es Paategning.
Ditto Obligation til Thomas Zibrantsen paa 70 rd: d: 20 Dec: 1775 protocolleret vide sam/m/es Paategning i Pantebogen.

Opsat Sag fra fol: 298b. Lars Osnes contra Svend Fittie.
Lars Osnes blev paaberaabt, men mødte ikke.
Svend Fittie mødte og melte Sagen var forliigt.
Rætten siden Sagen nu det andet Ting har staaet uden …….(?), loed andkom/m/e paa, om Lars Osnes endnu med (ved?) Tingets holdelse indfinder sig, i mangel deraf Sagen afviises til nye Jndstevning.
Dagen efter mødte begge Parter og declarerede Sagen forliigt og ophævet/

Opsat Justitz Sag fra fol: 298b. Fogden contra Torbiørn Biøndal.
Fogden loed fremlægge een den {….} 10 Juli 1776 holden Undersøgnings Forretning til Actens vedhæftelse og hvorefter h/an/ds Boes Formue er kun 33 Rd: 5 mrk: 4 s: Derimod Giæld 49 Rd: 3 mrk: 6 s:, derefter Hr: Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kam/m/er Raad Juel paastoed Dom.
Torbiørn Knudsen Biøndal beklagede sin yderlige Fattigdom saa hand intet kunde betale, og var gam/m/el svag og Krøbling saa hand intet kunde fortiene, men ved Laan og hielp af andre vilde faae samlet En Rd:, som hand erbød i Aftingning og bad h/an/ds Bøder derimod aftinget, da Erich Næsse for sam/m/e En Rd: caverede til Som/m/er tinget næstkom/m/ende at blive betalt.
Almuen bevidnede jndstefntes Fattigdom, Alder, Svagelighed og Gebræklighed.

Hr: Fogden V: og V: Hr: K: Rd: Juels fuldmægtig Sr: Geelmuyden som af holte undersøgning forretning overbeviist om indstevntes fattigdom, og handes!! (hands) Alder og Skrøbelighed er

1776: 328b

Øyensynlig, antoeg til Aftingning det giorde Tilbud, naar sam/m/e med 1 Rd: bliver betalt, hvorefter begiærede det passerede som Extractum Protocolli sig beskreven meddeelt, og Sagen ophævet som blev bevilget. Udstæd.

Opsat Sag fra fol: 299a. Fogden contra Jngemon Haaland.
Jngemon Haaland mødte og tilstoed lovlig Varsel til at lide Dom for Løsgiængerie, men forestillede, at var hos h/an/ds Moder som var en HuusQvinde, paa omtrent et par Aar, indtil hun for et Aars tiid siden døde, og havde hun da ingen Anden tilsyn eller hielp end ham, hvorefter da hun var død, hand giftede sig og kiøbte og indløste en Jord kaldet Ouestad hvor hand nu boer; tilstoed ellers vel, at medens hand var hos sin Moder, Arbeidede hand undertiiden hos een og anden for Dagløn, da hands Moder ei var ganske sengeliggende førend det sidste Aar hun levede; Men havde ei heller formedelst h/an/ds Moders Svaghed søgt nogen tieniste, da ingen vilde have ham, siden h/an/ds Moder behøvede hands tilsyn, og hun boede i en Stue, som h/an/d havde opbygt for hende.
Actor siden de fremførte undskyldninger syntes antagelige, frafaldt Sagen, som saaleedes blev ophævet.

Opsat Justitz Sag fra fol: 299 Fogden contra endeel Drenge for Handel.
Af indstevnte mødte Osmund Norem, Halvor Tveite, Jon Tesdal, Johannes Steene, Ole Fosse, Og Even Sille, \Zacharias Sille/ som tilstoed at være lovlig stevnt {at liide Dom} for utilladelig Handel at liide Dom, da fremstoed
Osmund Norem, og tilstoed at vel kand have kiøbt og solgt nogle Smaler, somme Aar lidet og som/m/e Aar intet, og er hiemme hos sin Fader hvor hand ei faaer anden Løn,
Halvor Tveite forestillede, at være i bestandig tienister hos sine Forældre, og har alleene af den Aarsag, at hand kand have udlagt og giort forskud til Skatten for een og anden Bonde, hvorfor hand ikke har faaet andet i betaling, end levende Creature, {som hand har} været nød til at sælge samme,
Jon Tesdal mødte, og nægtede andet at have handlet, end stundum kiøbt og solgt en Hæst, hvori hand har været interresseret med sin Fader, og hvad hand har kiøbt, har hands Fader taget imod, {er} ellers hos sin Fader i Tieniste.
Johannes Steene mødte og sagde hands Handel har ey været stoer, da hand kun om Høsten kand have kiøbt nogle Smaler toe á tre støkker, som har været for hands Hosbonde, og naar der har flødt noget over, har hands Hosbonde givet ham det. Har vel selv af egne Penge laant en Mand nogle Penge, og taget levendes Creaturer igien og solgt, som kand have været en gang om Aaret, og naar h/an/ds Hosbonde ei har vilde haft det, har hand solgt det til andre.
Ole Fosse forestillede, at være hiemme hos sin Fader, og har aldrig kiøbt noget førend denne Vaar, da hand kiøbte en Hæst for sin Faders Penge, og har solgt den igien strax efter, da hands Fader fik Pengene.
Even Sille fremstoed og erklærede at være hiemme hos sin Moder en Enke, der har en Løb i brug og har ei andre tienere end Comparenten og h/an/ds broder Zacharias som begge ere Soldater, og har Comparenten, ey handlet førend i Aar et pr: Hæste, og et Aar før, nogle Smaler, som hand har solgt igien og Pengene modtaget af hands Moder som sam/m/e tilhørte.

Jhenseende til Ole Fosse og Even Sille frafaldt Hr: Kam/m/er Raad Juels Fuldmægtig Sr: Geelmuyden efter berættede Omstændigheder, Søgemaalet.
Baar Øchland og Jacob Gravelsæter mødte ikke: thi fremstoed Stevne Vidnerne Jens Nielsen Huuusmand paa Fittie og Daniel Torbiørnsen paa Fittie, som aflagde Eed og saaleedes afhiemlede lovlig til dette Ting og tiid at have indstevnt Baar Øchland og Jacob Gravelsæter at lide Dom for utilladelig Handel.
Sr: Geelmuyden siden disse 2de bliver at give Laugdag, forbeholdt sig Paastand til Som/m/ertinget 1777 til Dom i Sagen.
Rætten siden Baar Øchland og Jacob Gravelsæter ikke mødte eller møde loed, gav disse udeblevne lovlig Laugdag

1776: 329

til Som/m/ertinget 1777, første dag sam/m/e holdes, at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag blev paalagt Skafferen Jens Nielsen med et andet Stevne Vidne lovlig de indstevnte og udeblevne \mundtlig/ at forkynde. Sagen beroer til Som/m/er tinget 1777.

Opsat Sag fra fol: 299b. Gert Aalvigen contra Gunder Tesdal.
Gunder Tesdal mødte og tilstoed lovlig Varsel baade ved Stevning og Laugdag, men begiærede Sagen udsat til Som/m/ertinget 1777, for at faae ført Vidner i Hardanger.
Siden Geert Aalvigen ikke mødte eller møde loed og ei har giort Paastand til Doms, beroer Sagen til Som/m/ertinget 1777 første dag samme holdes, da Gunder Tesdal haver at fremlægge sit agtende TingsVidne i Sagen.

Opsat Sag fra fol: 208b, 261, 300, Henrich Eecheland contra Steene Mænd.
Henrich Eecheland mødte og forestillede at have til dette Ting og tiid indstevnt Hr: Cancellie Raad Boalth i Bergen, Niels og Peder Steene, at høre Vidner \stevnte og ustevnte/ at liide Dom, samt som Vidner under Faldsmaals Straf Magdele Osmunds Datter Hustrue til Christopher Grindem, Jngeborg Osmunds Dr: Ryg, Hustrue til Halvor Ryg, Kari Aasels Datter ugift Huusqvinde paa Fosse, Erich Sørensen Grindem Huusmd: p: Grindem, Niels Aslachsen Ryg Huusmand paa Ryg, Jens Nielsen Huusmand paa Fittie, Daniel Torbiørnsen og Siur Johansen,
dernæst fremstillede som Stevne Vidner Jens Nielsen Fittie og Daniel Torbiørnsen til Huuse paa Fittie til Stevnemaalets afhiemling, som afhiemlede at have stevnt Niels og Peder Steene som ovenmelt, og som Vidner under Faldsmaal Magdele Grindem, Niels Aslachsen, Jens Nielsen, hvilket de under Lovens Eed med oprakte fingre bekræftede. De Stevne Vidner som har stevnet Hr: Cancelli R/aa/d Boalt, neml: Zacharias Hovland og Jon Rame venter Citanten ei førend i morgen, hvorefter hand begiærede Sagen til i morgen efter deres afhiemling at beroe. fol: 330a

Nye Sag.
Zacharias Erichsen SelvEier paa Silde anmelte at have til denne Rætt indkaldet Tiæran Erichsen ligeleedes SelvEier paa Silde, for at sidstmelte denne Sommer har hiem ført og raget i Saater det Høe som Citanten har slaget paa formeentlig sig tilhørende Eng grændsende til jndstevntes Eng, til at lide Dom til Høets erstatning og Processens Omkostningers skadesløse betaling, hvorom til Vidner er indstevnt under Faldsmaals Straf som Vidner Johannes Gundersen Silde og Otto Jonsen Støele:
Til hvilken jndstevnings afhiemling fremstillede som Stevne Vidner Jens Nielsen og Daniel Torbiørnsen begge til Huuse paa Fittie, som og med Lovens Eed med oprakte fingre bekræftede saaleedes mundtlig lovlig at have stevnet som tilført er.

Tiæran Erichsen mødte og vedtoeg lovlig Varsel, men paastoed at der intet nedsat Skiæl eller Skifte Stene er paa omstevnte Stæd, til hinder, at jo det Høe som indstevnte har hiemført, er slaget paa den, den indstevnte tilhørende Eng, hvor af den indstevnte ogsaa forrige Aar har slaget og hiem ført baade Høe og Haa uden Anke.

Citanten foreviiste en Markeskiæls Forretning af forrige Sorenskriver den 7 og 8 April 1775, hvor pag: 7 meldes at tilhøre jndre Parten som ved Lod tilfaldt det brug Citanten nu har, en smal Strimmel afdeelt med 3 Mærke Steene, een inden i, og een uden i Ole Flækket samt een ude paa Leytet. fra hvilken eene Steen inden i Ole Flækket, i lige Linie til Huuset, Lille Stuen[s] Vestre hiørne eller Nov, Citanten tilhører det paa nordre siden, saaviit er Eng men Ageren som gaar forbie Linien, tilhører Citanten alt; Paa sam/m/e nordre siden er det at indstevnte har hiem ført det af Citanten slagne Høe. Men tilstoed at fra denne Steen inden i Ole Flækket til Huuset er ingen Steene nedsat som h/an/d meldte blev forsømt.

Jndstevnte Tiæran Erichsen tilstoed det at være rigtig Skifte som Citanten har anmelt, og der norden for, har indstevnet!! (indstevnte) ei heller slaget eller

1776: 329b

hiemført Høe.

Vidnerne fremstoed som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed, da fremstoed som

1te Vidne Johannes Gundersen Selv Eier paa Silde som aflagde Eed med opragte fingre efter Loven og forklarede: At i Som/m/er i Høe Slaatten kaldte Zacharias Sille Vidnet hen imellem Ole Flækket og Huusene, der Citanten viiste et støkke Eng udenfor Lille Stuen som hand sagde at have slaget, men Tiæran Sille hiemførte, og var nu ei paa Pladsen, som og Tiæran Sille tilstoed med formeenende at høre sig selv til, hvilket Citanten modsagde som sig tilhørende, men {Citanten …..} Vidnet hverken eftersaae eller gik af Linien fra Ole Flækket til Lille Stuen saa ei veed enten det var paa nordre eller syndre side af Linien \der var hiemført/ ei heller veed hvor meget Høet kunde være. Dimitteret.

Fremstoed 2det Vidne Otto Jonsen Støele som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede ord til andet ligesom 1ste Vidne. Dimitteret.

Rætten, som maatte erfare at i foreviiste Markeskiæls Forretning den omtvistede Strækning ei er beskrevet eller med Mærkesteene adskilt, Vidnerne ei heller kand beskrive eller har gaaet eller efterseet Strækningen som er et nye Skiæl imellem toe separerede Bruug!! (Brug) som før har været et samlet Bruug, kunde altsaa ikke imod Lovens 1 Bogs 16 Cap: paadømme denne Sag uden paa Aastædet, hvorhen den sig formeentlig forurettede paalægges at stevne og søge sin Contra Part, saaleedes denne Jndstevningen her fra Rætten afviises.

Som aftenen paatrængede beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 19 Nov: 1776 continuerede dette Ting og betient som gaars Rættes dag

da blev publiceret
Pante Bogen til inddragelse
Peder Steenes og fleeres Skiøde til Jan Hansen paa Ryg d: 18 Nov: 1776.

Opsat Sag fra fol: 300b. Christen Frethe contra Steen Sæbøe.
Citanten Christen Frethe Lensmand paastoed Dom til Bøder og Omkostningers skadesløse erstatning.

Steen Larsen Sæbøe formeente at have ey talt Lensmanden for nær, og indloed Sagen under Dom til befrielse.

Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Lensmanden Christen Hansen Frethe har indstevnet Skoeleholder Steen Larsen Sæbøe for at have talt usømmeligt om ham, hvorfor Citanten har paastaaet indstevnte tildømt at liide Dom og erstatte Omkostninger. Citanten har beviist Søgemaalet med 3de eenstemmige Vidner, at indstevnte har sagt beskyldning om Citanten, at om hand som \er/ Lensmand havde vidst at fortiene 3 Mrk: og drikke til, havde hand nok selv gaaet. Da nu Lensmanden som en Bestallingsmand har besøeget Skoeleholderen med 2 Mænd fornøden assistance, og ei i sin[e] Bestallings Forretninger bør ilde omtales eller haanlig foragtes, Saa kiendes og dømmes for Rætt og hermed afsiges, at Steen Larsen Sæbøe for brugte utilbørlige og paastevnte Ord som ei skal kom/m/e Lensmand Christen Frethe til mindste forkleinelse paa sin Bestalling eller gode Navn og Røgte, skal bøde til Giærde Sogns Fattige efter Lovens 6 Bogs 21 Cap: 4 art: fiire Mark danske, og erstatte Citanten Sagens Omkostninger med 2 Rd: 4 mrk:, alt at efterkom/m/es inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven. Sendt Præsten

1776: 330

Opsat Sag fra fol: 300b. Erich Wættestøe contra Steen Sæbøe.
Steen Sæbøe mødte og tilbød forliig, og i fald sam/m/e af Citanten antages, vil Comparenten giøre han tilbørlig Erklæring, i mangel deraf h/an/d forbeholdt sig Contra Vidner til afbevise Citantens Søgemaal.

Citanten paastoed Dom, og først ført og afhørt sine forelagde Vidner.

Derefter Steen Sæbøe erbød at erstatte Omkostninger \2 Rdr:/ og giøre Erklæring, hvilket tilbud Citanten modtoeg, hvorefter Steen Sæbøe giorde Citanten den Erklæring, at om h/an/d havde sagt de omvundne Ord som h/an/d ei mindes, veed h/an/d dertil ingen Reede eller grund, eller veed andet om Citanten end Ærligt og sømmeligt, og intet til h/an/ds gode Navns forkleinelse i mindste maade. Derpaa de med haandrækning bekræftede deres forliig, og Citanten frafalt Sagen som derpaa af Rætten blev ophævet.

Opsat Sag fra fol: 301 Steen Sæbøe contra Erich Wættestøe.
Begge Parter mødte og declarerede Sagen forliigt og ophævet.

Opsat Sag fra i gaar fol: 329a. Henrich Eecheland contra Steene Mænd.
Zacharias Hovland og Jon Rame fremstoed og under Lovens Eed med oprakte fingre bekræftede at have saaleedes som tilført er, lovlig og mundtlig stevnet \V: og V:/ Hr: Canc: Rd: Boalth i Bergen for over 4 uger siden, og talt med ham selv.

Peder Steene mødte paa egne og Niels Siursen Steene som er døv, h/an/ds vegne. \V: og V:/ Hr: Cancellie Raad Boalth fremsendte Skrivelse til Rætten som ei formedelst skreven paa ustemplet Papiir kand fremlægges, hvormed tilstoed Jndvarslingen.

Vidnerne fremstoed som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed. hvorpaa fremstoed som

1te Vidne Christopher Aslachsen SelvEier paa Grindem h/an/ds Hustrue Magdele Osmunds Datter som aflagde Eed og forklarede: At omtrættende Støels beite eller Sætter beite ere skilt fra Steene Bøe med en Elv, hendes Fader har boet paa Steene og er død for langt over 20 Aar siden, til hands død var Vidnet hiemme hos ham i 17 Aar omtrent, i den tiid begge Steene Mænd støelede paa Høilands Støelen og hver Mand gav der 2de Dages Arbeide for Beitet, i den tiid i 2de Aar støelede Steene Mænd paa Ryge og Eechelands Støelen, hvor hun ei hørte at Steene Mænd havde Rætt eller deel, men hørte at hendes Fader sagde hand fik

gaae til Ryg og beede at slippe der paa Støelen, og da hand kom fra Ryg, sagde h/an/d at h/an/d fik Lov til at kom/m/e der med alle sine levende Creaturer, siden efter disse 2 Aar søgte de igien Høilands Støelen, hvor de havde Huus, men havde intet Huus paa Rygs og Eechelands Støelen, saa de, de 2 Aar de der var, var det eene Aar i Rygs Støels Huus og det andet Aar i Eechelands Støels Huus. har ellers hørt at skal være Kan og Mærke imellem Echelands og Rygs Støele, men veed ei hvor skal være. Har tillige hørt, men veed ei af hvem, at skal være et Kan for Steen Støel, efter en Bæk kaldet Steen Støels Bekken, {dog} veed ikke om Steene Mænd har haft nogen Rætt efter dette Kan, eller ikke.

2det Vidne Halvor Knudsen Rygs Hustrue, Jngeborg Osmunds Datter, hvis Mand er Selv Eier paa Ryg; Men da hun erklærede at hendes Mand og de øvrige Beboere paa Ryg har Part og deel i det omtvistede Sæter og Støels Beite; Saa ansaae Rætten hende alt for partisk som Vidne, og da hun vil vidne i sin egen Sag, og ingen er paa Hr: Cancellie R/aa/d Boalts vegne, hvorfor ei heller forsvarlig hende til Eed og Vidnesbyrd, med mindre det skeer med Hr: Canc: Rd: Boalts Concence,

1776: 330b

at admittere.

3. Vidne Kari Aasels Datter ugift Huusqvinde boende under Fosse, aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede at Støele-Beitet er beliggende som 1te Vidne har forklaret, og har for omtrent 20 Aar siden, tient i 3 Aar paa Eecheland, i hvilken tiid Steene Mænd støelede paa Højands Støelen, undtagen et Aar, da Steene Mænd bad om Lov hos hendes da værende Huusbonde paa Eecheland \Citantens Formand/ at støele paa Eecheland og Rygs Støel som og blev tilladt, og hvorfor, som Vidnet ei andet veed end var for Beitet, efter som hendes Hosbondes sigende, af Niels Steene blev betalt 24 skl: saaviit mindes eller og en Mark, siden den tiid har, vel hørt og seet at Steene Creaturer har været paa Rygs og Eechelands Støel, men veed ei enten derfor har betalt eller ikke: Veed slet intet om nogen Kan eller Skiæl enten imellem Eecheland og Rygs, eller saadant for Steene Støel. Dimitteret.

4. Vidne Erich Siursen Grindem mødte ikke, og k/an/d ei forelægges som ei stevnt.

5te Vidne Niels Aslachsen til huuse hos een af Ry\g/s Beboere paa Vilkor af gaarden, men eier selv ingen Part i Ryg. aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede at det omtvistede Sæter beite er beliggende saaleedes som 1. Vidne forklaret haver; har eyet Jord paa Ryg en snes Aar, som hand for 9 Aar siden har afstaaet og solgt, i hvilken tiid over 20 Aar fra nu af, Steene Mænd har støelet og sætret paa Rygs og Eechelands Støel, og veed ei at der blev betalt noget derfor, som og da Citanten boede der, de intet betalte, ei heller blev fordret af Vidnet betaling hos de Steene Mænd, da det var i Villie og Venskab, efter de Steene Mænds begiæring, da de dertil bad om Lov hos Vidnet, og tænker skeede og hos hands Grander. ellers veed ei enten Steene Mænd havde Rætt eller ikke dertil, da intet har hørt derom, uden afvigte Som/m/er da Hr: Cancellie R/aa/d Boalt var paa Stædet, at der blev talt om 4 skilling som hver Aar, men veed ei hvormange Aar af Steene Mænd var betalt til Mændene paa Ryg, da Steene Mænd sagde: det var betalingen for Veeden, hvortil Niels Torstensen boende paa Ryg sagde: det var saa, hvilken Veed Vidnet tænker var den de brugte paa Støelen: Siden efter sam/m/e tiid sagde Niels Torstensen, at det var saa afgiort at Steene Mænd skulde give 4 skl: for at Steene Mænd skulde ikke eie noget i Støelen, men talte ei om hvor mange Aar de 4 skl: var betalt: Vidnet har hørt der er Kan imellem Ryg og Eechelands Støel, men veed ingen Kan for nogen Støel til Steene, skiønt fra h/an/d var et Barn har hørt et stæd kaldet Steene Støel, men har ei hørt om det hører Steene Mænd til, eller ikke, skal ellers ligge sønden for Steen Støels bækken nærmest Eecheland, Demitteret.

6te Vidne Jens Nielsen Huusmand under Fittie fremstoed, aflagde Eed og forklarede: At veed ei andet om denne Sag, end da Vidnet stevnede Niels Tostensen Ryg, da Niels Tostensen

Ryg sagde: At have faaet 4 skl: fra Halvor Ryg, som var fra Steene Mænd for Støels beitet, Aarlig siden Jon kom til Ryg som før har boet paa Steene, som er 5 eller 6 Aar siden, men før havde sligt ei til ham været betalt. Dimitteret.
7. Vidne Daniel Torbiørnsen til huuse under Fittie, aflagde Eed og forklarede: At var med næstforrige Vidne

at stevne, da Niels Tostensen sagde ligesom næstforrige Vidne forklaret haver. Dimitteret.
8. Vidne Siur Johansen fremstoed, aflagde Eed og forklarede: At have tient 4 Aar paa Eecheland i Citantens Formands og hands Enkes tiid, {…} og kom derfra for 14 Aar siden, da i den tiid de Steene Mænd havde deres Creaturer paa Rygs og Eechelands Støel men veed ei om Steene Mænd bad om Lov dertil, eller ikke, ei heller veed om nogen betaling af Steene Mænd, men den eene Mand paa Steene giætlede sin Anpart imod Beboeren paa Eecheland. Dimitteret.
Citanten derefter paastoed Dom til at Steene Mænd skal fraholde sig Beitet, og betale Processens Omkostning 9 rd: 4 mrk: 4 s:
Peder Pedersen Steene fremstoed paa Hr: Cancellie Raad Boalts vegne og anmelte at have paa hand Vegne contra ladet indstevne Henrich Eecheland, {….. …….} at paahøre Vidner og liide Dom i denne Sag, samt at betale Processens Omkostninger, saa og indstevnt som Vidner under Falds maal Niels Aslachsen Ryg, Niels Torstensen Ryg, \og/ Ole Fosse, alle med lovlig mundtlig Varsel til denne tiid og ting at møde:
Til saadant at afhiemle fremstillede som Stevne Vidner Jens Nielsen og Daniel Torbiørnsen begge fra Fittie som under Lovens Eed med oprakte fingre, afhiemlede saaleedes lovlig at have stevnt som tilført er.
Rætten tilspurte Stevne Vidnerne, om de ei haver stevnet de forhen i Sagen førte Vidner til disse Contra Vidnesbyrd at anhøre, dertil de samtlig svarede Nej.
Rætten da ingen fuldkom/m/en lovlig Stevning til disse Vidners førelse er skeet, kunde ikke tillade sam/m/es afhørelse førend alle de forhen i Sagen førte Vidner, til disses Vidnesbyrd imod de førstes at anhøre, lovlig stevnes efter Lovens 1 Bogs 13 Cap: 13 art:, men udsatte Sagen til saadan mangels opfyldelse med Continuations Varsel, til Som/m/er tinget 1777, første dag sam/m/e holdes.

Nye Sag.
Zacharias Hovland som Laugværge for Erich Zachariassens Enke, anmelte at have indstevnet een hendes Søn Tiæran Erichsen Silde til at underskrive en Contract som er forfattet den 18 Juni 1776, og indrættet til hands og yngre Broder Zacharias Erichsens underskrift, hvorefter hver skulde svare Citantinden deres Moder Vilkor, halvedeelen af Contractens indhold, da {Tiæran} \Zacharias/ Erichsen har Skiøde paa den halve Jord tinglyst 18 Juni 1776, protocolleret Pantebogen Nr: 3 fol: 15, og er villig sam/m/e Contract at underskrive, men Tiæran Erichsen som forhen er skiødet den anden halve Jord, er uvillig sam/m/e Contract at underskrive, hvortil Citantinden ved Dom vil vente ham tilpligtet, samt Omkostninger skadesløs at erstatte.
Til StevneMaalets afhiemling fremstillede Stevne Vidner Jens Nielsen og Daniel Torbiørnsen begge fra Fittie, som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre at have stevnet Tiæran Silde til at liide Dom til at underskrive Vilkor brevet, og til at betale Omkostninger, men ei til at høre Vidner.
Zacharias Silde mødte og erbød sig at underskrive Contracten saasnart h/an/ds broder vilde.
Tiæran Silde tilstoed lovlig Varsel efter afhiemlingen.
Zacharias Hovland fremlagde den oprættede Vilkors Contract som hand

paastoed af Tiæran Silde underskrevet, hvilken blev oplæst og lyder saaleedes:
Tiæran Silde nægtede at underskrive indtil hand fik den heele Jord efter aftale som ham belovet er, men da hand kun har faaet den halve Jord, kand hand ei underskrive saadan Vilkor Contract.
Zacharias Hovland fremstillede som godvillig mødende Vidner Christian Althan paa Støele, og Svend Erichsen Fittie, som hand begiærede stæd til Eedelig Forhør.
Tiæran Silde skiønt ei stevnet til at høre Vidner, havde intet imod disse Vidners førelse ved dette Ting.
Vidnerne blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for Meen Eed, og fremstoed som
1te Vidne Christian Altan som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At det andet Aar Citantinden sad Enke, var Vidnet forsamlet i hendes Huus med Zacharias Silde og Tiæran Silde, som var, førend noget Skiøde blev givet til nogen af Sønnerne, for at høre hvad Vilkor hun skulde have, naar hun gik fra Gaarden, da Tiæran Silde som er den ældste Søn sagde: Naar jeg faaer Gaarden, da vil ieg tilstaae Moder det Vilkor som nærværende Mænd skiønner, hvilket er ligesom den i dag oplæste Contract Project indeholder, saaviit Vidnet erindrer. Med begge Parters minde demitteret.
2det Vidne Svend Erichsen som aflagde Eed og forklarede: ligesom 1te Vidne med forskiæl, at Tiæran Silde sagde: Naar ieg faaer heele Jorden, skal ieg tilstaae etc: ligesom 1te Vidne. Med begge Parters minde demitteret.
Tiæran Silde begiærede Sagen udsat til Somertinget 1777 for at forsvare sig, som blev bevilget.

Bygsel Sedler
Ole Johansen Flaadens til Tron Tostensen p: 9 Mrk: Smør i Gaarden [?] [d: ? ? ?] Manuf: H: 8 s:
Hr: Hegelunds til Ole Jngebretsen Berge [paa] 1 Løb 10 mrk: S: d: 18 Nov: 1776. M:f: H: 8 s:

Pante Bogen til udslettelse
Siur Støeles Obl: 16 Juni 1768, qvitteret af Creditor 19 Nov: 1776.

Pante Bogen til inddragelse
Jens Kaalbensens Arvingers Skiøde til Baar Jensen p: Tesdahl dat: 18 Nov: 1776.
Contract om besiddelsen af Halleland 19 Nov; 1776.

Bygsel eller Grunde Seddel
Lars Sæbøes til Capt: Biørn paa 2 rd: Aarl: afgift for den grund h/an/ds Huus staaer paa d: 19 Nov: 1776. Manufact: H: 8 skl:

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b og 326a i Qv: H…t(?)
4 post ingen uskyldsatte Herligheder. 6. post ingen Sauger hvorpaa Bord skiæres. 7. Som QvindHeret. 8. Christen Hansen i Frethe efter Aftag 1 Løb 1 pd: Land Lægd.

Den frievillige Afgift 8 rd: - 0 – 2 s:
Restancen 394 – 0 – 14 s:
Om Aftagene som Opdal mange gaarde

Øde Strøegods til Avdrag intet
Øde Strøegods til Jndtægt Øvre Grindem
Sauger ingen

At Opsidderne (Opsidderen?) paa Ø: Grindem i 76 har nydt Landskyld og aarl: Tages gotgiørelse samt Skatten for affældte 1 Løb 9 Spd: Korn.

Laug Rættes Mænd j 1777, een nye aflagt Eed Halvor Tørresen Øjen.

Som ingen viidere havde at føre i Rætten, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

1776: 332

Høste Ting for Fieldberg Skibreede paa Killesvig Tingstæd 1776 den 21 Novembr: Rætten administreret af Rættens Betient Søren Schiøtz i overværelse af Fogden Hr: K: Rd: Juel i h/an/ds Svagheds Forfald ved h/an/ds Fuldmægtig Sr: Knud Geelmuyden, Lensmand Tollev Stensen og meenige Almue, samt Laug Rættes Mænd

1. Niels Udbioe 3. Jngebret Udbioe 5. Johannes Udbioe 7. Siur Udbioe
2. Jon Udbioe 4. Tollev Udbioe 6. Steen Udbioe 8. Halvor Larsen Wiig.

Allerund: og underd: publiceret Hds: K: M: allern: Bestalling til Sorenskriveren Søren Schiøtz, samt Anordninger og Stiftets ordres, som for Schaanevigs Skibreede fol: 326, registeret er.

Opsat Sag fra fol: 302 Hans Fatland contra Ole Knudsen.
Hans Fatland declarerede Sagen forliigt, og begiærede sam/m/e ophævet.
thi blev Sagen for Rætten ophævet.

Nye Sag.
Wier Hugnesen Tvedt anmelte at have med fremstillede 2de Stevne Vidner Tollev Steensen Killesvig og Halvor Evensen Heggen ladet indkalde til dette Ting og tiid med lovlig mundtlig Varsel Steffen Sigiesen Huustvedt, at anhøre Vidner, taale Dom og svare Omkostninger skadesløs, for at have nedbrudt og nedkastet en broe som Citantens Creaturer havde deres gang over til h/an/ds beite, og sames hund jaget Citantens Creaturer paa Citantens egen grund og beite samt beskadiget dem, og ellers nedkastet Citantens bøegaard og Haagaard Som/m/er og Høst {og} og kiører h/an/ds Engebøe paa de stæder som ikke tilforn nogen tiid har været kiørt over; Hvorom at Vidner indstevnt under Faldsmaals Straf med lovl: Varsel Hans Hixdal, Ole Lien, Niels Døreim og Jngebret Døreim:
Stevne Vidnerne afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, saaleedes som tilført er, lovlig at have stevnet.
Steffen Huustvedt blev paaraabt men mødte ikke eller møde loed.
De indstevnte Vidner blev paaraabt, hvoraf allene mødte Hans Hixdal, Ole Lien, og Niels Døreim som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen, med formaning at vogte sig for MeenEed, hvorefter fremstoed som
1te Vidne Hans Christophersen SelvEier paa Hixdal som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At ej veed Skiæl og Skifte imellem Tvedt og Huustvedt, ei heller paa hvis grund omstevnte Broe var, uden hvad Vidnet har hørt, at grunden hvor broen var hørte Tveedt til, og var sam/m/e ellers over en Elv, 3 stokker hver et pr: Alen lang, hvorpaa

lagt Steen heller, hvor under er dybt, denne broe saae Vidnet for en Maanets tiid siden at Steffen Huustvedt som kaldte Vidnet dertil, veltede Steen hellerne af og kastede i Elven, og vilde kaste Stokkene med, men kunde ei siden de laae for fast, hvorved Steffen Huustvedt sagde, at vilde ingen beite have, paa den side af Elven som ligger til Huustvedt. Vidste ei viidere og blev dimitteret.

fremstoed 2de Vidne Ole Jacobsen SelvEier paa Lien som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At er opfød paa Tvedt indtil sit 11 aar, og hørte da Skiæl og Skifte at være imellem Tveedt og Huustvedt i Elven paa det stæd hvor omstevnte Broe var, saaleedes at Broens eene ende laae paa Tvedt grund og den anden ende paa Huustvedt grund, hvilken ei var da Vidnet for 30 Aar siden kom fra Tveedt, og nu var af Størelse 2 alen lang, af 3 stokker og Steen heller paa, hvorunder er dybt; denne broe var Vidnet af Steffen Huustvedt tilkaldet at see nedslaae, da passerede ligesom 1te Vidne forklaret haver, hvorved Steffen Huustvedt sagde, at vilde lade Wier Tvedt viide med 2 Mand at

1776: 332b

hand vilde slaae Broen need, hand vilde have det støkke at hegne til sig som var dømt ham fra, og Tveedt skulde ei kom/m/e paa den side af Elven, og kom de der, vilde hand jage dem efter den dag. Vidste ei viidere. De[mi]tteret,

Jmidlertiid det første Vidne framstoed og under forhen fremlagte Eed bekræftede, ligesom 2de Vidne udsagt haver, som at \indstevnte/ vilde lade Wier Tvedt viide, at vilde slaae broen need,

og 3de Vidne Niels Siursen Døreim fremstoed og aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At veed ei Skiæl og Skifte imellem Tveedt og Huustvedt, ei heller har seet Broen, eller veed andet om det paastevnte, end at for en Maaneds tiid siden hørte Vidnet paa sin gaard Døreim hands Pige kom ind og sagde, De skriger saa, og bad ham komme ud, da hand gik ud, og Citantens Hustrue kom og bad Vidnet skynde sig, da h/an/d gik ud og kom hen til Elven paa den side til Huustvedt, men paa den Jord som Tvedt skal have vunden Dom paa, hvor laae en Koe som var efter hosværendes sigende, Citanten til hørende, og laae fæst mellem 2 Steene, men levende, og blev hiulpen løs af Vidnet og Wier Tvedts Folk, men veed ei hvorleedes Koen var kom/m/en til at sidde fast, og ei saae der enten Hunde eller Huustvedts Folk. Viider[e] forklarede: at have hørt at ommelte broe laae over Elven førend Vidnet kom til Døreim som er 18 Aar siden. Dimitteret.

forbem:te 2de Vidner fremstoed, og begiærede tilført, at have betænkt sig, og erindrer {\...../} at broen over Elven laae paa det stæd hvor Wier Tvedt har vunden paa den anden side Elven et støkke, saa at broen med begge ender ligger paa Wier Tvedts grund. Demitteret.

Det 4de Vidne frafalt Citanten for denne sinde til nye og nærmere Jndstevning med fleere agtende Vidner.

Da Steffen Huustvedt ikke mødte eller møde loed; Saa blev han given Rættens Laugdag at møde til Som/m/er tinget 1777 første dag sam/m/e holdes, at svare til Sagen som til den tiid beroer, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde.

Sagen beror til Som/m/ertinget 1777.

Nye Sag.

Steffen Sigiesen Huustvedt loed fremsende de 2de Stevne Vidner Tollev Steensen og Halvor Evensen Heggen, som anmelte at have for Citanten indkaldet med lovlig mundtlig Varsel til dette Ting at møde, Ole Jngebretsen Tvedt, at paahøre Vidner, liide Dom og betale Omkostninger for at have slaget Citanten, hvorom med lige Varsel til sam/m/e ting er indstevnt som Vidner under faldsmaals Straf at møde, Torkel Wiærsen, Brithe Wiers Datter,

Niels Døreim og Jngebrith Døreim; hvorom de afhiemlede Jndstevningen med Lovens Eed med oprakte fingre.

Ole Jngebretsen Tvedt mødte og vedtoeg lovlig Varsel.

Af Vidnerne mødte Torkel Wiersen, Brithe Wiers Datter og Niels Døreim som bleve forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, hvorpaa fremstoed som

1. Vidne Torkel Wiersen tienende Wier Tvedt, som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At da for nogen tiid siden Steffen Huustvedt havde jaget een Vidnets Faders Koe fast imellem Steene, og løb derfra, da løb Ole Jngebretsen efter Steffen Huustvedt, og vilde leede ham hen og see Koens beskadi-

1776: 333

gelse, da i det Ole Jngebretsen toeg fat i Steffen Huustvedt, dog uden at slaae \eller skride(?)/ til ham, loed Steffen Huustvedt sig falde i blød Myr, hvorepter(?) Ole Jngebretsen slap ham, og Vidnet saae ei Steffen Huustvedt meere den dag, og dagen efter saae ham, men saae ei hand fattedes noget til tegn paa Slag eller sligt, ei heller seet noget Slagsmaal imellem dem, før eller siden. Dimitteret.

2. Vidne Brithe Wiers Datter tienende Wier Tvedt som aflagde Eed, vandt og forklarede: ligesom 1te Vidne med den forskiel, at ei saae Steffen Huustvedt dagen efter. Dimitteret.

3. Vidne Niels Siursen Døreim fremstoed aflagde Eed og forklarede: At ei saae Ole Jngebretsen være i Slagsmaal med Steffen Huustvedt, men sam/m/e dag da det skal være passeret, da efter den tiid var Vidnet sendt til Steffen Huustvedt i sit Huus, hvor h/an/d laae paa sin Seng og klagede sig, at være slaget af folkene paa Tveedt, men Vidnet saae paa ham, ei noget tegn til sligt uden en blods draabe i den eene Øyenbryne. Dimitteret.

Da ihenseende det udeblevne Vidne Jngebret Døreim ingen paa Steffen Huustvedts vegne \mødte/ til at erklære til eller fra om sam/m/es forelæggelse, beroer Sagen uden saadan forelæggelse til Som/m/er tinget 1777 første dag sam/m/e holdes, med mindre forelæggelsen forinden begiæres.

Nye Sag.

Ole Jngebretsen og Torkel Wiersen begge til huuse og i tieniste paa Tvedt, anmelte at have til dette Ting \ladet/ indkalde med lovlig mundtlig Varsel Steffen Sigiesen Huustvedt for at have beskyldt dem at skal have slaget hilsen af indstevnte, at taale Dom og svare Omkostninger, samt til herom at vidne ligeleedes under Faldsmaals Straf [indkaldet], Ole Lien og Hans Hixdal:

Stevne Vidnerne Tollev Steensen og Halvor Evensen Heggen afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.

Steffen Huustvedt blev paaraabt, men mødte ikke eller møde loed.

Vidnerne blev fremstillet som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, og fremstoed

1. Vidne Ole Jacobsen Selv Eier p: Lien som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, vandt og forklarede: At Steffen Huustvedt for omtrent en Maanet siden kaldte Vidnet og Hans Hixdal at følge med sig til Tvedt, hvor hand sagde i deres Paahør til Ole Jngebretsen og Torkel Wiersen, at de havde slaget hilsen af ham, og hand vilde stevne dem derfor, hvortil de svarede: de vidste ei det, h/an/d fik beviise det. Dimitteret.

2. Vidne Hans Christophersen Selv Eier paa Hixdal som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, vandt og forklarede Ord til Andet som 1te Vidne. Dimitteret.

Citanterne paastoed Dom til Bøders \udredelse/ og Omkostningernes erstatning.

Da Steffen Huustvedt hverken mødte eller møde loed; Saa blev ham given Rættens Laugdag til Somertinget 1777 første dag sam/m/e holdes, at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanterne paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde.
Sagen beroer til Som/m/erting 1777.

Opsat Sag fra fol: 302b. Siur Rødme!! (Rødne) contra Steffen Huustvedt.
Citanten mødte og fremstillede Stevne Vidner Tollef Steensen og Halvor Evensen Heggen som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, til i dag at have Laugdaget Steffen Huustvedt, samt forelagt under Faldsmaal Vidnet Niels Tørresen Opeim.
Steffen Huustvedt blev paaraabt, men mødte ikke eller møde loed.
Vidnet Niels Tørresen Oppeim mødte og blev forelæst Lovens forklaring

1776: 333b

Af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed, og derpaa aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og vandt og forklarede: At var med Knud Aslachsen tilkaldet af Citanten Siur Rødme, og fulgte ham til Steffen Huustevdt, hvor Siur Rødme sagde til Steffen Huustvedt, at om Steffen Huustvedt ei vilde taale at Siur Rødmes Creaturer gik paa hands Vinter beite, saa vilde Siur Rødme ei taale at Steffen Huustvedts Creaturer kom/m/er paa h/an/ds Som/m/er beite, dertil Steffen Huustvedt svarede: h/an/d agtede ikke derom, hvad rægte Veien \til/ hand blev dømt derifra. Dimitteret.
Siur Rødme begiærede Sagen udsat til Somerting 1777 til fleere Vidners førelse, som blev bevilget.

Opsat Sag fra fol: 302. Anders Udstøen contra Steffen Huustvedt.
Citanten fremstillede Stevne Vidner Tollev Steensen og Halvor Evensen Heggen, som med Lovens Eed og oprakte fingre afhiemlede til dette Ting med lovlig mundtlig Laugdag at have indkaldet i denne Sag Steffen Huustvedt. Citanten paastoed Dom efter Stevne[maalet]
Steffen Huustvedt hverken mødte eller møde loed.
Thi blev udi Sagen afsagt

Dom

Anders Udstoen har her til Rætten indkaldet Steffen Huustvedt til at betale skyldig værende 12 Rd: og erstatte Omkostninger. Steffen Huustvedt har for Stevne Vidnerne tilstaaet Fordringen, men ei mødt hverken efter Stevning eller Laugdag, Thi kiendes og dømmes for Rætt, og hermed afsiges: At indstevnte Steffen Huustvedt bør til Citanten Anders Udstoen betale de tilstaaede ham skyldig værende 12 Rdr: Tolv Rdr: samt erstatte Processens Omkostninger i alt med 2 Rd: 1 mrk: Alt at efterkommes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under viidere Adfærd efter Loven.

Opsat Sag fra fol: 302a. Ole Knudsen Flaaten contra Steffen Huustevdt.
Stefne Vidnerne Tollev Steensen og Halvor Evensen Heggen afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre lovlig med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Steffen Huustvedt.
Steffen Huustvedt mødte ikke.
Ole Knudsen Flaaten loed ved Ole Halvorsen Skaffer melde, at vilde lade Sagen beroe til Somertinget 1777 efter imidlertiid belovet betaling, men i fald skulde mangle, vil til den tiid paastaae Dom efter jndstevningen.
Sagen beroer til Som/m/ertinget 1777.

Opsat Sag fra fol: 301b. Christopher Dueland contra Ole Siølstøen!! (Siøstølen).

Christopher Dueland begiærede Sagen efter indstevntes Anmodning udsat til Som/m/erting 1777, men da begiærer Sagen paadømt.
Sagen beroer til Som/m/er ting 1777 til hvilken tiid Ole Siølstøen lovede at frem kom/m/e med sit forsvar.

Pante Bogen til inddragelse
Anders Jørgensen Kikes Obl: til Niels Olsen Ohnereim p: 98 rd: 1 prioritet i Kike d: 21 Nov: 1776.

Som ingen viidere ved dette Ting denne dag havde at fremføre, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 22 Nov: 1776 continuerede dette Ting.

da blev publiceret
Pante Bogen til udslettelse
Knud Svendsen Nedre Hauges Obl: 29 Nov: 1764 til Ole Thorsen Giære dat: 29 Nov: 1764. paategnet Transport til Madelle Elias Datter, qvitteret af hendes Mands Jngebrit Olsen i Ryefølke.

1776: 334

Jngebrit Arnevigens Obl: til Ulr: Koren p: 40 rd: d: 3 Dec: 1771 qvitt: 21 oct: 1776.
Ole Hansen Fatlands Obl: til Mons Scheje 23 Nov: 1762 qvitt: 11 Nov: 1766 og 10 Nov: 1775.

Pante Bogen til inddragelse
Jngebrit Johansen Arnevigens Obl: til Ulr: Koren p: 99 rd: 2de prior: i Arnevigen d: 21 Nov: 1776.
Gabriel Steensen Dahlens Obl: til Thor Olsen Omb p: 150 rd: 1 prior: i ¼ part i Fieldbergs Kirke d: 21 Nov: 1776.
Mikkel Siursen Jndbioe[s] Obl: til Gabr: Steensen Dahlen p: 113 rd: 4 mrk: 1 priorit: i Jndbioe d: 21 Nov: 1776.
Cnud(?) (Knud) Svendsen Nedre Hauges Obl: til Ole Goutesen Steensland p: 80 rd: 1 prior: i Nedre Hauge d: 21 Nov: 1776.

Opsat Sag fra fol: 179, 212b. 214b. 267, 302. Tørres Ryen contra Reinert Underhougen.
Tørres Ryen blev paaraabt, men mødte ei, ikke heller nogen paa hands vegne, derimod blev melt at hand var paa en Bergens Reise.
Reinert Underhougen mødte og paastoed Sagen afviist som paaraabt saa mange Ting, og endnu ei stevnet til Doms, ikke heller Citanten møder.
Rætten siden endnu ej er stevnet til Doms af Citanten, og Citanten ikke heller møder, sluttede det passerede som TingsVidne, da om enten af Parterne har nogen tiltale til hinanden, de faaer begynde sam/m/e med nye Stevnemaal til Doms.

Opsat Sag fra fol: 302b. Tollev Svalland contra Gulleich Svalland.
Gulleich Svalland mødte og tilstoed lovlig Varsel baade med Stevne[maal] og Laugdag, men vidste intet at have forbrudt imod Citanten.
Tollev Svalland blev paaraabt, men mødte ikke eller møde loed;
thi beroer Sagen til Som/m/er ting 1777 første dag sam/m/e holdes.

Nye Sag
Sivert Knudsen som ægtegift med Anne Johans Datter, Datter af Johannes Larsen, en Søn af Lars Siursen der døde paa Stangeland, og efterloed sig Enke Brithe Lars Datter som nu er gift med Steen Nielsen, Anmelte at have til dette Ting ved skriftl: Stevnemaal af 16 oct: sidst som blev fremlagt skrevet paa u-stemplet Papiir saalydende: indkaldet Steen Nielsen Stangeland at høre Vidner Angaaende Løfte og Contract ihenseende til den af indstevnte paaboende Citanten formeentlig til Løsning tilkom/m/ende Odels Jord samt derpaa at liide Dom og erstatte Omkostninger, hvorom stevnet Vidner under Faldsmaal efter Stevnemaalets Udviis, hvilken Citanten anmelte ei selv men h/an/ds broder som og er bonde, at have skreven, og vilde belægge med Stemplet Papiir, og vidste ei andet end saadant var tilladt.
Rætten siden Stevnemaalet ei imod Forord: af 27 Nov: 1775 art: 16, med Stemplet Papiir kand belægges, og ei er skrevet paa behørig Stemplet Papiir, hvorom ellers vedkommendes som Bønders Eenfoldighed til undskyldning og befrielse for viidere Straf, ei kand forbie gaaes at tages i betragtning, kunde altsaa ikke modtage dette Stevnemaal eller lade Sagen derefter fremmes, førend samme med lovformelig Stevning bliver anhængiggiort.

Nye Sag
Mons Larsen Ebne fremlagde en skriftlig, med blæk overslagen og maculeret Kald Seddel dat: 26de octob: 1776 cont\r/a Reinert Larsen Underhougen, til Vidners førelse og Doms lidelse, hvilken blev oplæst og lyder saaleedes.
StevneVidnerne Tollev Steensen og Ole Halvorsen Skaffer fremstoed og under Lovens Eed med oprakte fingre afhiemlede Kald Seddelen, lovlig for alle

1776: 334b

derudi benævnte at have forkyndet, men indstevnte begiærede Copi som ei fik, da hand ei forlangede \Stevningen/ {…} til Laans selv at skrive Copie af eller lade skrive.
Citanten leverede nu for Rætten Copie af Stevningen til indstevnte.
Den indstevnte mødte og tilstoed lovlig Varsel.
De indstevnte Vidner blev paaraabt nemlig Johannes {Nielsen} Eien Leilænding paa Vester Eie, Tollev Pilen Huusmand under Øster Eje, Tarrald Goutesen SelvEier paa Nærei, men ikke mødte.
Citanten selv fremlagde en \Edelig/ attest fra et ustevnt Vidne Hans Mortensen Østreim i Etne dat: 19 hujus som efter hands begiæring blev oplæst.
Reinert Larsen Underhougen protesterede efter Lovens pag: 120a. 4 og 121a. b. imod attestens Antagelse indtil Vidnet selv for Rætten møder og der aflægger sit Vidnes byrd efter Loven, eller om der syg, at da saadant beviises og i saa fald efter Lovens forskrift forholdes. Attesten blev Citanten tilbageleveret, siden Citanten erbød at fremstille Vidnet som godvillig mødende her for Rætten til Som/m/ertinget 1777, første dag sam/m/e holdes, til hvilken tiid hand begiærede de lovlig indstevnte men udeblevne Vidner forelagt.
Rætten paaraabte de indstevnte Vidner Johannes Ejen Leilænding paa VesterEje, Tollev Pilen Huusmand under ØsterEje, og Tarrald Goutesen SelvEyer paa Nærei, men da de ikke mødte, bleve de af Rætten forelagt under Faldsmaals Straf at møde for \Fieldberg/ Skibreedes Som/m/erting 1777 første dag samme holdes, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvilken forelæggelse Citanten paalægges at tage beskreven, og lovlig at lade forkynde.
Den indstevnte Reinert Larsen Underhougen anmelte, at have med de 2de Stevne Vidner Ole Halvorsen Skaffer og Ommund Olsen Neervigen contra \mundtlig/ indstevnet Citanten Mons Larsen Ebne, at paahøre de af ham indstevnte Vidners forklaring paa Contra Citantens Contra Qvæstioner, høre irættesættelse og liide Dom til Bøder og Omkostninger for at Citanten har

slaget Contra Citanten først, med viidere ulovlig Medfart som Vidnerne skal oplyse; Af hvilke Stevne Vidner fremstoed Ole Halvorsen som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet Mons Larsen Ebne med 14 dages Varsel, og forkyndte Stevningen mundtlig i hands Logie i Tarraldsøen i Schonevigs Skibreede, da hand ei var hiemme men talte med hands Søster hos hvem hand logerer, Nielses Hustrue. Det andet udeblevne Stevne Vidne Ommund Olsen Neervigen blev paalagt Contra Citanten at fremstille ved Som/m/ertinget 1777 første Rættes dag sam/m/e holdes.

Mons Larsen Ebne protesterede imod Contra Jndstevningen siden hand ei har faaet 4 ugers Varsel, ei heller kand underkaste sig Dom her, men skyder sig til sit Værne ting Schonevigs Skibreede.

Rætten naar det udeblevne Stevne Vidne lovlig afhiemler Contra Varselet, loed sam/m/e, siden Vederparten er selv til Vedermæls ting, staae for fulde efter Lovens pag: 18a. 20.

Sagen beroer til Som/m/er ting 1777.

Freed Lysning publiceret paa Jelholmen og Hausoi(?) Holmen under Udbioe efter Udbioe Beboeres begiærende d: 22 Nov: 1776.

Pante Bogen til inddragelse

Skiøde fra Erich Endresens Arvinger paa Nedre Øfrebøe Dateret 22 Nov: 1776.

1776: 335

Ole Hansen Søre Berges Obl: 21 Nov: 1776 paa 51 rd: 2 prioritet i Søre Berge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b og 326a i QvindHerret
med forandringer 4 post. jngen uskyldsatte Herligheder. 6. Herudi Skibreedet er følgende Flom og Bekke Sauger: Espeland, Wache, Øvre Hauge, Fatland, Arnevig og Aarvig Sauger, hvormed ingen forandring ihenseende til forfløttelse samt at hvad bord derpaa har været skaaret til Bøigds fornødenhed, har alleene været vandkantede. 7. Her udi Skibreedet har ei været eller opholdt sig, nogen af de omspurgte Persohner, der efter Skatte forordningen skatte bør. 8. Dette Skibreedes bøide Lensmand Tollev Killesvigen har dette Aar 1776 brugt og beboet i Gaarden Killesvigen, som er LandLægd 2 Løber 18 Mrk: Smør.

Den frievillige Afgift 6 rd: 4 mrk: 12 s:
Restance Registeret 925 Rd: 5 mrk: 6 s:
Om aftagene som Opdal eendeel gaarde
Øde Strøegods til Avdrag intet
Øde Strøegods til Jndtægt intet
Saug Angivelsen underskreven af Anders Kolbenshoug, Peder Pedersen Wache, Gabriel Steensen Dahlen, Hans Olsen Fatland, Engel Engelsen Aarvig, Niels Johansen Arnevig.

Laug Rættes Mænd nye aflagt Eed ..(?) 1777: Steen Halvorsen Udbioe.

Som ingen noget viidere ved Tinget havde at forrætte, blev samme for dette Skibreede ophævet.

Høste Ting 1776 for Føjens Skibreede paa Leerwigen Tingstæd den 25 Novembr: 1776.
Rætten administreret af den Allernaadigst beskikkede Sorenskriver Søren Schiøtz i

overværelse af Fogden Hr: Kammer Raad Juel ved Fuldmægtig Sr: Knud Geelmuyden i h/an/ds Svagheds Forfald, Lensmand Jens Jensen Bielland, meenige Almue og L: R: Mæ[n]d
1. Endre Hovland 3. Niels Spidsøen 5. Jacob Hillestvedt 7. Jens Hille
2. Rasmus Palm(?) (Holm?) 4. Jon Wige 6. Mathias Nysæter 8. Peder Hille

Nye Laug-Rættes Mænd blev i Eed tagne Mikkel Salomonsen Hischen ..(?) 1777 Hans Berge(?) Salomon Holmen

Publiceret allerunderd: og underd: Hands Kongl: Maj:ts allernaad: Bestalling til itzige Sorenskriver Schiøtz, Allernaadigste Anordninger og høie Ordres, som for Schaanevigs Skibreede fol: 326. registeret er.

Pante Bogen til inddragelse
Skifte brevet efter Paul Axelsen Houchenæs Hustrue d: 18 Julj 1776. levert Salomon Houchenæs.
ditto efter Mikkel Pedersen Branvikens Hustrue d: 23 Sept: 1776.
ditto efter Gabriel Reinertsen Hages Hustrue d: 24 oct: 1776.

Biergnings Vrag.
Hans Olsen og Mikkel Salomonsen begge af Hidschen fremstoed og forklarede: At afvigte …..(?) Aar Fastelavn Tiirsdag fandt de i aaben Søe \i Havet/ en Vare tønde med Jern beslagen, vurderet af Lensmand Jens Jensen Bielland og Jan (Jon) Tormesæter for 4 Rd:
Fogden begiærede sam/m/e auctioneret, og sam/m/es beholdning efter fradragne Omkostninger, Hds: Maj:ts Cassa efter den sam/m/e deraf tilkommende Anpart tildømt, Thi blev bemelte Vare tønde opraabt, og som høistbydende

tilslagen Jens Jensen Bielland		8 rd.	3 mrk: 0
som Hr: Fogden modtog betaling for.			
derfra afgaaer Taxationens bekostning	2 mrk: 0		
Auctions Salario 4 proCto:	2 2		
	Jgien beholden	7	4 14

Hr: Fogden paastoed Dom, som blev

Afsagt

Af denne fundne Tøndes \som/ ved Auction \er udbragt til 8 rd: 3 mrk:/ efter Omkostningers fradragelse \ /: her Specificeret :/ / udkomne beløb 7 Rd: 4 mrk: 14 s: tilhører Biergerne Hans Olsen og Mikkel Salomonsen Hidschen den halve deel 3 Rd: 5 mrk: 7 s: og Hans Maj:ts Cassa den halve deel 3 rd: 5 mrk: 7 s: som saaleedes for Rætt kiendes, dømmes og afsiges.

Udsted til Fogden

Som ingen viidere i aften fremkom, continuerede Tinget [til] i morgen.

1776: 335b

Den 26 Novemb: 1776 continuerede dette Ting

da blev publiceret
Bygsel Seddel fra Jon Mariager 15 Nov: 1776 til Ole Hysingstad ½ Løb Smør 3/8 Huud. Manufactur Huuset bet: 8 skl:

Pante Bogen til inddragelse
Knud Rydland og Jngemon Røsaaes Skiøde p: 1 pd: 18 mrk: S: ½ Hud ¾ Spand Korn [til ? ?] 22 Juni 1776 paa Øchland.
Gudmund Erichsen[s] Arvingers og Creditors Skiøde til Gudmund Gudmundsen 25 Nov: 1776 paa Nedre Øchland.
Ole Andersen Aadlands Obl: Hr: Capt: Dahl p: 150 rd: 1 prioritet i 1 ½ Løb Smør i Aadland d: 31 Dec: 1774.
Mikkel Branvikens Arvingers Skiøde til Jon Olsen p: Store Branviken d: 25 Nov: 1776.

Nye Sag
Størk Haaversholm og Helje Olsen Framnes fremlagde skriftlig Kald Seddel contra Siver Efge af dato 31 passato saalyd:
Stevne Vidner Lensmand Jens Jensen Bielland og Jens Jacobsen Skaffer fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre den oplæste Stevning lovlig for indbenevnte at have forkyndet.
Den indstevnte Sivert Efge blev paaraabt, men mødte ikke eller nogen paa hands vegne.
De indstevnte Vidner Jørgen Østvig og Endre Kobben fremstoed og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, og fremstoed som
1te Vidne Jørgen Jørgensen Huusmand under Østvig og 2de Vidne Endre Andersen Huusmand under Haaversholm, som begge aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At afvigte Høst 4 eller 5 Uger før Michaeli vare de begge med Størk Haaversholm hos Siver Efge, da Størk Haaversholm krævede indstevnte 61 Rd: og nogle Mrk: og skl: som ei erindres, for Ole Baarsens Stervboe efter auction og Udlæg i sam/m/e, da Sivert Efge svarede, at hand neml: Citanten ei kunde vente 2 skl:, og da Størk Haaversholm sagde, at h/an/d fik stevne Sivert Efge, svarede indstevnte at hand fik saa giøre. jndstevnte vidste hvor langt Øvrighed burde kom/m/e med ham. Dimitteret.
Citanterne fremlagde Ole Baarsen Erlands Obl: d: 23 Juni 1774 til dem paa 78 rd: den 24 Juni 1774 tinglyst og protocolleret Nr: 2 p: 605 saalydende: samt foreviste Opbuds Forretning {efter} hos Ole Baarsen Erlands begyndt 30 Marti og sluttet 1 April 1776 hvor pag: 15 og 16 denne Obligations S:ma (Summa) er fordret og Obligationen indført, samt derfor pag: 26 og 29 blevet udlagt 61 Rd: 2 mrk: 4 s: at annam/m/e hos auctions Jncassator i Boet Sivert Efge af Auctions Pengene, Viidere foreviiste dem vedhæftede auctions Forretning i sam/m/e Boe af 1 April 1776 efter huus(?) Conditionens 2 post pag: 2.
Sivert Efge er indsat til Jncassator; hvilken Opbuds Act blev Citanten tilbageleveret.
Citanterne derefter paastoed Dom til bem:te 61 rd 2 mrk: 4 s: betaling, med skadesløse Omkostninger.
Siden Siver Efge ikke mødte eller møde loed, blev hannem given Rættens Laugdag at møde til Som/m/er tinget 1777 første dag sam/m/e holdes at svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanterne paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde.
Sagen beroer til S: Ting 1777.

1776: 336

Opsat Sag fra fol: 305b. Hans Siggervog contra Bernt Sætre.
Citanten Hans Siggervog fremstillede de 2de Stevne Vidner Lensmand Jens Jensen Bielland og Skaffer Jens Jacobsen som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, lovlig med mundtlig Laugdag til dette Ting at have Laugdaget Bernt Sætre og hannem saaleedes stevnt.
Citanten paastoed Dom \efter Loven/

Bernt Sætre blev paaraabt med mødte ikke.
Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Citanten Hans Siggervog har efter Stevning og Laugdag overbeviist Bernt Sætre med 2 eenstemmige Vidner, at have slaget Citanten nogle Slag i Ryggen, hvorfor Citanten har paastaaet Dom til Bøder og Omkostninger, samt med viidere for ulovlige Beskyldninger. Den indstevnte er ikke mødt med noget til sit Forsvar. Jhenseende paastevnte Beskyldninger da siden sam/m/e ey er oplyst, kand derom ikke dømmes; Men i det øvrige Kiendes og dømmes for Ræt og hermed afsiges: At indstevnte Bærnt Sætre bør \for det [paa] Cit: Hans Siggervog/ forøvede Næve Hug bøde 3de 6 Lod Sølv som er 9 rd: efter Lovens 6 Bogs 7 Cap: 8 art: hvoraf efter Lovens 1 B: 22 C: 4 art: Hds: Maj:ts Casse tilfalder de 2/3 parter med 6 Rd:, og Sagsøgeren Hans Siggervog 1/3 part 3 Rd:, hvor foruden Bærnt Sætre bør erstatte Citanten denne Sags Omkostninger i alt med 3 Rd: alt at efterkom/m/es inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven. Udstæd til Citanten Udstæd til Fogden.

Nye Sag.
Ole Erichsen SelvEier paa Sønstabøewaagen fremlagte skriftlig Kald Seddel contra Elias Tollachsen Søvold saalydende: som blev oplæst og af Stevne Vidnerne Skafferen Ole Jacobsen og Jens Olsen paa Envær(?) med Lovens Eed med oprakte fingre afhiemlet lovlig for alle indbenævnte at have forkyndet.
Elias Tollachsen mødte og tilstoed lovlig Varsel til at høre Vidner og Dom, men veed sig ei skyldig i noget, og har ei giort det paastevnte samt om noget er skeet er det imod hands Vidende og Villie.
Vidnerne blev fremkaldet Lars Endresen Siøvold, Ole Carlsen Mehuus, Endre Knudsen Rolsnæs, Peder Nielsen Gaasland, og Jngebrit Pedersen Pladset som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed, da fremstoed saa
1. Vidne Lars Endresen Leilænding paa Siøvold som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven men vidste slet intet om det paastevnte at forklare da Vidnet saae i sin bog og vendte sig til Væggen, og begge Parter var bag ham ved gangen. Dimitteret.
Fremstoed 2. Vidne Ole Carlsen Mehuus som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede at omstevnte tiid var Vidnet i Kirken og stoed i den Stoel {for ved} nærmest Choret for ved hvor Parterne var i Stoel, da Citanten stoed i sin Stoel med mange flere og Elias Tollachsen kom fra at have ofret, og i det sistmelte traadde ind i Stoelen, stødte hand med sin Albue Citanten for Brøstet saa Citanten ravede men kunde ei falde fordi der i Stoelen var fuldt af fleere Folk, hvilket Elias Tollachsen giorde efter Vidnets Skiøn i Vreede, da Elias Tollachsen saae vreed [ud], og stødte hart, og sagde nogle vreedagtige Ord, som Vidnet ei hørte meere af, end at der stoed fleere

1776: 336b

i Stoelen end der skulde staae, som h/an/d sagde i Vreede, hvorpaa Citanten sk[i]ød til Provs. Dimitteret.
3. Vidne Endre Knudsen Rolsnes Leilænding aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: at omvundne tiid var Vidnet i Kirken i den Stoel bag ved Parternes, da i det Elias Tollachsen som forbem:t traadde ind i Stoelen, stødte hand med sin høire Albue til Citanten for Brystet, saa Citanten ravede tilbage, men kunde ei falde for mængde af Folk i Stoelen, dog skiønnede ei, at Stødet var saa stærk, at hand ellers deraf skulde faldet over ende; Vidnet kunde ei sige om det skeede i Vreede, men Citanten raabte, det hører J paa h/an/d

forbyder mig at staae i Stoelen, og hørte ei viidere …….(?) af Parterne for Sangens skyld. Dimitteret.
Efter at saaviit var passeret declarerede begge Parter Sagen forliigt, og sam/m/e af Citanten begiært ophævet;
Altsaa for Rætten ophævet.

Pante Bogen til udslettelse
Tollev Mælands Obl: til Nat: Olrik 18 Juni 1774, qvitteret af Creditor den 30 Sept: 1776.

Pante Bogen til inddragelse
Skiøde til Stener Endresen paa Mæland 1 pd: 14 Mrk: S: ½ Huud d: 25 Nov: 1776.
Skiøde fra Erich Erichsen til Peder Erichsen paa 22 ½ Mrk: Smør 5/16 Hud i Totland d: 25 Nov: 1776.
Niels Jørgensen Kallevogs Arvingers Skiøde paa Kallevog til til!! Jørgen Nielsen d: 3 Marti 1776.
Lars Aamundsens Skiøde til Torkel Heljesen paa Aandenes d: 25 Nov: 1776.
Ole Hansens Skiøde til Østen Olsen paa Gillie d: 25de Nov: 1776.

Bygsel Sedler
Natanael Olrichs til Gunder Pedersen p: Steensvog 21 Nov: 1776 1 pd: Smør Manuf: H: 8 s:
Wiggers i Bergen til Ole Jngebretsen Haaland (Hollund) ¼ part i 1 pd: Smør og 1 pd: Fisk d: 26 oct: 1776. Manuf: H: 1 mrk:
Salomon Aarschous til Paul Remmereide paa ¼ part Laxe Vaag Gaaddenesset d: 26 Nov: 1776. Manuf: H: 4 s:
Do: til Ole Fittie paa Ditto d: 26 Nov: [1776] Manuf: H: bet: 4 s:
Gudmund Gudmundsen til Johannes Gudmundsen paa 1 pd: 18 mrk: S: ¾ Sp: Korn i Ndr: Øchland d: 25 Nov: 1776. Manuf: H: 4 s:
Peder Mæling til Peder Tollevsen paa Urrang 1 pd: Smør 1/3 Huud d: 26 Nov: 1776. Manuf: H: 4 s:

Pante Bogen til inddragelse
Lars Olsen Øfre Grindems Skiøde til Lars Clausen d: 26 Nov: 1770(?) (1776?)

Som ingen viidere havde at gaae i Rætte beroer tingets Continuation til i morgen.

Den 27 Novembr: 1776 continuerede dette Ting.

Bygsel Sedler publiceret
Hr: Hertzbergs til Salomon Sæverud paa 2 pd: Smør d: 22 Nov: 1776. Manufact: Huuset betalt 8 skl:
Ditto til Abraham Størksen paa 2 pd: Smør i Ersland d: 22 Nov: 1776. Manufactur Huuset betalt 4 skl:

Hr: Hertzbergs til Erich Olsen paa ½ Løb Smør i Hille d: 22 Nov: 1776. Manufactur Huuset betalt 4 skl:
Gunder Gundersen Saxeides til Heine Endresen p: 1 pd: 12 mrk: S: ½ H: 9 Mrk: Fisk i Erritzland d: 26 Nov: 1776. Manuf: H: bet: 8 skl:

Spedalsk Tingsvidne
For Rætten fremstod Skibreedets Lensmand Jens Jensen Bielland og tilkiendegav at her udi Skibreedet paa Gaarden Totland findes et Spedalsk Menniske ved Navn Erich Endresen, som med den Spedalske Sygdom stærk er befængt, og til sin jndlemmelse i Hospitalet aldeeles intet er eiende, men maae formedelst de slette omstændigheder hand nu lever i, gandske lide Hunger og Nød, hvilken Andragende af den gandske tilstædeværende Almue blev bevidnet at være rigtig.
Lensmanden begiærede Tings Vidne herom meddeelt \og fremlagde en attest fra Hr: Doctor Buchner til sam/m/es vedhæftelse/ som blev bevilget.

Pante Bogen til inddragelse
Halvor Grows Obl: til Conducteur Christie p: 99 rd: 1 prioritet i Grow d: 4 April 1776.

Bygsel Seddel
Steener Berøens til Willum Nielsen paa 1 pd: 14 mrk: Sm: ½ Huud i Mæland. Manufact: Huuset 4 s:

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b. og 326a. i QvindHerret, med forandringer 4 post. Heri Skibreedet ingen uskyldsatte Herligheder uden de som forhen ere skyldsatte og skattlagte det er: Gisøens LaxeVaag hvoraf svares Aarl: Skatt 24 s: Holme ligesaa 48 s: Tenuren(?) 48 s: Nappens 32 s: Schaatningen 40 s: Schagen 16 s: Oddevaagen (-viigen?) 40 s: …lleseids(?) (Kulleseids?) Skovteig 16 s: Kalven 32 s: Sanøen (Sandøen?) 24 s: Gaadenesses Laxe Vaager 1 rd: 48 s: og Solvusens(?) (Solrustens?) Skovteig 32 s: hvilke alle ei taaler mindste Paalæg, siden ved fiskeriet aarlig er afgang, samt for Gaarden Peterteigen Qværnen, Grundeleie af Almindingen Mos..en(?) det halve efter Foretningen 29 Janv: 1769 36 s: 6. post. Ei fleere Sauger hvorpaa bord skiæres end efterskrevne Agdesteen, Odland Walvatne, Orningsgaard, Højland og Berøens hvormed ihenseende til forfløttelse ingen forandring er skeet, item at hvad bord derpaa har været skaaret til Bøigds fornødenhed har alleene været vandkantede. 7. At her udi Skibreedet ei dette Aar har været fleere af de omspurgte Persohner som efter Skatteforord: skatte bør, end Jacob Hynnemør i Brandesund, Ole Habbestad i Sunstabøevogen, Natanael Olrich i Hisgen(?), Øchlandsvogen Natanael Olrich, Espevær Christian Budde, Bømmelhavn (ope rum) Spid[s]øen, Hertsbergs Enke, Leervigen Niels Gorm, der alle er privilegeret Giæstgivere og brugt fiskehandel med Almuen. Huusmanden Rasmus(?) Stursøens(?) Enke, der svarer Huusmands Skat 48 skl: Aarlig. 8. Dette Skibreedes Bøigde Lensmand Jens Bielland har dette Aar 1776 brugt og beboet i Gaarden Bielland som er SøeLægd 1 Løb 1 pd: Smør.

Den frievillige Afgift 28 rd: 10 s:
Restance Registeret 856 rd: 3 s:
Om Aftagene som Opdal Vatne
Øde Strøegods til Avdrag intet
Øde Strøegods til Jndtægt Selle
Saug Angivelsen underskrevet af Reinert Agdesteen, Gorm, Provstinde(?) Christie, Otto Aadland, Jørgen Olsen Walvatne, Helje Erichsen Berøen.
Ole Thommesen og Peder Gundersen Sortlands qvittering for Skattens gotgiørelse for Vaade Jld.
Johannes Larsen Øvre Grindem ligeleedes.

Som ingen med viidere for Rætten fremkom blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Høste Ting for Fiære Skibreede den 28de Nov: 1776 paa Leervigens Tingstæd. Rætten administreret af Sorenskriver Schiøtz med overværende i Fogden Hr: K: Rd: Juels Svagheds forfald af hds: Fuldmægtig Sr: Knud Geelmuyden, Lensmand Mathias Eecheland og meenige Almue, samt udnævnte Laug Rættes Mænd

1776: 337b

1. Tørres Haugeland 3. Ole Fageland 5. Halvor Kind 7. Jon Øchland
2. Hans Hope 4. Erich Lie 6. Johannes Lie 8. Aadne Embeland

Nye Laug Rættes Mænd i Eed taget - Knud Hansen Lie, Ole Nielsen Houge

Publicationer
Allerund: og underd: ..(?) Hds: M: allern: Bestalling d: 28 Marti 1776 til Sorenskriver Schiøtz, Kongl: allernaad: Anordninger, Collegii og Stifts høie Ordres ligesom for Schonevigs Skibreede fol: 326 registeret er.

Pante Bogen til inddragelse
Skiftebrevet efter Johannes Mikkelsen Lien 19 Aug: 1776.

Tingsvidne
Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Juels Fuldmægtig Sr: Knud Geelmuyden begiærede inden Rætten oplæst et h/an/ds Brev(?) sig under 26 hujus indløben Skrivelse, fra Sogne Præsten til Schiolds Meenighed /: S: T: Hr: Heiberg, som og skeede, og er saalydende. Udi hvilken anleedning Sr: Geelmuyden begiærede Lensmanden og Almuens Svar paa disse 2de Spørsmaale 1. hvormeget denne ihielskudte Hæst for Auel Ahlendals Enke kunde være værd. og 2det om ikke denne Enke er udi meget usle Omstændigheder og trænger til Oprætning. Dertil Lensmanden og Almuen svarede: til 1te At den kunde være værd 11 rd: efter nøyeste Skiøn. 2. At Enken er saa Fattig, at hun ei kand kiøbe nogen Hæst igien uden hielp, og ei kand drive sin Jord uden Hæst, saa Almuen ønsker hende hielp til denne skades erstatning.
Viidere begiærede Sr: Geelmuyden samtl: Almuens Declaration, om de ere villige at erstatte Enken Hæstens Værd efter skeede Taxation. Rs: Dertil samtl: Almuen svarede overalt eenstemmig Ja.
Sr: Geelmuyden begiærede det paaserede som Tings Vidne beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstæd

Publiceret
Stiftes Resolution af 15 Aug: 1775 for Goute Dommesnes at bruge \sædvanlig/ Strandsidder Næring i Wige Wigen, med Salt, Tobak og andre saadanne Vahrer som Almuen kand tiltrænge, hvorimod Udsalg af Øll og Brændeviin og Kroehol[d]s Næring forbydes under denne frieheds fortabelse.

Pante Bogen til inddragelse
Kongl: Skiøde til Guldbrand Giermundsen paa 1 Løb Smør ½ td: Korn 1 Huud i Braatved d: 7 Nov: 1774.

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 29de Nov: 1776 continuerede dette Ting.

Publiceret
Pante Bogen til udslettelse
Anders Hauges Obl: til Gunder Alne d: 26 Juni 1775 qtr: (qvitteret) 28 Nov: 1776.

Pante Bogen til inddragelse
Svend Philipsen Øchlands Pante Obl: til Johannes Monsen Fylkesnæs paa 140 rd: d: 26 Nov: 1776.
Christen Pedersen Øchlands Obl: til Hans Larsen Mæling p: 90 rd: d: 26 Nov: 1776. Pant i Øchland.
Thomas Pedersen Førres Obl: til U: W: Koren p: 99 rd: 1 prior: i Førre d: 27 Nov: 1776 (1775?)
Zacharias Jacobsen Mægelands Obl: til Mathias Johannesen Echeland p: 99 rd: 1 prior: i Mægeland d: 28 Nov: 1776.
Anbiørn Mikkelsen Ulvebnes Obl: til Bent Waage p: 160 rd:, 1 prioritet i Ulvebne d: 28 Nov: 1776.
Samson Jonsen Oves Obl: til Gunder Torjesen Bogsnes p: 260 rd: 1 prioritet i Ove d: 28 Nov: 1776.

1776: 338

Johannes Jensen Buevigens Arvingers Skiøde til afdødes Enke Siri Haagens D: paa Buevigen d: 28 Nov: 1776.
bem:te Siri Haagens Dr: Obl: til U: W: Koren p: 60 rd: 1 prior: i Buevigen d: 28 Nov: 1776.
Anders Christensen Houges Skiøde til Jens Nielsen paa ½ L: S: ½ H: i Houge d: 28 Nov: 1776.
Endre Nielsens Arvingers Skiøde til Niels Endresen p: 1 L: S: ¼ td: Torsk d: 28 Nov: 1776 i Eidsvog.
Contract paa Vilkor af Eidsvog for Thor Endresen og Siri Endres Dr: d: 28 Nov: 1776.
Johannes Hansens Skiøde til Jngebreth Johansen p: 1 L: S: i Sundfør d: 25 Juni 1776.
Auctions Skiøde fra Mad: Sl:(?) (Sal:) Michelsen til Anders Paulsen Selsaas paa Wigebøigds Annex Kirke d: 13 Sept: 1776.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner ligesom fol: 312b. og 326a. QvindHerret med forandringer 4. post. ingen uskyldsatte Herligheder. 6 p: At her i Skibreedet findes ei fleere Sauger hvorpaa Bord skiæres, end efterskrevne: Lindaas, Ervesvaag, Øfre og N: Wiigs Sauger, hvormed ingen forandring ihenseende til forfløttelse er skeet, samt at hvad Bord der paa har været skaaret til Bøigds fornødenhed har alleene vært vandkantede. 7. Af de omspurgte Persohner, har ei fleere været eller opholdt sig dette Aar her i Skibreedet, end Goute i Wigevigen, og Søren Sørensen i Kiærnagelen. 8. Dette Skibreedes Lensmand Mathias Eecheland har dette aar brugt i Gaarden Echeland 1 Løb 2 pd: 12 mrk: Smør Søelægd.

Den frievillige Afgift Sma: (Summa) 3 rd: 4 mrk: 2 s:
Restance Registeret Sma: (ope rum)
Om Aftagene som Opdal intet

Øde Strøegods til Avdrag Flatnes
Øde Strøegods til Jndtægt Flatnes
Saug Angivelsen underskrevet af Torbi: Throns: Øvre Wiig, Torbiørn Siursen N: Wig, Peder Peders: Ervisvig, Ole Tarraldsen Lindaas.
At Poul Jonsen og Tron Erichsen har for Jldsvaade, nødt gotgiort for sidste frieheds Aar Skatterne af hver 1 Løb 1 pd: i Møklevold.

Pante Bogen til inddragelse
Simon Johansen Søre Waages Gavebrev til Johannes Simonsen og h/an/ds Søn paa Nordre Mølstre d: 29 Nov: 1776.

Nye Tingsvidne.
For Rætten fremstoed Ole Johansen Sundføre paa sin Hustrues Siri Guttorms Datters vegne, og tillige paa sine Svogres Vegne nemlig Osmund Dahle i Ryefølke paa sin Hustrues Eli Guttorms Dr: Vegne Siur Østreim i Ryefølke paa sin Hustrue Marthe Guttorms Dr: vegne og end viidere for Siri Johans Datter umyndig, alle som Sødskende til afdøde Anne Guttorms Datter Hustrue til Zacharias Jacobsen Mæcheland, som androeg, at da h/an/ds Hustrues Søster bem:te afdøde Anne Guttorms Datter, laae paa sit yderste, hvorefter hun døde ved St: Hans Dags tiider 1774, da sam/m/e dag som hun døde [ved] Middags tiider, havde hun morgenen tiiligt som og nogle gange før, ved fuld fornuft og forstand sagt, hvad hendes Arvinger baade Mand og Sødskende efter hendes Død skulde Arve, siden hun ei havde Livs Arvinger, hvorom hendes Mell..(?) ….(?) at 34 Rd: 4 mrk: 8 s: for 11 Mrk: Smør i gaarden Todtsvold og 18 Mrk: Smør i Wigedal, skulde imod det Enkemanden givne Jevnet, tilhøre hendes Sødskende, Citanterne alleene; dog desuagtet er ved Skifte af da værende Sorenskriver den 29 og 30 Aug: 1774, det Enkemanden tillagde Jevnet forlids af Skiftet udtaget, men de 34 rd: 4 mrk: 8 s: Arvingerne tillagde ind draget i fællets boe, og ei forlids til de rætte berættigede udlagt, hvorpaa Enkemanden Zacharias Jacobsen har affordret de 34 rd: 4 mrk: 8 s: som endnu staaende hos Osmund Dahle; Men da Citanten og h/an/ds Hustrues Sødskende formeener sig dertil alleene berættigede, Saa er det at hand har stevnet Vidner til

1776: 338b

at forklare den Sl:(?) (Sal:?) afdøde Anne Guttorms Dr: sidste Villie, hvortil var indkaldet Jochum Jochumsen Waage \og/ Bent Niclasen Waage, deres Vidnesbyrd at aflægge; Saa var og tilkaldet sam/m/e at paahøre Zacharias Jacobsen som Enkemand efter den Sl:(?) afdøde, alt til et lovskikket Tings Vidnes erholdelse til viidere afbetiening.
Zacharias Jacobsen mødte og var fornøiet skiønt ei stevnet, nu at paahøre Citantens Vidner.
Vidnerne Jochum Waage og Bendt Waage mødte og tilstoed lovlig Varsel samt blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, hvorefter de begge fremstoed og aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, vandt og forklarede: At Morgenen tiilig som Anne Guttorms Datter døde [ved] Middages!! [tiider], vare de begge efter tilkaldelse forsamlede hos den afdøde \paa Gaarden Mæcheland/ for at høre hendes sidste Villie, da den Sl:(?) afdøde med fuld Sands og Fornuft sagde, at hvad hun havde faaet og ført her til gaards, vilde at hendes Mand Zacharias Jacobsen Mæcheland alleene skulde beholde, men det ieg intet har faaet, kand mine Sødskende have, men nævnede ei hvad, hun ikke havde faaet.
Som ingen viidere havde at spørge blev Vidnerne dimitteret, og det passerede som Tings Vidne af Ole Johansen begiært beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstæd

Pante Bogen til inddragelse

Jens Nielsen Hauges Obl: til Fr: Juel og Mad: Hundt p: 60 rd: 1 prioritet i Hauge d: 28 Nov: 1776.

Som ingen viidere ved Tinget fremkom med noget at forrette, blev Tinget for dette Skibreede, og Høste Tinget for dette Aar ophævet.

Og dermed er altså året 1776 også ferdig.

Tingbok nr. I. A. 40 1772-1777 for Sunnhordland
Året 1777 I denne boka for året 1777 er alle sumartinga samt ein ekstrarett 23/8.

(1777: 338b)

Extra Aastæds Ræt

Anno 1777 Torsdagen den 13 Martii, er Extra Rætt sat paa Gaarden Langeland i Onereim Sogn, Opdals Skibreede, forbem:te Sorenskriverie, i overværelse af Skibreedets Lensmand Mads Christophersen Godøen, med den Dannemand Tosten Hansen paa hands vegne, og efterskrevne af Velædle og Velbyrdige Hr: Kam/m/er R/aa/d og Foget Juel udnævnte 6 upartiske og alle vedkom/m/ende ubeslægtede samt uvillige, allerede Eedsvorne Laug Rættes Mænd, de Dannemænd Ole Svendsen Sæløen, Tosten Hansen Schorpen, Ole Johannesen Slætteschoug, Christopher Petersen Barmen, Knud Knudsen Løghammer, Reinert Olsen Nedre Løghammer,
alt efter forlangende af Tørres Larsen som beboer 2 Pund 6 Mrk: Smør ½ Huud i bemelte gaard \til en lovlig Huuse besigtelse/ da efter at Rætten i Reqvirentens Huus var sat, Reqvirenten fremleverede lovlig udtagen Rættens Stevning ved Laugtinget læst og publiceret saalydende. Sam/m/e blev oplæst og hvorefter Tørres Larsen anmælte at sam/m/e Stevning var forkyndt for Odels Prætendenten Lars Siursen Langelands Søn Jver Larsen nu gl: 13 Aar, samt hands nærmeste Frænde og fød værge \Morbroderen/ Abel Aachelsen Hovland, hvilke begge mødte og vedtoeg lovlig Varsel, hvornæst Abel Aachelsen Hovland anmelte, at ei viide at være Formynder for den umyndige, eller finder sig som Formynder i Skiftebrevet efter Lars Siursen Langeland indsat, saa hand ei kand paatage sig noget Ansvar for Jordens bortsælgelse, hvorefter reserveres den umyndige Odels Prætendents Rætt, da hand er rætte Odelsmand siden hands Fader afgangne Lars Siursen Langeland som i Aaret 1773 ved

1777: 339

Døden er afgangen, havde eiet og beboet Jorden i levende Live som Eier i 14 aar og i øvrigt havde \Comparenten/ seet sig nødsaget at erindre ved denne Forretning, at Odels Prætendenten ey(?) i sin tiid i fald h/an/d løser Jorden og Odelen, kand tilpligtes at erstatte ald den mangel nu kand findes paa Jorden og Huusene, da det er snart 2 Aar siden, at Reqvirenten Tørres Larsen blev Ejer af Jorden, og altsaa længe før og i betimelig tiid kunde have erhvervet den nu først efter saa lang tiids forløb attraaende Besigtelse. Tørres Larsen forestillede, at da hand ei fuldt har boet 2 Aar paa Jorden, kand enhver see og skiønne, at forskiellen imellem Huusene nu og da iværende tilstand, ej kand kom/m/e i betragtning.

Laug Rættet herom skiønnede at da Huusenes brøstfeldighed viiser sig at være af Ælde, og ei anden Aarsag, saa kand den forskiel ej være af \den/ betydenhed, at sam/m/e kand være kiendelig, hvilket ellers om saa skulde befindes, skal blive nøye erindret ved Huusenes Eftersyn.

Tørres Larsen fremlagde til Actens inddragelse Skiøde til Peder Larsen Pile fra Lars Siursen Langelands Creditorer d: 3 oct: 1774 tinglyst 4de saalydende: samt Peder Larsen Piiles Skiøde til nu værende Eier Tørres Larsen d:t: 18 April 1775 tinglyst 6 Maj nest efter saalydende. hvorefter Reqvirenten paastoed Forretningens fremme.

Rætten med Laug Rættes Mændene derfor under foran førte erindring eftersaae paa det nøieste Huusenes beskaffenhed og Værdie, og befandt sam/m/e som følger:

1. Stue Huuset er af Ælde brøstfældig saa taget er udueligt, og Svillerne bortraadnede, Stavleien og Bandstokker skilt ad, anseet af Værdie	7 rd.	0	0
2. Jldhuuset paa Tag og alt bortraadnet og aaben, alt af Ælde, og ei af Værdie høiere end		3 mrk:	
3. Staburet dets Vægger, da Taget er \for 2 aar siden/ nye paalagt af Tørres Larsen, og er Laug Rættet bekiendt efter her tilstædeværende Mons Olsen Flakke og Mads Johansen Flakke deres nu for Rætten giorde forklaring, at det gamle Tag var gandske borte og uduelig, altsaa Staburet foruden Tag, anseet af Værdie	2	3	
4. En Sænge bue, Taget og Tøm/m/eret bortraadnet alt af Ælde, ei af Værdie over	1		
5. Floren, Taget brøstfældig og 2 Spærrer forfalden, samt det eene brøst nogle Stokker bortraadnet, af Værdie	6	3	
6. Løen, alt af Ælde forfalden baade Tag og Tøm/m/er, af Værdie med alle sine Skuder og Svaler	6		
7. Smale Huuset, af Ælde ligeledes baade paa Tag og Tømmer foraadnet af Værdie	1		
Jorden kunde nu formedelst Jis og Snee ei sees hvad enten havde eller fattes af Veiter og deslige.			
Skoven er da Tørres Larsen af Jorden blev Eier gandske udhugget, ligesom den endnu er, saa der ikke er en Spærre til en Lade i Skoven at finde.			
Summa Huusenes nu befindende Værdie	24 rd:	3 mrk:	0 s:

1777: 339b

Skriver tyve og fiire Rd: tree Mrk:, som saaleedes i allerund: følge Forordning 14 Janv: 1771 § 8, og i den der om/m/elte hensigt paa det nøieste efterseet, befunden og af Laug Rætt som Syns og Taxations Mænd befunden;

Og da intet viidere denne sinde var at forrætte, bliver forinden Forretningens slutning at anføre sam/m/es bekostning

Skyds til Stædet med Diæt Penge	0	5 mrk:	8 s:
Ditto Retour		5	8
En dags Forretning	2		
Forretningens udstædelse, Skriver og Forseglings Penge	1		10
Stemplet Papiir dertil		1	8
Fogden /T./(?) Hr: K: Rd: Juel for Laug Rættets Opnævnelse som sædvanligt	1		
Lensmanden for sin umage		3	
De 6 Laug Rættes Mænd hver 24 s:	1	3	

For Laugtings Stevningens bekostning i alt, samt Rættens underholdning 6

Summa 14 rd: 1 mrk: 2 s:

Da til slutning af den gandske Rætt blev

Afsagt

Hvad Huusene af Tørres Larsen bliver forbedret og giort bedre end de nu er befunden, og i sin tiid høiere bliver taxeret efter allerhøistbem:te allernaadigste Forordning, gives Tørres Larsen og hands Arvinger Regress for saavelsom og for denne Forretnings bekostning 14 Rd: 1 mrk: 2 s: at faae erstattet, af hvem som til Odelens Løsning beviiser sig berættiget, naar hand saadan Løsning efter lovlig Omgang prætenderes.

Reqvirenten begiærede det passerede sig beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstæd

Extra Rætt i Delinqvent Sag

Anno 1777 Onsdagen den 2 April er Extra Rætt sat i efterskrevne Delinqvent Sag {af} paa Waags Skibreedes Tingstæd Bekkervigen, af Districtets Sorenskriver med efterskrevne 8 Eedsvorne Laug Rættes og Meddoms Mænd

1. Knud Olsen \Søre/ Drivenes 3. Ommund Johansen Kalvenæs 5. Niels Johannesen Rabben
2. Anders Eliassen Fagerbakke 4. Ole Larsen Noven 6. Johannes Johannesen Jndre Rabben
7. Berge Rasmussen \Nord/ Drivenes 8. Knud Wermundsen Nordre Drivenes

hvorved og tilstæde Skibreedets Lensmand Knud Karsen Rydland.

Paa Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Juel som Actor hands Vegne mødte Procurator Sr: Niels Gorm som fremleverede til Actens inddragelse HøiVelbaarne Hr: Stiftsbefalingsmand Schauboe som Amtmand hands ordre til denne Extra Rætt saa lydende: samt foreviiste Velbem:te Hr: Kam/m/er Raadens Constitution til sig af 18 passato, som Actor at gaae i Rætte i denne Sag, dernæst fremleverede og producerede Sr: Gorm Velbem:te Hr: Kamer Raadens i denne Sag udstædde Stevnemaal af dato 19de febr: sidst, som blev oplæst og med sin forkyndelses Paategning er saalydende:

Delinqventerne Asbiørn Nielsen Drønen og Anders Haagensen var imidlertiid løs og leedig for Rætten uden baand og fængsel fremstillet.

Actor anmelte at til Defensor for de paagiældende var af Hr: Kam/m/er R/aa/den anordnet Knud Andersen Bakkesund, som endnu ei var mødt, men paa hands vegne fremstoed Lensmand Knud Larsen Rydland.

Stefne Vidnerne Knud Larsen Rydland og Niels Larsen Titzlevold fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, Stevningen lovlig efter Paategningen at have forkyndet, og forklarede ellers Laug Rættet, at Knud Andersen Bakkesund havde anden Paaskedag ved Kirken talt om at være beskikket til Delinqventernes forsvar og agtede dertil at møde.

Rasmus Rasmussen Drønen som den bestiaalne

fremstoed og beklagede sig, at sidste Aars Septembr: Maanet en dag kort førend Michaelii var hand bestiaalen som hand savnede efter Michaelii reede Penge 40 Rd: \og en anden gang 8 Rd:/ klingende Sølv Mynt mest 24 skl: støkker, som var staalen af een hands bomme [som] stoed i eet Kammer, hvor ingen Folk logerede, hvor var Laas for Kammeret, den hand dog ei kunde see var brækket, men Nøglen var aftaget og i hands eget hiemme \deraf hand intet har faaet tilbage/ Bommen var og lukket i Laas, og Nøglen giemt ind i Kameret under Spærren, og syntes ei paa Bommens Laas at den var brækket, som og Nøglen efter at Tyveriet var begaaet, fantes paa samme stæd som Comparenten selv havde sat den; Ellers forklarede at

savnede det stiaalne 2 gange, første gang 40 rd:, og anden gang hen imod Juulen de 8 rd:, hvorpaa da hand ei vidste, hvem h/an/ds Tyve vare, hand kom i Mistanke om de 2de nu arresterede Asbiørn Nielsen og Anders Haagensen, da disse som fattige Karle, kiøbte adskilligt, og hvor de reiste levede overflødig og loed see mange Penge, {hvilke ellers} \som ellers alt/ var over deres Evne, hvilket anleedigede ham til, at faae dem begge samlet, i de nu indstevnte Vidners nærværelse, da de tilstod Tyveriet, hvorpaa Comparenten førte dem til Hr: Kam/m/er Raad Juel, og overgav Sagen i Justitiens og Øvrighedens hænder, da hand ei formaaede den at udføre, hvortil hand sig endnu referede!!, alleene reserverede sig Jgield og udlagde deres Transport bekostninger erstattet.

Fremstoed dernæst til forhør Asbiørn Nielsen 20 aar, føed i Grasdalen i dette Skibreede af Niels Haagensen Leilænding nu død, og Ales Asbiørns Datter boer nu paa Kalvenes i andet Ægteskab, var hiemme til sit 6te aar, derpaa tiente Ole Grasdalen som Bondedreng 1 Aar, derpaa hos sin Moder ½ Aar og derover, siden tiente Herman Drivenes 1 aar, derpaa hos den af ham bestiaalne Rasmus Rasmussen Drønen paa 5 Aar, derefter hos Michel Torrung i 2 aar, i den tiid gik til Læsning, dernæst var hos Halvor Østevold 1 aar, imedens hand kom til Confirmation og Gudsbord, siden kom til Bergen og tiente hos Lars Bryning ½ aar, men fik intet Skudsmaal derfra \eller af andre/ tiente saa paa Westre Bagholmen hos Sr: Pætersen ½ aar, derpaa kom til Rasmus Rasmussen Drønen at tiene, og var i hands tieniste til hand 5 uger før Juul sidst gik derfra, imod Rasmus Rasmussen Drønens villie, og havde faaet Bøxel og afstaaelse paa Rasmus Rasmussens Bygsle Jord, den hand vilde have tiltrædet denne nu tilstundende Vaar, har intet andet giort førend hand afvigte Aar ved Michaelii tiider havde \faaet dette i sinde og/ sagt til Anders Haagensen en Søgne dag, at de vilde hen og see om Rasmus Rasmussen havde saa mange Penge i sin Bomme som de havde hørt, derom de bleve eenige som og at tage nogen af dem, derpaa de gik til Kam/m/eret, midt paa dagen \hvor Bommen stoed og fandt Døren i Laas, men Nøglen aftaget stukket under Spærret under Taget, da Rasmus Rasmussen Drønen og Kone ei var hiemme, da Deponenten lukte Kam/m/eret op, og fulgtes ind med Anders Haagensen i Kam/m/eret, da Deponenten og And: Haagensen læssede Bom/m/en frem \hvori Rasmus Rasmussen Drønen havde sine Penge/ og skulde kiende paa Laagget om den var Tung, da And: Haagensen skulde staae Vagt i Døren om nogen skulde kom/m/e, og Dep: skulde tage bommen op, som hand giorde uden Nøgel ved at spænde til \den/ med foden saa Laaget gik op, og \deraf/ toeg selv alleene løse Penge klingende Sølv Mynt i sin Lomme, og lukte strax bom/m/en og Koven, og gik med Anders Haagensen hen paa Marken, og deelte Pengene liige imellem sig, og var i alt 19 rdr: mindre 8 skl: hvorefter hver fik halvparten, men erindrer ey hvormeget hver part var, dog har Anders Haagensen sagt hand fik 10 rd:, og er ingen fleere enten Medviidere eller Medhielpere i dette Tyverie; for sine staalne Penge har hand kiøbt 1 qvittel for 4 mrk: 8 s:, 1 Rye erindrer ei hvormeget over 1 rd:

1777: 340b

1 pr: Støvler 1 rd: 4 mrk: 8 s: 1 Hat 2 mrk: og nogle skj:r (skillinger), 1 Aaklæde 1 rd: 1 mrk: 8 s: 1 Psalme bog ½ rd:, 1 bøsse i halvparten med Anders Haagensen med Krud og hagel paa hver part 2 Rd:, 1 baad 3 rd: 3 mrk: 8 s: 1 rd: laant ud i Som/m/er afvigt længe før Michaelii, dog ved nærmere erindring troer det var efter Michaelii, men veed ei viis (viist) som vel gierne kand være, at det var efter hand havde staalen. Anden gang gik Deponenten med Anders Ha[a]gensen sam/m/en i Gaarden noget før Juul, sagde Anders Haagensen til Dep:, at de skulde see de kunde faae fleere Penge af Rasmus Rasmussens Bomme, og da de ei saae Rasm: Rasm: og Kone, gik de sam/m/en førend Soel gik need om Eftermiddagen ved Lys Dag til Kam/m/eret og toeg Nøgelen paa same stæd som før, og Dep: lukte Døren op, og de gik begge ind, og spændte begge paa Bom/m/en, og da Dep: spændte paa bommen, gik

Laasen op, hvorp: Anders Haag: passede paa Døren, og Dep: toeg i sin haand i bom/m/en 2 gange løse Penge af Sølv klingende Mynt af adskillige sorter, hvoriblant 24 skl: stkr:, men And: Haag: tog intet, derpaa Dep: lukte bom/m/en, og Kam/m/eret, og de gik bort paa Marken, og deelte Pengene liige efter Myntsort støkker {...t….}, i 2 deele, og toeg hver sin part, men ingen af dem talte sam/m/e, og Dep: veed ei da eller siden hvormeget kom paa hands part, eller hvormeget And: Haagensens part beløb sig, hvor for til en deel Dep: for sin part har kiøbt noget af det ovenmelte, og nok 1 Skind trøie 1 rd: 8 mrk:, og Skind til et pr: buxel 3 mrk: J desse tyverier har ingen andre været Medviidere eller Medhielpere. Endnu kiøbt et Aaeklæde omtrent 7 mrk: 8 s: Nok udlagt til Bygsel Seddel i oct: sidst noget som ei erindres \omtrent 1 rd: 3 (Mrk:?) og drukket op et pr: Rdr: Endnu kiøbt en Stiftes(?) trøie med Tin knapper 1 rd: 1 s: og for en Dug rød og hvid 1 mrk: 12 s: Endnu tilstoed, at hands part af det de sidst stial, var mi[n]st omtrent 5 rdr: og kunde gierne være meere men veed ei vist. And: Haagensen har ei heller sagt hvad hand fik paa sin part. Viidere tilstoed at have udgivet 5 mrk: 6 s:, og alt ommelte er udgivet af hands part stiaalne Penge, nok til Stemple(?) Pap:(?) (Pas?) 12 s: som alt beløber sig til 20 rd: 5 mrk: 2 s: Dimitteret.

Jgien fremstoed den Anden jndstevnte Anders Haagensen af alder 18 Aar, føed af Huusmand Haagen Schaar og Else, hvoraf Faderen er død og Moderen Else lever og er til Huuse paa Beltestad, var hiem/m/e hos sine Forældre 8 aar, kom da i bonde tieniste hos Rasmus Nielsen Drønen 10 aar til denne tiid da h/an/d blev arresteret, imidlertiid afvigte Høst været til Confirmation og Guds bord, har intet Pas og Skudsmaal, har intet andet giort førend hand er kom/m/en i denne ulykke, som skeede afvigte Aar førend Michaelii, da en dag \hand og Asbiørn Nielsen/ de stoed i hver sin Løe og tærskede, og derfra gik hiem og spiiste, hvorpaa Dep: gik ud i Marken i et Ærende, der Asbiørn Nielsen kom til Dep: og sagde hand vidste hvor Rasmus Rasmussen Drønen havde sine Penge, og vilde have Dep: med sig at stiæle deraf, det Dep: ei vilde, men Asb: Nielsen sagde jo man kunde dog kiende paa Bom/m/en, da Dep: loed sig forføre at følge med, til Rasmus Rasmus: Drønens huus, hvor Manden ei var hiem/m/e, og de saae ei Konen, da de kom til Døren paa et Kam/m/er, hvor ei laae folk, og det ved Middags tiider der Døren var i Laas og Nøgelen af, den Asb: leedte efter og fandt, og selv lukte Døren op med, og havde sagt til Dep: at vilde stiæle, hvorpaa Asb: Nielsen gik ind i Kam/m/eret, og Dep: \gik/ uden

for yderste Døren i gaarden, og skulde passe paa om nogen kom, imedens Asb: Nielsen vilde tage nogen Penge, som hand havde lovet Dep: part af men førend Dep: gik ud af Kam/m/eret havde h/an/d været der inde og lettede paa Bommen som Asb: Niels: vilde stiæle af, og var den da i Laas og Nøgelen af, hvorp: Dep: gik ud, og hørte Asb: Niels: spændte paa Bom/m/en, men saae ei hvorleedes hand fik den op, og da Asb: Nielsen var der inde en Stund, raabte Dep: til ham, hand skulde ei giøre formeget af det, da Asb: Niels: kom ud, og lukte Døren til Kam/m/eret efter sig, og satte Nøglen hvor hand toeg den som Dep: ei veed, viidere end Asb: N: sagde saaleedes, derpaa Asb: N: sagde til Dep: at de skulde nu følges ad hen paa Marken, saa skulde Dep: faae Pengene, og da de kom der, tømte Asb: Niels: en \sin/ Lom/m/e med Penge, men havde fleere Lommer paa sig, som Dep: ei saae om var noget i, og var det Sølv Penge mest sorter 10, 8, 4 og 2 skillinger, hvilket saa meget Asb: N: toeg frem, blev deelt liige, og Dep: fik paa sin part 10 rd:, og lidt over men veed ei om det var een eller toe Mark, og Asb: Niels: fik liige saa meget deraf som Dep:, hvilke Penge Dep: vidste at Asb: Nielsen havde stiaalen, og hvorfor Dep: for sin part har kiøbt, en Skindtrøie 1 rd: 1 mrk: 1 Lærrets buxe 4 mrk: 8 s: en Cattuns trøie 1 rd:, 1 tø…(?) 2 mrk:, 1 Hat ½ rd:, laant til en \anden/ 5 rd:, 1 bøsse tilt(?) part 2 rd:, Anden gang kort før Juul, kom Asb: Nielsen til Dep: og sagde at vilde stiæle Penge af Rasmus Rasmussen Drønens bom/m/e, og om Eftermiddagen

ved lys dag, skiønt Dep: noget satte sig derimod, fulgte dog efter Asb: Nielsens Overtalelse med ham, til sam/m/e Kam/m/er, for at stiæle, da de kom til den yderste Dør, gik Asb: Nielsen der igiennem ind, og Dep: skulde blive uden for, og passe paa om nogen kom, og lade ham det viide med at banke paa Døren, da Dep: ei saae Rasmus Rasmus: eller h/an/ds Kone, og Asb: Nielsen gik ind og lukte den yderste Dør efter sig, saa Asb: Nielsen alleene gik ind, dog uden Øx eller Dirk saa viit Dep: saae, og kunde Dep: ei see eller høre saa langt fra igiennem en Svale, hvad Asb: Nielsen foretog sig, men vidste hand gik ind for at vilde stiæle Penge af Rasmus Rasmuss: Drønens bom/m/e, og hvoraf hand havde lovet Dep: sin Part, derpaa Asb: Niels: kom ud igien og gik bort til Søen, og sagde at Dep: skulde ei kom/m/e til ham der, og taltes \de/ ei viidere ved den gang, da en times tiid efter før Soel gik need, Dep: gik til Asb: Nielsen, da ei blev spurgt eller fortalt hvorleedes sidstmelte havde faaet bommen op, og Asb: Nielsen lev: Deponenten 1 Rd: paa sin Part i diverse Mynt, og Asb: Nielsen havde en \Rigs/ Daler i haanden lige imod, men Dep: saae ei i Asb: N:[s] Lommer, eller sidstmelte tømte dem, og Asb: Niels: sagde h/an/d fik ein den tiid staalen meere: Sam/m/e Dep:s 1 rd: var udgivet til Drikke og sligt og Deponenten har ei været oftere med Asbiørn Nielsen i tyverie. Dimitteret.

Asbiørn Nielsen blev atter fremkaldet og forelæst Anders Haagensens udsigende i Anders Haagensens eget Paahør, og hvorpaa Asbiørn Nielsen endnu tilstoed at have kiøbt for de staalne Penge et smaae Sildegarn for ½ Rdr:, som giør 21 rd: 2 mrk: 2 s:, og tilstoed endnu at have 20 rd: i sin bomme i Arresten paa Closteret, eller om hand ræt erindrer 27 Rd:, som er paa Closteret eller paa Svinøen, og ligeleedes har Anders Haagensen faaet 26 Rd:, i sam/m/e bomme, som Ole Knap \Fangefoget/ har leveret dem som faaet af Rasmus Rasmussen Drønen som Asbiørn Nielsen med Anders Haagensen og Ole Knap har truet af Rasmus Rasmussen Drønen, efter at de \2de/ var

1777: 341b

kommen i Arresten, paa den maade, at de truede Rasmus Rasmussen at vilde angive nogle formastelige Ord hand havde sagt imod Øvrigheden for nogle Aar siden i Extra Skattens tiid, og for hvilket at tie, de aftvang ham Løfte paa 150 rd:, sam/m/e Ole Knap skulde reise efter, og da hand kom tilbage, sagde at der fattedes 40 rd: i de Penge hand skulde have, og Asbiørn Nielsen og Anders Haagensen fik ei meere end forbemelt, saa at hvad Penge nu findes i Deponentens bomme er ikke af de af Dep: og Anders Haagensen i Haande gierning staalne, men er af de Rasmus Rasm: Drønen siden efter deres Arrest, bedragelig fra- og aftvungne, og ei tilhøre dem, men Rasmus Rasmussen Drønen tilhører samme, og er disse Penges rætte Eiere. Jøvrigt tilstoed Anders Haagensens udsigende, undtagen nægtede, at hand første gang havde stiaalet meere end de Penge der var i hands eene Lomme, og ellers henholt sig aldeeles til sit eget udsigende.

Anders Haagensen blev atter fremkaldet og betydet Asbiørn Nielsens \sidste/ bekiendelse, som hand tilstoed og at hand for sin part havde faaet 27 Rd:, som blev indlagt i Asb: Niels: Bomme, i Arresten paa Svinøen, men blev siden nedgravet \under/ en Steen, som Dep: erbød sig at paaviise ved af Hr: Fogden besørgende Seqvestrations Forretning, hvilke Penge ei er af de ved Haandgiærningen staalne, men tilhører Rasmus Rasmussen som ham falskelig og bedragelig aftvungen.

Asbiørn Nielsen atter fremstoed og tilstoed at disse Rasmus Rasmussen Drønen bedragelig fra\be/dragne Penge er nedgravet under en Steen paa Svinøen.

Derefter i begge Delinqventernes nærværelse Vidnerne blev fremkaldet, dog forinden fremlagde Actor vedkomende Sogne Præstes attest af 25 passato saa lydende: saa og fremstillede Rasmus Rasmussen Drønen som beklagede, at det forholdt sig som begge Delinqventer har forklaret at de med Arrest Forvarer Ole Knap har aftvunget ham da de var

kom/m/en i Arresten, Løfte paa 150 rd: for at tie med nogle uforsigtige Ord som af ham for nogle Aar siden skal være udtalt eller ham saaleedes er paasagt, hvilke \Penge/ Ole Knap derefter kom at afhænte, og i hands og Kones alleene nærværelse i deres egen Stue, truede Dep: saalænge at hand af frøgt for saadanne trudseler og Angivelser, og for at same \sidstmelte/ maatte ties, loed sig aftvinge og tiltalte Ole Knap fuldt 150 rd: siden hand truede at Dep: skulde kaages fra Brystet need igiennem i en blye Kiedel: Var nu alleene begiærende, at faae de Penge af sidstmelte ham aftvunge som findes efter Delinqventernes Angivende, og forbeholt sig uden for denne Sag sit lovlige Søgemaal til Ole Knap enten ved Øvrighedens eller Rættens assistence, til at faae tilbage det ham saa bedragelig fra- og aftvungne.

Actor forbeholt Rasmus Rasmussen sin Rætt i sidstmelte tilfælde ved anden Sag at søge, men til denne Sags fremme begiærede Vidnerne fremkaldet som alle mødte og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, hvorpaa de nemlig Rasmus Nielsen Drønen, Niels Johansen Drønen og Niels Salomonsen Drønen aflagde deres Eed med oprakte fingre, efter Loven, og samtlige inden

1777: 342

ret forklarede: At de ei vidste viidere om denne Sag, end at de samtl: blev tilkaldet at samles i Rasmus Rasmussen Drønens Stue første Mandag efter 1te Søndag i Fasten, om aftenen, og da de kom ind, var Asbiørn Nielsen og Anders Ha[a]gensen i Stuen, som da blev tilspurgt om dette Tyveri, hvortil Anders Haagensen svarede, at have faaet 10 Rd: af de fælleds staalne Penge, og Asbiørn Nielsen sagde: Du har faaet meere, og ellers tilstoed \Asbiørn Nielsen/ at have stiaalet 2 gange fra Rasmus Rasmussen Drønen, men sagde hand vidste ikke hvormeget hand havde staalet, og tilstoed at hand fik Bommen oplukket, og toeg af 2 Punge, som Asbiørn Niels: sagde, hand toeg \af/ med haanden uden at tælle, 2 gange \i/ det første tyverie, og siden een gang til at have stiaalet \meere penge/, og for det stiaalne havde kiøbt nogle Klæde som \ h/an/d sagde/ Rasmus Rasmussen kunde faae igien, ligesom og Anders Haagensen tilstoed at have kiøbt for sin Part af de staalne Penge en Skindtrøie og en Lærrets Buxe, men Rasmus Rasmussen sagde at være bestaalen for 48 rd: dertil de taug stille, derefter de skiltes ad, Og som Vidnerne intet viidere vidste, blev de med Actors og Defensors minde dimitterede.

Actor derefter fremstillede den bestaalne Rasmus Rasmussen Drønen til at opfylde Lovens og Fr: 21 Maj 1751 a. 5te dens allernaadigste bydende saaviit i denne Sag efter sam/m/es Natur er muelig, som da med Corporlig Eed med oprakte fingre efter Loven bekræftede, at være afvigte Efter Aar bestaalen af een sin laasede Bomme \reede Penge/ een gang 40 Rd:, og en anden gang 8 rd:, som ham imod sin Villie og \fore/Vidende er frakom/m/en, og hvortil hand ingen anden Tyv veed end de arresterede Asbiørn Nielsen og Anders Haagensen, det hand med Lovens Eed Saa sandt hielpe ham Gud og hands hellige ord stadfestede. derefter blev dimitteret.

Actor derefter paastod Dom efter Lovens 6 B: 17 Cap: 37 og 40 art: \over begge Delinqventerne/ til Straf paa Kroppen samt Jgiælds og Tvigiælds udreedelse saa og Hoved Lods Forbydelse tilligemed alle foraarsagede Omkostningers erstatning, og saaleedes paastod uopholdelig Dom.

Defensor havde anhørt det passerede, og i anleedning af Sagens Procedure havde intet at erindre, mindre understoed sig at nægte Gierningen imod beviis og egen tilstaaelse, men i betragtning af Delinqventernes ungdom og uforstandighed, maatte beede deres Straf formildet, den da alligevel vilde blive tilstrækkelig nok til deres forbedring som heller er at ønske end deres timelige Velfærds forspildelse aldeeles: især maatte saadant ihenseende til Anders Haagensen tages i overveiende som til alt af den anden er bleven forført, og ellers

som Lensmand gav begge det Skudsmaal, at have intet ondt før hørdt om dem; Saaleedes \tilligemed Delinqventerne/ indlod Sagen under Dom.

Hvorefter af Dommeren og samtlige MedDoms Mænd, blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Efter Rasmus Rasmussen Drønens Angivelse, er for hos ham begangne tyverier, indstevnet til denne Extra Rætt af Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Juel paa Justitiens vegne \som Actor/, de 2de for sam/m/e Tyverier arresterede Delinqventer Asbiørn Nielsen Drønen og Anders Haagensen til derfor at liide Dom. Vel beklager sig Rasmus Rasmussen Drønen at være bestaalet for reede Penge 48 Rdr:; Men da saadant til denne S:ma (Summa) ei er tilstaaet af Delinqventerne eller dennem ved de førte Vidner overbeviist. Saa kand i denne Sag ei meere komme under Paadømme, end saaviit af Delinqventerne er tilstaaet, conform de afhørte Vidner; Og har da Asbiørn Nielsen skiønt ei under eet har vildet tilstaae at have staalet meere første gang end 18 rd: 5 mrk: 8 s:, hvoraf beholt paa sin part 9 rd: 2 mrk: 12 s:, samt Anden gang paa sin part 5 Rd:, i alt 14 Rd: 2 mrk: 12 s:, dog ved nøiere Examen, og

1777: 342b

ved forklaring over hvad hand for sin part af de staalne Penge har kiøbt, og anskaffet sig, tilstaaet at have udgivet 21 Rd: 2 mrk: 2 s: \ialt staalne Penge/ som bliver da det mindste Tyveriet for ham til Jgiælds erstatning \for de første/ kand beregnes, hvormed hand til \Corporlig/ Straf bliver at ansee efter den S:ma hand tilstaaer paa eengang at have staalen, nemlig 18 rd: 5 mrk: 8 s: Anders Haagensen derimod tilstaaer at have været Medhielper i disse Tyverier og fulgt med Asbiørn Nielsen for at stiæle, samt faaet deel af de af Asbiørn Nielsen staalne reede Penge, den første gang paa sin part 10 rd: 1 mrk:, og anden gang 1 Rdr:, saa det af Tyverierne hand for sin Part er deelagtig i, beløber 11 rd: 1 mrk:, hvoraf det første Tyverie paa een gang beløber til 10 rd: 1 mrk:, altsaa som stoer Tyverie bliver at ansee: Men da ihenseende det sidste Tyverie Anders Haagensen ei tilstaaer at have faaet meere end 1 Rd:, og ei meere for hands Tyverie til Jgiælds beregning her oven er anført; Og dog af Asbiørn Nielsen er tilstaaet den gang af ham at være staalen i(?) mindste 10 Rd:; Saa bliver de paa Anders Haagensens part differerende 4 Rd:, at tillægge ovenstaaende Asbiørn Nielsens Jgielt (Jgields?) beregning \for største anpart/ 21 Rd: 2 mrk: 2 s: der da bliver i alt 25 rd: 2 mrk: 2 s: og for begge Tyvene i begge Tyverierne 36 rd: 3 mrk: 2 s: \hvoraf intet er tilbage kom/m/en / Efter at den bestaalne Rasmus Rasmussen Drønen efter Forord: 21 Maj 1751 a. 5 har aflagt sin Eed, at bemelte stiaalne Penge er hannem imod sin Villie og \fore/Viidende frakom/m/en, med viidere, har Actor med sin Paastand indladt Sagen under Dom. Paa Delinqventernes side har hverken de eller deres Defensor haft noget \giældende/ til deres forsvar at erindre. Efter saadanne denne Sags Omstændigheder, Kiendes og dømmes af mig og MedDomsMænd {hermed} for Ræt, og hermed afsiges: At Asbiørn Nielsen bør efter Lovens 6 B: 17 Cap: 37 og 40 art: og Forordningen 27 April 1771, kagstryges, og arbeide i nærmeste Fæstning \i Jærn/ sin Livs tiid, betale Jgiæld til Rasmus Rasmussen Drønen tilligemed Anders Haagensen, een for begge og {for} begge for een 36 rd: 3 mrk: 2 s: af deres effecter, dog undtagen de i deres Værge værende Rasmus Rasmusss: Drønen tilhørende paa anden \ulovlig/ maade fravendte Penge, samt Tviegiæld til Hds: Maj:ts Cassa 50 rd: 4 mrk: 4 s: saa og have sin Hovedlod forbrudt, efter nærmere af Hr: Fogden holdende denne Act annecterende Forretning. Anders Haagensen bør efter Lovens 6 B: 17 Cap: 3, 37 og 40 art:, og Forordningen 27 April 1771, kagstryges og arbeide i nærmeste Fæstning i Jern sin Livs tiid, betale Jgiæld til Rasmus Rasmussen Drønen tilligemed Asbiørn Nielsen een for begge, og begge for een som ovenmelt, og med {sam/m/e Godses} \forbem:te andre Pengers/ undtagelse, samt Tviegield til Hds: M: Cassa 22 rd: 2 mrk:, som og have sin Hoved lod forbrudt. Herforuden de begge for een og een for begge {f…..} \bør/ erstatte deres Arrestes,

og Actionens bekostninger med Stemplet Papiir 1 rd: 3 mrk: 12 s: \Ræt: geb: Actor og Def: Sal:/ og viidere efter nærmere Regning, som ellers i mangel {der}af \deres fo…. for/ {og} saasnart \som deraf/ bør liignes paa Almuen, udreedes efter derom allernaad: udgangne Anordninger. Alt tildømte efterkom/m/es til Execution efter Lovens Forskrift, og udgangne Anordninger. For Executionen nyder Skarp Rætteren efter Reglementet for hver 5 Rd:

Udi Sagens drift er ei giort nogen uforsvarlig Ophold.

Efter at Dom/m/en for Delinqventerne var oplæst, begiærede Actor sam/m/e forderligst i Loven beskreven.

Sommer Ting 1777

for Waags Skibreede paa Bekkerwiigs Tingstæd den 3 Maji 1777. Rætten betient i overværelse af i Vacansen constitueret Foget Sr: U: W: Koren, Lensmand Knud Larsen Rydland og Laug Rættes Mænd

1. Rasmus Aschelsen Wolden 3. Johannes Olsen Stenevig 5. Aadne Aadnesen Mæling
2. Ole Knudsen Rydland 4. Niels Erichsen Stenevig 6. Mons Abrahamsen Mæling
7. Ole Abrahamsen Hedemarken 8. Johannes Nielsen Kalvenæs.

1777: 343

Publiceret Anordninger

Kongl: befaling om Bygsel Reverser 29 April 1777.

Stiftamtmandens Placat 26 Nov: 1776 om Præmier for Furre Stave og Tønder og viidere til Sildefiskeriet.

Admiralitetets Placat af 6 Dec: 1776, imod Flag, Vimpel, Vager, Giøs.

Stiftamtm: og Bisk: Placat af 24 Dec: 1776, at Graver skal være 3 alen dybe.

Kongl: Placat af 2 Janv: 1777 om Land og Søe Lægdernes inddeeling.

General Pardon af 13 Janv: 1777 for undviigte Søefolk.

General Pardon af 30 Janv: 1777 for de fra Land Lægderne undviigte.

Wittrups Placat om Præmier af ArvePrinsens gave ved det Norske Videnskabers Sælskab for Bønders giørende forbedringer.

Forordning af 24 Marti 1777 hvorved adskillige Poster i Fr: (Forordningen) af 19 Maj 1763 og SøeEnroulleringen af 1 feb: 1770, forandres og fastsættes.

Stiftets bekientgiørelse om Etatz R/aa/d Mullers udgivne Dyr Historie d: 1 oct: 76.

Stiftets ordre af 24 Dec: 1776, at for Uld til Manufactur Huuset skal blive betalt for Marken 7 s:

(Do:) af 7 Janv: 1777, at Formynder Tinge maae holdes med Som/m/er Tingene.

(Do:) af 7 Janv: 1777, om Klip Fiskens behandling.

(Do:) af 7 Janv: 1777, med Kongl: Resolut: af 9 Dec: 1776, at Consumptionen i Bergen af Horn Qvæg 46 s: pr: stk:, maae for Bergen nedsættes til 32 s: i de 3 Aar 1777, 1778 og 1779.

(Do:) af 4 feb: 1777 at ald afkortning af Midler er ophævet som føres imellem Danske(?) og Sadsiske(?) Undersaatter.

(Do:) af 18 Marti 1777 at Anstalten af 6 Apr: a: p: om at Fogderne skulde have det Stemplede Papiir, ophæves.

(Do:) af 18 Marti 1777 hvorved efterlyses Carl Magnus Petersen Palm som for Tyverie arresteret, er undviigt fra Sundmør.

(Do:) af 22 April 1777 hvorved efterlyses fra Bergen undviigt Arresteret Musqvetair Nicolay Schwarts.

(Do:) af 25 Marti 1777 til forespørsel om enten KirkeEierne eller Almuen har forskaffet eller vedligeholdet Grave Reedskaber, samt om disse ei forhen, da Kirkerne vare Kronen tilhørende haver fulgt samme, samt hvilke af Kirke Eierne og hvilke af Almuen anskaffes og bekostes, hvorom den constituerede Foget var begiærende KirkeEiernes og øvrige Almues Svar til viidere Oplysning, og sam/m/e som Extract af Protocollen meddeelt? \KirkeEiernes og/ Almuens Svar herom var saaleedes: At Almuen selv har skaffet Grave Reedskaber, saa Kirken ei dermed har været forsynet, men hvem som skulde have Liig begravet, har selv maattet tage Reedskaber med sig; Og har Kirkerne ei haft slige Reedskaber i de nu levendes tiid, ei heller \nogen/ hørt, de dermed før har været forsyned. Kirke Eierne troede sig ei forbundne noget her af at anskaffe,

Formynder Ting blev derefter holdet, og Børne Midlernes Examination funden som Formynder Bogen udviiser.

Bygsel Sedler
Mikkel Nielsen Bakkes bygsel Seddel til Johannes Mikkelsen paa 2 pd: 6 mrk: fisk i Klepsvig d: 3 Maj 1777. Manuf: H: 8 skl:
Bergens Enke Fattig Huus Forstander Wahls Bygsel Seddel 17 oct: 1776 til Ole Olsen paa ½ Løb ¼ Huud i Wiig. Manuf: H: 4 skl:

Pante Bogen til inddragelse læst
Nicolay Petersen i Bergen, Pante Obligation til Christian Ameln paa 300 rd: 1 prioritet i Vestre Bagholmen og en Holm[e] d: 23 Janv: 1777.
Henrich Christi[e] paa Qvalvogens Obl: til Ulr: Wilh: Koren d: 27 Nov: 1776 paa 99 Rd: 1 prioritet i Qvalvogen.
Bendt Olrich Hynnemørs Obl: til Præsten Christopher Garman paa 198 rd: med Pant 1 prior: i 1 ½ Løb Smør i Gougseim og 1 Løb 12 mrk: i Søre Drivenes d: 1 oct: 1776.

1777: 343b

Bendt Olrich Hynnemørs Skiøde til Hans Andersen Aarland paa Aarland ¾ Vog fisk, 6 s: penge d: 30 Sept: 1776.
Hans Andersen Aarlands Obl: til Knud Olsen Sandtorv, p: 70 rd:, 1 prioritet i bem:te Aarland d: 3 Maj 1777.
Lars Ommundsen Remmereides Obl: p: 22 rdr: 1 prioritet i 22 mrk: Smør i Remmereide d: 3 Maj 1777.

Nye Tingsvidne Sag.
Sergeant Henrich Synnestvedt fremlagde en skriftlig Kald Seddel af 18 April sidst, contra Niels Hansen Berge af Ous Skibreede, hvorved var indstevnet til dette Ting som Vidne at møde Johannes Mikkelsen Øfre Klepsvig, ang:de af Niels Hansen Berge \imod Citanten/ ulovlig forøvede, hvilken Stevning blev oplæst og lyder saaleedes:
Johannes Mikkelsen Klepsvigen mødte og tilstoed at være lovlig stevnet.
Citanten derefter anmelte at have ved anden lovlig skriftlig Stevning, stevnet Niels Hansen Berge til at høre dette Vidne, hvilket Stevnemaal skal føres i Rætte ved Ous Skibreedes Ting, hvor som Niels Hansen Berges Værneting, hand til Doms lidelse er indstevnet.
Rætten eftersaae Stevningen som sidst blev anviist, men da sam/m/e hverken af Niels Hansen Berge er paategnet, eller Citanten kunde fremstille Stevne Vidner til sam/m/es afhiemling, hvilke hand ei havde holt fornøden at fremstille til afhiemling førend ved Ous Skibreedes Ting det hand nu selv for Rætten declarerede; Saa kunde Rætten ikke imod

Lovens 1 Bogs 4 Cap: 1 art: tillade dette Vidne ført, førend den paagiældende Niels Hansen Berge, til sam/m/e at paahøre lovlig er stevnt, og slig jndstevning lovgyldig beviist og afhiemlet: Altsaa bliver Sagen som paa nye Jndstevning beroer, hermed fra dette Ting for denne gang og efter denne \i Rætten lagde/ Stevning saaleedes afviist, om ikke Citanten, forinden Waags Skibreedes Ting ophæves, fremstiller Stevne Vidner som kand afhiemle den alleene anviiste og af Citanten tilbage tagne skriftl: Kald Seddel. Viidere 5 Maj.

Grunde Seddel
fra Bendt Olrik Hynnemør til Lars Larsen paa en Stue for sig og Kone at beboe paa Yttre Rabben for en Mark aarlig Grundeleie. d: 3 Maj 1777.

Som intet viidere i dag var at forrætte, beroer Tingets Continuation til først kom/m/ende Mandag den 5 Maj.

Den 5te Maj 1777 continuerede dette Ting.

Publiceret
Pante Bogen til Udslettelse
Afg: Hans Jacob Bugges Obl: til Johan Leganger p: 300 rd: qvitteret 7 Apr. 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Bendt Olrich Hynnemørs Obl: til Johan Leganger paa 300 rd: med 1 prioritet i endeel Bønder gaarde dtr: 8 April 1777.

Opsat Sag fra fol: 315b. Ommund Gloppen contra Johannes Tufteland.
Ommund Gloppen mødte og tilkiendegav at være forliigt med sin Contrapart og derfor frafalt Sagen, som saaleedes nu for Rætten blev ophævet.

Bygsel Seddel læst
Elias Nielsen Førlands til Lars Wincentsen Uglenæs paa 13 ½ mrk: Smør eller 2 mrk: 4 s: penge i Møgster d: 21 Dec: 1776. Manufact: H: 8 skl:

Pante Bogen til inddragelse
Ole Mehammers Skiøde til Niels Olsen paa 1/3 part i Fittie grundmurede Kirke og Jordegods d: 2 Nov: 1776.

1777: 344

Nye Sag.
Salomon Jacobsen Windeness anmelte at have til dette Ting indkaldet Ole Jacobsen Hedemarken for Citantens hos sidstmelte tilgodehavende 5 Rd: 3 mrk:, tilligemed Omkostninger skadesløs at betale.
Ole Jacobsen Hedemarkens Kone Judithe Jacobs Dr: mødte og paa sin Mands vegne tilstoed baade Søgemaalet, og lovlig Varsel, men lovede betaling til næste Pintse helligt saavel for Hoved Søgemaalet som i Omkostninger 4 mrk: 2 s:
Anders Eliassen Fagerbakke og Lars Biørnsen Fagerbakke som Stevne Vidner afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, lovlig saaleedes som tilført er at have stevnet.
Citanten Salomon Windenes begiærede Sagens Anstand til Høstetinget førstk:de, i vente af sam/m/es afgiørelse, i hvis mangel hand da maatte paastaae Sagens fremme.

Opsat Sag fra i gaar. Sergeant Synnestvedt contra Niels Berge.
Niels Hansen Berge mødte og tilstoed at være til dette Ting lovlig stevnet til Johannes Mikkelsens Vidnesbyrd at paahøre, men veed sig ei skyldig i noget af det paastevnte.
Vidnet Johannes Mikkelsen fremstoed, og da hand af Citanten blev begiært afhørt, blev ham forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed og sige sin Sandhed, hvorpaa hand aflagde sin Eed med oprakte fingre efter Loven og om det paastevnte forklarede: At omstevnte tiid formiddag var Vidnet i Niels Hansen Berges Huus, da Sergeant Synnestvedt kom derind, hvorpaa Vidnet strax gik ud, og imidlertiid var intet vreedagtigt talt, da efter en times tiid gik Vidnet ind i Stuen igien, og hørte da Citanten og Niels Hansen Berge talte om 13 Rd: som sidstmelte havde laant til Citanten dog uden hæftig Vreede \dog ikke blide/ og skiendtes ikke, men i det sam/m/e Vidnet kom ind, lagde Niels Berge sin haand paa halsen af Sergeanten Synnestvedt, dog ei med Slag eller Haardhed, og sagde, Kiære broder kom ei og kræv ulovlig Krav, dog førend dette skeede havde Niels Hansen Berges Kone i det Vidnet kom ind, sagt, at de skulde ikke klamres, derpaa Vidnet toeg Niels Hansen Berge om Livet, og bad holde freed. Vidnet gik derefter ud, og veed intet meere at forklare, end saae Citanten gaae af gaarden og blev fulgt til Dørs af Niels Hansen Berges Kone som i ald god humeur bad ham hilse hiemme, og hand takkede for her. Vidnet blev ved begge Parters minde demitteret.
Citanten begiærede Tings Vidnet sluttet og beskreven meddeelt som blev bevilget.

Brand Tingsvidne.
Abraham Abrahamsen Kolbensvigen fremstoed og beklagelig anmelte, hvorleedes 14de dagen for Langfreedag sidst, Kl: 3 om Morgenen, er i hands Naboes Stue, opkommen en ulykkelig Jldebrand, som saaleedes greeb omkring sig, at \af/ Comparentens Gaard blev opbrændt og af Jlden fortæret, hands Vaanhuus, samt en Bue med Klæder, Fisk og Boeskab i, saa og et Foder huus med Høe i, hvoraf alt hvad deri var, intet blev biærget uden noget lidet af hvad der var i Vaanhuuset; Og da hand for sin paaboende Gaard Kolbensvigen \i Waags Skib: No: 96 skyldende i Skatt 1 pd: 18 mrk: Smør og Landskyld 18 mrk: Smør ½ Huud, agtende allerund: at ansøge nogle Aars Skatte friehed og befrielse for alle Udgifter; Saa var hand begiærende om derom et lovlig Tings Vidne.
Samtlig Laug Rætt og Almue blev herom af Rætten tilspurgt, hvortil de samtlig svarede: At den anmeldte ulykkelige Jldebrand var dem altforvel bekiendt, sig saaleedes at forholde som andraget er, samt at Abraham Abrahamsen derved er sat i meget fattige Omstændigheder.
Abraham Abrahamsen begiærede det passerede

1777: 344b

som Tingsvidne sig beskreven meddelt som blev bevilget. Udstæd.

Brandskade Tingsvidne.
Lars Mikkelsen Kolbensvigen fremstoed og beklagelig anmelte, hvorleedes 14de dagen for Langfredag sidst, Kl: 3 om Morgenen, var i hands Stue opkom/m/en en ulykkelig Jldsvaade, som af Vaade havde tændt an i Taget, og hvorved af hands paaboende gaard Kolbensvigen \i Waags Skibreede/ No: 96. skyldende i Skatt 21 mrk: Smør, og i Landskyld 9 Mrk: ¼ Huud, blev aldeeles af Jlden fortært 3 Huuse, neml: Stuehuuset af nye opbygt, en Sængebue, og en anden Bue, med alt hvad deri var, hvoraf hand slet intet fik rædet, og neppe fik rædet sine 5 smaae børn gandske nøgne; Og da hand for sam/m/e sin gaard agter allerunder: at ansøge nogle Aars Skattefriehed, og befrielse for alle udgifter; Saa begiærede hand Laug Rættet og samtlig Almue tilspurgt, om det andragne sig ikke saaleedes i Sandhed forholdt.

Rætten forelæste Laug Rættet og samtl: Almue det tilførte, og derom æskede deres Svar, hvortil de samtlig svarede: At det andragne desværre forholt sig i alt saaleedes i Sandhed som altfor meget var bekiendt, samt at Lars Mikkelsen derved var sat i meget fattige Omstændigheder, og saa meget meere som hand havde saa mange smaae børn, trængede til ald muelig erholdende hielp.
Lars Mikkelsen begiærede det passerede som Tings Vidne beskreven sig meddeelt, som blev bevilget. Udstæd.

Spedalsk Tingsvidne.
For Rætten fremstoed Lensmanden for Waags Skibreede Knud Larsen Rydland, og tilkiendegav at her udi Skibreedet paa Gaarden Dybewaagen i Møgster Sogn er et Spedalsk Menniske ved Navn Niels Hansen, og et andet Spedalsk Menniske paa samme gaard ved Navn Svinniche Hans Datter, som begge med den Spedalske Sygdom stærk er befænget, og til deres indlemmelse i Hospitalet, da de paa gaarden er aldeeles utaalelige, er gandske intet ejende, saa de formedelst de slette Omstændigheder de nu lever i, maae liide baade Hunger og anden Nød; hvilken Andragende af den gandske tilstædeværende Almue, blev bevidnet at være rigtig.
Lensmanden var derefter herom TingsVidne begiærende som blev bevilget. Udstæd.

Pante Bogen til inddragelse
Mathias Halvorsen Synstabøes Skiøde til Ole Christiansen paa Øen Øvre Natterøen under Riisøen, d: 5 Maj 1777. Den constituerede Foget Sr: Ulrich Wilhelm Koren som hørte dette Skiøde oplæst, loed tilføre, at hannem er tilhændekom/m/et brev under 3 hujus, fra Johannes Thomassen Tranøen hvori denne paastaaer, at den nu solgte Øe Natterøen ligger under h/an/ds gaards Matriculerede skyld og ham uviidende er solgt, da saafremt det første forholder sig rigtig, reserveres Gaardens Rætt efter Matriculen og Skatte Forordningen, og det sidste som Fogden uvedkommende bliver at afgiøre imellem ham og de vedkom/m/ende.

Frievillig Afgifts TingsVidne 5 rd: 4 mrk: 2 s:

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte blev Rætten for dette Skibreede ophævet.

Sommer Ting den 6 Maji 1777 for Opdals Skibreede paa Bekkervigs Tingstæd i overværelse af i Vacancen constituerede Foget Sr: Ulrich Wilhelm Koren, Lensmand Mads Christophersen Godøen, og

samtlige dette Ting søgende Almue, som og efterskrevne Aatte udnævnte Eedsorne Laug Rættes Mænd
1. Gunder Olsen Berge 3. Johannes Willums: Waage 5. Morten Knudsen Elsager 7. Tørres Larsen Langeland
2. Salomon Johansen Mæland 4. Johan/n/es Johansen Lande 6. Jver Nielsen Tvedt 6. Ole Tarraldsen Næsse

da først blev publiceret Kongl: og Øvrigheds Anordninger ligesom for Waags Skibreede fol: 343a. og til det sidste om Kirke gravers Reedskaber af Almuen svaret som følger: ligesom for Waags.

Formynder Ting blev derefter holdet, og Børne Midlernes rigtighed befunden som Formynder Bogen, og de derover af itzige Sorenskriver til hands Antecessor derover giorde Antegnelser udviiser.

Pante Bogen til inddragelse publiceret:
Skiftebrevet efter Jon Thomassen Store Dahle af 27 feb: og 4 April 1777, hvorved 21 Mrk: Smør i Tvedt ved Hovland er udlagt til den afdødes Datter datter Giertrud Ols Datter.
Skiftebrev efter Ole Johansen Søre Giøvog 1te og 27 Sept: 1776, hvorved Søre Giøwaag er udlagt saaleedes som Pante bogen udviiser.
Peder Jørgensen Lies Skiøde til Lars Monsen p: ½ Løb Smør ½ Huud i Lie d: 6 Janv: 1777.
Lars Monsen Lies Obl: til Willum Haagensen Hegland p: 120 rd: 1 prioritet i bem:te Lie d: 6 Janv: 1777.
Anne Ols Datter Mit Waages Skiøde p: 3 Spand Korn eller 2 pd: 6 mrk: Smør til Aake Nielsen paa Mit Waage d: 6 Maj 1777.

Pante Bogen til udslettelse
Peder Jørgensen Lies Obl: til Joc: Christoph: Sætre af 5 oct: 1767, qvitteret 20 Dec: 1776.

Bygsel Seddel
Hr: Wiggers til Bagge Jngebrictsen paa ½ Løb Smør 1 Giedskind i Øvre Kleppe d: 20 Dec: 1776. Manuf: H: 8 skl:
Hr: Provst Mossins (Morsins) til Torbiørn Olsen paa Humlewiig d: 28 Dec: 1776, paa indførte Vilkor for Lars Hansen skylder ½ Løb 1 pd: 3 mrk: Smør ¾ Huud. Manuf: H: 1 mrk:
Sverke Hiertnes til Lars Johansen [paa] ¼ Løb Smør ¼ Huud i Nedre Lunde d: 7 Maj 1777. Manufact: Huuset 1 Mrk:
Hr: Baars Bygsel Seddel af 3 April 1777 til Ole Jonsen Kaldefos paa 18 Mrk: Smør Manufact: Huuset 4 s:

Pante Bogen til inddragelse
Størk Størksen Str: Amlands Obl: til Lars Nielsen Westvig p: 60 rd: 1 prioritet i Str: Amland 1 Løb Smør ½ Huud d: 6 Maj 1777.

Opsat Sag fra fol: 317a. Elling Sunde contra Niels Flygensfær.
Niels Mortensen Flygensfær saavelsom Elling Sunde mødte begge, og den første tilstod lovlig Varsel og Laugdag, men tillige med Citanten declarerede begge at være forliigt, og Sagen afgiort, hvorfore Citanten begiærede Sagen ophævet den hand i alle deele frafaldt.
Dommeren kunde ikke biefalde noget Forliig saaviit som strider imod Lovens pag: 164 a: 8. men maatte erindre om de Kongl: Bøders betaling til Kongens Foget.
Niels Mortensen Flygensfær naar ej hands med sin Contra part indgangne forliig i alt kunde giælde, var begiærende sin Sags fremme.
Elling Sunde havde ei noget skriftlig Forliig at fremlægge, ej heller var andet imellem dem forliigt og afgiort, end deres egen Sag, men angaaende publigve (publiqve) Bøder var intet imellem dem omtalt, som hvorom de intet formodede sig.
Niels Mortensen Flygensfær fremlagde skriftlig \lovlig/ Kald Seddel af 13 April 1777, som blev oplæst og lyder saaleedes:

Elling Larsen Sunde tilstoed lovlig Varsel.
Stevne Vidnerne Johannes Madsen Godøen og Ole Larsen Næsse fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, denne Contra Kald Seddel lovlig for alle indbemelte at have forkyndet.
Elling Larsen Sunde reserverede ald sin Rætt siden hands Contra part, ei vil holde Forliig, og indleverede et Jndlæg af 15 April 1777 som er saalydende.
Rætten eragtede: At imod Kongl: allern: Rescript af (ope rum) og Citantens Protest, ei kunde inddrages under denne Sag, det contra omstevnte Veed Hugst, men reserverede Contra Citanten sam/m/es Paatale paa anden lovlig maade: og for det øvrige tilloed Sagens fremme efter Contra jndstevningen, samt fremkaldte Vidnerne hvoraf mødte Simon Mortensen, Johannes Pedersen, og Peder Jacobsen alle fra Flygensfær, af de øvrige 2de var det eene Vidne bortreist, og det andet frafalt Contra Citanten paa grund af Rættens Eragtning, siden hun intet var viidende uden om Veed Hugsten. De mødende Vidner blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen og formanet til Sandheds udsigende, hvorpaa fremstod
1. Vidne Simon Mortensen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og refererede sig til sit forhen den 3 oct: 1776 i Sagen aflagde Vidnesbyrd, med tillæg: At Niels Mortensen først sagde om Uræt og Hugsten i Marken, at det skulde eftersees, bedre end før, derpaa Elling Sunde sagde: siger Du mig det til. og Niels Mortensen svarede: Jeg siger ingen det til. da Elling Sunde sagde: Du siger mig det vel til, siden Du siger det her. derpaa Niels Mortens: svarede: Det skal Du have løiet som en Skiælm indtil Du beviiser det. Elling Sunde sagde: Kaldte Du mig en Skiælm; Saa er Du selv en Skiælm. Det øvrige forholt sig som Vidnet før har forklaret. Dimitteret.
Jgien fremstoed Johannes Pedersen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede ligesom forrige Rættes dag, og forrige Vidne nu i dag forklaret haver. Dimitteret.
Fremstoed 3de Vidne Peder Jacobsen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: Ligesom hand forrige Rættes dag, og første Vidne nu i dag forklaret haver. Dimitteret.
Begge Parter derefter paastoed Dom.
Rætten \med Med Doms Mænd/ derpaa udi denne Sag afsagde følgende

Dom

Elling Larsen Sunde har her til Rætten indkaldet Land Soldat Niels Mortensen Flygensfær for imod sig udsagde Ærerørige Ord og forøvet Hug og Slag, at betale Bøder og erstatte Omkostninger. Ved det af Citanten førte og i Rættelagde TingsVidne, saavelsom sam/m/e Vidners nærmere forklaring efter indstevntes Contra Varsel, er med 3 Vidner beviist at indstevnte har slaget Citanten i Hovedet med Knytte Næve, og revet ham i Haaret samt derhos nævnet Skiælm dog conditionell, hvilket dog efter de {2 første} \førte/ Vidners udsigende, er ligeledes udsagt derefter af Citanten imod indstevnte. Begge Parter har derefter paastaaet Dom efter deres Stevninger. Efter saadanne denne Sags Omstændigheder Kiendes og dømmes af mig og tiltagne Meddoms Mænd for Rætt og herved afsiiges: At hvad Skiældsordene angaaer, paa den maade sam/m/e ere udsagde, kand sam/m/e ikke ansees for Ærerørige som ellers efter Fr: 7 Marti 1749 a. 5. af Kriigs Rætten for saaviit indstevnte som Soldat angaaer, skulde paadømmes, men herved paa begge sider Mortificeres, og ei skal komme nogen af Parterne til mindste forkleinelse paa Ære, gode Navn og Rygte i nogen maade; Men for det øvrige af Niels Mortensen Flygensfær

Land Soldat forøvede, bør hand bøde efter Lovens 6 Bogs 7 Cap: 8 art: for Næve Hug 3de 6 Lod Sølv er 9 Rd:, og for Haargreb ligeledes 9 Rd:, i alt 18 rd: hvoraf efter Lovens 1 B: 22 C: 4 a: Citanten Elling Larsen Sunde tilfalder 1/3 deel 6 rd: og efter Fr: 7 Marti 1749 a 7.

Officeer Enke Cassen de 2/3 deele 12 Rd:, hvorforuden Niels Mortensen bør erstatte Citanten denne Sags Omkostninger skadesløs med 3 rd: Citanten friefindes for Contra Citantens tiltale. Det tildømte efterkommes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Udstæd til Fogden.

Pante Bogen til inddragelse
Baar Nielsen Nordbustes Obl: 6 Maj 1777 til Gitle Mundem paa 98 rd: 1 prioritet i 1 Løb 22 mrk: Sr: i Nordbust.
Ole Sæbiørnsen Færevogs Obl: 6 Maj 1777 til Niels Jacobsen Beltestad paa 58 Rd:, 1 prioritet i 1 pd: 15 mrk: Smør i Færevog ½ Hud.
Jver Monsen Rønnebakkens Obl: til Niels Jacobs: Beltestad p: 60 rd: 1 prior: i Rønnebakken 1 pd: Smør d: 6 Maj 1777.

Pante Bogen til udslettelse
Jver Monsen Rognebakkens Obl: til U: W: Koren 4 oct: 1773, qvitteret 6 Maj 1777.

Siden ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 7 Maji 1777 continuerede dette Ting.

Freed Lysning
publiceret for Hans Hansen Rolseide paa Elie Fieldet for fornærmelse af Naboer, fornemmelig af Andersland og Dahlen, grændserne anmelt fra Merke steenen mellem Fieldet og Giersvig ved Elven; etc: d: 7 Maj 1777.

Pante Bogen til udslettelse
Samson Store Braatetvedts Obl: til Mads Godøen p: 40 rd: d: 6 Maj 1773 qvitteret 7 Maj 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Samson Rasmussen Braatetvedts Skiøde til Ole Larsen paa ½ Løb Smør ½ Huud i Braatetvedt d: 7 Maj 1777.

Frievillig Afgift beløber 5 Rd: 8 skl:

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Sommer Ting for Ous Skibreede den 9de Maji 1777 paa Haavigen Tingstæd i overværelse af constitueret Foget U: W: Koren, Skibreedets Lensmand Hans \Hansen/ Lundervigen, samt tingsøgende Almue og efterskrevne Laug Rættes Mænd
1. Engel Hansen Windenes 3. Jon Engelsen Dalland 5. Jon Jonsen Haavig 7. Ole Rasmussen Store Wiig
2. Anders Anders: Nedre Hage 4. Hans Monsen Særvold 6. Engel Jonsen Haavig 8. Engel Hansen Giøen

da først blev publiceret Kongl: og Øvrigheds Anordninger ligesom for Waags Skibreede fol: 343a. og til det sidste om Kirkegravers Reedskaber, af Almuen svaret som følger: ligesom for Waags Skibreede.

Formynder Ting blev derefter holdet, og Børne Midlerne befunden saaleedes som Formynder Bogen udviiser.

Pante Bogen til udslettelse
Svend Endresen Svensdalens Obl: til Haldor Helland og Jens Oppedal 8 Maj 1769 qvitteret 21 Sept: 1776 og 20 April 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Skiftebrev efter Mons Siursen Kleppes Hustrue 29 aug: 1776 Kleppe ¼ Løb Sm: ¼(?) (1/2?) Huud udlagt til Mons Kleppe.

Opsat Sag fra fol: 320b. Lars Helleland contra Johannes Helleland.
Johannes Helleland loed begiære Sagen udsat til Høstetinget 1777.
Lars Helleland mødte ei med nogen indsigelse.
Sagen beroer til Høstetinegt 1777.

1777: 346b

Opsat Sag fra fol: 320b. Consistorial Rd: Geelmuyden, contra Niels Qvittingen.
Paa Hr: Consistorial Raad Geelmuydens vegne mødte h/an/ds Søn Velærværdige Hr: Gerhard Geelmuyden, som fremlagde Rættens seeniste Laugdag, der er saa lydende.
Niels Qvittingen mødte og tilstoed lovlig Varsel og Laugdag.
Hr: Geelmuyden fremviiste endnu een Præstekaldets Jndkomst bog som forhen er anviist, hvilken endnu beviiser at det denne gaard er sat for, er overeenstemmende med hvad andre gaarder i Præstegiældet staaer for, i hvilken og fantes afskreven for Nogle foregaaende Aar af det halve brug 2 Mrk: betalt Af det andet halve brug er eftergivet som Beboeren da og den tiid var en fattig Mand. Hr: Geelmuyden derefter paastoed Dom paa de resterende 4 Rd: 4 mrk:, til sames betaling med Omkostninger 1 rd: 3 mrk: foruden Dom/m/ens udstædelse om ernødiges, og paastoed Dom.
Niels Qvittingen mødte og tilstoed ei at have betalt noget til Præsten i de Aar hand har boet paa gaarden, men meente hands gaard at stoed for høit. Dom/m/eren tilspurgte af Almuen, et par indstevntes Naboer hvad de i dette fald svarede og betalte, hvis Svar udfaldt til at betale meere end denne indstevnte søges for; Og da hand intet viidere havde til sit forsvar at fremføre; Saa blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Hr: Consistorial Raad Geelmuyden har indstevnet Niels Qvittingen for resterende Øste!! (Oste) tiende Aarlig i stæden for Korn tiende, 4 Mrk: Aarlig i Smør og Ost efter gl: accordt at leveres, i alt for 7 Aar 4 Rd: 4 mrk: for Aarene 1770 til 1776 inclusive, samt Omkostninger. Jndstevnte Niels Qvittingen tilstoed at have intet i bem:te Aar betalt, men formendte at hands gaard var sat for høit: i øvrigt havde intet til sit forsvar at fremføre; Thi kiendes og dømmes for Rætt og herved afsiges: At Niels Qvittingen bør til Velæd[le og] Velbyrdige og høilærde Hr: Consist: Rd: Geelmuyden betale bem:te 4 Rd: 4 mrk:, samt i Processens Omkostninger i alt 2 Rd: 3 mrk:, alt at udreedes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd og Executions tvang efter Loven.

Nye Sag.
Velbaarne Hr: Major Pritzier mødte for Rætten, og tilkiendegav at den ved Compagniet staaende Sergeant Henrich Synnestvedt, var aarsaget for denne respective Rætt at indstevne

Bonden Niels Hansen Berge for grov begegnelse, da h/an/d afvigte 18 Marti var i sit Huus, og efter at Rættens Gebihr(?) var anlagte begiærede at de tilstædeværende Vidner deels stevnte og deels ustevnte godvillig mødende, maatte blive afhørte, nemlig Peder Nielsen Mit Sætre, Giertrud Steffens Datter Bøe, Helge Niels Datter Mit Sætre, og Kari Berge. Den skriftlige Kalds Seddel blev fremlagt og oplæst, lydende saaleedes.

Stevne Vidnerne Bagge Baggesen Lusang, og Aschaut Jørgensen Lusang fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, den oplæste Stevning lovlig saaleedes som tilført er at have forkyndet.

Hr: Major Pritzier fremlagte det i Sagen førte Tings Vidne for Waags Skibreedes ting den 3 og 5 Maj sidst til den actende Doms Acts vedhæftelse.

Vidnerne bleve paaraabte, hvoraf alleene mødte Peder Nielsen Mit Sætre tienende Niels Berge, jhenseende de øvrige Vidner hvoraf 2de vare ustevnte, reserverede Hr: Major

1777: 347

Pritsier sammes nærmere jndstevning for deres Værneting siden de ei sorterer under denne Rætt, og vel havde lovet at møde her som ustevnt, men var vendt paa Veien. Hvad Kari Berge angik som under denne Rætt sorterede, begiærede Hr: Majoren hende forelagt Faldsmaals Straf til næste Ting at møde som lovlig stevnt.

Jndstevnte Niels Hansen Berge protesterede imod Kari Berge som hands Hustrues Vidnesbyrd og Eeds aflæg i denne u-betydelige og ugrundede Sag hvorudi hand i intet vidste sig skyldig, og haabede hun for derudi at vidne og aflægge sin Eed blev befriet.

Hr: Major Pritzier replicerede at hand ihenseende til Under Officeerens honeur og Ære ei formeente at Sagen var ubetydelig, men formeenende endogsaa at have Lovens Medhold at Hustrue bør vidne imod Manden men ey med.

Rætten kunde ikke ansee Sagen af det slags som Lovens 1 Bogs 13 Cap: 17 art: ommelder, eller liige betydelig med de deri ommelte, eller kunde forestille Sagen efter sin Natur kunde udfalde til andet naar den blev beviist med Penge bøders udreedelse, som i saa fald maatte erlægges af fælleds saavel Vidnets som hendes Mands den paagieldende Parts boe, følgelig hun liider ved Straffen ligesaavel som hand, altsaa er hendes Vidnesbyrd, hvis Grændse Skiæl imellem med og imod, er altfor let at overtræde, i een saaleedes til deels egen Sag, at ansee som at vidne paa sig selv og i sin egen Sag, hvilket ingen bør paalægges imod Lovens 1 Bog 14 C: ? art: Paa hvilken grund Dom/m/eren holt lovstridig at forelægge indstevntes Hustrue at møde under Faldsmaal til noget Eedelig Vidnesbyrds aflæggelse i denne Sag.

Hr: Major Pritzier maatte hertil erindre: At naar Kari Berge som det vigtigste vidne der fra Begyndelsen indtil enden af denne paastevnte affaire har været tilstæde, af den respective Rætt blev anseet som et Vidne der ej burde møde, vil det dog blive lidet betydelig eller agtendes hvad Vidnet Peder Nielsen Mit Sætre der ikkun havde hørt Sagen af andre \dog/ fandt Hr: Majoren det {og} til Under Officeerens honeurs Conservation saa meget hvor(?) muelig var at \de… …….(?) i/ denne Sag maatte blive afhørt; til hvilken ende hand følgende qvæstioner begiærede for Vidnet fremsatt.

Vidnet Peder Nielsen Mit Sætre blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsiigende, hvorpaa hand aflagde sin Eed med oprakte fingre efter Loven, og af Hr: Major Pritzier blev tilspurgt: 1. Om det var Vidnet bekiendt, at Sergeant Synnestvedt den 18de Marti sidst, nu omtrent 7 uger siden, var inde hos Niels Berge for at afgiøre nogen mellemværende Regnskab? Rs: Vidnet saae ham hverken kom/m/e eller gaae, men har hørt saa sige, at hand omspurgte tiid var der, men veed ei i hvad Ærende, og hørte hand det i Niels Berges Huus sam/m/e aften h/an/d kom hiem, af Johannes Mikkelsen.

1777: 347b

2. Om har hørt om Sergeant Synnestvedt er kom/m/en og gaaen freedelig? Rs: Har ei hørt andet; end hand kom og gik fredelig! 3. Om har hørt og vidste, at Sergeanten Synnestvedt, var noget ilde begegnet af Niels Berge, saavel med høirøsten \Skields/ Ord som og med Slag? Rs: Har ei seet, men hørt \af Johan Mikkelsen/ at Niels Berge har sagt til Sergeanten Synnestvedt den tiid i sit Huus, Kiære broder kræv ikke noget ulovlig Krav, og i det same har Niels Berge, efter sam/m/e Johannes Mikkelsens fortælling, lagt Sergeanten med sin Haand under Øret; der hos sagde vel ei(?) (er?) at hand sloeg ham, men at Niels Berge lagde sin Haand under Sergeantens Øre: Dog erindrer ei ræt om hand nævnte Haand eller ikke. 4. Om samme Aften ikke blev talt om imellem Huusets Folk, at Sergeant Synnestvedt havde været hos Niels Berge, og hvad da imellem Niels Berge og ham var hændet? Rs: Jo, og vidste ei viidere at forklare end forbemelt, og at Johannes Mikkelsen sagde at Niels Berge havde lagt Sergeanten under Øret, men erindrer ikke, enten hand nævnte Haand eller ikke. Derefter med begge Parters minde blev dimitteret.

Hr: Major Pritzier da af de førte Vidner noksom bliver at see at Sergeantens i Stevnemaalet anførte Beskyldninger ere grundige, men det beste Vidne i Sagen af Rætten er afslagen at blive ført, vil det ei andet blive end Sergeanten til største bekostning og uleilighed for fremmede Fori at lade fleere Vidner som fra dette Forum vare afspænsig(?) giorde(?), føre, og til den ende til følge 1 Bogs 14 Cap: 6 art: begiærede at Niels Berge [med] Eed maatte paalægges sig fra Beskyldningerne at befrie, og i fald hand det ei vilde giøre, tilbød Sergeanten sig med Eed at bekræfte, alt hvis i Stevnemaalet er anført, og meere dertil, og derefter begiærede at Sagen til Doms maatte optages.

Niels Berge protesterede imod at blive paalagt Eed, men at den som sigter bør beviise efter Loven, da hand i godhed har lagt sin haand paa Sergeanten, uden Vreede eller slag, og derudi intet forseet sig, og indloed Sagen under Dom; Thi blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Sergeant Synnestvedt har til dette Ting indstevnt Niels Hansen Berge for Overfald i sidstmeltes Huus med Hug og Slag, at betale Bøder og erstatte Omkostninger. Jndstevnte Niels Berge har nægtet det paastevnte. Citanten har derefter søgt at beviise Søgemaalet med Vidner, og saaviit sam/m/e ei er tilstrækkelig, at Sagen med Eed maatte afgiøres; Da af de førte Vidners \og de …en(?)/ forklarede Omstændigheder, skiønt gives rimelig Præsumption at Niels Berge foranleediget denne

1777: 348

Sag, dog ei er eet eniste fuldkomen Vidne eller halv beviis, altsaa ei det Lovens 1 B: 14 C: 6 a: kalder viis formodning, følgelig ikke Eed til Sagens afgiørelse kand paalægges, og sam/m/e som melt, i øvrigt ej er beviist i mindste maade; Saa kiendes og dømmes for Rætt og herved afsiiges: At Niels Berge bør for Citantens Tiltale i denne Sag aldeeles frie at være.

Bygsel Seddel

Hr: Christi til Endre Halvorsen paa 2 pd: Smør i Hage d: 1 Maj 1777. Manufact: Huuset betalt 8 s:

Peter Vahl paa Fattig Huusets vegne i Bergen Bygsel Seddel til Wincients Evensen paa ½ Løb Smør 1 Geedskind i Wafet som Lars Torbiørnsen fradøde, dtr: 18 Marti 1777. Manufact: H: 4 s: Taget Reservation for Værgemaale.

Fogdens Leyermaals Sag.

Constit: Foget Sr: U: W: Koren anmelte at til dette Ting er indstevnet paa Justitiens vegne, Huusmanden Knud Jsachsen Feeten under Gaarden Nordbøe, fordie hand som ægtegift Mand

haver beganget Leiermaal med Pigen Brithe Jons Datter Holdhuus, derfor at lide Dom efter Lov og Forordninger.
Den indstevnte Knud Jsachsen Feeten mødte og tilstoed baade lovlig Varsel og Forseelsen, men beklagede sin yderlige fattigdom.
Actor anmelte, at som den indstevnte nu inden Rætten har tilstaaet Forseelsen Saa ihenseende til den i hands boe fornødne Undersøgnings Forretning maatte hand begiære Sagen udsat til næste Ting da sam/m/e saavelsom den fornødne Præste attest i Rætten skal blive fremlagt.
Sagen beroer til Høstetinget 1777.

Pante Bogen til udslettelse
Steen Haldorsen Lønningdals Obl: til Jon Olsen Foer d: 9 Maj 1774 qvitt: 8 Maj 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Steen Haldorsen Lønningdals Obl: til Niels Ellingsen Opsal paa 90 rd: 1 prioritet i ½ Løb Smør ½ Huud d: 9 Maj 1777.

Nye Sag
Velærværdige Hr: Gert Gelmuyden fremlagde skriftl: Kald Seddel af 14 April sidst contra Tron Jndre Tyse saalydende:
Af Stevne Vidnerne mødte Ole Hansen Steensland og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, jndstevningen lovlig at have forkyndet; Men da det andet Stevne Vidne Lars Steentvedt ei mødte, beroer Sagen til hands møde til Stevnemaalets afhiemling til Høstetinget 1777.

Spedalsk Tingsvidne.
For Rætten fremstoed Lensmanden for Ous Skibreede Hans Hansen Lundervigen, og tilkiendegav at her udi Skibreedet paa Gaarden {….} \Mehuus/ i Ous Sogn og Skibreede, er et Spedalsk Menniske ved Navn Baar Olsen, som med den Spedalske Sygdom stærk er befængt, og til sin jndlemmelse i Hospitalet, ey formaaer at udreede meere end 18 Rd: til den første Termin, og for det øvrige er intet meere eiende, men maae lide Kummer og Nød,

1777: 348b

hvilket Andragende af den gandske tilstædeværende Almue blev bevidnet at være rigtig.
Lensmanden var herom TingsVidne begiærende som blev bevilget. Udstæd

Nye Sag.
Magnus Jversen Højsæter anmelte at have ladet ved mundtl: Varsel indkalde Knud Jonsen Svensdalen, for at have støelet paa Højsæter i 3 Aar baade paa Støelen og i hiemmehagen, {ikke alleene} med Svensdalens alle Creaturer, {… … .. …} uden Citantens tilladelse, hvor hand som Eier af Svensdalen ingen mindste Rætt eller Adgang har; hvorom Citanten paastaaer indstevnte Knud Jonsen Svensdalen tildømt at betale Hageleie for hver[t] Aar 2 Rd:, ialt 6 Rd:, samt for eftertiiden at holde Svensdahls Creaturer derfra, og erstatte denne Sags Omkostninger. Herom at vidne stevnet under Faldsmaals Straf til dette Ting og tiid Ole Johannesen Højsæter, Mari Knuds Datter datter til Knud Jonsen Svensdalen.
Til jndvarslingens Afhiemling fremstillede de 2de Stevne Vidner Ole Hansen Steensland og Lars Hansen Steentvedt, hvoraf nu alleene mødte den første som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, at have lovlig stevnet som forbemelt, dog ei til hvad Knud Jonsen i Hageleie skulde betale, eller til at holde sig \der/ fra.

Den indstevnte Knud Jonsen Svensdalen mødte og paastoed at Svensdalen har haft alle dager Støel og Hage paa Højsæter for betaling 2 Mrk: om Aaret.
Citanten forklarede at det er Eegedal eller Kraasæeter hvor Svensdals Creaturer har gaaet for betaling, derfor intet nu søges, men det er Qvandalen og Hiemehagen ved Højsæter som nu stevnes paa, hvor Svensdalen uden tilladelse har støelet. Citanten begiærede Sagen at beroer til Høstetinget 1777 for at fremstille det andet Stevne Vidne og tillige de til Sagens bestyrkelse agtende Vidner.
Sagen beroer til Høsteting 1777.

Nye Sag.
Magnus Jversen Højsæter anmelte at have ladet indkaldet ved lovlig mundtl: Varsel Knud Jonsen Svensdalen, for at hos ham er funden en Bielde som tilhører Citanten, med Laas og Klave, og for 2 Aar siden er bleven borte af Citantens Creaturer, samt sidste Høst er seet i indstevntes Staburs Dør, og da der taget hiem af en Citantens liden Søn et Barn, hvorfor [hand] paastaaer Dom for saadan Dølgsmaal til Bøder og Omkostninger. Herom at vidne stevnet under Faldsmaals Straf Knud Jonsens Kone Siselle Niels Datter og Tron Tysse.
Til jndvarslingens afhiemling blev fremstillet Ole Hansen Steensland som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er. Det andet Stevne Vidne Lars Hansen Steentvedt mødte ikke;
thi begiærede Citanten Sagen derefter stillet i beroe til Høstetinget 1777.
Knud Jonsen Svensdalen protesterede imod dette ugrundede Søgemaal, da hand uskyldig viis har funden en

1777: 349

saadan Bielde med Klave og sønderbrudt Laas, paa Marken, afvigte Som/m/er i Korn Skurens tiid, da hand hængte den som omstevnet er paa et aaben Stæd uden Laas og Lukke, og strax derpaa uden der var saa lang tiid, at hand kunde lyse den op, tog Citantens Søn den bort, og da Citanten har faaet den, om og sam/m/e er hands; Synes indstevnte at ei viidere af ham kand fordres, men jndstevnte forbeholder sin Rætt og tiltale for giorte beskyldninger, og den maade Citanten har taget Bielden tilbage paa, uden forud at beviise den sig at tilhøre, som Knud Jonsen forsikrer hand ei vidste hvem Bielden tilhørte.
Magnus Højsæter viiste Bielden som af Laug Rættet blev vurderet med Klaven til 24 skilling, og af dem anseet, at ei kand skiønnes hvad enten Bielden kand have lagt i Marken i 2 Vintre eller ikke, siden Citanten paastaaer, at det var 2 Aar forleeden Somer i Slaatten, siden hand mistede den.
Sagen beroer til Høste tinget 1777.

Nye Sag.
Magnus Jversen Højsæter anmelte at have ladet indkalde med lovlig mundtl: Varsel Knud Jonsen Svensdalen til dette Ting for at have {forhen} \denne/ Vaar 2 Aar siden skiældet Citanten med Ærerørige Ord Skielm, Kieltring, Bedrager og Fant, til derfor at liide Dom og betale Omkostninger. Til herom at vidne indstevnet under Faldsmaal Mons Nielsen Langeland og Thomas Houg, samt Ole Johansen Højsæter.
Til indvarslingens afhiemling blev fremstillet Ole Hansen Steensland som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre, saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er. Det andet Stevne Vidne Lars Hansen Steentvedt var ei mødt.
Knud Jonsen Svensdalen nægtede det paastevnte, og protesterede imod Vidners førelse efter saa lang tiids forløb imod Lovens pag: 129 a: 22 og 23.
Sagen beroer efter det andet Stevne Vidnes afhiemling til Høste tinget 1777.

Citanten meente sig berættiget endnu at faae sine Vidner førte, da h/an/d har haft Sag ved Laugtinget som hand først fik ende paa sidst Høst ved Alle Helgens tiider.

Pante Bogen til udslettelse
Hans Hansen Hauges Obl: til Lasse Outestad!! (Oustestad) og Haldor Berhovde p: 90 rd: d: 7 oct: 1774 qvitt: 9 Maj 1777.
Anders Erichsen Sandvigs Obl: til Mons Kleppe p: 60 rd: d: 8 Maj 1770 qvitteret 9 Maj 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Hans Hansens Skiøde til Jens Thomassen paa Hiemdahl ½ Løb Smør ½ Huud d: 9 Maj 1777.
Jens Thomassens Obl: til Lars Erichsen Hiortaas p: 98 rd: 1 prioritet i Hiemdal d: 9 Maj 1777.
Anders Sandvigens Obl: til Lasse Hansen Outestad!! (Oustestad) og Engel Samuelsen Qværnes paa 90 rd: 1 prioritet i Sandvig 1 pd: 21 mrk: Smr: ½ Hud d: 9 Maji 1777.

Frievillig Afgift beløber for dette Skibreede vide Strandvig

Som ingen viidere indfant sig at gaae i Rætte, blev Rætten for dette Skibreede ophævet.

1777: 349b

Sommer Ting for Strandvigs Skibreede paa Haavigs Tingstæd den 10 Maj 1777. i overværelse af constitueret Foget U: W: Koren, Lensmand Engel Hansen Giøen, den ting søgende Almue, og Laug Rættes Mænd
1. Engel Hansen Windenes 3. Jon Engelsen Dalland 5. Jon Jonsen Haavig 7. Ole Rasmuss: St: Viig
2. Anders Andersen N: Hage 4. Hans Monsen Særvold 5. Engel Jonsen Haavig 8. Engel Hans: Giøen

da først blev publiceret Kongl: og høi Øvrigheds Anordninger ligesom for Waags Skibreede fol: 343a. og til det sidste om Kirkernes grave Reedskaber svart af Almuen ligesom for Waags.

Formynder Ting blev derefter holdet og Børne Midlerne befunden som OberFormynder Bogen udviiser.

Pante Bogen til inddragelse
Skifte efter Hans Mortensen Schogseides Hustrue 26 Aug: og 17 Sept: 1776 om Jorde gods Udlægget vide Pantebogen.
Skifte efter Ørian Torbiørnsen Schogseides Hustrue 26 Aug: og 18 Sept: 1776.
Dto: efter Haldor Andersen Schogseide 26 Aug: og 18 Sept: 1776.
Dto: efter Johannes Olsen Sælsvold 28 Aug: og 18 Sept: 1776.
Dto: efter Torkel Poulsen Kiilen 6 Marti 1777. Jordegods Udlægget i Pantebogen extraheret.

Opsat Sag fra fol: 323a. Leganger contra Ole Hatletvedt.

Sr: Leganger anmelte Sagen forliigt og frafalden; Altsaa ophæves.

Opsat Sag fra fol: 323b. Hr: Geelmuyden contra Johannes Eide.
Velærte Hr: Geelmuyden Capellan pro Persona til Ous Præstegiæld mødte for Rætten paa sin Fader Velædle, Velbyrdige og høilærde Hr: Consistorial Raad Geelmuydens vegne og Ærbødigst begiærede følgende tilført: Siden Lensmanden og Procurator Hans Giøen ved døden er afgangen, efter at hand kort tilforn af hannem lovlig var indkaldet til Vedermæle til dette ting udi Sagen, og altsaa derfore ikke k/an/d faae hands Vidnesbyrd; Saa forventer hand efter de Vidner som tilforn ere afhørte i Sagen, Dom/m/erens rætsindige Skiønnende samt Rættens jndtil Behandling tilligemed ærbødigst paastaaer og er begiærende en lovgemæssig Dom, og Processens Omkostninger skadesløs tilvunden med 8 rd:, og saaleedes indlader Sagen til Doms.
Johannes Eide tilstoed til Sagen forhen at være lovlig stevnt, og refererede sig til sit tilførte næst forrige Tægte dag, og indloed Sagen under Dom til friefindelse for baade Søgemaalet og Omkostninger.
Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom.

Paa Velædle, Velbyrdige og høilærde Hr: Consistorial R/aa/d Geelmuydens vegne har hands Søn Velærværdige Hr: Geert Geelmuyden ved skriftl: Kald Seddel af 12 April 1776, indkaldet Johannes Eide, for at have faaet af Niels Hansen forhen boende paa Ertzvær nu paa Skaar, en sortsidet hornet Koe af Værdie 5 rd: og en rødsidet hornet {Qv… 4 rd:} Qvie 4 Rd:, som skulde være indbegreben under een af Hr: Consist: Rd: Geelmuyden hos bem:te Niels Hansen den 9 Dec: 1773 effectueret Seqvestrations Forretning, derfor at lide Dom saavel i Hoved Sagen som angaaende Omkostninger. Citanten har derefter i Rætte lagt Arrest Forretningen in originali til denne Acts følge, hvori og derunder begreben er anført en sortsidet hornet Qvie 5 rd: og en rødsidet hornet dto: 4 Rd:, samt \foreviist/ Doms Acten af 4 oct: 1774 som confirmerer bem:te Arrest, som og den i følge deraf den 20 Maj 1775 holte

Executions Forretning, hvor \baade Dom/m/en er indført og/ meldes disse 2 Creature at være af Lensmand Hans Giøen bortført: Samme Forretning viiser og at Domhaveren(?) ei i andet kunde naae fyldest betaling. Viidere har Citanten i Rættelagt en beskikkelse af 6 Nov: 1775, hvis paategnede Svar af beskikkelses Vidnerne er beEediget, men hvormed ei viidere er beviist, end at Johannes Eide paa en baad med andre, førte hiem som hand fik hos Niels Hansen 2 Creaturer, men vidste intet om nogen Arrest eller Stevnemaal. Ved sam/m/e har Johannes Eide tilstaaet, at have paa tilgodehavende hos Niels Hansen faaet af ham 2 Creaturer, men vidste ei om nogen Arrest. NB: Ved alt dette er endnu ei oplyst, om det var de samme omstevnte Creaturer eller hvad Kiendemærke \de 2 bort førte havde/ eller hvad tiid de ere bortførte. Men efter Continuations Varsel til Høste tinget 1776 har Citanten med de 2 Vidner Haldor Hansen Sævereide og Willum Ellingsen Hatletvedt, beviist at Johannes Eide ved Paasketiider 1775 havde hæntet fra Niels Hansen, og af denne var ham bleven leveret, en sortsidet hornet Koe og 1 rødsidet hornet Qvie, som er overeenstemmende med de Arresteredes Mærke og Farve. Johannes Eide har da og tilstaaet at have faaet disse Creaturer, men alleene foregiver at have imodtaget samme paa en Bergens Kiøbmands vegne og begiæring. Af det første er ei andet at see, end at det er de sam/m/e arresterede Creaturer som Johannes Eide har bortført, der har været arresteret, og efter at Arresten paa sam/m/e baade var effectueret og ved Dom confirmeret. Naar nu Arresteret Gods ei efter Lovens 1 Bogs 19 C: 14 og 17 art: maae udkomme eller forflyttes, og efter Lovens 5 b: 3 C: 33 a:, arresteret og Naar Dom overgaaen Mand ikke sit gods maae forfløtte, afhænde eller pantsætte, samt efter 1

Bogs 8 C: 28 a: Sagsøgeren maae lade sig indføre i det som den Skyldige har afhændet efter at Arrest er giort paa sit gods og Nams Dom over ham forhvervet; Saa kand ei andet skiønnes, end at Johannes Eide var ubeføiet at borttage de omstevnte Creaturer, allerhelst sam/m/e var af det slags som ey hos Arrest Reqvirenten eller tredie Mand kunde tages i forvaring formedelst sam/m/es bekostning, som og i noget stemmer overeens med Lovens 1 Bogs 22 C: 25 art:, og skulde saadanne Arrester ikke desuagtet være lige fuldkomne i deris effect, maatte Lovens reene bydende i alle saadanne tilfælde blive aldeeles iluderet. Altsaa og i conformite af Lovens 1 Bogs 22 C: 26de art: ihenseende til Citantens Præference for det der ommelte, som just i sin Oprindelse er fordringen hvorfor denne Arrest er giort og til Doms forfulgt, samt i betragtning af øvrigt oven for Anførte, confereret med Lovens 5 Bogs 3 Cap: 24 a:; Og(?) da hvad Johannes Eide foregiver ei at viide om den giorde Arrest, ikke kand komme i betragtning da foruden at enhver bør viide hvem hand handler med, Arresten ved dens forfølgning og Procedure samt paadømmelse til Tinge, ei kunde være ubekiendt, og i henseende at hand skyder paa anden Mand, da faaer h/an/d selv hos ham søge sin Regress. Ellers i øvrigt maae Arrest Reqvirentens og Erhververens Rætt, som ved Dom er confirmeret, med Johannes Eides eller Andens formeentl: Rætt uden Dom, kom/m/er i Collision, er ingen tvivl, at jo den sidste, som ikke kand have større Rætt end

1777: 350b

til Tingene, bør viige for den første der har erhvervet Rætt i Tingene. Efter saadanne denne Sags paa det nøieste overveiede alle Omstændigheder, Kiendes og dømmes for Rætt og herved Afsiges: At Johannes Eide bør til Citanten Velædle, Velbyrdige og høilærde Hr: Consistorial Raad Geelmuyden levere bemelte 1 sortsidet hornet Qvie Og en rødsidet hornet ditto, i den stand de nu ere, dog at sam/m/e i mindste er værd, den første 5 rd: og den anden 4 Rdr:, eller hvad de mindre er værd, eller og om de ei kand leveres, erstatte med Penge i første fald det manglende til, eller i sidste fald alt med 9 skriver Nii Rd:, samt erstatte Citanten denne foraarsagede Processes Omkostninger med 4 Rd:, alt at efterkommes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd og Executions tvang efter Loven. Udstæd til Johannes Eide og til Citanten

Opsat Sag fra fol: 323b. Anders Nielsen Kiøen contra Gitle Torkelsen Øvre Boelstad. Anders Nielsen Kiøen foreviiste den Omstevnte Pung, og paastoed Dom over Gitle Torkelsen Øvre Boelstad, til at erstatte det dermed mistede og Omkostninger,

Gitle Torkelsen nægtede det paastevnte, og erbød sin Eed at hverken kiender Pungen eller har fundet den eller taget den, eller noget i den, og paastoed nu Dom ei alleene til friefindelse, men end og til Satisfaction for erlidte tort ved saa fornærmelig Søgemaal.

Thi blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Anders Nielsen Leilænding paa Kiøen har her til Rætten ladet indkalde Gitle Torkelsen Øvre Boelstad til at levere sig en frakommen Pung med Penge og Andet i, samt erstatte Omkostninger. Jndstevnte har nægtet at viide det mindste om denne Pung, og hvad deri meldes at skulde have været, med viidere. Citanten har da til beviis i Sagen fremlagt et Tings Vidne af 12 oct: 1775 og 7 Maj 1776. Efter de der førte Vidner som alle ere enkelte, er Laasen af Anders Hansen Houge for mange Aar siden kiøbt af en Svenske, og Anders Houge giort Pungen dertil, derefter solgt den til Anders Helland, vide. Vidnet Anders Houge. Anders Helland har igien kiøbt den af Anders Houge og byttet den bort til Citanten, vide Vidnet Anders Helland. Pungen er funden af Jsach Torkilsen Tvedt som hand selv siger, for nogle Aar siden i en Sænge bue tilhørende Gitle Boelstad, og af ham solgt til Ole Kaaresen Hougervold for nogle Aar siden, med viidere som hand skyder paa Gitle Boelstad uden

mindste understøttelse af andre Vidner eller Omstændigheder. vide Vidnet Jsach Torkelsen. Derefter har Ole Kaaresen 2 Aar efter solgt den til Anders Torkelsen Kiøen. vide Vidnet Ole Kaaresen. Da ingen af disse Vidner skyder paa indstevnte Gitle Boelstad uden Jsach Torkelsen {selv} som selv er den der brister saadan hiemmel som alle de andre haver at paaviise, og hvilket Jsach Torkelsens Paaskud uden andre beviiser eller Omstændigheder, ikke lovgyldig kand gravere Gitle Boelstad, allerhelst de 2 Vidner om at Anders

1777: 351

Nielsen Kiøen havde leedet efter en mistet Pung, nemlig Lasse Hammeland og Anders Hougervold, ei ere eenige, enten om naar den er bortkommen, eller hvad der var i den, ikke heller kiender nogen af dem Pungen. Saa kiendes og dømmes for Rætt og herved afsiges: At Gitle Torkelsen Øvre Boelstad bør for Citantens Anders Nielsen Kiøens tiltale i denne Sag aldeeles frie at være.

Opsat Sag fra fol: 323a. Corporal Poul Andersen contra Torkel Torkelsen Nedre Hage. Siden ingen af Parterne mødte; Saa beroer Sagen til Høstetinget 1777.

Nye Tingsvidne Sag.
Aamund Poulsen Eide fremlagde en skriftlig Kalds Seddel contra Knud Teigland af dato 9 April 1777 saa lydende.
Stevningen blev oplæst, og alle deri benævnte mødte alle Persohnlig for Rætten og tilstoed lovlig Varsel.
Aamund Eide begiærede Vidnerne fremstillet til Eedelig forhør.
Knud Teigland protesterede imod Vidners førelse efter saa lang tiids forløb, om ting som er passeret for over 2 Aar siden, og derom udbad sig Rættens Kiendelse.
Aamund Eide formeente at da Vidnerne ei skal spørges om nogen Ord, men andre Omstændigheder, at følgelig Vidnerne ikke efter Loven kand nægtes at føres, og saaleedes paastoed Rættens Kiendelse.
Dommeren kunde ikke ansee de agtende Vidnesbyrd, efter i Rætte lagde Stevning, at stride imod Lovens 1 Bogs 13 C: 22 og 23 art: følgelig ikke kunde nægte at stæde sam/m/e til Forhør.
Vidnerne Engel Johansen Tvedtnes, og Jon Johansen Skoeleholder, fremstoed og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for Meen Eed.
Derpaa Knud Teigland, erindrede, at om Aamund Eide vil gaae uden for Stevnemaalet, og faae Oplysning om nogen slags Slægtskab, og hvortil har indkaldet 2 unge børn, saa got som hands egne børn, nemlig hands Stifbørn, paastoed derfor at disse som ulovlige maatte afviises, og gamle fornuftige Folk dertil indkaldes.
Derpaa fremstoed som 1te Vidne Engel Johansen Tvedtnes, som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At var tilstæde 31 Dec: 1774 paa Teigland, da Knud Johansen Teigland blev forlovet med Brithe Baars Datter, og blev da vel først tracteret med lidet Øll og brændeviin førend der blev omtalt den omstevnte Odels Rætt, dog da det blev omtalt og afgiort, var ingen beskiænkede af alle vedkom/m/ende, og om nogen af dem kunde kiende Øllet i Hovedet, var dog ingen saa meget at kiende paa, at nogen af deres Sandser var dem i noget betaget, hverken Aamund Eide eller andre, men siden efter om Aftenen, da blev tracteret som et Giæstebud, blev vel nogen af dem beskiænket, men ej da talt om Odels Rætten. Da Odels Rætten blev begyndt at kom/m/e paa tale, begyndtes det af een nu ustevnt Persohn, og tillige af Brudens Brødre \og de andre/ at begiære en tilstaaelse af Aamund Eide om bem:te Odels Rætt, men hvilket ei skeede enten med Lokkelse

1777: 351b

eller Trudsel, og hvilken begiæring om at Knud Teigland skulde faae Rætten til Eide, og at Aamund Eide skulde giøre Contract der paa, Aamund Eide svarede Ja til. Dimitteret.
Fremstoed 2de Vidne Jan (Jon) Johansen Skoeleholder fremstoed og aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: ligesom 1 Vidne ord til andet forklaret haver. Med begge Parters minde ligesom forrige Vidne Dimitteret.
Aamund Eide reserverede ald sin lovlige Rætt og til fleere og andre Vidners Continuations jndstevning begiærede TingsVidnet stillet i beroe til Høste ting 1777.

Nye Leyermaals Sag
Fogden U: W: Kor[en] havde til dette Ting indstevnet Jon Olsen Revne og Marithe Torbiørns Datter Schaathe som ere hinanden i 3de lige leed beslægtede, og hvoraf den første ikke den tiid har gaaet til Confirmation, hvilke med hinanden have udi Løsagtighed avlet barn, derfor som melt til dette Ting indkaldet at liide Dom. Og vilde Actor fornemme om nogen af de indstevnte møder.
Paa Jon Olsens vegne mødte hands Fader Ole Siursen Revne og tilstoed paa sin Søns vegne baade lovlig Varsel, og den paastevnte Forseelse, saavelsom og Slægtskabs Nærhed, saaleedes som tilført er \men havde søgt Kongen om Naade/.
Marithe Torbiørns Datter mødte og tilstoed baade lovlig Varsel og den paastevnte Forseelse \samt Slægtskabs nærhed/
Actor, som af den indstevntes Drengs Fader skeede tilførsel, er bleven underrættet om, at for ham nemlig Leiermaals begiængeren er skeet Ansøgning om Straffens eftergivelse, og desuden mangler den fornødne Præste attest maatte begiære Sagen til næste ting udfløttet.
Sagen beroer til Høstetinget 1777.

Nye Leyermaals Sag
Paa Justitiens vegne er indstevnt Sag imod Ægtegift mand Steen Hansen Dalland og Pige Anne Anders Datter Dybevig, som med hinanden haver begaaet Leiermaal, og er saaleedes i Slægt sam/m/en, at hendes Faders Beste moder og hands Fader vare Sødskende, og de saaleedes i 2det og 4 Leed beslægtede, nok er Steen Hansen Dallands Hustrue Brithe Jons Datter og forbryderinden Anne Anders Dr: Dybevig saaleedes beslægtet, at de ere paarørende i 2det og 3die Leed.
Actor paastoed dem at lide Dom til Straf og bøde[r] og betale Omkostninger.
Steen Hansen Dalland mødte og tilstoed baade lovlig Varsel og Forseelsen, samt Slægt og Svogerskabet.
Stevne Vidnerne Jon Tuft og Hans Særvold fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre de indstevnte med lovlig varsel til dette ting at have indkaldet, og at han for dem tilstoed Forseelsen.
Actor begiærede Sagen til næste ting udfløttet for at faae i Rætte lagt

1777: 352

den i Forbrydernes boe fornødne Undersøgnings Forretning tilligemed Præste attest.
Siden Anne Anders Datter Dybevig ikke mødte, blev hende given Rættens Laugdag til Høste tinget 1777, at møde og svare til Sagen. hvilken Laugdag Actor paalægges, hende lovlig at lade forkynde.
Sagen beroer til Høste tinget 1777.

Nye Leyermaals Sag

Const: Foget Sr: U: W: Koren som Actor havde til dette Ting indstevnet Pigen Helvig Ols Datter Særvold for begangne Leyermaal med Soldat Jon Jonsen Qvale, derfor at lide Dom og betale som vedbør.
Hendes Broder Anders Olsen Qvale mødte paa indstevnte som nu sengeliggende i h/an/ds Huus hendes vegne, og tilstoed lovlig Varsel saavelsom og Forseelsen.
Actor som manglede den udfordrende Præste attest, begiærede Sagen til næste ting udsat.
Sagen beroer til Høstetinget 1777.

Bygsel Sedler
Kors Kirkens Værge i Bergen til Anders Andersen Lille Hage paa 18 mrk: Smør ½ bukskind d: 20 Nov: 1775. Manuf: H: 4 s:
Consist: Rd: Geelmuydens til Ole Samsonsen Henanger p: 1 Løb, og 1 geedskind i Særvold d: 17 April 1777. Manuf: H: bet: 12 s:
Dto: til Ole Jsachsen Orre p: ½ pd: Smør ½ G:sk: i Mosvold d: 14 Martii 1777. Manuf: H: 12 s:

Pante Bogen til udslettelse
Steen Andersen Wandvigs Obl: til Hans Eecheland p: 90 rd: 1 prior: i Lillevig d: 7 Maj 1765 qvitteret 10 Maj 1777.
Ole Andersen No..vedts(?) (Nortvedts?) Obl: til Johan/n/es Sundvor p: 170 rd: 10 oct: 1768, qvitteret 10 Maj 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Regimentets Skifte efter Sergeant Henrich Hof 27 feb: 1776, og \8 Sept: 1776/ hvorved Toft 1 pund 3 mrk: Smør et halv Geedskind, er udlagt som Pante bogen udviiser.
Steen Andersens Skiøde til Anders Steensen paa 2 pd: 20 mrk: Smør i Lillevig d: 10 Maj 1777.
Anders Andersens Sk: til Haldor Hansen Dale p: 1 pd: 16 ½ mrk: Sm: i Opsal d: 10 Maj 1777.
Torkel Kiilens Arvingers Skiøde til Poul Torkelsen paa Kiilen d: 10 Maj 1777.
Ole Andersens Skiøde til Daniel Friderichsen paa Tuft d: 10 Maj 1777.
Daniel Friderichsens Obl: til Ole Andersen Siørsand paa 40 rd: 1 prioritet i bem:te Tuft d: 10 Maj 1777.
Ditto Vilkors brev til sin Moder d: 10 Maj 1777.

Pante Bogen til udslettelse
Frid: Danielsen Tufts Obl: til Ole Andersen paa 44 rd: qvitt: 10 Maj 1777.

Frievillig Afgift for Ous 18 rd: 1 mrk: 12 s: Og Strandvig 14 Rd: 3 mrk: 12 s:

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rette, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

1777: 352b

Sommer Ting 12 Maji 1777 for Strandebarms Skibreede paa Giermundshavn, i overværelse af const: Foget Sr: Ulrich Wilhelm Koren, Lensmand Hans Øfre Waage, samt tingsøgende Almue, og Laug R: Mænd

1. Hans Rasmus: St: Linge 3. Niels Jacobsen Lil: Linge 5. Jver Steensen Rørvig 7. Anders Olsen Giære
2. Johanes Ped: St: Linge 4. Lars Sivers: L: Linge 6. Jan (Jon) Johansen Brue 8. Peder Pedersen Øje

da først blev publiceret Kongl:, og høie Øvrigheds Allernaadigst og naadig: Anordninger ligesom fol: 343a og til det sidste om Kirkegraver Reedskaber, af Almuen svaret som følger: ligesom for Waags.

Formynder Tinge blev derefter holden, og Børne Midlernes rigtigheds tilstand befunden som Ober Formynder Bogen og de derover giorde Antegnelser udviiser.

Pante Bogen til inddragelse publiceret
Skifte efter Lars Svalesen Øvre Waage 15 oct: 1776, hvis Udlæg i Pantebogen extraheret. Lev: Lensmanden og Erich Aakre.
Dto: efter Helje Samsonsen Schielnes 5 Marti 1777, hvis Udlæg i Pantebogen extraheret. Lev: Erich Aakre.

Opsat Sag fra fol: 325a. Ole Monsen contra Niels Siursen.
Citanten mødte og Declarerede Sagen forliigt og frafalden; Thi ophæves samme.

Nye Sag.
Helje Brynildsen Selv Eier paa Houge anmelte at have ved lovlig mundtlig Varsel ladet indkalde sin Grande og Naboe Brynnild Elefsen Houge, til at betale Bøder og Omkostninger for at have opbrudt en Steen gade eller Steenbroe som Citanten paa sit Leyemaal for sin Stue og Stuedør selv havde lagt til nødvendig Reenlighed paa sin egen grund, og for at ei ureenligheden skulde staae over heele gaarden, og hvilken Steengade ei af Brynlid Elefsen ved nogen Lov eller Dom var dømt eller kunde dømmes ulovlig.
Til Vidner er stevnet under Lovens Faldsmaal med lovlig mundtl: Varsel Peder Johansen Schage, Lars Larsen Schage, Cornelius Brynildsen {Aa}\Boge/land, Aadne Nielsen Netteland, Poul Aadsen Havneraas, Erich Aadsen Havneraas, deres Vidnesbyrd i Sagen at aflægge. Som alle baade Paagiælder!! (-ende) og Vidner mødte og tilstoed lovlig Varsel, blev Vidnerne efter Citantens forlangende fremkaldet til Eedelig Vidnesbyrds aflæggelse, og for først forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning til Sandheds udsigende; hvorefter fremstoed som
1te Vidne Peder Johansen Schage som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At være 53 Aar, har været kiendt paa Houge fra barn af, veed at Helje Brynildsen havde lagt omstevnte gade eller Steen broe sidste Høst paa sit eget Leyemaal efter af Citanten Vidnet i Brynild Houges nærværelse en dag denne Vaar anviiste, ei af Brynild Houge modsagde Skiæl og Skifte, at sam/m/e gade var nyttig for Reenlighed, var lagt liige uden for Helje som Citant hands Stue Dør, midt i gaarden, hvor Citantens Stue er paa en side og tvers over er en Bue Citanten tilhørende, samt en Stald den indstevnte tilhørende, har ei seet den indstevnte bryde sam/m/e gade op, men vel hørt det, og da Vidnet ommelte tiid var der, kiørte Brynild Houge Gruus af Gaden hvor den havde været, som var den tiid opbrudt og bortkiørt, og kiørt Gruuset ud paa Helje Houges bøe hvor Steenene allereede laae henslængt.
Dimitteret.
Fremstoed 2de Vidne Lars Larsen Schage, som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At være 70 Aar, kiendt paa

Houge fra barn af, veed ei Skiæl og Skifte imellem Parterne, uden hvad Citanten har anviist Vidnet engang denne Vaar efter Huus Nover og Træe, og efter samme var bemelte Gade lagt paa Citantens Leiemaal, og første gang i afvigte Høst Vidnet var paa gaarden, lavede Helje Brynildsen til at vilde lægge Gaden, da blev talt derom imellem Parterne, og Helje Brynilds: sagde hand havde Lov at lægge gade paa sit eget Leiemaal, og h/an/d vilde skyde sig under Rætten, men Brynild Houge sagde, hand havde brugt sin Møding der før; derefter da Vidnet var der i Vaar som forbemelt, passerede ei viidere, end at Skifte blev ham af Citanten anviist. Dimitteret.

3de Vidne Cornelius Brynildsen Bogeland fremstoed og aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At være gam/m/el 46 Aar, har været kiendt paa Houge fra barn af, veed at Helje Brynildsen efter sigende havde lagt omstevnte gade eller Steenbroe, sidste Høst, og det paa sit eget Lejemaal, som Citanten veed, baade efter de Kan og Skifte, hand for mange Aar siden har hørt, og som liige de sam/m/e, ham af Citanten denne Vaar er anviist, saa og at sam/m/e gade var nyttig til Reenlighed, var lagt liige uden for Helje som Citant h/an/ds StueDør, midt i gaarden, hvor Citantens Stue er paa een side, Citantens Bøe paa een side, og tvers over er en Bue Citanten tilhørende, paa fierde siide er indstevntes gaardsplads, i øvrigt forklarede som 1te Vidne forklaret og udsagt haver. Dimitteret.

4de Vidne Aadne Nielsen Netteland aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At sidste Høst var Vidnet tilkaldet af Citanten paa Houge, at arbeide, da Brynild Houge kom og sagde at den Steengade som der var lagt kunde ikke ligge, da Helje sagde hand skiød sig under Rætten, og viiste da Helje Houge Skiæl og Skifte, i Brynild Houges nærværelse der ei viiste anderleedes, og efter det anviiste, er Steengaden lagt paa Citantens Lejemaal, som blev sagt var lagt af Citanten. Steengaden laae midt i gaarden, ud for Helje sin StueDør, og var paa gaardens eene side, Citantens Stue Huus, paa den anden side Citantens bøe, paa 3de side tvers over for Stuen, en Bue Citanten tilhørende, og en Stald den indstevnte tilhørende, paa 4de side er indstevntes gaardsplads. \Har vel hørt men ei seet at indstevnte har opbrækket gaden/ Dimitteret.

5te Vidne Poul Aadsen Havneraas fremstoed og aflagde sin Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At sidste Høst var Vidnet begiært af indstevnte, at følge med til Houge, da indstevnte spurgte om Citanten ei vilde optage den Steengade Citanten havde lagt, dertil Helje svarede: Du har vel brugt det, men aldrig \skal/ beholde det med Rætten, da Brynild sagde hand vilde tage det op med sine egne Hænder, men Helje Houge skiød sig under Rætten; Vidnet har kiendt Houge i 20 aar og veed at Skiæl og Skifte gaaer saaleedes at Steengaden laae paa Helje Houge sit Leiemaal, men Brynild Houge paastoed at hand og hands forfædre havde brugt det saaleedes: Sam/m/e gade var beliggende ligesom næst forrige Vidne har forklaret, og var lagt af Helje Houge; derefter i Vaar var Vidnet begiært af Brynild Houge at følge med, i fald Steenene vare for tunge, at hielpe ham, at brække dem op af gaden og kiøre dem ud, da Vidnet fulgte med, men hands hielp behøvedes ikke, saasom i Vidnets Paasyn, Brynild Houge brækkede op Steengaden og kiørte Steenene ud paa Helje Houge sin bøe, og derefter kiørte Gruusen af {Bøen} \Gaden/ samme Vei bort paa Citantens Bøe, da Helje forbød Brynild at tage Gaden op, men Brynild svarede: At hand maatte have den af Veien for sit brugs skyld. Dimitteret.

Fremstoed 6te Vidne Erich Aadsen Havneraas som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede:

1777: 353b

At har ei været paa Houge i Vinter, men hørt af Brynild Houge og andre at Helje Houge havde lagt en gade og Steenbroe i sin gaard, men Brynild mente at have Rætt at bruge det til

Møding som hand og hands forfædre havde brugt. Sam/m/e gade var beliggende ligesom de forrige Vidner haver forklaret. Denne Vaar var Vidnet begiært af Brynild Houge at følge med, i fald hands hielp behøvedes, tilligemed næstforrige Vidne, da Brynild Houge vilde brække Steengaden op som af Helje Houge var lagt, og passerede da som næst forrige Vidne forklaret haver, at Brynild Houge brækkede Steengaden op, og tilligemed Gruuset kiørte ud paa Citantens Bøe. Derefter Brynild førte sit Riis Hak i Mødings Pladset, men Helje førte det tilbage, saa det fløy i Øynene paa Brynild Houge, og frem need paa hands Klæder. Dimitteret.

Nok fremstoed endnu 5te Vidne Poul Aadsen Havneraas som under forhen Aflagde Eed forklarede Ang:de det i Brynild Houges Ansigt komne Riis hak ligesom 6te Vidne forklaret haver. Dimitteret.

Citanten derefter paastoed Dom til Volds bøders udreedelse af Brynild Houge samt Omkostningers skadesløse Erstatning.

Brynild Houge begiærede Sagen udsat til Høste tinget 1777, for med Vidner at beviise, at hands Forældre paa sam/m/e gaard hand nu paaboer, har brugt denne Mødings Plads.

Citanten protesterede imod Ophold, da Brynild Houges Paastand er en anden Sag som det paaligger ham ved Aastæds Rætt at beviise, og om hand som dog aldrig bliver muelig eller lovrimelig, skulde vinde den formeentlige Brugs Rætt paa anden mands Leyemaal, har dog indstevnte forbrudt sine Voldsbøder for allereede at have taget sig selv til Rætte uden Lov og Dom.

Rætten bevilgede indstevnte Sagens Anstand til Høstetinget 1777. Dom i morgen

Nye Sag.

Anders Larsen Nedre Waage som for ¼ part Eier i Svillands Saug, anmelte at have indstevnet sine MedEiere i sam/m/e Saug Anders Samsonsen Svilland for ½ part, og Peder Pedersen Svilland for ¼ part, til enten at indgaae Contract eller liide Dom, hvorved Citanten formeener at faae afskaffet den uskik som h/an/ds MedEiere til hands fornærmelse har brugt, baade med at hindre ham naar Vand er, at bruge Saugen saa mange dage som hand for ¼ part tilkom/m/er, og at enten ved Foreening eller Dom faae bestemt en billighed derudinden, samt at faae erstatning for tilføiet Skade af MedEierne for at de har udvæltet sit Tim/m/er over hands, og udslaget hands Saugblad, saa og forbødet ham at bruge Saugen fra Paaske aften til 8 dage efter Alle Helgens Dag, herom alt at høre Vidner og liide Dom \til Omkostningers erstatning/ Til Vidner herom indstevnet Geert Kiærevigen og Erich Tvedt, Anders Guldbrandsen og Samson Guldbrandsen N: Wa\a/ge, alle under faldsmaals Straf.

Stevne Vidner Lensmand Hans Øfre Waage og Torbiørn Samsonsen Schielnes aflagde Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.

Af Paagiælden[de] mødte Anders Samsonsen Svilland og af Vidnerne Geert Kiærevigen, Anders Guldbrandsen og Samson Guldbrandsen, som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for Meed Eed, og fremstoed da først

Gert Andersen Kiærevigen

som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At efter tilkaldelse af Citanten var Vidnet kom/m/en paa Svillands Saug sidste Paaske aften, hvor Citanten, Anders Salomonsen og Peder Svillands Søn Knud Pedersen var, da Citanten forlangede Saugen til brug som sig tilkom/m/ende, men de andre, neml: Anders Samsonsen svarede: At Citanten havde [i] fior Vaar haft Saugen før de, nu vilde de have Saugen før hand i aar men Peder Pedersen Svilland en yngre Søn af Peder Pedersen Svilland, svarede: naar Rætt var skulde

Citanten ei faae Saugen førend efter Alle Helgens tiid, men skulde dog faae den, førend de andre fik den i fior. Dimitteret.

Fremstoed 2de Vidne Anders Guldbrandsen Nedre Waage som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At Citanten har været de sidste 7 Aar den første paa Saugen om Aaret den 14 April, men i fior fik ei skaaret alt sit Tøm/m/er til midt i VaarVinden, saa noget blev liggende efter som blev først skaaren efter Alle Helgen afvigte Aar, derefter skulde hand skiære først i Aar ved {……} 26 Martii tiider, da og hand havde tilkiørt Tøm/m/er til at skiære, som laae paa Sav væltet, men blev hindret af Anders Samsonsen og Peder Pedersen veltede deres Tøm/m/er oven paa, saa hand ei kunde faae sit Tøm/m/er til Saugen: og desuden den 26 Martii sidst, da vilde Peder Pedersen Svilland slaae bladet af Saugen, men blev hindret, Men sam/m/e aften kom Anders Samsonsen og sloeg Citantens blad ud af Saugen. Det har ellers i 4 Aar været brug paa Saugen, at Anders Larsen har været den første om Aaret, dernæst Anders Samsonsen, saa Peder Svilland, dernæst Guldbrand Nedre Waage som har ¼ part i brug og bygsel af Anders Samsonsen, saaleedes at hver uden at have Saugen visse dage, eller til visse 100de bords Skiørsel, har opskaaret alt sit tøm/m/er enten det har været meget eller lidet. Dimitteret.

Fremstoed 3de Vidne Samson Guldbrandsen N: Waage som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At har hørt at efter sidste Aftale imellem SaugEjerne, skulde Anders Larsen N: Waage være den første om Aaret paa Saugen, men veed ei hvorleedes touren imellem MedEierne siden er. Skiærtorstag aften sidst, da Anders Samsonsen og Peder Svilland havde været fra Saugen siden Alle Helgens tiider afvigte Høst, kom Peder Svilland og vilde slaae Anders Larsen N: Waages blad ud, dog blev hindret, men Vidnet gik da strax derfra. Siden Alle Helgen sidst havde Citanten skaaret sit gamle tøm/m/er, og derefter Guldbrand N: Waage, og havde Citanten ført Tøm/m/er til Sav væltet, men fik ei skaaret formedelst at Anders Samsonsen og Peder Pedersen rullede deres Tøm/m/er der oven paa, som Vidnet ei selv saae blev giort, men Peder Pedersen Svilland \har/ tilstaaet for Vidnet, at hand havde giort det. Saugens brug har været imellem Eierne ligesom næst forrige Vidne har forklaret. Bladet da Peder Svilland vilde slaae det ud, var laant af Guldbrand N: Waage hos Citanten, og denne havde sagt, de kunde lade det staae i, siden hand vilde bruge det næst efter dem. Dimitteret,

fremstoed 4de Vidne Erich Baarsen Tvedt som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At sidst 26 Martii var Vidnet begiært af Citanten

1777: 354b

at følge med ham paa Saugen, som skeede hvor da var Anders Samsonsen, og Peder Pedersen Svillands 2de Sønner Knud og Peder, da Anders Larsen Ned: Waage forlangede at faae Saugen som hand meente faldt ham til, da Peder Svillands begge Sønner svarede, at hand fik ei Saugen førend samme tiid de fik den i fior, men Anders Samsonsen svarede at Citanten havde ladet Guldbrand \N:/ Waage forlænge have Saugen, saa Citanten skulde før fordret den af ham. Vidnet saae og Svillands Mænds Tømmeret laae oven paa Citantens Tøm/m/er, saa Citanten ei kunde komme til sit Tøm/m/er. Endnu erindrer Vidnet at Anders Samsonsen svarede: At hand som havde været længst selv fra Saugen, var nærmest at komme først til den igien. Dimitteret.

Siden Peder Pedersen Svilland ikke mødte eller møde loed, Saa blev ham given Rættens Laugdag til Høste tinget 1777 første Rættes dag sam/m/e holdes for dette Skibreede at møde og svare til Sagen; hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde, da Sagen til bem:te tiid beroer.

Sagen beroer til Høst Ting 1777.

Bygsel Sedler publiceret
Knud Knudsen Nernes til Heine Hactorsen paa 2 pd: 6 mrk: Smør i Bakke d: 13 Janv: 1777. Manufact: Huuset 1 mrk:

Pante Bogen til inddragelse:
Peder Nielsen Ness Skiøde til Niels Pedersen paa 1 pd: 9 1/8 Mrk: Smør i Næss d: 12 Maj 1777.
Anders Knudsen Miaanes Skiøde til Siur Siursen paa 1 pd: 3 mrk: Smør i Aare for 70 rd: d: 12 Maj 1777.
Skifte fra Rosendals Jurisdiction 2 Maj 1775 efter Berje Jversen Ome, hvorved Schielnes 18 mrk: Smør er udlagt, halv parten til Enken for 18 rd: og ½ parten til Sønnen Jver Berjessen [for] 18 rd:
Skiøde til Peder Johansen Fladebøe 22 ½ mrk: Smør 14 oct: 1776.
Berje Jversens Arvingers Skiøde til Torkel Jversen paa Skielnes 18 Mrk: Smør d: 12 Maj 1777.

Nye Sag
Niels Jonsen Mundem fremlagde en skriftl: Kald Seddel paa slet Papiir saalydende:
Domeren havde forud baade i og uden Rætten advaret Niels Mundem saa(?) (som?) skrøbelig paa Forstanden, ei med saa daarligt som Stevningen øjesynligen viiser at frem komme, men da hand ei var at stille tilfreds, er det incamineret; Men bliver og herved strax afviist, og Niels Mundem henviist at søge en Værge, og selv advaret sig fra Rætten at entholde.

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 13 Maj 1777 continuerede dette Ting.

Nye Sag
Hans Torgersen fremstoed og beklagede at være fløttet fior Vaar fra sin Bygsle Jord Nedre Brue, af Landskyld 1 Løb Smør, efter ud- og Opsigelse af Eierne Jan Johannesen Nedre Brue og Hans Pedersen Nedre Brue som hver i denne Jord ejer halvparten, og endskiønt hand af den eene Eier Hans Pedersen i stæden for Bygsels tilbagegivelse har erholdet Aarlig Vilkor til sin underholdning paa Jorden, har dog Citanten ikke kundet formaae Jan Johannesen til at give sig et lidet Vilkor i stæden for Bygsels tilbagegivelse, og da hand nu ei heller vil tilbage give Citanten sin Bygsel, har Citanten været nødsaget at lade indkalde med

lovlig Varsel til dette ting og tiid, bemelte Jan Johannesen til enten at give sig Vilkor \Aarl:/ eller tilbagebetale Citanten sin Bygsel, tilligemed denne Processes Omkostninger at erstatte.
Jan Johansen møder!! (mødte) og tilstoed lovlig Varsel, men fandt sig efter ingen Lov pligtig at give Citanten noget Vilkor, derimod hvad Bygselen angaaer, har jndstevnte tilbuden Citanten sam/m/e 3de gange, men ei kunde faae sam/m/e af ham modtaget, og nu synes ei at kand betale tilbage nogen Bygsel siden Huusene ere saa brøstfældige, at samme ei med Bygselen kand repareres.
Citanten tilstoed at Bygselen har været sig tilbuden, men ey vilde modtage, førend hand havde forsøgt om hand kunde erholde noget Vilkor, og da hand derom havde giort forgiæves forsøg som misluugede(?) (misliigede?), kunde hand siden hverken erholde sam/m/e eller Bygsel. Ellers havde forbedret baade Jorden og gaarden, at hand ei efter billighed bør tabe sin

Bygsel, saa meget mindre, da Jan Johannesen ei har taget nogen besigtelse paa Huusene ved Citantens frafløtting, og nu efter saa lang tiids forløb protesterer Citanten imod, saadant at komme i betragtning, da Citanten ei kand svare til andres uforsvarlige medhandling med Huusene siden hand forloed dem.
Jan Johansen begiærede Sagen udsat til Høstetinget 1777 til at afbeviise Citantens ulovgrundede Søgemaal.
Sagen beroer til Høste tinget 1777.

Opsat Sag fra i gaar. Helje Houge contra Brynild Houge.
Begge Parter fremstoed for Rætten og declarerede at være forliigt, saaleedes at indstevnte betaler Citanten sine Omkostninger, og selv paa egen bekostning neml: Brynild Houge lægger gaden paa gaarden, saaleedes som den af Helje Houge var lagt, samt at om Brynild Houge ei opfylder dette enten i alt eller noget, eller i anden maade fornærmer Citanten, skal denne Sag med alt hvad deraf kand flyde, staae ham aaben som uforliigt og ei afgiort.
Paa saadanne Conditioner som Brynild Houge nu tilstoed, begiærede Citanten Sagen for denne gang ophævet. Saaleedes for Rætten ophævet.

Pante Bogen til inddragelse
Jver Torbiørnsen Rørvigens Skiøde til Søn Lars p: 1 pd: 7 ½ mrk: Smør ¼ Huud i Rørvig, og ¼ deel i Rørvigs Saug [d:] 13 Maj 1777.
Dto: Skiøde til Søn Torbiørn Jversen p: 1 pd: 3 ½ mrk: Sm: ¼ Hud ibd: og ¼ deel i Rørvigs Saug d: 13 Maj 1777.
Lars og Torbiørn Jversen Rørvigens Contract om Rørvigs tiltrædelse efter Faderens død af Lars, imod Bygsle gaarden Lille Linges afstaaelse til Torbiørn d: 13 Maj 1777.

Frievillig Afgift for dette Skibreede 18 rd: 2 mrk: 8 s:

Som ingen viidere indfandt sig med noget at gaae i Rætte, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Sommer Ting den 13 Maj 1777 for QvindHerret Skibreede paa Tingstædet Giermundshavn, i overværelse af const: Foget U: W: Koren, Lensmand Richart Sørensen Møglebust, tingsøgende Almue og Laug Rættes Mænd
1. Clement Clements: Roalstvedt 3. Mathias Christophersen L: Ekre 5. Ole Samsonsen Løefald
2. Jon Larsen St: Ekre 4. Anders Henrichs: Hougland 6. Peter Andersen Helvig
7. Jørgen Johansen Haavig 8. Lars Olsen Berge

da først blev publiceret Kongl: og høie Øvrigheds allernaadigste og naadige Anordninger ligesom fol: 343a. og til det sidste om Kirkegravers Reedskaber, af Almuen svaret ligesom for Waags.

1777: 355b

Formynder Tinge blev derefter holden, og Børne Midlernes rigtighed befunden saaleedes som Ober Formynder Bogen og itzige Sorenskrivers derover giorde Antegnelser udviiser.

Pante Bogen til inddragelse publiceret
Skifte 27 feb: og 5 April 1777 efter Jon Thomassen Store Dahle, hvorved hands Jordegods er udlagt saaleedes som Pantebogen udviiser.
Ole Store Dahles Obl: til Hr: Consist: Rd: Riise paa 150 rd: 1 prior: i ½ L: S; ½ H: i St: Dahle d: 13 Maj 1777.
Jørgen Johansens Skiøde til Tørres Jørgensen paa 1 Løb Smør 1 Huud i Haavig 13 Maj 1777.
Tørres Jørgensens Obl: til Baar Gitlesen Østefiord p: 117 Rd: 1 prioritet i bem:te Jord d: 13 Maj 1777.

Pante Bogen til udslettelse
Jørgen Johansen Haavigs Obl: p: 100 rd: til Baar Gitlesen Østefiord 13 Maj 1757 qvitteret 13 Maj 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Ole Olsen Store Dahles Skifte Contract med sin afg: Hustrues Arvinger d: 13 Maj 1777.
Contract imellem Jørgen Johansen Haavig og Tørres Jørgensen Haavig om Haavigs Løsning i sin tiid d: 13 Maj 1777.

Frievillig Afgift for dette Skibreede 6 rd: 5 mrk: 8 s:

Som ingen indfandt sig med noget viidere at gaae i Rætte, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Aastæds Sag

Anno 1777 Mandagen den 26 Maj formiddag Kl: 9 slet er Aastæds Rætt sat paa Gaarden Fiøsne i Etne Skibreede i Etne Præstegield, Sundhorlehns Sorenskriverie, af Rættens betiente i efterskrevne Sag og paa begiæring af Rasmus Erichsen Fiøsne, i overværelse af de af den i Vac: const:de Foget Hr: Ulr: W: Koren opnævnte \8 Eedsvorne upartiske/ Laug Rættes Mænd Jon Hansen Ryg, Halvor Knudsen Ryg, Jon Jngebrictsen Biørk, Christop: Aslachsen Grindem, Jens Pedersen Axdal, Zacharias Siursen Løsnes d e, Elias Christophersen Løvereide, Ole Thorsen Giærde, hvorved end viidere var tilstæde Lænsmand Christen Hansen Fredte \som tillige p: Rectoratets vegne paastoed det benef: gods som er sær indstevnet, ….. ../
Da bemelte Rasmus Erichsen Fiøsne fremlagde en skriftl: Kald Seddel af dato 3 Marti sidst som blev oplæst og med sine Paategningen er saa lydende.
Alle vedkommende baade Paagieldende og Vidner mødte efter Stevnemaalet og tilstoed lovlig Varsel.
Citanten derefter {……de} \begiærede/ det i denne Sag den 9 Juli 1774 passerede in forma beskreven til denne Acts følge samt derefter Vidnerne fremkaldet til at anviise Skiftes Mærkerne og deres giørende forklaring med Eed at bekræfte. Jmidlertiid fremlagde til Actens vedhæftelse det over Aastæden optagne Situations Cart af dato udstæd den 11 Sept: 1775. Dernæst fremlagde til Actens inddragelse Skiøde til sig fra Torkel Johansen af dato 17 Nov: 1772 paa 1 Løb Smør 1 Huud, saa lydende. samt Thor Haldorsen Fiøsnes Arvingers Skiøde af 18 Nov: 1772 paa 1 Løb Smør 1 Huud, saa lydende. nok Hr: Cancellie Rd: og Rector Boalts Bygsel Seddel paa 1 Løb Smør i(?) H..d(?) Rectoratets Gods dat: 3 Sept: 1772 saa lydende.
Derefter Rasmus Erichsen Fiøsne paastoed Haldor Haldorsen tildømt at udlægge til Citanten

1777: 356

for Græsbeed og Hiemme havn, det derfra tagen paa Cartet betegnede oven for Lindops og Vesten for Bokkesteen, Steenflot, Mebakke, Steenshedde og Kugs(?)steenen beliggende, samt erstatte sig denne og den forrige Aastæds Retts bekostninger, og saaleedes efter Vidnernes Edfæstelse, indloed Sagen under Dom.

Haldor Haldorsen Øfstebøe fremstoed og anmelte at have lovlig indkaldet Citanten Rasmus Erichsen med \mundtlig/ contra Varsel til denne Aastæds Rætt, at liide Dom, til confirmation {……} paa det af Contra Citanten, som hand formeente paa sin egen Jord, indhegnede, saavelsom og at begge deres Jorder maatte deeles dennem imellem efter Udregning hver efter deres Skyld og Matricul Taxt, naar ei Contra Citantens Vidner maatte confi……(?), samt at erstatte ham dette Contra Søgemaals Omkostninger. til Vidnesbyrd i Sagen anmelte have med lovlig mundtl: contra Varsel indkaldet de forhen i Sagen førte Vidner Steen Axdal, Tollev Træe(?), Lars Jxdal, Torkel Deggernæs, Lambert Axdal, og Gurri Jxdal, samt end viidere Jngri Axdal og Johannes Ovesen Grindem alle under Faldsmaals Straf deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at Aflægge.

Stevne Vidnerne Ole Olsen Brøndland og Lars Larsen Brøndland, afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.

Contra Citanten fremlagde til sin Acts vedhæftelse Copie Situations Cartet over Aastæden, samt til Actens inddragelse Skiødet af 6(?) Maj 1725 paa Øfstebøe med meere Kirke gods, hvorefter Øfstebøe skylder 1 ½ Løb Smør og en Huud, sam/m/e er saa lydende. nok Henrich Eechelands Skiøde af 17 Juni 1774 til Contra Citanten iblant andet paa forbem:te {Sk…} Skyld(?), saa lydende.

Contra Citanten fremstillede som ustevnte Vidner Lars Larsen Øfstebøe og Brithe Ols Datter Fittie, begge Contra Citantens Tienere, og sidstmelte Contra Citanten beslægtet.

Af Citanten Rasmus Fiøsne blev protesteret imod Lars Larsens Vidnesbyrd siden hand ei har gaaet til Confirmation og Guds bord.

Lars Larsen tilstoed at være paa 18de Aar gam/m/el og at have været til confirmation \for 14 dage siden/, men ei til Guds bord, hvor hand dog agter sig førstkom/m/ende Søndag.

Af Vidnerne mødte, neml: Citantens, Lars Sæbøe, Tiæran Øchland, Lars Gravelsæter, Hans Fiøsne eller Scharhaven, og Contra Citantens, Lars Jxdal, Torkel Deggernæs, Lambreth Jxdal, Gurri Jxdal, Johannes Ovesen Grindem, Lars Larsen Øfstebøe og Brithe Ols Datter Fittie, som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for Meen Eed, da fremstoed

1te Citantens Vidne Lars Peder(?)sen Sæbøe som blev forelæst sin den 9 Jul: 1774 giorde forklaring den hand endnu vedblev, og hvorpaa Laug Rættet forklarede at Vidnet den gang havde aflagt Eed, Viidere forklarede: At gl: Johannes Fiøsne havde ald baade Fiøsne og Øfstebøe, den sidste som laae øde, i bygsel og brug, og hands Datter, som nu anden gang er gift med Citanten, blev ei gift med sin første Mand Thor Haldorsen førend 6 Aar efter at Johannes Fiøsne havde sagt Vidnet de omvundne Skifter.

2. Vidne

1777: 356b

Tiæran Jngebrichtsen Øchland som Laug Rættet anmelte forhen forrige Tægte dag at have aflagt Eed, og blev forelæst sin den 9 Jul: 1774 giorde forklaring den hand vedblev med den oplysning, at det første Kors i en Steen er i Kors steenen ved Kolgrov, saa i Angelskar Klakken, tilbage i Eegebrattet, i St..tt..(?), Steenflaat, Steensheed, saa i en Steen saa i Graaeberg. Den tiid gl: Johannes Fiøsne viiste Vidnet Skifterne, havde h/an/ds Sviger Søn Thor Haldorsen faaet i Eiendom og brug en part af Fiøsne, og en part af Øfstebøe.

3. Vidne Lars Knudsen Gravelsæter fremstoed og af Laug Rættet blev anmelt hand forrige Tægtedag havde aflagt Eed, og blev forelæst sin forrige forklaring den hand vedblev, og havde hørt saaleedes \for 25 Aar siden/ af hands Fader afg: Johannes Fiøsnes broder Knud Brøndland som haver ingen Part i nogen af disse Jorder.

4. Vidne Hans Nielsen Fiøsne eller Scharhaven, Huusmand under Fiøsne, som Laug Rættet anmelte at have forrige gang aflagt sin Eed, blev nu forelæst sin forhen giorde forklaring, den hand vedblev ligesom Tiæran Øchland i dag forklaret haver, og havde saaleedes hørt for 16 Aar siden af gl: Johannes Fiøsne, hvis Fader da ei var eller for..(?) 2 Aar derefter blev gift.

[Af] Contra Citantens Vidner fremstoed

Lars Knudsen Jxdal som forrige gang har aflagt Eed, blev forelagt sin forhen giorde forklaring, den hand vedblev, med tillæg at Skiftet gaar fra Bokkesteen til Lindops, \over Hellestøelen/ og op i Kyreberg dog uden Kors eller Skifte Mærker; saalan[g]t hand havde hørt af sin Fader Knud Brønland, da Vidnet var et barn, samt at Fiøsne havde et støkke der oven for ved Brøndlunds garen.

Torkel Deggernes forhen aflagt Eed fremstoed og blev forelæst sin forrige forklaring den hand vedblev.

Lambreth Axdal forhen aflagt Eed frenstoed og forklarede ligesom forrige Tægtedag forklaret haver.

Fremstoed Gurri Knuds Datter Jxdal Hustru til Lars Jxdal, der blev forelæst sin forhen giorde forklaring, den hun vedblev, og havde hørt saadant af Knud Brønlund hvem hun tiente 7 Aar, og kom derfra for 15 Aar siden, hørte og af ham, at om Øfstebøe kom op, vilde det blive trangt for Fiøsne paa Hage, da Fiøsne eyer kun inden for Veien, og Øfstebøe oven for, og Fiøsne har kun et lidet Støkke ved Giærdet til Brønlund. Har forhen aflagt Eed og blev dimitteret til nærmere Anviisning.

Fremstoed Johannes Ovesen Grindem 56 Aar, ei Slægt til nogen af Parterne, forklarede: At have hørt af Tollev Huusmand ved Søen, for \over/ 20 Aar siden, at Skiftet skulde gaae fra Bokkesteen til Lindops i Kyrberg, men hørte ei fortælle nogen Korser.

Fremstoed Lars Larsen som forklarede: At ei veed noget om Skiæl og Skifte, men alleene at Haldor Øfstebøe føder 1 Hæst 1 føl, 14 Kiør og Kalver, 26 Gieder og Faar. Dimitteret.

Fremstod Brithe Ols Datter som forklarede

1777: 357

ligesom næst forrige Vidne, med tillæg, at sam/m/e blev saa slet føed at der burde ikke været fød saa mange. Dimitteret.

Rætten derefter forføiede sig paa Marken hvor Vidnerne giorde Anviisning paa omvundne Skifter som blev confereret med Situations Cartet, og dermed fantes conform. Vidnet Johannes Ovesen Grindem aflagde Eed efter Loven med oprakte fingre.

Begge Parter derefter indloed Sagen under Dom.

Forinden bliver her at anføre Forretningens bekostning.

Skyds til Stædet 3 Mand og Baad 2 Miil er	0	4 mrk: 0
en Dags Diæt Penge paa henReisen		4
2 Dages Forretning efter Forordning 24 feb: 1708 da aftenen paatrænger, og Dom ei førend i Morgen kand afsiges samt Mærker og Skielsteene sættes og giøres	3	
Skyds og Diæt hiem igien	1	2
Fogden for Laug-Rættets Opnævnelse som sædvanlig	1	
de 8 Laug Rættes Mænd hver 2 mrk:, er	2	4
Lænsmanden for sin umage		4
	---	---

10 rd: 0 0

Foruden Acterne som hver Part selv betaler hvad af ham forlanges.

Den paafølgende 27 Maj blev udi denne Sag \af Dommeren og Laug R: M:/ afsagt følgende

Dom

Udi denne Sag har Citanten Rasmus Erichsen Fiøsne indstevnt sin Naboe Haldor Haldorsen Øfstebøe at lide Dom til at bryde et af ham opsat Giærde, omtrent efter Cartet a: b: som Citanten formeener at være uden for indstevntes Eiendom, {som} \det/ hand vil beviise paa dette Stæd skal være efter c: d: e:, samt erstatte Omkostninger. Haldor Haldorsen Øfstebøe har contra stevnt Citanten at liide Dom til Confirmation paa bem:te Jndhegning, og at Øfstebøe Eiendom maatte efter hands førte Vidner gaae ud til \e: f: g:/, eller og begge saavel Fiøsne som Øfstebøe Jorder gaae under een Beregning og Deeling til hver i sær efter deres Matriculs Skyld Taxt, samt at erstatte Omkostninger. Naar Sagen efter de førte Vidner skulde afgiøres, skulde sam/m/e \Vidnesbyrd/ ikke alleene være 2de eenstemmige, men end og grunde sig paa mere end een nu afdød Mands fortælling; Men herimod møder: a. At af Citantens Vidner de 2de som ere eenstemmige om Skifte at gaae efter c: d: e:, /: de øvrige Strækninger \paa østre side ved Angelskar Klaket/ er ingen Dispute om :/ grunder deres berætning alleene paa en gam/m/el Mand da boende paa Fiøsne, og da brugende som Leilænding baade Fiøsne hvor h/an/d boede og Øfstebøe som den tiid laae øde, hands fortælling. b. At samme fortælling ei kand være til fuldkom/m/en efterretning siden disse 2 Vidner ei har hørt sam/m/e paa een tiid, og derforuden er samme hørt af det eene Vidne paa en tiid, da sam/m/e gl: Mand Johannes Fiøsne deelte noget af sit brug til en sin Sviger Søn \som eiede halve Fiøsne, neml: Thor Fiøsne/ hvorved hand kand have haft hensigter i faveur af Fiøsne som den største Jord til Præjudice for Øfstebøe som mindre der blev anseet som øde og uden forsvar, og den tiid \ogsaa/ laae øde. c. At de tillige grunder deres fortælling paa nogle Kors; Men hvorom ingen Act eller Vidnesbyrd hvorleedes sam/m/e ere blevne, er ført eller

1777: 357b

fremlagt; Og da Øfstebøe har lagt øde omtrent 80 Aar \og nu først for 4 á 5 Aar siden er optagen/; Saa sees ikke at saadanne Korser naar Skiftet af andre Omstændigheder sættes i tvivl, alleene kand decidere {sam/m/e ..} \Skiæl/ imellem Jorder som før havde differente Eiere, een bruger og Leilænding \hvilken sidste som p: en tiid var Sviger Fader til Eieren af halve Fiøsne/ og nu siden faaet differente Eiere og brugere. d: At Contra Citanten om det hand paastaaer at være ræt Skiæl nemlig e: f: g: ei har andre end enkelte Vidner som alle differerer i deres udsigende, og ingen fastsætter accurat hvorleedes skal gaae ved Brønlunds Giærdet eller forbie Lindops; og i hvad Strækning, mindre kundet viise nogen Mærker. e: At Contra Citantens Vidner ligeleedes grunder deres udsigende paa utilforladelige fortællinger af uvedkomende Persohner, og endelig f: At ingen Vidnesbyrd haves fra den tiid da Øfstebøe havde separat sin egen bruger. Altsaa da ei kand fastsættes Skiæl og Skifte efter de førte Vidner, bliver ingen anden grund for Dommen her meere passelig, hvor hverken er Hævd eller Vidner, end den som almindeligst er den …(?) beste Regel, nemlig at siden baade Fiøsne og Øfstebøe er hin anden ufragiærdet, undtagen deress!! Bøers jndhegning, at da begge Jorders Qvadrat Indhold samlet, deeles imellem begge Parter hver efter deres Matriculs taxt, nemlig Fiøsne for 3 Løber Smør 3 Huuder eller 4 ½ Løb Smør og Øfstebøe for 1 ½ Løb Smør \en Huud/ eller 2 Løber, saa at begge heele Jorder i beregning deeles i 13 deele, hvoraf Fiøsne tilkom/m/er 9/13 deele og Øfstebøe 4/13 deele, hvorefter da efter Laug Rættets Skiønnende om Udmarkens ongefærlige lige godhed, af den ved Rætten tilstædeværende Kungl: beskikkede Conducteur \Christi/ ovenmelte Udregning er giort og udfalden saaleedes /: som Og bliver det benificerede Gods uden(?) Præjudice der indengiærdes er udsteenet paa

østre side :/ neml: at de gamle Fiøsne og Øfstebøe Bøer bliver som de hidtil haver været, og Skifterne imellem begge gaarderne saavel for Ager og Eng som Udmark, bliver efter Cartet fra Bogstav h: igiennem Angelskar Klakken i: Kors steenen k: hvor de gamle Korser herved confirmere, og viidere forbie Eegebraattet l: langs Eggen m: n: o: p:, saa under Sendingen q: Steenflaate. derfra i lige Linie til c: 4 Korser \og ved c: et Kors/ hvor ved alle Mærker fra l: til q: e, og de 4 Korser til \b: og/ c: \samt paa c: er nu/ bleven hugget Korser i Berg Nover; Thi Kiendes og dømmes af mig og samtlige Laug Rættes Mænd for Rætt og herved afsiges: At Skiæl og Skifte i Marken imellem Fiøsne og Øfstebøe skal herefter være efter Cartet og hugne forbem:te baade gamle herved confirmerede og nu nye hugne Kors paa Linierne med Bogstaver h: i: k: l: m: n: o: p: q: e: b: c: Af denne Aastæds Rætts Bekostning betaler Haldor Øfstebøe til Rasmus Fiøsne 2 Rd: 3 mrk:, da de øvrige Omkostninger paa begge sider ophæves. hvilket udreedes 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven. Udstæd til begge Fogeter(?)

Sommer Ting for Schonevigs Skibreede den 13 Juni 1777, paa Gielmervigs Tingstæd i overværelse af constituered Foget U: W: Koren, Lensmand Christopher Pedersen Gielmervigen, samtlige tingsøgende Almue og Laug Rættes Mænd

1777: 358

1. Lars Jonsen Bogsted 3. Østen Larsen Mortvedt 5. Jon Larsen Lechnes 7. Lars Omundsen Tielle
2. Peder Halvorsen Mortvedt 4. Ole Andersen Schoge 5. Ørie Larsen Wiche 8. Peder Christophersen Schaalnes

da først blev publiceret Kongl: og høie Øvrigheds allernaad: og naadigste Anordninger ligesom fol: 343a. og til det sidste om Kirkegravers Reedskaber saavit ligesom for Waags.
Nok Kongl: allernaad: befaling af 16 oct: 1776, at Røgstuer skal afskaffes og bygges Skorsteene.

Publiceret
Pante Bogen til Udslettelse
Mad: Hesselbergs Obl: til U: W: Koren p: (ope rum) af 29 Apr: 1776, qvitteret 18 Marti 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Testamente alleene confirmeret, imellem Sl: Sorenskr: Hesselberg og Hustrue hvormed sidstmelte som længstlevende, er den afdødes eeneste Arving 4. oct: 1765.
Mad: Hesselbergs Skiøde til Sorenskr: Schiøtz p: Millie og underliggende d: 18 Marti 1777.
Sorenskr: Schiøtz 2den prioritets Obl: til U: W: Koren p: 400 rd: d: 20 Marti 1777.
U: W: Korens Caution til Stiftet som constit:t Foget d: 18 Apr: 1777.

Formynder Ting blev derefter holden, og Børne Midlernes rigtighed befunden som Ober Formynder Bogen og itzige Sorenskrivers derom giorde Antegnelser udviiser.

Pante Bogen til inddragelse
Sorenskr: Schiøtz Obl: til Mad: Hesselberg 1 prioritet i Millie og underliggende paa 1000 rd: d: 20 Marti 1777.

Nye Justitz-Sag
Den constituerede Foget Sr: Ulr: Wilh: Koren anmelte at have til dette Ting, Tiid og Stæd ved skriftlig Stevnemaal af 15 passato i følge HøiVelbaarne Hr: Stifts befalingsmand de Schauboes hans Ordre til Hr: Kam: Rd: og Foget Juel af 15 April dette Aar, seet sig beføiet paa Justitiens vegne at indstevne forrige Arrest Forvarer Ole Knap fordie hand skal have aftruet Bondemanden Rasmus Rasmussen Drønen af Waags Skibreede 150 Rdr: under foregivende at vilde angive nogle Ord denne Mand for endeel Aar siden skal have talet om Øvrigheden, og som Tyvs Delinqventerne Asbiørn Nielsen og Anders Haagensen Drønen for Ole Knap skal have aabenbaret, derfor at lide Dom med viidere som Stevnemaalet ommelder, det h/an/d tillige med Aatte h…(?) ordre(?) i Rættelagde, der blev oplæst og begge lyder saaleedes. Vilde dernæst fornemme, om indstevnte Ole Knap med h/an/ds beskikkede og lovlig indkalte Defensor Anders Olsen Storhoug møder, og om den første vedtager lovlig at være stevnet.
Ole Knap fremstoed for Rætten og tillige med Defensor Anders Storhoug tilstoed lovlig at være stevnt.
Actor derpaa begiærede at alle mødende Vidner maatte fremkaldes, og efter at Eeden af Lovbogen dennem var forelæst, Eedfæstet, og deres forklaring til Protocollen modtaget, dog under forbeholdenhed af qvæstioner om deres forklaring dertil skulde give Anledning.
De indstevnte Vidner Sr: Henrich Christi, Sr: Bent Hynnemør, Sr: Niels Gorm, Halsteen Andersen Leervigen, Halvor Johannesen paa Døsset, samt viidere fremstillede ustevnte Vidner Jacob Pedersen Højland, Rasmus Nielsen Drønen og Kone Herborg Rasmus Datter, blev fremkaldet som mødte og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende.
Jmidlertiid Actor som formærkede at den nu for Rætten

1777: 358b

mødende Og lovlig indkaldte Ole Knap vilde forinden Vidnerne over hannem blev afhørt, selv utvungen til Protocollen giøre sin rene bekiendelse om Sagens rætte Sammenhæng, vilde sam/m/e acceptere, dog med forbeholdenhed om Vidnernes førelse i fald sam/m/e skulde ernødiges.
Ole Larsen Knap fremstoed og forklarede, uden nogen hæftelse, Baand eller tvang: At da de 2de Tyve Asbiørn Nielsen og Anders Haagensen var arresteret, kom den af dem bestiaalne Rasmus Rasmussen Drønen til dem i Arresten, og talte sam/m/en, men Deponenten ei først nærværende, dog derefter kom/m/ende til dem samtl:(?), hørte de talte om 200 rd: som de tingede med Rasmus Rasmussen Drønen og truede hand skulde give dem, for de ei skulde angive nogle ubesindige Ord hand skulde have sagt imod Øvrigheden for nogle Aar siden, der imellem Dep: da meglede, og de bleve eenige om 150 rd: som Rasmus Rasmussen Drønen skulde betale til dem, da de ellers vilde som de truede med, angive paa Rasm: Rasm: Drønen som melt nogle ulovlige Ord, derpaa blev imellem Dep: og Rasmus Rasmussen Drønen omtalt, at Dep: kom til ham at hænte noget Tøj til Delinqventerne, hvorpaa R: Rasm: Drønen sagde, hvad dage h/an/d var hiemme, og at Dep: da naar h/an/d kom til Drønen, skulde faae Pengene med sig, og var da aftalt mellem Dep: og Delinqventerne, at Dep: skulde have 30 Rd: af Pengene for at tie med dem og dette foretagende, og 60 rd: skulde Dep: giem/m/e for tyverne. Derpaa reiste Dep: til Drønen, og kom i Rasmus Rasmussens Huus hvor h/an/ds Kone var alleene hiemme, da Manden blev hiemkaldet, og kom til, og medens Dep: var der i Stuen, kom en Dreng løbende, som Rasmus Rasmus: selv viiste bort, og Rasmus Rasmussen satte Krog paa Døren; da Rasmus Rasm: Drønen kom i sin Stue tilbage, sagde {Dep:} \Rasmus Drønen/ strax, der er Pengene, og leverede Dep: i een Pung 88 rd:, og en anden 22

rd:, som saaleedes befantes, da Deponenten talte Pengene efter hannem, men ved modtagelsen toeg dem utalt paa foregivende af Rasmus R: Drønen at der var 120 rd: i den eene Pung og 30 Rd: i den anden. Dep: reiste da, og de bad hinanden at tie, Ole Knap med Ordene, og Rasmus Drønen med Pengene, og da Dep: kom hiem til Arrest huuset, talte h/an/d Pengene med Tyverne som da befandt sam/m/e ikkun at være 110 Rd: ialt, og hvoraf Dep: skulde have 30 Rdr:, de andre 80 rd: skulde Dep: forvare for Delinqventerne. Af hvilke Penge Dep: ei veed hvor de er afbleven, som fattedes, da Dep: fremleverede til Hr: K: Rd: Juels i bemelte Tyv Sag brugte Fuldm: Proc: Sr: Niels Gorm, 54 Rd: 3 mrk: 4 s: som h/an/d havde i sin egen giem/m/e, det øvrige som \fantes og/ var nedgravet, leverede Tyvene selv. Tilstoed i øvrigt, at var viidende som melt, hvorfor Pengene var aftruet Rasmus Rasmussen Drønen.

Actor som ikke kunde være fornøiet med denne den indstevntes giorde bekiendelse der modsiger sig selv, maatte begiære Vidnerne fremkaldet til Vidnesbyrds aflæg. da fremstoed som

1te Vidne Rasmus Nielsen Drønen og efter Actors forlangende tillige havde Hustrue Herborg Rasmus Datter som 2det Vidne, der begge aflagde

1777: 359

Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At afvigte Vinter imedens de bemelte 2de Tyve var i Arresten, kom en Dags Eftermiddag til dem i deres egen Stue,Ole Knap, og sagde at havde været hos Rasmus Rasmussen Drønens Kone som ikke havde den Ære at spørge hvem h/an/d var, eller at reise sig, men hand skulde nok lære at reise eller rætte hende, og hand havde spurgt efter hendes Mand, da hun sagde det kunde hænde, hand ei kom hiem [før om]? 8 dage, men Ole Knap sagde at hand havde respit i 8 dage, da hand havde frie Skyds naar hand vilde: hand havde været udsendt fra Kam/m/er R:den at spørge om de arresterede Tyves forrige Opførsel. derpaa Ole Knap spurgte om Rasm: Rasm: var hiemme, og en Kone kom ind som sagde ja dertil: da Ole Knap sagde: vil hand ei tale ved mig, vil ieg tale med ham, og ieg vil spørge for Tyverne om hand nu vil infinde sig med en ringe ting af 9 eller 10 rd: til dem, og forliige sig med dem om denne Snak, for den som taler noget paa Kongen eller Øvrigheden, skal kaages fra neden op, og den som dølger noget skal vises Remmer af; og Ole Knap vilde ei gaae af gaarden førend h/an/d fik tale med Rasm: Rasm: og vilde beslaae Huusene, og kunde giøre at Rasm: Rasm: aldrig skulde være værdig at sætte sin foed paa Landet meere: jmidlertiid var Ole Knap nogle gange i Rasmus Rasm: Stue, og spurgte om h/an/d ei var hiemkom/m/en, endelig kom imod Mørkningen, en liden Pige fra Rasm: Rasm: Drønen, og sagde: nu er h/an/d hiemkom/m/en, da Ole Knap gik og i det same sagde: hvor er Drengen min, du har været mig en god Dreng, i det h/an/d toeg sin Stav, da en liden Stund som en time efter, kom Ole Knap ind igien, og bad 1te Vidne følge tillige med sig og sin egen Pige i baad, da h/an/d saae at Ole Knap hemmelig viis practicerede noget af sin Lomme i sit Skriin som en hvid Pung eller Pose; derefter da de var kom/m/et et andet Stæd, sagde Ole Knap til 1te Vidne; Dersom Betienten taler noget om dette Snak, skulde Vidnet ei lade sig mærke: derefter sam/m/e Aften det var mørkt kom Ole Knap med 1te Vidne tilbage til Vidnets Huus, og da efter at Ole Knap var lagt sig, og loed sin bom/m/e eller Skriin staae i Stuen, toeg 1. Vidne bom/m/en og løfttede til at fløtte da den var tung, og naar de røstede den, ringlede det i den som Penge. dagen efter reiste Ole Knap.

2det Vidne [Herborg Rasmus Datter] syntes at Ole Knaps Trudsel om at kaages var, at skulde skee i en blyeKiedel. Dimitteret.

Fremstoed 3die Vidne Sr: Henrich Christi Proprietair paa Qvalvaagen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At var tilligemed Sr: Hynnemør paa et Kam/m/er paa Bekkærvigen den dag Extra Rætt over bem:te Tyve var holden, da de hørte, at Sr: Gorm kom ind paa et andet Kam/m/er, med Ole Knap, da Sr: Gorm spurgte Ole Knap

hvormange har \J/ af de Penge som J har faaet fra Rasmus Drønen, dertil hand sagde: jeg har 62 Rd:, og de skal J faae: derefter syntes men erindrer ei vist, at Ole Knap bad Sr: Gorm, ei at være for haard ved!! (med?) ham. Dimitteret.

Fremstoed 4. Vidne Sr: Bent Olrich Hynnemør Giæstgiver paa Bekkervigen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede Ord til andet som næst forrige Vidne.

Fremstoed 5. Vidne Proc: Sr: Niels Gorm som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At den 3de dag da Extra Ting var holdet over bem:te Tyve, efterat 2den dagen var passeret som 3. og 4. Vidne har forklaret, bad Ole Knap at Sr: Gorm maatte

1777: 359b

ei være ham stræng, og see til at hielpe ham, derpaa de reiste, og kom til Svinøen hvor Ole Knap boer, da een af Vidnets Roersfolk gik paa Land med Ole Knap, da Ole Knap kom til Søen men en Pung Penge som blev talt i baaden og fantes at være 54 Rd: 3 mrk: 4 s:, som hand tilstoed var de h/an/d havde af Rasmus Drønens Penge, derpaa begge Tyvene leverede de af dem nedgravne Penge 47 Rd: 2 mrk: 2 s: som de tilstoed var de af Ole Knap dem leverede fra Rasmus Drønen hentede Penge. Da Vidnet spurgte efter de manglende Penge, sagde h/an/d at vilde see at faae 8 rd: hos Hr: K: Rd: Juel at complettere dermed til 110 rd:, og meere havde hand ei faaet af Rasm: Drønen. Da Vidnet spurgte: af hvad Aarsag Ole Knap vilde giøre dette, sagde hand, det var i anleedning af nogle Ord som de truede Rasmus Rasmussen Drønen med, som Tyvene havde sagt Ole Knap om. Dimitteret.

Fremstoed 6. Vidne Halsteen Andersen Leervigen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At da Vidnet med Sr: Gorm kom fra Extra Tinget over bem:te Tyve, og kom til Svinøen hvor de skulde arresteres, fulgte Vidnet med Tyven paa Land, som gik i en Steen Uhr og gravede frem et lidet Skrin med Penge som de bragte til Søen til Sr: Gorm, som blev talt, og var 47 Rd: 2 mrk: 12 s: ialt. som de sagde var de Penge Ole Knap havde faaet fra Rasmus \Rasm:/ Drønen og deelt med dem samt lovet dem meere. Dimitteret.

Fremstoed 7. Vidne Halvor Johannesen paa Døsset som aflagde Eed og forklarede: At den dag Vidnet skulde reise med Sr: Gorm fra Extra ting p: Bekkervig, spurgte Ole Knap Vidnet, Om ei vidste hvad Sr: Gorm vilde giøre med ham, dertil Vidnet svarede Ney, derpaa de reiste og kom til Svinøen, og Vidnet fulgte Ole Knap op til sit Huus, da Ole Knap gik i et Kam/m/er, hvor Vidnet stoed uden for, der Ole Knap toeg op af en Kiste en Pung Penge, men var længe om at tage den op, og havde haanden 2de gange need og op i sin Lomme, men kunde ei see om der var Penge i haanden, kunde ei heller høre det, siden der var Dør imellem dem: Sam/m/e Pung da blev af begge baaren til Søen til Sr: Gorm, hvor den blev talt i baaden og deri var 54 rd: 3 mrk: 4 s: som Ole Knap sagde var af de Penge h/an/d havde hæntet hos Rasmus Drønen. med Actors og saa vel \med/ dette som de forrige Vidne[rs?] Defensors Consence, blev Vidnet dimitteret.

Fremstoed 8de Vidne Jacob Pedersen Højland som aflagde Eed og forklarede: At ei viidere end at som melt ved Svinøen, baade Ole Knap og Tyvene hver for sig bragte Penge til Sr: Gorm i baaden som der blev talt. Dimitteret med Actors og Defensors Consence.

Defensor fremstillede 2de Vidner der som 9de og 10. Vidne fremstoed, nemlig Hans Sørensen Sætre og Jon Johansen Nøstvigen, som aflagde Eed og forklarede: At da de førte bem:te Tyve til Bergen, sagde Tyvene: at de var contant om Pengene førend Ole Knap reiste efter dem. Dimitteret.

Actor som nu havde paahørt Vidnernes forklaring bad at Rætten vilde behage at tilspørge

1777: 360

Ole Knap, om h/an/d eller h/an/ds Defensor noget havde at erindre eller til formeentlig fr..hr(?) (forsvar?) at fremføre, hvorefter Actor vilde fremkomme med sin endelige Paastand, men maatte dog forinden i Rætte lægge det Udtog af Protocollen af det passerede i Sagen imod forbem:te Tyvs Delinqventer, til Actens vedhæftelse {af Gaarden Drønen} for saaviit at sam/m/e viiser hvad disse have bekiendt om Ole Knaps forhold mod Rasmus Rasmussen Drønen, og under hvad trudseler h/an/d havde faaet bem:te Rasmus Drønen til at udlevere sig Pengene, og hvorleedes h/an/d med dem sam/m/e siden har deelt.

Anders Storhoug som Defensor og Ole Knap, havde intet andet at erindre, end at beede om mildeste Dom, og høie Øvrigheds Naade.

Rasmus Rasmussen Drønen fremstoed og refererede sig til hvad hand i Sagen imod Tyvene havde sagt, og var saaleedes aftruet i alt 150 rd:, nyelig forhen aftalt. Rasmus Rasmussens Hustrue Malene Størks Datter fremstoed og forklarede som hun erbød med Eed at bekræfte: At da Ole Knap {kom } i deres Huus afvigte Vinter omvundne tiid; truede h/an/d, at om hendes Mand ei kom hiem i 8 dage, skulde hand bie paa ham, og beslaae Huuset, og skiuler hand sig for mig skal hand smelte i en blye Kiedel fra Brøstet til Fødderne, og da hendes Mand kom hiem, krævede Ole Knap 150 rd: for at ties med nogle formastelige Ord af hendes Mand ham paasagt, udsagt imod Øvrigheden, for nogle Aar siden, da h/en/des Mand klagede sig at have ei saa mange, men Ole Knap vidste hand havde dem, derpaa Ole Knap vilde viise hende ud af Stuen, men hun vilde ikke, desaarsag hand raabte at Krogen skulde sættes paa Døren og ingen kom/m/e ud eller ind, og blev ved med sine Trudseler indtil de af frygt og alteration leverede ham 2 Punge een af Lærret med 120 rd: og een af Skind med 30 Rd:, hvorpaa Ole Knap sagde: At dersom Rasmus Rasm: Drønen ei tiede dermed skulde hand miste Livet: det stoed til Ole Knap; derpaa dagen efter førend Ole Knap reiste, sagde hand atter at ingen maatte viide det, og end viidere truede.

Ole Knap dertil for Rætten svarede: At dette Udsigende var gandske Løgn.

Actor efter at have paahørt saavel alle de førte Vidners forklaring som og hvad Rasmus Rasmussen Drønens Kone nu inden Rætten har tilkiendegivet, nemlig at Pengene hende og Mand under Trudseler af Ole Knap var frataget, kunde ei andet end paastaae, at Dom over hannem maatte feldes som over den der paa en Røveragtig maade havde indgaaet hos en Mand og fratruet ham sin Velfærd, og saaleedes inloed hand Sagen Dom efter Stevnemaalet og denne sin Paastand.

Ole Knap med Defensor bad om Naade og ikke om Rætten.

Sagen blev af Dommeren og tiltagne Aatte Meddoms Mænd til Doms optagen.

Den 14 Juni continuerede dette Ting.

Da udi næst forestaaende Sag af mig og forbemelte Laug Rættes og Meddoms Mænd blev Afsagt følgende

1777: 360b

Dom

J hvor tilbage og forbeholden end Ole Larsen Knaps bekiendelse er udi denne Sag, sees dog af samme tydelig, i overeenstemmelse med Rasmus Rasmussen Drønens og Hustrues forklaring samt de førte Vidners udsigende, at intet andet end Trudsler har kundet bringe Rasmus Rasmussen Drønen til at levere Ole Larsen Knap de indbemelte Penge, af Rasmus Rasmussen Drønen angivet til 150 rd: men af Ole Larsen Knap ikkun tilstaaet 110 rd:, som og at Ole Larsen Knap var viidende om Trudslerne \af de indb: arresterede Tyver/ og derudi deelagtig siden hand i de aftruede Penge skulde have deel. Og at samme Penge er Rasmus Rasmussen aftruet og aftvungen, bestyrkes end ydermeere deraf, at Rasmus Rasmussen ey har vildet

bringe Pengene, men først har ladet sig samme aftvinge af Ole Larsen Knap da h/an/d er kom/m/en til Rasm: Rasm: Drønen i sit eget Huus, \Ved hvilken Reise(?) og Ole Larsen Knap i dette alt har giort sig skyldig, som ellers ei havde/ skeet At samme Trudsler og enten maae være fingeret eller ugrundet sees deraf, at ei under Sagen er oplyst hvori samme har bestaaet. Det saaleedes af Rasmus Rasmussen giorde Løfte er da hverken af det slags som efter Lovens 5 B: 1 C: 4 og 5 art: skal holdes og efterkommes, ey heller anderleedes at ansee, end det som giøres en Røver der truer een paa Livet; Og ligesom en bevæbnet Røver fører sig til nytte en Reisendes vaabenløse tilstand, har og Ole Larsen Knap med de 2de Arresterede Tyve, vidst at benytte sig af Rasmus Rasmussen Drønens saaleedes stoere Enfoldighed, som tydelig er viist sig baade i denne Sag og i den mod bem:te Tyve udførte Action. Dernæst Ole Larsen Knap begangne Misgiærning \hvor Røverisk(?) i sig selv og sin Natur sees dog ei/ {sees ei rættere} efter Norske Lovs 6 Bogs adskillige Capitlers indeholdende og ommeldende Misgiærningers Difinitioner, at kand henføres til noget \rættere/ end til Boeran efter Lovens 6 B: 15 C: 3 art: Thi K: og d: for Rætt og herved afsiiges: At Ole Larsen Knap for indbem:te begangne \Boe/ Ran bør efter Lovens 6 B: 15 C: 1 og 3 art:, betale Jgiæld af de ranede 110 Rd:, til Rasmus Rasmussen Drønen foruden de hos Sr: Gorm beroende 102 Rd: som Rasmus Rasmussen Drønen hos ham imodtager /: de manglende 8 Rd:, og Tviegiæld til Hds: M: Cassa 220 Rd:, samt bøde sine tree Mark, og have sin Arrest forvarer Tieniste forbrudt, som og erstatte sin Arest og denne Actions Omkostninger \efter Regning med Rætt: Geb: Act: og Def: Salarium/ samt til Stemplet Papiir 1 Rd: 2 mrk: 10 s: Alt at efterkomme til Execution efter Lovens Forskrift og allern: udgangne Anordninger.
Ole Knap begiærte Dom/m/en til Laugtinget appelleret. Udstæd til Fogden.

Pante Bogen til inddragelse
Elias Pedersen Næss gavebrev til Erich Haldorsen Lechnes p: 1 ½ Løb ½ Huud i Lechnes 12 Juni 1777.
Christopher Eliass: Fiæres Obl: til Elias Næss p: 93 rd: 3 mrk: 8 s: 1 prioritet i Fiære d: 30 Dec: 1776.
Niels Koren i Bergen, Skiøde til Hans Larsen p: 18 mrk: S: i Bogstøe 15 Nov: 1776.

Bygsel Sedler
Hr: Celius til Halvor Østensen p: 18 Mrk: Smør ¼ Hud i Entvedt d: 14 Juni 1777. Manuf: Huuset 16 s:

Opsat Leyermaals Sag fra fol: 327a. Fogden contra Marthe Siurs Datter.
Hr: constitueret Foget Koren anmelte at Stevne Vidnerne havde for-

1777: 361

glemt at forkynde Marthe Siurs Datter Laugdag, hvorfor [hand] maatte lade Sagen til Laugdags forkyndelse beroe til Høsteting 1777.
Rætten igientoeg seeniste Laugdag, og paalagde Lensmand Peder Skaalnæs sam/m/e lovlig at forkynde.
Sagen beroer til Høsteting 1777 første dag sam/m/e holdes.

Opsat Sag fra fol: 327a. Torbiørn Wiche contra Lars Wiche.
Begge Parter blev paaraabt, men da de ikke mødte eller møde loed, og Lars Wiche første Rættes dag ei mødt og vedtaget lovlig Varsel samt svaret i Sagen; Saa blev derudi nu afsagt følgende

Dom

Gunnild Tiærans Dat: Wiche har ved Søn Torbiørn Olsen Wiche indstevnt Lars Larsen Wiche til at betale Citantinden belovede Vilkor, og betale Omkostninger. Jndstevnte har svaret, at ei have leilighed til det paastevnte, og at ei haver lovet det længere end hendes Mand Ole Erichsen levede. Udi Sagen er ført 2 Vidner, hvoraf det første forklarer, at ved Kiøbs slutning om Wiche imellem Sælgeren Ole Erichsen og Kiøberen Lars Larsen, blev foruden Kiøbe Summen tilstaaet Ole Erichsen at h/an/d skulde nyde et udviist stk: Ager og Eng til brug, og naar h/an/d døde, skulde hands Enke nyde halvedeelen uden afgift. 2det Vidne forklarer, at have hørt af begge bemelte, at Sælgeren Ole Erichsen skulde have foruden Kiøbe S:men i Vilkor Biørns Ageren og Siri Støkke, men hørte ei at Konen skulde have noget efter Mandens død. Da udi denne Sag hverken er fuldkom/m/en beviis, ei heller det eene Vidnes Vidnesbyrd i faveur af Citanten saa fuldstændig, at sam/m/e kand blive nogen vis formodning til derpaa at grunde nogen Dom til Sagens afgiørelse ved Eed; Saa K: og d: for Rætt og herved afsiges: At indstevnte Lars Larsen Wiche bør for Citantindens tiltale i denne Sag frie at være.

Opsat Sag fra fol: 327a. Thor Holmedal contra Anders Storhoug.
Begge Parter blev paaraabt; Men da alleene mødte Anders Storhoug; Saa blev udi Sagen
Afskeediget
Da denne Sag hverken efter Rættens Eragtning første dag er oplyst, eller nu andet Ting siden efter, noget deri fremmet; Saa bliver sam/m/e til nye Jndstevning og behørig Oplysning herved afviist.

Nye Sag.
Sr: Jver Bøchman anmelte at have ladet til dette Ting med lovlig mundtl: Varsel indkalde Ole Biørnsen Wiche, Ole Waage og Haldor Tollevsen for fornærmelig og ulovlige Øll Sal, imod Citantens derpaa havende Rættighed og Bevilling, og paa Hellige- og Prædiken dage, at \høre Vidner/ betale Mulct og erstatte Omkostninger, hvorom at vidne indkaldet under Faldsmaals Straf Johannes Siursen Entvedt, Lars Eegemoe, Lars Lille Entvedt og Gunder Føre, Og Halvor Søllesvig.
Dernæst fremstillede som Stevne Vidner Haldor Tørresen Waldre og Jon Larsen Lechnes som afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre efter Loven saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.
Baade indstevnte \contra/ Parter og Vidner bleve paaraabte, men ikke mødte eller møde loed; Thi blev Ole Biørnsen Wiche, og Vidner Johan/n/es Siursen Entvedt, og Lars Eegemoe, Laugdaget og forelagt under Faldsmaal til Høstetinget 1777.

Nye Sag. Jver Bøchman contra Ole Waage. \vide supra/
Ole Waage Laugdaget og Lars Lille Entvedt og Gunder Føre forelagt under Faldsmaal til Høste tinget 1777.

Nye Sag. Jver Bøchman contra Haldor Tollevsen. vide supra.
Haldor Tollevsen Laugdaget og Halvor Søllesvig forelagt under Faldsmaal til Høste tinget 1777.

Nye Leyermaals Sag.
Just Pedersen Eide fremstoed og beklagede at være sidst Høsteting 14 Nov: 1776 for begangne Hoer i sit Ægteskab overgaaen Dom at betale Bøder 24 Rdr: og yderste Formue 1 mrk: 11 s: med viidere. Men formedelst forrige og siden tiltagne Fattigdom, ei formaaer

sam/m/e at udreede, sær hand er meere bortskyldig end hand erindrede ved Forretningen i sin boe den 15 Juli 1776, at anmelde, og ei er i stand til at betale meere end i høieste 12 Rd: som hand har faaet Løfte paa at faae til Laans, og bad den constituerede Hr: Foget Koren at hands Bøder og forbrudte yderste Formue dertil maatte aftinges.
Samtlige Laug-Rættes Mændene og nærværende Almue bevidnede Comparentens Fattigdom, og naar hand kunde udreede end og med Laan 12 Rd:, var det meere end de formodede noget hannem vilde betroe, og langt mere end h/an/d selv kunde udreede.
Just Eide lovede sam/m/e at betale til Høstetinget her paa tingstædet 1777.
Den constituerede Foget Hr: Koren paa grund af foranførte, og ham selv bekiendte Just Eides fattigdom accorderede hands forbrudte Bøders og yderste Formues Aftingning til 12 Rd:, paa Condition at sam/m/e belovede tiid bliver betalt; i mangel deraf Dom/m/en exeqveres. Derefter Hr: Koren begiærede det passerede som Extractum Protocolli beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstæd.

Nye Tingsvidne Sag
Lechnes Gaards Eiere og beboere paa No: 77. Johannes Samsonsen Lechnes, Erich Haldorsen, Ole Tollevsen og Jon Larsen, i Schonevigs Skibreede og Schonevigs Hoved Sogn, som Eiere af deres frie Odels Jorder, fremstoed for Rætten og tilkiendegav: At da deres Jorder er alt for liidet tilstrækkelig til deres og Børns underholdning, og andre Nærings Veie af Fiskerie og Creaturers Opavl sær har aftaget, saa de umuelig kand subsistere og mindre udrede de Kongl: Skatter uden at maatte benøtte sig af deres og omliggende Gaarders Skove, til Saugbrug saaviit sam/m/e \andre/ Skoves Eiere \der til/ vil afhandle, hvilket ei kand være nogen til hinder, da de eftermeldende Skove ei forhen er lagt til nogen anden Saug, Saa vare de nødsagde, allerunderd: at ansøge at maatte tillades paa deres Gaards Leiemaal og frie Odels Jord, hvor den gandske Dam Stok kand kom/m/e til at ligge, og før har været Saug, og der til er beqvæm Leilighed, at opsætte en Flom- eller Bække Saug, og hvortil foruden det som af deres egen Skov kand drives de angav følgende Skove af Schonevigs Skibreede dertil at kunde lægges som forhen ei til nogen Sauger lagt, saasom: Teigendalen, Tielle, Millie \med Wannes(?)/ og Aaseim foruden deres egen Lechnes Skov, og desaarsag paa følgende Qvæstioner udbad Almuens Svar, til et lovskikket TingsVidnes erhvervelse, neml: 1te Om de udi Lechnes Skovs skade eller dens medtagelse i nogen maade, er i stand til Aarlig deri at hugge 1 ½ tylt Tøm/m/er. Almuen svarede: At det omspurgte Qvantum gierne deri kand hugges uden dens skade. 2. Om det er dem bekient, at de andre forbem:te Skove i Schonevigs Skibreede til nogen Saug forhen er lagt, og om der af desse Skove aarlig kunde udreedes følgende Tøm/m/er, neml: af Teigendalen 2 tylter, Tielle 2 tylter, Mille \med Wannes(?)/ 2 1/2 tylt og Aaseim 1 tylt, tilsam/m/en med de 1 ½ tylt af Lechnes, 9 tylter, og derefter Saugens qvantum

at blive 300 bord, neml: 100 til udførsel og 200 til Bøigds fornødenhed? Samtl: Almuen svarede: At de forbem:te Skove som til Lechnes nær angrænsende, er ei dem bekiendt forhen lagt til nogen anden Saug, og at deraf gierne kand udreedes \uden Skovens skade/ aarlig forbem:te qvantum i alt med Lechnes 9 tylter Tøm/m/er, hvoraf Saugens \bord/ qvantum kand blive 300 bord, 100 til udførsel og 200 til Bøigds fornødenhed.
Lechnes Beboere begiærede det passerede som TingsVidne sluttet og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstæd

Publiceret Bygsel Seddel

fra Forv: Elkier til Ole Andersen paa 1 Løb Smør 1 H: i Skouge 13 Marti 1775.
Manufact: H: 8 s:

Pante Bogen til udslettelse
Hans Haagensen Eegemos Obl: til Eli Haldors Dat: p: 80 rd: qvitteret 14 Juni 1777 forhen dat: 25 Juni 1772.
Mons Jørgensen Sioes Obl: til Jf:!! (Jomfru) Hundt af 8 Nov: 1769 p: 76 Rd: 3 mrk: transportert i Skifte til Hr: K: Rd: Juel, og af h/an/ds Enke qvitteret 11 Juni 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Mons Jørgensen Sioes Obl: til Frue Juel p: 120 rd: 1 prioritet i Sioe d: 14 Juni 1777.
Specification paa Lars Mathiesen Ebnes Effecter som h/an/d fører til Knud Aaland d: 14 Juni 1777.

Frievillig Afgift for dette Skibreede 7 rd: 4 s:

Som ingen viidere indfandt sig med noget at gaae i Rætte, blev dette Ting ophævet.

Sommer Ting for Etne Skibreede paa Killesvig Tingstæd den 16 Juni 1777 i overværelse af constitueret Foget Sr: U: W: Koren og Skibreedets Lensmand Christen Hansen Frette, samtligt!! (samt) tingsøgende Almue og Laug Rættes Mænd
1. Knud Torkelsen Svalland 3. Tollev Olsen Svalland 5. Tron Torbiørnsen Veastad 7. Gullich Lars: Svall:!! (Svalland)
2. Peder Jversen Røland 4. Endre Jensen Veastad 6. Torbiørn Jonsen Aasbøe 8. Tollev Steensen Killesv[ig]

da først blev publiceret Kongl: og høi Øvrigheds allern: og naad: Anordninger ligesom fol: 343a, og 358a. og til det sidste om Kirkegravers Reedskaber svaret ligesom for Waags.

Formynder Ting blev derefter holden, og Børne-Midlernes rigtighed befunden som Formynder Bogen og itzige Sorenskrivers derover giorde Antegnelser udviiser.

Pante Bogen til udslettelse
Rente K: brev 8 Marti 1777 til Pastor Hr: Hegelund, at h/an/ds Caution for Foget Dahl i Ryeføllkene Ao: 1769 udgivet, maae udslettes.

Pante Bogen til inddragelse
Ole Olsen Store Dahles og sidst afg: Hustrues Arvingers Contract d: 13 Maj 1777, om Arv efter hende i Etne Præstegields Konge Korn Tiende i Panteb: fol: 58.

Opsat Justitz-Sag fra fol: 328b. Fogden contra endeel Drenge for Handel.
Den constituerede Foget Hr: Koren maatte anmelde, at Stevne Vidnerne havde forsømt at forkynde Baar Øchland og Jacob Gravelsæter Rættens Laugdag hvorfor hand maatte frafalde Sagen imod dem til nye Paastevning som hand sig reserverer, for at faa Dom udi Sagen imod de øvrige som h/an/d paastaaer til Mulct efter Fr: 9 Aug: 1754, og Omkostningernes samt Stemplet Papiirs betaling, og saaleedes indloed Sagen under Dom.

Af indstevnte mødte Halvor Fredte, {Zacharias Silde} og Jon Tesdal som intet viidere havde at fremføre til sit forsvar, og afvartede Friefindelses Dom, Thi blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom Extract givet Fogden

Hr: Fogden over dette Fogderie har her til Rætten ladet indkalde endeel unge

1777: 362b

Mandskab og Tieneste Drenge til at liide Dom for ulovlig Handel Af disse har Halvor Tvedte, Zacharias Silde, Osmund Nærem (Norem?), Jon Tesdal og Johannes Steene tilstaaet det paastevnte, hvorefter Citanten som Actor har paastaaet Dom over forbem:te til Bøders udreedelse og Omkostningers betaling; Thi Kiendes og dømmes for Rætt og hermed afsiges at forbemelte Halvor Tvedte, Zacharias Silde, Osmund Nærem!! (Norem?), Jon Tesdal og Johannes Stene, bør i allerunderd: følge Fr: 9 Aug: 1754 a. 5, for sig derimod at have forseet, hver for sig bøde til Støele Sogns fattige 2 skriver Toe Rigsdaler, saa og betale Rættens Gebuhr 5 mrk: 4 s:, Actors Sal: 5 mrk: 4 s: Stevningspenge 3 mrk:, samt hver som Dom bliver udstæd paa til forkyndelse og Execution, at erstatte det Stempl: Pap: til hds: Maj:ts Casse 4 mrk: 8 s: som til Fogden betales, alt inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd og Execut: tvang efter Loven.

Opsat Sag fra fol: 329a. Geert Aalvigen contra Gunder Tesdal.
Citanten mødte ikke.
Gunder Tesdal mødte og anmelte at Sagen er af Citanten lovet forliigt, men havde derom intet beviis at fremviise; Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Geert Aalvigen har indstevnet her til Rætten Gunder Tesdal at betale sig skyldig værende 8 Rd:, med Omkostninger; Citanten har beviist Søgemaalet med Haandskrift. Den indstevnte har og tilstaaet samme, men tilbageholt betalingen formedelst en anden Handel \om m….(?)/ ei af Citanten paa sin siide opfyldt; Men hverken er denne den indstevntes indvending uagtet 2de dertil givne Opsættelser, af ham bleven beviist, ei heller bør samme validere imod Citantens i denne Sag, imod Lovens 5 Bogs 13de Cap: 4 art:; Thi Kiendes og dømmes for Ræt og hermed afsiges: At Gunder Tesdal bør efter i Rætte lagde beviis betale til Citanten Gert Aalvigen skyldig værende 8 Rd:, samt erstatte ham denne Sags Omkostninger med 2 Rd: 3 mrk:, alt at efterkomes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven.

Opsat Sag fra fol: 331b. Erich Zachariassen Sildes Enke contra Tiæran {Zacharia}\Erich/sen Silde.
Begge Parter blev paaraabt; Men da ingen af dem mødte, blev udi denne Sag \førend Dom vorder/ afsagt følgende Opsættelse givet, nemlig til Høsteting 1777 første Dag samme holdes, ifald Sagen ei inden dette Tings slutning bliver procederet til Doms; da om ingen til næst foranstaaende Høste Ting 1777 første dag sam/m/e holdes, Morgen tiilig strax møder, og heller ingen ved dette Ting infinder sig, Dom udi Sagen bliver afsagt. til den tiid beroer.

Opsat Sag fra fol: 331a. Henrich Eecheland contra Steene Mænd.
Peder Steene mødte og indloed at denne Sag er forhen ei lovlig behandlet, og at naar Eechelands Mænd eller andre vil tilholde sig Marken, som de har begyndt Trætte om, som deres solo Eiendom, og udelukke Steene Mænd fra fælleds beite der som de har haft fra umindelige tiider, og tilkommer paa det Stæd hvorom Eecheland har reist Trættene; Saa bør de stevne til Aastædet og forfølge Sagen lovlig og beviise deres Eiendom. Peder Steene tager

saaleedes ei viidere til gienmæle, men benægter de førte Vidners udsagn, Steene brug til last, og paastaaer Sagen her til Tinget anlagt, afviist, med forbeholdenhed af lovlig tilsvar ved lovlig Sags Anlæg, og af Anke, om Dom ham og Steene Eiendom til fornærmelse skulde blive afsagt.
Henrich Eecheland formeente at have Lovens

1777: 363

(rett?) for sin Eiendom, i sin Possession, og i Steene Mænds manglende Adkomst til Eechelands Støelen, hvorfor ei Aastæds Sag i denne Sag har stæd, med mindre Steene Mænd vil stevne til Aastæds Rætt; Men uden hvilken at oppebør, Citanten paastoed Dom nu dette Ting efter de førte Vidner og beviiser, samt paastoed i Omkostningers erstatning efter foreviiste Optegning 13 Rd: 2 mrk: 6 s:, Thi blev udi denne Sag afsagt følgende

Dom

Henrich Eecheland har stevnet Niels Siursen og Peder Pedersen Steene at holde sig fra Ryg og Eechelands Støel, betale Bøder for forbiegangne tiid og erstatte Omkostninger, hvilken Paastand Citanten med Sagens indladelse til Doms har igientaget. Hvad de indstevnte imod Søgemaalet har fremmet, viiser Acten hvor ugrundet samme er til at komme i nogen Consideration. Da Qvæstionen i denne Sag er om noget Skiæl eller Skifte; Men alleene om Steene Mænd maae drive deres Creaturer paa Rygs og Eechelands Støel eller ikke, Samt da de indstevnte Steene Beboere ei har i Sagen tilegnet sig nogen sær Støel, eller dertil af de førte Vidner er givet nogen Anleedning. Men disse indstevnte har alleene paastaaet Rætt at beite paa Rygs og Eechelands Støelen; Saa er ei grund at afviise Sagen til Aastæden, af Citanten der at begyndes, som i sin tiid meere vil paaligge Contra Citanterne om de vil paastaae nogen sær Støel. Jhenseende da til Sagen i sig selv, da siden baade Steene Mænd for Vidnerne Christopher og Lars Grindem har tilstaaet, at de har haft Lov eller tilladelse af Rygs beboere til at støele paa Rygs og Eechelands Støel, iblant, for betaling, Og af Vidnerne Osmund Halvorsen og Siri Halvors Datter den yngre, samt Siri Halvors Datter den ældre, have forklaret: At Steene Mænd have betalt til Rygs Mænd for Støelen, hvilket Kari Aasels Datter ligeleedes forklarer samt hun med Magdele Osmunds Datter og Niels Aslachsen bevidner at Steene Mænd har beedet de Rygs Mænd om tilladelse til Støels beite paa Rygs og Eechelands Støel, hvor Steene Mænd ei har Støels Huus, men har deres Støels Huus paa Høilands Støel hvor de og undertiiden har støelet. Viidere forklarer Vidnerne Christopher og Lars Grindem, samt Siri Halvors Datter den ældre at Rygs og Eechelands Støel holdes for det samme, da Støels Huusene staaer sammen. {Da alt som deraf nu} Saa kand ei sees at Beboerne paa Steene har nogen Rætt til Sætre eller Beite paa Rygs og Eechelands Støelen; Thi efter denne Sags jndstevning, Anlæg og Procedure Kiendes og dømmes for Rætt og herved afsiges: At Beboerne paa Steene bør herefter entholde sig og holde deres Creaturer fra Rygs og Eechelands Støelen under Straf at vorde anseet som de der driver og beiter paa andens Grund og Mark, samt {at erstatte} Niels Siursen og Peder Pedersen paa Steene at erstatte Citanten Henrich Eecheland i denne Processes Omkostninger 10 Rd: alt at efterkommes inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd og Executions Tvang efter Loven.
Udstæd til begge Parter

Pante Bogen til Udslettelse
Johannes Evensen Grindems Obl: til Zacharias Rasmussen Hovland p: 54 Rdr: 1 Priorite i Grindem, dat 17 Juni 1771. {qvitteret ? ? ? }

Pante Bogen til Jnddragelse

Johannes Evensen Grindems Obl: til Hr: Capitain Niels Dahl p: 100 Rdr: mod 4 proCento og 1 Priorite i Grindem dat: 21de April 1777.

Som Aftenen paatrænger, beroer Tingets continuation til i morgen.

Den 17 Juni 1777 continuerede dette Ting.

1777: 363b

Nye Sag
Johan Friderich Schrøder i Ølens Giæstgiverie fremlagde skriftlig Kald Seddel af 23 Maj sidst contra Henrich Eecheland om et Kiøb paa Etne Giæstgiverie, hvilket blev oplæst og lyder saaleedes.

Henrich Eecheland saavelsom Vidnerne mødte og vedtoeg lovlig Varsel, hvornæst Henrich Eecheland forbeholder sig alt lovligt og nægter alt ubeviisligt.

Vidnerne blev fremkaldet og forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, da og indfandt sig som ustevnte Vidner Torgier Thomas Datter opholdende sig i et Huus i Ølen, Brithe Ols Datter tiener hos Citanten, og Mathias Larsen Roa.

Fremstoed som 1te Vidne Siur Olsen Øster Eide der aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede at Vidnet og Ole Larsen var tilkaldet [i] fior Som/m/er til Schrøder som er Citant, at høre hvad hand med Henrich Eecheland var accorderet om Giæstgiveriet i Etne, at Henrich Eecheland skulde faae det til Kiøbs for 220 rd:, som var accorderet førend Vidnet kom, og skulde betales til næste Høsteting, da Schrøder skulde bekoste Skiødet, og hvem som brød accordten skulde udbetale 30 rd: da og blev avtalt at Henrich Eecheland havde leveret 2 Species i Haandpenge {der …} \samt/ blev skrevet en Contract paa slet Papiir som Vidnet og underskrev som overværende. Derefter førend forrige Aars Høsteting kom Henrich Eecheland til Vidnet, og sagde at hand var fixeret og vilde gaae til Schrøder at tale og forliige sig med ham om Kiøbets ophævelse, men Vidnet fulgte ei med. Da Vidnet første gang var tilstæde, talte Henrich Eecheland om Kiøbet, at hand havde kiøbt med Privilegium, og at Privilegium skulde følge med, men Citantens Hustrue sagde at havde ei solgt Privilegium, alleene frieheden. Dimitteret.

Fremstoed 2det Vidne Ole Larsen Øster Eide som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede Ord til andet som 1te Vidne, om det ved accordten passerede, men siden har Henrich Eecheland ei været hos Vidnet. Dimitteret.

3. Vidne Torgier Thomas Dr: som aflagde Eed og forklarede: At 14 dage omtrent førend forrige Aars Høste ting, var Henrich Eecheland hos Schrøder i Ølen, og talte først i eenrum med Madame Schrøder, som derefter begge kom ind i Stuen hvor Vidnet var, og Madame Schrøder sagde: Henrich Eecheland kommer og vil siige op sit Kiøb om Etne Giæstgiverie, og vil give kun 10 rd: i stæden for 30 Rd: efter Contracten, da og Henrich Eecheland sagde at kunde ei staae ved Kiøbet for h/an/ds Søster og Svoger ei vilde holde det, men Mad: Schrøder svarede: at hun holt sig til ham, og havde ei handlet med andre end ham, derpaa de skildtes ad, og Mad:me Schrøder sagde at vilde enten have 220 rd: eller de 30 rd: for at bryde Kiøbet. Dimitteret.

Fremstoed 4. Vidne Brithe Ols Datter som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven. Henrich Eecheland protesterede imod dette Vidne som en tienistepige hos Citanten. Rætten tilloed Vidnet at vidne under forbeholdenhed hvorvit sam/m/e ved endelig Dom kand agtes. Vidnet forklarede: At omtrent 14 dage før Høstetinget sidst, var Henrich Eecheland i hendes Hosbonds Huus og talte med Madame Schrøder i eenrum som Vidnet ei hørte, derefter

Mad:me Schrøder fortalte til Vidnet, at Henrich Eecheland vilde sige op sit Kiøb om Etne Giæstgiverie og hørte derefter at Henrich Eecheland kom til og sagde: at hun fik lade det falde, det var for stoere Penge, men hun sagde at kunde ikke siden hun ei havde budet ham det, men h/an/d ofte begiært det, som h/an/d tilstoed. Dimitteret,

5te Vidne Mathias Larsen Roa aflagde Eed og forklarede: At afvigte Høst førend Tinget kom Henrich Eecheland til Vidnet og sagde at var fixeret med Kiøbet da hand havde faaet brev fra de h/an/d kiøbte det for, og vilde faae en anden til at træde i Kiøbet om Etne Giæstgiverie. Dimitteret.

Sr: Schrøder loed begiære Tings Vidnet sluttet og beskreven meddeelt som blev bevilget. Derefter begiærede Dom [i] Sagen til viidere i Rættesættelse og Paastand, opsat til Høste

1777: 364

Tinget 1777.

Henrich Eecheland forbeholt sig baade Vidners førelse og anden (andre) afbeviisninger til sin friefindelse.

Sagen beroer til Høste tinget 1777 første dag sam/m/e holdes.

Nye Sag.

Velædle og Velærværdige Hr: Hegelund loed fremsende skriftl: Kald Seddel af dato 29 Maj sidst contra Lars Olsen Birkenæs som blev oplæst og lyder saaleedes:

Stevne Vidnerne Haagen Ellingsen Sørem og Jens Nielsen Skaffer fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have forkyndt forbem:te Stevnemaal som sam/m/e indeholder.

Vidnerne blev paaraabt som alle mødte \undtagen de herefter mødende(?)/ og tilligemed Lars Olsen Birkenæs tilstoed lovlig Varsel, hvorefter Vidnerne blev fremkaldet og forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende.

Hr: Hegelund fremsendte en Eedelig attest fra Jomfrue Magdalene Smith i Bergen d: 6 Juni 1777 som blev oplæst og lyder saaleedes:

Vidnerne fremstoed efter at være Separet, som

1te Vidne Zacharias Tiærandsen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, forklarede at hand som tienende Citanten blev kaldet i sin Hosbonds Stue for nogle uger siden, og noget før Pintze helligt, da h/an/ds Hosbond havde nedlagt noget i et Skriin, hvor øverst \laae/ en Præstekioel, og var med at lukke Skriinet i Laas, da Skriinet var gandske heel og stærk baade for og bag, og Nøglen forseglet, som alt Vidnet efter ordre, ligesom heelt leverede til Ellev Siursen ved Etne Søen, med begiæring hand skulde levere det til Lars Birkenæs, at tage med sig til Bergen og levere til Jomfrue Magdalene Smith: Erindrer ei viis, ..(?) (om?) Præsten h/an/ds Hosbonde advarede ham at sige til Ellev Siursen at tage sig i agt med Skriinet da der var Penge udi, eller ikke. Vidnet saae Skriinets beskadigelse da det kom tilbage, som det aldeeles ei havde da det blev sendt, og bestoed i at bagfiælen og den eene Gavl var saa sønder \kløvet/ at deraf kunde faaes ud af Skriinet hvad man vilde. Dimitteret.

2de Vidne Malene Knuds Datter fremstoed som tieniste Pige hos Citanten, aflagde Eed og forklarede: At havde seet omvundne Skriin mange gange i Præstens hendes Hosbonds Huus, og selv leveret det ind i Stuen, da hendes Hosbond noget før Pintze tiid vilde skikke det til Bergen med adskilligt, hvoriblant hand selv sagde skulde være Penge og breve, og Banco Sedler til sin Søn i Kiøbenhavn, men Vidnet saae ei hvad i Skriinet blev nedlagt; Og var Skriinet da baade heel og stærk og tæt baade bag, og ved enderne samt overalt, og aldeeles ei saaleedes som da det kom tilbage, i den stand ligesom forrige Vidne har forklaret. forklarede viidere: at hørte af sin Hosbonde, da det skulde sendes bort, at det skulde sendes med indstevnte Lars Birkenæs, og baade af ham og Mad: Hegelund at der skulde [være]? 4 stk: 10

Rd: Banco Sedler i et brev til K:havn i Skriinet, samt Præsteklæder til Jf: Magdalene Smith i Bergen. Dimitteret.

3de Vidne Johanne Mikkels Dr: fremstoed og aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At da Skriinet som omvundet bemelte tiid skulde skikkes til Bergen med Lars Birkenæs, var det baade heel tæt og stærk, og da bar Vidnet en Præste Kioel ind i Stuen som hun lagde i Skriinet, da hun og saae hendes Hosbonde Hr: Hegelund lagde need et tyk brev i en bugt i Præste Kioelen, og forhen havde Giætle Gutten hæntet Banco Sedler til 10 dl: støkket, som Præsten da sagde, forhen \førend/ i Skriinet blev nedpakket, at skulde sendes i Skriinet til Bergen at skikkes til h/an/ds Søn i Kiøbenhavn, det sam/m/e hand \saavelsom Mad: Hegelund/ har sagt siden, neml: 4 tii Rigsdaler Banco Sedler, som alt skulde leveres til Jf: Magdalene Smith i Bergen. Skriinet blev lukket i, i Vidnets Paasyn, og Nøglen forseglet. da Zacharias Tiærandsen det 1. Vidne fik ordre at bringe det til Ellev Siursen at føre det til Lars Birkenæs at føre det til Bergen til Jomfrue Magdalene Smith, og fik Zach: Tiær: ordre, at advares det de skulde passe vel paa Skriinet, der var Penge i. Da Skriinet kom tilbage var det som melt sønderkløvet langs bagfiælen og den eene gavl, saa man kunde føre haanden ind igiennem, og det paa heel Træe. Dette sidste, 1te og 2det Vidne ligeleedes yderligere forklarede: Dimitteret

Fremstoed 4. Vidne Ellef Siursen Giæstgiver ved Etne Søen, aflagde Eed og forklarede: At omvundne tiid omtrent Mandag efter 4 Søndag efter Paaske, leverede Zacharias Tiæran-

1777: 364b

sen til Vidnet i Vidnets Huus, bemelte Skriin i laas lukket, og en Nøgel forseglet, at levere til Lars Birkenæs at føre til Bergen efter Lars Birkenæs tilbud, at levere der til J:frue Magdalene Smith, men erindrer ei om enten fik bud eller bragte bud om at der var Penge i, og var Skriinet heel og stærk da Vidnet fik det, og ligesaa da h/an/d leverede det til Lars Birkenæs Fader Ole Birkenæs, med bem:te bud, da der blev svaret at Lars Birkenæs ei var hiemme, hvilket var om aftenen de spiiste paa Birkenæs uden Lys. Dimitteret.

5te Vidne Ellev Siursens Hustrue Sophie Knuds Dat: aflagde Eed og forklarede: ligesom næst forrige Vidne, undtagen hvad paa Birkenæs kand være passeret hvor Vidnet ei var med. Dimitteret.

6. Vidne Ole Tiæransen Birkenæs Fader til indstevnte aflagde Eed og forklarede: At noget før Pintze tiid sidst kom Ellev Siursen med \det/ Skriin og en Nøgel forseglet, fra Hr: Hegelund, en aften efter de havde spiist, og var gandske mørk i Mørkningen og ei Lys tændt, som Lars Birkenæs skulde føre med sig til Bergen til Jf: Smith, men nævnte ei om der var Penge udi, og det blev indsat i et Kam/m/er, og Vidnet saae ei efter enten det var heelt eller ikke, og siden har Vidnet ei seet det. Dimitteret.

7. Vidne Reinert Larsen Underhougen aflagde Eed og forklarede: At i Christi Him/m/elfarts Uge sidst var Vidnet med Lars Birkenæs paa Jægt sam/m/en til Bergen, men hverken veed eller saae eller kiender noget Skriin fra Hr: Hegelund, ei heller hørte paa Reisen eller i Bergen at noget Skriin var kommet til skade paa Jægten. Dimitt:t

8. Vidne Peter Pedersen tienende paa Killesvig fremstoed, aflagde Eed og forklarede: At var med paa omvundne Reise til Bergen, og da der blev lad i Jægten kom adskillige Kiste og Skriine ind med, hvoraf ei saae nogen sønder, med da \de/ kom til Seils og var seilet noget, toeg et Toug ved Arbeide, i et Skriin, og væltede det omkring, og syntes Vidnet, da, det kløvede lidt, og ved eftersyn, loed som at have en gammel kløft paa een (ene?) side, erindrer ei hvilken, og spurgte da hvis det var, da Lars Birkenæs svarede det tilhørte Etne Præsten, men saae ei noget faldt af Skriinet \ei/ heller \var det/ saaviit flækket at kunde kom/m/e noget ud, dog saae ei saa nøie paa det. Dimitteret.

9. Vidne Christian Altan fremstoed og aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At kort for Pintze, Løverdag efter Christi Him/m/elfarts dag, var Vidnet i Bergen, da fra Jf: Magdalene Smith blev sendt ham et lidet Skriin at levere Hr: Hegelund, som var meget sønder, saa at naar man løftede i Skriinet flækkede det saaviit fra hinanden at man kunde række en haand og Arm ind, og blev advaret at forvare det vel siden det var sønder, som Vidnet og giorde, og saaleedes leverede Hr: Hegelund. Dimitteret.

10de Vidne Peder Monsen Smed fremstoed og aflagde Eed samt forklarede: At strax {efter} \før/ Pintze, kom Zach: Tiærands: med et Skriin fra Præsten, som h/an/d sagde Lars Birkenæs havde ført til byen, og var kom/m/en tilbage, som h/an/d bad Vidnet reparere, hvilket var kløvet saa man kunde række Haand ind igiennem, og var en nye kløft eller flække langs bagstøkket, samt den eene Gavl flækt med (ved?) haandgrebet hvilket sidste var en gam/m/el Sprække, men kunde ei kiende nogen Mærke af Øxe eller skarp Jnstrument hvormed saadant kunde være giort. Dimitteret.

fremstoed 11te som ustevnt Vidne Hans Mortensen Østreim som aflagde Eed og forklarede Ord til andet ligesom 9. Vidne Christian Altan forklaret haver. Dimitteret

De udeblevne Vidner Ole Birkenæs Kone og Ole Olsen blev paaraabt, men som de ikke mødte {eller møde loed} Saa bleve de af Rætten forelagde at møde under Faldsmaals Straf her for \Etne/ Skibreedes Høsteting 1777 før-

ste dag sam/m/e holdes, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at aflægge, hvilken forelæggelse Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig at lade forkynde.

Sagen beroer til Høste tinget 1777.

Publiceret

fredlysning for Svend Fittie imod Kiørsel over hands Bøe paa en selvgiort nye Vej d: 3 April 1775.

Nye Sag

Hans Christensen Frethe anmelte at have med lovlig mundtlig Varsel indkaldet Elias Løvereide at lide Dom og føre Vidner om hvad som imellem dem passerede hos Erich Winge afvigte Vinter, da Elias Løvereide begiærte Hans Frethe ud, at vilde finde og tale med ham.

Stevne Vidnerne Jens Nielsen Skaffer og Daniel Torbiørnsen afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre at have stevnet som tilført er med lovlig Varsel, og ligeleedes som Vidner uden Faldsmaal Osmund Wingie, Torkel Wingie, Halvor Tvedte, Siri Winge og Abraham Liusnæs.

Elias Løvereide mødte og tilstoed lovlig Varsel.

Fremstoed 1. Vidne Osmund Wingie Sødskende barn til Citantens Hustrue som uagtet Contra Partens Protest, og med Reservation hvorviit med Dom kand ansees, aflagde Eed og forklarede: efter at Eedens forklaring af Lovbogen hannem og de øvrige Vidner var forelæst med formaning til Sandheds udsigende: At den 13 Janv: 1777 om ræt erindrer eller omtrent 14 dage for Kyndelmisse var Citanten paa Wingie, og Elias Løvereide ligesaa, men hørte ingen uVenskab imellem dem, alleene om Eftermiddagen ved Kl: 3 eller 4 slet, i mørkningen saae dem samlet uden for, som Vidnet saae igiennem Vinduet, da Vidnet saae at Elias Løvereide sloeg Hans Frethe med haanden i Hovedet, saa Hans Frethe faldt need, siden kom Elias Løvereide ei i Stuen, men Hans Frethe kom. Elias Løvereide bad Vidnet tilspurgt, enten h/an/d sloeg eller skuede Citanten? Rs: Elias Løvereide sloeg ham. Dimitteret.

2de Vidne Torkel Wingie Farbroder til Citantens Hustrue, aflagde Eed og forklarede: At omvundne tiid saae Vidnet bemelte 2de Contra Parter staae sam/m/en uden for Huuset at tale

sam/m/en, men hørte ei deres Tale eller mærkede nogen Vreede; derpaa gik ind i Stuen, da Vidnets Søn 1ste Vidne, sagde: Nu sloeg hand til Hans Frethe saa Hans Frethe ligger paa Marken, derpaa Vidnet gik til Vinduet, og saae Hans Frethe gik hiem efter og holt sig over Hovedet, veed ei enten vilde sætte Hue paa sig eller hvorfor hand holt begge Hænder paa Hovedet, derpaa gik ud, og saae Elias Løvereide gik bort fra gaarden Veien hen. Dimitt:

3. Vidne Halvor Tvedte aflagde Eed og forklarede: At være Farbroder til Citantens Hustrue, samt at var paa Wignie!! (Wingie) omvundne tiid, da begge Parter der var og med Vidnet i een Stue sam/m/en, og mærkede ingen Vreede imellem dem, da Elias Løvereide sagde til Hans Frethe at vilde finde ham eller tale ved ham, saaviit Vidnet erindrer, da de begge gik ud, og Vidnet gik og ud, og saae dem begge tale sam/m/en, men hørte ei deres Tale, og da det varede længe, gik Vidnet ind, derpaa lidt efter kom Hans Frethe i Stuen, og paa tilspørgelse om Elias Løvereide var gaaet, svarede ja, da Vidnet og gik, og naaede Elias Løvereide som hand vilde tale med, da spurgte ham, om de var uvenner, om Hans Frethe faldt og sligt, men kunde nu ei erindre ordene, eller Elias Løvereides Svar, men sluttede sig til af et Sving med Knytte Næve af Elias Løvereide, og hands Miner, at vel muelig Elias Løvereide havde slaget til Hans Frethe. Iblant andet syntes Vidnet og at Elias Løvereide sagde

1777: 365b

Hand kiendte det, eller det giorde ondt i Næven sin. Vidnet erindrer ei rættere end h/an/d og sagde til Elias Løvereide at det var dristig, dertil hand svarede omtrent, at hand passede det vel, eller omtrent saaleedes, at ingen saae det. Dimitteret.

4. Vidne Siri Erichs Datter tiener paa Winge, er Sødskende barn til Citanten, aflagde Eed og forklarede: At omvundne tiid sagde Elias Løvereide til Hans Frethe at vilde finde ham uden for Døren, dog hørte ingen Vreede, da Vidnet i det sam/m/e gik ud, og noget efter saae dem begge staae eene sam/m/en uden for Huuset, men gik strax ind igien, og saa ei da de skiltes ad. Dimitteret.

5. Vidne Abraham Torbiørnsen Liusnes aflagde Eed og forklarede: At engang i Vinter før Kyndelmisse kom Elias Løvereide til Vidnet i sit eget Huus, og talte om adskilligt og sagde at kom fra Frethe, mindes nu ei rættere end det var 13 Janv:, da Elias Løvereide sagde at have vært op i Dalen og givet ham Haandpenge paa en Hæst, da Vidnet sagde: ja kand skee (kanskje?) et slag under Øret. Det veed ieg ikke svarede El: Løvereide. som ingen viidere vidste blev Vidnet efter anmeldelse, at hands og Citantens Hustruer ere Næst Sødskende børn, Dimitteret. Endnu forklarede: At i begreb om at Elias Løvereide havde slaget et Ørefigen, sagde Vidnet til ham: Var de alleene, var det vel nok, dertil Elias Løvereide sagde, alle Dørene vare lukte.

Citanten begiærede TingsVidnet sluttet og beskreven meddeelt som blev bevilget. Derefter paastoed Dom til Høstetinget.

Elias Løvereide benægtede alt ubeviist og protesterede imod de beslægtede Vidner samt paastod Dom til friefindelse.

Sagen blev til Doms afsigelse til Høstetinget næstkom/m/ende optaget.

Nye Sag.

Ole Hansen Fosse anmelte at have ladet indkalde med lovlig Varsel Henrich Eecheland at høre Vidner og liide Dom til Omkostninger og viidere for at have kiørt hiem til sig nogen Veed som Citanten havde hugget i Hellestøeldalen, Citanten tilhørende og Henrich Eecheland uvedkom/m/ende, samt herom at vidne Hans Jonsen, Tiæran Jngebretsen, Siur Johansen og Jens Nielsen, alle under Faldsmaal.

Stevne Vidnerne Jens Nielsen Skaffer og Daniel Torbiørnsen afhiemlede under Lovens Eed saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.

Henrich Eecheland tilstoed lovlig Varsel, men protesterede imod nogen Sags viidere fremme her eller anden stæds end alleene ved Aastæds Rætt, da Citanten faaer viise hvad hand kalder Hellestøels dalen og sig tilhørende, siden Henrich Eecheland ei har kiørt nogen Veed hiem uden af Uhren \inden for Veien/ som hører Henrich Eecheland til og er sin egen Mark efter gam/m/el Skiæl, Kan og Mark.

Ole Fosse paastoed at Uhren inden for Veien der hvor Veeden er ført fra, hører Fosse til, og ei rættere veed, eller og at Marken er til fælleds.

Rætten siden qvæstioner om Skiæl og Skifte og noget som begge vil tilegne sig, den eene med den andens udelukkelse som sin sær Eiendom kunde ikke antage denne Sag til paakiendelse ved Tinget, men var nødsaget sam/m/e til Aastæds Rætt at henviise efter Lovens 1 Bogs 16 Cap:

Bygsel Seddel publiceret

Hr: Cons: Rd: Boalts til Johannes Erichsen paa 1 Løb 18 mrk: Smør i Steene d: 31 Janv: 1777. til Manufact: Huuset betalt 8 skl:

Nye Sag.

Johan Schrøder i Ølen anmelte at have ladet indkalde Ellev Siursen forpagter af Etne Giæstgiverie, at lide Dom til

at betale 7 Rd: som er Udgifter for Giæstgiveriet pr: 1776, samt Processens Omkostninger.

Ellev Siursen mødte og tilstoed lovlig Varsel, men begiærede Sagen udsat til Høstetinget til Vidners førelse og Omstændigheders oplysning til sin friefindelse.

Sagen beroer til Høstetinget 1777 første dag sam/m/e holdes.

Nye Sag.

Tollev Siursen Eide anmelte at have ladet indstevne Svend Erichsen Fittie for skyldig værende 5 Rd: 3 mrk: 8 s: til Doms sam/m/e at betale med Processens Omkostninger at erstatte.

Stevne Vidnerne Jens Nielsen Skaffer og Daniel Torbiørnsen fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre lovlig med mundtl: Varsel at have stevnet Svend Fittie paa hands gaard og talt med hands Hustrue i hands fraværelse.

Svend Fittie tilstoed Giælden, men har betalt sam/m/e til en anden Mand, og meente ei at kunde betale det meere end een gang, og meener at Citanten er urætte Mand til at modtage Pengene, indtil hand viiser Skifte brevet hvorved sam/m/e er udlagt.

Citanten paatoeg sig at ligitimere Søgemaalet med Skifte Udlæg til Høstetinget 1777. til den tiid Sagen beroer.

Frievillig Afgift for dette Skibreede 2 rd: 14 s:

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Sommer Ting for Fieldberg Skibreede paa Killesvig Tingstæd den 17 Juni 1777 i overværelse af const: Foget Sr: U: W: Koren, Skibreedets Lensmand Tollev Steensen Killesvig, tingsøgende Almue, og Laug Rætt som fol: 362a.

Publicationer af Andordninger og Svar af Almuen om Graver Reedskaber som fol: 362a.

Formynder Ting blev derefter holden og sammes rigtighed befunden som Ober Formynder Bogen og itzige Sorenskrivers derover giorde Anteignelser udviiser.

Pante Bogen til inddragelse
Skifte brevet efter Helje Samsonsen Sielnæs i Strandebarm 5 Marti 1777 ang: Udlæg i Fieldberg Sogns Konge Korn tiende.

Opsat Sag fra fol: 334b. Mons Larsen Ebne contra Reinert Larsen Underhougen.
Citanten fremlagde Rættens seeniste Forelæggelse saa lydende:
Stevne Vidner Lensmand Tollev Steensen og Skaffer Ole Halvorsen afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre sam/m/e lovlig at have forkyndet.
Vidnerne de forelagde Johannes Eien, Tollev Pilen og Tarrald Goutesen Nærei!! (Nærem), mødte tilligemed ustevnt Vidne Hans Mortensen Østreim i Etne Skibr:, og blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende.
Derefter fremstoed som 1. Vidne Tollev Siursen Pilen som aflagde Eed og forklarede: At var til omstevnte Brøllup, og var i Stuen hvor begge Parter var, hvilke snakkede sam/m/en, og Reinert Larsen deri var vreedagtig, men veed ei hvorom de snakkede, eller hvad deres tale var, alleene hørte at Reinert Larsen skiældte Mons Larsen for Laane Kundte og Skiælm, derpaa Reinert Larsen sloeg til Mons Larsen 2 á 3 gange med en Øll halv Kande af Træe, i Hovedet saa blodet rand efter, og Mons Larsen sloeg ikke igien, da en anden skildte dem ad, og viidere veed ei Vidnet den tiid imellem dem passeret, mærkede ei heller hvorleedes Mons Larsen eller om hand der til gav nogen Anleedning. Dimitteret med begge Parters minde og Reinert Larsen Underhougens Reservation efter nærmere contra jndstevning til nye examination.
Fremstoed 2de Vidne Hans Mortensen Østreim som vidnede ligesom 1te Vidne til de omvundne Skiælds Ord som Vidnet ei hørte anderleedes end Laane Kundte og Kieltring, men i øvrigt ligesom 1te Vidne med tillæg at da Reinert Larsen Underhougen sloeg til Mons Larsen med Øll halv Kanden, fløi Laagget af Kanden ved 1te Slag. Dimitteret.

1777: 366b

Fremstoed 3die Vidne Johannes Erichsen Leilænding paa Eien, som aflagde Eed og forklarede: At hørte vel omvundne tiid og Stæd, begge Parter snakkede sam/m/en, vel begge vreedagtig men mest Reinert Larsen Underhougen, hørte ei Skiælds ord, som Vidnet spilte paa Violin, og stoed langt fra dem, mærkede ei at Mons Larsen gav nogen anleedning til, at Reinert Larsen slog Mons Larsen i Hovedet med en Øll halv Kande, som Vidnet ei saae meere end eet slag, men saae at blodet rand efter temmelig, need over Mons Larsens Ansigt. derpaa de af andre blev skildt ad; Mons Larsen Ebne sloeg ei igien, alleene holt Reinert Larsen Underhougen i hals Kluden og holt ham fra sig. Dimitteret.
Fremstoed 4. Vidne Tarrald Goutesen Nærei!! (Nærem) Selv Eier som aflagde Eed og forklarede: At omvundne tiid og Stæd hørte Vidnet begge Parter smaae skiændtes, men hørte ei Skiældsord, uden at Reinert Larsen sagde engang Laane Kundte, men veed ei hvem h/an/d sagde det til, derpaa Reinert Larsen sloeg med en Øll halv Kande Mons Larsen Ebne {i Munden} et slag i Munden og et Slag i Hovedet, og blodet randt efter det første slag, derpaa de blev skilt ad. Dimitteret. dog først forklarede at Mons Larsen Ebne sloeg ei igien.
Mons Larsen Ebne derefter paastoed Dom til Bøder at udreede, og alle Omkostninger at erstatte.

Reinert Larsen Underhougen derefter fremlagde en skriftlig contra Kald Seddel af dato 3 April 1777 som er saalydende.

Stevne Vidnerne Tollev Steensen Lensmand og Ole Halvorsen Skaffer aflagde under Lovens Eed med oprakte fingre tilbørlig afhiemling {under} om Stevnemaalets lovlige forkyndelse,

derefter Vidnerne blev fremkaldet og forelæst Eedens forklaring af Lov bogen med formaning til Sandheds udsigende. Af Vidnerne mødte Johannes Erichsen Eien, Tollev Siursen Pilen, Tarrald Goutesen Nærem, Hans Mortensen Østreim, Marthe Ols datter Nærem, og Tørres Torbiørnsen Heggen, hvoraf

fremstoed det forhen afhørte 1te Vidne Tollev Siursen Pilen som under forhen aflagde Eed forklarede foruden hvad tilført er: At da Reinert Larsen Underhougen skulde træde over bordet toeg Mons Larsen ham i foden saa hand nær havde faldt om ingen havde holt ham og taget imod ham, erindrer ei enten det var for eller efter at Reinert Larsen Underhougen sloeg Citanten, saae ei at Mons Larsen Ebne stødte Reinert Larsen Underhougen med noget Øll Støb, mindre blod af Reinert Larsen, men Mons Larsen toeg Øll af Kanden med haanden og sloeg Reinert Larsen i Ansigtet, saae ei at Mons Larsen tog Reinert Larsen i halskluden førend da Reinert Lars: havde slaget ham, ei heller saae Citanten rive Reinert Larsen i haaret, ikke heller observerede at Reinert Larsen da Mons Larsen tog ham i foden, vilde spændt Mons Larsen; Slæng Ord hørte Vidnet ei af Mons Larsen Ebne imod Reinert Larsen. Dimitteret.

Atter fremstoed Hans Mortensen Østreim som forhen afhørt 2de Vidne, og under forrige aflagde Eed forklarede: ei at viide mere af det contra omstevnte, end at da Reinert Larsen vilde træde over bordet, vilde hand spændt og spændte efter Mons Larsens Ansigt, da Mons Larsen toeg i foden og holt saa Reinert Larsen havde nær falden, om ei andre havde taget imod ham, hvilket var før Reinert sloeg til Mons Larsen, i øvrigt forklarede som 1. Vidne. Dimitteret.

Fremstoed 3de Vidne Johannes Erichsen Wæstereie som under forhen aflagde Eed forklarede yderligere: At slet intet meere var bekiendt af det omstevnte, end allerede forklaret er. Dimitteret.

Fremstoed 4. Vidne Tarrald Goutesen Nærem, som under forhen aflagde Eed forklarede yderligere, at ei vide andet af det contra omstevnte, end at Mons Larsen Ebne truede med Øll Kanden til Reinert Larsen saa Øllet fløy Reinert Larsen i Ansigtet, observerede vel blod paa et Kindbeen af Reinert Larsen,

men veed ei hvorleedes hand fik det: saae og at Mons Larsen Ebne holt sin haand i Reinert Larsens haar, efter at Reinert Larsen havde slaget Mons Larsen. Dimitteret.

Fremstoed 5. Vidne Marthe Olsdatter Nærem som aflagde Eed med opragte fingre efter Loven, og forklarede: at først saae at Mons Larsen toeg Reinert Larsen i foden, da den sidste skulde træde over bordet, og derefter spændte Reinert Larsen efter Mons Larsen, saae vel at Reinert Larsen var blodig paa Kinden, men veed ei hvor hand fik det, saae og hørte ei viidere af det paastevnte saasom gik ud og ind. Dimitteret.

Fremstoed 6. Vidne Tørres Torbiørnsen Heggen som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven, og forklarede: At først saae at Mons Larsen Ebne truede til Reinert Larsen med en Øll Halv kande, og sloeg Reinert Larsen Øll i Ansigtet, og Reinert Larsen var lidt blodig paa den eene Kind, som Vidnet ei før blev vaer, og viidere vidste vidnet ei af det omstevnte, uden alleene saae at Reinert Larsen sloeg Mons Larsen med en Halvkande saa blodet rand, i munden, derefter Mons Larsen med fingrene smaae sloeg Reinert Larsen paa Næsen og Hagen, og knaflede ham. Dimitteret.

Fremstoed ustevnt 7. Vidne Synneve Torkels Datter tiener hos sin Fader Torkel Hegge, som aflagde Eed og forklarede: At ei blev noget vaer imellem begge Parter førend Mons Larsen i det Reinert Larsen vilde træde over bordet, toeg den sidste i foden, saa hand havde nær faldt, havde ei andre taget mod ham, noget efter saae Reinert Larsen blodig paa den eene Kind, men veed ei hvor hand fik det, saae derefter ei viidere saasom gik ud og ind, førend Mons Larsen holt Reinert Larsen i halskluden saa hand blev rød i Ansigtet, vidste ei viidere af det omstevnte. Dimitteret.

Fremstoed ustevnt 8. Vidne Ole Jonsen Klungland som aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At blev ei noget vaer imellem Parterne førend da Reinert Larsen steeg over Bordet, at Mons Larsen da tog ham i foden, og Reinert Larsen ligesom spændte efter ham, som dog ei erindrer, enten var for eller efter hand blev taget om foden \dog var det efter/ som var saaleedes at h/an/d havde faldt om ingen havde taget imod ham, derefter saae Mons Larsen Ebne true med en halv kande til Reinert Larsen, men veed ei om sloeg til ham, dog blev hand i det sam/m/e overslaget med Øll, og blodig paa den eene Kind, neml: Reinert Larsen, siden var Vidnet ude, og saae intet af det meere omstevnte. Dimitteret.

Citanten fremstillede som ustevnt 9. Vidne Thore Olsen Nærem der aflagde Eed og forklarede: At sam/m/e aften efter de var skilt ad, og een spurgte Reinert hvor h/an/d havde faaet blod paa Kinden, sagde hand: Det veed ieg ikke, det maae ieg have faaet et andet stæd og tiid som h/an/d nævnte der var førend h/an/d kom til dette Brøllup. Dimitteret.

Atter fremstoed 2det Vidne Hans Østreim som under forhen aflagde Eed forklarede: At Reinert Larsen havde et lidet Saar paa Kinden den dag h/an/d kom i Brølluppet førend Klam/m/eriet imellem ham og Mons Larsen begynte.

Contra Citanten Reinert Larsen begiærede de udeblevne Vidner forelagte.

Rætten forelagde de lovlig indstevnte men udeblevne Vidner Mathias Larsen Roe, Johannes Knudsen Roe og Tørres Erichsen Ryen, at møde under Faldsmaals Straf for dette Skibreedes Høste ting 1777 første dag sam/m/e holdes, deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige, hvilken forelæggelse Contra Citanten paalægges at tage beskreven og lovlig lade forkynde. jmidlertiid Sagen beroer.

Siden Natten paatrængte, beroer Tingets continuation til i morgen.

Den 18 Juni 1777 continuerede dette Ting.

Opsat Sag fra fol: 333. Siur Rødne contra Steffen Huustvedt.
Siur Rødne mødte tilligemed Steffen Huustvedt.

Siur Rødne anmelte at have til dette Ting med lovlig mundtl: continuations Varsel indkaldet Steffen Huustvedt til Doms og fleere Vidners førelse, samt som Vidner under Faldsmaal Knud Aslachsen Huusmand under Rødne, og Knud Torbiørnsen Heggen.

Stevne-

1777: 367b

Vidnerne Tollev Steensen Lensmand og Skaffer Ole Halvorsen Eien afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnt som tilført er.

Steffen Huustvedt tilstoed lovlig Varsel.

Af Vidnerne mødte Knud Torbiørnsen Heggen som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning til Sandheds udsigende, derpaa aflagde Eed med oprakte fingre efter Loven og forklarede: At ei viide nogen Kan eller Skiæl imellem Parterne uden en Steengar som [hand] har hørt skal gaae efter gl: Kan, hvilken Gar er i hiem/m/e hagen, hvor uden for Siur Rødnes Creaturer i 2 á 3 aar, da Vidnet ei længere \end 5 aar/ der har været

kiendt, har om Vinteren gaat (gaaet) ind i Steffen Huustvedts hiemehage, og da er bleven udjaget af Steffen Huustvedt, men 2 Aar før har de ligeleedes gaaet over, og ei er bleven jaget. Derimod har Steffen Huustvedts Smaler eller Faar gaaet i ald den tiid, men Vidnet er her ei længere kiendt, end over Steen giærdet paa Siur Rødnes hiemme hage, som Siur Rødne har forbuden, dog ei jaget dem, og har de gaat (gaaet) tillige paa Rødne Kalve Traad!! (Træed), fra tiiligst om Vaaren de slippes ud, til de drives til Fiælds. Med begge Parters minde dimitteret.

Steffen Huustvedt reserverede contra Stevning og contra Vidner til næste Høste ting og Sagen derefter opsat.

Jmidlertiid begge Parter saaleedes for Rætten bleve forliigte, At Steffen Huustvedt vil tillade at Siur Rødnes \Horn/ Qvæg, Faar og Gedder gaaer paa bestandig Beite over Giærdet i Steffen Huustvedts hiemme hage fra Alle Helgens tiider til Korsmisse, paa Vinter Beite: Derimod tillader Siur Rødne at Steffen Huustvedts Faar og Gedder ræger af og til, men ei paa bestandig Beite, paa Siur Rødnes Hiemme Hage, dog ei paa hands Kalve Træed, og det fra Korsmisse til Michaelii. Derpaa de begiærede forliiget ved Dom confirmeret, og Sagen derefter ophævet og frafalden.

Derpaa blev efter Parternes begiæring afsagt følgende

Dom

Da begge Parter saaleedes for Rætten har foreenet sig frievillig; Saa bliver samme forliig herved confirmeret {saaleedis} som ovenstaaer.

Opsat Sag fra fol: 333b. Christopher Dueland contra Ole Siolstøen (Siølstøen).
Begge Parter mødte og declarerede at være forliigte, saa jndstevnte frafaldt sine Contra Prætensioner for ubeviislig beskyldning, og Citanten frafaldt sin Sag viidere at proseqvere, saa de frafaldt paa begge sider Sagen og begiærede sam/m/e ophævet.

Sagen blev derefter her for Rætten ophævet.

Opsat Sag fra fol: 333b. Ole Knudsen Flaaden contra Steffen Huustvedt.
Paa Ole Knudsen Flaatens vegne mødte Ole Halvorsen Skaffer og declarerede Sagen forliigt og ophævet.

Steffen Huustvedt mødte ligeleedes og melte Sagen forliigt og frafalden.

Rætten altsaa ophævede Sagen.

Opsat Sag fra fol: 334. Tollev Svalland contra Gullich Svalland.
Begge Parter mødte for Rætten, og paastoed Tollev Svalland Dom.

Gullich Svalland indloed Sagen under Dom til sin friefindelse.

Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Da af Citanten Tollev Svalland, ei er overbeviist den indstevnte Gullich Svalland det hand sigtes for; Saa Kiendes og dømmes for Rætt og herved afsiges: At indstevnte Gullich Svalland bør for Citantens tiltale i denne Sag aldeeles frie at være.

Opsat Sag fra fol: 332b. Wier Tvedt contra Steffen Huustvedt.
Wier Tvedt mødte og fremlagde Rættens Laugdag som er saa lydende:

1777: 368

Steffen Huustvedt mødte og tilstoed lovlig Varsel ved Stevning og Laugdag, men formeente at broen laae paa sit eget, og derfor paastoed Sagen til Aastæden hiemviist.

Wiers Tvedt fremlagde til denne Acts vedhæftelse en Aastæds Dom af 9de Sept: 1757, som skal beviise, at Broen laae paa Citantens grund som hand eengang ved Aastæds Dom er tildømt, saa ingen fleere Aastæds Sager behøves.

Wiers Tvedt fremstillede det forrige Tægte dag indstevnte men da udeblevne \4de/ Vidne Jngebrecht Nielsen Døreim som blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen med formaning at vogte sig for MeenEed, derpaa hand aflagde Eed og forklarede: At have været kiendt paa Huustvedt 6 aar, og tiente der 2 aar af sam/m/e 6 aar, veed ei hvem der har holt Broen vedlige som omstevnes, men veed at Broen laae med begge ender paa Wier Tvedts grund, den eene ende paa hands Kalve Træed, og den anden ende paa Wier Tvedts Eng hvor hand har sit Smale Rægster op og need Marken hiem og og ud, tiente de bem:te 2 aar hos Steffen Huustvedt, men aldrig brugte Steffen Huustvedt noget paa sam/m/e Eng, som har alle tiider hørt vart Wier Tvedt tilhørende: Broen ligger over en dyb Elv, hvor paa hiin side til Tvedt, Steffen Huustvedt ei har noget at bestille, og var Broen af 3 stokker med Heller oven paa, saae ei Steffen Huustvedt sloeg Broen ned, men veed den er opbrækket. Viidere forklarede: At afvigte Høst efter Mich: tiider, stoed Vidnet een dag og tærskede hos Niels Døreim, hørte Vidnet der blev raabt og skreegen, da Vidnet gik ud og saae og hørte Wier Tvedts Hustrue raabte til Vidnet at skulde kom/m/e og hielpe der skeede en ulykke, da Vidnet løb til paa bem:te Wier Tvedts Eng og Smale Rægster, der saae een Wier Tvedts Koe laae fast imellem 2 Steene, hvor \med(?)/ de fik hende løs, og skiønnede ei hvad skade hun kunde have faaet uden alleene saae hun kunde ei gaae eller træde paa det eene bagbeen, men 2 dage før saae Vidnet sam/m/e Koe, da hun intet fattedes, da Wier Tvedts Folk ved det de hialp Koen løs, sagde hun var jaget af Steffen Huustvedt fast, som Vidnet dog ei saae. ei heller saae Hunde eller Huustvedt Folk derved. Dimitteret.

Wier Tvedt paastoed Dom til Høstetinget førstk:de

Steffen Huustvedt paastoed Dom til sam/m/e tiid til Sagens afviisning til Aastædet.

Sagen blev optagen til eftersyn og om ingen viidere Oplysning behøves, til Doms afsigelse til den af Parterne begiærte tiid.

Opsat Sag fra fol: 333a. Steffen Huustvedt contra Ole Jngebretsen.
Begge Parter blev paaraabt som og begge mødte, da indstevnte forlangte Dom til friefindelse; Men som Citanten begiærte Sagen opsat til Høste tinget 1777 til fleere Vidners førelse efter Continuations Varsel; Saa beroer Sagen til sam/m/e tiid første dag naar Tinget holdes.

Opsat Sag fra fol: 333a. Ole Jngebritsen og Torkel Wiersen c:tra Steffen Huustvedt.
Ole Jngebrectsen mødte og i Rætte lagde Rættens Laugdag saalydende.

Steffen Huustvedt mødte og tilstoed lovlig Varsel.

Citanterne paastoed Dom.

Steffen Huustvedt formeente at beviise sin beskyldning med Vidner til næste Høste ting 1777 til den tiid begiærede Sagen indtil næst forestaaende Sag er paadømt som viiser hvorleedes Beskyldningen bliver beviist, eller ikke, udsat.

Sagen beroer til Høste ting 1777 første dag sam/m/e holdes.

Nye Sag.
Christen Nielsen SelvEier paa Axdal mødte og anmelte at have med Lovlig mundtl: Varsel ladet indkalde Hans Fatland og Ole Synnæs, til at høre Vidner, samt høre en Relaxations forretning af 5 April 1777 confirmeret, og taale Dom, at tilsvare et af dem ulovlig reqvireret forbud paa Citantens eget Gods og frie

Eiendom, som gav anleedning til bem:te Relaxation, sam[t] og erstatte Omkostninger.
Stevne Vidnerne Peter Pedersen Killesvig og Jacob Larsen Bratland afhiemlede under Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.
Hans Fatland og Ole Synnæs blev paaraabt, men ikke mødte eller møde loed.
Citanten fremlagde den omstevnte Relaxations Forretning som h/an/d paastoed ved Dom confirmeret, og Hans Fatland og Ole Synnæs tildømt at give sig Reparation for ulovlig begiært forbud, saa og erstatte Omkostninger.
Da Hans Fatland og Ole Synnæs ikke mødte eller møde loed; Saa blev dem givet Rættens Laugdag til Høstetinget 1777 første dag samme holdes, at møde og svare til Sagen, hvilken Laugdag Citanten paalægges at tage beskreven, og lovlig at lade forkynde.
Sagen beroer til Høste tinget 1777.

Nye Sag.
Anders Colbeenshaug mødte og anmelte at have ladet indkalde Niels Olsen Espeland at paahøre Vidner og taale Dom til Confirmation af een Rættens Arrest af 23 April 1777, at have sin gaard og Bygsel samt den arresterede Birke Veed forbrudt, samt erstatte alle Omkostninger skadesløs.
Niels Olsen Espeland mødte og tilstoed lovlig Varsel.
Citanten fremlagde den ommelte Arrest Forretning til Actens inddragelse og paastoed samme ved Dom som lovlig confirmeret, alt anleediget af at indstevnte som Leilænding paa Citantens Jord har forhugget sin bygslende Gaards Skov.
Derefter Anders Colbenshaug og Niels Olsen Espeland fremstoed og declarerede at være saaleedes forliigt: At Arresten confirmeres, men ei viidere forfølges, og de arresterede 7 Favner Veed skal Citanten tilhøre for sine Omkostninger, derefter skal Niels Olsen Espeland uden viidere Udsigelse eller opsigelse fraviige Gaarden Espeland til næste Vaar 1778, og allereede har leveret Anders Colbeenshaug sin Bygsel Seddel til Cassation tilbage, i overværelse af 2 Vidner Reinert Frønstad!! (Frønsdal?) og Siur Hougeland; Derimod da Niels Olsen Espeland fraviiger og ryddiggiør Gaarden og sin bygslede Jord, og saaleedes renuncerer \paa/ og frasiger sig same og sin Bygsel, og det til Lovens fløtte tiid 14 April 1778, skal hand nyde af Citanten, sine Bygsel Penge igien, og en Jægt Veed som Niels Olsen selv hugger, men efter Anders Colbenshaugs Ud- og Anviisning. Derpaa de begiærede begge Rættens Confirmation og Sagen derefter ophævet og frafalden; Thi blev udi Sagen afsagt følgende

Dom

Da indbemelte Arrest af dato 23 April 1777 er lovlig effectueret i sin formalitet, og lovlig forfulgt, samt i intet modsagt; Saa bliver sam/m/e herved confirmeret: Ligeleedes ihenseende oven staaende forliig, da siden sam/m/e af begge Parter frievillig er indgaaet og her for Rætten tilstaaet, bliver og saadant herved confirmeret.

Bygsel Seddel publiceret
Hr: Provst Kahrs til Siur Samsonsen paa Biellebøe 1 Løb Smør 1 geedskind 20 Maj 1777.
Manuf: H: 6 s:

1777: 369

Pante Bogen til udslette
Anders Olsen Storhaugs Obl: til Haagen Solem p: 200 rd: 20 Nov: 1772 qvitteret af Creditor 4 Dec: 1776.
Knud Andersen Hauges Obl: til Salomon Haagensen Solem p: 200 rd: d: 20 Nov: 1772 qvitteret 4 Dec: 1776.

Johannes Jespersen Nordre Øfrebøe[s] Obl: til Aschel Andersen ibd: p: 48 Rd: d: 23 Nov: 1762 qvitteret 17 Juni 1777.

Pante Bogen til inddragelse

Anders Olsen Storhaugs Skiøde til Knud Andersen p: Øfre Houge 1 Løb 1 Hud d: 18 Juni 1777.

Knud Andersens Obl: p: 499 rd: til Lieut: Willum Dal, deraf de 300 rd: Jf: Maren Smith tilhørende, 1 prioritet i Øfre Houge d: 18 Juni 1777.

Johannes Jespersen Øfre bøes Obl: til Samson Giære paa 50 rd: 1 prioritet i Nordre Øfrebøe d: 17 Juni 1777.

Tollev Siursens Skiøde til Siur Olsen paa 1 pd: 12 mrk: Sm: ½ H: i Østereide d: 17 Juni 1777.

Lieut: Willum Dahls Obl: til Salomon Haagensen p: 99 rd:, 1 prioritet i de 200 rd: i Øfre Houge som h/an/d er panthaver for d: 12 Juni 1777.

Lars Pedersen Wiigs Arvingers Skiøde til Peder Larsen paa ½ Løb Smør ½ Hud d: 17 Juni 1777.

Mikkel Fielbergs Skiøde til Thomas Biørnsen paa Ørland 1 Løb 1 pd: 12 mrk: Smør d: 24 Aug: 1776.

Nye Sag

Tollev Hamre anmelte at have med lovlig mundtl: Varsel indkaldet Peder Pedersen Wache og Thor Jacobsen Kaate, til dette ting og tiid at møde, fordie de haver afvigte Sommer leiet en stoer baad af ham til Bergen, og ei leveret Baaden tilbage, til fuldkom/m/en Erstatning for sam/m/e, eller og Baaden tilbage, derom at \høre Vidner og/ liide Dom tillige til at erstatte Omkostninger. Herom at vidne stevnet med liige Varsel under Faldsmaals Straf Størker Poulsen Stangeland, Haldor Torbiørnsen Stangeland, Jacob Thorsen Kaate, og Rasmus Pedersen Wache.

Stevne Vidnerne Lensmand Tollev Steensen og Skaffer Ole Halvorsen Eje, afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre saaleedes lovlig at have stevnet som tilført er.

De indstevnte blev paaraabt, hvoraf mødte Thor Kaathe som tilstoed lovlig Varsel, men nægtede enten at have begiært eller laant nogen baad.

Vidnerne blev paaraabt, hvoraf mødte Størker Poulsen SelvEier paa Stangeland som blev forelæst Eedens forklaring af Lov bogen med formaning til Sandheds udsigende, derpaa aflagde Eed og forklarede: At Vidnet afvigte Som/m/er midt i Høe Høsten, var tilligemed fleere baade af de stevnte og andre, begiært af Tollev Hamre, til at sætte een Tollev Hamres stoer Vinge baad paa 40 tdr:(?) Sild, af Land paa Søen, det de og giorde da Tollev Hamre sagde, at Peder Wache og Thor Kaathe skulde have den til Bergen. \Har og hørt af andre de har haft baaden, og sat den til/

Da af Parterne ei mødte Peder Pedersen Wache, og af Vidnerne udeblev Haldor Torbiørnsen Stangeland, Jacob Thorsen Kaate og Rasmus Pedersen Wache; Saa blev Peder Pedersen Wache givet Rættens Laugdag, og Vidnerne forelagt under Faldsmaals Straf at møde til dette Skibreedes Høsteting 1777 første dag sam/m/e holdes, den første at svare til Sagen, og Vidnerne deres Eedelige Vidnesbyrd i Sagen at udsige, hvilken Laugdag og forelæggelse Citanten tager beskreven og lader forkynde. til den tiid beroer.

1777: 369b

Frievillig Afgift for dette Skibrede 5 rd: 3 mrk: 14 s:

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte blev dette Skibreedes ting ophævet.

Sommer Ting for Føjens Skibreede den 20 Juni 1777 paa Leervigens Tingstæd, i overværelse af constit: Foget Sr: U: W: Koren, Lensmand Jens Jensen Bielland, samt tingsøgende Almue og Laug Rættes Mænd
1. Willum Daniels: Ludt 3. Hans Roalsen Berge 5. Bertel Kiølsen Hylkesnes!! (Fylkesnes) 7. Clemen Pedersen Hi[lle?]
2. Salomon Nielsen Holmen (Holme) 4. Hans Nielsen Hylkesnes!! (Fylkesnes) 6. Niels Thomassen Løning 8. Mikkel Salom[on]sen Hidschen

da først blev publiceret Kongl: og høi Øvrigheds Allernaad: og naadigste Anordninger ligesom fol: 343a. og 358a. og til det sidste ligesom for Waags svaret om Kirkernes Grave Reedskaber.

Formynder Ting blev derefter holden, og Børne Midlernes rigtighed befunden efter Formynder Bogen og itzige Sorenskrivers derover giorde Antegnelser.

Pante Bogen til udslettelse
Ole Sundstabøes Obl: til Provstinde Christi paa 200 rd: d: 23 Juni 1775 qvitteret 20 Juni 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Gunder Gundersen Yttre Saxeides Skiøde til Rasmus Gundersen paa ½ Løb ½ Huud d: 20 Juni 1777.
Skifte efter Mads Hansen Lillebøe 2 Apr: 1777 p: Udlægget i Lillebøe
Do: Lars Johansen Øfre Grindem 16 Apr: 1777 paa Udlæg i Grindem.
Do: Peder Larsen Kulleseide 6 Sept: 1776 paa Udlæg i Kulleseide.
Do: Jon Christophersen Rommetvedt 23 oct: 1776 paa Udlæg i Rommetvedt.
Do: Endre Danielsens Enke Anne Lars Datter paa Udlæg i Haavig og Steinsland 3 Apr: 1777.

Som ingen viidere indfandt sig at gaae i Rætte, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 21 Juni 1777 continuerede dette Ting.

publiceret
Pante Bogen til udslettelse
Colben Tørresen Stautlands Obl: til Olrich i Hidschen p: 54 rd: 3 mrk: 12 s: d: 18 Juni 1774 qvitteret af Cred: 24 Maj 1777.
Johannes Thomass: Rommetvedts Obl: til Hans Peterteigen p: 90 rd: d: 21 Juni 1764 qvitt: 20 Juni 1777.

Pante Bogen til inddragelse
Colben Tørresens Skiøde paa Stautland ½ L: ¼ H: til Poul Nielsen d: 26 Juni 1777.
Aadne Poulsen Sætervigen[s] Skiøde til Endre Tostensen paa Sætervigen 14 2/5 mrk: S: d: 20 Juni 1777.
Endre Tostensens Obl: til Helje Jensen Biørkeland p: 50 rd: 1 prioritet i bem:te Sætervig d: 20 Juni 1777.

Johannes Thomassen Rommetvedts Obl: til Halvor Pedersen Rommetvedt p: 48 Rd: 1 pr: i ½ L: ½ H: ¼ Vog Korn i Rommetvedt 20 Juni 1777.
Johannes Larsen Lønnings Obl: til Torbiørn Larsen Lande paa 99 Rd: 1 priorit: i Lønning ¼ L: ¼ H: d: 20 Juni 1777.
Hans Madsen Lillebøes Obl: til Rasmus Rasmussen Tvedt p: 99 Rd: 1 prioritet i ¼ L: ¼ H: i Lillebøe d: 21 Juni 1777.

1777: 370

Opsat Sag fra fol: 335b. Størk Haaversholm og Helje Framnes contra Siver Efge.
Citanterne fremleverede Rættens seeneste Laugdag som lyder saaleedes.
Stevne Vidnerne Jens Jacobsen Skaffer og Hans Endresen paa Leervig fremstoed og afhiemlede under Lovens Eed med oprakte fingre sam/m/e Laugdag lovlig at have forkyndet.
Siver Efge blev paaraabt 3de gange, men ikke mødte eller nogen paa hands vegne.
Da Citanterne paastoed Dom; Saa blev udi denne Sag Afsagt følgende

Dom

Størk Haaversholm og Helje Framnes har her til Rætten ladet indkalde Siver Efge til at betale til dem skyldig værende 61 Rd: 2 mrk: 4 s: med Omkostninger skadesløs. Den indstevnte har hverken efter Stevning eller Laugdag mødt eller ladet møde enten med Tilsvar eller jndsigelse. Da Citanterne har beviist Søgemaalet \1st/ med Obligation 23 Juni 1774 af Ole Baarsen Erland til dem udgiven. 2det samt Opbuds Forretning efter Debitor Ole Baarsen Erland begyndt 30 Martii og sluttet 1 April 1776, hvor til Obligationens S:ma er udlagt 61 Rd: 2 mrk: 4 s: hos Auctions Jncassator den indstevnte Siver Efge at annamme. 3die med Auctions Forretning i samme Opbuds Boe 1 April 1776, hvor Sifer Efge er Anført som Jncassator for Auctions Pengene. Saa Kiendes og Døm/m/es for Rætt og herved afsiges: At indstevnte Sifer Efge bør til Citanterne Størk Haaversholm og Helje Framnes betale bemelte 61 Rd: 2 mrk: 4 s: skr: trædiesindstyve og Een Rd: 36 s: og erstatte denne aftvungne Sags Omkostninger skadesløs i alt med 5 Rd:, Alt at efterkom/m/es inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Executions Tvang og viidere Adfærd efter Loven. Udstæd

Bygsel Sedler publiceret
Hr: Hertzbergs til Lars Olsen p: 1 pd: Smør i Endvær efter Ole Jonsen d: 31 Dec: 1776 Manuf: H: 4 s:

Pante Bogen til inddragelse
Skiøde til Mads Hansen Lillebøes Enke paa ¼ Løb Smør ½ Hud i Lillebøe d: 21 Juni 1777.
Contract om sam/m/e brug imellem Kiøberen og ældste Søn Hans Lillebøe d: 21 Juni 1777.
Skiøde fra Lars Stue til Hans Madsen Lillebøe p: Otterøen ½ L: ½ H: d: 21de Juni 1777.
Skiøde fra Hans Madsen Lillebøe til Randi Ols Dr: paa Otterøen d: 21de Juni 1777.
Do: fra Lars Torbiørnsen paa Storøens Kirke gods i Øfre Kyvigen ¼ Løb Smør ¼ Hud til Knud Torbiørnsen paa!! (for) 45 rd: d: 21 Juni 1777.
Do: fra Torbiørn Eschelands Arvinger paa ½ Løb ½ Hud i Nedre Escheland, Storøens Kirlegods 21 Juni 1777.

Siden Aftenen paatrængte beroer Tingets Continuation til næstkommende 23 Juni.

Den 23 Juni 1777 continuerede dette Ting.

Frievillig Afgift for dette Skibreede 8 rd: 5 mrk: 10 s:

Pante Bogen til inddragelse
Hr: Hertzbergs Obl: til den almindelige Enke Cassa paa 500 rd: 1 prioritet i Muster, Bræmnes og Sveens Kirker d: 14 Marti 1777.

Som ingen indfandt sig med noget at gaae i Rætte, blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Sommer Ting for Fiære Skibreede paa Leervigens Tingstæd den 24 Juni 1777 i overværelse af Skibreedets Lensmand Mathias Johansen Eecheland, den {Constit:} \Kongelige/ Foget Koren, tingsøgende Almue, og L: R: M:
1. Ole Tarraldsen Lindaas 3. Tørres Reiersen Haugeland 5. Knud Tørresen Trovaag 7. Ole Olsen Framnes
2. Ole Nielsen Houge 4. Tiæran Tiæransen Berge 6. Anders Poulsen Selsaas 8. Knud Tollevsen Eidsvog

1777: 370b

da først blev publiceret Kongl: og høi Øvrigheds Allernaadigste og naadigste Anordninger ligesom fol: 343a. og 358a. og til det sidste om Gravers Reedskaber, svaret ligesom for Waags, og end viidere publiceret
Placat fra Gen: Ld: Oec: og Cam: Coll: om afgift af de fremmede Skibe der strander og kiøbes for at bruges i Farten d: 24 Maj 1777.
Stiftes ordre og Lysning efter undvigt Slave Simon Brichsen d: 17 Juni 1777.

Formynder Ting blev derefter holden, og Børne Midlernes rigtighed befunden som Formynder Bogen udviiser, conform derover giorde Antegnelse.

Pante Bogen til inddragelse
Skifte efter Lars Svalesen Øfre Waage 15 oct: 1776 hvormed Houchaas en Løb Smør er udlagt Enken.
Do: Ariel Rasmussen Alendal 11 April 1777 paa Alendals Jordegods Udlæg.
Do: Tollev Haagensen Løngholmen 7 April 1777 paa Udlæg i Færaas.

Spedalsk Tingsvidne
Lensmand Jens Jensen Bielland fremstoed for Rætten og tilkiendegav, at her udi Skibreedet paa gaarden Sætre findes et Spedalsk Menniske ved Navn Anne Jacobs Datter som med den Spedalske Sygdom stærk er befængt, hvorom fremlagde /: S: T: :/ (S.T. = forkorting for salvo titulo – med utelatelse av tittelen) Hr: Doctor Buchners Attest af 21 Juni 1777 til den agtende Tings Vidne Acts vedhæftelse; Og hvilket Menniske \ei alleene/ til sin indlemmelse i Hospitalet aldeeles intet er ejende, men \end og/ maae formedelst de slette Omstændigheder hun nu lever udi, gandske liide Hunger og anden Nød; Og da den gandske \tilstædeværende/ Almue paa tilspørgende erklærede saadant sig saaleedes i Sandhed at forholde som andraget er; Saa begiærede Lensmanden derom TingsVidne meddeelt som blev bevilget. Udstæd

Pante Bogen til inddragelse
Reinert Knudsen Frønsdals Skiøde til Knud Povelsen 1 Løb Smør 1 Hud 6 Spand Korn i Øvre Domnes!! (Dommasnes) d: 20 Juni 1777.

Som ingen viidere indfandt sig i dag at gaae i Rætte, beroer Tingets Continuation til i morgen.

Den 25 Juni 1777 continuerede dette Ting.

publiceret
Pante Bogen til inddragelse
Johannes Frandsens Skiøde til Niels Torkelsen paa ½ Løb ½ Hud i Svendsbøe d: 24 Juni 1777.
Niels Torkelsens Obl: til Hr: Heiberg paa Siold p: 99 rd: 1 prioritet i Svendsbøe d: 24 Juni 1777.
Anders Paulsen Selsaas Obl: til Ole Simonsen Ohe p: 150 rd:, 1 prioritet i Wigebøigds Kirke og gods d: 24 Juni 1777.
Christen Normansens Obl: til Johannes A..dal(?) (Andal?) p: 40 rd: 1 prioritet i Nedre Dommesnes d: 24 Juni 1777.

Børne Penges Oplysning til Rente
Ole Olsen Øfre Walen anmelte at være Formynder for Jnger Niels Datter Enstavold, som har arvet endeel Løsøhre ved Skifte efter hendes Fader Niels Colbensen Enstavold i Fiære Skibreede den 6 Aug: 1770, hvoraf hand har giort i Penge endeel til 6 Rd:, samme Sex Rigsdaler hand anbød nu til Rente, om nogen forlangte dem at vilde have. Rætten opbød samme Sex Rd: Men da ingen dem vilde modtage, begiærede Comparenten Pengene forseglet, hvilket og strax af Rætten skeede, Og Pengene Comparenten tilbageleveret.
Poul Ellingsen Mølstre anmelte at være Formynder for Anne Clemens Datter, der har arvet endeel Løsøhre ved Skifte efter hendes Fader Clemen Thorsen Nordre Mølstre i Fiære Skibreede d: 5 Jul: 1767, til beløb

7 Rd: 4 mrk: 2 s:, hvilket hand har giort i Penge til samme Summa, som hand her i Rætten anviiste i en Pung, og anbøde dem til Rente, om nogen forlangte dem at vilde have. Rætten opbød og lyste op sam/m/e 7 rd: 4 mrk: 2 s: til Rente, om nogen forlangte dem at vilde have eller modtage paa Rente, Men da ingen dem vilde modtage, begiærede Comparenten Pungen med Pengene af Rætten forseglet. Rætten saadant bevilgede, og leverede Pungen med Pengene forseglet Comparenten tilbage.

Bygsel Sedler
Johannes Simonsen Bues til Hans Heljesen paa 1 pund 12 mrk: S: ½ Hud i Bue. Manufactur Huuset 1 mrk:
Hr: Palludans til Ole Endresen paa ½ Løb, ½ Hud, 1 Vog Korn i Tvedt d: 24 Juni 1777 paa Vilkor til Endre Thomassen og Hustrue aarl: 3 tdr:(?) havre 1 Koe og 6 Faars Foster, og Huuslye paa gaarden. til Manufact: H: 8 skl:

Pante Bogen til inddragelse
Johannes Simonsen Bue og Hans Heljesen Bues Contract om Jndløsningen og Aastædet paa Bue d: 25 Juni 1777.
Johannes Simonsen Nordre Mølstre og Simon Johansen Søre Waages Contract om Vilkor til den sidste, af Nordre Mølstre d: 29 Nov: 1776.

Tingsvidne.

Velædle og Velviise Hr: Fogden Koren fremlagde et her inden Rætten den 28 Nov: 1776 erhvervet TingsVidne, ang:de een for smitsom Sygdom at forekom/m/e, for Ariel Alendal ihielskudt med saadan Sygdom befængt Hæst, og sam/m/es erstatning af Almuen til den skadelidte, hvilket atter blev oplæst, til nu agtende TingsVidne Acts vedhæftelse. Derfor Hr: Fogden anmelte, at i følge Stiftets høie ordre af dato 17 Juni sidst, havde hand giort en Repartition, hvorefter Almuen i Fiære Skibreede kand tilkom/m/e at udreede til erstatning for de 11 Rd: som denne Hæst er taxeret for, af i alt 173 Mand, af hver Mand 6 1/9 skl: skriver Sex 1/9 deel skilling, hvilket hand efter høibemelte ordre hermed vilde tilkiendegive Almuen, og forlange deres Svar, om de noget imod Liigningen har at erindre, og om de fremdeeles vedbliver at erklære sig villige til at betale det paaliignede?

Rætten forelæste Almuen det passerede, og paa de atter fremsatte Qvæstioner, imodtoeg Almuens Svar som udfaldt saaleedes: At de har intet imod Liigningen at erindre, og vedbliver fremdeeles at erklære sig villige til at betale det paaliignede.

Hr: Fogden begiærede det passerede som TingsVidne in forma udstæd som blev bevilget. Udstæd

Frievillig Afgift for dette Skibreede 2 rd: 4 mrk: 12 s:

Som ingen efter Udraab indfandt sig med viidere at gaae i Rætte, blev Tinget for dette Skibreede og dette Aars Som/m/ertinge ophævet.

Extra Rætt

Anno 1777 den 23de Augusti blev Extra Rætt sat til efterskrevne Undersøgnings Forretning paa Gaarden Strømøen udi Føjens Skibreede og Findaas Præstegield i anleedning af \at/ den her paa Gaarden boende Mand Ole Johannesen, hvis Kone Mari Torkels Datter, i dagbrækningen den 19 hujus selv har skaaren sig udi Halsen med en Kniv saa hun kort derefter døde. da Rætten blev tillige betient af efterskrevne Aatte Eedsvorne Laug Rættes Mænd: Lars Tollachsen Langeland, Torbiørn Torbiørnsen

1777: 371b

Bielland, Helje Olsen Bielland, Halver Thorsen Spisøen, Jens Nielsen Spisøen, Niels Salemonsen Spisøen, Johannes Johannesen Spisøen og Tiøl Berthelsen Egeland. Nærværende ved Forretningen paa Fogdens Veigne Lehnsmanden Jens Jensen Bielland.

Derefter blev fremkaldet efterskrevne Vidner, som for hvem Edens Forklaring af Lovbogen blev oplæst, med Formaning til Sandheds udsigende, da fremstod.

1te Vidne Steinar Endresen Børøen som giorde Eed og bevidnede at den sig Selv ombragtes Sygdom ikke haver været Vidnet bekiendt; Om hendes Tungsindighed kand vidnet intet viidere bevidne, end at Hand har hørt af andre at Hun skulde have været af een Tungsindig og Svag Nattur. Demitteret.

2det Vidne Helje Erichsen Børøen aflagde Eed og bevidnede at Hand vel har hørt Hun skulde \have/ været Svag, men hvad slags Svaghed kand Vidnet ikke sige. Demitteret.

3de Vidne Endre Endresen \Børøen/ aflagde Eed og bevidnede, at den sig selv ombragte var af et besynderlig Tungsindigt Sind og Natur, samt at Hun har beklaget sig for Vidnets Kone at Hun var meget Svag i Hovedet; som var den sidste Søndag førend Hun omkom sig Selv. For det øvrige kand Vidnet ikke sige andet end at Hun var et Gudfrygtig og skikkelig, Menniske som altiid havde Gud for Øyne. Demitteret.

4de Vidne Marthe Arnes Datter tienende Enkemanden fremstoed, aflagde Eed og bevidnede, at den sig selv ombragte var meget Tungsindig besynderlig paa det sidste og

talede gandske lidet naar Hun blev angreben af Svagheden som Hun havde udj Hovedet da Hun sad med Haanden under Kindet som Hun skulde været anfalden af dybe Tanker. I det øvrige kand Vidnet ikke viide hvorledes Hun ombragte sig siden Vidnet den Tiid var falden udj Søvn. Demitteret.

Retten forføyede sig derpaa hen til at Besigtige den sig selv ombragte,

1777: 372

Og fandt ey det allerringeste Tægn til at nogen Anden skulde have lagt Haand paa hende. Enkemanden den afdødes Mand Forklarede: At den 19 hujus som var en Tiirsdag om Morgenen i Dag brækningen, imedens Hand Sov, var den afdøde staaet op fra Ham af Sengen og gaaet ud, da Hand hørte et Skriig og derpaa gik ud og ledte efter Hende og fandt Hende ude paa Marken gandske nøgen, skaaren paa venstre Siide af Halsen saa Blodet Strømmede af Hende og Hun vilde undviige og ey tale med Ham, men Hand tilligemed Pigen som kom til, toeg Hende og bar Hende ind i Stuen da Hun sad en kort Tiid og vilde intet tale, og derefter døde. Demitteret.

Det før afhørte 4de Vidne atter fremstoed og under forhen aflagde Eed forklarede, ligesom Enkemanden, fra den Tiid hun vaagnede op af Søvnen ved Skriiget.

Derefter blev udi denne Sag af den gandske Rett saaledes Dømt og

Afsagt

Da det af de førte Vidners Udsagn og Vidnes byrd er bleven oplyst, at den sig selv med en Kniv ombragte Kone Mari Torchels Datter har været et meget Tungsindigt og svagt Menniske baade af Sind og i Hovedet, og ellers har været Gudfrygtig og skikkelig; Saa kiendes og Dømmes herved for Rett at Mari Torchels Datter Strømøen, skall nyde Christen Jord, dog saa at Hun paa Moster-Kirkens Kirke-Gaard, begraves uden Sang eller Ringing med Klokkerne eller nogen anden slags Ceremonie. Hendes Arvinger skal og nyde hendes Eyendeele naar denne Forretnings Omkostninger, og hendes lovlige Skyld og Giæld er fradraget. J øvrigt skal Enkemanden besørge Hende til Graven i det seeneste inden 8te Dage fra Hændes Ombringelse saafremt Hand vil undgaae de Bøder som Lov og Forordning foreskriver. Saaleedes denne Forretning gandske sluttet og til Ende bragt.

1777: 372b

Denne Bog, som Indeholder: Tree Hundrede Halv Fierdesinds Tiufge og Toe Nummererede Igiennemdragne og Forseiglede Blade, samt forsiufnet med det Vedbørlige Stemplede Papiir; bliver herved Authoriseret: Til een Justice- Ting- og Dom-Protocoll udj Sundhordlehns Soren-skriverie i det Søndre Bergenhuus Amt, for Kongelige Mayestæts Sorenskriver Sammesteds Sr: Abraham Hesselberg. Hvorudi, Rigtig Indføres: alt hvad for Retten Passerer: og Jndføres bør. Bergen den 22de Aprilis Ao: 1772.

C. Petersen

Fyrste halvdelen av året 1777, som denne tingboka inneheld, er herved ferdig avskrive.